

Έκθεση για το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ για το 2021

CCI	2023EL06AFSP001
Τίτλος στα αγγλικά	CAP STRATEGIC PLAN OF GREECE 2023-2027
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	ΕΛ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2023-2027
Έκδοση	1.1
Πρώτο έτος	2023
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2023
Επιλέξιμο έως	
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΓΤΕ, ΕΓΤΑΑ
Report generation date	17/10/2022 12:17

Πίνακας περιεχομένων

1 Στρατηγική δήλωση	33
2 Εκτιμήσεις των αναγκών και στρατηγική παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών του σχεδίου-στόχου και του πλαισίου	40
2.1 Αξιολογήσεις των αναγκών και στρατηγική παρέμβασης.....	40
2.1.S01 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση	71
2.1. SO1.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	71
2.1. SO1.1.1 Πλεονεκτήματα.....	71
2.1. SO1.1.2 Αδυναμίες	71
2.1. SO1.1.3 Ευκαιρίες	72
2.1. SO1.1.4 Απειλές.....	72
2.1.S01.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	73
2.1. SO1.2 Προσδιορισμός των αναγκών	73
2.1. SO1.4 Λογική παρέμβασης.....	74
2.1.S01.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	78
2.1.S01.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	78
2.1.S01.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων.....	78
2.1.S02 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση	79
2.1. SO2.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	79
2.1. SO2.1.1 Πλεονεκτήματα.....	79
2.1. SO2.1.2 Αδυναμίες	79
2.1. SO2.1.3 Ευκαιρίες	80
2.1. SO2.1.4 Απειλές.....	80
2.1.S02.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	81
2.1. SO2.2 Προσδιορισμός των αναγκών	81
2.1. SO2.4 Λογική παρέμβασης.....	82
2.1.S02.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	86
2.1.S02.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	86
2.1.S02.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων.....	87
2.1.S03 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα	88
2.1. SO3.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	88
2.1. SO3.1.1 Πλεονεκτήματα.....	88
2.1. SO3.1.2 Αδυναμίες	88
2.1. SO3.1.3 Ευκαιρίες	89
2.1. SO3.1.4 Απειλές.....	89
2.1.S03.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	90
2.1. SO3.2 Προσδιορισμός των αναγκών	90
2.1. SO3.4 Λογική παρέμβασης.....	90
2.1.S03.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	95
2.1.S03.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	95
2.1.S03.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων.....	95
2.1.S04 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	96
2.1. SO4.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	96
2.1. SO4.1.1 Πλεονεκτήματα.....	96

2.1. SO4.1.2 Αδυναμίες	96
2.1. SO4.1.3 Ευκαιρίες	97
2.1. SO4.1.4 Απειλές.....	97
2.1.SO4.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	98
2.1. SO4.2 Προσδιορισμός των αναγκών	98
2.1.SO4.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο	98
2.1. SO4.4 Λογική παρέμβασης.....	98
2.1.SO4.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	102
2.1.SO4.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6)	103
2.1.SO4.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	103
2.1.SO4.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων	103
2.1.SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	104
2.1. SO5.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	104
2.1. SO5.1.1 Πλεονεκτήματα.....	104
2.1. SO5.1.2 Αδυναμίες	104
2.1. SO5.1.3 Ευκαιρίες	105
2.1. SO5.1.4 Απειλές.....	106
2.1.SO5.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	106
2.1. SO5.2 Προσδιορισμός των αναγκών	107
2.1.SO5.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο	107
2.1. SO5.4 Λογική παρέμβασης.....	107
2.1.SO5.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	112
2.1.SO5.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6)	112
2.1.SO5.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	112
2.1.SO5.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων	113
2.1.SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	114
2.1. SO6.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	114
2.1. SO6.1.1 Πλεονεκτήματα.....	114
2.1. SO6.1.2 Αδυναμίες	114
2.1. SO6.1.3 Ευκαιρίες	115
2.1. SO6.1.4 Απειλές.....	115
2.1.SO6.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	116
2.1. SO6.2 Προσδιορισμός των αναγκών	116
2.1.SO6.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο	117
2.1. SO6.4 Λογική παρέμβασης.....	117
2.1.SO6.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	122
2.1.SO6.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6)	122
2.1.SO6.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	122

2.1.SO6.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων	123
2.1.SO7 Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές	124
2.1. SO7.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	124
2.1. SO7.1.1 Πλεονεκτήματα.....	124
2.1. SO7.1.2 Αδυναμίες	124
2.1. SO7.1.3 Ευκαιρίες	125
2.1. SO7.1.4 Απειλές.....	125
2.1.SO7.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	125
2.1. SO7.2 Προσδιορισμός των αναγκών	125
2.1. SO7.4 Λογική παρέμβασης.....	125
2.1.SO7.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	126
2.1.SO7.6 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα Erasmus.....	126
2.1.SO7.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	126
2.1.SO7.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων	127
2.1.SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αιεφόρου δασοκομίας	128
2.1. SO8.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	128
2.1. SO8.1.1 Πλεονεκτήματα.....	128
2.1. SO8.1.2 Αδυναμίες	129
2.1. SO8.1.3 Ευκαιρίες	130
2.1. SO8.1.4 Απειλές.....	131
2.1.SO8.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	132
2.1. SO8.2 Προσδιορισμός των αναγκών	132
2.1. SO8.4 Λογική παρέμβασης.....	133
2.1.SO8.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	134
2.1.SO8.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	134
2.1.SO8.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων.....	135
2.1.SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά	136
2.1. SO9.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	136
2.1. SO9.1.1 Πλεονεκτήματα.....	136
2.1. SO9.1.2 Αδυναμίες	137
2.1. SO9.1.3 Ευκαιρίες	138
2.1. SO9.1.4 Απειλές.....	139
2.1.SO9.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	139
2.1. SO9.2 Προσδιορισμός των αναγκών	140
2.1. SO9.4 Λογική παρέμβασης.....	141
2.1.SO9.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	145
2.1.SO9.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων.....	145
2.1.SO9.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων.....	146
2.1.XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους	147
2.1. XCO.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT	147
2.1. XCO.1.1 Πλεονεκτήματα	147
2.1. XCO.1.2 Αδυναμίες.....	147
2.1. XCO.1.3 Ευκαιρίες	149

2.1. XCO.1.4 Απειλές	150
2.1.XCO.1.5 Άλλες παρατηρήσεις.....	150
2.1. XCO.2 Προσδιορισμός των αναγκών	150
2.1. XCO.4 Λογική παρέμβασης	152
2.1.XCO.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο	154
2.1.XCO.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων	154
2.1.XCO.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων	155
2.2 Δείκτες πλαισίου και άλλες τιμές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των στόχων	156
2.3 Σχέδιο στόχων	158
2.3.1 Ανακεφαλαιωτικός πίνακας	158
2.3.2 Προγραμματισμένες παρεμβάσεις και εκροές με άμεση και σημαντική σύνδεση με τους δείκτες αποτελεσμάτων	171
2.3.3 Συνέπεια και συμβολή στους στόχους της Ένωσης για το 2030 που καθορίζονται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα για το 2030.....	171
3 Συνοχή της στρατηγικής και συμπληρωματικότητες.....	178
3.1 Επισκόπηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής δομής.....	178
3.1.1 Περιγραφή της συνολικής συμβολής της αιρεσιμότητας στους συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία δ), ε) και στ)	178
3.1.2 Επισκόπηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των σχετικών βασικών προϋποθέσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 31 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3, της αιρεσιμότητας και των διαφόρων παρεμβάσεων που αφορούν τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους	182
3.1.3 Επεξήγηση του τρόπου επίτευξης της συνολικά μεγαλύτερης συμβολής που αναφέρεται στο άρθρο 105.....	188
3.1.4 Επεξήγηση του πώς η περιβαλλοντική και κλιματική δομή του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ πρέπει να συμβάλλει σε ήδη καθορισμένους μακροπρόθεσμους εθνικούς στόχους που ορίζονται ή απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI.....	214
3.1.5 Κατά περίπτωση, η συνεισφορά της ΚΓΠ στα έργα LIFE	221
3.2 Επισκόπηση της στρατηγικής ανανέωσης των γενεών.....	221
3.2.1 Κατά περίπτωση, η συνεισφορά της ΚΓΠ σε έργα Erasmus.....	223
3.3 Επεξήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης όπως αναφέρεται στον τίτλο ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ τμήμα 3 υποτμήμα 1 συνάδουν με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα — 2000/60/ΕΚ.....	223
3.4 Επισκόπηση του στόχου της δικαιότερης κατανομής και της αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης στόχευσης της εισοδηματικής στήριξης.....	224
3.5 Επισκόπηση των παρεμβάσεων που σχετίζονται με τον τομέα.....	229
3.5.1 Οπωροκηπευτικά	229
3.5.2 Προϊόντα μελισσοκομίας.....	232
3.5.3 Οίνος.....	234
3.5.4 Λυκίσκος.....	235
3.5.5 Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	235
3.5.6 Βόειο κρέας.....	238
3.5.7 Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα	239
3.5.8 Αιγοπρόβατα.....	239
3.5.9 Πρωτεϊνούχες καλλιέργειες	242
3.5.10 Ζαχαρότευτλα	243
3.5.11 Άλλοι τομείς.....	243
3.6 Επισκόπηση των παρεμβάσεων που συμβάλλουν στη διασφάλιση μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση κινδύνων, κατά περίπτωση.....	248
3.7 Αλληλεπίδραση μεταξύ εθνικών και περιφερειακών παρεμβάσεων	249
3.7.1 Κατά περίπτωση, περιγραφή της αλληλεπίδρασης μεταξύ εθνικών και περιφερειακών παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών κονδυλίων ανά παρέμβαση και ανά ταμείο.....	249

3.7.2 Κατά περίπτωση, όταν τα στοιχεία του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ καθορίζονται σε περιφερειακό επίπεδο, πώς διασφαλίζει η στρατηγική των παρεμβάσεων τη συνοχή και τη συνέπεια των εν λόγω στοιχείων με τα στοιχεία του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ που έχουν θεσπιστεί σε εθνικό επίπεδο.....	249
3.8 Επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ συμβάλλει στον στόχο της βελτίωσης της καλής μεταχείρισης των ζώων και της μείωσης της αντοχής στα αντιμικροβιακά που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 σημείο θ), συμπεριλαμβανομένων των βασικών συνθηκών και της συμπληρωματικότητας.....	249
3.9 Απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου.....	252
3.10 Αιρεσιμότητα.....	262
3.10.1 Κύριο θέμα: Κλιματική αλλαγή (μετριασμός και προσαρμογή).....	262
3.10.1.1 ΚΓΠΚ 1: Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση.....	262
3.10.1.1.1 Συνοπτική παρουσίαση της υποχρέωσης γεωργικής εκμετάλλευσης (π.χ. σύστημα προηγούμενης έγκρισης και υποχρέωση επαναμετατροπής).....	262
3.10.1.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (εθνικό, περιφερειακό, επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, ομάδα εκμεταλλεύσεων).....	262
3.10.1.1.3 Τιμή της αναλογίας αναφοράς (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου υπολογισμού).....	262
3.10.1.1.4 Τύπος οικείων γεωργών (όλοι οι γεωργοί που διαθέτουν μόνιμους βοσκοτόπους).....	262
3.10.1.1.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ.....	263
3.10.1.2 ΚΓΠΚ 2: Προστασία των υγροτόπων και των τυρφώνων.....	263
3.10.1.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης.....	263
3.10.1.2.2 Έτος εφαρμογής της ΚΓΠΚ.....	263
3.10.1.2.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και καθορισμένη περιοχή.....	264
3.10.1.2.4 Είδος οικείων γεωργών.....	264
3.10.1.2.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ.....	264
3.10.1.3 ΚΓΠΚ 3: Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας.....	265
3.10.1.3.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης.....	265
3.10.1.3.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής.....	265
3.10.1.3.3 Είδος οικείων γεωργών.....	265
3.10.1.3.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ.....	265
3.10.2 Κύριο θέμα: Ύδατα.....	265
3.10.2.1 ΚΓΠΚ 4: Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων.....	265
3.10.2.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης.....	265
3.10.2.1.2 Ελάχιστο πλάτος ζωνών ανάσχεσης [σε μέτρα (m)].....	266
3.10.2.1.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των υδατορευμάτων.....	266
3.10.2.1.4 Είδος οικείων γεωργών.....	266
3.10.2.1.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ.....	266
3.10.3 Κύριο θέμα: Έδαφος (προστασία και ποιότητα).....	266
3.10.3.1 ΚΓΠΚ 5: Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους.....	266
3.10.3.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης.....	266
3.10.3.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης και της κλίσης του εδάφους).....	266
3.10.3.1.3 Είδος οικείων γεωργών.....	266
3.10.3.1.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ.....	266
3.10.3.2 ΚΓΠΚ 6: Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτων εδαφών σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες.....	267
3.10.3.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής περιόδου).....	267
3.10.3.2.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής.....	267
3.10.3.2.3 Είδος οικείων γεωργών.....	267

3.10.3.2.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ 267	
3.10.3.3 ΚΓΠΚ 7: Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό	268
3.10.3.3.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών στην εκμετάλλευση για την αμειψισπορά ...	268
3.10.3.3.2 Συνοπτική περιγραφή των γεωργικών πρακτικών για τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών	269
3.10.3.3.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής	269
3.10.3.3.4 Είδος οικείων γεωργών	269
3.10.3.3.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ (ιδίως εάν το κράτος μέλος έχει επιλέξει διαφοροποίηση καλλιεργειών)	269
3.10.4 Κύριο θέμα: Βιοποικιλότητα και τοπίο (προστασία και ποιότητα)	269
3.10.4.1 ΚΓΠΚ 8: Ελάχιστο ποσοστό αρόσιμης γης που διατίθεται για μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, και για όλες τις γεωργικές εκτάσεις, διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου και απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών	269
3.10.4.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών στη γεωργική εκμετάλλευση	269
3.10.4.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (ισχύει για το πρότυπο του «ελάχιστου ποσοστού»)	271
3.10.4.1.3 Είδος οικείων γεωργών (ισχύει για το πρότυπο του «ελάχιστου ποσοστού»)	271
3.10.4.1.4 Επεξήγηση της συμβολής στον κύριο στόχο της πρακτικής / του προτύπου	272
3.10.4.2 ΚΓΠΚ 9: Απαγόρευση της μετατροπής ή άροσης των μόνιμων βοσκοτόπων που έχουν οριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι βοσκότοποι σε περιοχές του δικτύου Natura 2000	272
3.10.4.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης	272
3.10.4.2.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής	272
3.10.4.2.3 Είδος οικείων γεωργών	272
3.10.4.2.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ	272
3.10.5 Πρόσθετα πρότυπα ΚΓΠΚ (κατά περίπτωση)	272
4 Στοιχεία κοινά σε διάφορες παρεμβάσεις	273
4.1 Ορισμός και ελάχιστες απαιτήσεις	273
4.1.1 Γεωργική δραστηριότητα	273
4.1.1.1 Ορισμός της παραγωγής	273
4.1.1.2 Ορισμός της διατήρησης της γεωργικής έκτασης	273
4.1.1.2.1 Αρόσιμη γη	273
4.1.1.2.2 Μόνιμες καλλιέργειες	273
4.1.1.2.3 Μόνιμοι βοσκότοποι	273
4.1.2 Γεωργική έκταση	274
4.1.2.1 Στοιχεία αγροοικοδομικών συστημάτων όταν εγκαθίστανται και/ή διατηρούνται στη γεωργική έκταση	274
4.1.2.1.1 Αρόσιμη γη	274
4.1.2.1.2 Μόνιμες καλλιέργειες	274
4.1.2.1.3 Μόνιμοι βοσκότοποι	274
4.1.2.2 Αρόσιμη γη	274
4.1.2.2.1 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό της αρόσιμης γης	274
4.1.2.3 Μόνιμες καλλιέργειες	274
4.1.2.3.1 Ορισμός των φυτωρίων	274
4.1.2.3.2 Ορισμός των πρεμνοφυών δασών μικρού περίτροπου χρόνου	275
4.1.2.3.3 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό των μόνιμων καλλιεργειών	275
4.1.2.4 Μόνιμοι βοσκότοποι	275
4.1.2.4.1 Ορισμός των αγρωστωδών και άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών	275
4.1.2.4.2 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «άροσης» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων	275
4.1.2.4.3 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «καλλιέργειας του εδάφους» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων	275

4.1.2.4.4 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «επανασποράς με διάφορα είδη αγρωστωδών» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων και την περιγραφή του σε περίπτωση καταφατικής απάντησης	275
4.1.2.4.5 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων ειδών, όπως δένδρα και/ή θάμνοι που παράγουν ζωοτροφές, υπό την προϋπόθεση ότι επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά	275
4.1.2.4.6 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων ειδών, όπως θάμνων και/ή δένδρων, τα οποία προσφέρονται για βοσκή και/ή που παράγουν ζωοτροφές, όπου τα αγρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά κατά παράδοση δεν κυριαρχούν στις εκτάσεις βοσκής ή απουσιάζουν απ' αυτές	275
4.1.2.4.7 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό των μόνιμων βοσκοτόπων	276
4.1.2.5 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό της γεωργικής έκτασης εν γένει	276
4.1.3 Επιλέξιμο εκτάριο	276
4.1.3.1 Κριτήρια για τον τρόπο καθορισμού της επικράτησης της γεωργικής δραστηριότητας σε περίπτωση που η γη χρησιμοποιείται επίσης για μη γεωργικές δραστηριότητες	276
4.1.3.2 Κριτήρια που διασφαλίζουν ότι η έκταση βρίσκεται στη διάθεση του γεωργού	277
4.1.3.3 Περίοδος κατά την οποία μια έκταση πρέπει να συμμορφώνεται με τον ορισμό του «επιλέξιμου εκταρίου»	277
4.1.3.4 Απόφαση να συμπεριληφθούν οι εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για γεωργική δραστηριότητα μόνο ανά διετία	277
4.1.3.5 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων χαρακτηριστικών τοπίου (εκείνων που δεν προστατεύονται από το ΚΓΠΚ), υπό την προϋπόθεση ότι δεν επικρατούν και δεν παρεμποδίζουν σημαντικά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας λόγω της έκτασης την οποία καταλαμβάνουν	277
4.1.3.6 Απόφαση σχετικά με τους μόνιμους βοσκοτόπους με διάσπαρτα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά, για την εφαρμογή σταθερών συντελεστών μείωσης για τον προσδιορισμό της έκτασης που θεωρείται επιλέξιμη	277
4.1.3.7 Απόφαση για τη διατήρηση της επιλεξιμότητας των προηγουμένως επιλέξιμων εκτάσεων όταν αυτές δεν πληρούν πλέον τον ορισμό του «επιλέξιμου εκταρίου» σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) του ΚΣΣ ως αποτέλεσμα της χρήσης εθνικών συστημάτων οι όροι των οποίων είναι σύμφωνοι με τις παρεμβάσεις που καλύπτονται από το ολοκληρωμένο σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 63 παράγραφος 2 του οριζόντιου κανονισμού (ΕΕ) που επιτρέπει την παραγωγή προϊόντων που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα 1 μέσω της καλλιέργειας ελαιωδών γαιών και τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των σχετικών με το περιβάλλον και το κλίμα στόχων του ΚΣΣ	278
4.1.4 Ενεργός γεωργός	279
4.1.4.1 Κριτήρια για τον προσδιορισμό των γεωργών που έχουν ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας	279
4.1.4.2 Απόφαση για τη χρήση αρνητικού καταλόγου μη γεωργικών δραστηριοτήτων ως συμπληρωματικού εργαλείου	279
4.1.4.3 Απόφαση για τον καθορισμό του ποσού άμεσων ενισχύσεων που δεν υπερβαίνει τα 5 000 EUR, βάσει του οποίου οι γεωργοί θα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση «ενεργοί γεωργοί»	279
4.1.5 Νέος γεωργός	280
4.1.5.1 Ανώτατο όριο ηλικίας	280
4.1.5.2 Προϋποθέσεις για την ιδιότητα του «υπεύθυνου της γεωργικής εκμετάλλευσης»	280
4.1.5.3 Κατάλληλη εκπαίδευση και/ή δεξιότητες που απαιτούνται	280
4.1.5.4 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό του γεωργού νεαρής ηλικίας	280
4.1.6 Νέος γεωργός	281
4.1.6.1 Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να θεωρείται «υπεύθυνος της εκμετάλλευσης» για πρώτη φορά	281
4.1.6.2 Κατάλληλη εκπαίδευση και δεξιότητες που απαιτούνται	281
4.1.7 Ελάχιστες απαιτήσεις για τη λήψη άμεσων ενισχύσεων	281
4.1.7.1 Κατώτατο όριο	281
4.1.7.2 Επεξήγηση	281

4.1.8 Άλλοι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στο σχέδιο της ΚΓΠ.....	282
4.2 Στοιχείο σχετικά με τις άμεσες ενισχύσεις	283
4.2.1 Περιγραφή του καθορισμού των δικαιωμάτων ενίσχυσης, κατά περίπτωση, και της λειτουργίας του αποθεματικού	283
4.2.1.1 Δικαιώματα	283
4.2.1.2 Εδαφικοποίηση	283
Μπορείτε να εξηγήσετε την επιλογή σας;	283
4.2.1.3 Σύστημα εσωτερικής σύγκλισης.....	284
4.2.1.4 Λειτουργία του αποθεματικού	285
4.2.1.5 Κανόνες σχετικά με τις μεταβιβάσεις δικαιωμάτων ενίσχυσης (εάν υπάρχουν).....	286
4.2.2 Μείωση των άμεσων ενισχύσεων	286
4.2.2.1 Περιγραφή της μείωσης και/ή του ανώτατου ορίου των άμεσων ενισχύσεων.....	286
4.2.2.2 Αφαίρεση του κόστους εργασίας.....	286
4.2.2.3 Εκτιμώμενο προϊόν της μείωσης των άμεσων ενισχύσεων και της επιβολής ανώτατου ορίου για κάθε έτος.....	287
4.2.3 Εφαρμογή σε επίπεδο μελών νομικών προσώπων ή ομάδων / σε επίπεδο ομίλου συνδεδεμένων νομικών οντοτήτων (άρθρο 110)	287
4.2.4 Συνεισφορά σε εργαλεία διαχείρισης κινδύνων	288
4.3 Τεχνική βοήθεια.....	288
4.3.1 Στόχοι.....	288
4.3.2 Πεδίο εφαρμογής και ενδεικτικός σχεδιασμός δραστηριοτήτων.....	288
4.3.3 Δικαιούχοι.....	291
4.3.4 Ποσοστό.....	291
4.4 Δίκτυο ΚΓΠ	291
4.4.1 Συνοπτική επισκόπηση και στόχοι του εθνικού δικτύου ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων για τη στήριξη των ΕΣΚ και των ροών γνώσης στο πλαίσιο του AKIS	291
4.4.2 Δομή, διακυβέρνηση και λειτουργία του εθνικού δικτύου της ΚΓΠ	293
4.5 Επισκόπηση του συντονισμού, της οριοθέτησης και της συμπληρωματικότητας μεταξύ του ΕΓΤΑΑ και άλλων ταμείων της Ένωσης που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές	294
4.6 Χρηματοδοτικά μέσα	304
4.6.1 Περιγραφή του χρηματοδοτικού μέσου.....	304
4.7 Κοινά στοιχεία για τους τύπους παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης	310
4.7.1 Κατάλογος μη επιλέξιμων επενδύσεων	310
4.7.2 Ορισμός της αγροτικής περιοχής και δυνατότητα εφαρμογής	310
4.7.3 Πρόσθετα κοινά στοιχεία για τομεακές παρεμβάσεις, για παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης, ή κοινά τόσο για τις τομεακές παρεμβάσεις όσο και για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης.....	310
4.7.4 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης..	313
5 Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται στη στρατηγική	315
5.1 Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων.....	325
BISS(21) - Basic income support for sustainability	325
ΠΙ-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	325
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	325
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	325
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	325
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	325
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	326
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	327
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	327
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	330
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	330
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	331
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	332
CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability.....	334
ΠΙ-29 - Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	334

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	334
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	334
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	334
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	334
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	334
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	340
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	340
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	341
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	344
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	345
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	346
CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών.....	348
Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών.....	348
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	348
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	348
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	348
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	349
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	349
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	351
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	351
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	352
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	353
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	354
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	354
Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων ..	356
Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	356
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	356
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	356
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	356
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	357
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	357
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	358
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	358
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	359
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	359
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	360
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	362
Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	366
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	366
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	366
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	366
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	367
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	367
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	368
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	369
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	369
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	369
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	370
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	370
Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης.....	372
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	372
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	372
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	372
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	373

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	373
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	374
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	376
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	376
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	376
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	377
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	378
Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	380
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	380
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	380
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	380
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	381
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	381
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	383
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	384
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	384
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	384
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	385
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	386
Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία.....	389
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	389
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	389
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	389
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	390
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	390
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	391
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	393
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	393
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	393
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	394
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	394
Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	397
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	397
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	397
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	397
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	398
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	398
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	399
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	400
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	400
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	400
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	401
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	401
Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων.....	403
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	403
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	403
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	403
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	404
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	404
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	406
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	408
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	409

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	409
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	410
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	415
Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων.....	421
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	421
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	421
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	421
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	422
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	422
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	423
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	424
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	424
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	424
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	426
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	426
Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	429
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	429
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	429
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	429
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	430
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	430
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	431
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	431
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	431
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	431
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	432
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	432
Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.....	434
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	434
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	434
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	434
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	435
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	435
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	436
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	436
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	436
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	436
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	437
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	442
CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη.....	452
Π1-32.1 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή.....	452
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	452
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	452
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	452
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	452
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	452
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	460
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	460
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	474
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	485
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	486
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	503
Π1-32.2 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	507
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	507

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	507
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	507
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	507
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	507
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	509
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	510
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	511
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	514
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	515
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	516
ΠΙ-32.3 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	518
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	518
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	518
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	518
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	518
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	518
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	523
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	523
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	526
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	530
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	532
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	537
ΠΙ-32.4 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες.....	539
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	539
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	539
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	539
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	539
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	539
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	540
7 Εύρος και ποσά στήριξης.....	540
8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	541
9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	542
11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	543
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	544
5.2 Τομεακές παρεμβάσεις	546
Οπωροκηπευτικά	546
Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	547
Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — δημοσιονομικός πίνακας με αποτέλεσμα.....	547
INVRE(47(1)(a)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	548
Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	548
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	548
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	548
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	549
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	550
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	550
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	559
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	562
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	562
ADV1(47(1)(b)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την	

προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.....	564
Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	564
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	564
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	564
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	565
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	566
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	567
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	568
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	568
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	568
TRAINCO(47(1)(c)) - - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	569
Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	569
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	569
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	569
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	570
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	572
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	572
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	573
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	573
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	573
PROMO(47(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.....	575
Π2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	575
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	575
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	575
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	575
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	576
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	576
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	577
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	578
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	578
QUAL(47(1)(g)) - - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	579
Π2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	579
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	579
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	579
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	579
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	580
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	580
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	581
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	581
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	581

TRACE(47(1)(h)) - - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	582
Π2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	582
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	582
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	582
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	582
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	583
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	583
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	584
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	584
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	584
WITHD(47(2)(f)) - - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης	585
Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	585
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	585
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	585
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	585
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	586
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	586
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	587
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	587
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	587
Μελισσοκομικά προϊόντα	589
ADVIBEE(55(1)(a)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	589
Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων.....	589
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	589
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	589
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	589
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	590
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	590
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	592
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	593
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	593
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	594
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	594
INVA(55(1)(b)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις.....	596
Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυνέλης (Aethina tumida).....	596
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	596
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	596
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	596
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	596
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	596
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	598
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	598
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	598
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	600
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	600

Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	601
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	601
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	601
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	601
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	601
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	601
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	603
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	604
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	604
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	606
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	606
ACTLAB(55(1)(c)) - - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών	608
Π2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους.....	608
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	608
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	608
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	608
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	609
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	609
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	609
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	610
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	610
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	611
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	611
COOPARI(55(1)(e)) - - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων.....	612
Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων.....	612
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	612
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	612
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	612
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	613
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	613
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	614
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	615
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	615
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	616
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	616
PROMOBEES(55(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων.....	618
Π2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	618
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	618
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	618
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	618
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	619
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	619
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	620
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	620

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	620
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	622
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	622
ACTQUAL(55(1)(g)) - - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων	624
Π2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων.....	624
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	624
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	624
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	624
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	625
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	625
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	626
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	626
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	626
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	628
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	628
Οίνος	629
RESTRVINEY(58(1)(a)) - - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	629
Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	629
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	629
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	629
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	629
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	630
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	630
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	632
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	634
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	635
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	636
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	636
INVWINE(58(1)(b)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας	637
Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	637
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	637
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	637
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	637
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	638
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	638
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	640
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	641
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	641
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	642
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	642
GREENWINE(58(1)(c)) - - πρώιμη συγκομιδή, που σημαίνει την ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των τσαμπιών σταφυλιών ενώ είναι ακόμα άγουρα, μειώνοντας έτσι την απόδοση της σχετικής περιοχής στο μηδέν και εξαιρώντας τη μη συγκομιδή, όπου τα εμπορικά σταφύλια δεν συλλέγονται όταν ολοκληρώσουν τον κύκλο ζωής τους.....	643
Π2-58.3 - Πρώιμη συγκομιδή	643
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	643
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	643
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	643
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	643
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	644
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	645

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	646
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	647
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	648
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	648
INFOR(58(1)(h)) - - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	649
Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	649
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	649
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	649
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	649
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	650
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	650
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	652
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	653
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	653
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	654
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	654
PROMOWINE(58(1)(k)) - - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες.....	655
Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες.....	655
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	655
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	655
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	655
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	656
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	656
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	658
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	661
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	661
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	662
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	662
INVWINE(58(1)(m)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	663
58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	663
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	663
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	663
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	663
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	664
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	664
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	666
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	666
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	667
9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	668
10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές	668
Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	669
Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	670
Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — δημοσιονομικός πίνακας με αποτέλεσμα.....	670
INVRE(47(1)(a)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	671
Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ).....	671
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	671

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	671
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	672
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	672
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	673
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	681
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	682
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	683
ADV1(47(1)(b)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.....	684
Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοϋργικών Φορέων (ΟΕΦ)	684
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	684
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	684
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	685
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	686
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	686
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	689
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	689
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	689
TRAINCO(47(1)(c)) - - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	690
Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοϋργικών Φορέων (ΟΕΦ).....	690
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	690
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	690
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	691
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	692
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	693
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	694
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	695
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	695
PROMO(47(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.....	696
Π2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοϋργικών Φορέων (ΟΕΦ)	696
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	696
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	696
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	696
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	697
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	697
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	698
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	699
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	699
QUAL(47(1)(g)) - - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	700

P2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ).....	700
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	700
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	700
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	700
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	701
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	701
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	702
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	702
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	703
TRACE(47(1)(h)) - - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	704
P2-47.2-1h - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	704
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	704
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	704
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	704
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	705
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	705
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	706
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	706
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	706
ORCHA(47(2)(d)) - - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	707
P2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	707
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	707
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	707
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	707
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	708
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	708
6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	709
7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης.....	709
8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	709
5.3 Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης.....	711
ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης.....	711
P3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	711
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	711
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	711
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	711
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	711
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	712
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	714
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	715
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	716
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	716
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	717
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	717
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	718
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	720
P3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	724
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	724
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	724
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	724

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	724
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	725
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	727
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	728
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	728
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	729
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	729
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	729
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	730
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	730
Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων.....	732
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	732
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	732
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	732
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	732
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	733
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	734
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	735
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	736
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	736
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	737
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	737
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	738
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	741
Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση.....	745
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	745
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	745
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	745
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	745
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	745
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	755
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	756
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	757
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	757
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	757
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	757
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	759
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	761
Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχthonων φυλών αγροτικών ζώων	764
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	764
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	764
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	764
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	764
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	764
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	768
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	768
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	769
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	769
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	770
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	770
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	771
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	772

Π3-70-1.6 - Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	775
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	775
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	775
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	775
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	775
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	775
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	776
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	777
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	777
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	777
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	778
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	778
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	779
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	780
Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία).....	783
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	783
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	783
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	783
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	784
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	784
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	786
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	787
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	788
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	788
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	789
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	789
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	790
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	797
Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων.....	802
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	802
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	802
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	802
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	802
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	802
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	809
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	811
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	814
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	815
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	815
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	815
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	816
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	817
Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	820
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	820
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	820
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	820
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	820
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	820
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	822
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	822
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	823
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	823

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	823
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	824
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	825
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	825
Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	827
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	827
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	827
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	827
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	828
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	828
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	830
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	830
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	833
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	834
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	834
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	834
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	835
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	835
Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή.....	837
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	837
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	837
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	837
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	838
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	838
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	840
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	841
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	845
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	845
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	845
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	845
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	847
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	847
ANC(71) - Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή	849
Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	849
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	849
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	849
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	849
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	850
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	850
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	852
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	853
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	857
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	857
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	857
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	858
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	859
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	861
ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις	864
Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000.....	864
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	864

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	864
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	864
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	865
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	865
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	866
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	867
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	870
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	870
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	870
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	871
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	872
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	872
INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	874
Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.....	874
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	874
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	874
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	874
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	875
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	875
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	878
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	878
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	879
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	879
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	879
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	879
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	881
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	882
Π3-73-1.2 - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.....	885
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	885
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	885
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	885
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	885
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	885
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	886
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	887
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	887
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	887
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	888
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	888
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	889
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	889
Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων.....	891
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	891
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	891
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	891
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	892
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	892
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	896
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού	897
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	897
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	898
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	898
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	898
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	899

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	899
P3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.....	902
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	902
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	902
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	902
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	903
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	903
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	905
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	905
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	905
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	905
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	906
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	906
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	907
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	907
P3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα.....	909
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	909
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	909
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	909
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	910
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	910
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	913
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	913
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	914
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	914
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	915
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	916
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	917
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	918
P3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	921
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	921
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	921
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	921
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	921
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	921
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	925
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	925
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	925
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	925
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	926
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	926
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	927
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	927
P3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων.....	929
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	929
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	929
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	929
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	930
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	930
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	932
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	932

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	933
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	933
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	934
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	934
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	935
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	936
Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	939
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	939
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	939
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	939
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	940
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	940
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	941
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	941
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	942
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	942
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	943
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	943
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	944
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	944
Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	946
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	946
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	946
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	946
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	946
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	946
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	948
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	948
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	948
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	948
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	949
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	949
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	951
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	951
Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	953
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	953
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	953
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	953
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	954
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	954
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	957
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	957
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	958
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	958
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	959
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	959
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	960
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	960
Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	962
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	962
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	962
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	962

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	962
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	963
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	965
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	965
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	966
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	966
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	966
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	966
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	968
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	968
Π3-73-2.8 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων.....	970
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	970
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	970
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	970
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	970
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	970
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	974
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	974
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	975
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	975
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	976
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	976
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	977
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	977
Π3-73-3.1 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	980
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	980
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	982
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	982
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	982
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	983
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	988
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	988
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	988
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	989
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	989
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	989
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	990
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	990
Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι).....	992
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	992
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	992
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	992
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	992
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	992
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	994
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	994
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	994
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	994
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	995
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	995
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	996
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	996

Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	998
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	998
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	998
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	998
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	999
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	999
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1000
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1000
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1000
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1000
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1001
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1001
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1002
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1002
Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α΄ φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	1004
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1004
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1004
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1004
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1004
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1005
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1010
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1010
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1012
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1012
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1013
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1013
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1014
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1014
Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	1016
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1016
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1016
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1016
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1017
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1017
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1019
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1019
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1020
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1020
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1020
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1020
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1022
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1022
INSTAL(75) - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων.....	1024
Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών.....	1024
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1024
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1024
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1024
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1025
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1025
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1028
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1028
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1029

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1029
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1029
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1029
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1030
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1030
COOP(77) - Συνεργασία	1033
Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας.....	1033
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1033
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1033
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1033
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1033
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1033
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1035
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1035
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1037
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1037
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1037
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1037
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1038
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1038
Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	1040
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1040
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1040
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1040
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1040
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1040
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1042
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1042
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1043
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1043
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1043
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1043
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1045
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1045
Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	1048
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1048
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1048
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1048
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1049
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1049
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1051
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1051
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1052
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1052
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1052
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1052
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1054
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1054
Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)	1056
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1056
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1056
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1056

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1057
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1057
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1065
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1065
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1066
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1067
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1068
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1069
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1070
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1070
KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	1073
Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	1073
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1073
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1073
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1073
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1074
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1074
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1078
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1078
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1079
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1079
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1079
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1080
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1081
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1081
Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων.....	1084
1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση	1084
2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι.....	1084
3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση	1084
4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων.....	1085
5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης.....	1086
6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων	1090
7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού.....	1091
8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων	1092
9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης	1093
10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ	1093
11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση.....	1093
12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός.....	1094
13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα	1094
6 Σχέδιο χρηματοδότησης.....	1098
6.1 Πίνακας Επισκόπησης	1098
6.2 Λεπτομερείς χρηματοοικονομικές πληροφορίες και κατανομή ανά παρέμβαση και προγραμματισμό εκροών	1101
6.2.1 Άμεσες ενισχύσεις	1101
6.2.2 Τομεακά	1119
6.2.3 Αγροτική ανάπτυξη.....	1125
7 Σύστημα διακυβέρνησης και συντονισμού.....	1190
7.1 Προσδιορισμός των φορέων διακυβέρνησης και συντονισμού + των φορέων ελέγχου	1190
7.2 Περιγραφή των δομών παρακολούθησης και αναφοράς	1198
7.3 Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα ελέγχου και τις κυρώσεις	1201
7.3.1 ΟΣΔΕ — Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου	1201
7.3.1.1 Όλα τα στοιχεία του ΟΣΔΕ, όπως ορίζονται στον [οριζόντιο κανονισμό], έχουν θεσπιστεί και θα λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2023	1201
7.3.1.1.1 Σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (ΣΑΑ).....	1201

7.3.1.1.2 Σύστημα υποβολής αιτήσεων γεωχωρικών πληροφοριών και με βάση τα ζώα (GSA)	1202
7.3.1.1.3 Εφαρμόζετε αυτόματο σύστημα υποβολής αιτήσεων [κατά την έννοια του άρθρου 65 παράγραφος 4 στοιχείο στ)] του οριζόντιου κανονισμού;	1202
7.3.1.1.4 Σύστημα παρακολούθησης περιοχής (ΣΠΠ)	1202
7.3.1.1.6 Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, κατά περίπτωση	1202
7.3.1.1.7 Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων κατά την έννοια του άρθρου 65 παράγραφος 4 στοιχείο γ) [άρθρο 66 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του οριζόντιου κανονισμού]	1202
7.3.2 Εκτός ΟΣΔΕ	1203
7.3.2.1 Συνοπτική περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για παρεμβάσεις εκτός ΟΣΔΕ σύμφωνα με τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αναλογικότητας και της αποτρεπτικότητας	1203
7.3.2.2 Συνοπτική περιγραφή του συστήματος ελέγχου εκτός ΟΣΔΕ (μέθοδοι ελέγχου, έλεγχοι διασταύρωσης, μακροχρόνια διάρκεια των επενδύσεων και σχετικοί εκ των υστέρων έλεγχοι κ.λπ.)	1204
7.3.2.3 Κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις;	1205
7.4 Προϋποθέσεις	1205
7.4.1 Σύστημα ελέγχου για την αιρεσιμότητα	1205
7.4.1.1 Περιγραφή του συστήματος ελέγχου για την αιρεσιμότητα	1205
7.4.1.2 Είδη ελέγχων	1206
7.4.2 Σύστημα κυρώσεων για την αιρεσιμότητα	1208
7.4.2.1 Περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για την αιρεσιμότητα	1208
7.4.2.2 Ορισμός και εφαρμογή της «επανάληψης» (υπολογισμός και καλυπτόμενη χρονική περίοδος):	1209
7.4.2.3 Ορισμός και εφαρμογή της «πρόθεσης»	1209
7.4.3 Αναφορά της εφαρμογής απλουστευμένου συστήματος ελέγχου για τους μικροκαλλιεργητές	1209
7.4.4 Αρμόδιοι ελεγκτικοί φορείς που είναι υπεύθυνοι για τους ελέγχους των πρακτικών αιρεσιμότητας, των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης	1210
7.5 Κοινωνική αιρεσιμότητα	1211
7.5.1 Περιγραφή του συστήματος ελέγχου για την κοινωνική αιρεσιμότητα	1211
7.5.2 Περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για την κοινωνική αιρεσιμότητα	1211
8 Εκσυγχρονισμός: AKIS και ψηφιοποίηση	1212
8.1 AKIS	1212
8.1 Συνολικά η προβλεπόμενη οργανωτική δομή του βελτιωμένου AKIS	1212
8.2 Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, τα ερευνητικά δίκτυα και τα δίκτυα της ΚΓΠ θα συνεργαστούν στο πλαίσιο του AKIS [άρθρο 114 στοιχείο α) σημείο ii)]	1213
8.3 Περιγραφή της οργάνωσης όλων των συμβούλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφοι 2, 3 και 4	1217
8.4 Περιγραφή του τρόπου παροχής στήριξης της καινοτομίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 114 στοιχείο α) σημείο ii)	1219
8.5 Στρατηγική ψηφιοποίησης [άρθρο 114 στοιχείο β)]	1221
Παραρτήματα	1226
Παράρτημα Ι σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση και τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) που αναφέρεται στην οδηγία 2001/42/ΕΚ	1226
1. Σύνοψη της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης	1226
2. Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης και της ΣΕΠΕ και πώς αντιμετωπίστηκαν	1227
3. Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης	1328
4. Έκθεση στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων	1328
Παράρτημα ΙΙ σχετικά με την ανάλυση SWOT	1328
Παράρτημα ΙΙΙ σχετικά με τη διαβούλευση με τους εταίρους	1328
Παράρτημα ΙV σχετικά με την ειδική ενίσχυση της καλλιέργειας βαμβακιού (κατά περίπτωση)	1328
ΠΙ-36 - Ειδική Ενίσχυση για το Βαμβάκι	1328
1 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης	1328
2 Συμπληρωματικό της ειδικής ενίσχυσης για καλλιέργεια	1331

Παράρτημα V σχετικά με την πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση που παρέχεται στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ	1335
Παράρτημα VI σχετικά με τη μεταβατική εθνική ενίσχυση (κατά περίπτωση).....	1336
α) το ετήσιο τομεακό χρηματοδοτικό κονδύλιο για κάθε τομέα για τον οποίο χορηγείται μεταβατική εθνική ενίσχυση	1336
β) κατά περίπτωση, τη μέγιστη μοναδιαία τιμή στήριξης για κάθε έτος της περιόδου	1336
γ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την περίοδο αναφοράς που τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 147 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	1336
δ) σύντομη περιγραφή της συμπληρωματικότητας της μεταβατικής εθνικής ενίσχυσης με τις παρεμβάσεις του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ.....	1336
Άλλο παράρτημα: Συνέπεια και συμβολή στους στόχους της Ένωσης για το 2030	1336
Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 για μείωση κατά 50 % των απωλειών θρεπτικών ουσιών, με παράλληλη διασφάλιση της μη υποβάθμισης της γονιμότητας του εδάφους	1336
Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 όσον αφορά το 10 % των γεωργικών εκτάσεων με χαρακτηριστικά τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας.....	1337
Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για βιολογική καλλιέργεια του 25 % των γεωργικών εκτάσεων της ΕΕ έως το 2030.....	1337
Εθνική συνεισφορά στους στόχους της ΕΕ για το 2030 για τη μείωση κατά 50 % της συνολικής χρήσης και του κινδύνου των χημικών φυτοφαρμάκων, και της χρήσης των πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων.....	1338
Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 για μείωση κατά 50 % των πωλήσεων αντιμικροβιακών φαρμάκων για εκτρεφόμενα ζώα και για τις υδατοκαλλιέργειες	1338
Εθνική συνεισφορά στον στόχο της ΕΕ για την ανάπτυξη του ευρυζωνικού διαδικτύου υψηλής ταχύτητας στις αγροτικές περιοχές προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της πρόσβασης κατά 100 % έως το 2025	1340
ΕΓΓΡΑΦΑ.....	1341

1 Στρατηγική δήλωση

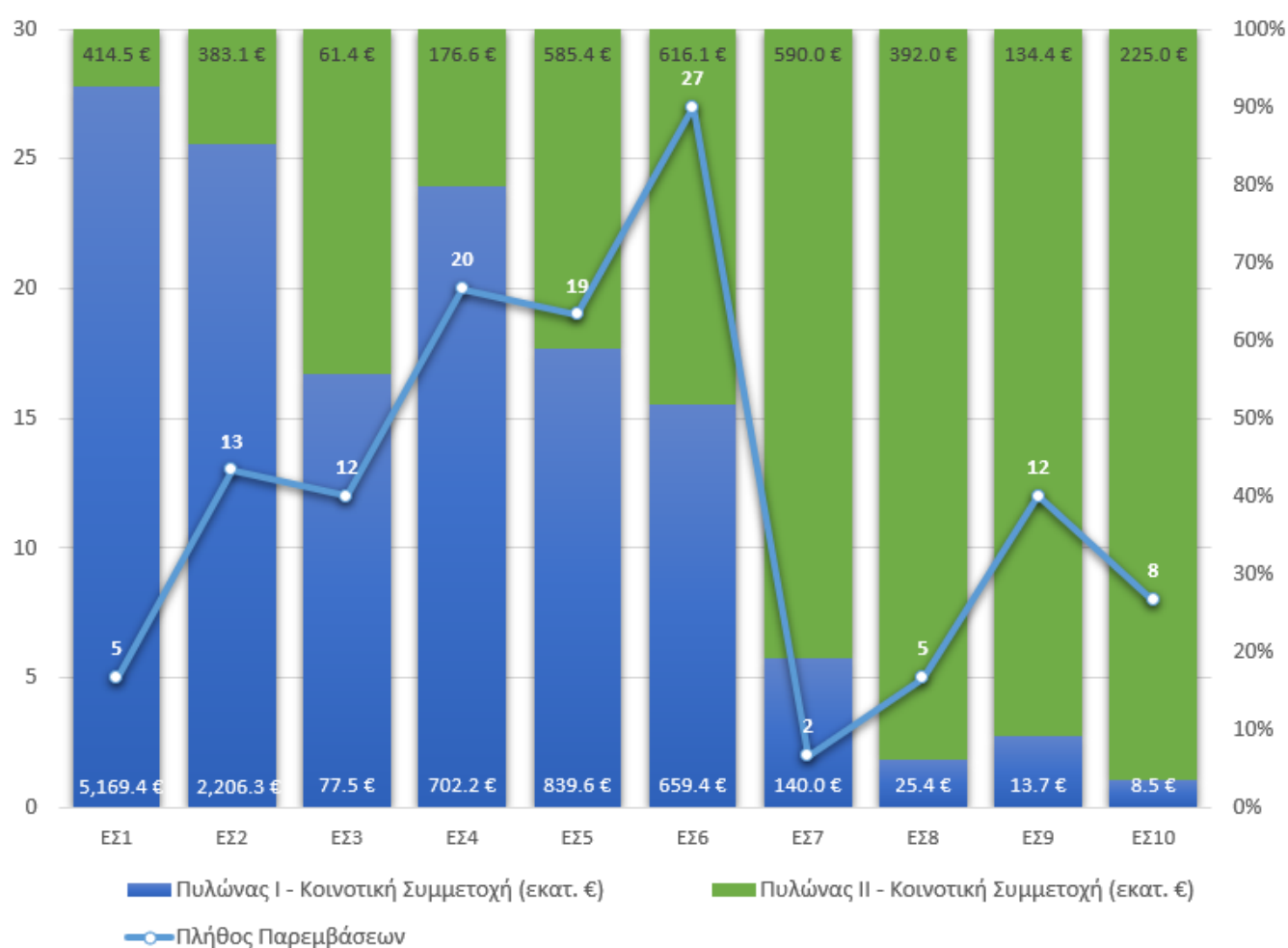
Το Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΓΠ) της περιόδου 2023-2027 αποτελεί το βασικό κείμενο πολιτικής για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και των αγροτικών περιοχών της Χώρας, απαντώντας στις σύγχρονες προκλήσεις μέσα από μια ισορροπημένη προσέγγιση των φιλοδοξιών της νέας ΚΓΠ για μια περισσότερο ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή Γεωργία, σε εναρμόνιση με τις αντίστοιχες προτεραιότητες των στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Μέσω των παρεμβάσεων του επιχειρεί να σηματοδοτήσει την στροφή σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο για την Ελληνική Γεωργία αλλά και το σύνολο του αγροδιατροφικού τομέα της Χώρας, στην κατεύθυνση επανακαθορισμού του μίγματος πολιτικών και μέτρων για τη διασφάλιση της μεσο - μακροπρόθεσμης οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής του βιωσιμότητας.

Το νέο αυτό μοντέλο α) εδράζεται στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, διασφαλίζοντας παράλληλα ένα δίκαιο γεωργικό εισόδημα στον παραγωγό, β) είναι προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις – προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής με μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Γεωργίας, παρέχοντας παράλληλα στον καταναλωτή ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα και γ) θέτει στο επίκεντρο τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, με έμφαση στην ηλικιακή αναζωογόνησή τους με την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας.

Το ΣΣ ΚΓΠ καλύπτει με τις παρεμβάσεις του το σύνολο των γενικών και ειδικών στόχων της ΚΓΠ 2023-2027, εξυπηρετώντας παράλληλα τις εθνικές στοχεύσεις και πολιτικές, αμβλύνοντας τις διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, σε απόλυτη συμβατότητα με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τη Χώρα μας και τα ευρήματα της διαγνωστικής ανάλυσης του αγροτικού χώρου που προηγήθηκε.

Ακολουθεί διάγραμμα στο οποίο παρουσιάζονται συγκριτικά τα κατανεμημένα ποσά και ο αριθμός παρεμβάσεων ανά πυλώνα και ΕΣ.

Στο ΣΣ ΚΓΠ δίνεται έμφαση στην ενδυνάμωση του Πυλώνα 2, στον οποίο μεταφέρονται διπλάσιοι πόροι από τον Πυλώνα 1 (10%), σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, ώστε να τονωθεί η αναπτυξιακή του συμβολή στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας της Γεωργίας,

παρέχοντας ισχυρά κίνητρα για τον πράσινο και ψηφιακό εκσυγχρονισμό της, τη συλλογική οργάνωση των παραγωγών και την ηλικιακή ανανέωση του πρωτογενή τομέα.

Επίσης βασικός στόχος του ΣΣ ΚΓΠ είναι η ανάγκη απλούστευσης των διαδικασιών και η μείωση της γραφειοκρατίας.

Το ΣΣ ΚΓΠ αποτυπώνει το σύνολο των αναγκαίων παρεμβάσεων βάσει των αναγνωρισμένων και ιεραρχημένων αναγκών και οι ενωσιακοί πόροι ανέρχονται περίπου στα 14 δις. €, για την περίοδο 2023-2027.

Οι ειδικοί στόχοι της ΚΓΠ επιτυγχάνονται ως ακολούθως, μέσω των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΓΠ:

ΕΣ1:Βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα του γεωργικού τομέα. Οι παρεμβάσεις που ενεργοποιούνται για την επίτευξη του στόχου αποτυπώνονται στο πίνακα που ακολουθεί και ως στόχο έχουν αφενός τη συνέχιση της παραγωγής αγροτικών ποιοτικών προϊόντων συμβάλλοντας παράλληλα στην αειφορία των αγροτικών περιοχών αλλά και στην κοινωνική και οικονομική ευημερία τους, αφετέρου τη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ1	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P1-21	Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	4.274.574.890	76,6%
	P1-29	Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	885.298.064	15,9%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	5.000.000	0,1%
	P2-58.3	Πρώιμη συγκομιδή	4.500.000	0,1%
Π-I ΣΥΝΟΛΟ			5.169.372.954	92,6%
Π-II	P3-71	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	414.500.000	7,4%
Π-II ΣΥΝΟΛΟ			414.500.000	7,4%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣ1			5.583.872.954	100,0%

ΕΣ2: Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και προσανατολισμός προς την αγορά. Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσω των παρεμβάσεων που περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί, με στόχο την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και σταθερής παραγωγής πρώτης ύλης για τομείς που κρίνονται σημαντικοί για το ελληνικό αγροδιατροφικό σύστημα, καθώς και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας μέσω ιδιωτικών επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ2	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P1-32.1	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Εκτός Πρωτεϊνούχων Καλλιέργειών	515.673.845	19,9%
	P1-32.2	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή - Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	152.882.665	5,9%
	P1-32.3	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	556.190.360	21,5%
	P1-32.4	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	1.605.975	0,1%
	P1-36	Ειδική Ενίσχυση για το Βαμβάκι	919.980.000	35,5%
	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	12.169.300	0,5%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	10.000.000	0,4%
	P2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	660.000	0,0%
	P2-58.1	Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	33.758.000	1,3%
	P2-58.5	Πρώιμη συγκομιδή οίνων σε Τρίτες Χώρες	3.400.000	0,1%
Π-I Άθροισμα			2.206.320.145	85,2%
Π-II	P3-73-1.4	Ανευλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	60.000.000	2,3%
	P3-73-2.1	Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	313.082.616	12,1%
	P3-73-2.5	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές	10.000.000	0,4%
Π-II Άθροισμα			383.082.616	14,8%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ2			2.589.402.761	100,0%

ΕΣ3: Βελτίωση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα αξίας. Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσω των παρεμβάσεων που περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί μέσω της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής τους θέσης, η οποία απορρέει από τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, τη μείωση του κόστους και την ποιοτική αναβάθμιση της παραγωγής, καθώς και την πιστοποίηση, σήμανση, τυποποίηση και καθετοποίηση αυτής. Η συμμετοχή σε συλλογικά σχήματα αποτελεί προϋπόθεση για την αντιμετώπιση

των νέων συνθηκών και προκλήσεων που διαμορφώνονται στην παγκόσμια αγορά γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ3	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	21.090.500	15,2%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	20.000.000	14,4%
	P2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	660.000	0,5%
	P2-55.2	Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	100.000	0,1%
	P2-55.3	Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	23.138.225	16,7%
	P2-55.4	Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους	750.000	0,5%
	P2-55.6	Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	500.000	0,4%
	P2-55.7	Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	250.000	0,2%
	P2-58.4	Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	825.000	0,6%
	P2-58.5	Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	10.200.000	7,3%
Π-I Άθροισμα			77.513.725	55,8%
Π-II	P3-77-1.1	Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας	26.376.240	19,0%
	P3-77-2.1	Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	35.000.000	25,2%
Π-II Άθροισμα			61.376.240	44,2%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ3			138.889.965	100,0%

ΕΣ4 έως ΕΣ6: Η επίτευξη των τριών περιβαλλοντικών και κλιματικών ειδικών στόχων **α) συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, β) ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων, και γ) προστασία της βιοποικιλότητας** αποτυπώνεται στην πράσινη αρχιτεκτονική του Στρατηγικού Σχεδίου που συντίθεται από τα κάτωθι δομικά στοιχεία:

- Ενισχυμένη Αιρεσιμότητα, με τη βελτίωση των ήδη υφιστάμενων πρακτικών Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ), με παράλληλη ενσωμάτωση ορισμένων υφιστάμενων απαιτήσεων του «Πρασινίσματος» της περασμένης προγραμματικής περιόδου.
- Προτεραιοποίηση των δράσεων για το κλίμα και το περιβάλλον μέσα από τα οικολογικά σχήματα του Πυλώνα 1 και τις γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές παρεμβάσεις του Πυλώνα 2, διαμορφώνοντας μια παλέτα πολλαπλών επιλογών, που αφορούν ενδεικτικά στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στην προστασία των εδαφικών και υδατικών πόρων, στη διάδοση βιολογικών μεθόδων παραγωγής, στην εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου, ώστε κάθε παραγωγός να μπορεί να διαλέξει εκείνες που ταιριάζουν καλύτερα στις δικές του ανάγκες και δυνατότητες.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ4	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	129.185.408	14,7%
	P1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	4.280.746	0,5%
	P1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	44.863.778	5,1%
	P1-31.4	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	47.345.020	5,4%
	P1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	13.312.914	1,5%
	P1-31.6	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	63.063.219	7,2%
	P1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	32.515.143	3,7%
	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	0,3%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	0,3%
Π-II	P1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	359.725.309	40,9%
	P2-58.6	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	3.000.000	0,3%
	Π-I Άθροισμα		702.167.237	79,9%
	P3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	6,9%
	P3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	12.236.801	1,4%
	P3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	25.000.000	2,8%
	P3-73-2.5	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές	20.000.000	2,3%
	P3-70-4.2	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	3.000.000	0,3%
	P3-72-1.1	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	3.000.000	0,3%
Π-II	P3-73-2.6	Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	34.396.300	3,9%
	P3-73-2.7	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών προϊόντων	1.500.000	0,2%
	P3-73-3.4	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	16.500.000	1,9%
	Π-II Άθροισμα		176.633.101	20,1%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ4		878.800.338	100,0%	

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣΣ	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	43.061.803	3,0%
	Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	4.280.746	0,3%
	Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	44.863.778	3,1%
	Π1-31.4	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	47.345.020	3,3%
	Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	13.312.914	0,9%
	Π1-31.6	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φυλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	189.189.657	13,3%
	Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	54.191.906	3,8%
	Π1-31.8	Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	15.750.000	1,1%
	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	0,2%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	0,2%
	Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	419.679.528	29,5%
	Π2-58.6	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οιοπαραγωγής	3.000.000	0,2%
Π-I Άθροισμα			839.551.052	58,9%
Π-II	Π3-70-1.3	Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	239.205.157	16,8%
	Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	4,3%
	Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	12.236.801	0,9%
	Π3-73-1.1	Εργα υποδομών ενγείων βελτίωσης	240.000.000	16,8%
	Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	12.500.000	0,9%
	Π3-73-2.2	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	18.521.084	1,3%
Π-II	Π3-73-3.3	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμιδών	1.900.000	0,1%
Π-II Άθροισμα			585.363.042	41,1%
Γενικό Άθροισμα ΕΣΣ			1.424.914.094	100,0%

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ6	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	43.061.803	3,4%
	Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	12.842.237	1,0%
	Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	89.727.556	7,0%
	Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	39.938.740	3,1%
	Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	21.676.762	1,7%
	Π1-31.8	Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	6.750.000	0,5%
	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	4.751.400	0,4%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	5.000.000	0,4%
	Π2-55.3	Εξ ορθολογισμός της εμπορικής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	175.000	0,0%
	Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	419.679.528	32,9%
	Π1-31.10	Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	15.766.885	1,2%
Π-I Άθροισμα			659.369.911	51,7%
Π-II	Π3-70-1.1	Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	7.198.070	0,6%
	Π3-70-1.2	Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	8.795.320	0,7%
	Π3-70-1.4	Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	8.000.000	0,6%
	Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	4,8%
	Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	12.236.801	1,0%
	Π3-71	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	414.500.000	32,5%
	Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	12.500.000	1,0%
	Π3-70-4.2	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	3.000.000	0,2%
	Π3-72-1.1	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	3.000.000	0,2%
	Π3-73-3.4	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	6.789.596	0,5%
	Π3-73-3.3	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμιδών	1.900.000	0,1%
	Π3-70-1.5	Διατήρηση απειλούμενων αυτόχthonων φυλών αγροτικών ζώων	40.084.860	3,1%
	Π3-70-1.6	Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	16.000.000	1,3%
	Π3-73-3.1	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	4.300.000	0,3%
	Π3-73-3.2	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	2.500.000	0,2%
Π-II	Π3-73-3.5	Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	14.340.330	1,1%
Π-II Άθροισμα			616.144.977	48,3%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ6			1.275.514.888	100,0%

ΕΣ7: Δημογραφική ανανέωση του αγροτικού πληθυσμού και βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές. Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσω των παρεμβάσεων που περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί και οι οποίες αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων εισόδου νέων στον πρωτογενή τομέα και στην ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας, σε συνδυασμό με μέτρα για την εκπαίδευσή τους, την ενίσχυση των επιχειρηματικών τους σχεδίων, τη συμμετοχή τους σε συλλογικά σχήματα, τη χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών, κ.λπ.

Πυλώνας	Κωδικός Παρεμβάσης	Περιγραφή Παρεμβάσης	Κοινοτική Συμμετοχή (σε €)	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-30	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	140.000.000	19,2%
Π-I Άθροισμα			140.000.000	19,2%
Π-II	Π3-75.1	Εγκατάσταση νέων γεωργών	590.000.000	80,8%
Π-II Άθροισμα			590.000.000	80,8%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ7			730.000.000	100,0%

ΕΣ8: Ο Ειδικός Στόχος σχετικά με την προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης

και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της εφαρμογής των τοπικών στρατηγικών (LEADER). Το LEADER προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, αντιμετωπίζοντας τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί μια καινοτόμο προσέγγιση στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ μέσω της εκ των κάτω προς τα επάνω προσέγγισης. Η φιλοσοφία σχεδιασμού και εφαρμογής του διατηρείται μέσω της υποστήριξης ανάπτυξης των τοπικών επιχειρήσεων αλλά και μέσω της ενίσχυσης δημόσιων υποδομών και επενδύσεων για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού. Επιπρόσθετα και δεδομένης της διαφοροποίησης των αναγκών των αγροτικών περιοχών αλλά και των απρόβλεπτων φαινομένων, όπως η πανδημία COVID-19, οι πυρκαγιές και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, που έχουν δημιουργήσει αρνητικές επιπτώσεις στις περιοχές αυτές, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων και πρωτοβουλιών με κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση, καθώς επίσης και πολιτικών «Εξυπνων Χωριών» για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση χρόνιων προβλημάτων μικρών υπο-περιοχών των περιοχών LEADER.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P2-58.2	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	25.362.000	6,1%
Π-I Άθροισμα			25.362.000	6,1%
Π-II	P3-73-1.2	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	55.000.000	13,2%
	P3-73-2.3	Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	130.000.000	31,1%
	P3-77-4.1	Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών	200.000.000	47,9%
	P3-73-2.7	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών	7.000.000	1,7%
Π-II Άθροισμα			392.000.000	93,9%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ			417.362.000	100,0%

ΕΣ9: Ο στόχος της παραγωγής υγιεινών και υψηλής διατροφικής αξίας προϊόντων εξυπηρετείται μέσω της σημαντικής αύξησης των γεωργικών εκτάσεων που εφαρμόζεται η βιολογική παραγωγή, οι αγρο-περιβαλλοντικές παρεμβάσεις του Πυλώνα 2 και τα οικολογικά σχήματα του Πυλώνα 1, που στοχεύουν στον περιορισμό της λίπανσης και των φυτοφαρμάκων, αλλά και με την εφαρμογή παρεμβάσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της ευζωίας των ζώων, στην αναβάθμιση της βιο-ασφάλειας και στην ορθολογική χρήση/περιορισμό των αντιβιοτικών.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ9	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	1,5%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	1,5%
	P2-55.4	Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους	375.000	0,2%
	P2-55.6	Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	75.000	0,0%
	P2-55.7	Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	250.000	0,2%
	P2-58.4	Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	4.675.000	2,9%
	P2-58.5	Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	3.400.000	2,1%
Π-I Άθροισμα			13.650.700	8,4%
Π-II	P3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	37,4%
	P3-70-3.1	Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	43.400.000	26,6%
	P3-70-3.2	Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	10.000.000	6,1%
	P3-73-2.4	Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	5.000.000	3,1%
	P3-73-2.8	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	15.000.000	9,2%
	P3-73-3.6	Μη παραγωγικές επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	15.000.000	9,2%
Π-II Άθροισμα			149.400.000	91,6%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ9			163.050.700	100,0%

Όσο για τον εγκάρσιο στόχο του ΣΣ ΚΓΠ σχετικά με τον **εκσυγχρονισμό και την ψηφιοποίηση της ελληνικής Γεωργίας και των αγροτικών περιοχών** θα διευκολυνθεί με τη συγκρότηση του Συστήματος Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS) που είναι μια από τις βασικές επιδιώξεις του ΣΣ ΚΓΠ. Συγκεκριμένα, οι Γεωργικές Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, τα Ευρωπαϊκά και Εθνικά Δίκτυα της ΚΓΠ και η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας από κοινού θα συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση/στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό, την προώθηση της καινοτομίας και την διάδοση της γνώση στον αγροδιατροφικό τομέα. Μέσα από παρεμβάσεις στον τομέα της **ψηφιοποίησης**, η στρατηγική προσέγγιση θέτει τις βάσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της γεωργίας και την αύξηση της

ανταγωνιστικότητας των ελληνικών εκμεταλλεύσεων. Οι επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες θα βελτιώσουν το περιβαλλοντικό προφίλ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ενώ θα μετριάσουν τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα αλλά και την αποδοτικότερη χρήση των γεωργικών εισροών.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ10	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	1,0%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	1,1%
	P2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	2.861.000	1,2%
	P2-55.2	Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	150.000	0,1%
	P2-55.5	Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	650.000	0,3%
Π-I Άθροισμα			8.536.700	3,7%
Π-II	P3-77-3.1	Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	80.000.000	34,3%
	P3-78.1	Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)	92.000.000	39,4%
	P3-78.2	Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)	53.000.000	22,7%
Π-II Άθροισμα			225.000.000	96,3%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ10			233.536.700	100,0%

2 Εκτιμήσεις των αναγκών και στρατηγική παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών του σχεδίου-στόχου και του πλαισίου

2.1 Αξιολογήσεις των αναγκών και στρατηγική παρέμβασης

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι										X
AN 002.10.02	Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών	Υψηλή	Ναι										X
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι										X
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι										X
AN 005.07.01	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς	Υψηλή	Ναι							X			
AN 006.07.02	Πρόσβαση παραγωγών σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους	Υψηλή	Ναι							X			
AN 007.09.01	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι									X	
AN 008.10.05	Επέκταση του οπτικού δικτύου για ανάπτυξη επιχειρήσεων σε δυσπρόσιτες περιοχές	Υψηλή	Όχι										X
AN 009.10.06	Έγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ	Υψηλή	Ναι										X
AN 010.07.03	Μεγιστοποίηση οριζοντίων και κάθετων συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων	Υψηλή	Ναι							X			
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι									X	
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι		X								X
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι									X	

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι										X
AN 015.07.04	Επιπρόσθετα εθνικά μέτρα πολιτικής για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών	Υψηλή	Όχι										
AN 016.07.05	Ενίσχυση μέτρων διευκόλυνσης της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές	Υψηλή	Ναι							X			
AN 017.10.07	Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και βελτίωση δικτύων συνεργασίας	Υψηλή	Ναι										X
AN 018.05.01	Αντιμέτωπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι					X					
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι	X									
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι									X	
AN 021.09.06	Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων	Υψηλή	Όχι									X	
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι									X	
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι									X	
AN 024.10.08	Αύξηση συνεργασιών με επιχειρήσεις υψηλού τεχνολογικού επιπέδου	Υψηλή	Ναι										X
AN 025.10.09	Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα	Υψηλή	Ναι										X
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι				X						
AN 027.10.10	Προώθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Υψηλή	Ναι										X
AN 028.07.06	Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη/ Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης	Υψηλή	Όχι										
AN 029.10.11	Χρηματοδότηση επενδύσεων για ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων	Υψηλή	Ναι										X
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής	Υψηλή	Ναι			X							

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
	αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)												
AN 031.10.12	Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και της συμβολαιακής γεωργίας	Υψηλή	Ναι										X
AN 032.10.13	Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο	Υψηλή	Όχι										X
AN 033.10.14	Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας	Υψηλή	Ναι										X
AN 034.10.15	Ανάσχεση της περαιτέρω απώλειας υψηλής στάθμης και δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	Υψηλή	Όχι										X
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι				X						
AN 036.10.16	Σταθερό μακρο-οικονομικό περιβάλλον για την ενίσχυση των επενδύσεων και της καινοτομίας	Υψηλή	Όχι										X
AN 037.01.02	Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας	Υψηλή	Ναι	X									
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι									X	
AN 039.09.10	Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό	Υψηλή	Ναι									X	
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι						X				
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι								X		
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι			X							
AN 043.08.02	Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε ψηφιακές υπηρεσίες	Υψηλή	Ναι								X		
AN 044.01_(WB 03)	Μετριασμός κινδύνων κλιματικής αλλαγής (επενδυτικά κίνητρα, εκπαίδευση, συμβουλές)	Υψηλή	Ναι	X									
AN 044.10.17	Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων	Υψηλή	Ναι										X
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της	Υψηλή	Ναι			X							

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
	διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)												
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι			X							
AN 047.08.03	Συνέργεια/συμπληρωματικότητα με λοιπά Ταμεία της ΕΕ (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός)	Υψηλή	Όχι								X		
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού	Υψηλή	Ναι								X		
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι					X					
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι						X				
AN 051.05.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος)	Μέση	Ναι					X					
AN 052.08.05	Κάλυψη του συνόλου των δυσπρόσιτων αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές	Μέση	Ναι								X		
AN 053.08.06	Υποστήριξη δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας	Μέση	Ναι								X		
AN 054.08.07	Δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας	Μέση	Ναι								X		
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι				X						
AN 056.08.08	Ενημέρωση πληθυσμού και κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027	Μέση	Ναι								X		
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι				X						
AN 058.10.18	Υλοποίηση έργων πληροφορικής άμεσης προτεραιότητας της ΒΨΜ για τον Αγροτικό Τομέα	Μέση	Ναι										X
AN 059.08.09	Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων	Μέση	Ναι								X		

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετώπιζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι			X							
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι						X				
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι			X							
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι			X							
AN 064.06.04	Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του ΑΚΙΣ (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)	Μέση	Ναι						X				
AN 065.08.10	Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για προώθηση επενδύσεων στον τομέα της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι								X		
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι			X							
AN 067.06.05	Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου	Μέση	Όχι						X				
AN 068.08.11	Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ	Μέση	Εν μέρει								X		
AN 069.09.11	Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων για τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο	Μέση	Όχι									X	
AN 070.06.06	Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι						X				
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι						X				
AN 072.10.19	Ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών για καθεστώτα που δεν υποστηρίζονται μηχανογραφικά	Μέση	Ναι										X
AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι					X					
AN 074.10.20	Ενίσχυση της έρευνας για την αύξηση του επιπέδου των τεχνολογικών ικανοτήτων και της παραγωγικότητας	Μέση	Ναι										X
AN 075.07.07	Στήριξη των νέων γεωργών για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Μέση	Ναι							X			

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 076.08.12	Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων σε περιφερειακό επίπεδο	Μέση	Ναι								X		
AN 077.02.02	Ισχυροποίηση/επέκταση του πλέγματος ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του αγροδιατροφικού τομέα	Μέση	Ναι		X								
AN 078.06.08	Ενίσχυση της αποκατάστασης, διατήρησης και βελτίωσης προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών	Μέση	Ναι						X				
AN 079.01.03	Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων	Μέση	Ναι	X									
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι		X								
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι									X	
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι					X					
AN 083.06.09	Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων	Μέση	Ναι						X				
AN 084.08.13	Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι								X		
AN 085.05.06	Βελτίωση υδατικών πόρων - ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού	Μέση	Ναι					X					
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι								X		
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι									X	
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αειεπιβιωσιμότητας	Μέση	Ναι					X					
AN 089.08.15	Ενίσχυση επενδύσεων μείωσης/επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων και βιοδυλιστηρίων	Μέση	Ναι								X		
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι									X	

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι					X					
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι				X						
AN 093.08.16	μπλουτισμός τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Χαμηλή	Εν μέρει								X		
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι					X					
AN 095.06.10	Έμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων - πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων πυρκαγιών	Χαμηλή	Ναι						X				
AN 096.09.15	Αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών/μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων	Χαμηλή	Ναι									X	
AN 097.10.21	Κατάρτιση ενοποιημένου Μητρώου δικαιούχων - Ενιαίο Επιχειρησιακό Μητρώο ΥΠΑΑΤ	Χαμηλή	Ναι										X
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι			X							
AN 099.09.16	Αξιοποίηση των ευκαιριών της στρατηγικής F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών	Χαμηλή	Ναι									X	
AN 100.08.17	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Χαμηλή	Ναι								X		
AN 101.05.10	Έγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι					X					
AN 102.10.22	Ομογενοποίηση μητρώων του ΥΠΑΑΤ μέσω του ΜΑΑΕ	Χαμηλή	Ναι										X
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι	X	X	X							
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι									X	
AN 105.02.05	Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι					X					
AN 107.01.04	Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών	Χαμηλή	Ναι	X									

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
AN 108.01.05	Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 110.10.23	Οργάνωση συλλογής δεδομένων με ίδια μέσα, έως την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους	Χαμηλή	Ναι										X
AN 111.09.18	Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων	Χαμηλή	Ναι									X	
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 113.08.18	Μείωση της εξάρτησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από τον πρωτογενή τομέα	Χαμηλή	Ναι								X		
AN 114.01_(WB 01)	Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος του ΕΛΓΑ	Χαμηλή	Όχι	X									
AN 114.01_(WB 02)	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ	Χαμηλή	Όχι	X									
AN 114.01_(WB 04)	Βελτίωση της ισότητας στην κατανομή καθαρών παροχών από το υφιστάμενο ασφαλιστικό σύστημα	Χαμηλή	Όχι	X									
AN 114.01_(WB 05)	Μείωση της μεταβλητότητας εισοδημάτων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες (εργαλεία διαχείρισης κινδύνου)	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 114.10.24	Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την ενίσχυση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων	Χαμηλή	Όχι										X
AN 115.09.19	Εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων	Χαμηλή	Όχι									X	
AN 116.02.08	Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 117.08.19	Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε για την μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας	Χαμηλή	Εν μέρει								X		
AN 118.08.20	Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις τοπικές στρατηγικές	Χαμηλή	Εν μέρει								X		
AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι								X		
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες	Χαμηλή	Ναι	X	X	X							

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ	SO 1	SO 2	SO 3	SO 4	SO 5	SO 6	SO 7	SO 8	SO 9	XC O
	εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής												
AN 121.01.07	Ανάπτυξη των κλάδων των μηρυκαστικών με οριστική οριοθέτηση των εκτάσεων των βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 123.02.09	Αύξηση παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 124.09.20	Παρακολούθηση κατανάλωσης τροφίμων για την εξειδίκευση πολιτικών προώθησης της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Όχι									X	
AN 125.09.21	Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών	Χαμηλή	Όχι									X	
AN 126.01.09	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 128.09.22	Έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων	Χαμηλή	Όχι									X	
AN 129.08.22	Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών	Χαμηλή	Ναι								X		
AN 130.02.10	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 131.02.11	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας	Χαμηλή	Ναι		X								
AN 132.01.11	Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 133.01.12	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγή βοοτροφία	Χαμηλή	Ναι	X									
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι		X								
AN 135.09.23	Συμμετοχή ΜΚΟ και ιδιωτικού τομέα στο σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης	Χαμηλή	Ναι									X	
AN 136.09.24	Η επικαιροποίηση των πολιτικών για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας	Χαμηλή	Όχι									X	

AN 001.10.01 - Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση

Αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων για την εκπαίδευση των ομάδων ενδιαφέροντος στη ψηφιοποίηση με σκοπό την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών τόσο στον αγροτικό τομέα όσο και στη μεταποίηση των τροφίμων.

AN 002.10.02 - Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών

Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών για την ηλικιακή ανανέωση του απασχολούμενου αγροτικού δυναμικού και την ενσωμάτωση των τεχνολογικών επιτευγμάτων στην παραγωγική διαδικασία.

AN 003.10.03 - Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών

Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών ιδίως μέσω συνεργασιών.

AN 004.10.04 - Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών

Συνολική στρατηγική (σχεδιασμός και πάσης φύσεως πόροι σε εθνικό, περιφερειακό ή/και κλαδικό επίπεδο) για την παραγωγή, διάδοση (συμπεριλαμβανόμενης της επαγγελματικής εκπαίδευσης-κατάρτισης και των συμβουλευτικών υπηρεσιών) και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών με έμφαση στην προώθηση συνεργασιών (πάσης φύσεως κίνητρα) και την ικανοποίηση πραγματικών (τρεχουσών ή χρόνιων) αναγκών του αγρο-διατροφικού συστήματος.

AN 005.07.01 - Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς

Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς.

AN 006.07.02 - Πρόσβαση παραγωγών σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους

Πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της γεωργικής παραγωγής.

AN 007.09.01 - Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά

Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά

AN 008.10.05 - Επέκταση του οπτικού δικτύου για ανάπτυξη επιχειρήσεων σε δυσπρόσιτες περιοχές

Επέκταση του οπτικού δικτύου για την δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξη επιχειρήσεων υψηλού τεχνολογικού επιπέδου ακόμα και σε δυσπρόσιτες περιοχές.

AN 009.10.06 - Έγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ

Έγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ

AN 010.07.03 - Μεγιστοποίηση οριζοντίων και κάθετων συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων

Μεγιστοποίηση οριζοντίων (μεταξύ των πυλώνων) και κάθετων (επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων) συνεργειών μεταξύ των διαφόρων παρεμβάσεων.

AN 011.09.02 - Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών

Ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης/συμβουλευτικής προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών.

AN 012.02.01 - Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών

Δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και την παροχή συμβουλών.

AN 013.09.03 - Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές

Αύξηση της παραγωγής /τυποποίησης / μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων που έχουν δυνατότητες εισόδου στις αγορές.

AN 014.09.04 - Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά

Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγοράκαι διεθνή αγορά

AN 015.07.04 - Επιπρόσθετα εθνικά μέτρα πολιτικής για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών

Επιπρόσθετα εθνικά μέτρα πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά κ.α.) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών.

AN 016.07.05 - Ενίσχυση μέτρων διευκόλυνσης της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές

Ενδυνάμωση και ενίσχυση των μέτρων για τη διευκόλυνση της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές.

AN 017.10.07 - Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και βελτίωση δικτύων συνεργασίας

Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και βελτίωση δικτύων συνεργασίας για την υλοποίηση καινοτόμων εφαρμογών.

AN 018.05.01 - Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία

Χωρικά προσδιορισμένα σχέδια και κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από τα εντεινόμενα πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία.

AN 019.01.01 - Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών

Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών

AN 020.09.05 - Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού

Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού

AN 021.09.06 - Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων

Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων

AN 022.09.07 - Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας

Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας σε ότι αφορά την ασφάλεια τροφίμων και την αναγκαιότητα μηδενικών υπολειμμάτων.

AN 023.09.08 - Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού

Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού

AN 024.10.08 - Αύξηση συνεργασιών με επιχειρήσεις υψηλού τεχνολογικού επιπέδου

Αύξηση συνεργασιών με επιχειρήσεις υψηλού τεχνολογικού επιπέδου για την αποτελεσματικότερη διεύθυνση των νέων τεχνολογιών στον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς και τον μετέπειτα προσανατολισμό τους προς και την κυκλική οικονομία.

AN 025.10.09 - Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα

Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα

AN 026.04.01 - Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Έμφαση στην ενίσχυση χρήσεων γης και γεωργικών/ κτηνοτροφικών πρακτικών οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου π.χ. βιολογική γεωργία.

AN 027.10.10 - Προώθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Δημιουργία δομών που προωθούν τη ροή της γνώσης και την καινοτομία σε μικρές μονάδες και ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ των μικρών και μεσαίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τη μείωση του κόστους παραγωγής, την αύξηση των επενδύσεων.

AN 028.07.06 - Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη/ Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης

Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη/ Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης

AN 029.10.11 - Χρηματοδότηση επενδύσεων για ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων

Χρηματοδότηση επενδύσεων για ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

AN 030.03.01 - Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)

Ενίσχυση των δικτύωσης /συνεργασιών μεταξύ των κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας ιδιαίτερα στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα.

AN 031.10.12 - Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και της συμβολαιακής γεωργίας

Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και της συμβολαιακής γεωργίας για τη μύηση του αγροτικού τομέα σε καινοτόμες εφαρμογές και τη μεταφορά τεχνογνωσίας στην παραγωγική διαδικασία.

AN 032.10.13 - Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο

Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος (φορολογικό καθεστώς, βελτίωση της χρηματοδότησης για επενδύσεις) για την ανάπτυξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο για τον περιορισμό της μετανάστευσης ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης.

AN 033.10.14 - Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας

Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τροφίμων και την διείσδυση σε διεθνείς αγορές.

AN 034.10.15 - Ανάσχεση της περαιτέρω απώλειας υψηλής στάθμης και δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού

Ανάσχεση της περαιτέρω απώλειας υψηλής στάθμης και δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού

AN 035.04.02 - Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή

Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας, στηριζόμενος στα νεότερα στοιχεία αλλά και στο Εθνικό και τα περιφερειακά σχέδια για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Έμφαση στην αύξηση της ξηρασίας και του κινδύνου πλημμυρών.

AN 036.10.16 - Σταθερό μακρο-οικονομικό περιβάλλον για την ενίσχυση των επενδύσεων και της καινοτομίας

Σταθερό (μακρο-)οικονομικό περιβάλλον για την περαιτέρω ενίσχυση των επενδύσεων (σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο) και της καινοτομίας.

AN 037.01.02 - Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας

Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας

AN 038.09.09 - Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού

Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού

AN 039.09.10 - Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό

Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό

AN 040.06.01 - Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού

Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού

AN 041.08.01 - Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ

Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ μέσω και των δύο Πυλώνων της ΚΑΠ.

AN 042.03.02 - Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής

Ενίσχυση των παρεμβάσεων της ΚΓΠ που προωθούν την συνεργασία/δικτύωση /συλλογική οργάνωση των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής.

AN 043.08.02 - Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε ψηφιακές υπηρεσίες

Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε θέματα χρήσης του internet και των προσφερόμενων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών.

AN 044.01 (WB03) - Μετριασμός κινδύνων κλιματικής αλλαγής (επενδυτικά κίνητρα, εκπαίδευση, συμβουλές)

Μετριασμός των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής μέσω της παροχής επενδυτικών κινήτρων καθώς και εκπαίδευσης/ επιμόρφωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

AN 044.10.17 - Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων

Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων

AN 045.03.03 - Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)

Αύξηση της συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις για την βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών στην αγροδιατροφική αλυσίδα.

AN 046.03.04 - Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας

Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών μεταξύ των κλάδων της αγροδιατροφής για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας.

AN 047.08.03 - Συνέργεια/συμπληρωματικότητα με λοιπά Ταμεία της ΕΕ (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός)

Αναζήτηση συνεργειών και συμπληρωματικότητας με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από τα λοιπά Ταμεία της ΕΕ (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός).

AN 048.08.04 - Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού

Προώθηση επενδυτικών σχεδίων αξιοποίησης βιομάζας ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού.

AN 049.05.02 - Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)

Συμπερίληψη στο AKIS δράσεων ενημέρωσης, κατάρτισης και συμβουλών για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι).

AN 050.06.02 - Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις

Προώθηση πρακτικών στην γεωργία και τη δασοκομία οι οποίες θα διατηρούν και ενισχύουν την βιοποικιλότητα στις γεωργικές και δασικές εκτάσεις και παράλληλα αποτροπή γεωργικών και δασοκομικών πρακτικών που έχουν αρνητικές επιπτώσεις.

AN 051.05.03 - Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος)

Συμπερίληψη στο AKIS δράσεων ενημέρωσης, κατάρτισης και συμβουλών για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος).

AN 052.08.05 - Κάλυψη του συνόλου των δυσπρόσιτων αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές

Κάλυψη του συνόλου των δυσπρόσιτων αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές και ενεργοποίηση περισσότερων ψηφιακά δημόσιων υπηρεσιών για τη μείωση των αναγκών μετακινήσεων.

AN 053.08.06 - Υποστήριξη δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας

[Υποστήριξη δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας](#)

AN 054.08.07 - Δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας

[Δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας](#)

AN 055.04.03 - Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)

Συμπερίληψη στο AKIS δράσεων ενημέρωσης, κατάρτισης και συμβουλών για δράσεις μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

AN 056.08.08 - Ενημέρωση πληθυσμού και κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027

Ενημέρωση του πληθυσμού και των κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027 και ενσωμάτωσή τους στις τοπικές στρατηγικές.

AN 057.04.04 - Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία

Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία, με έμφαση στην προστασία των δασών από τις πυρκαγιές, την διαχείριση των βοσκοτόπων και την αγροδασοπονία.

AN 058.10.18 - Υλοποίηση έργων πληροφορικής άμεσης προτεραιότητας της ΒΨΜ για τον Αγροτικό Τομέα

Υλοποίηση έργων άμεσης προτεραιότητας της Βίβλου Ψηφιακής Μεταρρύθμισης - ΒΨΜ (Ενιαίο Μητρώο ΥΠΑΑΤ, ΟΠΣ γεωχωρικών δεδομένων, e-Learning Αγροδιατροφικού Τομέα).

AN 059.08.09 - Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων

[Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων](#)

AN 060.03.05 - Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση

[Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση](#)

AN 061.06.03 - Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα

Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα (Πράσινη Συμφωνία, Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα 2030, Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για τις περιοχές NATURA, , Σχέδια Δράσης Ειδών και οικοτόπων, Πρωτοβουλία για τους Επικονιαστές).

AN 062.03.06 - Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής

Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε εξωστρεφή αγροδιατροφικά προϊόντα.

AN 063.03.07 - Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού

Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού μέσω, οικονομιών κλίμακας, τυποποίησης, πιστοποίησης.

AN 064.06.04 - Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του AKIS (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)

Ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών, παροχής κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του AKIS έτσι ώστε να γίνουν πιο κατανοητές οι σχέσεις αλληλεπίδρασης γεωργίας / δασοκομίας και βιοποικιλότητας και να διευκολυνθεί η εφαρμογή της ενισχυμένης αιρεσιμότητας καθώς και των άλλων μέτρων στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου.

AN 065.08.10 - Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για προώθηση επενδύσεων στον τομέα της βιοοικονομίας

Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για ίδρυση και λειτουργία παραγωγικών μονάδων στον τομέα της βιοοικονομίας.

AN 066.03.08 - Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)

Αύξηση της συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα με στόχο την αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση.

AN 067.06.05 - Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου

Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου

AN 068.08.11 - Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ

Η αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ και των λοιπών τοπικών εταίρων για την ενεργοποίηση και σε λοιπούς τομείς πλην των δημοσίων έργων.

AN 069.09.11 - Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων για τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο

Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου στους τομείς που επηρεάζονται από τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο.

AN 070.06.06 - Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή

Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή. (π.χ. Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, Εθνικό και Περιφερειακά σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή καθώς και τα διαλαμβανόμενα στο Εθνικό Σχέδιο για τη Δασοπονία).

AN 071.06.07 - Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες

Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες, διατήρηση και βελτίωση των γεωργικών συστημάτων και περιοχών υψηλής περιβαλλοντικής αξίας (HNV) και της αγροδασοπονίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας εκτός των προστατευόμενων περιοχών αλλά και τη βελτίωση της συνδετικότητας των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου NATURA.

AN 072.10.19 - Ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών για καθεστώτα που δεν υποστηρίζονται μηχανογραφικά

Ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών για καθεστώτα που δεν υποστηρίζονται μηχανογραφικά (π.χ. προγράμματα των ΚΟΑ του Πυλώνα Ι).

AN 073.05.04 - Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Συντονισμός και ενσωμάτωση στο Στρατηγικό Σχέδιο των μέτρων που αναφέρονται στα Αναθεωρημένα Σχέδια Λεκανών Απορροής Ποταμών αλλά και στην Εθνική Στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στο βαθμό μάλιστα που αυτά εξειδικεύονται σε περιφερειακό αλλά και σε τοπικό επίπεδο.

AN 074.10.20 - Ενίσχυση της έρευνας για την αύξηση του επιπέδου των τεχνολογικών ικανοτήτων και της παραγωγικότητας

Αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων για την ενίσχυση της έρευνας με σκοπό την αύξηση του επιπέδου των τεχνολογικών ικανοτήτων και την αύξηση της παραγωγικότητας.

AN 075.07.07 - Στήριξη των νέων γεωργών για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Η στήριξη των νέων γεωργών να οδηγεί στη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

AN 076.08.12 - Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων σε περιφερειακό επίπεδο

Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων προς αξιοποίηση σε περιφερειακό επίπεδο.

AN 077.02.02 - Ισχυροποίηση/επέκταση του πλέγματος ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του αγροδιατροφικού τομέα

Ισχυροποίηση και επέκταση του πλέγματος των ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του εγχώριου αγροδιατροφικού τομέα, με στοχευμένες ενέργειες, σε κλαδικό και χωρικό επίπεδο.

AN 078.06.08 - Ενίσχυση της αποκατάστασης, διατήρησης και βελτίωσης προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών

Ενίσχυση της αποκατάστασης, διατήρησης και βελτίωσης των προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών που σχετίζονται με τη γεωργική δραστηριότητα, με προτεραιότητα στην εκπόνηση των ειδικών διαχειριστικών σχεδίων για τις γεωργικές περιοχές NATURA και των περιφερειακών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων.

AN 079.01.03 - Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων

Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων

AN 080.02.03 - Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II

Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II

AN 081.09.12 - Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.

Ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης/συμβουλευτικής των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.

AN 082.05.05 - Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση

Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση

AN 083.06.09 - Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων

Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων που επηρεάζονται από τη γεωργική δραστηριότητα και τη δασοπονία. Βελτίωση της γνώσης σε ότι αφορά στις οικοσυστημικές υπηρεσίες που συνδέονται από τη γεωργία.

AN 084.08.13 - Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας

Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης τοπικών κοινωνιών για τα οφέλη (περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά, αναπτυξιακά) της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας.

AN 085.05.06 - Βελτίωση υδατικών πόρων - ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού

Βελτίωση του συστήματος διακυβέρνησης των υδατικών πόρων με την ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Αξιοποίηση της κτηθείσας εμπειρίας από το Εθνικό Σύστημα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων με στόχο τη βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης/ελέγχου των απολήψεων.

AN 086.08.14 - Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας

Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης των αγροτικών περιοχών και ενίσχυση των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας.

AN 087.09.13 - Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών

Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας με παράλληλη ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών με το αναγκαίο προσωπικό.

AN 088.05.07 - Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας

Επιδίωξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας με τις ενθαρρυνόμενες στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα πρακτικές αλλά και τους περιορισμούς για την προστασία των υδατικών πόρων.

AN 089.08.15 - Ενίσχυση επενδύσεων μείωσης/επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων και βιοδυλιστηρίων

Προώθηση/ενίσχυση επενδύσεων μείωσης και επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων στην πηγή και βιοδυλιστηρίων.

AN 090.09.14 - Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας

[Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας](#)

AN 091.05.08 - Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυσμένων υδατικών συστημάτων

Οι Χωρικές/ περιφερειακές διαφοροποιήσεις που παρατηρήθηκαν υποδεικνύουν:

α. Βάρος στα μέτρα ποσοτικής διαχείρισης των υδατικών πόρων και ειδικά στα Υδατικά συστήματα και στις Λεκάνες Απορροής Ποταμών που (1) παρουσιάζουν μεγάλη εξάρτηση από τα υπόγεια νερά ή/και (2) η ποσοτική κατάσταση είναι λιγότερο από καλή ή/και (3) παρατηρούνται φαινόμενα υφαλμύρινσης.

β. Προτεραιότητα στα Υδατικά συστήματα και στις Λεκάνες Απορροής Ποταμών με εκτεταμένη διάχυτη ρύπανση όταν σχεδιάζεται η στόχευση τόσο των κανονιστικών όσο και των μέτρων παροχής κινήτρων.

AN 092.04.05 - Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία

Καλύτερος συντονισμός με το Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα καθώς και συντονισμός με τις πολιτικές της ΕΕ για παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Έμφαση στην παραγωγή ενέργειας από τη δασοκομία και παράλληλα ενίσχυση των προσπάθειών για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία.

AN 093.08.16 - μπλουτισμός τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Διεύρυνση της τοπικής εταιρικής σχέσης με στόχο την προσαρμογή/εμπλουτισμό των τοπικών στρατηγικών με δράσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω συνεργειών με το ΕΚΤ, Τ.Α.Μ, Τ.Φ .

AN 094.05.09 - Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων

[Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων](#)

AN 095.06.10 - Έμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων - πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων πυρκαγιών

Έμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων -Πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων δασικών πυρκαγιών Συντονισμός με τη στρατηγική για τα Δάση.

AN 096.09.15 - Αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών/μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων

Η αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών και η μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων.

AN 097.10.21 - Κατάρτιση ενοποιημένου Μητρώου δικαιούχων - Ενιαίο Επιχειρησιακό Μητρώο ΥΠΑΑΤ

Κατάρτιση ενοποιημένου Μητρώου δικαιούχων και για τους δύο Πυλώνες της ΚΓΠ (Ενιαίο Επιχειρησιακό Μητρώο ΥΠΑΑΤ).

AN 098.03.09 - Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου

[Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου](#)

AN 099.09.16 - Αξιοποίηση των ευκαιριών της στρατηγικής F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών

Αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η Στρατηγική F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών.

AN 100.08.17 - Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας των αγροτικών περιοχών.

AN 101.05.10 - Έγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων

Έμφαση πρέπει να δοθεί στους βοσκοτόπους, με την έγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων.

AN 102.10.22 - Ομογενοποίηση μητρώων του ΥΠΑΑΤ μέσω του ΜΑΑΕ

[Ομογενοποίηση μητρώων του ΥΠΑΑΤ μέσω του ΜΑΑΕ](#)

AN 103.02.04 - Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης

Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, ιδιαίτερα στους υποκλάδους της μεταποίησης: επεξεργασίας φρούτων-λαχανικών, παραγωγής χυμών, παγωτών, έτοιμων γευμάτων, ζυθοποιίας και αναψυκτικών.

AN 104.09.17 - Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής

[Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής](#)

AN 105.02.05 - Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων

[Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων](#)

AN 106.05.11 - Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας

Επιδίωξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας με τις ενθαρρυνόμενες στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα πρακτικές αλλά και τους περιορισμούς για την προστασία των εδαφικών πόρων.

AN 107.01.04 - Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών

Προφύλαξη της προβατοτροφίας (αλλά και της αιγοτροφίας και των βοοειδών) από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών, τις αλλαγές των καταναλωτικών προτύπων, την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

AN 108.01.05 - Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς

Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς (πρώην ‘μειονεκτικές περιοχές’).

AN 109.02.06 - Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας

Ενίσχυση με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας σε όλους τους κλάδους με φθίνουσα πορεία την προηγούμενη περίοδο (λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, αμπελοκαλλιέργεια, βοοειδή, μικτή φυτική παραγωγή, δημητριακά και ελαιοπρωτεϊνούχοι σπόροι, οπωροφόρα δένδρα, ελαιοκομία, λοιπές μόνιμες καλλιέργειες, μικτή φυτική-ζωική παραγωγή)

AN 110.10.23 - Οργάνωση συλλογής δεδομένων με ίδια μέσα, έως την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους

Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων με ίδια μέσα για την οργάνωση συλλογής δεδομένων σε περίπτωση καθυστερήσεων υλοποίησης πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους.

AN 111.09.18 - Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων

Αύξηση της ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων και των κινδύνων από την χρήση αντιβιοτικών στα ζώα.

AN 112.02.07 - Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά

Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά

AN 113.08.18 - Μείωση της εξάρτησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από τον πρωτογενή τομέα

Μείωση της εξάρτησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από τον πρωτογενή τομέα.

AN 114.01_(WB01) - Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος του ΕΛΓΑ

Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος του ΕΛΓΑ.

AN 114.01_(WB02) - Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ

AN 114.01_(WB04) - Βελτίωση της ισότητας στην κατανομή καθαρών παροχών από το υφιστάμενο ασφαλιστικό σύστημα

Βελτίωση της ισότητας στην κατανομή καθαρών παροχών από το υφιστάμενο ασφαλιστικό σύστημα

AN 114.01_(WB05) - Μείωση της μεταβλητότητας εισοδημάτων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες (εργαλεία διαχείρισης κινδύνου)

Χρήση νέων εργαλείων διαχείρισης κινδύνου για την μείωση της μεταβλητότητας των εισοδημάτων για συγκεκριμένες καλλιέργειες.

AN 114.10.24 - Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την ενίσχυση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων

Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος επιχειρηματικότητας (φορολογικό καθεστώς, βελτίωση της χρηματοδότησης για επενδύσεις, δυνατότητα εσωτερικής και εξωτερικής χρηματοδότησης κ.α.) για την αύξηση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία και τεχνολογία

AN 115.09.19 - Εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων

Η έγκαιρη εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων και η έκδοση του συνόλου των κανονιστικών πράξεων.

AN 116.02.08 - Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων

Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων

AN 117.08.19 - Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε για την μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας

Αξιοποίηση του συνόλου των χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε για την μείωση των επιπτώσεων διεθνών κρίσεων στην οικονομία των αγροτικών περιοχών.

AN 118.08.20 - Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις τοπικές στρατηγικές

Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις προτεραιότητες των τοπικών στρατηγικών.

AN 119.08.21 - Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές

[Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές](#)

AN 120.01.06 - Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής

Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής στις εκμεταλλεύσεις των παραγωγικών εξειδικεύσεων: δημητριακών, λοιπών αροτραίων, της ελαιοκομίας και της αμπελοκαλλιέργειας.

AN 121.01.07 - Ανάπτυξη των κλάδων των μηρυκαστικών με οριστική οριοθέτηση των εκτάσεων των βοσκοτόπων

[Ανάπτυξη των κλάδων των μηρυκαστικών με οριστική οριοθέτηση των εκτάσεων των βοσκοτόπων](#)

AN 122.01.08 - Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής

Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος ανά εκμετάλλευση στις παραγωγικές εξειδικεύσεις: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, Οπωροφόρα δένδρα, Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, Μικτή φυτική παραγωγή.

AN 123.02.09 - Αύξηση παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού

Αύξηση της παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και παραγωγή εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού.

AN 124.09.20 - Παρακολούθηση κατανάλωσης τροφίμων για την εξειδίκευση πολιτικών προώθησης της υγιεινής διατροφής

Η συνεχής παρακολούθηση της κατανάλωσης τροφίμων για την εξειδίκευση στοχευμένων πολιτικών για την προώθηση της υγιεινής διατροφής.

AN 125.09.21 - Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών

[Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών](#)

AN 126.01.09 - Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών

[Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών](#)

AN 127.01.10 - Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων

[Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων](#)

AN 128.09.22 - Έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων

Η άμεση έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων με βάση την κοινή μεθοδολογία μέτρησης αποβλήτων τροφίμων που έχει θεσπιστεί από την ΕΕ.

AN 129.08.22 - Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών

[Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών](#)

AN 130.02.10 - Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές

Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα (χοιρινό κρέας, βόειο κρέας, αγελαδινό γάλα) και στις ζωοτροφές (κτηνοτροφικά σιτηρά και σόγια).

AN 131.02.11 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας

[Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας](#)

AN 132.01.11 - Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση

Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση

AN 133.01.12 - Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία

Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία και πιο ορθολογική διανομή της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του βοείου κρέατος.

AN 134.02.12 - Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους

Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε συγκεκριμένες αγορές-στόχους.

AN 135.09.23 - Συμμετοχή ΜΚΟ και ιδιωτικού τομέα στο σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης

Η ενεργότερη συμμετοχή ΜΚΟ και ιδιωτικού τομέα στο σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών δράσεων στην ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του πληθυσμού στο σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών δράσεων.

AN 136.09.24 - Η επικαιροποίηση των πολιτικών για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας

Η επικαιροποίηση των πολιτικών για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας

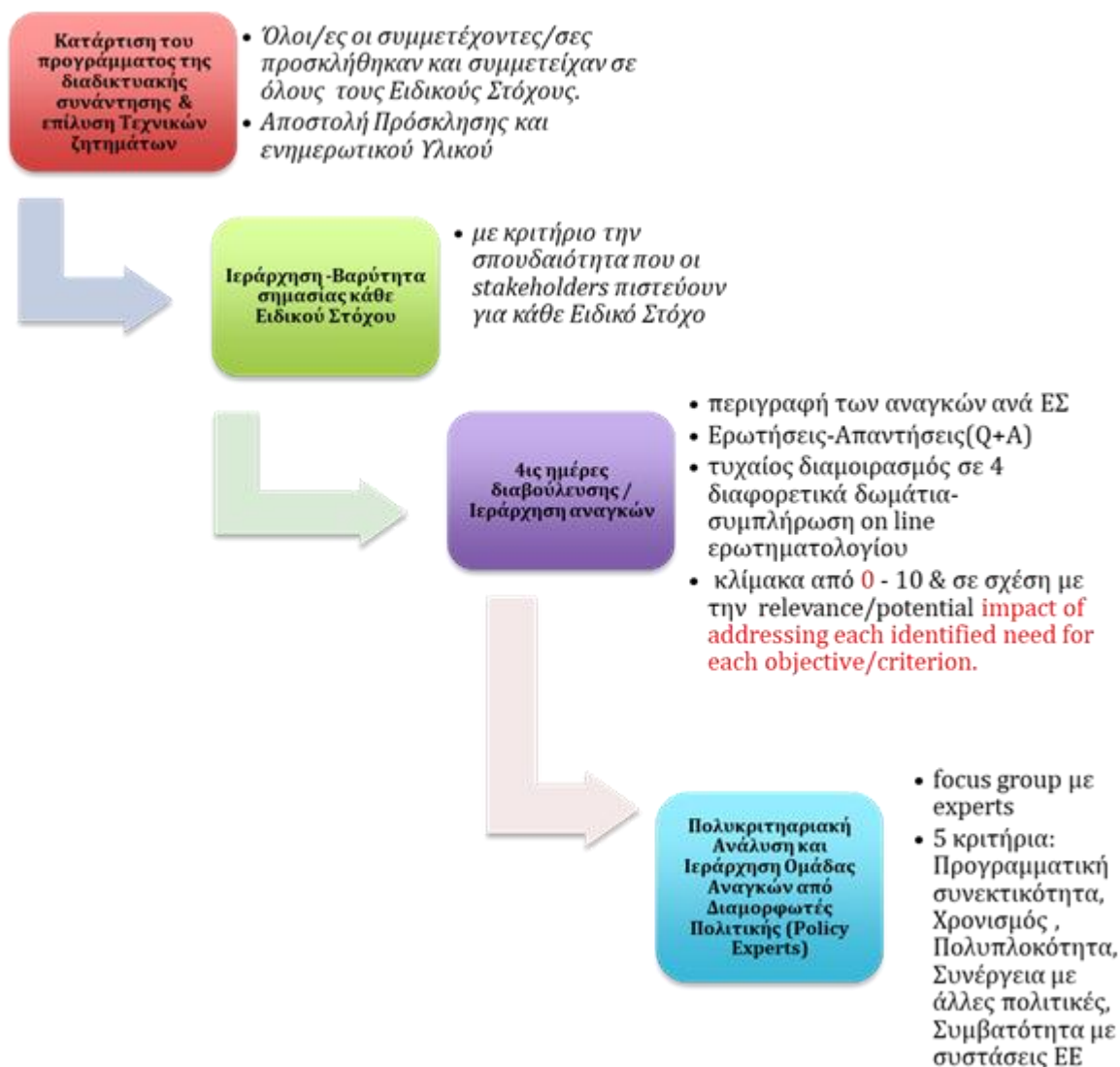
Εκτίμηση των αναγκών σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, οι ορεινές και οι νησιωτικές περιοχές.

Στην εκτίμηση των αναγκών έχουν ενσωματωθεί οι ιδιαιτερότητες των ορεινών και νησιωτικών περιοχών της χώρας.

Μεθοδολογία και κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων

Η ιεράρχηση των αναγνωρισμένων αναγκών προέκυψε ύστερα από Δημόσια Διαβούλευση, στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογική προσέγγιση για την ιεράρχηση των αναγκών

Σχήμα 1: Μεθοδολογικός βηματισμός της Δημόσιας Διαβούλευσης για την ιεράρχηση των αναγνωρισμένων αναγκών Σύμφωνα με τη μεθοδολογία η ιεράρχηση των Αναγνωρισμένων Αναγκών του Στρατηγικού Σχεδίου προέκυψε σύμφωνα τα ακόλουθα 6 βήματα:

1ο βήμα: Κατάρτιση του προγράμματος της διαδικτυακής συνάντησης καθώς και επίλυση Τεχνικών ζητημάτων

Το πρόγραμμα της διαβούλευσης σχεδιάστηκε έτσι ώστε να επιτρέπει τη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων φορέων, ως εκ τούτου πραγματοποιήθηκε απογευματινές ώρες. Δεδομένου ότι ο όγκος των εργασιών που έπρεπε να γίνει από τους δρώντες (stakeholders) ήταν σχετικά μεγάλος, η διευρυμένη διαβούλευση επιλέχθηκε να πραγματοποιηθεί σε τέσσερις ημέρες, με επιμερισμό των Ειδικών Στόχων ανά ημέρα. Το σύνολο των συμμετεχόντων προσκλήθηκαν και συμμετείχαν σε όλους τους Ειδικούς Στόχους. Επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί η πλατφόρμα ZOOM με δυνατότητες υποδοχής υψηλού αριθμού συμμετεχόντων >300, δημιουργίας παράλληλων δωματίων (break-out rooms), δυνατότητα καταγραφής και δυνατότητα ορισμού ικανοποιητικού αριθμού co-host για την καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας. Η Διαδικτυακή εκδήλωση υποστηρίχθηκε από μια πλειάδα εμπειρών μελών της Ομάδας Έργου του Συμβούλου Υποστήριξης. .

2ο βήμα: Αποστολή Πρόσκλησης και ενημερωτικού Υλικού

Στους αποδέκτες της Πρόσκλησης δόθηκαν συγκεκριμένες (απλές) οδηγίες προκειμένου να μπορέσουν συνδεθούν στο σύνδεσμο (link) της εκδήλωσης αλλά και να προετοιμαστούν για την διαβούλευση. Σε επισυναπτόμενο αρχείο της Πρόσκλησης που τους αποστάλθηκε, οι εμπλεκόμενους φορείς διαβούλευσης είχαν πρόσβαση στα παρακάτω κείμενα:

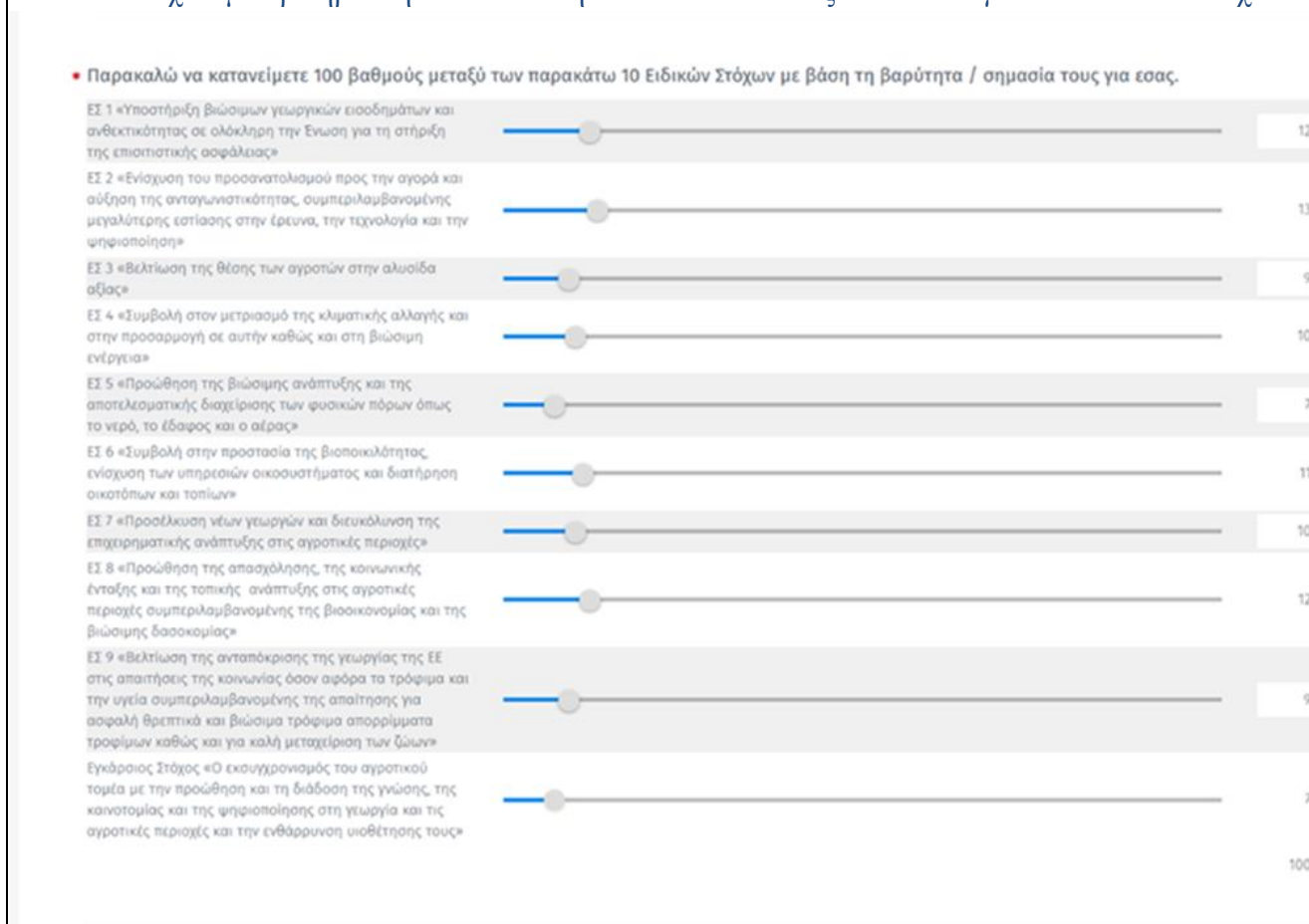
- Επιτελική Σύνοψη της Ανάλυσης ΠΑΕΑ,
- Πίνακες Πλεονεκτημάτων, Αδυναμιών, Ευκαιριών και Απειλών (παρουσίαση σχεδίου SWOT)
- Πίνακες διαπιστωμένων Αναγκών ανά Ειδικό Στόχο

Ενώ επιπρόσθετη πληροφορία υπήρχε αναρτημένη και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ και το ακόλουθο σύνδεσμο που υπήρχε επίσης στην πρόσκληση: <http://www.agrotikianaptixi.gr/el/content/synopsi-toy-shedioy-swot-analysis-toy-agrotikoy-horoy-kai-systaseis-tis-eyropaikis-0>

Από τους αποδέκτες της πρόσκλησης ζητήθηκε να γίνει μια προεργασία και συγκεκριμένα ένα προκαταρκτικό βήμα πριν την προσέλευση στη διαβούλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω.

3ο βήμα: Ιεράρχηση -Βαρύτητα σημασίας κάθε Ειδικού Στόχου

Πριν την έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης για την ιεράρχηση των αναγκών (πρώτη ημέρα της διαδικτυακής συνάντησης) οι συμμετέχοντες έπρεπε να συμπληρώσουν ένα σύντομο online ερωτηματολόγιο με προσωπικά στοιχεία αλλά κυρίως να επιμερίσουν 100 βαθμούς μεταξύ των 10 Ειδικών Στόχων με κριτήριο την σπουδαιότητα που οι ίδιοι/ίδιες πιστεύουν για κάθε Ειδικό Στόχο.

Εικόνα 1: Ιεράρχηση-Βαρύτητα σημασίας κάθε ειδικού στόχου

4ο βήμα: Έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης

Αφού παρουσιάστηκαν τα τεχνικά στοιχεία της συνάντησης (house-keeping rules) που αφορούσαν στους τρόπους χειρισμού της επικοινωνίας μέσω της πλατφόρμας αλλά και στην αναγκαιότητα καταγραφής της συνάντησης (υπήρξε αποδοχή –σύμφωνη γνώμη - της καταγραφής από τους συμμετέχοντες) και παρουσιάστηκε το γενικό περίγραμμα των 4ων ημερών. Δόθηκαν επίσης τηλέφωνα και e-mail επικοινωνίας για τεχνική βοήθεια. Στη συνέχεια ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου ευχαρίστησε για την συμμετοχή και έκανε μια μικρή εισαγωγή – περιγραφή των αποτελεσμάτων της SWOT ανάλυσης. Παρουσίασε επίσης τα αποτελέσματα από το 3ο βήμα δηλαδή την ποσοστιαία κατανομή της βαρύτητας κάθε Στόχου όπως προέκυψε από τους ίδιους τους stakeholders.

Σχήμα 2: Βαρύτητα Ειδικών Στόχων όπως προέκυψε από τους Φορείς (Κανονικοποιημένοι μέσοι όροι βαθμολογιών που προέκυψαν από την συμπλήρωση τυποποιημένου ερωτηματολογίου)

Στη συνέχεια δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να τοποθετηθούν και να ξεκινήσει μια αρχική συζήτηση.

5ο βήμα: Ιεράρχηση αναγκών

Για κάθε ημέρα/ειδικό στόχο είχε ανατεθεί η περιγραφή των αναγκών σε ένα μέλος της Ομάδας (expert στον Ειδικό Στόχο). Η περιγραφή γινόταν με παρουσίαση (power point) και στη συνέχεια υπήρχε χρόνος για διευκρινιστικές ερωτήσεις από την ολομέλεια (clarification Q+A session). Μετά και τις διευκρινήσεις οι συμμετέχοντες χωρίζονταν σε δωμάτια (breaking out rooms) στα οποία έπρεπε να συμπληρώσουν την ιεράρχηση των αναγκών χρησιμοποιώντας έναν σύνδεσμο σε google docs ερωτηματολόγιο. Οι συμμετέχοντες έπρεπε να ιεραρχήσουν την κάθε ανάγκη (σε μια κλίμακα από 0 - 7) σε σχέση με την σημαντικότητα κάθε ανάγκης τόσο μέσα στον ίδιο ειδικό στόχο όσο και με τους υπόλοιπους ειδικούς στόχους.

2. Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων. *

	1	2	3	4	5	6	7	ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
ΕΣ 1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 7	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 8	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 9	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ΕΣ 10	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Καθ' όλη την διάρκεια της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είχαν οδηγίες από τον υπεύθυνο μέσα στο δωμάτιο αλλά υπήρχε και η δυνατότητα ο expert του Ειδικού Στόχου να επισκέπτεται όλα τα «δωμάτια» προκειμένου να επιλύσει πιθανές ερωτήσεις που ήταν πιο στοχευμένες στο περιεχόμενο του ειδικού στόχου. Σε κάθε δωμάτιο επίσης υπήρχε ένα μέλος της ομάδας επιφορτισμένο με την καταγραφή της διαδικασίας και την συγκέντρωση των παρατηρήσεων/ερωτήσεων (rapporteur). Μετά το πέρας της ψηφοφορίας όλοι οι συμμετέχοντες επέστρεφαν στο κεντρικό δωμάτιο (ολομέλεια) όπου και γινόταν μια ουσιαστική συζήτηση-ανατροφοδότηση. Μετά από ένα μικρό διάλειμμα ξεκινούσε εκ νέου ο επόμενος στόχος.

Να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι η κατανομή των συμμετεχόντων/ουσών στα δωμάτια κάθε φορά ήταν τυχαία και άρα η σύνθεση της ομάδας που συζητούσε εις βάθος ήταν τυχαία.

6ο βήμα: Πολύκριτηριακή Ανάλυση και Ιεράρχηση Ομάδας Αναγκών από Διαμορφωτές Πολιτικής (Policy Experts)

Σε αυτό το τελευταίο βήμα η ομάδα εργασίας παρουσίασε τα αποτελέσματα των παραπάνω βημάτων (πινακοποιημένα) σε μια ομάδα ειδικών/διαμορφωτών πολιτικής. Επίσης, παρουσιάστηκαν τα κριτήρια που επιλέχθηκαν από την ομάδα έργου προκειμένου ο καθένας από τους Ειδικούς/διαμορφωτές πολιτικής να βαθμολογήσει την συνάφεια/πιθανή επίπτωση κάθε ομάδας αναγκών σε σχέση με κάθε ένα από τα κριτήρια που είχαν επιλεγεί.

Τα κριτήρια ιεράρχησης που χρησιμοποίησε η ομάδα των ειδικών είναι τα ακόλουθα:

1. Προγραμματική συνεκτικότητα

Η συνεκτικότητα μεταξύ διαφορετικών αναγκών είναι αναγκαίο να εξεταστεί. Οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου πρέπει να προκύπτουν από ανάγκες που λειτουργούν συμπληρωματικά δημιουργώντας συνεργίες με άλλες ανάγκες στο πλαίσιο του ίδιου ή διαφορετικού Ειδικού Στόχου προς χάρη του βαθμού συνεκτικότητας του προγράμματος. Αντίθετα ανάγκες που οδηγούν σε παρεμβάσεις με αντικρουόμενα αποτελέσματα θα πρέπει να αποφεύγονται. Ως εκ τούτου, με 1 βαθμολογούνται οι ανάγκες που η συμπληρωματικότητα είναι πολύ μικρή και με 3 οι ανάγκες εκείνες όπου βαθμός συμπληρωματικότητας με άλλες είναι πολύ μεγάλη.

2. Χρονισμός

Η χρονική αλληλουχία υλοποίησής των αναγκών κρίνεται σημαντική και πρέπει να αξιολογηθεί. Πρέπει να δίνεται έμφαση σε ομάδα αναγκών που αποτελούν προϋπόθεση για την υλοποίηση κάποιας άλλης ομάδας αναγκών. Ανάγκη κάλυψη των οποίων απαιτεί την υλοποίηση παρεμβάσεων που θα πρέπει να προηγούνται χρονικά σε όρους υλοποίησης θα πρέπει να αξιολογούνται υψηλότερα.

Συνεπώς με 1 βαθμολογούνται οι ομάδες αναγκών που δεν αποτελούν προϋπόθεση για την υλοποίηση άλλων αναγκών και με 3 ομάδες αναγκών που αποτελούν σημαντική προϋπόθεση για την εφαρμογή των οποιοδήποτε παρεμβάσεων.

3. Πολυπλοκότητα

Η «πολυπλοκότητα» (δηλαδή η ευκολία εφαρμογής) πρέπει να εξεταστεί αξιολογώντας εάν η εξυπηρέτηση κάποιας ομάδας αναγκών απαιτεί την ύπαρξη θεσμικών ρυθμίσεων ή την εμπλοκή άλλων θεσμικών οργάνων πέραν από το ΥΠΑΑΤ και τους εποπτευόμενους φορείς του. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην κάλυψη εκείνων των αναγκών που δεν απαιτούν την εμπλοκή άλλων μηχανισμών εφαρμογής πέραν του αρμοδίου Υπουργείου. Άρα με

[1] βαθμολογούμε τις ανάγκες εκείνες που απαιτούν σε μεγάλο βαθμό την εμπλοκή άλλων θεσμικών οργάνων πέραν αυτών του ΥΠΑΑΤ

[2] τις ανάγκες που απαιτούν σε περιορισμένο εμπλοκή άλλων θεσμικών οργάνων

[3] τις ανάγκες που δεν απαιτούν καθόλου την εμπλοκή άλλων θεσμικών οργάνων πέραν αυτών του ΥΠΑΑΤ.

4. Βαθμός συνέργειας με άλλες πολιτικές (ΕΕ/Εθνικές)

Η κάλυψη αναγκών που παρουσιάζουν συνέργειες με τούς στόχους λοιπών πολιτικών πέραν της ΚΑΠ (Εθνικών /ΕΕ όπως π.χ η Πολιτική Συνοχής, πολιτική ίσων ευκαιριών , προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων , ψηφιακό μετασχηματισμό) είναι αναγκαίο να εξεταστεί.

Οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στην κάλυψη εκείνων των αναγκών που παρουσιάζουν έναν μεγάλο βαθμό συνέργειας με άλλες πολιτικές της ΕΕ ή/και εθνικές (1 καθόλου συνέργεια 3 υψηλή συνέργεια).

5. Βαθμός Συμβατότητας με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το Ελληνικό Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΓΠ 2021-2027 θα πρέπει να λάβει υπόψη του τις ανά χώρα συστάσεις της ΕΕ Θα πρέπει να αξιολογηθεί η συμβατότητα κάθε ομάδας αναγκών με τις συστάσεις που έχει εκδώσει η ΕΕ δίνοντας προτεραιότητα στις ομάδες αναγκών που είναι απόλυτα συμβατές με τις Ευρωπαϊκές συστάσεις. Συνεπώς με :

[1] βαθμολογούνται οι ομάδες αναγκών με ελάχιστη/ανύπαρκτη συμβατότητα.

[2] βαθμολογούνται οι ομάδες αναγκών με σχετική συμβατότητα

[3] βαθμολογούνται οι ομάδες αναγκών όπου η συμβατότητα είναι πολύ μεγάλη.

Η βαθμολόγηση των ομάδων αναγκών σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια έγινε με χρήση on-line φόρμας google

Η τελική βαθμολογία και εν τέλει η ιεράρχηση των αναγκών διαμορφώθηκε για κάθε ανάγκη από το μέσο όρο των σχετικών βαθμολογιών (βαθμολογία από τους συμμετέχοντες στη διευρυμένη διαβούλευση και βαθμολογία από τους Ειδικούς/διαμορφωτές πολιτικής).

Τέλος η προτεραιοποίηση σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδίου, με την σχετική διαβάθμιση υψηλής, μέσης & χαμηλής προτεραιοποίησης, προέκυψε με βάση το μέσο όρο και την τυπική απόκλιση της τελικής βαθμολογίας του συνόλου των αναγκών, ως ακολούθως:

- Υψηλής προτεραιότητας: Βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση από τον μέσο όρο πλέον το ήμισι της τυπικής απόκλισης ($\beta \geq \mu + \sigma/2$)
- Χαμηλής προτεραιότητας: Βαθμολογία μικρότερη ή ίση από τον μέσο όρο μείον το ήμισι της τυπικής απόκλισης ($\beta \leq \mu - \sigma/2$)
- Μέσης προτεραιότητας: Βαθμολογία εντός του διαστήματος ($\mu - \sigma/2, \mu + \sigma/2$)
Με αυτή την μεθοδολογία διαμορφώθηκαν τρεις ομάδες αναγκών χαμηλής, μέσης και υψηλής προτεραιότητας παρόμοιου πλήθους (46, 40 και 50 αντίστοιχα).

Αιτιολόγηση της απόφασης να μην αντιμετωπιστούν ή να αντιμετωπιστούν εν μέρει οι ανάγκες που εντοπίστηκαν στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ

Από το σύνολο των 141 Αναγνωρισμένων Αναγκών του Στρατηγικού Σχεδίου, οι παρακάτω είκοσι (20) προσδιορισμένες ανάγκες δεν εξυπηρετούνται στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου, καθώς καλύπτονται μόνο από την εφαρμογή Εθνικών Μέτρων (θεσμικό, φορολογικό πλαίσιο κ.α.) ή από άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και Εθνικούς πόρους ενώ τέσσερεις(4) ανάγκες καλύπτονται μερικώς.

Οι ανάγκες που δεν καλύπτονται από ΣΣ ΚΑΠ είναι οι ακόλουθες:

AN 067.06.05 «Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου»

Η ανάγκη απαιτεί θεσμικές παρεμβάσεις και έκδοση κανονιστικών ρυθμίσεων, που δεν σχετίζονται με το Στρατηγικό Σχέδιο, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργείου Εσωτερικών.

AN 015.07.04 «Επιπρόσθετα εθνικά μέτρα πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά κ.α.) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών»

Η ανάγκη απαιτεί θεσμικές παρεμβάσεις σε σχέση με το καθεστώς φορολόγησης, τις αλλαγές στο κληρονομικό δίκαιο και την έκδοση κανονιστικών ρυθμίσεων για το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, που δεν σχετίζονται με το Στρατηγικό Σχέδιο.

AN 028.07.06 «Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη/ Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης»

Η ανάγκη απαιτεί θεσμικές παρεμβάσεις για την καταγραφή των εκτάσεων του δημοσίου, την ολοκλήρωση του κτηματολογίου, την ολοκλήρωση της κατάρτισης και ανάρτησης των δασικών χαρτών. Κατά το παρελθόν είχε δημιουργηθεί εποπτευόμενος φορέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η «ΑΓΡΟΓΗ Α.Ε.» το 1998 με το νόμο 2637/1998, με σκοπό την αξιοποίηση της αγροτικής γης και τη βοήθεια των αγροτών, η οποία δεν μπόρεσε να επιτελέσει το ρόλο της. Η απροθυμία των μεταβίβασης/πώλησης γεωργικής γης σχετίζεται με αμετάβλητα ζητήματα αντιλήψεων και παραδόσεων του αγροτικού πληθυσμού και δεν σχετίζονται με παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου

AN 047.08.03 «Αναζήτηση συνεργειών και συμπληρωματικότητας με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από τα λοιπά Ταμεία της ΕΕ (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός)»

Η ανάγκη καλύπτεται με την προβλεπόμενη στο Άρθρο 32 του νόμου 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027» (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022), σύσταση του Συμβουλίου Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων, που έχει ως αποστολή τον συντονισμό των ταμείων, των συνεργειών και της συμπληρωματικότητάς τους για την επίτευξη των στόχων των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθεί: (α) Τα αποτελέσματα της εφαρμογής των Προγραμμάτων, την πρόοδο επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων τους, καθώς και τη συμβολή τους στην αποτελεσματική υλοποίηση των στρατηγικών επιλογών που περιλαμβάνονται στις αναπτυξιακές παρεμβάσεις 2021-2027, (β) την πορεία υλοποίησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών και διαμορφώνει προτάσεις για τον συντονισμό τους και την ευρεία εφαρμογή τους, (γ) την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας των δράσεων εσωτερικά μεταξύ των Ταμείων, καθώς και με το ΕΓΤΕ, το ΕΓΤΑΑ και το Ταμείο Ανάκαμψης

AN 021.09.06 «Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων»

Η ανάγκη σχετίζεται με την ενδεχόμενη μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας στα βιολογικά προϊόντα και θα μπορέσει να καλυφθεί με την έκδοση κανονιστικών πράξεων από το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνέχεια σχετικής Ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας.

AN 069.09.11 «Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου στους τομείς που επηρεάζονται από τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο»

Η κάλυψη της ανάγκης γίνεται από Εθνικούς Πόρους με την αύξηση των προσλήψεων προσωπικού στις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δραστηριοποιούνται σε θέματα που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο, όπως για παράδειγμα η Διεύθυνση Κτηνιατρικής.

AN 115.09.19 «Η έγκαιρη εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων και η έκδοση του συνόλου των κανονιστικών πράξεων»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του νέου Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης 2021-2025 για την Κυκλική Οικονομία, στο οποίο προβλέπεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 «Αποβλήτα τροφίμων» του νόμου υπ' αριθ. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/ 851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/EK περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/EK περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές - πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Τεύχος Α' 129/23.07.20210) η διαμόρφωση ειδικού σχεδίου δράσης για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων ως εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων με στόχο την: (i) πρόληψη της σπατάλης τροφίμων και τη μείωση απωλειών τροφίμων κατά μήκος της αλυσίδας παραγωγής και εφοδιασμού (ii) δωρεά της περίσσειας τροφίμων που με ασφάλεια μπορούν να διατεθούν για κατανάλωση, (iii) αξιοποίηση του οργανικού υπολείμματος ώστε να μην καταλήγει σε χώρους ταφής ή αποχέτευσης όπως τα τηγανέλαια, (iv) σύνδεση της προσπάθειας αύξησης της αγροτικής παραγωγής με τη μείωση των οργανικών αστικών απορριμμάτων και της μείωσης της σπατάλης τροφίμων, όπως δράσεις που σχετίζονται και με τη στρατηγική «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο».

AN 124.09.20 «Η συνεχής παρακολούθηση της κατανάλωσης τροφίμων για την εξειδίκευση στοχευμένων πολιτικών για την προώθηση της υγιεινής διατροφής» και AN 125.09.21 «Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών»

Αμφότερες οι ανάγκες καλύπτονται μέσω του ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ» συνολικού προϋπολογισμού 254Μ€, που χρηματοδοτείται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) διακριτό υποσύνολο του οποίου αποτελεί το Εθνικό Πρόγραμμα για την προώθηση της σωματικής άσκησης και της υγιεινής διατροφής.

AN 128.09.22 «Η άμεση έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων με βάση την κοινή μεθοδολογία μέτρησης αποβλήτων τροφίμων που έχει θεσπιστεί από την ΕΕ»

Με βάση το άρθρο 20 «Αποβλήτα τροφίμων» παράγραφος 2 σημείο (γ) του νόμου 4819/2021 (ΦΕΚ Τεύχος Α' 129/23.07.20210) προβλέπεται ότiο υπολογισμός των ποσοτήτων γίνεται με βάση την απόφαση (ΕΕ) 2019/1597 (L 248) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2019, «για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στη θέσπιση κοινής μεθοδολογίας και ελάχιστων απαιτήσεων ποιότητας για την ομοιόμορφη μέτρηση των επιπέδων αποβλήτων τροφίμων», όπως εκάστοτε ισχύσει. Η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με την παρ. 2, μέσω της μέτρησης των επιπέδων αποβλήτων τροφίμων από 1.1.2022.

AN 136.09.24 «Η επικαιροποίηση των πολιτικών για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ» συνολικού προϋπολογισμού 254Μ€ που χρηματοδοτείται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) διακριτό υποσύνολο του οποίου αποτελεί το Εθνικό πρόγραμμα για την προώθηση της σωματικής άσκησης και της υγιεινής διατροφής.

AN 008.10.05 «Επέκταση του οπτικού δικτύου για την δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξη επιχειρήσεων υψηλού τεχνολογικού επιπέδου ακόμα και σε δυσπρόσιτες περιοχές»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω των πόρων που διατίθενται από τον Άξονα 2.1: Συνδεσιμότητα για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, το κράτος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας). Οι δράσεις αυτού του Άξονα αποσκοπούν (α) στην υλοποίηση επενδύσεων εγκατάστασης υποδομών οπτικών ινών υψηλής χωρητικότητας, υποθαλάσσιων καλωδίων και μικρών δορυφόρων διευκολύνοντας την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της χώρας, και καλύπτοντας απομακρυσμένες αγροτικές και νησιωτικές περιοχές, και (β) στην πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων για τη διασφάλιση της μετάβασης σε γρήγορες ευρυζωνικές συνδέσεις καθώς και της μετάβασης σε τεχνολογίες 5G. Στην κατεύθυνση αυτή, οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί (Ν.4635/2019 και Ν.4727/2020) έχουν παράσχει έναν οδικό χάρτη για την ανάπτυξη σύγχρονων δικτυακών υποδομών και για τη δημιουργία του Ταμείου «Φαιστός», το οποίο θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση των τεχνολογιών 5G, δημιουργώντας το απαραίτητο οικοσύστημα για την αξιοποίηση του συνόλου των δυνατοτήτων των τεχνολογιών νέας γενιάς. Πρόσθετοι πόροι προβλέπονται και από το τομεακό πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027» του ΕΣΠΑ 2021-2027 προϋπολογισμού 943.004.310 € (δημόσια δαπάνη).

AN 032.10.13 «Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος (φορολογικό καθεστώς, βελτίωση της χρηματοδότησης για επενδύσεις) για την ανάπτυξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο για τον περιορισμό της μετανάστευσης ανθρωπίνου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και συγκεκριμένα μέσω των παρεμβάσεων του τέταρτου Πυλώνα Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας και των Αξόνων Προτεραιότητας 4.1 «Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης (προϋπολογισμού M183€)», 4.2 «Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης (προϋπολογισμού M184€)» 4.3 «Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης (προϋπολογισμού M231€)», 4.4 «Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών (προϋπολογισμού M25€)», 4.5 «Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας (προϋπολογισμού M444€), 4.6 «Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας (προϋπολογισμού M3.250€), 4.7 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών (προϋπολογισμού M234€)». Σημαντικοί πόροι για την αύξηση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία και τεχνολογία προβλέπονται και στο τομεακό πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ του ΕΣΠΑ 2021-2027.

AN 034.10.15 «Ανάσχεση της περαιτέρω απώλειας υψηλής στάθμης και δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και συγκεκριμένα μέσω των παρεμβάσεων του τέταρτου Πυλώνα Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας και των Αξόνων Προτεραιότητας 4.1 «Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης (προϋπολογισμού M183€)», 4.2 «Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης (προϋπολογισμού M184€)» 4.3 «Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης (προϋπολογισμού M231€)», 4.4 «Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών (προϋπολογισμού M25€)», 4.5 «Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας (προϋπολογισμού M444€), 4.6 «Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας (προϋπολογισμού M3.250€), 4.7 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών (προϋπολογισμού M234€)». Σημαντικοί πόροι για την αύξηση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία και τεχνολογία προβλέπονται και στο τομεακό πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ του ΕΣΠΑ 2021-2027.

AN 036.10.16 «Σταθερό (μακρο-)οικονομικό περιβάλλον για την περαιτέρω ενίσχυση των επενδύσεων (σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο) και της καινοτομικότητας»

Η ανάγκη καλύπτεται από τις παρεμβάσεις /πρωτοβουλίες της χώρας που περιγράφονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και του Προγράμματος Σταθερότητας 2022-2025.

AN 114.10.24 «Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος επιχειρηματικότητας (φορολογικό καθεστώς, βελτίωση της χρηματοδότησης για επενδύσεις, δυνατότητα εσωτερικής και εξωτερικής

χρηματοδότησης κ.α.) για την αύξηση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία και τεχνολογία»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και συγκεκριμένα μέσω των παρεμβάσεων του τέταρτου Πυλώνα Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας και των Αξόνων Προτεραιότητας 4.1 «Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης (προϋπολογισμού M183€)», 4.2 «Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης (προϋπολογισμού M184€)» 4.3 «Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης (προϋπολογισμού M231€)», 4.4 «Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών (προϋπολογισμού M25€)», 4.5 «Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας (προϋπολογισμού M444€), 4.6 «Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας (προϋπολογισμού M3.250€), 4.7 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών (προϋπολογισμού M234€)» Σημαντικοί πόροι για την αύξηση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία και τεχνολογία προβλέπονται και στο τομεακό πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ του ΕΣΠΑ 2021-2027.

AN 114.01_(WB01) «Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος του ΕΛΓΑ»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του επανασχεδιασμού του συστήματος Γεωργικών Ασφαλίσεων και της αναδιάρθρωσης του ΕΛΓΑ, που βρίσκεται σε εξέλιξη και χρηματοδοτείται από Εθνικούς Πόρους.

AN 114.01_(WB02) «Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ»

Η ανάγκη καλύπτεται από την αναδιοργάνωση του οργανογράμματος και του πλαισίου λειτουργίας του ΕΛΓΑ, όπως προαναφέρεται.

AN 114.01_(WB04) «Βελτίωση της ισότητας στην κατανομή καθαρών παροχών από το υφιστάμενο ασφαλιστικό σύστημα»

Η ανάγκη καλύπτεται μέσω του επανασχεδιασμού του συστήματος Γεωργικών Ασφαλίσεων και της αναδιάρθρωσης του ΕΛΓΑ, που βρίσκεται σε εξέλιξη και χρηματοδοτείται από Εθνικούς Πόρους

AN 125.09.21 «Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών» Οι Εθνικοί Διατροφικοί Οδηγοί εκδόθηκαν στα πλαίσια της Πράξης με τίτλο: Δημιουργία και ευρεία διάχυση γενικού και ειδικών Εθνικών Διατροφικών Οδηγών «Ευ Δια...Τροφήν» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού». Η Πράξη με Φορέα Λειτουργίας το Υπουργείο Υγείας, συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους και η διάχυση των διατροφικών οδηγιών συνεχίζονται με καμπάνιες του Υπουργείου Υγείας. .

AN 134.02.12 «Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους» Η Enterprise Greece είναι ο αρμόδιος εθνικός φορέας, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών, που προσελκύει ξένες άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα και προωθεί τις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στο εξωτερικό. Μεταξύ των κλάδων αιχμής είναι και τα Ελληνικά Τρόφιμα & Αγροτικά Προϊόντα. Για τον λόγο αυτό θα καλυφθεί από τον αρμόδιο φορέα εκτός ΣΣ ΚΑΠ.

Οι τέσσερις (4) ανάγκες που ακολουθούν αντιμετωπίζονται μερικώς από το Στρατηγικό Σχέδιο:

AN 068.08.11 «Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ και των λοιπών τοπικών εταίρων για την ενεργοποίηση και σε λοιπούς τομείς πλην των δημοσίων έργων»

Η κάλυψη της ανάγκης μπορεί να γίνει μόνο από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που μετέχουν ως κοινωνικοοικονομικοί εταίροι στις ομάδες τοπικής δράσης. Η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου μπορεί να είναι δυνατή μόνο στο πλαίσιο των δράσεων δημοσιότητας ενημέρωσης /ευαισθητοποίησης των εν δυνάμει δικαιούχων του Στρατηγικού Σχεδίου για τις νέες προτεραιότητες της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και της συνακόλουθης ανάγκης επαναπροσδιορισμού των προτεραιοτήτων/στόχων των προγραμμάτων LEADER.

AN 093.08.16 «Διεύρυνση της τοπικής εταιρικής σχέσης με στόχο την προσαρμογή/ εμπλουτισμό των τοπικών στρατηγικών με δράσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω συνεργειών με το ΕΚΤ, Τ.Α.Μ, Τ.Φ.»

Η ικανοποίηση της ανάγκης μπορεί να προέλθει και απαιτεί την λήψη πρωτοβουλιών των τοπικών εταίρων , η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου μπορεί να είναι μόνο η σχετική σύσταση και ενδεχόμενη πρόσθετη μοριοδότηση στο πλαίσιο της σχετικής πρόσκλησης για την υποβολή των Τοπικών Στρατηγικών.

AN 117.08.19 «Αξιοποίηση του συνόλου των χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε για την μείωση των επιπτώσεων διεθνών κρίσεων στην οικονομία των αγροτικών περιοχών»

Την περίοδο σύνταξης της SWOTανάλυσης και της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους (2020 ,2021) οι επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία ήταν έντονες και η αναγκαιότητα άμβλυνσης τους επείγουσα. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία δημιουργεί ένα πρωτόγνωρο πλέγμα αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομία που σηματοδοτεί την ανάγκη αναδιατύπωσης της ανάγκης χωρίς όμως να τροποποιείται η λογική της ένταξης της στις μερικώς καλυπτόμενες αφού το εύρος των επιπτώσεων υπερβαίνει κατά πολύ τις δυνατότητες της ΚΓΠΗ ανάγκη καλύπτεται συνδυαστικά από την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) , των 13 Περιφερειακών και επτά τομεακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, του Στρατηγικού Σχεδίου αλλά και ενδεχόμενα μέσω νέων εργαλείων της Ε.Ε.

AN 118.08.20 «Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις προτεραιότητες των τοπικών στρατηγικών»,

Σε σχέση με το Στρατηγικό Σχέδιο θα μπορούσε να υπάρξει πρόνοια για διάφορες ρυθμίσεις στη διαμόρφωση των προκηρύξεων, ώστε να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

2.1.SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

2.1. SO1.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO1.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Πολύ χαμηλή εξάρτηση του ΓΟΕ από τις άμεσες ενισχύσεις, για τις εκμεταλλεύσεις των λοιπών δενδρωδών καλλιεργειών (πλήν ελαιοκαλλιέργειας και αμπελοκαλλιέργειας)
2. Εξαιρετικά δυναμικός κλάδος τα κηπευτικά-άνθη.
3. Δυναμικοί κλάδοι η χοιροτροφία και η πτηνοτροφία, με το γεωργικό εισόδημά τους να διαμορφώνεται σχεδόν αποκλειστικά από την αγορά και όχι από τις άμεσες ενισχύσεις. Επίσης το μέσο Γεωργικό τους Εισόδημα ανά εκμετάλλευση προσεγγίζει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
4. Δυναμικοί κλάδοι η προβατοτροφία και η μικτή φυτική-ζωική παραγωγή. Ύπαρξη εγχώριων φυλών ζώων (αιγοπρόβατα και βοοειδή), οι οποίες μπορούν με κατάλληλες βελτιώσεις να συμβάλουν στην παραγωγή προϊόντων ιδιαίτερης ποιότητας. Επίσης το μέσο Γεωργικό τους Εισόδημα ανά εκμετάλλευση είναι υψηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.
5. Υπερτριπλάσιο του μ.ό. της ΕΕ ποσοστό εκμεταλλεύσεων που εισπράττουν πρόσθετη ενίσχυση για τους γεωργούς νεαρής ηλικίας (13% έναντι 4%). Οι περισσότερες από αυτές είναι μεγάλου οικονομικού μεγέθους και εξειδικεύονται σε κλάδους που επιτυγχάνουν υψηλά εισοδήματα (κηπευτικά, πρόβατα, βοοειδή και χοιροτροφία-πτηνοτροφία).
6. Σημαντική συμβολή της ειδικής ενίσχυσης βάμβακος στη διατήρηση της καλλιέργειας σε 46.000 εκμ/σεις και σε 2,8 εκατ. στρέμματα γεωργικής γης, ανάγοντας το βαμβάκι σε πρώτο εξαγωγικό προϊόν της χώρας το 2019.
7. Πολύ σημαντική συμβολή των ενισχύσεων του Πρώτου Πυλώνα στην διατήρηση της γεωργίας στις ορεινές περιοχές, αφού το μέσο εισόδημα ανά εκμετάλλευση σ' αυτές υπερβαίνει το μέσο εισόδημα στο σύνολο των εκμεταλλεύσεων της χώρας.
8. Μεγαλύτερη σύγκλιση του μέσου γεωργικού εισοδήματος με το μέσο εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας στην Ελλάδα, συγκριτικά με τον μέσο όρο της ΕΕ. Το γεωργικό εισόδημα ανά ΜΑΕ στην Ελλάδα έχει τελευταία ανακάμψει στα προ κρίσης επίπεδα. Μικρότερη μεταβλητότητα του γεωργικού εισοδήματος στην Ελλάδα, σε σχέση με την ΕΕ.

2.1. SO1.1.2 Αδυναμίες

1. Εξάρτηση σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις άμεσες ενισχύσεις, για το 78% περίπου των εκμεταλλεύσεων της χώρας, κυρίως στους ΤΟΠ δημητριακών, λοιπών αροτραίων, βοοειδών, ελαιοκομίας και αμπελοκαλλιέργειας.
2. Παρά τις ενισχύσεις, χαμηλότερο του ευρωπαϊκού μ.ό. ΓΟΕ/εκμετάλλευση έχουν οι ΤΟΠ: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, Οπωροφόρα δένδρα, Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, Μικτή φυτική παραγωγή.
3. Πολύ περιορισμένη παρουσία των εξειδικευμένων στα καρποφάγα εκμεταλλεύσεων και πολύ χαμηλή αυτάρκεια της χώρας σε χοιρινό κρέας (βλ. και Ειδικό Στόχο 2).
4. Υψηλότερο του μ.ο. της ΕΕ εισόδημα ανά εκμετάλλευση στα βοοειδή, που όμως σχηματίζεται εξ ολοκλήρου από τις άμεσες ενισχύσεις. Όμως ο κλάδος δεν συμβάλλει στη βελτίωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου σε βόειο κρέας.
5. Ανισοκατανομή των άμεσων ενισχύσεων, με το 10% των εκμ/σεων να συγκεντρώνει το 48% των άμεσων ενισχύσεων, ενώ το 45% των εκμεταλλεύσεων που μπορούν να θεωρηθούν ως μικροκαλλιεργητές λαμβάνουν το 10% των άμεσων ενισχύσεων (2019). Κατά την εσωτερική σύγκλιση στη μεταβατική περίοδο 2020-2022, αναμένονται μεταβιβάσεις ποσών από τις εκμ/σεις μικρού οικονομικού μεγέθους στις εκμ/σεις μεγαλύτερων οικονομικών μεγεθών.

6. Πολυδιάσπαση των συνδεδεμένων ενισχύσεων σε 19 συνολικά τομείς και συμβολή τους στην αύξηση της ανισοκατανομής των άμεσων ενισχύσεων.
7. Η παροχή της ειδικής ενίσχυσης βάμβακος δεν συνδέεται με την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος.
8. Η ειδική ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς δεν αντισταθμίζει επαρκώς τη διαφορά του ΓΟΕ στις περιοχές αυτές, με το μέσο ΓΟΕ της χώρας.

2.1. SOI.1.3 Ευκαιρίες

1. Οι δυνατότητες που δίνει η νέα στρατηγική της ΕΕ "Από το χωράφι στο πιάτο", σε παραδοσιακά/εκτατικά συστήματα, με χαμηλό εισόδημα, (π.χ. δημητριακά, η ελαιοκομία και η αμπελοκαλλιέργεια) και η τάση αύξησης της διεθνούς ζήτησης για προϊόντα με χαμηλό/μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα και για προϊόντα που ενισχύουν το ανοσοποιητικό σύστημα του ανθρώπινου οργανισμού, δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για κλάδους όπως δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλ-λιέργεια, αλλά και εσπεριδοειδή, φρούτα και φρέσκα κηπευτικά.
2. Ύπαρξη εκτάσεων, που επιτρέπουν την παραγωγή ζωοτροφών και τη μερική υποκατάσταση της εισαγόμενων ζωοτροφών. Ύπαρξη άφθονων φυσικών βοσκοτόπων που συμβάλλουν στη χαμηλού κόστους διατροφή των μηρυκαστικών.
3. Η ύπαρξη Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης στη νέα ΚΑΠ, που μπορούν να υποστηρίξουν την αύξηση της παραγωγικότητας των εγχωρίων φυλών ζώων, με δημόσιες υποδομές και ιδιωτικές επενδύσεις.
4. Η εξασφάλιση των πόρων της ΚΑΠ για την Ελλάδα, για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, οι οποίοι μαζί με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της ΕΕ, θα υπερβούν τα 20 δισεκ. €, δηλ. θα είναι πολύ ελαφρά μειωμένοι σε σχέση με τους πόρους της περιόδου 2014-2020.
5. Η συνέχιση της εσωτερικής σύγκλισης, είτε μέσω του 'tunnel model', είτε με την εφ' άπαξ εξίσωση των μοναδιαίων αξιών των δικαιωμάτων ('flat rate'). Η υποχρεωτική εφαρμογή της συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα, που θα επιτρέψει την ανακατανομή της στήριξης από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες εκμεταλλεύσεις.
6. Ύπαρξη θεσμικού πλαισίου για τη δυνατότητα παροχής ενισχύσεων σε γεωργούς νεαρής ηλικίας.
7. Ύπαρξη θεσμικού πλαισίου για την υποστήριξη συγκεκριμένων κλάδων, μέσω της παροχής προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων.
8. Στις περιοχές με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς τα παραγωγικά συστήματα είναι εκτατικά και εμπίπτουν στις περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας.

2.1. SOI.1.4 Απειλές

1. Σοβαρές απειλές από την κλιματική αλλαγή, που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά το ύψος και τη σύνθεση της γεωργικής παραγωγής, τις στρεμματικές αποδόσεις, άρα και το γεωργικό εισόδημα.
2. Περιορισμένος εγχώριος κλάδος παραγωγής γεωργικών μηχανημάτων, συνεχιζόμενη χρησιμοποίηση εισαγόμενων μηχανημάτων, των οποίων το μέγεθος είναι κατά κανόνα αναντίστοιχο με το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων της χώρας.
3. Η ενδεχόμενη διακοπή εισροής αγροεργατών από άλλες χώρες, η οποία θα επηρεάσει αρνητικά την πραγματοποίηση απαραίτητων γεωργικών εργασιών και το επιτυγχανόμενο ΓΟΕ.
4. Ενδεχόμενη παγκόσμια αύξηση επιζωοτιών, μείωση κατανάλωσης κρέατος και τάση μείωσης κατανάλωσης προϊόντων ζωϊκής προέλευσης, χαρακτηρισμός εκτροφών (βοοειδών) υπεύθυνων για εκπομπές ΑΤΘ
5. Η αυξανόμενη ανησυχία της κοινής γνώμης για τις αρνητικές επιπτώσεις των αποβλήτων φυτικής παραγωγής και μεταποίησης (π.χ. των ελαιουργείων) στο περιβάλλον.
6. Η αυξανόμενη ανησυχία της κοινής γνώμης για τις αρνητικές επιπτώσεις των κτηνοτροφικών αποβλήτων στο περιβάλλον, καθώς και το υψηλό κόστος διαχείρισής τους.

7. Η μη ορθολογική εφαρμογή της έννοιας του ‘πραγματικού γεωργού’.
8. Η πιθανή καθυστέρηση της ένταξης εκτεταμένων περιοχών βοσκοτόπων στην κατηγορία των επιλέξιμων εκτάσεων.

2.1.SO1.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO1.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 037.01.02	Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας	Υψηλή	Ναι
AN 044.01_(WB03)	Μετριασμός κινδύνων κλιματικής αλλαγής (επενδυτικά κίνητρα, εκπαίδευση, συμβουλές)	Υψηλή	Ναι
AN 079.01.03	Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 107.01.04	Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών	Χαμηλή	Ναι
AN 108.01.05	Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς	Χαμηλή	Ναι
AN 114.01_(WB01)	Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος του ΕΛΓΑ	Χαμηλή	Όχι
AN 114.01_(WB02)	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ	Χαμηλή	Όχι
AN 114.01_(WB04)	Βελτίωση της ισότητας στην κατανομή καθαρών παροχών από το υφιστάμενο ασφαλιστικό σύστημα	Χαμηλή	Όχι
AN 114.01_(WB05)	Μείωση της μεταβλητότητας εισοδημάτων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες (εργαλεία διαχείρισης κινδύνου)	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 121.01.07	Ανάπτυξη των κλάδων των μηρυκαστικών με οριστική οριοθέτηση των εκτάσεων των βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 126.01.09	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών	Χαμηλή	Ναι
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 132.01.11	Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση	Χαμηλή	Ναι

AN 133.01.12	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγή βοοτροφία	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

2.1. SO1.4 Λογική παρέμβαση

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	BISS(21) - Basic income support for sustainability	Π1-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	O.4. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από βασική εισοδηματική στήριξη
DPdecoupled	CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability	Π1-29 - Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	O.7. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	O.6. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.1 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.2 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.3 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.4 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVI(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	WITHD(47(2)(f)) - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης	Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

		Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	
Sectoral - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	GREENWINE(58(1)(c)) - πρώιμη συγκομιδή, που σημαίνει την ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των τσαμπιών σταφυλιών ενώ είναι ακόμα άγουρα, μειώνοντας έτσι την απόδοση της σχετικής περιοχής στο μηδέν και εξαιρώντας τη μη συγκομιδή, όπου τα εμπορικά σταφύλια δεν συλλέγονται όταν ολοκληρώσουν τον κύκλο ζωής τους	Π2-58.3 - Πρώιμη συγκομιδή	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INFOR(58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	PROMOWINE(58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες	Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADV1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ORCHA(47(2)(d)) - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Π2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	Ο.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	Ο.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
RD	ANC(71) - Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή	Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	Ο.12. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη για περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς ή ειδικούς περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά είδος περιοχής
RD	ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις	Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	Ο.13. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη στο πλαίσιο του Natura 2000 ή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Η διαμόρφωση ενός ικανοποιητικού εισοδήματος για τους παραγωγούς, που δεν παρουσιάζει μείζονες αποκλίσεις σε σχέση με το επίπεδο αμοιβών στους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας, αποτελεί βασική

προϋπόθεση για τη διατήρηση της απασχόλησης σε σημαντικό τμήμα της ελληνικής επικράτειας. Παράλληλα οι πρόσφατες κρίσεις (πανδημία COVID19, πόλεμος στην Ουκρανία) ανέδειξαν την αναγκαιότητα της διασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου επισιτιστικής ασφάλειας. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα το ΣΣ ΚΑΠ εισάγει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην εφαρμογή των παρεμβάσεων του Πυλώνα Ι (πλήρη σύγκλιση των δικαιωμάτων, αναδιανεμητική ενίσχυση) με διττό στόχο που είναι η άρση των στρεβλώσεων μεταξύ κλάδων και τομέων (ιστορικά δικαιώματα), με παράλληλη διασφάλιση της μείωσης των ανισοτήτων στην κατανομή των ενισχύσεων, με στόχο τη διαμόρφωση όρων βιωσιμότητας και για τις μικρότερου μεγέθους (φυσικού και οικονομικού) γεωργικές εκμεταλλεύσεις που αποτελούν την πλειονότητα, με την ενεργοποίηση της αναδιανεμητικής ενίσχυσης.

Τα ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά (ορεινότητα εδάφους, μεγάλος αριθμός νησιών) δημιουργούν πρόσθετες απαιτήσεις για την ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη συνέχιση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας που επιτυγχάνεται με την παροχή ενισχύσεων στους ενεργούς γεωργούς των περιοχών αυτών (εξισωτική αποζημίωση άρθρου 71). Πρόσθετος παράγοντας κινδύνου για τη διάβρωση του γεωργικού εισοδήματος και της γεωργικής παραγωγής, που σηματοδοτεί την ανάγκη περιορισμού/αντιστάθμισης των κινδύνων που δημιουργεί η κλιματική κρίση και μεγάλη διακύμανση των τιμών των γεωργικών προϊόντων.

Για την αντιμετώπιση αυτών των αναδυόμενων προκλήσεων αποφασίσθηκε η πλήρης μεταρρύθμιση του συστήματος Γεωργικών Ασφαλίσεων της χώρας και η αναδιοργάνωση του ΕΛΓΑ. Η διαδικασία αυτή είναι σε εξέλιξη και μέχρι την ολοκλήρωση της το ΣΣ ΚΑΠ περιορίζεται στην ενεργοποίηση σχετικών παρεμβάσεων από τα τομεακά προγράμματα οπωροκηπευτικών και οίνου.

Μέσω του πυλώνα Ι με την παροχή της συμπληρωματικής ενίσχυσης στους νέους γεωργούς επιχειρείται επίσης η εξυπηρέτηση του στόχου της δημογραφικής αναζωογόνησης (Ειδικός Στόχος 7) και η στήριξη μέσω της παροχής συνδεδεμένης ενίσχυσης (Ειδικός Στόχος 2) συγκεκριμένων κλάδων της φυτικής και ζωικής παραγωγής.

Ο πρώτος Ειδικός Στόχος είναι ο σημαντικότερος από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας απορροφώντας το 41,5% (υπολογίζεται μόνο η συμβολή των παρεμβάσεων με πρωτεύουσα συνεισφορά στον Ειδικό Στόχο) των πόρων του ΣΣ ΚΑΠ, με κυρίαρχη παρέμβαση τη Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (75% των πόρων του Ειδικού Στόχου1), ακολουθούμενη από την αναδιανεμητική ενίσχυση.

Με την επιλεχθείσα στρατηγική διασφαλίζεται ότι στο 75% της ΧΓΕ της χώρας εφαρμόζονται ορθές περιβαλλοντικά γεωργοκτηνοτροφικές πρακτικές και οι παραγωγοί ενισχύουν σημαντικά το εισόδημα τους, περιορίζεται σημαντικά η ανισοκατανομή των άμεσων ενισχύσεων αφού οι μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις ενισχύονται με υψηλότερα ποσοστά ενίσχυσης ($R6 = +7\%$), ενώ πολύ σημαντική είναι και η ενίσχυση των εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται σε περιοχές με ειδικές ανάγκες ($R7 = +43\%$). Η πληθυσμιακή αποψίλωση των ορεινών περιοχών στις οποίες κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα είναι η κτηνοτροφία (όπως επιβεβαιώνουν τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2021) και οι σημαντικότερες πιέσεις που ασκούνται για την αλλαγή χρήσεων γης ιδιαίτερα στις παράκτιες περιοχές επιτάσσει τη σημαντική στήριξη των περιοχών αυτών.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ1.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ1	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P1-21	Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	4.274.574.890	76,6%
	P1-29	Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	885.298.064	15,9%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	5.000.000	0,1%
	P2-58.3	Πρώιμη συγκομιδή	4.500.000	0,1%
Π-I ΣΥΝΟΛΟ			5.169.372.954	92,6%
Π-II	P3-71	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	414.500.000	7,4%
Π-II ΣΥΝΟΛΟ			414.500.000	7,4%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣ1			5.583.872.954	100,0%

2.1.SO1.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO1.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.4 - Σύνδεση της εισοδηματικής στήριξης με πρότυπα και ορθές πρακτικές Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα	86,61 %
R.5 - Διαχείριση κινδύνου Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που διαθέτουν υποστηριζόμενα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων της ΚΓΠ	0,07 %
R.6^{PR} - Ανακατανομή σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	115,31 %
R.7^{PR} - Ενίσχυση της στήριξης για γεωργικές εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε περιοχές με ειδικές ανάγκες Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	142,82 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣΟ1. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO1.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣΟ1 και τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1. SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

2.1. SO2.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO2.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας (Total Factor Productivity) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά.
2. Δυναμισμός της βιομηχανίας τροφίμων (η παραγωγικότητα της εργασίας αντιστοιχεί στο 85,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων, αυξήθηκε κατά 36,7% κατά την περίοδο της πρόσφατης οικονομικής κρίσης). Υποκλάδοι της μεταποίησης με ιδιαίτερα ισχυρή μεγέθυνση είναι: η επεξεργασία φρούτων-λαχανικών, η παραγωγή χυμών, τα παγωτά, τα έτοιμα γεύματα, η ζυθοποιία, τα αναψυκτικά.
3. Το μέσο οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων της χώρας αυξήθηκε κατά 67% μεταξύ 2011 και 2019, μέσω και της εφαρμογής των παραγωγικών συστημάτων της κτηνοτροφίας και των κηπευτικών (διαχρονική αύξηση του αριθμού των εκμεταλλεύσεων στους σχετικούς ΤΟΠ).
4. Μεγάλη αύξηση εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων την περίοδο 2009-2019 (κατά 70% της αξίας των μεταποιημένων και κατά 26% των πρωτογενών) και σημαντική μείωση του αγροτικού εμπορικού ισοζυγίου. Την πρώτη πεντάδα αποτελούν εξαγόμενα προϊόντα πρώτης ή μη μεταποίησης (εκκοκκισμένο βαμβάκι, λαχανικά παρασκευασμένα, τυριά, ελαιόλαδο) και ψάρια. Αύξηση των εξαγωγών και βελτίωση του δείκτη συγκριτικού πλεονεκτήματος μεταποιημένων προϊόντων (καπνά που έχουν βιομηχανοποιηθεί, παρασκευάσματα διατροφής, εκχυλίσματα βύνης, σιγάρα- πούρα, τυριά).
5. Ο αγροδιατροφικός τομέας εξασφαλίζει πολύ υψηλό βαθμό αυτάρκειας στην εγχώρια αγορά, σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό προϊόντων. Επίσης, έχει αναπτύξει ένα πολύ ισχυρό πλέγμα ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων και εμφανίζει πολύ υψηλά ποσοστά εγχώριας προέλευσης των ενδιάμεσων εισροών.
6. Αύξηση της εγχώριας παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών, κατά τη διάρκεια της κρίσης, κλάδος στον οποίο έχουμε και υψηλό ποσοστό αυτάρκειας.
7. Δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων τύπου Μέτρου 16 (Συνεργασία) του ΠΑΑ. Η παραγωγή εφαρμοσμένων ερευνητικών αποτελεσμάτων εκ μέρους Πανεπιστημιακών-Ερευνητικών Ιδρυμάτων.
8. Η ύπαρξη μέτρων πολιτικής για τις επενδυτικές ενισχύσεις, τόσο στην πρωτογενή παραγωγή, όσο και στους άλλους κλάδους της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Ευκαιρίες αύξησης του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, μέσω της εφαρμογής Σχεδίων Βελτίωσης.
9. Μεγάλες ευκαιρίες ανάπτυξης κλάδων όπως η καλλιέργεια αρωματικών-φαρμακευτικών φυτών (λόγω της πολύ μεγάλης βιοποικιλότητας που διακρίνει την Ελληνική ύπαιθρο), καθώς και των συναφών μεταποιητικών κλάδων.

2.1. SO2.1.2 Αδυναμίες

1. Ο δείκτης της συνολικής παραγωγικότητας (Total Factor Productivity), για το σύνολο των κλάδων της ελληνικής παραγωγής, παραμένει διαχρονικά αμετάβλητος, ενώ στην ΕΕ κατά μ.ό. αυξάνεται κατά 10%. Η παραγωγικότητα της γεωργικής εργασίας στην Ελλάδα, διαμορφώνεται την τελευταία περίπου δεκαετία στα 2/3 του αντίστοιχου ευρωπαϊκού μέσου όρου, η δε μακροχρόνια τάση της είναι αποκλίνουσα.
2. Χαμηλή ανταγωνιστικότητα και χαμηλότερη του μ.ο. της ΕΕ αποτελεσματικότητα στη χρήση των εισροών, σε πολλές παραγωγικές εξειδικεύσεις (π.χ. σιτηρά, λοιπές αροτραίες, αμπελοκαλλιέργεια, βοοειδή κρεοπαραγωγής). Μικρό φυσικό και οικονομικό μέγεθος για τη συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που δεν επιτρέπει την

ορθολογική εκμηχάνιση και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Ενδείξεις για ύπαρξη αναποτελεσματικότητας κλίμακας, δηλαδή ανορθολογικού (πλεονάζοντος) ύψους επενδυμένου κεφαλαίου έναντι του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων σε όλες τις παραγωγικές εξειδικεύσεις, εκτός από τα βοοειδή, τα καρποφάγα και τη μικτή φυτική-ζωική παραγωγή.

3. Οξύτατο πρόβλημα αποεπένδυσης στην Ελληνική γεωργία παραμένει οξύτατο. Το ΠΑΑ δεν συμβάλλει επαρκώς στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων στην πρωτογενή παραγωγή και στην ουσία «εξειδικεύεται» στην προμήθεια γεωργικών μηχανημάτων.
4. Μεγάλες εισαγωγές και εμπορικό έλλειμμα στα κρέατα (κυρίως χοιρινό και βόειο) και τις ζωοτροφές (κυρίως κτηνοτροφικά σιτηρά και σόγια). Παρόλη την ελλειμματικότητα του ισοζυγίου χοιρινού και βόειου κρέατος, είχαμε επιπλέον μείωση της εγχώριας παραγωγής στα κρέατα αυτά κατά τη διάρκεια της κρίσης.
5. Μεγάλη εξάρτηση από τη χειρωνακτική εργασία σε τέσσερις ΤΟΠ που απασχολούν το 60% του ανθρώπινου δυναμικού: ελαιοκομία, αιγοπρόβατα, αροτραίες καλλιέργειες και φρούτα και εσπεριδοειδή.
6. Πολύ χαμηλά ποσοστά αυτόρκειας και έλλειψη εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού για τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά.
7. Μη ενεργοποίηση της δυνατότητας για ενίσχυση της αγοράς γης μέσω των Σχεδίων Βελτίωσης. Τα Σχέδια Βελτίωσης δεν καλύπτουν μέρος τουλάχιστον του χρηματοοικονομικού ελλείμματος που έχουν οι πολυετείς φυτείες, μέχρι να φθάσουν στην οικονομική αυτοδυναμία. Έλλειψη μικρών Σχεδίων Βελτίωσης για στοχευμένη υποκατάσταση χειρωνακτικών εργασιών (π.χ. συγκομιδή) με μηχανική. Το υφιστάμενο κληρονομικό δίκαιο, που επιτρέπει τον τεμαχισμό των κληρονομούμενων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
8. Η πολύ περιορισμένη εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη γεωργία, συμπεριλαμβανομένης της 'γεωργίας ακριβείας.

2.1. SO2.1.3 Ενκαιρίες

1. Δυνατότητα χρηματοδότησης της έρευνας (τύπου Horizon) από την ΕΕ.
2. Η αναμενόμενη λειτουργία του συστήματος AKIS για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών.
3. Το σύστημα στήριξης της γεωργικής παραγωγής από την ΚΑΠ (αποδέσμευση ενισχύσεων από την παραγωγή κ.λπ.) που επιδιώκει την αύξηση της συμμετοχής της αγοράς στο εισόδημα των γεωργών, και επιτρέπει την άσκηση Συμβολαιακής Γεωργίας.
4. Η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων των εκτατικών γεωργικών συστημάτων μέσω ειδικών σημάνσεων σχετικών με την προέλευση, τη θρεπτική αξία και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των τροφίμων, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο».
5. Η ύπαρξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, στην οποία τα ελληνικά προϊόντα έχουν ελεύθερη πρόσβαση, η τάση ενίσχυσης των διμερών έναντι των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων της Ε.Ε, η γεωγραφική θέση της Ελλάδας αλλά και η ραγδαία ανάπτυξη συγκοινωνιακών και μεταφορικών κόμβων, η αυξανόμενη συνεργασία της Ελλάδας με την Κίνα και μέσω του λιμανιού του Πειραιά, η αύξηση του εισοδήματος και η μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων ευάριθμων κοινωνικών στρωμάτων, σε πολλές χώρες. η αναγνώριση/κατοχύρωση της Φέτας στην Κινεζική αγορά.
6. Η δυνατότητα δημιουργίας πιο ισχυρών διακλαδικών σχέσεων μεταξύ πρωτογενούς παραγωγής και των κλάδων του τουρισμού-εστίασης και της βιομηχανίας τροφίμων.
7. Η δυνατότητα βελτίωσης της ποιότητας του βαμβακιού, μέσω της έγκρισης από το κράτος των χρησιμοποιούμενων ποικιλιών, στο πλαίσιο της κάλυψης των σκοπών της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι που δίνεται από την ΚΑΠ.

2.1. SO2.1.4 Απειλές

1. Η πλημμελής εφαρμογή του συστήματος γεωργικών συμβουλών.
2. Οι δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, κυρίως στην παραγωγή, την παραγωγικότητα και τον βαθμό αυτόρκειας των ξηρικών καλλιεργειών.

3. Η πιθανότητα συνέχισης της εγχώριας οικονομικής κρίσης, λόγω της υφιστάμενης πανδημίας και συνακόλουθα η διαμόρφωση δυσμενούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος. Η λειτουργία του εγχώριου τραπεζικού συστήματος, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, διατηρεί το κόστος το κόστος του χρήματος υψηλό σε σχέση με άλλες χώρες της ΕΕ.
4. Επαπειλούμενη παγκόσμια πολυετής οικονομική κρίση, λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, που μπορεί να προκαλέσει μείωση των εξαγωγών ή/και αύξηση των διεθνών τιμών των εισαγόμενων προϊόντων. Η ανεπαρκής στελέχωση πολλών ελληνικών πρεσβειών με εξειδικευμένους αγροτικούς ακολούθους, στερεί τη χώρα από ουσιαστική πληροφόρηση για δυνατότητες εξαγωγών. Η έλλειψη εξειδικευμένου θεσμικού φορέα για την προώθηση των εξαγωγών του αγροδιατροφικού τομέα, σε βασικές διεθνείς αγορές.
5. Ενδεχόμενη άνοδος των διεθνών τιμών των ζωοτροφών (σόγια και κτηνοτροφικά σιτηρά) και του πετρελαίου ή του φυσικού αερίου, με επιπτώσεις στο κόστος της ενέργειας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (καύσιμα μηχανημάτων, λιπάσματα).
6. Το νεοσυσταθέν Ταμείο Ανάκαμψης είναι πολύ εμπροσθοβαρές, με κίνδυνο την μη ορθολογική αξιοποίηση των σχετικών πόρων.

2.1.SO2.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO2.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 077.02.02	Ισχυροποίηση/επέκταση του πλέγματος ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του αγροδιατροφικού τομέα	Μέση	Ναι
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 105.02.05	Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι
AN 116.02.08	Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 123.02.09	Αύξηση παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού	Χαμηλή	Ναι
AN 130.02.10	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές	Χαμηλή	Ναι

AN 131.02.11	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας	Χαμηλή	Ναι
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι

2.1. SO2.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.1 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.2 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.3 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
DPcoupled	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη	Π1-32.4 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της	Π2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών		
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	Π2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	WITHD(47(2)(f)) - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης	Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλων προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ADVICEES(55(1)(a)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INVWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας	Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INFOR(58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	PROMOWINE(58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες	Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων

	επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών	Π2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ORCHA(47(2)(d)) - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκκρίωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Π2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	O.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	O.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη

RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Ο ΕΣ2 (δεύτερος από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας απορροφώντας το 19% των πόρων του ΣΣ ΚΑΠ) στοχεύει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, με όχημα την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών που προϋποθέτει όμως την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που αποτελεί κρίσιμη παράμετρο ιδιαίτερα για την περίπτωση της χώρας, με δεδομένη την δημογραφική σύνθεση και το μορφωτικό επίπεδο των απασχολούμενων και προϋποθέτει ένα συνδυασμό παρεμβάσεων για την αύξηση της προσφοράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων αλλά και την συμβουλευτική στήριξη (τομείς που εμπίπτουν στον εγκάρσιο στόχο) και αναμφίβολα την αύξηση των επενδύσεων.

Ο ΕΣ2 εξυπηρετείται μέσω των παρεμβάσεων του Πυλώνα Ι (συνδεδεμένη ενίσχυση στο βάμβακι αλλά και σε συγκεκριμένα προϊόντα ζωικής και φυτικής παραγωγής, με γνώμονα και τις πρόσφατες δυσμενείς εξελίξεις και διαταραχές στην προμήθεια ζωοτροφών και τη σημαντικότερη αύξηση του ενεργειακού κόστους), ενώ μέσω του Πυλώνα ΙΙ με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την υλοποίηση επενδύσεων, σε επίπεδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η αύξηση των επενδύσεων εξυπηρετείται και μέσω των τομεακών προγραμμάτων με παρεμβάσεις όπως η αναδιάρθρωση αμπελώνων, η ενίσχυση Επενδύσεων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ) και Επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανώσεων παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών. Στο ΣΣ ΚΑΠ τα τομεακά προγράμματα προσμετρών κυρίως στην εξυπηρέτηση του ΕΣ3. Όταν καταστεί σαφής η ακριβής κατανομή των πόρων των επιχειρησιακών προγραμμάτων σε επιμέρους παρεμβάσεις θα αναθεωρηθεί η τιμή στόχος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εκσυγχρονίζονται και αναμένεται να υπερβεί το 8%.

Στο ΣΣ ΚΑΠ περιλαμβάνονται παρεμβάσεις που σχετίζονται έμμεσα με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας όπως η αναβάθμιση των αρδευτικών δικτύων και η αύξηση της ταμίευσης υδάτων, η παροχή ενισχύσεων για την υλοποίηση επενδύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την εξοικονόμηση ύδατος και ενέργειας, που όμως προσμετρών ως έχουσες πρωτεύουσα συνεισφορά σε άλλους ειδικούς στόχους και ιδιαίτερα του ΕΣ 4 και ΕΣ5. Από τη SWOT ανάλυση αλλά και την ιεράρχηση των αναγκών προκύπτει ως βασικό διαρθρωτικό έλλειμμα της κτηνοτροφίας το κόστος των ζωοτροφών που παράλληλα επιδρά αρνητικά και στο αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο με τις εισαγωγές να προέρχονται από

τρίτες χώρες. Η αναμόρφωση του καταλόγου των προϊόντων που λαμβάνουν συνδεδεμένη ενίσχυση εξυπηρετεί τον στόχο της κατά το δυνατόν κάλυψης του ελλείματος αλλά και την αύξηση των εκτάσεων που καλλιεργούνται με κτηνοτροφικά ψυχανθή. Η σημασία που αποδίδει το ΣΣ ΚΑΠ στην αύξηση των επενδύσεων αποτυπώνεται και στην χρηματοδοτική βαρύτητα της παρέμβασης Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (330Μ€ - 8,7% των πόρων του Πυλώνα II)

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί και το σημαντικό ποσό των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης που διατίθεται για τη υλοποίηση επενδύσεων αλλά και την αναδιάρθρωση καλλιεργειών, όπως εκτενώς αναλύεται στο κεφάλαιο 4.5 του ΣΣ ΚΑΠ.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ2.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ2	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	P1-32.1	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Εκτός Πρωτεϊνούχων Καλλιεργειών	515.673.845	19,9%
	P1-32.2	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή – Πρωτεϊνούχες Καλλιεργείες	152.882.665	5,9%
	P1-32.3	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	556.190.360	21,5%
	P1-32.4	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	1.605.975	0,1%
	P1-36	Ειδική Ενίσχυση για το Βαμβάκι	919.980.000	35,5%
	P2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	12.169.300	0,5%
	P2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	10.000.000	0,4%
	P2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	660.000	0,0%
	P2-58.1	Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	33.758.000	1,3%
	P2-58.5	Πρώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	3.400.000	0,1%
Π-I Άθροισμα			2.206.320.145	85,2%
Π-II	P3-73-1.4	Ανευλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	60.000.000	2,3%
	P3-73-2.1	Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	313.082.616	12,1%
	P3-73-2.5	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές	10.000.000	0,4%
Π-II Άθροισμα			383.082.616	14,8%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ2			2.589.402.761	100,0%

2.1.SO2.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO2.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.3^{CU} - Ψηφιοποίηση της γεωργίας Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ	17,50 %
R.8 - Στόχευση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας	28,49 %
R.9^{CU PR} - Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων	1,59 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣΟ2. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO2.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ02 και τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

2.1. SO3.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO3.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Αυξανόμενη δυναμική της Συμβολαιακής Παραγωγής.
2. Αναγνώριση των σημάτων ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ κυρίως στην εγχωρία αγορά με διαχρονική αύξηση της αξίας παραγωγής τους.
3. Προτίμηση καταναλωτών για τοπικά ποιοτικά προϊόντα μέσω βραχείων εφοδιαστικών αλυσίδων με στόχο την υποστήριξη των μικρών παραγωγών.
4. Δημιουργία δι-επαγγελματικών οργανώσεων.
5. Αύξηση των εκτάσεων που ασκείται βιολογική γεωργία.
6. Αύξημένη συμμετοχή στο μέτρο 9 Ομάδες Παραγωγών του ΠΑΑ 2014-2020
7. Η ασφάλεια τροφίμων αναγνωρίζεται και επιβραβεύεται από τους Έλληνες καταναλωτές.
8. Οι μεγάλες αλυσίδες λιανεμπορίου διαθέτουν υψηλό τεχνολογικό επίπεδο που τους βοηθάει να ικανοποιούν τις υψηλές καταναλωτικές απαιτήσεις.
9. Αύξημένο ενδιαφέρον για δημιουργία συνεργατικών σχημάτων (Μέτρο 16).
10. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας λαϊκών αγορών βιολογικών προϊόντων.
11. Αύξηση εξαγωγών προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ και οίνους Ε.Ε και τρίτες χώρες (ΗΠΑ, Καναδάς).
12. Γηγενείς οινοποιήσιμες ποικιλίες με ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά.
13. Ύπαρξη συλλογικών οργανώσεων (οπωροκηπευτικά, ελαιόλαδου, οίνου, μελιού) .
14. Υψηλή συμμετοχή του ελληνικού ελαιόλαδου στην αξία παραγωγής ΕΕ.
15. Πλούσια μελισσοκομική χλωρίδα, τεράστια βιοποικιλότητα.

2.1. SO3.1.2 Αδυναμίες

1. Οι σχέσεις συναλλαγής μεταξύ των κρίκων της α/δ αλυσίδας είναι πολύπλοκες και συχνά ετεροβαρείς ως προς τον αγρότη .
2. Υψηλός βαθμός συγκέντρωσης- στο κλάδο λιανεμπορίου εμφάνιση μεγάλων υπεραγορών.
3. Μικρή αναγνώριση των σημάτων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ, από τους ευρωπαίους καταναλωτές που αποτελούν εν δυνάμει αγορές των ελληνικών πιστοποιημένων προϊόντων.
4. Χαμηλός βαθμός διασύνδεσης του α' γενή τομέα με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας.
5. Χαμηλή συμμετοχή των παραγωγών στα συλλογικά σχήματα λόγω χαμηλού πνεύματος συνεργασίας.
6. Ο δείκτης τιμών παραγωγού εμφανίζει τη μεγαλύτερη μεταβλητότητα στην Ελλάδα και δεν σχετίζεται με τις μεταβολές των τιμών των δεικτών μεταποιητή και καταναλωτή.
7. Έλλειψη ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου για Αγορές Παραγωγών («Farmers' Markets»).
8. Αδυναμία επίτευξης οικονομιών κλίμακας από τους μικρούς παραγωγούς και χαμηλός βαθμός δικτύωσης /συνεργασιών.
9. Χαμηλή διαπραγματευτική θέση του παραγωγού σε σχέση με τους προμηθευτές του.
10. Περιορισμένος αριθμός πιστοποιημένων προϊόντων με ικανοποιητικό όγκο παραγωγής που πετυχαίνει εξαιρετικές επιδόσεις.
11. Οι συνεχείς αλλαγές στο συνεταιριστικό θεσμικό πλαίσιο.
12. Απουσία πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού (κλωνική επιλογή) για τις γηγενείς ποικιλίες οίνου .
13. Νομοθετικό πλαίσιο – αυστηρός έλεγχος φυτεύσεων οινοποιήσιμων ποικιλιών.
14. Δυσμενής επίπτωση των ειδικών φορολογικών ρυθμίσεων που αφορούν αποκλειστικά το τομέα του οίνου.
15. Χαμηλός βαθμός γεωργικής εκπαίδευσης και κατάρτισης των γεωργών.

16. Μικρός κλήρος που δυσκολεύει τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
17. Χαμηλός προϋπολογισμός ως αποτέλεσμα του περιορισμένου κύκλου εργασιών των οργανώσεων παραγωγών και βαθμός απορρόφησης του τομεακού προγράμματος των οπωροκηπευτικών.
18. Προσανατολισμός εξαγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών σε αναπτυσσόμενες αγορές με χαμηλή τιμή για τοπ προϊόν
19. Μη ύπαρξη μεγάλου εμπορικού σχήματος που θα συγκεντρώνει όλους τους εμπλεκόμενους σε συλλογικό σχήμα για κοινή διαχείριση του προϊόντος και θα στοχεύει σε οικονομικά εύρωστες αγορές (οπωροκηπευτικά).
20. Χαμηλός βαθμός ιχνηλασιμότητας των προϊόντων της αγροδιατροφής.

2.1. SO3.1.3 Ευκαιρίες

1. Αυξανόμενη παρουσία εναλλακτικών δικτύων διανομής τροφίμων λόγω νέων καταναλωτικών συνηθειών (επιθυμία του καταναλωτή να γνωρίζει τον παραγωγό).
2. Λόγω της άνθισης του ηλεκτρονικού εμπορίου που ενισχύθηκε στην πρόσφατη πανδημία, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν δίκτυα διανομής με αξιόλογες πωλήσεις και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των καταναλωτών μέσα από τη χρήση βραχείων αλυσίδων
3. Η πολύ μεγάλη αύξηση του τουρισμού που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια παρέχει δυνατότητες ισχυρότερης διασύνδεσης του τουρισμού με την αγροδιατροφή και ανάδειξη/ διαφήμιση των τοπικών προϊόντων μέσω βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού.
4. Έμφαση της νέας ΚΓΠ στη καλύτερη ενσωμάτωση των αγροτών σε αγορές μέσω συνεργασιών και δικτυώσεων.
5. Η έμφαση που δίνει η στρατηγική F2F στη διαφάνεια και στο εμπόριο των α/δ προϊόντων.
6. Η ύπαρξη ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς και οι διμερείς εμπορικές συμφωνίες που υπογράφει η Ε.Ε
7. Μελλοντικές δυνατότητες στόχευσης σε “niche” αγορές μέσω ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ.
8. Σαφείς προοπτικές μεγέθυνσης του κλάδου του οίνου σε παγκόσμιο επίπεδο
9. Αξιοποίηση πολιτισμικής κληρονομιάς για την προώθηση των αγροτικών προϊόντων.
10. Διατήρηση της ύπαρξης διακριτού προϋπολογισμού για την χρηματοδότηση τομεακού προγράμματος ελαιόλαδου στην ΚΓΠ 2021-2027.
11. Αυξημένη ζήτηση για προϊόντα με υψηλή διατροφική αξία λόγω της εμφάνισης της πανδημίας.
12. Σημαντική αύξηση των πόρων για το τομεακό πρόγραμμα του μελιού στη νέα ΚΑΠ.
13. Η υιοθέτηση διεθνώς αναγνωρισμένων σημάτων ποιότητας μπορεί να βοηθήσει τους Έλληνες παραγωγούς να ενταχθούν στις διεθνείς αγροδιατροφικές αλυσίδες αξίας.
14. Η Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο του Green deal θα συμβάλλει στη ανάστροφή της μείωσης του αριθμού των μελισσοσμηνών.

2.1. SO3.1.4 Απειλές

1. Αυξημένοι κίνδυνοι για την παραγωγή από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
2. Επιδείνωση του μακρο-οικονομικού περιβάλλοντος λόγω της πανδημίας.
3. Συγχωνεύσεις/εξαγορές διεθνώς στη μεταποίηση και τη διακίνηση α/δ προϊόντων που μειώνουν τη διαπραγματευτική δύναμη των μεμονωμένων παραγωγών.
4. Αυξανόμενος διεθνής ανταγωνισμός και κίνδυνος διαταραχών στο εμπόριο α/δ προϊόντων λόγω επαναφοράς της δασμολογικής προστασίας.
5. Ο χαρακτηρισμός των εξαγωγών ως προϊόντων με επιβαρυνμένο κλιματικό αποτύπωμα λόγω υψηλών μιλίων μεταφοράς (high food miles) ειδικά για τα πιστοποιημένα προϊόντα.
6. Συνέχιση της τάσης συγκέντρωσης στα ανάντη και κατάντη τμήματα της α/δ αλυσίδας.
7. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και η μείωση του κλιματικού αποτυπώματος της γεωργίας χωρίς τη λήψη κατάλληλων μέτρων δύναται να επιδράσει αρνητικά στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών αγροτικών προϊόντων.

8. Η συνέχιση της χαμηλής αναγνωσιμότητας των προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ από τους Ευρωπαίους καταναλωτές.
9. Αυξημένος ανταγωνισμός στις διεθνείς αγορές σε παραδοσιακά, ελληνικά προϊόντα (οίνος, ελαιόλαδο, οπωροκηπευτικά κ.ά. από νεοεισερχόμενους ανταγωνιστές.
10. Υποβάθμιση του οικοσυστήματος που οδηγεί σε μείωση του πληθυσμού των μελισσών.

2.1.SO3.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO3.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτύώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

2.1. SO3.4 Λογική παρέμβαση

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVI(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών	Π2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	Π2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	WITHD(47(2)(f)) - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης	Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ADVICEES(55(1)(a)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις	Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις	Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTLAB(55(1)(c)) - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών	Π2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους·	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων·	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	PROMOBEEES(55(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων	Π2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTQUAL(55(1)(g)) - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων	Π2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INVWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας	Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INFOR(58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	PROMOWINE(58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες	Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

		Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών	Π2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	Π2-47.2-1h - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ORCHA(47(2)(d)) - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Π2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές

		φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	COOP(77) - Συνεργασία	Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας	Ο.28. Αριθμός ομάδων παραγωγών και οργανώσεων παραγωγών που λαμβάνουν στήριξη
RD	COOP(77) - Συνεργασία	Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	Ο.29. Αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν στήριξη για τη συμμετοχή σε επίσημα συστήματα ποιότητας

Επισκόπηση

Ο ΕΣ3 εξυπηρετείται πρωτίστως μέσω των τεσσάρων τομεακών προγραμμάτων (οπωρ/κα, οίνος, ελαιόλαδο μελισσοκομία) και μέσω των παρεμβάσεων του πυλώνα II (Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας και Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων). Η χαμηλή χρηματοδοτική βαρύτητα που αποδίδει το ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ3 είναι απόρροια της σημαντικότητας έλλειψης συλλογικών σχημάτων και την απροθυμία των γεωργών να συμμετάσχουν σε οργανώσεις παραγωγών. Η αλλαγή αντίληψης και νοοτροπίας δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί μέσω των παρεμβάσεων της ΚΑΠ και είναι πρωτίστως ζήτημα θέσπισης κινήτρων της εθνικής πολιτικής, όπως η πρόσφατη θεσμοθέτηση διαφορετικών συντελεστών φορολόγησης για τους γεωργούς που συμμετέχουν σε συλλογικά σχήματα αλλά και της δυναμικής και αξιοπιστίας, που έχουν τα συλλογικά σχήματα στην συνείδηση των παραγωγών, μετά την πάροδο σχεδόν δεκαπέντε ετών με αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, την ουσιαστική κατάρρευση λόγω αδυναμίας πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό πληθώρας συνεταιριστικών επιχειρήσεων διαφαίνεται η επάνοδος σε μια κανονικότητα. Η σχετικά περιορισμένη κατανομή πόρων στις παρεμβάσεις Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας και Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων οφείλεται στην αποκτηθείσα εμπειρία από τη δυναμική των αντίστοιχων παρεμβάσεων στο ΠΑΑ 2014-2020.

Αργή πρόοδος σημειώνεται στις αντιλήψεις των γεωργών και ήδη παρατηρούνται πρωτοβουλίες (περιορισμένες σε αριθμό) για την ίδρυση Οργανώσεων παραγωγών σε κτηνοτροφικούς τομείς. Με στόχο την ευαισθητοποίηση των παραγωγών για τη συμμετοχή τους σε συλλογικά σχήματα σχετικές θεματικές ενότητες περιλαμβάνονται και στα προγράμματα κατάρτισης και στην παροχή συμβουλών.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ3.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης
Π-I	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕ)
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
	Π2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις
	Π2-55.2	Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρου καθαρισμού της κυψέλης (<i>Aethina tumida</i>)
	Π2-55.3	Εξ ορθολογισμού της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών
	Π2-55.4	Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων με προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους
	Π2-55.6	Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών
	Π2-55.7	Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων
	Π2-58.4	Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη και βιώσιμη παραγωγή προϊόντων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές

	Π2-58.5	Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	
Π-Ι Αθροισμα			
Π-ΙΙ	Π3-77-1.1	Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στα	
	Π3-77-2.1	Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	
Π-ΙΙ Αθροισμα			
Γενικό Αθροισμα ΕΣ3			

2.1.S03.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.S03.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.10^{CU PR} - Καλύτερη οργάνωση της αλυσίδας εφοδιασμού Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	2,31 %
R.11/Οπωροκηπευτικά - Συγκέντρωση της προσφοράς Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	12,00 %
R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά - Συγκέντρωση της προσφοράς Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	60,00 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ03. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.S03.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ03 και τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας

2.1. SO4.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO4.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία παρουσιάζει ελαφρά ανοδική τάση. Συνδέεται με το ΔΣ S16, 17, 18 του ΕΣ 8 S.16 Activate long-term national energy and climate planning with binding targets for the primary sector. S.17 Institutional arrangements and strong incentives to facilitate the installation of RES on agricultural holdings S.19 Institutional arrangements for the utilization of biogas in livestock farms
2. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ελλάδα μειώνονται τα τελευταία χρόνια
3. Η συμβολή της ελληνικής γεωργίας στην κλιματική αλλαγή μειώνεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια. Συνδέεται με το ΔΣ S20 του ΕΣ 8 Χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που βαίνουν και διαχρονικά μειούμενες από την γεωργία
4. Η χρήση συνθετικών λιπασμάτων που είναι η κυριότερη πηγή N₂O (αερίου με υψηλό δυναμικό υπερθέρμανσης) μειώνεται ή παραμένει σταθερή. Συνδέεται με το ΔΣ S22 του ΕΣ 8 Η συνεχής αύξηση των εκτάσεων που ασκείται βιολογική γεωργία
5. Η δασοπονία έχει κυρίαρχη συμβολή στη δέσμευση άνθρακα από τις συνιστώσες LULUCF [χρήση της γης, αλλαγή στη χρήση της γης και δασοπονικές δραστηριότητες] συνοδευόμενη από τους βοσκοτόπους που παρουσιάζουν μια συνεχόμενη αύξηση της δέσμευσης τα τελευταία χρόνια. Συνδέεται με τα ΔΣ S 21,22 του ΕΣ8 S 21 Ο ιδιαίτερα σημαντικός ρόλος των δασών στη δέσμευση άνθρακα S 22 Η συνεχής αύξηση των εκτάσεων που ασκείται βιολογική γεωργία
6. Η κατανάλωση ενέργειας ανά εκτάριο τόσο στη γεωργία όσο και στη δασοπονία είναι κατά πολύ χαμηλότερη του μ.ο. της ΕΕ. Συνδέεται με ΔΣ 23 ΕΣ 8 S.23 Small but increasing utilization of geothermal energy to meet the energy needs of greenhouses.

2.1. SO4.1.2 Αδυναμίες

1. Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη δασοπονία παρουσιάζει πτωτική τάση και απομακρύνεται από τον κοινοτικό μέσο όρο
2. Το ποσοστό συμμετοχής της γεωργίας στις εκπομπές θερμοκηπίου παραμένει σταθερό ή και αυξάνεται.
3. Το ποσοστό συμμετοχής της γεωργίας και της δασοπονίας στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι κάτω από το μέσο όρο της ΕΕ. Συνδέεται με Αδυναμίες 34,37,40 ΕΣ 8 W.34 Absence of biorefinery W.37 Absence of mechanisms for collection / collection of waste / by-products / by-products of plant and animal production at source W.40 Deficiencies in the mechanism recording and monitoring of agricultural waste
4. Ο σχεδιασμός μέτρων προσαρμογής της γεωργίας και της δασοπονίας στην κλιματική αλλαγή δεν ήταν αποτελεσματικός
5. Συσχέτιση με Αδυναμίες W32, W33 και W35 του ΕΣ 8. W.32 Πολύ σημαντική καθυστέρηση στην προκήρυξη και υλοποίηση έργων που αφορούν την προστασία των δασών από δασικές πυρκαγιές W.33 Περιορισμένη πρόοδος στην εφαρμογή του μέτρου των δασώσεων W.35 Υψηλή τρωτότητα των ελληνικών δασών σε ασθένειες λόγω και της κλιματικής αλλαγής
6. Η δέσμευση άνθρακα από τη γεωργία μειώνεται διαχρονικά. Συνδέεται με W.36 του ΕΣ 8. W.36 Reducing the potential of agricultural land to function as carbon sinks
7. Συσχέτιση με T34,37,40 ΕΣ 8 W.34 Absence of biorefinery W.37 Absence of mechanisms for collection / collection of waste / by-products / by-products of plant and animal production at source W.40 Deficiencies in the mechanism recording and monitoring of agricultural waste

8. Το υπάρχον σύστημα AKIS δεν ανταποκρίθηκε στις αυξημένες απαιτήσεις κατάρτισης, εκπαίδευσης, συμβουλών που δημιουργούνται από το επείγον της εφαρμογής μέτρων και πρακτικών για την προσαρμογή στην και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Συσχέτιση με W1.1 ΕΣ 10 Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και W1.13 Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές και με αδυναμίες W28, W29 του ΕΣ 8 W.28 Low level of training of producers and companies in bioeconomics W.29 The inability of farmers to adapt to the requirements of the Farm-to-Fork Strategy due to lack of training and advisory support

2.1. SO4.1.3 Ευκαιρίες

1. Υπάρχουν περιπτώσεις καλλιεργειών (σιτάρι, ρύζι, βαμβάκι) για τις οποίες η κλιματική αλλαγή θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στις αποδόσεις.
2. Σε κάποιες από τις περιφέρειες η επίδραση της κλιματικής αλλαγής (Μακεδονία Θράκη) στις αποδόσεις των καλλιεργειών αναμένεται σχετικά ήπια.
3. Οι πολιτικές της ΕΕ για την παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές επεκτείνονται βελτιώνονται και μειώνουν τις πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την αύξηση της παραγωγής και χρήσης .
4. Εξαιρετικά λεπτομερείς και συγκεκριμένες αναφορές για τη γεωργία και τη δασοπονία στο Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή. Αναμένεται να εξειδικευθούν περαιτέρω στα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή.
5. Σαφές πλαίσιο πολιτικής στην Εθνική Στρατηγική για τα Δάση. Συνδέεται με O12 του ΕΣ8 O.12 Institutionalization of the National Strategy for Forests 2018-2030
6. Σαφές πλαίσιο πολιτικής στο Εθνικό σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα
7. Η ενισχυμένη αιρεσιμότητα προβλέπει αυξημένη προστασία για τις καλύψεις/ χρήσεις γης που συντελούν στη δέσμευση άνθρακα .
8. Με την αναμενόμενη βελτίωση λειτουργίας του συστήματος AKIS θα προωθηθεί η εφαρμογή μέτρων και πρακτικών ορθής διαχείριση των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με Ευκαιρία O1.1 ΕΣ 10 Έμφαση στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας για την νέα προγραμματική περίοδο 2021–2027", Ευκαιρία O3.10 του ΕΣ10 "Ανάπτυξη ποιοτικής γεωργίας σε μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις"
9. Συσχέτιση με Ευκαιρία O13 του ΕΣ 8 O.13 The possibility of applying e c o - schemes through the first pillar for the production of agricultural products with the application of low carbon farming practices
10. Συσχέτιση με Ευκαιρία O14 του ΕΣ 8 O.14 The obligation to increase the area of organic "agriculture"
11. Συσχέτιση με Ευκαιρίες O15,16,17 του ΕΣ 8 O.15 Promoting an institutional framework for the exploitation of biomethane O17 High untapped growth / energy potential in the field of biomass utilization O.16 The provisions of the National Planning for the circular economy that provides for the increase of the possibility of reuse of the water coming from EEL, the use of agricultural waste as secondary fuels in industry.

2.1. SO4.1.4 Απειλές

1. Για κάποιες καλλιέργειες η κλιματική αλλαγή φαίνεται να έχει σχεδόν συνολικά αρνητικές επιπτώσεις (λαχανικά, αμπέλι ελιά, αραβόσιτος)
2. Σε κάποιες περιφέρειες οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής φαίνεται να είναι βαρύτερες (π.χ.Κρήτη, Αιγαίο).
3. ΟΙ άνισες και ανισοκατανομημένες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν επιτρέπουν την κατάρτιση μέτρων γενικής εφαρμογής. Με δεδομένη όμως την αδυναμία στα συστήματα περιβαλλοντικού σχεδιασμού και διακυβέρνησης (Βλ. Διαχείριση Αρδευτικών Υδάτων), είναι ισχυρή η πιθανότητα δυσλειτουργιών.

4. Η ξηρασία που αποτελεί πρόβλημα για μεγάλο τμήμα των γεωργικών εκτάσεων της χώρας αναμένεται να είναι εντονότερη λόγω της κλιματικής αλλαγής.
5. Παρά τη βελτίωση των ακολουθούμενων γεωργικών πρακτικών, οι μειώσεις που παρατηρούνται στις εκπομπές όπως μείωση του N₂O, CH₄ δεν είναι δυνατόν να αποδοθούν κατά κύριο λόγο σε αυτές. Σημαντικό ρόλο φαίνεται να παίζει η μείωση της δραστηριότητας (π.χ. μείωση του αριθμού των ζώων, μείωση της χρήσης λιπασμάτων). Σε περίπτωση οικονομικής ανάκαμψης η βελτίωση των επιδόσεων αναμένεται να αναστραφεί.
6. Η δέσμευση άνθρακα από τα δάση βρίσκεται υπό τη διαρκή απειλή των δασικών πυρκαγιών. Συνδέεται με την απειλή T2 του Ειδικού Στόχου 6 «ΟΙ δασικές πυρκαγιές συνεχίζουν να αποτελούν σημαντικό κίνδυνο, ειδικά με την αλλαγή του κλίματος,» και την απειλή T6 του ειδικού στόχου 8 «Αύξηση των κινδύνων εκδήλωσης mega fires λόγω κλιματικής αλλαγής
7. Συσχέτιση με τις απειλές T4,5 του Ειδικού Στόχου 8 T.04 Possible local reactions for the installation of biorefinery, biogas, biomass utilization units T.5 Lack of public awareness on circular economy issues

2.1.SO4.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO4.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι

2.1.SO4.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο

Το σύνολο των δεδομένων και των προτεραιοτήτων που απορρέουν από τις ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς που έχουν ενσωματωθεί στην εκπόνηση των εθνικών στρατηγικών, έχουν εκτενώς παρουσιαστεί στη SWOT ανάλυση του ΕΣ04 και παρουσιάζονται στην Ενότητα 3.1.4.

2.1. SO4.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελοούνται από οικολογικά προγράμματα

DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVI1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οίνος	INWINESUST(58(1)(m)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADVI(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	O.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων	O.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (γεωεπισκευαζόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	O.17. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που επωφελούνται από στήριξη για βιολογική γεωργία

RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	Ο.16. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις διατήρησης για δάσωση και γεωργοδασοκομία
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	Ο.15. Αριθμός εκταρίων (δασοκομία) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις	Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	Ο.13. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη στο πλαίσιο του Natura 2000 ή της οδηγίας 2000/60/EK
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	Ο.23. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.4 - Ανεπιλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών-δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και

		κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
--	--	---	--

Επισκόπηση

Η συμβολή της Ελληνικής γεωργίας στην εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου αλλά και η ενεργειακή ένταση κινούνται σε επίπεδα χαμηλότερα των αντίστοιχων μέσων όρων της ΕΕ. Η παράμετρος αυτή οδηγεί στην σχετικά χαμηλή σε σύγκριση με τους ΕΣ5 και ΕΣ6 κατανομή χρηματοδοτικών πόρων και έχει ως συνέπεια την κατάταξη του ΕΣ4 στην πέμπτη θέση, από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας, αντιπροσωπεύοντας το 6,5% των πόρων του ΣΣ ΚΑΠ. Σε σχέση με τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και ιδιαίτερα το ΠΑΑ 2014-2020 παρατηρείται αυξημένη στοχοθέτηση, όπως εκτενώς περιγράφεται στην ενότητα 3.1.3 του ΣΣ ΚΑΠ. Κύρια συμβολή στις επιδόσεις του ΕΣ4 όπως αυτές αποτυπώνονται στις τιμές των δεικτών αποτελεσμάτων R12, R13, R14 έχουν οι παρεμβάσεις των echo scheme του άρθρου 31 οκτώ σε σύνολο 10, συμβάλλουν στην αύξηση της αποθήκευσης άνθρακα όπως οι ΠΚ31_5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου», ΠΚ31.7 "Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων", που συμβάλλει και στη μείωση των εκπομπών η οποία εφαρμόζεται σε έκταση 114.076Ha βοσκότοπων, που βρίσκονται σε κακή και πολύ κακή κατάσταση, στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όπως η Π1-31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών, προϋπολογισμού» ή στην αύξηση της οργανικής ουσίας όπως η Π1-31.4 "Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία". Ο προϋπολογισμός των παρεμβάσεων του πυλώνα Ι αντιπροσωπεύει το 79% των πόρων του ΕΣ4. Η συμβολή των αγρο-περιβαλλοντικών κλιματικών δεσμεύσεων του άρθρου 70 του Πυλώνα Ι επιμερίζεται στην προώθηση της βιολογικής γεωργίας αλλά και στις δασώσεις γεωργικών εκτάσεων (9%) των πόρων του Ειδικού Στόχου, ενώ σημαντικότερη είναι η συμβολή των παρεμβάσεων των επενδύσεων δημόσιων και ιδιωτικών του άρθρου 73 (11%) των πόρων του ειδικού στόχου, με σημαντικότερες τα επενδυτικά «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές», «Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» και «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων».

Σημειώνεται ότι με βάση τη λογική της παρέμβασης του ΣΣ ΚΑΠ οι πόροι των παρεμβάσεων στα δάση επιμερίζονται μεταξύ ΕΣ4 και ΕΣ6. Η συμβολή των τομεακών Προγραμμάτων έγκειται και στην χρηματοδότηση επενδύσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή ΑΠΕ από την αξιοποίηση παραπροϊόντων, αλλά δεν είναι εφικτό σε παρούσα φάση να ποσοτικοποιηθεί.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ4.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ4	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-Ι	Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	129.185.408	14,7%
	Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	4.280.746	0,5%
	Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	44.863.778	5,1%
	Π1-31.4	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	47.345.020	5,4%
	Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	13.312.914	1,5%
	Π1-31.6	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φυλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	63.063.219	7,2%
	Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	32.515.143	3,7%
	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	0,3%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	0,3%
	Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	359.725.309	40,9%
Π2-58.6	Επενδύσεις σε υλικά και άλλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	3.000.000	0,3%	
Π-Ι Άθροισμα			702.167.237	79,9%
Π-II	Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	6,9%
	Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειες εισοδήματος)	12.236.801	1,4%
	Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	25.000.000	2,8%
	Π3-73-2.5	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές	20.000.000	2,3%
	Π3-70-4.2	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	3.000.000	0,3%
	Π3-72-1.1	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	3.000.000	0,3%
	Π3-73-2.6	Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	34.396.300	3,9%
	Π3-73-2.7	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών προϊόντων	1.500.000	0,2%
	Π3-73-3.4	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	16.500.000	1,9%
Π-II Άθροισμα			176.633.101	20,1%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ4			878.800.338	100,0%

2.1.S04.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO4.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6)
: Όχι

2.1.SO4.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.12 - Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	11,04 %
R.13^{PR} - Μείωση των εκπομπών στον τομέα της κτηνοτροφίας Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς	15,71 %
R.14^{PR} - Αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος και τη βιομάζα Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	47,50 %
R.15^{CU} - Ανανεώσιμη ενέργεια από τη γεωργία, τη δασοκομία και από άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)	9,39 MW
R.16^{CU} - Επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών	0,03 %
R.17^{CU PR} - Δασωμένες εκτάσεις Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών	165.438,00 ha
R.18^{CU} - Επενδυτική στήριξη για τον δασικό τομέα Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας	82.702.397,00 EUR
R.27^{CU} - Επιδόσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον ή το κλίμα μέσω επενδύσεων σε αγροτικές περιοχές Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές	173,00
R.29^{PR} - Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	16,41 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ04. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO4.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ04, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής, τις εθνικές μας δεσμεύσεις που απορρέουν από εθνικά κείμενα για την κλιματική αλλαγή, καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης

2.1. SO5.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO5.1.1 Πλεονεκτήματα

A. Διαχείριση των Υδάτων

1. Οι αρδευόμενες εκτάσεις, βάσει των στοιχείων από τις επίσημες στατιστικές, φαίνεται να ακολουθούν πτωτική τάση.
2. Η μέση ανά εκτάριο κατανάλωση αρδευτικού νερού φαίνεται να μειώθηκε, αφού μειώθηκε στο μεγαλύτερο μέρος (περίπου 2/3 των αρδευόμενων εκτάσεων)
3. Στα ΥΔ Ηπείρου, Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Ανατολικής Μακεδονίας, η εξάρτηση της γεωργίας από υπόγειους υδροφορείς φτάνει στο ¼ των χρησιμοποιούμενων στη γεωργία υδάτων.
4. Το δυνητικό πλεόνασμα φωσφόρου στα εδάφη είναι μικρότερο του κοινοτικού μέσου όρου.
5. Η κατάσταση των επιφανειακών υδροφορέων από πλευράς συγκέντρωσης νιτρικών είναι σχετικά καλή και φαίνεται να βελτιώθηκε ελαφρά.
6. ΣΕ λίγες σχετικά λεκάνες απορροής ένα σημαντικό ποσοστό της ρύπανσης είναι σημειακής μορφής.
7. Η λειτουργία και επέκταση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ποιότητας των υδάτων.
8. Ολοκλήρωση και λειτουργία του θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση των υδατικών πόρων και σε εθνικό επίπεδο.

B. Διαχείριση του Εδάφους

1. Το 35% των γεωργικών εδαφών της χώρας (1.211.350 ha) αντιμετωπίζουν μικρό κίνδυνο διαβρώσεων.

2.1. SO5.1.2 Αδυναμίες

A. Διαχείριση των Υδάτων

1. Οι απολήψεις ύδατος παρουσιάζουν σταθερότητα ή και αυξητική τάση, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται.
2. Τα υπόγεια νερά, των οποίων ο εμπλουτισμός είναι δυσκολότερος, συνεχίζουν να είναι ο κυριότερος τροφοδότης της άρδευσης. Και μάλιστα η συμμετοχή τους αυξάνεται ως ποσοστό.
3. Η μέση ανά εκτάριο κατανάλωση αρδευτικού νερού αυξήθηκε σε πάνω από 1/3 των αρδευόμενων εκτάσεων.
4. Η αποδοτικότητα της άρδευσης είναι μικρή αφού το ποσοστό απωλειών στη μεταφορά και στην εφαρμογή ξεπερνά αθροιστικά το 35%.
5. Στα ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου, Βορείας Πελοποννήσου, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Θράκης η εξάρτηση από τα υπόγεια νερά είναι από 2/3 έως ¾
6. Στα ΥΔ Ανατολικής Πελοποννήσου, Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας, Κρήτης και νησιών του Αιγαίου η γεωργία τροφοδοτείται από 84 έως 100% από υπόγεια νερά.
7. Ως προς την ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών πόρων, στα Υδατικά Διαμερίσματα της Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας Δυτικής Μακεδονίας και Αττικής οι υπόγειοι υδατικοί πόροι εκτιμάται ότι βρίσκονται σε προβληματική κατάσταση αφού ένα μεγάλο ποσοστό των υπόγειων νερών αντλούνται από υδροφορείς που βρίσκονται σε κακή κατάσταση. Στις δύο τελευταίες περιφέρειες μάλιστα το πρόβλημα είναι εντονότερο αφού η εξάρτηση της γεωργίας από τα υπόγεια νερά είναι πολύ μεγάλη, σχεδόν πλήρης.
8. Το δυνητικό πλεόνασμα νιτρικών στα εδάφη είναι σημαντικά μεγαλύτερο του κοινοτικού μέσου όρου.

9. Η κατάσταση των υπόγειων υδροφορέων από πλευράς συγκέντρωσης νιτρικών είναι λιγότερο καλή από αυτήν των επιφανειακών αν και φαίνεται να βελτιώθηκε ελαφρά.
10. Στις περισσότερες λεκάνες απορροής η ρύπανση κάθε μορφής είναι κυρίως διάχυτη (με δυσκολότερη αντιμετώπιση) Συνδέεται με W.30 ΕΣ 8 Absence of organized areas for the installation of livestock units and incomplete management of their liquid and solid waste
11. Συνεχιζόμενη αδυναμία συστηματικής συγκέντρωσης αξιόπιστων στοιχείων όσον αφορά στην κατανάλωση αρδευτικού ύδατος.
12. Πληθώρα φορέων διαχείρισης των αρδευτικών πόρων, με μεγάλες διαφορές ως προς την επάρκειά τους.
13. Το υπάρχον σύστημα AKIS δεν ανταποκρίθηκε στις αυξημένες απαιτήσεις κατάρτισης, εκπαίδευσης, συμβουλών που δημιουργούνται από το επείγον της εφαρμογής μέτρων και πρακτικών για την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με W1.1 ΕΣ 10 Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και W1.13 Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές.

Β. Διαχείριση του Εδάφους

1. Το 52% των γεωργικών εδαφών της χώρας (1.785.125 ha) αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο διαβρώσεων. Ιδιαίτερα η Κρήτη με 92,2% της έκτασής της, Ιονίων νήσων με 91,07%, Νοτίου Αιγαίου με 90,13%, Βορείου Αιγαίου με 79,83% και Πελοποννήσου με 78,04%.
2. Σημαντική έλλειψη είναι η απουσία διαχειριστικών σχεδίων βοσκοτόπων.
3. Τα προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βοσκοτόπων για τέσσερις Δήμους της Π.Ε. Ξάνθης υποδεικνύουν σοβαρό πρόβλημα διάβρωσης λόγω υπερβόσκησης.
4. Το υπάρχον σύστημα AKIS δεν ανταποκρίθηκε στις αυξημένες απαιτήσεις κατάρτισης, εκπαίδευσης, συμβουλών που δημιουργούνται από το επείγον της εφαρμογής μέτρων και πρακτικών για την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με W1.1 ΕΣ 10 Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και W1.13 Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές.

2.1. SO5.1.3 Ευκαιρίες

Α. Διαχείριση των Υδάτων

1. Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης και μείωσης των απωλειών στην άρδευση οι οποίες ξεπερνούν το 1/3 της ποσότητας του νερού άρδευσης της χώρας.
2. Εντός των Υδατικών Διαμερισμάτων και μεταξύ των Λεκανών Απορροής υπάρχει σχετικά περισσότερη ομοιογένεια όσον αφορά στον τύπο (διάχυτη- σημειακή) και την προέλευση (καλλιέργειες- κτηνοτροφία) της ρύπανσης.
3. Ελαφρώς πτωτική τάση στη χρήση τόσο αζωτούχων όσο και φωσφορικών λιπασμάτων.
4. Η ενισχυμένη αιρεσιμότητα προβλέπει αυξημένη προστασία για τους φυσικούς πόρους.
5. Στην Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή περιλαμβάνεται πλαίσιο για δράσεις και μέτρα που αφορούν στους γεωργικούς υδατικούς πόρους.
6. Στα αναθεωρημένα ΣΔΛΑΠ υπάρχουν για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα επικαιροποιημένα Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων για την προστασία και την αποκατάσταση των υδατικών πόρων.
7. Συσχέτιση με O.16 ΕΣ 8 The provisions of the National Planning for the circular economy that provides for the increase of the possibility of reuse of the water coming from EEL, the use of agricultural waste as secondary fuels in industry.
8. Με την αναμενόμενη βελτίωση λειτουργίας του συστήματος AKIS θα προωθηθεί η εφαρμογή μέτρων και πρακτικών ορθής διαχείρισης των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με Ευκαιρία O1 ΕΣ 10 Έμφαση στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας για

την νέα προγραμματική περίοδο 2021–2027', Ευκαιρία Ο3.10 του ΕΣ10 "Ανάπτυξη ποιοτικής γεωργίας σε μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις".

B. Διαχείριση του Εδάφους

1. Η Κρήτη αλλά τα νησιά του Αιγαίου να παρουσιάζουν μικρή σχετικά επικινδυνότητα ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα.
2. Η ενισχυμένη αιρεσιμότητα προβλέπει αυξημένη προστασία για τους φυσικούς πόρους.
3. Με την αναμενόμενη βελτίωση λειτουργίας του συστήματος ΑΚΙΣ θα προωθηθεί η εφαρμογή μέτρων και πρακτικών ορθής διαχείρισης των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με Ευκαιρία Ο1 ΕΣ 10 Έμφαση στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας για την νέα προγραμματική περίοδο 2021–2027', Ευκαιρία Ο3.10 του ΕΣ10 "Ανάπτυξη ποιοτικής γεωργίας σε μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις".

2.1. SO5.1.4 Απειλές

A. Διαχείριση των Υδάτων

1. Οι εκτιμήσεις μελέτης που στηρίχθηκε στα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2015 και 2018, δείχνουν αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων.
2. Σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς κλάδους (συμπύρηνο ροδάκινο, μηλοειδή, ζωοτροφές, λοιπές δενδρώδεις, μπανάνες, ανθοκομικά, φυτώρια) αυξήθηκαν οι εκτάσεις αλλά και η μέση εκταριακή κατανάλωση αρδευτικού ύδατος. ΟΙ κλάδοι αντιπροσωπεύουν το 20% των αρδευόμενων εκτάσεων και του αρδευτικού νερού. Συνδέεται με τα S1,2 του ΕΣ 1 S.1 Formulation of agricultural income mainly based on sales of products in the market and not from direct payments, for about 22% of the country's holdings, which belong to the productive specializations of other tree crops (except olive and viticulture) and horticulture S.2 Highly dynamic sectors of horticulture and flowers: in 2011-2019, the number of holdings specialized in these two sectors increased; also these farms achieved a higher than average (economically viable) income
3. Η αποδοτικότητα της άρδευσης δεν φαίνεται να αυξήθηκε στο διάστημα 2015-2018.
4. Από τη χωρική ανάλυση της ποσοτικής και της ποιοτικής κατάστασης προκύπτει ότι υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ Υδατικών Διαμερισμάτων, μικρότερη σε γενικές γραμμές εντός Υδατικών Διαμερισμάτων μεταξύ των Λεκανών Απορροής.
5. Στις νησιωτικές περιοχές η κατάσταση ποικίλλει. Η αυξημένη εξάρτηση της γεωργίας των νησιών από τους υπόγειους υδροφορείς επιβαρύνει το πρόβλημα συνολικά αλλά κυρίως στα νησιά που οι υπόγειοι υδατικοί πόροι δέχονται πιέσεις.
6. Παρουσιάζονται σημειακά φαινόμενα υπαλμύρινσης στους παράκτιους υδροφορείς λόγω υπεραντλήσεων
7. Υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στις λεκάνες απορροής ως προς την προέλευση της ρύπανσης τόσο της νιτρορρύπανσης όσο και της ρύπανσης από φωσφορικά.
8. Αύξηση των αντίξοων καιρικών φαινομένων (αύξηση ημερών ξηρασίας, πλημμυρικών φαινομένων) λόγω της αλλαγής κλίματος.

B. Διαχείριση του Εδάφους

1. Αύξηση των αντίξοων καιρικών φαινομένων (αύξηση ημερών ξηρασίας, πλημμυρικών φαινομένων) λόγω της αλλαγής κλίματος.
2. Το 1/5 της έκτασης της χώρας βρίσκεται σε ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας με τις Περιφέρειες της Κεντρικής , Ανατολικής Μακεδονίας και τις Θεσσαλίας να έχουν τις μεγαλύτερες απειλούμενες ζώνες.
3. Υπάρχουν περιπτώσεις περιφερειών όπου η διαφοροποίηση ανάμεσα στις περιφερειακές ενότητες, ως προς τον κίνδυνο διάβρωσης, είναι σημαντική. Τέτοια παραδείγματα είναι οι Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία και η Στερεά Ελλάδα.

2.1.SO5.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO5.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 051.05.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος)	Μέση	Ναι
AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 085.05.06	Βελτίωση υδατικών πόρων - ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυνμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι
AN 101.05.10	Εγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

2.1.SO5.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο

Το σύνολο των δεδομένων και των προτεραιοτήτων που απορρέουν από τις ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς που έχουν ενσωματωθεί στην εκπόνηση των εθνικών στρατηγικών, έχουν εκτενώς παρουσιαστεί στη SWOT ανάλυση του ΕΣ05 και παρουσιάζονται στην Ενότητα 3.1.4

2.1. SO5.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που

		υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδοασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVI1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης,	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία		
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οίνος	INWINESUST(58(1)(m)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADV1I(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	O.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους	O.17. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που επωφελούνται από

		(νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	στήριξη για βιολογική γεωργία
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	Ο.16. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις διατήρησης για δάσωση και γεωργοδασοκομία
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	Ο.15. Αριθμός εκταρίων (δασοκομία) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	Ο.23. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών-δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και

		ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
--	--	--	--

Επισκόπηση

Ο ΕΣ5 είναι ο τρίτος σημαντικότερος, από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας, στο ΣΣ ΑΚΠ, αντιπροσωπεύοντας το 11% των συνολικών πόρων του. Η βαρύτητα που αποδίδεται ΕΣ5 είναι απόρροια της έντασης των προβλημάτων, που αφορούν την ποσοτική (κυρίως) και ποιοτική κατάσταση των υδάτων, που επιτείνεται από την κλιματική κρίση και το πρόβλημα της διάβρωσης και περιορισμένης οργανικής ουσίας των εδαφών.

Οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου για την προστασία του εδάφους, των υδάτων και του αέρα περιλαμβάνουν τα οικολογικά σχήματα του Πυλώνα Ι, που αποτελούν το 56% των πόρων του ΕΣ5 με την συμβολή και των 10 οικολογικών σχημάτων, είτε στην προστασία του εδάφους, είτε στην προστασία των υδάτων με προεξέχουσα όμως συμβολή στην προστασία του εδάφους.

Τα αγρο-περιβαλλοντικά καθεστώτα του άρθρου 70 συγκεντρώνουν το 21% των πόρων του ΕΣ5 με εστίαση κυρίως στη βελτίωση της ποιοτικής κατάστασης των υδάτων και τον περιορισμό της χρήσης φυτοφαρμάκων, ενώ οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις του άρθρου 73 συνεισφέρουν στο 22% των πόρων του άξονα. Η σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα του άξονα αποτυπώνεται στις υψηλές τιμές των δεικτών αποτελεσμάτων R19, R21 και R24. Επίσης, σημειώνεται ότι το Περιβάλλον αποτελεί θεματικό τομέα προτεραιότητας και στο πλαίσιο των παρεμβάσεων των άρθρων 77 και 78.

Η συμβολή των τομεακών προγραμμάτων εστιάζεται κυρίως στην υλοποίηση επενδύσεων με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Οι παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΑΠ με την σημαντικότερη συμβολή στην προστασίας του εδάφους είναι τα οικολογικά σχήματα, ΠΚ1. 31.2 "Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10%", ΠΚ 31_3 "Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας", Π1-31.4 "Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία", η οποία στοχεύει στην αύξηση της οργανικής ουσίας, Π1-31.5 "Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου", που στοχεύει μερικώς στην προστασία από τη διάβρωση, λόγω της πολλαπλής στόχευσης της δεύτερης δράσης που αφορά στις δασο-κτηνοτροφικές εκτάσεις της παρέμβασης, Π1-31.7 "Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων", Π1-31.8 "Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίσεις". Η μόνη ουσιαστικά παρέμβαση του Πυλώνα ΙΙ με άμεση στόχευση στην προστασία του εδάφους είναι η Π3-73-3.3 "Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής ή αναδημιουργίας αναβαθμίσεων – λιθοδομών".

Η προστασία των υδροφορέων από τη ρύπανση που δημιουργεί η έκλυση θρεπτικών και φυτοφαρμάκων αντιμετωπίζεται μέσω των οικολογικών σχημάτων και των αγρο-περιβαλλοντικών παρεμβάσεων του άρθρου 70. Η αύξηση των εκτάσεων εφαρμογής της βιολογικής γεωργίας εξυπηρετείται (μετατροπή) μέσω της παρέμβασης Π3-70-2.1 "Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)" και το οικολογικό σχήμα Π1-31_9 "Διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας πλύν της βιολογικής γεωργίας", οι παρεμβάσεις Π3-70-1.3 "Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων" (δεύτερη σημαντικότερη από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας του άρθρου 70 με προϋπολογισμό 239 Μ€ και το οικολογικό σχήμα Π1-31.6 "Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων" που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον περιορισμό στην χρήση των θρεπτικών μέσω της: ι) Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης, ιι) Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές, ιιι) Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες, ιν) Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση, ν) Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας.

Το πρόβλημα της ποσοτικής διαχείρισης των υδάτων αντιμετωπίζεται κυρίως μέσω των επενδυτικών καθεστώτων του άρθρου 73. Η παρέμβαση Π3-73-1.1 "Εργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων" αποτελεί τη σημαντικότερη, από πλευράς προϋπολογισμού (300Μ€), στοχεύει στη μείωση των απωλειών και την αύξηση της ταμίευσης ύδατος, ενώ παράλληλα η παρέμβαση Π3-73-2.2 "Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος" στοχεύει στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών και μεθόδων, με στόχο την εξοικονόμηση ύδατος.

Η συμβολή των παρεμβάσεων των τομεακών Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής (ΤΠ ΟΙΝΟΥ) Π2-47.2-1α - 47(α) (ii) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης (ΤΠ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΑ, ΟΠΩΡ) θα ποσοτικοποιηθούν σε επόμενη φάση.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ5.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ5	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	43.061.803	3,0%
	Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	4.280.746	0,3%
	Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	44.863.778	3,1%
	Π1-31.4	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	47.345.020	3,3%
	Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	13.312.914	0,9%
	Π1-31.6	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	189.189.657	13,3%
	Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	54.191.906	3,8%
	Π1-31.8	Διατήρηση και βελτίωση καλλιέργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίσεις	15.750.000	1,1%
	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	0,2%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	0,2%
	Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	419.679.528	29,5%
	Π2-58.6	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	3.000.000	0,2%
Π-I Άθροισμα			839.551.052	58,9%
Π-II	Π3-70-1.3	Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	239.205.157	16,8%
	Π3-70-2.1	Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	4,3%
	Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	12.236.801	0,9%
	Π3-73-1.1	Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	240.000.000	16,8%
	Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	12.500.000	0,9%
	Π3-73-2.2	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	18.521.084	1,3%
	Π3-73-3.3	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίσεων	1.900.000	0,1%
Π-II Άθροισμα			585.363.042	41,1%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ5			1.424.914.094	100,0%

2.1.SO5.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO5.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6) : **Όχι**

2.1.SO5.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.17^{CU} PR - Δασωμένες εκτάσεις Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών	165.438,00 ha
R.18^{CU} - Επενδυτική στήριξη για τον δασικό τομέα Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας	82.702.397,00 EUR
R.19^{PR} - Βελτίωση και προστασία των εδαφών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	40,69 %
R.20^{PR} - Βελτίωση της ποιότητας του αέρα Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας	16,87 %
R.21^{PR} - Προστασία της ποιότητας των υδάτων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	35,69 %
R.22^{PR} - Βιώσιμη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	15,04 %

R.23^{PR} - Βιώσιμη χρήση των υδάτων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου	6,28 %
R.24^{PR} - Βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	30,00 %
R.25 - Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	16,66 %
R.26^{CU} - Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους	0,15 %
R.27^{CU} - Επιδόσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον ή το κλίμα μέσω επενδύσεων σε αγροτικές περιοχές Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές	173,00
R.29^{PR} - Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	16,41 %
R.30^{PR} - Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών Ποσοστό δασικών εκτάσεων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη στήριξη της προστασίας των δασών και της διαχείρισης οικοσυστημικών υπηρεσιών	0,16 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣΟ5. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO5.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣΟ5, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής, τις εθνικές μας δεσμεύσεις που απορρέουν από εθνικά κείμενα για την αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

2.1. SO6.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO6.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Η χλωρίδα και η πανίδα της Ελλάδας είναι ιδιαίτερα πλούσια.
2. Το ποσοστό των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος που είναι σε ικανοποιητική κατάσταση υπερβαίνει τον κοινοτικό ΜΟ
3. Ένα σημαντικό μέρος των οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος (>50%) βρίσκονται σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.
4. Ένα σημαντικό μέρος της γεωργικής γης εμπίπτει στην κατηγορία HNV, και υπάρχει η δυνατότητα επέκτασής τους για να βελτιωθεί η συνδεσιμότητα μεταξύ των προστατευόμενων περιοχών. Η παρουσία στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές εκτάσεις είναι σημαντική.
5. Στην Ελλάδα παρά το μικρό σχετικά μέγεθος της χώρας απαντάται μεγάλο μέρος των οικοτόπων, πάνω από τα μισά πτηνά και σημαντικός αριθμός άλλων ειδών Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
6. Οι φθίνουσες τάσεις φαίνεται να αφορούν ένα μικρό ποσοστό των πουλιών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
7. Σύνδεση με τις ευκαιρίες Ο5 του ΕΣ 4 Πλαίσιο πολιτικής στην Εθνική Στρατηγική για τα Δάση, και Ο12 του ΕΣ8 Ο.12 Institutionalization of the National Strategy for Forests 2018-2030
8. Η γενετική βιοποικιλότητα στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα πλούσια ειδικά στα φυτικά είδη.

2.1. SO6.1.2 Αδυναμίες

1. Ένα σημαντικό ποσοστό από τα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος (>50%) είναι σε μη ικανοποιητική κατάσταση.
2. Από τα είδη ενδιαφέροντος που δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση για πάνω από το 1/3 η κατάσταση της διατήρησής τους φαίνεται να χειροτερεύει.
3. Για συγκεκριμένες κατηγορίες ειδών (Αγγειόσπερμα φυτά, αρθρόποδα, ιχθυοπανίδα, και θηλαστικά) η κατάσταση διατήρησης στο μεγαλύτερο ποσοστό τους αναφέρεται ως μη ικανοποιητική.
4. Η γεωργική δραστηριότητα αναφέρεται ως η πρώτη σε συχνότητα απειλή και για τα πουλιά αλλά και για τα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος γενικότερα.
5. Καθυστέρηση στην κατάρτιση των ειδικών σχεδίων διαχείρισης των γεωργικών εκτάσεων εντός των προστατευόμενων περιοχών.
6. Καθυστέρηση στην κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων.
7. Παρατηρείται απότομη επιδείνωση του δείκτη δασικών πουλιών που είναι αρνητική ένδειξη για την κατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων.
8. Ένα σημαντικό μέρος των οικοτόπων βρίσκονται σε μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Από τους οικοτόπους που σχετίζονται άμεσα με τη γεωργία ένα σχετικά μικρό ποσοστό (5,3%) βρίσκεται σε μη ικανοποιητική κατάσταση και ακόμα μικρότερο (1,5%) σε κακή κατάσταση διατήρησης. Για τους οικοτόπους προτεραιότητας γεωργικού ενδιαφέροντος (18,7% του συνόλου), τα σχετικά ποσοστά παρουσιάζονται ελαφρώς αυξημένα, 7,3% και 2,0% σε μη ικανοποιητική και κακή κατάσταση διατήρησης αντίστοιχα.
9. Για πάνω από μισά είδη (53%) για τα οποία εκτιμάται ότι η κατάσταση διατήρησης δεν είναι καλή δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για να εκτιμηθεί η τάση.
10. Η γεωργία είναι η σημαντικότερη πηγή πίεσης στους οικοτόπους είτε εξεταστούν οι τύποι οικοτόπων που επηρεάζονται από τη γεωργία είτε οι πιέσεις που ασκεί η γεωργία στο σύνολο των προστατευόμενων οικοτόπων της χώρας.

11. Στους χερσαίους οικοτόπους ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος της Ελλάδας ασκούνται σημαντικές πιέσεις και απειλές. Η πλειοψηφία των απειλών και πιέσεων που δέχονται οι οικοτόποι που εξαρτώνται από τη γεωργική δραστηριότητα εκτιμώνται ως μεσαίας (44,9%) και υψηλής έντασης (15,6%). Σε απόλυτες τιμές, η κατηγορία των δασών δέχεται το μεγαλύτερο αριθμό πιέσεων και απειλών
12. Δεν έχουν ληφθεί μέτρα για την προστασία των συστημάτων HNV. Οι περιοχές HNV μειώθηκαν από το 2015 έως το 2018. Δεν αποτυπώνεται επαρκώς χαρτογραφική παρουσία στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές εκτάσεις.
13. Το υπάρχον σύστημα AKIS δεν ανταποκρίθηκε στις αυξημένες απαιτήσεις κατάρτισης, εκπαίδευσης, συμβουλών που δημιουργούνται από το επείγον της εφαρμογής μέτρων και πρακτικών για την ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με W1.1 ΕΣ 10 Έλειψη συνεκτικής στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και W1.13 Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές.

2.1. SO6.1.3 Ευκαιρίες

1. Η πολιτική της ΕΕ που θέτει στο επίκεντρο της προσπάθειας για τη προστασία του περιβάλλοντος την προστασία της βιοποικιλότητας
2. Τίθενται συγκεκριμένοι και μετρήσιμοι στόχοι προς επίτευξη όσον αφορά στην διατήρηση της βιοποικιλότητας στο σχέδιο δράσης για τη βιοποικιλότητα 2030.
3. Με τον καινούριο ορισμό για τους βοσκοτόπους είναι δυνατή η ορθολογική διαχείρισή τους.
4. Η στροφή τόσο των δημοσίων αρχών όσο και της αγοράς προς προϊόντα ποιότητας θα μπορούσε να είναι προωθητική για την διατήρηση των γενετικών πόρων της γεωργίας.
5. Έχει βελτιωθεί σημαντικά η πληροφορία αλλά και η διαθέσιμη γνώση για τα θέματα της βιοποικιλότητας τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.
6. Η σύνταξη και εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα η οποία προβλέπει πλαίσιο μέτρων για τη γεωργία και δασοπονία.
7. Υπάρχει λεπτομερής κατάλογος δράσεων και μέτρων που αναφέρονται στο γεωργικό χώρο στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας 2021-2027, όπου αναδεικνύεται ο ρόλος της αγροδασοπονίας στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών.
8. Προτείνονται δράσεις και μέτρα για τη γεωργία και δασοπονία στα εκδοθέντα Εθνικά σχέδια δράσης για την προστασία των ειδών και των οικοτόπων.
9. Στην Πρωτοβουλία για τους επικονιαστές υπάρχει «οδικός χάρτης» ενεργειών.
10. Συσχετίζεται με την ευκαιρία Ο6 του Ειδικού Στόχου 4
11. Σαφές πλαίσιο πολιτικής για την προστασία της βιοποικιλότητας στο Εθνικό σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα
12. Συσχετίζεται με την ευκαιρία Ο4 του Ειδικού Στόχου 4 Εξαιρετικά λεπτομερείς και συγκεκριμένες αναφορές για τη γεωργία και τη δασοπονία στο Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή. Αναμένεται να εξειδικευθούν περαιτέρω στα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή.
13. Με την αναμενόμενη βελτίωση λειτουργίας του συστήματος AKIS θα προωθηθεί η εφαρμογή μέτρων και πρακτικών ορθής διαχείριση των φυσικών πόρων (ύδατα, έδαφος, ατμόσφαιρα). Συνδέεται με Ο 1 ΕΣ 10 Έμφαση στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας για την νέα προγραμματική περίοδο 2021–2027', Ο 3.10 του ΕΣ10 "Ανάπτυξη ποιοτικής γεωργίας σε μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεις".

2.1. SO6.1.4 Απειλές

1. Οι δασικές πυρκαγιές συνεχίζουν να αποτελούν σημαντικό κίνδυνο, ειδικά με την αλλαγή του κλίματος. Σύνδεση με την απειλή Τ6 του ειδικού στόχου 8 «Αύξηση των κινδύνων εκδήλωσης mega fires λόγω κλιματικής αλλαγής

2. Τόσο τα δάση όσο και η γεωργική γη δέχονται πιέσεις για αλλαγή χρήσης. Για τη γεωργία αλλά και για τα δάση οι πιέσεις προέρχονται από αστικές χρήσεις.
3. Μη ορθή καταγραφή και χαρτογράφηση των βοσκοτόπων θα προκαλέσει πιέσεις για αλλαγή χρήσης.
4. Συσχετίζεται με την απειλή T4 του Ειδικού Στόχου 4. Η ξηρασία που αποτελεί πρόβλημα για μεγάλο τμήμα της χώρας αναμένεται να είναι εντονότερη λόγω της κλιματικής αλλαγής.
5. Συσχετίζεται με την απειλή T3 του Ειδικού Στόχου 4. Οι άνισες και ανισοκατανομημένες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν επιτρέπουν την κατάρτιση μέτρων γενικής εφαρμογής. Με δεδομένη όμως την αδυναμία στα συστήματα περιβαλλοντικού σχεδιασμού και διακυβέρνησης (Βλ. Διαχείριση Αρδευτικών Υδάτων), είναι ισχυρή η πιθανότητα δυσλειτουργιών.

2.1.SO6.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO6.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 064.06.04	Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του ΑΚΙΣ (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)	Μέση	Ναι
AN 067.06.05	Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου	Μέση	Όχι
AN 070.06.06	Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 078.06.08	Ενίσχυση της αποκατάστασης, διατήρησης και βελτίωσης προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών	Μέση	Ναι
AN 083.06.09	Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων	Μέση	Ναι
AN 095.06.10	Έμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων - πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων πυρκαγιών	Χαμηλή	Ναι

Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με την εκτίμηση των αναγκών.

Αν και η διαδικασία προτεραιοποίησης των αναγκών, σύμφωνα με την ακολουθούμενη μεθοδολογία, κατέταξε την ανάγκη AN 095.06.10 "Έμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων - πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων πυρκαγιών" ως ΧΑΜΗΛΗ, λαμβάνοντας υπόψη τις ολοένα επιδεινούμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα δάση της χώρας μας θεωρούμε ότι η σχετική ανάγκη θα πρέπει να διαβαθμισθεί ως ΥΨΗΛΗ.

2.1.SO6.3 Προσδιορισμός των σχετικών (στοιχείων των) εθνικών σχεδίων που απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI του κανονισμού για το σχέδιο για την ΚΓΠ και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση των αναγκών των σχεδίων για την ΚΓΠ για τον εν λόγω ειδικό στόχο

Το σύνολο των δεδομένων και των προτεραιοτήτων που απορρέουν από τις ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς που έχουν ενσωματωθεί στην εκπόνηση των εθνικών στρατηγικών, έχουν εκτενώς παρουσιαστεί στη SWOT ανάλυση του ΕΣΟ6 και παρουσιάζονται στην Ενότητα 3.1.4

2.1. SO6.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδοσικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADV11(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία		
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις	Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (<i>Aethina tumida</i>)	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις	Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμού της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADV1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	Ο.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων	Ο.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-1.6 - Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	Ο.17. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που επωφελούνται από στήριξη για βιολογική γεωργία
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	Ο.16. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις διατήρησης για δάσωση και γεωργοδασοκομία

RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	O.15. Αριθμός εκταρίων (δασοκομία) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
RD	ANC(71) - Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή	Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	O.12. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη για περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς ή ειδικούς περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά είδος περιοχής
RD	ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις	Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	O.13. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη στο πλαίσιο του Natura 2000 ή της οδηγίας 2000/60/EK
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	O.23. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.1 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών-δασοκόμων	O.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών	O.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και

		ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
--	--	--	--

Επισκόπηση

Ο ΕΣ6 είναι ο τέταρτος, από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας, στο ΣΣ ΚΑΠ, απορροφώντας το 9,5% με τη συνεισφορά αμοιτέρων των πυλώνων. Πέραν της αυξημένης φιλοδοξίας που αποτυπώνεται στις τιμές των δεικτών αποτελεσμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (αναλυτικά ενότητα 3.1.3) χαρακτηρίζεται και από την προσπάθεια καλύτερης στόχευσης και εξειδίκευσης των παρεμβάσεων, σε σχέση με το παρελθόν.

Η συνεισφορά των πυλώνων είναι περισσότερο ισόρροπη σε σχέση με τους ΕΣ4 και ΕΣ5, με το ποσοστό των πόρων (649 Μ€) των οκτώ οικολογικών σχημάτων που εξυπηρετούν το στόχο να αντιπροσωπεύουν το 51% των πόρων του ΕΣ6.

Οι διακριτές παρεμβάσεις (προστασία τοπίου, προστασία αγρίας ορνιθοπανίδας και μεγάλων θηλαστικών ειδών, προστασία γενετικών πόρων, προστασία δασικής βιοποικιλότητας, περιοχές NATURA και εξισωτική αποζημίωση του άρθρου 71-υπολογίζεται το ήμισυ των πόρων) να καλύπτουν το 45% των πόρων του ΕΣ6, ενώ και οι μη παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 70 συμβάλλουν με το 3%.

Στο ΣΣ ΚΑΠ προβλέπεται συνδυασμός παρεμβάσεων (άρθρο 70 και άρθρο 73) για την προστασία των απειλούμενων ειδών ορνιθοπανίδας και θηλαστικών. Οι σχετικές εκτάσεις που καλύπτονται μέσω των παρεμβάσεων του άρθρου 70 ανέρχονται σε 14.834 Ha έναντι 3.338 Ha της περιόδου 2014-2020, χωρίς στις εκτάσεις αυτές να συνυπολογίζονται οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση των οικοτόπων του τρυγониού.

Σημαντικά φιλόδοξη είναι η στόχευση του ΣΣ ΚΑΠ για την προστασία των Δασών, ως βασικής συνιστώσας για την προστασία της βιοποικιλότητας αλλά και την προστασία τους από τις πυρκαγιές, μέσω των τεσσάρων σχετικών παρεμβάσεων με τις οποίες καλύπτεται το 2% των δασικών εκτάσεων της χώρας (R.30). Συμπληρωματικά προβλέπονται και παρεμβάσεις για την προστασία των δασικών γενετικών πόρων Π3-73-1.3 Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων.

Η απουσία των ειδικών διαχειριστικών σχεδίων για τις περιοχές Natura 2000 αντικειμενικά, περιορίζει τη δυνατότητα παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ. Ωστόσο η ύπαρξη των σχετικών σχεδίων και του ρυθμιστικού πλαισίου στις δασικές περιοχές που αποτελούν ΖΕΠ (Ζώνες Ειδικής Προστασίας), αξιοποιείται μέσω της παρέμβασης Π3-72-1. Επιπλέον η παρέμβαση Π3-70-4 υλοποιείται κατά προτεραιότητα σε περιοχές του δικτύου Natura 2000. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω παρεμβάσεων, το ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που καλύπτεται από δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη (R 33), ανέρχεται στο 6,4%.

Συμπληρωματικά για την επίτευξη των στόχων του ΕΣ6 είναι η αύξηση των εκτάσεων της βιολογικής γεωργίας που καλύπτει πλέον το 15% της ΧΓΕ.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ6.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ6	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	43.061.803	3,4%
	Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	12.842.237	1,0%
	Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	89.727.556	7,0%
	Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	39.938.740	3,1%
	Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	21.676.762	1,7%
	Π1-31.8	Διατήρηση και βελτίωση καλλιγεγιών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	6.750.000	0,5%
	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	4.751.400	0,4%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	5.000.000	0,4%
	Π2-55.3	Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	175.000	0,0%
	Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	419.679.528	32,9%
	Π1-31.10	Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	15.766.885	1,2%
Π-I Άθροισμα			659.369.911	51,7%
Π-II	Π3-70-1.1	Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	7.198.070	0,6%
	Π3-70-1.2	Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	8.795.320	0,7%
	Π3-70-1.4	Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	8.000.000	0,6%
	Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	4,8%
	Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	12.236.801	1,0%
	Π3-71	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	414.500.000	32,5%
	Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	12.500.000	1,0%
	Π3-70-4.2	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	3.000.000	0,2%
	Π3-72-1.1	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	3.000.000	0,2%
	Π3-73-3.4	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	6.789.596	0,5%
	Π3-73-3.3	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμιδών	1.900.000	0,1%
	Π3-70-1.5	Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων	40.084.860	3,1%
	Π3-70-1.6	Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	16.000.000	1,3%
	Π3-73-3.1	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	4.300.000	0,3%
	Π3-73-3.2	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	2.500.000	0,2%
	Π3-73-3.5	Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	14.340.330	1,1%
Π-II Άθροισμα			616.144.977	48,3%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ6			1.275.514.888	100,0%

2.1.SO6.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO6.7 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα LIFE (μόνο για τους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6) : Όχι

2.1.SO6.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.17^{CU} PR - Δασωμένες εκτάσεις Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών	165.438,00 ha
R.18^{CU} - Επενδυτική στήριξη για τον δασικό τομέα Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας	82.702.397,00 EUR
R.22^{PR} - Βιώσιμη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	15,04 %
R.24^{PR} - Βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	30,00 %
R.25 - Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	16,66 %
R.27^{CU} - Επιδόσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον ή το κλίμα μέσω επενδύσεων σε αγροτικές περιοχές Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές	173,00
R.29^{PR} - Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	16,41 %

R.30^{PR} - Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών Ποσοστό δασικών εκτάσεων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη στήριξη της προστασίας των δασών και της διαχείρισης οικοσυστημικών υπηρεσιών	0,16 %
R.31^{PR} - Διατήρηση οικοτόπων και ειδών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	28,19 %
R.32^{CU} - Επενδύσεις που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα	0,54 %
R.33 - Βελτίωση της διαχείρισης του δικτύου Natura 2000 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	22,42 %
R.34^{PR} - Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	15,84 %
R.35^{CU} - Διατήρηση των κυψελών Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	67,48 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣΟ6. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO6.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣΟ6, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής, τις εθνικές μας δεσμεύσεις που απορρέουν από εθνικά κείμενα για την ανάσχεση της βιοποικιλότητας, καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.S07 Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές

2.1. SO7.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO7.1.1 Πλεονεκτήματα

1. Μεγάλου σχετικά φυσικού και οικονομικού μεγέθους γεωργικές εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών
2. Σημαντική συμβολή του Πυλώνα 2 στην δημιουργία ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων από νέους γεωργούς
3. Σημαντική συμβολή του 1ου Πυλώνα στη προσέλκυση των νέων γεωργών λόγω της παροχής συμπληρωματικής ενίσχυσης
4. Η πλειονότητα των εκμεταλλεύσεων των νέων γεωργών ανήκει στην κλάση οικονομικού μεγέθους 8.000-25.000 €
5. Υψηλή συμμετοχή νέων γεωργών σε δυναμικούς κλάδους της γεωργίας (κηπευτικά, άνθη, προβατοτροφία, λοιπές μόνιμες καλλιέργειες)
6. Υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των νέων γεωργών σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων στον πρωτογενή
7. Η πλειονότητα των δικαιούχων του Μέτρου Πρώτης Εγκατάστασης είναι κάτω των 35 ετών, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη δημογραφική ανανέωση
8. Η πλειονότητα των νέων γεωργών εγκαθίστανται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές
9. Υψηλή ζήτηση για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές εκτός γεωργικού τομέα στα Μέτρα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε

2.1. SO7.1.2 Αδυναμίες

1. Διαρκής επιδείνωση της δημογραφικής σύνθεσης των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα
2. Μεγάλες διαφοροποιήσεις της δημογραφικής σύνθεσης και του μορφωτικού επιπέδου μεταξύ των Περιφερειών
3. Περιορισμένη πρόσβαση σε γεωργική γη (απουσία μηχανισμών διαχείρισης της γεωργικής γης και κινήτρων μεταβίβασης της γης σε νέους γεωργούς)
4. Πολύ περιορισμένος αριθμός αγορών πωλήσεων γεωργικής γης
5. Υψηλές τιμές ενοικίασης της γεωργικής γης
6. Περιορισμένη αναδιάρθρωση καλλιεργειών από τους νέους γεωργούς
7. Δραστηριοποίηση νέων γεωργών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις πολύ μικρού οικονομικού μεγέθους σε μη ανταγωνιστικούς κλάδους (δημητριακά, ελαιοκομία)
8. Απουσία συμβουλευτικής στήριξης προς τους νέους γεωργούς
9. Περιορισμένη παροχή γεωργικής εκπαίδευσης
10. Απαρχαιωμένο και προβληματικό στη λειτουργία σύστημα παροχής γεωργικής εκπαίδευσης – δια βίου μάθησης
11. Περιορισμένη αποτελεσματικότητα των Εθνικών Μέτρων για την διανομή γεωργικών γαιών προς τους νέους
12. Δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό
13. Περιορισμένος αριθμός νέων γεωργών με πλήρη γεωργική εκπαίδευση
14. Εγκατάλειψη της γεωργίας μετά την υποχρεωτική περίοδο παραμονής των δικαιούχων του Μέτρου της Πρώτης Εγκατάστασης
15. Κριτήρια ένταξης στο Μέτρο της πρώτης εγκατάστασης που δεν συμβάλλουν στην βελτίωση της συνολικής παραγωγικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

16. Ανεπαρκές το ύψος του πριμ της πρώτης εγκατάστασης για τη δημιουργία μακροχρόνια ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων
17. Απουσία «κριτηρίων» για τους δικαιούχους της Συμπληρωματικής Ενίσχυσης του Πυλώνα 1

2.1. SO7.1.3 Ευκαιρίες

1. Η σημασία που αποδίδει η ΕΕ στην αντιμετώπιση του προβλήματος της δημογραφικής γήρανσης των αγροτικών περιοχών και η νέα ΚΓΠ ιδιαίτερα στη προσέλκυση νέων γεωργών
2. Η δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων σε επίπεδο Ε.Ε που στοχεύουν στην εγκατάσταση νέων γεωργών (Young farmers initiative)
3. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το νέο Μέτρο Συνεργασία του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2021-2027 για την προώθηση της διαδοχής σε νέους γεωργούς

2.1. SO7.1.4 Απειλές

1. Η συνέχιση της απουσίας συμπληρωματικών μέτρων εθνικής πολιτικής (φορολογικά , ασφαλιστικά) για την διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών
2. Η συνέχιση της χαμηλής κοινωνικής αναγνώρισης του επαγγέλματος του γεωργού
3. Η συνέχιση της πληθυσμιακής αποδυνάμωσης των αγροτικών περιοχών ως αποτέλεσμα της μη σύγκλισης του επιπέδου της ποιότητας ζωής με τις αστικές περιοχές

2.1. SO7.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO7.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 005.07.01	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς	Υψηλή	Ναι
AN 006.07.02	Πρόσβαση παραγωγών σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους	Υψηλή	Ναι
AN 010.07.03	Μεγιστοποίηση οριζοντίων και κάθετων συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων	Υψηλή	Ναι
AN 016.07.05	Ενίσχυση μέτρων διευκόλυνσης της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές	Υψηλή	Ναι
AN 075.07.07	Στήριξη των νέων γεωργών για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Μέση	Ναι

2.1. SO7.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	Ο.6. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας
RD	INSTAL(75) - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων	Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών	Ο.25. Αριθμός γεωργών νεαρής ηλικίας που λαμβάνουν στήριξη εγκατάστασης

RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Η βαρύτητα που αποδίδει η χώρα στην εξυπηρέτηση του στόχου της δημογραφικής αναζωογόνησης των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα αποτυπώνεται στη διάθεση σημαντικότερου ύψους πόρων (5,4% του προϋπολογισμού του ΣΣ ΚΑΠ, που υπερβαίνει την ελάχιστη υποχρεωτική κατανομή του 3%). Καταλυτική είναι η συμβολή του πυλώνα Π 81% των πόρων μέσω της παρέμβασης Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών, στην οποία περιλαμβάνεται και η ενεργοποίηση χρηματοδοτικού εργαλείου. Κατά προτεραιότητα οι νέοι γεωργοί μετέχουν στις δράσεις των παρεμβάσεων Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων και Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ7.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης	Κοινοτική Συμμετοχή (σε €)	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π1-30	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	140.000.000	19,2%
Π-I Άθροισμα			140.000.000	19,2%
Π-II	Π3-75.1	Εγκατάσταση νέων γεωργών	590.000.000	80,8%
Π-II Άθροισμα			590.000.000	80,8%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ7			730.000.000	100,0%

2.1.S07.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.S07.6 Προγραμματίζετε συνεισφορά της ΚΓΠ στο πρόγραμμα Erasmus

: Όχι

2.1.S07.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.36^{CU PR} - Ανανέωση των γενεών Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από τη σύσταση επιχείρησης με στήριξη από την ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης ανά φύλο	67.363,00

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ07. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO7.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ07 και τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής (βλέπε και επισκόπηση της λογικής παρέμβασης).

2.1.SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας

2.1. SO8.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO8.1.1 Πλεονεκτήματα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1. Επιστροφή πληθυσμού σε ορισμένες αγροτικές περιοχές κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης
2. Σημαντικό ποσοστό πολύ-απασχόλησης του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών,
3. Υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης και μειωμένο ποσοστό ανεργίας στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με το σύνολο της χώρας
4. Σημαντικές χρηματοδοτήσεις για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία
5. Βαθμιαία βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας στον πρωτογενή
6. Δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού που συνέβαλε στη βελτίωση των δημογραφικών δεικτών και των οικονομικών επιδόσεων των αγροτικών περιοχών
7. Ανθεκτικότητα των αγροτικών περιοχών στην διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης
8. Περιορισμένος αριθμός αγροτικών περιοχών παρουσιάζει σημαντική αύξηση της ΑΠΑ του πρωτογενή

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

1. Ολοκλήρωση μεγάλου τμήματος των βασικών οδικών αξόνων του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών, γεγονός που συνεπάγεται τη μείωση της χρονο-απόστασης μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών
2. Αυξανόμενη κάλυψη των αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές
3. Σημαντική αύξηση των ψηφιακά προσφερόμενων δημοσίων υπηρεσιών
4. Συνέχιση της υψηλής χρηματοδότησης έργων μεταφορικών υποδομών και προστασίας περιβάλλοντος στις αγροτικές περιοχές από τα Διαρθρωτικά Ταμεία

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ/ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΠΡΟΙΝΤΩΝ /ΥΠΟΠΡΟΙΝΤΩΝ

1. Ενεργοποίηση των προβλέψεων για την βιοοικονομία και την κυκλική οικονομία στα πλαίσια της ΚΑΠ που περιλαμβάνονται στο ΕΣΕΚ
2. Θεσμικές ρυθμίσεις και ισχυρά κίνητρα για την διευκόλυνση της εγκατάστασης ΑΠΕ στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
3. Δυνατότητες αξιοποίησης του compost για τον εμπλουτισμό των φτωχών σε οργανική ουσία γεωργικών γαιών
4. Θεσμικές ρυθμίσεις για την αξιοποίηση του βιοαερίου στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
5. Μικρή αλλά αυξανόμενη αξιοποίηση της γεωθερμίας για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών των θερμοκηπίων
6. Ωριμο αναπτυξιακό πλαίσιο και στοχευμένη εθνική στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων

ΦΤΩΧΕΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1. Σημαντική εξοικείωση των κατοίκων και των συλλογικών κοινωνικο-οικονομικών φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης των αγροτικών περιοχών με ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης που βασίζονται στην προσέγγιση LEADER

2.1. SO8.1.2 Αδυναμίες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1. Χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας στις αγροτικές περιοχές
2. Διατήρηση των περιφερειακών ανισοτήτων παρά την σημαντική υποχώρηση του ΑΕΠ στην Αττική την περίοδο της οικονομικής κρίσης
3. Σημαντική υστέρηση του κατ' κεφαλήν ΑΕΠ στις αγροτικές περιοχές της Ε.Ε
4. Υψηλότερο ποσοστό ηλικιωμένων κατοίκων στην πλειονότητα των αγροτικών περιοχών σε σχέση με το σύνολο της χώρας
5. Υψηλά ποσοστά ανεργίας νέων και γυναικών
6. Μεγάλη απόκλιση του μορφωτικού επιπέδου μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών
7. Μη άμβλυνση των διαρθρωτικών προβλημάτων της Ελληνικής γεωργίας (μικρός κλήρος , υποαπασχόληση)
8. Χαμηλή ελκυστικότητα του επαγγέλματος του γεωργού
9. Χαμηλό δυναμικό για την ανάπτυξη καινοτομίας και έλλειψη δικτυώσεων
10. Σημαντική υποχώρηση της μεταποίησης
11. Αδυναμία σύζευξης τουρισμού με την τοπική αγροτική παραγωγή
12. Υψηλή εποχικότητα του τουρισμού και διατήρηση του παραδοσιακού προτύπου «Ήλιος – Θάλασσα»
13. Χαμηλός βαθμός μεταποίησης γεωργικών προϊόντων
14. Υψηλή εξάρτηση σε όρους εισοδήματος και απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα σε ορισμένες αγροτικές περιοχές
15. Διεύρυνση της σημασίας του τριτογενή τομέα σε όρους εισοδήματος και απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές αλλά σε κλάδους χαμηλής προστιθέμενης αξίας
16. Απουσία ισχυρού δικτύου αστικών κέντρων που αποτελούν βασική παράμετρο για την ζωτικότητα και την ευημερία των αγροτικών περιοχών
17. Πολύ χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα που καθιστά ιδιαίτερα υψηλό το κόστος παροχής Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

1. Δυσμενής γεωμορφολογία (μεγάλο ποσοστό ορεινών όγκων και νησιών) που εντείνει τα προβλήματα προσβασιμότητας
2. Μεγάλη εξάρτηση από τις οδικές μεταφορές
3. Πολύ χαμηλό επίπεδο προσβασιμότητας για σημαντικό αριθμό αγροτικών περιοχών
4. Περιορισμένη πρόσβαση των κατοίκων στο διαδίκτυο σε σχέση με τις αστικές περιοχές με υστέρηση στην πρόσβαση ΤΠΕ, λόγω της σημαντικής υστέρηση στην ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων αλλά και του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ/ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΩΝ /ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Ασαφές πλαίσιο ενεργοποίησης, συντονισμού και παρακολούθησης σχεδίων δράσης στην προώθηση της βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας (πολλοί εμπλεκόμενοι εθνικοί φορείς – ελλιπής συντονισμός)
2. Μικρή δυναμικότητα μονάδων παραγωγής και αγροτικών εκμεταλλεύσεων
3. Δυσκολία οργάνωσης αξιόπιστου δικτύου συλλογής και μεταφοράς παραπροϊόντων/υποπροϊόντων λόγω της υψηλής διασπορά μονάδων παραγωγής ΓΚΤ αποβλήτων,

ατελής διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων τους αλλά και απουσίας οργανωμένων χώρων εγκατάστασης κτηνοτροφικών μονάδων

4. Ασταθές φορολογικό περιβάλλον και γραφειοκρατικό πλαίσιο αδειοδότησης
5. Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης παραγωγών και επιχειρήσεων σε θέματα βιοοικονομίας
6. Η αδυναμία προσαρμογής των γεωργών στις απαιτήσεις της Στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο λόγω έλλειψης εκπαίδευσης και συμβουλευτικής στήριξης
7. Έλλειψη χωρητικότητας των δικτύων μέσης τάσης
8. Απουσία βιοδυλιστηρίων
9. Μείωση των δυνατοτήτων των γεωργικών εκτάσεων για να λειτουργήσουν ως καταβόθρες άνθρακα
10. Απουσία μηχανισμών συγκέντρωσης/συλλογής αποβλήτων /υποπροϊόντων /παραπροϊόντων της φυτικής και ζωικής παραγωγής στην πηγή και τοπικών δικτύων συλλογής και μεταφοράς γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων μη οργανικής προέλευσης
11. Ελλείψεις στην παροχή εκπαίδευσης- παροχής συμβουλών στους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των πόρων
12. Ελλείψεις στον μηχανισμό καταγραφής και παρακολούθησης των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων

ΦΤΩΧΕΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

1. Υψηλότερα του μέσου εθνικού όρου, ποσοστά φτώχειας στις αγροτικές περιοχές
2. Μη «καταγεγραμμένη φτώχεια»
3. Υψηλή σχολική διαρροή σε σχέση με τις αστικές περιοχές
4. Πολύ υψηλό ποσοστό των νέων εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης, αγοράς εργασίας (NEETS)
5. Χαμηλή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας
6. Μη καταγραφή και απουσία μέτρων κοινωνικής ένταξης αλλοδαπών εργαζομένων γεννηθέντων εκτός Ευρώπης που ζουν σε προβληματικές συνθήκες (στέγασης, υγιεινής, πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας) και αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου για την προσβολή τους από επιδημίες

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1. Έλλειψη κοινωνικού κεφαλαίου και εμπιστοσύνης στους θεσμούς

2.1. SO8.1.3 Ενκαιρίες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1. Η αυξημένη βαρύτητα που αποδίδει η Ε.Ε για το μέλλον των αγροτικών περιοχών και την επίλυση του δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζουν
2. Το σημαντικό ύψος πόρων που θα λάβει η χώρα από το Ταμείο Ανάκαμψης, τα Διαρθρωτικά Ταμεία, και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης την περίοδο 2021-2027
3. Η συνειδητοποίηση από τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους της αναγκαιότητας αλλαγής του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας και την ενίσχυση των παραγωγικών κλάδων
4. Δυνατότητες περαιτέρω αύξησης του βαθμού μεταποίησης της αγροτικής παραγωγής που μπορεί να αποτελέσει βασική αναπτυξιακή συνιστώσα των αγροτικών περιοχών

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

1. Η επέκταση των υποδομών υπερυψηλής ευρυζωνικότητας στις αγροτικές περιοχές
2. Η προώθηση σημαντικού αριθμού δράσεων που εντάσσονται στην επίτευξη του στόχου της ψηφιακής διακυβέρνησης
3. Η υψηλή προτεραιότητα που δίνεται σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση της ψηφιακής μετάβασης και η αξιοποίηση του πολύ σημαντικού ύψους των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης που θα διατεθεί για την ψηφιακή μετάβαση

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ/ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΠΡΟΙΝΤΩΝ /ΥΠΟΠΡΟΙΝΤΩΝ

1. Αναγνωρισμένη σημαντικότητα της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό Επίπεδο
2. Η θεσμοθέτηση της Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal) σαν βασικής αναπτυξιακής στρατηγικής της Ε.Ε
3. Η ενσωμάτωση των κατευθύνσεων της Στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο και της Βιοποικιλότητας στο Στρατηγικό Σχέδιο
4. Προώθηση βιολογικών μεθόδων στη γεωργική παραγωγή ώστε να αυξηθεί η απορρόφηση των παραγόμενων από τα ΓΚΤ απόβλητα εδαφοβελτιωτικών
5. Προώθηση θεσμικού πλαισίου για την αξιοποίηση του βιομεθανίου
6. Οι πρόνοιες του Εθνικού Σχεδιασμού για την κυκλική οικονομία που προβλέπει την αύξηση της δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης του νερού που προέρχεται από ΕΕΛ, την χρήση γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων ως δευτερογενών καυσίμων στην βιομηχανία
7. Υψηλό ανεκμετάλλευτο αναπτυξιακό/ενεργειακό δυναμικό στον τομέα αξιοποίησης της βιομάζας
8. Δυνατότητες ανάπτυξης δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών και ενίσχυσης της μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ της βιομηχανίας και της έρευνας
9. Δυνατότητες χρηματοδότησης ποικίλων δράσεων μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης του ΕΣΠΑ 2021-2027
10. Οι σημαντικές δυνατότητες για την αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την δημιουργία επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές η «πράσινη» οικονομία (κυκλική οικονομία, βιοοικονομία)

ΦΤΩΧΕΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

1. Η διαθεσιμότητα σημαντικών πόρων από το ΕΚΤ, το Ταμείο Φτώχειας , το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης για την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και την ένταξη των μεταναστών

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1. Η θεσμική κατοχύρωση και η ενίσχυση του ρόλου των Αναπτυξιακών Εταιρειών που αποτελούν τους βασικούς πυρήνες των ΟΤΑ στον σχεδιασμό και υλοποίηση έργων των ΟΤΑ από τον νέο νόμο για την οργάνωση της αυτοδιοίκησης

2.1. SO8.1.4 Απειλές

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1. Η διαχρονική μείωση του ποσοστού της ΚΓΠ στον προϋπολογισμό της Ε.Ε και η διαχρονική μείωση του προϋπολογισμού της ΚΓΠ σε απόλυτες τιμές
2. Η συνέχιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 και στο μέλλον θα οδηγήσει σε σημαντική υποχώρηση εισοδημάτων και απασχόλησης στις τουριστικές περιοχές αντιστρέφοντας την θετική αναπτυξιακή πορεία της τελευταίας δεκαετίας
3. Η μη αντιστροφή των αρνητικών δημογραφικών εξελίξεων και η συνέχιση της εξόδου των νέων από τις αγροτικές περιοχές ως αποτέλεσμα της διαφοράς του επιπέδου ζωής μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ/ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΠΡΟΙΝΤΩΝ /ΥΠΟΠΡΟΙΝΤΩΝ

1. Έλλειψη ευαισθητοποίησης κοινού σε θέματα κυκλικής οικονομίας και οι ενδεχόμενες τοπικές αντιδράσεις για την εγκατάσταση μονάδων βιοδιυλιστηρίων, βιοαερίου ή αξιοποίησης βιομάζας

ΦΤΩΧΕΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ**ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ / ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ**

1. Η αδυναμία κατανόησης των στόχων της νέας ΚΓΠ από τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους των αγροτικών περιοχών

2.1.SO8.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO8.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι
AN 043.08.02	Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε ψηφιακές υπηρεσίες	Υψηλή	Ναι
AN 047.08.03	Συνέργεια/συμπληρωματικότητα με λοιπά Ταμεία της ΕΕ (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός)	Υψηλή	Όχι
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού	Υψηλή	Ναι
AN 052.08.05	Κάλυψη του συνόλου των δυσπρόσιτων αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές	Μέση	Ναι
AN 053.08.06	Υποστήριξη δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας	Μέση	Ναι
AN 054.08.07	Δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 056.08.08	Ενημέρωση πληθυσμού και κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027	Μέση	Ναι
AN 059.08.09	Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων	Μέση	Ναι
AN 065.08.10	Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για προώθηση επενδύσεων στον τομέα της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι
AN 068.08.11	Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ	Μέση	Εν μέρει
AN 076.08.12	Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων σε περιφερειακό επίπεδο	Μέση	Ναι
AN 084.08.13	Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 089.08.15	Ενίσχυση επενδύσεων μείωσης/επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων και βιοδυλιστηρίων	Μέση	Ναι

AN 093.08.16	μπλουτισμός τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Χαμηλή	Εν μέρει
AN 100.08.17	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 113.08.18	Μείωση της εξάρτησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από τον πρωτογενή τομέα	Χαμηλή	Ναι
AN 117.08.19	Αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε για την μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας	Χαμηλή	Εν μέρει
AN 118.08.20	Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις τοπικές στρατηγικές	Χαμηλή	Εν μέρει
AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι
AN 129.08.22	Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών	Χαμηλή	Ναι

2.1. SO8.4 Λογική παρέμβαση

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (KM) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	P1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	O.6. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας
Sectoral - Οίνος	INWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας	P2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INWINESUST(58(1)(m)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	58(1)(m) - P2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	P3-73-1.2 - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	O.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	P3-73-1.4 - Ανελημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	O.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	P3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	P3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	O.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	P3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές

		ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INSTAL(75) - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων	Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών	Ο.25. Αριθμός γεωργών νεαρής ηλικίας που λαμβάνουν στήριξη εγκατάστασης
RD	COOP(77) - Συνεργασία	Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)	Ο.31. Αριθμός υποστηριζόμενων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (LEADER) ή προπαρασκευαστικών δράσεων
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών-δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Ο ΕΣ8 εξυπηρετείται αποκλειστικά από παρεμβάσεις του πυλώνα II και από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας βρίσκεται στην έβδομη θέση. Η βασικότερη παρέμβαση που εξυπηρετεί τον ειδικό στόχο είναι η Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων που αποτελείτο 47% των πόρων του Ειδικού Στόχου. Δεύτερη σε χρηματοδοτική βαρύτητα παρέμβαση είναι η Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων (31% των πόρων του ΕΣ). Έμμεση συμβολή στην επίτευξη του ΕΣ έχουν οι παρεμβάσεις που στοχεύουν στην προσέλκυση νέων γεωργών.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ8.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ8	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π2-58.2	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	25.362.000	6,1%
Π-I Άθροισμα			25.362.000	6,1%
Π-II	Π3-73-1.2	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	55.000.000	13,2%
	Π3-73-2.3	Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	130.000.000	31,1%
	Π3-77-4.1	Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)	200.000.000	47,9%
	Π3-73-2.7	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών	7.000.000	1,7%
Π-II Άθροισμα			392.000.000	93,9%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ8			417.362.000	100,0%

2.1.SO8.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO8.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.37^{CU} - Ανάπτυξη και απασχόληση σε αγροτικές περιοχές Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ	70.794,00
R.38^{CU} - Κάλυψη LEADER Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που καλύπτεται από στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	72,16 %

R.39^{CU} - Ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ	7.640,00
R.40^{CU} - Έξυπνη μετάβαση της αγροτικής οικονομίας Αριθμός στρατηγικών «έξυπνων χωριών» που λαμβάνουν στήριξη	0,00
R.41^{CU PR} - Σύνδεση της αγροτικής Ευρώπης Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποδομές μέσω της στήριξης της ΚΓΠ	0,10 %
R.42^{CU} - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης Αριθμός ατόμων που καλύπτονται από υποστηριζόμενα έργα κοινωνικής ένταξης	0,00

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ08. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.SO8.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ08, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής, τις εθνικές μας πολιτικές για την προώθηση της απασχόλησης, της κυκλικής οικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας, καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

2.1. SO9.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. SO9.1.1 Πλεονεκτήματα

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ

1. Μεγάλη αναγνώριση των σημάτων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΤΙΠ της ΕΕ ανάμεσα στους Έλληνες καταναλωτές
2. Μεγάλος αριθμός προϊόντων έχει διεκδικήσει την πιστοποίηση ΠΟΠ και ΠΓΕ
3. Σημαντικές εξαγωγές φέτας, ελαιόλαδου και συγκεκριμένων προϊόντων φυτικής παραγωγής
4. Πολύ καλό σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης (ΠΟΠ – ΠΓΕ) για γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα
5. Αύξηση εξαγωγών προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ αξιοποιώντας τις διεθνείς και διμερείς συμφωνίες

Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα

1. Η ασφάλεια των τροφίμων είναι μια σημαντική προτεραιότητα για τους Έλληνες πολίτες που είναι ενημερωμένοι για αντίστοιχα θέματα και δείχνουν υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς ασφάλειας τροφίμων, στους επιστήμονες και στις οργανώσεις καταναλωτών
2. Το σύστημα ελέγχου συνεχώς βελτιώνεται όπως φαίνεται από τις σχετικά λίγες ειδοποιήσεις που αφορούν τη χώρα στο σύστημα RASFF
3. Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Κινδύνου 1 μειώνεται συνεχώς από το 2013 μέχρι σήμερα

Αντι-μικροβιακή αντίσταση

1. Η χρήση κτηνιατρικών αντι-μικροβιακών δεν είναι πολύ υψηλή

Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων

1. Οι Έλληνες πολίτες θεωρούν την καλή διαβίωση των ζώων σημαντικό θέμα
2. Σημαντικές προσπάθειες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε θέματα καλής διαβίωσης και προστασίας των ζώων

Βιολογικά προϊόντα

1. Υψηλότερες εκτάσεις και ζωικές μονάδες στην βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς μέσους όρους
2. Πολύ καλό σύστημα ελέγχων και θεσμικό πλαίσιο (βιολογική γεωργία)
3. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αγορών βιολογικών προϊόντων

Σπατάλη Τροφίμων

1. Σημαντική δραστηριοποίηση ιδιωτικών επιχειρήσεων, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην πρόληψη της σπατάλης τροφίμων κυρίως μέσω δράσεων διάσωσης και προσφοράς τροφίμων αξιοποιώντας και τα σχετικά κίνητρα

Υγιεινή διατροφή

1. Η υψηλή κατανάλωση φρούτων και λαχανικών και ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές

2. Η μεγάλη εγχώρια παραγωγή φρούτων και λαχανικών που αποτελούν τη βάση της υγιεινής διατροφής
3. Η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία σειράς ευρωπαϊκών οδηγιών για την υγιεινή διατροφή
4. Η ύπαρξη Σχεδίου Δράσης για την Ανασύνθεση των Τροφίμων
5. Η ύπαρξη των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών
6. Η ενσωμάτωση των στόχων του Ευρωπαϊκού Σχολικού Προγράμματος διανομής φρούτων, λαχανικών και γάλακτος στα σχολικά προγράμματα
7. Η μεσογειακή διαίτα και διατροφή

2.1. SO9.1.2 Αδυναμίες

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ

1. Είναι πολύ λίγα τα προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (πατάτες, μήλα, ακτινίδια, ελιές) με ικανοποιητική παραγωγή για σοβαρή διείσδυση στην αγορά και με ποσότητες που μπορεί να γίνουν αποδεκτές από μεγάλα δίκτυα διακίνησης και σουπερμάρκετ
2. Έλλειψη Εθνικής Στρατηγικής για τα ΠΟΠ – ΠΓΕ προϊόντα οδηγεί στην ύπαρξη προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ με μηδενική παραγωγή.
3. Μικρή συμμετοχή του οίνου στα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ συγκριτικά με τις λοιπές μεσογειακές γεωργίες της ΕΕ

Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα

1. Μικρότερος βαθμός εμπιστοσύνης των πολιτών στη βιομηχανία τροφίμων και στους αγρότες
2. Οι πωλήσεις φυτοπροστατευτικών δείχνουν διαφοροποιημένες τάσεις, σε κάποιες μειώνονται, ενώ η χρήση ζιζανιοκτόνων και εντομοκτόνων καθώς και των φυτο-ορμονών αυξάνει, με τον Εναρμονισμένο Δείκτη Κινδύνου 2 να αυξάνεται ανησυχητικά
3. Το σύστημα ελέγχου πάσχει κυρίως από εξοπλισμό στα εργαστήρια αναφοράς και ανθρώπινο δυναμικό
4. Το σύστημα γεωργικών προειδοποιήσεων παρουσιάζει ελλιπή γεωγραφική κάλυψη και έλλειψη στη συγκέντρωση και επεξεργασία μετεωρολογικών δεδομένων
5. Οι επαγγελματίες χρήστες φυτοπροστατευτικών ουσιών δεν έχουν επαρκή εκπαίδευση και ενημέρωση και πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες
6. Η έλλειψη ενός ψηφιακού συστήματος φυτοϋγείας για την καταγραφή των επισήμων ελέγχων και την ηλεκτρονική έκδοση των πιστοποιητικών φυτοϋγείας
7. Οι ελλείψεις έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις των μηχανημάτων και η απουσία κατάρτισης μπορεί να έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις ιδιαίτερα στα υδάτινα οικοσυστήματα
8. Η ανίχνευση απαγορευμένων φυτοπροστατευτικών ουσιών ανάμεσα στα υπολείμματα

Αντι-μικροβιακή αντίσταση

1. Οι Έλληνες πολίτες δεν έχουν ενημέρωση για την αντι-μικροβιακή αντίσταση και για την σχέση ανθρώπου-ζώων-περιβάλλοντος στη μικροβιακή αλυσίδα
2. Αυξάνεται με εξαιρετικά ανησυχητικούς ρυθμούς η χρήση κτηνιατρικών αντι-μικροβιακών

Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων

1. Οι Έλληνες πολίτες δεν είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν επιπλέον για σήμανση προϊόντων από διαβίωση των ζώων καλύτερη από αυτή που ορίζουν οι κανονισμοί
2. Κακή διαβίωση και μεταχείριση των ζώων ιδιαίτερα κατά την μετακίνηση στους θερινούς μήνες σε υψηλές θερμοκρασίες και κατά τη θανάτωση λόγω μη συμμόρφωσης των επιχειρήσεων και των σφαγείων της χώρας ως προς την εφαρμογή της νομοθεσίας
3. Έλλειψη κτηνιατρικού προσωπικού

Βιολογικά προϊόντα

1. Μικρή αναγνώριση του σήματος της βιολογικής γεωργίας από τους Έλληνες καταναλωτές
2. Οι Έλληνες καταναλωτές θεωρούν τα βιολογικά προϊόντα ακριβά
3. Μικρή κατά κεφαλή δαπάνη για βιολογικά προϊόντα
4. Υψηλό κόστος παραγωγής βιολογικών προϊόντων

Σπατάλη Τροφίμων

1. Έλλειψη δεδομένων για τη σπατάλη τροφίμων και μιας ενιαίας στρατηγικής για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων η οποία οδήγησε στην περιορισμένη υλοποίηση των σχετικών δράσεων που προβλέπονταν στο ΕΣΣΠΑ 2015
2. Η μείωση της σπατάλης των τροφίμων δεν αποτελεί έννοια που συμπεριλαμβάνεται στη συνείδηση του ελληνικού καταναλωτικού κοινού

Υγιεινή διατροφή

1. Τα αυξημένα ποσοστά υπερβολικού βάρους και παχυσαρκίας στους Έλληνες και ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές σε σχέση με την Ευρώπη
2. Έλλειψη επικαιροποιημένων δεδομένων για την κατανάλωση τροφίμων στη χώρα

2.1. SO9.1.3 Ευκαιρίες

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ

1. Αύξηση των εξαγωγικών προσπαθειών και ενημέρωση των Ευρωπαίων καταναλωτών που έχουν χαμηλή αναγνωρισιμότητα και γνώση των προϊόντων αυτών
2. Επέκταση των διμερών και διεθνών συμφωνιών της ΕΕ για προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ που περιλαμβάνουν και ελληνικά σήματα.
3. Αύξηση της προστιθέμενης αξίας στον οίνο μέσα από την αξιοποίηση των σημάτων ποιότητας

Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα

1. Ένα μεγάλο μέρος των πολιτών μπορεί να ενημερωθεί από σχετικά λίγες πηγές πληροφόρησης. Η ενημέρωση των καταναλωτών και η ανησυχία τους για τα υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών είναι μια ευκαιρία για την επέκταση της Βιολογικής Γεωργίας, της Ολοκληρωμένης Γεωργίας (Integrated Pest Management) και της γεωργίας ακριβείας
2. Προώθηση επιθεωρήσεων για την καλή λειτουργία στα μηχανήματα εφαρμογής φυτοπροστατευτικών ουσιών και η χρήση μηχανημάτων εφαρμογής φυτοπροστατευτικών ουσιών που μειώνουν τον κίνδυνο διασποράς

Αντι-μικροβιακή αντίσταση

1. Περαιτέρω ενημέρωση του κοινού σε θέματα αντι-μικροβιακής αντίστασης

Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων

1. Η εφαρμογή από το αγρόκτημα στο πιάτο μειώνει τη χρήση αντιβιοτικών
2. Αύξηση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την καλή διαβίωσης των ζώων

Βιολογικά προϊόντα

1. Εκπαίδευση των αγροτών σε θέματα βιολογικής καταπολέμησης των ασθενειών λόγω του ρόλου της βιολογικής γεωργίας στη προστασία του περιβάλλοντος
2. Υψηλή ζήτηση βιολογικών προϊόντων σε αγορές της Ευρώπης που διαθέτουν υψηλή κατά κεφαλή δαπάνη για βιολογικά προϊόντα

Σπατάλη Τροφίμων

1. Η μείωση της σπατάλης τροφίμων συμπεριλαμβάνεται στον παγκόσμιο στόχο βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) 12.3
2. Οι νέες στρατηγικές της Ε.Ε. για τη σπατάλη τροφίμων, η υιοθέτηση και οι διάφορες πρωτοβουλίες για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την προώθηση της Ε-Κ για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων
3. Η πρόβλεψη για την εκπόνηση και υιοθέτηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στο νέο ΕΣΔΑ 2020-2030
4. Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης μπορούν να κινητοποιήσουν την τοπική εταιρική σχέση στο θέμα της σπατάλης τροφίμων

Υγιεινή διατροφή

1. Οι σταδιακές αλλαγές στις διατροφικές και καταναλωτικές συνήθειες των Ελλήνων, η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα διατροφής και παχυσαρκίας καθώς και οι σύγχρονες απαιτήσεις των καταναλωτών για υγιεινά και διαφοροποιημένα τρόφιμα
2. Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές και πολιτικές της περιόδου 2021-2027 (η στρατηγική από το Αγρόκτημα στο Πιάτο, η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, η Κοινή Γεωργική Πολιτική)

2.1. SO9.1.4 Απειλές

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ΠΟΠ/ΠΓΕ

1. Ανταγωνισμός με άλλα σήματα και σύγχυση των καταναλωτών
2. Απειλή από σήματα κλιματικής αλλαγής και Food Miles που θα θεωρήσουν τα ΠΟΠ/ΠΓΕ σαν προϊόντα που συνεισφέρουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου
3. Η «απάτη» (fraud) στα τρόφιμα θέτει σε κίνδυνο τη φήμη των ελληνικών προϊόντων ποιότητας
4. Μικρή αναγνώριση των σημάτων ΠΟΠ και ΠΓΕ από πολίτες ευρωπαϊκών χωρών που αποτελούν εν δυνάμει αγορές των ελληνικών ΠΟΠ και ΠΓΕ

Ασφάλεια Τροφίμων από υπολείμματα

Αντι-μικροβιακή αντίσταση

Καλή Διαβίωση και Προστασία των Παραγωγικών Ζώων

1. Υπερβολική αύξηση του κόστους παραγωγής από την εφαρμογή όλων των μέτρων ευζωίας των παραγωγικών ζώων λόγω του μικρού μεγέθους των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα

Βιολογικά προϊόντα

1. Αύξηση του κόστους παραγωγής από αύξηση του κόστους των εισροών ή της εργασίας θα μειώσει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιολογικής γεωργίας στην εσωτερική και την ευρωπαϊκή αγορά

Σπατάλη Τροφίμων

1. Η ενδεχόμενη αποτυχία της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19

Υγιεινή διατροφή

1. Η έλλειψη εμπειρίας στο σχεδιασμό σχετικών δράσεων

2.1.SO9.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. SO9.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 007.09.01	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ - ΠΠΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΠΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 021.09.06	Μείωση του κόστους παραγωγής των βιολογικών προϊόντων	Υψηλή	Όχι
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΠΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 039.09.10	Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό	Υψηλή	Ναι
AN 069.09.11	Ενίσχυση των αρμόδιων φορέων για τις προβλέψεις - στόχους της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο	Μέση	Όχι
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι
AN 096.09.15	Αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών/μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 099.09.16	Αξιοποίηση των ευκαιριών της στρατηγικής F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών	Χαμηλή	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 111.09.18	Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων	Χαμηλή	Ναι

AN 115.09.19	Εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την μείωση της σπατάλης τροφίμων	Χαμηλή	Όχι
AN 124.09.20	Παρακολούθηση κατανάλωσης τροφίμων για την εξειδίκευση πολιτικών προώθησης της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Όχι
AN 125.09.21	Εξοικείωση των καταναλωτών με το περιεχόμενο των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών	Χαμηλή	Όχι
AN 128.09.22	Έναρξη της ποσοτικής αποτύπωσης/καταγραφής της σπατάλης τροφίμων	Χαμηλή	Όχι
AN 135.09.23	Συμμετοχή ΜΚΟ και ιδιωτικού τομέα στο σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 136.09.24	Η επικαιροποίηση των πολιτικών για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας	Χαμηλή	Όχι

2.1. SO9.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADV11(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές		
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών	P2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	P2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές	P2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTLAB(55(1)(c)) - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών	P2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	P2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	PROMOBEES(55(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων	P2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTQUAL(55(1)(g)) - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων	P2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	P2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INVWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας	P2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Οίνος	INFOR(58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση	P2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

	οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	
Sectoral - Οίνος	PROMOWINE(58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες	Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών	Π2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας	Π2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	O.17. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που επωφελούνται από στήριξη για βιολογική γεωργία
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	O.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή

			διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
RD	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης	Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	Ο.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση	Π3-73-2.8 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
RD	COOP(77) - Συνεργασία	Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	Ο.29. Αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν στήριξη για τη συμμετοχή σε επίσημα συστήματα ποιότητας
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Η εξυπηρέτηση του ΕΣ9 για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων υλοποιείται άμεσα μέσω των παρεμβάσεων που στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και τη μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών που «προσμετρώνται» αυτοτελώς στον ένατο ειδικό στόχο και έμμεσα από το σύνολο των δράσεων που στοχεύουν στη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων, τις δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού για τα οφέλη της κατανάλωσης φρούτων, λαχανικών, ελαιόλαδου, μελιού, που χρηματοδοτούνται από τα αντίστοιχα τομεακά προγράμματα και της υπεύθυνης κατανάλωσης οίνου (τομεακό οίνου) ενώ η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση του πληθυσμού για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και την υγιεινή διατροφή μέσω του Leader.

Η βελτίωση των γνώσεων των κτηνοτρόφων σε θέματα ευζωίας, διαμόρφωσης σιτηρεσίου, βιοασφάλειας των εγκαταστάσεων και ορθολογικής χρήσης φαρμάκων θα εξυπηρετηθεί μέσω, των παρεμβάσεων του άρθρου 78 «Ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών». Στο πλαίσιο του σχεδιασμού των σχετικών παρεμβάσεων (εκπαίδευση, κατάρτιση, συμβουλές) προβλέπεται η υποχρεωτική συμμετοχή σε δράσεις

εκπαίδευσης κατάρτισης και λήψης συμβουλών για τους δικαιούχους των δύο παρεμβάσεων που σχετίζονται άμεσα με την ευζωία των ζώων και συγκεκριμένα της παρέμβασης «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων», που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του άρθρου 70 και της παρέμβασης «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης», που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του άρθρου 73.

Κυρίαρχη είναι η συμβολή του Πυλώνα II στην χρηματοδότηση των παρεμβάσεων του ΕΣ9, μέσω του άρθρου 70 (79% των πόρων του ΕΣ μέσω των παρεμβάσεων Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) και Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων) και Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία, καθώς και η παρέμβαση Π3-73-2.8 - Παραγωγικές επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων. Η χρηματοδότηση επενδύσεων από τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με την παρέμβαση Π3-73-2.4 - Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης καλύπτει το 10% των πόρων του ΕΣ9, ενώ οι παρεμβάσεις των τομεακών Προγραμμάτων το 11%. Αναλυτικά η στρατηγική της χώρας για την βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων και της μείωσης της αντοχής στα αντιμικροβιακά περιγράφεται στην ενότητα 3.8 του Στρατηγικού Σχεδίου.

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον ΕΣ9.

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ9	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	1,5%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	1,5%
	Π2-55.4	Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους	375.000	0,2%
	Π2-55.6	Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	75.000	0,0%
	Π2-55.7	Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	250.000	0,2%
	Π2-58.4	Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	4.675.000	2,9%
	Π2-58.5	Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	3.400.000	2,1%
Π-I Άθροισμα			13.650.700	8,4%
Π-II	Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	61.000.000	37,4%
	Π3-70-3.1	Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	43.400.000	26,6%
	Π3-70-3.2	Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	10.000.000	6,1%
	Π3-73-2.4	Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	5.000.000	3,1%
	Π3-73-2.8	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	15.000.000	9,2%
	Π3-73-3.6	Μη παραγωγικές επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	15.000.000	9,2%
Π-II Άθροισμα			149.400.000	91,6%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ9			163.050.700	100,0%

2.1.SO9.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.SO9.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.24^{PR} - Βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	30,00 %
R.29^{PR} - Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	16,41 %

R.43^{PR} - Περιορισμός της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)	49,32 %
R.44^{PR} - Βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων	49,32 %

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσλήμων

Η τιμή των οροσλήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ09. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.S09.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ09, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής, καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε και επισκόπηση λογικής παρέμβασης).

2.1.XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

2.1. XCO.1 Συνοπτική παρουσίαση της ανάλυσης SWOT

2.1. XCO.1.1 Πλεονεκτήματα

10.1. ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (AKIS)

1. Ερευνητικό δυναμικό με σημαντική παρουσία τόσο στα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ Προγράμματα όσο και στις δημοσιεύσεις (και το δείκτη απήχυσής τους) - ιδιαίτερα στα ζητήματα της αγροδιατροφής – γεγονός που υπογραμμίζει την αύξουσα εξωστρέφεια των Ελλήνων ερευνητών
2. Σημαντική αύξηση της ιδιωτικής δαπάνης για Ε&Α από την πλευρά των επιχειρήσεων συμπεριλαμβανόμενης της βιομηχανίας τροφίμων
3. Συνεχής αύξηση του ποσοστού των ελληνικών επιχειρήσεων που καινοτομούν
4. Σημαντικές επιδόσεις στην καινοτομία και τις διασυνδέσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανόμενης της βελτίωσης της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για Ε&Α)
5. Σημαντικές πρωτοβουλίες για τη συγκρότηση οικοσυστημάτων καινοτομίας
6. Εγκατάσταση μεγάλου αριθμού νέων γεωργών με εκπαιδευτικό επίπεδο σημαντικά διαφοροποιημένο και βελτιωμένο σε σχέση με το υφιστάμενο, στον πρωτογενή τομέα, εργατικό δυναμικό
7. Ενεργοποίηση του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου σε δράσεις δημοσιότητας και ευαισθητοποίησης
8. Η αύξηση των συνολικών δαπανών για Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α) στην Ελλάδα
9. Οι νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την έρευνα και την καινοτομία
10. Η αναδιάρθρωση των υποδομών έρευνας και εκπαίδευσης/ κατάρτισης με τη δημιουργία νέων Πανεπιστημιακών Τμημάτων Γεωπονίας, Τροφίμων και Αγροτικής Οικονομίας
11. Η λειτουργία (και περαιτέρω ενίσχυση) Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στα ελληνικά ΑΕΙ
12. Τα κίνητρα σε νέους ερευνητές για ανάσχεση του brain drain
13. Η μεγάλη ζήτηση για την χρηματοδότηση δράσεων καινοτομίας στον Αγροδιατροφικό τομέα στο πλαίσιο τόσο του ΠΑΑ 2014-2020 όσο και του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

10.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΠ - ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΠΕ ΣΤΟ ΣΔΕ ΤΗΣ ΚΑΠ

1. Υψηλό επίπεδο μηχανογραφικής υποστήριξης της ΚΓΠ σε όλα τα επίπεδα προγραμματισμού, προκήρυξης, υλοποίησης δράσεων από πολλαπλά συστήματα του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ
2. Ενεργοποίηση του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις της νέας ΚΓΠ σε ότι αφορά τον προγραμματισμό επενδύσεων για νέα πληροφοριακά συστήματα και αναβάθμιση υφιστάμενων
3. Συμπερίληψη σημαντικών έργων ψηφιακής αναβάθμισης του ΥΠΑΑΤ στην Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ)

10.3. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

1. Υπάρχουν επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο, εξειδικευμένο προσωπικό και καινοτόμες τεχνολογίες για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας
2. Η ύπαρξη συμβολαιακής γεωργίας δίνει ώθηση στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκολύνει τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στην αγροτική παραγωγή

2.1. XCO.1.2 Αδυναμίες

10.1. ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (AKIS)

1. Έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ) με βάση τις πραγματικές ανάγκες του πρωτογενούς τομέα
2. Χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης καινοτομίας και εξειδικευμένης γνώσης στον πρωτογενή τομέα
3. Ανεπαρκείς συνέργειες για τη (συν-)δημιουργία και/ή διάχυση 'κατάλληλης' καινοτομίας στον αγροτικό χώρο
4. Απουσία μηχανισμών μεταφοράς γνώσης και διάχυσης αποτελεσμάτων της ΕΤΑΚ στην πρωτογενή παραγωγή
5. Μη ανεπτυγμένο σύστημα παροχής ('ανεξάρτητων') συμβουλών και τεχνικής υποστήριξης στη γεωργία
6. Ελλιπής γενική και επαγγελματική εκπαίδευση-κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού στη γεωργία
7. Περιορισμένο και ανεπαρκές σύστημα παροχής επαγγελματικής κατάρτισης
8. Απουσία κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων ικανού μεγέθους (ή/και συνεταιριστικών οργανώσεων ή/και clusters) ώστε να μπορούν να επενδύσουν στην ΕΤΑΚ για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας
9. Χαμηλός βαθμός κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών και εξαγωγής προϊόντων μέσης και υψηλής τεχνολογίας
10. Υστέρηση (σε σχέση με την Ε.Ε.) εθνικών επενδύσεων και επιδόσεων σε Έρευνα και Ανάπτυξη
11. Παραγωγικότητα της γεωργίας σε χαμηλά επίπεδα
12. Απουσία επικέντρωσης της πολιτικής και των διοικητικών και λοιπών πόρων στην υλοποίηση των Μέτρων που αφορούν στην προώθηση και τη διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους
13. Η Ελλάδα, μαζί με άλλες 13 χώρες της ΕΕ, ανήκει στις Moderate ενώ σύμφωνα με μία άλλη διάκριση η Ελλάδα περιλαμβάνεται στις 13 λιγότερο καινοτόμες (EU13) χώρες της ΕΕ-28
14. Η ελλειμματική συνεργασία μεταξύ των παραγωγικών τομέων της οικονομίας και των ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας

10.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΠ - ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΠΕ ΣΤΟ ΣΔΕ ΤΗΣ ΚΑΠ

1. Πληθώρα εφαρμογών και δομών βάσεων δεδομένων – μη ύπαρξη ενοποιημένου μητρώου δικαιούχων και για τους δύο Πυλώνες της ΚΓΠ
2. Ελλείψεις σε βάσεις δεδομένων και δυνατότητες παρακολούθησης δεικτών της νέας ΚΑΠ – Ανάγκες για επεκτάσεις/βελτιώσεις/αναβαθμίσεις συστημάτων
3. Έλλειψη ολοκληρωμένων συστημάτων για την διαχείριση των Τομεακών Προγραμμάτων των ΚΟΑ του Πυλώνα Ι

10.3. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

1. Γήρανση του πληθυσμού και χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο στις αγροτικές περιοχές
2. Χαμηλό επίπεδο τεχνολογικών δεξιοτήτων και ανεπαρκής διάδοση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στον αγροτικό τομέα. Αδυναμία χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών στον αγροτικό χώρο
3. Ανεπαρκείς ευκαιρίες για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση υφιστάμενων πληθυσμών στον τομέα της γεωργίας. Έλλειψη ενημερωτικών δράσεων αναφορικά με την αξιοποίηση συγχρόνων τεχνολογιών.
4. Έλλειψη δομών στήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον εκσυγχρονισμό της γεωργικής παραγωγής
5. Δημιουργία και επέκταση του δικτύου οπτικών ινών και της διαθεσιμότητα 5G . Η διείσδυση του διαδικτύου σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις αυξάνεται
6. Χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας και κυριαρχία παραδοσιακών μεθόδων και παρωχημένων πρακτικών τόσο στον αγροτικό τομέα όσο και στη μεταποίηση των τροφίμων

7. Υψηλό κόστος παραγωγής προϊόντων και επενδύσεων που οφείλεται σε αντικειμενικές αδυναμίες (π.χ. νησιωτικότητα, ορεινοί όγκοι, μικρές καλλιεργήσιμες εκτάσεις) και μεγάλη εξάρτηση από τις επιδοτήσεις.
8. Μικρός αριθμός αποτελεσματικών περιφερειακών και επιχειρηματικών συνεργασιών/ δικτύων και υψηλός βαθμός εσωστρέφειας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τροφίμων
9. Έλλειψη επιχειρηματικότητας και καινοτομικού πνεύματος περιλαμβάνοντας δυσμενές φορολογικό καθεστώς, πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες και έλλειψη χρηματοδότησης
10. Σχετικά χαμηλές δαπάνες σε έρευνα, ιδιαίτερα στον αγροτικό τομέα και χαμηλό ποσοστό ερευνητικού προσωπικού σε εταιρείες αγροδιατροφικών προϊόντων
11. Ο αγροτικός τομέας χαρακτηρίζεται από εσωστρέφεια και έλλειψη εξαγωγικής στρατηγικής και τα τελευταία 10 χρόνια συρρικνώνεται συνεχώς τόσο ως προς το μέγεθος της παραγωγής όσο και της απασχόλησης. Προσανατολισμός παραδοσιακού και «γεωργικού προϊόντος» κυρίως στην εγχώρια αγορά
12. Οι διασυνδέσεις ανάμεσα στους κρίκους της γεωργικής παραγωγής και της μεταποίησης των τροφίμων είναι ασθενείς. Επίσης, οι διασυνδέσεις ανάμεσα στην αγροδιατροφή και άλλες αλυσίδες (τουρισμός, καλλυντικά, φάρμακα, χημική βιομηχανία) δεν έχουν αξιοποιηθεί ικανοποιητικά

2.1. ΧΟ.1.3 Ευκαιρίες

10.1. ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (AKIS)

1. Η έμφαση (συμπεριλαμβανόμενης της πρόσθετης χρηματοδότησης της έρευνας) στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας στο πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την νέα προγραμματική περίοδο 2021– 2027, συμπεριλαμβανόμενης της ΚΑΠ
2. Η δυνατότητα, μέσω της συγκρότησης του AKIS, σχεδιασμού συνεκτικής και συνεπούς εθνικής στρατηγικής διάδοσης και υιοθέτησης της γνώσης και της καινοτομίας στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές
3. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις των πολιτών για πιστοποιημένα, ποιοτικά και καινοτόμα προϊόντα (συμπεριλαμβανόμενων των φιλικών προς το περιβάλλον διαδικασιών παραγωγής)

10.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΠ - ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΠΕ ΣΤΟ ΣΔΕ ΤΗΣ ΚΑΠ

1. Περαιτέρω ανάπτυξη διαλειτουργικότητας συστημάτων και παροχής πληροφόρησης και εξυπηρέτησης πολιτών/δικαιούχων των Προγραμμάτων
2. Ολοκλήρωση/ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών
3. Ενσωμάτωση/Συγκέντρωση εφαρμογών και πληροφοριών που τηρούνται μέσω του gov.gr
4. Ομογενοποίηση Μητρώων (μέσω του ΜΑΕΕ)
5. Κοινό Προγραμματικό Πλαίσιο ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ
6. Χρηματοδότηση δράσεων/επενδύσεων σε πληροφοριακά συστήματα και υποδομές μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΠΑΑ

10.3. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

1. Η νέα γενιά κατέχει υψηλή ειδίκευση στον τομέα της πληροφορικής. Προσέλκυση νέων στη γεωργία, λόγω των νέων τεχνολογιών που είναι ελκυστικές για τη νέα γενιά
2. Η υφιστάμενη ευρωπαϊκή και διεθνής χρηματοδότηση σε προγράμματα με τεχνολογίες ΤΠΕ προσφέρουν ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης για αγρότες, εύλωτες ομάδες, καθώς και ευκαιρίες (επαγγελματική κατάρτιση) για την αύξηση εξειδικευμένων δεξιοτήτων
3. Αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των κοινών τεχνολογιών για την προσέγγιση ευρύτερων βάσεων πελατών, νέων αγορών καθώς και την αποτελεσματική εκμετάλλευση γεωργικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και τη μείωση του κόστους παραγωγής
4. Δημιουργία και επέκταση δικτύου οπτικών ινών. Η διεύρυνση του διαδικτύου σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις αυξάνεται

5. Όλο και πιο γρήγορη ανάπτυξη της τεχνολογίας αγροδιατροφικών προϊόντων. Οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να βελτιώσουν τις πρακτικές και τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής γεωργίας (Εξυπνες καλλιέργειες) και να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων προς την κυκλική οικονομία
6. Μετατροπή των μεγάλων διαρθρωτικών αδυναμιών της Ελληνικής παραγωγής, όπως η νησιωτικότητα, το μικρό μέγεθος και ο οικογενειακός χαρακτήρας των εκμεταλλεύσεων, σε πλεονεκτήματα ακολουθώντας ένα διαφορετικό μοντέλο 'ανάπτυξης ποιοτικής γεωργίας'. Η διαφοροποίηση προϊόντων μπορεί να επικεντρωθεί στην πραγματική ζήτηση της αγοράς
7. Ελαφρά αύξηση των δραστηριοτήτων τεχνολογίας και της καινοτομίας από ερευνητικά ινστιτούτα. Αύξηση επενδύσεων και πρωτοβουλιών στην έρευνα και ανάπτυξη
8. Η πανδημία COVID-19 έχει αυξήσει τις ευκαιρίες ψηφιοποίησης, γεγονός που έχει αυξήσει την ετοιμότητα υιοθέτησης νέων τεχνολογιών

2.1. XCO.1.4 Απειλές

10.1. ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (AKIS)

1. Το δυσμενές μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον (συμπεριλαμβανόμενης της ανεργίας και της φτώχειας)
2. Το γεγονός ότι οι περισσότερες καινοτομίες στην γεωργία είναι εντάσεως κεφαλαίου
3. Η απώλεια εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού (brain drain) λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, συμπεριλαμβανόμενης της υγειονομικής κρίσης λόγω COVID-19
4. Τα υψηλά ποσοστά των ατόμων νεαρής ηλικίας (15-34 ετών) που χαρακτηρίζονται ως «απόντες/ούσες» από εκπαίδευση, κατάρτιση ή απασχόληση (NEETs - 'Not in Education, Employment, or Training')

10.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΠ - ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΔΕ ΤΗΣ ΚΑΠ

1. Μη έγκαιρη έκδοση του Κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου – διοικητικές καθυστερήσεις
2. Ενδεχόμενες καθυστερήσεις υλοποίησης δράσεων ψηφιακής διακυβέρνησης και διαλειτουργικότητας συστημάτων από εξωτερικούς φορείς και επισπεύδοντα Υπουργεία

10.3. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

1. Ανεπαρκή κίνητρα για την προσέλκυση νέων πληθυσμών στον πρωτογενή τομέα και απώλεια ανθρώπινου δυναμικού υψηλής μόρφωσης και κατάρτισης στο εξωτερικό.
2. Χαμηλή παραγωγικότητα των εκμεταλλεύσεων του αγροδιατροφικού κλάδου.
3. Το μικρό μέγεθος των μονάδων παραγωγής δεν επιτρέπει υψηλές επενδύσεις, αντίθετα οι μεγάλες μονάδες είναι συνήθως πιο κερδοφόρες και πιο πρόθυμες να υιοθετήσουν τις νέες τεχνολογίες, καθώς έχουν καλύτερη πρόσβαση σε εξωτερικό κεφάλαιο και δανεισμό.
4. Καθυστερήση στην ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών και καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία
5. Χαμηλή απόδοση νεοσύστατων επιχειρήσεων και έλλειψη κουλτούρας καινοτομίας σε αρκετές περιοχές

2.1.XCO.1.5 Άλλες παρατηρήσεις

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

2.1. XCO.2 Προσδιορισμός των αναγκών

Κωδικός	Τίτλος	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Η ανάγκη αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
---------	--------	--	--

AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 002.10.02	Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών	Υψηλή	Ναι
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 008.10.05	Επέκταση του οπτικού δικτύου για ανάπτυξη επιχειρήσεων σε δυσπρόσιτες περιοχές	Υψηλή	Όχι
AN 009.10.06	Εγκαιρη κατάρτιση απαιτήσεων/προδιαγραφών για την κάλυψη των αναγκών της νέας ΚΓΠ	Υψηλή	Ναι
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 017.10.07	Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και βελτίωση δικτύων συνεργασίας	Υψηλή	Ναι
AN 024.10.08	Αύξηση συνεργασιών με επιχειρήσεις υψηλού τεχνολογικού επιπέδου	Υψηλή	Ναι
AN 025.10.09	Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα	Υψηλή	Ναι
AN 027.10.10	Προώθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Υψηλή	Ναι
AN 029.10.11	Χρηματοδότηση επενδύσεων για ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων	Υψηλή	Ναι
AN 031.10.12	Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και της συμβολαιακής γεωργίας	Υψηλή	Ναι
AN 032.10.13	Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρήσεων με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο	Υψηλή	Όχι
AN 033.10.14	Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 034.10.15	Ανάσχεση της περαιτέρω απώλειας υψηλής στάθμης και δυνατοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	Υψηλή	Όχι
AN 036.10.16	Σταθερό μακρο-οικονομικό περιβάλλον για την ενίσχυση των επενδύσεων και της καινοτομίας	Υψηλή	Όχι
AN 044.10.17	Βελτίωση λειτουργικότητας-επεκτάσεις/αναβαθμίσεις υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων	Υψηλή	Ναι
AN 058.10.18	Υλοποίηση έργων πληροφορικής άμεσης προτεραιότητας της ΒΨΜ για τον Αγροτικό Τομέα	Μέση	Ναι
AN 072.10.19	Ανάπτυξη νέων διαχειριστικών εφαρμογών για καθεστώτα που δεν υποστηρίζονται μηχανογραφικά	Μέση	Ναι

AN 074.10.20	Ενίσχυση της έρευνας για την αύξηση του επιπέδου των τεχνολογικών ικανοτήτων και της παραγωγικότητας	Μέση	Ναι
AN 097.10.21	Κατάρτιση ενοποιημένου Μητρώου δικαιούχων - Ενιαίο Επιχειρησιακό Μητρώο ΥΠΑΑΤ	Χαμηλή	Ναι
AN 102.10.22	Ομογενοποίηση μητρώων του ΥΠΑΑΤ μέσω του ΜΑΑΕ	Χαμηλή	Ναι
AN 110.10.23	Οργάνωση συλλογής δεδομένων με ίδια μέσα, έως την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους	Χαμηλή	Ναι
AN 114.10.24	Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την ενίσχυση των start-ups και την αύξηση των επενδύσεων	Χαμηλή	Όχι

2.1. ΧΟ.4 Λογική παρέμβασης

Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	ADVICEES(55(1)(a)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADVII(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης,	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

	τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία		
Sectoral - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων
RD	COOP(77) - Συνεργασία	Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	O.1. Αριθμός έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ)
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	O.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
RD	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	O.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη

Επισκόπηση

Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, η παροχή συμβουλών και η διευκόλυνση της μεταφοράς τεχνογνωσίας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της περιβαλλοντικής και κλιματικής ανθεκτικότητας του πρωτογενή τομέα και την παραγωγή ασφαλέστερων και υγιεινότερων τροφίμων. Η θεσμοθέτηση και η κατά το δυνατόν αμεσότερη λειτουργία του AKIS αναμένεται να συμβάλλει στην άρση των χρόνιων ελλειμμάτων και δυσλειτουργιών που παρουσιάζει η χώρα στην εκπαίδευση/ κατάρτιση και παροχή συμβουλών προς τους γεωργούς.

Στον εγκάρσιο στόχο διατίθενται 233,8 Μ€, που τον κατατάσσει στην όγδοη θέση από πλευράς χρηματοδοτικής βαρύτητας με τον Πυλώνα II και ιδιαίτερα τις παρεμβάσεις Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων, Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων, να αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης (62% των πόρων του ΕΣ). Η προώθηση της καινοτομίας και η μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω της παρέμβασης Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας αποτελούν το 34% των πόρων του άξονα.

Επίσης, σε τρία τομεακά προγράμματα (μελί, οπωροκηπευτικά, ελαιόλαδο) περιλαμβάνονται παρεμβάσεις για την εκπαίδευση, την παροχή συμβουλών και την προώθηση της καινοτομίας. Η ακριβής εξειδίκευση του αριθμού των ωφελούμενων, των πόρων που θα κατανεμηθούν, θα προσδιορισθούν σε μεταγενέστερη φάση (μετά την υποβολή και έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων στους τομείς οπωρ/ων και ελιάς- ελαιόλαδου).

Ακολουθεί πίνακας με τη συνοπτική περιγραφή της συμβολής του ΣΣ ΚΑΠ στον εγκάρσιο στόχο (ΕΣ10).

Πυλώνας	Κωδικός Παρέμβασης	Περιγραφή Παρέμβασης με κύρια συμβολή στον ΕΣ10	Κοινοτική Συμμετοχή	Ποσοστιαία Κατανομή
Π-I	Π2-47.1	Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	2.375.700	1,0%
	Π2-47.2	Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	2.500.000	1,1%
	Π2-55.1	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	2.861.000	1,2%
	Π2-55.2	Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	150.000	0,1%
	Π2-55.5	Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	650.000	0,3%
Π-I Άθροισμα			8.536.700	3,7%
Π-II	Π3-77-3.1	Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	80.000.000	34,3%
	Π3-78.1	Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)	92.000.000	39,4%
	Π3-78.2	Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)	53.000.000	22,7%
Π-II Άθροισμα			225.000.000	96,3%
Γενικό Άθροισμα ΕΣ10			233.536.700	100,0%

2.1.XCO.5 Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της χρήσης του InvestEU, συμπεριλαμβανομένης της αναμενόμενης συνεισφοράς του στον ειδικό/οριζόντιο στόχο

Δεν θα γίνει χρήση του InvesEU.

2.1.XCO.8 Επιλογή του/των δείκτη/-ών αποτελεσμάτων

Επιλογή του/των δείκτη/-ών(αποτελεσμάτων για τον παρόντα ειδικό στόχο

Δείκτες αποτελεσμάτων [οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για αυτόν τον ειδικό στόχο εμφανίζονται πλήρως με έντονους χαρακτήρες]	Τιμή-στόχος
R.1^{CU PR} - Βελτίωση των επιδόσεων μέσω της γνώσης και της καινοτομίας Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχυθούν οι βιώσιμες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές επιδόσεις και επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων	208.113,00
R.2^{CU} - Σύνδεση της παροχής συμβουλών και των συστημάτων γνώσης Αριθμός συμβούλων που λαμβάνουν στήριξη προκειμένου να ενταχθούν στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS)	6.790,00
R.3^{CU} - Ψηφιοποίηση της γεωργίας Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ	17,50 %
R.28^{CU} - Περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις μέσω της βελτίωσης των γνώσεων και της καινοτομίας Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις	67.296,00

Αιτιολόγηση των στόχων και των σχετικών οροσήμων

Η τιμή των οροσήμων προσδιορίζεται από την πορεία επίτευξης των τιμών των εκροών από τις Παρεμβάσεις που συμβάλουν στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΕΣ10. Η τιμή στόχος έχει προσδιοριστεί με βάση τις αναλύσεις του μοναδιαίου κόστους και την σχετική κατανομή του προϋπολογισμού.

2.1.XCO.9 Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών κονδυλίων

Η κατανομή των χρηματοδοτικών κονδυλίων πραγματοποιήθηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΣ10, τις προτεραιότητες της εθνικής αγροτικής πολιτικής καθώς επίσης και τις συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

2.2 Δείκτες πλαισίου και άλλες τιμές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των στόχων

Δείκτες πλαισίου (κωδικός PMEF)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Επικαιροποιημένη τιμή	Επικαιροποιημένο έτος	Αιτιολόγηση/Παρατηρήσεις	Πηγή δεδομένων
C.01 Συνολικός αγροτικός πληθυσμός – for LEADER (R.38) (Αριθμός)	3.350.055,0 0	2020	5.875.917,00	2020	Άθροισμα του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές (31.26% του συν. πληθυσμού της χώρας) και στις ενδιάμεσες περιοχές(23.56% του συν. πληθυσμού της χώρας)	https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DashboardIndicators/DataExplorer.html
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Αριθμός)	3.350.055,0 0	2020				
C.05 Σύνολο δασικών περιοχών (Εκτάριο)	7.433.969,0 0	2018				
C.12 Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Αριθμός)	684.950,00	2016				
C.17 Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) (Εκτάριο)	5.153.380,0 0	2019				
C.19 Σύνολο γεωργικής έκτασης και δασικής έκτασης σε περιοχές Natura 2000 (Εκτάριο)	743.347,00	2018	3.710.520,94	2020	Άθροισμα "Agricultural area under Natura 2000" και "Forest area under Natura 2000 "	https://agridata.ec.europa.eu/extensions/indicatorsenvironmental/natura2000.html
C.23 Συνολικός αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (Αριθμός)	2.102.870,0 0	2016				

D.35 Συνολικός αριθμός κυψελών που κοινοποιήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή: μέσος όρος των τριών τελευταίων ετών διαθέσιμος κατά τον χρόνο κατάρτισης του σχεδίου. (Αριθμός)	1.482.155,0 0	2020				
---	------------------	------	--	--	--	--

2.3 Σχέδιο στόχων

2.3.1 Ανακεφαλαιωτικός πίνακας

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.1^{CU PR} Βελτίωση των επιδόσεων μέσω της γνώσης και της καινοτομίας Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχυθούν οι βιώσιμες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές επιδόσεις και επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων	XCO	4.556	39.873	76.159	111.487	148.029	181.716	208.113	208.113
R.2^{CU} Σύνδεση της παροχής συμβουλών και των συστημάτων γνώσης Αριθμός συμβούλων που λαμβάνουν στήριξη προκειμένου να ενταχθούν στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS)	XCO	3.016	5.900	6.136	6.731	6.790	6.790	6.790	6.790
R.3^{CU} Ψηφιοποίηση της γεωργίας Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ	SO2, XCO	0,67 %	3,73 %	6,68 %	9,66 %	12,62 %	15,32 %	17,50 %	17,50 %
R.3 Αριθμητής: Αριθμός δικαιούχων από τη σχετική καταβληθείσα στήριξη		4.556	25.541	45.773	66.142	86.463	104.910	119.878	119.878
R.3 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.4 Σύνδεση της εισοδηματικής στήριξης με πρότυπα και ορθές πρακτικές Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα	SO1	%	75,16 %	75,16 %	75,16 %	75,16 %	86,61 %	%	86,61 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.4 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	3.873.217 ha	3.873.217 ha	3.873.217 ha	3.873.217 ha	4.463.305 ha	ha	4.463.305 ha
R.4 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.5 Διαχείριση κινδύνου Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που διαθέτουν υποστηριζόμενα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων της ΚΓΠ	SO1	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %	%	%	0,07 %
R.5 Αριθμητής: Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν σχετική στήριξη		450	450	450	450	450			450
R.5 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.6^{PR} Ανακατανομή σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	SO1	%	115,31 %	115,31 %	115,31 %	115,31 %	106,89 %	%	115,31 %
R.6 Αριθμητής: Μέση ΑΕ/εκτάριο που καταβάλλεται σε δικαιούχους με γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης		EUR/ha	504 EUR/ha	504 EUR/ha	504 EUR/ha	504 EUR/ha	487 EUR/ha	EUR/ha	504 EUR/ha
R.6 Παρονομαστής: Μέση ΑΕ/εκτάριο που καταβάλλεται σε όλους τους δικαιούχους		EUR/ha	437 EUR/ha	437 EUR/ha	437 EUR/ha	437 EUR/ha	456 EUR/ha	EUR/ha	437 EUR/ha
R.7^{PR} Ενίσχυση της στήριξης για γεωργικές εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε περιοχές με ειδικές ανάγκες Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	SO1	%	142,82 %	142,82 %	142,82 %	142,82 %	142,82 %	%	142,82 %
R.7 Αριθμητής: Μέση εισοδηματική στήριξη/εκτάριο για δικαιούχους σε περιοχές με ειδικές ανάγκες		EUR/ha	582 EUR/ha	582 EUR/ha	582 EUR/ha	582 EUR/ha	582 EUR/ha	EUR/ha	582 EUR/ha
R.7 Παρονομαστής: Μέση εισοδηματική στήριξη/εκτάριο που καταβάλλεται σε όλους τους δικαιούχους		EUR/ha	408 EUR/ha	408 EUR/ha	408 EUR/ha	408 EUR/ha	408 EUR/ha	EUR/ha	408 EUR/ha

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.8 Στόχευση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας	SO2	%	28,49 %	28,49 %	28,49 %	28,49 %	28,49 %	%	28,49 %
R.8 Αριθμητής: Αριθμός δικαιούχων συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης			195.112	195.112	195.112	195.112	195.112		195.112
R.8 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.9 ^{CU PR} Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων	SO2	0,36 %	0,49 %	0,81 %	1,16 %	1,37 %	1,49 %	1,59 %	1,59 %
R.9 Αριθμητής: Αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν σχετική στήριξη		2.478	3.386	5.556	7.972	9.379	10.235	10.903	10.903
R.9 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.10 ^{CU PR} Καλύτερη οργάνωση της αλυσίδας εφοδιασμού Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	SO3	%	2,31 %	2,31 %	2,31 %	2,31 %	2,31 %	2,31 %	2,31 %
R.10 Αριθμητής: Αριθμός δικαιούχων από σχετική στήριξη			15.850	15.850	15.850	15.850	15.850	15.850	15.850
R.10 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.11 /Οπωροκηπευτικά Συγκέντρωση της προσφοράς Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε	SO3	12,00 %	12,00 %	12,00 %	12,00 %	12,00 %	%	%	12,00 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς									
R.11 Αριθμητής: Συνολική αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα		494.572.777 EUR	494.572.777 EUR	494.572.777 EUR	494.572.777 EUR	494.572.777 EUR	EUR	EUR	494.572.777 EUR
R.11 Παρονομαστής: Συνολική αξία της παραγωγής των σχετικών τομέων		4.121.439.810 EUR	4.121.439.810 EUR	4.121.439.810 EUR	4.121.439.810 EUR	4.121.439.810 EUR	EUR	EUR	4.121.439.810 EUR
R.11 /Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Συγκέντρωση της προσφοράς Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	SO3	60,00 %	60,00 %	60,00 %	60,00 %	60,00 %	%	%	60,00 %
R.11 Αριθμητής: Συνολική αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα		230.802.000 EUR	230.802.000 EUR	230.802.000 EUR	230.802.000 EUR	230.802.000 EUR	EUR	EUR	230.802.000 EUR
R.11 Παρονομαστής: Συνολική αξία της παραγωγής των σχετικών τομέων		384.670.000 EUR	384.670.000 EUR	384.670.000 EUR	384.670.000 EUR	384.670.000 EUR	EUR	EUR	384.670.000 EUR
R.12 Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	SO4	0,04 %	9,69 %	9,69 %	9,69 %	9,69 %	11,00 %	%	11,04 %
R.12 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		2.145 ha	499.477 ha	499.477 ha	499.477 ha	499.477 ha	566.660 ha	ha	568.805 ha
R.12 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.13^{PR} Μείωση των εκπομπών στον τομέα της κτηνοτροφίας Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς	SO4	%	13,69 %	13,69 %	13,69 %	13,69 %	15,71 %	%	15,71 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.13 Αριθμητής: Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου για τις οποίες πραγματοποιήθηκε σχετική πληρωμή			287.829	287.829	287.829	287.829	330.316		330.316
R.13 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου		2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870
R.14^{PR} Αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος και τη βιομάζα Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υδροτόπους και τυρφώνες)	SO4	%	37,95 %	37,95 %	37,95 %	33,77 %	43,32 %	%	47,50 %
R.14 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	1.955.798 ha	1.955.798 ha	1.955.798 ha	1.740.350 ha	2.232.581 ha	ha	2.448.029 ha
R.14 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.15^{CU} Ανανεώσιμη ενέργεια από τη γεωργία, τη δασοκομία και από άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)	SO4	MW	MW	5 MW	9 MW	9 MW	9 MW	9 MW	9 MW
R.16^{CU} Επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών	SO4	%	%	0,01 %	0,03 %	0,03 %	0,03 %	0,03 %	0,03 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.16 Αριθμητής: Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελοούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και στην παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας ή βιοϋλικών				102	183	204	204	204	204
R.16 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.17^{CU PR} Δασωμένες εκτάσεις Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών	SO4, SO5, SO6	ha	136.264 ha	141.533 ha	145.844 ha	146.802 ha	165.438 ha	17.400 ha	165.438 ha
R.18^{CU} Επενδυτική στήριξη για τον δασικό τομέα Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας	SO4, SO5, SO6	EUR	27.450.899 EUR	39.142.983 EUR	56.930.724 EUR	68.764.272 EUR	77.052.886 EUR	82.702.397 EUR	82.702.397 EUR
R.19^{PR} Βελτίωση και προστασία των εδαφών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	SO5	%	32,12 %	32,12 %	32,12 %	27,94 %	36,51 %	%	40,69 %
R.19 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	1.655.251 ha	1.655.251 ha	1.655.251 ha	1.439.803 ha	1.881.317 ha	ha	2.096.765 ha
R.19 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.20^{PR} Βελτίωση της ποιότητας του αέρα Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας	SO5	%	14,20 %	14,20 %	14,20 %	14,20 %	16,87 %	%	16,87 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.20 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	731.783 ha	731.783 ha	731.783 ha	731.783 ha	869.261 ha	ha	869.261 ha
R.20 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.21^{PR} Προστασία της ποιότητας των υδάτων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	SO5	%	27,32 %	27,32 %	27,32 %	23,14 %	31,51 %	%	35,69 %
R.21 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	1.407.763 ha	1.407.763 ha	1.407.763 ha	1.192.315 ha	1.624.025 ha	ha	1.839.473 ha
R.21 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.22^{PR} Βιώσιμη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	SO5, SO6	%	12,64 %	12,64 %	12,64 %	12,64 %	15,04 %	%	15,04 %
R.22 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	651.249 ha	651.249 ha	651.249 ha	651.249 ha	774.864 ha	ha	774.864 ha
R.22 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.23^{PR} Βιώσιμη χρήση των υδάτων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου	SO5	%	5,01 %	5,14 %	5,14 %	5,14 %	6,28 %	0,13 %	6,28 %
R.23 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	258.237 ha	265.100 ha	265.100 ha	265.100 ha	323.813 ha	6.863 ha	323.813 ha
R.23 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.24^{PR} Βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης	SO5, SO6, SO9	2,95 %	24,80 %	24,80 %	24,80 %	22,72 %	24,97 %	%	30,00 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
(ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων									
R.24 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		151.966 ha	1.278.071 ha	1.278.071 ha	1.278.071 ha	1.170.993 ha	1.286.777 ha	ha	1.545.821 ha
R.24 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.25 Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	SO5, SO6	0,96 %	14,64 %	14,64 %	14,64 %	14,64 %	15,71 %	%	16,66 %
R.25 Αριθμητής: Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου για τις οποίες πραγματοποιήθηκε σχετική πληρωμή		20.088	307.917	307.917	307.917	307.917	330.316		350.404
R.25 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου		2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870
R.26 ^{CU} Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους	SO5	%	0,03 %	0,09 %	0,14 %	0,15 %	0,15 %	0,15 %	0,15 %
R.26 Αριθμητής: Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν σχετική στήριξη			179	645	949	1.022	1.022	1.022	1.022
R.26 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.27 ^{CU} Επιδόσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον ή το κλίμα μέσω επενδύσεων σε αγροτικές περιοχές Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους	SO4, SO5, SO6			49	136	173	173	173	173

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές									
R.28^{CU} Περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις μέσω της βελτίωσης των γνώσεων και της καινοτομίας Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις	XCO	1.575	13.734	14.515	28.646	43.263	56.737	67.296	67.296
R.29^{PR} Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	SO4, SO5, SO6, SO9	%	14,77 %	14,77 %	14,77 %	14,77 %	16,41 %	%	16,41 %
R.29 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	761.077 ha	761.077 ha	761.077 ha	761.077 ha	845.629 ha	ha	845.629 ha
R.29 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.30^{PR} Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών Ποσοστό δασικών εκτάσεων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη στήριξη της προστασίας των δασών και της διαχείρισης οικοσυστημικών υπηρεσιών	SO5, SO6	%	0,06 %	0,16 %	0,16 %	0,16 %	0,16 %	0,09 %	0,16 %
R.30 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		ha	4.715 ha	11.578 ha	11.578 ha	11.578 ha	11.578 ha	6.863 ha	11.578 ha
R.30 Παρονομαστής: Σύνολο δασικών περιοχών		7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha	7.433.969 ha
R.31^{PR} Διατήρηση οικοτόπων και ειδών Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες	SO6	3,08 %	25,08 %	25,08 %	25,08 %	20,90 %	20,93 %	%	28,19 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας									
R.31 Αριθμητής: Αριθμός πληρωθέντων εκταρίων		158.646 ha	1.292.459 ha	1.292.459 ha	1.292.459 ha	1.077.011 ha	1.078.394 ha	ha	1.452.488 ha
R.31 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.32^{CU} Επενδύσεις που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα	SO6	0,25 %	0,42 %	0,53 %	0,54 %	0,54 %	0,54 %	0,54 %	0,54 %
R.32 Αριθμητής: Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν σχετική στήριξη		1.692	2.911	3.623	3.725	3.725	3.725	3.725	3.725
R.32 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων		684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950	684.950
R.33 Βελτίωση της διαχείρισης του δικτύου Natura 2000 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	SO6	1,87 %	18,70 %	18,70 %	18,70 %	16,96 %	18,81 %	%	22,42 %
R.33 Αριθμητής: Εκτάρια με σχετικές δεσμεύσεις για τις περιοχές Natura 2000		69.350 ha	693.806 ha	693.806 ha	693.806 ha	629.172 ha	698.065 ha	ha	832.049 ha
R.33 Παρονομαστής: Σύνολο γεωργικής έκτασης και δασικής έκτασης σε περιοχές Natura 2000		3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha	3.710.521 ha
R.34^{PR} Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	SO6	0,06 %	13,81 %	13,81 %	13,81 %	13,81 %	15,79 %	%	15,84 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
R.34 Αριθμητής: Χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση (ΧΓΕ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων θαμνοστοιχιών και δέντρων		2.924 ha	711.731 ha	711.731 ha	711.731 ha	711.731 ha	813.522 ha	ha	816.446 ha
R.34 Παρονομαστής: Σύνολο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ)		5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha	5.153.380 ha
R.35^{CU} Διατήρηση των κυψελών Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	SO6	67,48 %	67,48 %	67,48 %	67,48 %	67,48 %	67,48 %	67,48 %	67,48 %
R.35 Αριθμητής: Αριθμός κυψελών για τις οποίες πραγματοποιήθηκε σχετική πληρωμή		1.000.185	1.000.185	1.000.185	1.000.185	1.000.185	1.000.185	1.000.185	1.000.185
R.35 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός κυψελών που κοινοποιήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή: μέσος όρος των τριών τελευταίων ετών διαθέσιμος κατά τον χρόνο κατάρτισης του σχεδίου.		1.482.155	1.482.155	1.482.155	1.482.155	1.482.155	1.482.155	1.482.155	1.482.155
R.36^{CU PR} Ανανέωση των γενεών Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από τη σύσταση επιχείρησης με στήριξη από την ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης ανά φύλο	SO7	5.968	61.217	66.965	67.243	67.283	67.323	67.363	67.363
R.37^{CU} Ανάπτυξη και απασχόληση σε αγροτικές περιοχές Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ	SO8	240	55.240	55.240	55.273	61.858	63.480	70.794	70.794
R.38^{CU} Κάλυψη LEADER Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που καλύπτεται από στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	SO8	72,16 %	72,16 %	72,16 %	72,16 %	72,16 %	72,16 %	72,16 %	72,16 %
R.38 Αριθμητής: Αγροτικός πληθυσμός που καλύπτεται από την ΟΤΔ που χρηματοδοτήθηκε μέσω του LEADER κατά την περίοδο προγραμματισμού		4.240.249	4.240.249	4.240.249	4.240.249	4.240.249	4.240.249	4.240.249	4.240.249
R.38 Παρονομαστής: Συνολικός αγροτικός πληθυσμός – for LEADER (R.38)		5.875.917	5.875.917	5.875.917	5.875.917	5.875.917	5.875.917	5.875.917	5.875.917
R.39^{CU} Ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων,	SO8	87	117	241	6.296	6.748	7.194	7.640	7.640

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ									
R.40^{CU} Έξυπνη μετάβαση της αγροτικής οικονομίας Αριθμός στρατηγικών «έξυπνων χωριών» που λαμβάνουν στήριξη	SO8								
R.41^{CU PR} Σύνδεση της αγροτικής Ευρώπης Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποδομές μέσω της στήριξης της ΚΓΠ	SO8	%	%	0,02 %	0,06 %	0,09 %	0,10 %	0,10 %	0,10 %
R.41 Αριθμητής: Αγροτικός πληθυσμός που επωφελείται από σχετικές βελτιώσεις				620	1.900	2.920	3.220	3.220	3.220
R.41 Παρονομαστής: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3.350.055	3.350.055	3.350.055	3.350.055	3.350.055	3.350.055	3.350.055	3.350.055
R.42^{CU} Προώθηση της κοινωνικής ένταξης Αριθμός ατόμων που καλύπτονται από υποστηριζόμενα έργα κοινωνικής ένταξης	SO8								
R.43^{PR} Περιορισμός της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)	SO9	%	35,01 %	38,11 %	38,35 %	33,25 %	44,17 %	3,39 %	49,32 %
R.43 Αριθμητής: Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου για τις οποίες πραγματοποιήθηκε σχετική πληρωμή			736.307	801.487	806.387	699.297	928.784	71.360	1.037.154
R.43 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου		2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870
R.44^{PR} Βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που	SO9	%	35,01 %	38,11 %	38,35 %	33,25 %	44,17 %	3,39 %	49,32 %

Δείκτης αποτελεσμάτων	Ειδικός στόχος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Συνολική τιμή-στόχος
καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων									
R.44 Αριθμητής: Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου για τις οποίες πραγματοποιήθηκε σχετική πληρωμή			736.307	801.487	806.387	699.297	928.784	71.360	1.037.154
R.44 Παρονομαστής: Συνολικός αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου		2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870	2.102.870

2.3.2 Προγραμματισμένες παρεμβάσεις και εκροές με άμεση και σημαντική σύνδεση με τους δείκτες αποτελεσμάτων

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Συνέπεια και συμβολή στους στόχους της Ένωσης για το 2030 που καθορίζονται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα για το 2030

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Η Στρατηγική από το Αγρόκτημα στο πιάτο και η Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα αποτελούν δύο από τους οκτώ συνολικά τομείς παρεμβάσεων της Πράσινης Συμφωνίας. Υπάρχουν αρκετά κοινά σημεία στις δύο Στρατηγικές σε όρους στοχοθέτησης και τύπους παρεμβάσεων αλλά και προτεινόμενων εργαλείων που θα βοηθήσουν στην πορεία μετάβασης.

Η στρατηγική από το Αγρόκτημα στο Πιάτο περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε έξι επιμέρους τομείς που στοχεύουν στη διασφάλιση της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων

A1. Μείωση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων κατά 50% μέχρι το 2030

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού με την ενσωμάτωση σχετικών ρυθμίσεων για την ορθολογική χρήση φυτοφαρμάκων στη διαμόρφωση τόσο των εθνικών ρυθμίσεων για τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) 7 αλλά κυρίως για το ΚΑΔ 8, όσο και με την εφαρμογή παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου.

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο :

1) του Άρθρου 31 Οικολογικά Σχήματα

(α) μέσω της δράσης για τη χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υιοθέτηση πρακτικών γεωργίας ακριβείας Στο πλαίσιο της δράσης αυτής, οι παραγωγοί ενισχύονται για την υιοθέτηση σημαντικού αριθμού καλλιεργητικών πρακτικών των που σχετίζονται με την μείωση των φυτοφαρμάκων όπως (i) Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων εχθρών (ii) Εξαπόλυση εντομοπαθογόνων νηματωδών ενάντια σε έντομα – εχθρούς (iii) Μηχανική Ζιζανιοκτονία ή και με παράλληλη κάλυψη με mulch, (iv) Ενίσχυση στους γεωργούς για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας δηλαδή συστημάτων δορυφορικής πλοήγησης και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης κατά τη διάρκεια των ψεκασμών. (v) ενίσχυση εκμεταλλεύσεων για τη συνέχιση της εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης λεπιδοπτέρων «Confusio».

(β) μέσω της δράσης «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας»

2) του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

(α) ενίσχυση εκμεταλλεύσεων για τη έναρξη της εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης λεπιδοπτέρων «Confusio» με αύξηση του αριθμού των καλλιεργειών που μπορούν να ενταχθούν στην παρέμβαση

(β) εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο την μείωση των φυτοφαρμάκων στους ορυζώνες

(γ) ενισχύσεις για την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι) στην γεωργία και κτηνοτροφία

3) του άρθρου 73 Επενδύσεις

Μέσω της παρέμβασης «Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» μέσω της οποίας ενισχύονται επενδυτικά σχέδια για την προμήθεια εξοπλισμού για την εφαρμογή γεωργίας

ακριβείας για την μείωση της χρήσης του συνόλου των εισροών συμπεριλαμβανόμενων των φυτοφαρμάκων

4) Μέσω των τομεακών προγραμμάτων των οπωροκηπευτικών και του ελαιολάδου-βρώσιμης ελιάς και του άρθρου 47 α προβλέπεται η υλοποίηση επενδύσεων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και της δράσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής τεχνικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

A2. Μείωση της περίσσειας θρεπτικών και ιδιαίτερα του αζώτου και του φωσφόρου

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού μέσω του ΚΓΠΚ 4 «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΥΔΑΤΟΡΕΥΜΑΤΩΝ» και την προτεινόμενη συμπερίληψη των φωσφορικών λιπασμάτων μαζί με τα αζωτούχα αναμένεται περιορισμός της χρήσης τους. Επίσης η πρόβλεψη για ενισχυμένα μέτρα προστασίας των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων που δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση (είτε χημική είτε οικολογική) είτε των άγνωστης κατάστασης Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων (ΕΥΣ) τα οποία βρίσκονται σε Λεκάνες Απορροής με ΕΥΣ σε όχι καλή κατάσταση, αναμένεται να συμπληρώσει και να ενισχύσει το πλέγμα προστασίας των υδάτων αφού στοχεύει στη μείωση της επιφανειακής και υποδερμικής απορροής τόσο των ευδιάλυτων νιτρικών όσο και του δυσδιάλυτου φωσφόρου.

Παράλληλα μέσω της εφαρμογής παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο :

1) του Άρθρου 31 Οικολογικά Σχήματα

α) μέσω της δράσης για τη χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής για την εφαρμογή πρακτικών γεωργίας ακριβείας Στο πλαίσιο της δράσης αυτής οι παραγωγοί ενισχύονται για την υιοθέτηση σημαντικού αριθμού καλλιεργητικών πρακτικών που σχετίζονται με την μειωμένη χρήση λιπασμάτων όπως (i) Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης (περικαλυμμένα, οργανικά, ανόργανα) , (ii) Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές (νιτροποίησης και ουρεάσης), (iii) Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες
β) μέσω της δράσης «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας»

2) του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

Μέσω της παρέμβασης ενισχύσεις για την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι) στην γεωργία και κτηνοτροφία

3) του άρθρου 73 Επενδύσεις

Μέσω της παρέμβασης «Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» μέσω της οποίας ενισχύονται επενδυτικά σχέδια για την προμήθεια εξοπλισμού για την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας για την μείωση της χρήσης του συνόλου των εισροών συμπεριλαμβανόμενων των λιπασμάτων.

A3. Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου που οφείλονται κυρίως στην κτηνοτροφία

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού μέσω της εφαρμογής των ΚΓΠΚ 1 «Διατήρηση των μονίμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μονίμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση» , ΚΓΠΚ 2 «Κατάλληλη προστασία των υγροτόπων και τυρφώνων» αλλά και μέσω της ΚΓΠΚ 3 που αφορά στην απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, αλλά και με την εφαρμογή παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο:

1) του Άρθρου 31 Οικολογικά Σχήματα

(α) Μέσω της δράσης προστασία των αγροδασικών συστημάτων (αύξηση αποθήκευσης άνθρακα),
(β) με τις ενέργειες (ι) περιβαλλοντική διαχείριση των βοσκοτόπων (αύξηση αποθήκευσης άνθρακα),(ιι) μείωση εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου μέσω της βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου)
(γ) μέσω της δράσης «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας»

2) του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

(α) Μέσω της παρέμβασης ενισχύσεις για την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι) στην γεωργία και κτηνοτροφία

(β) Δάσωση γεωργικών γαιών

3) του άρθρου 73 Επενδύσεις

Μέσω της παρέμβασης «Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» μέσω της οποίας ενισχύονται επενδυτικά σχέδια για την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές και η προμήθεια εξοπλισμού σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την διαχείριση των αποβλήτων τους

4) Μέσω των τομεακών προγραμμάτων των οπωροκηπευτικών και του ελαιολάδου -βρώσιμης ελιάς και του οίνου και του άρθρου 47 α και 58 α προβλέπεται η υλοποίηση επενδύσεων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις για την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας , της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας

A4. Αντιμικροβιακή αντίσταση (Antimicrobialresistance - AMR)

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού με την ενσωμάτωση σχετικών ρυθμίσεων για την ευζωία των ζώων και την χρήση αντιβιοτικών στη διαμόρφωση τόσο των εθνικών ρυθμίσεων για τις Κανονιστική Απαιτήση Διαχείρισης (ΚΑΔ) 8,9,10 όσο και με την εφαρμογή παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου.

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο

1) του Άρθρου 31 Οικολογικά Σχήματα

Με την δράση του εμπλουτισμού του σιτηρεσίου με στόχο τη μείωση της ανάγκης χρήσης αντιμικροβιακών.

2) του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

Η παρέμβαση «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων». Η συγκεκριμένη Παρέμβαση στοχεύει στην προαγωγή της ευζωίας των παραγωγικών ζώων με ενέργειες/δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων, πέραν των επιβαλλόμενων από την Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία.(δεσμεύσεις που υπερκαλύπτουν) τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης 8,9,10,11 που στο σύνολο τους περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Άρθρου 46 «Ευζωία των ζώων» του κατ εξουσιοδότηση Κανονισμού 2021/xxxx

Ο κύριος στόχος είναι η βελτίωση «δεικτών» της Ελληνικής εκτροφής που έχουν, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, επιπτώσεις στην έκφραση φυσιολογικής συμπεριφοράς (ψυχολογική κατάσταση) και στη σωματική υγεία των ζώων. Μέσω της παρέμβασης εξυπηρετείται και ο στόχος της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο για την μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών που είναι συνάρτηση τόσο της βελτίωσης των συνθηκών εκτροφής όσο και της καλύτερης επιστημονικής επιτήρησης των εφαρμοζόμενων πρακτικών και της καλύτερης στόχευσης με στόχο τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών . Οι ενισχύσεις αφορούν σε συγκεκριμένες ενέργειες/δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, που ακολουθούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα/πρωτόκολλα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις που κατηγοριοποιούνται σε μια ή περισσότερες από τις

τέσσερις κατηγορίες: (α) Διατροφή, (β) Σταβλισμό, (γ) Υγεία και (δ) Εκδήλωση χαρακτηριστικών φυσιολογικής συμπεριφοράς των ζώων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009)

3) του άρθρου 73 Επενδύσεις

Η δεύτερη παρέμβαση «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης» αφορά την παροχή ενισχύσεων στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την υλοποίηση επενδύσεων με αποκλειστική στόχευση την βελτίωση της βιοασφάλειας και της ευζωίας. Η παρέμβαση αφορά σε όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ενσταβλισμένων ζώων με στόχο την μείωση των ασθενειών, την μείωση των τραυματισμών και γενικότερα την υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και της βιοασφάλειας. Οι επενδύσεις στοχεύουν στην διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και στη λήψη όλων εκείνων των μέτρων που θα πρέπει να λαμβάνονται από το σύνολο των παραγωγικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται όλες οι νόσοι των ζώων και οι ζωνοόσοι που δύναται να εμφανιστούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη λοιμωδών νοσημάτων στα ζώα ενισχύονται οι επενδύσεις, οι οποίες αφορούν στην ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με την εφαρμογή των οποίων αποτρέπεται

A5. Νέες ασθένειες των φυτών.

Από τα προτεινόμενα Μέτρα για την επίτευξη της συγκεκριμένης δράσης που εμπίπτουν στο πεδίο επιλεξιμότητας των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου (η λήψη θεσμικών και διοικητικών μέτρων δεν εξυπηρετείται από το Στρατηγικό Σχέδιο) η προώθηση των τοπικών ποικιλιών που είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες εξυπηρετείται μέσω των παρεμβάσεων

1) του Άρθρου 31 Οικολογικά Σχήματα

Μέσω της δράσης «Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών σιτηρών» που εμπίπτει στην πρώτη παρέμβαση «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών» των οικολογικών σχημάτων

2) του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

Μέσω της δράσης. «Καλλιέργεια τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση» της παρέμβασης «Προστασία και διατήρηση γενετικών πόρων» και

-

A6. Αύξηση των εκτάσεων της βιολογικής γεωργίας

Το στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού με την παρέμβαση του Άρθρου 70 Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις «Ενισχύσεις για την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι) στην γεωργία και κτηνοτροφία»

Η Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα

B1. Επαναφορά της φύσης στη γεωργική γη

Η εντατικοποίηση της γεωργίας έχει συμβάλλει στη μείωση της βιοποικιλότητας. Με δεδομένο ότι η γεωργία αποτελεί τον μεγαλύτερο «χρήστη» του εδάφους απαιτείται η μετάβαση σε βιώσιμες γεωργικές πρακτικές.

Το Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνει μια σειρά παρεμβάσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της δράσης

Κατ' αρχάς η ΚΓΠΚ 8 συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας και στη διατήρηση του τοπίου με τέσσερις τρόπους (α) Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται για μη παραγωγικά

στοιχεία ή περιοχές, (β) Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου (γ) Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών και (δ) και τα μέτρα πρόληψης για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών, αναμένεται η συμπλήρωση και ενίσχυση του συστήματος προστασίας της βιοποικιλότητας στις γεωργικές εκτάσεις.

Η διεύρυνση, μέσω της παρέμβασης του άρθρου 31, τόσο από πλευράς πεδίου εφαρμογής (μικρές σε μέγεθος εκμεταλλεύσεις με αρόσιμες γαίες, εκμεταλλεύσεις με δενδρώδεις) όσο και σε έκταση (υπερδιπλασιασμός της έκτασης εφαρμογής) στις περιοχές οικολογικής εστίασης. Συνεπώς η γεωργική έκταση που «αποδίδεται» στην άγρια ζωή αυξάνεται σημαντικά. Πέραν αυτού βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, αφού με την εξασφάλιση της συνδεσιμότητας, τα αγροοικοσυστήματα καθίστανται πιο λειτουργικά όπως π.χ. με τη δημιουργία οικολογικών διαδρόμων. Τοιουτοτρόπως, αναμένεται να συμβάλλει αποτελεσματικότερα στην προστασία της φύσης και του τοπίου εντός των γεωργικών εκτάσεων αλλά και να αυξήσει την προσφορά οικοσυστημικών υπηρεσιών όπως η επικονίαση και η καταπολέμηση εχθρών με τη χρήση φυσικών λύσεων (ωφέλιμα έντομα και μικροοργανισμοί). Η προστασία των αγροδοσικών συστημάτων και των καλλιεργειών σε αναβαθμίδες, σημαντικών για τη βιοποικιλότητα αλλά και πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου, πάλι μέσω των παρεμβάσεων του άρθρου 31, αναβαθμίζει και επεκτείνει την αποτελεσματικότητα της προστασίας αφού καλύπτονται και οι τρεις αγρονομικές περιφέρειες.

Οι στοχευμένες παρεμβάσεις του άρθρου 70, όπως η παρέμβαση για συγκεκριμένες δράσεις εντός των γεωργικών εκτάσεων του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000, η παρέμβαση για την προστασία του αγροτικού τοπίου σε γεωργικά συστήματα υψηλής αξίας για τη φύση (HNV) αλλά και για τη χρησιμοποίηση εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας, με μια δράση εξ αυτών σε ένα ιδιαίτερο αγροοικοσύστημα – τους ορυζώνες υπό κατάκλιση, εμπλουτίζουν και ενισχύουν τις δράσεις προστασίας της βιοποικιλότητας και διατήρησης του τοπίου και ενσωματώνουν λύσεις βασισμένες στη φύση στην καθημερινή πρακτική των γεωργών.

Μείωση κατά 50% της χρήσης των χημικών φυτοφαρμάκων και κατά 50 % των πλέον επικίνδυνων.

Η επίτευξη του στόχου για το 10% της χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης να έχει χαρακτηριστικά τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας, εξυπηρετείται μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου τόσο με την εφαρμογή του προτύπου ΚΓΠΚ 8, και ακόμα περισσότερο με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του και στις δενδρώδεις καλλιέργειες μέσω παρέμβασης στο πλαίσιο των προγραμμάτων για το κλίμα και το περιβάλλον του άρθρου 31 θα εμπλουτιστεί το αγροτικό τοπίο με γραμμικά και σημειακά στοιχεία, αυξάνοντας έτσι την ποικιλομορφία. Πέραν αυτού η παρέμβαση για την προστασία των αγροδοσικών συστημάτων και στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες αλλά και τη διατήρηση των ετήσιων και δενδρωδών καλλιεργειών σε περιοχές με αναβαθμίδες θα επεκτείνει την προστασία σε περιοχές με ιδιαίτερα πλούσια ποικιλομορφία τοπίων όπως τα μωσαϊκά πολυκαλλιεργειών κλπ.

Η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου στην επίτευξη των στόχων για την αύξηση των εκτάσεων της βιολογικής γεωργίας και της μείωσης της χρήσης των φυτοφαρμάκων παρουσιάζονται στα σημεία Α1 και Α6 ανωτέρω

B2. Αντιμετώπιση της απώλειας εδάφους και αποκατάσταση των χερσαίων οικοσυστημάτων

Οι πυρκαγιές και οι καταστροφές των δασών, η υπερβόσκηση, η εφαρμογή κακών γεωργικών πρακτικών και η αστική επέκταση οδηγούν σε ερημοποίηση, απώλεια της οργανικής ύλης άρα και της γονιμότητας του εδάφους και διάβρωση.

Η αυξημένη συμβολή στην αποτελεσματική διαχείριση εδαφικών πόρων αναμένεται να προέλθει με τη συνέχιση μέσω της ΚΓΠΚ 5, της εφαρμογής μέτρων μειωμένης κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους. Θα επιτευχθεί έτσι η προστασία των εδαφικών πόρων ιδιαίτερα στις γεωργικές εκτάσεις, οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικό κίνδυνο διάβρωσης, κυρίως λόγω των κλίσεων. Με τη συνέχιση και βελτίωση της ΚΓΠΚ 6 «Κανένα ακάλυπτο έδαφος την/τις πιο ευαίσθητη/-ες περίοδο/-ους» αναμένεται να ενισχυθεί σημαντικά τόσο η αντιδιαβρωτική προστασία αλλά και η διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους με τη σταθεροποίηση ή και αύξηση της οργανικής ουσίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένας από

τους κύριους παράγοντες που έπαιξαν θετικό ρόλο στην προστασία από τη διάβρωση και στη διατήρηση της οργανικής ουσίας (σύμφωνα με τη Μελέτη Κοσμά και συνεργατών) ήταν το ότι δια των μέτρων του ΠΑΑ εξασφαλίστηκαν καλύτερες συνθήκες φυτοκάλυψης.

Με την εφαρμογή της ΚΓΠΚ 7 «Αμειψισπορά», η οποία προτείνεται να ενσωματωθεί στην παρούσα μορφή της διαφοροποίησης των καλλιεργειών με βελτιώσεις, αναμένεται να έχει εφαρμοστεί στο 21% των γεωργικών εκτάσεων της χώρας ένα ευνοϊκό για τη βελτίωση του δυναμικού του εδάφους καθεστώς στο τέλος μιας τετραετίας.

Μια σειρά δράσεων και παρεμβάσεων στα πλαίσια των προγραμμάτων για το κλίμα και το περιβάλλον του άρθρου 31, αναμένεται να συμβάλλουν στην προστασία των εδαφικών πόρων. Μεταξύ αυτών είναι η ενίσχυση των καλλιεργειών σε αναβαθμίδες, η ενίσχυση των αγροδασικών συστημάτων που αναμένεται να βελτιώσουν την αντιδιαβρωτική προστασία αφ' ενός αλλά και να συμβάλλουν στη διατήρηση της γονιμότητας των εδαφών αφετέρου. Τέλος, η βιολογική γεωργία τόσο με τη μορφή της διατήρησης (άρθρο 31) όσο και της μετατροπής (άρθρο 70) θα συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των εδαφικών πόρων.

Η προστασία των δασών από πυρκαγιές εξυπηρετείται μέσω του άρθρου 73 Επενδύσεις και της παρέμβασης «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»

B3. Αύξηση της ποσότητας των δασών και βελτίωση της υγείας και της ανθεκτικότητας

Η αύξηση των δασικών εκτάσεων και η βελτίωση της υγείας και της ανθεκτικότητας τους εξυπηρετείται μέσω :

- 1) του Άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» μέσω της παρέμβασης «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων»
- 2) του άρθρου 73 «Επενδύσεις» και της παρέμβασης «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»

B4. Παραγωγή ενέργειας

Στο Στρατηγικό Σχέδιο δεν είναι επιλέξιμη η ενίσχυση επενδύσεων για την παραγωγή ενέργειας από την καύση ενεργειακών φυτών

B5. Αποκατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων

Ο στόχος για την αποκατάσταση της ελεύθερης ροής των ποταμών σε μήκος 25.000 Km μέχρι το 2030. Δεν εμπίπτει στο πλαίσιο των επιλέξιμων παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου

B6. Μείωση της ρύπανσης

Η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου στην επίτευξη των στόχων για την μείωση της απώλειας θρεπτικών ουσιών κατά τουλάχιστον 50%, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι δεν θα υπάρξει επιδείνωση της γονιμότητας του εδάφους, παρουσιάζεται στην ενότητα Α2 ανωτέρω

B7. Αντιμετώπιση των χωροκατακτητικών ειδών

Η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου στην επίτευξη του στόχου επιχειρείται μέσω του ΚΓΠΚ που προβλέπει την προαιρετική ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση του προβλήματος των χωροκατακτητικών ειδών. Αναμένεται ότι με την πρόσφατη έκδοση (7/12/2021) της ΚΥΑ «Μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 «για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών» θα γίνει δυνατή η εξειδίκευση των δράσεων. Σε κάθε περίπτωση στο πλαίσιο της ΚΑΔ 4 απαγορεύεται η εισαγωγή ξένων ειδών στις περιοχές NATURA 2000 ενώ στις παρεμβάσεις για την προστασία των αγροδασικών συστημάτων και τη διατήρηση καλλιεργειών σε εδάφη

με αναβαθμίδες του άρθρου 31, ο καθαρισμός και η απομάκρυνση των χωροκατακτητικών ειδών περιλαμβάνονται στις ενισχυόμενες πρακτικές.

3 Συνοχή της στρατηγικής και συμπληρωματικότητες

3.1 Επισκόπηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής δομής

3.1.1 Περιγραφή της συνολικής συμβολής της αιρεσιμότητας στους συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία δ), ε) και στ)

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια

Το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ συμβάλλει πολλαπλά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, στην προσαρμογή σε αυτή καθώς επίσης και στη βιώσιμη ενέργεια, όπως παρουσιάζεται ακολούθως:

Ως προς τη συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου στον 4^ο ειδικό στόχο μέσω της εφαρμογής της αυξημένης αιρεσιμότητας, αυτή αναμένεται να είναι καθοριστική στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής με τους παρακάτω τρόπους:

- Με την ενσωμάτωση στις υποχρεώσεις της αυξημένης αιρεσιμότητας της ΚΓΠΚ 1 «Διατήρηση των μόνιμων λειμώνων βάσει της αναλογίας των μόνιμων λειμώνων σε σχέση με τη γεωργική έκταση σε εθνικό, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο ομάδας εκμεταλλεύσεων ή σε επίπεδο εκμετάλλευσης, σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2018» και τη μέγιστη αποδεκτή μείωση της τάξης του 5 % σε σύγκριση με το έτος αναφοράς, αναμένεται να διατηρηθούν γύρω στα 2 εκατομμύρια ha μόνιμων βοσκοτόπων (1.934.241,83) ή το 41% των συνολικών εκτάσεων, που απολαμβάνουν των άμεσων ενισχύσεων. Συγκεκριμένα οι γεωργοί που διαχειρίζονται βοσκοτόπους δέχονται ειδοποίηση όταν η αναλογία μειωθεί κατά 4%. Οι γεωργοί που έχουν μετατρέψει βοσκοτόπους σε άλλες γεωργικές χρήσεις ειδοποιούνται να επαναφέρουν τις εκτάσεις τους σε βοσκοτόπους όταν η αναλογία μειωθεί άνω του 4,5%. Το αποτέλεσμα είναι ότι αποφεύγεται η αύξηση της έκλυσης αερίων θερμοκηπίου, αφού οι μόνιμοι βοσκότοποι (και ειδικά στην Ελλάδα λόγω της μη εντατικής τους εκμετάλλευσης) λειτουργούν ως αποθήκες άνθρακα.
- Για την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 2 «Κατάλληλη προστασία των υγροτόπων και τυρφώνων» στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα όπως παρακάτω:
  - ο Για τους υγροτόπους που βρίσκονται εντός προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA ισχύει η γενική απαγόρευση καλλιέργειας στις όχθες των υδατικών όγκων και η απαγόρευση της γεωργικής αξιοποίησης καλλιεργήσιμων εκτάσεων, που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων υδάτινων αποδεκτών – κυρίως λιμνών- σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Πέραν αυτών σταδιακά (με έναρξη εντός του πρώτου εξαμήνου του 2023) παραδίδονται τα ειδικά διαχειριστικά σχέδια για τις γεωργικές εκτάσεις εντός του δικτύου NATURA, των οποίων η εκπόνηση έχει ήδη αρχίσει.
  - ο Οι υγροτόποι εκτός του δικτύου προστατευόμενων περιοχών προστατεύονται επίσης δια της γενικής απαγόρευσης καλλιέργειας στις όχθες των υδατικών όγκων και την απαγόρευση της γεωργικής αξιοποίησης καλλιεργήσιμων εκτάσεων, που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων υδάτινων αποδεκτών – κυρίως λιμνών- σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Ειδικά, εντός των ορίων των μικρών νησιωτικών υγροτόπων, βάσει ΠΔ του 2012, απαγορεύονται οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης και επιτρέπονται κατ' εξαίρεση οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή/και στη διαχείριση των υγροτόπων, στο πλαίσιο εφαρμογής εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων. Επίσης απαγορεύονται οι αποξηράνσεις και τα αποστραγγιστικά έργα, οι επιχωματώσεις, η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων, η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας, η επέκταση των καλλιεργειών, η βόσκηση, εκτός αν από ειδική μελέτη, προκύπτει ότι σχετίζεται με τη διατήρηση και οικολογική διαχείριση του υγροτόπου, οι παρεμβάσεις που προκαλούν αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των γεωτρήσεων και της άντλησης υδάτων, εκτός αν αποσκοπούν στη διατήρηση του υγροτόπου και οι παρεμβάσεις που αλλοιώνουν το τοπίο. Οι υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις διατηρούν τη χρήση τους.

- ο Οι τυρφώνες προστατεύονται από τη συνίζηση, δια της απαγόρευσης καύσης της καλαμιάς – υπολειμμάτων. Από σχετικές μελέτες προκύπτει η ανάγκη για ενδεδειγμένη εξέταση των συνθηκών και έκδοση ειδικών οδηγιών ορθών γεωργικών πρακτικών. Εντός του 2023 αναμένεται να έχουν οριοθετηθεί οι τυρφώνες βάσει της κατάταξης CORINE και έως το 2025 θα είναι έτοιμοι οι οδηγοί ορθών γεωργικών πρακτικών.

Σε κάθε περίπτωση με την επίσημη οριοθέτηση των τυρφώνων θα εφαρμοστεί η απαγόρευση άρωσης (ploughing), οπότε προβλέπεται να μεγαλώσει ακόμα περισσότερο η έκταση στην οποία λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των πλούσιων σε οργανική ουσία εδαφών. Δεν είναι δυνατόν όμως να γίνει προς το παρόν μια αξιόπιστη ποσοτική εκτίμηση, η οποία μπορεί να καταστεί δυνατή μετά την ενσωμάτωση των σχετικών γεωχωρικών δεδομένων στη βάση LPIS.

- Τέλος η ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 3 που αφορά στην απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας αναμένεται να συμβάλλει στη διατήρηση και ενδεχομένως στην αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος σε μια σημαντική έκταση στη χώρα (1.503.010,13 ha ή το 32% της ΧΓΕ). Συγκεκριμένα, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, ο γεωργός επιλέγει μια ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές αναφορικά με τα υπολείμματα των καλλιεργειών:

- ο Ενσωμάτωση στο έδαφος,
- ο βόσκηση της καλαμιάς
- ο διατήρηση της καλαμιάς στο χωράφι κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή της την επόμενη καλλιεργητική περίοδο. Ο γεωργός μπορεί να προβεί σε καύση της καλαμιάς μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατόπιν αδείας. Εντός των περιοχών του Ευρωπαϊκού Δικτύου NATURA 2000 (απαγορεύεται η καύση της καλαμιάς χωρίς εξαίρεση).

Είναι φανερό ότι με την εφαρμογή της νέας αυξημένης αιρεσιμότητας τουλάχιστον δύο από τις τρεις αγρονομικές περιφέρειες στο σύνολό τους, ήτοι οι αρόσιμες καλλιέργειες και οι βοσκότοποι, που καλύπτουν γύρω στα $\frac{3}{4}$ της ΧΓΕ της χώρας θα βρίσκονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο σε καθεστώς προστασίας και θα συμβάλλουν στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, αφού θα αποφεύγεται η αποδέσμευση αερίων θερμοκηπίου, από τα πλούσια σε άνθρακα εδάφη.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας·

Για την πληρέστερη παρουσίαση της συμβολής των προβλεπόμενων στο πλαίσιο της αυξημένης αιρεσιμότητας ρυθμίσεων, στην επίτευξη του ειδικού στόχου 5 «Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας» είναι αναγκαίο να διαχωριστεί η ανάλυση στις ενέργειες που αποσκοπούν στην διαχείριση των υδατικών πόρων και τις αντίστοιχες για την αποτελεσματική διαχείριση των εδαφικών πόρων. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους καθιστούν τον διαχωρισμό δυσχερή.

Αποτελεσματική διαχείριση υδατικών πόρων

Με την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 4 «Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων» στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ενισχυμένη αιρεσιμότητα αναμένεται να πλαισιώσουν τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της ΚΑΔ 2 και συγκεκριμένα του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (ΥΑ1848/278812/081021 ΦΕΚ Β4855), καθώς και αυτά που προβλέπονται από τα προγράμματα δράσης των 30 ευπρόσβλητων ζωνών ΚΥΑΥΠΕΝ/ΓΡΕΓΥ/38552/265/25.04.2019.

Συγκεκριμένα, υδατικό σώμα ορίζεται το ποτάμι, το υδατόρεμα, η λίμνη, η αρδευτική διώρυγα και η αποστραγγιστική τάφρος και το κανάλι. Στην εν λόγω ζώνη ανάσχεσης απαγορεύεται η εφαρμογή χημικών λιπασμάτων, κοπριάς και χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (buffer strip), όπου δε χρησιμοποιούνται λιπάσματα, ανόργανα ή οργανικά, κοπριά και φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Το ελάχιστο πλάτος της ζώνης ορίζεται σε τρία (3) μέτρα κατά μήκος φυσικών επιφανειακών υδάτινων σωμάτων (ποτάμι, υδατόρεμα, λίμνη, διώρυγες, τάφροι, κανάλια). Σε αγροτεμάχια με κλίση εδάφους μεγαλύτερη του 8%, οι παραγωγοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα σε μια ζώνη ελάχιστου πλάτους έξι (6) μέτρων κατά μήκος των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων. Η εφαρμογή κοπριάς δεν επιτρέπεται σε αποστάσεις 10 μ. και 20 μ. για στερεή και υγρή κοπριά αντιστοίχως, από επιφανειακά υδάτινα σώματα.

Η προτεινόμενη απαγόρευση χρήσης φυτοφαρμάκων πλησίον των υδατορευμάτων προβλέπεται να μειώσει την πιθανότητα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων.

Επίσης με την συμπερίληψη όλων των λιπασμάτων (ανόργανων και οργανικών) αναμένεται να περιοριστεί η ρύπανση των υδάτων (εκτός από το άζωτο) και από το φώσφορο ο οποίος παρά το γεγονός ότι είναι ιδιαίτερα δυσδιάλυτος, προκαλεί ρύπανση λόγω της επιφανειακής απορροής, συμβάλλοντας συνεπώς και στην συμμόρφωση στην ΚΑΔ 1 για τον έλεγχο των διάχυτων πηγών ρύπανσης από τα φωσφορικά άλατα.

Εκτιμάται ότι η υποχρέωση που απορρέει από την ΚΓΠΚ 4 αφορά σε 382.496 ha και περίπου 370.000 αγροτεμάχια

Παράλληλα, επειδή όπως προαναφέρθηκε η διαχείριση του εδάφους και του ύδατος στη γεωργία αποτελεί ένα αδιάσπαστο σύμπλοκο, και οι τρεις GAEC που στόχο έχουν την προστασία του εδάφους παίζουν σημαντικό ρόλο και στην προστασία της ποιότητας των υδατικών πόρων (βλ. την ανάλυση για τις αντίστοιχες GAEC)

Αποτελεσματική διαχείριση εδαφικών πόρων

Για την εφαρμογή της ΚΓΠΚ 5 «Διαχείριση του οργώματος για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους», λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους θα εφαρμοστούν τα παρακάτω:

- Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.
- Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 12% οι παραγωγοί υποχρεούνται να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιέργητες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι περιφερειακές αρχές δύνανται με αιτιολογημένη απόφαση τους να μεταβάλλουν τους παραπάνω όρους. Στην απόφαση θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι οι μεταβολές θα έχουν μηδενική ή θετική επίπτωση στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά, φτάνει τα αγροτεμάχια να εφάπτονται. Μπορούν δε να καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από ήδη υπάρχουσες αναβαθμίδες ή/και αναχώματα ή/και λωρίδες άγριας ζωής.
- Η άρδευση δεν γίνεται με τη μέθοδο της κατάκλυσης.
- Δεν καταστρέφονται οι ξερολιθιές, τα αναχώματα και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων.
- Σε αγροτεμάχια με αροτραίες καλλιέργειες και κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται ή άροση των αγροτεμαχίων από τις 1/11 έως και την 15/3.

Οι παραπάνω προβλέψεις αφενός προστατεύουν από τη διάβρωση αφετέρου προσαρμόζονται στις υπάρχουσες συνθήκες, έτσι ώστε να είναι εφαρμόσιμες χωρίς να δημιουργούν κινδύνους για την ασφάλεια των παραγωγών, γεγονός που θα τις καθιστούσε ανεφάρμοστος αλλά και δεν επιβαρύνουν δυσανάλογα τους παραγωγούς.

Παράλληλα, μέσω της προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση, προστατεύονται τα επιφανειακά ύδατα από την ρύπανση που προέρχεται από την επιφανειακή απορροή, που είναι ο κύριος μηχανισμός της διάχυτης φωσφορικής ρύπανσης.

Τα αγροτεμάχια με αναβαθμίδες εξαιρούνται από την εφαρμογή του προτύπου καθώς δεν διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης.

Εκτιμάται ότι αυτή η ΚΓΠΚ 5 θα καλύψει 445.629 ha αρόσιμων καλλιεργειών.

Η ΚΓΠΚ 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες» αποσκοπεί επίσης στην προστασία του εδάφους. Για τη συμμόρφωση στη συγκεκριμένη ΚΓΠΚ, οι παραγωγοί στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των αρόσιμων υποχρεούνται να διατηρούν φυτική κάλυψη μεφυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 05/3 και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια.

Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την εδαφοκάλυψη πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες.

Στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των μονίμων και έχουν κλίση πάνω από 10% επιβάλλεται υποχρεωτική φυτική κάλυψη με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 5/3.

Η περιοχή που καλύπτεται από την GAEC 6, αποτελείται από το σύνολο των αρόσιμων και το τμήμα των μονίμων που βρίσκονται σε αγροτεμάχια με εδαφική κλίση άνω του 10% ήτοι σε 2.100.888 ha.

Η συνέχιση και βελτίωση της ΚΓΠΚ 6 «Κανένα ακάλυπτο έδαφος την/τις πιο ευαίσθητη/-ες περίοδο/ους» αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην αντιδιαβρωτική προστασία αλλά και στη διατήρηση ή και αύξηση της οργανικής ουσίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένας από τους κύριους παράγοντες που έπαιξαν θετικό ρόλο στην προστασία από τη διάβρωση και στη διατήρηση της οργανικής ουσίας (σύμφωνα με τη Μελέτη Κοσμά και συνεργατών ήταν το ότι δια των μέτρων του ΠΑΑ εξασφαλίστηκαν καλύτερες συνθήκες φυτοκάλυψης.

Επίσης, η κάλυψη του εδάφους κατά τη διάρκεια των έντονων βροχοπτώσεων συμβάλλει στη δέσμευση και συγκράτηση στο έδαφος των ευδιάλυτων θρεπτικών, όπως τα νιτρικά και συνεπώς στην αποφυγή της διήθησης και της συνεπακόλουθης ρύπανσης των υπογείων υδάτων.

Τέλος, η ΚΓΠΚ 7 «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη, εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό» σχετίζεται με τη διατήρηση της γονιμότητας των εδαφών, η οποία εφαρμόζεται ως εξής: Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 10 εκταρίων, εφαρμόζεται αμειψισπορά. Ο γεωργός πρέπει να εξασφαλίσει σε όλη την έκταση που καλύπτεται με αρόσιμες καλλιέργειες, τη διαδοχή καλλιεργειών διαφορετικών βοτανικών γενών, συμπεριλαμβανομένης τυχόν επίσπορης ως δευτερεύουσας καλλιέργειας, κατά τη διάρκεια μιας σειράς τριών καλλιεργητικών περιόδων.

Από την υποχρέωση εξαιρούνται οι εκμεταλλεύσεις :

1. Όταν η αρόσιμη γη καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας.

2. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης:

2. 1. χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών,
- 2.2. καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών
2. 3. χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαυση
- 2.4. ή αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων,

3. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:

3. 1. αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο,
- 3.2. χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών

3.3 καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου αυτής.

4. ή αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.

5. Οι εκμεταλλεύσεις που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ".

Η ΚΓΠΚ 7 αφορά σε 608.834 ha αρόσιμων καλλιεργειών.

Με την προτεινόμενη βελτίωση της ΚΓΠΚ 7, με βάση την οποία, ο γεωργός πρέπει να εξασφαλίσει τη διαδοχή καλλιεργειών διαφορετικών βοτανικών ειδών, αναμένεται να έχουμε σημαντικά ευεργετικά αποτελέσματα στο δυναμικό του εδάφους. Τα αποτελέσματα αυτά αφορούν στη φυσική δομή του, στη γονιμότητα, στην οργανική ουσία και στη μικροχλωρίδα του, στη χημική περιεκτικότητα του, συμπεριλαμβανομένων των υπολειμμάτων λιπασμάτων ή φυτοφαρμάκων καθώς επίσης και την παρουσία σε αυτό παράσιτων και ασθενειών. Επίσης, το έδαφος συγκρατεί αποτελεσματικότερα τα ευδιάλυτα θρεπτικά όπως τα νιτρικά και αποφεύγεται έτσι η ρύπανση των υπογείων υδάτων μέσω της διήθησης.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6: Συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας, ενίσχυση των υπηρεσιών οικοσυστήματος και διατήρηση οικοτόπων και τοπίων

Με την ενσωμάτωση στο σύστημα της ενισχυμένης αιρεσιμότητας της ΚΓΠΚ 8 η οποία έχει τέσσερεις διαστάσεις (α) Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται για μη παραγωγικά στοιχεία ή περιοχές, (β) Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου (γ) Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών και (δ) Προαιρετικά, μέτρα για την

αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών, αναμένεται η συμπλήρωση και ενίσχυση του συστήματος προστασίας της βιοποικιλότητας στις γεωργικές εκτάσεις.

Ειδικότερα, με την πρόβλεψη για τη συνέχιση με τις ίδιες προϋποθέσεις και λεπτομέρειες εφαρμογής αλλά και τους ίδιους όρους της διάθεσης ελάχιστου ποσοστού γεωργικών εκτάσεων εκτιμάται ότι η εφαρμογή της θα υπερβεί τα 600.000 ha αρόσιμων καλλιεργειών(608.834 ha) και έτσι να αποδίδεται στην «άγρια ζωή» έκταση που υπερβαίνει τα 24.000 ha.

Με την πρόταση για οριοθέτηση, χαρτογράφηση και κυρίως τη συμπερίληψη στο σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων του ΟΠΕΚΕΠΕ (LPIS) αναμένεται να αρθούν τα εμπόδια για τη διατήρηση των στοιχείων του τοπίου, αφού σε πολλές περιπτώσεις η μη σαφής οριοθέτησή τους και η μη συμπερίληψή τους είχε σαν αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητά τους, όπως όταν η έκτασή τους ξεπερνά ένα μέγεθος π.χ. 0,1 ha στην περίπτωση των μη προσβάσιμων βοσκοτόπων, όπως αναφέρεται στο «GUIDANCE DOCUMENT ON THE LAND PARCEL IDENTIFICATION SYSTEM (LPIS)». Ο αποκλεισμός στοιχείων του τοπίου από την επιλεξιμότητα για ενίσχυση λειτουργεί όπως είναι φυσικό ως αντικίνητρο για τη διατήρησή τους. Δεν είναι δυνατόν επί του παρόντος να γίνει ποσοτική εκτίμηση.

Με την πρόταση για την επαναφορά της πρόβλεψης για την απαγόρευση εισαγωγής χωροκατακτητικών ειδών στις προστατευόμενες περιοχές καθώς και την πρόβλεψη για ενσωμάτωση πρακτικών που θα προκύψουν από το αναμενόμενο σχέδιο δράσης, αναμένεται να συμβάλλει το Στρατηγικό Σχέδιο στην αντιμετώπιση του προβλήματος της διάδοσης των χωροκατακτητικών, ειδικά στις προστατευόμενες περιοχές. Δεν είναι δυνατόν επί του παρόντος να γίνει ποσοτική εκτίμηση.

Με την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 9 και τη συνέχιση της «Απαγόρευσης της μετατροπής ή άροσης των μόνιμων βοσκότοπων σε περιοχές του δικτύου Natura 2000», αναμένεται να συνεχιστεί το καθεστώς προστασίας που ισχύει μέχρι σήμερα. Η προστασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, ιδιαίτερα με τη διεύρυνση του πεδίου που επέρχεται με την υιοθέτηση του νέου ορισμού των μόνιμων βοσκότοπων που προτείνεται και έως την ολοκλήρωση των Σχεδίων Διαχείρισης Βοσκοτόπων καθώς και των Ειδικών Σχεδίων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης των γεωργικών εκτάσεων εντός των περιοχών NATURA 2000. Η ΚΓΠΚ 9 αφορά στις εκτάσεις μόνιμων βοσκότοπων εντός των περιοχών NATURA 2000 και τις εκμεταλλεύσεις που τις διαχειρίζονται. Δεν είναι δυνατόν επί του παρόντος να γίνει ποσοτική εκτίμηση. Μια πρώτη προσέγγιση θα μπορούσε να γίνει μετά την αναμενόμενη ενσωμάτωση, τόσο των επικαιροποιημένων οριοθετήσεων των περιοχών NATURA, όσο και των μόνιμων βοσκότοπων σύμφωνα με τον προτεινόμενο ορισμό, στο σύστημα LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ. Εφαρμόζονται επίσης σε ότι αφορά τους βοσκοτόπους και οι ΚΑΔ 3 και 4, που αφορούν στην προστασία της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικτόπων στις περιοχές NATURA 2000.

3.1.2 Επισκόπηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των σχετικών βασικών προϋποθέσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 31 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3, της αιρεσιμότητας και των διαφόρων παρεμβάσεων που αφορούν τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους

Η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου που εξυπηρετούν την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων εξετάζεται με βάση:

(α) την αναφορά στις υποχρεωτικές δεσμεύσεις που προσδιορίζουν τα οκτώ Πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) και οι ένδεκα κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ),

(β) τους στόχους, το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των παρεμβάσεων για το κλίμα και το περιβάλλον του άρθρου 31 «Οικολογικά σχήματα» του Πυλώνα Ι, που έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να υπερβαίνουν αλλά να είναι συμπληρωματικά των ΚΓΠΚ και των ΚΑΔ,

(γ) τους στόχους, το περιεχόμενο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης», του πυλώνα ΙΙ, που έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να υπερβαίνουν αλλά να είναι συμπληρωματικά των ΚΓΠΚ και των ΚΑΔ.

Η επισκόπηση της συμπληρωματικότητας ανάμεσα στα τρία επίπεδα της πράσινης αρχιτεκτονικής εκκινεί από την αυξημένη αιρεσιμότητα ή/και τις απαιτήσεις για τη γραμμή βάσης στις επιμέρους παρεμβάσεις. Η επισκόπηση εξετάζει το βαθμό συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων των «οικολογικών σχημάτων» του άρθρου 31 με το πρώτο επίπεδο όπως περιγράφεται παρακάτω αλλά και την συνάρθρωση των

περιβαλλοντικών, κλιματικών και άλλων δεσμεύσεων του άρθρου 70, όπως αυτά εφαρμόζονται και για όλους τους ειδικούς στόχους και τα επιμέρους περιβαλλοντικά ζητήματα.

Σχηματικά μπορεί να περιγραφεί η προσέγγιση όπως στο σχήμα παρακάτω:

Τόσο στα οικολογικά σχήματα (άρθρου 31) όσο και στις περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης (άρθρου 70), η γραμμή βάσης συνίσταται στα εξής:

- τις σχετικές ΚΑΔ και τα πρότυπα ΚΓΠΚ, που θεσπίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο I, τμήμα 2 του καν. (ΕΕ) 2021/2115,
- τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την καλή διαβίωση των ζώων, καθώς και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο,
- τις προϋποθέσεις που καθορίζονται για τη διατήρηση της γεωργικής έκτασης, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται μόνο οι δράσεις των συγκεκριμένων παρεμβάσεων που αποτελούν υποσύνολο της λογικής της παρέμβασης του ΣΣ ΚΑΠ για την εξυπηρέτηση των κλιματικών και περιβαλλοντικών στόχων, που ολοκληρώνεται με τον ευάριθμο αριθμό παρεμβάσεων του άρθρου 73 «Επενδύσεις» και την παρέμβαση του άρθρου 72 «Ειδικά ανά περιοχή μειονεκτήματα που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις», οι οποίες θα παρουσιασθούν αναλυτικά στην ενότητα 3.1.3. Στην Ελλάδα τα δάση έχουν καταλυτικό ρόλο στην αποθήκευση άνθρακα, αφού αποτελούν τις κύριες καταβόθρες του, ενώ ο παραγωγικός ρόλος των δασών είναι ιδιαίτερα περιορισμένος. Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει αρνητικά τα δάση στην Ελλάδα καθιστώντας τα περισσότερο ευάλωτα σε πυρκαγιές, λόγω των ακραίων καιρικών συνθηκών, που σημειώνονται με επιταχυνόμενο ρυθμό. Παρά το ότι οι παρεμβάσεις στα δάση δεν υπόκεινται στους ΚΓΠΚ και ΚΑΔ κρίνεται σκόπιμο να περιληφθούν στην παρούσα ενότητα.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια

Εξετάζοντας τον ΕΣ4, ειδικότερα δε τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, η γραμμή βάσης συνίσταται στις τρεις ΚΓΠΚ και συγκεκριμένα την ΚΓΠΚ 1 για τη διατήρηση των μόνιμων λειμώνων βάσει της αναλογίας των μόνιμων λειμώνων σε σχέση με τη γεωργική με μέγιστη αποδεκτή μείωση της τάξης του 5 % σε σύγκριση με το έτος 2018, η οποία αφορά σε 1.934.242 ha βοσκοτόπων, η ΚΓΠΚ 2 για την προστασία των πλούσιων σε άνθρακα εδαφών, δηλαδή των υγροτόπων και των τυρφώνων και η ΚΓΠΚ 3 για την απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, που αφορά σε 1,540,159 ha αρόσιμων καλλιεργειών.

Επιπλέον, των δύο πρώτων ΚΓΠΚ, στο πλαίσιο των ecoschemes του άρθρου 31, το ΣΣ ΚΑΠ υπερβαίνοντας την απλή διατήρηση, προβλέπει με την παρέμβαση Π1-31.5 «*Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου*», τη βελτίωση αγροδασικών συστημάτων, μέρος των οποίων είναι βοσκοτόποι πλούσιοι σε ξυλώδη βλάστηση, οι οποίοι ακριβώς λόγω της παρουσίας δένδρων και θάμνων, παράλληλα με την ύπαρξη ποωδών, δεσμεύουν περισσότερο άνθρακα, σε σχέση με τα βοσκοτόπια με αποκλειστικά ποώδη βλάστηση.

Πέραν αυτού με την παρέμβαση Π1-31.7 «*Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων*», όχι μόνο διατηρούνται, αλλά και προστατεύονται ενεργητικά από την υποβάθμιση, βοσκοτόπια τα οποία λόγω ενός συνδυασμού φυσικών (ανάγλυφο, εδαφική σύσταση και κλιματικές συνθήκες) αλλά και ανθρωπογενών παραγόντων (υπερβόσκηση) κινδυνεύουν από υποβάθμιση, με την ενίσχυση για τη μείωση της βοσκοφόρτωσης.

Στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής δια της προστασίας των πλούσιων σε οργανική ουσία εδαφών, πέραν των προστατευτικών μέτρων, που λαμβάνονται στο πλαίσιο της ΚΓΠΚ 2, συντελεί και το δεύτερο σκέλος της παρέμβασης Π1-31.5 «*Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου*», που αφορά στα γεωργοδασικά συστήματα, ήτοι τα συστήματα αρόσιμων καλλιεργειών με πλούσια παρουσία δένδρων (δασικών ή παραγωγικών), τα οποία λειτουργούν αποτελεσματικά ως αποθήκες άνθρακα.

Η παρέμβαση Π1-31.9 για τη «*Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας*» βελτιώνει ακόμα περισσότερο περαιτέρω τη δέσμευση άνθρακα στη γεωργία.

Προχωρώντας στο επόμενο επίπεδο, οι αγρο-περιβαλλοντικές δεσμεύσεις του άρθρου 70, όσον αφορά στο μετριασμό και ειδικά στην αύξηση της αποθήκευσης άνθρακα και ειδικά με την παρέμβαση Π3-70-4.1 για τη «*Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων*» θα συμβάλλει στην αύξηση της δέσμευσης άνθρακα.

Τέλος, με παρεμβάσεις μέτρα του άρθρου 73, που αφορούν σε επενδύσεις όπως το Π3-73-1.3 «*Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων*» και Π3-73-3.4 «*Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)*», ολοκληρώνουν τις παρεμβάσεις για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και δασοκομία, ως την πρώτη προσέγγιση για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Η δεύτερη προσέγγιση για το μετριασμό αφορά στη μείωση των εκπομπών. Αυτό στο επίπεδο της γραμμής βάσης επιδιώκεται με την ΚΓΠΚ 3 Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας. Για τη συμμόρφωση σε αυτήν την ΚΓΠΚ ο γεωργός για την αρόσιμη καλλιέργεια που διαθέτει επιλέγει μια ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές αναφορικά με τα υπολείμματα των καλλιεργειών, είτε ενσωμάτωση στο έδαφος, είτε βόσκηση της καλαμιάς, είτε τέλος διατήρηση της καλαμιάς στο χωράφι κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή της την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Με την παρέμβαση Π1-31.4 «*Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία*», το ΣΣ ενισχύει τον παραγωγό που διαθέτει αρόσιμη καλλιέργεια, αφενός για να επιδιώξει όχι την απλή ενσωμάτωση ή βόσκηση αλλά την κομποστοποίηση των υπολειμμάτων και την επιστροφή της οργανικής ουσίας στον αγρό του. Πέραν αυτού επεκτείνει την δυνατότητα εφαρμογής της κομποστοποίησης κ.λπ., και στα υπολείμματα των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες. Με τον τρόπο αυτό επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής πρακτικών που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αλλά και βελτιώνεται ποιοτικά η εφαρμογή της ΚΓΠΚ, αφού συμπληρώνεται με την ισχυρότερη δέσμευση άνθρακα αλλά και τη βελτίωση του εδάφους, μειώνοντας τις ανάγκες σε θρεπτικά και συνεπώς τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου για την παρασκευή, μεταφορά και εφαρμογή χημικών λιπασμάτων.

Με την παρέμβαση Π1-31.7 «*Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων*» και ειδικά με την τέταρτη δράση της παρέμβασης, δηλαδή την ενίσχυση για την κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου

στηρεσίου, το Στρατηγικό Σχέδιο στοχεύει στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την εκτροφή των ζώων και ειδικά των μηρυκαστικών.

Η πρόνοια του ΣΣ ΚΑΠ για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ολοκληρώνεται με την παρέμβαση Π3-73-2.6 «Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις».

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας

Όσον αφορά στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων η γραμμή βάσης συνίσταται στην ΚΓΠΚ 4 «Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων» και τις ΚΑΔ 1 «Έλεγχος διάχυτων πηγών ρύπανσης από φωσφορικά άλατα» και ΚΑΔ 2 «Προστασία Υδάτων από νιτρορύπανση».

Η ΚΓΠΚ σε αυτή την περίπτωση λειτουργεί συμπληρωματικά με τις ΚΑΔ, δεδομένου ότι επεκτείνει τις πρόνοιες που αφορούν περιοχές με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά σε όλα τα αγροτεμάχια που γειτνιάζουν σε επιφανειακά υδατικά σώματα.

Κατ' αρχάς άμεση συνέργεια με τις ΚΓΠΚ και ΚΑΔ επιδιώκεται με την παρέμβαση Π1-31.2 «Επέκταση των ζωνών οικολογικής εστίασης» 10%, το οποίο επεκτείνει τη δυνατότητα αποχής από την εφαρμογή λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και σε εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμες εκτάσεις μικρότερες από 10 ha αλλά και στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται σε αγροτεμάχια που βρίσκονται πλησίον υδατικών σωμάτων, η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση λογίζεται εξαιρώντας την περιοχή που αφήνεται υποχρεωτικά.

Συμπληρωματικά επίσης, σε σχέση με τη γραμμή βάσης δρα η παρέμβαση Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας». Και αυτό γιατί κατ' αρχάς για να ενισχύεται ο παραγωγός, ο οποίος έχει υποχρέωση να εφαρμόζει την ΚΓΠΚ και τις ΚΑΔ, θα πρέπει στις υποχρεωτικές ζώνες ανάσχεσης να διατηρεί, χωρίς χρήση αγροχημικών, φυτά ξενιστές επικονιαστών ή/και ωφέλιμων οργανισμών. Αλλά και δίνει τη δυνατότητα για επέκταση της πρακτικής της φυτοκάλυψης χωρίς χρήση αγροχημικών, σε όλες τις αρόσιμες και μόνιμες καλλιέργειες, συμβάλλοντας στην αποτροπή α. της διήθησης των ευδιάλυτων θρεπτικών (νιτρικά) στα υπόγεια νερά αλλά και β. της επιφανειακής απορροής των δεσμευόμενων στο έδαφος θρεπτικών (κυρίως φωσφορικά). Συνεπώς στην αποτροπή της ρύπανσης των επιφανειακών και των υπόγειων υδροφορέων.

Πέραν αυτής τόσο η παρέμβαση Π1- 31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων» και ειδικά οι δράσεις, που αφορούν στη μειωμένη χρήση φυτοπροστατευτικών, στον περιορισμό της ρύπανσης μέσω χρήσης εξοπλισμού ακριβείας αλλά και η χρήση εξελιγμένων λιπασμάτων δρουν συμπληρωματικά αφού οι επιλέξιμες εκτάσεις είναι αυτές που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές αλλά και ενισχύουν και επεκτείνουν την εφαρμογή της ΚΓΠΚ 4 και των ΚΑΔ 1 και 2 και σε περιοχές, όπου δεν προβλεπόταν ως υποχρεωτική.

Η κύρια συμβολή των παρεμβάσεων του άρθρου 70 στην προστασία της ποιότητας υδάτων προέρχεται από την παρέμβαση Π3-70-2.1 «Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)», που υπερβαίνει τις ελάχιστες απαιτήσεις που προσδιορίζουν τα ΚΑΔ 1 και 2 με την απαγόρευση της χρήσης χημικών λιπασμάτων. Η παρέμβαση στοχεύει στην ένταξη νέων δικαιούχων για την μετατροπή των εκμεταλλεύσεων από συμβατικές σε βιολογικές καλλιέργειες και είναι απόλυτα συμπληρωματικά με την παρέμβαση Π1-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας», μέσω της οποίας ενισχύονται οι δικαιούχοι για την παραμονή στο παραγωγικό σύστημα της βιολογικής παραγωγής.

Συμπληρωματικά, λόγω της απαγόρευσης χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων και φυτοφαρμάκων αφού η κύρια στόχευση του είναι η προστασία του αγροτικού τοπίου λειτουργούν οι παρεμβάσεις Π3-70-1.2 «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου» και η παρέμβαση Π3-70-1.3 «Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας», με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων, που έχει ως κύρια στόχευση τη μείωση της χρήσης ζιζανιοκτόνων και φυτοφαρμάκων, η έκπλυση των οποίων επιδρά στην ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων.

Η εξοικονόμηση ύδατος εξυπηρετείται μέσω των παρεμβάσεων του Άρθρου 73 παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις.

Η γραμμή βάσης για τη βιώσιμη διαχείριση των εδαφικών πόρων απαρτίζεται από τρεις ΚΓΠΚ. Την ΚΓΠΚ 5 «Διαχείριση του οργώματος για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους»,

λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους, την ΚΓΠΚ 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες» αλλά και την ΚΓΠΚ 7 «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη, εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό».

Σε σχέση με την ΚΓΠΚ 5, συμπληρωματικά δρα η παρέμβαση Π1- 31.8 «*Ενίσχυση για τη διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες*», που αφορά σε αρόσιμες και μόνιμες καλλιέργειες, στις οποίες δεν υποχρεούνται ο παραγωγός, εφόσον το αγροτεμάχιο διαθέτει αναβαθμίδες, να εφαρμόσει τα μέτρα για την προστασία από τη διάβρωση αλλά μόνο να μην καταστρέφει τις αναβαθμίδες. Με δεδομένο ότι η μεγαλύτερη πίεση που δέχονται οι καλλιέργειες στις αναβαθμίδες είναι η εγκατάλειψή τους, λόγω του ασύμφορου της καλλιέργειας (μειωμένη προσβασιμότητα, μειωμένη έως ελάχιστη δυνατότητα εκμηχάνισης, συνεπώς ιδιαίτερα αυξημένο κόστος καλλιέργειας) η παρέμβαση δρα συμπληρωματικά με την ΚΓΠΚ 5 ως προς την προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, τόσο με την ενίσχυση για τη συνέχιση της καλλιέργειας, όσο και με την ενθάρρυνση των παραγωγών για να συντηρούν τις αναβαθμίδες αυτές τηρώντας τις τοπικά ισχύουσες προδιαγραφές /κανόνες κατασκευής. Η παρέμβαση του άρθρου 73, επίσης Π3-73-3.3 «*Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής ή αναδημιουργίας αναβαθμίδων*» είναι συμπληρωματική των ΚΓΠΚ 5 και παρέμβασης Π1-31.8, αφού προνοεί για την κατασκευή νέων ή ανακατασκευή παλαιότερων αναβαθμίδων που έχουν υποστεί ανεπανόρθωτες βλάβες.

Σε σχέση με την ΚΓΠΚ 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες», η συμπληρωματικότητα επιδιώκεται κατ' αρχάς με την εφαρμογή της παρέμβασης Π1-31.3 «*Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας*». Η βελτιωμένη και επαυξημένη αποτελεσματικότητα επιδιώκεται με τα εξής δύο στοιχεία:

α. Η εφαρμογή της φυτοκάλυψης επεκτείνεται και στις μόνιμες καλλιέργειες ως δυνατότητα, καλύπτοντας έτσι μεγαλύτερη έκταση.

β. Ενισχύεται η αποτελεσματικότητα αφού αντί να είναι μια απλή κάλυψη του εδάφους με τα υπολείμματα ή με αυτοφυή βλάστηση, ο παραγωγός καλείται αλλά και ενισχύεται για να εφαρμόσει μια πιο αποτελεσματική πρακτική η οποία και μεγαλύτερη προστασία προσφέρει στο έδαφος και εμπλουτίζει τη γονιμότητα αλλά και ενισχύει τη βιοποικιλότητα και συνεισφέρει στη μείωση των αγροχημικών. Πέραν αυτού του οικολογικού σχήματος και η Π1-31.6 «*Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης*», ειδικά οι δράσεις που αφορούν στη μηχανική ζιζανιοκτονία, τα πολλαπλά κλαδέματα και τη φυτοκάλυψη, δρουν συμπληρωματικά με την ΚΓΠΚ 6, αφού όλα συντείνουν στο να μην μένει ακάλυπτο το έδαφος.

Τέλος, σε ότι αφορά στη βιώσιμη διαχείριση των εδαφικών πόρων και την τελευταία ΚΓΠΚ 7, «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη», υπάρχουν δυο παρεμβάσεις που δρουν συμπληρωματικά με αυτήν:

- Π1-31.1 «*Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών*», η οποία ενισχύει στην υποχρεωτική κατά την ΚΓΠΚ 7 αμειψισπορά, τη χρήση συγκεκριμένων ειδών και ποικιλιών αρόσιμων, οι οποίες απαιτούν λιγότερη ή και καθόλου άρδευση και εφαρμογή αγροχημικών.
- Π1-31.7 «*Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων*», η δράση που αφορά στη δημιουργία τεχνητών λειμώνων, δρα συμπληρωματικά αφού προσφέρει τη δυνατότητα ενισχυόμενης αμειψισποράς.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6: Συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας, ενίσχυση των υπηρεσιών οικοσυστήματος και διατήρηση οικοτόπων και τοπίων

Στην περίπτωση του ΕΣ 6 «Συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας, ενίσχυση των υπηρεσιών οικοσυστήματος και διατήρηση οικοτόπων και τοπίων» η γραμμή βάσης συγκροτείται από την ΚΓΠΚ 8 «Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή στοιχεία» και την ΚΓΠΚ 9 «Απαγόρευση της μετατροπής ή άρσης των μόνιμων λειμώνων που έχουν χαρακτηριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι λειμώνες σε περιοχές του δικτύου Natura 2000» σε συνδυασμό με τις ΚΑΔ 3 και 4, που αφορούν στην προστασία της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων στις περιοχές NATURA 2000.

Η συνάρθρωση και συμπληρωματικότητα μεταξύ των οριζόμενων ως γραμμή βάσης και των λοιπών στοιχείων της πράσινης αρχιτεκτονικής κατ' αρχάς στηρίζεται στην παρέμβαση Π1-31.2 «*Επέκταση των ζωνών οικολογικής εστίασης*» 10%, το οποίο επεκτείνει τη δυνατότητα δημιουργίας ζωνών οικολογικής εστίασης και σε εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμες εκτάσεις μικρότερες από 10 ha αλλά και στις

περιπτώσεις που εφαρμόζεται σε αγροτεμάχια που βρίσκονται πλησίον υδατικών σωμάτων, η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση λογίζεται, εξαιρώντας την περιοχή που αφήνεται υποχρεωτικά. Και μάλιστα εμπλουτίζεται και ενισχύεται με την πρόβλεψη για πρόσθετη ενίσχυση όταν ο παραγωγός επιλέξει να εμπλουτίσει ακόμα περισσότερο τη βιοποικιλότητα με τη φύτευση και διατήρηση φυτών ξενιστών, επικονιαστών και ωφέλιμων οργανισμών, σε συμφωνία με το σχέδιο δράσης για τους επικονιαστές αλλά και με μείωση της ανάγκης χρήσης φυτοπροστατευτικών λόγω της ενίσχυσης των ωφέλιμων οργανισμών. Συμπληρωματικά, σε σχέση με τη γραμμή βάσης δρα η παρέμβαση Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας». Και αυτό γιατί κατ' αρχάς επεκτείνεται η δυνατότητα ενίσχυσης για τη δημιουργία ζωνών οικολογικής εστίασης στις μόνιμες καλλιέργειες, τόσο στον υπόροφο, όσο και στα περιθώρια των μόνιμων φυτειών. Με την πρόβλεψη δε για πρόσθετη ενίσχυση όταν ο παραγωγός επιλέξει να εμπλουτίσει ακόμα περισσότερο τη βιοποικιλότητα με τη φύτευση και διατήρηση φυτών ξενιστών επικονιαστών και ωφέλιμων οργανισμών, σε συμφωνία με το σχέδιο δράσης για τους επικονιαστές αλλά και με μείωση της ανάγκης χρήσης φυτοπροστατευτικών λόγω της ενίσχυσης των ωφέλιμων οργανισμών.

Άλλες παρεμβάσεις με συμπληρωματική προς τη γραμμή βάσης όπως αυτή ορίστηκε προηγουμένως είναι και οι παρεμβάσεις α) Π1-31.5 «Βελτίωση αγροδοσικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου» και β) Π1-31.8 «Ενίσχυση για τη διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες», αφού ενισχύουν τη βελτίωση των οικοσυστημάτων που είναι πλούσια σε στοιχεία του τοπίου με την ενεργητική ενίσχυση, από πλευράς παραγωγών, βελτίωση των στοιχείων του τοπίου και της βιοποικιλότητας με απομάκρυνση των χωροκατακτητικών ειδών και διαχείριση της φυτοπροστασίας χωρίς χρήση χημικών φυτοπροστατευτικών.

Τέλος, η παρέμβαση Π1-31.10 «Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας», είναι συμπληρωματική αφού διευρύνει την έννοια των στοιχείων του τοπίου και ενισχύει την διατήρηση ολόκληρων περιοχών που συγκροτούν φυσικές ενότητες.

Η παρέμβαση Π3-70-1.1 «Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών» περιλαμβάνει δύο δράσεις:

Δράση 1: «Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας». Η δράση είναι εστιασμένη σε βιοτόπους σημαντικών, σπάνιων ή απειλούμενων ειδών της ορνιθοπανίδας. Οι παραγωγοί ενισχύονται για να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Η μη συγκομιδή εφαρμόζεται σε ενιαίο/ενιαία τμήματα, αφορά περίοδο τριών (3) μηνών μετά τη συνήθη, κατά περίπτωση, ημερομηνία συγκομιδής, δηλαδή για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου.
- στα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης, στα οποία δεν συγκομίζεται η παραγωγή, απαγορεύεται η χρήση συνθετικών λιπασμάτων και χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια των πενταετών δεσμεύσεων, κατ' έτος και καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης, προκειμένου να δημιουργηθούν ζώνες άγριας ζωής απαλλαγμένες από εισροές. Η έκταση που δεν συγκομίζεται αποτελεί περιοχή τροφοδοσίας για την ορνιθοπανίδα προσφέροντας φυτική τροφή (σπόροι και άλλα μέρη του φυτού) αλλά και περιοχή προσέλκυσης εντόμων που πολλαπλασιάζονται, αυξάνοντας τον αριθμό των διαθέσιμων, για την ορνιθοπανίδα, εντόμων και προνυμφών. Ειδικά μερικά δίπτερα ελκούνται από τα ψυχανθή και γεννούν τα αυγά σε σημεία που υπάρχει αφθονία αφίδων για τις προνύμφες τους. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται και ο πληθυσμός των βλαβερών για την καλλιέργεια αφίδων. Οι δεσμεύσεις αυτές υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας 2009/147 για την υποχρέωση διατήρησης σε καλή κατάσταση των οικοτοπων των άγριων πτηνών

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι), η οποία στοχεύει στη διατήρηση και στην προστασία απειλούμενων μεγάλων θηλαστικών, των οποίων ο βιότοπος εξαρτάται μερικώς από τις γεωργικές καλλιέργειες και στην προστασία και διαχείριση της άγριας πανίδας, στο βαθμό που αυτή συνδέεται στενά ή εξαρτάται από τις αγροτικές γαίες και οι πληθυσμοί της έχουν υποστεί σοβαρή μείωση κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Οι παραγωγοί ενισχύονται για να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Στην εν λόγω έκταση απαγορεύεται ο ψεκασμός με χημικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και ζιζανιοκτόνα.

- διατηρούν ελεύθερης πρόσβασης στην άγρια ζωή, τις ενισχυόμενες εκτάσεις
- διατηρούν τα υπάρχοντα μονοπάτια και τα μικρά αρδευτικά κανάλια
- μην χρησιμοποιούν δολώματα
- μην κάνουν χρήση χημικών εντομοκτόνων στην εξωτερική ζώνη πλάτους 12 μέτρων των αγροτεμαχίων που καλλιεργούνται με σιτηρά, το χρονικό διάστημα 15 Μαρτίου έως 10 Ιουνίου.

Οι ανωτέρω δεσμεύσεις υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 6 της οδηγίας 92/43 που επιτρέπει τη χρήση αγροχημικών και δολωμάτων, με την υποχρέωση να περιορίζεται στην ενσωμάτωση καταλλήλως στο έδαφος για τα κοκκώδη αγροχημικά, τα δε δολώματα τρωκτικοκτονίας να τοποθετούνται εντός των στοών των τρωκτικών, ώστε να μην είναι ορατά ενώ δεν προβλέπει δεσμεύσεις για ασυγκόμιστη παραγωγή.

Η παρέμβαση Π3-70-1.2 «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου» υπερβαίνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ΚΓΠΚΠ 8 αφού εφαρμόζεται σε δενδρώδεις καλλιέργειες ενώ υπερκαλύπτει και τις απαιτήσεις της ΚΑΔ 8 αφού εφαρμόζεται πλήρης απαγόρευση των ζιζανιοκτόνων. Η παρέμβαση Π3-70-1.2 «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου» λειτουργεί απόλυτα συμπληρωματικά με την Π1-31.10 «Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας» και αποτελούν τις κύριες παρεμβάσεις για την εξυπηρέτηση του στόχου της διατήρησης των χαρακτηριστικών του τοπίου. Η διαφοροποίηση μεταξύ των παρεμβάσεων έγκειται στο ότι στην παρέμβαση του Π3-70-1.2, οι γεωργοί αναλαμβάνουν και υλοποιούν πρόσθετες εργασίες (μηχανική ζιζανιοκτόνα, πρόσθετες δαπάνες κλαδέματος, περιορισμό παραγωγής και απώλεια εισοδήματος, ενώ στην παρέμβαση Π1-31.10 η ενίσχυση παρέχεται για τη συνέχιση της άσκησης γεωργικής δραστηριότητας και τη μη εγκατάλειψη αυτής.

Οι παρεμβάσεις Π3-70-1.4 «Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση», Π3-70-1.5 «Διατήρηση απειλούμενων αυτόχthonων φυλών αγροτικών ζώων» δε σχετίζονται με ΚΓΠΚ και ΚΑΔ αλλά έχουν πολύ μεγάλη συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας.

Σημαντική συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας έχουν και οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται σε περιοχές NATURA και αφορούν στα δάση χωρίς όμως να σχετίζονται με ΚΓΠΚ και ΚΑΔ. Η παρέμβαση Π3-70-4.2 «Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή», που εφαρμόζεται σε α) δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000, που έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) ή Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), εκτός των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) (ΦΕΚ 1495/Β/06.09.2010), β) λοιπές δασικές περιοχές, κατά προτεραιότητα όμορες, με τις περιοχές δικτύου Natura 2000 περιλαμβάνουν δασοκομικά και διαχειριστικά μέτρα και δράσεις ανάλογα των δράσεων, που ισχύουν σε περιοχές σε ΖΕΠ (ΚΥΑ 8353/276/Ε103, ΦΕΚ 415 Β /23-2-2012), με στόχο τη βελτίωση ή τη διατήρηση της κατάστασης των δασικών οικοσυστημάτων, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν την επιβίωση, τη διατήρηση ή/και την αύξηση της βιοποικιλότητας (τύποι οικοτόπων, χλωρίδα, πανίδα, ορνιθοπανίδα), όπως:

- Διατήρηση δέντρων με φωλιές και προστασία υπαρκτών και πιθανών θέσεων φωλεοποίησης.
- Διατήρηση ώριμων και υπερώριμων δένδρων, συνδεδριών ή συστάδων συμπεριλαμβανομένων ατόμων στρεβλών, κακόμορφων, κουφαλερών και διχαλωτών, καθώς και νεκρής ύλης, είτε ιστάμενης, είτε κατακείμενης, η οποία αποτελεί εξαιρετικό υπόστρωμα για φωλεοποίηση και τροφή.
- Διατήρηση διάκενων στα δάση, που δεν έχουν προκύψει από βίαιες αιτίες (φωτιά, παράνομη υλοτομία, κ.λπ.).
- Διατήρηση/υποβοήθηση με δασοκομικούς χειρισμούς καρποφόρων δένδρων και θάμνων, αρωματικών και φαρμακευτικών δασικών ειδών.

3.1.3 Επεξήγηση του τρόπου επίτευξης της συνολικά μεγαλύτερης συμβολής που αναφέρεται στο άρθρο 105

Η ανάδειξη και αποτύπωση της αυξημένης περιβαλλοντικής φιλοδοξίας του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ), προσδιορίζεται κανονιστικά στο άρθρο 105 «Αυξημένη φιλοδοξία όσον αφορά τους στόχους που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα» του Κανονισμού για τα Στρατηγικά Σχέδια ΚΑΠ και βασίζεται στη σύγκριση:

- των στοιχείων της στρατηγικής παρέμβασης, που προσδιορίζονται στο άρθρο 109 παράγραφος 2 στοιχείο α) «επισκόπηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής αρχιτεκτονικής του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΑΠ» σημεία i έως iii, του Κανονισμού για τα Στρατηγικά Σχέδια ΚΑΠ, με
- τη συνολική συμβολή στην επίτευξη του στόχου που ορίζεται στο άρθρο 110 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο, στοιχείο β) «τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη δράση για την κλιματική αλλαγή, με έμφαση στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, τη βιοποικιλότητα, το έδαφος και τα ύδατα», του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

Ως εισροή για την συγκριτική ανάλυση της περιβαλλοντικής φιλοδοξίας του ΣΣ ΚΑΠ, σε σχέση με την εφαρμογή της ΚΑΠ την περίοδο 2014-2020, χρησιμοποιούνται:

- οι πληροφορίες που προσδιορίζονται στο άρθρο 107 και συγκεκριμένα α) εκτίμηση των αναγκών, β) στρατηγική παρέμβασης γ) στοιχεία που είναι κοινά για διάφορες παρεμβάσεις, δ) άμεσες ενισχύσεις, παρεμβάσεις σε συγκεκριμένους τομείς και παρεμβάσεις για την αγροτική ανάπτυξη που καθορίζονται στη στρατηγική, ε) σχέδιο αριθμητικών στόχων και οικονομικό σχέδιο και τέλος αναμενόμενες βελτιώσεις σε σχέση με τους σχετικούς δείκτες αντικτύπου.
- στην παρούσα ενότητα περιγράφεται η «σύγκριση» των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων μεταξύ της περιόδου 2014-2020 και 2023-2027, με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση:
- σύγκριση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων και των στόχων της «πράσινης διάστασης» του Πυλώνα Ι της περιόδου 2014-2020, όπως αυτά αποτυπώνονται στο «πρασίνισμα» (greening), με τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις και τους στόχους των οικολογικών σχημάτων του άρθρου 31. Η σύγκριση γίνεται με βάση ποιοτικά χαρακτηριστικά και όχι ποσοτικά δεδομένα, λόγω της μεγάλης διαφοράς σε επίπεδο εξειδίκευσης – περιβαλλοντικής κλιματικής στόχευσης των οικολογικών σχημάτων σε σχέση με τις «γενικές αρχές δεσμεύσεων» του πρασινίσματος.
- παρουσίαση, σε όρους προγραμματικής στοχοθέτησης μεταξύ ομοειδών παρεμβάσεων, των πόρων/δεικτών εκροών / αποτελεσμάτων του ΣΣ ΚΑΠ με τις επιτευχθείσες τιμές των αντίστοιχων δεικτών όπως αποτυπώνονται στην Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης (AIR 2021) του ΠΑΑ 2014-2020.

Η μη διαθεσιμότητα της εκ των υστέρων Αξιολόγησης του ΠΑΑ 2014-2020, στην οποία θα αποτυπωνόταν η συμβολή των μέτρων/δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020 στις μεταβολές των τιμών των δεικτών επιπτώσεων/δεικτών πλαισίου, καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την κατασκευή σεναρίων για τη πιθανή ποσοτική μεταβολή των δεικτών πλαισίου της περιόδου 2023-2027 με βάση τον προγραμματισμό των δεικτών αποτελεσμάτων. Σχετικές αναφορές υπάρχουν στο κεφάλαιο 7 της [Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2019](#), βασίζονται όμως σε πολύ πρώιμο στάδιο της υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 (δεδομένα Δεκεμβρίου 2018).

Η σύγκριση γίνεται στο επίπεδο των τριών Ειδικών Στόχων (4,5 και 6) της ΚΑΠ 2023-2027. Για εποπτικούς λόγους, ξεχωριστά σε κάθε Ειδικό Στόχο, παρουσιάζονται σε πίνακα, η λογική της παρέμβασης για την εξυπηρέτηση των περιβαλλοντικών κλιματικών στόχων, οι παρεμβάσεις που εξυπηρετούν τους ειδικούς στόχους και οι σχετιζόμενοι δείκτες.

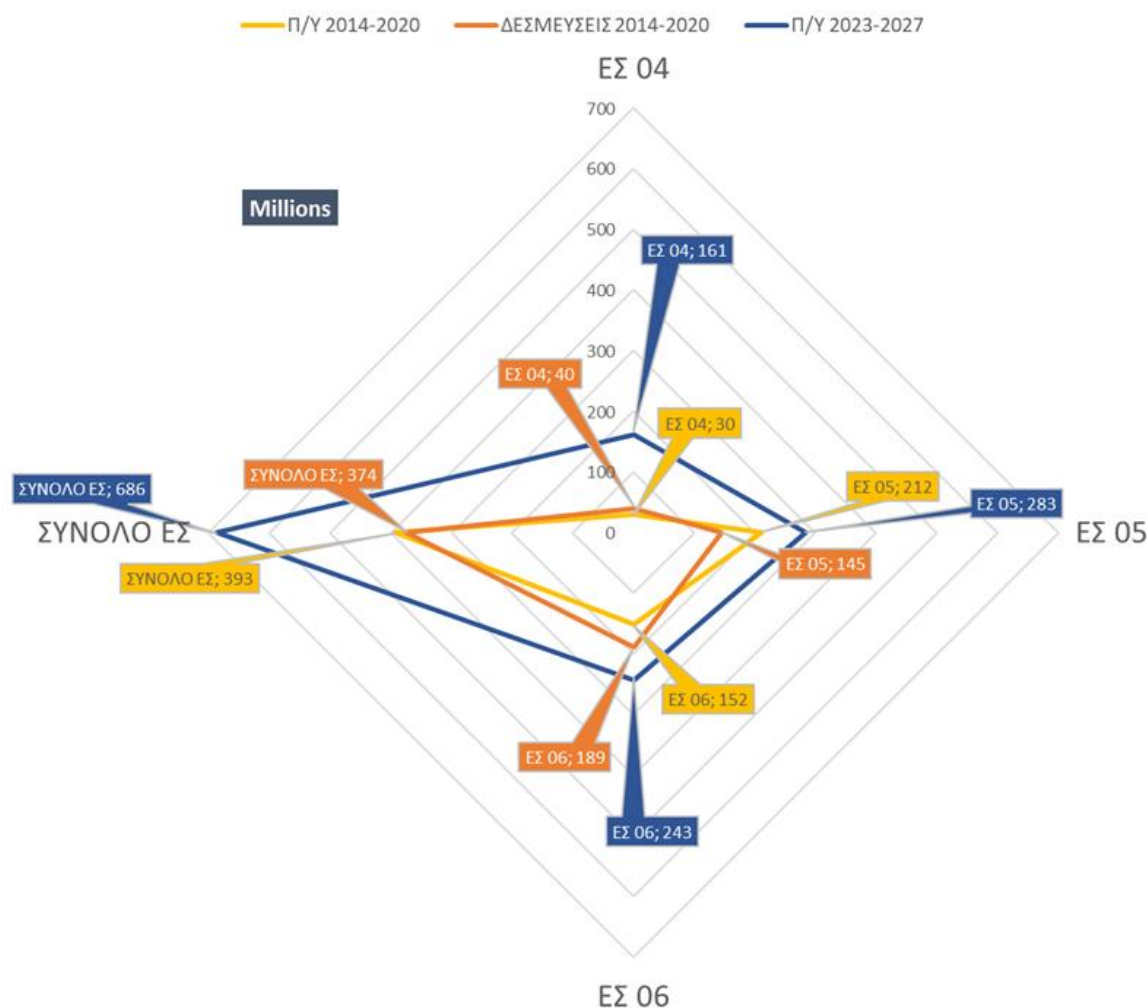
Η απόλυτη σύγκριση μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων, σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, δεν είναι απολύτως εφικτή λόγω των διαφορετικών δεικτών που χρησιμοποιούνται.

Οι δείκτες αποτελεσμάτων, την περίοδο 2014-2020 υπολογίζονται σε επίπεδο περιοχής εστίασης, ενώ την περίοδο 2023-2027 σε επίπεδο παρέμβασης. Η συσχέτιση μεταξύ των περιοχών εστίασης και των Ειδικών Στόχων, περιγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ 1.

Για να καταστεί δυνατή η σύγκριση μεταξύ δύο προγραμματικών περιόδων με διαφορετική χρονική διάρκεια (επταετής την περίοδο 2014-2020, πενταετής την περίοδο 2023-2027) αλλά και διαφορετική μεθοδολογία υπολογισμού των τιμών (στο ΠΑΑ 2014-2020 το σύνολο των δεικτών υπολογίζεται σωρευτικά ενώ την περίοδο 2023-2027 σε ετήσια βάση), οι συγκρίσεις των οικονομικών πόρων και των δεικτών ανάγονται σε ετήσια βάση (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1). Στην παρούσα ανάλυση δεν γίνεται αναφορά στις οριζόντιες παρεμβάσεις των άρθρων 78 και 79 του Κανονισμού για τα Στρατηγικά Σχέδια ΚΑΠ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Ετήσια κατανομή πόρων ανά Ειδικό Στόχο

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ (ΕΣ)

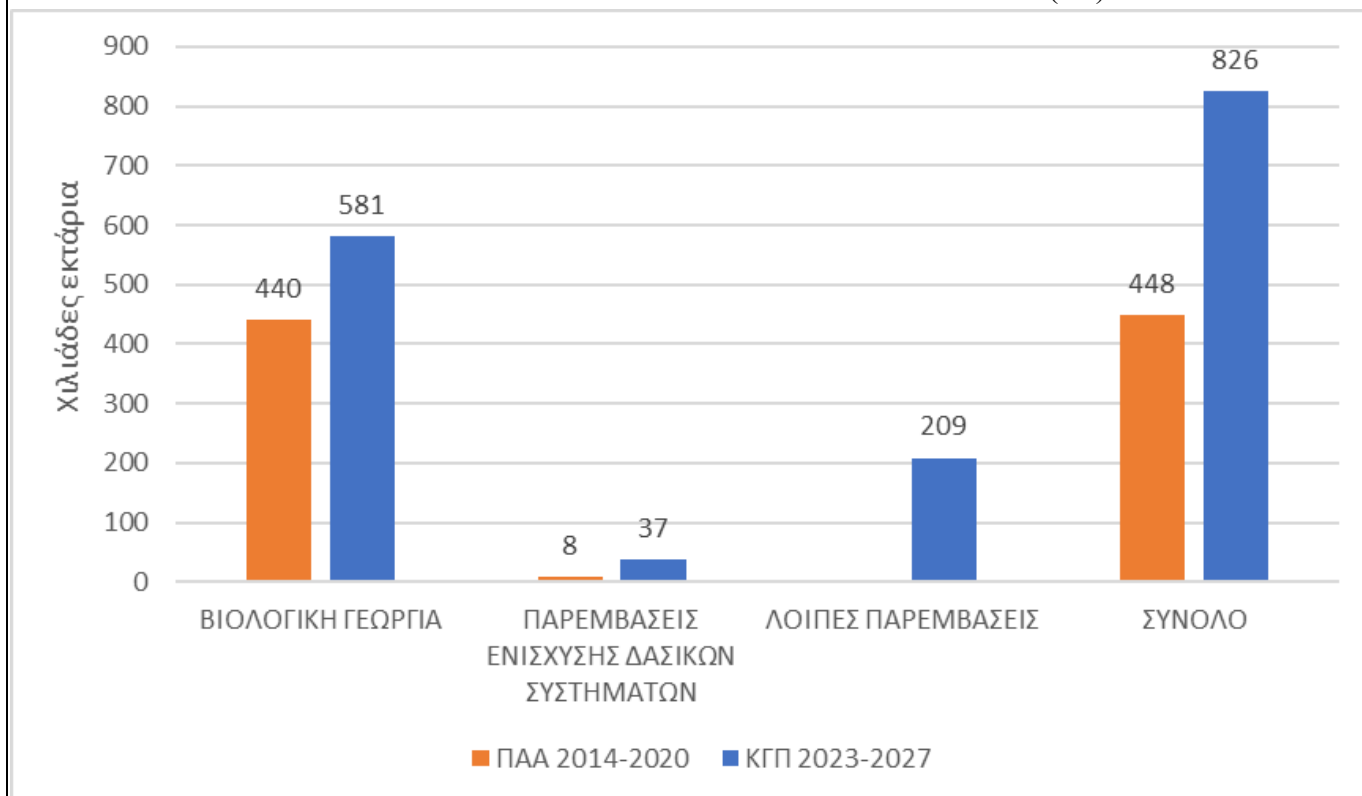
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συσχέτιση μεταξύ των περιοχών εστίασης και των Ειδικών Στόχων

ΠΑΑ 2014-2020		ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (ΣΣ) 2023-2027	
Περιοχή Εστίασης	Συνολικός Προϋπολογισμός	Ειδικός Στόχος	Συνολικός Προϋπολογισμός
4Α) Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του δικτύου Natura 2000, και εντός περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας και της κατάστασης των ευρωπαϊκών τοπίων	1.060.545.824€	(ΕΣ6) συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων,	242.621.851€
4Β) Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων		(ΕΣ5) προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της εξάρτησης από χημικές ουσίες,	282.887.344€
4Γ) Πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους		(ΕΣ5) προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης/ της μείωσης της εξάρτησης από χημικές ουσίες,	282.887.344€
5Α) Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία	373.554.711	(ΕΣ5) προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης/ της μείωσης της εξάρτησης από χημικές ουσίες,	282.887.344€
5Γ) Διευκόλυνση της παροχής και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας	24.000.000€	(ΕΣ4) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης / του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας,	160.894.198€
5Δ) Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία	111.444.665€	(ΕΣ4) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής/, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	160.894.198€
5Ε) Προώθηση της διατήρησης και δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	62.953.389€	(ΕΣ4) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής/, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	160.894.198€

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια

Η αυξημένη φιλοδοξία στον ΕΣ 4, αναδεικνύεται από τις συγκριτικά αυξημένες συνολικές εκτάσεις των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ, σε σχέση με τις ομοειδείς δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΕΣ 4- ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΣ ΚΑΠ (Ha)

Ενέργεια – Κυκλική οικονομία- Εκπομπές (μετριασμός)

Ο ΕΣ 4, είναι αντίστοιχος με την Π5: «Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας».

Οι περιοχές εστίασης 5B) «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης ενέργειας στον τομέα της γεωργίας και της μεταποίησης τροφίμων» και 5Γ) «Διευκόλυνση της παροχής και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας», εξυπηρετούνται την περίοδο 2014 - 2020 μέσω δύο επενδυτικών μέτρων:

- Μέτρο 4.1.3 γεωργικών εκμεταλλεύσεων (με αποκλειστική στόχευση την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας κα αξιοποίηση αποβλήτων)
- Μέτρο 4.2 επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης (μέσω διακριτών κατηγοριών επενδυτικών δαπανών).

Η στόχευση του Στρατηγικού Σχεδίου είναι πολλαπλώς ευρύτερη αφού η κυκλική οικονομία, η παραγωγή ΑΠΕ και η εξοικονόμηση ενέργειας, εξυπηρετούνται μέσω περισσότερων παρεμβάσεων τόσο στον Πυλώνα II, όσο και στον Πυλώνα I (ΠΙΝΑΚΑΣ 2). Ειδικότερα συμβάλουν οι παρακάτω παρεμβάσεις:

- Π3-73-2.6 Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με προϋπολογισμό 34,4Μ€, που είναι διπλάσιος σε σχέση με τον προϋπολογισμό του μέτρου 4.1.3 (17Μ€)
- Π3-73-2.7 Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων με προϋπολογισμό 10Μ€

Η αυξημένη φιλοδοξία του Στρατηγικού Σχεδίου αντανακλάται και στον αριθμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που αναμένεται να ενισχυθούν. Στο ΠΑΑ 2014-2020 ο αναμενόμενος αριθμός ωφελούμενων εκμεταλλεύσεων είναι 587, ενώ στο ΣΣ ΚΑΠ είναι 814.

Σε όρους δεικτών αποτελέσματος, υπάρχει αναντιστοιχία των μονάδων μέτρησης. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιήθηκε η τιμή του πρόσθετου δείκτη AdO.5C «Παραγόμενη Ανανεώσιμη Ενέργεια» του ΠΑΑ,

δηλαδή τα 54 εκατομμύρια KWh, που με βάση συντελεστή μετατροπής αντιστοιχούν σε 3 MW. Η αντίστοιχη τιμή του δείκτη R15 του ΣΣ ΚΑΠ είναι τριπλάσια δηλαδή 9 MW και προέρχεται από δύο παρεμβάσεις:

- Π3-73-2.6 Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Π3-73-2.7 Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων.

Εκτός των προαναφερθέντων παρεμβάσεων του Πυλώνα II, σχετικές παρεμβάσεις για την παραγωγή ΑΠΕ, αξιοποίηση αποβλήτων – υποπροϊόντων παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας, περιλαμβάνονται και στα τομεακά Προγράμματα:

Οπωροκηπευτικά – Ελαιόλαδο

- Π2-47.1-1a - 47 (α) vii) Μείωση εκπομπών και αποβλήτων, βελτίωση της χρήσης υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους και της διαχείρισης των αποβλήτων
- Π2-47.2-1a - 47 (α) iv) Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας

Στα ανωτέρω δύο τομεακά προγράμματα δεν υπάρχει κατανομή πόρων ανά παρέμβαση και δεν μπορούν να εκτιμηθούν οι σχετικοί δείκτες αποτελεσμάτων, οι οποίοι ωστόσο θα υπολογισθούν μετά την έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Οίνος

- Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής, με προϋπολογισμό 6Μ€ κατ' έτος.

Στη μείωση των εκπομπών συμβάλλουν οι παρακάτω παρεμβάσεις :

- Βιολογική Κτηνοτροφία που παρουσιάζεται σε διακριτή ενότητα
- ΠΚ 31.7 Δ «Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου»

Βασική πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (μεθάνιο) αποτελεί η κτηνοτροφία κατά την διαδικασία πέψης του ζώου (ερυγή) και την εκπονοή. Η διατροφή των ζώων παίζει καθοριστικό ρόλο στον όγκο των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Η παρέμβαση του πρώτου πυλώνα ΠΚ 31_7 Δ. «Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου», στοχεύει στον περιορισμό των εκπομπών μέσω της παροχής σιτηρεσίου χαμηλών εκπομπών. Συνολικά από τις παρεμβάσεις των echo -scheme (Π1-31.7Δ και Π1- 31-9.2 «Βιολογική κτηνοτροφία») καλύπτονται 330.316 MZK, που διαμορφώνουν την τιμή του δείκτη R13 σε 15,7%.

- ΠΚ 31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία»

Σημαντική παρέμβαση για την προώθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας και με πολλαπλή στόχευση, που σχετίζεται τόσο με τη μείωση των εκπομπών από την καύση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών (κλαδέματα), αλλά και την προστασία του εδάφους με την αύξηση της οργανικής ουσίας, είναι η παρέμβαση Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία», στο πλαίσιο της οποίας οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη δέσμευση να εφαρμόζουν την πρακτική της συγκέντρωσης των υπολειμμάτων στις αρόσιμες, του θρυμματισμού των κλαδεμάτων μετά το κλάδεμα των δέντρων, την επεξεργασία τους μέσω της κομποστοποίησης και τέλος την κατάλληλη εφαρμογή του κομπόστ, που προκύπτει στην επιφάνεια του εδάφους, η οποία εφαρμογή, πέραν των προαναφερθέντων, μειώνει και τις ανάγκες χρήσης ζιζανιοκτόνων.

Η συμβολή των δασών μέσω της αύξησης της αποθήκευσης άνθρακα παρουσιάζεται σε επόμενη ξεχωριστή ενότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΣ 4 – ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΕΚΠΟΜΠΕΣ (MITIGATION)

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΕΚΠΟΜΠΕΣ (MITIGATION)				Περιοχή Εστίασης ΣΓ ΑΠΕ Η περιοχή εστίασης 5B εξοικονόμηση ενέργειας δεν αποτελεί προτεραιότητα της ΚΑΠ 2023-2027		
Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών προϊόντων Η τιμή του δείκτη θα αυξηθεί μετά την συμπερίληψη των εκροών/αποτελεσμάτων που θα προέλθουν από τις ακόλουθες παρεμβάσεις Π2-47.1-1a - 47 (α) γ) Μείωση εκπομπών και αποβλήτων, βελτίωση της χρήσης /...και αξιοποίησής τους και της διαχείρισης των αποβλήτων (ΤΠ ΟΠΩΡ/ΙΚΩΝ), ΕΛΑΙΟΛ/ΟΥ) Π2-47.2-1a - 47 (α) δ) Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας (ΤΠ ΟΠΩΡ/ΙΚΩΝ, ΕΛΑΙΟΛ/ΟΥ) Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οinoπαραγωγής (ΤΠ ΟΙΝΟΥ)	73	(020) 814 (024) 73	R.15 Renewable energy from agriculture, forestry and from other renewable sources: Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW) 9,4 MW	Δράση 4.1.3 «Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος» Δράση 4.2.1 «Μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)»	440 συμβάσεις 693 συμβάσεις	A15: Ανανεώσιμη ενέργεια παραγόμενη από υποστηριζόμενα έργα 2 MW
ΠΚ 31_7 Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου	31	(08) 287.829 LU	R.13	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ		287.829 MZK	R.13 Μείωση των εκπομπών στον τομέα της κτηνοτροφίας 15,7%			

Προστασία Δασών από Πυρκαγιές - Προσαρμογή Δασών στην Κλιματική Αλλαγή - Αποθήκευση άνθρακα

Η περιοχή εστίασης του ΠΑΑ 2014 -2020 που σχετίζεται άμεσα με τον ΕΣ4 του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 είναι η 5Ε «Προώθηση της διατήρησης και δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία». Ωστόσο η λογική παρέμβασης του ΠΑΑ 2014-2020, κατένειμε τις δασικές παρεμβάσεις στην εξυπηρέτηση και των τριών τομέων επικέντρωσης 4Α, 4Β, 4Γ της τέταρτης προτεραιότητας Π4: «Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία», καθιστώντας με αυτό τον τρόπο δύσκολη τη σύγκριση.

Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο περιόδων είναι ποιοτική και έγκειται στη μεγαλύτερη ευρύτητα και στόχευση του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027, σε σχέση με το ΠΑΑ 2014-2020.

Το ΠΑΑ 2014-2020 περιλαμβάνει τρία Μέτρα:

- M8.1 Δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων, που αφορά μόνο στην κάλυψη ανειλημμένων υποχρεώσεων της περιόδου 2000-2006 και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται τιμή στο σχετικό δείκτη αποτελεσμάτων,
- M8.3 Πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά φαινόμενα,
- M8.4 Αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά φαινόμενα, με προϋπολογισμό ένταξης 138Μ€.

Το ΣΣ ΚΑΠ, περιλαμβάνει τέσσερεις συνολικά παρεμβάσεις που είναι:

- Π3-73-1.3 «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων», η οποία ενσωματώνει τις παρεμβάσεις των M8.3 και M8.4,
- Π3-73-3.4 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)», η οποία αντιστοιχεί σε τμήμα του M8.1 της περιόδου 2014-2020,
- Π3-70-4.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)», η οποία αντιστοιχεί σε τμήμα του M8.1 της περιόδου 2014-2020,
- Π3-70-4.2 «Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή», που για λόγους αποφυγής διπλής μέτρησης υπολογίζεται αποκλειστικά στον ΕΣ 4, ενώ η αντιστοίχου προϋπολογισμού παρέμβαση Π3-72-1.1 «Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της

προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000» υπολογίζεται στον ΕΣ 6.

Πλην των ανωτέρω παρεμβάσεων μέσω του Πυλώνα Ι χρηματοδοτείται η παρέμβαση Π1-31.5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου», που στοχεύει στη βελτίωση των υπαρχόντων αγροδασικών συστημάτων, που λειτουργούν ως αποθήκες άνθρακα.

Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών στην κλιματική αλλαγή, εντάσσονται πρώτη φορά στην ΚΑΠ. Ο ελαφρά μειωμένος «προγραμματικά» προϋπολογισμός της περιόδου 2023-2027 (130Μ€) για τον τομέα των δασών έναντι της περιόδου 2014-2020 (138Μ€), οφείλεται αφενός στη μικρότερη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου, καθώς και στη διάθεση επιπλέον 200 Μ€ για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την αναδάσωση από το Ταμείο Ανάκαμψης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΣ 4 – Προστασία Δασών από Πυρκαγιές - Προσαρμογή Δασών στην Κλιματική Αλλαγή - Αποθήκευση άνθρακα

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΑΣΩΝ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΗ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	70	(0.21) 6.862 Ha	Ο σχετικός δείκτης R30 εμπίπτει στον 6 Ειδικό Στόχο	Το <u>Υπομέτρο</u> 8.1 - στήριξη για δάσωση/ δημιουργία δασικών εκτάσεων κάλυψε ανεληγμένες υποχρεώσεις του ΕΠΑΑ 2000-2006 με δείκτη αποτελέσματος 0	"15.235 συμβάσεις 7.732,38 εκτάρια"	
Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή σε περιοχές Natura 2000	70	(0.15) 4.715 Ha	Ο σχετικός δείκτης R30 εμπίπτει στον 6 Ειδικό Στόχο	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	73	Υπολογίζεται η αναδάσωση 10.537,8Ha καμένων δασικών εκτάσεων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.3	R.17	<u>Υπομέτρο</u> 8.3 - στήριξη για την πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα <u>Υπομέτρο</u> 8.4 Αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά φαινόμενα	"96 συμβάσεις 518.157,41 εκτάρια" "20 συμβάσεις 64.226,68 εκτάρια"	
Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	73	(0.21) 6.862 Ha	R.17	Η δράση 8.1 δεν προκηρύχθηκε μέχρι το 2020		
31.5 Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	31	(0.8) 148.038,0 Ha	R.17			
ΣΥΝΟΛΟ		165.437,8Ha	R.17 «Δασωμένες εκτάσεις: Έκταση που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, γεωργοδασοκομία και αποκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των κατανομών» 3,2%			
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ Π3-73-1.3, Π3-73-3.4, Π3-73-2.7	73	(022)120, (021) 3.431 (024) 73	R.18 Επενδυτική στήριξη για το δασικό τομέα: Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας 82.702.397€			
ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΔΑΣΗ 2023-2027	70,73		130.500.000€	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΔΑΣΗ 2014-2020		123.666.962€

ΠΡΟΛΗΨΗ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Η συμβολή των δασικών μέτρων στην επίτευξη των Περιβαλλοντικών – Κλιματικών στόχων της ΚΓΠ (ΕΣ 4, 5,6) αναλύεται εκτενώς στις σχετικές ενότητες.

Η αντιμετώπιση του οξύτατου και διαρκώς επιδεινούμενου προβλήματος των δασικών πυρκαγιών που απορρέει από την αύξηση της συχνότητας εκδήλωσης πυρκαγιών την τελευταία εικοσαετία και την συνακόλουθη αύξηση της καιόμενης έκτασης εξυπηρετείται μέσω του ΣΣ με την παρέμβαση Π3-73.1.3 «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων».

Οι διατιθέμενοι στην παρέμβαση πόροι είναι σχετικά περιορισμένοι λόγω της πληθώρας παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται μέσω των πόρων του RRF και του ΕΤΠΑ.

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν μείζον πρόβλημα για την Ελλάδα για την αντιμετώπιση του οποίου έχει δρομολογηθεί και υλοποιείται πολύ σημαντικός αριθμός παρεμβάσεων, τόσο σε θεσμικό, όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Στο θεσμικό επίπεδο σημειώνεται η ψήφιση του νόμου 4662/2020 (ΦΕΚ Α 27) «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας,

αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» και η σύσταση του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων (Προεδρικό Διάταγμα 70/2021 - ΦΕΚ 161/Α/9-9-2021).

Η αντιμετώπιση του προβλήματος αποτελεί Εθνική προτεραιότητα και για το λόγο αυτό θα διατεθούν πολύ σημαντικοί πόροι από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας όπως αναλύεται κατωτέρω:

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Ο προγραμματισμός της χώρας για την αντιμετώπιση του προβλήματος των δασικών πυρκαγιών στις τέσσερις φάσεις του Κύκλου Διαχείρισης Καταστροφών (πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση, αποκατάσταση), οι εμπλεκόμενοι φορείς και οι πηγές χρηματοδότησης είναι:

(i) Πρόληψη

Μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών από εθνικούς πόρους με επιχορήγηση (σε ετήσια βάση) σε Δήμους, θα χρηματοδοτηθούν καθαρισμοί περιοχών εντός αστικού ιστού, που υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιών και καθαρισμοί περιοχών μίξης δασών οικισμών.

Το 2021 έγιναν για πρώτη φορά προληπτικές ενέργειες καθαρισμού δασών με χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας από τον εθνικό προϋπολογισμό, ενώ έχει αποφασιστεί η επέκταση του Προγράμματος και το 2022 με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - έργο ANTI NERO, προϋπολογισμού 42 εκ. €, το οποίο περιλαμβάνει τον καθαρισμό 3.803 εκταρίων δασών, τη συντήρηση δασικών δρόμων σε μήκος 10.719 χλμ. και τη συντήρηση διάνοιξη 1.625 χλμ. αντιπυρικών ζωνών).

Από το εθνικό πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας «ΑΙΓΙΣ» σχεδιάζεται να χρηματοδοτηθεί σύστημα συγκέντρωσης, χωρικά εστιασμένων μετεωρολογικών δεδομένων, που σχετίζονται με την εκδήλωση και πιθανή διάδοση της φωτιάς (καιρός της φωτιάς), προγνωστικό μοντέλο για τη διάδοση της φωτιάς που λαμβάνει υπόψη μετεωρολογικά δεδομένα, τοπογραφικά δεδομένα και δεδομένα «καυσιμότητας» (τύπος βλάστησης, ηλικία δασών, συγκέντρωση καύσιμης βιομάζας, προηγούμενες πυρκαγιές), σύστημα τηλεπικοινωνιών, επέκταση του συστήματος «ENGAGE» για την κάλυψη του μηχανοκίνητου εξοπλισμού Δήμων και Περιφερειών.

(ii) Ετοιμότητα - Έγκαιρη προειδοποίηση –Ανταπόκριση - Βραχεία Αποκατάσταση

Εμπλεκόμενοι φορείς: η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, το σύνολο των μονάδων του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, τα Δασαρχεία, οι Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας Δήμων και Περιφερειών.

Την Προγραμματική περίοδο 2021-2027 μεγάλος όγκος δαπανών περιλαμβάνεται στο κυβερνητικό πρόγραμμα «ΑΙΓΙΣ» για την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό εναέριων μέσων για επιτήρηση και καταστολή, αναβάθμιση εξοπλισμού Πυροσβεστικού Σώματος, Λιμενικού Σώματος (πλωτά μέσα απομάκρυνσης πληθυσμού και μεταφοράς εξοπλισμού) και περιορισμένο ποσό πόρων περιλαμβάνεται στα Περιφερειακά Προγράμματα για την προμήθεια μηχανημάτων έργου που χρησιμοποιούνται για τη διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, προμήθεια υδροφόρων για τη μεταφορά νερού και κάλυψη δαπανών εθελοντικών οργανώσεων Δασοπροστασίας.

(iii) Αποκατάσταση

Βασική πηγή χρηματοδότησης των αναδασώσεων αποτελεί ο εθνικός προϋπολογισμός, το Πράσινο Ταμείο, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Μ8.4)/Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027, δωρεές, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το Ταμείο Αρωγής χρηματοδοτεί την καταβολή αποζημιώσεων σε πολίτες και επιχειρήσεις (πλην πρωτογενούς τομέα), πολίτες που έχουν υποστεί ζημιές από τις πυρκαγιές, ενώ μέσω ΕΛΓΑ παρέχονται οι αποζημιώσεις σε γεωργούς και κτηνοτρόφους.

Θεσμικές Παρεμβάσεις

Πολύ πρόσφατα θεσμοθετήθηκε η υποχρέωση των ιδιωτών για καθαρισμό των οικοπέδων στις εντός σχεδίου περιοχές και η επιβολή διοικητικών προστίμων (ΦΕΚ Β 1301/18-3-2022) σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, καθώς και η δημιουργία ειδικού σώματος δασοπυροσβεστών. Οι «Ειδικές Μονάδες Δασικών Επιχειρήσεων», όπως ονομάζονται, θα αποτελούνται από 500 άτομα, τα οποία θα στελεχώσουν έξι διαφορετικές αερομεταφερόμενες ομάδες ανά την Ελλάδα (ΦΕΚ Α 28/22-2-2022). Επίσης, θεσμοθετήθηκε η «ΑΝΤΙΠΥΡ» ως μέθοδος πυρόσβεσης (ν. 4916/2022, αριθ. 91 - Χρήση φωτιάς για κατάσβεση υπαίθριων πυρκαγιών ΦΕΚ Α' 65/28.03.2022).

Σημαντικές αποφάσεις ελήφθησαν και σε σχέση με την αναμόρφωση των δασικών υπηρεσιών με τη μεταφορά της υπαγωγής των Δασαρχείων από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το σύνολο των ανωτέρω θεσμικών παρεμβάσεων αποσκοπεί στην αναβάθμιση/πλήρη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών.

Για την προστασία του εδάφους μετά την εκδήλωση των πυρκαγιών υλοποιούνται άμεσα αντιδιαβρωτικά έργα με την τοποθέτηση κορμοδεμάτων στα πρανή και στις κλιτύες για τη συγκράτηση του εδάφους με πηγή χρηματοδότησης είτε το Πράσινο Ταμείο, είτε το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Εθνικός Προϋπολογισμός).

Οι βασικές πηγες χρηματοδότησης της πρόληψης και της αντιμετώπισης των πυρκαγιών πυρκαγιών την περίοδο 2021-2023:

Ταμείο Ανάκαμψης

Μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και του Άξονα 1.4: Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας προβλέπεται το έργο ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗΣ προϋπολογισμού 224 Μ€ μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν έργα αναδασώσεων αλλά και επείγουσες εργασίες καθαρισμού Δασών αντίστοιχου του έργου ANTI NERO που υλοποιήθηκε το 2022. Τα έργα καθαρισμού είναι επείγοντος χαρακτήρα όπως και το σύνολο των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης βασίζονται σε προϋφιστάμενες μελέτες που επικαιροποιούνται από το ΤΑΙΠΕΔ

Παράλληλα σημαντικοί πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης διατίθενται για την κάλυψη τμήματος του προϋπολογισμού του Προγράμματος ΑΙΓΙΣ (408 Μ€) για τον εκσυγχρονισμό των επίγειων και εναέριων μέσων κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών.

ΕΣΠΑ 2021-2027

Στο ΕΣΠΑ 2021-2027 με την χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ θα υλοποιηθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτική Προστασία 2021-2027 συνολικού Προϋπολογισμού 713,8 Μ€ που διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας που είναι 1. Εθνική Βάση Δεδομένων Κινδύνων Απειλών και απωλειών καταστροφών , 2. Εξοπλισμός και συνοδευτικές ενέργειες πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, 3. Αντιμετώπιση επιπτώσεων ανθρωπογενών κινδύνων – προστασία Δημόσιας Υγείας, 4. Αναβάθμιση Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού. Η αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών αποτελεί βασική προτεραιότητα του Προγράμματος όπως αποτυπώνεται στην χρηματοδοτική βαρύτητα του κωδικού πεδίου παρέμβασης 59 «Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών , των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα) θα διατεθούν 327,7Μ€ (46% των πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος)

Διαχρονικά οι παρεμβάσεις του ΕΓΤΑΑ για την προστασία των δασών από τις δασικές πυρκαγιές αφορούσαν την χρηματοδότηση έργων κατασκευής αντιπυρικών ζωνών, διανοίξεις δασικών δρόμων, έργα ορεινής υδρονομίας, δημιουργία πυρ φυλακίων και εν γένει έργα μονιμότερου χαρακτήρα που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τι Δασικές Υπηρεσίες ενώ απαιτείται σημαντικός χρόνος για την ωρίμανση τους. Η φύση και ο χαρακτήρας των έργων αυτών απαιτούν περισσότερο χρόνο παράμετρος που αποτυπώνεται και στην βραδεία εξέλιξη της απορρόφησης και την συγκέντρωση των πληρωμών στα τελευταία έτη της εκάστοτε προγραμματικής περιόδου.

Οι εργασίες καθαρισμού που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης είναι απολύτως αναγκαία έργα ιδιαίτερα δε μετά την εκδήλωση των ακραίων καιρικών φαινομένων (έντονες χιονοπτώσεις και την συγκέντρωση δασικής βιομάζας) χαρακτηρίζονται από τον επείγοντα χαρακτήρα και την εποχικότητα συντονίζονται από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και έχουν χαρακτήρα συντήρησης και όχι νέων κατασκευών. Αυτή είναι η αιτία που επιλέχθηκε η χρηματοδότηση τους από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Το ΕΓΤΑΑ ουδέποτε χρηματοδότησε προμήθεια εξοπλισμού του Πυροσβεστικού Σώματος και εν γένει μηχανολογικό εξοπλισμό και μέσα για την κατάσβεση των πυρκαγιών.

Η αυξημένη φιλοδοξία της χώρας για την αντιμετώπιση του προβλήματος των δασικών πυρκαγιών αποτυπώνεται στο σύνολο των πόρων που διατίθενται από το Ταμείο Ανάκαμψης που προσεγγίζουν τα 600 Μ€ για Πρόληψη Ετοιμότητα-Εγκαιρη προειδοποίηση-Ανταπόκριση, τα 330Μ€ του ΕΤΠΑ στα οποία προστίθενται και οι πόροι δανείου που έχει υπογράψει η χώρα με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

ύψους 595 Μ€ εκ των οποίων εκτιμάται περίπου 200Μ€ θα διατεθούν για την προμήθεια πυροσβεστικών αεροπλάνων και ελικοπτέρων.

Οι πόροι της παρέμβασης Π3-73.1.3 «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων». εστιάζονται κατά προτεραιότητα στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.

Προσαρμογή Γεωργίας στην Κλιματική Αλλαγή - Αποθήκευση άνθρακα – Προστασία /Εμπλουτισμός Οργανικής Ουσίας

Με την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 2 «Κατάλληλη προστασία των υγροτόπων και τυρφώνων» στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα προβλέπεται να αυξηθεί ακόμα περισσότερο η έκταση στην οποία λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των πλούσιων σε οργανική ουσία εδαφών. Δεν είναι δυνατόν όμως να γίνει προς το παρόν μια αξιόπιστη ποσοτική εκτίμηση, η οποία μπορεί να καταστεί δυνατή μετά την ενσωμάτωση των σχετικών γεωχωρικών δεδομένων στη βάση LPIS.

Παραεμβάσεις για την προστασία των γεωργικών γαιών που λειτουργούν και ως αποθήκες άνθρακα δεν υπάρχουν στο ΠΑΑ 2014-2020, σε αντίθεση με το Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027 που περιλαμβάνει μια σειρά παρεμβάσεων που στοχεύουν στην προστασία των γεωργικών εδαφών, όπως είναι παρεμβάσεις σε βοσκότοπους που συμβάλλουν στην αποθήκευση άνθρακα. Ειδικότερα οι παρεμβάσεις:

- ΠΚ31_5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου», προϋπολογισμού 12,9Μ€ η οποία εφαρμόζεται σε έκταση **72.400** Ha βοσκοτόπων με ξυλώδη βλάστηση και σε έκταση **57.000** Ha είτε δενδρωδών καλλιεργειών (μόνιμες) με σπαρμένο υπο-όροφο, είτε αρόσιμων καλλιεργειών με δένδρα.
- ΠΚ 31_7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων, προϋπολογισμού 11,5Μ€ η οποία εφαρμόζεται σε έκταση 114.076Ha βοσκοτόπων που βρίσκονται σε κακή και πολύ κακή κατάσταση. Η προστασία των βοσκοτόπων που αποτελούν γεωργικές εκτάσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την αποθήκευση άνθρακα.

Για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, προτείνεται η παρέμβαση:

- Π1-31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών, προϋπολογισμού» 42,3Μ € η οποία εφαρμόζεται σε έκταση 106.295 Ha αρόσιμων καλλιεργειών και αφορά στην αντικατάσταση υδροβόρων καλλιεργειών, είτε με τοπικές ποικιλίες που είναι ανθεκτικότερες στην έλλειψη νερού, είτε με ξηρικές καλλιέργειες.

Η αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους, εξυπηρετείται μέσω της παρέμβασης Π1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία. Η δέσμευση των παραγωγών συνίσταται στη διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες, με στόχο τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όσο και τη βελτίωση της δομής και την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους. Η παρέμβαση καλύπτει έκταση 144.860 Ha μόνιμων και αρόσιμων καλλιεργειών.

Η αύξηση της συχνότητας εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων οδηγεί σε σημαντικές ζημιές ιδίως στην φυτική παραγωγή. Η εγκατάσταση συστημάτων προστασίας /περιορισμού των επιπτώσεων από παγετό, χαλαζόπτωση που αποτελούν τις συχνότερες αιτίες των καταστροφών εξυπηρετείται από το ΣΣ ΚΑΠ, μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.5 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές προϋπολογισμού 30Μ€ με αναμενόμενη την ένταξη 987 επενδυτικών σχεδίων.

Ακόμη στο τομεακό πρόγραμμα των οπωροκηπευτικών περιλαμβάνεται η παρέμβαση Π2-47.1-1a-47a(iii) πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης ποικιλιών, φυλών και πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες, ο προϋπολογισμός της οποίας θα προσδιορισθεί μετά την υποβολή των επιχειρησιακών προγραμμάτων από τις Οργανώσεις παραγωγών.

Η βιολογική γεωργία συμβάλλει επίσης στον εμπλουτισμό της οργανικής ουσίας στο έδαφος και γενικότερα στην προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή.

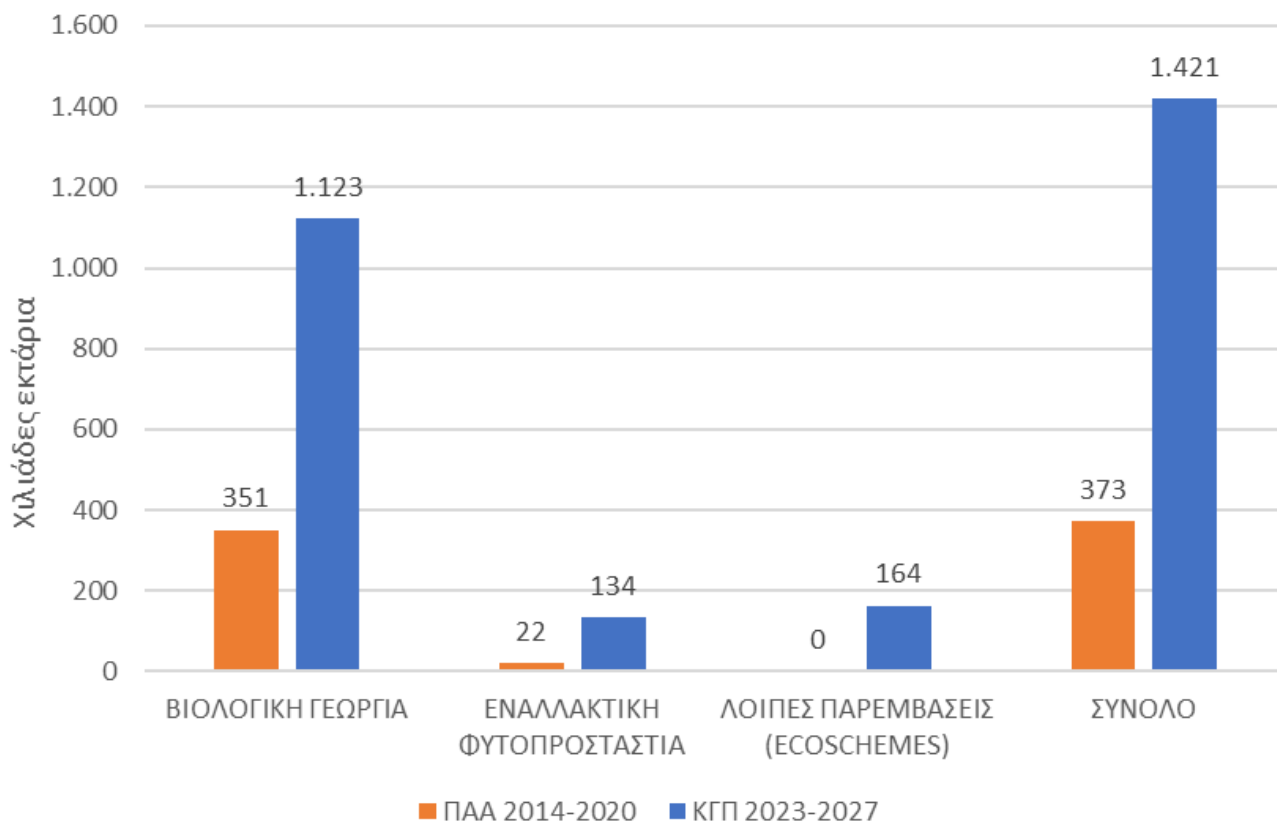
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΣ 4 – ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ /ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ /ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
Π3-73-2.6 Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές Αμυνής Στόχευση	73	(O20) 203	R.16 0.03%	M05 «Αποκατάσταση του δυναμικού γεωργικής παραγωγής που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα, και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων»	422 Δικαιούχων με συνολική ΔΔ 6,05 εκατ. € 2η Πρόσκληση με προϋπολογισμό 15 εκατ.€, η οποία βρίσκεται σε φάση αξιολόγησης.	
31.1 – Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	31	(O8) 106.295,0 Ha		Δεν ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
31_7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	31	(O8) 460.365,0Ha		Δεν ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
Π3-70-1.4 Α. Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	70	(O.19) 2.145 ha				
ΣΥΝΟΛΟ		568.805,0Ha	R.12 11%			
31_2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	31	(O8) 244.574,0Ha		ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκόλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας.	31	(O8) 323.167,0Ha		ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
Π1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία.	31	(O8) 144.860,0Ha				
Π1-31.5 (MK1-31.5-1 Ετήσια ενίσχυση για τη βελτίωση αγροδοσικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου)	31	(O8) 148.038,0Ha				
Π1-31.6 (Ε. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας & ΣΤ. Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για σπυρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση)		(O8) 35.664,1Ha				
Π1-31_7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	31	(O8) 460.365,0Ha		ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΡΑΣΗ		
Π1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	31	(O8) 527.108,0Ha		11.2.2: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία	99.144	A19: Μειωμένες εκπομπές αμμωνίας (συμπληρωματικός δείκτης αποτελέσματος)
Π1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	31	(O8) 318.521,0Ha		11.2.1: Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία	104.864	
Π1-31.10 Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	31	(O8) 30.284,0 Ha				
Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(O17) 107.078 (γεωργία)		11.1.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία	65.971	
Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(O17) 108.370 κτηνοτροφία		11.1.2: Ενισχύσεις για τη μετατροπή βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη κτηνοτροφία	81.092	
ΣΥΝΟΛΟ		2.448.029,1 Ha	R.14 47,5%	A17/ Σ18: Ποσοστό της γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας		

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας

Η αυξημένη φιλοδοξία στον ΕΣ 5, αναδεικνύεται από τις συγκριτικά αυξημένες συνολικές εκτάσεις των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, σε σχέση με τις ομοειδείς δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΕΣ 5- ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ (Ha)

Εδαφος

Η αυξημένη φιλοδοξία όσον αφορά στην αποτελεσματική διαχείριση του εδάφους, αποτυπώνεται καταρχήν, στη βελτίωση των ΚΓΚΠ 5, 6 και 7, όπως αναλυτικά περιγράφεται στους ΠΙΝΑΚΕΣ 5B, 5Γ και 5Δ.

Στο ΠΑΑ 2014-2020 η προστασία του εδάφους περιλαμβανόταν στην περιοχή εστίασης 4Γ «Πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους», η οποία εξυπηρετείται έμμεσα από επιμέρους παρεμβάσεις αφού οι αρχικά προγραμματισθείσες παρεμβάσεις που στόχευαν άμεσα στην προστασία του εδάφους όπως M10.1.5 «Περιβαλλοντική αποκατάσταση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων», M10.1.6 «Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια» και M10.1.11 «Βελτίωση περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης» δεν ενεργοποιήθηκαν. Με βάση την λογική της παρέμβασης του ΠΑΑ 2014-2020, στην προστασία του εδάφους συνεισφέρουν τα ακόλουθα M8.1 «Δάσωση και τη δημιουργία δασικών εκτάσεων», M11.1 «Ενίσχυση για στροφή σε πρακτικές και μεθόδους βιολογικής γεωργίας», M11.2 «Ενίσχυση για διατήρηση πρακτικών και μεθόδων βιολογικής γεωργίας» M13.1 «Αντισταθμιστική ενίσχυση σε ορεινές περιοχές».

Από τα συνολικά τέσσερα Μέτρα, προκύπτει τιμή του δείκτη αποτελέσματος R10 «Ποσοστό της γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και/ή της πρόληψης της διάβρωσης του εδάφους», ίση με 10,12 %, που αντιστοιχεί σε 523.965 Ha.

Το ΣΣ ΚΑΠ εστιάζει πολύ περισσότερο στην προστασία του εδάφους, όπως προκύπτει από τη τιμή του δείκτη αποτελέσματος R19 που είναι ίση με 40,7%, που αντιστοιχεί σε σύνολο 2.096.765Ha.

Η αυξημένη φιλοδοξία είναι απόρροια της πολύ μεγάλης αύξησης των εκτάσεων που εφαρμόζεται η βιολογική γεωργία μέσω των παρεμβάσεων:

- Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία), με ενισχυόμενη έκταση 215.448Ha (έναντι 147.063 Ha του Μέτρου 11.1 ΠΑΑ 2014-2020) και
- Π1-31.9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, με ενισχυόμενη έκταση 845.629Ha (έναντι 203.990 Ha του M11.2 ΠΑΑ 2014-2020)

Πολύ σημαντική είναι και η συμβολή των οικολογικών σχημάτων που στοχεύουν στην προστασία του εδάφους από την διάβρωση μέσω:

- ΠΚ1. 31.2 «Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% που εφαρμόζεται στις αροτράιες καλλιέργειες» σε έκταση 244.574 Ha. Σε όλες εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμη έκταση, το 10% της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης μετατρέπεται σε περιοχή οικολογικής εστίασης, εφόσον η περιοχή οικολογικής εστίασης αποτελείται από γη υπό αγρανάπαυση ή/και στοιχεία του αγροτικού τοπίου. Στις εκμεταλλεύσεις που εντάσσονται στη δράση και διαθέτουν πάνω από 10 εκτάρια αρόσιμης έκτασης, η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση υπολογίζεται πέραν του ποσοστού 3% που προστατεύεται βάσει της ενισχυμένης αιρεσιμότητας.
- ΠΚ 31_3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας», η οποία στοχεύει στην φυτοκάλυψη. Εφαρμόζεται σε αρόσιμες εκτάσεις και αφορά στην εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με μη παραγωγική κατεύθυνση ήτοι επίσπορων καλλιεργειών, σπορά ποωδών γρασιδιών, σπορά ειδών (π.χ. ψυχανθών), με στόχο την διατήρηση ή/και αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος και την μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων μέσω της μερικής κάλυψης των αναγκών των καλλιεργειών σε θρεπτικά δια της χλωρής λίπανσης, καθώς και σπορά φυτικών ειδών που λειτουργούν ως ξενιστές επικονιαστών και ωφέλιμων οργανισμών. Η επιλογή των ειδών που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να μην αυξάνεται ο κίνδυνος διάδοσης εχθρών και ασθενειών και εξαρτάται από τις τοπικές οικολογικές, αγρονομικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες η δε καλλιέργειά τους δεν έχει στόχο την παραγωγή.
- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία η οποία στοχεύει στην αύξηση της οργανικής ουσίας». Η δέσμευση των παραγωγών συνίσταται στη διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες, με στόχο τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όσο και τη βελτίωση της δομής και την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους. Η παρέμβαση καλύπτει έκταση 144.860 Ha του ΣΣ ΚΑΠ μόνιμων και αρόσιμων καλλιεργειών.
- Π1-31.5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου», που στοχεύει μερικώς στην προστασία από τη διάβρωση, λόγω της πολλαπλής στόχευσης της δεύτερης δράσης που αφορά τις δασο-κτηνοτροφικές εκτάσεις της παρέμβασης. Η παρέμβαση αφορά και σε μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (αραιά δάση) βοσκοτόπων με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υπόροφο με ποώδη ή ξυλώδη βλάστηση. Τα δασο-λίβαδα αυτά έχουν υψηλή βιοποικιλότητα και η διατήρηση αυτών των συστημάτων, που απειλούνται από την εγκατάλειψη συνήθως, και σε κάποιες περιπτώσεις από την εντατικοποίηση, συμβάλλει στη διατήρηση στοιχείων του τοπίου, τη διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας, την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα και στη προστασία και βελτίωση της ποιότητας των εδαφών. Η παρέμβαση θα εφαρμοσθεί σε έκταση 148.038 Ha
- Π1-31.8 «Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες», που στοχεύει καθ' ολοκληρία στην προστασία από τη διάβρωση. Η παρέμβαση αφορά στις μόνιμες και τις αρόσιμες καλλιέργειες που βρίσκονται σε αναβαθμίδες. Στη χώρα μας υπάρχουν εκτεταμένες περιοχές τόσο μόνιμων καλλιεργειών όσο και, σε μικρότερο βαθμό, αρόσιμων καλλιεργειών, στις οποίες υπάρχουν αναβαθμίδες οι οποίες στις πλείστες των περιπτώσεων υποστηρίζονται από ξηρολιθοδομές. Η συνέχιση της καλλιεργείας με διατήρηση των αναβαθμιδών σε αυτές τις περιοχές είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη προστασία από τη διάβρωση. Πέραν αυτού οι αναβαθμίδες και οι ξηρολιθοδομές είναι σημαντικά στοιχεία του οικολογικού τοπίου αφού αποτελούν καταφύγιο άγριας χλωρίδας αλλά και πανίδας (έντομα, πτηνά, ερπετά αλλά και μικρά θηλαστικά). Η παρέμβαση θα εφαρμοσθεί σε έκταση 45.000 εκταρίων. Συμπληρωματικά με την παρέμβαση Π1-31.8, λειτουργεί η παρέμβαση Π3-73-3.3 του Πυλώνα 2:
- Π3-73-3.3 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής ή αναδημιουργίας αναβαθμιδών – λιθοδομών». Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα σε περιοχές με κλίση εδάφους άνω του 15% που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου για την εκδήλωση πλημμυρών με βάση τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΠΚ) και την συνεπαγόμενη έκπλυση διάβρωση των και αφορά την αποκλειστικά την κατασκευή νέων αναβαθμιδών «ξηρολιθιές» με αργολιθοδομές (χωρίς συνδετικό κονίαμα) Προβλέπεται η κατασκευή 300 νέων αναβαθμιδών ξερολιθιών.

- Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων», που στοχεύει καθ' ολοκληρία στην προστασία από τη διάβρωση. Η παρέμβαση αφορά κατ' αρχάς στη βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης και υποβάθμισης των βοσκοτόπων. Οι υποχρεώσεις των παραγωγών στις περιοχές αυτές αφορούν είτε στην αναστολή της βόσκησης σε βοσκήσιμες περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα υποβάθμισης είτε στην μετακίνηση των κοπαδιών σε ορεινές, συνήθως, βοσκήσιμες γαίες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ελλειπούς βόσκησης λόγω μειωμένης προσβασιμότητας και συνεπώς αυξημένο κίνδυνο πυρκαγιάς. Ως προς την αναστολή της βόσκησης αυτή επιβάλλεται στην αρχή της κύριας βλαστητικής περιόδου, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην βλάστηση να αναπτυχθεί με προσδοκώμενο αποτέλεσμα να μειωθεί ο κίνδυνος διάβρωσης και να βελτιωθεί η βιοποικιλότητα των βοσκοτόπων. Συγκεκριμένα αναστέλλεται η βόσκηση: α) για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.), β) για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) γ) για τον μήνα Μάιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.).

Για να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις στο σιτηρέσιο των ζώων κατά τη διάρκεια της αναστολής κατά τη διάρκεια της αναστολής βόσκησης οι παραγωγοί ενισχύονται για την εγκατάσταση τεχνητών λειμώνων με είδη προσαρμοσμένα στις κατά τόπους επικρατούσες συνθήκες.

Επίσης οι παραγωγοί όταν υπάρχει η ανάγκη και δυνατότητα μπορούν να μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις (4) συνεχόμενους μήνες το έτος με την κατάρτιση σχεδίου εκ περιτροπής βόσκησης, έτσι ώστε από τη μία πλευρά να μειώνεται η πίεση της βόσκησης στους πεδινούς βοσκοτόπους και ταυτόχρονα να αποφεύγεται η δημιουργία υπερβολικής ποσότητας βιομάζας στους ορεινούς που αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιάς κατά τους ξηρούς μήνες και ταυτόχρονα με την εκ περιτροπής βόσκησή τους να προστατεύονται οι ορεινοί βοσκότοποι από την υπερβολική βόσκηση. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι παραγωγοί ενισχύονται για την πρακτική αυτή. Αλλά για την σωστή εφαρμογή της παρέμβασης ενισχύεται και η κατάρτιση ετήσιου σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπων της εκμετάλλευσης, με τη συνδρομή πιστοποιημένου συμβούλου, που θα περιλαμβάνει τις μετακινήσεις και το πρόγραμμα εκ περιτροπής βόσκησης η παρέμβαση θα εφαρμοσθεί σε έκταση 130.049 Ha.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5Α: ΕΣ 5 - ΕΔΑΦΟΣ

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
P1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	31	(08) 323.167,0Ha		4.4 - στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με την επίτευξη γεωργο-περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων	Δεν ενεργοποιήθηκε	
P1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	31	(08) 144.860,0Ha		8.1 - στήριξη για δάσωση/ δημιουργία δασικών εκτάσεων	Με βάση την λογική της παρέμβασης του ΣΣ εντάσσονται στον ΕΣ 4	
P1-31.5 Βελτίωση αγροδοσικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	31	(08) 148.038,0Ha		8.4 Στήριξη για την αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	Με βάση την λογική της παρέμβασης του ΣΣ εντάσσονται στον ΕΣ 4	
P1-31.7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων (ΟΧΙ το MK1-31.7-5 - Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπων)	31	(08) 130.049,0Ha		10.0.4 Μακροχρόνια παύση της εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών	Συνεχιζόμενο ΕΠΠΑΑ 2000-2006	
P1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιερειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	31	(08) 45.000,0Ha		10.1.4 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα	Καλύπτεται πλέον από ΚΓΚΠ	
				10.1.5 Περιβαλλοντική αναβάθμιση υποβαθμισμένων βοσκοτόπων	Δεν ενεργοποιήθηκε	
				10.1.6 Διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια	Δεν ενεργοποιήθηκε	
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(017) 107.078 Ha (γεωργία)		11.1.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία	65.971	
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(017) 108.370 Ha κτηνοτροφία		11.1.2 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία	81.092	
P1.-31._9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	31	(08) 318.521,0Ha		11.2.1 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία	104.864	
P1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	31	(08) 527.108,0Ha		11.2.2 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία	99.144	
P1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	31	(08) 244.574,0Ha				
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	31,70	2.096.765,0 Ha	R.19PR Βελτίωση και προστασία εδαφών: Ποσοστό (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες /εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών) 40,7%			
P3-73-3.3 Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	73	(0.21) 299	R.26 Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους: Ποσοστό των Γ.Ε που επωφελούνται από στήριξη/... για τους φυσικούς πόρους Υπολογίζεται συνολικά σε επίπεδο Ε.Σ			
P3-73-2.2 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	73	(0.20) 438				
P3-73-2.6 - Επενδυτικά σχέδια σε επενδύσεις βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας	73	(0.20) 285				
ΣΥΝΟΛΟ	73	1.022	R.26 Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους 0,15%			

ΠΙΝΑΚΑΣ 5B: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΓΠΚ5 ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΠ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΠΡΑΣΙΝΙΣΜΑ

ΚΓΠΚ 5: Διαχείριση του οργώματος για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους	
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	Πολλαπλή Συμμόρφωση-Πρασίνισμα
Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιερειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.	Σε αγροτεμάχια με κλίση πάνω από 10% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση να γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια
Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιερειών με κλίση πάνω από 12% οι παραγωγοί υποχρεούνται να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιέργητες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι περιφερειακές αρχές δύνανται με αιτιολογημένη απόφαση τους να μεταβάλλουν τους παραπάνω όρους. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά, φτάνει τα αγροτεμάχια να εφάπτονται.	Εναλλακτικά δημιουργούνται σταθερές ακαλλιέργητες λωρίδες ως ζώνες ανάσχεσης, σε αποστάσεις ανάλογες με τις εδαφικές ιδιότητες και την κλίση.- (Δεν ορίζεται το πλάτος τους ή οι αποστάσεις)
Σε αγροτεμάχια με αροτραίες καλλιέργειες και κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται ή άροση των αγροτεμαχίων από τις 1/11 έως και την 15/3. Οι αναβαθμίδες εξαιρούνται από την εφαρμογή του προτύπου καθώς δεν διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης.	-
Η άρδευση δεν γίνεται με τη μέθοδο της κατάκλισης. Δεν καταστρέφονται οι ξερολιθιές, τα αναχώματα και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων	Ομοίως

ΠΙΝΑΚΑΣ 5Γ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΓΠΚ6 ΜΕΤΑΞΥ ΣΣ ΚΑΠ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΠΡΑΣΙΝΙΣΜΑ

ΚΓΚΠ 6: Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους	
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	Πολλαπλή Συμμόρφωση-Πρασίνισμα
<p>Στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων υπάρχει υποχρεωτική φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 05/3 και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια.</p> <p>Στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των μονίμων και έχουν κλίση πάνω από 10% επιβάλλεται υποχρεωτική φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 5/3</p> <p>Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την εδαφοκάλυψη πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες</p> <p>Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση..</p>	<p>Σε αγροτεμάχια με κλίση πάνω από 10%. φυτική κάλυψη κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων, μέχρι την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια. Δεν ορίζεται σαφές χρονικό διάστημα</p> <p>-</p> <p>Δεν ορίζεται</p>

ΠΙΝΑΚΑΣ 5Δ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΓΚΠ 7 ΜΕΤΑΞΥ ΣΣ ΚΑΠ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΠΡΑΣΙΝΙΣΜΑ

ΚΓΚΠ 7: Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη	
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	Πολλαπλή Συμμόρφωση-Πρασίνισμα
Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 10 εκταρίων, εφαρμόζεται αμειψισπορά.	Εφαρμόζεται διαφοροποίηση καλλιεργειών
Ο γεωργός πρέπει να εξασφαλίσει σε όλη την έκταση των αροτραίων τη διαδοχή καλλιεργειών διαφορετικών βοτανικών γενών, συμπεριλαμβανομένης τυχόν επίσπορης καλλιέργειας ως δευτερεύουσας καλλιέργειας, κατά τη διάρκεια μιας σειράς τριών καλλιεργητικών περιόδων. Στην περίπτωση που ακολουθείται η πρακτική της επίσπορης καλλιέργειας κάθε χρόνο ανελλιπώς είναι δυνατή η παράταση της περιόδου αμειψισποράς για μια καλλιεργητική περίοδο.	<p>Για εκμεταλλεύσεις 10-30 Ha πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον δύο διαφορετικές καλλιέργειες. Η κύρια καλλιέργεια δεν πρέπει να καλύπτει περισσότερο από το 75 % της αρόσιμης γης</p> <p>Για εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 30 Ha πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 3 καλλιέργειες με την κύρια έως 75% και τις δύο μεγαλύτερες έως 95%.</p>
<p>Εξαιρούνται οι εκμεταλλεύσεις :</p> <p>Όταν η αρόσιμη γη καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό ή έχουμε κατά 75% κτηνοτροφικά φυτά, ψυχανθή, αγρανάπαυση, βοσκότοπο, με καλλιέργειες κάτω από το νερό ή συνδυασμό αυτών ή έχει πιστοποιηθεί ως καλλιεργούμενη βιολογικά</p>	Ομοίως

Υδατα

Η αυξημένη φιλοδοξία όσον αφορά στη βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων, αποτυπώνεται καταρχήν, στη βελτίωση του ΚΓΚΠ 4, όπως αναλυτικά περιγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ 6Β.

Στο ΣΣ ΚΑΠ, η ορθολογική διαχείριση των υδάτων ποσοτικά (κατανάλωση νερού) και ποιοτικά (ρύπανση) εξυπηρετείται μέσω του ΕΣ 5, σε αντίθεση με το ΠΑΑ 2014-2020 που εξυπηρετείται από δύο διακριτές προτεραιότητες και αντίστοιχα δύο περιοχές εστίασης, την 4Β «Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων» και 5Α «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία».

Οι δείκτες αποτελέσματος των δύο περιόδων παρουσιάζουν επίσης διαφοροποίηση. Ειδικότερα στο ΠΑΑ 2014-2020 χρησιμοποιείται για την:

- 4Β ο δείκτης αποτελέσματος R8 «Ποσοστό Γεωργικής Γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων», με τιμή 10,62% που αντιστοιχεί σε 550.076 Ha και
- 5Α ο συμπληρωματικός δείκτης αποτελέσματος R13 «Αύξηση της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ύδατος στη γεωργία σε υποστηριζόμενα έργα του ΠΑΑ», για τον οποίο θα υπολογιστεί η τιμή στην εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Το ΣΣ ΚΑΠ περιλαμβάνει επίσης δύο δείκτες αποτελέσματος:

- R21 «Προστασία της ποιότητας των υδάτων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων», ο οποίος ταυτίζεται με τον R8 του ΠΑΑ 2014-2020 και

- R.23PR «Βιώσιμη χρήση των υδάτων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου», ο οποίος δεν αντιστοιχεί με κάποιον από τους δείκτες του ΠΑΑ 2014-2020.

Η λογική της παρέμβασης για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων μεταξύ του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΣΣ ΚΑΠ, σε ότι αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα II (παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις, αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της βιολογικής γεωργίας), είναι ομοειδής. Η ουσιαστική διαφορά είναι η ενεργοποίηση των οικολογικών σχημάτων στο ΣΣ ΚΑΠ καθώς και η «αυστηροποίηση» των ΚΓΚΠ, που καλύπτει πλέον το σύνολο της χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης, καθιστώντας ουσιαστικά υποχρεωτικές τις πρόσθετες δεσμεύσεις που αναλάμβαναν οι παραγωγοί στο πλαίσιο εφαρμογής του M10.1.4 «Μείωση της ρύπανσης του νερού από γεωργική δραστηριότητα».

Η αυξημένη φιλοδοξία του ΣΣ ΚΑΠ αποτυπώνεται στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος R21 «Προστασία της ποιότητας των υδάτων» που ανέρχεται σε 35,7%, αντιστοιχώντας σε 1.839.4730Ha. Στην διαμόρφωση του δείκτη συμβάλλουν παρεμβάσεις που στοχεύουν αποκλειστικά στην προστασία των υδάτων μέσω της μείωσης της χρήσης χημικών λιπασμάτων, ζιζανιοκτόνων κ.λπ. και περιγράφονται αναλυτικά στον ΠΙΝΑΚΑ 6Α.

Εάν ληφθούν υπόψη και παρεμβάσεις που συμβάλλουν πρωτογενώς στο έδαφος και δευτερογενώς στην προστασία της ποιότητας των υδάτων, όπως για παράδειγμα:

- Π1.-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογική γεωργίας,
- Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
- ΠΚ 31_2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης και
- ΠΚ 31_3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας,
- ΠΚ 31_6 Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης

η τιμή του δείκτη θα ήταν σημαντικά υψηλότερη.

Ο δεύτερος δείκτης αποτελέσματος R.23 «Βιώσιμη χρήση των υδάτων» που δεν είναι συγκρίσιμος με την περίοδο 2014-2020 λαμβάνει την τιμή 3%, αντιστοιχώντας σε 168.917,60Ha. Οι παρεμβάσεις που λαμβάνονται υπόψη και τα αναλογούντα εκτάρια παρουσιάζονται επίσης στον ΠΙΝΑΚΑ 6Α.

Αποδοτικότερα συστήματα άρδευσης που σχετίζονται με τη μείωση των απωλειών ύδατος, που προκύπτει από τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων, την συγκέντρωση των χειμερινών απορροών των βροχοπτώσεων, μέσω της κατασκευής ταμιευτήρων για την αντικατάσταση της χρήσης των υπογείων υδάτων για αρδευτικούς σκοπούς, θα προέλθουν από την παρέμβαση Π3-73-1.1 «Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων». Η τιμή του δείκτη R.27 «Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή» είναι ίση με 56 έργα. Με βάση το μοναδιαίο κόστος ανά εκτάριο αρδευόμενης έκτασης που ανέρχεται σε 2.000€/Ha, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων των ενταγμένων έργων του M4.3.1 «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» του ΠΑΑ 2014-2020, σε αποδοτικότερες συνθήκες άρδευσης θα υπαχθούν 120.000Ha χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης.

Συμπληρωματικά στην εξυπηρέτηση του στόχου της εξοικονόμησης ύδατος στην παραπάνω παρέμβαση, λειτουργεί η παρέμβαση Π3-73-2.2 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος», μέσω της οποίας θα ενισχυθούν 438 γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Σε αμφότερες τις παρεμβάσεις ισχύουν οι απαιτήσεις του άρθρου 74 για την θέσπιση ελάχιστου ποσοστού εξοικονόμησης ύδατος.

Η βελτίωση της ποιότητας των υδάτων (επιφανειακών και υπογείων) είναι απόρροια του περιορισμού της χρήσης χημικών θρεπτικών και φυτοφαρμάκων.

Στον περιορισμό της χρήσης των θρεπτικών συμβάλλουν τα ακόλουθα οικολογικά σχήματα

- Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας στις μόνιμες καλλιέργειες και αροτραίες καλλιέργειες». Η δέσμευση συνίσταται στην εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών κάλυψης του εδάφους με τη σπορά αζωτοδεσμευτικών έχουν σαν αποτέλεσμα την προστασία από τη διάβρωση, τη βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών λόγω της αύξησης οργανικής ουσίας (με την παράλληλη δέσμευση

άνθρακα), τη μείωση των αναγκών για τη χρήση συνθετικών λιπασμάτων συμβάλλοντας έτσι στην προστασία των υδατικών πόρων από τη ρύπανση και τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε έκταση 323.167 Ha.

- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία». Η δέσμευση συνίσταται στη διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες, με στόχο τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όσο και τη βελτίωση της δομής, την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους και τον περιορισμό της χρήσης θρεπτικών Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε έκταση 144.860 Ha.
- Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων». Από το σύνολο των εφαρμογών που δύνανται να επιλέξουν οι γεωργοί με τον περιορισμό στην χρήση των θρεπτικών σχετίζονται, ι) Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης, ιι) IB. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές, ιιι) Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες, ιν) Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση , ν) "Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας.

Η συνολική έκταση που καλύπτεται από τις ανωτέρω παρεμβάσεις ανέρχεται σε 774.864Ha διαμορφώνοντας την τιμή του δείκτη R.22PR «Βιώσιμη διαχείριση θρεπτικών συστατικών» σε 11% Δεν υπάρχει αντίστοιχος δείκτης την περίοδο 2014-2020.

Η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων σχετίζεται με την ποιότητα των υδάτων ενώ η μείωση της χρήσης του αποτελεί «υποχρέωση» και ποσοτικό στόχο της πολιτικής F2F.

Η επίτευξη του στόχου αυτού εξυπηρετείται μέσω σημαντικού αριθμού παρεμβάσεων αμοιτέρων των πυλώνων. Μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων περιορίζεται η χρήση φυτοφαρμάκων σε έκταση 1.545.821 Ha, έκταση που διαμορφώνει την τιμή του δείκτη R.24PR «Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων» σε 30%.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι γεωργοί στο πλαίσιο των κατωτέρω παρεμβάσεων συνίστανται στην απαγόρευση της χρήσης φυτοφαρμάκων:

- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»
- Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας»
- Π1-31-6.1 «Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης»
- Π1.-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας»
- Π1-31.8 «Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες»
- Π3-70-1.3 «Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων»
- Π3-70-1.2 «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου»
- Π3-70-2.1 «Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία)»
- Π3-70-1.1 «Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών»

Αναφορικά με την μείωση της κατανάλωσης ύδατος και την ορθολογικότερη διαχείριση των υδάτων πόρων οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού σχεδίου επιμερίζονται σε «επενδύσεις» δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε επίπεδο δημόσιων υποδομών(έργα εγγείων βελτιώσεων και γεωργικής εκμετάλλευσης) που δεν μπορούν να μετρηθούν «άμεσα» με τον δείκτη R.23PR και σε γεωργικές πρακτικές, που αναλαμβάνουν οι παραγωγοί με στόχο την μείωση των αναγκών σε νερό που αποτυπώνονται στον R.23PR «Βιώσιμη χρήση των υδάτων».

Οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις τηρούν τις πρόνοιες του άρθρου 74 για την εξοικονόμηση νερού (μείωση της κατανάλωσης) ως αποτέλεσμα των έργων. Με βάση τα δεδομένα της εφαρμογής του ΠΑΑ 2021-2020 αλλά και προηγούμενων ΠΑΑ (μοναδιαίο κόστος ανά εκτάριο) εκτιμήθηκε ότι μέσω της παρέμβασης Π3-73-1.1 «Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων» επιτυγχάνεται ορθολογικότερη διαχείριση υδάτων σε έκταση 125.000Ha

Η συνολική έκταση των παρεμβάσεων Π3-70-4.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)», Π1-31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών και των σχετιζόμενων με την μείωση της κατανάλωσης ύδατος», εφαρμογών της παρέμβασης Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων» ανέρχεται σε 323.813Ha διαμορφώνοντας την τιμή του δείκτη R.23PR Βιώσιμη χρήση των Υδάτων σε 6,38%.

Επενδύσεις σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την εξοικονόμηση ύδατος χρηματοδοτούνται μέσω τριών τομεακών προγραμμάτων (οπωρ/κα, ελαιόλαδο, οίνος) και του μέτρου των επενδύσεων του Πυλώνα II. Οι σχετικές παρεμβάσεις είναι:

- Π3-73-2.2 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος»
- Π3-73-1.1 «Εργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων»
- Π2-58.6 «Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής» (ΤΠ ΟΙΝΟΥ)
- Π2-47.2-1a - 47(α) (ii) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης (ΤΠ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΑ, ΟΠΩΡ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Α: ΕΣ 5 - ΥΔΑΤΑ

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ			R21 Προστασία της ποιότητας των υδάτων			R 8 Ποσοστό Γ.Γ που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων (10,62%)
Π1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	31	(O8) 244.574,0 Ha		Δράση 4.1.1«Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης» Δράση 4.3.1: Υποδομές εγγείων βελτιώσεων	Εξετάζονται στην ενότητα Ποσότητα υδάτων	
Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκαλύψεως με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	31	(O8) 323.167,0Ha		10.0.1 Αμειψισπορά με ξηρικές καλλιέργειες	Συνεχιζόμενο ΕΠΠΑΑ 2000-2006	
Π1-31.6 Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον / παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	31	(O8) 210.655,0Ha		10.0.2 Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή καπνού	Συνεχιζόμενο ΕΠΠΑΑ 2000-2006	
Π1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	31	(O8) 318.521,0Ha		10.0.3 Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στην παραγωγή ζαχαροτεύτλων	Συνεχιζόμενο ΕΠΠΑΑ 2000-2006	
Π1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	31	(O8) 527.108,0 Ha		10.1.4 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα	83.792	
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(O17) 107.078 Ha (γεωργία)		10.1.7Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες	10.534	
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(O17) 108.370 Ha κτηνοτροφία		10.1.8 Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων	11.228	
				11.1.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία	65.971	
				11.1.2 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία	81.092	
				11.2.1 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία	104.864	
				11.2.2 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία	99.144	
ΣΥΝΟΛΟ		1.839.473,0 Ha	R21 Προστασία της ποιότητας των υδάτων 35.7%	ΣΥΝΟΛΟ	550.076 Ha	10,62%

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΘΡΕΠΤΙΚΑ			R.22PR Βιώσιμη διαχείριση θρεπτικών συστατικών: Ποσοστό χροσιμ/γης (ΧΓΕ) που/..των θρεπτικών συστατικών	Δεν Υπάρχει Δείκτης αποτελέσματος		
P1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	31	(08) 323.167,0Ha		10.0.1 Αμειψισπορά με ξηραίες καλλιέργειες	Συνεχιζόμενο ΕΠΠΑ 2000-2006	
P1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	31	(08) 144.860,0Ha				
MK1-31.6-A. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης	31	(08) 210.655,0Ha				
ΣΥΝΟΛΟ		774.864,0Ha	R.22PR Βιώσιμη διαχείριση θρεπτικών συστατικών 15%			
ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΝΕΡΟΥ			R.23PR Βιώσιμη χρήση των υδάτων: Ποσοστό (ΧΓΕ) που υποκειται/... υδατικού ισοζυγίου			R12: Ποσοστό αρδευόμενης γης που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα R13: Αύξηση της αποδοτικότητας ως προς τη χρήση ύδατος στη γεωργία
P3-73-2.2 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	73	(O.20) 438	R.26 Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους: Ποσοστό των Γ.Ε που επωφελούνται από στήριξη αγροτικών.../πόρους Εκτίμηση ότι κατά Μ.Ο. κάθε Γ.Ε διαστέλλει 20 ha γεωργικής έκτασης	Δράση 4.1.1«Υλοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της εκμετάλλευσης»		
P3-73-1.1 Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	73	(O.22) 56	Εκτίμηση επηρεάζονται 120.000 Ha και επωφελούνται 15.125 Γ.Ε	Δράση 4.3.1: Υποδομές εγγείων βελτιώσεων		
P2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άλλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της ονομαπαραγωγής (ΤΠ ΟΙΝΟΥ)	58					
P2-47.2-1a - 47(a) (i) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης (ΤΠ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΑ, ΟΠΩΡ)	47					
P3-70-4.1 Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	70	(O16) 6.862 Ha				
P1-31.1 Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	31	(08) 106.295,0Ha				
P1-31.6 Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φυλικών για το περιβάλλον/..... παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	31	(08) 210.655,0Ha				
ΣΥΝΟΛΟ	70,31	323.813,0Ha	R.23PR Βιώσιμη χρήση των Υδάτων 6,3%	ΣΥΝΟΛΟ		R12:: Ποσοστό αρδευόμενης γης που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα 4,91%

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ			R.24PR Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων	Δεν υπάρχουν σχετικοί δείκτες		
P1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	31	(08) 244.574,0Ha				
P1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	31	(08) 323.167,0Ha				
P1-31.6-1 Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης	31	(08) 210.655,0Ha				
P1.-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	31	(08) 318.521,0Ha				
P1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίσεις	31	(08) 45.000 Ha				
P3-70-1.3 Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	70	(O14) 134.208 Ha		10.1.4 Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες		
P3-70-1.2 Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	70	(O14) 2.924 Ha				
P3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία)	70	(O17) 107.078 Ha (γεωργία)				
P3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	70	(O14) 14.834,00				
Σύνολο	31,70	1.545.821,0Ha	R.24PR Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων 30%			

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Β: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΓΠΚ4 ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΠ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΠΡΑΣΙΝΙΣΜΑ

ΚΓΠΚ 4: Ζώνες ανάσχεσης κατά μήκος υδάτινων σωμάτων	
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	Πολλαπλή Συμμόρφωση-Πρασίνισμα
<p>Σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (buffer strip) όπου δε χρησιμοποιούνται <u>λιπάσματα, ανόργανα ή οργανικά, κοπριά και φυτοπροστατευτικά προϊόντα</u>. Το ελάχιστο πλάτος της ζώνης ορίζεται σε:</p> <p>Τρία (3) μέτρα κατά μήκος φυσικών επιφανειακών υδάτινων σωμάτων (ποτάμι, υδατόρεμα, λίμνη, διώρυγες, τάφροι, κανάλια).</p> <p>Σε αγροτεμάχια με κλίση εδάφους μεγαλύτερη του 8%, οι παραγωγοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα σε μια ζώνη ελάχιστου πλάτους έξι (6) μέτρων κατά μήκος των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων.</p> <p>Η εφαρμογή κοπριάς δεν επιτρέπεται σε αποστάσεις 10 μ. και 20 μ. για στερεή και υγρή κοπριά αντιστοίχως, από επιφανειακά υδάτινα σώματα.</p>	<p>Σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (buffer strip) όπου δε χρησιμοποιούνται <u>αζωτούχα λιπάσματα</u>: σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων από επιφανειακά νερά, σε περίπτωση επίπεδης έκτασης και σε απόσταση μικρότερη των 6 μέτρων σε αγρούς με κλίση άνω του 8%.</p> <p>β. Η εφαρμογή κοπριάς δεν επιτρέπεται σε αποστάσεις 10 μ. και 20 μ. για στερεή και υγρή κοπριά αντιστοίχως, από επιφανειακά υδάτινα σώματα.</p>

Αέρας

Οι εκπομπές αμμωνίας προέρχονται από τη γεωργία και την κτηνοτροφία και οφείλονται στην χρήση αζωτούχων λιπασμάτων και ουρίας και από τα κτηνοτροφικά απόβλητα. Οι εκπομπές αμμωνίας από την γεωργία στην Ελλάδα είναι ελαφρώς χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 και παρουσιάζουν πτωτική πορεία. Οι παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΑΠ που εξυπηρετούν τον στόχο της μείωσης των εκπομπών είναι οι ακόλουθες:

(i) επενδυτικά σχέδια σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την προμήθεια και εφαρμογή τεχνολογιών/μηχανολογικού εξοπλισμού/κατασκευών για τη διαχείριση των κτηνοτροφικών (υγρών – στερεών) αποβλήτων, που δεν μπορούν να προσμετρήσουν στην τιμή του δείκτη R.20PR «Βελτίωση της ποιότητας του αέρα».

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα μπορούσαν επίσης να προσμετρήσουν στην τιμή του δείκτη R.25 «Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας»: Ποσοστό (ΜΖΚ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις, σε επόμενη φάση και με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου των σχετικών παρεμβάσεων.

Στην τιμή του ανωτέρω δείκτη συμβάλλουν και οι παρεμβάσεις Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων» και Π3-70-1.5 «Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων». Μέσω των δύο παρεμβάσεων ωφελούνται 350.404 ΜΖΚ διαμορφώνοντας την τιμή του δείκτη R.25 «Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας» σε 16,7%

Οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού σχεδίου που συμβάλλουν στον δείκτη R.20PR «Βελτίωση της ποιότητας του αέρα» είναι οι σχετιζόμενες με τον περιορισμό της χρήσης θρεπτικών και ιδιαίτερα αζωτούχων λιπασμάτων και κοπριάς που είναι οι ακόλουθες:

- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης (ΟΜΑΔΑ Β)». Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)
- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία».
- Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων»
- Π1-31.7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων (ΟΜΑΔΑ Δ. Εμπλουτισμός και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου)

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις εφαρμόζονται σε έκταση 869.261 Ha διαμορφώνοντας την τιμή του δείκτη R.20PR «Βελτίωση της ποιότητας του αέρα»: Ποσοστό (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας σε 16,9%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Ειδικός Στόχος 5 - ΑΕΡΑΣ

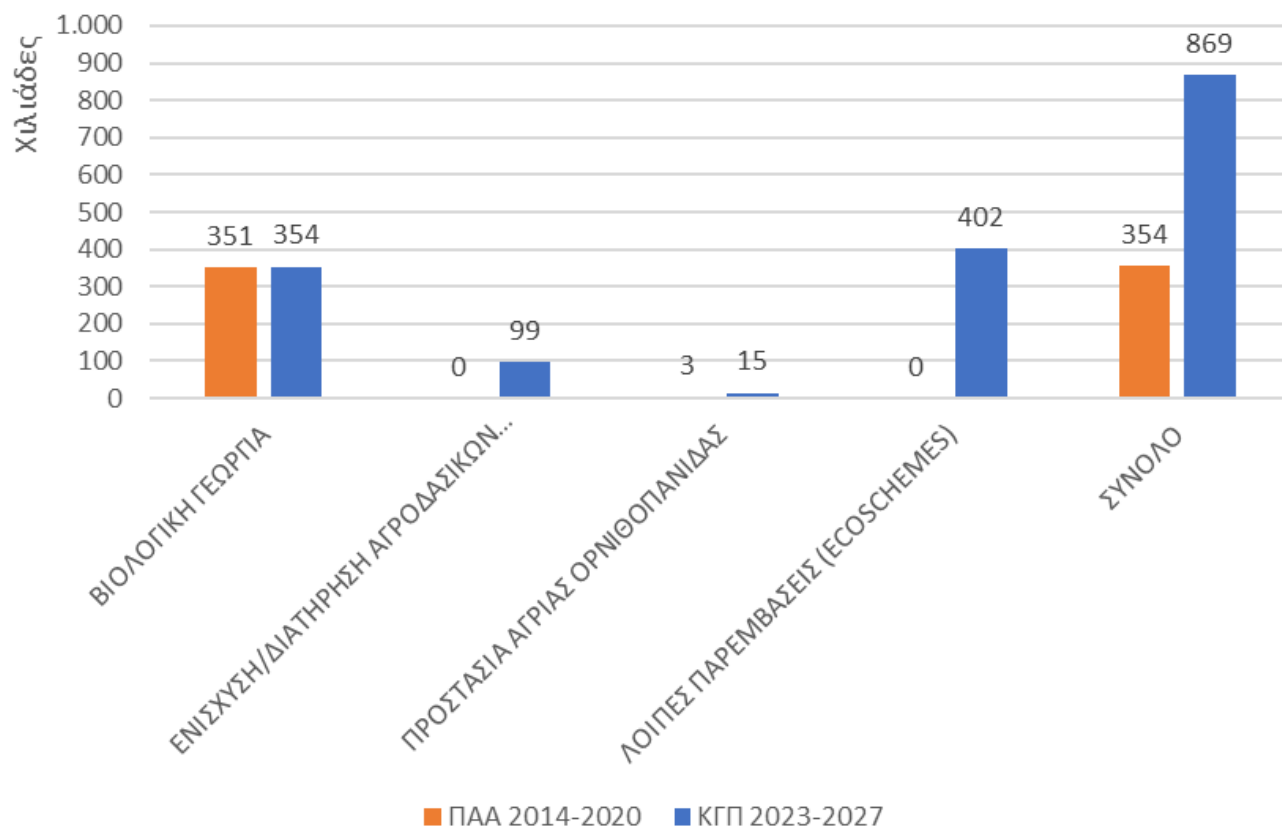
ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΕΡΑ – ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ			R.25 Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας: Ποσοστό (ΜΖΚ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις /.... Περιβαλλοντικής βιωσιμότητας Με μετατροπή των εκταρίων σε 1Ha ≈1ΜΖΚ			
Π1-31.7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων - Δ. Εμπλουτισμός και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου	31	(0.8) 330.316,0ΜΖΚ	R.25			
Π3-70-1.5 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων	70	(0.19) 20.088 ΜΖΚ	R.25			
Π3-73-2.1 Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	73	(0.20) 3.526				
Π3-73-2.6 Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές	73	(0.20) 814				
TOTAL		350.404,0ΜΖΚ	R.25 Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας 16,7%			

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΕΡΑ			R.20PR «Βελτίωση της ποιότητας του αέρα»: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας			
Π1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης ΟΜΑΔΑ Β. Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	31	(0.8) 183.430Ha				
Π1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία.	31	(0.8) 144.860Ha				
Π1-31.6 Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	31	(0.8) 210.655Ha				
Π1-31.7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων ΟΜΑΔΑ Δ. Εμπλουτισμός και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου	31	(0.8) 330.316Ha				
ΣΥΝΟΛΟ	31	869.261,0Ha	R.20PR Βελτίωση της ποιότητας του αέρα: Ποσοστό (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας 16,9%			

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6 : Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων,

Η αυξημένη φιλοδοξία στον Ειδικό Στόχο 6, αναδεικνύεται από τις συγκριτικά αυξημένες συνολικές εκτάσεις των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027, σε σχέση με τις ομοειδείς δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΕΣ 6- ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ (Ha)

Γεωργία – Δασική Βιοποικιλότητα – Τοπίο

Η αυξημένη φιλοδοξία όσον αφορά στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων, αποτυπώνεται καταρχήν, στη βελτίωση του ΚΓΚΠ 8, όπως αναλυτικά περιγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ 8Β.

Στο ΠΑΑ 2014-2020 η αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων στις περιοχές Natura 2000 και εντός περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, και τη γεωργία υψηλής φυσικής αξίας, καθώς και την κατάσταση των ευρωπαϊκών τοπίων αποτελεί την περιοχή εστίασης 4Α. Η σύγκριση των δύο προγραμματικών περιόδων με ποσοτικά δεδομένα είναι δυσχερής λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας υπολογισμού, αλλά και της λογικής των παρεμβάσεων μεταξύ της περιόδου 2014-2020 και 2023-2027.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η παρέμβαση του άρθρου Π3 - 71 «Φυσικοί ή άλλοι ειδικοί ανά περιοχή περιορισμοί». Την περίοδο 2014 -2020 το 100% των πόρων και συνακολουθία των εκροών «καταγράφονταν/επιμερίζονταν» στην Π4 για την Αγροτική Ανάπτυξη και στην εκπλήρωση του ορίου της ελάχιστης κατανομής των πόρων για το Περιβάλλον. Την περίοδο 2023-2027 οι πόροι και συνακολουθία οι εκροές των παρεμβάσεων του άρθρου 71 «καταγράφονται/επιμερίζονται» μόνο κατά 50% στην εκπλήρωση του ορίου της ελάχιστης κατανομής των πόρων για το Περιβάλλον. Με δεδομένη τη σημαντική έκταση της ΧΓΕ της χώρας, που ανήκει στις επιλέξιμες περιοχές του άρθρου 71 (46%) υπάρχει ο κίνδυνος «υποτίμησης» της φιλοδοξίας του ΣΣ ΚΑΠ για την προστασία της βιοποικιλότητας και του αγροτικού τοπίου.

Σημαντική επίσης διαφορά είναι ο αριθμός των δεικτών αποτελεσμάτων των δύο προγραμματικών περιόδων (δύο δείκτες αποτελέσματος για την περίοδο 2014-2020 έναντι έξι δεικτών αποτελέσματος της περιόδου 2023 -2027).

Το ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις διαχείρισης για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας (R.31) είναι 28,2%. Στην τιμή αυτή του δείκτη συμβάλουν οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ που περιγράφονται αναλυτικά στον ΠΙΝΑΚΑ 8Α.

Σημαντικά αυξημένα είναι η έκταση του αγροτικού τοπίου που προστατεύεται. Η τιμή του δείκτη R.34 «Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου», ανέρχεται στο 15,8% που αντιστοιχεί σε 816.446 Ha, ενώ την περίοδο 2014-2020 η αντίστοιχη έκταση ανερχόταν μόλις σε 2.736 Ha. Αυτή η πολύ σημαντική αύξηση προέρχεται από τις παρεμβάσεις του άρθρου 31.

Στο ΣΣ ΚΑΠ προβλέπεται συνδυασμός παρεμβάσεων (άρθρο 70 και άρθρο 73) για την προστασία των απειλούμενων ειδών ορνιθοπανίδας και θηλαστικών. Οι σχετικές εκτάσεις που καλύπτονται μέσω των παρεμβάσεων του άρθρου 70 ανέρχονται σε 14.834 Ha έναντι 3.338 Ha της περιόδου 2014-2020, χωρίς στις εκτάσεις αυτές να συνυπολογίζονται οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση των οικοτόπων του τρυγονιού.

Σημαντικά φιλόδοξη είναι η στόχευση του ΣΣ ΚΑΠ για την προστασία των Δασών ως βασικής συνιστώσας για την προστασία της βιοποικιλότητας μέσω των σχετικών παρεμβάσεων με τις οποίες καλύπτεται το 0,16% των δασικών εκτάσεων της χώρας (R.30). Η απουσία των ειδικών διαχειριστικών σχεδίων για τις περιοχές Natura 2000 αντικειμενικά, περιορίζει τη δυνατότητα παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ. Ωστόσο η ύπαρξη των σχετικών σχεδίων και του ρυθμιστικού πλαισίου στις δασικές περιοχές που αποτελούν ΖΕΠ (Ζώνες Ειδικής Προστασίας), αξιοποιείται μέσω της παρέμβασης Π3-70-4 που υλοποιείται κατά προτεραιότητα σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 ενώ οι επιπρόσθετες παρεμβάσεις που συμβάλουν παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα. Ως αποτέλεσμα του συνόλου των παρεμβάσεων το ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που καλύπτεται από δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη (R 33), ανέρχεται στο 22,4%.

Το σύνολο των παρεμβάσεων που εξυπηρετούν τον έκτο ειδικό στόχο οι τιμές των δεικτών εκροών και η συμβολή τους στους σχετικούς δείκτες αποτελέσματος του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ αλλά και του ΠΑΑ 2014-2020 παρουσιάζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 8Α που ακολουθεί.

Από τα στοιχεία του πίνακα καθίσταται σαφής η αυξημένη φιλοδοξία του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ σε σχέση με το ΠΑΑ 2014-2020 που αποτυπώνεται στη διαφορά των αριθμητικών τιμών των δεικτών R6 «Ποσοστό δασών ή λοιπών δασικών εκτάσεων που υπάγονται σε συμβάσεις διαχείρισης για την υποστήριξη της της βιοποικιλότητας» με τιμή μηδέν και R7 «Ποσοστό γεωργικής γης που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για την υποστήριξη της βιοποικιλότητας και/ή των τοπίων» με τιμή 10,62%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6 – ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΑΣΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ - ΤΟΠΙΟ						
	31, 70, 71, 72, 73	0.8 Ha, 0.12 Ha, 0.13 Ha, 0.14 Ha, 0.17 Ha, 0.19 MZK, 0.21 Αρ. επ.	R.30PR Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών: R.31 Διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών R.32 Επενδύσεις σχετικά με βιοποικιλότητα: R.33 Βελτίωση της διαχ. Natura 2000 R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου R35 Διατήρηση κυψελών	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 4 α		R6: Ποσοστό δασών ή λοιπών δασικών εκτάσεων υπάγονται σε συμβάσεις διαχείρισης για την υποστήριξη της βιοποικιλότητας R7 :Ποσοστό γεωργικής γης υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης για την υποστήριξη της βιοποικιλότητας και/ή των τοπίων (10,62%)
Π3-73-3.2Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	73	(0.21) 1.734	R.32 Επενδύσεις σχετικά με βιοποικιλότητα	Υπομέτρο 4.4 - στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με την επίτευξη γεωργικών περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων	Δεν ενεργοποιήθηκε	
Π3-73-3.1 Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	73	(0.21) 14	R.32 Επενδύσεις σχετικά με βιοποικιλότητα			
Π3-73-3.3 Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίσεων	73	(0.21) 299	R.32 Επενδύσεις σχετικά με βιοποικιλότητα			
Π3-73-3.5Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	73	(0.21) 1.678	R.32 Επενδύσεις σχετικά με βιοποικιλότητα	10.2.1 Γενετικοί πόροι στην κτηνοτροφία	"38 συμβάσεις 504.652 ζώα	
ΣΥΝΟΛΟ	73	3.725	R.32 Επενδύσεις σχετικές με τη βιοποικιλότητα: ποσοστό ΓΕ που λαμβάνουν στήριξη 0,54%			

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΑΣΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ - ΤΟΠΙΟ						
Π3-70-4.1 Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (8' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	70	(O.16) 6.863 Ha	R.30PR Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών	Υπομέτρο 8.1 Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων Υπομέτρο 8.2 - στήριξη για την εγκατάσταση και συντήρηση ~~γεωργ~~ -δασοκομικών συστημάτων		
Π3-70-4.2 Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	70	(O15) 4.715 Ha	R.30PR Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών			
ΣΥΝΟΛΟ	70	11.578 εκτάρια	R.30PR Στήριξη της αειφόρου διαχείρισης των δασών 0,16%			

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΑΣΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ - ΤΟΠΙΟ						
Π1-31.1 Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών ΟΜΑΔΑ Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	31	(O.8) 7.771,0	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών			
Π1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης ΟΜΑΔΑ Β. Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές ~~επικονιαστών~~)	31	(O.8) 183.430,0 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου			
Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών ~~φυτο/ψυλ~~ με παράλληλη ενίσχυση της ~~βιοπ/πρασ~~	31	(O.8) 323.167,0 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου			
Π1-31.5 Βελτίωση ~~αγροδασικών~~ ~~οικος/τημάτων~~ πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	31	(O.8) 148.038,0 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου			
MK1-31.6-1 Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης	31	(O.8) 210.655,0Ha				
Π1-31.7 Α. Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαϊών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης. – Β. Δαπάνες για την μετακίνηση παραγωγικών ζώων από περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης	31	(O.8) 83.603,0 Ha				
Π1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	31	(O.8) 45.000 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου			
Π1-31.10 Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	31	(O.8) 30.284	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου			

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΑΣΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ - ΤΟΠΙΟ						
Π3-70-1.2 Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	70	(O.14) 2.924 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου	10.1.2 Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας 10.1.3 Διατήρηση ~~αμπελοκομικής~~ πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας	2.736 ΕΚΤΑΡΙΑ	
Π3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	70	(O.14) 14.834 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών	10.1.1 Προστασία της Άγριας ~~Ορνιθοπανίδας~~	3.338 ΕΚΤΑΡΙΑ	
Π3-70-1.3 Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των ~~μικρολεπιδοπτέρων~~ (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	70	(O.14) 118.655,0 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών			
Π3-70-1.4 Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών ~~(φυτογενετικού~~ υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	70	(O.19) 2.145 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών	10.1.10 Προστασία τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	ΔΕΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΘΗΚΕ	
Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(O.19) 215.448 Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ και των ειδών			
ΣΥΝΟΛΟ		1.452.488Ha	R.31 Διατήρηση των ~~οικοτόπων~~ & των ειδών 28,2%			
ΣΥΝΟΛΟ		816.446,0 Ha	R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου 15,8%			

ΤΟΜΕΙΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΔΑΣΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ - ΤΟΠΙΟ						
P3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	70	(Ο.14) 6.675,3 Ha	(45% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P3-70-1.2 Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	70	(Ο.14) 1.315,8 Ha	(45% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P3-70-1.3 Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	70	(Ο.14) 60.393,6 Ha	(45% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P3-70-1.4 Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	70	(Ο.19) 965,3 Ha	(45% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	70	(Ο.17) 64.634,4 Ha	(30% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P3-70-4.2 Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	70	(Ο.15) 2.121,8 Ha	(45% της εκροής σύμφωνα με ΠΑΑ)			
P1-31.5 Βελτίωση αγροδιασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου	31	(Ο.8) 148.038,0 Ha	(Εκτιμάται στο 100% της εκροής)			
P1-31.7 Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	31	(Ο.8) 230.182,5 Ha	(Εκτιμάται στο 50% της εκροής)			
P1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιερειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	31	(Ο.8) 33.750,0 Ha	(Εκτιμάται στο 75% της εκροής)			
P1-31.9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	31	(Ο.8) 253.688,7 Ha	(Εκτιμάται στο 30% της εκροής)			
P1-31.10 Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	31	(Ο.8) 30.284,0 Ha	(Εκτιμάται στο 100% της εκροής)			
Σύνολο	70, 31	832.049,3 Ha	R.33 Βελτίωση της διαχ. Natura 2000 22,4%			

ΠΙΝΑΚΑΣ 8B: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΓΠΚ4 ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΠ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΠΡΑΣΙΝΙΣΜΑ

ΚΓΠΚ 8: Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή στοιχεία, διατήρηση στοιχείων του τοπίου και απαγόρευση κοπής δέντρων και θάμνων	
ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027	Πολλαπλή Συμμόρφωση-Πρασίνισμα
Τουλάχιστον το 4% της αρόσιμης γης σε επίπεδο εκμετάλλευσης > 10Ha αφιερώνεται σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της αγρανάπαυσης.	Όταν η αρόσιμη γη μιας εκμετάλλευσης > 15 Ha, οι γεωργοί διασφαλίζουν ότι, μια έκταση τουλάχιστον στο 5 % της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης που δήλωσε ο γεωργός αποτελεί περιοχή οικολογικής εστίασης
Τουλάχιστον 3% της αρόσιμης γης σε επίπεδο εκμετάλλευσης > 10Ha αφιερωμένη σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, ή σε αγρανάπαυση όταν ο γεωργός δεσμεύεται για τουλάχιστον το 7% της αρόσιμης γης που αφιερώνεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, ή σε γη υπό αγρανάπαυση, υπό ένα οικολογικό σύστημα (Eco-Scheme)	
Τουλάχιστον το 7% της αρόσιμης γης σε επίπεδο εκμετάλλευσης > 10Ha αφιερωμένη σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της αγρανάπαυσης και των καλλιερειών εδαφοκάλυψης ή αζωτοδέσμευσης, που καλλιερλούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3% είναι μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά ή σε αγρανάπαυση. Εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης 0,3 για τις καλλιέργειες εδαφοκάλυψης. Μερίδιο (3%) της αρόσιμης γης που αφιερώνεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά και σε καλλιέργειες εδαφοκάλυψης ή αζωτοδεσμευτικές	Εκτάσεις με καλλιέργεια που έχει ικανότητες δέσμευσης του αζώτου (ψυχανθή), με συντελεστή στάθμισης 0,7

Βιολογική Γεωργία

Η αύξηση των εκτάσεων της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας αποτελεί βασική στόχευση του ΣΣ ΚΑΠ. Η διατήρηση των μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας χρηματοδοτείται μέσω των παρεμβάσεων του άρθρου 31, ενώ η μετατροπή σε βιολογική ΣΣ ΚΑΠ, έναντι 140.055Ha την περίοδο 2014-2020 (αύξηση 54%). Αντίστοιχα οι εκτάσεις που παραμένουν στην βιολογική γεωργία ανέρχονται σε 845.629 Ha στο Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ έναντι 204.008 Ha την περίοδο 2014-2020 (αύξηση 324%).

Συνολικά οι εκτάσεις βιολογικής γεωργίας που θα ενισχυθούν από το ΣΣ ΚΑΠ θα ανέλθουν σε 845.629 Ha έναντι 339.2811 Ha την περίοδο 2014-2020 (αύξηση 149,2%).

Το ποσοστό της ΧΓΕ που λαμβάνει στήριξη της ΚΑΠ για τη βιολογική γεωργία (R.29) διαμορφώνεται σε 16,4%. Στο ανωτέρω ποσοστό δεν συμπεριλαμβάνονται οι εκτάσεις της βιολογικής μελισσοκομίας, οι

οποίες λόγω των δυσκολιών επιμερισμού της γης που χρησιμοποιούν οι μέλισσες (γεωργική, δασική) θα υπολογιστούν στον δείκτη R35 «Διατήρηση κυψελών: Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΑΠ».

Τα αναλυτικά δεδομένα παρουσιάζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 9 που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6 – ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6 – ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ						
ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2021-2023			ΠΑΑ 2014-2020		
	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΟ	ΕΚΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
			R.29Ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας			
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία κτηνοτροφία	70	(O17) 107.078 Ha (Μετά τη λήξη της ενίσχυσης από τη Παρέμβαση Π3-70-2.1 θα ενισχυθούν από τη Παρέμβαση Π1-31.9)		11.1.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία	63.038	
70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική κτηνοτροφία	70	(O17) 108.370 Ha (Μετά τη λήξη της ενίσχυσης από τη Παρέμβαση Π3-70-2.1 θα ενισχυθούν από τη Παρέμβαση Π1-31.9)		11.1.2 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία	77.017	
Π1.-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	31	(O8) 318.521 Ha		11.2.1 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία	79.718	
Π1-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	31	(O8) 527.108 Ha		11.2.2 Ενισχύσεις για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία	119.508	
Total		845.629,0 Ha	R.29Ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας 16,4%		339.281Ha	

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω πινάκων, οι οποίοι έχουν περαστεί στην παρούσα ενότητα ως εικόνες, ανατρέξτε στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦ. 3.1.3.

3.1.4 Επεξήγηση του πώς η περιβαλλοντική και κλιματική δομή του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ πρέπει να συμβάλλει σε ήδη καθορισμένους μακροπρόθεσμους εθνικούς στόχους που ορίζονται ή απορρέουν από τις νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI

Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Σε εφαρμογή των παραπάνω οδηγιών έχουν εκδοθεί αρκετά σχετικά εθνικά, προγραμματικά κείμενα. Τα σπουδαιότερα εκ των οποίων είναι αφενός μεν η «Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα» για τα έτη 2014–2029 και το πενταετές Σχέδιο Δράσης για τα πρώτα περίοδο εφαρμογής της Στρατηγικής. Αυτά τα κείμενα μαζί με το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας 2018-2038 (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση), και οι κατευθύνσεις που δίνονται αλλά και οι στόχοι που τίθενται αποτέλεσαν τη βάση για το σχεδιασμό του παρόντος στρατηγικού σχεδίου. Κεντρικό ρόλο στην εξειδίκευση των παρεμβάσεων που σχεδιάστηκαν σε σχέση με την βιοποικιλότητα και το τοπίο είχε το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για τις Περιοχές Natura 2000 (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027.

Η φροντίδα για τη βιοποικιλότητα βάσει των εθνικών σχεδιασμών διατρέχει το σύνολο του Στρατηγικού Σχεδίου και ίδια την Πράσινη αρχιτεκτονική ήτοι την ενισχυμένη αιρεσιμότητα, τα οικολογικά προγράμματα (άρθρο 31), τις παρεμβάσεις για το κλίμα και το περιβάλλον (άρθρο 70) αλλά και τις μη παραγωγικές επενδύσεις με περιβαλλοντικούς στόχους. Σε όλα τα επίπεδα περιλαμβάνονται ενέργειες που προστατεύουν τη βιοποικιλότητα και στα τρία επίπεδα (γενετική, ειδών και οικοτόπων), οι οποίες

βασίζονται στα προαναφερθέντα εθνικά κείμενα στρατηγικής και αναμένεται να συμβάλλουν στους στόχους που τίθενται σε αυτά.

Αναλυτικότερα στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα εφαρμόζεται η ΚΓΠΚ 8: «Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή στοιχεία, διατήρηση στοιχείων του τοπίου και απαγόρευση κοπής δέντρων και θάμνων», αλλά και η ΚΓΠΚ 9, όπου οι μόνιμοι βοσκότοποι εντός του Δικτύου Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000, προστατεύονται στο σύνολό τους, σε συμφωνία με το σχετικό βάρος που δίνεται στο ΠΔΠ για τις περιοχές NATURA.

Για την προστασία της βιοποικιλότητας των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος εφαρμόζονται τρεις εξειδικευμένες παρεμβάσεις ήτοι:

- Π3-70-1.1 «Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών», που αφορούν τόσο πτηνά κοινοτικού ενδιαφέροντος, όσο και μεγάλα θηλαστικά.
- Π3-73-3.2 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)»
- Π3-73-3.1 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού».

Τα παραπάνω αναμένεται να επηρεάσουν θετικά του δείκτες :

- *R.31PR «Διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις διαχείρισης για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας»*
- *R.32 « Επενδύσεις σχετικές με τη βιοποικιλότητα: Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη στο πλαίσιο της ΚΓΠ για συμβολή στη βιοποικιλότητα»*
- *R.33 «Βελτίωση της διαχείρισης του Natura 2000: Ποσοστό συνολικής έκτασης Natura 2000 που καλύπτεται από δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη»*

Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων,

Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης

Το ζήτημα των υδατικών πόρων, τόσο από την πλευρά της βελτίωσης της ποιότητάς τους, όσο και αυτήν της αποτελεσματική διαχείρισής τους από ποσοτικής απόψεως είναι κεντρικής σημασίας στο παρόν Στρατηγικό Σχέδιο. Έτσι λοιπόν τα σχετικά κείμενα στρατηγικής και η στοχοθεσία τους επέδρασαν καθοριστικά στη διαμόρφωση της Πράσινης Αρχιτεκτονικής του ΣΣ ΚΑΠ. Οι προβλέψεις του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης[1] και του [Προγράμματος Δράσης για τις ευπρόσβλητες στα νιτρικά περιοχές](#) (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ) ενσωματώθηκαν πλήρως στην ΚΑΔ 2 και λήφθηκαν υπόψη στη διατύπωση του προτύπου ΚΓΠΚ 4. Τα αναθεωρημένα [Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών](#) (ΣΔΛΑΠ) (Οδηγία 2000/60) λήφθηκαν υπόψη στην κατάρτιση, τόσο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας, όσο και των παρεμβάσεων στο πλαίσιο των υπολοίπων επιπέδων της πράσινης αρχιτεκτονικής, αλλά και λοιπών παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ.

Συγκεκριμένα, τόσο στη μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης, όσο και ευρύτερα στη βελτίωση της διαχείρισης θρεπτικών θα συμβάλλουν θετικά οι παρακάτω παρεμβάσεις:

- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»
- Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας»
- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία»
- Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον/παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων» και ειδικά τα ΜΚ1-31.6- "ΙΑ. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης, ΙΒ. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές, ΙΓ. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες".

Πέραν αυτών στον περιορισμό της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης αλλά και της ορθολογικής διαχείρισης θρεπτικών θα συμβάλλουν οι σχετικές με τη βιολογική γεωργία παρεμβάσεις και συγκεκριμένα οι:

- Π1-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας»
- Π3-70-2.1 «Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) ειδικά το μέρος που αφορά τη φυτική παραγωγή».

Στην βελτίωση της ποιότητας των νερών, βασική επιδίωξη των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών απορροής Ποταμών που καταρτίστηκαν προς συμμόρφωση με την Οδηγία 2000/60, για την αποφυγή ρύπανσης από φυτοφάρμακα, σημαντικό ρόλο θα παίζουν οι παρεμβάσεις:

- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»
- Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας»
- Π1-31.6-1 «Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης αλλά και Ε Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας», «ΣΤ. Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση».

Πέραν αυτών οι παρεμβάσεις:

- Π1-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας»
- Π3-70-2.1 «Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία»
- Π3-70-1.3 «Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων».

Τέλος, θετικά στη βελτίωση της χημικής αλλά και οικολογικής κατάστασης των υδροφορέων συνεπώς και στην εκπλήρωση των στόχων της Οδηγίας 2000/60, θα συμβάλλουν, λόγω των περιορισμών που επιβάλλουν στην χρήση φυτοφαρμάκων και οι παρεμβάσεις:

- Π1-31.8 «Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες»
- Π3-70-1.2 «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου»
- Π3-70-1.1 «Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών».

Οι δείκτες οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση των επιδόσεων είναι οι παρακάτω:

- *R.21PR Προστασία της ποιότητας των υδάτων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων*
- *R.22PR Βιώσιμη διαχείριση θρεπτικών συστατικών: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών*
- *R.24PR Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε ειδικές δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η διαρροή γεωργικών φαρμάκων.*

Ως προς το δεύτερο σκέλος της οδηγίας 2000/60, δηλαδή τη βελτίωση της ποσοτικής κατάστασης των επιφανειακών και υπογείων υδατικών συστημάτων, που αποτελούν και στόχο των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), υπάρχει μια παλέτα παρεμβάσεων, που έχουν ως στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή και της επίτευξη των στόχων των ΣΔΛΑΠ. Αυτές περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που αφορούν σε πρακτικές όπως:

- Π1-31.1 «Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών»
- Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων»
- Π3-70-4.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)»
- Π2-47.2-1a - 47(α) (ii) στο πλαίσιο των τομεακών της ελαιοκομίας και των οπωροκηπευτικών, που προβλέπει παρεμβάσεις για τη βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων,

συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης.

Επίσης έχουν σχεδιαστεί και παρεμβάσεις που αφορούν σε επενδύσεις τόσο ιδιωτικές ή συλλογικές, όσο και δημόσιες όπως:

- Π2-58.6 «Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οينوπαραγωγής»
- Π3-73-2.2 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος»
- Π3-73-1.1 «Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων».

Η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων θα γίνει με τη χρήση των δεικτών:

- *R.23PR Βιώσιμη χρήση των υδάτων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου*
- *R.26 Επενδύσεις που σχετίζονται με φυσικούς πόρους: Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από στήριξη παραγωγικών και μη παραγωγικών επενδύσεων της ΚΓΠ που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους*

Οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη,

Οδηγία (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ,

Οι παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΑΠ, που εξυπηρετούν τον στόχο της μείωσης των εκπομπών είναι οι σχετιζόμενες με τον περιορισμό της χρήσης θρεπτικών και ιδιαίτερα αζωτούχων λιπασμάτων και κοπριάς και παρεμβάσεις που αφορούν στη διαχείριση της κοπριάς, αφού σύμφωνα με το «GREECE'S INFORMATIVE INVENTORY REPORT (IIR) 2020», που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/2284, αυτές είναι οι κύριες πηγές εκπομπών λόγω της γεωργίας.

Στον περιορισμό της χρήσης θρεπτικών και ιδιαίτερα αζωτούχων λιπασμάτων και κοπριάς θα συμβάλλει θετικά η παρέμβαση Π3-73-2.6 «Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» και ειδικά (ι) επενδυτικά σχέδια σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την προμήθεια και εφαρμογή τεχνολογιών / μηχανολογικού εξοπλισμού / κατασκευών για τη διαχείριση των κτηνοτροφικών (υγρών – στερεών) αποβλήτων.

Ως προς τον περιορισμό των εκπομπών από τις καλλιέργειες, οι παρεμβάσεις που θα συμβάλλουν είναι οι ακόλουθες:

- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης» (ΟΜΑΔΑ Β. Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)
- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία»
- Π1-31.6 «Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων»
- Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων» (ΟΜΑΔΑ Δ. Εμπλουτισμός και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου)

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση είναι

- *R.20PR Βελτίωση της ποιότητας του αέρα: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας και*
- *R.25 Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας*

Κανονισμός (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο για το κλίμα και την

ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 και της απόφασης αριθ. 529/2013/ΕΕ,

Για την αύξηση δέσμευσης άνθρακα μέσω συγκεκριμένων χρήσεων γης στο ΣΣ ΚΑΠ προβλέπεται μια σειρά μέτρων, που κυρίως έχει να κάνει με τα δασικά αλλά και τα ημιφυσικά συστήματα (μόνιμα βοσκοτόπια), τα οποία έχουν εξαιρετικές επιδόσεις στη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα και συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις:

- Π3-73-1.3 «Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων»
- Π3-73-3.4 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)»
- Π3-70-4.1 «Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)»
- Π3-70-4.2 «Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή».

Πλην των ανωτέρω παρεμβάσεων μέσω του Πυλώνα Ι συμβάλλουν οι παρεμβάσεις που θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα μέσω της προώθησης ημιφυσικών συστημάτων:

- Π1-31.4 «Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία»
- Π1-31.5 «Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων, σε στοιχεία του τοπίου» η οποία στοχεύει στη βελτίωση των υπάρχοντων αγροδασικών συστημάτων που λειτουργούν ως αποθήκες άνθρακα
- Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων», ιδίως όσον αφορά στο σκέλος της βελτίωσης των υποβαθμισμένων μόνιμων βοσκοτόπων.
- Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης»
- Π1-31.3 «Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας»
- Π1-31.6 (Ε. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας & ΣΤ. Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση)

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων θα γίνει με τον δείκτη *R.14PR Αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος και τη βιομάζα: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιερειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο και των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)*

Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής για τη δράση και το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013,

Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,

Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ,

Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), που περιλαμβάνει αναλυτικό οδικό χάρτη για την επίτευξη συγκεκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030, η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΡΣΠΚΑ) είναι τα κύρια σχετικά εθνικά στρατηγικά κείμενα στη χώρα μας. Αυτά περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα που αφορά στη γεωργία και στη δασοκομία αλλά και για τις επιμέρους σχετιζόμενες χρήσεις γης. Επίσης κάποια από αυτά, όπως τα ΠΕΡΣΠΚΑ περιέχουν συγκεκριμένα και στοχευμένα μέτρα ανά περιφέρεια και ομάδα καλλιεργειών.

Ειδικότερα, το ΕΣΕΚ θέτει για το έτος 2030 τους ακόλουθους στόχους:

α) για τα θέματα της Κλιματικής Αλλαγής και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σημαντικά υψηλότερο κεντρικό στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με μείωση που ανέρχεται σε πάνω από 42%, σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 1990 και σε πάνω από 55%, σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 2005, επιτυγχάνοντας να ξεπεράσει ακόμη και τους κεντρικούς ευρωπαϊκούς στόχους, ενώ αξίζει να επισημανθεί ότι στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ οι στόχοι αυτοί ήταν σημαντικά χαμηλότεροι και κατέληγαν σε μείωση κατά 32% και 48% αντίστοιχα.

Οι νέοι αυτοί στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι επίσης απαραίτητοι για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050, καθώς η Ελληνική Κυβέρνηση έχει ως στόχο να συμμετέχει αναλογικά στη δέσμευση για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία σε επίπεδο ΕΕ. Παράλληλα για τα θέματα Κλιματικής Αλλαγής και πολιτικών προσαρμογής, στο ΕΣΕΚ παρουσιάζονται οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και η οποία καθορίζει τους γενικούς στόχους, τις κατευθυντήριες αρχές και τα εργαλεία εφαρμογής αναγκαίων μέτρων κλιματικής προσαρμογής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Αντίστοιχα, ο τομέας της διαχείρισης αποβλήτων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του εθνικού σχεδιασμού για την ενέργεια και το κλίμα και ως εκ τούτου παρουσιάζονται οι σχετικές πρωτοβουλίες για την αναθεώρηση των Εθνικών και Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ), όπου στόχος είναι να υπάρξει εντατικοποίηση μιας σειράς μέτρων για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων, ακολουθώντας τις επιταγές της κυκλικής οικονομίας. Η Κυκλική Οικονομία εξάλλου αποτελεί κομβικό στοιχείο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της χώρας και η υλοποίησή της περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τετραετή στρατηγικό σχεδιασμό, που διαπερνά όλο το φάσμα της αλυσίδας αξίας και στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται στο ΕΣΕΚ οι άξονες αυτής της πολιτικής.

β) για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), θέτει σημαντικά υψηλότερο στόχο σε σχέση με το μερίδιο συμμετοχής στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας, αφού τίθεται πλέον στόχος για μερίδιο συμμετοχής κατ' ελάχιστον στο 35%, αντί του 31% που είχε τεθεί στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ, και επίσης σημαντικά υψηλότερο και από τον κεντρικό Ευρωπαϊκό στόχο για τις ΑΠΕ που είναι στο 32%.

Αξίζει να επισημανθεί ο ενεργειακός μετασχηματισμός που θα επιτευχθεί στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής καθώς προβλέπεται το μερίδιο συμμετοχής των ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας να υπερβεί το 60% και στο πλαίσιο αυτό ήδη προωθούνται και υλοποιούνται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης όπως ενδεικτικά για την απλοποίηση και επιτάχυνση του αδειοδοτικού πλαισίου, τη βέλτιστη ένταξη των ΑΠΕ στα ηλεκτρικά δίκτυα, τη λειτουργία συστημάτων αποθήκευσης, καθώς και την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

γ) για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, θέτει επίσης σημαντικά πιο φιλόδοξο στόχο σε σύγκριση με το αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ και υψηλότερο επίσης και από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό στόχο. Ειδικότερα, τίθεται ως ποσοτικός στόχος η τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2030 να είναι χαμηλότερη από αυτή που είχε καταγραφεί κατά το έτος 2017, εκπληρώνοντας απόλυτα τον σχετικό Ευρωπαϊκό δείκτη για το μέτρο της φιλοδοξίας του ΕΣΕΚ.

Επιπρόσθετα, επιτυγχάνεται ποιοτικά βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά 38%, σύμφωνα με συγκεκριμένη ευρωπαϊκή μεθοδολογία, όπου ο αντίστοιχος κεντρικός ευρωπαϊκός στόχος ανέρχεται στο 32,5% και στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ είχε τεθεί στόχος στο 32%. Η επίτευξη αυτού του φιλόδοξου στόχου θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και την προστασία των καταναλωτών. Το ΕΣΕΚ περιγράφει ένα σύνολο μέτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης με πιο emphaticά αυτά στον κτιριακό τομέα και στον τομέα των μεταφορών.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις του ΣΣ της ΚΑΠ στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης εκπομπών/προστασίας του περιβάλλοντος είναι απολύτως συμβατές με τις γενικές προτεραιότητες του ΕΣΕΚ (Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, ΦΕΚ Β' 4893/31-12-2019), που αφορούν σε:

- Δράσεις για τη μείωση των εκπομπών στον αγροτικό τομέα (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων προστασίας και ορθολογικής διαχείρισης των δασών)
- Στρατηγική και δράσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων (γεωργοκτηνοτροφικά και δασικά υπολείμματα)
- Στρατηγική και δράσεις για την Κυκλική Οικονομία
- Παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού υποδομών ύδρευσης/αποχέτευσης και άρδευσης

Η αξιοποίηση του δυναμικού για τη μείωση εκπομπών, προώθηση ΑΠΕ και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, σε συγκεκριμένους τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπως είναι ο πρωτογενής τομέας γίνεται συμπληρωματικά μέσω των ακόλουθων νέων προτεραιοτήτων:

- ΠΠΝ.2: Διαχείριση και αξιοποίηση γεωργικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων
- ΠΠΝ.4: Ανάπτυξη εγχώριας παραγωγής προηγμένων βιοκαυσίμων και εφοδιαστικών αλυσίδων για τη χρήση τους
- ΠΠΝ.5: Προώθηση χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης στον αγροτικό τομέα

Στο ΕΣΕΚ προβλέπονται ειδικά μέτρα, που υποστηρίζονται και μέσω των παρεμβάσεων της ΚΑΠ και είναι:

- Αξιοποίηση αποβλήτων (γεωργο-κτηνοτροφικών μονάδων και βιομηχανιών, αστικών)
- Οργάνωση εφοδιαστικής αλυσίδας και χωροθέτηση θέσεων για την προσωρινή αποθήκευση της αγροτικής/δασικής υπολειμματικής βιομάζας
- Αειφόρος διαχείριση δασών
- Παραγωγή στερεών βιοκαυσίμων μέσω της προώθησης ενεργειακών καλλιεργειών ξυλώδους βιομάζας ή πρεμνοφυών φυτειών
- Ειδικά μέτρα μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον αγροτικό τομέα
- Προώθηση συστημάτων ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη
- Ενίσχυση κατανάλωσης βιοκαυσίμων
- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων μηχανημάτων και εγκαταστάσεων
- Βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης αντλιοστασίων και συστημάτων άρδευσης
- Ενημέρωση και εκπαίδευση των επαγγελματιών αγροτικού τομέα

Τα ανωτέρω μέτρα του ΕΣΕΚ έχουν ληφθεί υπόψη στη SWOT ανάλυση και στον προσδιορισμό των αναγκών για τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ.

Αναλυτική τεκμηρίωση ως προς την επιλογή στόχευσης και αναγκαιότητα των παρεμβάσεων έχει δοθεί και στην απάντηση του Ερωτήματος 52.

Οι παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΑΠ που συμβάλλουν άμεσα στις ανωτέρω πολιτικές και μέτρα ειδικά αυτές που κύριο στόχο έχουν τη μείωση των εκπομπών, αφορούν σε: ενίσχυση επενδύσεων τόσο μέσω του Πυλώνα I (Ecsoschemes - Παρεμβάσεις ενίσχυσης ενεργειακών - περιβαλλοντικών επενδύσεων στα Τομεακά προγράμματα Οίνου, Ελαιολάδου και Οπωροκηπευτικών), όσο και μέσω παρεμβάσεων του Πυλώνα II για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, προώθησης της χρήσης ΑΠΕ και επενδύσεις κυκλικής οικονομίας για τη μείωση των Γεωργο-Κτηνοτροφικών Αποβλήτων (ΓΚΤ), σε εκμεταλλεύσεις και εγκαταστάσεις πρώτης μεταποίησης (Π3-73.2.6, Π3-73.2.3), επενδύσεις εξοικονόμησης/βελτίωσης διαχείρισης ύδατος (Π3-73.2.2). Επιπρόσθετα θα υποστηριχθούν ανάλογες επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης τοπικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του LEADER (Π3-77.4.1), οι οποίες θα εξειδικευθούν μετά την έγκριση των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης. Πέραν αυτών δύο παρεμβάσεις των ecoschemes ΠΚ 31.7 Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου αλλά και η MK1-31.9-2 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας, αναμένεται να συμβάλλουν στον μετριασμό.

Η αποτελεσματικότητά τους θα εκτιμηθεί με τους δείκτες:

- *R.13PR Μείωση των εκπομπών στον τομέα της κτηνοτροφίας: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των*

εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς

- *R.15* *Ανανεώσιμη ενέργεια από τη γεωργία, τη δασοκομία και από άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)*
- *R.16* *Επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα: Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ που συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών*

Σε κάθε περίπτωση η Ελλάδα δεσμεύεται για την εκτίμηση της μέτρησης του αναμενόμενου αντικτύπου των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου, το αργότερο στο τέλος του επόμενου έτους στο mitigation στο πλαίσιο του νέου ΕΣΕΚ ή την προσαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου μετά τη θέση σε ισχύ του νέου LULUCF/ESR.

Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων.

Τέλος, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων χρησιμοποιήθηκε για τη διαμόρφωση τόσο των εθνικών ρυθμίσεων για το ΚΑΔ 7 αλλά κυρίως για το ΚΑΔ 8.

Στο σχεδιασμό της παρέμβασης για τη χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής για την εφαρμογή πρακτικών γεωργίας ακριβείας του (Π1-31.6), χρησιμοποιήθηκαν οι «Οδηγοί Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας», που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128.

Επίσης και τα δύο κείμενα λήφθηκαν υπόψη για το σχεδιασμό των παρεμβάσεων Π3-70-1.2 – «Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου, "Παραδοσιακός Ελαιώνας Αμφισσας και Αμπελώνας Θήρας (περιορισμός χρήσης φυτοπροστατευτικών και ζιζανιοκτόνων)» και Π3-70-1.3 «Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων».

R.24PR *Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε ειδικές δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η διαρροή γεωργικών φαρμάκων.*

[1] [YA 1420/82031/22.07.2015 \(ΦΕΚ 1709/Β/17.08.2015\)](#)

3.1.5 Κατά περίπτωση, η συνεισφορά της ΚΓΠ στα έργα LIFE

3.2 Επισκόπηση της στρατηγικής ανανέωσης των γενεών

Η SWOT ανάλυση ανέδειξε την ένταση του προβλήματος της γήρανσης των απασχολούμενων γεωργών που αποτυπώνεται ποσοτικά στις τιμές των δεικτών πλαισίου, οι οποίοι καταγράφουν, σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε, την γερασμένη δημογραφική σύνθεση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα αλλά και την διαρθρωτική υστέρηση και απόκλιση του επίπεδου γνώσεων και δεξιοτήτων. Παράλληλα η SWOT αποτύπωσε παράγοντες που λειτουργούν ανασταλτικά για την ηλικιακή ανανέωση όπως η δυσκολία πρόσβασης στη γεωργική γη και στον τραπεζικό δανεισμό για την χρηματοδότηση επενδύσεων. Επίσης αποτυπώθηκε η βαρύνουσα σημασία των δύο πυλώνων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής στην έστω και βραδεία ηλικιακή ανανέωση που έχει επιτευχθεί έως τώρα. Τέλος αναδείχθηκε με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της Ελληνικής γεωργίας η ιδιαίτερη δυναμική που έχουν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών.

Με βάση αυτά τα δεδομένα η δημογραφική ανανέωση αποτελεί βασική στόχευση του Στρατηγικού Σχεδίου όπως αποτυπώνεται με βάση τη σχετική μεγάλη χρηματοδοτική βαρύτητα που έχει, καθώς αποδίδεται το 5,4% των πόρων του Σχεδίου (730 Μ€ σε όρους κοινοτικής συνδρομής) για την δημογραφική ανανέωση, ποσοστό το οποίο είναι σημαντικά υψηλότερο από το ελάχιστο ποσοστό που προσδιορίζει ο Κανονισμός. Αναλυτικά, μέσω της παρέμβασης για την Αγροτική Ανάπτυξη του άρθρου 75 (πριμ πρώτης εγκατάστασης για νέους γεωργούς) διατίθεται το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων του Στρατηγικού Σχεδίου για την ηλικιακή ανανέωση (590Μ€). Η παρέμβαση περιλαμβάνει και την ενεργοποίηση χρηματοδοτικού

εργαλείου για την άμβλυνση του προβλήματος της πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό, των νέων γεωργών. Η ηλικιακή ανανέωση συνεπικουρείται και από τους πόρους της παρέμβασης του άρθρου 30 του Πρώτου Πυλώνα.

Παράλληλα μέσω του ορισμού του Νέου Γεωργού εισάγεται ως προαπαιτούμενο η ύπαρξη ενός ελάχιστου εκπαιδευτικού επιπέδου, ενώ αυξάνεται σημαντικά σε σχέση με παλαιότερα η διάρκεια των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν οι δικαιούχοι νέοι γεωργοί του πριμ πρώτης εγκατάστασης πριν την λήψη της δεύτερης δόσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκή εκπαίδευση.

Κατά την καταγραφή και ιεράρχηση των αναγκών η «Αναβάθμιση της εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και η παροχή συμβουλών επικέντρωση στους νέους γεωργούς» (ΑΝ 005.07.01) ιεραρχήθηκε στην πρώτη θέση των αναγκών. Μέσω του αναβαθμισμένου συστήματος ΑΚΙΣ οι δικαιούχοι νέοι γεωργοί (Πρώτου και Δεύτερου Πυλώνα) αποκτούν πρόσβαση στην παροχή συμβουλών αλλά και στην εκπαίδευση (με τη διάρκεια να διαφοροποιείται ανάλογα με την ομάδα στόχο, μεταξύ νέων γεωργών Πρώτου και Δεύτερου Πυλώνα).

Το Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (ΑΚΙΣ) θα παρέχει εκπαίδευση - κατάρτιση αλλά και παροχή συμβουλών σε ευρεία γκάμα θεμάτων όπως οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις (δηλαδή ‘ολιστικές’), και θα παρέχει σύγχρονες (ενημερωμένες) τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες.

Είναι λοιπόν σημαντική η έγκαιρη και χωρίς απόκλιση εφαρμογή όσων αναφέρονται για τη λειτουργία του ΑΚΙΣ. Αναφέρονται η αύξηση της χρονικής διάρκειας και ο εμπλουτισμός της θεματολογίας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε σχέση με τα αντικείμενα – θεματικές κατάρτισης, την αναλογία θεωρητικής και πρακτικής μαθητείας, την ύπαρξη επιβλεπόμενων εργασιών κ.λπ.). Επίσης αναφέρεται ο εμπλουτισμός των μεθόδων μάθησης, με δυνατότητα υποκατάστασης της «συμβατικής» κατάρτισης μέσω των καθιερωμένων σεμιναρίων με νέες μεθόδους. Μια από αυτές τις σύγχρονες μεθόδους είναι η συμμετοχική εκπαίδευση μέσω ομάδων γεωργών (farmers/discussion groups) όπου μέσω τακτών συναντήσεων με τη συμμετοχή του, ειδικά εκπαιδευμένου, συμβούλου (ως facilitator) και, όπου απαιτείται, άλλων ειδικών μαθαίνουν από κοινού (peer-to-peer learning) τον τρόπο εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων, τον τρόπο αναζήτησης, πρόσβασης και κριτικής πρόσληψης πληροφοριών, κ.λπ.. Επίσης συνιστάται η ευρεία εφαρμογή της παροχής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Συμπερασματικά, το πλέγμα των παρεμβάσεων με την εφαρμογή του άρθρου 78 της Αγροτικής Ανάπτυξης λειτουργούν απόλυτα συμπληρωματικά και στοχεύουν στην βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων γεωργών.

Οι νέοι γεωργοί αμοτέρων των Πυλώνων λαμβάνουν πρόσθετη μοριοδοτήση για την ένταξη στα «επενδυτικά μέτρα» για την ανταγωνιστικότητα (άρθρο 73 επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις) όπως επίσης και στην παρέμβαση της βιολογικής γεωργίας.

Οι παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου **συνοδεύονται** και με την λήψη Μέτρων σε επίπεδο Εθνικής Πολιτικής, αναφέροντας πρωτίστως ότι στην αναβάθμιση/επέκταση της παρεχόμενης γεωργικής εκπαίδευσης συμβάλουν πρωτοβουλίες για την ενσωμάτωσή της γεωργικής εκπαίδευσης στην θεσμοθετημένη επίσημη εκπαιδευτική διαδικασία (στο πλαίσιο του γενικότερου εκσυγχρονισμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης της χώρας) και έχουν ήδη ιδρυθεί έξι κέντρα μεταλκειακής γεωργικής εκπαίδευσης ΙΕΚ. Επίσης αξίζει να αναφερθεί ως εθνικό μέτρο η θέσπιση φορολογικών κινήτρων (επιστροφή φόρου καυσίμων) για όσο χρονικό διάστημα οι τιμές της ενέργειας κινούνται σε πολύ υψηλές τιμές για τους νέους γεωργούς.

Αμφότερες οι ανάγκες «Επιπρόσθετα εθνικά μέτρα πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών» και «Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργική γη /Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης» δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από το Στρατηγικό Σχέδιο και εντάσσονται στο πλαίσιο των Εθνικών συμπληρωματικών Μέτρων για την διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών.

Η λήψη τέτοιων ευνοϊκών μέτρων είναι, για παράδειγμα, η μείωση/απαλλαγή για ένα αρχικό χρονικό διάστημα της καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και η παροχή φορολογικών απαλλαγών στους νέους γεωργούς (πέραν της θεσμοθετηθείσας απαλλαγής των νέων γεωργών από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα υγρά καύσιμα που αναφέρθηκε παραπάνω) και αναμφίβολα μπορούν να αποτελέσουν ένα πρόσθετο κίνητρο για την προσέλκυση νέων γεωργών. Πάντως, η συγκεκριμένη χρονική περίοδος της πανδημίας που ακολουθήθηκε από την ενεργειακή κρίση έχει δημιουργήσει ένα ιδιαίτερα ασταθές οικονομικό

περιβάλλον και η δημοσιονομική πολιτική επικεντρώνεται στην άμβλυνση των άμεσων συνεπειών αυτής (οριστική διακοπή λειτουργίας επιχειρήσεων, καταβολή εισοδηματικής ενίσχυσης σε νοικοκυρία και επιχειρήσεις για την άμβλυνση των προβλημάτων που επιφέρει το ενεργειακό κόστος), οπότε δεν επιτρέπει την λήψη προσθετών μέτρων που θα επιφέρουν δημοσιονομικό κόστος. Η λήψη των μέτρων υπέρ των νέων γεωργών φορολογικού χαρακτήρα θα πρέπει να εξετασθεί όταν οι συνθήκες στην ελληνική οικονομία επανέλθουν στην κανονικότητα και επιτευχθούν συνεχείς υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης που θα δημιουργήσουν τον απαραίτητο δημοσιονομικό χώρο.

Η διευκόλυνση της πρόσβασης σε γεωργική γη και η δημιουργία μηχανισμών διαχείρισης της γεωργικής γης επιχειρήθηκε κατά το παρελθόν μέσω της δημιουργίας εποπτευόμενου οργανισμού του Υπουργείου (Αγρογέ Α.Ε) χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία.

Η δεύτερη προσπάθεια παρέμβασης αφορούσε την ψήφιση σχετικού νόμου προ δεκαετίας με ευνοϊκά κίνητρα για την διάθεση γεωργικών γαιών του Δημοσίου σε νέους γεωργούς, χωρίς όμως να καταγράφεται σημαντική αλλαγή των δεδομένων και ουσιαστικά, οι σχετικές ρυθμίσεις έχουν στην πράξη αδρανοποιηθεί όπως αποτυπώνεται στον αμελητέο αριθμό εκτάσεων που διατίθενται με ευνοϊκούς όρους σε νέους γεωργούς.

Η εγγενής αδυναμία της χώρας στην καταγραφή της ακίνητης περιουσίας τόσο των ιδιωτών (δημιουργία κτηματολογίου που βρίσκεται σε φάση κατάρτισης την τελευταία εικοσαετία) όσο και του δημοσίου (κατάρτιση δασικών χαρτών, οριοθέτηση βοσκοτόπων) όσο και στην ρύθμιση των χρήσεων γης (χωροταξικός σχεδιασμός, πολεοδομικός σχεδιασμός) καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την δημιουργία αντίστοιχων εργαλείων για διάθεση γης σε νέους γεωργούς.

Η οριστική διευθέτηση των ανωτέρω εκκρεμοτήτων (βλ. ενδεικτικά κύρωση δασικών χαρτών, ολοκλήρωση του κτηματολογίου, κάλυψη του συνόλου της χώρας από γενικά και ειδικά χωροταξικά σχέδια) θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις, σε πρώτη φάση, της καταγραφής των δημόσιων γαιών και των επιτρεπόμενων χρήσεων και, συνακόλουθα, της ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων σε αυτές. Είναι λοιπόν προϋπόθεση για την δημιουργία ενός αξιόπιστου μηχανισμού διαχείρισης της γεωργικής που θα δημιουργούσε ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων σε γεωργική γη .

Η βαθμιαία κατάργηση των ιστορικών δικαιωμάτων με χρονικό ορίζοντα το 2026 αναμένεται να οδηγήσει σε μεταβολές στην κτηματαγορά της γεωργικής γης οδηγώντας σε μείωση των τιμών. Η εκτίμηση αυτή πάντως, θα πρέπει να επιβεβαιωθεί σε βάθος χρόνου.

Αναφορικά με το πρόβλημα της πρόσβασης των νέων γεωργών σε επενδυτικά κεφάλαια και σε τραπεζικό δανεισμό με ευνοϊκούς όρους στην παρούσα φάση επιχειρείται να επιλυθεί με την σημαντική αύξηση των πόρων της παρέμβασης του Άρθρου 75 τόσο στο σύνολο πόρων/ προϋπολογισμού παρέμβασης όσο και σε επίπεδο ύψος ενίσχυσης δικαιούχου και την ενεργοποίηση του χρηματοδοτικού εργαλείου εγγυήσεων για επενδύσεις.

3.2.1 Κατά περίπτωση, η συνεισφορά της ΚΓΠ σε έργα Erasmus

Δεν εφαρμόζεται.

3.3 Επεξήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης όπως αναφέρεται στον τίτλο III κεφάλαιο II τμήμα 3 υποτήμα 1 συνάδουν με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα — 2000/60/EK

Η λήψη συνδεδεμένης στήριξης σε ξηρικές καλλιέργειες, εγγυάται τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, καθώς διασφαλίζει την μελλοντική προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, όπως προβλέπεται στους Ενωσιακούς κανόνες για δράσεις στον τομέα των υδάτων.

Όσον αφορά τη συνδεδεμένη στήριξη σε αρδευόμενες καλλιέργειες, αυτή εξαρτάται από τον εξορθολογισμό των πρόσθετων εισροών νερού και λιπασμάτων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συνετή χρήση που επιτρέπει τη μακροπρόθεσμη προστασία των υδάτινων πόρων και, κατά συνέπεια, τη μείωση της ρύπανσής τους. Σε κάθε περίπτωση, η προστασία των φυσικών πόρων των αρδευόμενων καλλιεργειών διέπεται από τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας, με την επιφύλαξη των προπαρασκευαστικών διατάξεων που ενισχύουν την προστασία των υδάτων μέσω της αειφόρου παροχής εισροών στα γεωργικά εδάφη. Αυτό είναι σύμφωνο με τις διατάξεις της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα νερά.

Οι κτηνοτροφικοί τομείς που καλύπτονται από συνδεδεμένη στήριξη (αιγοπρόβατα, βοοειδή) χαρακτηρίζονται από εκτατικά ή ημiekτατικά συστήματα παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του εδάφους, στην αειφορία των βοσκοτόπων και στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, σύμφωνα με την Οδηγία-Πλαίσιο για τα Νερά.

Ειδικότερα, στην περίπτωση των βοοειδών, η λειτουργία και η εγκατάσταση των εκμεταλλεύσεων θα διέπεται από τους κανονισμούς για την οργάνωση των εκμεταλλεύσεων βοοειδών, οι οποίοι είναι υπό προετοιμασία και περιλαμβάνουν απαιτήσεις για τον μετριασμό των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, όπως προβλέπει η νομοθεσία της ΕΕ.

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η συνδεδεμένη ενίσχυση δεν έχει ως κίνητρο την παραγωγή, η χορήγησή της δεν θα οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των ζώων ή των εκμεταλλεύσεων, επομένως δεν θα συμβάλει σε καμία αύξηση της ρύπανσης του αέρα, του εδάφους ή των υδάτων.

Οι λεπτομέρειες της συνεισφοράς κάθε παρέμβασης και η συμβατότητά τους με τις προβλέψεις της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα νερά περιγράφονται αναλυτικά στην αντίστοιχη ενότητα κάθε συνδεδεμένης εισοδηματικής ενίσχυσης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΚΕΦΑΛΑΙΟ_5.1_DP_CIS(32)).

3.4 Επισκόπηση του στόχου της δικαιότερης κατανομής και της αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης στόχευσης της εισοδηματικής στήριξης

Η αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη στόχευση της εισοδηματικής στήριξης στον γεωργικό τομέα επιτυγχάνεται μέσω της παροχής συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα. Η παρέμβαση αυτή στοχεύει στη βελτίωση της βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, καθώς και στη δικαιότερη κατανομή των ενισχύσεων. Η παρέμβαση παρέχεται με τη μορφή ετήσιας αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο στους δικαιούχους γεωργούς, οι οποίοι δικαιούνται της ενίσχυσης, στο πλαίσιο της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα του άρθρου 21 του Κανονισμού 2021/2115, με σκοπό την ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Άρθρο 29(2)).

Σύμφωνα με το άρθρο 29(3) του Κανονισμού 2021/2115, η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη θα εφαρμοστεί σε περιφερειακό επίπεδο, βάσει των αγρονομικών περιφερειών (Αροτραίων Καλλιεργειών, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκοτόπων), που έχουν οριστεί για τη χορήγηση της βασικής εισοδηματικής στήριξης, στο πλαίσιο του άρθρου 22(2) του Κανονισμού 2021/2115. Η περιφερειακή αυτή διαφοροποίηση δικαιολογείται από το γεγονός ότι παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των αγρονομικών περιφερειών, ως προς: α) την παραγωγικότητα του εδάφους, β) τα χαρακτηριστικά των εφαρμοζόμενων γεωργικών παραγωγικών συστημάτων, τα οποία περιλαμβάνουν τις τρεις μεγάλες ομάδες κλάδων παραγωγής, δηλαδή των αροτραίων καλλιεργειών, των δένδρων-μόνιμων καλλιεργειών και των βοσκοτόπων/κτηνοτροφίας, γ) το οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων και δ) το οικονομικό αποτέλεσμα (στο σύνολο της εκμετάλλευσης και ανά εκτάριο) που προκύπτει από τους κλάδους παραγωγής.

Σε κάθε μία από τις αγρονομικές περιφέρειες προσδιορίζονται τα κατώτερα και ανώτερα όρια επιλέξιμης έκτασης των εκμεταλλεύσεων που δικαιούνται συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη.

Η εφαρμογή της παρέμβασης στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών, είναι σύμφωνη και με την σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ελλάδα για την SWOT Ανάλυση του ΣΣ της ΚΑΠ (Commission Recommendations for Greece's CAP Strategic Plan, Brussels, 18.12.2020), η οποία είχε επισημάνει μεταξύ άλλων την ανάγκη για «βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων μέσω μιας δικαιότερης, αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης κατανομής των άμεσων ενισχύσεων, με την εφαρμογή, για παράδειγμα, της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα και τη μείωση των πληρωμών, και με την περαιτέρω μείωση των διαφορών στο επίπεδο στήριξης που προκύπτουν από παλιά ιστορικά δικαιώματα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις αγρονομικές συνθήκες και τις χωρικές διαφορές».

Επίσης, μία ακόμα σύσταση της ΕΕ προς την Ελλάδα για την SWOT Ανάλυση του ΣΣ της ΚΑΠ αφορούσε την «Βελτίωση των περιβαλλοντικών προτύπων δίνοντας προτεραιότητα σε δράσεις που προωθούν τους μόνιμους βοσκοτόπους και την περιβαλλοντική τους προστασία, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης ενσωμάτωσης αυτών των περιοχών στο σύστημα άμεσων πληρωμών και της καλύτερης στόχευσης μέτρων υποστήριξης προς εκτατικά παραγωγικά συστήματα». Με την προτεινόμενη συμπληρωματική

αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, η έμφαση στα εκτατικά παραγωγικά συστήματα τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι: α) τα περισσότερα συστήματα παραγωγής που σχετίζονται με τη χρήση των βοσκοτόπων στην Ελλάδα είναι εκτατικά ή ημικτατικά, β) στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων κατανέμεται το 25% των συνολικά διαθέσιμων πόρων της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, ενώ η συμμετοχή των κλάδων που χρησιμοποιούν τους βοσκοτόπους, δηλαδή των αιγοπροβάτων και βοοειδών, στην ακαθάριστη αξία παραγωγής το 2019 ήταν 19% (European Commission, Analytical factsheet for Greece, 2019).

Όπως προαναφέρθηκε, οι τρεις αγρονομικές περιφέρειες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους. Διαφοροποιήσεις όμως εμφανίζονται και εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, ανάλογα με το οικονομικό μέγεθος της μετάλλευσης, από όπου προήλθε και η ανάγκη παροχής συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης:

Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (€) ανά αγρονομική περιφέρεια και οικονομικό μέγεθος εκμετάλλευσης

Αγρονομική Περιφέρεια	Αντιπροσωπευτικοί ΤΟΠ	Οικονομικό Μέγεθος Εκμεταλλεύσεων (€)				
		2 000 - < 8 000	8 000 - < 25 000	25 000 - < 50 000	50 000 - < 100 000	100 000 - < 500 000
Αροτραίων Καλλιεργειών	(15) Δημητριακά - Ελαιούχοι	3,134	7,718	14,762	36,973	-
	(16) Λοιπές Αροτραίες Καλλιέργειες	2,819	8,588	19,932	32,044	41,653
Μόνιμων Καλλιεργειών	(37) Ελαιοκομικά	3,249	5,949	15,885	-	-
	(36) Φρούτα	5,326	8,847	18,101	43,001	
Βοσκοτόπων/Κτηνοτροφίας	(48) Αιγοπρόβατα	2,243	13,098	23,100	32,557	-

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΙΓΕΠΠ/FADN, 2019

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις (σε όρους οικονομικού μεγέθους) υπολείπονται σημαντικά ως προς το Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημά (ΓΟΕ) τους συγκριτικά με τις μεγάλες και πολύ μεγάλες εκμεταλλεύσεις.

Επίσης, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, το χαμηλό ΓΟΕ των μικρού και μεσαίου μεγέθους εκμεταλλεύσεων εξαρτάται κατά πολύ από τις άμεσες ενισχύσεις. Όμως, επειδή πολλές από τις εκμεταλλεύσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους είχαν θεμελιώσει ιστορικά δικαιώματα υψηλής μοναδιαίας αξίας, με την εσωτερική σύγκλιση, οι εκμεταλλεύσεις αυτές θα χάσουν ένα μέρος από την αξία των δικαιωμάτων τους, δηλ. ένα μέρος της βασικής εισοδηματικής στήριξης που δικαιούνται. Συνεπώς, θα μειωθεί το ΓΟΕ στις εκμεταλλεύσεις αυτές. Το πρόβλημα αυτό έρχεται να αντισταθμίσει η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη.

Ποσοστό συμμετοχής των άμεσων ενισχύσεων στο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα

Αγρονομική Περιφέρεια	Αντιπροσωπευτικοί ΤΟΠ	Οικονομικό Μέγεθος Εκμεταλλεύσεων (€)				
		2 000 - < 8 000	8 000 - < 25 000	25 000 - < 50 000	50 000 - < 100 000	100 000 - < 500 000
Αροτραίων Καλλιεργειών	(15) Δημητριακά - Ελαιούχοι	98%	83%	110%	80%	
	(16) Λοιπές Αροτραίες Καλλιέργειες	131%	91%	88%	84%	75%
Μόνιμων Καλλιεργειών	(37) Ελαιοκομικά	56%	56%	40%		

	(36) Φρούτα	32%	26%	30%	23%	
Βοσκοτόπων / Κτηνοτροφίας	(48) Αιγοπρόβατα	92%	43%	46%	54%	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΙΓΕΛΠ/FADN, 2019

Στο τεχνικό δελτίο της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (ενότητα 5), παρουσιάζεται αναλυτικά η μεθοδολογία για την εφαρμογή της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης. Τα κύρια στοιχεία της εν λόγω μεθοδολογίας είναι: (α) Ο καθορισμός των ελάχιστων και μέγιστων ορίων μεγέθους των εκμεταλλεύσεων σε κάθε αγρονομική περιφέρεια, σε όρους φυσικού μεγέθους, λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, η οποία αντανακλάται στις παρατηρούμενες διαφορές στα οικονομικά μεγέθη των εκμεταλλεύσεων. (β) Ο προσδιορισμός των ελάχιστων και μέγιστων ορίων μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, τόσο για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που έχουν επιλέξιμες εκτάσεις μόνο σε μία αγρονομική περιφέρεια, όσο και εκείνες που έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες.

Με την εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα (του ΟΣΔΕ για το 2019) προκύπτει ότι το 55,6% των εκμεταλλεύσεων της χώρας και το 32,3% των συνολικών επιλέξιμων εκτάσεων της χώρας, θα ενταχθούν στην παρέμβαση της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης.

Η χορήγηση της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα την περίοδο 2023-2027 θα συμβάλλει στην άμβλυνση ενός από τα σοβαρότερα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας, που είναι η ανισοκατανομή των άμεσων ενισχύσεων, η οποία, όπως διαπιστώθηκε και στη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1, παρουσίασε διαχρονική επιδείνωση, αφού την περίοδο 2012-2019, η τιμή του δείκτη Gini που αναφέρεται στην κατανομή των άμεσων ενισχύσεων, αυξήθηκε από 0,591 σε 0,664. Ο δείκτης Gini για την εν λόγω περίοδο προσδιορίστηκε με βάση το σύνολο των άμεσων ενισχύσεων, δηλαδή της βασικής και πράσινης ενίσχυσης, της πρόσθετης ενίσχυσης σε γεωργούς νεαρής ηλικίας, τις προαιρετικές συνδεδεμένες ενισχύσεις και της ειδικής συνδεδεμένης ενίσχυσης για το βαμβάκι.

Η σημαντική συμβολή της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα στη μείωση της ανισοκατανομής των ενισχύσεων την περίοδο 2023-2027, τεκμηριώνεται κι από τον υπολογισμό δύο κρίσιμων δεικτών, αφενός του δείκτη Gini και αφετέρου του δείκτη αποτελέσματος R6.

Ο δείκτης Gini υπολογίστηκε για την περίοδο 2023-2027, με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2019. Ειδικότερα, υπολογίστηκε, για τον Ιανουάριο του 2023 (αρχή του νέου συστήματος εισοδηματικών ενισχύσεων), όσο και τον Δεκέμβριο του 2027 (όταν θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της σύγκλισης), η τιμή του συντελεστή Gini, λαμβάνοντας υπόψη:

- Τη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και την πορεία της εσωτερικής σύγκλισης (BISS)
- Τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (CRISS)
- Τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη (CIS), με δύο παραδοχές: (α) οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις την περίοδο 2023-2027, θα εισπράττουν τις ίδιες κατηγορίες συνδεδεμένων ενισχύσεων που εισέπρατταν και την περίοδο 2016-2020, (β) οι μοναδιαίες τιμές των συνδεδεμένων ενισχύσεων για την περίοδο 2023-2027 είναι αυτές οι οποίες έχουν προσδιοριστεί με βάση τους αναλυτικούς υπολογισμούς για την περίοδο αυτή (βλ. και τεχνικό δελτίο της συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης, Ενότητα 7).

Από τα ανωτέρω, προέκυψαν τα εξής:

Παρέμβαση	Έτος	Συντελεστής GINI
BISS	Ιαν. 2023	0,570
CIS	Ιαν. 2023	0,646
BISS+RED	Ιαν. 2023	0,542
BISS+RED+CIS	Ιαν. 2023	0,575

BISS	Δεκ. 2027	0,584
CIS	Δεκ. 2027	0,687
BISS+RED	Δεκ. 2027	0,556
BISS+RED+CIS	Δεκ. 2027	0,596

Επομένως, τόσο στην αρχή, όσο και στο τέλος της περιόδου 2023-2027, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις αυξάνουν την ανισοκατανομή των ενισχύσεων, ενώ η προσθήκη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης την μειώνει. Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης R6 μετρά το ποσοστό των πρόσθετων άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο, για επιλέξιμες εκμεταλλεύσεις μικρότερες του μέσου μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, συγκριτικά με τον μέσο όρο των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για το σύνολο των εκμεταλλεύσεων. Ο δείκτης υπολογίστηκε για τον Ιανουάριο του 2023 και τον Δεκέμβριο του 2027, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία για τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων και τις εκτάσεις, από τις δηλώσεις του ΟΣΔΕ του έτους 2019. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το μέσο φυσικό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας ανέρχεται σε 7,7 εκτάρια. Έτσι υπολογίστηκε ο μέσος όρος των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο, τόσο για τις εκμεταλλεύσεις με φυσικό μέγεθος < 7,7 εκταρίων, όσο και για το σύνολο των εκμεταλλεύσεων. Οι σχετικοί υπολογισμοί έγιναν λαμβάνοντας υπόψη τον προϋπολογισμό της περιόδου 2023-2027 για τις εξής κατηγορίες άμεσων ενισχύσεων:

- Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (BISS), συμπεριλαμβανομένης της πορείας της εσωτερικής σύγκλισης,
- Συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (CRISS),
- Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας (CISYF),
- Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων (ECOSCHEMES)
- Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη (CIS).

Έτσι προέκυψαν οι τιμές του δείκτη R6:

Παρέμβαση	Ιαν. 2023	Δεκ. 2027	Διαφορά Ιαν.2023- Δεκ.2027
BISS	122,5	111,9	10,6
BISS+CIS	112,5	100,4	12,1
BISS+CIS+CISYF	111,6	99,8	11,8
BISS+CIS+CISYF+ECOSCHEMES	103,4	94,6	8,8
BISS+CIS+CISYF+ECOSCHEMES+CRISS	115,3	106,9	8,4
Καθαρή βελτίωση εξαιτίας της CRISS	11,9	12,3	

Επομένως, προκύπτει ότι:

1.Τόσο το 2023, όσο και το 2027, ο δείκτης μειώνεται σημαντικά, όταν στην BISS προστεθούν η CIS και τα ECOSCHEMES. Μικρή μείωση προκαλεί στον δείκτη και η CISYF. Όμως, σημαντική αύξηση του δείκτη προκαλείται μόνο από την CRISS.

2.Ο δείκτης μειώνεται σημαντικά μεταξύ 2023 και 2027. Ο βασικός λόγος γι' αυτή τη μείωση είναι το γεγονός ότι οι μικρές και μικρομεσαίες εκμεταλλεύσεις, με την εφαρμογή της εσωτερικής σύγκλισης, θα χάσουν ένα μέρος από την αξία των δικαιωμάτων τους, δηλαδή ένα μέρος της βασικής ενίσχυσης που

δικαιούνται. Αυτό θα συμβεί διότι αρκετές από τις εκμεταλλεύσεις αυτές έχουν υψηλή μοναδιαία αξία δικαιωμάτων, επειδή τα δικαιώματα αυτά προέρχονται από καλλιέργειες που είχαν στο παρελθόν οι εν λόγω εκμεταλλεύσεις, οι οποίες ήταν υψηλής στρεμματικής αξίας, όπως π.χ. ο καπνός, η σταφίδα, τα τεύτλα, κ.ά. Έτσι, η εφαρμογή της εσωτερικής σύγκλισης θα οδηγήσει σε μείωση της αξίας των δικαιωμάτων τους, άρα και σε μείωση του δείκτη R6.

Επίσης, διαχρονικά ευνοημένες θα είναι οι μεγάλες εκμεταλλεύσεις έναντι των μικρών και μεσαίων, και λόγω της εφαρμογής των CIS (αυτό έχει δείχθει και στην SWOT Ανάλυση για την περίοδο 2015-2019) αλλά και των ECOSCHEMES, τα οποία θα χορηγούνται βάσει της έκτασης των εκμεταλλεύσεων. Σε μικρότερο βαθμό, θα ευνοηθούν οι μεγάλες εκμεταλλεύσεις και λόγω της CISYF, αφού το 2019, το 76,2% της επιλέξιμης έκτασης των εκμεταλλεύσεων που λάμβαναν την ειδική ενίσχυση των Νέων Γεωργών του 1ου Πυλώνα, ανήκε στην κατηγορία των > 7,7 εκταρίων.

3. Με την εφαρμογή της CRISS:

i. Ο δείκτης διατηρείται σε επίπεδο άνω του 100 και στις δύο χρονικές περιόδους, άρα οι μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις ανά εκτάριο ελαφρά ανώτερες του συνόλου των εκμεταλλεύσεων.

ii. Η διαχρονική μείωση του δείκτη μεταξύ 2023 και 2027 είναι η μικρότερη, συγκριτικά με όλες τις άλλες άμεσες ενισχύσεις. Ειδικότερα, ενώ η μείωση του δείκτη με την εφαρμογή όλων των άλλων άμεσων ενισχύσεων κυμαίνεται από 8,8 μέχρι 12,1 μονάδες, με την εφαρμογή της CRISS περιορίζεται στις 8,4 μονάδες.

iii. Αντισταθμίζονται σε αξιοσημείωτο – και διαχρονικά αυξανόμενο – βαθμό οι απώλειες που υφίστανται οι μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις λόγω της εφαρμογής των τεσσάρων άλλων άμεσων ενισχύσεων. Πιο συγκεκριμένα, στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι όταν η CRISS προστεθεί στις υπόλοιπες τέσσερις άμεσες ενισχύσεις, ο δείκτης βελτιώνεται κατά 11,9 μονάδες (115,3-103,4) το 2023 και κατά 12,3 μονάδες (106,9-94,6) το 2027.

Τονίζεται ότι μόνο το 68% του συνολικού ποσού της αναδιανεμητικής ενίσχυσης αντιστοιχεί στις εκμεταλλεύσεις με φυσικό μέγεθος < 7,7 εκταρίων. Το υπόλοιπο 32% θα χορηγηθεί σε εκμεταλλεύσεις που ξεπερνούν αυτό το όριο, πληρούν όμως όλα τα κριτήρια της μεθοδολογίας που έχει αναλυτικά παρουσιασθεί.

Συμπερασματικά, δεδομένης της δομής της Ελληνικής γεωργίας, οι CIS, CISYF και Ecoschemes θα ασκήσουν μαθηματικά περιοριστικό αντίκτυπο στον δείκτη R6, καθώς η υιοθέτηση (uptake) αυτών των ενισχύσεων από τις μικρότερες εκμεταλλεύσεις είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με την υιοθέτηση (uptake) της BISS από αυτές. Όμως, η χορήγηση της αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (CRISS), σε ένα αξιοσημείωτο και διαχρονικά αυξανόμενο βαθμό, αντισταθμίζει τις απώλειες αυτές.

Επιπλέον, η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη λειτουργεί συμπληρωματικά με άλλες παρεμβάσεις, όπως, π.χ., η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών και οι ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν προτείνεται η εφαρμογή του μέτρου για την επιβολή ανώτατων ορίων στις άμεσες ενισχύσεις και την προοδευτική μείωση των ενισχύσεων (“Capping and degressivity of payments”, Άρθρο 17 του Κανονισμού 2021/2115), διότι, με βάση σχετικούς υπολογισμούς, λαμβάνοντας υπόψη και το διοικητικό κόστος που θα προκαλούσε, φαίνεται ότι η προαιρετική εφαρμογή του ελάχιστου θα συνεισφέρει στη χρηματοδότηση της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής ενίσχυσης και άλλων παρεμβάσεων, που εμπίπτουν στις αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις, όπως προβλέπεται και άρθρο 17 του Κανονισμού 2021/2115.

Επίσης, δεν προτείνεται η εφαρμογή του προαιρετικού μέτρου των μικροκαλλιεργητών (Άρθρο 28 του Καν. 2021/2115), δεδομένου ότι και την προηγούμενη περίοδο αυτό το μέτρο δεν ήταν πολύ επιτυχημένο από την άποψη της πολιτικής, καθώς η υιοθέτησή του από δυνητικά επιλέξιμους δικαιούχους ήταν πολύ χαμηλή. Όπως έδειξε η SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1, την προηγούμενη περίοδο, εντάχθηκε στο προαιρετικό αυτό καθεστώς ο μισός πληθυσμός των εν δυνάμει μικροκαλλιεργητών, κυρίως ως αποτέλεσμα του τρόπου ελέγχων της εφαρμογής της ‘πολλαπλής συμμόρφωσης’.

Αιτιολογήσεις της παρέκκλισης που σχετίζεται με το άρθρο 29 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 98

3.5 Επισκόπηση των παρεμβάσεων που σχετίζονται με τον τομέα

3.5.1 Οπωροκηπευτικά

Ο κλάδος των φρούτων και λαχανικών είναι ο δυναμικότερος κλάδος της φυτικής παραγωγής αφού παράγει το 40% της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της ελληνικής γεωργίας ενώ καλύπτει το 8% της καλλιεργούμενης γεωργικής γης. Οι καλλιέργειες κηπευτικών καλύπτουν το 2% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της χώρας ενώ οι καλλιέργειες φρούτων (εσπεριδοειδή, πυρηνόκαρπα, οπωροφόρα) το 5%. Η Ελλάδα είναι πλεονασματική στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών. Ο κλάδος των φρούτων και λαχανικών (μεταποιημένων και νωπών) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εξαγωγικούς κλάδους της χώρας.

Για την περίοδο 2017-2020 σε επίπεδο ΕΕ παράχθηκαν πάνω από 45 εκ. τόνοι ανά έτος φρέσκων φρούτων και πάνω από 58,5 εκ. τόνοι φρέσκων λαχανικών (πλην πατάτας), με την παραγωγή των φρούτων να έχει σταθερή πορεία, ενώ των λαχανικών ελάχιστα φθίνουσα (-1,86%).

Τα μήλα (24%) και τα πορτοκάλια (13%) είναι τα πρώτα σε παραγωγή φρούτα της ΕΕ ενώ οι τομάτες (28,5%) και τα ξηρά κρεμμύδια (10,8%) είναι τα πρώτα σε παραγωγή λαχανικά.

Η Ισπανία και η Ιταλία είναι πρώτες στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών, με την Ελλάδα να παράγει περίπου το 7,5% της παραγωγής φρούτων της ΕΕ και περίπου το 3% των φρέσκων λαχανικών.

Η ΕΕ εξάγει κυρίως μήλα, πορτοκάλια, κρεμμύδια και τομάτες ενώ εισάγει μπανάνες, πορτοκάλια, τομάτες και κρεμμύδια. Η ΕΕ εμφανίζει αρνητικό ισοζύγιο εισαγωγών εξαγωγών τόσο στα φρούτα (περίπου 10 εκατ. τόνοι παραπάνω εισαγωγές κατ' έτος) όσο και στα λαχανικά (περίπου 1,2 εκατ. παραπάνω εισαγωγές κατ' έτος).

Η Ελλάδα είναι καθαρός εξαγωγέας φρούτων και λαχανικών. Το εμπορικό ισοζύγιο για τα λαχανικά είναι απλώς θετικό. Για τα φρούτα, οι εξαγωγές είναι σημαντικά υψηλότερες από τις εισαγωγές. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ελαφρά αύξηση των εισαγωγών. Η Ελλάδα εξάγει αυξανόμενες ποσότητες φρούτων. Ο βαθμός συμμετοχής των παραγωγών στις οργανώσεις παραγωγών είναι περιορισμένος και υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της Ε.Ε. Εκτιμάται ότι περίπου το 8% της συνολικής αξίας παραγωγής του κλάδου διακινείται μέσω των οργανώσεων παραγωγών ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ε.Ε., που υπερβαίνει το 50% και σημαντικά χαμηλότερο από την συμμετοχή των παραγωγών στην Ισπανία και την Ιταλία χώρες με ομοειδή παραγωγική εξειδίκευση. Πρόσθετες αδυναμίες αποτελούν ο περιορισμένος αριθμός Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων.

Μεγάλο ποσοστό των εξαγωγών κατευθύνεται στις γειτονικές βαλκανικές χώρες, ενώ οι τιμές των Ελληνικών προϊόντων υπολείπονται σημαντικά των τιμών που διαμορφώνονται στις αγορές Κρατών της Ε.Ε. με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα.

Πρόσθετα προβλήματα αποτελούν το χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο του κλάδου, ιδιαίτερα στις υπό κάλυψη καλλιέργειες, η περιορισμένη έκταση που ασκείται η βιολογική γεωργία αλλά και ο αυξανόμενος αριθμός εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων με σημαντικές επιπτώσεις στην παραγωγή και συνακόλουθα στο εισόδημα των παραγωγών.

Η Πολιτική από το Αγρόκτημα στο Πιάτο (F2F) αποτελεί μια πρόκληση για τον κλάδο, λόγω των σημαντικών ευκαιριών που σηματοδοτεί η έμφαση που αποδίδει στην αύξηση της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών, στην ενίσχυση της βιολογικής παραγωγής και την σήμανση των προϊόντων αλλά και των υποχρεώσεων που δημιουργεί για την πολύ σημαντική μείωση των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων.

Μέσω του Τομεακού Προγράμματος των οπωροκηπευτικών έμφαση δίνεται στην εκπλήρωση δύο στόχων που προκύπτουν από την διαφορετική δυναμική που έχουν οι επιμέρους τύποι καλλιεργειών, έχοντας σαν κοινή συνισταμένη την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η συμφωνία από το Αγρόκτημα στο Πιάτο. Για τα προϊόντα που παρουσιάζουν αύξηση παραγωγής και εξαγωγών η στόχευση είναι η αύξηση του βαθμού τυποποίησης/συσκευασίας και πιστοποίησής τους ενώ για τα προϊόντα που αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην απορρόφησή τους σε ικανοποιητικές τιμές στην εγχώρια και διεθνή αγορά, στόχος είναι η μείωση του κόστους παραγωγής, η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους και η αναζήτηση νέων αγορών. Οι φιλόδοξοι αυτοί στόχοι θα επιτευχθούν σε συνέργεια με τις λοιπές παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου, όπως με την αξιοποίηση των στοχευμένων στις δενδρώδεις

καλλιέργειες echo schemes του πρώτου πυλώνα, που σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις τού άρθρου 70 του δεύτερου πυλώνα, όπως η βιολογική γεωργία (διεύρυνση των καλλιεργειών που δύνανται να ενταχθούν στην σχετική παρέμβαση) και η επέκταση της εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδόπτερων (κομφούζιο) στα εσπεριδοειδή, διαμορφώνουν το ευρύτερο πλαίσιο παρεμβάσεων για την μείωση της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Παράλληλα μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης θα εφαρμοσθεί ένα πρόγραμμα αναδιαρθρώσεων των καλλιεργειών (ροδάκινο, σταφίδα) που αντιμετωπίζουν τα σημαντικότερα προβλήματα έλλειψης ανταγωνιστικότητας.

Το σύνολο των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα τηρούν τις απαιτήσεις της αυξημένης αιρεσιμότητας αφού πρόκειται για επενδύσεις και άυλες ενέργειες.

Οι παρεμβάσεις που θα ενεργοποιηθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των ΟΠ/ΕΟΠ στο τομέα των οπωροκηπευτικών είναι:

- Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια
- Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών
- Αύξηση βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και αποθήκευσης των προϊόντων
- Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία
- Συστήματα ποιότητας
- Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης
- Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό

Από το σύνολο των προϊόντων των οπωροκηπευτικών, συνδεδεμένες ενισχύσεις δίνονται σε τέσσερα προϊόντα που είναι η βιομηχανική τομάτα, τα πορτοκάλια χυμοποίησης, τα μήλα ΠΟΠ /ΠΓΕ και η σταφίδα, για διαφορετικούς λόγους. Η συνδεδεμένη ενίσχυση (με πολύ αυστηρές περιβαλλοντικές δεσμεύσεις) στην βιομηχανική ντομάτα δίνεται με στόχο α) τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας (value chain) που περιλαμβάνει την καλλιέργεια της βιομηχανικής τομάτας και τους αντίστοιχους κλάδους της μεταποίησης, β) τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic and environmental sustainability) της καλλιέργειας της βιομηχανικής τομάτας.

Στα πορτοκάλια χυμοποίησης κρίθηκε αναγκαία η παροχή συνδεδεμένης ενίσχυσης λόγω του ότι κλάδος των πορτοκαλιών χυμοποίησης συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος διότι χρησιμοποιεί ποσότητες πορτοκαλιών β' και γ' διαλογής, οι οποίες αν δεν αξιοποιούνταν με αυτόν τον τρόπο, θα κατέληγαν σε προορισμούς που ρυπαίνουν το περιβάλλον ή θα παρέμεναν ηρτημένες προκαλώντας απώλεια και σπατάλη των τροφίμων (food losses and food waste).

Η Κορινθιακή σταφίδα είναι μια από τις πιο παραδοσιακές εμπορευματικές καλλιέργειες της Ελληνικής γεωργίας, συστατικό στοιχείο της ταυτότητας και της ιστορίας περιοχών της χώρας, όπως η Βόρεια και Δυτική Πελοπόννησος και η Ζάκυνθος. Το προϊόν αυτό έχει κατοχυρωθεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) σε δύο περιπτώσεις («Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα ΠΟΠ» και «Σταφίδα Ζακύνθου ΠΟΠ») και ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) σε μία άλλη περίπτωση («Σταφίδα Ηλείας ΠΓΕ»). Η παραγωγή της Ελλάδας για αρκετά χρόνια αντιπροσώπευε το 80% της παγκόσμιας παραγωγής. Το προϊόν αυτό χαρακτηρίζεται από τεράστια θρεπτική αξία, εξαιτίας της υψηλής περιεκτικότητάς του σε αντιοξειδωτικά και πολυφαινολικά συστατικά και θα μπορούσε να προωθηθεί ως Ελληνική «υπερτροφή». Στόχος επομένως της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι η υποστήριξη και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας και ποιοτικής παραγωγής του προϊόντος, η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του κλάδου και της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επιπρόσθετος στόχος είναι η κοινωνική βιωσιμότητα (social sustainability) των περιοχών στις οποίες καλλιεργείται, οι οποίες είναι κυρίως ορεινές, λοφώδεις και δυσπρόσιτες περιοχές, όπου το βαθύ και πυκνό ριζικό σύστημα των αμπελιών προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση. Σε αυτά τα εδάφη, η σταφίδα δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη καλλιέργεια.

Τέλος συνδεδεμένη ενίσχυση στα μήλα στοχεύει στη διατήρηση και προβολή της ιδιαίτερης ποιοτικής ταυτότητας του προϊόντος, αφού σε τέσσερις περιπτώσεις η ιδιαίτερη αυτή ταυτότητα έχει κατοχυρωθεί επίσημα μέσω πιστοποίησης: «Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», «Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ». Η συνολική έκταση των εν λόγω πιστοποιημένων ποικιλιών ανέρχεται σε 11.500 στρέμματα. Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση στοχεύει επίσης

στη βελτίωση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability), καθώς ένα πολύ σημαντικό τμήμα της καλλιέργειας των μήλων πραγματοποιείται σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα.

Για τη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της καλλιέργειας των οπωροκηπευτικών αλλά και την ενίσχυση των ευεργετικών επιδράσεων στη βιοποικιλότητα και το αγροτικό τοπίο υπάρχουν παρεμβάσεις τόσο του Πρώτου πυλώνα (οικολογικά σχήματα) όσο και του Δεύτερου Πυλώνα. Τα σχετιζόμενα οικολογικά σχήματα είναι Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών, Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης, Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας, Π1-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία., Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων, Π1-31.8 - Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίσεις, Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, Π1-31.10 – Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας,

Οι παρεμβάσεις του άρθρου 70 είναι Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών, Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου (αμπελώνας Θήρας), Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων, Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση, Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία).

Μέσω του άρθρου 73 οι καλλιεργητές οπωροκηπευτικών (αποκλειστικά μεμονωμένοι παραγωγοί διότι τα συλλογικά σχήματα εξαιρούνται) δύνανται να χρηματοδοτηθούν για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα, Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Τα μέλη οργανώσεων παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω του τομεακού προγράμματος για την υλοποίηση επενδύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι μονάδες πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης/συσκευασίας οπωροκηπευτικών δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων που ενισχύει επενδυτικά σχέδια υψηλού προϋπολογισμού.

Το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που χρηματοδοτούνται είτε μέσω του άρθρου 73, είτε των τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και ελέγχεται διεξοδικά η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης. Για τον εξοπλισμό κάθε είδους υποχρεωτικά καταχωρείται και ελέγχεται ο μοναδιαίος σειριακός αριθμός που φέρει κάθε μηχανήμα. Για την αποφυγή πιθανών προβλημάτων δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση από την Παρέμβαση Π3-73-2.3 η δαπάνη για κτιριακές εργασίες, εργασίες διαμόρφωσης χώρων στους τομείς που δραστηριοποιούνται οργανώσεις παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό σχέδιο, με εξαίρεση την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Τέλος, οι καλλιεργητές οπωροκηπευτικών που δεν μετέχουν σε οργανώσεις παραγωγών ή οι οργανώσεις παραγωγών δεν έχουν ενεργοποιήσει στα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα τις σχετικές παρεμβάσεις, έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις οριζόντιες παρεμβάσεις του Πυλώνα 2 του άρθρου 77 Συνεργασία (πιστοποίηση, συμμετοχή σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας). Μέσω της παρέμβασης Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών που δεν έχουν δικαίωμα υποβολής Τομεακού Προγράμματος.

Στις παρεμβάσεις του άρθρου 78 (δράσεις κατάρτισης, παροχή συμβουλών) υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής των παραγωγών που δεν μετέχουν σε οργανώσεις παραγωγών ή οι οργανώσεις παραγωγών δεν έχουν ενεργοποιήσει στα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα τις σχετικές παρεμβάσεις. Οι Οργανώσεις παραγωγών υποχρεούνται να αποστέλλουν στην Διαχειριστική Αρχή το αναλυτικό Πρόγραμμα των θεματικών πεδίων κατάρτισης και συμβουλών. Μέλη οργανώσεων παραγωγών που συμμετέχουν σε

3.5.2 Προϊόντα μελισσοκομίας

Η μελισσοκομία αποτελεί έναν ιδιαίτερα σημαντικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας μας λόγω της περιβαλλοντικής σημασίας της αλλά και λόγω των οικονομικών επιδόσεών της. Η Ελλάδα, με περίπου 2,2 εκατομμύρια κατεχόμενες κυψέλες είναι τρίτη στην Ε.Ε. μετά την Ισπανία (περίπου 3 εκατομμύρια κυψέλες) και τη Ρουμανία (περίπου 2,4 εκατομμύρια κυψέλες).

Στη Χώρα μας, είναι σε πλήρη λειτουργία από το 2021, το Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο (ΕΗΜΜ), όπου καταγράφονται τα στοιχεία των μελισσοκόμων που αφορούν στην μελισσοκομική τους δραστηριότητα, όπως ο αριθμός των κατεχόμενων κυψελών, όλες οι μεταβολές του μελισσοκομικού τους κεφαλαίου, οι μετακινήσεις των κυψελών και η παραγωγή και διακίνηση – εμπορία των προϊόντων.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που τηρούνται ψηφιακά, ο αριθμός των δηλωθέντων κατεχόμενων κυψελών αυξήθηκε σε ποσοστό 28,70 %, το πρώτο έτος εφαρμογής της υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 ΥΑ (Β' 1560) με την οποία θεσπίστηκε το ΕΗΜΜ. Σε απόλυτους αριθμούς, από 1.697.797 δηλωμένες κυψέλες το 2020, οι δηλωμένες στο μητρώο κυψέλες το 2021, ανήλθαν σε 2.184.178. Ο αντίστοιχος αριθμός των ενεργών μελισσοκόμων που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο σχεδόν διπλασιάστηκε από 11.378 άτομα το 2020, σε 20.869 το 2021 (ποσοστό αύξησης 83,40%).

Από την ανάλυση των στοιχείων του ΕΗΜΜ και την ομαδοποίηση σε κλάσεις, ανάλογα με τον αριθμό των κυψελών που κατέχει ο κάθε μελισσοκόμος, προκύπτει ότι 16.720 μελισσοκόμοι (ποσοστό 80,13 % επί του συνόλου) κατέχουν έως 150 κυψέλες, με συνολικό μελισσοκομικό κεφάλαιο που ανέρχεται σε 862.725 κυψέλες (ποσοστό 39,48 % επί του συνόλου). Τα αναλυτικά στοιχεία για την κατανομή ως προς το μέγεθος της εκμετάλλευσης (αριθμός κυψελών), γεωγραφική κατανομή, δημογραφική σύνθεση παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ _ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ_ΔΙΑΘΡΩΣΗ_ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ.

Με βάση εκτιμήσεις του τομέα η πανδημία οδήγησε σε νέα κανάλια ζήτησης, νέες καταναλωτικές τάσεις ενώ αναμένεται αύξηση της διεθνούς ζήτησης, με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κοντά στο 4% και τζίρους 11,9 δισ. για τα επόμενα χρόνια. Το 2020 με βάση τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το μέλι μαζί με τα φρούτα κατέγραψαν αύξηση -και μάλιστα σημαντική- των εξαγωγών. Οι εξαγωγές μελιού έχουν αυξηθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία (σχετική ανάλυση Εθνικής Τράπεζας) αλλά σε όγκο και ως μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς η εγχώρια παραγωγή κατέχει πολύ χαμηλό ποσοστό, ενώ σημαντική πίεση δέχεται και η τιμή ανά κιλό.

Η βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων κυρίως σε όρους αξίας και όχι όγκου προϋποθέτει σημαντικές προσπάθειες ειδικά σε ζητήματα διαφήμισης, μάρκετινγκ, οργάνωσης και ολοκληρωμένης έρευνας αγοράς από την πλευρά των συντελεστών της παραγωγικής αλυσίδας του μελιού, όπως επίσης και εντατικοποίησης των προσπαθειών για την ανάδειξη των ιδιαίτερων οργανοληπτικών χαρακτηριστικών του Ελληνικού μελιού, ώστε να κατορθώσει να ενταχθεί το Ελληνικό Μέλι στην κατηγορία Premium brand, όπως για παράδειγμα το μέλι της Νέας Ζηλανδίας που επιτυγχάνει τιμή δεκαπλάσια του μέσου όρου (περίπου 25 ευρώ/κιλό) από την κατηγορία χωρών εξαγωγέων μεσαίας τιμής (περίπου 2-5 ευρώ/kg). Διαπιστωμένες ανάγκες του τομέα αποτελούν επίσης η περαιτέρω ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των μελισσοκόμων, η βελτίωση της διάδοσης πληροφοριών σχετικά με σχέδια εφαρμοσμένης έρευνας και η διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος των μελισσοκόμων μέσω της ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων μελισσοκομίας υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, όπως βασιλικός πολτός, γύρη και πρόπολη.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του τομέα της μελισσοκομίας είναι η τεχνική στήριξη των μελισσοκόμων και η συνεχής ενημέρωσή τους για τα τρέχοντα μελισσοκομικά θέματα και ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση των εχθρών και των ασθενειών των μελισσοσμηνών. Παράλληλα, η άσκηση της νομαδικής μελισσοκομίας σε συνδυασμό με την ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση της μελισσοκομικής χλωρίδας είναι προϋπόθεση για την ορθολογική εκμετάλλευση των ανθοφοριών και την παραγωγή ποιοτικών μελισσοκομικών προϊόντων. Επιπλέον, αποτελεί αδιαμφισβήτητη ανάγκη η διατήρηση της εξαιρετικής γενετικής κληρονομιάς, της ποικιλότητας και της ικανότητας προσαρμογής των τοπικών, ενδημικών πληθυσμών μελισσών μελιτοπαραγωγής, οι οποίοι προσαρμόστηκαν μετά από γενιές στις ιδιαιτερότητες του τοπικού τους περιβάλλοντος.

Οι προαναφερθέντες ανάγκες καλύπτονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των παραγωγών αλλά και των καταναλωτών από αθέμιτες πρακτικές, την ανάδειξη των ιδιαίτερων οργανοληπτικών χαρακτηριστικών και της ποιότητας του ελληνικού μελιού, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και την άμβλυνση των συνεπειών που έχει για τους μελισσοκόμους η σημαντική αύξηση του κόστους μεταφοράς (η μελισσοκομία στην Ελλάδα είναι νομαδική), στην προώθηση δράσεων που ενθαρρύνουν την καινοτομία και συμβάλλουν στην προώθηση του μελιού και των λοιπών προϊόντων κυψέλης που αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την καλύτερη αξιοποίηση των μελισσοκομικών προϊόντων και την ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού σχετικά με την ποιότητα και την ωφελιμότητα των μελισσοκομικών προϊόντων στην υγεία των καταναλωτών και τον ρόλο που παίζει η μέλισσα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι παρεμβάσεις που θα ενεργοποιηθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του τομέα της μελισσοκομίας είναι:

- Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων
- Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*)
- Εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών
- Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους
- Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων
- Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών
- Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων

Η μελισσοκομία ενισχύεται και μέσω των παρεμβάσεων του Δεύτερου Πυλώνα και συγκεκριμένα μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα ενισχύονται οι μελισσοκόμοι για την: (i) Μετεγκατάσταση, ανέγερση, επέκταση, και εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων και κατασκευών, (ii) Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, (iii) Αγορά καινούργιου μελισσοκομικού αυτοκινήτου, ενώ μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων ενισχύονται οι επιχειρήσεις πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης, του μελιού. Δεν υπάρχει καμία επικάλυψη μεταξύ των επιλεξιμότητων των ενισχυόμενων επενδύσεων των παρεμβάσεων του άρθρου 73, με τις παρεμβάσεις του μελισσοκομικού προγράμματος.

Επιπροσθέτως, η μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων που αποτελεί στόχο πληθώρας παρεμβάσεων των άρθρων 31 και 70 και η φύτευση φυτών για την προέγκυση των επικονιαστών (οικολογικά σχήματα) λειτουργούν επ' ωφελεία της μελισσοκομίας, όπως επίσης και η παρέμβαση Π3-70-1.6 - Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας.

Σημειώνεται ότι οι προβλεπόμενες δαπάνες για την υλοποίηση συνεχιζόμενων δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022, οι οποίες αφορούν στο διάστημα 1/8/2022 – 31/12/2022 εκτιμώνται σε 438.000€.

Το ποσό αυτό αφορά στη συνολική δημόσια δαπάνη για τη μεταβατική περίοδο από 1/8/2022 έως 31/12/2022 (Κ.Σ Ε.Ε. 219.000 € + ΕΣ 219.000 €) και θα πληρωθούν από 16/10/2022 έως 15/10/2023, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 του εκτελεστικού Κανονισμού 2015/1368, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του εκτελεστικού Κανονισμού 2021/166.

Description of an established reliable method for determining the number of beehives ready for wintering in the territory of the Member States between 1 September and 31 December each year

Στην [Υπουργική Απόφαση \(ΥΑ\) 140/106513 \(ΦΕΚ 1560B/17.04.21\)](#) σχετικά με το Εθνικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Μελισσοκομίας και συγκεκριμένα στο άρθρο 7 «Στοιχεία και ενημέρωση Μητρώου – Δήλωση κατεχόμενων κυψελών» σε συνδυασμό με το άρθρο 8 «Ατομική Μελισσοκομική Ταυτότητα» περιγράφεται η μεθοδολογία καθορισμού του αριθμού των κυψελών που διαχειμάζουν μεταξύ 1^η Σεπτεμβρίου και 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η δήλωση των κατεχόμενων κυψελών των ενεργών μελισσοκόμων υποβάλλεται μεταξύ της 1ης Σεπτεμβρίου και της 20ης Οκτωβρίου κάθε έτους, με σχετική αίτηση στην αρμόδια ΔΑΟΚ. Η κάθε μεταβολή των κατεχόμενων κυψελών η οποία είναι μεγαλύτερη του 10% των κατεχόμενων κυψελών και σε απόλυτο αριθμό μεγαλύτερο ή ίσο των πέντε (5) κατεχόμενων κυψελών, δηλώνεται υποχρεωτικά από τον μελισσοκόμο εντός δεκαπέντε (15) ημερών στο Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Επί των δηλώσεων των μελισσοκόμων η αρμόδια για κάθε περιοχή ΔΑΟΚ διενεργεί διοικητικό έλεγχο των δηλώσεων μεταβολής των κατεχομένων κυψελών και επιτόπιο έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 της ανωτέρω ΥΑ και ενημερώνει το Μητρώο εντός δέκα (10) ημερών από την ολοκλήρωση των ελέγχων.

3.5.3 Οίνος

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός οίνου παγκοσμίως. Το έτος 2018/2019 η ετήσια παραγωγή ανήλθε σε 174,4 εκατομμύρια εκατόλιτρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύει το 45% των αμπελουργικών ζωνών του πλανήτη, το 65% της παραγωγής, το 60% της παγκόσμιας κατανάλωσης και το 70% των εξαγωγών. Οι εξαγωγές της Ε.Ε αφορούν οίνους με ποιοτική σήμανση. Η Ελλάδα τόσο σε όρους καλλιεργούμενων εκτάσεων, όσο και σε όρους παραγωγής, είναι μικρή οινοπαραγωγός χώρα με μέση παραγωγή 2,165 εκατομμύρια εκατόλιτρα, η οποία αποτελεί το 1.2% της Ευρωπαϊκής παραγωγής. Σημαντική είναι η ποιοτική διαφοροποίηση που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια στην οινοπαραγωγή της χώρας με την μείωση της «χύμα» (χωρίς ετικέτα και σε συσκευασίες μεγάλου όγκου) και την αύξηση των επωνύμων μικρών συσκευασιών.

Κατά το έτος 2019-2020 η ετήσια ελληνική παραγωγή ανήλθε σε 2,39 εκατομμύρια εκατόλιτρα, εκ των οποίων το 6,8% αφορούσε σε οίνους ΠΟΠ και το 15,9% σε οίνους με γεωγραφική ένδειξη. Οι ποικιλιακοί οίνοι ήταν 7,35% της συνολικής παραγωγής.

Όπως γίνεται φανερό το 70% της παραγωγής αφορά σε οίνους χωρίς γεωγραφική ένδειξη (λοιποί οίνοι), όταν σε επίπεδο Ε.Ε την αντίστοιχη περίοδο το μέσο ποσοστό ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνων ήταν 67,6% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι μόλις 25,8%.

Το έτος 2020/2021 η εξαγωγή ελληνικών οίνων σε τρίτες χώρες ανήλθε σε 69.320 εκατόλιτρα με κύριους προορισμούς τις ΗΠΑ (31,1%), Καναδά (21,4%), Ηνωμένο Βασίλειο (16,2%) και Ρωσία (10,7%).

Από το σύνολο των εξαγωγών το 42% της ποσότητας αφορά σε οίνους ΠΓΕ, το 26% σε οίνους ΠΟΠ ενώ οι λοιποί και ποικιλιακοί οίνοι είναι 19% και 13% αντίστοιχα.

Η συνολική αξία εξαγωγών ανήλθε για την ίδια περίοδο (2020/2021) σε 31,6 εκ. Ευρώ εκ των οποίων το 44% είναι οίνοι ΠΓΕ, 35% οίνοι ΠΟΠ και λοιποί οίνοι και ποικιλιακοί αποτελούν το 13,8% και 6,6% της αξίας εξαγωγών.

Σε ότι αφορά την μέση αξία ανά εκατόλιτρο οι ελληνικοί οίνοι υπερτερούν στις κατηγορίες ΠΓΕ και λοιποί (+52% και +102% του ευρωπαϊκού μέσου όρου) αλλά οι οίνοι ΠΟΠ με μέση αξία ανά εκατόλιτρο τα 606 Ευρώ υπολείπεται (-14%) του ευρωπαϊκού μέσου όρου (703 €/Ηλ). Το πολύ μικρό ποσοστό εξαγωγών σε τρίτες χώρες (2,9% έναντι του Ευρωπαϊκού μέσου όρου 12,82%) σε σχέση με την παραγόμενη εγχώρια ποσότητα αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης του κλάδου για την βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος, την αύξηση της τυποποίησης/πιστοποίησης και ενίσχυση των δράσεων προώθησης σε τρίτες χώρες (αύξηση εξαγωγών) με στόχο την βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των ελληνικών οίνων και τέλος την μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος των οινοποιείων.

Τους ανωτέρω στόχους εξυπηρετούν τα Επιχειρησιακά Προγράμματα στον τομέα του οίνου που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες παρεμβάσεις

- Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων
- Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής
- Πρώιμη συγκομιδή
- Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις
- Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες

Συμπληρωματικά προς τις παρεμβάσεις του τομεακού προγράμματος, η προώθηση της βιολογικής γεωργίας, η διατήρηση παραδοσιακών αμπελώνων, η προστασία από τη γενετική διάβρωση παραδοσιακών ποικιλιών, εξυπηρετείται από τις παρεμβάσεις της Αγροτικής Ανάπτυξης (άρθρο 70), όπως επίσης και ο εκσυγχρονισμός της παραγωγής σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης από τις παρεμβάσεις του άρθρου 73.

Οι παρεμβάσεις του τομεακού προγράμματος τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτουν τα Πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) και οι Κοινοτικές Απαιτήσεις Διαχείρισης.

Για την μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της οινοπαραγωγού αμπελοκαλλιέργειας αλλά και την ενίσχυση των ευεργετικών επιδράσεων στη βιοποικιλότητα και το αγροτικό τοπίο υπάρχουν παρεμβάσεις τόσο του Πρώτου πυλώνα (οικολογικά σχήματα) όσο και του Δεύτερου Πυλώνα. Τα σχετιζόμενα οικολογικά σχήματα είναι Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών, Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης, Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας, Π1-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία., Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων, Π1-31.8 - Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίσεις, Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, Π1-31.10 – Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας.

Μέσω του άρθρου 73 οι καλλιεργητές (αποκλειστικά μεμονωμένοι παραγωγοί διότι τα συλλογικά σχήματα εξαιρούνται) δύνανται να χρηματοδοτηθούν για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα ,Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα, Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Η Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της παρεμβάσης Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα. Οι δράσεις προώθησης/προβολής οίνου δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο των Παρεμβάσεων του Πυλώνα 2.

Τα μέλη οργάνωσης παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω του τομεακού προγράμματος για την υλοποίηση επενδύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Τα οινοποιεία δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων που ενισχύει επενδυτικά σχέδια υψηλού προϋπολογισμού.

Το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που χρηματοδοτούνται, είτε μέσω του άρθρου 73, είτε μέσω των τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και ελέγχεται διεξοδικά η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης. Για τον εξοπλισμό κάθε είδους υποχρεωτικά καταχωρείται και ελέγχεται ο μοναδιαίος σειριακός αριθμός που φέρει κάθε μηχάνημα. Για την αποφυγή προβλημάτων δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση από την Παρέμβαση Π3-73-2.3 η δαπάνη για κτιριακές εργασίες, εργασίες διαμόρφωσης χώρων στους τομείς που δραστηριοποιούνται οργάνωσεις παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό σχέδιο, με εξαίρεση την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.

3.5.4 Λυκίσκος

Δεν εφαρμόζεται.

3.5.5 Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί την σημαντικότερη καλλιέργεια της χώρας από πλευράς καλλιεργούμενων εκτάσεων (το 25% της συνολικής καλλιεργούμενης γης και το 73% των εκτάσεων των μόνιμων καλλιεργειών) ενώ αποτελεί και την πλειονότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας. Η Ελλάδα

είναι η τρίτη σημαντικότερη παραγωγός Ελαιόλαδου στην Ε.Ε. με ύψος παραγωγής την τελευταία πενταετία μεταξύ 195.000 τόνους (2016/2017) με μέγιστο τους 346.00 (2017/218) και εκτίμηση για 275.000 τόνους (2021/2022). Η Ε.Ε. αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό (67% της παγκόσμιας παραγωγής), εξαγωγέα (περίπου 570.000 τόνους ανά έτος) και καταναλωτή ελαιόλαδου στον κόσμο (53% της παγκόσμιας κατανάλωσης).

Ο σημαντικότερος εξαγωγέας προς την ΕΕ είναι η Τυνησία (75% την τελευταία πενταετία). Η συνολική εισαγωγή ελαιόλαδου από την ΕΕ την περίοδο 2020/2021 ήταν μειωμένη κατά 30% σε σχέση με τον Μ.Ο. πενταετίας.

Οι εξαγωγές της ΕΕ γίνονται προς τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (34%) και ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο (9%) και η Βραζιλία (9%). Οι εξαγωγές της ΕΕ κατά το τελευταίο έτος εμφάνισαν σταθερότητα σε σχέση με το προηγούμενο. Η Ελλάδα είναι εξαγωγέας Ελαιόλαδου, με την Ιταλία να απορροφά το 80% των Ελληνικών εξαγωγών, εντός ΕΕ και τη Γερμανία να απορροφά το 8,8%. Εκτός Ε.Ε οι εξαγωγές κατευθύνονται σε ΗΠΑ, Αυστραλία Καναδά.

Η Ελλάδα έχει την μικρότερη τιμή στο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο (3,24 ευρώ/κιλό) σε σχέση με την Ισπανία (3,34 ευρώ/κιλό) και την Ιταλία (4,21 ευρώ/κιλό), με την τιμή να κινείται ανοδικά κατά την τελευταία πενταετία (14,6%). Η τιμή μάλιστα του οργανικού ελαιόλαδου εμφάνισε αύξηση κατά 32% στην Ελλάδα (51% στην Ιταλία). Η Ελλάδα έχει επίσης την χαμηλότερη τιμή στο παρθένο ελαιόλαδο (2,40 ευρώ/κιλό), έναντι της Ιταλίας (2,75 ευρώ/κιλό) και της Ισπανίας (3,12 ευρώ/κιλό), με την τελευταία πενταετία να εμφανίζει πτώση της τάξης του 7%. Όσον αφορά στο ελαιόλαδο «λαμπάντε» η τιμή του ελληνικού είναι 2,20 ευρώ/κιλό, έναντι του ιταλικού στα 2,46 ευρώ/κιλό και του ισπανικού στα 2,95 ευρώ/κιλό, εμφανίζοντας αυξητική τάση (2,1%) κατά την τελευταία πενταετία. Οι τιμές αναφέρονται στο μέσο όρο της καλλιεργητικής περιόδου 2020-2021 (πηγή Market situation in the olive oil and table olives sectors Committee for the Common Organisation of the Agricultural Markets - Arable crops and olive oil -30 September 2021 AGRI G.4).

Η ΕΕ παράγει περίπου το ένα τρίτο (1/3) της παγκόσμιας παραγωγής της επιτραπέζιας ελιάς. Η παγκόσμια παραγωγή την τελευταία πενταετία έχει μία πτώση της τάξης του 7%, ενώ η αντίστοιχη της ΕΕ είναι μόλις 1%. Αντίθετα την περίοδο 2020/2021 η ΕΕ αύξησε την παραγωγή της κατά 10% σε σχέση με την προηγούμενη, παρά την παγκόσμια πτώση (κατά 9%) στο ίδιο διάστημα. Σε επίπεδο ΕΕ, η Ισπανία είναι ο κύριος παραγωγός επιτραπέζιας ελιάς (πάνω από 65%) με την Ελλάδα να ακολουθεί (πάνω από 25%) και μάλιστα να εμφανίζει αύξηση κατά 9% σε σχέση με τον Μ.Ο. της τελευταίας πενταετίας. Η ΕΕ εξάγει πάνω από 400.000 τόνους επιτραπέζιας ελιάς / έτος με κύριους προορισμούς τις ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Σαουδική Αραβία και τον Καναδά. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιοκομίας (IOC), οι ελληνικές εξαγωγές επιτραπέζιων ελιών, για την περίοδο 2020/2021, προς χώρες εκτός ΕΕ, ανήλθαν σε ποσότητα στους 99.349 τόνους και σε αξία τα 290,8 εκατ. ευρώ (την περίοδο 2019/2020 ήταν αντίστοιχα στους 68.913 τόνους και σε αξία 265,2 εκατ. ευρώ).

Την ίδια περίοδο οι ελληνικές εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΕ ανήλθαν σε 92.603 τόνους και ήταν αξίας 260,6 εκατ. ευρώ (την περίοδο 2019/2020 ήταν αντίστοιχα στους 82.093 τόνους και σε αξία 254 εκατ. ευρώ) Οι τιμές πώλησης των ακατέργαστων ελιών για την περίοδο 2020/2021 (σε όρους ευρώ ανά 100 κιλά) διαμορφώθηκαν στα 81 ευρώ / 100kg για την Ελλάδα έναντι 104,20 για την Ιταλία, 71,18 για την Ισπανία και 62,35 για την Πορτογαλία. (πηγή Market situation in the olive oil and table olives sectors Committee for the Common Organisation of the Agricultural Markets - Arable crops and olive oil -30 September 2021 AGRI G.4).

Ένα χαρακτηριστικό της παραγωγής ελαιόλαδου είναι ο τρόπος διακίνησης τόσο ως προς την εσωτερική αγορά, όσο και προς τις εξαγωγές, με την «χύμα» διακίνηση να κυριαρχεί. Ο όγκος παραγωγής που διακινείται «χύμα» είναι τριπλάσιος σε σχέση με το «επώνυμο» συσκευασμένο προϊόν, παράμετρος που λειτουργεί αρνητικά στην προστιθέμενη αξία.

Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας του ελληνικού ελαιόλαδου και η μείωση της απόκλισης που παρατηρείται στην τιμή που απολαμβάνει ο Έλληνας παραγωγός, η αντιμετώπιση των προκλήσεων που επιφέρει η κλιματική αλλαγή οι επιπτώσεις της οποίας στην γεωργική παραγωγή αναμένεται να είναι οξύτερες (αύξηση περιόδων λειψυδρίας, αύξηση της μέσης θερμοκρασίας, αύξηση των ημερών καύσωνα) σε Κρήτη και Πελοπόννησο που αποτελούν τις σημαντικότερες ελαιοπαραγωγικές Περιφέρειες της χώρας, η εναρμόνιση με τις «περιβαλλοντικές απαιτήσεις» της Πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο αλλά και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δημιουργούνται μέσω της εστίασης στην υγιεινή διατροφή

και την ενίσχυση των ΠΟΠ-ΠΓΕ και βιολογικών προϊόντων που αυτή παρέχει, συνθέτουν το πλέγμα των στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στο τομέα Ελιάς – Ελαιόλαδου.

Το σύνολο των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα τηρούν τις απαιτήσεις της αυξημένης αιρεσιμότητας, αφού πρόκειται για επενδύσεις και άυλες ενέργειες.

Οι παρεμβάσεις που θα ενεργοποιηθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των ΟΕΦ στο τομέα του ελαιόλαδου και της βρώσιμης ελιάς είναι:

- Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια
- Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών
- Αύξηση βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και αποθήκευσης των προϊόντων
- Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία
- Συστήματα ποιότητας
- Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης
- Επαναφύτευση Ελαιώνων

Για την μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της ελαιοκαλλιέργειας αλλά και την ενίσχυση των ευεργετικών επιδράσεων στη βιοποικιλότητα και το αγροτικό τοπίο, υπάρχουν παρεμβάσεις τόσο του Πρώτου πυλώνα (οικολογικά σχήματα) όσο και του Πυλώνα II. Τα σχετιζόμενα με την ελαιοκαλλιέργεια οικολογικά σχήματα είναι: Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης, Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας, Π1-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία, Π1-31.8 - Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες, Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, Π1-31.10 – Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας.

Οι παρεμβάσεις του άρθρου 70 είναι Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών, Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου, Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση, Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία).

Μέσω του άρθρου 73 οι ελαιοκαλλιεργητές (αποκλειστικά μεμονωμένοι παραγωγοί, διότι τα συλλογικά σχήματα εξαιρούνται) δύνανται να χρηματοδοτηθούν για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Τα μέλη των ΟΕΦ, οι οποίες υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω του τομεακού προγράμματος για την υλοποίηση επενδύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Οι μονάδες πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης/συσκευασίας δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων που ενισχύει επενδυτικά σχέδια υψηλού προϋπολογισμού.

Το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που χρηματοδοτούνται, είτε μέσω του άρθρου 73, είτε μέσω των τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και ελέγχεται διεξοδικά η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης. Για τον εξοπλισμό κάθε είδους υποχρεωτικά καταχωρείται και ελέγχεται ο μοναδιαίος σειριακός αριθμός που φέρει κάθε μηχανήμα. Για την αποφυγή προβλημάτων δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση από την Παρέμβαση Π3-73-2.3 η δαπάνη για κτιριακές εργασίες, εργασίες διαμόρφωσης χώρων στους τομείς που δραστηριοποιούνται ΟΕΦ, που υλοποιούν επιχειρησιακό σχέδιο με εξαίρεση την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Τέλος, οι ελαιοκαλλιεργητές που δεν μετέχουν σε ΟΕΦ ή οι ΟΕΦ δεν έχουν ενεργοποιήσει στα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα τις σχετικές παρεμβάσεις, έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις οριζόντιες παρεμβάσεις του Πυλώνα 2 του άρθρου 77 Συνεργασία (πιστοποίηση, συμμετοχή σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας). Μέσω της παρέμβασης Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων

και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας, ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών που δεν έχουν δικαίωμα υποβολής Τομεακού Προγράμματος. Στις παρεμβάσεις του άρθρου 78 (δράσεις κατάρτισης, παροχή συμβουλών) υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής των παραγωγών που δεν μετέχουν σε οργανώσεις παραγωγών ή οι οργανώσεις παραγωγών δεν έχουν ενεργοποιήσει στα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα τις σχετικές παρεμβάσεις. Οι Οργανώσεις παραγωγών υποχρεούνται να αποστέλλουν στην Διαχειριστική Αρχή το αναλυτικό Πρόγραμμα των θεματικών πεδίων κατάρτισης και συμβουλών. Μέλη οργανώσεων παραγωγών που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης ή λαμβάνουν συμβουλές, δεν μπορούν να μετέχουν σε ομοειδείς δράσεις του άρθρου 78.

3.5.6 Βόειο κρέας

Η κρεατοπαραγωγός βοοτροφία στην Ελλάδα είναι ένας φθίνων υποκλάδος της ζωικής παραγωγής με μείωση της τάξεως του 33% στον πληθυσμό των βοοειδών (σφάγια) για την παραγωγή βόειου κρέατος την περίοδο 2011 – 2019, καθώς και μείωση κατά 44% στην παραγωγή βόειου κρέατος για την ίδια περίοδο (Eurostat). Ο υποκλάδος της βοοτροφίας καλύπτει το 6,68% της αξίας της ζωικής παραγωγής της χώρας (προσωρινά στοιχεία 2020 economic accounts for agriculture).

Η ανταγωνιστικότητα του κλάδου είναι προβληματική, τόσο στις εγχώριες, όσο και τις ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές, ενώ το Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα των εκμεταλλεύσεων εξαρτάται κατά 78% από τις άμεσες ενισχύσεις (ΔΙΓΕΛΠ-FADN, μέσος όρος 2018-2020).

Μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου παρέχεται συνδεδεμένη ενίσχυση στην κρεατοπαραγωγό βοοτροφία με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας (economic and social sustainability) του κλάδου, καθώς και τη διατήρηση και ενίσχυση των εκτατικών παραγωγικών συστημάτων στη χώρα. Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις αφορούν σχεδόν αποκλειστικά εκτατικά παραγωγικά συστήματα, αφού τόσο οι θηλάζουσες αγελάδες, όσο και τα ζώα που προέρχονται από αυτές και παχύνονται, βρίσκονται κυρίως στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές και χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την βοσκή (και πρόσθετα τον θηλασμό τα μοσχάρια) για την διατροφή τους.

Με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της βοοτροφίας το ΣΣ ΚΑΠ περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την ανάληψη πρόσθετων δεσμεύσεων από πλευράς κτηνοτρόφων, όσο και την παροχή ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια που σχετίζονται με την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων, τη βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και την μείωση των εκπομπών.

Συνολικά για την στήριξη της βοοτροφίας μέσω του Πυλώνα II προβλέπονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων
- Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων
- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
- Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα
- Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.4 - Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης
- Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών οι βοοτροφοί δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών με σκοπό τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της Γεωργίας (ΕΣΚ-Γεωργίας)
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)

Τέλος, μέσω της παρέμβασης Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας, ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

Το κόστος των ζωοτροφών αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό του κόστους εισροών, ακολουθούμενο από το κόστος ενέργειας. Μικρό ποσοστό των ζωοτροφών είναι ιδιοπαραγόμενο.

Η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων σε κτηνοτροφικά ψυχανθή και σανοδοτικά συμβάλλει στην επίλυση του οξύτατου προβλήματος που επέτεινε ο πόλεμος της Ουκρανίας και αφορά την εξάρτηση της ελληνικής κτηνοτροφίας από τις εισαγόμενες από τρίτες χώρες ζωοτροφές.

Η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η κρεατοπαραγωγός βοοτροφία είναι να καταστεί βιώσιμη διότι ο στόχος του να καταστεί ανταγωνιστική σε επίπεδο Ε.Ε στην χρονική περίοδο εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου δεν είναι ρεαλιστικός.

Η σημειούμενη σημαντική αύξηση του κόστους των ζωοτροφών και του ενεργειακού κόστους επιδεινώνει περαιτέρω την βιωσιμότητα του κλάδου.

Μέσω του πρώτου πυλώνα, πλην της βασικής ενίσχυσης, παρεμβάσεις επωφελείς για την βοοτροφία είναι τα οικολογικά σχήματα Π1-31.7–Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων.

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος. Το σύνολο των ποσοτικών στοιχείων (εκτός αν γίνεται διακριτή αναφορά)αντλείται από την SWOT ανάλυση Ειδικού Στόχου 2.

Αγελαδινό γάλα

Πτωτικές τάσεις καταγράφονται στον πληθυσμό των γαλακτοπαραγωγικών αγελάδων στο χρονικό διάστημα 2011-2019, ακολουθούμενες από μικρή πτώση στην παραγωγή αγελαδινού γάλακτος. Αναλυτικότερα, η μείωση της τάξεως του 16,55% προήλθε αφενός από την ελαφρά μείωση του πληθυσμού των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής στις 242 χιλ. κεφαλές στο τέλος της περιόδου με την παραγωγή γάλακτος να μεταβάλλεται ελάχιστα κατά -1%, προσεγγίζοντας τους 633 χιλ. τόνους το 2019. Τη περίοδο 2013-2017 παρατηρήθηκε μείωση του εισκομιζόμενου αγελαδινού γάλακτος λόγω αποχώρησης μεγάλου ομίλου από την αγορά, ενώ και η αλλαγή της νομοθεσίας για το φρέσκο γάλα επίσης επηρέασε τη ζήτηση για αγελαδινό γάλα.

Η εγχώρια παραγωγή αγελαδινού γάλακτος καλύπτει αρκετά ικανοποιητικά την εγχώρια κατανάλωση. Η παραγωγή γάλακτος και προϊόντων γάλακτος με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις 22 σε σύνολο 27 Κρατών Μελών της Ε.Ε που παράγουν βιολογικό γάλα (2,4%) της συνολικής παραγωγής, με αυξητική τάση. Οι τιμές παραγωγού ανά λίτρο παρουσιάζουν διακυμάνσεις από έτος σε έτος και κυμαίνονται τα τελευταία χρόνια μεταξύ 39 και 42 λεπτών το λίτρο.

Η γαλακτοπαραγωγός αγελαδοτροφία ενισχύεται μέσω των παρεμβάσεων του Πρώτου και Δεύτερου Πυλώνα κατ' αντιστοιχία με την κρεατοπαραγωγό βοοτροφία που παρουσιάστηκαν ανωτέρω.

Δεν προβλέπεται ειδική ενίσχυση μέσω του Πυλώνα Ι μέσω συνδεδεμένων ενισχύσεων. Ο αριθμός των οργανώσεων παραγωγών βαίνει αυξανόμενος αλλά είναι σχετικά περιορισμένος, αποτελώντας ανασταλτικό παράγοντα για την κατάρτιση τομεακού προγράμματος.

Οι παρεμβάσεις του Δευτέρου Πυλώνα, που σχετίζονται με την γαλακτοπαραγωγό βοοτροφία παρουσιάστηκαν στην ενότητα του βοείου κρέατος.

3.5.7 Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα

Τα σχετικά με το αγελαδινό γάλα ενσωματώνονται στην ανωτέρω ενότητα σχετικά με το βόειο κρέας.

3.5.8 Αιγοπρόβατα

Η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε στον αριθμό των αιγών (31% του ζωικού πληθυσμού της Ε.Ε) και στην πέμπτη θέση όσο αφορά τον αριθμό των προβάτων (14% του ζωικού πληθυσμού). Ο κλάδος της αιγοπαραβοτροφίας στην Ελλάδα έχει κυρίως γαλακτοπαραγωγική κατεύθυνση. Οι περισσότερες εκμεταλλεύσεις (περίπου το 80%) χωροθετούνται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, καθιστώντας την αιγοπροβατοτροφία τον σημαντικότερο υποκλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ο οποίος συμβάλλει στην οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική συνοχή αυτών των περιοχών.

Το παραγωγικό μοντέλο μεταστρέφεται βαθμιαία από το κυρίαρχο της νομαδικής κτηνοτροφίας που κυριαρχούν οι μικρόσωμες ελληνικές φυλές, σε ενσταβλισμένες μονάδες υψηλής παραγωγικότητας.

Αίγαιο κρέας

Σταθερή μείωση καταγράφεται στον πληθυσμό των αιγών στο χρονικό διάστημα 2011-2018 ακολουθούμενες από την πτωτική πορεία της παραγωγής αίγειου κρέατος. Αναλυτικότερα, η μείωση της τάξεως του 55,23 % επέφερε πτώση στον αριθμό των σφάγιων στα 2 εκατομ. κεφαλές (σφάγια) στο τέλος της περιόδου με την παραγωγή κρέατος να συρρικνώνεται κατά 54% προσεγγίζοντας τους 19,6 χιλ. τόνους το 2018. Με βάση τα νεότερα στοιχεία (Committee for the Common Organisation of the Agricultural Market Market Situation for Sheep & Goat Meats 17 February 2022) το 2021 η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη θέση στην Ε.Ε στην παραγωγή αίγειου κρέατος, με την παραγωγή να ανέρχεται σε 15.820 τόνους παρουσιάζοντας μείωση κατά 0,7% σε σχέση με το 2020.

Η εγχώρια παραγωγή αίγειου κρέατος καλύπτει αρκετά ικανοποιητικά την εγχώρια κατανάλωση.

Πρόβειο Κρέας

Μείωση σε ποσοστό που αγγίζει το 42% έχει υποστεί ο αριθμός των σφάγιων για την παραγωγή πρόβειου κρέατος την περίοδο 2011 – 2018 φθάνοντας αρχικά από τα 8,19 εκατ. κεφαλές, στα 4,74 εκατ. κεφαλές στο τέλος της περιόδου, με την αντίστοιχη κρεοπαραγωγή να ακολουθεί την ίδια πτωτική τάση και να κατέρχεται σταδιακά από τους 87,9 χιλ. τόνους το 2011 στους 50,54 χιλ. τόνους το 2018.

Η σύγχρονη τάση που επικρατεί στις περισσότερες προβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις για αύξηση της απόδοσης γάλακτος ανά κεφαλή (πρόκειται για ορθολογική στάση των παραγωγών) επηρεάζει αρνητικά την κρεοπαραγωγή. Στις περιπτώσεις αυτές η παραγωγή πρόβειου κρέατος μπορεί να επανακάμψει με τη χρήση του τεχνητού θηλασμού, για την εφαρμογή του οποίου απαιτείται ο αναγκαίος εξοπλισμός, αλλά και οι παροχές κατάλληλης εκπαίδευσης και συμβουλών προς τους κτηνοτρόφους.

Η εγχώρια παραγωγή πρόβειου κρέατος καλύπτει σταδιακά ολοένα και περισσότερο την εγχώρια κατανάλωση. Να ληφθεί υπόψη βέβαια η μεγάλη πτώση της εγχώριας κατανάλωσης πρόβειου κρέατος (κατά τη περίοδο 2011-2018 μείωση κατά 45%). Ο αριθμός των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων αμιγώς κρεατοπαραγωγής είναι πολύ περιορισμένος και δεν υπάρχουν αντίστοιχες οργανώσεις παραγωγών.

Ιδιαίτερα αρνητικός παράμετρος για την κρεατοπαραγωγή αιγοπροβατοτροφία είναι η διαρκώς μειούμενη ζήτηση του αιγοπρόβειου κρέατος από τους καταναλωτές.

Α) Αίγαιο γάλα

Σταθερές μειώσεις καταγράφονται στον πληθυσμό των αιγών γαλακτοπαραγωγής κατά το χρονικό διάστημα 2011-2018, με αποτέλεσμα να ακολουθούν μειώσεις και στην παραγωγή γίδινου γάλακτος.

Αναλυτικότερα, η μείωση της τάξεως του 26% του πληθυσμού αιγών γαλακτοπαραγωγής, προσδιόρισε τον αριθμό τους σε 2,823 κατά το 2018, ενώ η παραγωγή γίδινου γάλακτος την ίδια περίοδο γνώρισε μικρότερη ποσοστιαία πτώση (-13.27%), ώστε η παραγόμενη ποσότητα το 2018 να καταλήξει σε 407.7 χιλ. τόνους. Η μικρή ποσοστιαία συμμετοχή στη παραγωγή του τυριού Φέτα (έως 30% του χρησιμοποιούμενου γάλακτος μπορεί να προέρχεται από γίδινο γάλα) δεν κατάφερε να ωθήσει την αιγοτροφία σε αναπτυξιακή πορεία.

Β) Πρόβειο γάλα

Ελάχιστες μειώσεις, με τάσεις σταθεροποίησης, καταγράφονται στον πληθυσμό των προβάτων γαλακτοπαραγωγής στο χρονικό διάστημα 2011-2018, ακολουθούμενες ταυτόχρονα από σημαντικές αυξήσεις στην παραγωγή πρόβειου γάλακτος. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των προβάτων μεταβάλλεται αρνητικά κατά 9,4% επιφέροντας πτώση στον πληθυσμό των προβατίνων γαλακτοπαραγωγής στις 6,36 εκατ. κεφαλές στο τέλος της περιόδου, με την παραγωγή γάλακτος να μεταβάλλεται θετικά κατά 12% προσεγγίζοντας τους 874 χιλ. τόνους το 2018. Οι εξελίξεις αυτές δείχνουν τάση προς αύξηση των αποδόσεων γαλακτοπαραγωγής /προβατίνα ως αποτέλεσμα πιο ορθολογικής διαχείρισης των κοπαδιών (απομάκρυνση από το κοπάδι των ζώων χαμηλής γαλακτοπαραγωγής και χρήση φυλών υψηλής γαλακτοπαραγωγής). Η ευρύτερη αυτή αναπτυξιακή πορεία του κλάδου υποστηρίχθηκε απολύτως από την θετική εμπορική πορεία του τυριού Φέτα η οποία συνέβαλλε στη σημαντική άνοδο των τιμών πρόβειου γάλακτος (με εξαίρεση τη προηγούμενη περίοδο 2018-2019).

Μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου παρέχεται συνδεδεμένη ενίσχυση για το αιγοπρόβειο κρέας, με στόχο: α) την οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα, καθώς και τη δημογραφική ισορροπία των ορεινών περιοχών και των περιοχών με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, στις οποίες ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πυλώνα, β) τη μείωση της εξάρτησης του γεωργικού οικογενειακού

εισοδήματος (ΓΟΕ) των εκμεταλλεύσεων από τις διακυμάνσεις της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος και συνακόλουθα στη μείωση της μεγάλης μεταβλητότητας του ΓΟΕ των εκμεταλλεύσεων, γ) την εξασφάλιση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) της χώρας στο ερυθρό κρέας (άρα και στο αιγοπρόβειο), στο οποίο η χώρα είναι έντονα ελλειμματική (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2) και δ) τη μεταβολή της αναλογίας της αξίας φυτικής/ζωικής παραγωγής, μέσω της γέννησης εριφίων και αρνιών. Σημειώνεται ότι οι κυριότερες φυλές προβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα (Καραγκούνικο, Φριζάρτα, κ.ά.) είναι μικτής παραγωγικής κατεύθυνσης, δηλ. παράγουν γάλα και κρέας.

Με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της αιγοπροβατοτροφίας, το ΣΣ ΚΑΠ περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την ανάληψη πρόσθετων δεσμεύσεων από πλευράς κτηνοτρόφων, όσο και την παροχή ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια που σχετίζονται με την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων, τη βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και την μείωση των εκπομπών.

Συνολικά, για την στήριξη της αιγοπροβατοτροφίας μέσω του Πυλώνα II, υπάρχουν οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων
- Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχthonων φυλών αγροτικών ζώων
- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
- Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα
- Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.4 - Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης
- Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών οι αιγοπροβατοτρόφοι δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών με σκοπό τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της Γεωργίας (ΕΣΚ-Γεωργίας)
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)

Το κόστος των ζωοτροφών αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό του κόστους εισροών, ακολουθούμενο από το κόστος ενέργειας. Μικρό ποσοστό των ζωοτροφών είναι ιδιοπαραγόμενο.

Η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων σε κτηνοτροφικά ψυχανθή και σανοδοτικά συμβάλλει στην επίλυση του οξύτατου προβλήματος που επέτεινε ο πόλεμος της Ουκρανίας και αφορά την εξάρτηση της ελληνικής κτηνοτροφίας από τις εισαγόμενες – από τρίτες χώρες - ζωοτροφές. Αναμφίβολα, η σημειούμενη σημαντική αύξηση του κόστους των ζωοτροφών και του ενεργειακού κόστους δημιουργεί προβλήματα στη βιωσιμότητα του κλάδου.

Μέσω του πρώτου πυλώνα, πλην της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, επωφελή για την αιγοπροβατοτροφία είναι τα οικολογικά σχήματα Π1-31.7–Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων και Π1-31.7–Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων.

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος, στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρεμβαση Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.9 Πρωτεϊνούχες καλλιέργειες

Η σημαντικότερη από πλευράς καλλιεργούμενων εκτάσεων πρωτεϊνούχος καλλιέργεια στην Ελλάδα είναι η μηδική, ενώ και η καλλιέργεια φακής και οσπρίων παρουσιάζει αύξηση τα τελευταία χρόνια αλλά οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι περιορισμένες.

Μηδική

Θετικές μεταβολές καταγράφονται στις εκτάσεις καλλιέργειας μηδικής το χρονικό διάστημα 2011-2018 ακολουθούμενες από αυξητικές τάσεις στην παραγωγή μηδικής. Αναλυτικότερα, η αύξηση της τάξεως του 19,12% των καλλιεργούμενων εκτάσεων αντανακλάται σε 166.000 Ha (1.660.000 στρέμματα) στο τέλος της περιόδου με την παραγωγή να μεταβάλλεται θετικά κατά 20.05% προσεγγίζοντας τα 1.411 χιλ. τόνους το 2018.

Η εγχώρια παραγωγή μηδικής καλύπτει αρκετά την εγχώρια κατανάλωση. Η αύξηση των εκτάσεων με πρωτεϊνούχα φυτά αποτελεί εθνική επιλογή, τόσο για περιβαλλοντικούς, όσο και για οικονομικούς λόγους (μείωση της εξάρτησης από εισαγωγές ζωοτροφών από τρίτες χώρες). Οι σχετικές παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου που εξυπηρετούν τον στόχο είναι:

Πυλώνας I:

- Π1-32.1 Στήριξη συνδεδεμένου εισοδήματος – Φυτική Παραγωγή με τα ακόλουθα καθεστάτα:
  - ο Παροχή συνδεδεμένης ενίσχυσης Πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών
  - ο Παροχή συνδεδεμένης ενίσχυσης για Πρωτεϊνούχα Σανοδοτικά Ψυχανθή
  - ο Παροχή συνδεδεμένης ενίσχυσης οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση
- Έμμεση ενίσχυση της καλλιέργειας των ψυχανθών προκύπτει από την υλοποίηση των ακόλουθων echo – schemes, μέσω των οποίων ενισχύονται οι παραγωγοί για την φύτευση ψυχανθών. Η αύξηση των εκτάσεων ψυχανθών εξυπηρετείται και μέσω των ακόλουθων οικολογικών σχημάτων Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών, Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης, Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας, Π1-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία., Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων και Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Μέσω του Πυλώνα II η καλλιέργεια ψυχανθών ενισχύεται μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων του άρθρου 70:

Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών, Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση, Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία), και το σύνολο των παρεμβάσεων του άρθρου 73 που σχετίζονται με την φυτική παραγωγή όπως Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα.

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών, οι παραγωγοί ψυχανθών δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών με σκοπό τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της Γεωργίας (ΕΣΚ-Γεωργίας), Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών-δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders). Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρεμβάση Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας, ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.10 Ζαχαρότευτλα

Κατά την περίοδο 2011 – 2019 παρατηρείται σημαντική πτώση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις ζαχαρότευτλων καθώς επίσης και αρκετά μεγάλη πτώση αποτυπώνεται στις παραγόμενες ποσότητες. Ειδικότερα, τόσο στις εκτάσεις όσο και στην παραγωγή διακρίνονται μειώσεις που αναλογούν στο 74% και 80% αντιστοίχως, με τις εκτάσεις να καταλαμβάνουν στο τέλος της περιόδου 14.5 χιλ. στρέμματα με 64.3 χιλ. τόνους παραγόμενου προϊόντος.

Η οριστική διακοπή της λειτουργίας των εργοστασίων παραγωγής ζάχαρης στην χώρα αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων με ζαχαρότευτλα.

Δεν περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο ειδικές παρεμβάσεις για τα ζαχαρότευτλα.

3.5.11 Άλλοι τομείς

3.5.11.1 Δημητριακά

Το ελληνικό **σκληρό σιτάρι** έχει εξαιρετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά, ωστόσο κατά την διάρκεια της περιόδου 2011-2019, τόσο οι εκτάσεις, όσο και η παραγωγή του σκληρού σιταριού παρουσιάζουν έντονα πτωτικές τάσεις. Σημαντική είναι η παρουσία της συμβολαιακής γεωργίας μεγάλων εταιρειών στην παραγωγή του σκληρού σιταριού. Πολύ σοβαρό είναι το πρόβλημα της αποεπένδυσης, το δε Γεωργικό οικογενειακό εισόδημα (ΓΟΕ) όχι μόνο παρουσιάζει πτωτικές τάσεις αλλά και διαμορφώνεται αποκλειστικά από τις άμεσες ενισχύσεις, αφού το εισόδημα των εκμεταλλεύσεων από την αγορά είναι μηδενικό. Σημαντικά είναι και τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα που δημιουργεί ο κλάδος, αφού το σκληρό σιτάρι χρησιμοποιείται και ως εισροή σε μεταποιητικούς κλάδους, όπως άλεση η σιτηρών, η αρτοποιία, κ.ά., στους οποίους τα τελευταία χρόνια σημειώνεται πάρα πολύ σημαντική επενδυτική δραστηριότητα, και ένας ιδιαίτερος δυναμισμός. Προφανώς, ο ρόλος του σκληρού σιταριού στην ανταγωνιστικότητα των εν λόγω κλάδων είναι πάρα πολύ σημαντικός.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2019, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με **μαλακό σιτάρι** μειώθηκαν σημαντικά, κατά 34%, ενώ η παραγόμενη ποσότητά του μειώθηκε κατά 36% (Eurostat). Η μέση Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής/στρέμμα του μαλακού σιταριού, αντιστοιχεί περίπου στο 60% της αντίστοιχης ανά στρέμμα του σκληρού σιταριού. Σημειώνεται ότι το 30% των συνολικών εισαγωγών του μαλακού σιταριού γίνονται από τρίτες χώρες (Ουκρανία και Ρωσία).

Η παραγόμενη ποσότητα του **κριθαριού** έχει σταθεροποιηθεί στους 350.000 τόνους από το 2017 κι έπειτα. Το 15% της εγχώριας παραγωγής κριθαριού κατευθύνεται στην παραγωγή βύνης και η υπόλοιπη ποσότητα για κτηνοτροφική χρήση. Πτωτικές τάσεις παρουσιάζει η ακαθάριστη αξία παραγωγής ανά στρέμμα, παρόλα αυτά είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη του μαλακού σιταριού (ως αποτέλεσμα και της εφαρμογής συμβολαιακής γεωργίας για την παραγωγή κριθαριού βυνοποίησης). Σημειώνεται ότι το 2019, το 66% των εκτάσεων κριθαριού και το 63% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούσαν κριθάρι, βρίσκονταν σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (ΟΣΔΕ), στις οποίες και σημειώθηκαν οι εντονότερες πτωτικές τάσεις της καλλιέργειας.

Για τους τρεις αυτούς κλάδους προτείνεται η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων για την αναστροφή της τάσης μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Ειδικότερα, μέσω της χρήσης πιστοποιημένου σπόρου σποράς, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις στις τρεις αυτές καλλιέργειες στοχεύουν: α) στη σταθεροποίηση και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, β) στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που παράγουν τα αντίστοιχα προϊόντα και της ανταγωνιστικότητας των κλάδων, γ) στην εξασφάλιση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) για τα αντίστοιχα προϊόντα, δ) στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας της ζυθοποιίας, καθώς το 15% της παραγωγής του κριθαριού κατευθύνεται στη βυνοποίηση, ε) στην αντιστροφή της τάσης εγκατάλειψης γεωργικών εκτάσεων σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα και συνακόλουθα στην ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στις περιοχές αυτές και στ) στη μείωση των εισαγωγών μαλακού σιταριού και κριθαριού από τρίτες χώρες, όπως η Ουκρανία, η Ρωσία και η Μολδαβία. Επίσης, οι παραγωγοί σκληρού σιταριού, μαλακού σιταριού και κριθαριού, μπορούν να επωφεληθούν από τα παρακάτω ‘Οικολογικά Σχήματα’ (ecoschemes), τα οποία στοχεύουν στην προστασία και βελτίωση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, καθώς και στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή των γεωργών σε αυτήν:

Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου:

MK1-31.1-4	Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση μηδικής
MK1-31.1-5	Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού
MK1-31.1-6	Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση αραβοσίτου

Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών:

MK1-31.1-8	Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών
------------	--

MK1-31.2-1	Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά
MK1-31.2-4	Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών) Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά

Μέσω του Πυλώνα II (άρθρο 70) προβλέπονται οι ακόλουθες αγροπεριβαλλοντικές – κλιματικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια των σιτηρών και στις οποίες δύνανται να μετέχουν οι παραγωγοί:

- Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) – (Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία)

Παράλληλα, δικαίωμα συμμετοχής των παραγωγών σιτηρών υπάρχει και στο σύνολο των παρεμβάσεων παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 73, που σχετίζονται με την φυτική παραγωγή όπως Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα.

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων, για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών, οι παραγωγοί σιτηρών δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders).

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος, στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρεμβαση Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.11.2 Αραβόσιτος

Έντονα πτωτικές τάσεις, παρουσιάζει η καλλιέργεια του αραβοσίτου την περίοδο 2011-2019, τόσο ως προς τις δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις (μειώθηκαν κατά 51%, με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ), όσο και σε όρους παραγόμενης ποσότητας προϊόντος, η οποία μειώθηκε κατά 48% (Eurostat). Παράλληλα, η

παραγωγική εξειδίκευση (Τεχνικοοικονομικός Προσανατολισμός / Farming Type) των δημητριακών, στην οποία ανήκει και ο αραβόσιτος, παρουσιάζει πολύ χαμηλό μέσο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα ανά εκμετάλλευση. Η σημασία του κλάδου του αραβοσίτου είναι πολύ μεγάλη, τόσο για την βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων που παράγουν αραβόσιτο, όσο και για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της κτηνοτροφίας, καθώς παράγει ένα προϊόν που αποτελεί μια από τις πιο βασικές ζωοτροφές.

Η συνδεδεμένη ενίσχυση του αραβοσίτου θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ως εξής:

α) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν αραβόσιτο, μέσω της κάλυψης της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και συνόλου παραγωγικών δαπανών,

β) μείωση των εισαγωγών από τρίτες χώρες (π.χ. Ρωσία, Ουκρανία, Μολδαβία, Σερβία), με αύξηση της παραγόμενης ποσότητας. Οι οδυνηρές επιπτώσεις της εξάρτησης αυτής έχουν γίνει ιδιαίτερα αισθητές την τελευταία περίοδο, λόγω και του πολέμου στην Ουκρανία,

γ) ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στην ύπαιθρο, ιδιαίτερα σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα, λόγω και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της ζωικής παραγωγής, μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής των προϊόντων ζωικής προέλευσης, δεδομένου ότι η διατροφή των ζώων συμμετέχει σε ποσοστά 50%-70% στο σύνολο των παραγωγικών δαπανών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Επιπλέον, η παραγωγή αραβοσίτου σε περιοχές που γειτνιάζουν με τις μεταποιητικές μονάδες που τον μετατρέπουν σε ζωοτροφή και με κτηνοτροφικές μονάδες που χρησιμοποιούν αυτήν την ζωοτροφή, συνεπάγεται μείωση του μεταφορικού κόστους και κυρίως μειωμένες εκπομπές CO₂, άρα βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability).

Η επίτευξη όλων των παραπάνω στόχων θα επιδιωχθεί μέσω της καλλιέργειας αραβοσίτου μόνο σε επιλέξιμες εκτάσεις, δηλ. εκτάσεις που πρέπει να βρίσκονται σε περιοχές με υδατικά συστήματα των οποίων τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και ποιοτικής πλευράς.

Επίσης, οι παραγωγοί αραβοσίτου, μπορούν να επωφεληθούν από τα παρακάτω 'Οικολογικά Σχήματα' (ecoschemes):

MK1-31.2-2	Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο
MK1-31.2-5	Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών) - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο

Μέσω του Πυλώνα II (άρθρο 70) προβλέπονται οι ακόλουθες αγροπεριβαλλοντικές – κλιματικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια του αραβοσίτου και στις οποίες δύναται να μετέχουν οι παραγωγοί

- Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) – (Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία)

Παράλληλα δικαίωμα συμμετοχής των παραγωγών αραβοσίτου υπάρχει και στο σύνολο των παρεμβάσεων παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 73 που σχετίζονται με την φυτική παραγωγή όπως Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών, οι παραγωγοί αραβοσίτου δύναται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων

- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders).

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος, στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρέμβαση Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.11.3 Ρύζι

Η καλλιέργεια του ρυζιού έχει σημαντική συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος. Όλοι οι ορυζώνες στην Ελλάδα είναι εκτάσεις υπό κατάκλιση, οι οποίες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές και πιο συγκεκριμένα σε Δέλτα ποταμών (Σπερχειού, Στρυμόνα, Αλιάκμονα) και αποτελούν καταφύγια ορνιθοπανίδας. Ένα μέρος από τις εκτάσεις των ορυζώνων είναι παθογενή (αλατούχα) εδάφη, για τα οποία δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης, τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα εγκαταλείπονταν.

Επιπλέον, την περίοδο 2011-2019 οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με ρύζι μειώθηκαν κατά 19% (ΟΣΔΕ), ενώ η παραγόμενη ποσότητα του προϊόντος μειώθηκε κατά 15% (Eurostat).

Η συνδεδεμένη ενίσχυση για το ρύζι στοχεύει στη διατήρηση της πολύ καλής ποιότητας του προϊόντος και στην ενίσχυση του ιδιαίτερα σημαντικού περιβαλλοντικού ρόλου της καλλιέργειας.

Το γεγονός ότι όλοι οι Ελληνικοί ορυζώνες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες αποτελούν και εξαιρετικούς βιότοπους (καταφύγια ορνιθοπανίδας), σε συνδυασμό με την μειωμένη χρήση ζιζανιοκτόνων, αναδεικνύει τον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο της καλλιέργειας στην προστασία του περιβάλλοντος. Γι' αυτό άλλωστε και οι ίδιοι οι διαχειριστικοί φορείς των προστατευόμενων αυτών περιοχών ζητούν να συνεχιστεί η καλλιέργεια του ρυζιού στις εν λόγω περιοχές.

Βασικός τρόπος μέσω του οποίου θα επιδιωχθεί η επίτευξη του στόχου της προτεινόμενης ενίσχυσης είναι η υποστήριξη της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και συνακόλουθα της ανταγωνιστικότητας του κλάδου. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλλιεργούν ρύζι αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), οπότε, η κάλυψη της διαφοράς μεταξύ των εμφανών δαπανών και της ακαθάριστης αξίας παραγωγής, θα δώσει κίνητρο στους παραγωγούς για συνέχιση της παραγωγής και διατήρηση της καλλιέργειας.

Μέσω του Πυλώνα II (άρθρο 70) προβλέπονται οι ακόλουθες αγροπεριβαλλοντικές – κλιματικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια του ρυζιού και στις οποίες δύνανται να μετέχουν οι παραγωγοί:

- Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων (Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες)
- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) – (Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία).

Παράλληλα, δικαίωμα συμμετοχής των παραγωγών σιτηρών υπάρχει και στο σύνολο των παρεμβάσεων παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 73 που σχετίζονται με την φυτική παραγωγή όπως Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών, οι παραγωγοί ρυζιού δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders).

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος, στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρέμβαση Π3-77-1.1 - Σύσταση

Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας, ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.11.4 Σπόροι Σποράς

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (όσπρια και κτηνοτροφικά ψυχανθή), οι οποίες συμβάλλουν με ποικίλους τρόπους στην βελτίωση της ποιότητας πολλών προϊόντων, στην διατροφική και επισιτιστική ασφάλεια, στην βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic, social and environmental sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αρκετών κλάδων παραγωγής.

Η επίτευξη των στόχων αυτών θα επιδιωχθεί **μέσω της καλλιέργειας πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά**, τόσο από μεμονωμένους καλλιεργητές (οι οποίοι θα πρέπει να έχουν συνάψει σύμβαση καλλιέργειας με σποροπαραγωγική επιχείρηση), όσο και από σποροπαραγωγικές επιχειρήσεις. Η χρήση του πιστοποιημένου σπόρου αναμένεται να οδηγήσει σε υψηλές αποδόσεις των καλλιεργειών, σε τελικά προϊόντα υψηλής ποιότητας, σε ορθολογικότερη εκμετάλλευση εισροών, σε προστασία από εχθρούς, ασθένειες και ζιζάνια και επομένως στην προστασία του περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα αναμενόμενα οφέλη είναι η δυνατότητα ιχνηλασιμότητας των παραγόμενων προϊόντων με πρόσβαση σε αγορές προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και η προσφορά υψηλής ποιότητας πρωτεΐνης φυτικής προέλευσης στην ανθρώπινη διατροφή.

Οι συνδεδεμένες αυτές ενισχύσεις παρουσιάζουν πολύ υψηλό βαθμό συμπληρωματικότητας και λειτουργούν σε συνέργεια με μια σειρά άλλων παρεμβάσεων του Πυλώνα 2 και συγκεκριμένα με το σύνολο των παρεμβάσεων παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 73, που σχετίζονται με την φυτική παραγωγή όπως Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα, Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος, Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα.

Εκτός των ανωτέρω παρεμβάσεων, για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και την εισαγωγή καινοτομιών, οι παραγωγοί των σπόρων σποράς δύνανται να ωφεληθούν και από τις ακόλουθες «οριζόντιες» παρεμβάσεις:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)

Η απουσία σημαντικού αριθμού οργανώσεων παραγωγών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή τομεακού προγράμματος, στην άρση του οποίου συμβάλλει η παρέμβαση Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας ενισχύεται η σύσταση νέων οργανώσεων παραγωγών.

3.5.11.5 Σηροτροφία

Ο κλάδος της σηροτροφίας είναι σημαντικός για την χώρα, αφενός λόγω του φιλοπεριβαλλοντικού του χαρακτήρα (environmental sustainability) και αφετέρου διότι αποτελεί πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος για τους γεωργούς παραμεθόριων περιοχών, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική βιωσιμότητα των περιοχών αυτών (social sustainability).

Στο χρονικό διάστημα 2010-2019 ο αριθμός των χρησιμοποιούμενων – επιλέξιμων κουτιών μεταξόσπορου μειώθηκε κατά 52%, με αντίστοιχη μείωση της παραγωγής χλωρών κουκουλιών (fresh cocoons), κατά 50%.

Η Ελλάδα έχει την δυνατότητα να παράγει άριστης ποιότητας μετάξι που μπορεί να ανταγωνιστεί δυναμικά τα φθηνά προϊόντα μεταξιού, που εισάγονται στη χώρα μας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση από Ασιατικές κυρίως, ανταγωνιστικές χώρες. Εξάλλου, η διατήρηση σε πολύ υψηλά επίπεδα των τιμών του πετρελαίου και των παραγώγων του (που αποτελούν πρώτες ύλες στην παραγωγή συνθετικών ινών), ευνοούν την δημιουργία συνθηκών που ανεβάζουν τις τιμές των ανταγωνιστικών στο μετάξι συνθετικών προϊόντων.

Παράλληλα, εκτός από την παραγωγή μεταξιού, υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των υποπροϊόντων στη βιομηχανία τροφίμων και ζωοτροφών, στην ιατρική, την φαρμακολογία και την κοσμετολογία.

Η διαδικασία καλλιέργειας και παραγωγής του μεταξιού δεν επιδρά αρνητικά στο περιβάλλον, ενώ η καλλιέργεια της μουριάς μπορεί να λειτουργήσει σαν παράγοντας εξυγίανσης υποβαθμισμένων εδαφών, καθώς η έντονη βλαστική ικανότητα και η ταχεία αύξηση της βιομάζας των δένδρων είναι δυνατόν να οδηγήσουν στη φυτοαποκατάσταση και την απομάκρυνση των ρύπων από επιβαρυμένα εδάφη.

Η συνδεδεμένη ενίσχυση για τη σηροτροφία συμβάλλει αφενός έτσι στην κοινωνική βιωσιμότητα των περιοχών παραγωγής του μεταξιού, οι οποίες είναι παραμεθόριες και αφετέρου στην προστασία του περιβάλλοντος στις εν λόγω περιοχές.

Οι συνδεδεμένες αυτές ενισχύσεις παρουσιάζουν πολύ υψηλό βαθμό συμπληρωματικότητας και λειτουργούν σε συνέργεια με μια σειρά άλλων παρεμβάσεων, όπως τις ακόλουθες Παρεμβάσεις του Πυλώνα II:

- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας,
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων.
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders).

Τέλος, διευκρινίζεται ότι δεν εφαρμόζονται στον τομέα της σηροτροφίας οι παρεμβάσεις του Πυλώνα II Π3-73-2.1 Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα, και Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

3.6 Επισκόπηση των παρεμβάσεων που συμβάλλουν στη διασφάλιση μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση κινδύνων, κατά περίπτωση

Το τρέχον πλαίσιο Διαχείρισης Γεωργικών Κινδύνων στην Ελλάδα βασίζεται στο σύστημα γεωργικής ασφάλισης που διαχειρίζεται ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), το οποίο εστιάζει στους κινδύνους παραγωγής. Το σύστημα αυτό καλύπτει τους βασικούς κινδύνους για όλους τους κύριους τομείς της φυτικής και της ζωικής παραγωγής (εξαιρουμένων των χοίρων και των πουλερικών), είναι υποχρεωτικό για το σύνολο των παραγωγών και βασίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας, σύμφωνα με την οποία οι παραγωγοί καταβάλουν ως εισφορά το 4% (εκτός ελαχίστων περιπτώσεων όπου το ποσοστό εισφοράς είναι μικρότερο) επί της αξίας της παραγωγής. Τα εισπραττόμενα ασφαλιστρα καλύπτουν τις δαπάνες αποζημιώσεων και τα λειτουργικά έξοδα του οργανισμού.

Σύμφωνα με την ανεξάρτητη μελέτη που διενέργησε η Παγκόσμια Τράπεζα αναφορικά με το εθνικό ασφαλιστικό σύστημα γεωργικής παραγωγής, αλλά και δεδομένης της κλιματικής αλλαγής και των ολοένα αυξανόμενων ακραίων καιρικών φαινομένων το υφιστάμενο σύστημα δέχεται όλο και μεγαλύτερη οικονομική πίεση. Οι μακροπρόθεσμες μεταβολές των κλιματικών συνθηκών καθιστούν υποχρεωτικές τις διαθρωτικές αλλαγές του υφιστάμενου συστήματος ασφάλισης της γεωργικής παραγωγής. Ως εκ τούτου η χώρα μας βρίσκεται στη φάση αναδιάρθρωσης του υφιστάμενου συστήματος γεωργικής ασφάλισης. Ήδη έχει ανατεθεί σε ανάδοχο η διενέργεια σχετικής μελέτης βάσει της οποίας θα προταθούν λύσεις για την αναμόρφωση του εθνικού ασφαλιστικού συστήματος της γεωργικής παραγωγής, με σκοπό την εφαρμογή ενός συστήματος το οποίο θα είναι δικαιότερο προς τους παραγωγούς και ταυτόχρονα θα είναι και οικονομικά βιώσιμο. Με την ολοκλήρωση της μελέτης, οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα προβούν στο σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών για την εφαρμογή του νέου συστήματος ασφάλισης γεωργικής παραγωγής. Μέχρι την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών θα συνεχίσει η εφαρμογή του υφιστάμενου συστήματος ασφάλισης.

Συμπληρωματικά του συστήματος υποχρεωτικής ασφάλισης γεωργικής παραγωγής που εφαρμόζεται από τον ΕΛΓΑ, το οποίο και αποτελεί το βασικό ασφαλιστικό σύστημα γεωργικής ασφάλισης, εξετάζεται και η εφαρμογή ταμείων αλληλοβοήθειας για την σταθεροποίηση του γεωργικού εισοδήματος (Income Stabilization Tool) με στόχο την κάλυψη επιπρόσθετων αναγκών διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία. Κατά την τελευταία τροποποίηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, την μεταβατική περίοδο, αποφασίστηκε η εισαγωγή του υπο-μέτρου 17.3 «Εργαλείο Σταθεροποίησης Εισοδήματος Γεωργών στον τομέα των πυρηνοκάρπων», βάσει του οποίου οι Ομάδες Παραγωγών Πυρηνοκάρπων δύναται να

ενισχυθούν για την ίδρυση και λειτουργία Ταμείου Αλληλοβοήθειας (IST), στο οποίο θα συμμετέχουν το σύνολο ή μέρος των μελών τους. Το υπο-μέτρο αυτό είναι πιλοτικό και θα εφαρμοστεί μετά την ολοκλήρωση σχετικής μελέτης (έχει ήδη ανατεθεί) που θα καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής, όπως τις απαιτήσεις για την αναγνώριση λειτουργίας του Ταμείου. Η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής του εν λόγω υπο-μέτρου θα καθορίσει και τη δυνατότητα συνέχισης αλλά και καθολικής εφαρμογής αυτού για το σύνολο των Ομάδων Παραγωγών της χώρας.

Στο Στρατηγικό Σχέδιο, εν αναμονή των αλλαγών του Συστήματος Γεωργικής Ασφάλισης της χώρας εντάσσονται παρεμβάσεις για την Διαχείριση κινδύνων μέσω των τομεακών προγραμμάτων (οπωροκηπευτικών, οίνου, βρώσιμης ελιάς - ελαιόλαδου και της παρέμβασης Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» του Πυλώνα II.

Στο τομεακό πρόγραμμα των οπωροκηπευτικών για τη διαχείριση κινδύνων προβλέπονται παρεμβάσεις (ι) που στοχεύουν στον περιορισμό των καταστροφών στην παραγωγή από ακραία καιρικά φαινόμενα με την παρέμβαση 47 α(iii) πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης ποικιλιών, φυλών και πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες (ii) την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών από τις μεταβολές (πτώση) των τιμών μέσω της παρέμβασης Π2-47.1-2f «Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών».

Στο τομεακό πρόγραμμα του οίνου για την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών από τις μεταβολές της ζήτησης που οδηγεί σε απότομη πτώση των τιμών ενεργοποιείται η παρέμβαση Π2-58.3 «Πρώιμη συγκομιδή». Αμφότερες οι παρεμβάσεις ενεργοποιούνται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και έχουν ως στόχο την εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης και την αποφυγή της ραγδαίας πτώσης των τιμών του παραγωγού.

Στο τομεακό πρόγραμμα ελαιόλαδου – επιτραπέζιας ελιάς με στόχο την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών ενεργοποιείται η παρέμβαση Π2-47.2-2d «Επαναφύτευση Ελαιώνων» στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ) που ενεργοποιείται σε περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαία η υποχρεωτική εκρίζωση για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους

Η παρέμβαση του Πυλώνα II, Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» παρέχονται ενισχύσεις για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας των εκμεταλλεύσεων από ακραία καιρικά φαινόμενα (παγετός, χαλάζι κ.λπ.)

Η ολοκλήρωση του νέου κανονιστικού πλαισίου και της αναδιοργάνωσης του ΕΛΓΑ θα καταστήσει εφικτή την ενεργοποίηση παρεμβάσεων Εργαλείων Διαχείρισης Κινδύνων του Άρθρου 70 σε μελλοντική αναθεώρηση του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ.

3.7 Αλληλεπίδραση μεταξύ εθνικών και περιφερειακών παρεμβάσεων

3.7.1 Κατά περίπτωση, περιγραφή της αλληλεπίδρασης μεταξύ εθνικών και περιφερειακών παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών κονδυλίων ανά παρέμβαση και ανά ταμείο

Δεν αφορά.

3.7.2 Κατά περίπτωση, όταν τα στοιχεία του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ καθορίζονται σε περιφερειακό επίπεδο, πώς διασφαλίζει η στρατηγική των παρεμβάσεων τη συνοχή και τη συνέπεια των εν λόγω στοιχείων με τα στοιχεία του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ που έχουν θεσπιστεί σε εθνικό επίπεδο

Δεν εφαρμόζεται.

3.8 Επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ συμβάλλει στον στόχο της βελτίωσης της καλής μεταχείρισης των ζώων και της μείωσης της αντοχής στα αντιμικροβιακά που ορίζεται στο άρθρο 6

παράγραφος 1 σημείο θ), συμπεριλαμβανομένων των βασικών συνθηκών και της συμπληρωματικότητας

Η ανάλυση SWOT ανέδειξε την σχετικά ικανοποιητική κατάσταση της χώρας αναφορικά με την χρήση των αντιβιοτικών στα παραγωγικά ζώα (η τιμή του δείκτη χρήσης αντιβιοτικών στα ζώα (mg/pcu) είναι χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε) αλλά παρουσιάζει αυξητική τάση, όπως επίσης και τα προβλήματα που σχετίζονται με την ευζωία των ζώων. Η βελτίωση της ευζωίας των ζώων μπορεί να οδηγήσει στην μείωση των ασθενειών και συνακόλουθα στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ενώ η συνεχώς αυξανόμενη ευαισθησία του καταναλωτή για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων που αποτυπώνεται και στην χρήση σχετικών σημάτων ποιότητας δημιουργούν ένα νέο πλαίσιο απαιτήσεων για την Ελληνική Κτηνοτροφία.

Η στοχοθέτηση της Πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο για την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών και την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας η εφαρμογή της πολιτικής του one health και η εφαρμογή του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ 2021 – 2025 προτάσσουν την ανάγκη για την λήψη μέτρων.

Στην Ελλάδα η εμπειρία εφαρμογής στοχευμένων δράσεων για την ευζωία και την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών είναι περιορισμένη αφού μέχρι σήμερα μέσω των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης δεν έχουν εφαρμοσθεί σχετικές παρεμβάσεις και δεν υπάρχει η γνώση για την αποδοχή/διάθεση συμμετοχής των κτηνοτρόφων σε αντίστοιχες δράσεις.

Υπό το ανωτέρω πρίσμα η συμβολή του Στρατηγικού Σχεδίου στην Βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών βασίσθηκε στην διάγνωση των αναγκών που προέκυψαν από την SWOT ανάλυση.

Οι ανάγκες που σχετίζονται με την αύξηση του προσωπικού και την αναβάθμιση των ελεγκτικών μηχανισμών για την τήρηση των κανόνων ευζωίας δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από το Στρατηγικό Σχέδιο αλλά έχει ήδη δρομολογηθεί η πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού στις καθ ύλην αρμόδιες και επιφορτισμένες με τους ελέγχους κτηνιατρικές υπηρεσίες.

Η βελτίωση των γνώσεων των κτηνοτρόφων σε θέματα ευζωίας, διαμόρφωσης σιτηρεσίου, βιοασφαλείας των εγκαταστάσεων και ορθολογικής χρήσης φαρμάκων θα εξυπηρετηθεί μέσω, των παρεμβάσεων του άρθρου 78 «Ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών». Στο πλαίσιο του σχεδιασμού των σχετικών παρεμβάσεων (εκπαίδευση, κατάρτιση, συμβουλές) προβλέπεται η υποχρεωτική συμμετοχή σε δράσεις εκπαίδευσης κατάρτισης και λήψης συμβουλών για τους δικαιούχους των δύο παρεμβάσεων που σχετίζονται άμεσα με την ευζωία των ζώων και συγκεκριμένα της παρέμβασης «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων» που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του άρθρου 70 και της παρέμβασης «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης» που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του άρθρου 73. Η παροχή εκπαίδευσης/κατάρτισης στους κτηνοτρόφους θα λάβει υπόψη της τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος (συνεχής ενασχόληση), την χωροθέτηση των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων συνήθως σε μεγάλη απόσταση από αστικά /ημιαστικά κέντρα που πραγματοποιούνται οι τυπικές εκπαιδεύσεις καταρτίσεις αναδεικνύοντας την υιοθέτηση συγχρόνων μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Τονίζεται η απουσία εμπειρίας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων πλην των επενδυτικών μέτρων για την ευζωία των ζώων

Η επιλογή της μη συμπερίληψης στις δυνητικά σχετιζόμενες με την ευζωία παρεμβάσεις του Πυλώνα 1 που είναι τα echo schemes, έγινε με γνώμονα την ανάγκη λήψης «μονιμότερου χαρακτήρα παρεμβάσεων» που δεν διασφαλίζεται από την ετήσια «υποχρέωση» που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι των echo schemes σε αντίθεση με την σχεδιαζόμενη παρέμβαση του Άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» η συμμετοχή στο οποίο συνεπάγεται την μακρόχρονη δέσμευση (πενταετία) του παραγωγού καθιστώντας τον σχεδιασμό ευχερέστερο.

Οι δυο παρεμβάσεις που στοχεύουν αποκλειστικά στην βελτίωση των Συνθηκών Ευζωίας και συνακόλουθα τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών αντιστοιχούν στο 1,8% των πόρων (65 Μ€ σε όρους Κοινοτικής Συνδρομής) των πόρων της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η πρώτη παρέμβαση «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων» είναι η σημαντικότερη από πλευράς προϋπολογισμού υλοποιείται στο πλαίσιο του Άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης». Η συγκεκριμένη Παρέμβαση στοχεύει στην προαγωγή της ευζωίας των παραγωγικών ζώων με ενέργειες/δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων, πέραν των **επιβαλλόμενων από την**

Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία δεσμεύσεις που υπερκαλύπτουν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης 9,10,11) και στο σύνολο τους περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Άρθρου 46 «Ευζωία των ζώων» του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2021/126.

Ο κύριος στόχος είναι η βελτίωση «δεικτών» της Ελληνικής εκτροφής που έχουν, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, επιπτώσεις στην έκφραση φυσιολογικής συμπεριφοράς (ψυχολογική κατάσταση) και στη σωματική υγεία των ζώων. Μέσω της παρέμβασης εξυπηρετείται και ο στόχος της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο για την μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών που είναι συνάρτηση τόσο της βελτίωσης των συνθηκών εκτροφής όσο και της καλύτερης επιστημονικής επιτήρησης των εφαρμοζόμενων πρακτικών και της καλύτερης στόχευσης με στόχο τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών. Οι ενισχύσεις αφορούν σε συγκεκριμένες ενέργειες/δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, που ακολουθούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα/πρωτόκολλα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις που κατηγοριοποιούνται σε μια ή περισσότερες από τις τέσσερις κατηγορίες: (α) Διατροφή, (β) Σταβλισμός, (γ) Υγεία και (δ) Εκδήλωση χαρακτηριστικών φυσιολογικής συμπεριφοράς των ζώων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009).

Ο αριθμός των δράσεων διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος των εκτρεφόμενων ζώων και είναι:

1.Καλή μεταχείριση Χοίρων

A) Διατροφή: 1.1. Εργαστηριακός έλεγχος και πιστοποίηση της ποιότητας του νερού,1.2. Συνεχής προσθήκη μυκοδεσμευτικών στις ζωοτροφές

B) Σταβλισμός: 1.3 Μείωση του αριθμού των ζώων ώστε να αυξηθεί κατά 20% ο διαθέσιμος χώρος ανά χοιρομητέρα και ανά χοιρίδιο (καθ' όλη τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου).

Γ) Υγεία: 1.4 Εμβολιασμός των ζώων και χρήση παρασιτοκτόνων

Δ) Ορθολογική Χρήση Φαρμάκων: 1.5 Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων

2.Καλή μεταχείριση των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα

A)Διατροφή: 2.1. Ετήσιος έλεγχος ποιότητας νερού που καταναλώνουν τα πτηνά

B) Σταβλισμός: 2.2.. Μείωση πυκνότητας φόρτισης δαπέδου

Γ) Υγεία 2.3 Εμβολιασμός των ζώων

3.Καλή μεταχείριση των των ωοπαραγωγών ορνιθίων και αναπαραγωγής broiler

A)Υγεία 3.1 Εμβολιασμός των ζώων και χρήση παρασιτοκτόνων

4.Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων

A) Διατροφή : 4.1 Συλλογή, κατάψυξη και χορήγηση πρωτογάλατος σε όλα τα νεογέννητα

B) Υγεία: 4.2 Περιποίηση χηλών ιδιαίτερα πριν από την έναρξη της αναπαραγωγικής περιόδου και ορθό- συχνό κόψιμο νυχιών, 4.3 Εμβολιασμός των ζώων και χρήση παρασιτοκτόνων, 4.4 Διάγνωση εγκυμοσύνης με υπερηχογραφία

5.Καλή μεταχείριση των βοοειδών

A) Σταβλισμός: 5.1 Έξοδος των ζώων σε προαύλιο χώρο και ετήσια συντήρηση του χώρου, 5.2 Μείωση του αριθμού των ζώων για α τους μόσχους που εκτρέφονται ομαδικά, έτσι ώστε ο ελεύθερος χώρος που διατίθεται για κάθε μόσχο να αυξηθεί

B) Διατροφή: 5.3. Μη απομάκρυνση των μοσχарιών από την μητέρα μέχρι την ηλικία 3 μηνών

Γ) Υγεία: 5.4 Εμβολιασμός των ζώων και χρήση παρασιτοκτόνων, 5.5 Ηλεκτρονική παρακολούθηση παραμέτρων υγείας και συμπεριφοράς των ζώων, 5.6 Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων

Δ) Συμπεριφορά: 5.7. Ετήσια αντικατάσταση ανταλλακτικών ξέστρων ή αντικατάσταση ξέστρων

Η δράση της ορθολογικής χρήσης κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων αποτελεί γενικευμένη εφαρμογή πιλοτικού επιστημονικού προγράμματος για τους χοίρους και επεκτείνεται σε πρώτη φάση στους μόσχους όντας υποχρεωτική για τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι κτηνοτρόφοι των συγκεκριμένων εκτροφών.

Η δεύτερη παρέμβαση «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης» υλοποιείται στο πλαίσιο του Άρθρου 73 «Επενδύσεις». Στο Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνεται αποκλειστικά η παροχή ενισχύσεων στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την υλοποίηση επενδύσεων Η παρέμβαση αφορά σε όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ενσταβλισμένων ζώων με στόχο την μείωση των ασθενειών, την

μείωση των τραυματισμών και γενικότερα την υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και της βιοασφάλειας. Οι επενδύσεις στοχεύουν στην διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και στη λήψη όλων εκείνων των μέτρων που θα πρέπει να λαμβάνονται από το σύνολο των παραγωγικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται όλες οι νόσοι των ζώων και οι ζωνοόσοι που δύναται να εμφανιστούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη λοιμωδών νοσημάτων στα ζώα ενισχύονται οι επενδύσεις, οι οποίες αφορούν στην ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με την εφαρμογή των οποίων αποτρέπεται η είσοδος του νοσήματος στις εγκαταστάσεις μέσω επαφής με άλλα παραγωγικά ή/και άγρια ζώα ή μέσω ανθρώπινης δραστηριότητας ή υλικών.

Με τις δύο παρεμβάσεις επιχειρείται η αναβάθμιση των συνθηκών ευζωίας που αποτελεί βασική παράμετρο για την μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ενώ εισάγεται και η επιστημονική επιτήρηση της ορθολογικής χρήσης των φαρμάκων.

Από το σύνολο των παρεμβάσεων του πρώτου και δεύτερου πυλώνα ωφελείται σημαντικό ποσοστό του ζωικού κεφαλαίου της χώρας όπως αποτυπώνεται στις τιμές του δείκτη R43 R.43PR Περιορισμός της χρήσης αντιμικροβιακών: Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών (πρόληψη/μείωση) που λαμβάνουν στήριξη σε 35.9% και R.44PR Βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από δράσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων σε 38%.

3.9 Απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου

1. Απλούστευση διαδικασιών και μείωση του διοικητικού βάρους με έμφαση στους τελικούς δικαιούχους

Ήδη κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο πραγματοποιήθηκε συστηματική και επίμονη προσπάθεια για την απλούστευση των διαδικασιών και τη μείωση του διοικητικού βάρους των τελικών δικαιούχων με την εκτεταμένη προτυποποίηση των αιτήσεων ενίσχυσης και των αιτήσεων πληρωμής των τελικών δικαιούχων, την υποστήριξη των διαδικασιών μέσω υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων και νέων και τη χρήση υπηρεσιών διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων για την τροφοδότηση των αιτήσεων στήριξης με δεδομένα από υφιστάμενες βάσεις δεδομένων, ώστε να μειωθεί σημαντικά η προσκόμιση απαιτούμενων από τους δικαιούχους δικαιολογητικών σε έντυπη μορφή.

Στις παρεμβάσεις των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης με ιδιωτικές επενδύσεις (επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, ενίσχυση εγκατάστασης νέων γεωργών, συνεργασία, ιδιωτικές επενδύσεις στο πλαίσιο του LEADER, κλπ) υιοθετήθηκε το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω του οποίου γίνεται η πλήρης διαχείριση όλων των ιδιωτικών επενδύσεων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και ελέγχεται και η σώρευση κρατικών ενισχύσεων.

Επειδή η αρχική γενική δομή του ΠΣΚΕ δεν ήταν σε θέση να υποστηρίξει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των ιδιωτικών μέτρων αγροτικής ανάπτυξης σε επί μέρους στάδια της διαδικασίας η ΕΥΔ ΠΑΑ και η ΕΥΕ ΠΑΑ σε συνεργασία με συμβούλους πληροφορικής ανέπτυξαν και υλοποίησαν εντός του ΠΣΚΕ την εξειδίκευσή του για να καταστεί κατάλληλο για τις ανάγκες των λεπτομερειών εφαρμογής του ΠΑΑ 2014-2020.

Χαρακτηριστικές επεκτάσεις αποτελούν η τροφοδότηση με ανταλλαγή δεδομένων της υφιστάμενης κατάστασης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων από τη βάση δεδομένων της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του ΟΠΕΚΕΠΕ, η ανάπτυξη του αλγορίθμου υπολογισμού της τυπικής απόδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων από τα δεδομένα των καλλιεργειών και του ζωικού κεφαλαίου στα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης, ο αυτοματοποιημένος υπολογισμός του ενισχυόμενου κόστους στα μέτρα που είχαν επιβληθεί ανώτατα όρια, η αλγοριθμική υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και βαθμολόγησης των ποσοτικών κριτηρίων κατάταξης των αιτήσεων στήριξης, οι έλεγχοι πληρότητας και συμβατότητας των αιτήσεων στήριξης και των αξιολογήσεων μέσω του ΠΣΚΕ με παράλληλο εντοπισμό ελλείψεων ή προφανών σφαλμάτων, κλπ.

Παράλληλα υλοποιήθηκαν σε επίπεδο αίτησης στήριξης οι σχετικοί δείκτες εκροών και αποτελέσματος του πλαισίου επίδοσης του ΠΑΑ 2014-2020.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά την αρχική ανάπτυξη των εφαρμογών παράλληλα με την ενεργοποίηση των μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 εντός του ΠΣΚΕ σημειώθηκαν αναμενόμενες και εύλογες καθυστερήσεις, που όμως μειώνονται πλέον σημαντικά σε επαναλαμβανόμενες προκηρύξεις των ίδιων μέτρων. Ήδη η ΜΟΔ Α.Ε., που υποστηρίζει τεχνικά το ΠΣΚΕ, έχει προγραμματίσει την τελειοποίηση των σχετικών εφαρμογών που έχουν ήδη αναπτυχθεί ταυτόχρονα με την προσθήκη νέων, εφόσον απαιτηθούν στο πλαίσιο νέων προκηρύξεων του ΠΑΑ 2014-2020, γεγονός που εξασφαλίζει την ετοιμότητα του ΠΣΚΕ για την άμεση και απρόσκοπτη υποστήριξη των ιδιωτικών μέτρων αγροτικής ανάπτυξης του ΣΣΚΓΠ.

Σε ό,τι αφορά το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ο ΟΠΕΚΕΠΕ σχεδιάζει ήδη την υποστήριξη της υποβολής της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης του 2022 με τεχνικές παρακολούθησης γης που θα επιτρέπουν το συνεχή έλεγχο της ορθότητας των δηλούμενων καλλιεργειών και την αποστολή προειδοποιητικών μηνυμάτων προς τους παραγωγούς για άμεσες διορθώσεις πριν την οριστικοποίηση της αίτησης ή για απόδειξη της καλλιέργειάς τους με ειδική εφαρμογή λήψης φωτογραφιών. Με τον τρόπο αυτό αναμένεται να περιοριστούν στο ελάχιστο ενστάσεις και διορθώσεις προφανών σφαλμάτων μετά την υποβολή της αίτησης και να μειωθεί το διοικητικό βάρος που αυτές συνεπάγονται τόσο για τους δικαιούχους όσο και για τον Οργανισμό.

Περαιτέρω απλούστευση των διαδικασιών και η μείωση του διοικητικού βάρους με έμφαση στους τελικούς δικαιούχους θα εξεταστεί στους παρακάτω άξονες:

- Χρονοπρογραμματισμό της αλληλουχίας των αιτήσεων στήριξης, ώστε κατά το δυνατόν να ελαχιστοποιείται η προσκόμιση των ίδιων δικαιολογητικών από τους δικαιούχους. Ιδιαίτερα σχεδιάζεται να προβλεφθεί εκτεταμένο «σύστημα χωρίς υποβολή αιτήσεων», ήτοι σύστημα υποβολής αιτήσεων για παρεμβάσεις με βάση την έκταση ή τα ζώα, στο οποίο τα αναγκαία δεδομένα που απαιτούνται από τη διοίκηση τουλάχιστον για μεμονωμένες εκτάσεις ή ζώα για τα οποία ζητείται ενίσχυση είναι διαθέσιμα στις επίσημες μηχανογραφικές βάσεις δεδομένων που διαχειρίζεται το κράτος μέλος, όπως π.χ. το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, η κτηνιατρική βάση δεδομένων, κλπ.
- Διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων διαχείρισης αιτήσεων στήριξης και αιτήσεων πληρωμής των δικαιούχων με πληροφοριακά συστήματα άλλων αρμόδιων αρχών για αυτόματη αναζήτηση εντύπων, βεβαιώσεων, δικαιολογητικών και στοιχείων που απαιτούνται για την υποβολή και έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και των αιτήσεων πληρωμής (π.χ. σύστημα TAXIS της ΑΑΔΕ με φορολογικά στοιχεία).
- Εξασφάλιση ότι οι διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται σε παρεμβάσεις με βάση την έκταση και τα ζώα, προς το παρόν εκτός του ΟΣΔΕ, (όπως π.χ. οι παρεμβάσεις του αμπελοοινικού τομέα αλλά και άλλες παρόμοιες τομεακές παρεμβάσεις) είναι σύμφωνες με το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου όσον αφορά τουλάχιστον ενιαίο χαρτογραφικό υπόβαθρο, το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων και τους ελέγχους
- Υιοθέτηση μοντέλων απλοποιημένου κόστους στις παρεμβάσεις που αυτά ενδείκνυνται.
- Αυτοματοποίηση του συστήματος ελέγχου προϋποθέσεων (conditionalities) για τις παρεμβάσεις που αφορά.
- Απλοποίηση των ελέγχων και του συστήματος επιβολής κυρώσεων

2. Περίοδος 2023-2027: Συντήρηση Υπαρχόντων Πληροφοριακών Συστημάτων

Η διαχείριση των πιστώσεων από τα Ευρωπαϊκά Γεωργικά Ταμεία Εγγυήσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Ε. και Ε.Γ.Τ.Α.Α) πραγματοποιείται μέσω πληροφοριακών συστημάτων που έχει αναπτύξει ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε από το έτος 2006-σήμερα. Τα πληροφοριακά συστήματα υλοποιούν μια σειρά από εργασίες τις οποίες εκτελεί ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, η ΕΥΔ και η ΕΥΕ ΠΑΑ, οι ΕΦΔ και οι κατά περίπτωση εξουσιοδοτημένοι φορείς βάσει των αρμοδιοτήτων τους και οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως : α) υποβολή αιτήσεων για την καταβολή άμεσων ενισχύσεων ή για την ένταξη σε κάποιο μέτρο αγροτικής ανάπτυξης / δράση, β) ελέγχους (επιτόπιους, διοικητικούς και μηχανογραφικούς με άλλες βάσεις δεδομένων που τηρούνται σε άλλες υπηρεσίες του δημόσιου τομέα) για την επιβεβαίωση τήρησης των όρων επιλεξιμότητας/ δεσμεύσεων από τους γεωργούς, γ) υπολογισμούς δικαιούμενων ποσών δ) επιβολές μειώσεων/διοικητικών κυρώσεων, ε) παραλαβή και αξιολόγηση ενστάσεων, στ) διορθωτικές ενέργειες (Διοικητικές Πράξεις), ζ) συμπληρωματικές πληρωμές η) ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων, θ) εκτέλεση & λογιστική καταχώρηση των πληρωμών, ι) τήρηση & διαχείριση του Βιβλίου Οφειλετών, ια) παρακολούθηση Μητρώου Εγγυητικών Επιστολών, ιβ) λειτουργίες διαδικασίας

ένταξης σε Μέτρα Α. Ανάπτυξης μέχρι την έκδοση απόφασης ένταξης, ιγ) προσδιορισμό της τυπικής απόκλισης για τα Μέτρα των νέων αγροτών και τα σχέδια Βελτίωσης, ιδ) παρακολούθηση της υλοποίησης και των δεικτών για το ΠΑΑ 2014-2020.

Τα πληροφοριακά συστήματα που έχουν αναπτυχθεί για τους σκοπούς αυτούς είναι τα ακόλουθα:

- Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ενιαίας Αίτησης Εκμετάλλευσης (ΟΠΣ ΕΑΕ) 2006-2021 (θα επεκταθεί και για το έτος αιτήσεων 2022. Δεδομένου ότι οι πληρωμές επεκτείνονται πέραν της ολοκλήρωσης του έτους αιτήσεων (εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων, αποδοχή ενστάσεων κτλ.) αλλά και διασυνδέεται με τις πληρωμές των ΜΑΑ οι οποίες υλοποιούνται με τα σχετικά ΠΣ θα πρέπει το σύστημα να βρίσκεται σε παραγωγική λειτουργία.
- Σύστημα καταγραφής των παραδόσεων των παραγωγών για τα συνδεδεμένα καθεστώτα: Υλοποιεί τις απαιτήσεις (καταχώρηση στοιχείων, διασταυρωτικών ελέγχων, παραγωγή αναφορών και εξαγωγή στοιχείων) για τον έλεγχο των όρων επιλεξιμότητας για τα συνδεδεμένα καθεστώτα.
- Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013: Πρόκειται για το πληροφοριακό σύστημα το οποίο υποστήριζε τις πληρωμές των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης της προηγούμενης περιόδου 2007-2013. Για τη νέα περίοδο θα πρέπει να είναι ενεργό ώστε να υπάρχει πρόσβαση με θέαση μόνο σε όλες τις πληροφορίες που περιέχει ιδιαίτερα για τα μέτρα τα οποία έχουν μακροχρόνιες δεσμεύσεις για χρήση σε ελέγχους επιβεβαίωσης ορθότητας διαθέσιμου υπολοίπου προς πληρωμή λόγω προηγούμενων κυρώσεων-πληρωμών.
- Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις – Δάσωση Γ. Γαιών 2007-2013: Υποστήριζε τις ανάγκες των γεωργοπεριβαλλοντικών ενισχύσεων στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 και του Μέτρου 221 Δάσωση γεωργικών γαιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013. Το εν λόγω σύστημα υποστηρίζει τις πληρωμές «ανειλημμένων υποχρεώσεων» στο ΠΑΑ 2014-2020 ενώ γίνεται και καταχώρηση ελέγχων και δηλώσεων εφαρμογής για τη Δάσωση Γ. Γαιών μέχρι τη λήξη των πολυετών δεσμεύσεων.
- Ηλεκτρονική Υποβολή Αίτησης Ενίσχυσης του Μέτρου 123Α: Μεταποίηση, Εμπορία και Ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (Γεωργικό Προϊόν), το οποίο αφορά σε ανειλημμένες υποχρεώσεις με πολυετές δεσμεύσεις στο οποίο ΠΣ πρέπει να υπάρχει μόνο θέαση.
- Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020: Το πληροφοριακό σύστημα Ο.Π.Σ.Α.Α. υλοποιεί τις απαιτήσεις που απορρέουν από τους κοινοτικούς κανονισμούς (ΕΕ) 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, (ΕΕ)1307/2013. Το σύστημα θα πρέπει να βρίσκεται σε παραγωγική λειτουργία τουλάχιστον έως το 2025 έτος που αναμένονται να ολοκληρωθούν οι πληρωμές του προγράμματος (ουσιαστικά πρέπει να παραμείνει σε παραγωγική λειτουργία μέχρι να ολοκληρωθούν οι πληρωμές των ανειλημμένων υποχρεώσεων του ΠΑΑ 2014-2020 στην νέα Προγραμματική Περίοδο (λόγω του κανόνα του ν+3) αλλά και για τα επόμενα έτη ώστε να υποστηρίζει τη λειτουργία μεταφοράς υποχρεώσεων του ΠΑΑ 2014-2020 στη νέα περίοδο ως ανειλημμένες.
- Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα, Βιολογική Γεωργία ΠΑΑ, Πληρ. Σύστημα για τη Δάσωση Γ. Γαιών (που θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο νέας διακήρυξης) για νέες εντάξεις 2014-2020: Πρόκειται για αυτόνομα πληροφοριακά συστήματα που διαλειτουργούν με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ενιαίας Αίτησης Εκμετάλλευσης και με άλλες βάσεις δεδομένων π.χ. ΗΒΔ. Δεδομένου ότι οι πληρωμές των συγκεκριμένων ενισχύσεων καθώς και η πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες είναι απαραίτητες θα πρέπει να βρίσκονται σε παραγωγική λειτουργία σε όλη τη διάρκεια της περιόδου.
- Πληροφοριακό σύστημα για την υποστήριξη των καθεστώτων εκτός ΟΣΔΕ: Το συγκεκριμένο πληροφοριακό σύστημα υποστηρίζει όλα τα καθεστώτα εκτός ΟΣΔΕ του ΕΓΤΕ και συγκεκριμένα τα Επιχειρησιακά προγράμματα στον τομέα των οπωροκηπευτικών, την Προώθηση γεωργικών προϊόντων, την Προώθηση οίνων, το Ειδικό μέτρο στήριξης της ενημέρωσης στα κράτη μέλη σχετικά με την προώθηση των οίνων, τα Επενδυτικά προγράμματα στον αμπελοοινικό τομέα, την Αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελοργικών εκτάσεων στην Ελλάδα, και το Πρόγραμμα για τη βελτίωση των γενικών συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας. Διασυνδέεται με το Πληροφοριακό Σύστημα Λογιστηρίου Ενισχύσεων & Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών του Οργανισμού προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία πληρωμής των δικαιούχων (αυτόματη ενημέρωση του λογιστικού σχεδίου και της εντολής πληρωμής), να ενημερωθεί το Βιβλίο Οφειλετών του Οργανισμού για τυχόν οφειλές των δικαιούχων και το Μητρώο Εγγυητικών Επιστολών.

- Πληροφοριακό Σύστημα Λογιστηρίου Ενισχύσεων (διπλογραφικό) και Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών: Το Πληροφοριακό Σύστημα Λογιστηρίου παρακολουθεί και καταγράφει όλες τις Οικονομικές Συναλλαγές του Οργανισμού, ενώ παράλληλα τηρεί τα οικονομικά στοιχεία τα οποία απαιτεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα προκειμένου να είναι δυνατή η ετήσια εκκαθάριση των λογαριασμών και η αποστολή των δηλώσεων δαπανών. Επιπλέον τηρεί το σύνολο των δημοσιονομικών στοιχείων που είναι απαραίτητα για την αποστολή των δημοσιονομικών αναφορών σε όλους τους εμπλεκόμενους ελεγκτικούς φορείς για την πραγματοποίηση των ελέγχων τους.
- Υποστηρικτικές εφαρμογές: Τα ανωτέρω πληροφοριακά συστήματα χρησιμοποιούν τρεις υποστηρικτικές εφαρμογές οι οποίες ολοκληρώνουν τον κύκλο της πληροφορίας που διακινείται από τον οργανισμό και φτάνει στο δικαιούχο των ενισχύσεων. Συγκεκριμένα αυτές είναι:
  - Σύστημα διαχείρισης χρηστών: Υλοποιεί τους μηχανισμούς πρόσβασης των χρηστών στα πληροφοριακά συστήματα βάσει συγκεκριμένων δικαιωμάτων πρόσβασης/ρόλων. -Σύστημα επιχειρηματικής ευφύιας: Πρόκειται για το σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται από εξουσιοδοτημένα στελέχη του οργανισμού προκειμένου να λαμβάνουν και να αξιοποιούν πληροφορίες που περιέχονται στις βάσεις δεδομένων των πληροφοριακών συστημάτων.
  - Καρτέλα του αγρότη: Η καρτέλα αγρότη έχει ως στόχο την πρόσβαση του συναλλασσόμενου με τον οργανισμό με έναν εύκολο και κατανοητό τρόπο σε όλα τα δεδομένα που τον αφορούν. Η συντήρηση των ανωτέρω συστημάτων θα βοηθήσει μεταξύ άλλων στην απλούστευση διαδικασιών και μείωση του διοικητικού φόρτου μέσω:
    - Αξιοποίησης ιστορικών δεδομένων δράσεων για στατιστικούς σκοπούς και ανάλυση αποκλίσεων/διακυμάνσεων κόστους ομοειδών παρεμβάσεων για σκοπούς προγραμματισμού/κατανομής προϋπολογισμών σε περιφερειακό επίπεδο ή ανά είδος δράσης
    - Ταχεία ανάκτηση δεδομένων υλοποίησης πράξεων ανειλημμένων υποχρεώσεων και υπολογισμού δεσμεύσεων για την νέα περίοδο.
    - Άντληση στοιχείων από πολλαπλές βάσεις δεδομένων για σκοπούς ομογενοποίησης, επικαιροποίησης, συμπλήρωσης και ενοποίησης μητρώων

3. Περίοδος 2023-2029: Ανάπτυξη και υποστήριξη νέων Πληροφοριακών Συστημάτων για την απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης και παρακολούθησης των Παρεμβάσεων της ΚΓΠ και μείωση του διοικητικού φόρτου

Το πλαίσιο της ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027 εισάγει ένα πλέγμα αλλαγών σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο οι οποίες συνδέονται με τη μετατροπή όλων των αιτήσεων για λήψη ενισχύσεων από αλφαριθμητικές σε πλήρως γεωχωρικές, την αλλαγή του τρόπου και των μεθόδων των ελέγχων ενώ εισάγεται για πρώτη φορά (τουλάχιστον σε ότι αφορά τις άμεσες ενισχύσεις) η αξιολόγηση ενός Στρατηγικού Σχεδίου σε επίπεδο κράτους μέλους καθώς και η αποτύπωση της προόδου των εργασιών μέσα από δείκτες στόχων επιδόσεων και αποτελεσμάτων. Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη νέων πληροφοριακών συστημάτων τα οποία θα ενσωματώνουν και θα αξιοποιούν τη γνώση και την εμπειρία επί του φυσικού αντικείμενου που έχει αποκτηθεί από τη διαχείριση των προηγούμενων πλαισίων προκειμένου να βελτιώσει τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες. Τα νέα πληροφοριακά συστήματα οποία βασίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- α) θα χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες που θα επιτρέπουν την εισαγωγή/εμφάνιση δεδομένων μέσα από μια πλειάδα συσκευών - smartphones, tablets, κτλ - αξιοποιώντας το μέγιστο εύρος δυνατοτήτων που δίνουν αυτές οι συσκευές όπως για παράδειγμα geolocation, orientation, κτλ
- β) θα απλουστεύσουν τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται από τους δικαιούχους
- γ) θα ενσωματώνουν τις αλλαγές που επέρχονται στο θεσμικό πλαίσιο
- δ) θα στηρίζονται στη διαλειτουργικότητα με υπάρχοντα πληροφοριακά συστήματα αλλά και με άλλα διαφορετικών φορέων της δημόσιας διοίκησης
- ε) θα εισάγουν έναν νέο τρόπο υποβολής αιτήσεων η οποία θα υποχρεώνει τον δικαιούχο γεωργό να αποδεικνύει την ορθότητα των δηλούμενων στοιχείων και θα είναι πλήρως γεωχωρική και ανεξάρτητη του ταμείου χρηματοδότησης, με το επίπεδο της γεωχωρικής πληροφορίας που θα χρησιμοποιείται να διαφοροποιείται ανάλογα με τις απαιτήσεις ελέγχου του Μέτρου/καθεστώτος. (π.χ. σε επενδυτικά να χρησιμοποιείται μόνο για τον προσδιορισμό της τοποθεσίας της πράξης/έργου, σε μέτρα με βάση την

έκταση για το σύνολο των πληροφοριών που συνδέονται με την ενίσχυση και τον έλεγχο των κριτηρίων επιλεξιμότητας, κλπ.)

στ) θα αλληλοεπιδρούν με συστήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο της επιλεξιμότητας της γης βάσει διαφόρων κριτηρίων και θα υποστηρίζουν τη διενέργεια ελέγχων με τεχνικές παρακολούθησης γης

ζ) δεν θα παρέχουν μονολιθικές λύσεις αλλά θα αποτελούνται από μια πλειάδα ανεξάρτητων εφαρμογών που επικοινωνούν μεταξύ τους και με τρίτα συστήματα με καλά ορισμένες διεπαφές βασισμένες σε ανοιχτά πρότυπα (W3C και OGC)

η) θα είναι δυνατή η υιοθέτησή τους σε περιβάλλοντα cloud (IaaS, PaaS) με χρήση των τελευταίων τεχνολογιών container orchestration.

Οι ανωτέρω αρχές υλοποιούνται από ένα πλαίσιο πληροφοριακών συστημάτων τα οποία συγκροτούν το Ενιαίο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου (ΕΟΠΣΔΕ) ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ 23-27 (ΕΟΠΣΔΕ 23-27). Στόχος του συστήματος είναι η παραγωγή των απαραίτητων πληροφοριών για την ενημέρωση των Αρμόδιων Αρχών καθώς και το σύστημα ανταλλαγής δεδομένων της Επιτροπής η επιβεβαίωση της ορθότητας των δηλούμενων στοιχείων με τις διαθέσιμες πηγές τόσο εντός όσο και εκτός οργανισμού η αξιολόγηση και αξιοποίηση των στοιχείων τόσο για την παρακολούθηση του ΣΣ όσο και για την ελεγχσιμότητα και επαληθευσιμότητα των δαπανών των γεωργικών ταμείων καθώς και η δημιουργία αναφορών προς την ΕΕ και η ανταλλαγή δεδομένων.

Υποστηρίζει τις κάτωθι λειτουργικότητες:

α) Υποβολή αιτήσεων: γεωχωρική υποβολή όλων των αιτήσεων των δικαιούχων τόσο για το ΕΓΤΕ όσο και για το ΕΓΤΑΑ οι οποίες θα είναι διαθέσιμες στον ενδιαφερόμενο σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους και θα περιέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία όπως ορίζονται στο Στρατηγικό Σχέδιο. Επιπλέον θα δίνεται η δυνατότητα αλληλεπίδρασης του οργανισμού με τον παραγωγό σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Συμπληρωματικά, θα περιλαμβάνεται σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων - σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων ως ένα σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών που δημιουργείται και ενημερώνεται τακτικά και μέσω του οποίου προσδιορίζεται με μοναδικό τρόπο κάθε αγροτεμάχιο και μονάδες γης που περιέχουν μη γεωργικές εκτάσεις οι οποίες θεωρούνται επιλέξιμες καθώς και ένα σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης το οποίο θα επιτρέπει την επαλήθευση των δικαιωμάτων με τις αιτήσεις και το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων. Επιπλέον κατά την υποβολή της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης προβλέπονται έλεγχοι ορθότητας της δηλούμενης καλλιέργειας μέσω τεχνικών παρακολούθησης γης. Τα στάδια που απαιτούνται αναλύονται ως κάτωθι :

Στάδιο 1: Λήψη των ΕΑΕ του τρέχοντος ή και προέλεγχος των ΕΑΕ του προηγούμενου έτους

Η Επιτροπή συστήνει στα Κράτη Μέλη την αξιοποίηση, αρχικά, των ΕΑΕ του προηγούμενου έτους (pre-filled applications) για τον προκαταρκτικό έλεγχο τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας ανά σχήμα/καθεστώς ενίσχυσης. Αυτή η προσέγγιση παρέχει στο Κράτος Μέλος επαρκή χρόνο ώστε α) να πραγματοποιηθεί η ενημέρωση των δικαιούχων για τα ευρήματα (alerts) και β) δίνεται επίσης ο απαιτούμενος χρόνος στους δικαιούχους για αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων (εγγράφων, παραστατικών) και λήψη geotagged φωτογραφιών, ως επιπρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία καθώς και/ή κατά περίπτωση επι- λογή για τροποποίηση των ΕΑΕ.

Επιπλέον, το Κράτος Μέλος οφείλει να τροποποιήσει, όπου χρειάζεται, τη διαδικασία υποβολής των ΕΑΕ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η Επιτροπή αναφέρει ότι το Κράτος Μέλος οφείλει να προβεί σε ανίχνευση α) δηλωθέντων τεμαχίων με μη ομοιογενή χρήση γης (για παράδειγμα 2 διαφορετικές φυσικές οντότητες που έχουν διαφορετικό φαινολογικό κύκλο και αγροτική δραστηριότητα), δλδ περιπτώσεις συγκαλλιέργειών και β) αλλαγών στην κάλυψη γης (land cover) στα δηλωθέντα τεμάχια, δλδ περιπτώσεις όπου πχ. δηλωμένος βοσκότοπος μετατράπηκε σε αρόσιμη γη.

Στάδιο 2: Επεξεργασία δορυφορικού σήματος

Σε αυτό το στάδιο περιλαμβάνονται όλες οι τεχνικές παρακολούθησης δορυφορικού σήματος στις οποίες βασίζονται οι έλεγχοι μέσω παρακολούθησης. Αφορούν στην παρακολούθηση του φαινολογικού κύκλου, στον εντοπισμό αγροτικής δραστηριότητας/παρέμβασης και στην παραγωγή χάρτη crop type/land cover type.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων χρειάζεται ένα σύστημα για την αδιάλειπτη θέαση και επεξεργασία των διαχρονικών εικόνων Sentinel και την εξαγωγή από αυτές αξιοποιήσιμων πληροφοριών δορυφορικού σήματος.

Στην περίπτωση των τεμαχίων που αναφέρθηκαν στο Στάδιο 1, με μη ομοιογενή χρήση γης η επεξεργασία τους δεν μπορεί να οδηγήσει σε συμπέρασμα. Το JRC προσφέρει κώδικα για να υλοποιηθεί ένα τέτοιος έλεγχος ετερογένειας. Επίσης στα πλαίσια του NIVA, του UC2 (Sinergise- Parcel Boundary Detection for CAP) έχει αναπτυχθεί ένα εργαλείο ώστε με αυτόματο τρόπο να εντοπιστούν μη ομοιογενή αγροτεμάχια. Η εν λόγω εταιρεία (Sinergise) προσφέρει και τον homogeneity marker ως υπηρεσία, ο οποίος επίσης μπορεί να αξιοποιηθεί στα πλαίσια εντοπισμού μη ομοιογενών αγροτεμαχίων. Αυτά τα αγροτεμάχια δε συμμετέχουν σε περαιτέρω αλγοριθμικές επεξεργασίες και απευθείας λαμβάνουν σήμανση 'yellow' άρα απαιτούν διερεύνηση.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να γίνει αναφορά στους Markers. Εκτός από τους αλγορίθμους αναγνώρισης καλλιέργειας μπορούν να αξιοποιηθούν οι Markers συνδυαστικά (π.χ. για τον ορθή διάκριση των αγροτεμαχίων σε σχέση με τις άγονες εκτάσεις) ή και ανεξάρτητα για τον έλεγχο ενός ειδικού καθεστώτος (π.χ. κατάκλιση σε ορυζώνες). Αναφέρουμε και άλλους χρήσιμους Markers που πρέπει να διευρυνθούν, όπως Mowing Marker & Bare Soil Marker οι οποίοι μπορεί να στηρίξουν την παρακολούθηση αγροτικής δραστηριότητας (π.χ. άροση).

Τα εργαλεία που αναφέρθηκαν αποτελούν ανεξάρτητες πηγές πληροφοριών με συγκεκριμένες δυνατότητες και αδυναμίες. Ο γενικός στόχος θα πρέπει να είναι η δόμηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης για το σύνολο των καθεστώτων (μελλοντικά παρεμβάσεων) που θα καλύπτει όλο το εύρος των απαιτήσεων, π.χ. σε χωρική ανάλυση (μικρά τεμάχια), σε καλλιέργειες (αγρανάπαυση, βοσκότοποι) κλπ.

Στάδιο 3: Παραγωγή αποτελεσμάτων σε μορφή σήμανσης με κωδικούς φωτεινού σηματοδότη (green-yellow-red) σε επίπεδο αγροτεμαχίου

Δημιουργία κριτηρίων επιλεξιμότητας με δόμηση συγκεκριμένων κανόνων για τον έλεγχο επιμέρους σεναρίων (BPS, VCS,...) και εξαγωγή αποτελεσμάτων σε επίπεδο αγροτεμαχίου σε μορφή σήμανσης με κωδικούς φωτεινού σηματοδότη (green-yellow-red) (traffic light monitoring system). Απαιτείται δηλαδή ένα σύστημα σχεδιασμού και εφαρμογής συγκεκριμένων κανόνων για εξαγωγή αποτελεσμάτων σε επίπεδο αγροτεμαχίου σε μορφή σήμανσης με κωδικούς φωτεινού σηματοδότη (green-yellow-red). Στα πλαίσια του έργου NIVA έχει σχεδιαστεί και αναπτυχθεί ένα σύστημα λήψης απόφασης «NIVA DSS» για την παραγωγή αποτελεσμάτων σε επίπεδο αγροτεμαχίου το οποίο παρέχει τις βασικές λειτουργίες και θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ως μια αρχική προσέγγιση για τους ελέγχους μέσω παρακολούθησης. Το σύστημα NIVA DSS αποτελεί ένα ανεξάρτητο σύστημα, το οποίο δε παρέχει θέαση ή πρόσβαση σε εικόνες Sentinels και δεν εκτελεί κάποια επεξεργασία δορυφορικού σήματος. Το εν λόγω σύστημα αξιοποιεί τα αποτελέσματα της επεξεργασίας του δορυφορικού σήματος από άλλες πηγές (π.χ. Sen4CAP). Στο πλαίσιο του έργου NIVA έχει ελεγχθεί ότι το DSS μπορεί να επεξεργαστεί μέχρι και 70.000 τεμάχια, αριθμός που μπορεί ίσως με κατάλληλη παραμετροποίηση να αυξηθεί, ώστε ενδεχομένως να αξιοποιηθεί σε παραγωγικό περιβάλλον. Σε κάθε περίπτωση, αδυναμίες που θα εντοπιστούν και νέες απαιτήσεις που πιθανώς δημιουργηθούν, θα πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη τεχνική υποστήριξη ώστε να διορθωθούν/τροποποιηθούν. Για τα τεμάχια yellow/red ακολουθούν τα στάδια 4,5,6 προκειμένου να καταλήξουν σε green ή red.

Στάδιο 4: Υπολογισμός του οικονομικού αντίκτυπου στην πληρωμή των 'κίτρινων' τεμαχίων

Ο υπολογισμός του οικονομικού αντίκτυπου στην πληρωμή αφορά στα 'κίτρινα' τεμάχια. Είναι μια διαδικασία που συστήνεται από την Επιτροπή, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος (περαιτέρω συμπληρωματικές ενέργειες). Αυτή η προσέγγιση θα μπορούσε να ακολουθηθεί και για να αποφευχθεί η εξέταση των μικρών τεμαχίων (τεμάχια έκτασης <0.2ha), τα οποία αν και είναι πολλά σε πλήθος, καταλαμβάνουν μικρή έκταση και πιθανόν δεν επηρεάζουν την πληρωμή.

Για να αποφευχθεί η υπερβολική διοικητική επιβάρυνση, καθορίζεται ένα όριο πάνω από το οποίο διενεργούνται οι έλεγχοι μέσω παρακολούθησης. Στο έτος CY 2021, το τεχνικό όριο που έχει καθοριστεί από την Επιτροπή, ορίζεται σε επιφάνεια 2000 m² (0.2ha) (που αντιστοιχεί σε 20 εικονοστοιχεία εάν πρόκειται σε δεδομένα Sentinel χωρικής ανάλυσης 10m). Με άλλα λόγια, όσα τεμάχια έχουν έκταση μικρότερη του τεχνικού ορίου και δεν επιφέρουν/οδηγούν σε οικονομικό αντίκτυπο στην πληρωμή, βάσει

οριζόμενων κατωφλίων, μπορούν να θεωρηθούν αυτόματα ως ‘πράσινα’ και δεν χρειάζονται περαιτέρω ενέργειες.

Στάδιο 5: Διαδραστικό σύστημα επικοινωνίας/αλληλεπίδρασης με τους δικαιούχους

Οι έλεγχοι με παρακολούθηση προϋποθέτουν τη δημιουργία ενός διαδραστικού συστήματος. Οι έλεγχοι με τεχνικές παρακολούθησης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις νέες πληροφορίες ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου (όπως πιο πρόσφατα δεδομένα Sentinel, geotagged φωτογραφίες ή άλλα έγγραφα που αποστέλλονται από τον παραγωγό), και αυτή η διαδικασία ως εκ τούτου παρέχει περισσότερες ευκαιρίες στους παραγωγούς να διορθώσουν τη δήλωσή τους πριν οριστικοποιηθεί, χρονικά λίγες μέρες πριν την πρώτη πληρωμή.

Ο Οργανισμός Πληρωμών οφείλει να στέλνει προειδοποιητικά μηνύματα, μέσω προδιαγεγραμμένου καναλιού επικοινωνίας, δίνοντάς τους την ευκαιρία να κάνουν διορθωτικές κινήσεις (π.χ. πραγματοποίηση άρωσης, διαγραφή τεμαχίου, αλλαγή καλλιέργειας σε τεμάχιο, διόρθωση σχεδίασης). Επομένως, η αποστολή προειδοποιητικών μηνυμάτων μπορεί να αποτρέψει τη μη-συμμόρφωση και την επιβολή ποινών στους παραγωγούς. Απαιτείται συνεχής επικοινωνία με τον δικαιούχο παραγωγό, κατά τη διάρκεια του έτους, η οποία τον καθιστά ενήμερο και συνυπεύθυνο, απαιτώντας την ενεργή συμμετοχή του στην όλη διαδικασία.

Στα πλαίσια του συστήματος NIVA DSS έχει υλοποιηθεί η διεπαφή μέσω της εφαρμογής AgriSNAP. Η εφαρμογή AgriSNAP είναι open-source, έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του έργου NIVA, με σκοπό τη λήψη από τους δικαιούχους geotagged φωτογραφιών και την αποστολή τους στον αρμόδιο ΟΠ. Οι δικαιούχοι παράλληλα ενημερώνονται μέσω της εφαρμογής για ποια τεμάχια οφείλουν να προσκομίσουν geotagged φωτογραφίες (κίτρινα ή και κόκκινα τεμάχια) και μέσω της εφαρμογής οι φωτογραφίες αποστέλλονται στο σύστημα NIVA DSS. Μέσω του NIVA DSS επιτρέπεται η θέαση και η εξέταση των φωτογραφιών ανά τεμάχιο και η καταχώρηση απόφασης ελέγχου (πχ green).

Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι η εν λόγω εφαρμογή στέλνει μαζικά σε όλα τα ‘κίτρινα/κόκκινα’ τεμάχια προειδοποιητικά μηνύματα στους αντίστοιχους δικαιούχους για λήψη geotagged photos. Οι δικαιούχοι κατ’ επέκταση οφείλουν αν έχουν στη κατοχή τους έξυπνα κινητά τηλέφωνα και να λάβουν την απαιτούμενη ενημέρωση/εκπαίδευση για εγκατάσταση και χρήση του εν λόγω λογισμικού. Επισημαίνεται ότι στο σύστημα NIVA DSS δε γίνεται επιλογή από ποια κίτρινα/κόκκινα τεμάχια ζητείται geotagged photo.

Επισημαίνεται η ανάγκη εκπαίδευσης των δικαιούχων πάνω σε νέες τεχνολογίες (π.χ. εγκατάσταση απαιτούμενων εφαρμογών, χρήση εφαρμογών για λήψη και αποστολή geotagged φωτογραφιών)

Τονίζεται ότι η εφαρμογή λήψης και αποστολής geotagged φωτογραφιών διαφέρει (δρα συμπληρωματικά) από το σύστημα/εφαρμογή αλληλεπίδρασης με τους παραγωγούς (για την αποστολή ειδοποιήσεων σε αυτούς, την αποδοχή του συνόλου των συμπληρωματικών στοιχείων).

Στάδιο 6: Ολοκληρωμένη εξέταση/διαχείριση συμπληρωματικών στοιχείων

Όταν το αποτέλεσμα της αυτόματης διαδικασίας αξιοποίησης και ανάλυσης δορυφορικού σήματος (Στάδιο 2), δε μπορεί να προσδιορίσει με ένα ανεκτό επίπεδο εμπιστοσύνης το αποτέλεσμα ανά τεμάχιο, βάσει δόμησης συγκεκριμένων κανόνων (Στάδιο 3), τότε το επίμαχο τεμάχιο τίθεται στη κρίση ενός εξειδικευμένου ελεγκτή. Σε αυτό το στάδιο εξετάζονται τα ‘κίτρινα’ τεμάχια είτε σε σχέση με τα συμπληρωματικά στοιχεία που προσκομίστηκαν από τον παραγωγό είτε σε σχέση με τη χρονοσειρά των δορυφορικών δεδομένων μέσω φωτοερμηνείας. Αν δεν καταλήξει ο ελεγκτής σε ένα ασφαλές συμπέρασμα οδηγού- μαςτε σε γρήγορες επιτόπιες επισκέψεις (RFVs).

Κατά συνέπεια, είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει στη διάθεση του εξειδικευμένου ελεγκτή ένα γεωχωρικό σύστημα θέασης της χρονοσειράς των δορυφορικών δεδομένων καθώς και πιθανώς συμπληρωματικών δεικτών (π.χ NDVI, Bare soil index). Κρίνεται άρα σκόπιμο να υπάρχει ένα ‘Expert judgment tool’ για τη υποβοήθηση στη λήψη απόφασης των yellow τεμαχίων που θα συνδέει α) τις δηλωθείσες εκτάσεις για τις οποίες δεν υπάρχει τελεσίδικη απόφαση (yellow), β) τις δορυφορικές εικόνες Sentinel και οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη δορυφορική εικόνα ίσης ή υψηλότερης ανάλυσης (Planet, Spot6/7, VHR ορθοεικόνες υποβάθρου, γ) δεδομένα LPIS, δ) τις geotagged φωτογραφίες (Στάδιο 5), και ε) τα συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία που ενδέχεται να προσκομιστούν με σκοπό τη λήψη και καταχώριση της τελικής απόφασης green/red (Στάδιο 5),.

Σε αυτό σημείο να τονιστεί ότι ο κύκλος των εργασιών των τεχνικών παρακολούθησης γης πρόκειται να επαναληφθεί πολλές φορές ανά έτος. Τα επιμέρους στάδια που αναφέρθηκαν απαιτούν το συνδυασμό

πολλαπλών ενεργειών και αποφάσεων (απόφαση traffic light από ταξινόμηση, λήψη και έλεγχος φωτογραφιών, απόφαση ελεγκτή βάσει συμπληρωματικών στοιχείων). Επιπλέον, το NIVA DSS είναι πλήρως λειτουργικό και έχει ελεγχθεί ότι καλύπτει έναν τμήμα του κύκλου των εργασιών δλδ εισαγωγή αρχείου ταξινόμησης, δόμηση κανόνων, παραγωγή κωδικών φωτεινού σηματοδότη και εισαγωγή απόφασης από επεξεργασία geotagged. Δεν λαμβάνει υπόψη άλλου είδους πληροφοριών/αποφάσεων. Τονίζεται η ενεργή συμμετοχή των παραγωγών με έγκαιρη αποστολή ειδοποιήσεων και έγκαιρη αποστολή δικαιολογητικών και η ανάγκη άμεσης εξέτασή τους. Ως γενική προσέγγιση συστήνεται η δόμηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος που θα επιτρέπει την εισαγωγή όλων αυτών των πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο.

Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει εκ νέου στα μικρά και μακρόστενα τεμάχια τα οποία δεν αντιμετωπίζονται με Sentinel. Αν θεωρήσουμε ως μικρά όσα τεμάχια έχουν μέγεθος <0.2ha (συνάδει με το τεχνικό όριο 2000m² που έχει ορίσει η Επιτροπή), πρέπει να αναφέρουμε ότι στον Ελλαδικό χώρο αποτελούν το 34% των δηλωθέντων αγροτεμαχίων και καλύπτουν το 7% της συνολικής δηλωθείσας έκτασης.

	Πλήθος	Έκταση (ha)
Σύνολο αγροτεμαχίων	5.902.405	3.539.259
Αγροτεμάχια <0.2ha	2.021.717	205.731

Για τα αγροτεμάχια αυτά, και για να είναι εφικτός ο έλεγχος μέσω παρακολούθησης μέρος αυτών, πρέπει να προβλεφθεί προμήθεια δορυφορικών εικόνων υψηλότερης ανάλυσης (απαιτείται σχετική ανάλυση να προηγηθεί). Αλλιώς τα τεμάχια αυτά θα λάβουν τη σήμανσή 'yellow' και θα απαιτούν διερεύνηση.

β) Διαχείριση ελέγχων: Σύστημα διαχείρισης ελέγχων μέσω τεχνικών παρακολούθησης γης (monitoring) κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης (όπως περιγράφεται παραπάνω) αλλά και μέχρι την πληρωμή. Οι έλεγχοι αυτοί θα υλοποιηθούν χρησιμοποιώντας δεδομένα που τηρούν άλλοι φορείς του δημοσίου στα πληροφοριακά τους συστήματα, θα υποστηρίζονται από συστήματα λήψης αποφάσεων και θα ενσωματώνουν τα αποτελέσματα ειδικών ελέγχων που διενεργούνται από το προσωπικό του οργανισμού και θα υλοποιούν αλγορίθμους που ορίζονται σε επίπεδο ΕΕ και κράτους μέλους προκειμένου να βελτιστοποιήσουν τις τεχνικές παρακολούθησης γης.

γ) Σύστημα ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας, επιβολής κυρώσεων και πληρωμών: υλοποίηση όλων των εργασιών που είναι απαραίτητες για την προεργασία μιας πληρωμής και συγκεκριμένα εργασίες παρακολούθησης του προϋπολογισμού των καθεστώτων (διασφάλιση μη υπέρβασης ανωτάτων ορίων – καταληκτικών ημερομηνιών πληρωμής, ύπαρξη πιστώσεων πληρωμής (χρηματοδοτήσεις από ΠΔΕ/Τακτικό Προϋπολογισμό) πριν την εκτέλεση οιασδήποτε πληρωμής), κεντρικούς διασταυρωτικούς και μηχανογραφικούς ελέγχους, ελέγχους πληρωμής, υπολογισμός ποσού πληρωμής, διαχείριση των χρεωστών καταβληθέντων ποσών και ενημέρωση του Βιβλίου Οφειλετών του Οργανισμού, συμψηφισμοί οφειλών των δικαιούχων τόσο μεταξύ καθεστώτων - μέτρων όσο και μεταξύ ταμείων, διαχείριση των απορρίψεων πληρωμής των δικαιούχων, ενημέρωση μητρώου εγγυητικών Επιστολών, έκδοση αναφορών (στατιστικά, πίνακες Χ κλπ.) για την αποστολή τους στην Ε.Ε.

Επιπροσθέτως, το σύστημα αυτό θα επιτυγχάνει την ενιαία παρτιδοποίηση όλων των πληρωμών του Οργανισμού και να είναι πλήρως αμφίδρομα διασυνδεδεμένο με το Πληροφοριακό Σύστημα Λογιστηρίου Ενισχύσεων (διπλογραφικό) και Χρεωστών Καταβληθέντων Ποσών λαμβάνοντας και δίνοντας πληροφορίες προκειμένου να:

- Πραγματοποιούνται με ακρίβεια όλες οι ανωτέρω εργασίες αναφορικά με την παρακολούθηση του Προϋπολογισμού
- Αποδοτικότερη λειτουργία Ενιαίου Συστήματος Χρεωστών όλων των καθεστώτων όπου θα επιτυγχάνεται η Ενιαία αντιμετώπιση των υποθέσεων οφειλής και η πραγματοποίηση συμψηφισμών των οφειλών των δικαιούχων ανεξαρτήτως καθεστώτος ή Ταμείου με πάσης φύσεως απαιτήσεις τους
- Εξαγωγή του συνόλου των απαιτούμενων δημοσιονομικών αναφορών που απαιτούνται από την Ε.Ε. (πίνακες Χ, στατιστικά κλπ.)
- Εξαγωγή βεβαιώσεων εισοδήματος των δικαιούχων βάσει της εθνικής νομοθεσίας
- Αποφυγή διπλοεργασιών που ενέχουν μεγάλο κίνδυνο λαθών.
- Απλούστευση διαδικασιών σε πολύ μεγάλο βαθμό

δ) Παρακολούθηση δεικτών και στατιστικών, προγραμματισμού και χρηματοδοτών: πρόκειται για το σύστημα όπου αποτυπώνεται η γενική δομή του ΣΣ ΚΑΠ βάσει του κανονισμού για τα Στρατηγικά Σχέδια, με πληροφορίες μεταξύ άλλων για την ετήσια κατανομή των ενωσιακών πόρων και τις τιμές μονάδας της κάθε παρέμβασης, τους ειδικούς στόχους και τις παρεμβάσεις σε συνδυασμό με τους δείκτες (Δείκτες εκροών, Δείκτες αποτελεσμάτων), ανάλυση (σε εθνικό επίπεδο) των παρεμβάσεων που περιγράφονται στο Στρατηγικό Σχέδιο καθώς και των Δεικτών στόχων που βασίζονται σε αυτό, διασύνδεση της κατανομής των πόρων με τις τιμές μονάδας και τους αντίστοιχους δείκτες εκροών της κάθε παρέμβασης, έτσι ώστε με κάθε πιθανή τροποποίηση ενός από τα ανωτέρω τρία στοιχεία να ενημερώνονται τα υπόλοιπα πραγματοποιώντας και τους σχετικούς ελέγχους για τη διατήρηση των κανονιστικών ορίων, εφόσον αυτό είναι επιθυμητό καθώς επίσης και εξαγωγή στατιστικών δεδομένων. ε) Διαχείριση χρηστών: περιλαμβάνει την εισαγωγή, μεταβολή και απενεργοποίηση χρηστών, τη δημιουργία και ανάθεση ρόλων και ομάδων στους χρήστες καθώς και μηχανισμούς ιχνηλασιμότητας και παρακολούθησης των κινήσεων των χρηστών του συστήματος. Τηρεί όλα τα απαραίτητα έγγραφα για τη διαδρομή ελέγχου, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 69 του Κανονισμού.. Το σύστημα αυτό θα λειτουργεί με ανοιχτά πρότυπα (OAuth2 κλπ.)

Σημειώνεται ότι το ΕΟΠΣΔΕ 23-27 θα αναπτυχθεί με δυνατότητα συμπλήρωσης του κατά την πορεία ενεργοποίησης νέων μέτρων/παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΣΣ με επιπλέον υποσυστήματα (δορυφόροι) τα οποία θα υποστηρίζουν τα μέτρα / δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) που σχετίζονται με εκτάσεις και ζώα αλλά και άλλες λοιπές παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου (Σ.Σ.) και τα οποία θα καθοριστούν ανάλογα με τη διαμόρφωση του νέου προγράμματος και τις προϋποθέσεις του εθνικού θεσμικού πλαισίου. Τα υποσυστήματα αυτά θα βρίσκονται υπό την ομπρέλα του ΕΟΠΣΔΕ και θα διασυνδέονται με τα λοιπά υποσυστήματά του π.χ. «Υποβολής αιτήσεων» και το «Σύστημα πληρωμών» κλπ. της προτεινόμενης δομής και θα εξυπηρετούν τις ιδιαίτερες ανάγκες του ΠΑΑ ή του ΣΣ. Σημειώνεται ότι ορισμένες παρεμβάσεις ενδέχεται να υλοποιηθούν μέσω του νέου Π.Σ.Κ.Ε. με το οποίο είναι απαραίτητη η διασύνδεση μέσω μηχανισμών διαλειτουργικότητας. Εναλλακτικά θα πρέπει να είναι δυνατή η χρησιμοποίηση του ΕΟΠΣΔΕ και να διασυνδέεται με το ΠΣΚΕ για την ενημέρωση του τελευταίου με τα στοιχεία των ΕΓΤΕ-ΕΓΤΑΑ.

Τα ανωτέρω πληροφοριακά συστήματα θα ενταχθούν στο Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών του ΟΠΕΚΕΠΕ το οποίο είναι πιστοποιημένο κατά ISO 27001 το οποίο σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ε.Ε. πρέπει υποχρεωτικά να τηρείται προκειμένου να μπορούν να διενεργούνται οι πληρωμές και οι έλεγχοι των 2 ταμείων ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ και την νέα Προγραμματική Περίοδο 2023-2027.

4. Λοιπά έργα πληροφοριακής αναβάθμισης του ΥΠΑΑΤ στα πλαίσια της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025

Οι στόχοι, οι κατευθυντήριες αρχές, οι στρατηγικοί άξονες παρέμβασης, ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός των συστημάτων, το μοντέλο διακυβέρνησης, ο μηχανισμός σχεδιασμού και υλοποίησης, καθώς και το σύνολο των οριζόντιων και κάθετων παρεμβάσεων που θα υλοποιήσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, αποτυπώνονται στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ) , η οποία τέθηκε σε διαβούλευση τον Δεκέμβριο 2020.

Στην ΒΨΜ περιλαμβάνονται σαφείς στρατηγικές κατευθύνσεις και στόχοι καθώς και προγραμματισμός έργων ψηφιακού εκσυγχρονισμού για κάθε τομέα της ελληνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με την Ενότητα 9.14 (Αγροτική Ανάπτυξη και Τρόφιμα, σελ. 310-322) της ΒΨΜ, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) από τη σημερινή κατάσταση αποτελεί πλέον τη μοναδική διαθέσιμη διέξοδο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του τόσο απέναντι στην ελληνική πολιτεία όσο και στην Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) 2021-2027. Τα έργα του αγροδιατροφικού τομέα, εξυπηρετούν τους ακόλουθους στόχους:

1. την αύξηση της αποτελεσματικότητας του διοικητικού μηχανισμού, τη μείωση του διοικητικού φορτίου και την προσφορά ποιοτικότερων υπηρεσιών στους συναλλασσόμενους, μέσω καινοτόμων εργαλείων

2. την υποβοήθηση στη λήψη αποφάσεων και την αποτελεσματική πραγματοποίηση ελέγχων αξιοποιώντας σύγχρονες εφαρμογές τηλεπισκόπησης καθώς και τεχνολογίες μεγάλων δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης

3. τη δημιουργία υποδομών δεδομένων και υπηρεσιών συμβουλευτικής που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη ενός μακροπρόθεσμο ανθεκτικού, αποδοτικού, διαφανούς και αειφόρου αγροδιατροφικού συστήματος και

4. την ιχνηλασιμότητα του ελληνικού τροφίμου

Με βάση τον βραχυπρόθεσμο προγραμματισμό έργα άμεσης προτεραιότητας που θα συμβάλλουν σημαντικά στην μείωση του διοικητικού φόρτου και απλοποίηση διαδικασιών (υπό την έννοια της ευρύτερης δυνατής ψηφιοποίησης δεδομένων και αυτοματοποίησης διαδικασιών διαχείρισης/υποστήριξης δράσεων) κατά την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ είναι:

- Το επιχειρησιακό Μητρώο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

Το έργο θα δημιουργήσει το Επιχειρησιακό Μητρώο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΕΜΑΑΤ), το οποίο θα βασιστεί στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ), θα αρχικοποιηθεί με επικαιροποιημένα δεδομένα και οι διαδικασίες που θα υλοποιηθούν, θα υποστηρίζουν γεγονότα για όλο τον κύκλο ζωής των οντοτήτων που θα διαχειρίζεται. Παράλληλα θα αναπτυχθούν διαδικασίες διαλειτουργικότητας με εφαρμογές και συστήματα του ΥΠΑΑΤ και άλλων φορέων για τη διασταύρωση, επικαιροποίηση και βελτίωση της ποιότητας διαθέσιμων δεδομένων.

Τα συστήματα του αγροδιατροφικού τομέα που θα διασυνδεθούν περιλαμβάνονται το Μητρώο Αγροτικών Μηχανημάτων, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), τα στοιχεία του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), το Μητρώο Αλιευτικών Σκαφών. Αναφορικά με συστήματα και βασικά μητρώα του Δημοσίου το ΕΜΑΑΤ θα διασυνδεθεί με τα συστήματα της ΑΑΔΕ, του Κτηματολογίου, του Μητρώου Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών, του Μητρώου Οχημάτων του Υπουργείου Μεταφορών, του ΕΦΚΑ, του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και με συστήματα του Υπουργείου Εμπορική Ναυτιλίας. Στόχος είναι το Επιχειρησιακό Μητρώο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να αποτελεί το πληροφοριακό σύστημα αναφοράς για όλα τα πληροφοριακά συστήματα που αναπτύσσονται στον αγροδιατροφικό τομέα.

- Το διοικητικό Μητρώο Φορέων του Τομέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Στόχος του έργου είναι η ψηφιοποίηση έγκυρης πληροφορίας καθώς και η μετάπτωση δεδομένων από υπάρχουσες εφαρμογές και ηλεκτρονικά αρχεία μητρώων φορέων που δραστηριοποιούνται στον αγροδιατροφικό τομέα (ενδεικτικά αφορούν σε: μεταποιητές, εμπόρους, μεταφορείς, ελαιουργεία, κτηνιατρεία, συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών). Το έργο θα παρέχει λειτουργικότητα που θα υποστηρίζει γεγονότα για όλο τον κύκλο ζωής των οντοτήτων που θα διαχειρίζεται. Παράλληλα, το έργο του Διοικητικού Μητρώου Φορέων θα διασφαλίζει τη σημασιολογική διαλειτουργικότητα του ψηφιακού περιεχομένου για τον αγροδιατροφικό τομέα, οπότε στο πλαίσιο του έργου θα διαμορφωθούν κωδικολόγια, θησαυροί ορολογίας, ταξινομίες για τον τομέα καθώς και αντιστοιχίσεις εθνικών κωδικών ονοματολογίας και οντοτήτων δεδομένων με τους αντίστοιχους κωδικούς της ΕΕ (π.χ. DG AGRI, EUROSTAT) και άλλων κρατών-μελών. Το εύρος εφαρμογής θα αφορά και στους τέσσερις άξονες πολιτικής του ΥΠΑΑΤ (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και τρόφιμα), καλύπτοντας τον πρωτογενή, το δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα, με στόχο την ενίσχυση της σημασιολογικής διαλειτουργικότητας μεταξύ συστημάτων του τομέα εντός της Ελλάδας αλλά και διασυνοριακά.

- Το πληροφοριακό σύστημα κεντρικής γεωχωρικής πληροφορίας του ΥΠΑΑΤ

Το έργο αποσκοπεί στη δημιουργία κόμβου συγκέντρωσης γεωχωρικής πληροφορίας αποθετηρίου του γεωργικού τομέα. Θα αξιοποιεί υποδομές και γεωχωρικά υπόβαθρα του Εθνικού Ψηφιακού Χάρτη και θα διασυνδέεται με τα εξής υπό ανάπτυξη συστήματα:

α) σύστημα καταγραφής και διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών της Ελλάδας,

β) σύστημα διαχείρισης ακίνητης περιουσίας που θα αξιοποιεί δεδομένα από το Κτηματολόγιο και την ΑΑΔΕ,

γ) υφιστάμενο Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών για τον ελαιοκομικό τομέα και

δ) σύστημα Αμπελουργικού Μητρώου μετά την αναβάθμισή του.

Το έργο στοχεύει στη δημιουργία εργαλείων που θα μετασχηματίσουν τις υφιστάμενες διαδικασίες διαχείρισης και αξιοποίησης γεωχωρικής πληροφορίας, αναβαθμίζοντας έτσι τις παρεχόμενες υπηρεσίες και καθιστώντας τη διοίκηση αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη

- Η πλατφόρμα διάθεσης μελετών αναπτυξιακών έργων του Αγροδιατροφικού Τομέα

Οι εποπτευόμενοι φορείς του ΥΠΑΑΤ υλοποιούν μεγάλο αριθμό εφαρμοστικών μελετών και ερευνητικών εργασιών στον αγροδιατροφικό τομέα, βασιζόμενοι στις ανάγκες και τις προτεραιότητες του τομέα. Ωστόσο, τα αποτελέσματα και τα δεδομένα των ερευνών και των μελετών δεν είναι εύκολα προσβάσιμα και ηλεκτρονικά διαθέσιμα στους πολίτες και τους παραγωγικούς φορείς. Έχοντας ως σκοπό τη διάχυση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών και των μελετών αυτών, θα υλοποιηθεί ψηφιακό τομεακό αποθετήριο, το οποίο θα φιλοξενεί όλο το σχετικό ψηφιοποιημένο υλικό καθώς και ανοιχτά δεδομένα, παρέχοντας ανοιχτή πρόσβαση σε πολίτες και παραγωγικούς φορείς. Η ψηφιακή λύση θα παρέχει υπηρεσίες ευρετηρίασης περιεχομένου, θησαυρούς ορολογίας και ταξινομίες και θα διαλειτουργεί με διαδικτυακά ιδρυματικά αποθετήρια καθώς και με την πλατφόρμα τηλεκατάρτισης του αγροδιατροφικού τομέα.

- Η πλατφόρμα τηλεκατάρτισης (e-learning) για τον Αγροδιατροφικό Τομέα

Σήμερα υλοποιούνται εκπαιδεύσεις στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων δράσεων που απευθύνονται σε νέους αγρότες, μελισσοκόμους, υποψήφιους επαγγελματίες κ.λπ. από φορείς όπως ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ», το Ινστιτούτο Γεωπονικών Ερευνών και ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, χωρίς ωστόσο, να υπάρχει κάποιο κεντρικό σημείο διάθεσης των προγραμμάτων και του εκπαιδευτικού υλικού σχετικά με τις καταρτίσεις στον αγροδιατροφικό τομέα. Μέσω του παρόντος έργου θα διατεθεί πλατφόρμα τηλεκατάρτισης (e-learning) σε αντικείμενα του αγροδιατροφικού τομέα, παρέχοντας επιμορφωτικά προγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό στο Διαδίκτυο, καθώς και την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, των αξιολογήσεων και των πιστοποιήσεων που πραγματοποιούνται από υπηρεσίες και φορείς του ΥΠΑΑΤ ή τρίτους φορείς.

3.10 Αιρεσιμότητα

3.10.1 Κύριο θέμα: Κλιματική αλλαγή (μετριασμός και προσαρμογή)

3.10.1.1 ΚΓΠΚ 1: Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση

3.10.1.1.1 Συνοπτική παρουσίαση της υποχρέωσης γεωργικής εκμετάλλευσης (π.χ. σύστημα προηγούμενης έγκρισης και υποχρέωση επαναμετατροπής)

Η αναλογία της γης που αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο προς τη συνολική γεωργική έκταση που δηλώνεται κατ' έτος από τους/τις γεωργούς στην αίτηση ενίσχυσης, δεν μειώνεται κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% σε σύγκριση με την αναλογία αναφοράς του 2018. Η παρακολούθηση σε ετήσια βάση της μετατροπής των βοσκότοπων και της αναλογίας τους με τις αρόσιμες εκτάσεις θα γίνεται με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ. Η αναλογία εκτάσεων βοσκότοπων προς γεωργικές εκτάσεις δεν πρέπει να μειωθεί περισσότερο από 5% σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με την αναλογία του 2018. Οι γεωργοί που διαχειρίζονται βοσκοτόπους δέχονται ειδοποίηση όταν η αναλογία μειωθεί κατά 4%. Οι γεωργοί που έχουν μετατρέψει βοσκοτόπους σε άλλες γεωργικές χρήσεις ειδοποιούνται να επαναφέρουν τις εκτάσεις τους σε βοσκοτόπους όταν η αναλογία μειωθεί άνω του 4,5%. Ωστόσο, όταν η έκταση των μόνιμων βοσκοτόπων, σε ένα δεδομένο έτος, διατηρείται σε απόλυτους όρους εντός του 0,5 % των εκτάσεων μόνιμων βοσκοτόπων, η υποχρέωση του προτύπου αυτού θεωρείται ότι έχει τηρηθεί με βάση το σχετικό σχέδιο εφαρμοστικού κανονισμού.

3.10.1.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (εθνικό, περιφερειακό, επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, ομάδα εκμεταλλεύσεων)

εθνικό επίπεδο

3.10.1.1.3 Τιμή της αναλογίας αναφοράς (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου υπολογισμού)

Αναλογία **5.0**

Επεξήγηση

Η Ελλάδα επέλεξε να υιοθετήσει το ποσοστό που θέτει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115.

3.10.1.1.4. Τύπος οικείων γεωργών (όλοι οι γεωργοί που διαθέτουν μόνιμους βοσκοτόπους)

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν μόνιμο βοσκότοπο.

3.10.1.1.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Η διατήρηση των μονίμων βοσκοτόπων αναμένεται να έχει σαν αποτέλεσμα να αποφευχθεί η αύξηση της έκλυσης αερίων θερμοκηπίου, αφού οι μόνιμοι βοσκότοποι (και ειδικά στην Ελλάδα) λόγω της μη εντατικής τους εκμετάλλευσης λειτουργούν ως αποθήκες άνθρακα. Με τη συμπερίληψη στην κατηγορία των μονίμων βοσκοτόπων και άλλων κατηγοριών κάλυψης γης που εμπίπτουν στην κατηγορία των αγροδασικών οικοσυστημάτων προβλέπεται να μειωθούν ακόμα περισσότερο οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και να αυξηθεί ακόμα περισσότερο η δέσμευση άνθρακα. Συγκεκριμένα αυτό θα επιτευχθεί με τη κατάταξη και την προστασία από την μετατροπή εκτάσεων όπως i) γης που δεν έχει υποστεί όργωμα, καλλιέργεια ή σπορά επί πέντε έτη ή περισσότερο και περιλαμβάνει και άλλα είδη όπως θάμνους ή δένδρα, τα οποία είναι για βόσκηση αλλά και άλλα είδη όπως θάμνους ή δένδρα τα οποία παράγουν ζωοτροφή υπό τον όρο ότι τα αγροστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά επικρατούν, (ii) εκτάσεις που καλύπτονται από οποιοδήποτε από τα είδη που περιγράφονται και αποτελούν μέρος μιας περιοχής που χρησιμοποιείται με καθιερωμένες τοπικές πρακτικές όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά δεν επικρατούν παραδοσιακά ή απουσιάζουν από τις εκτάσεις βοσκής, (iii) εκτάσεις που καλύπτονται από οποιοδήποτε από τα είδη που περιγράφονται όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά δεν επικρατούν παραδοσιακά ή απουσιάζουν από τις εκτάσεις βοσκής.

Το πρότυπο αφορά σε εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν ή/και διαχειρίζονται μόνιμους βοσκοτόπους. Μια πρώτη εκτίμηση είναι ότι η υποχρέωση διατήρησης θα αφορά σε 115.275 εκμεταλλεύσεις (ήτοι το 19%) των καταγεγραμμένων το 2019 στον ΟΣΔΕ και θα καλύπτει 1.934.241,83 εκτάρια ήτοι το 41% της δηλωθείσας το 2019 γεωργικής γης.

3.10.1.2 ΚΓΠΚ 2: Προστασία των υγροτόπων και των τυρφώνων

3.10.1.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης

Για τους υγροτόπους που βρίσκονται εντός προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA ισχύει η γενική απαγόρευση καλλιέργειας στις όχθες των υδατικών όγκων και την απαγόρευση της γεωργικής αξιοποίησης καλλιεργήσιμων εκτάσεων, που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων υδάτινων αποδεκτών – κυρίως λιμνών- σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας.

Πέραν αυτών σταδιακά (με έναρξη εντός του πρώτου εξαμήνου του 2023) παραδίδονται τα ειδικά διαχειριστικά σχέδια για τις γεωργικές εκτάσεις εντός του δικτύου NATURA, των οποίων η εκπόνηση έχει αρχίσει.

Οι υγρότοποι εκτός του δικτύου προστατευόμενων περιοχών προστατεύονται επίσης δια της γενικής απαγόρευσης καλλιέργειας στις όχθες των υδατικών όγκων και την απαγόρευση της γεωργικής αξιοποίησης καλλιεργήσιμων εκτάσεων, που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων υδάτινων αποδεκτών – κυρίως λιμνών- σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Ειδικά, εντός των ορίων των μικρών νησιωτικών υγροτόπων, βάσει ΠΔ του 2012, απαγορεύονται οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης και επιτρέπονται κατ' εξαίρεση οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή/και στη διαχείριση των υγροτόπων, στο πλαίσιο εφαρμογής εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων. Επίσης απαγορεύονται οι αποξηράνσεις και τα αποστραγγιστικά έργα, οι επιχωματώσεις, η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων, η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας, η επέκταση των καλλιεργειών, η βόσκηση, εκτός αν από ειδική μελέτη, προκύπτει ότι σχετίζεται με τη διατήρηση και οικολογική διαχείριση του υγροτόπου, οι παρεμβάσεις που προκαλούν αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των γεωτρήσεων και της άντλησης υδάτων, εκτός αν αποσκοπούν στη διατήρηση του υγροτόπου και οι παρεμβάσεις που αλλοιώνουν το τοπίο. Οι υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις διατηρούν τη χρήση τους.

Οι τυρφώνες προστατεύονται από τη συνίζηση δια της απαγόρευσης καύσης της καλαμιάς – υπολειμμάτων. Από σχετικές μελέτες προκύπτει η ανάγκη για ενδεδειγμένη εξέταση των συνθηκών και έκδοση ειδικών οδηγιών ορθών γεωργικών πρακτικών. Εντός του 2023 αναμένεται να έχουν οριοθετηθεί οι τυρφώνες βάσει της κατάταξης CORINE και έως το 2025 θα είναι έτοιμοι οι οδηγοί ορθών γεωργικών πρακτικών.

Σε κάθε περίπτωση με την επίσημη οριοθέτηση των τυρφώνων θα εφαρμοστεί η απαγόρευση άρσης (ploughing).

3.10.1.2.2 Έτος εφαρμογής της ΚΓΠΚ

Η εφαρμογή του GAEC 2 προβλέπεται να είναι σταδιακή εκκινώντας από το 2023.

Για τους υγροτόπους οι οποίοι περιλαμβάνονται στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών εφαρμόζονται τα μέτρα που αναφέρονται στα Σχέδια Διαχείρισης ή στα Ειδικά για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000. Μέχρι το 2020 μόνο τρεις περιοχές Natura διέθεταν θεσμοθετημένα Σχέδια Διαχείρισης (GR1220009 LIMNES KORONEIAS - VOLVIS, STENA RENTINAS KAI EVRYTERI PERIOCHI, GR3000003 ETHNIKO PARKO SCHINIA - MARATHONA και GR4320003 NISOS CHRYSI). Για ορισμένες μόνο από τις περιοχές όπου υπάρχουν φορείς διαχείρισης έχουν εκδοθεί Προεδρικά Διατάγματα ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις μέσω των οποίων ορίζονται επιτρεπόμενες και μη δραστηριότητες. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Δράσεων Προτεραιότητας για το 2021-2027, «για την περίοδο 2019-2021 είναι υπό υλοποίηση τα έργα «Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000» και «Τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός της εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000», που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 (ΕΣΠΑ), με παραδοτέα, μεταξύ άλλων, τις απαραίτητες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, τα σχέδια Προεδρικών Διαταγμάτων και τα Σχέδια Διαχείρισης για όλες τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 της χώρας (και τις 446 περιοχές του δικτύου Natura 2000).» Με την ολοκλήρωση των ειδικών σχεδίων διαχείρισης για τις γεωργικές εκτάσεις εντός των προστατευόμενων περιοχών όσο και με τη σταδιακή κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου αναμένεται να υπάρχουν τα απαραίτητα στοιχεία έως το έτος 2025 εκκινώντας από το δεύτερο εξάμηνο του 2023.

Ειδικά για τους μικρούς νησιωτικούς υγροτόπους που αναφέρονται στο Προεδρικό Διάταγμα «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν.» ΦΕΚ ΤΕΥΧΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ/ 229/19_6_2012, Μέχρι το 2023 θα έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των οριοθετημένων περιοχών στο σύστημα LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ συνεπώς θα μπορεί να εφαρμοστεί η συγκεκριμένη πρόβλεψη.

Οι τυρφώνες υπολογίζονται σε μικρή έκταση συνολικά. Καλύπτουν μόνο σημαντικό μέρος της γεωργικής γης κυρίως στα τενάγη των Φιλιππων στη Ανατολική Μακεδονία Θράκη, όπου χρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς, σχεδόν στο σύνολό τους και δεν περιλαμβάνονται στις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA. Εμμέσως προστατεύονται από τη συνίζηση δια της απαγόρευσης καύσης της καλαμιάς – υπολειμμάτων. Από σχετικές μελέτες προκύπτει η ανάγκη για ενδελεχή εξέταση των συνθηκών και έκδοση ειδικών οδηγιών ορθών γεωργικών πρακτικών. Μέχρι το 2025 αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των οριοθετημένων περιοχών στο σύστημα LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ και η έκδοση των οδηγιών ορθών γεωργικών πρακτικών, συνεπώς θα μπορεί να εφαρμοστεί η συγκεκριμένη πρόβλεψη.

Σε κάθε περίπτωση με την επίσημη οριοθέτηση των τυρφώνων θα εφαρμοστεί η απαγόρευση άροσης (ploughing).

3.10.1.2.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και καθορισμένη περιοχή

Προς το παρόν περιλαμβάνονται οι γεωργικές γαίες που βρίσκονται γύρω από υγροτόπους στις εκτάσεις εντός των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου NATURA 2000, οι περιοχές που περιλαμβάνονται στο Προεδρικό Διάταγμα «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν». Με την οριοθέτηση των τυρφώνων αναμένεται να ενταχθούν και οι γεωργικές περιοχές που περιλαμβάνονται σε αυτούς.

3.10.1.2.4 Είδος οικείων γεωργών

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν γεωργική γη εντός περιοχών που είναι χαρακτηρισμένη ως υγρότοποι και τυρφώνες.

3.10.1.2.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Με την απαγόρευση της καλλιέργειας που ήδη ισχύει για τους υπάρχοντες υγροτόπους, η οποία επεκτείνεται στις περιοχές που αποκαλύπτονται λόγω της απόσυρσης των υδάτων διασφαλίζεται ένα καλό επίπεδο προστασίας, συνεπώς δεν υπάρχει μείωση της δέσμευσης ή απελευθέρωση άνθρακα. Η ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης για τις περιοχές εντός των προστατευόμενων περιοχών (2023), η

συμπερίληψη των υγροτόπων και των τυρφώνων που βρίσκονται εκτός των ορίων των προστατευόμενων περιοχών έως την έναρξη εφαρμογής της συγκεκριμένης πρόβλεψης (2025) και τα συντηρητικά μέτρα που ήδη λαμβάνονται, θα επιτρέψουν την ολοκλήρωση του πλέγματος προστασίας και την επίτευξη του στόχου που είναι η συνέχιση και όπου είναι δυνατόν η αύξηση της δέσμευσης άνθρακα δια της διατήρησης καλύψεων και χρήσεων γης που την ευνοούν.

3.10.1.3 ΚΓΠΚ 3: Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας

3.10.1.3.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης

Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, ο γεωργός επιλέγει μια ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές αναφορικά με τα υπολείμματα των καλλιεργειών:

- Ενσωμάτωση στο έδαφος
- Βόσκηση της καλαμιάς
- Διατήρηση της καλαμιάς στο χωράφι κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή της την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Εκτός των περιοχών του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA), όπου σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση της καλαμιάς, ο γεωργός μπορεί να προβεί σε καύση της καλαμιάς μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με άδεια από την οικεία Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής και τη σύμφωνη γνώμη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ως εξαιρετικές περιπτώσεις, λογίζονται μόνο αυτές κατά τις οποίες συντρέχουν λόγοι φυτοπροστασίας, οι οποίοι προσδιορίζονται στην έγγραφη άδεια της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

3.10.1.3.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Όλες οι αρόσιμες εκτάσεις εντός της Ελληνικής επικράτειας.

3.10.1.3.3 Είδος οικείων γεωργών

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν αρόσιμες εκτάσεις.

3.10.1.3.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Με τον περιορισμό της καύσης των υπολειμμάτων καλλιεργειών στις απολύτως απαραίτητες περιπτώσεις που κινδυνεύει σοβαρά η βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης και την απαίτηση να υπάρχει αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων αρχών εξασφαλίζεται ο περιορισμός της πρακτικής αυτής που αυξάνει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Με τις εναλλακτικές που προτείνονται αυξάνεται η δέσμευση άνθρακος στην καλλιεργούμενη γη και η αύξηση της οργανικής ουσίας.

3.10.2 Κύριο θέμα: Ύδατα

3.10.2.1 ΚΓΠΚ 4: Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων

3.10.2.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης

Για τις ανάγκες του παρόντος προτύπου, ως υδατικό σώμα ορίζεται το ποτάμι, το υδατόρεμα, η λίμνη, η αρδευτική διώρυγα και η αποστραγγιστική τάφρος και το κανάλι. Στην εν λόγω ζώνη ανάσχεσης απαγορεύεται η εφαρμογή χημικών λιπασμάτων, κοπριάς και χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (buffer strip) όπου δε χρησιμοποιούνται λιπάσματα, ανόργανα ή οργανικά, κοπριά και φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Το ελάχιστο πλάτος της ζώνης ορίζεται σε:

·Τρία (3) μέτρα κατά μήκος φυσικών επιφανειακών υδάτινων σωμάτων (ποτάμι, υδατόρεμα, λίμνη, διώρυγες, τάφροι, κανάλια).

Σε αγροτεμάχια με κλίση εδάφους μεγαλύτερη του 8%, οι παραγωγοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα σε μια ζώνη ελάχιστου πλάτους έξι (6) μέτρων κατά μήκος των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων.

Η εφαρμογή κοπριάς δεν επιτρέπεται σε αποστάσεις 10 μ. και 20 μ. για στερεή και υγρή κοπριά αντιστοίχως, από επιφανειακά υδάτινα σώματα.

3.10.2.1.2 Ελάχιστο πλάτος ζωνών ανάσχεσης [σε μέτρα (m)]

3

3.10.2.1.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των υδατορευμάτων

Προστατεύονται όλες οι γεωργικές εκτάσεις κατά μήκος των επιφανειακών υδάτινων όγκων (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφροι και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης).

3.10.2.1.4 Είδος οικείων γεωργών

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν γεωργική γη σε παρόχθιες περιοχές υδατικών συστημάτων.

3.10.2.1.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Με τη δημιουργία των ζωνών ανάσχεσης στα αγροτεμάχια που γειτνιάζουν σε επιφανειακά υδατικά συστήματα γίνεται αποτελεσματικότερη η προστασία των υδατικών πόρων. Με την εφαρμογή των συγκεκριμένων περιορισμών συμπληρώνεται το πλέγμα προστασίας που υπάρχει με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης και των σχεδίων δράσης για τις περιοχές που είναι ευπρόσβλητες στα νιτρικά γεωργικής προέλευσης βάσει της Κανονιστικής Απαίτησης Διαχείρισης 2.

3.10.3 Κύριο θέμα: Έδαφος (προστασία και ποιότητα)

3.10.3.1 ΚΓΠΚ 5: Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους

3.10.3.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης

1. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.
2. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 12% οι παραγωγοί υποχρεούνται να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιέργητες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι περιφερειακές αρχές δύνανται με αιτιολογημένη απόφαση τους να μεταβάλλουν τους παραπάνω όρους. Στην απόφαση θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι οι μεταβολές θα έχουν μηδενική ή θετική επίπτωση στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά, φτάνει τα αγροτεμάχια να εφάπτονται. Μπορούν δε να καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από ήδη υπάρχουσες αναβαθμίδες ή/και αναχώματα ή/και λωρίδες άγριας ζωής.
3. Η άρδευση δεν γίνεται με τη μέθοδο της κατάκλυσης.
4. Δεν καταστρέφονται οι ξερολιθιές, τα αναχώματα και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων.
5. Σε αγροτεμάχια με αροτραίες καλλιέργειες και κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται η άροση των αγροτεμαχίων από τις 1/11 έως και την 15/3.
6. Τα αγροτεμάχια με αναβαθμίδες εξαιρούνται από την εφαρμογή του προτύπου καθώς δεν διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης.

3.10.3.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης και της κλίσης του εδάφους)

Για την αποτελεσματική εφαρμογή πολύ σημαντικό ρόλο θα παίξει η καταγραφή και χαρτογράφηση των περιοχών που χρήζουν εφαρμογής ιδιαίτερων μέτρων προστασίας και η ενσωμάτωση της πληροφορίας στο LPIS σε επίπεδο αγροτεμαχίου, έτσι ώστε αφενός η κάθε εκμετάλλευση να είναι ενήμερη των υποχρεώσεων της αλλά και να είναι ευχερέστερη η παρακολούθηση της εφαρμογής.

3.10.3.1.3 Είδος οικείων γεωργών

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν αγροτεμάχια με αρόσιμες εκτάσεις που έχουν κλίση πάνω από 6%.

3.10.3.1.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Με τη εξειδίκευση και βελτίωση μέσω της ΚΓΠΚ 5, της εφαρμογής μέτρων βελτίωσης της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους, αναμένεται να βελτιωθεί η προστασία των εδαφικών πόρων ιδιαίτερα στις γεωργικές εκτάσεις οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικό κίνδυνο διάβρωσης, κυρίως λόγω των κλίσεων.

Συγκεκριμένα επεκτείνεται η προστασία σε αγροτεμάχια με κλίσεις κάτω των 10% αφού η προστασία εξασφαλίζεται για τις περιοχές με κλίσεις πάνω από 6% έως και 12%, αφού σε πολλές ελαφρώς λοφώδεις περιοχές με ετήσιες καλλιέργειες διαπιστώνεται η παρουσία φαινομένων διάβρωσης, η οποία αναμένεται να αντιμετωπιστεί με την άροση κατά τις ισοϋψείς ή διαγωνίως, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος ατυχημάτων στις σχετικά μεγαλύτερες κλίσεις. Στα αγροτεμάχια όπου οι κλίσεις που υπερβαίνουν το 12%, η προηγούμενη πρακτική καθίσταται ιδιαίτερα επικίνδυνη, συνεπώς η προστασία επιτυγχάνεται με την δημιουργία ζωνών ανάσχεσης της διάβρωσης. Το πλάτος της κάθε ζώνη καθορίζεται στα 5 μέτρα κατ' ελάχιστο και η μέγιστη απόσταση μεταξύ των ζωνών στα 40 μ. Δίνεται η δυνατότητα στις εκμεταλλεύσεις να πληρούν συλλογικά τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις υπό τον όρο τα αγροτεμάχια που περιλαμβάνονται να είναι εφαιπτόμενα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία. Επιπροσθέτως, οι περιφερειακές μπορούν να προσαρμόζουν τις πρακτικές στις εκάστοτε ισχύουσες τοπικές συνθήκες, εξασφαλίζοντας υψηλό επίπεδο προστασίας.

Τέλος, οι πρακτικές προστασίας πλαισιώνονται, για την αυξημένη αποτελεσματικότητά τους από την απαγόρευση της εφαρμογής της μεθόδου της κατάκλισης στην άρδευση και της καταστροφής των ξερολιθιών, των αναχωμάτων και των φυσικών πρανών στα όρια των αγροτεμαχίων. Αντίθετα, δίνεται η δυνατότητα στις εκμεταλλεύσεις να επίσης στις περιφερειακές να ενσωματώνουν ήδη υπάρχοντα χαρακτηριστικά του τοπίου (αναβαθμίδες, λωρίδες άγριας ζωής, αναχώματα κλπ) στην πρακτική.

3.10.3.2 ΚΓΠΚ 6: Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτων εδαφών σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες

3.10.3.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής περιόδου)

Στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων υπάρχει υποχρεωτική φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 05/3 και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια. Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την εδαφοκάλυψη πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες.

Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, ήτοι προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο.

Στα αγροτεμάχια που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των μονίμων και έχουν κλίση πάνω από 10% επιβάλλεται υποχρεωτική φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από 15/11 έως 5/3. Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, ήτοι προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο.

3.10.3.2.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Σε όλα τα αγροτεμάχια εντός της αγρονομικής περιφέρειας των αροτραίων και στα αγροτεμάχια που συγκαταλέγονται στην κατηγορία των μόνιμων καλλιεργειών και παρουσιάζουν κλίση άνω του 10%.

3.10.3.2.3 Είδος οικείων γεωργών

Η πρακτική αφορά σε όλους τους γεωργούς που διαθέτουν αγροτεμάχια εντός της αγρονομικής περιφέρειας των αροτραίων ή/και αγροτεμάχια που συγκαταλέγονται στην κατηγορία των μόνιμων καλλιεργειών και παρουσιάζουν κλίση άνω του 10%

3.10.3.2.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Η εξειδίκευση της ΚΓΠΚ 6 «Κανένα ακάλυπτο έδαφος την/τις πιο ευαίσθητη/-ες περίοδο/-ους» σε συνδυασμό με την βελτιωμένη εφαρμογή της ΚΓΠΚ 5 «Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient» αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην αντιδιαβρωτική προστασία, στη διατήρηση ή και αύξηση της οργανικής ουσίας συνεπώς

και στη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας των εδαφών αλλά και στη μείωση της διήθησης και επιφανειακής απορροής θρεπτικών, συνεπώς και στην προστασία τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδροφορέων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένας από τους κύριους παράγοντες που έπαιξαν θετικό ρόλο στην προστασία από την διάβρωση και στη διατήρηση της οργανικής ουσίας ήταν το ότι δια των μέτρων του ΠΑΑ εξασφαλίστηκαν καλύτερες συνθήκες φυτοκάλυψης.

Δεδομένου του μειωμένου κινδύνου διάβρωσης σε γεωργικά εδάφη μονίμων καλλιεργειών με κλίση μικρότερη του 10%, λόγω της προστασίας που παρέχει η κόμη των δένδρων και την εφαρμογή της ΚΓΠΚ 5, η εφαρμογή του προτύπου στις περιοχές των μόνιμων φυτειών θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά τις γεωργικές γαίες με κλίση μεγαλύτερη του 10%.

3.10.3.3 ΚΓΠΚ 7: Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό

3.10.3.3.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών στην εκμετάλλευση για την αμειψισπορά

Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 10 εκταρίων, εφαρμόζεται αμειψισπορά της κύριας καλλιέργειας ετησίου. Ο γεωργός πρέπει να εξασφαλίσει κάθε χρόνο την αλλαγή καλλιέργειας ενός εύλογου μεριδίου αρόσιμης γης (τουλάχιστον 1/3) σε όλη την έκταση που καλύπτεται με αροτραίες καλλιέργειες με τη διαδοχή κύριων καλλιεργειών διαφορετικών βοτανικών γενών εντός τριών ετών.

Ενδιάμεση καλλιέργεια με γένος διαφορετικό από την κύρια, εντός του ίδιου έτους θα θεωρείται επίσης ως αμειψισπορά. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η ενδιάμεση καλλιέργεια θα σπέρνεται μετά την συγκομιδή της κυρίας καλλιέργειας και θα παραμένει έως την επόμενη σπορά της κυρίας καλλιέργειας και κατ' ελάχιστο από 15/11 έως 05/3 και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια. Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την ενδιάμεση καλλιέργεια πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες. Όταν η προαναφερθείσα πρακτική της ενδιάμεσης καλλιέργειας ακολουθηθεί ανελλιπώς για τρία χρόνια, τότε η κύρια καλλιέργεια θα πρέπει να αλλάξει στα τέσσερα χρόνια.

Από την υποχρέωση εξαιρούνται οι εκμεταλλεύσεις:

1. Όταν η αρόσιμη γη καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας.
2. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης:
  - ο χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών,
  - ο καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών,
  - ο χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαυση,
  - ο αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.
3. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:
  - ο αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο,
  - ο χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών
  - ο καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας
  - ο αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων
4. Οι εκμεταλλεύσεις που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ.

Σε εφαρμογή του καν. (ΕΕ) 2022/1317 για παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) 7 και 8 για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023, η Ελλάδα αποφάσισε να ενεργοποιήσει τη δυνατότητα αυτή και να αναβάλλει την εφαρμογή των προβλεπόμενων στον ΚΓΠΚ 7. Ο προαναφερόμενος ΚΓΠΚ θα εφαρμοστεί την καλλιεργητική περίοδο 2023-2024. Η χρονική παρέκκλιση δεν ισχύει για τους δικαιούχους των παρεμβάσεων του άρθρου 31 και 70.

3.10.3.3.2 Συνοπτική περιγραφή των γεωργικών πρακτικών για τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών

Δεν αφορά.

3.10.3.3.3 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Όλες οι εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμες εκτάσεις που υπερβαίνουν τα 10 εκτάρια υποχρεούνται στην εφαρμογή της πρακτικής, εκτός των σαφώς οριζόμενων εξαιρέσεων όπως περιγράφονται στην ενότητα "summary of the on farm practice for crop rotation".

3.10.3.3.4 Είδος οικείων γεωργών

☐ Όλοι οι γεωργοί που έχουν στη διάθεσή τους αρόσιμη γη (χωρίς εξαίρεση)

☒ Εξαιρέσεις που ισχύουν

Με μέγεθος αρόσιμης γης έως 10 εκτάρια [υποσημείωση 5 του παραρτήματος III σημείο 1) στοιχείο γ)]

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75 % της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης αποτελεί μόνιμο λειμώνα [υποσημείωση του παραρτήματος III σημείο 1) στοιχείο β)]

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75 % της αρόσιμης γης χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών, ως γη υπό αγρανάπαυση, καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών ή υπόκειται σε συνδυασμό των χρήσεων αυτών [υποσημείωση του παραρτήματος III σημείο 1) στοιχείο α)]

3.10.3.3.5 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ (ιδίως εάν το κράτος μέλος έχει επιλέξει διαφοροποίηση καλλιεργειών)

Η αμειψισπορά που εξασφαλίζει την πλήρη εναλλαγή εντός μιας τριετίας ή τετραετίας στην περίπτωση της ανελλιπούς εφαρμογής επίσπορης καλλιέργειας, διασφαλίζει την επίτευξη του στόχου του προτύπου αλλά και προσαρμόζεται στις γεωπονικώς ορθές πρακτικές που επικρατούν στις συνθήκες της χώρας.

3.10.4 Κύριο θέμα: Βιοποικιλότητα και τοπίο (προστασία και ποιότητα)

3.10.4.1 ΚΓΠΚ 8: Ελάχιστο ποσοστό αρόσιμης γης που διατίθεται για μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, και για όλες τις γεωργικές εκτάσεις, διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου και απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών

3.10.4.1.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών στη γεωργική εκμετάλλευση

Πρότυπο ελάχιστου ποσοστού:

☒ Τουλάχιστον το 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση.

Ποσοστό (%) αρόσιμης γης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά : **4.0%**

☒ Τουλάχιστον το 3 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 5 στοιχείο α).

☒ Τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, των εμβόλιμων καλλιεργειών και των καλλιεργειών που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες.

Ποσοστό (%) αρόσιμης γης που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά και σε εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο : **3.0%**

Κατάλογος χαρακτηριστικών (Ενδεικτικός κατάλογος χαρακτηριστικών και μη παραγωγικών περιοχών που είναι επιλέξιμες για τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσοστού)

☐ Buffer strips

☒ Σωροί λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1

☒ Πολιτιστικά χαρακτηριστικά

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1,5

☒ Τάφροι

Explanation

Εξαιρούνται τα κανάλια που κατασκευάζονται από σκυρόδεμα. Ο συντελεστής μετατροπής είναι 3 και στάθμισης 2.

☒ Παρυφές αγρών, αγροτεμάχια, ζώνες ανάσχεσης

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1,5.

☒ Θαμνοστοιχίες, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δέντρων, δενδροστοιχίες

Explanation

Η διάμετρος των κομών των δένδρων υπερβαίνει το ένα μέτρο και η μεταξύ των κομών απόσταση δεν υπερβαίνει τα πέντε μέτρα. Συντελεστής μετατροπής 5 και στάθμισης 2

☒ Εκτάσεις γης σε αγρανάπαυση

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1.

☐ Άλλα

☒ Μικρές λίμνες

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1,5.

☒ Μικροί υγρότοποι

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 2.

☒ Πέτρινοι τοίχοι

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1,5.

☒ Ρέματα

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 1,5.

☒ Αναβαθμίσεις

Explanation

Συντελεστής στάθμισης 2.

Κατάλογος χαρακτηριστικών (προς διατήρηση)

- Αναβαθμίσεις
- Εκτάσεις γης σε αγροανάπαυση
- Θαμνοστοιχίες, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δέντρων, δενδροστοιχίες
- Μικρές λίμνες
- Μικροί υγρότοποι
- Πέτρινοι τοίχοι
- Παρυφές αγρών, αγροτεμάχια, ζώνες ανάσχεσης
- Πολιτιστικά χαρακτηριστικά
- Ρέματα
- Σωροί λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα
- Τάφροι

Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών (υποχρεωτικά)

Απαγορεύεται η κοπή φυτοφρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών μεταξύ 1ης Μάϊου και 30ης Ιουνίου κάθε έτους.

Μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών

Απαγορεύεται η εισαγωγή εξωτικών ειδών στις προστατευόμενες περιοχές. Ειδικά για τα χωροκατακτητικά είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στους σχετικούς καταλόγους (Εκτελεστικοί Κανονισμοί 2016/1141, 2017/1263, 2019/1262) και τα είδη που περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 3937/201 κρίνεται απαραίτητη η ενσωμάτωση στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα πρακτικών που θα προκύψουν από το Σχέδιο Δράσης για τα χωροκατακτητικά είδη.

Στις δε περιοχές και στις περιπτώσεις όπου έχει τεκμηριωμένα διαπιστωθεί η πίεση από ένα ή περισσότερα χωροκατακτητικά είδη του σχετικού καταλόγου, με προτεραιότητα στις γεωργικές εκτάσεις εντός των προστατευόμενων περιοχών ή και στις όμορες αυτών, καταρτίζεται ειδικό σχέδιο δράσης σε τοπικό ή ευρύτερο επίπεδο και οι εξ αυτού απορρέουσες υποχρεώσεις ενσωματώνονται στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα.

3.10.4.1.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής (ισχύει για το πρότυπο του «ελάχιστου ποσοστού»)

Όλες οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμες εκτάσεις εκτός από τις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν έκταση αρόσιμης γης έως 10 εκτάρια.

Σε εφαρμογή του καν. (ΕΕ) 2022/1317 για παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) 7 και 8 για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023, η Ελλάδα αποφάσισε να ενεργοποιήσει τη δυνατότητα αυτή και να αναβάλλει την εφαρμογή των προβλεπόμενων στον ΚΓΠΚ 8 (1^η δέσμευση). Ο προαναφερόμενος ΚΓΠΚ 8 (1^η δέσμευση) θα εφαρμοστεί την καλλιεργητική περίοδο 2023-2024. Η χρονική παρέκκλιση δεν ισχύει για τους δικαιούχους των παρεμβάσεων του άρθρου 31 και 70.

3.10.4.1.3 Είδος οικείων γεωργών (ισχύει για το πρότυπο του «ελάχιστου ποσοστού»)

☐ Όλοι οι γεωργοί που έχουν στη διάθεσή τους αρόσιμη γη (χωρίς εξαίρεση)

☒ Εξαιρέσεις που ισχύουν

Με μέγεθος αρόσιμης γης έως 10 εκτάρια [υποσημείωση 5 του παραρτήματος ΙΙΙ σημείο 1) στοιχείο γ)]

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75 % της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης αποτελεί μόνιμο λειμώνα [υποσημείωση 5 του παραρτήματος ΙΙΙ σημείο 1) στοιχείο β)]

Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75 % της αρόσιμης γης χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών, ως γη υπό αγρανάπαυση, καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών ή υπόκειται σε συνδυασμό των χρήσεων αυτών [υποσημείωση του παραρτήματος III σημείο 1) στοιχείο α)]

Εξαιρέση που προβλέπεται στην υποσημείωση 1 του παραρτήματος III, σημείο 2)

3.10.4.1.4 Επεξήγηση της συμβολής στον κύριο στόχο της πρακτικής / του προτύπου

Με την ενσωμάτωση στο σύστημα της ενισχυμένης αιρεσιμότητας της ΚΓΠΚ 8 που έχει τέσσερεις διαστάσεις (α) Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται για μη παραγωγικά στοιχεία ή περιοχές, (β) Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου (γ) Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών και (δ) Μέτρα για την αποφυγή της εξάπλωσης χωροκατακτητικών φυτικών ειδών και αργότερα με την ανάσχεσή της όπου έχει προχωρήσει, προσδοκάται η συμπλήρωση και ενίσχυση του συστήματος προστασίας της βιοποικιλότητας στις γεωργικές εκτάσεις. Ειδικότερα με την πρόβλεψη για τη διάθεση ελάχιστου ποσοστού γεωργικών εκτάσεων εκτιμάται ότι η εφαρμογή της θα υπερβεί τα 650.000 ha ήτοι πάνω από το 40% των εκτάσεων με αροτραίες καλλιέργειες (στοιχεία 2019) και έτσι θα αποδίδεται στην «άγρια ζωή» έκταση που υπερβαίνει τα 30.000 εκτάρια.

Η εφαρμογή της αρχής συνοδεύεται με την απαίτηση για οριοθέτηση, χαρτογράφηση και κυρίως τη συμπερίληψη στο σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων του ΟΠΕΚΕΠΕ (LPIS). Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται να αρθούν τα εμπόδια για την διατήρηση των στοιχείων του τοπίου, αφού σε πολλές περιπτώσεις η μη σαφής οριοθέτησή τους και η μη συμπερίληψή τους είχε σαν αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητά τους, όπως όταν η έκτασή τους ξεπερνά ένα μέγεθος π.χ. 0,1 εκτάριο στην περίπτωση των μη προσβάσιμων βοσκοτόπων όπως αναφέρεται στο «GUIDANCE DOCUMENT ON THE LAND PARCEL IDENTIFICATION SYSTEM (LPIS)». Ο αποκλεισμός στοιχείων του τοπίου από την επιλεξιμότητα για ενίσχυση λειτουργεί όπως είναι φυσικό ως αντικίνητρο για τη διατήρησή τους.

3.10.4.2 ΚΓΠΚ 9: Απαγόρευση της μετατροπής ή άροσης των μόνιμων βοσκοτόπων που έχουν οριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι βοσκότοποι σε περιοχές του δικτύου Natura 2000

3.10.4.2.1 Συνοπτική περιγραφή των πρακτικών της γεωργικής εκμετάλλευσης

Στις εκτάσεις μόνιμων βοσκοτόπων που βρίσκονται εντός των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000 (Natura), οι οποίοι ανέρχονται σε περίπου 900.000 εκτάρια, δεν επιτρέπεται η άροση, καθώς και η αλλαγή της γεωργικής τους χρήσης από μόνιμους βοσκότοπους.

3.10.4.2.2 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Συνολική ενδεικτική έκταση των περιβαλλοντικά ευαίσθητων μόνιμων λειμώνων σε περιοχές Natura 2000 που καλύπτονται από το πρότυπο ΚΓΠΚ σε εκτάρια:

3.10.4.2.3 Είδος οικείων γεωργών

Όλοι οι γεωργοί που κατέχουν γεωργική γη σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με μόνιμους βοσκότοπους στις περιοχές Natura 2000.

3.10.4.2.4 Επεξήγηση της συμβολής στην επίτευξη του κύριου στόχου του προτύπου ΚΓΠΚ

Με την πλήρη απαγόρευση της μετατροπής των μόνιμων βοσκοτόπων σε όλες τις εκτάσεις επιτυγχάνεται ο στόχος της Πρακτικής.

3.10.5 Πρόσθετα πρότυπα ΚΓΠΚ (κατά περίπτωση)

Δεν υπάρχουν πρόσθετα πρότυπα ΚΓΠΚ.

4 Στοιχεία κοινά σε διάφορες παρεμβάσεις

4.1 Ορισμός και ελάχιστες απαιτήσεις

4.1.1 Γεωργική δραστηριότητα

4.1.1.1 Ορισμός της παραγωγής

Ως παραγωγή νοείται η παραγωγή, η εκτροφή ζώων ή η καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της συγκομιδής, της άμελης, της αναπαραγωγής ζώων και της εκτροφής ζώων για γεωργική εκμετάλλευση.

Για τις αρόσιμες εκτάσεις ως παραγωγή νοείται η ύπαρξη καλλιέργειας ή συγκομιδής προϊόντων ή η ύπαρξη υπολειμμάτων καλλιέργειας.

Για τους δενδρώνες σε παραγωγή νοείται η συγκομιδή καρποφορίας ή το κλάδεμα του δενδρώνα ή η διαχείριση του υπορόφου και της αυτοφυούς βλάστησης ετησίως.

Για τους βοσκότοπους σε παραγωγή νοείται η διατήρηση ζωικού κεφαλαίου τουλάχιστον 0,7 MMZ/εκτάριο.

Ως «γεωργικά προϊόντα» νοούνται τα προϊόντα, εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων, που απαριθμούνται στο παράρτημα I των Συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των δενδρυλλίων περιοδικής υλοτόμησης καθώς και το βαμβάκι.

4.1.1.2 Ορισμός της διατήρησης της γεωργικής έκτασης

4.1.1.2.1 Αρόσιμη γη

Η διατήρηση της γης σε κατάσταση, που να την καθιστά κατάλληλη για βοσκή ή καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών πρακτικών.

Για τις αρόσιμες εκτάσεις ως διατήρηση νοείται η εφαρμογή μίας ελαφράς κατεργασίας του εδάφους (tilling/tillage) ανά έτος. Εξαίρεση από την υποχρέωση ελάχιστης κατεργασίας γίνεται μόνο λόγω εφαρμογής μη κατεργασίας στις εξής περιπτώσεις:

1. στα πλαίσια της ενισχυμένης αιρεσιμότητας π.χ. τυρφώνες και επίσης βάση του GAEC 5 :
2. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% που κινδυνεύουν από διάβρωση, η άροση γίνεται κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.
3. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 12% οι παραγωγοί υποχρεούνται να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιεργήτες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι περιφερειακές αρχές δύνανται με αιτιολογημένη απόφαση τους να μεταβάλλουν τους παραπάνω όρους. Στην απόφαση θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι οι μεταβολές θα έχουν μηδενική ή θετική επίπτωση στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά, φτάνει τα αγροτεμάχια να εφάπτονται. Μπορούν δε να καλύπτονται εν όλω ή εν μέρει από ήδη υπάρχουσες αναβαθμίδες ή/και αναχώματα ή/και λωρίδες άγριας ζωής.
4. Σε αγροτεμάχια με αροτραίες καλλιέργειες και κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται ή άροση των αγροτεμαχίων από τις 1/11 έως και την 15/3.
5. Εφαρμογής προγραμμάτων ή δεσμεύσεων για το κλίμα και το περιβάλλον ή/και επενδύσεων (άρθρα 31, 70, 73).

4.1.1.2.2 Μόνιμες καλλιέργειες

Για τους δενδρώνες ως διατήρηση νοείται η με όποιο τρόπο διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης (περιλαμβάνεται και η κοπή/εναπόθεση) του υπορόφου του δενδρώνα ανά 2 έτη ή η εφαρμογή κλαδέματος κλαδοκάθαρου το αργότερο ανά δύο έτη.

4.1.1.2.3 Μόνιμοι βοσκότοποι

Για τους βοσκότοπους ως διατήρηση νοείται η ελάχιστη βοσκοφόρτωση 0,2 MMZ/εκτάριο.

4.1.2 Γεωργική έκταση

4.1.2.1 Στοιχεία αγροδασοκομικών συστημάτων όταν εγκαθίστανται και/ή διατηρούνται στη γεωργική έκταση

4.1.2.1.1 Αρόσιμη γη

Ως αγροδασικά συστήματα νοούνται συστήματα με δένδρα διάσπαρτα ή και σε σειρές (αυτοφυή συνήθως) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές). Τα δένδρα μπορεί να είναι είτε δασικά (δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια) είτε καρποφόρα/παραγωγικά (εσπεριδοειδή, μηλοειδή και πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές και μαστιχόδεντρα), τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών, κηπευτικών ή/και τη βόσκηση. Τα δένδρα θα πρέπει να έχουν, εάν είναι φυτεμένα σε γραμμές, ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους μεγαλύτερη από δέκα (10) μέτρα. Η απόσταση μεταξύ των δένδρων στην ίδια γραμμή θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη από τέσσερα (4) μέτρα. Δένδρα μπορούν να υπάρχουν και στα όρια του χωραφίου σε μορφή φυτοφράκτη, για να προστατεύει τη γεωργική καλλιέργεια από τον άνεμο και να δημιουργεί μία ζώνη που θα υποστηρίζει την άγρια ζωή. Ο μέγιστος αριθμός δένδρων είναι 250 δένδρα στο εκτάριο.

4.1.2.1.2 Μόνιμες καλλιέργειες

Ως αγροδασικά συστήματα νοούνται συστήματα με δέντρα διάσπαρτα (αυτοφυή συνήθως) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές). Τα δέντρα αυτά μπορεί να είναι είτε δασικά (δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια), είτε καρποφόρα/παραγωγικά (εσπεριδοειδή, μηλοειδή και πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές και μαστιχόδεντρα), τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών, κηπευτικών ή/και τη βόσκηση.

Τα δένδρα θα πρέπει να έχουν, αν είναι φυτεμένα σε γραμμές ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους μεγαλύτερη από δέκα (10) μέτρα. Η απόσταση μεταξύ των δένδρων στην ίδια γραμμή θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη από τέσσερα (4) μέτρα. Δένδρα μπορούν να υπάρχουν και στα όρια του χωραφίου σε μορφή φυτοφράκτη για να προστατεύει τη γεωργική καλλιέργεια από τον άνεμο και να δημιουργηθεί μία ζώνη που θα υποστηρίζει την άγρια ζωή. Ο μέγιστος αριθμός δένδρων είναι 250 δένδρα το εκτάριο.

4.1.2.1.3 Μόνιμοι βοσκότοποι

Τα αγροδασικά περιλαμβάνουν επίσης μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (αραιά δάση) βοσκοτόπων με την κάλυψη των δένδρων μέχρι 40% και υποόροφο με ποώδη και ξυλώδη βλάστηση. Σε αυτήν την περίπτωση η ελάχιστη πυκνότητα δένδρων μπορεί να είναι στα 5 δένδρα/εκτάριο και η μέγιστη στα 40 δένδρα/εκτάριο ανάλογα την κλίση, το είδος των δένδρων και τις κλιματικές συνθήκες.

4.1.2.2 Αρόσιμη γη

4.1.2.2.1 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό της αρόσιμης γης

Ως «αρόσιμη γη» νοείται η γη καλλιεργούμενη για φυτική παραγωγή ή εκτάσεις διαθέσιμες για φυτική παραγωγή αλλά υπό αγρανάπαυση· επιπροσθέτως, καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης, γη καλλιεργούμενη για φυτική παραγωγή ή εκτάσεις διαθέσιμες για φυτική παραγωγή αλλά υπό αγρανάπαυση που τελούν υπό καθεστώς παύσης σύμφωνα με το άρθρο 31 ή το άρθρο 70 ή το πρότυπο ΚΓΠΚ 8 που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος κανονισμού ή σύμφωνα με το άρθρο 22, 23 ή 24 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου(35) ή το άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1698/2005 του Συμβουλίου ή το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

4.1.2.3 Μόνιμες καλλιέργειες

4.1.2.3.1 Ορισμός των φυτωρίων

Ως «φυτώρια» νοούνται οι ακόλουθες εκτάσεις με νεαρά ξυλώδη φυτά που καλλιεργούνται στο ύπαιθρο με σκοπό τη μεταφύτευση:

- (α) φυτώρια αμπέλων και έρριζων υποκειμένων,
- (β) φυτώρια οπωροφόρων δέντρων και φυτών με ράγες,
- (γ) φυτώρια καλλωπιστικών φυτών,
- (δ) εμπορικά φυτώρια δασικών δέντρων, εκτός από αυτά που καλλιεργούνται για τις ανάγκες της ίδιας της εκμετάλλευσης σε δασικές περιοχές,

(ε) φυτώρια δέντρων και θάμνων για φύτευση σε κήπους, πάρκα, παρυφές δρόμων και πρανή (π.χ. φυτών θαμνοστοιχιών, τριανταφυλλιών και άλλων καλλωπιστικών θάμνων, καλλωπιστικών κωνοφόρων), συμπεριλαμβανομένων σε όλες τις περιπτώσεις των υποκειμένων και των νεαρών φυτών τους.

4.1.2.3.2 Ορισμός των πρεμνοφυών δασών μικρού περιήτρου χρόνου

Ως «πρεμνοφυή δάση μικρού περιήτρου χρόνου» νοούνται εκτάσεις που είναι φυτεμένες με είδη δέντρων του κωδικού ΣΟ 0602 90 41 και αποτελούνται από ξυλώδεις πολυετείς καλλιέργειες, με έρριζα υποκείμενα ή παραφυάδες που παραμένουν στο έδαφος μετά τη συγκομιδή και αναπτύσσουν νέους βλαστούς την επόμενη περίοδο. Δεν περιλαμβάνονται τα γένη *Eucalyptus* spp., *Paulownia* spp και *Robinia pseudoacacia*.

Για είδη ταχείας ανάπτυξης του γένους *Populus* spp. και του γένους *Salix* spp. δεν επιτρέπεται η υλοτόμηση φυτείας πριν την παρέλευση 8 ετών από την εγκατάσταση ή περισσότερων από 20 ετών από αυτήν.

Η πυκνότητα φύτευσης θα καθοριστεί ανάλογα με το είδος, τις περιβαλλοντικές συνθήκες στις εφαρμοστικές διατάξεις.

4.1.2.3.3 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό των μόνιμων καλλιεργειών

Ως «μόνιμες καλλιέργειες» νοούνται οι μη εναλλασσόμενες καλλιέργειες, εκτός από τους μόνιμους βοσκότοπους και τους μόνιμους λειμώνες, οι οποίες καταλαμβάνουν τη γη για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών και αποδίδουν επαναλαμβανόμενες συγκομιδές, συμπεριλαμβανομένων των φυτωρίων καθώς και των πρεμνοφυών δασών μικρού περιήτρου χρόνου.

4.1.2.4 Μόνιμοι βοσκότοποι

4.1.2.4.1 Ορισμός των αγρωστωδών και άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών

Ως «αγρωστώδη ή λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά» νοούνται όλα τα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά που παραδοσιακά απαντώνται στους φυσικούς βοσκοτόπους ή συνήθως περιλαμβάνονται σε μείγματα σπόρων προς σπορά βοσκοτόπων ή λιβαδιών, είτε χρησιμοποιούνται για τη βοσκή ζώων είτε όχι.

4.1.2.4.2 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «άροσης» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων

: **Ναι**

4.1.2.4.3 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «καλλιέργειας του εδάφους» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων

: **Ναι**

Για τον ορισμό του μόνιμου λειμώνα και μόνιμου βοσκοτόπου έχει χρησιμοποιηθεί το κριτήριο του μη οργώματος. Συγκεκριμένα ως «μόνιμος λειώνας και μόνιμος βοσκότοπος» θεωρείται η γη που δεν έχει ανασκαλευθεί.

4.1.2.4.4 Απόφαση για τη χρήση του κριτηρίου της «επανασποράς με διάφορα είδη αγρωστωδών» σε σχέση με την ταξινόμηση των μόνιμων βοσκοτόπων και την περιγραφή του σε περίπτωση καταφατικής απάντησης

: **Όχι**

4.1.2.4.5 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων ειδών, όπως δένδρα και/ή θάμνοι που παράγουν ζωοτροφές, υπό την προϋπόθεση ότι επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά

: **Ναι**

4.1.2.4.6 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων ειδών, όπως θάμνων και/ή δένδρων, τα οποία προσφέρονται για βοσκή και/ή που παράγουν ζωοτροφές, όπου τα αγρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά κατά παράδοση δεν κυριαρχούν στις εκτάσεις βοσκής ή απουσιάζουν απ' αυτές
Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων ειδών, όπως θάμνων και/ή δένδρων, τα οποία προσφέρονται για βοσκή και/ή που παράγουν ζωοτροφές, όπου τα αγρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά κατά παράδοση δεν κυριαρχούν στις εκτάσεις βοσκής ή απουσιάζουν απ' αυτές : **Ναι**

α) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, ισχύει για όλα τα κράτη μέλη / όλες τις περιφέρειες; : **Ναι**

β) σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα α), ισχύει μόνο για γη που αποτελεί μέρος καθιερωμένων τοπικών πρακτικών; : **Όχι**

γ) σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα α), δεν περιορίζεται ή δεν εφαρμόζεται σε άλλες περιοχές εκτός των καθιερωμένων τοπικών πρακτικών; : **Όχι**

4.1.2.4.7 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό των μόνιμων βοσκοτόπων

Ως «μόνιμος λειμώνας και μόνιμος βοσκότοπος» (που αναφέρονται από κοινού ως «μόνιμος λειμώνας») θεωρείται η γη που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη αγρωστώδων ή και άλλων ποωδών κτηνοτροφικών φυτών με φυσικό τρόπο (αυτοφυή) ή με καλλιέργεια (σπαρμένα) και δεν έχει περιληφθεί στην αμειψισπορά της εκμετάλλευσης επί πέντε έτη ή και περισσότερο και δεν έχει οργωθεί ή ανασκαλευτεί επί πέντε έτη ή περισσότερο.

Μπορεί να περιλαμβάνει άλλα είδη όπως θάμνους ή/και δένδρα που προσφέρονται για βοσκή αλλά και άλλα είδη όπως θάμνους ή δένδρα που παράγουν ζωοτροφές υπό τον όρο ότι εξακολουθούν να κυριαρχούν τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά.

Η χώρα μας επίσης περιλαμβάνει στην κατηγορία των μόνιμων λειμώνων:

i. γη που προσφέρεται για βοσκή και εντάσσεται σε καθιερωμένες τοπικές πρακτικές όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά δεν επικρατούν σημαντικά παραδοσιακά στις εκτάσεις βοσκής, και
ii. γη που προσφέρεται για βοσκή όπου τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά δεν επικρατούν στις εκτάσεις βοσκής ή απουσιάζουν από αυτές.

Τα αγρωστώδη και λοιπά ποώδη κτηνοτροφικά φυτά θεωρείται ότι επικρατούν εφόσον καλύπτουν άνω του 50 % της επιλέξιμης έκτασης σε επίπεδο αγροτεμαχίου. Καθιερωμένες τοπικές πρακτικές είναι: α) πρακτικές παραδοσιακού χαρακτήρα που εφαρμόζονται συνήθως και/ή β) πρακτικές που είναι σημαντικές για τη διατήρηση των οικοτόπων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 92/43/ ΕΟΚ του Συμβουλίου και βιοτόπων και ενδιαιτημάτων που καλύπτονται από την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

4.1.2.5 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό της γεωργικής έκτασης εν γένει

Δεν αφορά, δεν υπάρχουν άλλες παρατηρήσεις.

4.1.3 Επιλέξιμο εκτάριο

4.1.3.1 Κριτήρια για τον τρόπο καθορισμού της επικράτησης της γεωργικής δραστηριότητας σε περίπτωση που η γη χρησιμοποιείται επίσης για μη γεωργικές δραστηριότητες

Όταν η γεωργική έκταση μίας εκμετάλλευσης χρησιμοποιείται και για μη γεωργικούς σκοπούς, αυτή η μη γεωργική χρήση δεν θα πρέπει να εμποδίζει τη γεωργική δραστηριότητα και να επιβαρύνει την περιβαλλοντική κατάσταση της γεωργικής έκτασης.

Τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό αφορούν στην εντατικότητα, την φύση, την διάρκεια, και την συχνότητα των μη γεωργικών δραστηριοτήτων, πάντα σε σχέση με τους παραπάνω στόχους.

Αναλυτικότερα:

- Το έδαφος δεν επιτρέπεται να βγαίνει μόνιμως εκτός γεωργικής χρήσης (π.χ. οικοδόμηση, σφράγισμα του εδάφους) ή να παραμένει εκτός γεωργικής χρήσης μετά τη λήξη της μη γεωργικής δραστηριότητας.
- Η διάρκεια της μη γεωργικής δραστηριότητας, όταν αυτή δεν είναι συμβατή με τη γεωργική δραστηριότητα, δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μία καλλιεργητική περίοδο (Μάρτιο έως Οκτώβριο).
- Η συχνότητα της μη γεωργικής δραστηριότητας, όταν αυτή συμπίπτει με γεωργική χρήση δεν θα πρέπει να παρεμποδίζει την γεωργική χρήση.
- Τέλος, η εντατικότητα της μη γεωργικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα ως προς τη χρήση και την ποιοτική κατάσταση των φυσικών πόρων της βιοποικιλότητας και του τοπίου, δεν θα πρέπει να προκαλεί σημαντικές επιπτώσεις στη γεωργική γη.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην τήρηση των όρων της ενισχυμένης αιρεσιμότητας κατά τη διάρκεια της μη γεωργικής δραστηριότητας.

4.1.3.2 Κριτήρια που διασφαλίζουν ότι η έκταση βρίσκεται στη διάθεση του γεωργού

Για την επαλήθευση της κατοχής των εκμεταλλεύσεων και ειδικότερα της γης (αγροτεμαχίων) η ελληνική νομοθεσία προβλέπει μόνον: έγγραφο τίτλο ιδιοκτησίας ή έγγραφο συμφωνητικό αγρομίσθωσης. Δεν προβλέπονται άλλες περιπτώσεις προφορικής μίσθωσης ή προφορικής συμφωνίας ή άλλα νομικά έθιμα ή οτιδήποτε άλλο. Κατά την εφαρμογή (υποβολή αιτήσεων), για να επαληθευτεί ότι, η γη χρησιμοποιείται πραγματικά και νόμιμα από τον αγρότη, κατά την σύνταξη της Ενιαίας Δήλωσης, οι γεωργοί οφείλουν να καταθέτουν τα αντίστοιχα έγγραφα ιδιοκτησίας ή αγρομίσθωσης, επί των οποίων διενεργούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι μέσω του Taxis (υποσύστημα μισθώσεων) και του Κτηματολογίου (όπως περιγράφεται και στην ενότητα 7.3).

4.1.3.3 Περίοδος κατά την οποία μια έκταση πρέπει να συμμορφώνεται με τον ορισμό του «επιλέξιμου εκταρίου»

Οι εκτάσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στον ορισμό του επιλέξιμου εκταρίου καθ' όλο το ημερολογιακό έτος, εκτός από περίπτωση ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων.

4.1.3.4 Απόφαση να συμπεριληφθούν οι εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για γεωργική δραστηριότητα μόνο ανά διετία

: **Όχι**

4.1.3.5 Απόφαση σχετικά με τη συμπερίληψη άλλων χαρακτηριστικών τοπίου (εκείνων που δεν προστατεύονται από το ΚΓΠΚ), υπό την προϋπόθεση ότι δεν επικρατούν και δεν παρεμποδίζουν σημαντικά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας λόγω της έκτασης την οποία καταλαμβάνουν

: **Όχι**

4.1.3.6 Απόφαση σχετικά με τους μόνιμους βοσκοτόπους με διάσπαρτα μη επιλέξιμα χαρακτηριστικά, για την εφαρμογή σταθερών συντελεστών μείωσης για τον προσδιορισμό της έκτασης που θεωρείται επιλέξιμη

: **Ναι**

Επιλεξιμότητα βοσκοτοπικών εκτάσεων:

Για να είναι επιλέξιμες οι βοσκοτοπικές εκτάσεις πρέπει:

(α) Να υπάγονται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- **Λιβάδια:** Πρόκειται για εκτάσεις με πυκνή κάλυψη από ποώδη βλάστηση, στην οποία κυριαρχούν τα αγρωστώδη φυτά. Χρησιμοποιούνται κυρίως για βόσκηση, αλλά μπορεί να γίνεται και μηχανική συγκομιδή της ζωοτροφής. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνουν διάσπαρτη ξυλώδη βλάστηση και δέντρα (<30 % της έκτασής τους), καθώς και κτηνοτροφικές υποδομές (φράκτες, καταλύματα ζώων, ποτίστρες κ.τ.λ.). Αντιστοιχούν στην κλάση 2.3.1 Copernicus - Corine Land Cover (2018).
- **Φυσικοί Βοσκότοποι:** Οι φυσικοί βοσκότοποι είναι περιοχές με ποώδη βλάστηση στην οποία κυριαρχούν τα αγρωστώδη (μέγιστο ύψος βλάστησης τα 150cm) που καλύπτει τουλάχιστον το 50% της επιφάνειάς τους. Επίσης, μπορούν να περιλαμβάνουν και ξυλώδη βλάστηση (<50% της έκτασης) και διάσπαρτα δέντρα (< 30 % της έκτασης). Συχνά περιλαμβάνουν ανώμαλες και ανισόπεδες επιφάνειες εδάφους με απότομες κλίσεις καθώς και βραχώδεις εκτάσεις ή χερσότοπους που δεν ξεπερνούν το 50% της έκτασης. Αντιστοιχούν στην κλάση 3.2.1 Copernicus - Corine Land Cover (2018).
- **Θαμνότοποι και Χερσότοποι:** Βλάστηση με χαμηλή και κλειστή εδαφοκάλυψη όπου κυριαρχούν οι θάμνοι, οι χαμηλής ανάπτυξης θάμνοι και η ποώδης βλάστηση. Η έκταση μπορεί να περιλαμβάνει και δέντρα (με ύψος μικρότερο των 3 μέτρων) καθώς και χερσότοπους (<50% της επιφάνειάς τους). Αντιστοιχούν στην κλάση 3.2.2 Copernicus - Corine Land Cover (2018).
- **Σκληροφυλλική Βλάστηση:** Εκτάσεις με θαμνώδη σκληροφυλλική βλάστηση (μακκία, φρυγανώδη) η οποία χαρακτηρίζεται από φυτά συνήθως αειθαλή με σκληρά φύλλα και κοντά μεσογονάτια διαστήματα. Η συγκεκριμένη βλάστηση εκτός από σκληροφυλλικούς θάμνους και

χαμηλού ύψους θάμνους, περιλαμβάνει και διάσπαρτα σκληροφυλλικά δέντρα (<30% της επιφάνειάς τους), ποώδη βλάστηση αλλά και βραχώδεις εκτάσεις (<50% της έκτασής τους).

(β) Να μην περιλαμβάνει μη επιλέξιμα τμήματα και ειδικότερα:

- Όπως αυτά ορίζονται στην ενότητα 7.3.1.1.1
- Φυσικά στοιχεία μεγέθους άνω των 100m²: φυσικές επιφάνειες νερού, πετρώδεις - βραχώδεις επιφάνειες, συμπαγείς και αδιαπέραστες συστάδες θάμνων, μη φυσική ή γεωργική βλάστηση. Ειδικά στην περίπτωση των συμπαγών και αδιαπέραστων συστάδων θάμνων, αυτές θεωρούνται μη επιλέξιμες, εφόσον δεν είναι δυνατόν να διέρχεται ένας άνθρωπος ανάμεσά τους (ελάχιστη απόσταση 0,30μ).

(γ) Στις περιπτώσεις που εντός βοσκοτοπικής έκτασης υπάρχουν διάσπαρτα φυσικά στοιχεία ξυλώδους βλάστησης, τα οποία είναι προσβάσιμα από τα ζώα και μπορούν να καταναλωθούν από αυτά, είναι επιλέξιμα υπό προϋποθέσεις, ήτοι:

- Δέντρα απομονωμένα ή διάσπαρτα, όποιο και αν είναι το μέγεθός τους, μαζί με τον υποόροφο αυτών, και εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.
- Ακανθώδεις θάμνοι ύψους μικρότερου του 1,50m μαζί με τον υποόροφο αυτών, εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.
- Οποιαδήποτε βλάστηση που καταναλώνεται από τα ζώα, ύψους μικρότερου του 1,50 m μαζί με τον υποόροφο αυτών, εφόσον μπορεί ένας άνθρωπος να διέρχεται ανάμεσά τους, ήτοι η μεταξύ τους απόσταση είναι τουλάχιστον 30 cm.

(δ) Να ασκείται κτηνοτροφική δραστηριότητα. Ως κριτήρια άσκησης κτηνοτροφικής δραστηριότητας, κατά περίπτωση, που εφόσον υπάρχουν, καθιστούν την έκταση κατάλληλη για βόσκηση, θεωρούνται τα παρακάτω:

- Οδικό δίκτυο: πρωτεύον, δευτερεύον και αγροτικό οδικό δίκτυο της χώρας, καθώς και τα μονοπάτια.
- Σταβλικές εγκαταστάσεις: τεχνητές εγκαταστάσεις στέγασης του ζωικού κεφαλαίου.
- Κατάλυμα κτηνοτρόφου: τεχνητές εγκαταστάσεις στέγασης - κατάλυσης του κτηνοτρόφου.
- Λειτουργικά σημεία ποτίσματος, φυσικά ή τεχνητά.
- Περιττώματα σε σημαντικές ποσότητες. Συνήθως εντοπίζονται πλησίον σταβλικών εγκαταστάσεων.

Τα παραπάνω κριτήρια δεν συντρέχουν σωρευτικά στη βοσκοτοπική έκταση. Αρκεί, κατά περίπτωση, η παρουσία έως δυο (2) εκ των παραπάνω εφόσον επιβεβαιώνεται η αντιστοίχιση με τις περιγραφόμενες κατηγορίες του σημείου (α) παρούσας παραγράφου.

(ε) Να εμπίπτει σε βοσκοτοπική έκταση με συντελεστή επιλεξιμότητας των κλάσεων 2 έως 5 του κάτωθι πίνακα:

Κλάση	Εκτιμώμενο (με φωτοερμηνεία) ποσοστό επιλέξιμης έκτασης για βοσκότοπο	Τελικό ποσοστό επιλεξιμότητας βοσκοτόπου την εφαρμογή του pro rata συστήματος
1	Από 0% έως και 25%	0%
2	Από 25% έως και 50%	37,5%
3	Από 50% έως και 70%	60%
4	Από 70% έως και 90%	80%
5	Από 90% έως και 100%	100%

4.1.3.7 Απόφαση για τη διατήρηση της επιλεξιμότητας των προηγούμενων επιλέξιμων εκτάσεων όταν αυτές δεν πληρούν πλέον τον ορισμό του «επιλέξιμου εκταρίου» σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) του ΚΣΣ ως αποτέλεσμα της χρήσης εθνικών συστημάτων οι όροι των οποίων είναι

σύμφωνα με τις παρεμβάσεις που καλύπτονται από το ολοκληρωμένο σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 63 παράγραφος 2 του οριζόντιου κανονισμού (ΕΕ) που επιτρέπει την παραγωγή προϊόντων που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα 1 μέσω της καλλιέργειας ελαιωδών γαιών και τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των σχετικών με το περιβάλλον και το κλίμα στόχων του ΚΣΣ

: Όχι

4.1.4 Ενεργός γεωργός

4.1.4.1 Κριτήρια για τον προσδιορισμό των γεωργών που έχουν ελάχιστο επίπεδο γεωργικής δραστηριότητας

Ενεργός Γεωργός είναι αυτός που ασκεί γεωργική δραστηριότητα όπως περιγράφεται στις ενότητες 4.1.1.1 και 4.1.1.2 και πληροί μία τουλάχιστον από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Έλαβε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος έως 5.000 € άμεσες ενισχύσεις,
- Έλαβε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000 € και αποδεικνύει ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων, που αποκτήθηκαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία,
- Αποδεικνύει ότι το εισόδημα που απέκτησε από γεωργικές δραστηριότητες κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος είναι τουλάχιστον 10% έναντι των συνολικών εσόδων που απέκτησαν κατά το ίδιο φορολογικό έτος.

4.1.4.2 Απόφαση για τη χρήση αρνητικού καταλόγου μη γεωργικών δραστηριοτήτων ως συμπληρωματικού εργαλείου

: Ναι

Δεν θεωρούνται ως «ενεργοί γεωργοί» όσοι λαμβάνουν ενισχύσεις άνω των 5.000 € και διευθύνουν εταιρείες που δεν έχουν κύριο στόχο τους τη γεωργία (όπως αεροδρόμια, κάμπινγκ, ξενοδοχεία, γήπεδα, κτηματομεσιτικές εταιρείες, εκπαιδευτικά ιδρύματα).

Παρόλα αυτά θεωρούνται ως «ενεργοί γεωργοί» οι γεωργοί που διευθύνουν τους παραπάνω τύπους επιχειρήσεων, αρκεί οι γεωργικές δραστηριότητες να αποτελούν τουλάχιστον το 1/3 του κύκλου εργασιών της εταιρίας.

4.1.4.3 Απόφαση για τον καθορισμό του ποσού άμεσων ενισχύσεων που δεν υπερβαίνει τα 5 000 EUR, βάσει του οποίου οι γεωργοί θα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση «ενεργοί γεωργοί»

: Ναι

Όπως φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί, με βάση τη χρονολογική σειρά του μέσου όρου των «επαγγελματικών» εκμεταλλεύσεων, που αντιπροσωπεύει το δείγμα του FADN/RICA για την Ελλάδα, των ύψους των άμεσων ενισχύσεων κυμαίνεται γύρω από τις 5.000 €/εκμετάλλευση, που αντιστοιχεί στο 45%-50% του διαμορφούμενου Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος (Family Farm Income), συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανθεκτικότητα (resilience) του επιταχυνόμενου γεωργικού εισοδήματος των παραγωγών.

Year	Member State	(SE420) Farm Net Income (€)	(SE606) Total direct payments (€)	Total direct payment/Family Farm Income
2004	(EL) Greece	12.209	4.488	37%
2005	(EL) Greece	14.076	4.847	34%
2006	(EL) Greece	14.065	5.858	42%
2007	(EL) Greece	14.726	5.503	37%
2008	(EL) Greece	13.601	5.915	43%
2009	(EL) Greece	13.098	5.819	44%

2010	(EL) Greece	13.851	5.986	43%
2011	(EL) Greece	12.228	5.921	48%
2012	(EL) Greece	11.330	6.143	54%
2013	(EL) Greece	10.247	6.022	59%
2014	(EL) Greece	11.611	5.817	50%
2015	(EL) Greece	10.515	5.065	48%
2016	(EL) Greece	10.877	5.288	49%
2017	(EL) Greece	11.925	5.268	44%
2018	(EL) Greece	9.818	5.243	53%
2019	(EL) Greece	9.986	5.158	52%
2020	(EL) Greece	11.209	4.707	42%

Source: database FADN

Ακόμη από στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2018: οι αιτούντες ήταν 649.320 και έλαβαν άμεσες ενισχύσεις κάτω των 5000€, οι 532.084 εκμεταλλεύσεις. Συνεπώς το όριο των 5.000 € διασφαλίζει και την απλούστευση/μείωση διοικητικού φόρτου, για την διαχείριση των άμεσων ενισχύσεων.

4.1.5 Νέος γεωργός

4.1.5.1 Ανώτατο όριο ηλικίας

Ανώτατο όριο ηλικίας: **40**

4.1.5.2 Προϋποθέσεις για την ιδιότητα του «υπεύθυνου της γεωργικής εκμετάλλευσης»

Φυσικά Πρόσωπα: Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά (αστική ευθύνη) και οικονομικά (φορολογική ευθύνη) υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της (αστική και φορολογική ευθύνη διαχείρισης).

Νομικά πρόσωπα: Τα νομικά πρόσωπα πρέπει να ανήκουν κατά κύριο λόγο σε νέο γεωργό (ο νέος γεωργός μετέχει στο κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51%). Στο πρόσωπο του νέου γεωργού πρέπει να συντρέχουν όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις των φυσικών προσώπων.

4.1.5.3 Κατάλληλη εκπαίδευση και/ή δεξιότητες που απαιτούνται

Κατ' ελάχιστο, επίπεδο γνώσεων 4 (Επαγγελματική Σχολή ή Λύκειο) ή εναλλακτικά εκπαίδευση γεωτεχνικής κατεύθυνσης (κατ' ελάχιστο 150 ωρών) που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος (μη τυπικής εκπαίδευσης-βεβαίωση από την αρμόδια αρχή) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

Εάν δεν καλύπτονται τα ελάχιστα **εκπαιδευτικά προσόντα** οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να διαθέτουν **επαγγελματικά προσόντα** ως εξής:

Άσκηση του επαγγέλματος του αγρεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας ή εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

4.1.5.4 Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τον ορισμό του γεωργού νεαρής ηλικίας

Άσκηση του επαγγέλματος του αγρεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας η εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες). και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

4.1.6 Νέος γεωργός

4.1.6.1 Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να θεωρείται «υπεύθυνος της εκμετάλλευσης» για πρώτη φορά

Φυσικά Πρόσωπα: Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά (αστική ευθύνη) και οικονομικά (φορολογική ευθύνη) υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της (αστική και φορολογική ευθύνη διαχείρισης).

Νομικά πρόσωπα: Τα νομικά πρόσωπα πρέπει να ανήκουν κατά κύριο λόγο σε νέο γεωργό (ο νέος γεωργός μετέχει στο κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51%). Στο πρόσωπο του νέου γεωργού πρέπει να συντρέχουν όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις των φυσικών προσώπων.

4.1.6.2 Κατάλληλη εκπαίδευση και δεξιότητες που απαιτούνται

Κατ' ελάχιστο, επίπεδο γνώσεων 4 (Επαγγελματική Σχολή ή Λύκειο) ή εναλλακτικά εκπαίδευση γεωτεχνικής κατεύθυνσης (κατ' ελάχιστο 150 ωρών) που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος (μη τυπικής εκπαίδευσης-βεβαίωση από την αρμόδια αρχή) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

Εάν δεν καλύπτονται τα ελάχιστα **εκπαιδευτικά προσόντα** οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να διαθέτουν **επαγγελματικά προσόντα** ως εξής:

Άσκηση του επαγγέλματος του αγροεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας ή εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

4.1.7 Ελάχιστες απαιτήσεις για τη λήψη άμεσων ενισχύσεων

4.1.7.1 Κατώτατο όριο

Κατώτατο όριο σε εκτάρια:

Κατώτατο όριο σε EUR: **150**

4.1.7.2 Επεξήγηση

Όπου το διοικητικό κόστος υπερβαίνει το ύψος των άμεσων ενισχύσεων δεν καταβάλλονται άμεσες ενισχύσεις. Πιο συγκεκριμένα: Δεν χορηγούνται άμεσες ενισχύσεις σε γεωργούς όταν το συνολικό ποσό των προς καταβολή άμεσων ενισχύσεων προ της ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και της εφαρμογής διοικητικών κυρώσεων για δεδομένο ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τα 150 €.

Το συγκεκριμένο μέτρο δεν εφαρμόζεται για γεωργούς των οποίων η έδρα της εκμετάλλευσης βρίσκεται στα μικρά νησιά του Αιγαίου.

4.1.8 Άλλοι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στο σχέδιο της ΚΓΠ

Τίτλος	Περιγραφή
--------	-----------

4.2 Στοιχείο σχετικά με τις άμεσες ενισχύσεις

4.2.1 Περιγραφή του καθορισμού των δικαιωμάτων ενίσχυσης, κατά περίπτωση, και της λειτουργίας του αποθεματικού

4.2.1.1 Δικαιώματα

Εξακολουθείτε να χρησιμοποιείτε δικαιώματα τουλάχιστον για το πρώτο έτος εφαρμογής του (κανονισμού για το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ); : **Ναι**

Εάν ναι, σχεδιάζετε να σταματήσετε να χρησιμοποιείτε δικαιώματα κατά τη διάρκεια της περιόδου; : **Όχι**

4.2.1.2 Εδαφικοποίηση

Εφαρμόζετε την εδαφική διάσταση της βασικής εισοδηματικής στήριξης; (άρθρο 22 παράγραφος 2) : **Ναι**

Κωδικός	Ονομασία της ομάδας εδαφών	Περιγραφή
ΠΕ1	Περιφέρεια Βοσκοτόπων	Περιλαμβάνει εκτάσεις βοσκοτόπων
ΠΕ2	Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	Περιλαμβάνει αροτραίες καλλιέργειες.
ΠΕ3	Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	Περιλαμβάνει γεωργικούς δενδρώνες και αμπελώνες.

Διαφοροποιείτε το σύστημα δικαιωμάτων ανάλογα με την ομάδα εδαφών; : **Ναι**

Μπορείτε να εξηγήσετε την επιλογή σας;

Κατά την περίοδο 2023-2027, η Ελλάδα εφαρμόζει το Καθεστώς Βασικής Εισοδηματικής Στήριξης για τη Βιωσιμότητα σε περιφερειακό επίπεδο, δηλ. τα δικαιώματα ενίσχυσης χορηγούνται ανά αγρονομική περιφέρεια (Βοσκότοπων, Αροτραίων Καλλιεργειών και Μόνιμων Καλλιεργειών), όπως και στις περιόδους 2014-2020 και 2021-2022.

Προκειμένου οι επιλογές της περιφερειοποίησης να ανταποκρίνονται στις συνθήκες της ελληνικής γεωργίας και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις αξίες των γεωργικών γαιών, επιλέχθηκε η διαίρεση στις τρεις προαναφερθείσες περιφέρειες, με κριτήρια αγρονομικά, οικονομικά και χρήσεων γης. Οι τρεις αγρονομικές περιφέρειες εμφανίζουν σημαντικές διαφορές ως προς τα κριτήρια αυτά:

- Η παραγωγικότητα του εδάφους: Οι βοσκότοποι στην Ελλάδα αποτελούν γαίες χαμηλής αξίας και παραγωγικότητας οι οποίες κατά το 95% είναι δημόσιες εκτάσεις, που ενοικιάζονται στους κτηνοτρόφους έναντι χαμηλού αντιτίμου. Αντίθετα, οι αρόσιμες εκτάσεις αποτελούν γαίες υψηλής και μέσης παραγωγικότητας και αξίας, με τιμές και ενοίκια γης σημαντικά υψηλότερα από αυτές των βοσκοτόπων.
- Τα εφαρμοζόμενα γεωργικά παραγωγικά συστήματα: παρά τη μεγάλη κλαδική ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, τα γεωργικά παραγωγικά συστήματα ομαδοποιούνται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, με βάση τα χαρακτηριστικά των επιμέρους κλάδων παραγωγής: τις αροτραίες καλλιέργειες, τις δενδρώδεις-μόνιμες καλλιέργειες και τους βοσκότοπους/κτηνοτροφία.
- Οι γαίες με μόνιμες καλλιέργειες διαθέτουν μόνιμο επενδυμένο κεφάλαιο (φυτικό και άλλων κατηγοριών), το οποίο αυξάνει την αξία της γης, ενώ παράλληλα περιορίζει τις εναλλακτικές επιλογές καλλιέργειας των γεωργών. Στις μόνιμες καλλιέργειες, ιδιαίτερα τις δενδρώδεις, απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για την προσαρμογή τους σε μεταβολές της ζήτησης, π.χ. με αλλαγές σε καλλιεργούμενες ποικιλίες δένδρων. Έχουν επίσης πολύ μεγάλες απαιτήσεις σε επενδύσεις, ενώ οι εισοδηματικές ανάγκες των αντίστοιχων εκμεταλλεύσεων είναι πολύ υψηλές, τουλάχιστον για την χρονική περίοδο που οι καλλιέργειες βρίσκονται στο αρχικό στάδιο της ανάπτυξης, δηλαδή δεν έχουν φτάσει στο στάδιο της πλήρους παραγωγής (8-10 χρόνια ανάλογα με το είδος των δένδρων και του αμπελιού). Το παραγωγικό σύστημα της κτηνοτροφίας των μηρυκαστικών από την άλλη πλευρά, έχει πολλές άλλες ιδιαιτερότητες, καθώς, π.χ. χρησιμοποιεί όχι μόνο τους βοσκότοπους αλλά και προϊόντα κλάδων φυτικής παραγωγής (ζωοτροφές) για την παραγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης.
- Το οικονομικό μέγεθος: Το μεγαλύτερο οικονομικό μέγεθος ανά εκμετάλλευση παρατηρείται στους κλάδους της κτηνοτροφίας, έπονται οι μόνιμες καλλιέργειες (με την εξαίρεση της

ελαιοκομίας) και τέλος οι ετήσιες-αροτραίες καλλιέργειες (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2, ενότητα 2.9.6).

- Το οικονομικό αποτέλεσμα: το γεωργικό εισόδημα - στο σύνολο της εκμετάλλευσης και ανά εκτάριο - που προκύπτει από τους κλάδους αυτούς, ακολουθεί την ίδια σειρά με την προαναφερθείσα στο οικονομικό μέγεθος (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2, ενότητα 2.5.7).

Ορισμός της ομάδας εδαφών	Χρησιμοποιείτε δικαιώματα σε αυτήν την ομάδα εδαφών;	Σκοπεύετε να σταματήσετε να χρησιμοποιείτε δικαιώματα κατά τη νέα περίοδο προγραμματισμού μετά το 2020 (άρθρο 19 παράγραφος 2);	Εάν ναι, ποιο είναι το πρώτο έτος χωρίς δικαιώματα (άρθρο 23 παράγραφος 2);	Εξήγηση
ΠΕ1	x	x		Η αγρονομική αυτή περιφέρεια περιλαμβάνει εκτάσεις βοσκοτόπων, που χρησιμοποιούνται για τη βόσκηση ζωικού κεφαλαίου, π.χ. αιγοπροβάτων και βοοειδών
ΠΕ2	x	x		Η αγρονομική αυτή περιφέρεια περιλαμβάνει διάφορες αροτραίες καλλιέργειες, όπως π.χ. δημητριακά, κηπευτικά, ζωοτροφές, καλλιέργειες για σποροπαραγωγή
ΠΕ3	x	x		Η αγρονομική αυτή περιφέρεια περιλαμβάνει δενδρώδεις καλλιέργειες, όπως π.χ. ελαιοκαλλιέργεια, εσπεριδοειδή, πυρηνόκαρπα κ.ά., καθώς και αμπελώνες.

4.2.1.3 Σύστημα εσωτερικής σύγκλισης

Διαφοροποιείτε τη μέθοδο της εσωτερικής σύγκλισης ανάλογα με την ομάδα εδαφών; : **Όχι**

Εφαρμόζετε «ενιαίο συντελεστή» από το πρώτο έτος; : **Όχι**

Κωδικός μεθόδου σύγκλισης

Έτος-στόχος για το ανώτατο όριο της αξίας των δικαιωμάτων (άρθρο 24 παράγραφος 3) σε EUR/δικαίωμα

Ανώτατο όριο της αξίας των δικαιωμάτων (άρθρο 24 παράγραφος 3)

Έτος-στόχος για το ελάχιστο ποσοστό σύγκλισης (άρθρο 24 παράγραφος 5) **2026**

Ελάχιστη μοναδιαία αξία ως % του προβλεπόμενου μέσου μοναδιαίου ποσού για τη βασική εισοδηματική στήριξη για το έτος-στόχο (άρθρο 24 παράγραφος 5) **100.0**

Μέτρα σύγκλισης (άρθρο 24 παράγραφος 4) **2026, 2025, 2024, 2023**

Χρηματοδότηση της σύγκλισης (άρθρο 24 παράγραφος 6)

Για την περίοδο 2023-2026 θα πραγματοποιηθεί σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης προς ενιαία τιμή μονάδας («flat rate») σε επίπεδο αγρονομικής περιφέρειας, σε τέσσερα ισόποσα βήματα δηλ. στα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026. Αυτό σημαίνει ότι το 2026, εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, η μοναδιαία αξία όλων των δικαιωμάτων ενίσχυσης θα εξισωθεί με τον περιφερειακό μέσο όρο, δηλ. με τη μέση αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης της εν λόγω περιφέρειας. Η σύγκλιση αυτή της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης, αναμφίβολα θα συμβάλει στην επίλυση ενός από τα σοβαρότερα προβλήματα, που είναι η ανισοκατανομή των άμεσων ενισχύσεων, η οποία, όπως διαπιστώθηκε και στη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1, παρουσίασε διαχρονική επιδείνωση, αφού την περίοδο 2012-2019, η τιμή του δείκτη Gini που αναφέρεται στην κατανομή των άμεσων ενισχύσεων, αυξήθηκε από 0,591 σε 0,664.

Από την άλλη πλευρά, η διαδικασία της εσωτερικής σύγκλισης θα επηρεάσει αρνητικά τις εκμεταλλεύσεις μικρού και μικρομεσαίου μεγέθους, πολλές από τις οποίες έχουν υψηλή μοναδιαία αξία δικαιωμάτων, επειδή είχαν θεμελιώσει ιστορικά δικαιώματα από καλλιέργειες υψηλής στρεμματικής αξίας, όπως π.χ. ο καπνός, η σταφίδα, τα τεύτλα, κ.ά. Με την εσωτερική σύγκλιση, οι εκμεταλλεύσεις αυτές θα χάσουν ένα μέρος από την αξία των δικαιωμάτων τους, δηλ. ένα μέρος της βασικής ενίσχυσης που δικαιούνται. Όμως, η χορήγηση της αναδιανεμητικής ενίσχυσης θα αναπληρώσει αυτή τη μείωση.

Επομένως, η σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης, σε συνδυασμό με την αναδιανεμητική στήριξη θα οδηγήσει σε δικαιότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή της στήριξης στη γεωργία.

Η όποια ανακατανομή των κονδυλίων της βασικής ενίσχυσης θα πραγματοποιείται εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, δηλ. κάθε αύξηση σε αξία δικαιωμάτων θα χρηματοδοτείται από αντίστοιχες μειώσεις εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, χωρίς να δημιουργούνται πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες.

Εφαρμόζετε τη μείωση μόνο σε μέρος των δικαιωμάτων ενίσχυσης που υπερβαίνει το μέσο προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (άρθρο 20 παράγραφος 6 δεύτερη παράγραφος); : **Όχι**

Εφαρμόζετε τη μέγιστη μείωση της μοναδιαίας αξίας του δικαιώματος; (άρθρο 24 παράγραφος 7) : **Όχι**

Εάν επιτευχθεί ενιαίος συντελεστής έως το έτος-στόχο, ποια είναι η τιμή του ενιαίου συντελεστή; (άρθρο 24 παράγραφος 4) σε EUR/δικαίωμα

Εξήγηση

Εκτιμάται ότι η αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης μπορεί να υπερβεί μέχρι 25% την ενιαία περιφερειακή αξία κάθε δικαιώματος. Η υπέρβαση αυτή μπορεί να προκύψει από ενδεχόμενη υπο-απορρόφηση των οικολογικών σχημάτων κατά τα δυο πρώτα έτη εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου αλλά και άλλων παρεμβάσεων (π.χ. συνδεδεμένες ενισχύσεις). Επίσης, η διακύμανση αυτή προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου να μην υπάρξει απώλεια πόρων.

Πιθανή πρόσθετη επεξήγηση των κανόνων σύγκλισης

Δεν αφορά.

4.2.1.4 Λειτουργία του αποθεματικού

Εφαρμόζετε αποθεματικό σε κάθε ομάδα εδαφών (άρθρο 26 παράγραφος 2); : **Ναι**

Διαφοροποιείτε τη μέθοδο δημιουργίας του αποθεματικού ανάλογα με την ομάδα εδαφών; : **Ναι**

Περιγραφή του συστήματος δημιουργίας του αποθεματικού

Το απόθεμα δημιουργείται από γραμμική ποσοστιαία μείωση ποσοστού 3%, του ανώτατου ορίου του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης σε εθνικό επίπεδο. Το απόθεμα θα εφαρμοστεί σε επίπεδο αγρονομικών περιφερειών, δυνατότητα η οποία προβλέπεται στα άρθρα 26(2) και 22(2) του Κανονισμού 2021/2115. Ειδικότερα, στην περίοδο 2023-2027, το συνολικό ποσό του αποθέματος θα κατανεμηθεί στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες, με τα ίδια ποσοστά με τα οποία κατανέμεται και το συνολικό ποσό της Βασικής Εισοδηματικής Στήριξης για τη Βιωσιμότητα (BISS), δηλ. το 46% στην περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών, το 28% στην περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών και το 27% στην περιφέρεια των βοσκοτόπων.

Κατηγορίες επιλέξιμων γεωργών και άλλοι κανόνες σχετικά με τις κατανομές από το αποθεματικό. (άρθρο 26)

Τίτλος της κατηγορίας	Περιγραφή	Κανόνες	Προτεραιότητα
-----------------------	-----------	---------	---------------

Κανόνες σχετικά με τη χρηματοοικονομική αναπλήρωση του αποθεματικού

Το αποθεματικό αναπληρώνεται με ποσά που προκύπτουν από:

(α) δικαιώματα ενίσχυσης, τα οποία δεν συνεπάγονται καταβολές ενισχύσεων επί δύο συναπτά έτη, λόγω:

(i) μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του ενεργού γεωργού,

(ii) μη τήρησης της ελάχιστης προϋπόθεσης για τη λήψη άμεσων ενισχύσεων, του ποσού των 150 €,

(β) δικαιώματα ενίσχυσης που δεν έχουν ενεργοποιηθεί επί δύο συναπτά έτη, εκτός κι αν η ενεργοποίηση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων. Για τον καθορισμό των ιδιόκτητων ή μισθωμένων δικαιωμάτων του γεωργού, που επιστρέφονται στο απόθεμα, δίνεται προτεραιότητα στα δικαιώματα με την χαμηλότερη αξία.

(γ) δικαιώματα ενίσχυσης που επιστρέφονται εκουσίως από τους γεωργούς.

δ) αδικαιολογήτως χορηγηθέντα δικαιώματα ενίσχυσης.
ε) γραμμική μείωση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης σε περιφερειακό επίπεδο, όταν το απόθεμα δεν επαρκεί για την κάλυψη των περιπτώσεων χορήγησης δικαιωμάτων ενίσχυσης σε γεωργούς νεαρής ηλικίας και σε γεωργούς που αρχίζουν τη γεωργική τους δραστηριότητα.
στ) Κατά την οριστική μεταβίβαση ή μίσθωση δικαιωμάτων ενίσχυσης χωρίς γη.

Κανόνες σχετικά με τη λήξη ισχύος των δικαιωμάτων ενίσχυσης και την επιστροφή σε αποθεματικό

Στη νέα περίοδο θα ισχύει η επιστροφή στο Απόθεμα των μη ενεργοποιηθέντων δικαιωμάτων ενίσχυσης για δύο συνεχόμενα έτη, όπως ισχύει και σήμερα.

Οι προϋποθέσεις για να πραγματοποιηθεί η εν λόγω επιστροφή είναι:

- μη τήρηση της ελάχιστης προϋπόθεσης για τη λήψη άμεσων ενισχύσεων του ποσού των 150 €, επί δύο συναπτά έτη,
- μη ενεργοποίηση δικαιωμάτων ενίσχυσης επί δύο συναπτά έτη, εκτός κι αν η ενεργοποίηση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων.

Διευκρινίζεται ότι το ίδιο ισχύει και για την περίοδο 2022-2023. Συγκεκριμένα, εφόσον τα δικαιώματα δεν ενεργοποιηθούν κατά τη διετία 2022-2023, αυτά επιστρέφονται στο απόθεμα.

Άλλα στοιχεία σχετικά με το αποθεματικό

Δεν υπάρχουν πρόσθετα στοιχεία.

4.2.1.5 Κανόνες σχετικά με τις μεταβιβάσεις δικαιωμάτων ενίσχυσης (εάν υπάρχουν)

Τα δικαιώματα ενίσχυσης μεταβιβάζονται μόνο σε ενεργούς γεωργούς. Τα δικαιώματα ενίσχυσης μεταβιβάζονται μόνο εντός της αγρονομικής περιφέρειας όπου χορηγήθηκαν.

Κατά την οριστική μεταβίβαση ή μίσθωση δικαιωμάτων ενίσχυσης χωρίς γη, παρακρατείται το 25% του αριθμού των δικαιωμάτων ενίσχυσης υπέρ του αποθέματος. Διευκρινίζεται ότι η μείωση κατά 25% αφορά τον αριθμό και όχι την αξία των δικαιωμάτων που μεταβιβάζονται.

Από την εφαρμογή του κανόνα εξαιρούνται οι συγγενείς πρώτου βαθμού και οι σύζυγοι. Επίσης, η παρακράτηση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση μεταβίβασης δικαιωμάτων λόγω κληρονομιάς.

Τα αποκτούμενα από το απόθεμα δικαιώματα δεν μπορούν να επαναμεταβιβαστούν (με πώληση ή ενοικίαση) για μια πενταετία από την έναρξη της απόκτησης.

4.2.2 Μείωση των άμεσων ενισχύσεων

4.2.2.1 Περιγραφή της μείωσης και/ή του ανώτατου ορίου των άμεσων ενισχύσεων

Εφαρμόζετε τη μείωση των ενισχύσεων; : **Όχι**

Εφαρμόζετε ανώτατο όριο (δηλ. μείωση κατά 100 %); : **Όχι**

Εξηγήσεις

4.2.2.2 Αφαίρεση του κόστους εργασίας

Εφαρμόζετε την αφαίρεση του κόστους εργασίας; : **Όχι**

4.2.2.3 Εκτιμώμενο προϊόν της μείωσης των άμεσων ενισχύσεων και της επιβολής ανώτατου ορίου για κάθε έτος

Έτος υποβολής αιτήσεων	2023	2024	2025	2026	2027	Εξηγήσεις
Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	
Συνολικό ετήσιο εκτιμώμενο προϊόν (EUR)	0	0	0	0	0	
— χρήση για αναδιανεμητική ενίσχυση (EUR)	0	0	0	0	0	
— χρήση για άλλες παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων (EUR)	0	0	0	0	0	
— μεταφορά στο ΕΓΤΑΑ (EUR)	0	0	0	0	0	

4.2.3 Εφαρμογή σε επίπεδο μελών νομικών προσώπων ή ομάδων / σε επίπεδο ομίλου συνδεδεμένων νομικών οντοτήτων (άρθρο 110)

— Εφαρμογή κατώτατων ορίων / ορίων που καθορίζονται στον [ΚΣΣ] ή στον [οριζόντιο κανονισμό] σε επίπεδο μελών νομικών προσώπων ή ομάδων:

άρθρο 17 παράγραφος 4 του [ΚΣΣ] Μείωση ενισχύσεων

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

Άρθρο 29 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο του [ΚΣΣ] Συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 30 παράγραφος 4 του [ΚΣΣ] Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 17 παράγραφος 1 του [ΚΣΣ] Δημοσιονομική πειθαρχία

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

— Όταν καθορίζονται κατώτατα όρια / όρια από το κράτος μέλος, εφαρμογή των εν λόγω κατώτατων ορίων / ορίων σε επίπεδο μελών νομικών προσώπων/ομάδων:

άρθρο 28 του [ΚΣΣ] Ενισχύσεις για μικροκαλλιεργητές

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 31 του [ΚΣΣ] Οικολογικά προγράμματα

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρα 32-34 του [ΚΣΣ] Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 70 του [ΚΣΣ] Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 71 του [ΚΣΣ] Φυσικοί και άλλοι ειδικοί ανά περιοχή περιορισμοί

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 72 του [ΚΣΣ] Ειδικά ανά περιοχή μειονεκτήματα που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 73 του [ΚΣΣ] Επενδύσεις

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : Όχι

άρθρο 75 του [ΚΣΣ] Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων
Εφαρμογή κατώτατου ορίου : **Όχι**

— **Εφαρμογή κατώτατων ορίων / ορίων που καθορίζονται στον [ΚΣΣ] σε επίπεδο ομάδας συνδεδεμένων νομικών οντοτήτων:**

Άρθρο 29 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο του [ΚΣΣ] Συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη

Εφαρμογή κατώτατου ορίου : **Όχι**

4.2.4 Συνεισφορά σε εργαλεία διαχείρισης κινδύνων

Εφαρμόζετε τη δυνατότητα να θέσετε υπό όρους έως και το 3 % των άμεσων ενισχύσεων στο γεγονός ότι το ποσό αυτό χρησιμοποιείται για τη συνεισφορά σε εργαλείο διαχείρισης κινδύνου; : **Όχι**

Ποιο είναι το ποσοστό;

Κύρια στοιχεία

4.3 Τεχνική βοήθεια

4.3.1 Στόχοι

Η Τεχνική Βοήθεια εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών και δραστηριοτήτων που αφορούν στην υλοποίηση των παρεμβάσεων, την παροχή οδηγιών και υποστήριξης προς τους εμπλεκόμενους φορείς, την υποστήριξη και υποβοήθηση όλων των σχετικών διοικητικών δομών και μηχανισμών για την αποτελεσματική και ορθολογική εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΓΠ), τις δράσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης του αγροτικού πληθυσμού αλλά και του γενικού πληθυσμού για τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, επιτεύγματα και επιπτώσεις του Στρατηγικού Σχεδίου, το σύνολο των αξιολογήσεων που θα απαιτηθούν και τέλος την χρηματοδότηση της λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Οι ενέργειες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο μπορούν να αφορούν προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού και επόμενες περιόδους του ΣΣ ΚΓΠ. Οι στόχοι της Τεχνικής Βοήθειας είναι η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του ΣΣ ΚΓΠ, η συγκέντρωση των αναγκαίων δεδομένων που θα επιτρέψουν την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων αναφορικά με ενδεχόμενη ανάγκη αναθεώρησης του ΣΣ ΚΓΠ, η κάλυψη του συνόλου των αυξημένων απαιτήσεων παρακολούθησης εισροών/εκροών/αποτελεσμάτων που δημιουργεί η «στοχοκεντρική» προσέγγιση της ΚΑΠ 2023-2027 και το “new delivery model”.

4.3.2 Πεδίο εφαρμογής και ενδεικτικός σχεδιασμός δραστηριοτήτων

Η Τεχνική Βοήθεια αφορά δράσεις προετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, διοικητικής υποστήριξης, δικτύωσης, ελέγχων, ενημέρωσης, πληροφόρησης, δημοσιότητας, κλπ. Οι ανωτέρω δράσεις επιτυγχάνονται ενδεικτικά με τις ακόλουθες ενέργειες:

Εκπόνηση μελετών – εμπειρογνωμοσυμών – ερευνών

Οι μελέτες και οι εμπειρογνωμοσύνες θα καλύψουν πρωταρχικά ανάγκες του ΣΣ ΚΓΠ για την έγκαιρη προετοιμασία και προσανατολισμό των επιμέρους δράσεων των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΓΠ, και κυρίως προκαταρκτικές μελέτες που μπορεί να εξειδικεύσουν τις παρεμβάσεις ή τις δράσεις του προγράμματος, να διευρύνουν το γνωστικό τους αντικείμενο, να αναλύουν/εξειδικεύουν τη στρατηγική και το αντικείμενό τους. Τέτοιες μελέτες κρίνονται αναγκαίες πριν την έναρξη μιας δράσης καθώς συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της.

Άλλες μελέτες που η σκοπιμότητά τους, το φυσικό τους αντικείμενο και τα αποτελέσματά τους συνδέονται με τους στόχους του ΣΣ ΚΓΠ.

Στατιστικές αναλύσεις, καινοτόμες ενέργειες, έρευνες αγοράς.

Η συμπερίληψη στο ΣΣ ΚΓΠ των Τομεακών Προγραμμάτων και των παρεμβάσεων του Πρώτου Πυλώνα που δεν υπόκειντο μέχρι σήμερα στο Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Υπηρεσίες

Συμβούλων εκτιμάται ότι δημιουργεί ανάγκες παροχής υπηρεσιών συμβούλων τεχνικής υποστήριξης για ειδικά θέματα, για το συντονισμό και παρακολούθηση δράσεων, για τα οποία δεν είναι δυνατή η αντιμετώπισή τους από το υφιστάμενο προσωπικό των φορέων εφαρμογής και τελικών δικαιούχων.

Η συμπερίληψη στις προτεραιότητες της ΚΓΠ θεμάτων όπως η προώθηση της βιοοικονομίας, η σπατάλη τροφίμων, η μείωση της χρήσης αντιβιοτικών δημιουργεί την ανάγκη παροχής τεχνικής στήριξης μέσω τεχνικών συμβούλων κατά κανόνα σε θέματα υψηλής εξειδίκευσης.

Διακριτή ενότητα ενεργειών τεχνικής βοήθειας που απαιτείται η άμεση ενεργοποίηση της είναι η ενίσχυση **της λειτουργίας Επιτελικών Φορέων και Υποστηρικτικών Δομών.**

Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν στην υποστήριξη της διοικητικής οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των Ειδικών Υπηρεσιών του ΣΣ ΚΓΠ για την υλοποίηση της προγραμματικής περιόδου 2023-2027 ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν απρόσκοπτα, αποτελεσματικά και αποδοτικά στις υποχρεώσεις τους. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται και η κάλυψη του ειδικού επιδόματος στους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετακινούνται στις Ειδικές Υπηρεσίες για την υλοποίηση του ΣΣ ΚΓΠ από άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα πλην της ΜΟΔ ΑΕ, καθώς και στους υπαλλήλους αυτών που έχουν ήδη αποσπαστεί ή μετακινηθεί στις προαναφερόμενες Ειδικές Υπηρεσίες, όπως επίσης και το κόστος της υπερωριακής αποζημίωσης των ανωτέρω υπαλλήλων που εργάζονται αποκλειστικά στις προαναφερόμενες υπηρεσίες.

Επίσης στην εν λόγω ενέργεια περιλαμβάνονται ως ωφελούμενοι και φορείς που θα αναλάβουν την υποστήριξη της εφαρμογής των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΓΠ.

Πληροφοριακά Συστήματα λοιπές ενέργειες τεχνικής υποστήριξης

Μέσω της τεχνικής βοήθειας καλύπτονται οι ανάγκες σε υποστηρικτικές ενέργειες τεχνικής φύσεως που σχετίζονται κυρίως με την χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων. Πρόκειται για ενέργειες, οι οποίες συμβάλλουν στην αποδοτικότερη και ορθολογικότερη εφαρμογή και διαχείριση του ΣΣ ΚΓΠ όπως η συντήρηση και επέκταση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, η δημιουργία παράλληλων εφαρμογών πληροφορικής, προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λογισμικού και αναλώσιμων, δημιουργία κόμβων επικοινωνίας, διαδικτυακή σύνδεση μεταξύ εμπλεκομένων υπηρεσιών, συντηρήσεις ηλεκτρονικού εξοπλισμού, παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Κάλυψη ενδεχομένων δαπανών για εργασίες τηλε-επισκόπησης, αξιοποίηση τεχνικών και εφαρμογών τεχνικής νοημοσύνης για την δημιουργία ερμηνευτικών λογαρίθμων κλπ.

Γενικές Υποστηρικτικές ενέργειες

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΣΣ ΚΓΠ είναι απαραίτητες ενέργειες που αφορούν κυρίως οργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων, Επιτροπών Παρακολούθησης, Ομάδων Εργασίας, δημιουργία εντύπων και εκτυπώσεων, μεταφράσεων, μετακινήσεις προσωπικού, δημοσιεύσεις προσκλήσεων, προκηρύξεων διαγωνισμών, κ.λπ.

Ενέργειες Αξιολόγησης

Προβλέπεται να υλοποιηθούν ενδεικτικά οι εξής αξιολογήσεις:

α. Εκ των υστέρων αξιολογήσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

β. Συνεχής (on going) αξιολόγηση του ΣΣ ΚΓΠ.

γ. Ενδιάμεσες θεματικές αξιολογήσεις του ΣΣ ΚΓΠ για την εκτίμηση της επίδρασης του σε ανταγωνιστικότητα, περιβάλλον – κλίμα, χωρική συνοχή.

δ. Εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΣΣ ΚΓΠ.

ε. Άλλες θεματικές αξιολογήσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά την διάρκεια υλοποίησης του ΣΣ ΚΓΠ και σχετίζονται με την εκτίμηση της συμβολής του στους ποσοτικούς στόχους της Πολιτικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο.

στ. Υποστήριξη από εξωτερικούς συνεργάτες για την αξιολόγηση προτάσεων που θα ενταχθούν στις παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΓΠ. Σε περιόδους πολλών παράλληλων προκηρύξεων ή στις περιπτώσεις υποβολής μεγάλου πλήθους προτάσεων και προκειμένου να επιταχυνθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής των δικαιούχων απαιτείται η υποστήριξη των ενδιάμεσων φορέων εφαρμογής για το συγκεκριμένο αντικείμενο και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Σε κάθε περίπτωση θα

διασφαλίζεται η μη εμπλοκή των ατόμων που θα απασχοληθούν στο εν λόγω αντικείμενο είτε στο πλαίσιο υποβολής επενδυτικού σχεδίου είτε στο πλαίσιο σύνταξης της αίτησης στήριξης του επενδυτικού σχεδίου. Η αμοιβή τους θα ορίζεται βάσει της ισχύουσας εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σύμφωνα με το αντικείμενο που αναλαμβάνουν και τη χρονική διάρκεια απασχόλησης, όπως αυτά θα αποτυπώνονται στην αντίστοιχη νομική δέσμευση.

ζ. Τυχόν άλλες αξιολογήσεις που θα απαιτηθούν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ΣΣ ΚΓΠ καθώς και η εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Δράσεις ελέγχων

Διενέργειες ελέγχων από εξωτερικούς ελεγκτές, όπου κρίνεται αναγκαίο, στο σύνολο του ΣΣ ΚΓΠ ή σε μέρος αυτού, σε επίπεδο Παρέμβασης ή Δράσης και λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Διενέργειες ελέγχων ποιότητας κατασκευής έργων σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές από εξειδικευμένους εξωτερικούς φορείς.

Κατάρτιση των εμπλεκόμενων φορέων του ΣΣ ΚΓΠ

Πρόκειται για ενέργειες ενημέρωσης και κατάρτισης των φορέων που εμπλέκονται με την υλοποίηση του ΣΣ ΚΓΠ, εκπαίδευση και συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΣΣ ΚΓΠ, με σκοπό τη διεύρυνση του γνωστικού τους αντικειμένου ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους.

Επικοινωνία, Προβολή και Πληροφόρηση

Οι δράσεις επικοινωνίας, προβολής και πληροφόρησης σχετικά με τις παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΓΠ αποτελούν το πιο πρόσφορο μέσο προκειμένου το ευρύ κοινό, δυνητικοί δικαιούχοι, πολίτες και κάθε ενδιαφερόμενος να ενημερωθούν για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες, τις παρεμβάσεις καθώς και τα αποτελέσματα υλοποίησης του ΣΣ ΚΓΠ και γενικότερα της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Παράλληλα, αποτελούν **θεσμική υποχρέωση** όλων των φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση του ΣΣ ΚΓΠ καθώς και των δικαιούχων που χρηματοδοτούνται από αυτό.

Ο κύριος στόχος των ενεργειών επικοινωνίας, προβολής και πληροφόρησης είναι η **ενημέρωση των πολιτών για τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της στήριξης από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ**, που αποσκοπεί στην περαιτέρω βελτίωση της βιώσιμης ανάπτυξης της γεωργίας, των τροφίμων και των αγροτικών περιοχών και συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων γενικών στόχων στον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα, οι οποίοι με τη σειρά τους θα συμβάλουν στην υλοποίηση της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη:

- προώθηση ενός έξυπνου, ανταγωνιστικού, ανθεκτικού και διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα που θα διασφαλίζει μακροπρόθεσμα την επισιτιστική ασφάλεια,
- στήριξη και ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, και της δράσης για το κλίμα και συμβολή στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων της στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού,
- ενίσχυση του κοινωνικοοικονομικού ιστού των αγροτικών περιοχών.

Η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ ΚΓΠ είναι υπεύθυνη για:

1. την κατάρτιση και υλοποίηση Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΣΣ ΚΓΠ η οποία αφορά όλα τα στάδια της πορείας υλοποίησης του ΣΣ ΚΓΠ,
2. τη διασφάλιση ότι ενιαία ταυτότητα επικοινωνίας του ΣΣ ΚΓΠ εφαρμόζεται σε όλες τις ενέργειες επικοινωνίας, προβολής και πληροφόρησης στις οποίες προβαίνουν οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ), συμπεριλαμβανομένων των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER και των Επιχειρησιακών Ομάδων, όλοι οι δικαιούχοι του ΣΣ ΚΓΠ και κάθε άλλος φορέας που ασκεί ρόλο συντονισμού, παρακολούθησης, διαχείρισης και υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΓΠ,
3. την παροχή αναλυτικών σχετικών οδηγιών σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων και κανόνων επικοινωνίας και προβολής όπως θα καθοριστούν σε σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Η Στρατηγική Επικοινωνίας του ΣΣ ΚΓΠ κατ' ελάχιστον θα πρέπει να περιλαμβάνει τις δράσεις επικοινωνίας, προβολής και πληροφόρησης του ΣΣ ΚΓΠ, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για την ορθή υλοποίησή του. Ενδεικτικά θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- όραμα, γενικό πλαίσιο, καθορισμένους και μακροπρόθεσμους στόχους,
- στόχοι, κοινού-στόχοι,
- κανάλια επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της προβολής στα κοινωνικά δίκτυα,
- προγραμματισμένο προϋπολογισμό,
- σχετικούς δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Η διαδικασία υλοποίησης θα πρέπει να αναλύεται σε ετήσια σχέδια που θα εξετάζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ενδεικτικά οι δράσεις επικοινωνίας, προβολής και ενημέρωσης μπορούν να περιλαμβάνουν:

- ανάπτυξη και συντήρηση δικτυακού ιστότοπου για το ΣΣ ΚΓΠ,
- οργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και άλλων ενημερωτικών εκδηλώσεων για ενημέρωση τοπικών φορέων, υποψηφίων επενδυτών και κοινού σχετικά με το ΣΣ ΚΓΠ,
- παραγωγή διαφημιστικού υλικού (τηλεοπτικά-ραδιοφωνικά μηνύματα, διαφημιστικά αντικείμενα) - προβολή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το διαδίκτυο – δράσεις πληροφόρησης, δημοσιότητας και διαφημιστικής προβολής στα ΜΜΕ (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση) κλπ.,
- προβολή, αρθρογραφία, Δελτία Τύπου στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, το Διαδίκτυο και τα Κοινωνικά Μέσα Δικτύωσης,
- παραγωγή και αναπαραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού, παραγωγή προωθητικών βίντεο, παραγωγή newsletter και ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο για την ενημέρωση του κοινού,
- δημιουργία αποθετηρίου φωτογραφιών σχετικών με τις παρεμβάσεις του ΣΣ ΚΓΠ,
- ανάπτυξη εικαστικής ταυτότητας του ΣΣ ΚΓΠ (λογότυπα, μηνύματα, διαδικτυακός τόπος κ.λπ.),
- λειτουργία δομών πληροφόρησης (call center, γραφείο πληροφόρησης, κινητές μονάδες κ.λπ.),
- συμμετοχή σε εκθέσεις για την προβολή του Προγράμματος ΣΣ ΚΓΠ.

Τόσο η εκπόνηση της Στρατηγικής, όσο και η υλοποίηση επιμέρους ή και το σύνολο των δράσεων επικοινωνίας, αλλά και οι μετρήσεις της αποτελεσματικότητας της Στρατηγικής δύναται να ανατεθούν σε εξωτερικό ανάδοχο ή αναδόχους, υπό την εποπτεία και με τη συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής.

4.3.3 Δικαιούχοι

Δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας, στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΓΠ, είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΣΣ ΚΓΠ, ο ΟΠΕΚΕΠΕ, η ΜΟΔ Α.Ε. Επιπλέον, δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΓΠ δύναται να είναι και οι Ενδιάμεσοι Φορείς, όπως θα προσδιορίζεται στην απόφαση ανάθεση αρμοδιοτήτων.

4.3.4 Ποσοστό

Αναφέρατε το ποσοστό της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ που θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των δράσεων της τεχνικής βοήθειας. Ενιαίο ποσοστό για την περίοδο (έως 4 % / έως 6 % για τις BE, DK, EST, CY, LV, LT, LU, MT, NL, SI, SE) **1.58059**

4.4 Δίκτυο ΚΓΠ

4.4.1 Συνοπτική επισκόπηση και στόχοι του εθνικού δικτύου ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων για τη στήριξη των ΕΣΚ και των ροών γνώσης στο πλαίσιο του AKIS

Το Εθνικό Δίκτυο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής – ΕΔ ΚΑΠ - αποτελεί μετεξέλιξη του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου, βασίζεται στις ήδη υφιστάμενες εμπειρίες και πρακτικές και αποτελεί μηχανισμό υποστήριξης για τη βελτίωση της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ (ΣΣ ΚΑΠ). Το ΕΔ ΚΑΠ θα γίνει με σκοπό τη δικτύωση των οργανισμών, διοικήσεων, συμβούλων, ερευνητών, φορέων καινοτομίας

και άλλων εμπλεκόμενων φορέων στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης και θα είναι μετεξέλιξη με σημαντική διεύρυνση του αριθμού των μελών, αλλά και των εκπροσωπούμενων φορέων σε σχέση με το υφιστάμενο Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ). Θα ενεργοποιηθεί το αργότερο σε 12 μήνες από την έγκριση του ΣΣ ΚΑΠ.

Το ΕΔ ΚΑΠ θα λειτουργήσει με γνώμονα την αύξηση της συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση των ΣΣ ΚΑΠ και τη διευκόλυνση τους ως προς την ανταλλαγή γνώσεων, πληροφοριών και εμπειριών καθώς και την ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ των μελών του, ήτοι των μελών της εταιρικής σχέσης, των δικαιούχων του Στρατηγικού Σχεδίου, των ενδιαμέσων φορέων διαχείρισης και των εμπλεκόμενων φορέων στο πλαίσιο λειτουργίας του Συστήματος Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS). Θα επιδιωχθεί η υποστήριξη της εφαρμογής και της αξιολόγησης του ΣΣ ΚΑΠ, η προώθηση της καινοτομίας και η ενδυνάμωση της λειτουργίας του συστήματος AKIS, όπως επίσης και η διασφάλιση και ο συντονισμός της ροής πληροφοριών μεταξύ τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου. Επιπλέον, μέσω της υλοποίησης του «σχεδίου δράσης» θα υλοποιηθούν δράσεις για την πληροφόρηση του κοινού και των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με το ΣΣ ΚΑΠ και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης καθώς και τη διάδοση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του ΣΣ ΚΑΠ. Τέλος, μέσω των εργασιών του ΕΔ ΚΑΠ θα επιδιωχθεί η συνεχής βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ.

Το ΕΔ ΚΑΠ ως προς το ρόλο του στο σύστημα AKIS θα υλοποιεί τις κατευθύνσεις της Εθνικής Επιτροπής AKIS ιδίως σε ότι αφορά στη δικτύωση των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των συμβούλων, των ερευνητών και άλλων εμπλεκόμενων, στην προώθηση της καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα. Θα συμβάλλει στη μεταφορά καινοτομίας, τόσο με παραδείγματα εντός Ελλάδος, όσο και από το εξωτερικό.

Θα μεριμνήσει για την δημιουργία υπο-δικτύου AKIS προκειμένου να συμβάλλει στη διάχυση της γνώσης. Για το σκοπό αυτό για την κατάρτιση, την εξειδίκευση και επικαιροποίηση του σχεδίου δράσης θα συνεργάζεται με το Συντονιστικό όργανο AKIS καθώς και την Εθνική Επιτροπή και με τη μονάδα της Διαχειριστικής Αρχής, που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της εφαρμογής του ΣΣ ΚΑΠ προκειμένου να προσδιορίσει τις απαραίτητες ενέργειες και στόχους που θα συμβάλλουν στην ενδυνάμωση του συστήματος AKIS.

Για την Προγραμματική Περίοδο 2023-2027 το σχέδιο δράσης του ΕΔ ΚΑΠ που θα καταρτιστεί θα αφορά ενδεικτικά στις εξής δραστηριότητες:

α) Εκπόνηση στοχευμένων μελετών, που αφορούν σε θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών – υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομιών,

β) Δημιουργία των βάσεων δεδομένων/ αποθετηρίων γνώσεων (knowledge reservoirs) του δικτύου των συμβούλων μέσα, αφενός, από την επιλογή κατάλληλων ερευνητικών αποτελεσμάτων και πληροφοριών και η παρουσίασή τους στα ελληνικά, αξιοποιώντας τις βάσεις δεδομένων της EIP-AGRI και του HORIZON 2020 και αφετέρου, της προσέλκυσης του ενδιαφέροντος των ερευνητών και ακαδημαϊκών της χώρας (Ερευνητικά Κέντρα και ΑΕΙ) να συνεισφέρουν στη βάση αυτή. Η γνώση και επίκαιρη πληροφορία που συλλέγεται μπορεί εκτός της βάσης δεδομένων να αξιοποιηθεί πολλαπλώς (π.χ. στα προγράμματα κατάρτισης, γεωργών και συμβούλων, σε επιδείξεις και άλλες (εκπαιδευτικού περιεχομένου) εκδηλώσεις, κ.λπ.. Το περιεχόμενο των βάσεων δεδομένων θα είναι διευρυμένο καλύπτοντας και καλές πρακτικές για την εφαρμογή παρεμβάσεων που εξυπηρετούν το σύνολο των στόχων της ΚΑΠ.

γ) Συλλογή, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών για δράσεις και καλές πρακτικές, που υλοποιούνται στο πλαίσιο ή υποστηρίζονται από το ΣΣ ΚΑΠ, καθώς και της προόδου των ειδικών στόχων του Άρθρου 6 αλλά και των αποτελεσμάτων των Αξιολογήσεων του ΣΣ ΚΑΠ σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό Επίπεδο

δ) Δημιουργία πλατφορμών, φόρουμ και δράσεων για την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών συμφερόντων (Stakeholders) και τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων (peer to peer learning) συμπεριλαμβανομένων ανταλλαγών με δίκτυα τρίτων χωρών,

ε) Συμβολή στην ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού και άλλων φορέων, όπως των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης που συμμετέχουν στην υλοποίηση του ΣΣ ΚΑΠ συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών παρακολούθησης και αξιολόγησης. Στα θέματα της αξιολόγησης θα αξιοποιηθεί η συνεργασία με το European Evaluation Help Desk

στ) Διοργάνωση εκδηλώσεων για την αλληλεπίδραση, μεταξύ άλλων, ιδίως συμβούλων, εμπειρογνομόνων σε θεματικά πεδία που σχετίζονται με το σύνολο των Ειδικών Στόχων της ΚΑΠ και ιδίως στα νέα πεδία (κυκλική οικονομία, βιοκαυσίμα, σπαταλη τροφίμων, κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας,

εφαρμογες ΤΠΕ στο πλαίσιο των SMART VILLAGE) και ερευνητών (συσκέψεις, διαλέξεις, ενημερώσεις, από κοινού συμμετοχή σε επιδείξεις και άλλες εκδηλώσεις, κ.λπ.), ιδίως όσον αφορά στις Επιχειρησιακές Ομάδες (ΕΟ)

ζ) Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ΕΟ, των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) και παρόμοιων δομών τοπικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανόμενων διεθνών συνεργασιών

η) Απονομή βραβείων καινοτομίας σε γεωργούς, συμβούλους, και ερευνητές.

4.4.2 Δομή, διακυβέρνηση και λειτουργία του εθνικού δικτύου της ΚΓΠ

Το ΕΔ ΚΑΠ θα λειτουργήσει στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης για το ΣΣ ΚΑΠ (Διαχειριστική Αρχή) και θα υποστηριχτεί από συγκεκριμένη Μονάδα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για την αναδιάρθρωση και λειτουργία της, που θα έχει την ευθύνη ως προς τη χάραξη στρατηγικής και την κατάρτιση του σχεδίου δράσης καθώς και το συντονισμό της υλοποίησής του. Ως προς την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που θα προβλέπει το σχέδιο δράσης η εν λόγω Μονάδα θα υποβοηθηθεί με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες/τεχνικούς συμβούλους, μέσω συμβάσεων προμηθειών υπηρεσιών (ανάθεση πακέτων) με δαπάνες από την Τεχνική Βοήθεια του ΣΣ ΚΑΠ.

Το Σχέδιο Δράσης θα καταρτιστεί με βάση τους στόχους του ΕΔ ΚΑΠ, ενώ κατά την εφαρμογή του θα εξειδικεύεται ή και επικαιροποιείται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν. Η συμμετοχή των μελών κατά την προετοιμασία, εφαρμογή ή/και επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης κρίνεται απαραίτητη καθώς συμβάλλει στο να δημιουργηθεί αίσθημα «συνιδιοκτησίας» και «συνδιαμόρφωσης» απόψεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του σχεδίου δράσης του, μεταξύ των άλλων θα μετεξελίξει την υφιστάμενη ιστοσελίδα του ΕΑΔ, όπου θα γίνεται ανάρτηση και συνεχής ενημέρωσή της με όλο το σχετικό διαθέσιμο υλικό σχετικά με το ΣΣ ΚΑΠ και την ΚΑΠ. Η διαμόρφωσή της θα γίνει με τρόπο ώστε να παρέχεται η μέγιστη δυνατή πληροφόρηση, ανταλλαγή εμπειριών, παρουσίαση καλών πρακτικών και ενίσχυση της μάθησης σχετικά με δράσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ.

Το ΕΔ ΚΑΠ, όπου είναι εφικτό θα συνεργαστεί με Δίκτυα άλλων Κρατών-Μελών καθώς και τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και μάθησης προς όφελος των μελών του.

Το Δίκτυο ΚΑΠ δύναται να περιλαμβάνει ως μέλη όλους τους φορείς της Εταιρικής Σχέσης και τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ καθώς και τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και Υλοποίησης. Επίσης μέλος δύναται να γίνει οποιοσδήποτε φορέας που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα με το Στρατηγικό Σχέδιο και το ΑΚΙΣ και με θέματα αγροτικής πολιτικής γενικότερα (για παράδειγμα αγροτικοί Σύμβουλοι, πάροχοι κατάρτισης, Ερευνητικά Κέντρα, εμπειρογνώμονες σε πεδία όπως η κυκλική οικονομία, η σπαταλή τροφίμων, η υγιεινή διατροφή, οι βραχείες αλυσίδες κ.λπ.). Στα μέλη του Δικτύου θα δίνεται η δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων και ιδεών για θέματα και ανάγκες που θα προκύπτουν ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του ΣΣ ΚΑΠ, συμμετοχής σε εκδηλώσεις και σε ομάδες εργασίας αλλά και άλλων συνεργειών. Η εγγραφή νέων μελών θα γίνεται μέσω του ιστοτόπου του ΕΔ ΚΑΠ συμπληρώνοντας μια απλή φόρμα. Η σύσταση των μελών του ΕΔ ΚΑΠ αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, καθώς η δικτύωση είναι μια διαδικασία, που συνεχώς εξελίσσεται και πρέπει να χαρακτηρίζεται από ευελιξία, προκειμένου το ΕΔ ΚΑΠ να μπορεί να ανταποκρίνεται πληρέστερα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου καθώς και σε οργανωτικές αλλαγές που συστήματος ΑΚΙΣ.

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών για τη σύσταση του Δικτύου:

- Επικοινωνία με τα υφιστάμενα μέλη για πρόθεση παραμονής, πρόταση νέων μελών και ενέργειες διαβούλευσης για τυχόν δράσεις που επιθυμούν να περιληφθούν στο Σχέδιο Δράσης.
- Επικοινωνία με τα μέλη της Εταιρικής Σχέσης και τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης για την ενημέρωσή τους σχετικά με την ένταξή τους στο ΕΔ ΚΑΠ.
- Η Σύσταση των μελών ακολουθεί την έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και τη σύσταση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου.
- Προς διευκόλυνση της δικτύωσης μεταξύ φορέων με κοινούς στόχους δύναται να συσταθούν Υπο-δίκτυο ΑΚΙΣ και Υπο-δίκτυο των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER/CLLD. Στο πλαίσιο λειτουργίας του ΑΚΙΣ το δίκτυο θα αποτελεί το σημείο επικοινωνίας και επαφής με το Εθνικό Contact point HORIZON με στόχο την διευκόλυνση της επικοινωνίας και την ενημέρωση των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας, τη διευκόλυνση της

αναζήτησης εταίρων, τη δημοσιοποίηση νέων προσκλήσεων και τη διευκόλυνση της συμμετοχής τους στα multi-actor consortia.

- Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης και έναρξη εφαρμογής του το αργότερο 12 μήνες μετά την έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου.

Η οργάνωση και η διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ΕΔ ΚΑΠ σέβεται τις αρχές του μη αποκλεισμού και επιδιώκει την κατά το δυνατόν διεύρυνση της αγροτικής δικτύωσης. Παράλληλα επιδιώκεται η συμμετοχή φορέων που διαθέτουν τεχνογνωσία και εμπειρία σε θέματα καινοτομίας, δεδομένου ότι η προώθηση της καινοτομίας είναι ένα νέο πεδίο δράσης της αγροτικής δικτύωσης. Επίσης, κατά περίπτωση και εάν κριθεί σκόπιμο, μπορούν να συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δράση του Δικτύου και μη μέλη αυτού. Το σύνολο των μελών του ΕΔ ΚΑΠ ενημερώνεται για τις συναντήσεις (συνέδρια, ημερίδες, ομάδες εργασίας κ.λπ.) που διοργανώνονται. Η θεματολογία των συναντήσεων καθορίζεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του ΣΣ ΚΑΠ ή και μελών του Δικτύου.

Δράσεις δικτύωσης σε συγκεκριμένα θέματα της αγροτικής πολιτικής πραγματοποιούνται μέσω Θεματικών Ομάδων Εργασίας (ΘΟΕ) ή/και ημερίδων βιωματικών, συναντήσεων εργασίας, κ.λπ.. Η συμμετοχή σε αυτές τις ομάδες/εργαστήρια (workshops) είναι ανοικτή προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη, χωρίς όμως να είναι υποχρεωτική. Κύριος σκοπός των ΘΟΕ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και η στήριξη της εφαρμογής και παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου, καθώς και η περαιτέρω βελτίωση της εφαρμογής της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.

Διαθέσιμοι πόροι για την υλοποίηση και τη λειτουργία του ΕΑΔ

A. Ανθρώπινοι πόροι

Η Μονάδα της Διαχειριστικής Αρχής του ΣΣ ΚΑΠ, που θα επιφορτιστεί με την υποστήριξη του ΕΔ ΚΑΠ θα στελεχώνεται από ικανοποιητικό αριθμό, κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού και εάν είναι δυνατό με την κατάλληλη εμπειρία και δεξιότητες, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις συνεργασίας, ιδίως με τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα και τα άλλα ΕΔ ΚΑΠ. Η εν λόγω Μονάδα θα συνεργάζεται με τους όποιους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με την κατάρτιση, υλοποίηση του σχεδίου δράση του ΕΔ ΚΑΠ και την επίτευξη των στόχων του (όπως Μονάδα για την Αξιολόγηση της Διαχειριστικής Αρχής, Συντονιστικό όργανο AKIS, Οργανισμό Πληρωμών, ερευνητικά ιδρύματα και άλλες αρμόδιες αρχές).

Η ενεργή συμμετοχή των μελών του Δικτύου είναι καθοριστικής σημασίας για τη λειτουργία του. Η επιμόρφωση των μελών του Δικτύου και άλλων αρμόδιων φορέων για την εφαρμογή και τη διαχείριση του Στρατηγικού Σχεδίου θα ενθαρρυνθεί τόσο για τη διευκόλυνση της δικτύωσης όσο και για τη βελτίωση της εφαρμογής του.

B. Χρηματοδότηση

Για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του σχεδίου δράσης του ΕΔ ΚΑΠ θα χρησιμοποιηθούν πόροι της Τεχνικής Βοήθειας του ΣΣ ΚΑΠ, οι οποίοι ανέρχονται στα 16.423.840 € (κοινοτική συμμετοχή). Οι πόροι θα καλύψουν τις δράσεις που συνδέονται με τους στόχους του ΕΔ ΚΑΠ, όπως αναφέρονται ανωτέρω καθώς και την προετοιμασία και υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης του.

Σημειώνεται ότι δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή φορέων σε δραστηριότητες ευρωπαϊκών οργανώσεων, που σχετίζονται με τις δράσεις του ΕΔ ΚΑΠ είναι επιλέξιμες. Αντίθετα, το κόστος συμμετοχής (συνδρομή) σε τέτοιους φορείς δεν είναι επιλέξιμο.

4.5 Επισκόπηση του συντονισμού, της οριοθέτησης και της συμπληρωματικότητας μεταξύ του ΕΓΤΑΑ και άλλων ταμείων της Ένωσης που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές

Το σύνολο των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ), υλοποιείται στην Ελλάδα μέσω του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021 -2027 (ΕΣΠΑ 2021-2027).

Οι συνολικοί πόροι του ΕΣΠΑ ανέρχονται σε 26,2 δισεκατομμύρια Ευρώ εκ των οποίων τα 20,9 αποτελούν την συνδρομή της Ένωσης και προέρχονται από τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας.

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 απαρτίζεται από οκτώ Τομεακά Προγράμματα, δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα και το Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατ/ας και Θάλασσας.

Το σύνολο των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ εξυπηρετούν πέντε στόχους πολιτικής που είναι:

Στόχος Πολιτικής 1. Μια Εξυπνότερη Ευρώπη: Προώθηση καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού (20% των συνολικών πόρων).

Στο πλαίσιο του στόχου αυτού ως κύριες επιλογές πολιτικής έχουν επιλεγθεί: i) Η ενδυνάμωση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας με βάση τις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και των μηχανισμών διάχυσης και υποστήριξης της καινοτομίας σε όλο το εύρος των απαιτούμενων δραστηριοτήτων – ενίσχυση συμπράξεων ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, ii) Η ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής καινοτομίας με την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και νέων ιδεών από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις και την υποστήριξη της ανάπτυξης/υιοθέτησης μίας ευρύτερης άποψης για την καινοτομία από όλους τους κλάδους της οικονομίας (π.χ. στον τουρισμό και τον πολιτισμό), iii) Η ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό (Industry 4.0) και σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα, iv) Η δημιουργία υποδομών και μηχανισμών στήριξης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (π.χ. Innovation Agency), v) Η στρατηγική επένδυση στο τουριστικό οικοσύστημα με βάση την εθνική και τις συμπληρωματικές περιφερειακές στρατηγικές για τον τουρισμό, vi) Μέτρα για την αύξηση του μέσου μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων, προώθηση συνεργασιών μεταξύ ΜΜΕ (π.χ. με δημιουργία clusters) ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε παγκόσμιες αγορές και αλυσίδες αξίας (διεθνοποίηση), vii) Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων, viii) Ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και επέκταση των ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις με επαναχρησιμοποίηση των υπαρχόντων εργαλείων της ΕΕ και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα στάδια υλοποίησης, ix) Προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, της στήριξης της επιχειρηματικής καινοτομίας, της βιομηχανικής μετάβασης, της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού και της κυκλικής οικονομίας.

Προτεραιότητα επίσης θα αποτελέσει η εισαγωγή καινοτόμων εφαρμογών σε τοπικό επίπεδο που θα βασίζονται σε μείζονες / τομεακές στρατηγικές επενδύσεις. Για υπηρεσίες τηλε-εκπαίδευσης, δια βίου μάθησης, τηλε-ιατρικής, υποστήριξη ατόμων τρίτης ηλικίας κ.λπ. θα υποστηριχθεί η εισαγωγή ψηφιακών εφαρμογών βασισμένων στην ανάπτυξη και διείσδυση ευρυζωνικών δικτύων και της τεχνολογίας 5G.

Όσον αφορά τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, οι σχετικές παρεμβάσεις θα υλοποιηθούν με βάση τις αρχές του Σχεδίου Δράσης της Επιτροπής για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, σύμφωνα με τις οποίες οι δημόσιες υπηρεσίες είναι εκ προεπιλογής ψηφιακές και παρέχονται σύμφωνα με την αρχή της μίας μόνο χρήσης (once-only principle), χωρίς αποκλεισμούς και είναι προσβάσιμες, ανοιχτές και διαφανείς, εκ προεπιλογής διασυνοριακές, εκ προεπιλογής διαλειτουργικές, αξιόπιστες και ασφαλείς.

Οι Ψηφιακοί Κόμβοι Καινοτομίας (στο πλαίσιο του Προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη) θα αξιοποιηθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό για την υποστήριξη των δημόσιων διοικήσεων στον ψηφιακό τους μετασχηματισμό. Η άρση των εμποδίων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία στο ψηφιακό περιβάλλον, η ανάπτυξη σχετικών εφαρμογών και η ενίσχυση της έρευνας στο πεδίο της αναπηρίας θα αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας.

Οι παρεμβάσεις θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ και θα συνδυαστούν με παρεμβάσεις από το ΕΚΤ+ για την προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στη διαδικασία οικονομικού μετασχηματισμού και βιομηχανικής μετάβασης. Συνέργειες με το ΕΓΤΑΑ υπάρχουν για προώθηση αλυσίδων αξίας με σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα με στόχο την δικτύωση και το clustering επιχειρήσεων της πρωτογενούς παραγωγής με μεταποιητικές επιχειρήσεις (πλην των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα προϊόντα του Παραρτήματος 1 της Συνθήκης που καλύπτονται από το ΕΓΤΑΑ). Επιπρόσθετα, συνέργειες υπάρχουν με το Leader για την προώθηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και του τουρισμού. Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης κατά την φάση του σχεδιασμού των Τοπικών Στρατηγικών οφείλουν να λάβουν υπόψη στο σχεδιασμό τους την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (εάν έχει ολοκληρωθεί κατά την περίοδο κατάρτισης των τοπικών Στρατηγικών) αλλά και τον προγραμματισμό δράσεων κρατικών ενισχύσεων από τα ΠΕΠ ώστε να διασφαλισθεί η συμπληρωματικότητα και να αποφευχθεί η επικάλυψη προσκλήσεων που απευθύνονται στις ίδιες επιχειρηματικές ομάδες στόχου.

Στόχος Πολιτικής 2. Προώθηση της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων (27% των συνολικών πόρων).

Το Ταμείο Συνοχής θα χρηματοδοτήσει κατά κανόνα τις παρεμβάσεις εθνικής κλίμακας, στρατηγικής σημασίας ή με διαπεριφερειακό χαρακτήρα. Το ΕΤΠΑ θα χρηματοδοτήσει όλες τις υπόλοιπες παρεμβάσεις κυρίως περιφερειακής κλίμακας.

Από τα Περιφερειακά Προγράμματα θα χρηματοδοτηθούν κυρίως παρεμβάσεις επεξεργασίας λυμάτων, αποχέτευσης, πρόσβασης σε πόσιμο νερό, βιώσιμης διαχείρισης νερού, μικρού μεγέθους αντιπλημμυρικά έργα, τοπικά έργα αποθήκευσης ενέργειας και έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτίρια εκτός αυτών της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, ενώ θα συμβάλλουν στην υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας “GReco Islands” συμπληρωματικά με το ΤΔΜ και άλλα Ταμεία (π.χ. ΕΤΘΑΥ). Τα Τομεακά Προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν κατά κανόνα δράσεις εθνικής ή στρατηγικής σημασίας συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνου, της βιοποικιλότητας και των περιοχών NATURA, έργα υποδομών διαχείρισης στερεών αποβλήτων (μόνο μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές και κυρίως προμήθειες τοπικού χαρακτήρα θα δύνανται να υλοποιούνται και από τα ΠΕΠ εφόσον συνάδουν με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την Περιφέρεια, εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης και συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης) έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες, προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας, στοχευμένα αντιπλημμυρικά έργα στρατηγικής σημασίας, δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού και έργα οριζόντιου χαρακτήρα. Επιπλέον, θα χρηματοδοτήσουν πιλοτικές παρεμβάσεις σε επιλεγμένες αστικές περιοχές αποσκοπώντας στην ολιστική διαχείριση του πόσιμου νερού. Για τις παρεμβάσεις που προάγουν τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα, το τομεακό Πρόγραμμα «Μεταφορές» θα επικεντρωθεί στη χρηματοδότηση δράσεων σε μέσα σταθερής τροχιάς και ανανέωσης του στόλου των αστικών λεωφορείων με ηλεκτροκίνητα οχήματα.

Συνέργειες εντοπίζονται με: το ΕΓΤΑΑ που χρηματοδοτεί παρεμβάσεις για τη μείωση της έντασης της χρήσης φυσικών πόρων (έδαφος, νερό) και βιώσιμης διαχείρισής τους στην γεωργική-κτηνοτροφική παραγωγή, στην προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στη γεωργία και στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για γεωργική χρήση, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας στον αγροτικό χώρο και την προσαρμογή της γεωργίας και των δασών στην κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο των Τοπικών Προγραμμάτων της προσέγγισης Leader μπορούν να χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις για την προστασία από τις φυσικές καταστροφές μικρής κλίμακας με την υιοθέτηση echo based approach όπως επίσης δράσεις για την δικτύωση των τοπικών οικονομικών εταίρων για την αξιοποίηση της γεωργικής βιομάζας στο πλαίσιο της προώθησης της κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές. Επενδύσεις αξιοποίησης της βιομάζας, γεωργικών και κτηνοτροφικών αποβλήτων για την κάλυψη των ίδιων ενεργειακών αναγκών γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων Πρώτης Μεταποίησης χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΓΤΑΑ. Μέσω του ΕΓΤΑΑ δύνανται επίσης να χρηματοδοτηθούν εγχειρίσματα /αρδευτικά έργα που συμβάλλουν στην αντιπλημμυρική προστασία.

Στόχος Πολιτικής 3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη: Ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων (8% των συνολικών πόρων).

Οι παρεμβάσεις του Στόχου Πολιτικής 3 σχετίζονται με την αναβάθμιση των οδικών, σιδηροδρομικών και θαλάσσιων υποδομών μεταφορών και την αναβάθμιση των συστημάτων εναέριας κυκλοφορίας. Το ΕΓΤΑΑ δεν χρηματοδοτεί παρεμβάσεις στους συγκεκριμένους τομείς

Στόχος Πολιτικής 4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη: Επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά (30% των συνολικών πόρων).

Οι δράσεις που προωθούν την παροχή ισότιμης πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης εμπίπτουν στον ΣΠ4. Δράσεις που υποστηρίζουν την έρευνα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΣΠ1 ενώ παρεμβάσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση των δομών της εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών δύναται να υποστηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο ΣΠ2 ή στο πλαίσιο χωρικών επενδύσεων.

Οι επενδύσεις στον τομέα της υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας υπό τον ΣΠ4, επικεντρώνονται στη βελτίωση της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων σε δομές υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας αντίστοιχα, λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες των περιθωριοποιημένων ατόμων, και διακρίνονται από λοιπές παρεμβάσεις με στοιχεία καινοτομίας όπου θα υποστηριχθούν υπό τον ΣΠ1.

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης ή άλλης εδαφικής ανάπτυξης, οι επενδύσεις: α) για την αντιμετώπιση της κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ατόμων σε υποβαθμισμένες αστικές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές καθώς και, β) για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού σε αστικές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές με αναπτυξιακές δυνατότητες, δύνανται να προγραμματιστούν εφόσον απαιτηθεί υπό τον Στόχο Πολιτικής 5 με τη χρήση των εδαφικών εργαλείων.

Κατά κανόνα οι πόροι για τον ΣΠ4 κατανέμονται:

Στα Περιφερειακά Προγράμματα προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες υποδομών για την αγορά εργασίας, την υγεία, την μακροχρόνια φροντίδα, την εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, την κοινωνική πρόνοια και κοινωνική ένταξη, αλλά και για τον τουρισμό και τον πολιτισμό στο πλαίσιο της συμβολής στην κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη. Πριν την έκδοση προσκλήσεων από τα Προγράμματα για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στους τομείς εκπαίδευσης και υγείας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών, οι δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, της ενεργού και ισότιμης κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες.

Σε Τομεακά Προγράμματα, για τη χρηματοδότηση δράσεων σχετικά με: τη βελτίωση στην πρόσβαση στην απασχόληση όλων των ατόμων, την προσαρμοστικότητα επιχειρήσεων και εργαζομένων, τον εκσυγχρονισμό των θεσμών της αγοράς εργασίας και της υγείας, τη βελτίωση και ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, την κοινωνική συνοχή καθώς και με πιλοτικό ή/και μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένου του ψηφιακού μετασχηματισμού, σε όλο το πεδίο εφαρμογής του ΣΠ 4.

Στον τομέα της υγείας, οι παρεμβάσεις που θα αναπτυχθούν στα προγράμματα, ενισχύουν πρωτίστως την οικονομική προσιτότητα και προσβασιμότητα της υγειονομικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας για κοινωνικά ευάλωτα άτομα, χωρίς να αντικαθίστανται οι εθνικοί πόροι στον τομέα. Ταυτόχρονα, τουλάχιστον όσον αφορά στη μακροχρόνια περίθαλψη, στα προγράμματα θα ληφθεί μέριμνα να περιλαμβάνουν συνοδευτικά κοινωνικά μέτρα και όχι μόνο μέτρα για την υγεία. Ειδικότερα, σε ότι αφορά την κάλυψη των ελάχιστων απαιτήσεων που ορίζονται στον κανονισμό του ΕΚΤ+: ισχύουν τα ακόλουθα:

- Το ποσοστό που αναμένεται να καλυφθεί στο πλαίσιο ειδικής προτεραιότητας για την Απασχόληση των Νέων στο Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» θα ανέρχεται κατ' ελάχιστον στο 14% του συνολικού διαθέσιμου προϋπολογισμού του ΕΚΤ+ της χώρας. Ωστόσο, θα υπάρχει συνδρομή στην βούληση αυξημένης υποστήριξης των νέων τόσο σε δράσεις του Τομεακού Προγράμματος εκτός της στοχευμένης ειδικής προτεραιότητας, όσο και σε δράσεις άλλων Προγραμμάτων κατά την υλοποίηση, που θα συνάδουν και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Εγγύησης για τη Νεολαία. Προβλέπονται πόροι σε ποσοστό 28% του Ταμείου να κατευθυνθούν στην Κοινωνική Ένταξη, έναντι του 25% της απαίτησης. Οι δράσεις που προγραμματίζεται να υλοποιηθούν για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας θα φθάνουν το 8% έναντι του 5% (εντάσσονται στο 28% αλλά και στην συμπεριληπτική εκπαίδευση).

- Για την αντιμετώπιση της υλικής στέρησης θα διατεθούν διπλάσιοι πόροι από αυτούς της ελάχιστης απαίτησης του Κανονισμού, δηλαδή στο 6% αντί για 3%. Το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» θα έχει ειδική προτεραιότητα με το 6% των πόρων του ΕΚΤ+ για την αντιμετώπιση της υλικής στέρησης.

- Για τη στήριξη των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, θα διατεθούν πόροι τουλάχιστον στο 0,65% του ΕΚΤ+, τόσο στο πλαίσιο των Τομεακών όσο και των Περιφερειακών Προγραμμάτων. Η επίτευξη της απαραίτητης συγκέντρωσης θα πραγματοποιηθεί με τον υπολογισμό σχετικού ποσού στον πίνακα με τις δευτερεύουσες διαστάσεις ΕΚΤ+.

Το ΕΓΤΑΑ χρηματοδοτεί το σύνολο των προγραμμάτων κατάρτισης γεωργών/κτηνοτρόφων, την δημογραφική ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, την στήριξη της τοπικής νεανικής επιχειρηματικότητας στις περιοχές εφαρμογής της προσέγγισης LEADER. Παρεμβάσεις για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης, τη μείωση της φτώχειας μπορούν να υλοποιηθούν μέσω των Τοπικών Προγραμμάτων συμπληρωματικά με τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης και με την προϋπόθεση ότι οι παρεμβάσεις αφορούν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες στόχους που έχουν εντοπισθεί κατά την φάση κατάρτισης των Τοπικών Στρατηγικών.

Στόχος Πολιτικής 5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της: Προώθηση βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης, μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών (6% των συνολικών πόρων).

Ο Στόχος Πολιτικής εξυπηρετείται μέσω της εφαρμογής ολοκληρωμένων εδαφικών στρατηγικών αξιοποιώντας όλα τα είδη παρέμβασης (από όλους τους ΣΠ) και θα χρηματοδοτηθεί από τα ΠΕΠ και το Τομεακό Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας (ΕΤΘΑΥ). Το ΕΤΠΑ θα αποτελέσει το βασικό Ταμείο χρηματοδότησης και το ΕΚΤ+ θα χρηματοδοτήσει δράσεις για την ανθεκτικότητα των περιοχών και των κοινωνιών. Το ΕΤΘΑΥ υποστηρίζει την εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε παράκτιες, νησιωτικές και αλιευτικές περιοχές στο πλαίσιο εφαρμογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης. Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων ΟΧΕ και ΤΑΠΤΟΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές με τα εξής χαρακτηριστικά:

- (α) αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης,
- (β) ύπαρξη περιορισμένων διασυνδέσεων με αστικά κέντρα και μειωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες,
- (γ) ύπαρξη προϋποθέσεων για ανάπτυξη δικτύων οικονομικών δραστηριοτήτων με στόχο τη δημιουργία οικονομιών συσσωμάτωσης,
- (δ) ύπαρξη αξιόλογων πολιτιστικών και φυσικών πόρων με δυνατότητες αξιοποίησης για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Το ΕΓΤΑΑ μέσω της εφαρμογής ΤΑΠΤΟΚ – Leader εστιάζεται στις αγροτικές περιοχές και ιδιαίτερα στις ορεινές και νησιωτικές και είναι μονοταμειακό. Στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές θα προβλεφθούν σαφή κριτήρια οριοθέτησης των περιοχών ή / και των επιλεξιμοτήτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑΥ, δυνάμει του εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Ειδικός στόχος Δίκαιη Μετάβαση. Στοχευμένες δράσεις για την απεξάρτηση από το λιγνίτη στις περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, τη Μεγαλόπολη και τα νησιά (7% των συνολικών πόρων).

Οι προγραμματισμένες παρεμβάσεις απορρέουν από τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Οι προτεινόμενες επιλογές πολιτικής είναι στους τομείς της ενέργειας, της έρευνας & καινοτομίας, της προστασίας οικοσυστημάτων και φυσικού περιβάλλοντος, αποκατάστασης ορυχείων και αλλαγής των χρήσεων γης, ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και ανάπτυξης υποστηρικτικών ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών ευφυούς πόλης.

Από την ανωτέρω προγραφείσα δομή και επιλογών πολιτικής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ προκύπτει ότι το πρόβλημα της προσβασιμότητας των αγροτικών περιοχών (μεταφορές, ευρυζωνικότητα, παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες) αντιμετωπίζεται μέσω των παρεμβάσεων των Στόχων Πολιτικής 1 και 3, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών μέσω της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και πρόνοιας μέσω των παρεμβάσεων του Στόχου Πολιτικής 4 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ενώ η αντιμετώπιση της φτώχειας, της υλικής στέρησης και η αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω του ΕΚΤ+. Τέλος, η αναβάθμιση των υποδομών ύδρευσης και διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων στις αγροτικές περιοχές υλοποιείται μέσω των παρεμβάσεων του Στόχου Πολιτικής 2.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Εθνική Νομοθεσία για τη Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 (Ν. 4914/2022 ΦΕΚ Α' 612) και ειδικότερα το άρθρο 32 αυτού, ο συντονισμός του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ και ΕΣΠΑ διασφαλίζεται μέσω της συμμετοχής του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ στο Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που έχει ως αποστολή του τον συντονισμό των ταμείων και των συνεργειών και της συμπληρωματικότητάς τους για την επίτευξη των στόχων των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Επιπλέον, στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι των 13 Περιφερειακών Προγραμμάτων. Αντίστοιχα, στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μετέχει εκπρόσωπος της ΕΥΔ του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ.

Σημαντικοί πόροι για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα (μη συμπεριλαμβανομένης της αλιείας) θα διατεθούν μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης για την χρηματοδότηση συγκεκριμένων κατηγοριών παρεμβάσεων που είναι:

ΜΕΓΑΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΣΔΙΤ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Στο Πρόγραμμα περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση μεγάλου προϋπολογισμού επενδύσεων σε αρδευτικά δίκτυα και συστήματα (κατασκευή και εκσυγχρονισμός φραγμάτων, αρδευτικών δικτύων, δεξαμενών κ.α.) σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ΣΔΙΤ). Ο συνολικός προϋπολογισμός συμπεριλαμβανομένης δανειοδότησης και ιδιωτικών κεφαλαίων θα ανέλθουν σε 750 εκ. ευρώ.

Υπάρχει απόλυτη διάκριση των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης με τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Δημιουργία μιας τεχνολογικής πλατφόρμας και υποδομής για την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού της γεωργίας που θα αποτελεί τον κεντρικό πυλώνα για την εφαρμογή πολιτικών (εθνικών και ευρωπαϊκών) για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του γεωργικού τομέα. Περιλαμβάνονται εδώ: (α) Η υποστήριξη των εξαγωγικών δραστηριοτήτων (πλατφόρμα που διευκολύνει την έκδοση πιστοποιητικών αναγκών για εξαγωγές, σύστημα Business Intelligence για εισαγωγές και εξαγωγές, πύλη για την προώθηση ελληνικών αγροτικών προϊόντων), (β) Η αγορά και ανάπτυξη τεχνολογικού εξοπλισμού χρήσιμου για την υποστήριξη του πρωτογενή τομέα (X-band Meteorological Radar, Telemetry & Remote-Control Stations, Unmanned Aerial Vehicle Systems, υψηλής ανάλυσης δορυφορικές εικόνες και υποδομές για την ανάλυσή τους κ.λπ.), και (γ) Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων (για τη νέα ΚΑΠ, για την ασφάλιση αγροτικών προϊόντων, Management Information System για θέματα άρδευσης κ.λπ.).

Οι παρεμβάσεις εκτιμώμενου προϋπολογισμού 47 Εκ € που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης συμβάλλουν στην απλούστευση των διαδικασιών και της εφαρμογής της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής στη χώρα, όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε στην ενότητα 3.9 του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ.

ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

Το έργο υποδομής ΣΔΙΤ διάρκειας 3 ετών, δηλαδή Ultra-Fast Broadband στοχεύει στην παροχή Υπηρεσιών Δικτύου Πολύ Υψηλής Χωρητικότητας κυρίως σε περιαστικές και αγροτικές περιοχές.

Το έργο Ultra-Fast Broadband στοχεύει στην ανάπτυξη δικτυακής υποδομής για την παροχή υπηρεσιών συνδεσιμότητας σε περίπου 3.445 κοινότητες αγροτικών και παραμεθόριων περιοχών της Ελλάδας που εξυπηρετούνται σήμερα από 812.000 ενεργές ενσύρματες γραμμές. Η πρόσβαση του χρήστη στο Διαδίκτυο σε εύρος ζώνης 100 Mbps με δυνατότητα αναβάθμισης της ταχύτητας υπηρεσίας στο 1 Gbps είναι η βασική υπηρεσία.

Το έργο Ultra-Fast Broadband II θα στοχεύσει στις υπόλοιπες αγροτικές περιοχές, περίπου 1,7 εκατομμύρια καλωδιακές γραμμές που αντιστοιχούν σε περίπου 3,9 εκ. συνδρομητές. Η έναρξη αυτού του έργου έχει προγραμματιστεί στις αρχές του 2026.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, τα προαναφερθέντα έργα αναπτύσσουν και θα προσφέρουν μια πανεθνική ανοιχτή υποδομή οπτικών ινών, η οποία είναι το ζωτικό στοιχείο για την ανάπτυξη των εθνικών δικτύων 5G/FTTH/6G σε αγροτικές περιοχές, και ειδικά θεωρείται βέβαιο ότι θα επιταχύνει την ανάπτυξη των δικτύων 5G.

Η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ευρυζωνικότητας 2021-2027 δεσμεύει όλες τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης. Ειδικότερα, τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από ESIF, CEF Digital, RRF, καθώς και εθνικούς πόρους και ιδιωτικές επενδύσεις.

Με την ολοκλήρωση του Ultra-Fast Broadband, οι περισσότερες αγροτικές περιοχές στην Ελλάδα, θα έχουν πρόσβαση σε ενσύρματες υπηρεσίες σταθερού δικτύου πολύ υψηλής χωρητικότητας. Ειδικότερα το έργο περιλαμβάνει την ανάπτυξη εκτεταμένου δικτύου ευρυζωνικών υποδομών υπερυψηλής ταχύτητας, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον τελικό χρήστη με δυνατότητα παροχής διαδικτυακής σύνδεσης ταχύτητας τουλάχιστον 100 Mbps – αναβαθμίσιμης σε 1 Gigabit.

Συγκεκριμένα, μέσω των υποδομών που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου, εκτιμάται ότι περισσότερα από 880.000 νοικοκυριά και επιχειρήσεις θα αποκτήσουν δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο με υπερ-υψηλή ταχύτητα (100 Mbps / 1 Gbps) όπως και κοινωνικοοικονομικοί φορείς (περισσότερα από 10.000 δημόσια κτίρια όπως σχολεία, κέντρα υγείας, ΚΕΠ, κλπ.) θα συνδεθούν στο διαδίκτυο με συμμετρικές ταχύτητες 1 Gbps.

Οι υπόλοιπες αγροτικές περιοχές που δε θα καλυφθούν από το Ultra Fast Broadband ύστερα και από χαρτογράφηση των σχεδιαζόμενων ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων και την εκτιμώμενη κάλυψη περιοχών από αυτά, θα καλυφθούν από το συμπληρωματικό Ultra-Fast Broadband II, το οποίο προγραμματίζεται να

ξεκινήσει στις αρχές του 2026 διασφαλίζοντας μέσω δημόσιας παρέμβασης ότι περιοχές, μη καλυπτόμενες από υποδομές αναβαθμίσιμες σε 1 Gigabit, θα καλυφθούν. Συνολικά το ΕΠ Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027 θα διαθέσει πόρους 311.100.562 ευρώ για έργα ευρυζωνικών δικτύων (βλ. Ultra-Fast Broadband και Ultra-Fast Broadband II).

Ειδικά για τις νησιωτικές περιοχές, το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των νησιών και της ηπειρωτικής χώρας σχετικά με τις ευρυζωνικές απαιτήσεις backbone και backhaul θα καλυφθεί, εκτός από τα δύο (2) έργα Ultra Fast Broadband, από τις συνεχιζόμενες ιδιωτικές επενδύσεις και το νέο έργο, με στόχο την ανάπτυξη υποθαλάσσιων καλωδίων οπτικών ινών.

Σχετικά με τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Ευρυζωνικότητας 2021-2027:

- 50% έως το 2027 με ταχύτητα download τουλάχιστον 100 Mbps ευρυζωνική διείσδυση (broadband penetration), ήτοι ποσοστό πληθυσμού που θα έχει συμβόλαιο με κάποια εταιρεία παροχής υπηρεσιών.

- 100% του πληθυσμού που ζει σε κοινότητες (αστικές και αγροτικές) κάλυψη – διαθεσιμότητα (broadband coverage, connectivity) έως το 2027, και όλες οι κύριες επίγειες διαδρομές μεταφορών να έχουν αδιάλειπτη κάλυψη 5G με ταχύτητα download τουλάχιστον 100 Mbps και όλα τα κτίρια σε αυτοτελείς οικισμούς (αστικούς ή αγροτικούς) να έχουν πρόσβαση σε συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο με ταχύτητα λήψης τουλάχιστον 100 Mbps.

Στο Εθνικό Σχέδιο Ευρυζωνικότητας (αναφέρονται οι διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης, ενδεικτικά ότι το Ultra-Fast Broadband I και II (από Ταμεία Συνοχής - ESIF και μέσω ΣΔΙΤ), οι οπτικές ίνες στα νησιά (από το Ταμείο Ανάκαμψης RRP και το διασυνοριακό του τμήμα από το CEF2 σε αντίστοιχη πρόσκληση), οι παρεμβάσεις 5G (όπου αναφέρεται και συμβολή χρηματοδότησης από το CEF 2 μέσω υποβολής έργου σε αντίστοιχη πρόσκληση).

Ειδικά για το Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF2), το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και ειδικά η Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων παρακολουθεί τον σχετικό Μηχανισμό από την προηγούμενη προγραμματική, η οποία δεν περιλάμβανε υποδομές, και από πλευράς Ελλάδας είχαν υποβληθεί έργα τα οποία είχαν εγκριθεί και χρηματοδοτηθεί.

Στη νέα προγραμματική περίοδο, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης εξακολουθεί να παρακολουθεί το CEF 2 και θα δρομολογήσει την υποβολή και έργων υποδομών (ενδεικτικά 5G ή άλλα) ανάλογα με το περιεχόμενο των προσκλήσεων του CEF2 που θα γίνουν στο μέλλον.

ΗΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ με έγγραφό της έχει ζητήσει και θα συμμετέχει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027» με στόχο την υποστήριξη της συνέργειας για ευρυζωνικές υποδομές σε αγροτικές περιοχές, μεταξύ του ΕΠ «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027» και του ΣΣ ΚΑΠ για την υποστήριξη της ψηφιακής μετάβασης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές. Με βάση τα παραπάνω, δημοσιεύτηκε πρόσφατα η σχετική απόφαση Συγκρότησής της Επιτροπής Παρακολούθησης του αναφερόμενου προγράμματος (βλ. ΦΕΚ 5243/10.10.2022 Συγκρότηση της ΕπιτΠα ΠΨΗΜΕΤ 2021-2027, <https://www.digitalplan.gov.gr/file/orismos-melon-stin-eppa-ppsimet-2021-2027.pdf>).

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Προώθηση προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης του αγροτοδιατροφικού τομέα για την πραγματοποίηση επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη γεωργία και την γεωργία ακριβείας, έμφαση στην συγχρηματοδότηση (μέσος όρος συγχρηματοδότησης 50%) και πρόταξη των συνεργασιών τόσο οριζόντιων (σε επίπεδο πρωτογενούς τομέα), όσο και κάθετων που αφορούν cluster που μπορούν να συνδυάζουν επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα του πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα με στόχο την καινοτομία και την εξωστρέφεια. Περιλαμβάνεται εδώ και η συμβολαιακή γεωργία. Τα προγράμματα αφορούν μεταξύ άλλων την καινοτομία και την οικολογική επεξεργασία γεωργικών προϊόντων, τον εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα, την αναδιάρθρωση καλλιεργειών και την γενετική βελτίωση των ζώων. Η επένδυση στοχεύει στην αύξηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, στην αύξηση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής και στην αύξηση των εξαγωγών. Η ενωσιακή συνδρομή ανέρχεται σε 520 Μ€.

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός των επενδυτικών σχεδίων σε επίπεδο γεωργικής εκμεταλλεύσεων τόσο σε όρους προϋπολογισμού όσο και δικαιούχων μεταξύ Ταμείου Ανάκαμψης και Στρατηγικού Σχεδίου. Τα επενδυτικά σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης έχουν ελάχιστο προϋπολογισμό

τα 2.000.000 € και ως δικαιούχους αποκλειστικά συλλογικά σχήματα και clusters επιχειρήσεων πρωτογενή, δευτερογενή /τρίτογενή τομέα.

Μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου δεν προβλέπεται η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, που αποτελεί δράση του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως επίσης και η εφαρμογή προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης.

ΠΡΟΛΗΨΗ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Η αύξηση της συχνότητας εκδήλωσης πυρκαγιών την τελευταία εικοσαετία και η συνακόλουθη αύξηση της καίόμενης έκτασης αποτελεί μείζον πρόβλημα για την Ελλάδα για την αντιμετώπιση του οποίου έχει δρομολογηθεί και υλοποιείται πολύ σημαντικός αριθμός παρεμβάσεων, τόσο σε θεσμικό, όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Στο θεσμικό επίπεδο σημειώνεται η ψήφιση του νόμου 4662/2020 (ΦΕΚ Α 27) «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» και η σύσταση του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων (Προεδρικό Διάταγμα 70/2021 - ΦΕΚ 161/Α/9-9-2021) . Η αντιμετώπιση του προβλήματος αποτελεί Εθνική προτεραιότητα και για το λόγο αυτό θα διατεθούν πολύ σημαντικοί πόροι από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αλλά και το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027.

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Ο προγραμματισμός της χώρας για την αντιμετώπιση του προβλήματος των δασικών πυρκαγιών στις τέσσερις φάσεις του Κύκλου Διαχείρισης Καταστροφών (πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση, αποκατάσταση), οι εμπλεκόμενοι φορείς και οι πηγές χρηματοδότησης είναι:

(i) Πρόληψη

Μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών από εθνικούς πόρους με επιχορήγηση (σε ετήσια βάση) σε Δήμους, θα χρηματοδοτηθούν καθαρισμοί περιοχών εντός αστικού ιστού, που υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιών και καθαρισμοί περιοχών μίξης δασών οικισμών.

Το 2021 έγιναν για πρώτη φορά προληπτικές ενέργειες καθαρισμού δασών με χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας από τον εθνικό προϋπολογισμό, ενώ έχει αποφασιστεί η επέκταση του Προγράμματος και το 2022 με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - έργο ANTI NERO, προϋπολογισμού 42 εκ. €, το οποίο περιλαμβάνει τον καθαρισμό 3.803 εκταρίων δασών, τη συντήρηση δασικών δρόμων σε μήκος 10.719 χλμ. και τη συντήρηση διάνοιξη 1.625 χλμ. αντιπυρικών ζωνών).

Από το εθνικό πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας «ΑΙΓΙΣ» σχεδιάζεται να χρηματοδοτηθεί σύστημα συγκέντρωσης, χωρικά εστιασμένων μετεωρολογικών δεδομένων, που σχετίζονται με την εκδήλωση και πιθανή διάδοση της φωτιάς (καιρός της φωτιάς), προγνωστικό μοντέλο για τη διάδοση της φωτιάς που λαμβάνει υπόψη μετεωρολογικά δεδομένα, τοπογραφικά δεδομένα και δεδομένα «καυσιμότητας» (τύπος βλάστησης, ηλικία δασών, συγκέντρωση καύσιμης βιομάζας, προηγούμενες πυρκαγιές), σύστημα τηλεπικοινωνιών, επέκταση του συστήματος «ENGAGE» για την κάλυψη του μηχανοκίνητου εξοπλισμού Δήμων και Περιφερειών.

(ii)Ετοιμότητα - Έγκαιρη προειδοποίηση –Ανταπόκριση - Βραχεία Αποκατάσταση

Εμπλεκόμενοι φορείς: η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, το σύνολο των μονάδων του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, τα Δασαρχεία, οι Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας Δήμων και Περιφερειών.

Την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 μέσω Περιφερειακών Προγραμμάτων καλύφθηκαν ανάγκες του Πυροσβεστικού Σώματος.

Την Προγραμματική περίοδο 2021-2027 μεγάλος όγκος δαπανών περιλαμβάνεται στο «ΑΙΓΙΣ» για την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό εναέριων μέσων για επιτήρηση και καταστολή, αναβάθμιση εξοπλισμού Πυροσβεστικού Σώματος, Λιμενικού Σώματος (πλωτά μέσα απομάκρυνσης πληθυσμού και μεταφοράς εξοπλισμού) και περιορισμένο ποσό πόρων περιλαμβάνεται στα Περιφερειακά Προγράμματα για την προμήθεια μηχανημάτων έργου που χρησιμοποιούνται για τη διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, προμήθεια υδροφόρων για τη μεταφορά νερού και κάλυψη δαπανών εθελοντικών οργανώσεων Δασοπροστασίας.

(iii) Αποκατάσταση

Βασική πηγή χρηματοδότησης των αναδασώσεων αποτελεί ο εθνικός προϋπολογισμός, το Πράσινο Ταμείο, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Μ8.4)/Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027, δωρεές, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το Ταμείο Αρωγής χρηματοδοτεί την καταβολή αποζημιώσεων σε πολίτες και επιχειρήσεις (πλην πρωτογενούς τομέα), πολίτες που έχουν υποστεί ζημιές από τις πυρκαγιές, ενώ μέσω ΕΛΓΑ παρέχονται οι αποζημιώσεις σε γεωργούς και κτηνοτρόφους.

Θεσμικές Παρεμβάσεις

Πολύ πρόσφατα θεσμοθετήθηκε η υποχρέωση των ιδιωτών για καθαρισμό των οικοπέδων στις εντός σχεδίου περιοχές και η επιβολή διοικητικών προστίμων (ΦΕΚ Β 1301/18-3-2022) σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, καθώς και η δημιουργία ειδικού σώματος δασοπυροσβεστών. Οι «Ειδικές Μονάδες Δασικών Επιχειρήσεων», όπως ονομάζονται, θα αποτελούνται από 500 άτομα, τα οποία θα στελεχώσουν έξι διαφορετικές αερομεταφερόμενες ομάδες ανά την Ελλάδα (ΦΕΚ Α 28/22-2-2022). Επίσης, θεσμοθετήθηκε η «ΑΝΤΙΠΥΡ» ως μέθοδος πυρόσβεσης (ν. 4916/2022, αριθ. 91 - Χρήση φωτιάς για κατάσβεση υπαίθριων πυρκαγιών ΦΕΚ Α' 65/28.03.2022).

Σημαντικές αποφάσεις ελήφθησαν και σε σχέση με την αναμόρφωση των δασικών υπηρεσιών με τη μεταφορά της υπαγωγής των Δασαρχείων από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το σύνολο των ανωτέρω θεσμικών παρεμβάσεων αποσκοπεί στην αναβάθμιση/πλήρη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών.

Για την προστασία του εδάφους μετά την εκδήλωση των πυρκαγιών υλοποιούνται άμεσα αντιδιαβρωτικά έργα με την τοποθέτηση κορμοδεμάτων στα πρηνή και στις κλιτύες για τη συγκράτηση του εδάφους.

Υπάρχει απόλυτος συντονισμός και παρακολούθηση των παρεμβάσεων Στρατηγικού Σχεδίου και Ταμείου Ανάκαμψης, αφού φορείς διαχείρισης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης για τα αρδευτικά έργα είναι η Γενική Γραμματεία Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπ.ΑΑΤ, στην οποία ανήκει οργανικά η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ (Διαχειριστική Αρχή), ενώ για τις υπόλοιπες δράσεις η Γενική Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων του Υπ.ΑΑΤ, η οποία είναι αρμόδια για την κατάρτιση του ΣΣ ΚΑΠ.

Οι βασικές πηγες χρηματοδότησης της πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών την περίοδο 2021-2023 είναι οι ακόλουθες:

Ταμείο Ανάκαμψης

Μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και του Άξονα 1.4: Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας προβλέπεται το έργο ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗΣ προϋπολογισμού 224 Μ€ μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν έργα αναδασώσεων αλλά και επείγουσες εργασίες καθαρισμού Δασών αντίστοιχου του έργου ΑΝΤΙ ΝΕΡΟ που υλοποιήθηκε το 2022. Τα έργα καθαρισμού είναι επείγοντος χαρακτήρα όπως και το σύνολο των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης βασίζονται σε προϋφιστάμενες μελέτες που επικαιροποιούνται από το ΤΑΙΠΕΔ

Παραλλήλα σημαντικοί πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης διατίθενται για την κάλυψη τμήματος του προϋπολογισμού του Προγράμματος ΑΠΓΣ (408 Μ€) για τον εκσυγχρονισμό των επιγειών και εναερίων μέσων κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών.

ΕΣΠΑ 2021-2027

Στο ΕΣΠΑ 2021-2027 με την χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ θα υλοποιηθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτική Προστασία 2021-2027 συνολικού Προϋπολογισμού 713,8 Μ€ που διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας που είναι 1 Εθνική Βάση Δεδομένων Κινδύνων Απειλών και απωλειών καταστροφών , 2 Εξοπλισμός και συνοδευτικές ενέργειες πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, 3 Αντιμετώπιση επιπτώσεων ανθρωπογενών κινδύνων – προστασία Δημόσιας Υγείας, 4 Αναβάθμιση Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού . Η αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών αποτελεί βασική προτεραιότητα του Προγράμματος όπως αποτυπώνεται στην χρηματοδοτική βαρύτητα του κωδικού πεδίου παρεμβασης 59 «Προσαρμογή στα μετρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: **πυρκαγιές** (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών , των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσυστήμα) θα διατεθούν 327,7Μ€ (46% των πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος).

Μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές

Το ΣΣ ΚΓΠ θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Ε.Ε. για το μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές, που έχει ως ορίζοντα το 2020, κυρίως μέσω της Παρέμβασης Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων).

Η εφαρμογή του LEADER στην Ελλάδα αφορά στο σύνολο σχεδόν των αγροτικών περιοχών της Χώρας. Η εξαίρεση αφορά μόνο σε τοπικές/δημοτικές κοινότητες άνω των 15.000 κατοίκων.

Ήδη στο σχέδιο της πρόσκλησης για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης, έχει προσδιορισθεί η απαίτηση για να ληφθεί υπόψη στην κατάρτιση της τοπικής στρατηγικής των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) η ανακοίνωση της Επιτροπής για το μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές. Οι τοπικές στρατηγικές θα περιλαμβάνουν συγκεκριμένες αναφορές των σημείων που εξυπηρετούν τόσο την εν λόγω στρατηγική όσο και άλλες στρατηγικές της Ε.Ε.

Κατά τη διαδικασία εκπόνησης των τοπικών στρατηγικών θα συνεργαστούν οι κάτοικοι των περιοχών παρέμβασης, οι περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις και όποιος άλλος συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους.

Με το σχέδιο της πρόσκλησης έχουν προσδιοριστεί οι εξής 7 θεματικοί στόχοι για την ανάπτυξη των τοπικών στρατηγικών :

- Ενίσχυση της διαφοροποίηση της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής
- Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων
- Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων
- Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής
- Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος
- Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας

Για τον προσδιορισμό των ανωτέρω θεματικών στόχων λήφθηκαν υπόψη η ανταπόκρισή τους στους τέσσερις τομείς δράσεων για ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040.

Ως εκ τούτου ο κάθε τοπικός αναπτυξιακός φορέας (ΟΤΔ) λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση της προτεινόμενης περιοχής, αφού προσδιορίσει και ιεραρχήσει τις ανάγκες της και διαβουλευτεί με τον τοπικό πληθυσμό, τους τοπικούς, τους περιφερειακούς και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, υποβάλλει για έγκριση την τοπική της στρατηγική που θα συμβάλλει σε έναν ή περισσότερους τομείς δράσεων κατά τα αναφερόμενα στην ανακοίνωση για το μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές.

Επιπλέον, οι τοπικές στρατηγικές στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ θα έχουν την ευκαιρία να υλοποιήσουν και δράσεις συνεργασίας για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών (smart villages) Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται να υλοποιηθούν πράξεις που αφορούν στην ίδρυση ενός συνεργατικού σχήματος με τη συμμετοχή τοπικών ιδιωτικών φορέων και τοπικών δημόσιων φορέων, για την προετοιμασία και σχεδίαση ενός σχεδίου δράσης εστιασμένου στην αντιμετώπιση ενός ή περισσότερων προβλημάτων της περιοχής. Βασικό χαρακτηριστικό του θα πρέπει να είναι η κοινωνική ή / και η τεχνολογική καινοτομία και να προβλέπει δράσεις όπως δράσεις ευρυζωνικότητας, παραγωγής ή εξοικονόμησης ενέργειας, αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, εξυπηρέτησης των νέων ή των ηλικιωμένων της περιοχής, την αναβάθμιση της παροχής υπηρεσιών υγείας και άρση της κοινωνικής απομόνωσης.

Με τις δράσεις αυτές θα ενισχυθούν περαιτέρω οι αγροτικές περιοχές κυρίως ως προς τη συνδεσιμότητα και την ανθεκτικότητά τους.

Πέραν των ανωτέρω στο μακρόπνοο όραμα θα συμβάλλουν και οι άλλες πολιτικές και στρατηγικές που εφαρμόζονται στις αγροτικές περιοχές της χώρας είτε αφορούν σε κοινοτικούς είτε σε εθνικούς πόρους.

Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιωχθεί η δικτύωση των εμπλεκόμενων φορέων και σε άλλους τομείς όπως η υγεία, η παιδεία, η τεχνολογία, οι μεταφορές, στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου ΚΓΠ κατά τη διαδικασία αναθεώρησης και επαναπροσδιορισμού των σχετικών στρατηγικών για τις αγροτικές περιοχές της Χώρας δεδομένου ότι η εκπόνηση μίας στρατηγικής αφορά σε δυναμική διαδικασία η οποία εξελίσσεται τόσο ως προς την υλοποίησή της όσο και ως προς την ανάπτυξή της.

4.6 Χρηματοδοτικά μέσα

4.6.1 Περιγραφή του χρηματοδοτικού μέσου

Η ex-ante εκτίμηση της χρήσης χρηματοδοτικών εργαλείων στο αγροδιατροφικό τομέα ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2018. Τα βασικά ευρήματα της ex-ante αξιολόγησης (η οποία βρίσκεται αναρτημένη ως επιτελική σύνοψη στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014 – 2020

http://www.agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/ex_ante_executive_summary_financial_instruments_publication.pdf

και ως συνολική μελέτη στο site του ΕΑΔ

<https://ead.gr/information/funding-tools/>,

καθώς και στα Παραρτήματα του Προγράμματος ήταν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα επηρέασε όλους τους τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης και της γεωργίας. Το μερίδιο του αγροτικού τομέα στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) μειώθηκε, εξαιτίας της αδυναμίας χρηματοδότησης καινοτόμων και αποτελεσματικών μεθόδων καλλιέργειας.
- Ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας και η εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής έχουν δημιουργήσει την ανάγκη για νέες επενδύσεις. Όμως, η πλειοψηφία των κάτοχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων δεν διαθέτει τα απαιτούμενα επιπλέον κεφάλαια, καθώς τα όποια διαθέσιμα κεφάλαια προτιμά να τα χρησιμοποιεί ως κεφάλαιο κίνησης.
- Η πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση των κάτοχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των επιχειρήσεων μεταποίησης του αγροδιατροφικού τομέα είναι ιδιαίτερα περιορισμένη.
- Από την πρόσφατη εμπειρία χρήσης ΧΕ διαπιστώθηκε ότι δύο βασικοί παράγοντες επιτυχίας για τα ΧΕ είναι ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης, όπως πχ οι επιχορηγήσεις, καθώς επίσης και η χρήση ΧΕ εγγυήσεων για την μείωση του ρίσκου των τραπεζών εξαιτίας της έλλειψης αξιόπιστου ιστορικού των του αγροδιατροφικού τομέα.
- Οι συστημικές τράπεζες παραμένουν διστακτικές στο να παρέχουν δάνεια στον αγρο-διατροφικό τομέα, καθώς θεωρούν τον συγκεκριμένο τομέα ιδιαίτερα επισφαλή και για τον λόγο αυτό ακολουθούν μία επιλεκτική πολιτική παροχής δανείων.
- Οι τράπεζες απαιτούν υψηλές εξασφαλίσεις από τους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να τους χρηματοδοτήσουν, με τους γεωργούς να αδυνατούν να καλύψουν τις απαιτήσεις αυτές. Άλλοι σημαντικοί λόγοι αδυναμίας χρηματοδότησης από τον τραπεζικό τομέα είναι οι υψηλές φορολογικές επιβαρύνσεις και η έλλειψη ιστορικών στοιχείων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, ιδιαίτερα για τους νέους γεωργούς. Η δυσκολία χρηματοδότησης είναι εντονότερη στις μικρές εκμεταλλεύσεις και μειώνεται με την αύξηση του μεγέθους της εκμετάλλευσης.
- Στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, οι μικρού μεγέθους επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στο παραδοσιακό τραπεζικό σύστημα, ανάλογες με αυτές των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Οι μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην τραπεζική χρηματοδότηση, καθώς έχουν προηγούμενο ιστορικό στο τραπεζικό σύστημα.
- Οι ανάγκες χρηματοδότησης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι κυρίως βραχυπρόθεσμες ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης και μεσομακροπρόθεσμες ανάγκες για επενδύσεις που σχετίζονται με μηχανολογικό εξοπλισμό και πάγια (επέκταση εγκαταστάσεων, αγορά γης κλπ). Ομοίως, οι ανάγκες χρηματοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων αφορούν κυρίως σε κεφάλαιο κίνησης και σε επενδυτικά σχέδια και για την εμπορία και προώθηση προϊόντων τους στο εξωτερικό.

Το τεράστιο πρόβλημα χρηματοδότησης του αγροδιατροφικού τομέα επιβεβαιώθηκε και από τη σχετική μελέτη του fi-compass

(https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/financial_needs_agrifood_sectors_Greece.pdf)

agriculture

η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2020 και στην οποία τονίζεται επίσης η ανάγκη για βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, υπό μορφή κεφαλαίου κίνησης καθώς και η ανάγκη χρηματοδότησης επενδύσεων. Επιπλέον, επιβεβαιώνεται η ανάγκη χρήσης χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις. Οι αδυναμίες αυτές αποτυπώθηκαν και στην ανάλυση SWOT και συγκεκριμένα:

- στις αδυναμίες του Ειδικού Στόχου 2, όπου αναφέρεται ότι «Το πρόβλημα από-επένδυσης στην Ελληνική γεωργία παραμένει οξύτατο. Το ΠΑΑ δεν συμβάλλει επαρκώς στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων στην πρωτογενή παραγωγή και στην ουσία «εξειδικεύεται» στην προμήθεια γεωργικών μηχανημάτων.»
- στις αδυναμίες του Ειδικού Στόχου 7, όπου αναφέρεται η «Δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό»

Στη βάση αυτών των αδυναμιών, εντοπίστηκαν οι ακόλουθες ανάγκες:

- AN 006.07.02 «Πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της γεωργικής παραγωγής» με Υψηλή ιεράρχηση.
- AN 080.02.03 «Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II» με Μέση ιεράρχηση

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία εφαρμογής του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί ένα εργαλείο εγγυήσεων που αναπτύχθηκε και λειτουργεί με πόρους του ΠΑΑ 2014 – 2020 και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων, επιβεβαιώθηκαν στην πράξη οι προαναφερθείσες ανάγκες καθώς μέσα σε διάστημα ενός έτους λειτουργίας έχουν κατατεθεί πάνω από 1000 αιτήσεις με συνολικό αιτούμενο ποσό άνω των 90 εκ. ευρώ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της ζήτησης (88% του πλήθους των αιτήσεων και 63% του αιτούμενου ποσού) αφορά επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με ένα σημαντικό μέρος (άνω του 10%) να προέρχεται από νέους γεωργούς.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της ζήτησης είναι το σχετικά χαμηλό αιτούμενο μέσο ύψος δανείου, το οποίο για τις επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις παρουσιάζει διάμεσο 30.000 ευρώ ενώ για τις επενδύσεις στη μεταποίηση παρουσιάζει διάμεσο 50.000 ευρώ. Η ζήτηση αυτή σε μεγάλο βαθμό αντανακλά το μικρό οικονομικό μέγεθος των αντίστοιχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που κυμαίνεται γύρω στις 25.000 ευρώ, αλλά σε συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν με του Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, για την πρώτη αποτίμηση της προόδου του χρηματοδοτικού εργαλείου το καλοκαίρι του 2021, το χαμηλό ύψος δανείων αποδόθηκε και στην έλλειψη κατάλληλης τεχνικής στήριξης προς τους τελικούς αποδέκτες.

Ένα εξίσου σημαντικό εύρημα είναι ότι περίπου 40% της ζήτησης αφορά σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη, όπου ο δανεισμός χρησιμοποιείται για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να σημειωθεί ότι καταγράφεται ζήτηση για συνδυασμό τόσο με καθεστώτα επιχορήγησης του ΠΑΑ 2014 – 2022 (σχέδια βελτίωσης, μεταποίηση, μεταποίηση μέσω προσέγγισης LEADER) όσο και με καθεστώτα εκτός ΠΑΑ 2014 – 2022, που περιλαμβάνουν επενδύσεις που είναι επιλέξιμες για το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως επενδύσεις στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων στον τομέα των οπωροκηπευτικών ή επενδύσεις στο πλαίσιο εθνικού αναπτυξιακού νόμου. Μέσα από αυτή τη ζήτηση καταδεικνύονται οι εξαιρετικές δυνατότητες συνέργειας και συμπληρωματικότητας που μπορούν να αναπτυχθούν από τη χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων, αφού η παροχή ρευστότητας μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου διευκολύνει την υλοποίηση της επιχορηγούμενης πράξης και ταυτόχρονα η ασφάλεια που παρέχει η επιχορήγηση μειώνει το ρίσκο που αναλαμβάνουν οι Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί και διευκολύνει την έγκριση του δανείου.

Στην προσπάθεια ικανοποίησης της ζήτησης για συνδυασμό με επιχορήγησης στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη, αναδείχθηκαν και οι δυσκολίες που συνεπάγεται, ιδίως αναφορικά με το συντονισμό μεταξύ των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών και των Φορέων που υλοποιούν τα καθεστώτα επιχορήγησης. Οι δυσκολίες αυτές θα μπορούσαν να περιοριστούν με την υλοποίηση του συνδυασμού σε μία ενιαία πράξη, καθιστώντας το εργαλείο ακόμη πιο ελκυστικό.

Από τα παραπάνω, καθίσταται αναγκαία η χρήση κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων ώστε να επιτευχθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μόχλευση των διαθέσιμων πόρων. Τα εργαλεία αυτά θα πρέπει να είναι διαθέσιμα τόσο ως αυθύπαρκτη μορφή χρηματοδότησης όσο και σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα της ex-ante εκτίμησης της χρήσης χρηματοδοτικών εργαλείων στον αγρο-διατροφικό τομέα, τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης και της ανάλυσης αναγκών και τα

διδάγματα από την μέχρι τώρα εφαρμογή του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου μπορούν να υλοποιηθούν τα ακόλουθα εργαλεία:

- Εργαλείο εγγύησης πρώτης ζημίας χαρτοφυλακίου με ανώτατο όριο (First Loss Portfolio Guarantee)
- Εργαλείο μικρο-δανείων με επιμερισμό του κινδύνου (Risk sharing microloan instrument)

Εργαλείο εγγύησης πρώτης ζημίας χαρτοφυλακίου με ανώτατο όριο

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα υλοποιηθεί είτε με συνεισφορά πόρων του Στρατηγικού Σχεδίου στο υφιστάμενο Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης είτε με σύσταση νέου ταμείου, με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και μεταποιητικές επιχειρήσεις, με τελικό προϊόν του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα έχει τη μορφή ταμείου χαρτοφυλακίου και θα υλοποιηθεί ως ανεξάρτητη χρηματοδοτική μονάδα υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής. Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να συνεχίσει να είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, με κατάλληλη προσαρμογή, εφόσον απαιτείται, της υφιστάμενης συμφωνίας χρηματοδότησης ή άλλος φορέας που θα επιλεγεί από τη Διαχειριστική Αρχή, στη βάση του άρθρου 59 Καν (ΕΕ) 2021/1060. Οι υφιστάμενοι Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί που συμμετέχουν στο Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, θα μπορούν να συνεχίσουν να συμμετέχουν στο χρηματοδοτικό εργαλείο, με κατάλληλες προσαρμογές, εφόσον απαιτείται, στις επιχειρησιακές συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Διαχειριστή του χρηματοδοτικού εργαλείου και των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών. Ο Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου θα μπορεί να επιλέξει και επιπλέον Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς μέσω ανοιχτής και διαφανούς διαδικασίας.

Ο Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να λειτουργεί και ως εγγυητής για την παροχή εγγύησης χαρτοφυλακίου στα επιλεγμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στην περίπτωση αυτή, ο Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου θα γίνει ο Ενδιάμεσος Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός που εφαρμόζει το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγύησης χαρτοφυλακίου για κάθε ποσό που θα διατεθεί από το χρηματοδοτικό εργαλείο σε κάθε εγγύηση χαρτοφυλακίου.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα παρέχει εγγύηση σε νέα δάνεια ύψους από 10.000,00 €, που συνάπτονται από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς που συμμετέχουν σε αυτό. Η παρεχόμενη εγγύηση μπορεί να ανέλθει από 20% έως 80% (guarantee rate) για κάθε δάνειο και μέχρι ένα ανώτατο όριο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου που δεν ξεπερνά το 35% (cap rate).

Η συνεισφορά του Στρατηγικού Σχεδίου στο χρηματοδοτικό εργαλείο μεταβιβάζεται από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς στους τελικούς αποδέκτες μέσω μείωσης των απαιτούμενων εξασφαλίσεων, των επιτοκίων δανεισμού και του κόστους συναλλαγής.

Τα δάνεια που χορηγούνται με την εγγύηση του χρηματοδοτικού εργαλείου, μπορούν να συνδυάζονται με στήριξη που παρέχεται από άλλο ενωσιακό ή εθνικό μέσο χρηματοδότησης και μπορεί να καλύπτουν την ίδια δαπάνη. Στις περιπτώσεις αυτές η στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο αποτελεί μέρος ξεχωριστής πράξης και η στήριξη του ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο της εν λόγω πράξης δεν δηλώνεται στην Επιτροπή για στήριξη υπό άλλη μορφή, άλλο Ταμείο ή άλλο μέσο της Ένωσης.

Επιπλέον, ήδη από την ex-ante εκτίμηση της χρήσης χρηματοδοτικών εργαλείων στο αγροδιατροφικό τομέα (σελ.150) αναλύθηκαν διεξοδικά οι δυνατότητες συνδυασμού των χρηματοδοτικών εργαλείων με επιχορηγήσεις και εντοπίστηκε η ανάγκη συνδυασμού με τεχνική βοήθεια, η οποία επιβεβαιώθηκε από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς και κατά την πρώτη αποτίμηση της προόδου του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας το ρόλο που διαδραματίζει η επιχορήγηση στη διευκόλυνση παροχής δανείων καθώς και το ρόλο των δανείων στην ολοκλήρωση των επιχορηγούμενων πράξεων, είχε εξεταστεί, κατά την εν λόγω ex-ante εκτίμηση, η δυνατότητα ανάπτυξης ενός χρηματοδοτικού εργαλείου που θα χορηγούσε στήριξη αποκλειστικά σε συνδυαζόμενες πράξεις. Η δυνατότητα αυτή δεν επιλέχθηκε κυρίως λόγω της διοικητικής της πολυπλοκότητας και της ανάγκης να κρατηθεί ο αριθμός των χρηματοδοτικών εργαλείων όσο το δυνατόν μικρότερος ώστε να αναπτυχθούν οι απαραίτητες οικονομίες κλίμακας.

Από τα παραπάνω, οι επιχορηγήσεις για τεχνική στήριξη αλλά και επενδύσεις σε φυσικό κεφάλαιο συνδέονται άμεσα με το χρηματοδοτικό εργαλείο και είναι απαραίτητες για την προώθησή του από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς και την αποδοχή του από τους τελικούς αποδέκτες. Συνεπώς, τα δάνεια που χορηγούνται με την εγγύηση του χρηματοδοτικού εργαλείου θα πρέπει να μπορούν

να συνδυάζονται με στήριξη από το Στρατηγικό Σχέδιο, που παρέχεται υπό μορφή επιχορηγήσεων κεφαλαίου ή επιχορηγήσεων τεχνικής στήριξης, σε ενιαία πράξη χρηματοδοτικού εργαλείου. Η περίπτωση αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί στην εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας και νέων γεωργών του άρθρου 75 Καν (ΕΕ) 2021/2115. Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα χορηγεί στήριξη η οποία θα αποτελείται από κατ' αποκοπή ποσό και παροχή εγγύησης για καταβολή δανείου. Οι δύο μορφές στήριξης θα συνδυάζονται σε μία πράξη, για την οποία το συνολικό ποσό στήριξης (κατ' αποκοπή ποσό επιχορήγησης και ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης δανείου) δεν υπερβαίνει τις 100.000 €.

Για την εφαρμογή αυτής της δυνατότητας συνδυασμού, είτε θα προσαρμοστεί ανάλογα η συμφωνία χρηματοδότησης και οι επιχειρησιακές συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Διαχειριστή του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης και των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών είτε θα συσταθεί νέο ταμείο. Σε κάθε περίπτωση, και οι δύο μορφές στήριξης θα παρέχονται στο πλαίσιο μίας ενιαίας πράξης. Κάθε σχετική λεπτομέρεια θα εξειδικευθεί στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπ' όψη τις ακόλουθες αρχές:

- Η συνολική στήριξη από το Στρατηγικό Σχέδιο, που παρέχεται υπό μορφή επιχορηγήσεων κεφαλαίου (κατ' αποκοπή ποσό) ή/και τεχνική βοήθεια, στο πλαίσιο της ενιαίας πράξης, δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των δανείων που χορηγούνται με την εγγύηση του χρηματοδοτικού εργαλείου.
- Η εν λόγω ενιαία πράξη ακολουθεί τους κανόνες που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Εργαλείο μικρο-δανείων με επιμερισμό του κινδύνου

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα υλοποιηθεί, είτε με συνεισφορά πόρων του Στρατηγικού Σχεδίου στο υφιστάμενο Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας, είτε με σύσταση νέου Ταμείου, με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και μεταποιητικές επιχειρήσεις, με τελικό προϊόν του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα έχει τη μορφή ταμείου χαρτοφυλακίου και θα υλοποιηθεί ως ανεξάρτητη χρηματοδοτική μονάδα υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής. Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να συνεχίσει να είναι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, με κατάλληλη προσαρμογή, εφόσον απαιτείται, της υφιστάμενης συμφωνίας χρηματοδότησης ή άλλος φορέας που θα επιλεγεί από τη Διαχειριστική Αρχή, στη βάση του άρθρου 59 Καν (ΕΕ) 2021/1060. Οι υφιστάμενοι Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί που συμμετέχουν στο Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας, θα μπορούν να συνεχίσουν να συμμετέχουν στο χρηματοδοτικό εργαλείο, με κατάλληλες προσαρμογές, εφόσον απαιτείται, στις επιχειρησιακές συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Διαχειριστή του χρηματοδοτικού εργαλείου και των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών. Ο Διαχειριστής του χρηματοδοτικού εργαλείου θα μπορεί να επιλέξει και επιπλέον Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς μέσω ανοιχτής και διαφανούς διαδικασίας.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα παρέχει έως 50% του κεφαλαίου κάθε νέου δανείου που συνάπτεται από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς που συμμετέχουν σε αυτό. Το ύψος του δανείου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 3.000 ευρώ και μεγαλύτερο από 25.000 ευρώ.

Η συνεισφορά του Στρατηγικού Σχεδίου στο χρηματοδοτικό εργαλείο μεταβιβάζεται εξολοκλήρου στους τελικούς αποδέκτες καθώς η εν λόγω συνεισφορά παρέχεται με 0% επιτόκιο δανεισμού και προκαλεί μείωση των απαιτούμενων εξασφαλίσεων και του κόστους συναλλαγής.

Τα δάνεια που χορηγούνται μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου, μπορούν να συνδυάζονται με στήριξη που παρέχεται από άλλο ενωσιακό ή εθνικό μέσο χρηματοδότησης και μπορεί να καλύπτει την ίδια δαπάνη. Στις περιπτώσεις αυτές η στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο αποτελεί μέρος ξεχωριστής πράξης και η στήριξη του ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο της εν λόγω πράξης δεν δηλώνεται στην Επιτροπή για στήριξη υπό άλλη μορφή, άλλο Ταμείο ή άλλο μέσο της Ένωσης.

Ηδη από την ex-ante εκτίμηση της χρήσης χρηματοδοτικών εργαλείων στο αγρο-διατροφικό τομέα (σελ. 150) αναλύθηκαν διεξοδικά οι δυνατότητες συνδυασμού των χρηματοδοτικών εργαλείων με επιχορηγήσεις και εντοπίστηκε η ανάγκη συνδυασμού με τεχνική βοήθεια. Παράλληλα, ο πολύ μικρός αριθμός εγκεκριμένων παρόχων μικροπιστώσεων, σε συνέχεια της θέσπισης του σχετικού νομικού πλαισίου με το ν. 4701/2020, καταδεικνύει την ανάγκη για επιπλέον κίνητρα, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα ζωντανό οικοσύστημα παρόχων μικροπιστώσεων για τον αγρο-διατροφικό τομέα. Σημαντικό κίνητρο, το οποίο θα συνέβαλε ταυτόχρονα στην εξάλειψη των απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, θα μπορούσε να είναι η επιδότηση

του επιτοκίου των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα στην αρχή της δανειακής σύμβασης, το οποίο θα καθοριστεί στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Από τα παραπάνω, οι επιχορηγήσεις για επιδότηση επιτοκίου και τεχνική στήριξη συνδέονται άμεσα με το χρηματοδοτικό εργαλείο και είναι απαραίτητες για την προώθησή του από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς και την αποδοχή του από τους τελικούς αποδέκτες. Συνεπώς, τα δάνεια που χορηγούνται μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου θα πρέπει να μπορούν να συνδυάζονται με στήριξη από το Στρατηγικό Σχέδιο, που παρέχεται υπό μορφή επιχορηγήσεων, σε ενιαία πράξη χρηματοδοτικού εργαλείου.

Η περίπτωση αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί στο εργαλείο μικροδανείων με επιμερισμό του κινδύνου με την παροχή τεχνικής στήριξης και επιδότησης επιτοκίου μαζί με το χρηματοδοτικό εργαλείο, όπου όλες οι μορφές στήριξης (δάνειο, επιδότηση επιτοκίου, τεχνική στήριξη), θα περιλαμβάνονται σε μία ενιαία πράξη. Η τεχνική στήριξη θα παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες προαιρετικά, μετά από δική τους επιλογή.

Στην περίπτωση αυτή προσαρμόζεται ανάλογα η συμφωνία χρηματοδότησης και οι επιχειρησιακές συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Διαχειριστή του εργαλείου και των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών και να καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια

Κανόνες που εφαρμόζονται και στα δύο χρηματοδοτικά εργαλεία

Η επιλογή των Τελικών Αποδεκτών, που θα επωφεληθούν από τα χρηματοδοτικά εργαλεία, αποτελεί ευθύνη των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών που θα επιλέξει ο Διαχειριστής του κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου μέσω μίας ανοιχτής, διαφανούς, αναλογικής και χωρίς διακρίσεις διαδικασίας.

Η συμμετοχή του Στρατηγικού Σχεδίου στο κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο και κάθε άλλη ρήτρα ή ειδική διάταξη για την εφαρμογή τους, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών εξόδων και των αμοιβών των Διαχειριστών, καθορίζεται στις αντίστοιχες συμφωνίες χρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπ' όψιν το άρθρο 80 Καν(ΕΕ) 2021/2115.

Σε περίπτωση που ο ίδιος φορέας λειτουργεί ως Διαχειριστής για περισσότερα από ένα χρηματοδοτικά εργαλεία, η συμφωνία χρηματοδότησης προβλέπει την αποφυγή οποιασδήποτε σώρευσης κόστους και τελών και την τήρηση των ανώτατων ορίων της παραγράφου 5 του άρθρου 80 Καν(ΕΕ) 2021/2115.

Η περίοδος κατά την οποία θα επιτρέπεται η διενέργεια συναλλαγών στο χαρτοφυλάκιο του κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου είναι κατ' ελάχιστο δύο έτη. Η καταληκτική ημερομηνία σύναψης δανειακών συμβάσεων και των εκταμιεύσεων αυτών δεν υπερβαίνει την καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών της παραγράφου 4, του άρθρου 86 Καν (ΕΕ) 2021/2115.

Οι Διαχειριστές των χρηματοδοτικών εργαλείων επιλέγουν, όπου απαιτείται, Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς μέσω μίας ανοιχτής, διαφανούς, αναλογικής και χωρίς διακρίσεις διαδικασίας. Η διαδικασία αυτή θα βασίζεται σε μία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία θα έχει προηγουμένως εγκριθεί σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην συμφωνία χρηματοδότησης. Πρόσθετα κριτήρια επιλογής δύναται να τεθούν από τον Διαχειριστή του κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου, σύμφωνα με την αντίστοιχη συμφωνία χρηματοδότησης. Τα εν λόγω κριτήρια θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζουν τη μεταφορά του οικονομικού πλεονεκτήματος, που απορρέει από τη συνεισφορά του Στρατηγικού Σχεδίου, στους τελικούς αποδέκτες και ειδικότερα όσον αφορά α) την μείωση του επιτοκίου και των προμηθειών που θα επιβαρύνουν τους τελικούς αποδέκτες· β) την μείωση ή και εξάλειψη των εξασφαλίσεων που θα απαιτήσουν οι Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί από τους τελικούς αποδέκτες.

Οι τελικοί αποδέκτες και οι τομείς (κλάδοι) που θεωρούνται επιλέξιμοι ορίζονται στις αντίστοιχες παρεμβάσεις. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας αναφέρονται ειδικώς σε κάθε παρέμβαση και είναι ανεξάρτητα από τα κριτήρια που έχουν τεθεί στο Στρατηγικό Σχέδιο για άλλες μορφές ενίσχυσης.

Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται στις αντίστοιχες παρεμβάσεις, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 73 Καν (ΕΕ) 2021/2115.

Η επιλογή των τελικών αποδεκτών πραγματοποιείται από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, οι οποίοι επαληθεύουν την επιλεξιμότητα για τους τελικούς αποδέκτες και λοιπούς όρους επιλεξιμότητας που τίθενται για τα χρηματοδοτικά εργαλεία επί ποινή αποκλεισμού της συναλλαγής από το χαρτοφυλάκιο του κάθε εργαλείου. Η επιλογή αυτή θα γίνεται με βάση α) την πιστοληπτική ικανότητα του τελικού αποδέκτη, β) την βιωσιμότητα του επενδυτικού του σχεδίου και γ) με σειρά προτεραιότητας με κριτήριο την ημερομηνία αίτησης για στήριξη με χρηματοδοτικό εργαλείο στον Ενδιάμεσο

Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, έτσι ώστε ο πρώτος που θα υποβάλει αίτηση και θα θεωρηθεί επιλέξιμος, να εκταμιεύσει πρώτος την στήριξη.

Η ημερομηνία της αίτησης του τελικού αποδέκτη προς τον αντίστοιχο Ενδιάμεσο Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, για υπαγωγή στο χρηματοδοτικό εργαλείο, θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.

Η ενίσχυση μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων δημιουργεί Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) το οποίο τελεί υπό έλεγχο για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και υπολογίζεται από τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς.

Η ενίσχυση μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων μπορεί να καλύψει το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης και να παρασχεθεί ανεξάρτητα από άλλες μορφές ενίσχυσης, δηλαδή μπορεί να παρασχεθεί σε έναν τελικό αποδέκτη για μία επένδυση η οποία δεν θα λάβει κανενός άλλου είδους ενίσχυση από το Στρατηγικό Σχέδιο πέρα από το χρηματοδοτικό εργαλείο και δεν θα υπόκειται σε κανενός είδους διαδικασία επιλογής από την Διαχειριστική Αρχή.

Η παρακολούθηση και η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την υλοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων διενεργείται σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην συμφωνία χρηματοδότησης.

Σε κάθε περίπτωση συνδυασμού των δανείων που χορηγούνται με την εγγύηση ή μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου, είτε αυτή πραγματοποιείται μέσω μίας ενιαίας πράξης ή μέσω ξεχωριστών πράξεων:

- τηρούνται ξεχωριστά αρχεία για κάθε πηγή στήριξης·
- το άθροισμα όλων των μορφών συνδυασμένης στήριξης για μια συγκεκριμένη δαπάνη δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της εν λόγω δαπάνης·
- οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για εξόφληση των δανείων που χορηγούνται με την εγγύηση ή μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου·
- τα δάνεια που χορηγούνται με την εγγύηση ή μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου δεν χρησιμοποιούνται για την προκαταβολή επιχορηγήσεων·
- τηρούνται οι κανόνες επιλεξιμότητας και των δύο συνδυαζόμενων μέσων και η ένταση ενίσχυσης, η οποία υπολογίζεται λαμβάνοντας υπ' όψη ότι το άθροισμα της επιχορήγησης και του Ακαθάριστου Ισοδύναμου Επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη χαμηλότερη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης μεταξύ των συνδυαζόμενων μέσων·
- διασφαλίζεται η αποφυγή διπλής χρηματοδότησης.

Προβλέψεις που εφαρμόζονται κατά τη μεταβατική περίοδο 2023 – 2025

Σε περίπτωση όπου η στήριξη μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου συνδυάζεται, στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη, με πράξη που λαμβάνει στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης μέσω του ΠΑΑ 2014–2022, η σχετική στήριξη για το χρηματοδοτικό εργαλείο θα βαρύνει το ΠΑΑ 2014–2022.

Σε περίπτωση όπου η στήριξη μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου συνδυάζεται, στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη, με πράξη που λαμβάνει στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης μέσω του ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027, η σχετική στήριξη για το χρηματοδοτικό εργαλείο θα βαρύνει το ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027.

Σε περίπτωση σύναψης δανειακής σύμβασης που λαμβάνει στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο και δεν συνδυάζεται με επιχορήγηση, τότε η σχετική στήριξη θα παρέχεται:

- αποκλειστικά από το ΠΑΑ 2014–2022 μέχρι την προγενέστερη από τις παρακάτω ημερομηνίες:
  - ο την 31–12–2025 ή
  - ο την ημερομηνία εκκαθάρισης του άρθρου 42 του Καν (ΕΕ) 1303/2013·
- αποκλειστικά από το ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027 από την προγενέστερη από τις παραπάνω ημερομηνίες και μετά.

Τα ανωτέρω θα περιληφθούν με κάθε λεπτομέρεια στις Συμφωνίες Χρηματοδότησης κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου καθώς και στις αντίστοιχες Επιχειρησιακές Συμφωνίες με τους ΕΧΟ.

4.7 Κοινά στοιχεία για τους τύπους παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης

4.7.1 Κατάλογος μη επιλέξιμων επενδύσεων

Οι κοινές μη επιλέξιμες δαπάνες για όλες τις παρεμβάσεις ενίσχυσης επενδύσεων είναι αυτές που προσδιορίζονται στο Άρθρο 73, παρ. 3 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Πέραν των ανωτέρω, δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση επενδύσεις:

- Αγροτικής Οδοποιίας προϋπολογισμού μεγαλύτερου του 1.000.000 Ευρώ
- Έργων εγγείων βελτιώσεων προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 75.000.000 Ευρώ (επενδύσεις σε μεγάλης κλίμακας υποδομές)

Επιπρόσθετα σε κάθε Παρέμβαση ορίζονται επιπλέον κατηγορίες μη επιλέξιμων επενδύσεων που διαφοροποιούνται ανάλογα με το περιεχόμενο και στόχο της παρέμβασης. Αυτές αποτυπώνονται αναλυτικά στα διακριτά Τεχνικά Δελτία των Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης του Άρθρου 73:

- Π3-73-1.1 Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων
- Π3-73-1.2 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
- Π3-73-1.3 Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων
- Π3-73-2.1 Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.2 Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Π3-73-2.3 Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων
- Π3-73-2.4 Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης
- Π3-73-2.5 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές

4.7.2 Ορισμός της αγροτικής περιοχής και δυνατότητα εφαρμογής

Το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΓΠ 2023-2027 καλύπτει το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, καθότι η πλειονότητα των NUTS3 περιοχών εντάσσονται στις «αγροτικές περιοχές» (κυρίως αγροτικές και ενδιάμεσες περιοχές), ενώ μόνο δύο περιοχές NUTS 3 η Αττική και η Θεσσαλονίκη εντάσσονται στις κυρίως αστικές περιοχές αλλά και αυτές έχουν σημαντική γεωργική δραστηριότητα και παραγωγή, σε ορισμένα τμήματά τους.

Ως «αγροτικές περιοχές» ορίζονται οι κυρίως αγροτικές και ενδιάμεσες περιοχές της χώρας, όπως προσδιορίζονται σε επίπεδο NUTS 3 με βάση τη σχετική Ευρωπαϊκή Μεθοδολογία (Urban-rural typology - NUTS 2021).

4.7.3 Πρόσθετα κοινά στοιχεία για τομεακές παρεμβάσεις, για παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης, ή κοινά τόσο για τις τομεακές παρεμβάσεις όσο και για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

Μη διπλή χρηματοδότηση - Κριτήρια Διαχωρισμού

Δεν υπάρχουν κοινά ή επικαλυπτόμενα σημεία μεταξύ Τομεακών Παρεμβάσεων και Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης.

Όπου είχε διαπιστωθεί κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης ή επικάλυψης η παρακολούθηση του συνόλου των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος επιτρέπει την άμεση διενέργει διασταυρωτικών ελέγχων των δικαιούχων των διαφορών παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου ενώ εφαρμόζονται και κριτήρια διαχωρισμού μεταξύ των παρεμβάσεων των τομεακών Προγραμμάτων και των παρεμβάσεων του Δεύτερου Πυλώνα.

Αναλυτικότερα δεν έχουν δικαίωμα υποβολής προτάσεων στις παρεμβάσεις :

- Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Οργανώσεις παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα στους τομείς οπωροκηπευτικών, ελαιίας ελαιολάδου, οίνου και περιλαμβάνουν σε αυτό την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Δεν είναι επιλέξιμοι για ένταξη στις παρεμβάσεις:

- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων

Μελισσοκόμοι, Γεωργοί μέλη οργανώσεων παραγωγών που υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα στους τομείς οπωροκηπευτικών, ελαιίας ελαιολάδου, οίνου και μελιού

Τα επιχειρησιακά προγράμματα στους τομείς οπωροκηπευτικών, ελαιίας ελαιολάδου, οίνου που περιλαμβάνουν την παροχή ενισχύσεων σε μονάδες πρώτης μεταποίησης τυποποίησης προϊόντων του Παρατήματος 1 της Συνθήκης τίθεται άνω όριο προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων στα 450.000 € ενώ τα επενδυτικά σχέδια επικεντρώνονται στην παραγωγή ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος, αξιοποίηση υποπροϊόντων, παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας ενώ δεν είναι επιλέξιμη η προμήθεια και ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος του τομέα για το μέλι δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση σε καμία παρέμβαση του Πυλώνα II.

Δεν υπάρχουν επικαλύψεις μεταξύ των παρεμβάσεων των τομεακών προγραμμάτων με τις παρεμβάσεις του ειδικού προγράμματος Ενίσχυσης των Μικρών νησιών του Αιγαίου (καν. (ΕΕ) αριθ. 229/2013, σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1405/2006 του Συμβουλίου. Το πρόγραμμα ενίσχυσης, αποσκοπεί στη στήριξη ορισμένων τομέων με ιδιαίτερη οικονομική σημασία, για τη διατήρηση της γεωργικής οικονομικής δραστηριότητας στα μικρά νησιά. Το Πρόγραμμα των μικρών νησιών του αιγαίου αποτελείται από δύο επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων που είναι τα:

α) μέτρα στήριξης του εφοδιασμού με (ι) Ζωοτροφές, (ιι) άλευρα: Η ενίσχυση στοχεύει στην κάλυψη του υψηλού μεταφορικού κόστους

β) ενίσχυση της ΤΟΠΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: Λαμβάνονται μέτρα για τη στήριξη της παραγωγής πατάτας που προορίζεται για κατανάλωση, καθώς και της πατάτας για φύτευση (πατατόσπορος).

Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για τη στήριξη της αμπελοκαλλιέργειας που είναι παραδοσιακή στα εν λόγω νησιά και χορηγείται ενίσχυση για την καλλιέργεια αμπέλων προοριζόμενων για την παραγωγή οίνων ποιότητας, παραγόμενων σε καθορισμένες περιοχές (οίνοι με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης και με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη).

Ενισχύεται η παραδοσιακή καλλιέργεια ελαιώνων στα μικρά νησιά, με σκοπό τη διατήρηση του δυναμικού παραγωγής και την προστασία του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι οι ελαιώνες διατηρούνται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται κανονική παραγωγή και διασφαλίζεται πλήρως η εφαρμογή των κανόνων της πολλαπλής συμμόρφωσης.

Όσον αφορά στη μελισσοκομία, η οποία αποτελεί έναν τομέα που συνδέεται με τη διατήρηση της σημαντικής ευπαθούς χλωρίδας των μικρών νησιών, ενώ εξασφαλίζει ταυτόχρονα ένα συμπληρωματικό εισόδημα για τους κατοίκους και αποτελεί παραδοσιακή απασχόληση, χορηγείται ενίσχυση που συμβάλλει στη μείωση του υψηλού κόστους παραγωγής.

Τέλος, ενισχύονται και προϊόντα όπως τα Δαμάσκηνα Σκοπέλου, τα Φασόλια και το Βρώσιμο Λαθούρι, το Τοματάκι Σαντορίνης, η Αγκινάρα Τήνου, τα εσπεριδοειδή των νήσων Σάμου, Χίου και Δωδεκανήσων, τα παραδοσιακά γαλακτοκομικά προϊόντα και λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για τη διατήρηση της παραδοσιακής καλλιέργειας της Μαστίχας Χίου.

Οι ενισχύσεις παρέχονται με την μορφή ενίσχυσης προς τους παραγωγούς ανά εκτάριο/κυψέλη /κιλό παραγόμενης μαστίχας/τόνο παραγόμενου γάλακτος

Η στρατηγική του προτεινόμενου προγράμματος και ο βασικός του στόχος συνοψίζεται στα παρακάτω:

- Στη διάσωση της ιστορικής παράδοσης και πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών.

- Στη διάσωση και τη διατήρηση του μοναδικού – ιδιαίτερου περιβάλλοντος των μικρών νησιών και συνεπώς στην αποφυγή της ερήμωσης.
- Στην αποφυγή της εξάρτησης της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας μόνο από τον τουρισμό.
- Στην οικονομική στήριξη της οικογενειακής εκμετάλλευσης, που αποτελεί το δομικό στοιχείο της τοπικής αγροτικής οικονομίας με επίκεντρο την παραγωγή ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων.

Δεν υπάρχει καμία επικάλυψη των παρεμβάσεων του Προγράμματος των Μικρών Νησιών του Αιγαίου με τις παρεμβάσεις του Πρώτου Πυλώνα (echoschemes, τομεακά προγράμματα) και του Πυλώνα II.

Κρατικές ενισχύσεις

Καμία ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγηθεί σε προβληματικές εταιρείες ή σε εταιρείες που έχουν ακόμη εκκρεμή εντολή ανάκτησης μετά από απόφαση της Επιτροπής, που κηρύσσει μια ενίσχυση παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Για να είναι επιλέξιμη για στήριξη μια επένδυση, θα πρέπει να γίνεται πριν από αυτή, εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντικής επίπτωσης, με βάση τη συγκεκριμένη για την επένδυση νομοθεσία, όταν η επένδυση μπορεί να θίξει το περιβάλλον.

4.7.4 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

Ποσοστό/-ά εθνικής συνεισφοράς

Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
155(2)(c) - Early retirement		20,00%	43,00%
91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%
91(2)(d) - Άλλες περιφέρειες		20,00%	43,00%
91(3)(a) - Ενισχύσεις για φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς δυνάμει του άρθρου 71	65,00%	20,00%	65,00%
91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 70 - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 72 - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 73 - Στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - Στήριξη της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α)		20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)		20,00%	80,00%
91(3)(c) - Πράξεις που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103	100,00%	20,00%	100,00%
91(3)(c) - 70 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 70, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 71 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 71, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 72 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 72, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 73-74 - Πράξεις, δυνάμει των άρθρων 73-74, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 75 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 75, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 76 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 76, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 77 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 77, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 78 - Πράξεις, δυνάμει του άρθρου 78, που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103		20,00%	100,00%

Ποσοστό/-ά περιφερειακής συνεισφοράς

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
------------	-------	-------------------------	---------------	--------------

5 Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται στη στρατηγική

Ταμείο	Μορφή παρέμβασης	Είδος παρέμβασης	Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ) — Ονομασία	Κοινός δείκτης εκροών	Gen. Renewal	Env.	Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας	LEADER
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	BISS(21)	Π1-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	Ο.4				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CRISS(29)	Π1-29 - Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	Ο.7				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CIS-YF(30)	Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	Ο.6				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη	Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη	Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη	Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδοσικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Ο.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	Ο.8				

ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	O.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη	Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	O.8				
ΕΓΤΕ	Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	Eco-scheme(31) / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	O.8				
ΕΓΤΕ	Συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CIS(32)	Π1-32.1 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή	O.10				
ΕΓΤΕ	Συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CIS(32)	Π1-32.2 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	O.10				
ΕΓΤΕ	Συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CIS(32)	Π1-32.3 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	O.11				
ΕΓΤΕ	Συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις	CIS(32)	Π1-32.4 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	O.11				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	INVRE(47(1)(a))	Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	ADVII(47(1)(b))	Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	TRAINCO(47(1)(c))	Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	PROMO(47(1)(f))	Π2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				

ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	QUAL(47(1)(g))	Π2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	TRACE(47(1)(h))	Π2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οπωροκηπευτικά	WITHD(47(2)(f))	Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	O.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	ADVIBEEES(55(1)(a))	Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b))	Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	INVAPI(55(1)(b))	Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμού της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTLAB(55(1)(c))	Π2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	COOPAPI(55(1)(e))	Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37				

ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	PROMOBEEES(55(1)(f))	Π2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Μελισσοκομικά προϊόντα	ACTQUAL(55(1)(g))	Π2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων	O.37				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	RESTRVINEY(58(1)(a))	Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	INVWINE(58(1)(b))	Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οиноπαραγωγής	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	GREENWINE(58(1)(c))	Π2-58.3 - Πρόωμη συγκομιδή	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	INFOR(58(1)(h))	Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	PROMOWINE(58(1)(k))	Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Οίνος	INVWINESUST(58(1)(m))	58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οиноπαραγωγής	O.36				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	INVRE(47(1)(a))	Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	O.35				

ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ADV1(47(1)(b))	Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRAINCO(47(1)(c))	Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	PROMO(47(1)(f))	Π2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	QUAL(47(1)(g))	Π2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	TRACE(47(1)(h))	Π2-47.2-1h - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΕ	Τομεακή - Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	ORCHA(47(2)(d))	Π2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	0.35				
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	0.14	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	0.14	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	0.14	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι

ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	O.19	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων	O.19	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-1.6 - Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	O.14	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	O.17	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	O.18	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	O.18	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	O.16	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ENVCLIM(70)	Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	O.15	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ANC(71)	Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	O.12	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι

ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	ASD(72)	Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	Ο.13	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	Ο.22	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-1.2 - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	Ο.22	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	Ο.23	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Ο.22	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	Ο.20	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	Ο.20	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	Ο.24	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	Ο.20	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	Ο.20	Όχι	Όχι		Όχι

ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	0.20	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	0.24	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-2.8 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων	0.20	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-3.1 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	0.21	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	0.21	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	0.21	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	0.21	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INVEST(73-74)	Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	0.21	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	INSTAL(75)	Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών	0.25	Ναι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	COOP(77)	Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας	0.28	Όχι	Όχι		Όχι

ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	COOP(77)	Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	0.29	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	COOP(77)	Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	0.1	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	COOP(77)	Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)	0.31	Όχι	Όχι		Ναι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	KNOW(78)	Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	0.33	Όχι	Όχι		Όχι
ΕΓΤΑΑ	Αγροτική ανάπτυξη	KNOW(78)	Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	0.33	Όχι	Όχι		Όχι

5.1 Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

BISS(21) - Basic income support for sustainability

Π1-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-21
Ονομασία παρέμβασης	Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα
Είδος παρέμβασης	BISS(21) - Basic income support for sustainability
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.4. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από βασική εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Κατά την περίοδο 2023-2027, η Ελλάδα εφαρμόζει το Καθεστώς Βασικής Εισοδηματικής Στήριξης για τη Βιωσιμότητα (BISS) σε περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή τα δικαιώματα ενίσχυσης χορηγούνται ανά Αγρονομική Περιφέρεια, όπως και στις περιόδους 2014-2020 και 2021-2022. Το έτος αναφοράς 2013 για την εδαφικοποίηση της Βασικής Εισοδηματικής Στήριξης για τη Βιωσιμότητα παραμένει αμετάβλητο. Οι τρεις Αγρονομικές Περιφέρειες είναι: των Αρόσιμων Εκτάσεων, των Μόνιμων Καλλιεργειών και των Βοσκότοπων.

Όπως αναλυτικά περιγράφεται στο Κεφάλαιο 4.2 του Στρατηγικού Σχεδίου (Ενότητα 4.2.1.2), οι τρεις αυτές περιφέρειες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές ως προς την παραγωγικότητα του εδάφους, τα εφαρμοζόμενα γεωργικά παραγωγικά συστήματα, το οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων και το γεωργικό εισόδημα. Έτσι, με δεδομένη την έντονη ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, οι συγκεκριμένη περιφερειοποίηση ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες της ελληνικής γεωργίας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 121.01.07	Ανάπτυξη των κλάδων των μηρυκαστικών με οριστική οριοθέτηση των εκτάσεων των βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 132.01.11	Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση αποσκοπεί στη στήριξη του γεωργικού εισοδήματος για την επίτευξη της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων, μέσω της παροχής ετήσιας αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης για κάθε επιλέξιμο εκτάριο που δηλώνεται από ενεργό γεωργό. Το ποσό αυτό ανά επιλέξιμο εκτάριο διαφοροποιείται ανάμεσα στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες της χώρας (Αρόσιμων Εκτάσεων, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκότοπων). Η εν λόγω εισοδηματική στήριξη, συμβάλλει στη σχετική σταθερότητα και συνακόλουθα στη μείωση της μεταβλητότητας του γεωργικού εισοδήματος, επομένως και στη μείωση του ρίσκου της γεωργικής δραστηριότητας, το οποίο είναι μόνιμο χαρακτηριστικό της γεωργίας, προερχόμενο από ποικίλες αιτίες, όπως η μεταβλητότητα των τιμών, των αποδόσεων κ.ά.

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών, δηλ. τα δικαιώματα ενίσχυσης χορηγούνται ανά αγρονομική περιφέρεια (Αρόσιμων Εκτάσεων, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκότοπων).

Η εφαρμογή της παρέμβασης στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών, εκτός του ότι συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη χορήγηση των άμεσων ενισχύσεων (προσαρμοσμένη σε περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά και επιδόσεις), είναι σύμφωνη και με την σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ελλάδα, σχετικά με την SWOT Ανάλυση του ΣΣ της ΚΑΠ (Commission Recommendations for Greece's CAP Strategic Plan, Brussels, 18.12.2020), η οποία είχε επισημάνει μεταξύ άλλων την ανάγκη για «βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων μέσω μιας δικαιότερης, αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης κατανομής των άμεσων ενισχύσεων, με την εφαρμογή, για παράδειγμα, της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα και τη μείωση των πληρωμών, και με την περαιτέρω μείωση των διαφορών στο επίπεδο στήριξης που προκύπτουν από παλιά ιστορικά δικαιώματα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις αγρονομικές συνθήκες και τις χωρικές διαφορές».

Επίσης, μία ακόμα σύσταση της ΕΕ (Commission Recommendations for Greece's CAP Strategic Plan, Brussels, 18.12.2020), αφορούσε την «Βελτίωση των περιβαλλοντικών προτύπων δίνοντας προτεραιότητα σε δράσεις που προωθούν τους μόνιμους βοσκοτόπους και την περιβαλλοντική τους προστασία, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης ενσωμάτωσης αυτών των περιοχών στο σύστημα άμεσων πληρωμών και της καλύτερης στόχευσης μέτρων υποστήριξης προς εκτατικά παραγωγικά συστήματα». Με την προτεινόμενη κατανομή του διαθέσιμου ποσού της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (βλ. παρακάτω στην ενότητα 7), η έμφαση στα εκτατικά παραγωγικά συστήματα τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι: α) τα περισσότερα συστήματα παραγωγής που σχετίζονται με τη χρήση των βοσκοτόπων στην Ελλάδα είναι εκτατικά ή ημεκτατικά, β) στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων κατανέμεται το 25% των συνολικά διαθέσιμων πόρων της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, ενώ η συμμετοχή των κλάδων που χρησιμοποιούν τους βοσκοτόπους – δηλ. των αιγοπροβάτων και βοοειδών – στην ακαθάριστη αξία παραγωγής το 2019 ήταν 19% (European Commission, Analytical factsheet for Greece, 2019).

Επιπλέον, η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα αποτελεί τον ‘κορμό’ των άμεσων ενισχύσεων για τη γεωργία, συμβάλλοντας στην οικονομική βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Έχει όμως ταυτόχρονα και πολύ μεγάλη συμπληρωματικότητα με τις άλλες κατηγορίες των άμεσων ενισχύσεων, οι οποίες, είτε χορηγούνται ως συμπληρωματικές εισοδηματικές ενισχύσεις (η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών, η συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα), είτε στοχεύουν στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων μέσω στοχευμένων οικολογικών προγραμμάτων (προγράμματα για το κλίμα και το περιβάλλον), είτε, τέλος, χορηγούνται ως συνδεδεμένες ενισχύσεις σε διάφορους κλάδους παραγωγής για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητάς τους ή της ποιότητας των προϊόντων τους. Τέλος, η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα έχει υψηλή συμπληρωματικότητα και με παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης, όπως π.χ. οι αγρο-περιβαλλοντικές παρεμβάσεις του 2^{ου} Πυλώνα, οι ενισχύσεις για

τη βιολογική γεωργία και οι αντισταθμιστικές ενισχύσεις για τη γεωργία στις ορεινές περιοχές και τις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα διατίθεται στους ενεργούς γεωργούς, οι οποίοι:

- Έχουν αποκτήσει δικαιώματα ενίσχυσης:
  - ο μέσω χορήγησης δικαιωμάτων ενίσχυσης το έτος ενίσχυσης 2015, σύμφωνα με τα άρθρα 10, 17, 18 και 19 της Υπουργικής Απόφασης Αριθ. 104/7056/2015, ΦΕΚ 147/Β/22-1-2015 (Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου),
  - ο μέσω χορήγησης δικαιωμάτων ενίσχυσης από το εθνικό απόθεμα, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Υπουργικής Απόφασης Αριθ. 104/7056/2015, ΦΕΚ 147/Β/22-1-2015 και της ΥΑ 193/2015 σχετικά με τις ενισχύσεις από το εθνικό απόθεμα σε γεωργούς
  - ο με μεταβίβαση δικαιωμάτων ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 25 της Υπουργικής Απόφασης Αριθ. 104/7056/2015, ΦΕΚ 147/Β/22-1-2015 και της ΥΑ140/2016 σχετικά με τη διαδικασία μεταβίβασης δικαιωμάτων ενίσχυσης σε γεωργούς.
- Οι οποίοι αποκτούν δικαιώματα ενίσχυσης από το 2023 και μετά, είτε από το απόθεμα, είτε μέσω μεταβίβασης δικαιωμάτων ενίσχυσης σύμφωνα με τη νέα εθνική νομοθεσία.

Δεν χορηγούνται άμεσες ενισχύσεις σε γεωργούς όταν το συνολικό ποσό των προς καταβολή άμεσων ενισχύσεων, προ της ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και της εφαρμογής διοικητικών κυρώσεων για δεδομένο ημερολογιακό έτος, δεν υπερβαίνει τα 150 ευρώ. Η πρόβλεψη αυτή δεν εφαρμόζεται για τους γεωργούς των οποίων η έδρα της εκμετάλλευσης βρίσκεται στα μικρά νησιά του Αιγαίου (στα οποία συγκαταλέγονται όλα τα νησιά του Αιγαίου με εξαίρεση την Εύβοια και την Κρήτη), αφενός διότι οι εκμεταλλεύσεις εκεί είναι πολύ μικρές συγκριτικά με της ηπειρωτικής χώρας και αφετέρου αντιμετωπίζουν σε μεγάλο ποσοστό προβλήματα λόγω του νησιωτικού τους χαρακτήρα, αλλά και λόγω σοβαρών γεωγραφικών ή φυσικών περιορισμών. Για τα νησιά αυτά εφαρμόζεται ειδικό πρόγραμμα («Ειδικά μέτρα για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου», Κανονισμός 229/2013 της ΕΕ).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Σύμφωνα με την χρηματοδοτική κατανομή του προϋπολογισμού (ΚΣ) του ΣΣ της ΚΑΠ, για την περίοδο 2023 – 2027, το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, θα ανέλθει σε 4.274.574.890,00 €. Ειδικότερα, για κάθε έτος από το 2023 μέχρι το 2026, το ποσό αυτό θα ανέλθει σε 829.567.104,00 €, ενώ για το 2027 σε 956.306.474,00 €.

Όπως ήδη τονίστηκε στην ενότητα 5, η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα θα εφαρμοστεί στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών (Αρόσιμων Καλλιεργειών, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκότοπων), λόγω των σημαντικών διαφορών τους ως προς την παραγωγικότητα του εδάφους, τα χαρακτηριστικά των εφαρμοζόμενων γεωργικών παραγωγικών συστημάτων, του οικονομικού μεγέθους και του οικονομικού αποτελέσματος, στο σύνολο της εκμετάλλευσης και ανά εκτάριο. Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η κατανομή των ποσών της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες: (i) όπως εφαρμόζεται από το ΥΠΑΑΤ από το 2015, (ii) όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το έτος 2019 και (iii) με βάση την κατανομή της ακαθάριστης αξίας παραγωγής των διαφόρων κλάδων παραγωγής των τριών αγρονομικών περιφερειών (στην περιφέρεια των βοσκοτόπων υπολογίστηκε η ακαθάριστη αξία παραγωγής των κλάδων των μηρυκαστικών), όπως καταγράφεται στο: European Commission, Statistical Factsheet-Greece, 2020.

Τα ποσοστά των δύο πρώτων στηλών παρουσιάζουν ελάχιστες διαφορές, ενώ αυτά διαφέρουν από τα ποσοστά κατανομής της ακαθάριστης αξίας παραγωγής μεταξύ των αγρονομικών περιφερειών. Στις μόνιμες καλλιέργειες δίνεται ένα ποσοστό του συνολικού ποσού της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, το οποίο είναι μικρότερο της συμβολής τους στην ακαθάριστη αξία παραγωγής της χώρας. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι μόνιμες καλλιέργειες (με εξαίρεση την ελαιοκαλλιέργεια και την καλλιέργεια σταφίδας) δεν είχαν θεμελιώσει ιστορικά δικαιώματα άμεσων ενισχύσεων. Από την άλλη πλευρά, στην περιφέρεια των βοσκοτόπων δίνεται ένα ποσοστό υψηλότερο της συμβολής τους στην ακαθάριστη αξία παραγωγής της χώρας, δηλ. της συμβολής των κλάδων που χρησιμοποιούν τους βοσκοτόπους, που είναι οι κλάδοι των μηρυκαστικών (αιγοπρόβατα, βοοειδή). Όπως ήδη τονίστηκε στην ενότητα 5, η ιδιαίτερη αυτή έμφαση συμφωνεί και με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για καλύτερη στόχευση των μέτρων υποστήριξης προς εκτατικά παραγωγικά συστήματα, όπως αυτά που συναντώνται στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων.

Αγρονομική Περιφέρεια	Κατανομή Ποσών Βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (ΥΠΑΑΤ*)	Κατανομή Ποσών Βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (ΟΣΔΕ, 2019)	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (European Commission, Statistical Factsheet-Greece, 2020)	
Αροτραίων Καλλιεργειών	47%	45,6%	4.855 εκατ. €	49%
Μόνιμων Καλλιεργειών	28%	27,5%	3.219 εκατ. €	32%
Βοσκοτόπων	25%	26,9%	1.920 εκατ. €	19%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	100%	100,0%	9.994 εκατ. €	100%

(*) με βάση το άρθρο 7 της Υπουργικής Απόφασης Αριθ. 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β/22-Ι-2015)

Έτσι, το διαθέσιμο ετήσιο ποσό για την βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα για την περίοδο 2023-2026 (829.567.104.00 €) θα κατανεμηθεί στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες με βάση τα προαναφερθέντα ποσοστά από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για 2019:

Αγρονομική Περιφέρεια	Ποσοστιαία (%) κατανομή της χορηγούμενης βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα ανά αγρονομική περιφέρεια	Διαθέσιμο ποσό βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα (2023-2026, €/έτος)	Δικαιώματα (Επιλέξιμες Εκτάσεις σε εκτάρια)*	Ενιαία Περιφερειακή ή Αξία Δικαιώματος (€ ανά εκτάριο)
Αροτραίων καλλιεργειών	45,6%	378.282.599	1.763.360	215
Μόνιμων καλλιεργειών	27,5%	228.130.954	843.413	270
Βοσκοτόπων	26,9%	223.153.551	1.269.587	176
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	100%	829.567.104	3.876.360	214

(*) Επεξεργασία των στοιχείων του ΟΣΔΕ για το έτος 2019

Οι μοναδιαίες αξίες των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην τελευταία στήλη του παραπάνω πίνακα, είναι, θεωρητικά, οι μέσοι όροι της αξίας των δικαιωμάτων σε κάθε περιφέρεια, που θα ισχύουν στο τέλος του 2026, δηλ. μετά την σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης προς ενιαία τιμή μονάδας («flat rate») σε επίπεδο αγρονομικής περιφέρειας. Η σύγκλιση αυτή θα πραγματοποιηθεί σε τέσσερα ισόποσα βήματα δηλ. στα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026, οπότε με τη λήξη του 2026, εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας,

η μοναδιαία αξία όλων των δικαιωμάτων ενίσχυσης θα εξισωθεί με τη μέση αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης της εν λόγω περιφέρειας.

Με τη μέθοδο αυτή ολοκληρώνεται η πλήρης σύγκλιση των αξίας των ιστορικών δικαιωμάτων, με τη λήξη του 2026. Η χρήση των ιστορικών δικαιωμάτων ήταν εστία παραπόνων την τελευταία περίοδο, αφού δημιουργούσαν χρόνια ανισότητα έναντι των νέων γεωργών και των νεοεισερχόμενων στην γεωργία και κτηνοτροφία.

Η τεκμηρίωση των διαφορών (δηλ. της διαφορετικής ιεραρχικής κατάταξης) των προτεινόμενων μοναδιαίων αξιών της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα σε κάθε αγρονομική περιφέρεια προκύπτει από τα στοιχεία του επόμενου πίνακα:

Αγρονομική Περιφέρεια	Οι πιο αντιπροσωπευτικοί Τεχνικοοικονομικοί Προσανατολισμοί ανά Αγρονομική Περιφέρεια	Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (Euro)	2023-2027, Προτεινόμεν η Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (€/εκτάριο)
Μόνιμων Καλλιεργειών	(37) Ελαιοκομία	4.827	270
Αροτραίων Καλλιεργειών	(15) Δημητριακά-Ελαιούχοι	7.823	215
	(16) Λοιπές Αροτραίες	10.185	
Βοσκοτόπων	(48) Αιγοπρόβατα	16.728	176

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΙΓΕΛΠ 2019

Από τα στοιχεία του ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA, για τους σημαντικότερους τεχνικοοικονομικούς προσανατολισμούς ανά αγρονομική περιφέρεια, δηλ. τις παραγωγικές εξειδικεύσεις της ελληνικής γεωργίας, προκύπτει ότι το χαμηλότερο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) ανά εκμετάλλευση εμφανίζεται στην περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών και το υψηλότερο στην περιφέρεια των βοσκοτόπων. Η περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών είναι σε ενδιάμεση θέση. Επίσης, η ελαιοκομία έχει και τις μικρότερες εκτάσεις ανά εκμετάλλευση, οπότε για να διαμορφωθεί ένα σχετικά σημαντικό ύψος βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα που θα υποστηρίξει το χαμηλό ΓΟΕ, η προτεινόμενη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα ανά εκτάριο στην περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών, είναι υψηλή. Στο άλλο άκρο, για την κτηνοτροφία που έχει το υψηλότερο ΓΟΕ ανά εκμετάλλευση και τις σημαντικότερες εκτάσεις (βοσκοτόποι), προτείνεται η χαμηλότερη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα ανά εκτάριο. Ανάμεσα στις δύο αυτές μοναδιαίες τιμές βρίσκεται η μοναδιαία τιμή για την αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών.

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 5, η εφαρμογή της παρέμβασης στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών, εκτός του ότι συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη χορήγηση των άμεσων ενισχύσεων (προσαρμοσμένη σε περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά και επιδόσεις), είναι σύμφωνη και με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ελλάδα για την SWOT Ανάλυση του ΣΣ της ΚΑΠ (Commission Recommendations for Greece's CAP Strategic Plan, Brussels, 18.12.2020).

Με την προτεινόμενη κατανομή του διαθέσιμου ποσού της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, η έμφαση στα εκτατικά παραγωγικά συστήματα τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι: α) τα περισσότερα συστήματα παραγωγής που σχετίζονται με τη χρήση των βοσκοτόπων στην Ελλάδα είναι εκτατικά ή ημικτατικά, β) στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων κατανέμεται το 25% των συνολικά διαθέσιμων πόρων της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, ενώ η συμμετοχή των κλάδων που χρησιμοποιούν τους βοσκοτόπους – δηλ. των αιγοπροβάτων και βοοειδών – στην

ακαθάριστη αξία παραγωγής το 2019 ήταν 19% (European Commission, Analytical factsheet for Greece, 2019).

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν προτείνεται η εφαρμογή του μέτρου για την επιβολή ανώτατων ορίων στις άμεσες ενισχύσεις και την προοδευτική μείωση των ενισχύσεων (“Capping and degressivity of payments”, Άρθρο 17 του Κανονισμού 2021/2115), διότι, με βάση σχετικούς υπολογισμούς, λαμβάνοντας υπόψη και το διοικητικό κόστος που θα προκαλούσε, φαίνεται ότι η προαιρετική εφαρμογή του ελάχιστα θα συνεισέφερε στη χρηματοδότηση της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής ενίσχυσης και άλλων παρεμβάσεων, που εμπίπτουν στις αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις, όπως προβλέπεται και άρθρο 17 του Κανονισμού 2021/2115.

Επίσης, δεν προτείνεται η εφαρμογή του προαιρετικού μέτρου των μικροκαλλιεργητών (Άρθρο 28), δεδομένου ότι και την προηγούμενη περίοδο το μέτρο αυτό δεν εφαρμόστηκε με ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς είχε μειωμένη ζήτηση από τους δυνητικούς δικαιούχους. Όπως έδειξε η SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1, την προηγούμενη περίοδο, εντάχθηκε στο προαιρετικό αυτό καθεστώς ο μισός πληθυσμός των εν δυνάμει μικροκαλλιεργητών, κυρίως ως αποτέλεσμα του τρόπου ελέγχων της εφαρμογής της ‘πολλαπλής συμμόρφωσης’.

Η όποια ανακατανομή των κονδυλίων της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα θα πραγματοποιείται εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, δηλ. κάθε αύξηση σε αξία δικαιωμάτων θα χρηματοδοτείται από αντίστοιχες μειώσεις εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, χωρίς να δημιουργούνται πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Αποτελεί αυτή η παρέμβαση βασικής εισοδηματικής στήριξης ενίσχυση για τους μικροκαλλιεργητές; (άρθρο 28)

☐ Ναι ☒ Όχι

Ποια μορφή στήριξης χρησιμοποιείτε στις ενισχύσεις για τους μικροκαλλιεργητές; (άρθρο 28)

☐ Κατ’ αποκοπή ποσό/-ά ☐ Ενίσχυση/-εις ανά εκτάριο

Ποιο είναι το μέγιστο ποσό για τις ενισχύσεις για τους μικροκαλλιεργητές; (άρθρο 28)

Έχετε άλλες παρατηρήσεις ή εξηγήσεις για τις ενισχύσεις για τους μικροκαλλιεργητές;

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι απόλυτα συμβατή με τις διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (Παράγραφος 6 - «πράσινο κουτί»), καθώς:

- Η επιλεξιμότητα για την χορήγησή της καθορίζεται με σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια, που αφορούν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού.
- Δεν απαιτείται παραγωγή για τη λήψη της συγκεκριμένης εισοδηματικής στήριξης.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-21.1 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	Μέση		R.4
MK1-21.2 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	Μέση		R.4
MK1-21.3 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκοτόπων	Μέση		R.4

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-21.1 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό BISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το εισόδημα σε άλλους τομείς της οικονομίας), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός: 378.282.599 ευρώ/1.763.360 εκτάρια = 215 ευρώ ανά εκτάριο.

Επίσης, για την διακύμανση της μοναδιαίας αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης έγινε η παραδοχή $\pm 25\%$ σε σχέση με την ενιαία περιφερειακή αξία κάθε δικαιώματος. Η διακύμανση αυτή προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου να μην υπάρξει απώλεια πόρων, από ενδεχόμενη υπο-απορρόφηση των οικολογικών σχημάτων κατά τα δυο πρώτα έτη εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου αλλά και άλλων παρεμβάσεων (πχ. συνδεδεμένες ενισχύσεις).

Αποκλίσεις από την μέση μοναδιαία τιμή:

- Ελάχιστη τιμή: $215 * 0,75 = 161$ €/εκτάριο
- Μέγιστη τιμή: $215 * 1,25 = 269$ €/εκτάριο

MK1-21.2 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό BISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το εισόδημα σε άλλους τομείς της οικονομίας), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός: 228.130.954 ευρώ/843.429 εκτάρια = 270 ευρώ ανά εκτάριο.

Αποκλίσεις από την μέση μοναδιαία τιμή:

- Ελάχιστη τιμή: $270 * 0,75 = 203$ €/εκτάριο
- Μέγιστη τιμή: $270 * 1,25 = 338$ €/εκτάριο

MK1-21.3 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκοτόπων

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό BISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το εισόδημα σε άλλους τομείς της οικονομίας), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός: 223.153.551 ευρώ/1.269.587 εκτάρια = 176 ευρώ ανά εκτάριο.

Επίσης, για την διακύμανση της μοναδιαίας αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης έγινε η παραδοχή $\pm 25\%$ σε σχέση με την ενιαία περιφερειακή αξία κάθε δικαιώματος. Η διακύμανση αυτή προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου να μην υπάρξει απώλεια πόρων, από ενδεχόμενη υπο-απορρόφηση των οικολογικών σχημάτων κατά τα δυο πρώτα έτη εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου αλλά και άλλων παρεμβάσεων (πχ. συνδεδεμένες ενισχύσεις).

Αποκλίσεις από την μέση μοναδιαία τιμή:

- Ελάχιστη τιμή: $176 * 0,75 = 132$ €/εκτάριο
- Μέγιστη τιμή: $176 * 1,25 = 220$ €/εκτάριο

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-21.1 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	215,00	215,00	215,00	215,00	215,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	161,00	161,00	161,00	161,00	161,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	269,00	269,00	269,00	269,00	269,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	1.762.096,00	1.762.096,00	1.762.096,00	1.762.096,00	2.028.103,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	378.850.640,00	378.850.640,00	378.850.640,00	378.850.640,00	436.042.145,00	1.951.444.705,00
MK1-21.2 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	270,00	270,00	270,00	270,00	270,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	338,00	338,00	338,00	338,00	338,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	842.119,00	842.119,00	842.119,00	842.119,00	975.200,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	227.372.130,00	227.372.130,00	227.372.130,00	227.372.130,00	263.304.000,00	1.172.792.520,00
MK1-21.3 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκοτόπων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	176,00	176,00	176,00	176,00	176,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	132,00	132,00	132,00	132,00	132,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	1.269.002,00	1.269.002,00	1.269.002,00	1.269.002,00	1.460.002,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	223.344.352,00	223.344.352,00	223.344.352,00	223.344.352,00	256.960.352,00	1.150.337.760,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	3.873.217,00	3.873.217,00	3.873.217,00	3.873.217,00	4.463.305,00	19.956.173,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	956.306.474,00	4.274.574.890,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability

Π1-29 - Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-29
Ονομασία παρέμβασης	Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα
Είδος παρέμβασης	CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.7. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 3, του Κανονισμού 2021/2115, η συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος θα εφαρμοστεί σε περιφερειακό επίπεδο, βάσει των αγρονομικών περιφερειών (Αρόσιμων Εκτάσεων, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκοτόπων), που έχουν οριστεί για τη χορήγηση της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα, στο πλαίσιο του άρθρου 22 (παράγραφος 2) του Κανονισμού 2021/2115.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 132.01.11	Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των συνολικών ενισχύσεων ανά εκμετάλλευση	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.6	Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)
R.7	Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση στοχεύει στη βελτίωση της βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, στη δικαιότερη κατανομή των ενισχύσεων, καθώς και στην αποτελεσματικότερη/αποδοτικότερη στόχευση της εισοδηματικής στήριξης στον γεωργικό τομέα. Η παρέμβαση αφορά την παροχή συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα και παρέχεται με τη μορφή ετήσιας αποσυνδεδεμένης ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο στους δικαιούχους γεωργούς, οι οποίοι δικαιούνται της ενίσχυσης, στο πλαίσιο της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα του άρθρου 21 του Κανονισμού 2021/2115, με σκοπό την ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Άρθρο 29(2)). Όπως έχει αναφερθεί αναλυτικά στο Κεφάλαιο 3 (Ενότητα 3.4) η συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος θα εφαρμοστεί στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών της χώρας.

Επίσης, την περίοδο 2023-2026 θα εφαρμοστεί η *εσωτερική σύγκλιση*, δηλ. η σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης προς ενιαία τιμή μονάδας («flat rate») σε επίπεδο αγρονομικής περιφέρειας, σε τέσσερα ισόποσα βήματα, στα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026. Αυτό σημαίνει ότι το 2026, εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, η μοναδιαία αξία όλων των δικαιωμάτων ενίσχυσης θα εξισωθεί με τον περιφερειακό μέσο όρο, δηλ. με τη μέση αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης της εν λόγω περιφέρειας.

Από την άλλη πλευρά, η διαδικασία της εσωτερικής σύγκλισης ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τις εκμεταλλεύσεις μικρού και μικρομεσαίου μεγέθους, αρκετές από τις οποίες έχουν υψηλή μοναδιαία αξία δικαιωμάτων, επειδή τα δικαιώματα αυτά (ιστορικά) προέρχονται από καλλιέργειες που είχαν στο παρελθόν οι εν λόγω εκμεταλλεύσεις και οποίες επιχορηγούνταν τότε (όπως π.χ. ο καπνός, η σταφίδα, τα τεύτλα, κ.ά.) Με την εσωτερική σύγκλιση, οι εκμεταλλεύσεις αυτές θα χάσουν ένα μέρος από την αξία των δικαιωμάτων τους, δηλ. ένα μέρος της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα που δικαιούνται. Όμως, η χορήγηση της αναδιανεμητικής ενίσχυσης θα συμβάλει στην (μερική) αναπλήρωση της μείωσης αυτής.

Επομένως, η αναδιανεμητική στήριξη θα συμβάλει στην υποστήριξη της οικονομικής βιωσιμότητας των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, οι οποίες ενδεχομένως να επηρεαστούν από την εφαρμογή της εσωτερικής σύγκλισης, οδηγώντας έτσι σε δικαιότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή της στήριξης στη γεωργία.

Επιπλέον, η αναδιανεμητική στήριξη λειτουργεί συμπληρωματικά με άλλες παρεμβάσεις, όπως, π.χ., η βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών και οι ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Εφόσον η αναδιανομή των ενισχύσεων προβλέπεται να γίνει από τις «μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Άρθρο 29(2)), το ζητούμενο εδώ είναι ο προσδιορισμός του πληθυσμού-στόχου της παρέμβασης σε κάθε αγρονομική περιφέρεια, δηλ. των εκμεταλλεύσεων μικρού και μεσαίου μεγέθους, στις οποίες θα χορηγηθεί αναδιανεμητική στήριξη. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να προσδιοριστούν τα κατώτερα και ανώτερα όρια επιλέξιμης έκτασης των εκμεταλλεύσεων που δικαιούνται αναδιανεμητική ενίσχυση.

Για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιήθηκε το οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, το οποίο στη συνέχεια ανήχθη σε επιλέξιμη έκταση (εκτάρια). Χρησιμοποιήθηκε το οικονομικό και όχι το φυσικό μέγεθος διότι, όπως είναι γνωστό, η παραγωγικότητα της γης διαφοροποιείται σημαντικά μεταξύ των διαφόρων καλλιεργειών, επομένως η γεωργική έκταση δεν είναι ασφαλής τρόπος μέτρησης του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Για τον προσδιορισμό του Οικονομικού Μεγέθους (σε ευρώ) των εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται στη βάση δεδομένων του ΟΣΔΕ 2019, χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού του ΔΙΓΕΛΠ-FADN-RICA (European Commission, 2020: Farm Accounting Data Network - An A to Z of methodology, Version 31/10/2020, Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://circabc.europa.eu/sd/a/7fe91a3d-e9a5-4dbb-b0d6-cb9e3e0c3d6f/20201031-site_en.pdf). Το Οικονομικό Μέγεθος υπολογίζεται ως το άθροισμα των μερικών γινομένων που αφορούν τους κλάδους παραγωγής, που διαθέτει η εκμετάλλευση και ειδικότερα του ύψους της Τυπικής Αξίας Παραγωγής (Standard Output) κάθε κλάδου (σε €/ εκτάριο ή κεφαλή ζώου) επί το μέγεθος κάθε κλάδου (σε εκτάρια ή κεφαλές ζώων). Η μεθοδολογία αυτή έχει χρησιμοποιηθεί επίσης στη SWOT Ανάλυση των Ειδικών Στόχων 1 και 2. Έτσι, προέκυψαν οι εξής κατηγορίες οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων:

Κατηγορίες	Οικονομικό Μέγεθος	Χαρακτηρισμός
I	Έως 2.000 €	πάρα πολύ μικρές
II	2.000 - 8.000 €	πολύ μικρές
III	8.000 - 25.000 €	μικρές
IV	25.000 - 50.000 €	μεσαίες
V	50.000 - 100.000 €	μεγάλες
VI	100.000 - 500.000 €	πολύ μεγάλες
VII	> 500.000 €	πάρα πολύ μεγάλες

Οι μεσαίες εκμεταλλεύσεις έχουν οικονομικό μέγεθος από 25.000 έως 50.000 €, επομένως το οικονομικό μέγεθος των 50.000 € (από το οποίο αρχίζει η κατηγορία των μεγάλων εκμεταλλεύσεων) είναι το άνω όριο για τις εκμεταλλεύσεις που θα πάρουν αναδιανεμητική ενίσχυση. Πιο συγκεκριμένα, ο μέσος όρος των εκτάσεων της κατηγορίας οικονομικού μεγέθους 25.000 έως 50.000 €, αποτελεί αυτό το άνω όριο. Με βάση την ανάλυση των στοιχείων του ΟΣΔΕ (2019) το όριο αυτό αντιστοιχεί σε επιλέξιμη έκταση 11 εκταρίων, 4 εκταρίων και 17 εκταρίων, στις αγρονομικές περιφέρειες των αροτραίων καλλιεργειών, των μόνιμων καλλιεργειών και των βοσκοτόπων, αντίστοιχα. Επίσης, από τον πληθυσμό-στόχο εξαιρούνται οι πάρα πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις, αυτές δηλ. που έχουν οικονομικό μέγεθος μέχρι 2.000 €. Οι εκμεταλλεύσεις αυτές ανήκουν κυρίως σε συνταξιούχους ή ετερο-επαγγελματίες, και δεν έχουν κάποια προοπτική οικονομικής βιωσιμότητας. Οι εκμεταλλεύσεις με οικονομικό μέγεθος κάτω των 2.000 € διαθέτουν κατά μέσο όρο επιλέξιμες εκτάσεις 2 εκταρίων, 1 εκταρίου και 1 εκταρίου, στις αγρονομικές περιφέρειες των αροτραίων καλλιεργειών, των μόνιμων καλλιεργειών και των βοσκοτόπων, αντίστοιχα, με βάση την ανάλυση των στοιχείων του ΟΣΔΕ (2019). Οι εκτάσεις αυτές αποτελούν το κάτω όριο για τις εκμεταλλεύσεις που θα δικαιούνται αναδιανεμητική ενίσχυση.

Επιλέξιμες Εκτάσεις για την χορήγηση της αναδιανεμητικής στήριξης (εκτάρια):

Αγρονομική Περιφέρεια	Ελάχιστη έκταση	Μέγιστη έκταση
Αροτραίων καλλιεργειών	2	11
Μόνιμων καλλιεργειών	1	4
Βοσκοτόπων	1	17

Επομένως, κάθε χρόνο, οι ενεργοί γεωργοί θα θεωρούνται δικαιούχοι αναδιανεμητικής στήριξης, εάν οι εκτάσεις που δηλώνουν σε μια (εκ των τριών) αγρονομική περιφέρεια, βρίσκονται ανάμεσα στα προαναφερθέντα ανώτερα και κατώτερα όρια εκταρίων. Δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις, μικρότερες από τις προαναφερθείσες ελάχιστες εκτάσεις. Παρομοίως, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε μια (εκ των τριών) αγρονομική περιφέρεια, μεγαλύτερες από τις προαναφερθείσες μέγιστες εκτάσεις· οι εκμεταλλεύσεις αυτές, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη ούτε και για τα 'πρώτα' εκτάρια που διαθέτουν, αυτά δηλαδή που βρίσκονται ανάμεσα στην ελάχιστη και μέγιστη έκταση που προαναφέρθηκε.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι η χορήγηση αναδιανεμητικής ενίσχυσης στις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες. Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, το 64,4% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων της χώρας έχουν επιλέξιμες εκτάσεις μόνο σε μία από τις τρεις αγρονομικές περιφέρειες, για τις οποίες ισχύουν τα ελάχιστα και μέγιστα όρια που προαναφέρθηκαν.

Επιλέξιμες εκτάσεις σε Αγρονομικές Περιφέρειες:	Σύνολο Εκμεταλλεύσεων	
	Αριθμός	Ποσοστιαία Κατανομή
	[1]	[2]
Μόνο στην περιφέρεια Αροτραίων	134.781	22,3%
Μόνο στην περιφέρεια Μόνιμων	229.265	37,9%
Μόνο στην περιφέρεια Βοσκοτόπων	25.228	4,2%
Σύνολο 'Αμιγών' Εκμ/σεων	389.274	64,4%
Αροτραίων και Μόνιμων	101.918	16,9%
Αροτραίων και Βοσκοτόπων	33.815	5,6%
Βοσκοτόπων και Μόνιμων	46.015	7,6%
Αροτραίων και Βοσκοτόπων και Μόνιμων	33.496	5,5%
Σύνολο Συνδυασμών	215.244	35,6%
Γενικό Σύνολο	604.518	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ 2019

Όμως, για το 35,6% των εκμεταλλεύσεων της χώρας που έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες, χρειάζεται επιπρόσθετη ανάλυση για τον προσδιορισμό του ανώτερου και κατώτερου ορίου (μεγέθους), για την λήψη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης:

Η αναδιανεμητική ενίσχυση, για τις εκμεταλλεύσεις που έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες

Για τον προσδιορισμό του ανώτερου ορίου:

Το όριο αυτό πρέπει να αντιστοιχεί στο οικονομικό μέγεθος των 50.000 €, δηλ. στο ανώτερο όριο των μεσαίου μεγέθους εκμεταλλεύσεων. Γίνεται η παραδοχή ότι το εν λόγω όριο πρέπει να ισούται με 17 εκτάρια, το οποίο είναι το μεγαλύτερο από τα ανώτερα όρια μεγέθους εκμεταλλεύσεων που έχουμε ήδη προσδιορίσει για τις τρεις αγρονομικές περιφέρειες. Επειδή όμως εδώ αναφερόμαστε σε εκτάρια τα οποία βρίσκονται σε διαφορετικές αγρονομικές περιφέρειες (και τα οποία αντιστοιχούν σε πολύ διαφορετική παραγωγικότητα, γεωργικό εισόδημα, κ.λπ.) θα πρέπει να αναχθούν όλα σε ένα κοινό μέτρο, δηλ. σε 'ισοδύναμα' εκτάρια. Η προτεινόμενη μέθοδος γι' αυτό είναι η εξής:

Όπως είδαμε, οι μεσαίες εκμεταλλεύσεις αντιστοιχούν στην κατηγορία οικονομικού μεγέθους 25.000 € - 50.000 €, με μέσο όρο επιλέξιμης έκτασης που αντιστοιχεί στο άνω όριο των εκμεταλλεύσεων που δικαιούνται αναδιανεμητικής ενίσχυσης:

- 11 εκτάρια στην αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών [Α], ή
- 4 εκτάρια στην αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών [Μ], ή
- 17 εκτάρια στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων [Β].

Δηλαδή: κατηγορία μεσαίων εκμεταλλεύσεων, οικονομικού μεγέθους 25.000€-50.000 € = 17 Ισοδύναμα Εκτάρια (ΙΕ) = 11Α = 4Μ = 17Β. Επομένως:

$$1Α = 17/11 \text{ ΙΕ} = 1,55 \text{ ΙΕ}$$

$$1Μ = 17/4 \text{ ΙΕ} = 4,25 \text{ ΙΕ}$$

$$1Β = 17/17 \text{ ΙΕ} = 1,00 \text{ ΙΕ}$$

Με άλλα λόγια, πολλαπλασιάζοντας τα εκτάρια μιας εκμετάλλευσης σε κάθε αγρονομική περιφέρεια με τους αντίστοιχους παραπάνω συντελεστές, μπορούμε να τα εκφράσουμε ως *ισοδύναμα εκτάρια*. Εάν το άθροισμα των ισοδύναμων αυτών εκταρίων είναι έως 17, τότε η εκμετάλλευση δικαιούται να πάρει αναδιανεμητική ενίσχυση, διότι εμπίπτει στις εκμεταλλεύσεις με οικονομικό μέγεθος μέχρι 25.000 € - 50.000 €. Η αναδιανεμητική ενίσχυση που θα πάρει θα είναι ίση με το γινόμενο των εκταρίων που διαθέτει σε κάθε περιφέρεια, επί την μοναδιαία τιμή που έχει προσδιοριστεί για την αντίστοιχη «αμιγή» περιφέρεια.

Εάν όμως το άθροισμα των ισοδύναμων εκταρίων είναι $\geq 17,1$ η εκμετάλλευση δεν δικαιούται να πάρει αναδιανεμητική ενίσχυση, έστω και αν σε κάποια επιμέρους αγρονομική περιφέρεια εμπίπτει μέσα στα

όρια που έχουν προσδιοριστεί για τις «αμιγείς» εκμεταλλεύσεις, διότι ξεπερνά το οικονομικό μέγεθος της κατηγορίας 25.000 € έως 50.000 €, δηλαδή αποτελεί μεγάλη εκμετάλλευση.

Συντελεστές μετατροπής εκταρίων μιας εκμετάλλευσης σε Ισοδύναμα Εκτάρια:

Αγρονομική Περιφέρεια	Συντελεστές Μετατροπής
Αροτραίων Καλλιεργειών	1,55
Μόνιμων Καλλιεργειών	4,25
Βοσκοτόπων	1,00

Παράδειγμα για μια συγκεκριμένη εκμετάλλευση:

Επιλέξιμες εκτάσεις της εκμετάλλευσης στις Αγρονομικές Περιφέρειες	Εκτάρια της Εκμετάλλευσης	Συντελεστές Μετατροπής	Ισοδύναμα Εκτάρια
	[1]	[2]	[3] = [1]*[2]
Αροτραίων Καλλιεργειών	3	1,55	4,65
Μόνιμων Καλλιεργειών	1	4,25	4,25
Βοσκοτόπων	4	1,00	4,00
Σύνολο			12,9

Άρα η εκμετάλλευση αυτή δικαιούται να πάρει αναδιανεμητική ενίσχυση διότι τα ισοδύναμα εκτάρια της είναι λιγότερα από 17.

Για τον προσδιορισμό του κατώτερου ορίου:

Το ελάχιστο μέγεθος για τις εκμεταλλεύσεις που έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες, πάνω από το οποίο θα δικαιούνται να πάρουν αναδιανεμητική ενίσχυση, προτείνεται να είναι το ελάχιστο που έχει προσδιοριστεί σε οποιαδήποτε από τις τρεις αγρονομικές περιφέρειες, δηλ. 2 εκτάρια, 1 εκτάριο ή 1 εκτάριο, στις αγρονομικές περιφέρειες των αροτραίων καλλιεργειών, των μόνιμων καλλιεργειών ή των βοσκοτόπων, αντίστοιχα. Με άλλα λόγια, αν μια εκμετάλλευση που έχει επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες, θα δικαιούται αναδιανεμητικής ενίσχυσης, εάν υπερβαίνει το ελάχιστο μέγεθος που έχει προσδιοριστεί, σε μία τουλάχιστον αγρονομική περιφέρεια.

Παράδειγμα για δύο διαφορετικές εκμεταλλεύσεις:

Αγρονομική Περιφέρεια	Επιλέξιμες εκτάσεις Εκμετάλλευσης #1 (Εκτάρια)	Επιλέξιμες εκτάσεις Εκμετάλλευσης #2 (Εκτάρια)
Αροτραίων Καλλιεργειών	1	1
Μόνιμων Καλλιεργειών	3	0,5
Βοσκοτόπων	0,7	
Δικαιούται Αναδιανεμητικής Ενίσχυσης;	Ναι , διότι είναι πάνω από το ελάχιστο όριο για την αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών	Όχι , διότι είναι κάτω από το ελάχιστο όριο και στις δύο αγρονομικές περιφέρειες

Συνοψίζοντας, τα προτεινόμενα κατώτερα και ανώτερα όρια για τη λήψη αναδιανεμητικής ενίσχυσης είναι τα εξής:

Επιλέξιμες εκτάσεις σε Αγρονομικές Περιφέρειες:	Κατώτερο όριο	Ανώτερο όριο	
Μόνο στην περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	2 εκτάρια	11 εκτάρια	
Μόνο στην περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	1 εκτάριο	4 εκτάρια	
Μόνο στην περιφέρεια Βοσκοτόπων	1 εκτάριο	17 εκτάρια	
Αροτραίων και Μόνιμων	2 εκτάρια στις Αροτραίες ή 1 εκτάριο στις Μόνιμες	17 Ισοδύναμα Εκτάρια	
Αροτραίων και Βοσκοτόπων	2 εκτάρια στις Αροτραίες ή 1 εκτάριο στους Βοσκοτόπους		
Βοσκοτόπων και Μόνιμων	1 εκτάριο στους Βοσκοτόπους ή 1 εκτάριο στις Μόνιμες		
Αροτραίων και Βοσκοτόπων και Μόνιμων	2 εκτάρια στις Αροτραίες ή 1 εκτάριο στις Μόνιμες ή 1 εκτάριο στους Βοσκοτόπους		

Εφαρμόζοντας την παραπάνω μεθοδολογία στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα (του ΟΣΔΕ για το 2019) προκύπτουν τα εξής:

Επιλέξιμες εκτάσεις σε Αγρονομικές Περιφέρειες:	Σύνολο Εκμεταλλεύσεων		"Μεγάλες" Εκμεταλλεύσεις (με > 17 Ισοδύναμα Εκτάρια)			"Μικρές" και "Μεσαίες" Εκμεταλλεύσεις (με <= 17 Ισοδύναμα Εκτάρια)			"Μικρές" και "Μεσαίες" Εκμεταλλεύσεις (με <= 17 Ισοδύναμα Εκτάρια) που δικαιούνται Αναδιανεμητική Ενίσχυση		
	Αριθμός	Ποσοστιαία Κατανομή	Αριθμός	Ποσοστιαία Κατανομή	Ποσοστά στο σύνολο κάθε κατηγορίας	Αριθμός	Ποσοστιαία Κατανομή	Ποσοστά στο σύνολο κάθε κατηγορίας	Αριθμός	Ποσοστιαία Κατανομή	Ποσοστά στο σύνολο κάθε κατηγορίας
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]=[3]/[1]	[6]	[7]	[8]=[6]/[1]	[9]	[10]	[11]=[9]/[1]
Μόνο στην Περιφ. Αροτραίων	134.781	22,3%	21.386	16,9%	15,9%	113.395	23,7%	84,1%	74.364	22,1%	55,2%
Μόνο στην Περιφ. Μόνιμων	229.265	37,9%	22.600	17,9%	9,9%	206.665	43,2%	90,1%	136.882	40,8%	59,7%
Μόνο στην Περιφ. Βοσκοτόπων	25.228	4,2%	7.868	6,2%	31,2%	17.360	3,6%	68,8%	16.688	5,0%	66,1%
Σύνολο 'Αμγών' Εκμ/σεων	389.274	64,4%	51.854	41,0%	13,3%	337.420	70,6%	86,7%	227.934	67,9%	58,6%
Αροτραίων και Μόνιμων	101.918	16,9%	26.962	21,3%	26,5%	74.956	15,7%	73,5%	53.242	15,9%	52,2%
Αροτραίων και Βοσκοτόπων	33.815	5,6%	14.218	11,2%	42,0%	19.597	4,1%	58,0%	17.272	5,1%	51,1%
Βοσκοτόπων και Μόνιμων	46.015	7,6%	15.051	11,9%	32,7%	30.964	6,5%	67,3%	24.183	7,2%	52,6%
Αροτραίων και Βοσκοτόπων και Μόνιμων	33.496	5,5%	18.488	14,6%	55,2%	15.008	3,1%	44,8%	13.239	3,9%	39,5%
Σύνολο Συνδυασμών	215.244	35,6%	74.719	59,0%	34,7%	140.525	29,4%	65,3%	107.936	32,1%	50,1%
Γενικό Σύνολο	604.518	100,0%	126.573	100,0%	20,9%	477.945	100,0%	79,1%	335.870	100,0%	55,6%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ 2019

Για τις "Μικρές" και "Μεσαίες" Εκμεταλλεύσεις (με <= 17 Ισοδύναμα Εκτάρια) που δικαιούνται Αναδιανεμητική Ενίσχυση:

Εκτάρια που θα λάβουν αναδιανεμητική στήριξη									Σύνολο Επιλέξιμων Εκτάσεων (Εκτάρια) [B]	[A]/[B]
Αγρονομική Περιφέρεια	Αμγής Αροτραίων καλλιεργειών	Αμγής Μόνιμων καλλιεργειών	Αμγής Βοσκοτόπων	Αροτραίων και Μόνιμων	Αροτραίων και Βοσκοτόπων	Βοσκοτόπων και Μόνιμων	Αροτραίων και Βοσκοτόπων και Μόνιμων	Σύνολο ανά Αγρονομική Περιφέρεια [A]		
Αροτραίων καλλιεργειών	370.682			128.853	51.196		23.676	574.407	1.763.360	32,6%
Μόνιμων καλλιεργειών		269.972		75.016		51.755	15.663	412.406	843.413	48,9%
Βοσκοτόπων			129.423		76.879	21.118	37.322	264.743	1.269.587	20,9%
ΣΥΝΟΛΟ	370.682	269.972	129.423	203.870	128.076	72.873	76.661	1.251.556	3.876.360	32,3%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ 2019

Επομένως, προκύπτει ότι το 55,6% των εκμεταλλεύσεων της χώρας και το 32,3% των συνολικών επιλέξιμων εκτάσεων της χώρας, θα ενταχθούν στην παρέμβαση της αναδιανεμητικής ενίσχυσης.

Υπενθυμίζεται ότι η βασική προϋπόθεση για να λάβει ένας ενεργός γεωργός την αναδιανεμητική ενίσχυση είναι να λαμβάνει και την βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα άνω όρια που προαναφέρθηκαν, αντιπροσωπεύουν μια έκταση μεγαλύτερη από την μέση έκταση των εκμεταλλεύσεων σε κάθε αγρονομική περιφέρεια, επομένως, για μεγάλο αριθμό εκμεταλλεύσεων, η εφαρμογή της αναδιανεμητικής ενίσχυσης εκτιμάται ότι δεν αποτελεί κίνητρο για

διαίρεση των εκμεταλλεύσεων. Παρόλα αυτά, δεν χορηγείται πλεονέκτημα σε γεωργούς, οι οποίοι αποδεδειγμένα διαιρούν την εκμετάλλευσή τους με μοναδικό σκοπό την είσπραξη αναδιανεμητικής ενίσχυσης. Το ίδιο ισχύει επίσης για τους γεωργούς των οποίων οι εκμεταλλεύσεις προήλθαν από τέτοια διαίρεση.

Η αναδιανεμητική στήριξη αφορά τις επιλέξιμες εκτάσεις και όχι τις εκτάσεις που αναλογούν στα δικαιώματα που κατέχουν οι ενεργοί γεωργοί, επομένως η συμπληρωματική στήριξη θα χορηγηθεί στους γεωργούς για τα εκτάρια για τα οποία ενεργοποιούν δικαιώματα ενίσχυσης αλλά και για τα επιπλέον επιλέξιμα εκτάρια που δηλώνουν.

Τέλος, η χώρα θα εφαρμόσει το άρθρο 29(6α) του Κανονισμού 2021/2115 στο επίπεδο των νομικών προσώπων και όχι των μεμονωμένων μελών τους.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Στο Άρθρο 98 του Κανονισμού 2021/2115 τονίζεται ότι τουλάχιστον το 10% των χορηγήσεων που ορίζονται στο παράρτημα ΙΧ προορίζεται ετησίως για την αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη που αναφέρεται στο άρθρο 29. Από την κατανομή του προϋπολογισμού του ΣΣ ΚΓΠ 2023 – 2027 στις διάφορες κατηγορίες παρεμβάσεων, προκύπτει ότι, για την περίοδο 2023-2027, το συνολικό διαθέσιμο ποσό για την αναδιανεμητική ενίσχυση ανέρχεται σε **885.297.896 €**. Το συνολικό αυτό ποσό κατανέμεται ως εξής: 174.032.724 € για κάθε έτος από το 2023 έως το 2026 και 189.167.000 € για το 2027.

Όπως ήδη τονίστηκε στην ενότητα 5, η συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος θα εφαρμοστεί στο επίπεδο των τριών αγρονομικών περιφερειών (Αροτραίων Καλλιεργειών, Μόνιμων Καλλιεργειών και Βοσκότοπων), λόγω των σημαντικών διαφορών τους ως προς την παραγωγικότητα του εδάφους, τα χαρακτηριστικά των εφαρμοζόμενων γεωργικών παραγωγικών συστημάτων, του οικονομικού μεγέθους και του οικονομικού αποτελέσματος, στο σύνολο της εκμετάλλευσης και ανά εκτάριο.

Όπως έχει αναφερθεί αναλυτικά στο Κεφάλαιο 5.1 του Στρατηγικού Σχεδίου (Π1-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα), το διαθέσιμο ποσό της βασικής εισοδηματικής στήριξης για την βιωσιμότητα θα κατανεμηθεί στις αγρονομικές περιφέρειες των αροτραίων καλλιεργειών, των μόνιμων καλλιεργειών και των βοσκοτόπων, με ποσοστά 45,6%, 27,5% και 26,9%, αντίστοιχα. Οπότε και το διαθέσιμο ετήσιο ποσό για την αναδιανεμητική ενίσχυση για την περίοδο 2023-2026 (174.032.724€) θα κατανεμηθεί στις τρεις αγρονομικές περιφέρειες με βάση τα προαναφερθέντα ποσοστά:

Αγρονομική Περιφέρεια	Ποσοστιαία (%) κατανομή της χορηγούμενης αναδιανεμητικής στήριξης ανά αγρονομική περιφέρεια	Χορηγούμενη αναδιανεμητική στήριξη (2023-2026, €)
Αροτραίων καλλιεργειών	45,6%	79.358.922
Μόνιμων καλλιεργειών	27,5%	47.859.000
Βοσκοτόπων	26,9%	46.814.802
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%	174.032.724

Σύμφωνα με το Άρθρο 29(4) του Κανονισμού 2021/2115, το ποσό της αναδιανεμητικής ενίσχυσης ανά εκτάριο που προβλέπεται για ένα δεδομένο έτος υποβολής αιτήσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνει τον εθνικό μέσο όρο των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για το εν λόγω έτος. Ο εθνικός μέσος όρος των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο ορίζεται ως ο λόγος του εθνικού ανώτατου ορίου για άμεσες ενισχύσεις για το έτος υποβολής αιτήσεων, όπως ορίζεται στο παράρτημα ΙV του Κανονισμού, και των συνολικών προβλεπόμενων αποτελεσμάτων για τη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα για το εν λόγω έτος, εκφρασμένος σε αριθμό εκταρίων.

Από τους σχετικούς υπολογισμούς, με βάση την επεξεργασία των πιο πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων (ΟΣΔΕ, 2019), προκύπτει ότι ο εθνικός μέσος όρος των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο ανέρχεται σε 440 € στην αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών, σε 555 € στην αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών και σε 361 € στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων:

Αγρονομική Περιφέρεια	Ποσοστιαία (%) κατανομή των άμεσων ενισχύσεων ανά αγρονομική περιφέρεια	Άμεσες ενισχύσεις (χωρίς την ειδική ενίσχυση του βαμβακιού και μετά τη μεταφορά του 10% στον 2ο Πυλώνα) (€)	Σύνολο επιλέξιμων εκταρίων	Εθνικός μέσος όρος των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο (€ ανά εκτάριο)
	[1]	[2]	[3]	[2] / [3]
Αροτραίων καλλιεργειών	45,6%	776.337.282	1.763.358	440
Μόνιμων καλλιεργειών	27,5%	468.185.861	843.679	555
Βοσκοτόπων	26,9%	457.970.896	1.269.588	361
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%	1.702.494.039	3.876.625	439

Πηγή: Επεξεργασία δεδομένων του ΟΣΔΕ 2019

Στη συνέχεια, υπολογίστηκε ο μέσος όρος της αναδιανεμητικής ενίσχυσης (€ ανά εκτάριο) ανά αγρονομική περιφέρεια ως εξής:

Χορηγούμενη αναδιανεμητική στήριξη (€) / Επιλέξιμα Εκτάρια που θα λάβουν αναδιανεμητική στήριξη.

Έτσι, ο μέσος όρος της αναδιανεμητικής στήριξης ανά εκτάριο, υπολογίστηκε σε 138 € στην αγρονομική περιφέρεια των αρόσιμων καλλιεργειών, σε 116 € στην αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών και σε 177 € στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων. Όπως βλέπουμε στον επόμενο πίνακα, οι τιμές αυτές της αναδιανεμητικής ενίσχυσης αντιστοιχούν στο 31,7% του εθνικού μέσου όρου των άμεσων ενισχύσεων και πιο συγκεκριμένα: σε 31,4% στην αγρονομική περιφέρεια των αρόσιμων καλλιεργειών, σε 20,9% στην αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών και σε 49,0% στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων.

Αγρονομική Περιφέρεια	Χορηγούμενη αναδιανεμητική στήριξη (2023-2026, €/έτος)	Εκτάρια που θα λάβουν αναδιανεμητική στήριξη	Μ.Ο. Αναδιανεμητικής Ενίσχυσης ανά εκτάριο (€ ανά εκτάριο)	Μ.Ο. Αναδιανεμητικής Ενίσχυσης ανά εκτάριο / Εθνικό Μ.Ο. των άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο
	[1]	[2]	[1] / [2]	
Αροτραίων καλλιεργειών	79.358.922	574.407	138	31,4%
Μόνιμων καλλιεργειών	47.859.000	412.406	116	20,9%
Βοσκοτόπων	46.814.802	264.743	177	49,0%
ΣΥΝΟΛΟ	174.032.724	1.251.556	139	31,7%

Πηγή: Επεξεργασία δεδομένων του ΟΣΔΕ 2019

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Εφαρμόζετε την εδαφική διάσταση της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα;

☒ Ναι ☐ Όχι

Περιφέρεια Βοσκοτόπων ΠΕ1

Εφαρμόζετε διαφορετικά ποσά για διαφορετικής κλίμακας εκτάρια; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

☐ Ναι ☒ Όχι

Ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός εκταρίων ανά γεωργό για τον οποίο καταβάλλεται η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

— Εξαιρείτε γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα με βάση το φυσικό τους μέγεθος;

☒ Ναι ☐ Όχι

Ο καθορισμός των ορίων CRISS, σε όρους φυσικού μεγέθους εκμεταλλεύσεων, λαμβάνει υπόψη την ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, η οποία αντικατοπτρίζεται και στις παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ των οικονομικών μεγεθών των εκμεταλλεύσεων. Όπως εκτέθηκε αναλυτικά στην ενότητα 5 για τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι επιλέξιμες εκτάσεις για την χορήγηση της αναδιανεμητικής στήριξης προσδιορίστηκαν με βάση τα οικονομικά μεγέθη των εκμεταλλεύσεων, τα οποία στη συνέχεια ανήχθησαν σε εκτάρια (φυσικό μέγεθος). Για την αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων η ελάχιστη έκταση είναι 1 εκτάριο και η μέγιστη 17 εκτάρια.

Επομένως, δεν δικαιούνται συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μικρότερες από την προαναφερθείσα ελάχιστη έκταση. Πρόκειται για τις πάρα πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις, που ανήκουν κυρίως σε συνταξιούχους ή ετεροεπαγγελματίες, και δεν έχουν κάποια προοπτική ουσιαστικής οικονομικής βιωσιμότητας.

Παρομοίως, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μεγαλύτερες από την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση. Στην περίπτωση αυτή, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη ούτε και για τα 'πρώτα' εκτάρια που διαθέτουν, αυτά δηλαδή που βρίσκονται ανάμεσα στην ελάχιστη και μέγιστη έκταση που προαναφέρθηκε. Οι επιλέξιμες εκτάσεις που υπερβαίνουν την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση, αντιστοιχούν σε εκμεταλλεύσεις μεγάλου, πολύ μεγάλου και πάρα πολύ μεγάλου μεγέθους, δηλ. εκμεταλλεύσεις στις οποίες, με βάση το Άρθρο 29(2) του Καν. 2021/2115 δεν θα δοθεί αναδιανεμητική ενίσχυση, προκειμένου να γίνει η ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Επίσης, στην ενότητα 5 παρουσιάστηκε αναλυτικά η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του ανώτερου και κατώτερου ορίου (μεγέθους), για την λήψη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης, για τις εκμεταλλεύσεις οι οποίες έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες.

— Πρόσθετοι κανόνες και/ή επεξηγήσεις σχετικά με τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα

Δεν αφορά.

Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών ΠΕ2

Εφαρμόζετε διαφορετικά ποσά για διαφορετικής κλίμακας εκτάρια; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

☐ Ναι ☒ Όχι

Ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός εκταρίων ανά γεωργό για τον οποίο καταβάλλεται η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

— Εξαιρείτε γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα με βάση το φυσικό τους μέγεθος;

☒ Ναι ☐ Όχι

Ο καθορισμός των ορίων CRISS, σε όρους φυσικού μεγέθους εκμεταλλεύσεων, λαμβάνει υπόψη την ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, η οποία αντικατοπτρίζεται και στις παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ των οικονομικών μεγεθών των εκμεταλλεύσεων. Όπως εκτέθηκε αναλυτικά στην ενότητα 5 για τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι επιλέξιμες εκτάσεις για την χορήγηση της αναδιανεμητικής στήριξης προσδιορίστηκαν με βάση τα οικονομικά μεγέθη των εκμεταλλεύσεων, τα οποία στη συνέχεια ανήχθησαν σε εκτάρια (φυσικό μέγεθος). Για την αγρονομική περιφέρεια των αροτραίων καλλιεργειών η ελάχιστη έκταση είναι 2 εκτάρια και η μέγιστη 11 εκτάρια.

Επομένως, δεν δικαιούνται συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μικρότερες από την προαναφερθείσα ελάχιστη

έκταση. Πρόκειται για τις πάρα πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις, που ανήκουν κυρίως σε συνταξιούχους ή ετεροεπαγγελματίες, και δεν έχουν κάποια προοπτική ουσιαστικής οικονομικής βιωσιμότητας.

Παρομοίως, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μεγαλύτερες από την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση. Στην περίπτωση αυτή, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη ούτε και για τα 'πρώτα' εκτάρια που διαθέτουν, αυτά δηλαδή που βρίσκονται ανάμεσα στην ελάχιστη και μέγιστη έκταση που προαναφέρθηκε. Οι επιλέξιμες εκτάσεις που υπερβαίνουν την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση, αντιστοιχούν σε εκμεταλλεύσεις μεγάλου, πολύ μεγάλου και πάρα πολύ μεγάλου μεγέθους, δηλ. εκμεταλλεύσεις στις οποίες, με βάση το Άρθρο 29(2) του Καν. 2021/2115 δεν θα δοθεί αναδιανεμητική ενίσχυση, προκειμένου να γίνει η ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Επίσης, στην ενότητα 5 παρουσιάστηκε αναλυτικά η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του ανώτερου και κατώτερου ορίου (μεγέθους), για την λήψη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης, για τις εκμεταλλεύσεις οι οποίες έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες.

— Πρόσθετοι κανόνες και/ή επεξηγήσεις σχετικά με τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα

Δεν αφορά.

Περιφέρεια Μονίμων Καλλιεργειών ΠΕ3

Εφαρμόζετε διαφορετικά ποσά για διαφορετικής κλίμακας εκτάρια; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

☐ Ναι ☒ Όχι

Ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός εκταρίων ανά γεωργό για τον οποίο καταβάλλεται η συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα; (άρθρο 29 παράγραφος 3)

— Εξαιρείτε γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα με βάση το φυσικό τους μέγεθος;

☒ Ναι ☐ Όχι

Ο καθορισμός των ορίων CRISS, σε όρους φυσικού μεγέθους εκμεταλλεύσεων, λαμβάνει υπόψη την ετερογένεια της ελληνικής γεωργίας, η οποία αντικατοπτρίζεται και στις παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ των οικονομικών μεγεθών των εκμεταλλεύσεων. Όπως εκτέθηκε αναλυτικά στην ενότητα 5 για τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, οι επιλέξιμες εκτάσεις για την χορήγηση της αναδιανεμητικής στήριξης προσδιορίστηκαν με βάση τα οικονομικά μεγέθη των εκμεταλλεύσεων, τα οποία στη συνέχεια ανήχθησαν σε εκτάρια (φυσικό μέγεθος). Για την αγρονομική περιφέρεια των μόνιμων καλλιεργειών η ελάχιστη έκταση είναι 1 εκτάριο και η μέγιστη 4 εκτάρια.

Επομένως, δεν δικαιούνται συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μικρότερες από την προαναφερθείσα ελάχιστη έκταση. Πρόκειται για τις πάρα πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις, που ανήκουν κυρίως σε συνταξιούχους ή ετεροεπαγγελματίες, και δεν έχουν κάποια προοπτική ουσιαστικής οικονομικής βιωσιμότητας.

Παρομοίως, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη όσοι έχουν επιλέξιμες εκτάσεις ανά αγρονομική περιφέρεια, μεγαλύτερες από την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση. Στην περίπτωση αυτή, δεν δικαιούνται αναδιανεμητική στήριξη ούτε και για τα 'πρώτα' εκτάρια που διαθέτουν, αυτά δηλαδή που βρίσκονται ανάμεσα στην ελάχιστη και μέγιστη έκταση που προαναφέρθηκε. Οι επιλέξιμες εκτάσεις που υπερβαίνουν την προαναφερθείσα μέγιστη έκταση, αντιστοιχούν σε εκμεταλλεύσεις μεγάλου, πολύ μεγάλου και πάρα πολύ μεγάλου μεγέθους, δηλ. εκμεταλλεύσεις στις οποίες, με βάση το Άρθρο 29(2) του Καν. 2021/2115 δεν θα δοθεί αναδιανεμητική ενίσχυση, προκειμένου να γίνει η ανακατανομή των άμεσων ενισχύσεων από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Επίσης, στην ενότητα 5 παρουσιάστηκε αναλυτικά η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του ανώτερου και κατώτερου ορίου (μεγέθους), για την λήψη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης, για τις εκμεταλλεύσεις οι οποίες έχουν επιλέξιμες εκτάσεις σε περισσότερες από μία αγρονομικές περιφέρειες.

— Πρόσθετοι κανόνες και/ή επεξηγήσεις σχετικά με τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι απόλυτα συμβατή με τις διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (Παράγραφος 6 - «πράσινο κουτί»), καθώς:

- Η επιλεξιμότητα για την χορήγησή της καθορίζεται με σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια, που αφορούν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού.
- Δεν απαιτείται παραγωγή για τη λήψη της συγκεκριμένης εισοδηματικής στήριξης.
- Το ποσό της στήριξης σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος:
  - Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο της παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζωικών μονάδων) που ανέλαβε ο παραγωγός σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.
  - Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στις τιμές, εγχώριες ή διεθνείς, που ισχύουν για οποιαδήποτε παραγωγή που έχει αναληφθεί σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.
  - Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στους συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-29.1 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	Μέση		R.6; R.7
MK1-29.2 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	Μέση		R.6; R.7
MK1-29.3 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκότοπων	Μέση		R.6; R.7

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-29.1 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό CRISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το μέσο εισόδημα της εκμετάλλευσης), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός, δηλ.:

$79.358.922,13 \text{ €} / 574.407 \text{ εκτάρια} = 138 \text{ € ανά εκτάριο}$

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μέση μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε +25% λόγω πιθανής υπο-απορρόφησης στα οικολογικά σχήματα και σε άλλες παρεμβάσεις (π.χ. συνδεδεμένες ενισχύσεις), οπότε τα αντίστοιχα ποσά θα μπορούσαν να μεταφερθούν στη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και στην αναδιανεμητική ενίσχυση, και -25% λόγω πιθανής αύξησης των δηλούμενων επιλέξιμων εκτάσεων:

Ελάχιστη μοναδιαία τιμή: $138 * 0,75 = 104 \text{ € ανά εκτάριο}$

Μέγιστη μοναδιαία τιμή: $138 * 1,25 = 173 \text{ € ανά εκτάριο}$

MK1-29.2 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό CRISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το μέσο εισόδημα της εκμετάλλευσης), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός, δηλ.:

$47.858.999,09 \text{ €} / 412.406 \text{ εκτάρια} = 116 \text{ € ανά εκτάριο}$

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μέση μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε +25% λόγω πιθανής υπο-απορρόφησης στα οικολογικά σχήματα και σε άλλες παρεμβάσεις (π.χ. συνδεδεμένες ενισχύσεις), οπότε τα αντίστοιχα ποσά θα μπορούσαν να μεταφερθούν στη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και στην αναδιανεμητική ενίσχυση, και -25% λόγω πιθανής αύξησης των δηλούμενων επιλέξιμων εκτάσεων:

Ελάχιστη μοναδιαία τιμή: $116 * 0,75 = 87 \text{ € ανά εκτάριο}$

Μέγιστη μοναδιαία τιμή: $116 * 1,25 = 145 \text{ € ανά εκτάριο}$

MK1-29.3 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκότοπων

Το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό CRISS υπολογίζεται έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αναδιανομής (με τη μείωση του εισοδηματικού χάσματος σε σχέση με το μέσο εισόδημα της εκμετάλλευσης), ενώ λαμβάνεται υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός, δηλ.:

$46.814.802,75 \text{ €} / 264.743 \text{ εκτάρια} = 177 \text{ € ανά εκτάριο}$

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μέση μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε +25% λόγω πιθανής υπο-απορρόφησης στα οικολογικά σχήματα και σε άλλες παρεμβάσεις (π.χ. συνδεδεμένες ενισχύσεις), οπότε τα αντίστοιχα ποσά θα μπορούσαν να μεταφερθούν στη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και στην αναδιανεμητική ενίσχυση, και -25% λόγω πιθανής αύξησης των δηλούμενων επιλέξιμων εκτάσεων:

Ελάχιστη μοναδιαία τιμή: $177 * 0,75 = 133$ € ανά εκτάριο

Μέγιστη μοναδιαία τιμή: $177 * 1,25 = 221$ € ανά εκτάριο

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-29.1 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	138,00	138,00	138,00	138,00	138,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	104,00	104,00	104,00	104,00	104,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	173,00	173,00	173,00	173,00	173,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	574.607,00	574.607,00	574.607,00	574.607,00	626.192,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	79.295.766,00	79.295.766,00	79.295.766,00	79.295.766,00	86.414.496,00	403.597.560,00
MK1-29.2 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	116,00	116,00	116,00	116,00	116,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	87,00	87,00	87,00	87,00	87,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	145,00	145,00	145,00	145,00	145,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	412.650,00	412.650,00	412.650,00	412.650,00	449.399,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	47.867.400,00	47.867.400,00	47.867.400,00	47.867.400,00	52.130.284,00	243.599.884,00
MK1-29.3 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκότοπων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	221,00	221,00	221,00	221,00	221,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	264.800,00	264.800,00	264.800,00	264.800,00	286.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	46.869.600,00	46.869.600,00	46.869.600,00	46.869.600,00	50.622.000,00	238.100.400,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	1.252.057,00	1.252.057,00	1.252.057,00	1.252.057,00	1.361.591,00	6.369.819,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	189.167.000,00	885.298.064,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών

Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-30
Ονομασία παρέμβασης	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών
Είδος παρέμβασης	CIS-YF(30) - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.6. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Όλη η χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO7	Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές
SO8	Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 005.07.01	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς	Υψηλή	Ναι
AN 006.07.02	Πρόσβαση παραγωγών σε επενδυτικά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους	Υψηλή	Ναι
AN 010.07.03	Μεγιστοποίηση οριζοντίων και κάθετων συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων	Υψηλή	Ναι
AN 016.07.05	Ενίσχυση μέτρων διευκόλυνσης της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές	Υψηλή	Ναι
AN 075.07.07	Στήριξη των νέων γεωργών για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Μέση	Ναι
AN 079.01.03	Στοχευμένη υποστήριξη για εγκατάσταση στη γεωργία ατόμων νεαρής ηλικίας και νεοεισερχομένων	Μέση	Ναι

AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι
--------------	---	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.36 Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από τη σύσταση επιχείρησης με στήριξη από την ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης ανά φύλο

R.37 Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για νέους γεωργούς στοχεύει στην ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος των νέων γεωργών και μέσω αυτής στη δημιουργία βιώσιμων εκμεταλλεύσεων νέων γεωργών, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει στην ηλικιακή ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού στην Ελληνική γεωργία, στη διευκόλυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές, καθώς και στην πληθυσμιακή αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών, ιδιαίτερα εκείνων που παρουσιάζουν τα εντονότερα προβλήματα, όπως οι ορεινές και αραιοκατοικημένες.

Η χώρα, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της να συμβάλλει στον ειδικό στόχο «προσέλκυσης γεωργών νεαρής ηλικίας και διευκόλυνσης της ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές» διαθέτει τουλάχιστον το 3% των κονδυλίων της για άμεσες ενισχύσεις για τον εν λόγω στόχο, σύμφωνα με το άρθρο 95 του Κανονισμού 2021/2115, παρέχει συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη στους νέους γεωργούς που εγκαθίσταται για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση και οι οποίοι δικαιούνται ενίσχυση στο πλαίσιο της βασικής εισοδηματικής στήριξης που αναφέρεται στο άρθρο 21(2) του Κανονισμού.

Με βάση την ανάλυση πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών («Ανάλυση SWOT») και τον εντοπισμό των αναγκών που πρέπει να καλυφθούν, το ποσό αυτό χρησιμοποιείται για τη μία ή και για τις δύο ακόλουθες παρεμβάσεις:

α) τη συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας, που προβλέπεται στο άρθρο 30,

β) την εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, που αναφέρεται στο άρθρο 75(2), στοιχείο (α).

Από την Ανάλυση SWOT των Ειδικών Στόχων 1 και 7, έχουν προκύψει αρκετές διαπιστώσεις σχετικά με τους νέους γεωργούς, όπως:

i. Η απουσία «κριτηρίων» για τους δικαιούχους της συμπληρωματικής ενίσχυσης του Πυλώνα Ι.

ii. Η διαρκής επιδείνωση της δημογραφικής σύνθεσης των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

iii. Το ανεπαρκές ύψος του πριμ της πρώτης εγκατάστασης για τη δημιουργία μακροχρόνια ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

iv. Η συνέχιση της απουσίας συμπληρωματικών μέτρων εθνικής πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά) για την διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών.

Από την άλλη πλευρά διαπιστώθηκαν και συγκεκριμένα πλεονεκτήματα:

- Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών έχουν σχετικά μεγάλο φυσικό και οικονομικό μέγεθος. Η πλειονότητα των εκμεταλλεύσεων των νέων γεωργών ανήκει στην κλάση οικονομικού μεγέθους 8.000 € - 25.000 €.
- Ουσιώδης συμβολή του 1ου Πυλώνα στο γεωργικό εισόδημα των νέων γεωργών, λόγω της παροχής της συμπληρωματικής ενίσχυσης.
- Υψηλή συμμετοχή νέων γεωργών σε δυναμικούς κλάδους της γεωργίας (κηπευτικά, άνθη, προβατοτροφία, βοοειδή, χοιροτροφία-πτηνοτροφία).
- Υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των νέων γεωργών σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.
- Σημαντική συμβολή του 2ου Πυλώνα στη δημιουργία ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων από νέους γεωργούς.
- Η πλειονότητα των δικαιούχων του Μέτρου Πρώτης Εγκατάστασης είναι κάτω των 35 ετών.
- Η πλειονότητα των νέων γεωργών εγκαθίστανται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές

Από τις διαπιστώσεις της SWOT Ανάλυσης προκύπτει ότι οι εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών παρουσιάζουν προοπτικές μεγαλύτερης αναπτυξιακής δυναμικής, σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους της ηλικίας των αρχηγών των εκμεταλλεύσεων, της μέσης αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης ανά εκμετάλλευση και το οικονομικό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων.

Αναδεικνύεται επομένως η ανάγκη για παροχή στους νέους γεωργούς, εκτός της συμπληρωματικής εισοδηματικής ενίσχυσης, ισχυρών κινήτρων από τις διαρθρωτικές πολιτικές για περαιτέρω μεγέθυνση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεών τους, συνοδεία εξειδικευμένης εκπαίδευσης και παροχής γεωργικών συμβουλών. Γενικότερα, η παρουσία των γεωργών νεαρής ηλικίας μπορεί να βελτιωθεί, είτε με την περαιτέρω ενίσχυση των υφιστάμενων διαρθρωτικών μέσων (μέτρο νέων γεωργών, σχέδια βελτίωσης κ.λπ.), είτε με πολιτικές που υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες του στρατηγικού σχεδιασμού (π.χ. φορολογικά μέτρα, μεταβολή κληρονομικού δικαίου κ.ά.). Οι διαπιστωθείσες ανάγκες που αναδείχθηκαν από την SWOT Ανάλυση και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την παρούσα παρέμβαση, απαριθμούνται στην ενότητα 3 παραπάνω.

Από την άλλη πλευρά, η παροχή της συμπληρωματικής εισοδηματικής στήριξης για νέους γεωργούς είναι σύμφωνη και με την σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ελλάδα για την SWOT Ανάλυση του ΣΣ της ΚΑΠ (Commission Recommendations for Greece's CAP Strategic Plan, Brussels, 18.12.2020), η οποία είχε επισημάνει μεταξύ άλλων την ανάγκη για «ενίσχυση των προσπαθειών για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της ανανέωσης των γενεών στη γεωργία με τη μείωση των φραγμών εισόδου στον τομέα, κυρίως όσον αφορά την πρόσβαση στη γη, την παροχή πιστώσεων μέσω κατάλληλων χρηματοοικονομικών μέσων, την κατάρτιση και τις συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργικών εκμεταλλεύσεων, δημιουργώντας έτσι ένα ευνοϊκό περιβάλλον για νεοεισερχόμενους, ιδιαίτερα νέους αγρότες».

Η παρέμβαση αυτή, που χορηγείται στο πλαίσιο του Πυλώνα Ι, λειτουργεί απολύτως συμπληρωματικά με την ενίσχυση για «Εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων», του Πυλώνα ΙΙ. Έτσι, και οι δύο τύποι στήριξης ενθαρρύνουν την ανανέωση των γενεών στη γεωργία, καθώς η μεν ενίσχυση του Πυλώνα Ι υποστηρίζει την πρώτη εγκατάσταση νέων γεωργών, ενώ η ενίσχυση του Πυλώνα Ι συμβάλλει στη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Όπως τονίζεται στο Άρθρο 30(3) του Κανονισμού 2021/2115, η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη για γεωργούς νεαρής ηλικίας χορηγείται για μέγιστη διάρκεια πέντε ετών, αρχής γενομένης από το πρώτο έτος υποβολής της αίτησης ενίσχυσης για γεωργούς νεαρής ηλικίας, και με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που πρόκειται να καθοριστούν από το νομικό πλαίσιο της ΚΑΠ για την περίοδο μετά το 2027, όταν η πενταετής διάρκεια υπερβαίνει το 2027. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν δημιουργούνται νομικές προσδοκίες των δικαιούχων για την περίοδο μετά το 2027.

Η εν λόγω στήριξη χορηγείται ως ετήσια αποσυνδεδεμένη πληρωμή ανά επιλέξιμο εκτάριο, δηλ. όχι ως προσαύξηση στην αξία των δικαιωμάτων.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Η παρέμβαση αφορά την χορήγηση συμπληρωματικής εισοδηματικής στήριξης σε Νέους Γεωργούς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) σύμφωνα με τον ορισμό της Ενότητας 4.1.5 του ΣΣ. Στην Ενότητα 4.1.5 του ΣΣ περιγράφονται επίσης και τα εκπαιδευτικά προσόντα και οι δεξιότητες που πρέπει να διαθέτουν οι εν λόγω κατηγορίες δικαιούχων.

Προϋποθέσεις χορήγησης συμπληρωματικής ενίσχυσης:

Επιλέξιμα είναι τα φυσικά πρόσωπα που δημιουργούν για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως επικεφαλής της εκμετάλλευσης ή και είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης.

Σε ότι αφορά τα νομικά πρόσωπα ανεξαρτήτως νομικής μορφής θα πρέπει να πληρούνται για την χορήγηση της συμπληρωματικής στήριξης οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Το νομικό πρόσωπο δικαιούται ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος βασικής εισοδηματικής ενίσχυσης για τη βιωσιμότητα και έχει ενεργοποιήσει δικαιώματα ενίσχυσης ή δηλώσει επιλέξιμα εκτάρια. Ως πρώτη υποβολή αίτησης για το καθεστώς της βασικής εισοδηματικής στήριξης για τη βιωσιμότητα νοείται η πρώτη υποβολή αίτησης ενίσχυσης του νομικού προσώπου στο πλαίσιο του καθεστώτος των νέων γεωργών.
- Τουλάχιστον ένα από τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο κεφάλαιο ή στη διαχείριση του νομικού προσώπου είναι νέος γεωργός, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και ασκεί αποτελεσματικό

και μακροχρόνιο έλεγχο, είτε αποκλειστικά, είτε από κοινού, με άλλους νέους γεωργούς. Ως δημιουργία εκμετάλλευσης για πρώτη φορά, νοείται η εγκατάσταση των νέων γεωργών που ασκούν έλεγχο επί του νομικού προσώπου. Σε περίπτωση που περισσότεροι νέοι γεωργοί έχουν αποκτήσει έλεγχο επί του νομικού προσώπου σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, ως χρόνος της «δημιουργίας» θεωρείται η απόκτηση του ελέγχου που προηγείται χρονικά

- Σε περίπτωση που ένα νομικό πρόσωπο ελέγχεται, είτε αποκλειστικά, είτε από κοινού από άλλο νομικό πρόσωπο, εφαρμόζονται οι όροι οι οποίοι αναφέρονται στο στοιχείο (β) σε κάθε φυσικό πρόσωπο που ασκεί έλεγχο επί του εν λόγω άλλου νομικού προσώπου.
- Η εν λόγω ενίσχυση παύει να χορηγείται, εάν ο έλεγχος επί του νομικού προσώπου παύει να ασκείται από νέο/νέους γεωργούς.

Η συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών παρέχεται για 5 έτη και για ανώτατο αριθμό 25 εκταρίων ανά δικαιούχο, όπως εξηγείται αναλυτικά παρακάτω, στην ενότητα 7.

Επίσης, επιλέξιμοι για την συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών είναι και οι γεωργοί νεαρής ηλικίας που έλαβαν την ενίσχυση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 50 του Καν. 1307/13, για το υπόλοιπο της περιόδου (δηλ. της 5ετίας), όπως προβλέπεται στο άρθρο 30(2), του Κανονισμού 2021/2115.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η συμπληρωματική ενίσχυση στους νέους γεωργούς, θα χορηγηθεί, όχι μόνο για τα εκτάρια για τα οποία ενεργοποιούν δικαιώματα ενίσχυσης αλλά και για τα επιπλέον επιλέξιμα εκτάρια που δηλώνουν.

Η συμπληρωματική ενίσχυση νέων γεωργών δινόταν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο ως προσαύξηση 25% επί της βασικής ενίσχυσης που εισέπρατταν οι δικαιούχοι. Την περίοδο 2023-2027 θα δίνεται ως ένα συγκεκριμένο ποσό ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης.

Ο τρόπος υπολογισμού της νέας ετήσιας συμπληρωματικής ενίσχυσης των νέων γεωργών είναι ο εξής:

α) Την περίοδο 2018-2019, οι συνολικά δηλωθείσες εκτάσεις των νέων γεωργών ανήλθαν κατά μέσο όρο για κάθε έτος σε 594.639 εκτάρια (στοιχεία ΟΣΔΕ). Από τον διαχωρισμό των συνολικών αυτών εκτάσεων σε 10 ίσα δεκατημόρια, προκύπτει ότι ο μέσος όρος των εκτάσεων για τα εννέα πρώτα δεκατημόρια ήταν 399.237 εκτάρια. Οι εκτάσεις που αναλογούν στα εννέα πρώτα δεκατημόρια φθάνουν μέχρι τα 25 εκτάρια ανά εκμετάλλευση, έκταση η οποία προτείνεται να είναι και το μέγιστο όριο των συνολικών επιλέξιμων εκτάσεων των νέων γεωργών, στους οποίους θα δοθεί η συμπληρωματική ενίσχυση την περίοδο 2023-2027.

Όπως προαναφέρθηκε, η παρέμβαση στοχεύει στην ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος των νέων γεωργών και μέσω αυτής στη δημιουργία βιώσιμων εκμεταλλεύσεων νέων γεωργών. Από την άλλη πλευρά όμως, πρέπει να αποφευχθεί η αύξηση του βαθμού ανισοκατανομής των εκμεταλλεύσεων. Γι' αυτό και έχει τεθεί το όριο των 25 εκταρίων, ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία λίγων πολύ μεγάλων εκμεταλλεύσεων νέων γεωργών, οι οποίες έτσι θα συνέβαλλαν στην αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης των εκμεταλλεύσεων, δηλ. στην αύξηση της ανισοκατανομής τους. Άλλωστε, η έκταση των 25 εκταρίων είναι περίπου 3 φορές υψηλότερη από την έκταση της μέσης εκμετάλλευσης της χώρας, η οποία ανέρχεται σε 7,77 εκτάρια.

β) Από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ προκύπτει ότι τη διετία 2018-2019, οι νέοι γεωργοί εισέπραξαν κατά μέσο όρο 30.868.956 € κατ' έτος από την πρόσθετη ενίσχυση.

γ) Επομένως, οι νέοι γεωργοί εισέπραξαν κατά μέσο όρο $30.868.956 \text{ €} / 594.639 \text{ εκτάρια} = 51,91 \text{ €}$ ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης των νέων. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 1, η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού και η προσέλκυση νέων στη γεωργία είναι ύψιστη προτεραιότητα για την Ελληνική γεωργία, προτείνεται το ποσό αυτό να αυξηθεί κατά 1/3 (υπενθυμίζεται ότι στην προηγούμενη

προγραμματική περίοδο, η ενίσχυση των νέων υπολογιζόταν ως προσαύξηση της βασικής ενίσχυσης κατά 1/4). Έτσι, η προτεινόμενη πρόσθετη ενίσχυση των νέων διαμορφώνεται σε:

$51,91 \text{ €} * 1,3333 = 69,21 \text{ €}$ ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης.

δ) Άρα, το ετήσιο ποσό για συμπληρωματική ενίσχυση νέων γεωργών την περίοδο 2023-2027 θα ανέρχεται σε: $399.237 \text{ εκτάρια} * 69,21 \text{ € ανά εκτάριο} = 27,631,193 \text{ €}$.

Με στρογγυλοποίηση των ποσών αυτών σε 70 € ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης και 400.000 εκτάρια, προκύπτει ετήσιο ποσό για συμπληρωματική ενίσχυση νέων γεωργών την περίοδο 2023-2027 ίσο με 28.000.000 €

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΧΙΙ του Κανονισμού 2021/2115, η Ελλάδα, για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027, μπορεί να αφιερώσει ελάχιστο ποσό 56.749.801 € και από τους δύο Πυλώνες για τις παρεμβάσεις που ενισχύουν τους νέους γεωργούς (Άρθρο 95).

Εφόσον για την παρούσα παρέμβαση διατεθούν 28.000.000 €, το υπόλοιπο ποσό μέχρι τα 56.749.801 €, δηλ. τα 28.749.801 €, θα διατεθούν για την πρώτη εγκατάσταση των νέων γεωργών στο πλαίσιο των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Για πόσα χρόνια η παρέμβαση παρέχει στήριξη σε γεωργούς νεαρής ηλικίας; **5**

Ποιοι είναι οι όροι που ισχύουν για τον ορισμό της νέας εγκατάστασης;

1. Ως Νέοι Γεωργοί νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που δημιουργούν για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως επικεφαλής της εκμετάλλευσης ή τα οποία έχουν ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης για τη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα και είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης.

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά (αστική ευθύνη) και οικονομικά (φορολογική ευθύνη) υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της (αστική και φορολογική ευθύνη διαχείρισης).

Επίσης, επιλέξιμοι για την συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών είναι και οι γεωργοί (νεαρής ηλικίας και νεοεισερχόμενοι) που έλαβαν την ενίσχυση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 50 του Καν. 1307/13, για το υπόλοιπο της περιόδου (δηλ. της 5ετίας), όπως προβλέπεται στο άρθρο 30(2), του Κανονισμού 2021/2115.

Οι δικαιούχοι της παρέμβασης πρέπει να διαθέτουν:

Κατ' ελάχιστο, είτε επίπεδο γνώσεων 4 (Επαγγελματική Σχολή ή Λύκειο), είτε εκπαίδευση γεωτεχνικής κατεύθυνσης (κατ' ελάχιστο 150 ωρών) που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος (μη τυπικής εκπαίδευσης - βεβαίωση από την αρμόδια αρχή) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου). Εάν δεν καλύπτονται τα ελάχιστα εκπαιδευτικά προσόντα, οι δικαιούχοι πρέπει να διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα.

Επαγγελματικά προσόντα / δεξιότητες / ικανότητες:

Άσκηση του επαγγέλματος του αγρεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας ή εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

2. Ως «Γεωργοί Νεαρής ηλικίας» νοούνται και τα νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το νομικό πρόσωπο δικαιούται ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης και έχει ενεργοποιήσει δικαιώματα ενίσχυσης ή δηλώσει επιλέξιμα εκτάρια.

β) Τουλάχιστον ένα από τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο κεφάλαιο ή στη διαχείριση του νομικού προσώπου είναι νέος γεωργός, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και ασκεί αποτελεσματικό και μακροχρόνιο έλεγχο, είτε αποκλειστικά, είτε από κοινού, με άλλους νέους γεωργούς.

Τα νομικά πρόσωπα πρέπει να ανήκουν κατά κύριο λόγο σε νέο γεωργό (ο νέος γεωργός μετέχει στο κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51%). Στο πρόσωπο του νέου γεωργού πρέπει να συντρέχουν όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις των φυσικών προσώπων.

3. Σε περίπτωση που ένα νομικό πρόσωπο ελέγχεται, είτε αποκλειστικά, είτε από κοινού από άλλο νομικό πρόσωπο, εφαρμόζονται οι όροι οι οποίοι αναφέρονται στο στοιχείο (β) σε κάθε φυσικό πρόσωπο που ασκεί έλεγχο επί του εν λόγω άλλου νομικού προσώπου.

4. Η εν λόγω ενίσχυση παύει να χορηγείται, εάν ο έλεγχος επί του νομικού προσώπου παύει να ασκείται από νέο/νέους γεωργούς.

Ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις και οι όροι για τα νομικά πρόσωπα νοούνται ως εξής:

- ως πρώτη υποβολή αίτησης για τη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα νοείται η πρώτη υποβολή αίτησης ενίσχυσης του νομικού προσώπου στο πλαίσιο του καθεστώτος των νέων γεωργών.
- ως δημιουργία εκμετάλλευσης για πρώτη φορά, νοείται η εγκατάσταση των νέων γεωργών που ασκούν έλεγχο επί του νομικού προσώπου. Σε περίπτωση που περισσότεροι νέοι γεωργοί έχουν αποκτήσει έλεγχο επί του νομικού προσώπου σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, ως χρόνος της «δημιουργίας» θεωρείται η απόκτηση του ελέγχου που προηγείται χρονικά.

Ποια μορφή λαμβάνει η στήριξη: **ετήσια αποσυνδεδεμένη ενίσχυση ανά επιλέξιμο εκτάριο**

Ποιο είναι το ποσό της ενίσχυσης ανά εκτάριο / κατ' αποκοπή ενίσχυσης; **70**

Ορίζετε μέγιστο αριθμό εκταρίων; N/O

☒ Ναι ☐ Όχι

Εάν ναι, ποιος είναι ο μέγιστος αριθμός εκταρίων; **25**

Άλλες παρατηρήσεις σχετικά με τα κατώτατα όρια;

Δεν έχει καθοριστεί κατώτατο όριο ως προϋπόθεση για τη λήψη της ενίσχυσης.

Εφαρμόζετε συνέχεια με το προηγούμενο καθεστώς (ενίσχυση γεωργού νεαρής ηλικίας);

Επιλέξιμοι για την συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών είναι και οι γεωργοί που έλαβαν την ενίσχυση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 50 του Καν. 1307/13, για το υπόλοιπο της περιόδου (δηλ. της 5ετίας), όπως προβλέπεται στο άρθρο 30, παρ. 2, της πρότασης του Κανονισμού 2021/2115. Δηλαδή, όσοι δεν θα έχουν συμπληρώσει την 5ετία, το 2023.

Λοιπές παρατηρήσεις

Δεν αφορά.

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι απόλυτα συμβατή με τις διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (Παράγραφος 6 - «πράσινο κουτί»), καθώς:

- Η επιλεξιμότητα για την χορήγησή της καθορίζεται με σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια, που αφορούν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού.
- Δεν απαιτείται παραγωγή για τη λήψη της συγκεκριμένης εισοδηματικής στήριξης.
- Το ποσό της στήριξης σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος:
  - ο Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο της παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζωικών μονάδων) που ανέλαβε ο παραγωγός σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.
  - ο Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στις τιμές, εγχώριες ή διεθνείς, που ισχύουν για οποιαδήποτε παραγωγή που έχει αναληφθεί σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.
  - ο Δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στους συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών ανά επιλέξιμο εκτάριο	Ομοιόμορφη		R.36

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών ανά επιλέξιμο εκτάριο

Την περίοδο 2018-2019, οι νέοι γεωργοί εισέπραξαν κατά μέσο όρο 30.868.956 € / 594.639 εκτάρια = 51,91 € ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 1, η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού και η προσέλκυση νέων στη γεωργία είναι ύψιστη προτεραιότητα για την Ελληνική γεωργία, προτείνεται το ποσό αυτό να αυξηθεί κατά 1/3 (υπενθυμίζεται ότι στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η ενίσχυση των νέων υπολογιζόταν ως προσαύξηση της βασικής ενίσχυσης κατά 1/4). Έτσι, η προτεινόμενη πρόσθετη ενίσχυση των νέων διαμορφώνεται σε:

51,91 € * 1,3333 = 69,21 € ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης και με στρογγυλοποίηση, διαμορφώνεται στα 70 € ανά εκτάριο δηλωθείσας έκτασης.

Επίσης:

Minimum Amount for the Planned unit amount: 46 (EUR)

Maximum Amount for the Planned unit amount: 130 (EUR)

Οι τιμές αυτές υπολογίστηκαν ως εξής:

	Συνολική Δηλωθείσα Έκταση (εκτάρια)	2023-2027, Διαθέσιμο Ετήσιο ποσό για την Συμπληρωμα- τική Ενίσχυση των Νέων Γεωργών (€)	Ποσό / Συνολ. Δηλωθείσα Έκταση	Αποκλίσεις από τον Μέσο Όρο
2015	232,800	28,000,000	120.3	86%
2016	342,517		81.7	
2017	399,022		70.2	
2018	535,108		52.3	
2019	654,171		42.8	-34%
M.O.	432,724		64.7	

Εφόσον η μέση ενίσχυση ανά εκτάριο έχει υπολογισθεί στα 70 € ανά εκτάριο για την περίοδο 2023-2027, εφαρμόζοντας τα παραπάνω ποσοστά πιθανών αποκλίσεων, προκύπτει η νέα πιθανή ελάχιστη τιμή: $70 * (1-34\%) = 46$ €/εκτάριο και η νέα πιθανή μέγιστη τιμή: $70 * (1+86\%) = 130$ € ανά εκτάριο.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών ανά επιλέξιμο εκτάριο	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	47,00	47,00	47,00	47,00	47,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	91,00	91,00	91,00	91,00	91,00	
	O.6 (μονάδα: Εκτάριο)	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	140.000.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.6 (μονάδα: Εκτάριο)	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	2.000.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	140.000.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	54.417.615,00
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων

Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.1
Ονομασία παρέμβασης	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις εκτάσεις που εντάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των αροσίμων καλλιεργειών.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
AOA-B προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των συστημάτων παραγωγής τροφίμων και της ποικιλότητας των ζώων και των φυτών για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις ασθένειες και την κλιματική αλλαγή
AOA-C προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους
AOA-E προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
AOA-F δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι

AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.12 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	
R.22 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	
R.23 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, σε αντικατάσταση υδροβόρων καλλιεργειών και συγκεκριμένα αραβοσίτου, μηδικής και βάμβακος, τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών, για τροφή ή ζωοτροφές ή και για την εισαγωγή νέων ή/και καινοτόμων ή/και με καινοτόμο χρήση καλλιεργειών ανθεκτικών στις ξηροθερμικές συνθήκες και στις αναμενόμενες, λόγω της κλιματικής αλλαγής, μεταβολές.

Τα είδη και οι ποικιλίες μικρού βιολογικού κύκλου αλλά και οι τοπικές, τοπικά προσαρμοσμένες ποικιλίες ή οι άγριοι συγγενείς, που παρουσιάζουν καλύτερη προσαρμογή στις επικρατούσες συνθήκες και ειδικότερα στις ξηροθερμικές συνθήκες της Μεσογείου, καλύπτουν τις αρδευτικές ανάγκες τους από το νερό της βροχής ή ακόμα και σε περιπτώσεις παρατεταμένης ξηρασίας, όπως οι αναμενόμενες, λόγω της κλιματικής κρίσης, οι ανάγκες σε άρδευση αλλά και οι ανάγκες σε θρέψη είναι σημαντικά μικρότερες.

Οι ειδικά επιλεγμένες για την ανθεκτικότητά τους στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καινοτόμες καλλιέργειες όπως η Κινόα, Χια, Τεφ, Μαύρο Σινάπι, Νιγκέλα, Καμελίνα, Μουκούνα, Σιταροκρίθαρο, Γλυκοπατάτα, Τσουκνίδα για ίνα και Λινάρι για λάδι ή και ίνα, έχουν δοκιμαστεί στη χώρα μας και υπάρχει σχετική τεχνογνωσία. Λόγω της ανθεκτικότητάς τους στις εκάστοτε επικρατούσες ξηροθερμικές συνθήκες, με κριτήριο την οποία επιλέγονται, οι ποικιλίες αυτές καλύπτουν τις αρδευτικές ανάγκες τους από το νερό της βροχής ή ακόμα και σε περιπτώσεις παρατεταμένης ξηρασίας, όπως οι αναμενόμενες λόγω της κλιματικής κρίσης οι ανάγκες σε άρδευση είναι σημαντικά μικρότερες αλλά και οι ανάγκες σε θρέψη αναμένεται να είναι μικρότερες.

Η παρέμβαση συνολικά συνεισφέρει:

- στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών
- στη βελτιωμένη διαχείριση των θρεπτικών, συμβάλλοντας στον σχετικό στόχο της Πράσινης Συμφωνίας.
- στη μείωση της χρήσης φυτοπροστατευτικών, είτε λόγω της καλύτερης προσαρμογής στις τοπικές συνθήκες, είτε λόγω των πρακτικών που ακολουθούνται κατά την καλλιέργεια των επιλεγμένων ειδών και ποικιλιών, οι οποίες είναι περισσότερο ανθεκτικές στους εχθρούς και ασθένειες με αποτέλεσμα τη μικρότερη ανάγκη σε φυτοπροστασία, συμβάλλοντας στην επίτευξη του σχετικού στόχου της Πράσινης Συμφωνίας

- στον ειδικό στόχο 5 (ΕΣ5) αφού ακόμα και στις περιπτώσεις που, λόγω της επέκτασης των ημερών ξηρασίας, καταστεί απαραίτητη η άρδευση, αυτή θα απαιτήσει πολύ μικρότερες ποσότητες αρδευτικού νερού λόγω της προσαρμογής στις ξηροθερμικές συνθήκες
- στον ειδικό στόχο 6 (ΕΣ6) Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγγώριου γενετικού υλικού αφού σε κάποιες περιπτώσεις θα χρησιμοποιούνται τοπικές ποικιλίες που αποτελούν μέρος του γενετικού πλούτου της χώρας, ενισχύοντας έτσι τη γενετική βιοποικιλότητα.

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Η δέσμευση των παραγωγών έγκειται στην επιλογή καλλιέργειας με βάση τις παρακάτω επιλογές:

- α) ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, σε αντικατάσταση υδροβόρων καλλιεργειών και συγκεκριμένα αραβοσίτου, μηδικής και βάμβακος,
- β) τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών, για τροφή ή ζωοτροφές,
- γ) στην εισαγωγή νέων ή/και καινοτόμων ή/και με καινοτόμο χρήση καλλιεργειών ανθεκτικών στις ξηροθερμικές συνθήκες και στις αναμενόμενες, λόγω της κλιματικής αλλαγής, μεταβολές.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Επιλέξιμοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που κατέχουν αγροτεμάχια στην αγρονομική ζώνη των ετησίων καλλιεργειών και αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν τις δεσμεύσεις της παρούσας παρέμβασης.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχει σχετικός όρος, σχετική υποχρεωτική δέσμευση στα πλαίσια της ενισχυμένης αιρεσιμότητας ή στην εθνική νομοθεσία

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Δεν υπάρχει σχετικός όρος, σχετική υποχρέωση στο πλαίσιο των GAEC ή των SMR.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από τα είδη/ποικιλίες που αντικαθίσταται και το είδος/ποικιλία που εγκαθίσταται. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με κάποια από τα υπό αντικατάσταση είδη/ποικιλίες (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με το προτεινόμενο είδος/ποικιλία. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος.

Ακολουθούν οι τιμές ενισχύσεων για αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις καλλιεργειών.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΝΕΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΕΥΡΩ/εκτάριο)
Μηδική (Medicago sativa)	ΒΙΚΟΣ	488
Βαμβάκι (Gossypium sp.)		109
Αραβόσιτος (Zea mays)		316
Μηδική (Medicago sativa)	ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΣΙΤΗΡΑ	522
Βαμβάκι (Gossypium sp.)		143
Αραβόσιτος (Zea mays)		297
Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών		
Ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών		628
Ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών		313
Ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών		824
Γ. Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών		
Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικώνκαλλιεργειών		606

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης
Α/Α

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Annex 2 της Συμφωνίας με τον ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-1 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση μηδικής	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
Γ. Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών	MK1-31.1-10 - Ανά εκτάριο Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-2 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση βαμβακιού	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-3 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση αραβοσίτου	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-4 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση μηδικής	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-5 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
A. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-6 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση αραβοσίτου	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-7 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23; R.31
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-8 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23; R.31
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-9 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών	Ομοιόμορφη		R.12; R.22; R.23; R.31

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.1-1 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση μηδικής

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας μηδικής με τη καλλιέργεια του βίκου. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου μηδικής (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με βίκο. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-10 - Ανά εκτάριο Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών

Η παρέμβαση συνίσταται στην εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου συμβατικών ποτιστικών καλλιεργειών (ενδεικτικά αραβοσίτου, βαμβακιού ή μηδικής) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός με καινοτόμες ανθεκτικές καλλιεργείες. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-2 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση βαμβακιού

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας βαμβακιού με τη καλλιέργεια του βίκου. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου βαμβακιού (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με βίκο. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-3 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση αραβοσίτου

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας αραβοσίτου με τη καλλιέργεια του βίκου. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου αραβοσίτου (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με βίκο. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-4 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση μηδικής

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας μηδικής με τη καλλιέργεια των χειμερινών σιτηρών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου μηδικής (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με χειμερινά σιτηρά. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-5 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας βαμβακιού με τη καλλιέργεια των χειμερινών σιτηρών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου βαμβακιού (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με χειμερινά σιτηρά. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-6 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση αραβοσίτου

Η παρέμβαση συνίσταται στην αντικατάσταση της καλλιέργειας αραβοσίτου με τη καλλιέργεια των χειμερινών σιτηρών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου αραβοσίτου (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με χειμερινά σιτηρά. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-7 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών

Η παρέμβαση συνίσταται στην καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου συμβατικών ψυχανθών (απαιτητικά σε νερό και λοιπές εισροές) από το οποίο αφαιρείται το

εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με προσαρμοσμένες στις τοπικές (ξηροθερμικές) συνθήκες ποικιλίες ψυχανθών. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-8 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών

Η παρέμβαση συνίσταται στην καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου συμβατικών χειμερινών σιτηρών από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με προσαρμοσμένες στις τοπικές (ξηροθερμικές) συνθήκες ποικιλίες χειμερινών ψυχανθών. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

MK1-31.1-9 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών

Η παρέμβαση συνίσταται στην καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών. Ο υπολογισμός της ενίσχυσης στηρίζεται στην εκτίμηση του μέσου εισοδήματος που προκύπτει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου συμβατικών φαρμακευτικών-αρωματικών από το οποίο αφαιρείται το εισόδημα που αναμένεται να προκύψει από την καλλιέργεια ενός εκταρίου με προσαρμοσμένες στις τοπικές (ξηροθερμικές) συνθήκες ποικιλίες φαρμακευτικών-αρωματικών. Η ανά εκτάριο διαφορά αποτελεί και το ποσό της ενίσχυσης κατ' έτος (βλ. και Μελέτη υπολογισμού κόστους)

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-1 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση μηδικής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	488,00	488,00	488,00	488,00	488,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Γ. Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών	MK1-31.1-10 - Ανά εκτάριο Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	606,00	606,00	606,00	606,00	606,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών	MK1-31.1-2 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	109,00	109,00	109,00	109,00	109,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	βίκου σε αντικατάσταση βαμβακιού	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-3 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση αραβοσίτου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	316,00	316,00	316,00	316,00	316,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-4 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση μηδικής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	522,00	522,00	522,00	522,00	522,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-5 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	143,00	143,00	143,00	143,00	143,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές	MK1-31.1-6 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση αραβοσίτου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	297,00	297,00	297,00	297,00	297,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-7 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	628,00	628,00	628,00	628,00	628,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-8 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	313,00	313,00	313,00	313,00	313,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
B. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών	MK1-31.1-9 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	824,00	824,00	824,00	824,00	824,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	96.182,00	96.182,00	96.182,00	96.182,00	106.295,00	491.023,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	42.333.327,00	42.333.327,00	42.333.327,00	42.333.327,00	45.975.706,00	215.309.014,00

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.10
Ονομασία παρέμβασης	Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση αφορά σε εκτάσεις εντός των αγρονομικών περιφερειών των δενδρωδών και των αροτραίων που συγκροτούν φυσικές ενότητες από καλλιέργειες, ή/και παρουσιάζουν ειδική σύσταση εδάφους ή/και βρίσκονται σε νησιά (λόγω της ιδιαίτερης σημασίας ως προς το τοπίο) ή/και γειτνιάζουν με κάθε μορφής προστατευόμενες περιοχές.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι

AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υδροτόπους και τυρφώνες)	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε γεωργικές εκτάσεις που πληρούν τα κριτήρια της ΚΥΑ 168040 ΦΕΚ Β 1528/ 7-9-2010 περί καθορισμού κριτηρίων με τα οποία διαβαθμίζεται η αγροτική γη σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας.

Ενισχύεται η διατήρηση των γεωργικών συστημάτων που συνίστανται στις χρήσεις της γεωργικής γης και σε παραδοσιακές πρακτικές καλλιέργειας που συνετέλεσαν και συντελούν στην βελτίωση του τοπίου.

Ειδικότερα επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις οι οποίες

- συγκροτούν φυσικές ενότητες από καλλιέργειες με τοπικά χαρακτηριστικά και πολλαπλές λειτουργίες,
- παρουσιάζουν ειδική σύσταση εδάφους (π.Χ. τυρφώδη εδάφη),
- συγκροτούν φυσικές ενότητες από καλλιέργειες και βρίσκονται σε νησιά (λόγω της ιδιαίτερης σημασίας ως προς το τοπίο)
- γειτνιάζουν με κάθε μορφής προστατευόμενες περιοχές: α) του Ν. 1650/86 «για την προστασία του περιβάλλοντος», όπως ισχύουν σήμερα, β) των ορίων των υδροτόπων διεθνούς σημασίας (Υγρότοποι Ραμσάρ) και γ) των ορίων των περιοχών του δικτύου NATURA 2000.

Πρώτη εφαρμογή της παρέμβασης θα είναι στους ελαιώνες και αμπελώνες των νησιών του Ιονίου οι οποίοι χαρακτηρίζονται από την υψηλή τους αξία για τη φύση.

Οι κατηγορίες που διακρίνονται είναι οι παρακάτω με διαφορετική συνεισφορά ως προς τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.

- Ελαιώνες με δένδρα μεγάλης ηλικίας και υψηλό σχήμα μόρφωσης, καλλιεργούμενοι
- Αμπελώνες με πρέμνα μεγάλης ηλικίας σε κύπελλο, καλλιεργούμενοι
- Ελαιώνες συμπαγείς ως επί το πλείστον με δένδρα μεγάλης ηλικίας σε ημικαλλιέργεια ή/και εγκατάλειψη
- Αμπελώνες συμπαγείς ως επί το πλείστον με πρέμνα μεγάλης ηλικίας σε ημικάλλιέργεια ή/και εγκατάλειψη
- Ελαιώνες με σχετικά νέες φυτεύσεις, συνήθως σε γραμμικά σχήματα μόρφωσης
- Αμπελώνες σε σχετικά νέες φυτεύσεις με γραμμικά σχήματα μόρφωσης
- Διάσπαρτα αγροτεμάχια ελαιώνων/αμπελώνων(σε μωσαϊκό)

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Ενισχύεται η διατήρηση των γεωργικών συστημάτων που συνίστανται στις χρήσεις της γεωργικής γης και σε παραδοσιακές πρακτικές καλλιέργειας που συνετέλεσαν και συντελούν στην βελτίωση του τοπίου.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι οι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που κατέχουν καλλιέργειες με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά και αναλαμβάνουν τη διατήρηση των γεωργικών συστημάτων που συνίστανται στις χρήσεις της γεωργικής γης και σε παραδοσιακές πρακτικές καλλιέργειας.

Έμφαση θα δοθεί στους μνημειακούς ελαιώνες. Ως μνημειακοί ελαιώνες χαρακτηρίζονται αυτοί στους οποίους πάνω από 20% των ελαιοδένδρων φέρουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά : Ως μνημειακά δέντρα (και ειδικά ελιές) χαρακτηρίζονται αυτά που έχουν μεγάλες διαστάσεις, ηλικία, κοιλότητες στον κορμό, ειδική διαμόρφωση στον κορμό, πλούσια βιοποικιλότητα εντός των κοιλοτήτων του κορμού ή/και είναι συνδεδεμένα με ιστορικές μνήμες ή/και πολιτιστικές δραστηριότητες παραδόσεις ή/και θρησκευτικά έθιμα της εκάστοτε περιοχής.

Από την παρούσα παρέμβαση εξαιρούνται οι εκτάσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τη δράση για τη διατήρηση των συστημάτων με αναβαθμίδες καθώς και οι εκτάσεις οι οποίες λαμβάνουν την βασική ενίσχυση ως αρδευόμενες.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC08	Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθενται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 5α, το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ περιορίζεται στο 3 %. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, εάν περιλαμβάνει επίσης εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι γη υπό αγρανάπαυση ή μη παραγωγικά στοιχεία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες. Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών. Προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Λίστα στοιχείων για διατήρηση:

- Σωροί λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα
- Τάφροι
- Παρυφές αγρών, αγροτεμάχια, ζώνες ανάσχεσης
- Θαμνοστοιχίες, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δέντρων, δενδροστοιχίες

- Εκτάσεις γης σε αγρανάπαυση
- Μικρές λίμνες
- Μικροί υγρότοποι
- Πέτρινοι τοίχοι
- Ρέματα
- Αναβαθμίδες
- Πολιτιστικά στοιχεία

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Σύμφωνα με το GAEC8 υποχρέωση των παραγωγών αποτελεί η διατήρηση μη παραγωγικών στοιχείων του τοπίου ενώ με την παρούσα παρέμβαση η προστασία στοιχείων του τοπίου επεκτείνεται σε παραγωγικά στοιχεία τα οποία όμως έχουν σημαντικότατο ρόλο τόσο για τη βιοποικιλότητα στο επίπεδο του οικολογικού τοπίου όσο και για το αγροτικό πολιτιστικό τοπίο.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η ενίσχυση εκτιμάται στα 100€/ha, εκτός από τις εκτάσεις που καταλαμβάνονται από μνημειακούς ελαιώνες όπου προσαυξάνεται κατά 50 €/ha. Δίνεται για τη συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις εκτάσεις που συγκροτούν φυσικές ενότητες είτε πολυλειτουργικών γεωργικών συστημάτων είτε βρίσκονται στα νησιά με στόχο τη συνέχιση παροχής των πολλαπλών οικοσυστημικών υπηρεσιών που αυτά τα συστήματα εξασφαλίζουν. Σε περίπτωση εγκατάλειψης, εντατικοποίησης, αλλαγής χρήσης ή/και κατακερματισμού των φυσικών ενοτήτων τις οποίες συνιστούν αυτά τα συστήματα οι παρεχόμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες μειώνονται σημαντικά. Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται, ενδεικτικά καλύπτονται 3 από τους 6 τομείς προτεραιότητας. Είναι δε εξαιρετικής σημασίας για περιοχές και εκτάσεις που αντιμετωπίζουν πιέσεις που έχουν προκαλέσει ήδη σημαντικές επιπτώσεις λόγω εγκατάλειψης, αλλαγών χρήσεων γης κατακερματισμού και εντατικοποίησης.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η προτεινόμενη παρέμβαση ορίζεται βάσει της παραγράφου 6 του Annex 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία, αφού αφενός μεν μέσω αυτής παράγονται σημαντικά δημόσια περιβαλλοντικά αγαθά αφετέρου δεν συνδέεται με τιμή, ποσότητα, παραγωγή και αφορά σε συγκεκριμένους παραγωγούς σαφώς καθορισμένους και με κριτήρια επιλογής που δεν προκαλούν στρεβλώσεις.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	MK1-31.10.1 - Προστασία εκτατικών ελαιώνων και αμπελώνων των Ιονίων	Ομοιόμορφη		R.14; R.31; R.33; R.34
Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	MK1-31.10.2 - Προστασία μνημειακών ελαιώνων των Ιονίων	Ομοιόμορφη		R.14; R.31; R.33; R.34

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.10.1 - Προστασία εκτατικών ελαιώνων και αμπελώνων των Ιονίων

Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται.

MK1-31.10.2 - Προστασία μνημειακών ελαιώνων των Ιονίων

Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	MK1-31.10.1 - Προστασία εκτατικών ελαιώνων και αμπελώνων των Ιονίων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	
Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	MK1-31.10.2 - Προστασία μνημειακών ελαιώνων των Ιονίων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	151.420,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	15.766.885,00

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		(συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)						
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.2
Ονομασία παρέμβασης	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση περιλαμβάνει τις εκτάσεις που κατατάσσονται στην αγρονομική περιφέρεια των αρόσιμων καλλιεργειών.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
ΑΟΑ-Α μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
ΑΟΑ-Ε προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
ΑΟΑ-Φ δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα	Μέση	Ναι

	με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας		
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες			
R.14	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιέργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)		
R.19	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)		
R.20	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας		
R.21	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων		
R.24	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων		
R.31	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας		
R.34	Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων		

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η παρέμβαση αφορά σε αρόσιμες εκτάσεις:</p> <p>Σε όλες εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμη έκταση, το 10% της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης μετατρέπεται σε περιοχή οικολογικής εστίασης, εφόσον η περιοχή οικολογικής εστίασης αποτελείται από γη υπό αγρανάπαυση ή/και στοιχεία του αγροτικού τοπίου. Στις εκμεταλλεύσεις που εντάσσονται στη δράση και διαθέτουν πάνω από 10 εκτάρια αρόσιμης έκτασης, η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση υπολογίζεται πέραν του ποσοστού 3% που προστατεύεται βάσει της ενισχυμένης αιρεσιμότητας.</p> <p>Σε εκμεταλλεύσεις οι οποίες δημιουργούν περιοχή οικολογικής εστίασης με τη συμμετοχή καλλιέργειών που δεσμεύουν το άζωτο (σε κάθε περίπτωση χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών), θα πρέπει να δεσμεύεται το 10%, πέραν του 3% που προστατεύεται βάσει της ενισχυμένης αιρεσιμότητας, εκ των οποίων τουλάχιστον το 60% να είναι γη υπό αγρανάπαυση ή/και μη παραγωγικά στοιχεία του τοπίου.</p> <p>Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του GAEC 4, η παρέμβαση συνίσταται στον εμπλουτισμό των υποχρεωτικών ζωνών 3 μέτρων με τη φύτευση, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφελίμων στις ζώνες των τριών μέτρων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών και φυτοπροστατευτικών.</p>
--

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

<p>Η παρέμβαση αφορά σε αρόσιμες εκτάσεις:</p> <p>Σε όλες εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμη έκταση, το 10% της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης μετατρέπεται σε περιοχή οικολογικής εστίασης, εφόσον η περιοχή οικολογικής εστίασης αποτελείται από γη υπό αγρανάπαυση ή/και στοιχεία του αγροτικού τοπίου. Στις εκμεταλλεύσεις που εντάσσονται στη δράση και διαθέτουν πάνω από 10 εκτάρια αρόσιμης έκτασης, η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση υπολογίζεται πέραν του ποσοστού 3% που προστατεύεται βάσει της ενισχυμένης αιρεσιμότητας.</p> <p>Σε εκμεταλλεύσεις οι οποίες δημιουργούν περιοχή οικολογικής εστίασης με τη συμμετοχή καλλιέργειών που δεσμεύουν το άζωτο (σε κάθε περίπτωση χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών), θα πρέπει να δεσμεύεται το 10%, πέραν του 3% που προστατεύεται βάσει της ενισχυμένης αιρεσιμότητας, εκ των οποίων τουλάχιστον το 60% να είναι γη υπό αγρανάπαυση ή/και μη παραγωγικά στοιχεία του τοπίου.</p>
--

Στις περιοχές που αφήνονται ως ζώνες οικολογικής εστίασης δεν εφαρμόζονται συνθετικά λιπάσματα ή φυτοφάρμακα με αποτέλεσμα να προστατεύονται οι υδατικοί πόροι από τη ρύπανση αλλά και να μειώνονται οι εκπομπές αερίων που προκαλούνται από τη χρήση λιπασμάτων και συνεπώς να βελτιώνεται και η ποιότητα του αέρα.

Σε όλες τις παραπάνω εκμεταλλεύσεις πρόσθετη ενίσχυση χορηγείται για τη σπορά και διατήρηση, εντός των ζωνών οικολογικής εστίασης και εκτός των υδροφορέων, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφελίμων οργανισμών. Η πρακτική αυτή πέραν της ενίσχυσης της παρουσίας επικονιαστών αφού προσφέρει φυτά ξενιστές γι' αυτούς, παράλληλα μειώνει τις ανάγκες χρήσης φυτοπροστατευτικών, μέσω της υποβοήθησης της παρουσίας ωφελίμων αλλά και αυξάνει τη δέσμευση άνθρακα.

Στις εκτάσεις με καλλιέργεια που έχει ικανότητες δέσμευσης του αζώτου (ψυχανθή), περιλαμβάνονται φυτά των ακόλουθων γενών και ειδών: i. *Medicagosativa* (Μηδική) ii. *Phaseolusspp.* (Φασόλια) iii. *Vignaspp.* (Μαυρομάτικα κ.α.) iv. *Lotuscorniculatus* (Λωτός) v. *Cicerspp.* (Ρεβύθια) vi. *Trifoliumspp.* (Τριφύλλια) vii. *Viciafaba* (Βρώσιμα κουκιά) viii. *Lensculinaris* (Φακές) ix. *Lupinusspp.* (Λούπινα) x. *Pisumspp.* (Μπιζέλια) xi. *Viciaspp.* (Βίκοςκ.α.) οι οποίες καλλιεργούνται χωρίς φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Τα στοιχεία του τοπίου μπορεί να συνίστανται από :

-Δενδροστοιχίες υπό την προϋπόθεση ότι η διάμετρος των κομών των δένδρων υπερβαίνει το ένα μέτρο και η μεταξύ των κομών απόσταση δεν υπερβαίνει τα πέντε μέτρα.

-Συστάδες δένδρων με αλληλεπικαλυπτόμενες κόμες και οι θαμνώνες.

-Τάφροι, περιλαμβανομένων ανοικτών υδάτινων ρευμάτων για σκοπούς άρδευσης ή αποστράγγισης, εξαιρουμένων των καναλιών που κατασκευάζονται από σκυρόδεμα.

-Υδατοσυλλογές, Νησίδες άγριας ζωής, Φυτοφράκτες, Μεμονωμένα δέντρα

-όλα τα λοιπά στοιχεία του τοπίου που αναφέρονται στην GAEC 8.

Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του GAEC 4, η παρέμβαση συνίσταται στον εμπλουτισμό των υποχρεωτικών ζωνών 3 μέτρων με τη φύτευση, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφελίμων στις ζώνες των τριών μέτρων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών και φυτοπροστατευτικών.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Επιλέξιμοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών, οι οποίοι διαθέτουν αρόσιμες εκτάσεις και αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν τις δεσμεύσεις της παρούσας παρέμβασης.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC04	Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων
GAEC08	Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθενται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπωση. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπωση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 5α, το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ περιορίζεται στο 3 %. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο

	γεωργικής εκμετάλλευσης, εάν περιλαμβάνει επίσης εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι γη υπό αγρανάπαυση ή μη παραγωγικά στοιχεία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες. Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών. Προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών
--	--

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Στο σχετικό πρότυπο ΚΓΠΚ 8 προβλέπεται ότι όταν η αρόσιμη γη μιας εκμετάλλευσης καλύπτει περισσότερα από 10 εκτάρια, οι γεωργοί διασφαλίζουν ότι μια έκταση αντιστοιχούσα τουλάχιστον στο 4 % της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης που δήλωσε ο/η γεωργός αποτελεί περιοχή οικολογικής εστίασης εφόσον η περιοχή οικολογικής εστίασης αποτελείται από γη υπό αγρανάπαυση και στοιχεία του αγροτικού τοπίου.

Αν έχει δεσμευθεί το 7% της αρόσιμης γης σε ecoscheme με σχετικό με τη συγκεκριμένη ΚΓΠΚ περιεχόμενο, η έκταση της περιοχής οικολογικής εστίασης μπορεί να φτάνει στο 3%

Όταν η περιοχή οικολογικής εστίασης αποτελείται από ψυχανθή (σε κάθε περίπτωση χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών), στοιχεία του αγροτικού τοπίου αλλά και αγρανάπαυση θα πρέπει να δεσμεύεται το 7% εκ των οποίων τουλάχιστον το 3% είναι γη υπό αγρανάπαυση και μη παραγωγικά στοιχεία του τοπίου.

Οι εν λόγω περιοχές είναι στη διάθεση του/της γεωργού και εφαιπόμενες στην αρόσιμη έκταση

Επίσης στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΚΓΠΚ 4 σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (bufferstrip), όπου δε χρησιμοποιούνται λιπάσματα, ανόργανα ή οργανικά, κοπριά και φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Το ελάχιστο πλάτος της ζώνης ορίζεται σε τρία (3) μέτρα κατά μήκος φυσικών επιφανειακών υδάτινων σωμάτων (ποτάμι, υδατόρεμα, λίμνη, διώρυγες, τάφροι, κανάλια).

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Στην ενισχυμένη αιρεσιμότητα είναι υποχρεωτικό το να αφήνονται περιοχές οικολογικής εστίασης στις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αροτραίες καλλιέργειες που υπερβαίνουν τα 10 εκτάρια γιατί τυχόν επέκταση σε εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν μικρότερες εκτάσεις αροτραίων θεωρείται ότι θα επιβάλλουν υπέρμετρα δυσβάστακτο κόστος δεδομένης της ύπαρξης πολλών, μικρού μεγέθους εκμεταλλεύσεων, αλλά και του πολυτεμαχισμού των εκμεταλλεύσεων.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση συνίσταται:

α. στην επέκταση της ΚΓΠΚ 8 δηλαδή της δημιουργίας ζωνών οικολογικής εστίασης με απλοποιημένη μορφή σε εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν αρόσιμες καλλιέργειες ακόμα και αν διαθέτουν μικρότερη των 10 ha έκταση

β. στην σημαντική αύξηση της έκτασης εφαρμογής της ΚΓΠΚ 8 στις εκμεταλλεύσεις που διαθέτουν πάνω από 10 εκτάρια αρόσιμης έκτασης

γ. στην εξασφάλιση μεγαλύτερης έκτασης γης υπό αγρανάπαυση και μη παραγωγικά στοιχεία.

Η επέκταση της ΚΓΠΚ 8 και στις εκμεταλλεύσεις με μικρότερη διαθέσιμη έκταση αροτραίων, μέσω της παρέμβασης, αφ' ενός συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων SO4 και SO6 αλλά και SO6 , αφετέρου δεν επιβαρύνει υπέρμετρα τις μικρές και πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις αροτραίων.

Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του GAEC 4, οι εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν στην παρούσα παρέμβαση θα πρέπει να εμπλουτίζουν τις υποχρεωτικές ζώνες των τριών (3) μέτρων με τη φύτευση, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφελίμων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών και φυτοπροστατευτικών. Με αυτόν τον τρόπο υπερβαίνουν τη δέσμευση της απλής απαγόρευσης πρόσθεσης θρεπτικών και χρήσης φυτοπροστατευτικών, αφού ενισχύεται η παρουσία επικονιαστών, μειώνονται οι ανάγκες χρήσης φυτοπροστατευτικών μέσω της υποβοήθησης της παρουσίας ωφελίμων αλλά και αυξάνεται η δέσμευση άνθρακα.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10% και η πρόσθετη επιβάρυνση που επιφέρει η σπορά φυτών ξενιστών ωφελίμων και επικονιαστών

Ετήσια αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10%

- Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά 10 €/ha, με πρόσθετη ενίσχυση για φυτά ξενιστές 15 €/ha
- Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο 37 €/ha, με πρόσθετη ενίσχυση για φυτά ξενιστές 42 €/ha
- Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι 16 €/ha, με πρόσθετη ενίσχυση για φυτά ξενιστές 21 €/ha

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
A. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-1 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24
A. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-2 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24
A. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-3 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24
B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-4 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.21; R.24; R.31; R.34
B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-5 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.21; R.24; R.31; R.34
B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-6 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.21; R.24; R.31; R.34

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.2-1 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά

MK1-31.2-2 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά.

MK1-31.2-3 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά.

MK1-31.2-4 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά. Προστίθεται δε το κόστος σποράς και διατήρησης φυτών ξενιστών επικονιαστών και ωφελίμων εντός των περιοχών οικολογικής εστίασης.

MK1-31.2-5 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά. Προστίθεται δε το κόστος σποράς και διατήρησης φυτών ξενιστών επικονιαστών και ωφελίμων εντός των περιοχών οικολογικής εστίασης.

MK1-31.2-6 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)

Υπολογίζεται η απώλεια εισοδήματος από την παύση καλλιέργειας στο 10%. Η απώλεια εισοδήματος εξαρτάται από το είδος/ποικιλία που καλλιεργείται κάθε φορά. Προστίθεται δε το κόστος σποράς και διατήρησης φυτών ξενιστών επικονιαστών και ωφελίμων εντός των περιοχών οικολογικής εστίασης.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-1 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-2 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	37,00	37,00	37,00	37,00	37,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%	MK1-31.2-3 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Β. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-4 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-5 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	42,00	42,00	42,00	42,00	42,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών	MK1-31.2-6 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	213.439,00	213.439,00	213.439,00	213.439,00	244.574,00	1.098.330,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	4.160.896,00	4.160.896,00	4.160.896,00	4.160.896,00	4.760.145,00	21.403.729,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.3
Ονομασία παρέμβασης	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	O.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις εκτάσεις που συγκαταλέγονται εντός της αγρονομικής περιφέρειας των μονίμων καλλιεργείων αλλά και στις αρόσιμες καλλιέργειες.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
AOA-A μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
AOA-C προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους
AOA-D πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
AOA-E προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
AOA-F δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης	Μέση	Ναι

	άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία		
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	
R.21 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	
R.22 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Σε ότι αφορά στις <u>μόνιμες καλλιέργειες</u> η παρέμβαση αφορά σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> -σπορά εντός των μόνιμων καλλιιεργειών, και ενδιαμέσως των δένδρων ή πρέμνων, ειδών που δεν προορίζονται για παραγωγή και ιδιαίτερα φυτών ξενιστών ωφελίμων ή/και επικονιαστών ή/και ειδών με στόχο την προστασία από τη διάβρωση, τη διατήρηση ή/και αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος (π.χ.ψυχανθών), τη μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων μέσω της μερικής κάλυψης των αναγκών των καλλιιεργειών σε θρεπτικά δια της χλωρής λίπανσης -στη δημιουργία λωρίδων πλάτους 1,5 τουλάχιστον μέτρου άγριας ζωής και εμπλουτισμού αυτών ή των υπαρχουσών με τη φύτευση ποωδών, πολυετών ή και θάμνων που δεν προορίζονται για παραγωγή ιδίως φυτών ξενιστών ωφελίμων ή/και επικονιαστών, στα περιθώρια των αγροτεμαχίων με μόνιμες φυτείες. <p>Όταν η παρέμβαση εφαρμόζεται σε <u>αρόσιμες εκτάσεις</u> αφορά στην εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με μη παραγωγική κατεύθυνση ήτοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> -επίσπορων καλλιιεργειών, -σπορά ποωδών γρασιδιών,
--

-σπορά ειδών (π.χ.ψυχανθών), με στόχο την διατήρηση ή/και αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος και την μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων μέσω της μερικής κάλυψης των αναγκών των καλλιεργειών σε θρεπτικά δια της χλωρής λίπανσης,

-σπορά φυτικών ειδών που λειτουργούν ως ξενιστές επικονιαστών και ωφελίμων οργανισμών.

Στις εκτάσεις με καλλιέργεια που έχει ικανότητες δέσμευσης του αζώτου (ψυχανθή), περιλαμβάνονται φυτά των ακόλουθων γενών και ειδών: i. *Medicagosativa* (Μηδική) ii. *Phaseolusspp.* (Φασόλια) iii. *Vignaspp.* (Μαυρομάτικα κ.α.) iv. *Lotuscorniculatus* (Λωτός) v. *Cicerspp.* (Ρεβύθια) vi. *Trifoliumspp.* (Τριφύλλια) vii. *Viciafaba* (Βρώσιμα κουκιά) viii. *Lensculinaris* (Φακές) ix. *Lupinusspp.* (Λούπινα) x. *Pisumspp.* (Μπιζέλια) xi. *Viciaspp.* (Βίκοςκ.α.)

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Σε ότι αφορά στις μόνιμες καλλιέργειες η παρέμβαση αφορά σε:

-σπορά εντός των μονίμων καλλιεργειών, και ενδιάμεσως των δένδρων ή πρέμνων, ειδών που δεν προορίζονται για παραγωγή και ιδιαίτερα φυτών ξενιστών ωφελίμων ή/και επικονιαστών ή/και ειδών με στόχο την προστασία από τη διάβρωση, τη διατήρηση ή/και αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος (π.χ.ψυχανθών), τη μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων μέσω της μερικής κάλυψης των αναγκών των καλλιεργειών σε θρεπτικά δια της χλωρής λίπανσης

-στη δημιουργία λωρίδων πλάτους 1,5 τουλάχιστον μέτρου άγριας ζωής και εμπλουτισμού αυτών ή των υπαρχουσών με τη φύτευση ποωδών, πολυετών ή και θάμνων που δεν προορίζονται για παραγωγή ιδίως φυτών ξενιστών ωφελίμων ή/και επικονιαστών, στα περιθώρια των αγροτεμαχίων με μόνιμες φυτείες. Στις ζώνες αυτές δεν επιτρέπεται η χρήση συνθετικών λιπασμάτων.

Όταν η παρέμβαση εφαρμόζεται σε αρόσιμες εκτάσεις αφορά στην εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών φυτοκάλυψης με μη παραγωγική κατεύθυνση ήτοι:

-επίσπορων καλλιεργειών,

-σπορά ποωδών γρασιδιών,

-σπορά ειδών (π.χ.ψυχανθών), με στόχο την διατήρηση ή/και αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος και την μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων μέσω της μερικής κάλυψης των αναγκών της κύριας καλλιέργειας σε θρεπτικά δια της χλωρής λίπανσης,

-σπορά φυτικών ειδών που λειτουργούν ως ξενιστές επικονιαστών και ωφελίμων οργανισμών.

Στις παραπάνω καλλιέργειες φυτοκάλυψης δεν επιτρέπεται η χρήση λιπασμάτων.

Στις εκτάσεις με καλλιέργεια που έχει ικανότητες δέσμευσης του αζώτου (ψυχανθή), περιλαμβάνονται φυτά των ακόλουθων γενών και ειδών: i. *Medicagosativa* (Μηδική) ii. *Phaseolusspp.* (Φασόλια) iii. *Vignaspp.* (Μαυρομάτικα κ.α.) iv. *Lotuscorniculatus* (Λωτός) v. *Cicerspp.* (Ρεβύθια) vi. *Trifoliumspp.* (Τριφύλλια) vii. *Viciafaba* (Βρώσιμα κουκιά) viii. *Lensculinaris* (Φακές) ix. *Lupinusspp.* (Λούπινα) x. *Pisumspp.* (Μπιζέλια) xi. *Viciaspp.* (Βίκοςκ.α.)

Η επιλογή των ειδών που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να μην αυξάνεται ο κίνδυνος διάδοσης εχθρών και ασθενειών και εξαρτάται από τις τοπικές οικολογικές, αγρονομικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, η δε καλλιέργειά τους δεν έχει στόχο την παραγωγή. Δεν επιτρέπεται η εφαρμογή χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε καμία περίπτωση.

Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του GAEC 4, οι υποχρεώσεις καλύπτονται δια του εμπλουτισμού των υποχρεωτικών ζωνών 3 μέτρων με τη φύτευση, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφελίμων στις ζώνες των τριών μέτρων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών.

Οι βελτιωμένες πρακτικές κάλυψης του εδάφους με τη σπορά αζωτοδεσμευτικών έχουν σαν αποτέλεσμα την προστασία από τη διάβρωση, τη βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών λόγω της αύξησης οργανικής ουσίας (με την παράλληλη δέσμευση άνθρακα), τη μείωση των αναγκών για τη χρήση συνθετικών

λιπασμάτων συμβάλλοντας έτσι στην προστασία των υδατικών πόρων από τη ρύπανση και τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Η σπορά φυτών ξενιστών πέραν της ενίσχυσης της παρουσίας επικονιαστών αφού προσφέρει φυτά ξενιστές γι' αυτούς, παράλληλα μειώνει τις ανάγκες χρήσης φυτοπροστατευτικών μέσω της υποβοήθησης της παρουσίας ωφελίμων αλλά και αυξάνει τη δέσμευση άνθρακα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Επιλέξιμοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών, οι οποίοι διαθέτουν μόνιμες φυτείες δενδρωδών και αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν τις δεσμεύσεις της παρούσας παρέμβασης.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC04	Δημιουργία ζωνών ανασχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων
GAEC06	Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Η παρέμβαση είναι σημαντική βελτίωση της ΚΓΠΚ 6. Για όλα τα αγροτεμάχια αροσίμων καλλιεργειών και για τα αγροτεμάχια των δενδρωδών που βρίσκονται σε εδάφη με κλίση άνω του 10% επιβάλλεται να υπάρχει φυτική κάλυψη κατά την ευαίσθητη περίοδο. Ως «ευαίσθητη περίοδος» για τα ελληνικά δεδομένα ορίζεται η περίοδος των υγρών μηνών του έτους (περίοδος βροχοπτώσεων), δηλαδή η περίοδος 1/11 έως 15/3, και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια. Η φυτοκάλυψη θα πρέπει να διατηρείται όσο το δυνατόν περισσότερο εντός της υγρής περιόδου.

Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με ένα ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

- κύρια χειμερινή καλλιέργεια
- φυτικά υπολείμματα
- αυτοφυή βλάστηση

Για τη διατήρηση της φυτοκάλυψης του εδάφους στις αρόσιμες καλλιέργειες στο πλαίσιο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας οι παραγωγοί υποχρεούνται να την εξασφαλίζουν είτε αφήνοντας την κύρια καλλιέργεια είτε επιτρέποντας την αυτοφυή βλάστηση είτε με τον απλό διασκορπισμό των φυτικών υπολειμμάτων στο έδαφος.

Στην περίπτωση των μονίμων καλλιεργειών, η υποχρέωση για φυτοκάλυψη καθόλη τη διάρκεια της υγρής περιόδου ισχύει για τις εκτάσεις που βρίσκονται σε περιοχές με κλίση άνω του 10% και αφορά σε αυτοφυή βλάστηση ή και διασκορπισμό φυτικών υπολειμμάτων.

Με την παρέμβαση ενισχύονται και οι υπόλοιπες εκμεταλλεύσεις με μόνιμες καλλιέργειες που δεν υποχρεούνται να εφαρμόσουν φυτοκάλυψη γιατί οι εκτάσεις των μονίμων καλλιεργειών βρίσκονται σε εδάφη με κλίση κάτω από 10%, για να εφαρμόσουν φυτοκάλυψη. Επεκτείνεται λοιπόν σημαντικά το πεδίο εφαρμογής της πρακτικής.

Στο προτεινόμενο ecoscheme οι παραγωγοί ενισχύονται

α. για να προετοιμάσουν το αγροτεμάχιο και

β. να σπείρουν τα επιθυμητά είδη φυτοκάλυψης και όχι απλώς να παραμείνουν αδρανείς.
 Για τις αρόσιμες και τις μόνιμες καλλιέργειες που είναι σε κλίση άνω του 10% αυτό συνιστά σημαντική βελτίωση αφού με την σπορά και τη διατήρηση των ειδών που προτείνονται αφ' ενός επιτυγχάνεται ο στόχος της ΚΓΠΚ 6, ήτοι η αποφυγή έκπλυσης και επιφανειακής απορροής θρεπτικών και συνεπώς η προστασία του εδάφους και των υπογείων και επιφανειακών υδάτων αλλά και

α. εμπλουτίζεται η οργανική ουσία του εδάφους, και συνεπώς βελτιώνεται η γονιμότητά του, και στην περίπτωση σποράς αζωτοδεσμευτικών μειώνεται η ανάγκη χρήσης συνθετικών λιπασμάτων,
 β. ενισχύεται η παρουσία και αναπαραγωγή επικονιαστών και ωφέλιμων οργανισμών, μειώνοντας τις ανάγκες χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
 γ. βελτιώνεται η βιοποικιλότητα και η ποικιλομορφία του αγροτικού τοπίου.

Επίσης, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΚΓΠΚ 4 σε αγροτεμάχια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, οι γεωργοί οφείλουν να διατηρούν ζώνη ανάσχεσης (bufferstrip) όπου δε χρησιμοποιούνται λιπάσματα, ανόργανα ή οργανικά, κοπριά και φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Το ελάχιστο πλάτος της ζώνης ορίζεται σε: Τρία (3) μέτρα κατά μήκος φυσικών επιφανειακών υδάτινων σωμάτων (ποτάμι, υδατόρεμα, λίμνη, διώρυγες, τάφροι, κανάλια).

Στις περιπτώσεις της γειτνίασης με υδάτινα σώματα και εφαρμογής του ΚΓΠΚ 4, οι εκμεταλλεύσεις που συμμετέχουν στο παρόν ecoscheme θα πρέπει να εμπλουτίζουν τις υποχρεωτικές ζώνες 3 μέτρων με τη φύτευση, φυτών ξενιστών επικονιαστών ή/και ωφέλιμων στις ζώνες των τριών μέτρων, με παράλληλη συμμόρφωση στην υποχρέωση μη εφαρμογής θρεπτικών και φυτοπροστατευτικών.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Στις μόνιμες καλλιέργειες χορηγείται 100 €/ha ενίσχυση, τόσο για τη σπορά ποωδών γρασιδιών και σπορά αζωτοδεσμευτικών ειδών (π.χ. ψυχανθών) στον υπόροφο, όσο και για τη δημιουργία λωρίδων 1,5 μέτρου στα περιθώρια ή/και τον εμπλουτισμό των υποχρεωτικών ζωνών ανάσχεσης (GAEC 4) με φυτά ξενιστές επικονιαστών.

Στις αρόσιμες καλλιέργειες δίνεται ενίσχυση 50 € για τη σπορά επίσπορων καλλιεργειών, σπορά ποωδών γρασιδιών και σπορά αζωτοδεσμευτικών ειδών (π.χ. ψυχανθών).

Και στις δύο περιπτώσεις όταν η εκμετάλλευση εμπλουτίζει το σύνολο των ενταγμένων αγροτεμαχίων με φυτά ξενιστές επικονιαστών ή/και ωφέλιμων παρέχεται πρόσθετη ενίσχυση 50€/ha.

Επίσης, είναι σημαντικό να υπάρχει προσεκτική επιλογή των φυτών έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν θα προκαλέσουν φυτοπαθολογικά προβλήματα αλλά και ότι οι ζώνες θα συμβάλλουν στην επικονίαση ή/και στην αντιμετώπιση εχθρών ή/και στον εμπλουτισμό της βιοποικιλότητας. Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται, ενδεικτικά καλύπτονται 5 από τους 6 τομείς προτεραιότητας που αναφέρονται στο άρθρο 31.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η προτεινόμενη παρέμβαση ορίζεται βάσει της παραγράφου 6 του Παραρτήματος 2, αφού αφενός μεν μέσω αυτής παράγονται σημαντικά δημόσια περιβαλλοντικά αγαθά, αφετέρου δεν συνδέεται με τιμή, ποσότητα, παραγωγή και αφορά σε συγκεκριμένους παραγωγούς σαφώς καθορισμένους και με κριτήρια επιλογής που δεν προκαλούν στρεβλώσεις.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-31.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.22; R.24; R.31; R.34
MK1-31.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.22; R.24; R.31; R.34
MK1-31.3.3 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.22; R.24; R.31; R.34
MK1-31.3.4 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.22; R.24; R.31; R.34

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στην βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της μεταβολής. Ενδεικτικά η κάλυψη του εδάφους καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πέραν της διατήρησης της γονιμότητας του εδάφους και της προστασίας από τη διάβρωση εξασφαλίζει τη μείωση της διήθησης των θρεπτικών αλλά και της επιφανειακής απορροής, συνεπώς συντελεί και στην προστασία τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδροφορέων. Η δημιουργία των ζωνών περιμετρικά και η σπορά του υπορόφου είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής «Nature based solutions» αφού αναμένεται να μειώσει τις εφαρμογές αγροχημικών με αποτέλεσμα την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων αλλά και την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τόσο η μείωση της χρήσης εισροών (με την έμμεση μείωση των εκπομπών) αλλά και η δημιουργία των ζωνών η οποία αναμένεται να αυξήσει την δέσμευση άνθρακα είναι συμβολή στο μετριασμό του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση. Η αυξημένη ενίσχυση για τη σπορά φυτών ξενιστών χορηγείται λόγω της σημασίας που δίνεται στη δράση των επικονιστών και των ωφελίμων

MK1-31.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στην βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της μεταβολής. Ενδεικτικά η κάλυψη του εδάφους καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πέραν της διατήρησης της γονιμότητας του εδάφους και της προστασίας από τη διάβρωση εξασφαλίζει τη μείωση της διήθησης των θρεπτικών αλλά και της επιφανειακής απορροής, συνεπώς συντελεί και στην προστασία τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδροφορέων. Η δημιουργία των ζωνών περιμετρικά και η σπορά του υπορόφου είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής «Nature based solutions» αφού αναμένεται να μειώσει τις εφαρμογές αγροχημικών με αποτέλεσμα την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων αλλά και την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τόσο η μείωση της χρήσης εισροών (με την έμμεση μείωση των εκπομπών) αλλά και η δημιουργία των ζωνών η οποία αναμένεται να αυξήσει την δέσμευση άνθρακα είναι συμβολή στο μετριασμό του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση. Η αυξημένη ενίσχυση για τη σπορά φυτών ξενιστών χορηγείται λόγω της σημασίας που δίνεται στη δράση των επικονιστών και των ωφελίμων

ΜΚ1-31.3.3 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στην βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της μεταβολής. Ενδεικτικά η κάλυψη του εδάφους καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πέραν της διατήρησης της γονιμότητας του εδάφους και της προστασίας από τη διάβρωση εξασφαλίζει τη μείωση της διήθησης των θρεπτικών αλλά και της επιφανειακής απορροής, συνεπώς συντελεί και στην προστασία τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδροφορέων. Η δημιουργία των ζωνών περιμετρικά και η σπορά του υπορόφου είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής «Nature based solutions» αφού αναμένεται να μειώσει τις εφαρμογές αγροχημικών με αποτέλεσμα την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων αλλά και την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τόσο η μείωση της χρήσης εισροών (με την έμμεση μείωση των εκπομπών) αλλά και η δημιουργία των ζωνών η οποία αναμένεται να αυξήσει την δέσμευση άνθρακα είναι συμβολή στο μετριασμό του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση. Η αυξημένη ενίσχυση για τη σπορά φυτών ξενιστών χορηγείται λόγω της σημασίας που δίνεται στη δράση των επικονιστών και των ωφελίμων.

ΜΚ1-31.3.4 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στην βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της μεταβολής. Ενδεικτικά η κάλυψη του εδάφους καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πέραν της διατήρησης της γονιμότητας του εδάφους και της προστασίας από τη διάβρωση εξασφαλίζει τη μείωση της διήθησης των θρεπτικών αλλά και της επιφανειακής απορροής, συνεπώς συντελεί και στην προστασία τόσο των επιφανειακών όσο και των υπογείων υδροφορέων. Η δημιουργία των ζωνών περιμετρικά και η σπορά του υπορόφου είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής «Nature based solutions» αφού αναμένεται να μειώσει τις εφαρμογές αγροχημικών με αποτέλεσμα την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων αλλά και την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τόσο η μείωση της χρήσης εισροών (με την έμμεση μείωση των εκπομπών) αλλά και η δημιουργία των ζωνών η οποία αναμένεται να αυξήσει την δέσμευση άνθρακα είναι συμβολή στο μετριασμό του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση. Η αυξημένη ενίσχυση για τη σπορά φυτών ξενιστών χορηγείται λόγω της σημασίας που δίνεται στη δράση των επικονιστών και των ωφελίμων.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
ΜΚ1-31.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα*						
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
MK1-31.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα*						
MK1-31.3.3 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα*						
MK1-31.3.4 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα*						
ΣΥΝΟΛΟ	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	271.192,00	271.192,00	271.192,00	271.192,00	323.167,00	1.407.935,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	34.886.165,00	34.886.165,00	34.886.165,00	34.886.165,00	39.910.452,00	179.455.112,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.4
Ονομασία παρέμβασης	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις εκτάσεις που συγκαταλέγονται εντός της αγρονομικής περιφέρειας των μόνιμων καλλιεργειών αλλά και στις αρόσιμες καλλιέργειες

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
ΑΟΑ-Α μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
ΑΟΑ-Β προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους
ΑΟΑ-Δ πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
ΑΟΑ-Ε δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα	Χαμηλή	Ναι

	με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας		
--	--	--	--

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υδροτόπους και τυρφώνες)
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχάνθων)
R.20 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας
R.22 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η δέσμευση συνίσταται στη διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες, με στόχο τόσο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όσο και τη βελτίωση της δομής και την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους.

Η συνηθισμένη πρακτική διαχείρισης των φυτικών υπολειμμάτων και των κλαδεμάτων των δένδρων ήταν η καύση τους στο χωράφι. Η πρακτική αυτή έχει περιοριστεί σημαντικά λόγω της εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης και είναι πλέον απαγορευμένη βλ. GAEC 3. Έχει αντικατασταθεί με την απλή συγκέντρωση και απομάκρυνση των υπολειμμάτων. Η λύση αυτή ενέχει πολλά μειονεκτήματα τα κυριότερα των οποίων είναι η πιθανή τελική απελευθέρωση στην ατμόσφαιρα αερίων θερμοκηπίου και η απώλεια πολύτιμης οργανικής ουσίας και συνεπώς η συνέχιση της υποβάθμισης του εδάφους. Οι προσπάθειες για την εφαρμογή της λογικής της ανακύκλωσης προσκρούουν στην ανάγκη για να γίνουν προηγουμένως σημαντικές επενδύσεις (αγορά τεμαχιστή, εγκαταστάσεις κομποστοποίησης κ.λπ.) έτσι ώστε να εφαρμοστεί οποιοδήποτε σχήμα αλλά και στην αύξηση του κινδύνου διασποράς εχθρών και ασθενειών των φυτών.

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη δέσμευση να εφαρμόζουν την πρακτική της συγκέντρωσης των υπολειμμάτων στις αρόσιμες, του θρυμματισμού των κλαδεμάτων μετά το κλάδεμα των δέντρων, την επεξεργασία τους μέσω της κομποστοποίησης και τέλος την κατάλληλη εφαρμογή του κομπόστ που προκύπτει στην επιφάνεια του εδάφους, η οποία εφαρμογή, πέραν των προαναφερθέντων, μειώνει και τις ανάγκες χρήσης ζιζανιοκτόνων.

Στο πλαίσιο αυτής της δέσμευσης οι δικαιούχοι :

α. Ελέγχουν τα δέντρα και τις καλλιέργειες για ανίχνευση παρουσίας φυτοπαθολογικών προβλημάτων ή εντομολογικών εχθρών και συγκεντρώνουν τα κλαδέματα σε κατάλληλους χώρους.

Β. εάν δεν εντοπιστούν μολύσματα είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό είτε μέσω της προμήθειας υπηρεσιών τρίτων προβαίνουν σε θρυμματισμό των κλαδεμάτων με διάμετρο μικρότερη των 6-7 εκατοστών και των υπολειμμάτων της καλλιέργειας

γ. είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό ακολουθούν τη διαδικασία της κομποστοποίησης των υπολειμμάτων σε ειδικούς χώρους/εγκαταστάσεις είτε προμηθεύονται κομπόστ για χρήση στις ενισχυόμενες εκτάσεις μόνιμων και αρόσιμων καλλιεργειών

δ. είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό είτε μέσω της προμήθειας υπηρεσιών τρίτων, εφαρμόζουν το κομπόστ στο έδαφος των αγροτεμαχίων.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να πραγματοποιήσουν τόσο στην αρχή όσο και σε τακτά χρονικά διαστήματα εντός της διάρκειας της δέσμευσης αναλύσεις εδαφών, που να καλύπτουν το σύνολο των αγροτεμαχίων της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στο μέτρο. Οι αναλύσεις έχουν στόχο την τεκμηρίωση της βελτίωσης της ποιότητας του εδάφους (δομή και γονιμότητα). Τόσο οι δειγματοληψίες

όσο και οι αναλύσεις πρέπει είναι προσδιορισμένες χωρικά και να εκτελούνται από διαπιστευμένα εργαστήρια και τα αποτελέσματα θα είναι διαθέσιμα στον οργανισμό πληρωμών και στους ελεγκτικούς μηχανισμούς και θα καταχωρούνται στο ψηφιακό αποθετήριο για χρήση του συστήματος γεωργικών συμβουλών.

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Η δέσμευση συνίσταται στη διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες καλλιέργειες

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη δέσμευση να εφαρμόζουν την πρακτική της συγκέντρωσης των υπολειμμάτων στις αρόσιμες, του θρυμματισμού των κλαδεμάτων μετά το κλάδεμα των δέντρων, την επεξεργασία τους μέσω της κομποστοποίησης και τέλος την κατάλληλη εφαρμογή του κομπόστ που προκύπτει στην επιφάνεια του εδάφους, η οποία εφαρμογή, πέραν των προαναφερθέντων, μειώνει και τις ανάγκες χρήσης ζιζανιοκτόνων.

Στο πλαίσιο αυτής της δέσμευσης οι δικαιούχοι:

α. Ελέγχουν τα δέντρα και τις καλλιέργειες για ανίχνευση παρουσίας φυτοπαθολογικών προβλημάτων ή εντομολογικών εχθρών και συγκεντρώνουν τα κλαδέματα σε κατάλληλους χώρους.

β. εάν δεν εντοπιστούν μολύσματα είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό είτε μέσω της προμήθειας υπηρεσιών τρίτων προβαίνουν σε θρυμματισμό των κλαδεμάτων με διάμετρο μικρότερη των 6-7 εκατοστών και των υπολειμμάτων της καλλιέργειας

γ. είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό ακολουθούν τη διαδικασία της κομποστοποίησης των υπολειμμάτων σε ειδικούς χώρους/εγκαταστάσεις είτε προμηθεύονται κομπόστ για χρήση στις ενισχυόμενες εκτάσεις μόνιμων και αρόσιμων καλλιεργειών

δ. είτε χρησιμοποιώντας ίδιο εξοπλισμό είτε μέσω της προμήθειας υπηρεσιών τρίτων, εφαρμόζουν το κομπόστ στο έδαφος των αγροτεμαχίων.

Ο δικαιούχος της παρούσας παρέμβασης δεν επιτρέπεται να ζητήσει άδεια για κάψιμο ακόμα και στις αναφερόμενες στο GAEC 3 περιπτώσεις (φυτοϋγειονομικά προβλήματα). Το κάψιμο των φυτικών υπολειμμάτων στις αρόσιμες και των κλαδεμάτων στις μόνιμες αποτελεί παραβίαση της υποχρέωσης που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο της παρούσας παρέμβασης, ακόμη και με όλες τις σχετικές άδειες.

Σε περίπτωση φυτοϋγειονομικών προβλημάτων ο δικαιούχος της παρέμβασης υποχρεούται να συλλέγει και να αποσύρει τα φυτικά υπολείμματα ή κλαδέματα, τα οποία δεν επιτρέπεται να κάψει. Τα ανωτέρω υπολείμματα θα αντιμετωπίζονται, κατά τη διαδικασία κομποστοποίησης, με διαφορετικό τρόπο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο κίνδυνος μόλυνσης με παθογόνους μικροοργανισμούς ελαχιστοποιείται στο μηδέν.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Επιλέξιμοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών, οι οποίοι αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν τις δεσμεύσεις της παρούσας παρέμβασης.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και εξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC03	Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας
GAEC06	Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

GAEC 3 Τα παρακάτω αφορούν στις αρόσιμες εκτάσεις: Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, επιλέγεται μια ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές σχετικά με τα υπολείμματα των καλλιεργειών:

- i. ενσωμάτωση στο έδαφος
- ii. βόσκηση της καλαμιάς
- iii. διατήρηση της καλαμιάς στο χωράφι κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωση της την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Μόνο με αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη από την οικεία Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ο γεωργός μπορεί να προβεί σε καύση της καλαμιάς. Ως εξαιρετικές περιπτώσεις, λογίζονται μόνο αυτές κατά τις οποίες συντρέχουν λόγοι φυτοπροστασίας, όπως π.χ. η ύπαρξη κινδύνου μόλυνσης και διάδοσης εχθρών και ασθενειών των φυτών, που θέτουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της καλλιέργειας και η αντιμετώπιση των οποίων θα επιβαρύνει υπέρμετρα το περιβάλλον. Αυτοί οι λόγοι προσδιορίζονται στην αιτιολογημένη γνώμη της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής. Ενθαρρύνεται, σε πρώτη φάση, η έκδοση συγκεκριμένων οδηγιών ανά καλλιέργεια σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας α. για την ύπαρξη και το βαθμό κινδύνου μόλυνσης και διάδοσης εχθρών και ασθενειών και β. για τον ενδεικνυόμενο τρόπο διαχείρισης. Αργότερα πρέπει να εκδίδονται η σχετικές οδηγίες με χωρική εξειδίκευση και να ενημερώνεται με αυτές το σύστημα γεωργικών συμβουλών, έτσι ώστε να είναι στη διάθεση των παραγωγών.

Στις εκτάσεις που βρίσκονται εντός των περιοχών του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA), απαγορεύεται η καύση της καλαμιάς σε κάθε περίπτωση.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Η παρέμβαση συμπληρώνει και βελτιώνει την ΚΓΠΚ 3, που αφορά στην απαγόρευση καύσης των φυτικών υπολειμμάτων των καλλιεργειών στις αρόσιμες καλλιέργειες και την επεκτείνει και στις μόνιμες καλλιέργειες. Τη βελτιώνει σημαντικά αφού λύνει αποτελεσματικά το ζήτημα της διαχείρισης των υπολειμμάτων, με τρόπο τέτοιο που να μειώνει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, να αυξάνει την οργανική ουσία, συνεπώς τη δομή (μείωση του κινδύνου διάβρωσης) και τη γονιμότητα, βελτιώνοντας την ποιότητα των εδαφών και μειώνοντας ταυτόχρονα τις ανάγκες σε νερό (αύξηση της συγκράτησης του εδαφικού νερού) και θρεπτικά.

Η παρέμβαση αποτελεί επίσης και σημαντική βελτίωση της ΚΓΠΚ 6. Για όλα τα αγροτεμάχια αροσίμων καλλιεργειών και για τα αγροτεμάχια των δένδρων, που βρίσκονται σε εδάφη με κλίση άνω του 10% επιβάλλεται να υπάρχει φυτική κάλυψη κατά την ευαίσθητη περίοδο. Ως «ευαίσθητη περίοδος» για τα ελληνικά δεδομένα ορίζεται η περίοδος των υγρών μηνών του έτους (περίοδος βροχοπτώσεων), δηλαδή η περίοδος 1/11 έως 15/3, και οπωσδήποτε όχι νωρίτερα από την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή σπορά, ανάλογα με την καλλιέργεια. Η φυτοκάλυψη θα πρέπει να διατηρείται όσο το δυνατόν περισσότερο εντός της υγρής περιόδου.

Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με ένα ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

- κύρια χειμερινή καλλιέργεια,
- φυτικά υπολείμματα,
- αυτοφυή βλάστηση

Για τη διατήρηση της φυτοκάλυψης του εδάφους στις αρόσιμες καλλιέργειες στο πλαίσιο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας οι παραγωγοί υποχρεούνται να την εξασφαλίζουν είτε αφήνοντας την κύρια καλλιέργεια είτε επιτρέποντας την αυτοφυή βλάστηση είτε με τον απλό διασκορπισμό των φυτικών υπολειμμάτων στο έδαφος.

Στην περίπτωση των μόνιμων καλλιεργειών, η υποχρέωση για φυτοκάλυψη καθ' όλη τη διάρκεια της υγρής περιόδου ισχύει για τις εκτάσεις που βρίσκονται σε περιοχές με κλίση άνω του 10% και αφορά σε αυτοφυή βλάστηση ή και διασκορπισμό φυτικών υπολειμμάτων.

Στο προτεινόμενο ecoscheme οι παραγωγοί ενισχύονται να εφαρμόσουν κομποστοποιημένα υπολείμματα, που έχουν εγγυημένη περιεκτικότητα σε θρεπτικά αλλά και αναλογία C/N. Με την εφαρμογή αυτών αφ' ενός επιτυγχάνεται ο στόχος της GAEC 6, ήτοι η αποφυγή έκπλυσης και επιφανειακής απορροής θρεπτικών και συνεπώς η προστασία του εδάφους και των υπογείων και επιφανειακών υδάτων αλλά και:

- εμπλουτίζεται η οργανική ουσία του εδάφους, και συνεπώς βελτιώνεται η γονιμότητά του και μειώνεται η ανάγκη χρήσης συνθετικών λιπασμάτων,

-επιτυγχάνεται η βελτίωση των προβληματικών ή/και παθογενών εδαφών π.χ. αλατούχα, αλκαλιωμένα κ.λπ.

μειώνεται η ανάγκη χρήσης ζιζανιοκτόνων.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η ενίσχυση αφορά στην πληρωμή στον παραγωγό των παρακάτω υπηρεσιών/προμηθειών:

- Συγκέντρωση και απόσυρση των υπολειμμάτων καλλιεργειών και των κλαδεμάτων για τις οποίες ενέργειες δίνεται ενίσχυση 20 €/ha.
- Προμήθεια κομπόστ εγγυημένης περιεκτικότητας σε θρεπτικά και απαλλαγμένου μολυσμάτων.
- Διασπορά του κομπόστ στις καλλιέργειες

Η ποσότητα του κομπόστ που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών των καλλιεργειών εξαρτάται από τον τύπο της καλλιέργειας.

Συνεπώς για την προμήθεια και την εφαρμογή του κομπόστ σε αρόσιμες καλλιέργειες η ενίσχυση ανέρχεται σε 90€/ha ενώ στα κηπευτικά εκτιμάται στα 180€/ha. Από τις μόνιμες φυτείες στα ακτινίδια και τα αμπέλια η ενίσχυση φτάνει στα 92 €/ha και στις υπόλοιπες δενδρώδεις τα 120 €/ha.

Οι διαφορές οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες σε θρέψη των διαφόρων καλλιεργειών.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις αρόσιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.22; R.24
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις κηπευτικές καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.22; R.24
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις δενδρώδεις καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.22; R.24
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στο ακτινίδιο και την αμπελουργία	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.20; R.22; R.24

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.4-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις αρόσιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση περιλαμβάνει αποζημίωση για την συγκέντρωση και μεταφορά των υπολειμμάτων καλλιέργειας και την προμήθεια και εφαρμογή κομπόστ στις καλλιέργειες.

MK1-31.4-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις κηπευτικές καλλιέργειες

Η ενίσχυση περιλαμβάνει αποζημίωση για την συγκέντρωση και μεταφορά των υπολειμμάτων καλλιέργειας και την προμήθεια και εφαρμογή κομπόστ στις καλλιέργειες.

MK1-31.4-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις δενδρώδεις καλλιέργειες

Η ενίσχυση περιλαμβάνει αποζημίωση για την συγκέντρωση και μεταφορά των υπολειμμάτων από τα κλαδέματα και την προμήθεια και εφαρμογή κομπόστ στις καλλιέργειες.

MK1-31.4-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στο ακτινίδιο και την αμπελουργία

Η ενίσχυση περιλαμβάνει αποζημίωση για την συγκέντρωση και μεταφορά των υπολειμμάτων από τα κλαδέματα και την προμήθεια και εφαρμογή κομπόστ στις καλλιέργειες.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	κυκλικής οικονομίας στις αρόσιμες καλλιέργειες	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις κηπευτικές καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις δενδρώδεις καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	112,00	112,00	112,00	112,00	112,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	MK1-31.4-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στο ακτινίδιο και την αμπελουργία	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	140,00	140,00	140,00	140,00	140,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	121.820,00	121.820,00	121.820,00	121.820,00	144.860,00	632.140,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	18.407.792,00	18.407.792,00	18.407.792,00	18.407.792,00	21.058.872,00	94.690.040,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		under article 30) (Union contribution)						

Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.5
Ονομασία παρέμβασης	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα έχει πεδίο εφαρμογής τμήματα της αγρονομικής ζώνης των μονίμων καλλιεργειών αλλά και τις ζώνες των αροσίμων καλλιεργειών και των βοσκοτόπων που έχουν δένδρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
AOA-A μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
AOA-D πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
AOA-E προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
AOA-F δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης	Μέση	Ναι

	άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία		
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι
AN 101.05.10	Εγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υδροτόπους και τυρφώνες)
R.17 Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργάνωματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμεινισπορά με καλλιέργειες ψυχάνθων)
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση συνίσταται στη βελτίωση των υπαρχόντων αγροδασικών συστημάτων :

Στις καλλιεργούμενες εκτάσεις των ορεινών και των ημιορεινών περιοχών της χώρας όπου απαντώνται με αρκετή συχνότητα δασογεωργικά (αγροδασικά) συστήματα ήτοι συστήματα όπου βρίσκονται δέντρα διάσπαρτα (αυτοφυή συνήθως) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές). Τα δέντρα αυτά μπορεί να είναι είτε δασικά (δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια), είτε καρποφόρα/παραγωγικά (εσπεριδοειδή, μηλοειδή και πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές και μαστιχόδενδρα), τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών, κηπευτικών ή/και τη βόσκηση.

Επίσης η παρέμβαση αφορά και σε μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (αραιά δάση) βοσκοτόπων με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υπόροφο με ποώδη ή ξυλώδη βλάστηση. Τα δασολίβαδα αυτά έχουν υψηλή βιοποικιλότητα και η διατήρηση αυτών των συστημάτων, που απειλούνται από την εγκατάλειψη συνήθως, και σε κάποιες περιπτώσεις από την εντατικοποίηση, συμβάλλει στη διατήρηση στοιχείων του τοπίου, τη διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας, την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα και στη προστασία και βελτίωση της ποιότητας των εδαφών.

Η δράση συνίσταται στη συστηματική φροντίδα/καθαρισμό των δένδρων/θάμνων, στην υποχρέωση για ελεγχόμενη βόσκηση και την καρατόμηση και απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών δένδρων και θάμνων από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την χειμερινή περίοδο.

Φυσικά υποχρέωση των παραγωγών είναι η προστασία και διατήρηση των προστατευόμενων στοιχείων του τοπίου που έχουν οριοθετηθεί και χαρακτηριστεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Στα προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου περιλαμβάνονται αναβαθμίδες, τάφροι, υδατοσυλλογές, νησίδες

στις οποίες διατηρείται άγρια ζωή, λόγω π.χ. του βραχώδους της έκτασης, δρόμοι, μονοπάτια, μικρά κτίσματα και φυτοφράκτες.

Θεωρείται αναγκαία και ενισχύεται στα πλαίσια της παρέμβασης, η κατάρτιση, εφαρμογή και παρακολούθηση σχεδίου διαχείρισης της φυτοπροστασίας και της βιοποικιλότητας, τόσο για τη φροντίδα των δέντρων και των θάμνων και την απομάκρυνση των χωροκατακτητικών ειδών, όσο και για τη κατάργηση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Η δράση συνίσταται στη συστηματική φροντίδα/καθαρισμό των δένδρων/θάμνων, στην υποχρέωση για ελεγχόμενη βόσκηση και την καρατόμηση και απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών δένδρων και θάμνων από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την χειμερινή περίοδο.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών, οι οποίοι κατέχουν αγροτεμάχια με αγροδοασικά συστήματα και αγροτεμάχια σε μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (αραιά δάση) βοσκοτόπων με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υπόροφο με ποώδη ή ξυλώδη βλάστηση σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές της χώρας.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC01	Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση σε εθνικό, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο ομάδας εκμεταλλεύσεων ή σε επίπεδο εκμετάλλευσης σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2018. Μέγιστη μείωση της τάξης του 5 % σε σύγκριση με το έτος αναφοράς.
GAEC08	Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθενται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 5α, το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ περιορίζεται στο 3 %. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, εάν περιλαμβάνει επίσης εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι γη υπό αγρανάπαυση ή μη παραγωγικά στοιχεία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες. Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών. Προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Στο πλαίσιο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας, οι υποχρεώσεις των παραγωγών τόσο για την διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων όσο και για τα στοιχεία του τοπίου, περιορίζονται στην μη μετατροπή και την μη κοπή ή καταστροφή των στοιχείων του τοπίου. Η κυριότερη πίεση που δέχονται τα συστήματα αυτά είναι η πίεση από την εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας. Οι ενισχυόμενες πρακτικές στην παρούσα παρέμβαση ενισχύουν τους παραγωγούς αφενός να συνεχίσουν τη γεωργική δραστηριότητα και να μην εγκαταλείψουν τη γη αφ' ετέρου να βελτιώσουν ενεργά και βάσει σχεδίου με συγκεκριμένες πρακτικές, όπως παύση χρήσης φυτοπροστατευτικών, καθαρισμό, απομάκρυνση χωροκατακτητικών ειδών, στην ελεγχόμενη βόσκηση κ.α., τη βιοποικιλότητα και το τοπίο αλλά και να ενισχύσουν την πρόληψη από πυρκαγιές και την προστασία από τη διάβρωση.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

100 €/ha ενίσχυση. Δίνεται για τη συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις δύσπρόσιτες και μειωμένης παραγωγικότητας εκτάσεις αλλά και για τον καθαρισμό/απομάκρυνση χωροκατακτητικών ειδών, εκ περιτροπής / ελεγχόμενη βόσκηση. Το σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης ενισχύεται γιατί κρίνεται απαραίτητο έτσι ώστε να κατευθύνεται ο παραγωγός στην επιλογή των φυτών προς απομάκρυνση ή περιορισμό, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι θα συμβάλλουν στην προστασία από τη διάβρωση, την πρόληψη των πυρκαγιών και τον εμπλουτισμό της βιοποικιλότητας. Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται, ενδεικτικά καλύπτονται 4 από τους 6 τομείς προτεραιότητας.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η προτεινόμενη παρέμβαση ορίζεται βάσει της παραγράφου 6 του Annex 2, της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία αφού αφενός μεν μέσω αυτής παράγονται σημαντικά δημόσια περιβαλλοντικά αγαθά αφετέρου δεν συνδέεται με τιμή, ποσότητα, παραγωγή και αφορά σε συγκεκριμένους παραγωγούς σαφώς καθορισμένους και με κριτήρια επιλογής που δεν προκαλούν στρεβλώσεις.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-31.5-1 - Ετήσια ενίσχυση για τη βελτίωση αγροδοασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Ομοιόμορφη		R.14; R.17; R.19; R.31; R.33; R.34

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.5-1 - Ετήσια ενίσχυση για τη βελτίωση αγροδοασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στη βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της πρακτικής. Η διατήρηση των αγροδοασικών συστημάτων αναμένεται να μειώσει δραστικά τις εφαρμογές αγροχημικών με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων αλλά και την προστασία της βιοποικιλότητας. Τόσο η μείωση της χρήσης εισροών (με την έμμεση μείωση των εκπομπών) αλλά και η διατήρηση των αγροδοασικών συστημάτων αναμένεται να διατηρήσει τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα δέσμευσης άνθρακα και έτσι να συνεχίσουν τη συμβολή στο μετριασμό του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.5-1 - Ετήσια ενίσχυση για τη βελτίωση αγροδοασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
ΣΥΝΟΛΟ	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	129.402,00	129.402,00	129.402,00	129.402,00	148.038,00	665.646,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	12.940.186,00	12.940.186,00	12.940.186,00	12.940.186,00	14.803.824,00	66.564.568,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.6
Ονομασία παρέμβασης	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	O.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα έχει πεδίο εφαρμογής τις εκτάσεις των αγρονομικών ζωνών των ετησίων και των δενδρωδών.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
ΑΟΑ-Α μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
ΑΟΑ-Β προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους
ΑΟΑ-Δ πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
ΑΟΑ-Ε προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
ΑΟΑ-Φ δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι

AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
R.20 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας	
R.21 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	
R.22 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	
R.23 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου	
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση συνίσταται στην ενίσχυση των παραγωγών αφενός για την απόκτηση και χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεδομένων και αφ' ετέρου για την εφαρμογή, με τη συνδρομή συμβούλου, μιας ή περισσότερων πρακτικών που θα επιλεγούν από έναν κατάλογο προτεινόμενων πρακτικών.

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Οι παραγωγοί ενισχύονται για την αγορά άδειας χρήσης ψηφιακής εφαρμογής η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω:

- πληροφορίες για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του ΣΑΑ και του ΟΣΔΕ·
- πληροφορίες από τη δειγματοληψία του εδάφους, σε κατάλληλη χωρική και χρονική κλίμακα·
- πληροφορίες για τις πρακτικές διαχείρισης, την ιστορία των καλλιεργειών και τους στόχους απόδοσης

Αυτές υποχρεωτικά θα περιλαμβάνουν στοιχεία για:

- καλλιεργητικές εργασίες
- την εφαρμογή θρεπτικών (ημερομηνία και ώρα, τύπο, μέθοδο εφαρμογής, ποσότητα, στάδιο της καλλιέργειας),
- την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών (δραστική ουσία και εμπορικό όνομα, μέθοδο, ποσότητα, αιτιολόγηση της εφαρμογής, καιρικές συνθήκες),
- εφαρμογή αρδεύσεων (ημερομηνία και ώρα, μέθοδο εφαρμογής, ποσότητα)
- ενδείξεις όσον αφορά τα νόμιμα όρια και τις απαιτήσεις σχετικά με τη διαχείριση των θρεπτικών συστατικών, φυτοπροστατευτικών, και ύδατος σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις·
- πλήρες ισοζύγιο θρεπτικών ουσιών
- ποσότητες δραστικών φυτοπροστατευτικών ανά δραστική

- κατανάλωση ύδατος
- εκτίμηση ανθρακικού αποτυπώματος βάσει των χρήσεων γης και των εφαρμοζόμενων πρακτικών.

Οι παραγωγοί είναι ελεύθεροι να επιλέξουν την εφαρμογή που επιθυμούν μεταξύ των εφαρμογών οι οποίες θα έχουν εγκριθεί ως προς την συμμόρφωσή τους με τις παραπάνω απαιτήσεις αλλά και ότι πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- δυνατότητες αυτόματης ενσωμάτωσης δεδομένων από διάφορες πηγές (ΣΑΑ και του ΟΣΔΕ, δεδομένα που παράγονται από γεωργούς, αναλύσεις εδάφους κ.λπ.), στο μέτρο του δυνατού, προκειμένου να αποφευχθεί επικάλυψη των εισερχόμενων δεδομένων για τους γεωργούς·
- δυνατή αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ οργανισμών πληρωμών/διοικητικών αρχών και γεωργών·
- τήρηση των ενωσιακών αρχών της διαλειτουργικότητας, της διαφάνειας και της περαιτέρω χρήσης των δεδομένων·
- παρέχουν εγγυήσεις για την ασφάλεια των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής σύμφωνα με τα βέλτιστα ισχύοντα πρότυπα

Πρόσθετες ενισχύσεις

- Για την αξιόπιστη εφαρμογή αλλά και για την έγκυρη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης είναι απαραίτητη η τακτική και ανελλιπής ενημέρωση της κεντρικής βάσης δεδομένων με όλα τα στοιχεία που προκύπτουν και συνεπώς ενισχύεται η εγκατάσταση αξιόπιστων και ασφαλών συστημάτων μέτρησης του χρησιμοποιούμενου νερού άρδευσης.
- Επίσης καλύπτονται από την παρέμβαση οι δαπάνες για τις αναλύσεις εδαφών, υδάτων και άλλες, πρόσφορες για την εφαρμογή της παρέμβασης, αναλύσεις οι οποίες θα διεξάγονται από διαπιστευμένα προς τούτο εργαστήρια με τη χρήση διαπιστευμένων μεθόδων.
- Ενισχύονται από την παρέμβαση η κατάρτιση, εφαρμογή, παρακολούθηση και προσαρμογή, με τη συνδρομή πιστοποιημένου συμβούλου, ετήσιου ή και πολυετούς σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης της εκμετάλλευσης, βάσει των στοιχείων που θα συλλέγονται με τη χρήση της εφαρμογής. Στο σχέδιο αυτό θα αναφέρονται οι πρακτικές οι οποίες θα επιλέγονται από έναν κατάλογο προτεινόμενων. Οι πρακτικές πρέπει να οδηγούν σε συγκεκριμένες, σημαντικές και μετρήσιμες βελτιώσεις στις περιβαλλοντικές επιδόσεις της εκμετάλλευσης που να αποκρίνονται σε έναν τουλάχιστον από τους τρεις ειδικούς στόχους 4,5 ή/και 6.

Ενδεικτικός κατάλογος πρακτικών προς ενίσχυση:

Κατηγορία πρακτικών		Περιβαλλοντικά οφέλη/τομέας
1	Ενισχύσεις για τη χρήση εναλλακτικών τρόπων καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.	Δράσεις για τη βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή τη βιοποικιλότητα. Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.
2	Ενισχύσεις για εναλλακτική χρήση υπολειμμάτων καλλιεργειών	Δράσεις για τη βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή τη βιοποικιλότητα.

		<p>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</p> <p>Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα.</p> <p>Πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης των θρεπτικών στοιχείων και των ζώντων οργανισμών του εδάφους.</p>
3	Ενισχύσεις για τη χρήση εξοπλισμού και αυτοματισμών για τη μείωση της ρύπανσης και των κινδύνων κατά τη φυτοπροστασία	<p>Δράσεις για τη βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή τη βιοποικιλότητα.</p> <p>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</p> <p>Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα.</p>
4	Ενισχύσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών	<p>Προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους.</p> <p>Πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης των θρεπτικών στοιχείων και των ζώντων οργανισμών του εδάφους.</p>

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι οι ενεργοί γεωργοί (φυσικά και νομικά πρόσωπα) ή ομάδες ενεργών γεωργών, που κατέχουν αγροτεμάχια στις αγρονομικές περιφέρειες των μόνιμων και αρόσιμων καλλιεργειών.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC07	Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό
SMR07	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου: άρθρο 55 πρώτη και δεύτερη περίοδος
SMR08	Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων: άρθρο 5 παράγραφος 2 και άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5· άρθρο 12 όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε προστατευόμενες περιοχές που προσδιορίζονται βάσει της οδηγίας-πλαισίου 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και της νομοθεσίας «Natura 2000»· άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 3 σχετικά με τον χειρισμό και την αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων και τη διάθεση των καταλοίπων

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

ΚΓΠΚ (GAEC) 07:

Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 10 εκταρίων, εφαρμόζεται αμειψισπορά. Ο γεωργός πρέπει να εξασφαλίσει σε όλη την έκταση που καλύπτεται με αροτραίες καλλιέργειες τη διαδοχή καλλιεργειών διαφορετικών βοτανικών γενών, συμπεριλαμβανομένης τυχόν επίσπορης ως δευτερεύουσας καλλιέργειας, κατά τη διάρκεια μιας σειράς τριών καλλιεργητικών περιόδων.

Στην περίπτωση που ακολουθείται η πρακτική της επίσπορης καλλιέργειας κάθε χρόνο ανελλιπώς είναι δυνατή η παράταση της περιόδου αμειψισποράς για μια καλλιεργητική περίοδο.

Από την υποχρέωση εξαιρούνται οι εκμεταλλεύσεις :

- Όταν η αρόσιμη γη καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας.
- Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης:
  - χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών,
  - καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών
  - χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαιση
  - ή αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων,
- Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:
  - αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο,
  - χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών
  - ή καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας
  - ή αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων
- Οι εκμεταλλεύσεις που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ

ΚΑΔ (SMR) 07, 08:

Γενικές Αρχές Ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που περιέχονται στις Οδηγίες Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας των παρακάτω καλλιεργειών:

Αγγούρι θερμοκηπίου, Ακτινίδιο, Αμπέλι, Αχλαδιά, Βαμβάκι, Ελιά, Καπνός, Κερασιά, Κριθάρι, Λεμονιά, Μανταρινιά, Μηλιά, Μελιτζάνα θερμοκηπίου, Πιπεριά θερμοκηπίου, Πορτοκαλιά, Ρύζι, Σιτάρι, Συκιά, Τομάτα θερμοκηπίου, Φακή, Φιστικιά.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Στη συγκεκριμένη παρέμβαση δεν είναι επιλέξιμες οι υποχρεωτικής εφαρμογής γενικές αρχές ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και οι προκύπτουσες πρακτικές όπως περιγράφονται σε ξεχωριστές στήλες στις οδηγίες ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας. Είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση μόνο οι πρακτικές που προκύπτουν από την εφαρμογή των ειδικών κατευθυντήριων γραμμών οι οποίες είναι εθελοντικές εκτός των προτεινόμενων σε αυτές αμειψισπορών διότι βάσει της GAEC 7 είναι υποχρεωτική η εφαρμογή αμειψισποράς στο σύνολο των αροτραίων εκτάσεων εκμετάλλευσης εντός τριετίας.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η ενίσχυση καλύπτει:

- την άδεια χρήσης της ψηφιακής εφαρμογής,
- την αποζημίωση για το χρόνο που θα χρειάζεται ο παραγωγός για την ορθή και τακτική συμπλήρωση των στοιχείων,
- τις αναλύσεις,
- την κατάρτιση, εφαρμογή, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προσαρμογή του σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης της εκμετάλλευσης και των απαραίτητων περιβαλλοντικών βελτιώσεων,
- το αυξημένο κόστος και το μειωμένο εισόδημα που θα προκύπτει από την εφαρμογή των πρακτικών διαχείρισης.

Ειδικότερα

1. Για την χρήση της εφαρμογής, την κατάρτιση, παρακολούθηση και προσαρμογή του σχεδίου διαχείρισης 50 €/ha.
2. Για τη συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων Confusio ανά καλλιέργεια:
  - Ροδακινιά, νεκταρινιά και βερικοκιά 476 €/ha
  - Δαμασκηινιά 697 €/ha
  - Μηλιά, αχλαδιά και κυδωνιά 1854 €/ha
  - Οινοποιήσιμο σταφύλι 431 €/ha
  - Επιτραπέζιο σταφύλι στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η σταφίδα 757 €/ha.
3. Για την εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων στην καλλιέργεια μηλιάς, ροδακινιάς και κερασιάς 430 €/ha ενώ για την καλλιέργεια αχλαδιάς 360 €/ha
4. Για τη χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών ενάντια σε διάφορα έντομα – εχθρούς στις καλλιέργειες ροδακινιάς, μηλιάς, δαμασκηινιάς 240 €/ha
5. Για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch 220 €/ha
6. Για την εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση 210 €/ha.
7. Για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς 30 €/ha
8. Για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αροτραίες 10 €/ha και στα κηπευτικά και δενδρώδεις 30 €/ha
9. Για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών 70 €/ha.
10. Για τη χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης σε αροτραίες καλλιέργειες 45 €/ha και στα κηπευτικά και δενδρώδεις 60 €/ha
11. Για τη χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτραίες καλλιέργειες 45 €/ha και στα κηπευτικά και δενδρώδεις 60 €/ha
12. Για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε αροτραίες καλλιέργειες 30 €/ha και στα κηπευτικά και δενδρώδεις 60 €/ha

13. Για την εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας ο υπολογισμός γίνεται με βάση α) την αναμενόμενη μέση μείωση της παραγόμενης ποσότητας ή/ και την ποιοτική υποβάθμιση υποβάθμιση β) την αύξηση του κόστους λόγω της ανάγκης πολλαπλών παρεμβάσεων γ) το κόστος αγοράς των βιολογικών σκευασμάτων, φυσικών εχθρών κ.λπ. δ) τη μείωση του κόστους αγοράς χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων ε) την αύξηση του κόστους παρακολούθησης, επίβλεψης και επικαιροποίησης των οδηγιών φυτοπροστασίας από πλευράς των συμβούλων. Ενδεικτικά για την εφαρμογή των οδηγιών στις καλλιέργειες των εσπεριδοειδών η ενίσχυση υπολογίζεται σε 175 €/ha, ενώ για την ελαιοκαλλιέργεια η ενίσχυση για την εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών εκτιμάται στα 600 €/ha.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Annex 2 της Συμφωνίας

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
1. Χρήση της εφαρμογής	MK1-31.6-1 - Ετήσια ενίσχυση για την άδεια χρήσης, συμπλήρωση στοιχείων, αναλύσεις, κατάρτιση, παρακολούθηση, βελτίωση σχεδίου διαχείρισης	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31
5. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch	MK1-31.6-10 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch σε δενδρώδεις εκτάσεις (εκτός ελαιώνες - εσπεριδοειδή)	Ομοιόμορφη		R.14; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24
6. Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για οπωρώνες, χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση	MK1-31.6-11 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες (ελαιώνες - εσπεριδοειδή) χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση	Ομοιόμορφη		R.14; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24
7. Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς	MK1-31.6-12 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς σε αρόσιμες & μόνιμες εκτάσεις	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24; R.31
8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών	MK1-31.6-13 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αροτραίες εκτάσεις	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24; R.31
8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών	MK1-31.6-14 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24; R.31
9. Χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών	MK1-31.6-15 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών σε αρόσιμες και μόνιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24; R.31
10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης	MK1-31.6-16 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης σε αροτραίες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης	MK1-31.6-17 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές	MK1-31.6-18 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτραίες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές	MK1-31.6-19 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-2 - Ετήσια ενίσχυση για ροδακινιά, νεκταρινιά και βερικοκιά (εφαρμογή confusio)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες	MK1-31.6-20 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε αροτραίες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες	MK1-31.6-21 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Ομοιόμορφη		R.20; R.21; R.22; R.23
13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας	MK1-31.6-22 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στους ελαιώνες	Ομοιόμορφη		R.21; R.22; R.23; R.24; R.31
13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας	MK1-31.6-23 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στα εσπεριδοειδή	Ομοιόμορφη		R.21; R.22; R.23; R.24; R.31

2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-3 - Ετήσια ενίσχυση για δαμασκηλιά (εφαρμογή confusio)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-4 - Ετήσια ενίσχυση για μηλιά, αχλαδιά και κυδωνιά (εφαρμογή confusio)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-5 - Ετήσια ενίσχυση για οينوποιήσιμο σταφύλι (εφαρμογή confusio)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-6 - Ετήσια ενίσχυση για επιτραπέζιο σταφύλι στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η σταφίδα (εφαρμογή confusio)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων	MK1-31.6-7 - Ετήσια ενίσχυση στην καλλιέργεια μηλιάς, ροδακινιάς και κερασιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων	MK1-31.6-8 - Ετήσια ενίσχυση για την καλλιέργεια αχλαδιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24
4. Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών	MK1-31.6-9 - Ετήσια ενίσχυση στις καλλιέργειες ροδακινιάς, μηλιάς, δαμασκηλιάς (χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών)	Ομοιόμορφη		R.21; R.23; R.24

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.6-1 - Ετήσια ενίσχυση για την άδεια χρήσης, συμπλήρωση στοιχείων, αναλύσεις, κατάρτιση, παρακολούθηση, βελτίωση σχεδίου διαχείρισης

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους για τον παραγωγό που συνεπάγεται η χρήση της ψηφιακής εφαρμογής, η συμπλήρωση των στοιχείων αλλά και η πληρωμή του συμβούλου για την κατάρτιση, παρακολούθηση και βελτίωση του σχεδίου διαχείρισης των καλλιεργειών.

MK1-31.6-10 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch σε δενδρώδεις εκτάσεις (εκτός ελαιώνες - εσπεριδοειδή)

Η ενίσχυση αφορά αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης μηχανικών μεθόδων ζιζανιοκτονίας αλλά και στην κάλυψη mulch του εδάφους.

MK1-31.6-11 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες (ελαιώνες - εσπεριδοειδή) χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση

Η ενίσχυση αφορά αύξηση του κόστους λόγω των πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων.

MK1-31.6-12 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς σε αρόσιμες & μόνιμες εκτάσεις

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικών ψεκαστικών ακροφυσίων και τη συχνότερη αντικατάστασή τους έτσι ώστε να επιτυγχάνεται μειωμένη διαπορά για τη μείωση της διάχυτης ρύπανσης.

MK1-31.6-13 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αροτραίες εκτάσεις

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της συγκέντρωσης και ειδικής μεταχείρισης των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών για τη μείωση των περιπτώσεων σημειακής ρύπανσης. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των ψεκασμών.

MK1-31.6-14 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της συγκέντρωσης και ειδικής μεταχείρισης των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών για τη μείωση των περιπτώσεων σημειακής ρύπανσης. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των ψεкаσμών.

MK1-31.6-15 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεкаσμών σε αροσίμες και μόνιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της προμήθειας υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας (π.χ. χρήση εξοπλισμού δορυφορικής πλοήγησης και αυτοματισμών).

MK1-31.6-16 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης σε αροτραίες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων.

MK1-31.6-17 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων

MK1-31.6-18 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτραίες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων.

MK1-31.6-19 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων

MK1-31.6-2 - Ετήσια ενίσχυση για ροδακινιά, νεκταρινιά και βερικοκιά (εφαρμογή confusio)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων, μικροεκτοξευτήρων, κλπ. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-20 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε αροτραίες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων.

MK1-31.6-21 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες

Η ενίσχυση αφορά στην αύξηση του κόστους λόγω της χρήσης ειδικού τύπου λιπασμάτων. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές τεχνικές και πρακτικές που ακολουθούνται μεθόδους και τον αριθμό και συχνότητα των λιπάνσεων

MK1-31.6-22 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στους ελαιώνες

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση και παρακολούθηση παγίδων όπως επίσης και στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων εντόμων με μαζική παγίδευση και στο αυξημένο κόστος που αυτά συνεπάγονται. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών.

MK1-31.6-23 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στα εσπεριδοειδή

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση και παρακολούθηση παγίδων όπως επίσης και στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων εντόμων με μαζική παγίδευση και στο αυξημένο κόστος που αυτά συνεπάγονται. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών.

MK1-31.6-3 - Ετήσια ενίσχυση για δαμασκηνιά (εφαρμογή confusio)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων, μικροεκτοξευτήρων, κλπ. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-4 - Ετήσια ενίσχυση για μηλιά, αχλαδιά και κυδωνιά (εφαρμογή confusio)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων, μικροεκτοξευτήρων, κλπ. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-5 - Ετήσια ενίσχυση για οινοποιήσιμο σταφύλι (εφαρμογή confusio)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων, μικροεκτοξευτήρων, κλπ. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-6 - Ετήσια ενίσχυση για επιτραπέζιο σταφύλι στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η σταφίδα (εφαρμογή confusio)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων, μικροεκτοξευτήρων, κλπ. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-7 - Ετήσια ενίσχυση στην καλλιέργεια μηλιάς, ροδακινιάς και κερασιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων και την προμήθεια και εξαπόλυση ωφελίμων οργανισμών. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-8 - Ετήσια ενίσχυση για την καλλιέργεια αχλαδιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων και την προμήθεια και εξαπόλυση ωφελίμων οργανισμών. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις

διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

MK1-31.6-9 - Ετήσια ενίσχυση στις καλλιέργειες ροδακινιάς, μηλιάς, δαμασκηνιάς (χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών)

Η ενίσχυση αφορά στην τοποθέτηση, παρακολούθηση παγίδων και την προμήθεια και εξαπόλυση ωφελίμων οργανισμών. Αλλά και στην αύξηση των απωλειών και την υποβάθμιση της ποιότητας μέρους της παραγωγής λόγω της παύσης χρήσης δραστικών ουσιών. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στις διαφορετικές ανάγκες των καλλιεργειών και στα ποικίλα ποσοστά απωλειών και βαθμού υποβάθμισης του προϊόντος κατά την εφαρμογή των εναλλακτικών πρακτικών.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
1. Χρήση της εφαρμογής	MK1-31.6-1 - Ετήσια ενίσχυση για την άδεια χρήσης, συμπλήρωση στοιχείων, αναλύσεις, κατάρτιση, παρακολούθηση, βελτίωση σχεδίου διαχείρισης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
5. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch	MK1-31.6-10 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch σε δενδρώδεις εκτάσεις (εκτός ελαιώνες - εσπεριδοειδή)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	183,00	183,00	183,00	183,00	183,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
6. Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για οπωρώνες, χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση	MK1-31.6-11 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες (ελαιώνες - εσπεριδοειδή) χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	175,00	175,00	175,00	175,00	175,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
		Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
7. Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς	MK1-31.6-12 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς σε αρόσιμες & μόνιμες εκτάσεις	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών	MK1-31.6-13 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αροτραίες εκτάσεις	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών	MK1-31.6-14 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
9. Χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών	MK1-31.6-15 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών σε αροσίμες και μόνιμες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης	MK1-31.6-16 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	αποδέσμευσης σε αροτράιες καλλιέργειες	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης	MK1-31.6-17 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές	MK1-31.6-18 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτράιες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές	MK1-31.6-19 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-2 - Ετήσια ενίσχυση για ροδακινιά, νεκταρινιά και βερικοκιά (εφαρμογή confusio)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	402,00	402,00	402,00	402,00	402,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες	MK1-31.6-20 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε αροτραίες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες	MK1-31.6-21 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας	MK1-31.6-22 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στους ελαιώνες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας	MK1-31.6-23 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στα εσπεριδοειδή	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	175,00	175,00	175,00	175,00	175,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης	MK1-31.6-3 - Ετήσια ενίσχυση για δαμασκηινιά (εφαρμογή confusio)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	585,00	585,00	585,00	585,00	585,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
των λεπιδοπτέρων (Confusio)		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-4 - Ετήσια ενίσχυση για μηλιά, αχλαδιά και κυδωνιά (εφαρμογή confusio)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	948,00	948,00	948,00	948,00	948,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-5 - Ετήσια ενίσχυση για οиноποιήσιμο σταφύλι (εφαρμογή confusio)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	366,00	366,00	366,00	366,00	366,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)	MK1-31.6-6 - Ετήσια ενίσχυση για επιτραπέζιο σταφύλι στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η σταφίδα (εφαρμογή confusio)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	633,00	633,00	633,00	633,00	633,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων	MK1-31.6-7 - Ετήσια ενίσχυση στην καλλιέργεια μηλιάς, ροδακινιάς και κερασιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	358,00	358,00	358,00	358,00	358,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων	MK1-31.6-8 - Ετήσια ενίσχυση για την καλλιέργεια αχλαδιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
4. Χρήση εντομοπαθογόνων νηματοδών	MK1-31.6-9 - Ετήσια ενίσχυση στις καλλιέργειες ροδακινιάς, μηλιάς, δαμασκηνιάς (χρήση εντομοπαθογόνων νηματοδών)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	162.055,00	162.055,00	162.055,00	162.055,00	210.655,00	858.875,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	49.155.116,00	49.155.116,00	49.155.116,00	49.155.116,00	55.632.412,00	252.252.876,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.7
Ονομασία παρέμβασης	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	O.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση περιορίζεται στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
AOA-A μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
AOA-B προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των συστημάτων παραγωγής τροφίμων και της ποικιλότητας των ζώων και των φυτών για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις ασθένειες και την κλιματική αλλαγή
AOA-D πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
AOA-E προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
AOA-G δράσεις για τη βελτίωση της διαβίωσης των ζώων ή την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της	Υψηλή	Ναι

	βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις		
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι
AN 101.05.10	Εγκαιρη κατάρτιση αξιόπιστων και λειτουργικών σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων	Χαμηλή	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.12 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	
R.13 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχάνθων)	
R.20 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας	
R.25 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	
R.43 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)	
R.44 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση αφορά κατ' αρχάς στη βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης και υποβάθμισης των βοσκοτόπων. Οι υποχρεώσεις των παραγωγών στις περιοχές αυτές αφορούν είτε στην αναστολή της βόσκησης σε βοσκήσιμες περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα υποβάθμισης, είτε στην μετακίνηση των κοπαδιών σε ορεινές, συνήθως, βοσκήσιμες γαίες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ελλειπούς βόσκησης λόγω μειωμένης προσβασιμότητας και συνεπώς αυξημένο κίνδυνο πυρκαγιάς. Ως προς την αναστολή της βόσκησης αυτή επιβάλλεται στην αρχή της κύριας βλαστικής περιόδου, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην

βλάστηση να αναπτυχθεί με προσδοκώμενο αποτέλεσμα να μειωθεί ο κίνδυνος διάβρωσης και να βελτιωθεί η βιοποικιλότητα των βοσκοτόπων. Εφόσον υπάρξει ανάγκη προτεραιότητα θα δοθεί στο να καλυφθούν τα 476.509 ha που βρίσκονται σε κακή και πολύ κακή κατάσταση (με βάση την κλίση, την διάβρωση, την ξηρότητα και το έδαφος).

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Δ6.1. «Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης»

Οι υποχρεώσεις των παραγωγών σε αυτή τη δράση, αφορούν είτε στην αναστολή της βόσκησης σε βοσκήσιμες περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα υποβάθμισης είτε στην μετακίνηση σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες

1. Αναστολή της βόσκησης των βοσκήσιμων γαιών στην αρχή της κύριας βλαστητικής περιόδου, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην βλάστηση να αναπτυχθεί με προσδοκώμενο αποτέλεσμα να μειωθεί ο κίνδυνος διάβρωσης και να βελτιωθεί η βιοποικιλότητα των βοσκοτόπων. Συγκεκριμένα αναστέλλεται η βόσκηση:

α) για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.),

β) για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) και

γ) και για τον μήνα Μάιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.).

2. Να μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις (4) συνεχόμενους μήνες το έτος, έτσι ώστε από τη μία πλευρά να μειώνεται η πίεση της βόσκησης στους πεδινούς βοσκοτόπους και ταυτόχρονα να αποφεύγεται η δημιουργία υπερβολικής ποσότητας βιομάζας στους ορεινούς που αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιάς κατά τους ξηρούς μήνες. Εδώ και αρκετά χρόνια έχει τεκμηριωθεί ότι παράλληλα με την εμφάνιση υπερβόσκησης στους εύκολα προσβάσιμους βοσκοτόπους, η εγκατάλειψη των δύσκολα προσβάσιμων βοσκοτόπων είτε λόγω απόστασης από την έδρα της εκμετάλλευσης είτε λόγω έλλειψης υποδομών (αγροτικών δρόμων), έχει επιδεινωθεί λόγω της πληθυσμιακής εγκατάλειψης της υπαίθρου αλλά και της εφαρμογής κάποιων μέτρων της ΚΑΠ. Η υποβόσκηση και πολλές φορές εγκατάλειψη των ορεινών, δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων περιοχών έχει σαν αποτέλεσμα την υπερβολική αύξηση της βιομάζας (αφού δεν βόσκειται), γεγονός που με τη σειρά του αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο πυρκαγιάς. Η μείωση της βιομάζας μέσω της βόσκησης είναι ένας εξαιρετικά πολύτιμος τρόπος μείωσης του κινδύνου πυρκαγιάς.

Κατά την διάρκεια των μετακινήσεων θα εξασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή των κανόνων ευζωίας.

Πρέπει επίσης να καταρτίζεται ετήσιο Σχέδιο Διαχείρισης Βοσκοτόπου της εκμετάλλευσης, με τη συνδρομή πιστοποιημένου συμβούλου, όπου θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η βόσκηση θα συμμορφούται τόσο στους κανόνες ορθής πρακτικής π.χ. συμμόρφωση στην εκ περιτροπής βόσκηση αλλά κυρίως στα διαχειριστικά σχέδια των περιοχών NATURA όπου αυτά υπάρχουν. Τόσο η εκ περιτροπής βόσκηση όσο και η μετακίνηση του κοπαδιού θα πιστοποιείται με την χρήση συστήματος γεωεντοπισμού (GPS).

Δ 6.2. «Εφαρμογή προγράμματος εμπλουτισμού και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου»

Η δράση συνίσταται στην ενίσχυση για την εφαρμογή προγράμματος κατάλληλου εμπλουτισμού και τελικά βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου έτσι ώστε να μειωθούν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, κυρίως στα μηρυκαστικά, αλλά και να μειωθεί η χρήση αντιβιοτικών σε όλες τις εκτροφές. Η εκμετάλλευση, σε συνεργασία με σύμβουλο, θα καταρτίζει σιτηρέσιο με στόχο αφ' ενός τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου και αφετέρου τον εμπλουτισμό της τροφής με φυσικά συστατικά με αντιμικροβιακή δράση έτσι ώστε να συμβάλλει στη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών. Επίσης ενισχύεται η χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής υπολογισμού των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου βάσει του σιτηρεσίου και των ακολουθούμενων διαχειριστικών πρακτικών της εκμετάλλευσης.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι ενεργοί γεωργοί και ομάδες ενεργών γεωργών. Η παρέμβαση αφορά στην αγρονομική περιφέρεια των βοσκοτόπων. Προτεραιότητα θα δοθεί στο να καλυφθούν τα 476.509 ha που βρίσκονται σε κακή και πολύ κακή κατάσταση (με βάση την κλίση, την διάβρωση, την ξηρότητα και το έδαφος).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC01	Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση σε εθνικό, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο ομάδας εκμεταλλεύσεων ή σε επίπεδο εκμετάλλευσης σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2018. Μέγιστη μείωση της τάξης του 5 % σε σύγκριση με το έτος αναφοράς.

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Στο πρότυπο ΚΓΠΚ 1 προβλέπεται η διατήρηση της χρήσης των μόνιμων βοσκοτόπων. Η προτεινόμενη παρέμβαση και οι δράσεις έχουν στόχο τη βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης των μόνιμων βοσκοτόπων, τη μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κτηνοτροφικά συστήματα και την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των ζώων κατά τη διάρκειας του περιορισμού της βόσκησης ήτοι για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600μ.), Απρίλιο και Μάιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) και Μάιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.), προβλέπεται η δημιουργία τεχνητών λειμώνων. Για τη δημιουργία μονοετούς τεχνητού λειμώνα σε έκταση ξερικής γης το τεκμαρτό ενοίκιο ανέρχεται σε 50 €/ εκτάριο. Για την καλλιέργεια του εδάφους και την εγκατάσταση του λειμώνα υπολογίζεται το ενοίκιο μηχανημάτων και εξοπλισμού, που πραγματοποίησαν τις απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες (όργωμα, σβανίσματα, σπορά, διασπορά λιπάσματος κλπ) και εκτιμάται στα 200 €/ ha. Χρησιμοποιείται σπόρος 50 kgr/ha που στοιχίζει 2,5 €/Kgr και λίπασμα φωσφορικής αμμωνίας ύψους 75 kgr/ha που αγοράστηκε προς 0,38 €/ Kgr. Από αυτό αφαιρείται το κόστος ζωοτροφών που υποκαθιστώνται με τους τεχνητούς λειμώνες που υπολογίζεται σε 100 €/ha.

Καλύπτονται οι δαπάνες κατάρτισης και παρακολούθησης του Σχεδίου Διαχείρισης βοσκοτόπου. Το κόστος για αυτό εκτιμάται στα 10 €/ha.

Για τη κάλυψη των εξόδων μετακίνησης των ζώων σε ορεινό υποβοσκημένο βοσκότοπο, ήτοι το άθροισμα των δαπανών που προκύπτουν από την μεταφορά του ζωικού κεφαλαίου (φόρτωση και μετακίνηση) στα ορεινά βοσκοτόπια αλλά και για την καθημερινή μεταφορά γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο, η αποζημίωση εξαρτάται από τη διοικητική περιφέρεια, την απόσταση που πρέπει να διανύσει αλλά και το είδος του εκτρεφόμενου ζώου. Έτσι για τα βοοειδή κυμαίνεται από 11 έως 74 €/ha ενώ για τα αιγοπρόβατα από 17 έως 85 €/ha.

Τέλος, καλύπτονται οι δαπάνες κατάρτισης, εφαρμογής (αγορά συστατικών σιτηρεσίου), παρακολούθησης και προσαρμογής βελτιωμένου σιτηρεσίου καθώς και οι δαπάνες για την αγορά άδειας χρήσης και την ενημέρωση ηλεκτρονικής εφαρμογής παρακολούθησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και μείωσης της χρήσης αντιβιοτικών. Εκτιμάται στα 30 € ανά ΜΖΚ.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Annex 2 της Συμφωνίας με τον ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
A. Δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-1 - Πρόσθετες δαπάνες για τη δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφ-χωρική διαφοροποίηση	Ομοιόμορφη		R.12; R.14; R.19; R.31; R.33; R.34
B. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-2 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφερειακή-χωρική διαφοροποίηση για αιγοπρόβατα	Ομοιόμορφη		R.12; R.14; R.19; R.31; R.33; R.34
B. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-3 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους, περιφερειακή χωρική διαφοροποίηση για βοοειδή	Ομοιόμορφη		R.12; R.14; R.19; R.31; R.33; R.34
Γ. Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-4 - Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	Ομοιόμορφη		R.12; R.14; R.19; R.31; R.33
Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους	MK1-31.7-5 - Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους	Ομοιόμορφη		R.12; R.13; R.14; R.20; R.25; R.33; R.43; R.44

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.7-1 - Πρόσθετες δαπάνες για τη δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφ-χωρική διαφοροποίηση

Η αποζημίωση για την εγκατάσταση και την διατήρηση τεχνητού λειμώνα αλλά και το ενοίκιο της έκτασης για τον επιπλέον χρόνο που τα ζώα θα αποκλειστούν από το βοσκότοπο , εξαρτάται από την διοικητική περιφέρεια στην οποία δραστηριοποιείται η εκμετάλλευση και την υψομετρική ζώνη στην οποία βρίσκεται.

MK1-31.7-2 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφερειακή-χωρική διαφοροποίηση για αιγοπρόβατα

Η αποζημίωση για τη κάλυψη των εξόδων μετακίνησης των ζώων σε ορεινό υποβοσκημένο βοσκότοπο εξαρτάται από τη διοικητική περιφέρεια, την απόσταση που πρέπει να διανύσει αλλά και το είδος του εκτρεφόμενου ζώου. Για τα αιγοπρόβατα κυμαίνεται από 17 έως 85 €/ha.

MK1-31.7-3 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους, περιφερειακή χωρική διαφοροποίηση για βοοειδή

Η αποζημίωση για τη κάλυψη των εξόδων μετακίνησης των ζώων σε ορεινό υποβοσκημένο βοσκότοπο εξαρτάται από τη διοικητική περιφέρεια, την απόσταση που πρέπει να διανύσει αλλά και το είδος του εκτρεφόμενου ζώου. Για τα βοοειδή κυμαίνεται από 11 έως 74 €/ha .

MK1-31.7-4 - Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους

Για την κατάρτιση και παρακολούθηση σχεδίου διαχείρισης των βοσκήσιμων εκτάσεων της εκμετάλλευσης, με τη συνδρομή συμβούλου, προβλέπεται κόστος 10 €/ha.

MK1-31.7-5 - Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους

Η κατάρτιση, του βελτιωμένου σιτηρεσίου με τη συνδρομή ειδικών, παρακολούθηση και αξιολόγηση ως προς την οικονομική αποδοτικότητα και τις περιβαλλοντικές επιδόσεις/μείωση χρήσης αντιβιοτικών αλλά και η αγορά συστατικών του σιτηρεσίου ενισχύονται με 30€/ha.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Α. Δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-1 - Πρόσθετες δαπάνες για τη δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφ-χωρική διαφοροποίηση	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	304,00	304,00	304,00	304,00	304,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Β. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-2 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφερειακή-χωρική διαφοροποίηση για αιγοπρόβατα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	65,00	65,00	65,00	65,00	65,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Β. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-3 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους, περιφερειακή χωρική διαφοροποίηση για βοοειδή	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Γ. Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	MK1-31.7-4 - Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης -	MK1-31.7-5 - Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
καλής κατάστασης βοσκοτόπους	σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	401.151,00	401.151,00	401.151,00	401.151,00	460.365,00	2.064.969,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	21.069.868,00	21.069.868,00	21.069.868,00	21.069.868,00	24.104.339,00	108.383.811,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.8
Ονομασία παρέμβασης	Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο α) — Πρόσθετη ενίσχυση στη βασική εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις εκτάσεις με αναβαθμίδες των αγρονομικών περιφερειών αροσίμων και μονίμων καλλιεργειών.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ
ΑΟΑ-D πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
ΑΟΑ-Ε προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών
ΑΟΑ-Φ δράσεις για τη βιώσιμη και περιορισμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι

AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμεινισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η παρέμβαση αφορά στις μόνιμες και τις αρόσιμες καλλιέργειες που βρίσκονται σε αναβαθμίδες. Στη χώρα μας υπάρχουν εκτεταμένες περιοχές τόσο μόνιμων καλλιεργειών όσο και, σε μικρότερο βαθμό, αροσίμων καλλιεργειών, στις οποίες υπάρχουν αναβαθμίδες οι οποίες στις πλείστες των περιπτώσεων υποστηρίζονται από ξηρολιθοδομές. Η συνέχιση της καλλιέργειας με διατήρηση των αναβαθμίδων σε αυτές τις περιοχές είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη προστασία από τη διάβρωση. Πέραν αυτού οι αναβαθμίδες και οι ξηρολιθοδομές είναι σημαντικά στοιχεία του οικολογικού τοπίου αφού αποτελούν καταφύγιο άγριας χλωρίδας αλλά και πανίδας (έντομα, πτηνά, ερπετά αλλά και μικρά θηλαστικά). Μάλιστα στην περίπτωση της ερπετοπανίδας και για τα μικρά θηλαστικά, σημαντικός είναι ο ρόλος τους ως οικολογικών διαδρόμων. Τέλος, οι ξηρολιθοδομές αποτελούν σημαντικότερο και σε κάποιες περιπτώσεις εμβληματικά στοιχεία του πολιτισμικού τοπίου πολλών περιοχών (Νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου, ορεινές περιοχές στην Ήπειρο, Πελοπόννησο κ.α.) .</p> <p>Ο παραγωγός ενισχύεται για να συντηρεί τις ξηρολιθιές με τον παραδοσιακό τρόπο. Ενδεικτικά: επιδιορθώσεις μικρής κλίμακας ζημιών όπως π.χ. επανατοποθέτηση λίθων οι οποίοι έχουν μετακινηθεί λόγω έντονων βροχοπτώσεων. Απαγορεύεται η χρήση σκυροδέματος ή άλλων συνδετικών ουσιών για σκοπούς σταθεροποίησης της κατασκευής. Παράλληλα είναι αναγκαία η διαχείριση της άγριας ζωής στις αναβαθμίδες και πλησίον αυτών. Η διαχείριση αυτή συνίσταται στην απαγόρευση χρήσης ζιζανιοκτόνων, στην απαγόρευση απομάκρυνσης θάμνων και δένδρων αλλά και η παύση καλλιέργειας σε απόσταση 0,5 μέτρων από τις αναβαθμίδες.</p> <p>Η ενίσχυση για τη διατήρηση αυτών των συστημάτων εκτατικής μορφής μέσω της ενίσχυσης των παραγωγών για τη συνέχιση των καλλιεργητικών φροντίδων είναι αποτελεσματική τόσο για την προστασία του εδάφους όσο και για τη βιοποικιλότητα αλλά και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου. Η διατήρηση αυτών των συστημάτων, που απειλούνται από την εγκατάλειψη συνήθως, και σε κάποιες περιπτώσεις από την εντατικοποίηση, συμβάλλει στη διατήρηση στοιχείων του τοπίου, τη διατήρηση βελτίωση της βιοποικιλότητας και στη προστασία και βελτίωση της ποιότητας των εδαφών</p>

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

<p>Ο παραγωγός ενισχύεται για να συντηρεί τις ξηρολιθιές με τον παραδοσιακό τρόπο. Ενδεικτικά: επιδιορθώσεις μικρής κλίμακας ζημιών όπως π.χ. επανατοποθέτηση λίθων οι οποίοι έχουν μετακινηθεί λόγω έντονων βροχοπτώσεων. Απαγορεύεται η χρήση σκυροδέματος ή άλλων συνδετικών ουσιών για σκοπούς σταθεροποίησης της κατασκευής. Παράλληλα είναι αναγκαία η διαχείριση της άγριας ζωής στις αναβαθμίδες και πλησίον αυτών. Η διαχείριση αυτή συνίσταται στην απαγόρευση χρήσης ζιζανιοκτόνων, στην απαγόρευση απομάκρυνσης θάμνων και δένδρων αλλά και στην παύση καλλιέργειας σε απόσταση 0,5 μέτρων από τις αναβαθμίδες.</p>

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που κατέχουν εκτάσεις των αγρονομικών ζωνών των αροτραίων και των μονίμων καλλιεργειών με αναβαθμίδες.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Οι αναβαθμίδες περιλαμβάνονται στα υπό προστασία στοιχεία του τοπίου είτε βρίσκονται εντός των αγροτεμαχίων ή και στο περιθώριο αυτών. Η φροντίδα, επισκευή και η διατήρηση αυτών όπως και οι πρόσθετες υποχρεώσεις όπως η απαγόρευση χρήσης ξιζανιοκτόνων, η απαγόρευση απομάκρυνσης θάμνων και δένδρων αλλά και η παύση καλλιέργειας σε απόσταση 0,5 μέτρων από τις αναβαθμίδες, υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις της ενισχυμένης αιρεσιμότητας.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η ενίσχυση εκτιμάται στα 250€/ha. Δίνεται για τη συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις εκτάσεις με αναβαθμίδες διότι αυτές έχουν πάψει σε μεγάλο βαθμό να επιτελούν το ρόλο για τον οποίο δημιουργήθηκαν δηλαδή την εξασφάλιση γεωργικής γης σε περιπτώσεις που η γη βρίσκεται σε έλλειψη. Η πληρωμή θεωρείται ως επαύξηση της βασικής ενίσχυσης λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών υπηρεσιών που παρέχονται, ενδεικτικά καλύπτονται 3 από τους 6 τομείς προτεραιότητας. Είναι δε εξαιρετικής σημασίας για περιοχές και εκτάσεις που αντιμετωπίζουν πιέσεις που έχουν προκαλέσει ήδη σημαντικές επιπτώσεις λόγω εγκατάλειψης, αλλαγών χρήσεων γης και εντατικοποίησης.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 6 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η προτεινόμενη παρέμβαση ορίζεται βάσει της παραγράφου 6 του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία, αφού αφενός μεν μέσω αυτής παράγονται σημαντικά δημόσια περιβαλλοντικά αγαθά αφετέρου δεν συνδέεται με τιμή, ποσότητα, παραγωγή και αφορά σε συγκεκριμένους παραγωγούς σαφώς καθορισμένους και με κριτήρια επιλογής που δεν προκαλούν στρεβλώσεις.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-31.8-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	Ομοιόμορφη		R.19; R.24; R.31; R.33; R.34

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.8-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες

Η ετήσια αποζημίωση θα δίνεται με τη μορφή επιπρόσθετης άμεσης ενίσχυσης στην βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα. Και αυτό γιατί η αξία των δημοσίων περιβαλλοντικών αγαθών τα οποία παράγονται με αυτόν τον τρόπο είναι δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το κόστος της πρακτικής. Η διατήρηση και προστασία των καλλιεργειών σε περιοχές με αναβαθμίδες αναμένεται να διατηρήσει τις αναβαθμίδες και έτσι να μειώσει τον κίνδυνο διάβρωσης, να μειώσει τις εφαρμογές ζιζανιοκτόνων με αποτέλεσμα την την προστασία της βιοποικιλότητας, Τέλος, η βελτίωση της βιοποικιλότητας αλλά και η βελτίωση του αγροτικού τοπίου με την αύξηση των στοιχείων του τοπίου, συμπληρώνουν τη σειρά των περιβαλλοντικών δημοσίων αγαθών που αναμένεται να παραχθούν με τη συγκεκριμένη παρέμβαση.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.8-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	56.250.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	225.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	22.500.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-31.9
Ονομασία παρέμβασης	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.
Είδος παρέμβασης	Eco-scheme(31) - Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων / Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) — Αντισταθμιστική ενίσχυση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.8. Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σε όλη τη γεωργική έκταση της χώρας

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΓΠ	
AOA-A	μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα
AOA-C	προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους
AOA-D	πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης θρεπτικών στοιχείων [και των ζώντων οργανισμών του εδάφους]
AOA-E	προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών περιοχών

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι

AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.13 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	
R.21 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	
R.22 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών	
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	
R.25 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	
R.29 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	
R.43 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)	
R.44 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση συνίσταται στην ενίσχυση της συνέχισης εφαρμογής μεθόδων της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Περιγραφή των δεσμεύσεων για το οικολογικό πρόγραμμα

Η παρέμβαση συνίσταται στην ενίσχυση της συνέχισης εφαρμογής μεθόδων της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Οι παραγωγοί πρέπει να διαθέτουν αγροτεμάχια ή/και βοσκοτόπους ή/και εκτροφές, τα οποία είναι ενταγμένα στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, “για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91”, η οποία ένταξη τεκμηριώνεται από σύμβαση με Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης καθώς και να διαθέτουν πιστοποιητικό συμμόρφωσης από τον Οργανισμό με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι.

Επίσης, θα πρέπει να συμμορφώνονται με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία εφαρμογής της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ και ειδικότερα το άρθρο 13 αυτής σε περιπτώσεις, όπου τα φύλλα καπνού/άλλα μέρη των φυτών καπνού από αυτή την παραγωγή προορίζονται για παραγωγή καπνού/προϊόντων καπνού.

Δεν είναι συμβατή με οποιαδήποτε άλλη δράση στο πλαίσιο των άρθρων 31 ή 70 του Κανονισμού 2021/2115.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που διατηρούν τη βιολογική καλλιέργεια η εκτροφή.

Οι παραγωγοί πρέπει να διαθέτουν αγροτεμάχια ή/και βοσκοτόπους ή/και εκτροφές, τα οποία είναι ενταγμένα στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας η οποία ένταξη τεκμηριώνεται από σύμβαση με Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης καθώς και να διαθέτουν πιστοποιητικό συμμόρφωσης από τον Οργανισμό με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με το οικολογικό πρόγραμμα (εξηγήστε τον τρόπο με τον οποίο το οικολογικό πρόγραμμα υπερβαίνει τη γραμμή βάσης, ιδίως για την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα)

Δεν αφορά.

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Η ενίσχυση υπολογίζεται βάσει της αύξησης του κόστους παραγωγής και τη μείωση της παραγόμενης ποσότητας και εξαρτάται από το είδος της καλλιέργειας ή/και της εκτροφής.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-1 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ελιά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-10 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Συκιά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-11 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Μικρόκαρπες / Δάσους	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-12 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Αβοκάντο	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-13 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Ακρόδρυα	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-14 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φραγκόσυκα	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-15 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον βρώσιμο Αραβόσιτος	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-16 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον κτηνοτροφικό Αραβόσιτο	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-17 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Μηδική, Τριφύλλι	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-18 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Χειμερινά σιτηρά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-19 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Βαμβάκι	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-2 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Σταφίδα	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-20 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Καπνό	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-21 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ρύζι	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-22 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Λοιπές αροτραίες (ΛΙΝΑΠΙ, Ελαιοκραμβη, Ηλιάνθος, Κινόα, Καμελία, Χία)	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-23 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Αρωματικά Φυτά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-24 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Όσπρια	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-25 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Κτηνοτροφικά ψυχανθή	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33

A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-26 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φυλλώδη Λαχανικά-Σταυρανθή /Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/Κολοκυνθοειδή	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-27 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
B. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-28 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Αιγοπρόβατα	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.33; R.43; R.44
B. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-29 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.22; R.29; R.33; R.43; R.44
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-3 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Μηλοειδή	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
B. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-30 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.33; R.43; R.44
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-4 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Πυρηνόκαρπα	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-5 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Επιτραπέζια σταφύλια	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-6 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Εσπεριδοειδή	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-7 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα οινοποιήσιμα Σταφύλια	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-8 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ροδιά	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-9 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ακτινίδιο	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.33

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-31.9-1 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ελιά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στην Ελιά καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-10 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Συκιά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στην Συκιά, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-11 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Μικρόκαρπες / Δάσους

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στις Μικρόκαρπες / Δάσους, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-12 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Αβοκάντο

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στο Αβοκάντο, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-13 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Ακρόδρυα

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Ακρόδρυα, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-14 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φραγκόσυκα

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Φραγκόσυκα, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-15 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον βρώσιμο Αραβόσιτος

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στον βρώσιμο Αραβόσιτο, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-16 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον κτηνοτροφικό Αραβόσιτο

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στον κτηνοτροφικό Αραβόσιτο, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-17 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Μηδική, Τριφύλλι

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στη Μηδική, Τριφύλλι, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-18 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Χειμερινά σιτηρά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Χειμερινά σιτηρά, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-19 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Βαμβάκι

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στο Βαμβάκι, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-2 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Σταφίδα

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στην Σταφίδα, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-20 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Καπνό

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στο Καπνό, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-21 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ρύζι

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στο Ρύζι, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-22 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Λοιπές αροτραίες (ΛΙΝΑΡΙ, Ελαιοκραμβη, Ηλίανθος, Κινόα, Καμελία, Χία)

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στις Λοιπές αροτραίες (ΛΙΝΑΡΙ, Ελαιοκραμβη, Ηλίανθος, Κινόα, Καμελία, Χία) , καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-23 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Αρωματικά Φυτά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Αρωματικά Φυτά, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-24 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Όσπρια

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Όσπρια, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-25 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Κτηνοτροφικά ψυχανθή

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Κτηνοτροφικά ψυχανθή, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-26 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φυλλώδη Λαχανικά-Σταυρανθή /Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/Κολοκυνθοειδή

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Φυλλώδη Λαχανικά-Σταυρανθή /Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/Κολοκυνθοειδή, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης

MK1-31.9-27 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στη Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-28 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Αιγοπρόβατα

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική εκτροφή στα Αιγοπρόβατα, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-29 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική εκτροφή στα Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-3 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Μηλοειδή

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Μηλοειδή, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-30 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική εκτροφή στα Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-4 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Πυρηνόκαρπα

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Πυρηνόκαρπα, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-5 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Επιτραπέζια σταφύλια

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Επιτραπέζια σταφύλια, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-6 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Εσπεριδοειδή

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα Εσπεριδοειδή, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-7 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα οиноποιήσιμα Σταφύλια

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στα οиноποιήσιμα Σταφύλια, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-8 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ροδιά

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στην Ροδιά, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

MK1-31.9-9 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ακτινίδιο

Η ενίσχυση καλύπτει την αύξηση του κόστους και μείωση της παραγωγής για τον παραγωγό από τη βιολογική καλλιέργεια στο Ακτινίδιο, καθώς επίσης και το κόστος πιστοποίησης.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-1 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ελιά	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	505,00	505,00	505,00	505,00	505,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-10 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Συκιά	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.015,00	1.015,00	1.015,00	1.015,00	1.015,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-11 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Μικρόκαρπες / Δάσους	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	940,00	940,00	940,00	940,00	940,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-12 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Αβοκάντο	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.050,00	1.050,00	1.050,00	1.050,00	1.050,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση		Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00	

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-13 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Ακρόδρυα	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-14 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φραγκόσυκα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.266,00	1.266,00	1.266,00	1.266,00	1.266,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-15 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον βρώσιμο Αραβόσιτος	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	544,00	544,00	544,00	544,00	544,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-16 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον κτηνοτροφικό Αραβόσιτο	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	644,00	644,00	644,00	644,00	644,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-17 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Μηδική, Τριφύλλι	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	574,00	574,00	574,00	574,00	574,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-18 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Χειμερινά σιτηρά	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-19 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Βαμβάκι	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	516,00	516,00	516,00	516,00	516,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-2 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Σταφίδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	636,00	636,00	636,00	636,00	636,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-20 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Καπνό	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	660,00	660,00	660,00	660,00	660,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-21 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ρύζι	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	446,00	446,00	446,00	446,00	446,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-22 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Λοιπές αροτράιες (ΛΙΝΑΡΙ, Ελαιοκραμβή, Ηλίανθος, Κινόα, Καμελία, Χία)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	493,00	493,00	493,00	493,00	493,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση		Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.295,00	1.295,00	1.295,00	1.295,00	1.295,00	

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-23 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Αρωματικά Φυτά	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-24 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Όσπρια	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	491,00	491,00	491,00	491,00	491,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-25 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Κτηνοτροφικά ψυχανθή	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	491,00	491,00	491,00	491,00	491,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-26 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φυλλώδη Λαχανικά-Σταυρανθή /Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/Κολοκυνθοειδή	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	635,00	635,00	635,00	635,00	635,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-27 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.140,00	1.140,00	1.140,00	1.140,00	1.140,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-28 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Αιγοπρόβατα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	247,00	247,00	247,00	247,00	247,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-29 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	280,00	280,00	280,00	280,00	280,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-3 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Μηλοειδή	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	532,00	532,00	532,00	532,00	532,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
B. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας	MK1-31.9-30 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	347,00	347,00	347,00	347,00	347,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-4 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Πυρηνόκαρπα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	941,00	941,00	941,00	941,00	941,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
A. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-5 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Επιτραπέζια σταφύλια	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.440,00	1.440,00	1.440,00	1.440,00	1.440,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
A. Ενίσχυση για την διατήρηση		Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	334,00	334,00	334,00	334,00	334,00	

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-6 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Εσπεριδοειδή	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-7 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα οиноποιήσιμα Σταφύλια	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	657,00	657,00	657,00	657,00	657,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-8 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ροδιά	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.120,00	1.120,00	1.120,00	1.120,00	1.120,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
		0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	MK1-31.9-9 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ακτινίδιο	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	870,00	870,00	870,00	870,00	870,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	ΣΥΝΟΛΟ	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	545.629,00	545.629,00	545.629,00	545.629,00	845.629,00	3.028.145,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	235.016.873,00	235.016.873,00	235.016.873,00	235.016.873,00	259.016.873,00	1.199.084.365,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

Π1-32.1 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-32.1
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή
Είδος παρέμβασης	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή στο σύνολο της Χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα
R.6 Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)
R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)
R.8 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος της παρέμβασης είναι η αντιμετώπιση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν ορισμένοι τομείς και παραγωγές, μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας. Οι τομείς αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για κοινωνικοοικονομικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους και εμπίπτουν σε αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού 2021/2115. Η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης σε ενεργούς γεωργούς, ως ετήσια ενίσχυση ανά εκτάριο, υπό τους

όρους που καθορίζονται στα άρθρα 32-35 του Κανονισμού 2021/2115 και προσδιορίζονται περαιτέρω στο παρόν στρατηγικό σχέδιο.

Από την SWOT Ανάλυση έχουν διαπιστωθεί ποικίλες ανάγκες βελτίωσης τόσο της ανταγωνιστικότητας, όσο και της βιωσιμότητας (sustainability) αρκετών αλυσίδων αξίας, κλάδων παραγωγής και προϊόντων του Ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα.

Από τη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1 διαπιστώθηκαν οι εξαιρετικά χαμηλές εισοδηματικές επιδόσεις των εκμεταλλεύσεων που είναι εξειδικευμένες σε μία σειρά κρίσιμων κλάδων της Ελληνικής γεωργίας: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, οπωροφόρα δένδρα, συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, μικτή φυτική παραγωγή. Προκύπτει επομένως η ανάγκη για αύξηση του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματός τους, ώστε να ενισχύσουν τις προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητάς τους (economic sustainability). Στην προσπάθεια αυτή, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις, μαζί με τις υπόλοιπες άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις, μπορούν να αποτελέσουν ένα πολύ σημαντικό εργαλείο.

Επίσης, από τη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2 διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζουν κλάδοι παραγωγής, τόσο στις ευρωπαϊκές-διεθνείς, όσο και στις εγχώριες αγορές. Επιπλέον, παρότι έχουν αναπτυχθεί αξιόλογες αλυσίδες αξίας αγροδιατροφικών προϊόντων, με ιδιαίτερο δυναμισμό τα τελευταία χρόνια, τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις των επιμέρους 'κρίκων' της αλυσίδας διαφοροποιούνται σημαντικά, με την πρωτογενή παραγωγή να αντιμετωπίζει συνήθως πολλά προβλήματα, σε αντίθεση με την μεταποίηση, που εμφανίζει μια πιο δυναμική εικόνα.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμης σημασίας ζητήματα είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρες τις αλυσίδες αξίας, η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και σταθερής παραγωγής πρώτης ύλης για βιομηχανίες τροφίμων-ποτών, τυποποίησης, κ.λπ. πρωτογενών προϊόντων, η διατήρηση και βελτίωση της ποιοτικής παραγωγής, κ.ά.

Από την άλλη πλευρά, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων, μπορεί να συμβάλει και στην ενίσχυση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security), ως προς διάφορες κατηγορίες γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, σε όλες ή κάποιες από τις διαστάσεις της: διαθεσιμότητα, δυνατότητα πρόσβασης, ποιότητα, διαχρονική σταθερότητα.

Σε κάθε περίπτωση, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων πρέπει να συμβαδίζει με την βελτίωση της αποτελεσματικότητας, διότι, όπως έδειξε η ανάλυση της τεχνικής αποτελεσματικότητας των διαφόρων κλάδων, μεγάλο μέρος του ελλείμματος ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, μπορεί να καλυφθεί με τον σημαντικό περιορισμό της μετρούμενης σπατάλης των χρησιμοποιούμενων συντελεστών παραγωγής, που θα οδηγήσει στην μείωση του κόστους παραγωγής και βέβαια στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.

Επίσης, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με άλλες παρεμβάσεις, όπως π.χ. η παροχή της βασικής ενίσχυσης, οι επενδυτικές ενισχύσεις, η παροχή εκπαίδευσης και κυρίως στοχευμένων γεωργικών συμβουλών στους γεωργούς. Έτσι, η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με την παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της ποιότητας και της βιωσιμότητας (sustainability).

Στην ενότητα 8 παρουσιάζεται αναλυτικά και ο τρόπος με τον οποίο οι προτεινόμενες συνδεδεμένες ενισχύσεις θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών κάθε τομέα ή παραγωγής.

Ειδικότερα, η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση Συνδεδεμένης Ενίσχυσης στους παρακάτω τομείς:

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού

3. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού

Οι τρεις αυτοί κλάδοι της Ελληνικής γεωργίας είναι πολλαπλά σημαντικοί, παράγοντας βασικά είδη διατροφής και ποιοτικά προϊόντα, τα οποία και χρησιμοποιούνται και ως εισροή σε πολλούς άλλους κλάδους της οικονομίας (π.χ. μεταποιητικούς κλάδους, όπως άλεση σιτηρών, αρτοποιία, κ.ά. και κτηνοτροφία).

Όμως, οι κλάδοι αυτοί αντιμετωπίζουν τα τελευταία χρόνια σημαντικά προβλήματα, καθώς, π.χ., οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με σκληρό σιτάρι παρουσίασαν μια πτώση κατά 35% μεταξύ 2011 και

2019 (από 381.594 εκτάρια σε 246.255 εκτάρια), ενώ οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με μαλακό σιτάρι επίσης μειώθηκαν σημαντικά, κατά 34%, από 135.829 εκτάρια σε 89.895 εκτάρια (ΟΣΔΕ). Την ίδια χρονική περίοδο, η παραγόμενη ποσότητα του σκληρού σιταριού μειώθηκε κατά 48% (από 1.468.260 τόνους σε 767.960 τόνους) και του μαλακού σιταριού κατά 36%, από 463.550 τόνους σε 298.540 τόνους (Eurostat).

Παρομοίως, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με κριθάρι, μειώθηκαν μεταξύ 2017 και 2019 κατά 21%, από 163.650 εκτάρια, σε 128.509 εκτάρια (ΟΣΔΕ). Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι η μείωση αυτή συνέβη κυρίως στις ορεινές περιοχές και τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (-44% και -14%, αντίστοιχα), ενώ στις υπόλοιπες περιοχές η μείωση ήταν πολύ χαμηλότερη (-9%) (ΟΣΔΕ).

Βασικός λόγος για την εξέλιξη αυτή είναι το πολύ χαμηλό επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που εξειδικεύονται στα δημητριακά, οι οποίες επιτυγχάνουν πολύ χαμηλό γεωργικό οικογενειακό εισόδημα, το οποίο ανέρχεται σε 5.784 € ανά εκμετάλλευση, έναντι 10.962 της μέσης εκμετάλλευσης της χώρας και 18.742 της μέσης εκμετάλλευσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (FADN, μ.ο. 2015-2017).

Επομένως, απαιτείται η αναστροφή της τάσης μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τριών αυτών κλάδων.

Πιο συγκεκριμένα, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις στους τρεις αυτούς κλάδους στοχεύουν: α) στην σταθεροποίηση και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, β) στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που παράγουν τα προϊόντα αυτά και της ανταγωνιστικότητας των κλάδων, γ) στην εξασφάλιση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) για τα αντίστοιχα προϊόντα, δ) στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας της ζυθοποιίας, καθώς το 15% της παραγωγής του κριθαριού κατευθύνεται στη βυνοποίηση, ε) στην αντιστροφή της τάσης εγκατάλειψης γεωργικών εκτάσεων σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα και συνακόλουθα στην ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στις περιοχές αυτές και στ) στην μείωση των εισαγωγών μαλακού σιταριού και κριθαριού από τρίτες χώρες, όπως η Ουκρανία, η Ρωσία και η Μολδαβία.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν κυρίως με τη χρήση πιστοποιημένου σπόρου στις τρεις αυτές καλλιέργειες (βλ. αναλυτικά στην ενότητα 8).

4. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου

Η συνδεδεμένη ενίσχυση του αραβοσίτου στοχεύει: α) στην βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν αραβόσιτο, β) στην μείωση των εισαγωγών από τρίτες χώρες (Ουκρανία, Ρωσία, Μολδαβία, Σερβία) και γ) στην ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στην ύπαιθρο, ιδιαίτερα σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα, λόγω και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της ζωικής παραγωγής. Επιπλέον, η παραγωγή αραβοσίτου σε περιοχές που γειτνιάζουν με τις μεταποιητικές μονάδες που τον μετατρέπουν σε ζωοτροφή και με κτηνοτροφικές μονάδες που χρησιμοποιούν αυτήν την ζωοτροφή, συνεπάγεται μείωση του μεταφορικού κόστους και κυρίως μειωμένες εκπομπές CO₂, άρα βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability).

Η παραγωγική εξειδίκευση (Τεχνικοοικονομικός Προσανατολισμός / Farming Type) των δημητριακών, στην οποία ανήκει και ο αραβόσιτος, παρουσιάζει πολύ χαμηλό μέσο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα ανά εκμετάλλευση, όπως έχει τεκμηριωθεί στην SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1. Επίσης, κατά την διάρκεια της περιόδου 2011-2019, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις της καλλιέργειας αραβόσιτου μειώθηκαν κατά 51%, από 173.556 εκτάρια σε 85.711 εκτάρια (ΟΣΔΕ), , ενώ παράλληλα εμφανίζεται μείωση της παραγωγής του προϊόντος από 2,3 εκατ. τόνους σε 1,2 εκατ. τόνους, μία μείωση της τάξης του 48% (Eurostat).

5. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού

Όλοι οι Ελληνικοί ορυζώνες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές και πιο συγκεκριμένα σε Δέλτα ποταμών (Σπερχειού, Στρυμόνα, Αλιάκμονα), οι οποίες αποτελούν και εξαιρετικούς βιότοπους, ως καταφύγια ορνιθοπανίδας. Ένα μέρος από τις εκτάσεις των ορυζώνων είναι παθογενή (αλατούχα) εδάφη,

για τα οποία δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης, τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα εγκαταλείπονταν. Επίσης, το παραγόμενο προϊόν είναι πολύ καλής ποιότητας.

Ωστόσο, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), καθώς οι εμφανείς δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής κατά 300 € ανά εκτάριο (βλ. ενότητα 7).

Η ενίσχυση στοχεύει στη διατήρηση της πολύ καλής ποιότητας του προϊόντος και την ενίσχυση του ιδιαίτερα σημαντικού περιβαλλοντικού ρόλου της καλλιέργειας, μέσω της υποστήριξης της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας του κλάδου.

6. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς Σπορά

Οι συνδεδεμένες αυτές ενισχύσεις αφορούν πρωτεϊνούχες καλλιέργειες οι οποίες είναι εξαιρετικά φιλοπεριβαλλοντικές, αφού συμβάλλουν στη μείωση των νιτρικών λιπασμάτων, λόγω αυξημένης δέσμευσης αζώτου στις ρίζες τους. Οι εν λόγω καλλιέργειες στοχεύουν στην παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού για τα όσπρια και τα κτηνοτροφικά ψυχανθή.

Έτσι, συμβάλλουν με ποικίλους τρόπους στην βελτίωση της ποιότητας πολλών προϊόντων, στην διατροφική και επισιτιστική ασφάλεια, στην βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic, social and environmental sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αρκετών κλάδων παραγωγής (βλ. ενότητα 8).

7. Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας

Η ενίσχυση αφορά στην καλλιέργεια βιομηχανικής τομάτας που παραδίδεται στις βιομηχανίες μεταποίησης.

Στόχος της ενίσχυσης είναι: α) η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας (value chain) που περιλαμβάνει την καλλιέργεια της βιομηχανικής τομάτας και τους αντίστοιχους κλάδους της μεταποίησης, β) η βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic and environmental sustainability) της καλλιέργειας της βιομηχανικής τομάτας.

Από τη SWOT Ανάλυση Ειδικού Στόχου 2 προκύπτει ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2019, τόσο οι εκτάσεις, όσο και η παραγωγή της βιομηχανικής τομάτας παρουσίασαν έντονα πτωτικές τάσεις. Ειδικότερα, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις μειώθηκαν από τα 71,9 χιλ. στρέμματα σε 44,1 χιλ. στρ., ενώ η παραγωγή από 526,9 χιλ. τόνους σε 303,2 χιλ. τόνους.

Η μεγάλη μείωση της παραγωγής οδηγεί σε έλλειψη πρώτης ύλης για τη μεταποιητική βιομηχανία, η οποία δεν καλύπτει τη δυναμικότητά της. Κάποιες βιομηχανίες αναγκάστηκαν να σταματήσουν την λειτουργία τους. Την τελευταία εικοσαετία, ενώ λειτουργούσαν στη χώρα μας περισσότερες από 20 μεταποιητικές μονάδες βιομηχανικής τομάτας με συνολική δυναμικότητα μεγαλύτερη από 1 εκατομμύριο τόνους πρώτης ύλης, σήμερα, λειτουργούν 4-5 μεταποιητικές μονάδες στο 70% περίπου της απόδοσής τους. Επιπλέον, το προϊόν δέχεται έντονες πιέσεις στη διεθνή αγορά από προϊόντα τομάτας προέλευσης Κίνας.

8. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης

Η ενίσχυση αφορά στα πορτοκάλια που παραδίδονται στις βιομηχανίες χυμοποίησης.

Ο κλάδος των πορτοκαλιών χυμοποίησης συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος διότι χρησιμοποιεί ποσότητες πορτοκαλιών β' και γ' διαλογής, οι οποίες αν δεν αξιοποιούνταν με αυτόν τον τρόπο, θα κατέληγαν σε προορισμούς που ρυπαίνουν το περιβάλλον ή θα παρέμεναν ηρτημένες προκαλώντας απώλεια και σπατάλη των τροφίμων (food losses and food waste). Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού έχει αυξηθεί αισθητά το ενδιαφέρον των καταναλωτών για προϊόντα ενίσχυσης του ανοσοποιητικού συστήματος, γεγονός που αναβαθμίζει την σημασία του τομέα. Επίσης, ο κλάδος συμβάλλει στη μείωση των εισαγωγών χυμού πορτοκαλιών από τρίτες χώρες (Βραζιλία), ενώ παράλληλα στηρίζει την ανταγωνιστικότητα του νωπού φρούτου πορτοκαλιού, το οποίο έχει μεγάλη συνεισφορά στις εξαγωγές των γεωργικών προϊόντων της χώρας. Παράλληλα, αποτρέπει τα πορτοκάλια διαλογής (β' και γ' ποιότητας) να κατευθύνονται στην εμπορία του νωπού πορτοκαλιού, όπου θα επέφεραν σημαντική μείωση της αξίας αυτών και του εισοδήματος των παραγωγών. Επιπλέον, ενισχύει την απασχόληση σε περιοχές της υπαίθρου (social sustainability), παράγοντας όχι μόνο χυμούς αλλά και ειδικά προϊόντα υψηλής

προστιθέμενης αξίας όπως αρώματα, εκχυλίσματα και αιθέρια έλαια. Τέλος, στηρίζει την ανταγωνιστικότητα του μεταποιητικού τομέα χυμών και αναψυκτικών.

Η Ελλάδα είναι μία από τις βασικότερες μεσογειακές χώρες παραγωγής εσπεριδοειδών, με τον κύριο όγκο της παραγωγής να αφορά τα πορτοκάλια. Όμως οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που παράγουν το προϊόν αυτό αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας, αφού, όπως εκτίθεται αναλυτικά στην ενότητα 7, η ακαθάριστη αξία παραγωγής υπολείπεται σημαντικά των παραγωγικών δαπανών του προϊόντος. Επιπλέον, η ποσότητα των πορτοκαλιών που οδηγούνται τα τελευταία χρόνια για χυμοποίηση έχει μειωθεί αισθητά για δύο λόγους:

α) Λόγω της χαμηλής τιμής

β) Λόγω των φθηνών εισαγωγών από τρίτες χώρες

Από τη SWOT Ανάλυση Ειδικού Στόχου 1 έχει διαπιστωθεί ότι το ΓΟΕ των οπωροφόρων δένδρων είναι από τα χαμηλότερα, επομένως η προτεινόμενη συνδεδεμένη ενίσχυση θα συμβάλει:

α) στην αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν πορτοκαλιές, και επομένως στη βελτίωση των προοπτικών οικονομικής βιωσιμότητάς τους.

β) στον περιορισμό των φθηνών εισαγωγών από τρίτες χώρες,

γ) στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου, μέσω της εξασφάλισης ποιοτικής πρώτης ύλης για την μεταποιητική βιομηχανία, στην οποία απασχολείται σημαντικός αριθμός εργατικού δυναμικού, με αύξηση κυρίως κατά την περίοδο Οκτώβριο – Μάρτιο.

δ) στη διατήρηση του κοινωνικού ιστού των περιοχών καλλιέργειας πορτοκαλιάς και εγκατάστασης των βιομηχανιών χυμοποίησης.

9. Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Πρόκειται για ενίσχυση σε πρωτεϊνούχες καλλιέργειες οσπρίων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, σε ποικιλίες και είδη που είναι διαφορετικά από τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες για κτηνοτροφική χρήση.

Η προτεινόμενη στήριξη του τομέα κρίνεται σημαντική για:

α) την εξασφάλιση της διατροφικής και επισιτιστικής επάρκειας της χώρας στην κρίσιμη αυτή κατηγορία προϊόντων,

β) την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, τα οποία εξασφαλίζουν υψηλής ποιότητας πρωτεΐνη φυτικής προέλευσης στους καταναλωτές, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της Μεσογειακής Διατροφής και του παραδοσιακού διαιτολογίου των Ελληνικών νοικοκυριών, ενώ ορισμένα όσπρια έχουν κατοχυρωθεί στην ΕΕ ως ΠΓΕ ή ΠΟΠ, π.χ., Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου ΠΓΕ, Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου, Φασόλια (γίγαντες ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας, Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας, Φασόλια Γίγαντες-Ελέφαντες Καστοριάς, Φάβα Σαντορίνης, Φασόλια Βανίλιες Φενεού, Φάβα Φενεού, Φασόλια Κατταβιάς Ρόδου/Λόπια Κατταβιάς Ρόδου.

γ) την διατήρηση της γεωργικής βιοποικιλότητας, με την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση,

δ) την διατήρηση των επιπέδων παραγωγής τουλάχιστον στα σημερινά επίπεδα και τη μείωση των εισαγωγών από τρίτες χώρες,

ε) την βελτίωση του περιβάλλοντος, μέσω της καλλιέργειας των οσπρίων, λόγω της μείωσης της αζωτούχου λίπανσης και του εμπλουτισμού του εδάφους σε άζωτο.

10. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας

Η Κορινθιακή σταφίδα είναι μια από τις πιο παραδοσιακές εμπορευματικές καλλιέργειες της Ελληνικής γεωργίας, συστατικό στοιχείο της ταυτότητας και της ιστορίας περιοχών της χώρας, όπως η Βόρεια και Δυτική Πελοπόννησος και η Ζάκυνθος. Το προϊόν αυτό έχει κατοχυρωθεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) σε δύο περιπτώσεις («Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα ΠΟΠ» και «Σταφίδα Ζακύνθου ΠΟΠ») και ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) σε μία άλλη περίπτωση («Σταφίδα Ηλείας ΠΓΕ»).

Η παραγωγή της Ελλάδας για αρκετά χρόνια αντιπροσώπευε το 80% της παγκόσμιας παραγωγής. Το προϊόν αυτό χαρακτηρίζεται από τεράστια θρεπτική αξία, εξαιτίας της υψηλής περιεκτικότητάς του σε αντιοξειδωτικά και πολυφαινολικά συστατικά και θα μπορούσε να προωθηθεί ως Ελληνική «υπερτροφή». Στόχος επομένως της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι η υποστήριξη και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας

και ποιοτικής παραγωγής του προϊόντος, η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του κλάδου και της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επιπρόσθετος στόχος είναι η κοινωνική βιωσιμότητα (social sustainability) των περιοχών στις οποίες καλλιεργείται, οι οποίες είναι κυρίως ορεινές, λοφώδεις και δυσπρόσιτες περιοχές, όπου το βαθύ και πυκνό ριζικό σύστημα των αμπελιών προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση. Σε αυτά τα εδάφη, η σταφίδα δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη καλλιέργεια.

11. Συνδεδεμένη Ενίσχυση μήλων

Η ενίσχυση αυτή στοχεύει στη διατήρηση και προβολή της ιδιαίτερης ποιοτικής ταυτότητας του προϊόντος, αφού σε τέσσερις περιπτώσεις η ιδιαίτερη αυτή ταυτότητα έχει κατοχυρωθεί επίσημα μέσω πιστοποίησης: «Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», «Μήλα Ντελίσιους Πυλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ». Η συνολική έκταση των εν λόγω πιστοποιημένων ποικιλιών ανέρχεται σε 11.500 στρέμματα.

Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση στοχεύει επίσης στη βελτίωση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability), καθώς ένα πολύ σημαντικό τμήμα της καλλιέργειας των μήλων πραγματοποιείται σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα. Ειδικότερα, σε τέτοιες περιοχές βρίσκεται το 64% των εκτάσεων με μηλιές και το 69% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν μηλιές (ΟΣΔΕ, 2019).

Όμως, οι εκμεταλλεύσεις που παράγουν μήλα εμφανίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), καθώς οι παραγωγικές δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής του προϊόντος (βλ. ενότητα 7), ενώ το υψηλό κόστος παραγωγής σε συνδυασμό με την συνέχιση εμφάνισης του φαινομένου της μικροκαρπίας, την κλιματική αλλαγή και την έξαρση ασθενειών, έχουν αποτέλεσμα την συνεχή και σταδιακή συμπίεση του εισοδήματος των παραγωγών, με πιθανό κίνδυνο την εγκατάλειψη των καλλιεργειών και τη μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις θα χορηγούνται με την μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά εκτάριο ή ζώο, μόνο για τις επιλέξιμες εκτάσεις, σε ενεργούς γεωργούς.

Κατά τον καθορισμό αυτών των παρεμβάσεων, λαμβάνεται υπόψη ο πιθανός αντίκτυπός τους στη διεθνή αγορά (Αιτιολογική Έκθεση Κανονισμού 2021/2115, σημείο 32).

Οι λεπτομερείς όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των συνδεδεμένων ενισχύσεων θα περιγραφούν σε σχετικές Υπουργικές αποφάσεις.

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σίτου

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης σκληρού σίτου είναι οι ενεργοί γεωργοί, που καλλιεργούν σκληρό σιτάρι σε επιλέξιμες εκτάσεις υπό τις εξής προϋποθέσεις:

1. Να χρησιμοποιούν πιστοποιημένο σπόρο σποράς που αποδεικνύεται με την προσκόμιση της ετικέτας και του πρωτότυπου τιμολογίου πώλησης.
2. Ως ελάχιστη ποσότητα πιστοποιημένων σπόρων σποράς για το σκληρό σιτάρι καθορίζονται τα 180 κιλά ανά εκτάριο.

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σίτου

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης μαλακού σίτου είναι οι γεωργοί, που καλλιεργούν μαλακό σιτάρι σε επιλέξιμες εκτάσεις υπό τις εξής προϋποθέσεις:

1. Να χρησιμοποιούν πιστοποιημένο σπόρο σποράς που αποδεικνύεται με την προσκόμιση της ετικέτας και του πρωτότυπου τιμολογίου πώλησης.
2. Ως ελάχιστη ποσότητα πιστοποιημένων σπόρων σποράς για το μαλακό σιτάρι καθορίζονται τα 180 κιλά ανά εκτάριο.

3. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης κριθαριού είναι οι ενεργοί γεωργοί, που καλλιεργούν κριθάρι σε επιλέξιμες εκτάσεις υπό τις εξής προϋποθέσεις:

1. Να χρησιμοποιούν πιστοποιημένο σπόρο σποράς που αποδεικνύεται με την προσκόμιση της ετικέτας και του πρωτότυπου τιμολογίου πώλησης.

2. Ως ελάχιστη ποσότητα πιστοποιημένων σπόρων σποράς για το κριθάρι καθορίζονται τα 180 κιλά ανά εκτάριο.

4. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι οι ενεργοί γεωργοί οι οποίοι:

- Χρησιμοποιούν τουλάχιστον 25 κιλά σπόρου αραβοσίτου ανά εκτάριο, για τον οποίο πρέπει να προσκομίζουν αντίστοιχο τιμολόγιο αγοράς
- Καλλιεργούν αραβόσιτο σε επιλέξιμες εκτάσεις. Οι επιλέξιμες αυτές εκτάσεις πρέπει να βρίσκονται σε περιοχές με υδατικά συστήματα των οποίων τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση από ποσοτικής και ποιοτικής πλευράς.
- Παραδίδουν κατ' ελάχιστον 9 τόνους προϊόν ανά εκτάριο

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ενίσχυσης είναι η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης του προϊόντος σε μεταποιητική μονάδα, κτηνοτρόφο ή έμπορο του προϊόντος. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι διατηρούν παράλληλα κτηνοτροφική εκμετάλλευση, δεν απαιτείται η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης για το μέρος της ζωοτροφής που προορίζεται για τα ζώα της εκμετάλλευσής τους, το οποίο θα υπολογίζεται σε συνάρτηση με τον αριθμό, το είδος και τις διατροφικές απαιτήσεις εκάστου ζώου σε καρπό αραβοσίτου. Οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση.

Επίσης, η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση θα χορηγηθεί υπό την προϋπόθεση ότι, εκτός από την συμβατότητα με την Οδηγία-πλαίσιο για τα νερά, θα τηρηθεί και η εθνική νομοθεσία σχετικά με την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων (βλ. παρακάτω ενότητα: Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC)).

5. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης ρυζιού είναι οι ενεργοί γεωργοί που καλλιεργούν ρύζι σε επιλέξιμες εκτάσεις, υπό τον όρο ότι παραδίδουν προϊόν σε εμπόρους δημητριακών, ορυζόμυλους, ομάδες/οργανώσεις παραγωγών και συνεταιρισμούς αγροτών και υπό την προϋπόθεση να παραδίδουν κατ' ελάχιστο 4 τόνους προϊόντος ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης και να προσκομίζουν δελτίο αποστολής και τιμολόγιο αγοράς του προϊόντος.

6. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς Σπορά

1. Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης για την παραγωγή σπόρων προς σπορά είναι:

α) Ο καλλιεργητής/ενεργός γεωργός, ο οποίος συνάπτει σύμβαση καλλιέργειας για πολλαπλασιασμό πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά (συμβάσεις πολλαπλασιασμού σπόρων) με σποροπαραγωγική επιχείρηση. Ο καλλιεργητής διαθέτει την παραγωγή του στη συμβαλλόμενη σποροπαραγωγική επιχείρηση.

β) Η σποροπαραγωγική επιχείρηση, η οποία καλλιεργεί ή παράγει η ίδια τον πιστοποιημένο σπόρο προς σπορά σε ιδιόκτητες ή ενοικιαζόμενες εκτάσεις.

2. Οι δικαιούχοι προκειμένου να λάβουν την συνδεδεμένη ενίσχυση οφείλουν να καλλιεργούν σπόρους προς σπορά (κτηνοτροφικών ψυχανθών, οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση), των ειδών που θα αποτυπωθούν λεπτομερώς σε υπουργική απόφαση, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- α) Να χρησιμοποιούν προβασικό, βασικό, πιστοποιημένο και εμπορικό όπου προβλέπεται, σπόρο προς σπορά.
- β) Να μη χρησιμοποιούν σπόρους γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών.

7. Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι οι ενεργοί γεωργοί που πληρούν τους παρακάτω όρους επιλεξιμότητας:

1. Παραδίδουν βιομηχανική τομάτα από την 1η Ιουνίου έως και την 30η Νοεμβρίου κάθε έτους κατ' ελάχιστο 50 τόνους βιομηχανικής τομάτας ανά εκτάριο καλλιεργούμενης έκτασης.

2. Οι παραδόσεις στις μεταποιητικές επιχειρήσεις πραγματοποιούνται μέσω των παρακάτω φορέων για τους παραγωγούς μέλη τους:

α) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και Μορφές Συλλογικής Οργάνωσης όπως ορίζονται στο νόμο 4384/2016

β) Ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, σύμφωνα με τους καν. (ΕΚ) 1305/13 και 1308/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3. Γεωργοί οι οποίοι δεν είναι μέλη των ανωτέρω φορέων μπορούν να παραδίδουν:

- σε αυτούς ως συνεργαζόμενοι

- απευθείας στις μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η προσκόμιση πρωτότυπου τιμολογίου πώλησης ή αγοράς του προϊόντος.

4. Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση αγροτεμαχίου καθορίζεται σε 0,1 ha

Επίσης, η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση θα χορηγηθεί υπό την προϋπόθεση ότι, εκτός από την συμβατότητα με την Οδηγία-πλαίσιο για τα νερά, θα τηρηθεί και η εθνική νομοθεσία σχετικά με την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων (βλ. παρακάτω ενότητα: Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC)).

5. Έχουν εγκαταστήσει σύστημα στάγδην άρδευσης.

8. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι οι ενεργοί γεωργοί που πληρούν τα εξής:

1. Παραδίδουν για χυμοποίηση από 1η Ιανουαρίου έως και 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους κατ' ελάχιστο 7 τόνους πορτοκάλια ανά εκτάριο καλλιεργούμενης έκτασης.

2. Οι παραδόσεις στις μεταποιητικές επιχειρήσεις πραγματοποιούνται μέσω των παρακάτω φορέων για τους παραγωγούς μέλη τους:

α) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και Μορφές Συλλογικής Οργάνωσης όπως ορίζονται στο νόμο 4384/2016

β) Ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, σύμφωνα με τους καν. (ΕΚ) 1305/13 και 1308/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3. Γεωργοί οι οποίοι δεν είναι μέλη των ανωτέρω φορέων μπορούν να παραδίδουν:

- σε αυτούς ως συνεργαζόμενοι

- απευθείας στις μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η προσκόμιση πρωτότυπου τιμολογίου πώλησης ή αγοράς του προϊόντος.

4. Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση αγροτεμαχίου καθορίζεται σε 0,1 ha.

Επίσης, η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση θα χορηγηθεί υπό την προϋπόθεση ότι, εκτός από την συμβατότητα με την Οδηγία-πλαίσιο για τα νερά, θα τηρηθεί και η εθνική νομοθεσία σχετικά με την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων (βλ. παρακάτω ενότητα: Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC)).

9. Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι οι ενεργοί γεωργοί, που καλλιεργούν όσπρια που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (φακή, ρεβίθι, φασόλι, κουκί, λαθούρι) και θα αποτυπωθούν λεπτομερώς σε υπουργική απόφαση, σε επιλέξιμες εκτάσεις και πληρούν τους παρακάτω όρους επιλεξιμότητας:

1. Προσκομίζουν τιμολόγιο πώλησης ή αγοράς του προϊόντος.

2. Παραδίδουν ρεβύθια κατ' ελάχιστο 70 κιλά ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης.

3. Παραδίδουν φακές κατ' ελάχιστο 40 κιλά ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης.

4. Παραδίδουν φασόλια μέτρια και χονδρά κατ' ελάχιστο 100 κιλά ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης.

5. Παραδίδουν φασόλια γίγαντες και ελέφαντες κατ' ελάχιστο 150 κιλά ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης.

6. Η συγκομιδή πραγματοποιείται μόνο στην ωριμότητα ή κοντά στην ωριμότητα.

10. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας

Δικαιούχοι είναι μόνο οι ενεργοί γεωργοί που καλλιεργούν και παράγουν ξηρό προϊόν με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Αγροτεμάχια που βρίσκονται μόνο σε ζώνη παραδοσιακής καλλιέργειας: Περιφερειακές Ενότητες (Νομοί) Αχαΐας, Αργολίδας, Κορίνθου, Ηλείας, Μεσσηνίας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου.

2. Να παραδίδουν κατ' έτος τουλάχιστον 1,5 tn/ha στις εγκαταστάσεις μεταποίησης και να προσκομίζουν το σχετικό τιμολόγιο πώλησης ή αγοράς του προϊόντος.

3. Ελάχιστο μέγεθος αγροτεμαχίου 0,1 ha.

11. Συνδεδεμένη Ενίσχυση μήλων

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης για τα μήλα είναι οι ενεργοί γεωργοί που καλλιεργούν σε επιλέξιμες εκτάσεις των περιοχών πιστοποιημένης καλλιέργειας (δηλαδή των περιοχών στις οποίες καλλιεργούνται τα: «Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», τα «Μήλα Ντελίστους Πιλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», το «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και το «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ») και με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να παραδίδουν κατ' έτος τουλάχιστον 5 τόνους προϊόντος ανά εκτάριο καλλιεργούμενης έκτασης.
- Να προσκομίζουν τιμολόγιο πώλησης ή αγοράς του προϊόντος.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Για τις τρεις καλλιέργειες σιτηρών, δηλαδή **το σκληρό σιτάρι, τομαλακό σιτάρι και το κριθάρι** (οι οποίες είναι ξηρικές, δηλαδή χωρίς την χρήση νερού άρδευσης), όπου επιδιώκεται το σύνολο του χρησιμοποιούμενου σπόρου να είναι πιστοποιημένο, ο υπολογισμός της προτεινόμενης τιμής ενίσχυσης πραγματοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου του **μερικού προϋπολογισμού (partial budgeting)**. Επειδή η αλλαγή αυτή μεταβάλλει οριακά μόνο την εφαρμογή των εφαρμοζόμενων γεωργικών πρακτικών, όσον αφορά την χρήση πιστοποιημένου σπόρου χρησιμοποιείται η μέθοδος του μερικού προϋπολογισμού.

Ο μερικός προϋπολογισμός εξετάζει τις οικονομικές επιπτώσεις λόγω μικρών/οριακών μεταβολών του εφαρμοζόμενου παραγωγικού συστήματος, όπως στην εξεταζόμενη περίπτωση, όπου μετρώνται τα διαφορικά έσοδα (differential output) και οι διαφορικές δαπάνες (differential expenditure).

Δεν υπάρχουν διαφορικά έσοδα, αφού υπολογίζεται ότι άμεσα δεν θα υπάρξουν μεταβολές στα έσοδα. Αναμένεται βέβαια, ότι η βελτίωση της ποιότητας που θα φέρει η χρησιμοποίηση πιστοποιημένου σπόρου, θα συμβάλλει στην αύξηση της τιμής πώλησης των σιτηρών, αλλά αυτό απαιτεί κάποιο χρονικό διάστημα, ώστε τα ελληνικά σιτηρά να καθιερωθούν στην αγορά, ως προϊόντα βελτιωμένης ποιότητας. Συνεπώς υπολογίζονται μόνο οι διαφορικές δαπάνες, δηλαδή η διαφορά μεταξύ των δαπανών χρησιμοποίησης πιστοποιημένου ή μη σπόρου. Η ποσότητα του χρησιμοποιούμενου πιστοποιημένου σπόρου ανά εκτάριο, έναντι του απλού (μη πιστοποιημένου) είναι μικρότερη (διότι έχει καλύτερη βλαστικότητα), αλλά η τιμή αγοράς του είναι αντίστοιχα υψηλότερη του απλού σπόρου.

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού

Η ενίσχυση καταβάλλεται ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης που καλύπτεται με την αντίστοιχη καλλιέργεια, εφόσον η σπορά έχει γίνει με τουλάχιστον 18 Kgr/στρέμμα πιστοποιημένο σπόρο, δηλαδή επιδιώκεται το σύνολο του χρησιμοποιούμενου σπόρου να είναι πιστοποιημένο.

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 100 €/εκτάριο, δηλαδή 10€/στρέμμα.

Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)			226,85
Κατηγορίες Δαπανών (€)	A. Χωρίς πιστοποιημένο σπόρο	B. Με πιστοποιημένο σπόρο	Διαφορά A-B
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	998*	3.267**	-2.269
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	1,915	1,915	0

Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	924	924	0
Καύσιμα & Λιπαντικά	1.567	1.567	0
Εξοδα μετακίνησης	87	87	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	247	247	0
Νερό	177	177	0
1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	5.916	8.184	-2.269
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	917	917	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων & Εγγείων Βελτιώσεων	103	103	0
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	11	11	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2391	2391	0
Ασφάλιστρα	565	565	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2434	2434	0
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	358	358	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	168	168	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	6948	6948	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
3. Αποσβέσεις	2743	2743	0

ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔ ΟΤΗΣΗΣ			
4. Καταβαλλόμε νοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	15606	17875	-2269
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2269
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 998 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 226,85 στρέμματα

(**) 3267 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 226,85 στρέμματα

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **160.000 εκτάρια**, που αντιπροσωπεύουν το 64% της δηλούμενης έκτασης σκληρού σιταριού (Μέσος Όρος της περιόδου 2016-2020, στοιχεία του ΟΣΔΕ).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

100 €/εκτάριο * 160.000 εκτάρια = 16.000.000 €

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

16.000.000 €/έτος * 5 έτη = 80.000.000 €

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού

Η ενίσχυση καταβάλλεται ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης που καλύπτεται με την αντίστοιχη καλλιέργεια, εφόσον η σπορά έχει γίνει με τουλάχιστον 18 Kgr/στρέμμα πιστοποιημένο σπόρο.

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης είναι **100 €/εκτάριο** ή 10 €/στρέμμα.

Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)			246,45
Κατηγορίες Δαπανών (€)	Α. Χωρίς πιστοποιημέν ο σπόρο	Β. Με πιστοποιημέν ο σπόρο	Διαφορά Α-Β
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	1084*	3549**	-2465
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	2,425	2,425	0
Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	517	517	0

Καύσιμα & Λιπαντικά	1932	1932	0
Έξοδα μετακίνησης	134	134	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	0	0	0
Νερό	0	0	0
1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	6093	8557	-2465
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	1268	1268	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων & Εγγείων Βελτιώσεων	154	154	0
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	7	7	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2598	2598	0
Ασφάλιστρα	379	379	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2622	2622	0
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	258	258	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	0	0	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	7285	7285	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
3. Αποσβέσεις	2825	2825	0

ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔ ΟΤΗΣΗΣ			
4. Καταβαλλόμε νοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	16203	18667	-2465
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2465
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 1084 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 246,45 στρέμματα

(**) 3549 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 246,45 στρέμματα

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **58.240 εκτάρια**, που αντιπροσωπεύουν το 64% της δηλούμενης έκτασης μαλακού σιταριού (Μέσος Όρος της περιόδου 2016-2020, στοιχεία του ΟΣΔΕ).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι: 100 €/εκτάριο * 58.240 εκτάρια = 5.824.000 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

5.824.000 €/έτος * 5 έτη = 29.120.000 €

3. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού

Η ενίσχυση καταβάλλεται ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης που καλύπτεται με την αντίστοιχη καλλιέργεια, εφόσον η σπορά έχει γίνει με τουλάχιστον 18 Kgr/στρέμμα πιστοποιημένο σπόρο.

Η **προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης** είναι **100 €/εκτάριο** ή 10 €/στρέμμα.

Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)			261,87
Κατηγορίες Δαπανών (€)	Α. Χωρίς πιστοποιημέν ο σπόρο	Β. Με πιστοποιημέν ο σπόρο	Διαφορά Α-Β
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	1152	3771	-2619
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	2840	2840	0
Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	116	116	0
Κάυσιμα & Λιπαντικά	2197	2197	0

Εξοδα μετακίνησης	256	256	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	0	0	0
Νερό	0	0	0
1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	6561	9180	-2619
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	1521	1521	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων & Εγγείων Βελτιώσεων	0	0	0
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	0	0	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2853	2853	0
Ασφάλιστρα	798	798	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2467	2467	0
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	228	228	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	0	0	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	7866	7866	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
3. Αποσβέσεις	2781	2781	0
ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ			

4. Καταβαλλόμενοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	17208	19827	-2619
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2619
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 1152 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 261,87 στρέμματα

(**) 3771 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 261,87 στρέμματα

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **83.200 εκτάρια**, που αντιπροσωπεύουν το 64% της δηλούμενης έκτασης μαλακού σιταριού (Μέσος Όρος της περιόδου 2016-2020, στοιχεία του ΟΣΔΕ).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι: 100 €/εκτάριο * 83.200 εκτάρια = 8.320.000 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι: 8.320.000 €/έτος * 5 έτη = 41.600.000 €

4. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 550 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 55 € ανά στρέμμα)

Η τιμή αυτή προέκυψε από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης αραβοσίτου έκτασης 178 στρεμμάτων:

Εκμετάλλευση καλλιέργειας αραβοσίτου έκτασης 178 στρεμμάτων

Παραγωγή 1200 κιλά/στρέμμα*0,3 €/κιλό *178 στρέμματα)	
A. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (1200 κιλά/στρέμμα *0,3 €/κιλό*178 στρέμματα)	64.080
B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
Ενοίκιο εδάφους	9.790
Αμοιβή εργασίας	3.399
Τόκος μόνιμου κεφαλαίου	2.745
Αποσβέσεις	2.579
Συντήρηση	615
Ασφάλιστρα & τόκοι συντήρησης & ασφαλίστρων	72
Αναλώσιμα υλικά	45.431
Υπηρεσίες τρίτων	5.319
Ασφάλιστρα φυτείας	1.002
Τόκοι δαπανών κυκλοφοριακού κεφαλαίου	2.922
ΣΥΝΟΛΟ	73.873
ΔΙΑΦΟΡΑ Α-Β	-9.793
ΔΙΑΦΟΡΑ Α-Β /178 στρέμματα	-55,0

Συνδεδεμένη Αραβοσίτου ανά στρέμμα (σε €)	55
--	-----------

Πηγή: αντιπροσωπευτική εκμετάλλευση της βάσης δεδομένων Τμήματος Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών (AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development)

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **77.000 εκτάρια**, στην οποία δεν υπάρχει πρόβλημα επάρκειας ή ποιότητας νερού άρδευσης, όπως προέκυψε από λεπτομερείς υπολογισμούς σε επίπεδο υδατικών συστημάτων και αγροτεμαχίων.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

550 €/εκτάριο * 77.000 εκτάρια = 42.350.000 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

42.350.000 €/έτος * 5 έτη = 211.750.000 €.

5. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού

Η προτεινόμενη τιμή είναι **300 ευρώ/εκτάριο**, δηλ. 30 €/στρέμμα, η οποία προκύπτει από τα αναλυτικά δεδομένα αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης του ΔΙΓΕΛΠ/RICA για το έτος 2017.

Αντιπροσωπευτική Εκμετάλλευση Ρυζιού, ΔΙΓΕΛΠ/RICA, 2017

Χρησιμοπ. Γεωργ. Έκταση (ΧΓΕ) Στρ.	131,2
Ακαθάριστη αξία παραγωγής	34.772
Ενδιάμεση Κατανάλωση €	
Αμοιβές και κοινωνικές επιβαρύνσεις (wages and social security charges) €	225
Αμοιβές εργασίας τρίτων €	3.322
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού €	1.073
Κάυσιμα & Λιπαντικά €	3.412
Έξοδα αυτοκινήτου (Αναλογ. χρήσης) €	256
Σπόροι & Φυτάρια Αγορασθέντα €	2.050
Σπόροι & Φυτάρια Ιδιοχρησ/ντα €	0
Λιπάσματα & Βελτιώτικα εδάφους €	5.141
Προϊόντα Προστασίας Καλ/γειών €	4.374
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλ/γειών €	317
Απλή Συντήρ, Κτιρίων & Εγγ. Βελτ. €	239
Ηλεκτρική Ενέργεια €	0
Κάυσιμα Θέρμανσης €	0
Νερό €	2.627
Ασφάλειες €	1.127
Φόροι & Τέλη €	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες €	203
Ενοίκια πληρωθέντα €	7.141
Ασφάλειες Κτιρίων Εκμ/σης €	0
Εγγειοι Φόροι ευρώ	0
Τόκοι & Εγγ. Δαπ. Πληρωθ. (Σύνολο) €	0
Τόκοι Δανείων Εγγ. Κεφαλαίου €	0
Για Αγορά Εδαφών ευρώ	0
Τόκοι Δανείων Κεφ. Εκμ/σης & Χρέη €	0
Αποσβέσεις €	7.209
Εμφανείς Δαπάνες	38.715
Διαφορά Εμφανών Δαπανών από Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	-3.943

Συνδεδεμένη Ενίσχυση ανά στρέμμα (-3.943 € / 131,2 στρ. = -30 €/στρ.)	-30
--	------------

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **26.460 εκτάρια**, που αντιπροσωπεύουν τον μέσο όρο της επιλέξιμης έκτασης για την περίοδο 2018-2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι: 300 €/εκτάριο * 26.460 εκτάρια = 7.937.854 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

7.937.854 €/έτος * 5 έτη = 39.689.270 €.

6. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς Σπορά

Η ενίσχυση χορηγείται ανά εκτάριο, σε ετήσια βάση στους/στις δικαιούχους γεωργούς, που έχουν συνάψει σύμβαση καλλιέργειας για πολλαπλασιασμό πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά (συμβάσεις πολλαπλασιασμού σπόρων) με σποροπαραγωγική επιχείρηση. Επί πλέον, εκ μέρους της σποροπαραγωγικής επιχείρησης πρέπει να τεκμηριώνεται η παράδοση/πώληση του σπόρου προς σπορά προς πιστοποίηση, από τους δικαιούχους της συνδεδεμένης ενίσχυσης.

Επειδή στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται πολλά διαφορετικά είδη, παρουσιάζονται ενδεικτικά οι αναλυτικοί υπολογισμοί για δύο από τις καλλιέργειες αυτής της κατηγορίας.

Καλλιέργεια 25 στρεμμάτων βίκου για σποροπαραγωγή:

Παραγωγή σπόρου: μείωση 25% της στρεμματικής απόδοσης έναντι της κλασσικής καλλιέργειας	150 kgr/στρέμμα
Τιμή πώλησης: 30% ακριβότερο του συμβατικού	0,4 ευρώ/ kgr *1,3 = 0,52 ευρώ/ kgr
Ακαθάριστη αξία παραγωγής (€ ανά στρέμμα)	
Αξία πωλούμενου σπόρου	78
Εμφανείς δαπάνες (€ ανά στρέμμα)	
Λιπάσματα , καυσίμα	30
Θερισμός, αλωνισμός	16
Σπόρος (15 κιλα/στρεμμα)	21
Αποσβεσεις	32,2
Απομάκρυνση off-types	10
Φυτοπροστασια	5
Ζιζανιοκτονία	6
Αποξήρανση φυτών	6
Καθαρισμός σπόρων	6
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	132,2
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	-54,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Φασόλια για σποροπαραγωγή (40 στρέμματα):

Παραγωγή σπόρου: μείωση 25% της στρεμματικής απόδοσης έναντι της κλασσικής καλλιέργειας	150 kgr/ στρέμμα
Τιμή πώλησης: 30% υψηλότερη του συμβατικού σπόρου	1,3 ευρώ/ kgr * 1,3 = 1,69 ευρώ/ kgr
Ακαθάριστη αξία παραγωγής (€ ανά στρέμμα)	
Αξία πωλούμενου σπόρου	253,5
Δαπάνες (€/στρέμμα)	
Ενοίκιο εδάφους	85
Σπόρος (15 κιλά/στρέμμα)	30
Φυτοφάρμακα/ζιζανιοκτόνα	30
Λιπάσματα	15
Ανθρώπινη εργασία (σκαλίσματα)	10
Ποτίσματα (ρεύμα πομόνας)	20
Συγκομιδή	50
Όργανο (ξένο μηχάνημα)	15
Σπαρτική κι σκαλιστήρι	10
Αρδευτικό	14
Απόσβεσης γεώτρηση/πομόνας	9,5
Απομάκρυνση off-types	10
Αποξήρανση φυτών	6
Καθαρισμός σπόρων	6
Σύνολο δαπάνης	310,5
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
	-57

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Ρεβύθια για σποροπαραγωγή (40 στρέμματα)

Αξία πωλήσεων	
Παραγωγή σπόρου: μείωση 20% της στρεμματικής απόδοσης έναντι της κλασσικής καλλιέργειας	200 kgr/στρέμμα * 0,8 = 160 kgr/στρέμμα
Τιμή πώλησης: 40% υψηλότερη του συμβατικού σπόρου	0,9 €/ kgr * 1,4 = 1,26 €/kgr
Συνολική αξία πωλήσεων (€/στρέμμα)	201,6
Δαπάνες/στρέμμα	
Είδος δαπάνης	€/στρέμμα
Ενοίκιο εδάφους	70
Σπόρος (15 κιλά/στρέμμα)	40
Φυτοφάρμακα/ζιζανιοκτόνα	25
Λιπάσματα	20

Ανθρώπινη εργασία (σκαλίσματα)	10
Ποτίσματα (ρεύμα πομόνας)	5
Συγκομιδή	15
Οργωμα (ξενο μηχάνημα)	15
Σπαρτική	5
Αποσβέσεις αρδευτικού	14
Αποσβεση γεώτρηση/πομόνας	9,5
Απομάκρυνση off-types	8
Αποξήρανση φυτών	6
Καθαρισμός σπόρων	6
Σύνολο δαπάνης	248,5
Διαφορά δαπανών από έσοδα (€/στρέμμα)	-47

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Όπως προαναφέρθηκε, στην κατηγορία αυτή υπάρχουν και αρκετά άλλα είδη καλλιεργειών, που παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές ως προς τα στοιχεία των εσόδων και των δαπανών τους. Έτσι, η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης είναι 47 € ανά στρέμμα, δηλ. 470 € ανά εκτάριο.

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 470 €/εκτάριο.

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **9.500 εκτάρια**, που προκύπτει από στρογγυλοποίηση του μέσου όρου των επιλέξιμων εκτάσεων της περιόδου 2016-2020 (9.418 εκτάρια) (ΟΣΔΕ).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

$470 \text{ €/εκτάριο} \times 9.500 \text{ εκτάρια} = 4.465.000 \text{ €}$ για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

$4.465.000 \text{ €/έτος} \times 5 \text{ έτη} = 22.325.000 \text{ €}$.

7. Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 512 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 51,2 € ανά στρέμμα)

Η τιμή αυτή προέκυψε από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης βιομηχανικής τομάτας, έκτασης 60 στρεμμάτων:

Καλλιέργεια 60 στρεμμάτων ποτιστικής βιομηχανικής τομάτας
A. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (8500 κιλά/στρέμμα * 0,09 €/κιλό * 60 στρέμματα)
B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Ενοίκιο εδάφους
Αμοιβή εργασίας
Τόκος μόνιμου κεφαλαίου
Αποσβέσεις
Συντήρηση
Ασφάλιστρα & τόκοι συντήρησης & ασφαλίσεων
Αναλώσιμα υλικά
Υπηρεσίες τρίτων
Ασφάλιστρα φυτείας

Τόκοι δαπανών κυκλοφοριακού κεφαλαίου	
ΣΥΝΟΛΟ	
Διαφορά Α-Β	
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (Διαφορά Α-Β /60 στρ.) (€ ανά στρέμμα)	
<p>Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development</p> <p>Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα 4.363 εκτάρια, που προκύπτει ως μέσος όρος των επιλέξιμων εκτάσεων των ετών 2018, 2019 και 2020.</p> <p>Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:</p> $512 \text{ €/εκτάριο} * 4.363 \text{ εκτάρια} = 2.233.856 \text{ € για κάθε έτος}$ <p>και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:</p> $2.233.856 \text{ €/έτος} * 5 \text{ έτη} = 11.169.280 \text{ €}.$	
<p>8. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης</p> <p>Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 407 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 40,7 € ανά στρέμμα)</p> <p>Η τιμή αυτή προέκυψε από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης πορτοκαλιών έκτασης 60 στρεμμάτων:</p>	
Τυπική εκμετάλλευση 60 στρεμμάτων (42 δένδρα/στρέμμα)	
Παραγωγή: (2800 κιλά/στρέμμα * 0,225 €/κιλό) + 700 κιλά/στρέμμα για χυμοποίηση	
Α. Ακαθάριστη αξία παραγωγής πωλούμενου πορτοκαλιού	37.800,0
Β. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	3.300,0
Αμοιβή εργασίας	6.667,8
Αποσβέσεις	10.004,3
Τόκοι παγίου κεφαλαίου	6.816,4
Συντήρηση	1.514,7
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	605,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίσεων	84,8
Αναλώσιμα υλικά	8.950,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	1.440,0
Υπηρεσίες τρίτων	300,0
Γενικές δαπάνες	100,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	458,6
ΣΥΝΟΛΟ	40.242,5
Διαφορά Α-Β	-2.442,5
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (€/στρέμμα)	40,7
<p>Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development</p> <p>Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα 8.780 εκτάρια, που προκύπτει ως μέσος όρος των επιλέξιμων εκτάσεων των ετών 2018, 2019 και 2020.</p> <p>Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:</p> $407 \text{ €/εκτάριο} * 8.780 \text{ εκτάρια} = 3.573.460 \text{ € για κάθε έτος}$ <p>και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:</p> $3.573.460 \text{ €/έτος} * 5 \text{ έτη} = 17.867.300 \text{ €}.$	

9. Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Η προτεινόμενη τιμή είναι **285 ευρώ/εκτάριο**, δηλ. 28,5 €/στρέμμα, η οποία έχει υπολογισθεί για δύο αντιπροσωπευτικά προϊόντα αυτής της κατηγορίας, τα φασόλια και τα ρεβύθια. Οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τα αναλυτικά δεδομένα αντιπροσωπευτικής γεωργικής εκμετάλλευσης από τα Φάρσαλα (Θεσσαλία), για καλλιέργεια 40 στρεμμάτων από κάθε μία καλλιέργεια και αναφέρονται στο έτος 2021.

	Φασόλια (καλλιέργεια 40 στρεμμάτων)	Ρεβύθια (καλλιέργεια 40 στρεμμάτων)
Έσοδα (€/στρέμμα)		
Παραγωγή (κιλά/στρέμμα)	200	200
Τιμή πώλησης (€/κιλό)	1,3	1,0
Συνολική αξία πωλήσεων	260	200
Δαπάνες (€/στρέμμα)		
Ενοίκιο εδάφους	85	70
Σπόρος	30	40
Φυτοφάρμακα/ζιζανιοκτόνα	30	25
Λιπάσματα	15	20
Ανθρώπινη εργασία (σκαλίσματα)	10	10
Ποτίσματα (ρεύμα πομόνας)	20	5
Συγκομιδή	50	15
Όργωμα (ξένο μηχάνημα)	15	15
Σπαρτική και σκαλιστήρι	10	5
Απόσβεση αρδευτικού	14	14
Απόσβεση γεώτρησης/πομόνας	9,5	9,5
Σύνολο Δαπανών	288,5	228,5
Διαφορά Δαπανών από Έσοδα (€/στρέμμα)	-28,5	-28,5

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **29.365 εκτάρια**, που προκύπτει ως μέσος όρος των επιλέξιμων εκτάσεων των ετών 2018, 2019 και 2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

$285 \text{ €/εκτάριο} \times 29.365 \text{ εκτάρια} = 8.369.025 \text{ €}$ για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

$8.369.025 \text{ €/έτος} \times 5 \text{ έτη} = 41.845.125 \text{ €}$.

10. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 348 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 34,8 € ανά στρέμμα)

Η τιμή αυτή προέκυψε από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης Κορινθιακής σταφίδας, έκτασης 20 στρεμμάτων:

Εκμετάλλευση Κορινθιακής Σταφίδας 20 στρεμμάτων (30 πρέμνα/στρέμμα)

Παραγωγή (480 κιλά/στρέμμα * τιμή πώλησης 1,5 €/κιλό)	
A. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	14.400,00
B. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	800,0
Αμοιβή εργασίας	4.968,0
Αποσβέσεις	2.797,7

Τόκοι παγίου κεφαλαίου	4.484,5
Συντήρηση	7,3
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	3,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίσεων	0,4
Αναλώσιμα υλικά	1.565,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	300,0
Υπηρεσίες τρίτων	50,0
Γενικές δαπάνες	50,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	68,8
ΣΥΝΟΛΟ	15.095,6
Διαφορά Α-Β	-695,6
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (Διαφορά Α-Β/20 στρ.) (€/στρ.)	34,8

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **10.111 εκτάρια**, που προκύπτει ως μέσος όρος των επιλέξιμων εκτάσεων των ετών 2018, 2019 και 2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

348 €/εκτάριο * 10.111 εκτάρια = 3.518.628 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

3.518.628 €/έτος * 5 έτη = 17.593.140 €.

11. Συνδεδεμένη Ενίσχυση μήλων

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 472 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 47,2 € ανά στρέμμα)

Η τιμή αυτή προέκυψε από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης μήλων, έκτασης 35 στρεμμάτων:

Εκμετάλλευση με μηλιές, 35 στρέμματα (25 δένδρα/στρέμμα)	
Παραγωγή (3560 κιλά/στρέμμα * τιμή πώλησης 0,35 €/κιλό)	
Α. Ακαθάριστη αξία παραγωγής μηλιάς	43.610,0
Β. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	2.450,0
Αμοιβή εργασίας	8.939,8
Αποσβέσεις	7.630,2
Τόκοι παγίου κεφαλαίου	6.534,6
Συντήρηση	1.420,9
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	442,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίσεων	74,5
Αναλώσιμα υλικά	12.950,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	2.520,0
Υπηρεσίες τρίτων	1.515,0
Γενικές δαπάνες	100,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	683,4
ΣΥΝΟΛΟ	45.261,3

Διαφορά A-B	-1.651,3
Συνδεδεμένη Ενίσχυση [Διαφορά A-B / 35 στρ.] (€/στρέμμα)	47,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **1.150 εκτάρια**. Αυτή είναι η έκταση των τεσσάρων πιστοποιημένων ποικιλιών («Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», «Μήλα Ντελίσσιους Πιλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ») σύμφωνα με τον Οργανισμό ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

472 €/εκτάριο * 1.150 εκτάρια = 542.800 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

542.800 €/έτος * 5 έτη = 2.714.000 €.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Αιτιολόγηση της/των δυσκολίας/-ών που αντιμετωπίζει/-ούν ο/οι στοχευόμενος/-οι τομέας/-είς / η/οι παραγωγή/-ές ή ο/οι τύπος/-οι γεωργίας.

Όπως έχει αναλυτικά εκτεθεί στην SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1, οι προτεινόμενοι κλάδοι για την παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, αντιμετωπίζουν σειρά προβλημάτων και δυσκολιών, μεταξύ άλλων:

1. Σκληρό Σιτάρι

2. Μαλακό Σιτάρι

3. Κριθάρι

Οι τρεις αυτοί πολλαπλά σημαντικοί κλάδοι της Ελληνικής γεωργίας, αντιμετωπίζουν τα τελευταία χρόνια σημαντικά προβλήματα, καθώς, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με σκληρό σιτάρι παρουσίασαν μια πτώση κατά 35% μεταξύ 2011 και 2019, από 381.594 εκτάρια σε 246.255 εκτάρια (ΟΣΔΕ), ενώ η παραγόμενη ποσότητά του μειώθηκε κατά 48%, από 1.468.260 τόνους σε 767.960 τόνους (Eurostat).

Το ίδιο χρονικό διάστημα, σημαντικές μειώσεις καταγράφηκαν και στο μαλακό σιτάρι: οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις μειώθηκαν κατά 34%, από 135.829 εκτάρια σε 89.895 εκτάρια (ΟΣΔΕ) και η παραγόμενη ποσότητα μειώθηκε κατά 36%, από 463.550 τόνους σε 298.540 τόνους (Eurostat).

Σε ό,τι αφορά το κριθάρι, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις, μειώθηκαν μεταξύ 2017 και 2019 κατά 21%, από 163.650 εκτάρια, σε 128.509 εκτάρια (ΟΣΔΕ). Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι η μείωση αυτή συνέβη κυρίως στις ορεινές περιοχές και τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (-44% και -14%, αντίστοιχα), ενώ στις υπόλοιπες περιοχές η μείωση ήταν πολύ χαμηλότερη (-9%) (ΟΣΔΕ). Το ίδιο χρονικό διάστημα σημειώθηκε επίσης μείωση εκμεταλλεύσεων κατά 24%, από 71.577 σε 54.098, κυρίως στις ορεινές περιοχές (-40%), ενώ στις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα και στις υπόλοιπες περιοχές η μείωση ήταν 18% (ΟΣΔΕ).

Βασικός λόγος για την εξέλιξη αυτή είναι το πολύ χαμηλό επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που εξειδικεύονται στα δημητριακά, οι οποίες επιτυγχάνουν πολύ χαμηλό γεωργικό οικογενειακό εισόδημα, το οποίο ανέρχεται σε 5.784 € ανά εκμετάλλευση, έναντι 10.962 της μέσης εκμετάλλευσης της χώρας και 18.742 της μέσης εκμετάλλευσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (FADN, μ.ο. 2015-2017).

Επομένως, απαιτείται η αναστροφή της τάσης μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τριών αυτών κλάδων.

Σημειώνεται ότι για την περίοδο 2018-2021, κατά μέσο όρο, από τις συνολικές εισαγωγές κριθαριού (102.330 τόνοι) ένα σημαντικό ποσοστό (21,2%) προέρχεται από τρίτες χώρες, δηλ. χώρες εκτός Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας και της Ρωσίας (https://datam.jrc.ec.europa.eu/datam/mashup/PROD_TRADE_USE/index.html).

Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι στοιχεία σχετικά με τις εισοδηματικές επιδόσεις της καλλιέργειας κριθαριού, σε επίπεδο χώρας, δεν υπάρχουν. Κατά προσέγγιση μόνο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία του ΔΙΓΕΛΠ (FADN) για την παραγωγική εξειδίκευση (Farming Type) «Σιτηρά, ελαιούχοι και πρωτεϊνούχοι σπόροι», στον οποίο ανήκει το κριθάρι και όλα τα δημητριακά. Όπως είναι γνωστό, στις παραγωγικές εξειδικεύσεις του ΔΙΓΕΛΠ, τα δεδομένα (εσόδων, δαπανών, κ.λ.π.) δεν αναφέρονται σε επίπεδο

καλλιέργειας ή κλάδου παραγωγής αλλά σε επίπεδο εκμετάλλευσης, και όλες σχεδόν οι εκμεταλλεύσεις περιλαμβάνουν περισσότερους του ενός κλάδους παραγωγής. Γι' αυτό και στους υπολογισμούς της ενότητας 7, χρησιμοποιείται η μέθοδος του μερικού προϋπολογισμού (partial budgeting), ώστε να μπορούν να υπολογιστούν βασικά μεγέθη σε επίπεδο καλλιέργειας.

4. Αραβόσιτος

Κατά την διάρκεια της περιόδου 2011-2019, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις της καλλιέργειας αραβόσιτου μειώθηκαν κατά 51%, από 173.556 εκτάρια σε 85.711 εκτάρια (ΟΣΔΕ), ενώ παράλληλα εμφανίζεται μείωση της παραγωγής του προϊόντος από 2,3 εκατ. τόνους σε 1,2 εκατ. τόνους, μία μείωση της τάξης του 48% (Eurostat). Επίσης, η παραγωγική εξειδίκευση (Τεχνικοοικονομικός Προσανατολισμός / Farming Type) των δημητριακών, στην οποία ανήκει και ο αραβόσιτος, παρουσιάζει πολύ χαμηλό μέσο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα ανά εκμετάλλευση, όπως έχει τεκμηριωθεί στην SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1.

Σημειώνεται ότι το 2021, η Ελλάδα εισήγαγε από την Ρωσία, την Ουκρανία, την Μολδαβία και την Σερβία 214.622 τόνους καλαμποκιού, που αντιστοιχούν στο 32% των συνολικών εισαγωγών του προϊόντος αυτού. Εκτός του πολύ χαμηλού Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος που επιτυγχάνουν, οι εκμεταλλεύσεις που καλλιεργούν αραβόσιτο, αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), αφού, από τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην ενότητα 7, η ακαθάριστη αξία παραγωγής δεν καλύπτει το σύνολο των παραγωγικών δαπανών τους. Τα προβλήματα αυτά συνέβαλαν καθοριστικά στην μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και των παραγόμενων ποσοτήτων αραβόσιτου την περίοδο 2011-2019.

5. Ρύζι

Κατά την χρονική περίοδο 2011-2019, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις του ρυζιού μειώθηκαν κατά 19%, από 32.469 εκτάρια σε 26.408 εκτάρια (ΟΣΔΕ), ενώ η παραγόμενη ποσότητα μειώθηκε κατά 15%, από 263.200 τόνους σε 222.690 τόνους (Eurostat).

Επίσης, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που παράγουν ρύζι αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), καθώς οι εμφανείς δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής κατά 300 € ανά εκτάριο (βλ. ενότητα 7).

6. Σπόροι για σπορά

Σύμφωνα με το άρθρο 32(2) του Κανονισμού 2021/2115: «Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αποδείξουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σε σχέση με τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες».

Επίσης, σύμφωνα με το “5.1.5 Tool for Coupled Income Support (CIS), November 2021: “MS do not need to demonstrate the difficulty(ies) for protein crops and legumes, as these productions are recognized EU-wide as being de facto in difficulty.” (p. 5)

7. Βιομηχανική τομάτα

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2019, τόσο οι εκτάσεις, όσο και η παραγωγή της **βιομηχανικής τομάτας** παρουσίασαν έντονα πτωτικές τάσεις. Ειδικότερα, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις μειώθηκαν από τα 71,9 χιλ. στρέμματα σε 44,1 χιλ. στρ., ενώ η παραγωγή από 526,9 χιλ. τόνους σε 303,2 χιλ. τόνους (SWOT Ανάλυση Ειδικού Στόχου 2). Η μεγάλη μείωση της παραγωγής οδηγεί σε έλλειψη πρώτης ύλης για τη μεταποιητική βιομηχανία, η οποία δεν καλύπτει τη δυναμικότητά της. Κάποιες βιομηχανίες αναγκάστηκαν να πάψουν τη λειτουργία τους. Την τελευταία εικοσαετία, ενώ λειτούργησαν στη χώρα μας περισσότερες από 20 μεταποιητικές μονάδες βιομηχανικής τομάτας με συνολική δυναμικότητα μεγαλύτερη από 1 εκατομμύριο τόνους πρώτης ύλης, σήμερα, λειτουργούν 4-5 μεταποιητικές μονάδες στο 70% περίπου της απόδοσής τους. Επιπλέον, το προϊόν δέχεται έντονες πιέσεις στη διεθνή αγορά από προϊόντα τομάτας προέλευσης Κίνας.

8. Πορτοκάλια χυμοποίησης

Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που παράγουν το προϊόν αυτό αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας, αφού, όπως εκτίθεται αναλυτικά στην ενότητα 7, η ακαθάριστη αξία παραγωγής υπολείπεται σημαντικά των παραγωγικών δαπανών του προϊόντος. Επιπλέον,

Εκτός από το χαμηλό γεωργικό εισόδημα και τα προαναφερθέντα προβλήματα βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν πορτοκάλια, σημειώνεται ότι η ποσότητα των πορτοκαλιών που

οδηγούνται τα τελευταία χρόνια για χυμοποίηση έχει μειωθεί αισθητά, αφενός, λόγω της χαμηλής τιμής και αφετέρου, λόγω των φθηνών εισαγωγών από τρίτες χώρες.

Κατά την χρονική περίοδο 2011-2019, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με πορτοκαλιές μειώθηκαν κατά 13,1%, από 36.380 εκτάρια σε 31.600 εκτάρια (Eurostat).

Επίσης, κατά μέσο όρο, το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα των εκμεταλλεύσεων με εξειδίκευση στα οπωροφόρα δένδρα στην Ελλάδα είναι από τα χαμηλότερα σε σύγκριση με τον μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (9.447 €, έναντι 20.885 €), καθώς και σε σύγκριση με τον μέσο όρο όλων των παραγωγικών εξειδικεύσεων της Ελληνικής γεωργίας (9.447 €, έναντι 10.962 €), (FADN, μ.ο. 2015-2017).

Επιπλέον, λόγω και της κλιματικής αλλαγής, παρατηρείται τα τελευταία χρόνια έξαρση ασθενειών σε πορτοκαλιές, όπως για παράδειγμα ο «διαλευρώδης» στην Ηλεία, που οδηγεί σε χειροτέρευση της εμφάνισης του προϊόντος και την πώλησή του για χυμοποίηση, σε υπερβολικά χαμηλές τιμές.

9. Όσπρια που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Τα **όσπρια που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση** ανήκουν στην κατηγορία των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών και όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 32(2) του Κανονισμού 2021/2115: «Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αποδείξουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σε σχέση με τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες».

Επίσης, σύμφωνα με το “5.1.5 Tool for Coupled Income Support (CIS), November 2021: “MS do not need to demonstrate the difficulty(ies) for protein crops and legumes, as these productions are recognized EU-wide as being de facto in difficulty.” (p. 5)

10. Κορινθιακή Σταφίδα

Η ιστορική καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα (όπως οι χαμηλές τιμές παραγωγού και δυσκολίες στις εξαγωγές), ενώ, όπως προκύπτει από στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, από το 2011 μέχρι το 2018 οι μεν καλλιεργούμενες εκτάσεις της μειώθηκαν κατά 16% (από 17.148 εκτάρια σε 14.473 εκτάρια) η δε παραγωγή μειώθηκε κατά 46% (από 83.383 τόνους σε 45.066 τόνους).

Στις καλλιεργητικές περιοχές έχει δημιουργηθεί επαρκής υποδομή για την καλλιέργεια και την επεξεργασία του προϊόντος. Σε περίπτωση περαιτέρω μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων αυτές οι υποδομές θα εγκαταλειφθούν.

11. Μήλα

Από το 2011 μέχρι το 2019, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με μηλιές παρουσίασαν μια σημαντική μείωση κατά 21%, από 13.480 εκτάρια σε 10.640 εκτάρια (Eurostat). Η μείωση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς ένα πολύ σημαντικό τμήμα της καλλιέργειας των **μήλων** πραγματοποιείται σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα. Ειδικότερα, σε τέτοιες περιοχές βρίσκεται το 64% των εκτάσεων με μηλιές και το 69% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν μηλιές.

Το υψηλό κόστος παραγωγής των μήλων (οι παραγωγικές δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής του προϊόντος, βλ. ενότητα 7) σε συνδυασμό την συνέχιση εμφάνισης του φαινομένου της μικροκαρπίας έχουν ως αποτέλεσμα τη συνεχή και σταδιακή συμπίεση του εισοδήματος των παραγωγών, με όλες τις συνακόλουθες αρνητικές συνέπειες. Η σταδιακή αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών και κυρίως η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας, έχει ως αποτέλεσμα, αφενός τη συχνή ζημίωση της παραγωγής από καιρικά φαινόμενα, όπως χαλάζι, αέρας, εγκαύματα επιφάνειας καρπών από έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες το καλοκαίρι και αφετέρου την απώλεια παραγωγής, λόγω έξαρσης εχθρών της καλλιέργειας όπως η περίπτωση της Μύγας Μεσογείου. Επίσης, πρόβλημα είναι οι χαμηλές τιμές των προϊόντων λόγω της κρίσης, με αποτέλεσμα τα προϊόντα να μην λαμβάνουν την αξία που θα έπρεπε.

Ποιος είναι ο στόχος της παρέμβασης όσον αφορά τον/τους στοχευόμενο/-ους τομέα/-είς / την/τις παραγωγή/-ές ή τον/τους τύπο/-ους γεωργίας;

- ☒ προς βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- ☒ για τη βελτίωση της ποιότητας
- ☒ προς βελτίωση της βιωσιμότητας

Πώς θα αντιμετωπίσει η παρέμβαση την/τις προσδιορισθείσα/-ες δυσκολία/-ες με βάση αυτόν τον στόχο (π.χ. επεξήγηση σχετικά με τη στόχευση);

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού

3. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις στους τρεις αυτούς κλάδους στοχεύουν:

α) στην σταθεροποίηση και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, β) στην βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που παράγουν τα προϊόντα αυτά και της ανταγωνιστικότητας των κλάδων, γ) στην εξασφάλιση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) για τα αντίστοιχα προϊόντα, δ) στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας της ζυθοποιίας, καθώς το 15% της παραγωγής του κριθαριού κατευθύνεται στη βυνοποίηση, ε) στην αντιστροφή της τάσης εγκατάλειψης γεωργικών εκτάσεων σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα και συνακόλουθα στη ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στις περιοχές αυτές και στ) στην μείωση των εισαγωγών μαλακού σιταριού και κριθαριού από τρίτες χώρες, όπως η Ουκρανία, η Ρωσία και η Μολδαβία.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν κυρίως με την χρήση πιστοποιημένου σπόρου σποράς στις τρεις αυτές καλλιέργειες. Η χρήση πιστοποιημένου σπόρου διασφαλίζει αφενός υψηλή φυτρωτική ικανότητα, χαρακτηριστικά που προσδίδουν στα φυτά των σιτηρών μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα έναντι της ανάπτυξης ζιζανίων, αφετέρου ο σπόρος αυτός είναι ελεγμένος και πιστοποιημένος από άποψη φυτοϋγείας, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων (μυκητοκτόνων). Έτσι, η ενίσχυση θα συμβάλει στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability) των εν λόγω καλλιεργειών. Ο περιορισμός της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων συνεπάγεται και μείωση των παραγωγικών δαπανών, συνεπώς αναμένεται και μείωση του κόστους παραγωγής. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα επιτευχθεί και η βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εν λόγω κλάδων. Επίσης, με την χρήση πιστοποιημένου σπόρου καθίσταται δυνατή η σταθεροποίηση και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και η ιχνηλασιμότητά τους, με αποτέλεσμα την ευκολότερη πρόσβαση σε αγορές προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ενδεχομένως να σημειωθεί και μια αύξηση στην τιμή πώλησης των προϊόντων, λόγω βελτίωσης της ποιότητάς τους και τελικά αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων.

Επιπλέον, με τις ενισχύσεις αυτές βελτιώνεται η διατροφική και επισιτιστική ασφάλεια του πληθυσμού, ενώ αναμένεται να αναστραφεί εν μέρει η τάση εγκατάλειψης γεωργικών εκτάσεων σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών. Σημειώνεται ότι το 2019, το 66% των εκτάσεων κριθαριού και το 63% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούσαν κριθάρι, βρίσκονταν σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (ΟΣΔΕ).

4. Συνδεδεμένη ενίσχυση αραβοσίτου

Η συνδεδεμένη ενίσχυση του αραβοσίτου θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ως εξής:

α) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν αραβόσιτο, μέσω της κάλυψης της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και συνόλου παραγωγικών δαπανών,

β) μείωση των εισαγωγών από τρίτες χώρες (π.χ. Ρωσία, Ουκρανία, Μολδαβία, Σερβία), με αύξηση της παραγόμενης ποσότητας. Οι οδυνηρές επιπτώσεις της εξάρτησης αυτής έχουν γίνει ιδιαίτερα αισθητές την τελευταία περίοδο, λόγω και του πολέμου στην Ουκρανία,

γ) ενίσχυση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability) στην ύπαιθρο, ιδιαίτερα σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα, λόγω και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της ζωικής παραγωγής, μέσω της μείωσης του κόστους παραγωγής των προϊόντων ζωικής προέλευσης, δεδομένου ότι η διατροφή των ζώων συμμετέχει σε ποσοστά 50%-70% στο σύνολο των παραγωγικών δαπανών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Επιπλέον, η παραγωγή αραβοσίτου σε περιοχές που γειτνιάζουν με τις μεταποιητικές μονάδες που τον μετατρέπουν σε ζωοτροφή και με κτηνοτροφικές μονάδες που χρησιμοποιούν αυτήν την ζωοτροφή, συνεπάγεται μείωση του μεταφορικού κόστους και κυρίως μειωμένες εκπομπές CO₂, άρα βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability).

Η επίτευξη όλων των παραπάνω στόχων θα επιδιωχθεί μέσω της καλλιέργειας αραβοσίτου μόνο σε επιλέξιμες εκτάσεις, δηλ. εκτάσεις που πρέπει να βρίσκονται σε περιοχές με υδατικά συστήματα των οποίων τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και ποιοτικής πλευράς.

5. Συνδεδεμένη ενίσχυση ρυζιού

Η ενίσχυση στοχεύει στην διατήρηση της πολύ καλής ποιότητας του προϊόντος και στην ενίσχυση του ιδιαίτερα σημαντικού περιβαλλοντικού ρόλου της καλλιέργειας.

Το γεγονός ότι όλοι οι Ελληνικοί ορυζώνες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες αποτελούν και εξαιρετικούς βιότοπους (καταφύγια ορνιθοπανίδας), σε συνδυασμό με την μειωμένη χρήση ζιζανιοκτόνων, αναδεικνύει τον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο της καλλιέργειας στην προστασία του περιβάλλοντος. Γι' αυτό άλλωστε και οι ίδιοι οι διαχειριστικοί φορείς των προστατευόμενων αυτών περιοχών ζητούν να συνεχιστεί η καλλιέργεια του ρυζιού στις εν λόγω περιοχές. Επιπλέον, ένα μέρος από τις εκτάσεις των ορυζώνων είναι παθογενή (αλατούχα) εδάφη, για τα οποία δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης, τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα εγκαταλείπονταν.

Βασικός τρόπος μέσω του οποίου θα επιδιωχθεί η επίτευξη του στόχου της προτεινόμενης ενίσχυσης είναι η υποστήριξη της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και συνακόλουθα της ανταγωνιστικότητας του κλάδου. Όπως τεκμηριώθηκε στην ενότητα 7, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλλιεργούν ρύζι αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), καθώς οι εμφανείς δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής κατά 300 € ανά εκτάριο. Οπότε, η κάλυψη της διαφοράς μεταξύ των εμφανών δαπανών και της ακαθάριστης αξίας παραγωγής, θα δώσει κίνητρο στους παραγωγούς για συνέχιση της παραγωγής και διατήρηση της καλλιέργειας.

6. Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς Σπορά

Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση αφορά ενίσχυση της παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες (όσπρια, κτηνοτροφικά ψυχανθή), οι οποίες θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας των αντίστοιχων προϊόντων, στην διατροφική και επισιτιστική ασφάλεια, στην βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic, social and environmental sustainability) των εκμεταλλεύσεων, καθώς και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αντίστοιχων κλάδων παραγωγής.

Η επίτευξη των στόχων αυτών θα επιδιωχθεί μέσω της καλλιέργειας πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά, τόσο από μεμονωμένους καλλιεργητές (οι οποίοι θα πρέπει να έχουν συνάψει σύμβαση καλλιέργειας με σποροπαραγωγική επιχείρηση), όσο και από σποροπαραγωγικές επιχειρήσεις. Η χρήση του πιστοποιημένου σπόρου αναμένεται να οδηγήσει σε υψηλές αποδόσεις των καλλιεργειών, σε τελικά προϊόντα υψηλής ποιότητας, σε ορθολογικότερη εκμετάλλευση εισροών, σε προστασία από εχθρούς, ασθένειες και ζιζάνια και επομένως στην προστασία του περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα αναμενόμενα οφέλη είναι η δυνατότητα ιχνηλασιμότητας των παραγόμενων προϊόντων με πρόσβαση σε αγορές προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και η προσφορά υψηλής ποιότητας πρωτεΐνης φυτικής προέλευσης στην ανθρώπινη διατροφή.

7. Συνδεδεμένη ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας

Στόχος της ενίσχυσης είναι: α) η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας (value chain) που περιλαμβάνει την καλλιέργεια της βιομηχανικής τομάτας και τους αντίστοιχους κλάδους της μεταποίησης, β) η βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic and environmental sustainability) της καλλιέργειας της βιομηχανικής τομάτας.

Τα προβλήματα που ήδη διαπιστώθηκαν (μεγάλη μείωση της παραγωγής, έλλειψη πρώτης ύλης για τη μεταποιητική βιομηχανία, έντονες πιέσεις στη διεθνή αγορά από προϊόντα τομάτας προέλευσης Κίνας) θα αντιμετωπιστούν από την συνδεδεμένη ενίσχυση, μέσω: της κάλυψης της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και παραγωγικών δαπανών, η οποία θα συμβάλει στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στην ανταγωνιστικότητα των μεταποιητικών μονάδων.

8. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης

Μέσω της κάλυψης της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και παραγωγικών δαπανών, η συνδεδεμένη ενίσχυση για τα **πορτοκάλια χυμοποίησης** θα συμβάλει: α) στην αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν πορτοκαλιές και επομένως στη βελτίωση των προοπτικών οικονομικής βιωσιμότητάς τους (economic sustainability), β) στον περιορισμό των φθηνών εισαγωγών από τρίτες χώρες, γ) στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου, μέσω της εξασφάλισης ποιοτικής πρώτης ύλης για την μεταποιητική βιομηχανία, στην οποία απασχολείται σημαντικός αριθμός εργατικού δυναμικού, με αύξηση κυρίως κατά την περίοδο Οκτώβριο – Μάρτιο, δ)

στη διατήρηση του κοινωνικού ιστού των περιοχών καλλιέργειας πορτοκαλιάς και λειτουργίας των βιομηχανιών χυμοποίησης (social sustainability).

9. Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση

Το υψηλό κόστος παραγωγής αλλά και η αυξομείωση της παραγόμενης ποσότητας (λόγω της χαμηλής και μη σταθερής απόδοσης των καλλιεργειών από έτος σε έτος), θα αντιμετωπιστούν με την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και παραγωγικών δαπανών.

Ετσι, η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση θα συμβάλει: α) στην αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση και επομένως στη βελτίωση των προοπτικών οικονομικής βιωσιμότητάς τους (economic sustainability), β) στον περιορισμό των εισαγωγών από τρίτες χώρες, γ) στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου, μέσω της εξασφάλισης ποιοτικής πρώτης ύλης για την μεταποιητική βιομηχανία, δ) στη διατήρηση του κοινωνικού ιστού των περιοχών καλλιέργειας (social sustainability).

10. Κορινθιακή Σταφίδα

Στόχος της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι η υποστήριξη και ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας και ποιοτικής παραγωγής του προϊόντος, η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του κλάδου και της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Επιπρόσθετος στόχος είναι η κοινωνική βιωσιμότητα (social sustainability) των περιοχών στις οποίες καλλιεργείται, οι οποίες είναι κυρίως ορεινές, λοφώδεις και δυσπρόσιτες περιοχές, όπου το βαθύ και πυκνό ριζικό σύστημα των αμπελιών προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση. Σε αυτά τα εδάφη, η σταφίδα δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη καλλιέργεια.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν αφενός μέσω της κάλυψης της διαφοράς και αφετέρου με την παροχή της ενίσχυσης στους δικαιούχους, δηλ. στους ενεργούς γεωργούς που καλλιεργούν κορινθιακή σταφίδα σε επιλέξιμες εκτάσεις στις Περιφερειακές Ενότητες Αχαΐας, Αργολίδας, Ηλείας, Κορινθίας, Μεσσηνίας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας.

11. Συνδεδεμένη Ενίσχυση μήλων

Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση στοχεύει στη διατήρηση και προβολή της ιδιαίτερης ποιοτικής ταυτότητας του προϊόντος, αφού σε τέσσερις περιπτώσεις η ιδιαίτερη αυτή ταυτότητα έχει κατοχυρωθεί επίσημα μέσω πιστοποίησης: «Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», «Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ».

Η ενίσχυση στοχεύει επίσης στη βελτίωση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability), καθώς ένα πολύ σημαντικό τμήμα της καλλιέργειας των μήλων βρίσκεται σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα. Ειδικότερα, σε τέτοιες περιοχές βρίσκεται το 64% των εκτάσεων με μηλιές και το 69% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν μηλιές (ΟΣΔΕ, 2019).

Όμως, οι εκμεταλλεύσεις που παράγουν μήλα εμφανίζουν προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), καθώς οι παραγωγικές δαπάνες υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής του προϊόντος (βλ. ενότητα 7), ενώ το υψηλό κόστος παραγωγής σε συνδυασμό με την συνέχιση εμφάνισης του φαινομένου της μικροκαρπίας, την κλιματική αλλαγή και την έξαρση ασθενειών, έχουν αποτέλεσμα την συνεχή και σταδιακή συμπίεση του εισοδήματος των παραγωγών.

Επομένως, μέσω της κάλυψης της διαφοράς μεταξύ ακαθάριστης αξίας παραγωγής και παραγωγικών δαπανών, η συνδεδεμένη ενίσχυση για τα μήλα θα συμβάλει στην αύξηση του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων, ώστε να ενισχύσουν τις προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητάς τους (economic sustainability), καθώς και την κοινωνική βιωσιμότητα (social sustainability) των περιοχών στις οποίες καλλιεργείται, αποτρέποντας τον κίνδυνο εγκατάλειψης των καλλιεργειών και μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Τέλος, τονίζεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι η παροχή όλων των προτεινόμενων συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες άμεσες ενισχύσεις και άλλες παρεμβάσεις/δράσεις όπως π.χ., η παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιμέρους κλάδων παραγωγής, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας των σχετικών προϊόντων.

Ποιος είναι ο/οι σχετικός/-οί τομέας/-είς;

Δημητριακά

Οπωροκηπευτικά

Όλοι οι κλάδοι και τα προϊόντα για τα οποία προτείνεται η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, είναι ιδιαίτερα σημαντικοί/ά για μια σειρά από οικονομικούς, κοινωνικούς ή και περιβαλλοντικούς λόγους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

Σκληρό Σιτάρι:

Το ελληνικό σκληρό σιτάρι έχει εξαιρετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά, ωστόσο κατά την διάρκεια της περιόδου 2011-2019, τόσο οι εκτάσεις, όσο και η παραγωγή του σκληρού σιταριού παρουσιάζουν έντονα πτωτικές τάσεις. Οι μεν δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με σκληρό σιτάρι παρουσίασαν μια πτώση κατά 35% (από 381.594 εκτάρια σε 246.255 εκτάρια), η δε παραγωγή μειώθηκε κατά 48% (από 1,47 εκατ. τόνους σε 0,77 εκατ. Τόνους. Σημαντική είναι η παρουσία της συμβολαιακής γεωργίας μεγάλων εταιρειών στην παραγωγή του σκληρού σιταριού. Την ίδια περίοδο η μέση τιμή του προϊόντος κυμάνθηκε από 0,233 €/κιλό μέχρι 0,367 €/κιλό. Πολύ σοβαρό είναι το πρόβλημα της αποεπένδυσης, το δε Γεωργικό οικογενειακό εισόδημα (ΓΟΕ) όχι μόνο παρουσιάζει πτωτικές τάσεις αλλά και διαμορφώνεται αποκλειστικά από τις άμεσες ενισχύσεις, αφού το εισόδημα των εκμεταλλεύσεων από την αγορά είναι μηδενικό. Σημαντικά είναι και τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα που δημιουργεί ο κλάδος, αφού το σκληρό σιτάρι χρησιμοποιείται και ως εισροή σε μεταποιητικούς κλάδους, όπως άλεση η σιτηρών, η αρτοποιία, κ.ά., στους οποίους τα τελευταία χρόνια σημειώνεται πάρα πολύ σημαντική επενδυτική δραστηριότητα, και ένας ιδιαίτερος δυναμισμός. Προφανώς, ο ρόλος του σκληρού σιταριού στην ανταγωνιστικότητα των εν λόγω κλάδων είναι πάρα πολύ σημαντικός.

Μαλακό σιτάρι:

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2019, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με μαλακό σιτάρι μειώθηκαν σημαντικά, κατά 34%, από 135.829 εκτάρια σε 89.895 εκτάρια (ΟΣΔΕ), ενώ η παραγόμενη ποσότητά του μειώθηκε κατά 36%, από 463.550 τόνους σε 298.540 τόνους (Eurostat). Την ίδια περίοδο η τιμή παραγωγού μειώθηκε από 0.186 €/κιλό σε 0.157 €/κιλό. Η μέση Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής/στρέμμα του μαλακού σιταριού, αντιστοιχεί περίπου στο 60% της αντίστοιχης ανά στρέμμα του σκληρού σιταριού. Σημειώνεται ότι το 30% των συνολικών εισαγωγών του μαλακού σιταριού γίνονται από τρίτες χώρες (Ουκρανία και Ρωσία).

Κριθάρι:

Η παραγόμενη ποσότητα του κριθαριού έχει σταθεροποιηθεί στους 350.000 τόνους από το 2017 κι έπειτα. Το 15% της εγχώριας παραγωγής κριθαριού κατευθύνεται στην παραγωγή βύνης και η υπόλοιπη ποσότητα για κτηνοτροφική χρήση. Πτωτικές τάσεις παρουσιάζει η ακαθάριστη αξία παραγωγής ανά στρέμμα, παρόλα αυτά είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη του μαλακού σιταριού (ως αποτέλεσμα και της εφαρμογής συμβολαιακής γεωργίας για την παραγωγή κριθαριού βυνοποίησης) και εξηγεί γιατί παρατηρείται - μικρή έστω - αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κριθαριού και ταυτόχρονη μείωση των εκτάσεων μαλακού σιταριού.

Σημειώνεται ότι το 2019, το 66% των εκτάσεων κριθαριού και το 63% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούσαν κριθάρι, βρίσκονταν σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (ΟΣΔΕ), στις οποίες και σημειώθηκαν οι εντονότερες πτωτικές τάσεις της καλλιέργειας. Ειδικότερα, οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με κριθάρι, μειώθηκαν μεταξύ 2017 και 2019 κατά 21%, από 163.650 εκτάρια, σε 128.509 εκτάρια (ΟΣΔΕ). Όμως, η μείωση αυτή συνέβη κυρίως στις ορεινές περιοχές και τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα (-44% και -14%, αντίστοιχα), ενώ στις υπόλοιπες περιοχές η μείωση ήταν πολύ χαμηλότερη (-9%) (ΟΣΔΕ). Το ίδιο χρονικό διάστημα σημειώθηκε επίσης μείωση εκμεταλλεύσεων κατά 24%, από 71.577 σε 54.098, κυρίως στις ορεινές και ορεινές περιοχές (-40%), ενώ στις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα και στις υπόλοιπες περιοχές η μείωση ήταν 18% (ΟΣΔΕ).

Αραβόσιτος:

Έντονα πτωτικές τάσεις, παρουσιάζει η καλλιέργεια του αραβοσίτου την περίοδο 2011-2019, τόσο ως προς τις δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις (μειώθηκαν κατά 51%, από 173.556 εκτάρια σε 85.711 εκτάρια, με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ), όσο και σε όρους παραγόμενης ποσότητας προϊόντος, η οποία μειώθηκε κατά 48% (από 2,3 εκατ. τόνους σε 1,2 εκατ. τόνους, Eurostat). Παράλληλα, η παραγωγική εξειδίκευση (Τεχνικοοικονομικός Προσανατολισμός / Farming Type) των δημητριακών, στην οποία ανήκει και ο

αραβόσιτος, παρουσιάζει πολύ χαμηλό μέσο Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα ανά εκμετάλλευση. Η σημασία του κλάδου του αραβοσίτου είναι πολύ μεγάλη, τόσο για την βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων που παράγουν αραβόσιτο, όσο και για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της κτηνοτροφίας, καθώς παράγει ένα προϊόν που αποτελεί μια από τις πιο βασικές ζωοτροφές.

Ρύζι:

Η καλλιέργεια του ρυζιού έχει σημαντική συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος. Όλοι οι ορυζώνες στην Ελλάδα είναι εκτάσεις υπό κατάκλιση, οι οποίες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές και πιο συγκεκριμένα σε Δέλτα ποταμών (Σπερχειού, Στρυμόνα, Αλιάκμονα) και αποτελούν καταφύγια ορνιθοπανίδας. Ένα μέρος από τις εκτάσεις των ορυζώνων είναι παθογενή (αλατούχα) εδάφη, για τα οποία δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης, τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα εγκαταλείπονταν. Επιπλέον, την περίοδο 2011-2019 οι δηλούμενες επιλέξιμες εκτάσεις με ρύζι μειώθηκαν κατά 19% (από 32.469 εκτάρια σε 26.408 εκτάρια, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ), ενώ η παραγόμενη ποσότητα του προϊόντος μειώθηκε κατά 15%, από 263.200 τόνους σε 222.690 τόνους (Eurostat).

Σπόροι Σποράς:

Οι συνδεδεμένες αυτές ενισχύσεις αφορούν πρωτεϊνούχες καλλιέργειες για την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού για τα όσπρια και τα κτηνοτροφικά ψυχανθή, οι οποίες συμβάλλουν με ποικίλους τρόπους στην βελτίωση της ποιότητας πολλών προϊόντων, στην διατροφική και επισιτιστική ασφάλεια, στην βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (economic, social and environmental sustainability) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αρκετών κλάδων παραγωγής.

Πορτοκάλια Χυμοποίησης:

Ο κλάδος των πορτοκαλιών χυμοποίησης:

- συμβάλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος διότι χρησιμοποιεί ποσότητες πορτοκαλιών β' και γ' διαλογής, οι οποίες αν δεν αξιοποιούνταν με αυτόν τον τρόπο, θα κατέληγαν σε προορισμούς που ρυπαίνουν το περιβάλλον

- έχει επανέλθει δυναμικά στο προσκήνιο, καθώς το αυξημένο ενδιαφέρον των καταναλωτών για προϊόντα ενίσχυσης του ανοσοποιητικού συστήματος μετά την πανδημία του κορωνοϊού, αναβαθμίζει την σημασία του τομέα

- συμβάλλει στην μείωση των εισαγωγών χυμού πορτοκαλιών από τρίτες χώρες (Βραζιλία)

- στηρίζει την ανταγωνιστικότητα του νωπού φρούτου πορτοκαλιού, το οποίο έχει μεγάλη συνεισφορά στις εξαγωγές των γεωργικών προϊόντων της χώρας. Παράλληλα αποτρέπει τα πορτοκάλια διαλογής (β' και γ' ποιότητας) να κατευθύνονται στην εμπορία του νωπού πορτοκαλιού, όπου θα επέφεραν σημαντική μείωση της αξίας αυτών και του εισοδήματος των παραγωγών

- ενισχύει την απασχόληση σε περιοχές της υπαίθρου, παράγοντας όχι μόνο χυμούς αλλά και ειδικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας όπως αρώματα, εκχυλίσματα και αιθέρια έλαια

- στηρίζει την ανταγωνιστικότητα του μεταποιητικού τομέα χυμών και αναψυκτικών.

Τα εσπεριδοειδή είναι ένας από τους πιο σημαντικούς κλάδους της Ελληνικής γεωργίας, με συνολική έκταση 454.244 στρεμμάτων (ΥΠΑΑΤ, 2018), από την οποία, το 70% καταλαμβάνει η καλλιέργεια πορτοκαλιών. Παρόλα αυτά, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις της πορτοκαλιάς παρουσίασαν μια μείωση την περίοδο 2011-2019 κατά 13%, από 36.380 εκτάρια σε 31.600 εκτάρια (Eurostat).

Όσπρια που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ προκύπτει ότι, κατά τη χρονική περίοδο 2011-2019, αυξήθηκαν, τόσο οι εκτάσεις καλλιέργειας των βρώσιμων οσπρίων (κατά 56,6%), όσο και η παραγωγή τους (κατά 43,0%).

Το υψηλό κόστος παραγωγής αλλά και η μικρή και μη σταθερή απόδοση της καλλιέργειας από έτος σε έτος, οδηγεί σε αυξομείωση της παραγόμενης ποσότητας.

Τα όσπρια είναι ένα βασικό και παραδοσιακό διατροφικό προϊόν στο οποίο η ελλειμματικότητα αγγίζει το 73% των αναγκών της εγχώριας κατανάλωσης (SWOT Ανάλυση Ειδικού Στόχου 2) και πολλές από τις εισαγωγές προέρχονται από τρίτες χώρες.

Βιομηχανική Τομάτα:

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2011-2019, τόσο οι εκτάσεις, όσο και η παραγωγή της βιομηχανικής τομάτας παρουσιάζουν έντονα πτωτικές τάσεις. Ειδικότερα, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις μειώθηκαν από τα 71.85 χιλ. στρ. σε 44.09 χιλ. στρ., ενώ η παραγωγή από 526.9 χιλ. τόνους σε 303.2 χιλ. τόνους.

Η μεγάλη μείωση της παραγωγής οδηγεί σε έλλειψη πρώτης ύλης για την μεταποιητική βιομηχανία, με αποτέλεσμα κάποιες βιομηχανίες να αναγκαστούν να σταματήσουν την λειτουργία τους. Την τελευταία εικοσαετία, ενώ λειτουργούσαν στη χώρα μας περισσότερες από 20 μεταποιητικές μονάδες βιομηχανικής τομάτας με συνολική δυναμικότητα μεγαλύτερη από 1 εκατομμύριο τόνους πρώτης ύλης, σήμερα, λειτουργούν 4-5 μεταποιητικές μονάδες στο 70% περίπου της απόδοσής τους.

Κορινθιακή Σταφίδα:

Η Κορινθιακή σταφίδα είναι μια από τις πιο παραδοσιακές εμπορευματικές καλλιέργειες της Ελληνικής γεωργίας, συστατικό στοιχείο της ταυτότητας και της ιστορίας περιοχών της χώρας, όπως η Βόρεια και Δυτική Πελοπόννησος και η Ζάκυνθος. Το προϊόν αυτό έχει κατοχυρωθεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) σε δύο περιπτώσεις («Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα ΠΟΠ» και «Σταφίδα Ζακύνθου ΠΟΠ») και ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) σε μία άλλη περίπτωση («Σταφίδα Ηλείας ΠΓΕ»).

Η παραγωγή της Ελλάδας για αρκετά χρόνια αντιπροσώπευε το 80% της παγκόσμιας παραγωγής. Το προϊόν αυτό χαρακτηρίζεται από τεράστια θρεπτική αξία, εξαιτίας της υψηλής περιεκτικότητάς του σε αντιοξειδωτικά και πολυφαινόλικά συστατικά και θα μπορούσε να προωθηθεί ως Ελληνική «υπερτροφή». Σε μεγάλη κλίμακα η σταφίδα καλλιεργείται σε ορεινές, λοφώδεις και δυσπρόσιτες περιοχές, όπου το βαθύ και πυκνό ριζικό σύστημα των αμπελιών προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση. Σε αυτά τα εδάφη, η σταφίδα δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλη καλλιέργεια.

Επιπλέον, μια σειρά από συνδεδεμένες ενισχύσεις, μεταξύ άλλων, συμβάλλουν καθοριστικά στην εξασφάλιση πρώτης ύλης για μεταποιητικές επιχειρήσεις του ευρύτερου αγροδιατροφικού τομέα και στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως οι ενισχύσεις για τη βιομηχανική τομάτα, τα πορτοκάλια χυμοποίησης, για τα συμπύρηνα ροδάκινα και τη σηροτροφία.

Μήλα:

Από το 2011 μέχρι το 2019, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με μηλιές παρουσίασαν μια σημαντική μείωση κατά 21%, από 13.480 εκτάρια σε 10.640 εκτάρια (Eurostat).

Τα μήλα είναι ένα πολύ σημαντικό προϊόν της Ελληνικής γεωργίας, του οποίου η καλλιέργεια καταλαμβάνει συνολική έκταση 106.437 στρεμμάτων (ΥΠΑΑΤ, 2018), που αντιστοιχεί στο 13% της συνολικής έκτασης των οπωροφόρων δένδρων. Εκτός από τα προαναφερθέντα σοβαρά προβλήματα οικονομικής βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, άλλος λόγος για την σημαντική μείωση των εκτάσεων είναι η σταδιακή αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών και κυρίως η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας, έχει αποτέλεσμα, αφενός την συχνή ζημίωση της παραγωγής από καιρικά φαινόμενα (π.χ. χαλάζι, αέρας, εγκαύματα επιφάνειας καρπών από έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες το καλοκαίρι) και αφετέρου την απώλεια παραγωγής, λόγω έξαρσης εχθρών της καλλιέργειας όπως η περίπτωση της Μυίγας Μεσογείου. Τα προβλήματα αυτά, σε συνδυασμό με την συνέχιση εμφάνισης του φαινομένου της μικροκαρπίας οδηγούν σε συνεχή και σταδιακή συμπίεση του εισοδήματος των παραγωγών, με όλες τις συνακόλουθες αρνητικές συνέπειες. Τέλος, η διεύρυνση της εμπορικής περιόδου, μέσω της εφαρμογής κατάλληλων καλλιεργητικών προγραμμάτων (βελτίωση και εμπλουτισμός των ποικιλιών) εξακολουθεί να αποτελεί ζητούμενο.

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (δηλ. 2000/60/ΕΚ).

Για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα Νερά (Οδηγία 2000/60/ΕΚ), η Ελλάδα έχει θεσπίσει σειρά νομοθετικών μέτρων και πρωτοβουλιών, αρχικά με τον Νόμο 3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α/09.12.2003) και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ 54/Α/08.03.2007). Με τις διατάξεις της εθνικής αυτής νομοθεσίας ενσωματώνονται οι βασικές έννοιες της Οδηγίας 2000/60 και ταυτόχρονα συγκροτείται η νέα διοικητική δομή, ενώ καθορίζονται και οι αρμοδιότητες των επιμέρους φορέων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Κύρια προτεραιότητα της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είναι η κατάρτιση των **Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας**, σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών και τα Υδατικά Διαμερίσματα έχουν καθορισθεί με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων της 16.07.2010. Στα αναθεωρημένα ΣΔΛΑΠ υπάρχουν για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα

επικαιροποιημένα προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων για την προστασία και την αποκατάσταση των υδατικών πόρων. Η επόμενη αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ θα πραγματοποιηθεί το 2023.

Επίσης, στην **Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή** περιλαμβάνεται πλαίσιο για δράσεις και μέτρα που αφορούν και τους γεωργικούς υδατικούς πόρους.

Η προστασία και η ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών (και γενικότερα των φυσικών) πόρων, επιδιώκεται και μέσα από την **πράσινη αρχιτεκτονική του Στρατηγικού Σχεδίου**, η οποία διαμορφώνεται από:

·Την **Ενισχυμένη Αιρεσιμότητα**, με την βελτίωση των ήδη υφιστάμενων πρακτικών Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ), με παράλληλη ενσωμάτωση ορισμένων υφιστάμενων απαιτήσεων του «Πρασινίσματος» της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

·Την προτεραιοποίηση των δράσεων για το κλίμα και το περιβάλλον μέσα από τα **οικολογικά σχήματα του Πυλώνα 1** και τις **γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές παρεμβάσεις του Πυλώνα 2**, δίνοντας στους παραγωγούς την δυνατότητα πολλαπλών επιλογών, που αφορούν ενδεικτικά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την προστασία των εδαφικών και υδατικών πόρων, την διάδοση βιολογικών μεθόδων παραγωγής, την εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας, την διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

Η προστασία των υδατικών πόρων μέσα από συνέργειες και συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές της ενισχυμένης αιρεσιμότητας είναι ήδη ρητά διατυπωμένη στις **ανάγκες** που προέκυψαν από την SWOT Ανάλυση (Ανάγκη 088.05.07).

Επιπλέον, ως προς την αποτελεσματική διαχείριση υδατικών πόρων, σημειώνεται ότι με την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 4 «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΥΔΑΤΟΡΕΥΜΑΤΩΝ» στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ενισχυμένη αιρεσιμότητα, αναμένεται να συμπληρωθούν τα μέτρα που λαμβάνονται στα πλαίσια της ΚΑΔ 3 και συγκεκριμένα του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (ΥΑ1848/278812/081021 ΦΕΚ Β4855), καθώς και αυτά που προβλέπονται από τα προγράμματα δράσης των 30 ευπρόσβλητων ζωνών ΚΥΑΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265/25.04.2019.

Η προτεινόμενη απαγόρευση χρήσης φυτοφαρμάκων πλησίον των υδατορευμάτων προβλέπεται να μειώσει την πιθανότητα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων.

Επίσης, με την συμπερίληψη όλων των λιπασμάτων (ανόργανων και οργανικών) αναμένεται να περιοριστεί η ρύπανση των υδάτων (εκτός από το άζωτο) και από το φώσφορο ο οποίος παρά το γεγονός ότι είναι ιδιαίτερα δυσδιάλυτος, προκαλεί ρύπανση λόγω της επιφανειακής απορροής.

Δεν είναι δυνατή επί του παρόντος η ποσοτική εκτίμηση των εκμεταλλεύσεων και των εκτάσεων που επηρεάζονται. Μια πρώτη εκτίμηση θα είναι δυνατή μόλις οριοθετηθούν στο LPIS οι γεωργικές εκτάσεις που βρίσκονται εντός των προαναφερθέντων Υδατικών Συστημάτων και Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Ειδικότερα, ως προς την συμβατότητα των προτεινόμενων συνδεδεμένων ενισχύσεων με την Οδηγία-Πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, σημειώνονται τα εξής:

- **Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις για το σκληρό σιτάρι, το μαλακό σιτάρι και το κριθάρι** καθώς και για πολλές καλλιέργειες **σπόρων προς σπορά και βρώσιμων οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση**, συνάδουν απολύτως με την οδηγία-πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, αφού πρόκειται για ξηρικές καλλιέργειες.

- Η συνδεδεμένη ενίσχυση για το **ρύζι** συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, διότι όλοι οι ορυζώνες στην Ελλάδα είναι εκτάσεις υπό κατάκλιση, οι οποίες βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές και πιο συγκεκριμένα σε Δέλτα ποταμών (Σπερχειού, Στρυμόνα, Αλιάκμονα) και αποτελούν καταφύγια ορνιθοπανίδας. Έτσι, η καλλιέργεια του ρυζιού δεν είναι ανταγωνιστική ως προς την ορνιθοπανίδα. Επίσης, οι ορυζώνες ενισχύονται από αγροπεριβαλλοντικό μέτρο, αφενός για αύξηση της διάρκειας κατάκλισης των ορυζώνων με νερό και αφετέρου για μείωση της χρήσης ζιζανιοκτόνων. Γι' αυτό και οι ίδιοι οι διαχειριστικοί φορείς των προστατευόμενων αυτών περιοχών ζητούν να συνεχιστεί η καλλιέργεια του ρυζιού.

Ένα μέρος από τις εκτάσεις των ορυζώνων είναι παθογενή (αλατούχα) εδάφη, για τα οποία δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης, τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα εγκαταλείπονταν.

- Οι σπόροι για σπορά είναι εξαιρετικά φιλοπεριβαλλοντικές καλλιέργειες, αφού συμβάλλουν στη μείωση των νιτρικών λιπασμάτων, λόγω αυξημένης δέσμευσης αζώτου στις ρίζες τους.

Η καλλιέργεια της **Κορινθιακής Σταφίδας** συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, διότι: α) είναι μια καλλιέργεια συνήθως ξηρική, β) το σύστημα μόρφωσής της είναι το κυπελλοειδές (bush-vine or goblet training system), στο οποίο, συγκριτικά με το γραμμικό σύστημα (binatary training system), τα φυτά έχουν μικρότερη φυλλική επιφάνεια, μικρότερη διαπνοή, λιγότερες απώλειες σε νερό και τελικά μικρότερες απαιτήσεις σε νερό, γ) οι καλλιεργητές επιδιώκουν την παραγωγή καρπών με μικρή ράγα (η οποία στη συνέχεια αποξηραίνεται) και αυτό επιτυγχάνεται και με την πολύ περιορισμένη ή καθόλου χρήση νερού.

Σε ό,τι αφορά τον **αραβόσιτο**, **προτείνεται η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης σε καθορισμένο αριθμό εκτάσεων, των οποίων τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και από ποιοτικής πλευράς, ώστε να συνάδουν με την οδηγία-πλαίσιο 2000/60 για τα νερά**. Πιο συγκεκριμένα, οι εκτάσεις αυτές προσδιορίστηκαν μετά από λεπτομερείς υπολογισμούς σε επίπεδο υδατικών συστημάτων – υπόγειων και επιφανειακών – και αγροτεμαχίων. Για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιήθηκε και σχετικό χαρτογραφικό υπόβαθρο (με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, του 2019), μέσω του οποίου προσδιορίστηκαν σε κάθε περιφερειακή ενότητα (Νομό) για την καλλιέργεια του αραβοσίτου, τα αγροτεμάχια που βρίσκονται σε υδατικά συστήματα στα οποία: α) η ποσότητα του νερού είναι ανεπαρκής και β) η χημική κατάσταση των υπόγειων και επιφανειακών νερών είναι σε λιγότερο από καλή κατάσταση. Στη συνέχεια, η έκταση αυτών των αγροτεμαχίων αφαιρέθηκε από την συνολική έκταση της καλλιέργειας, οπότε η διαφορά δίνει την έκταση στην οποία τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και από ποιοτικής πλευράς, η οποία προσδιορίστηκε με τον προαναφερθέντα τρόπο, στα 77.000 εκτάρια.

Επιπλέον, για τις συνδεδεμένες ενισχύσεις στις αρδευόμενες καλλιέργειες (**αραβόσιτος, βιομηχανική τομάτα και πορτοκάλια χυμοποίησης**), τονίζεται ότι αυτές θα χορηγηθούν υπό την προϋπόθεση ότι, εκτός από την συμβατότητα με την Οδηγία-πλαίσιο για τα νερά, θα τηρηθεί ολόκληρη η προαναφερθείσα εθνική νομοθεσία σχετικά με την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων (Νόμος 3199/2003, τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας και η Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή). Κι αυτό διότι σύμφωνα με το SMR 1 για την πολλαπλή συμμόρφωση σχετικά με τη συμμόρφωση με την Οδηγία-Πλαίσιο για τα Νερά, όλοι οι αγρότες που υποβάλλουν αίτηση για στήριξη της ΚΑΠ υποχρεούνται να συμμορφώνονται με το αντίστοιχο εθνικό νομικό πλαίσιο σχετικά με την προστασία και διαχείριση των υδατικών πόρων.

Στο πλαίσιο αυτό, με ευθύνη των αρχών διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην παροχή νερού, που θα οδηγούσαν σε μείωση της περιοχής παραγωγής και, ως εκ τούτου, σε συνδεδεμένη στήριξη. Με αυτόν τον τρόπο, οι λεκάνες απορροής ποταμών με κακή κατάσταση υδάτων θα μπορούσαν να επιβάλουν περιορισμούς που θα οδηγούσαν σε μείωση της περιοχής παραγωγής και συνεπώς της υποστηριζόμενης περιοχής.

Εάν διαπιστωθεί τυχόν μη συμμόρφωση κατά τη διάρκεια των ελέγχων πολλαπλής συμμόρφωσης, επιβάλλεται η αντίστοιχη κύρωση, όπως ορίζεται στο Κεφάλαιο IV του Τίτλου IV του Κανονισμού 2021/2116. Η εν λόγω αστοχία κοινοποιείται στην αρμόδια υδατική αρχή προκειμένου να διαπιστώσει εάν όντως λαμβάνει χώρα παράνομη χρήση αυτού του πόρου.

Επιπλέον, εκτός από τα παραπάνω στοιχεία που εφαρμόζονται άμεσα στην Κοινοτική νομοθεσία, θα γίνονται αναφορές που θα προκύπτουν από διασταυρωτικούς ελέγχους μεταξύ των αρχών διαχείρισης της πολλαπλής συμμόρφωσης και των αρχών ελέγχου χρήσης νερού (φορείς λεκάνης απορροής). Εάν, ως αποτέλεσμα αυτών των κοινοποιήσεων, στους αιτούντες ενίσχυση έχουν επιβληθεί οριστικά κυρώσεις από την αρμόδια υδατική αρχή για παράνομη χρήση αυτού του πόρου, αυτοί οι γεωργοί δεν θα λάβουν κανένα ποσό για τα αρδευόμενα εκτάρια, για τα οποία έχουν υποβάλει αίτηση για συνδεδεμένη ενίσχυση.

Επίσης, η υποχρέωση για εγκατάσταση συστήματος στάγδην άρδευσης στη **βιομηχανική τομάτα**, θα συμβάλλει αφενός στην εξοικονόμηση αρδευτικού νερού και αφετέρου στην πιο ορθολογική χρήση των εισροών, ιδιαίτερα της λίπανσης.

Τέλος, ως προς την συνδεδεμένη ενίσχυση για τα μήλα υπενθυμίζεται ότι: α) το 64% των εκτάσεων με μηλιές και το 69% των εκμεταλλεύσεων που καλλιεργούν μηλιές βρίσκονται σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, β) η ενίσχυση θα δοθεί στις περιοχές καλλιέργειας των τεσσάρων πιστοποιημένων ποικιλιών («Μήλα Ζαγοράς Πηλίου ΠΟΠ», «Μήλα Ντελίσσιους Πιλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ», «Μήλο Καστοριάς ΠΓΕ» και «Φιρίκι Πηλίου ΠΟΠ»), των οποίων η συνολική έκταση ανέρχεται σε 11.500 στρέμματα. Εφαρμόζοντας την ίδια μέθοδο που προαναφέρθηκε για τον αραβόσιτο,

υπολογίσθηκε ότι στο 99% των εκτάσεων αυτών τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και από ποιοτικής πλευράς.

Η παρέμβαση χρηματοδοτείται, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών (2 % συνολικά κατ' ανώτατο όριο) σύμφωνα με το άρθρο 96 άρθρο 3 του ΚΣΣ;

☐ Ναι ☒ Όχι

Εάν η παρέμβαση στοχεύει σε μείγμα ψυχανθών και αγρωστωδών: αναφέρετε το ελάχιστο ποσοστό ψυχανθών στο μείγμα.

A/A

Η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη που χορηγείται για μεταξοσκώληκες αποτελεί στήριξη με βάση τα ζώα, όπου η χρήση της «κεφαλής» ως βασικής μονάδας της στήριξης απαιτεί προηγούμενη διευκρίνιση των ακόλουθων στοιχείων:

διευκρινίστε τον συντελεστή μετατροπής μεταξύ αυτής της μονάδας και της «κεφαλής» (δηλαδή πόσες από αυτή τη μονάδα αντιστοιχούν σε «1 κεφαλή»;) για τους σκοπούς π.χ. των δεικτών.

A/A

Είναι δυνατόν να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις στα σχόλια (π.χ. το βάρος των αυγών που πρέπει να περιέχει ένα κουτί)

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του κατά πόσον και, εάν ναι, του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6.5 ή του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (μπλε κουτί)

Δεν αφορά. Η παρέμβαση θα υλοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του κεκριμπαρένιου κουτιού (amber box) του ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-32.1-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-03 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-04 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-05 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-06 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς σπορά ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-07 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-10 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-11 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μήλων ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-8 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.1-9 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-32.1-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 100 €/εκτάριο,			
Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)			226,85
Κατηγορίες Δαπανών (€)	A. Χωρίς πιστοποιημέν ο σπόρο	B. Με πιστοποιημέν ο σπόρο	Διαφορά A-B
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	998*	3267**	-2269
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	1915	1,915	0

Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	924	924	0
Καύσιμα & Λιπαντικά	1567	1567	0
Εξοδα μετακίνησης	87	87	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	247	247	0
Νερό	177	177	0
1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	5916	8184	-2269
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	917	917	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων & Εγγείων Βελτιώσεων	103	103	0
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	11	11	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2391	2391	0
Ασφάλιστρα	565	565	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2434	2434	0

Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	358	358	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	168	168	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	6948	6948	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙ Σ			
3. Αποσβέσεις	2743	2743	0
ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔ ΟΤΗΣΗΣ			
4. Καταβαλλόμε νοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	15606	17875	-2269
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2269
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 998 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 226,85 στρέμματα
(**) 3267 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 226,85 στρέμματα
Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε ±15%. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 85 €/εκτάριο και 115 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης (100 €/εκτάριο, ή 10 €/στρέμμα)

<i>Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)</i>			246,45
Κατηγορίες Δαπανών (€)	Α. Χωρίς πιστοποιημέν ο σπόρο	Β. Με πιστοποιημέν ο σπόρο	Διαφορά Α-Β
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	1084*	3549**	-2465
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	2,425	2,425	0
Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	517	517	0
Καύσιμα & Λιπαντικά	1932	1932	0
Έξοδα μετακίνησης	134	134	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	0	0	0
Νερό	0	0	0

1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	6093	8557	-2465
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	1268	1268	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων & Εγγείων Βελτιώσεων	154	154	0
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	7	7	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2598	2598	0
Ασφάλιστρα	379	379	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2622	2622	0
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	258	258	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	0	0	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	7285	7285	0

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
3. Αποσβέσεις	2825	2825	0
ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ			
4. Καταβαλλόμενοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	16203	18667	-2465
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2465
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 1084 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 246,45 στρέμματα

(**) 3549 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 246,45 στρέμματα

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε ±15%. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του σκληρού σιταριού. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 85 €/εκτάριο και 115 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-03 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης είναι 100 €/εκτάριο, ή 10 €/στρέμμα.

Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση Εκμετάλλευσης (Στρέμματα)	261,87
---	---------------

Κατηγορίες Δαπανών (€)	Α. Χωρίς πιστοποιημέν ο σπόρο	Β. Με πιστοποιημέν ο σπόρο	Διαφορά Α-Β
ΠΡΟΜΗΘΕΙ ΕΣ -ΕΦΟΔΙΑ			
Σπόροι & Φυτάρια	1152	3771	-2619
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους	2840	2840	0
Προϊόντα Προστασίας Καλλιεργειών	116	116	0
Καύσιμα & Λιπαντικά	2197	2197	0
Έξοδα μετακίνησης	256	256	0
Ηλεκτρική Ενέργεια	0	0	0
Νερό	0	0	0
1. Σύνολο Προμηθειών Εφοδίων	6561	9180	-2619
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού	1521	1521	0
Απλή Συντήρηση Κτιρίων &	0	0	0

Εγγείων Βελτιώσεων			
Αμοιβές και Κοινωνικές επιβαρύνσεις	0	0	0
Αμοιβές εργασίας τρίτων	2853	2853	0
Ασφάλιστρα	798	798	0
Ενοίκια πληρωθέντα	2467	2467	0
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλλιεργειών	228	228	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες	0	0	0
2. Σύνολο Λοιπών Δαπανών	7866	7866	0
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			
3. Αποσβέσεις	2781	2781	0
ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔ ΟΤΗΣΗΣ			

4. Καταβαλλόμενοι Τόκοι	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (1+2+3+4)	17208	19827	-2619
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β			-2619
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΑΣ Α-Β /ΣΤΡΕΜΜΑ (σε €)			-10

ΠΗΓΗ: ΔΙΓΕΛΠ/FADN/RICA 2017

(*) 1152 € = 22 κιλά μη πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,2 €/κιλό * 261,87 στρέμματα

(**) 3771 € = 18 κιλά πιστοποιημένου σπόρου ανά στρέμμα * 0,8 €/κιλό * 261,87 στρέμματα

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του σκληρού σιταριού. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 85 €/εκτάριο και 115 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-04 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης προσδιορίστηκε στα **550 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. σε 55 € ανά στρέμμα)**, από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης αραβοσίτου έκτασης 178 στρεμμάτων:

Εκμετάλλευση καλλιέργειας αραβοσίτου έκτασης 178 στρεμμάτων	
Παραγωγή 1200 κιλά/στρέμμα*0,3 ευρώ/κιλό *178 στρέμματα)	
Α. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (1200 κιλά/στρέμμα *0,3 €/κιλό*178 στρέμματα)	64.080
Β. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
Ενοίκιο εδάφους	9.790
Αμοιβή εργασίας	3.399
Τόκος μόνιμου κεφαλαίου	2.745
Αποσβέσεις	2.579
Συντήρηση	615
Ασφάλιστρα & τόκοι συντήρησης & ασφαλιστρών	72

Αναλώσιμα υλικά	45.431
Υπηρεσίες τρίτων	5.319
Ασφάλιστρα φυτείας	1.002
Τόκοι δαπανών κυκλοφοριακού κεφαλαίου	2.922
ΣΥΝΟΛΟ	73.873
ΔΙΑΦΟΡΑ Α-Β	-9.793
ΔΙΑΦΟΡΑ Α-Β /178 στρέμματα	-55,0
Συνδεδεμένη Αραβοσίτου ανά στρέμμα (σε €)	55

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του σκληρού σιταριού. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 468 €/εκτάριο και 633 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-05 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή είναι **300 ευρώ/εκτάριο**, δηλ. 30 €/στρέμμα, η οποία προκύπτει από τα αναλυτικά δεδομένα αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης του ΔΙΓΕΛΠ/RICA για το έτος 2017.

Χρησιμοπ. Γεωργ. Έκταση (ΧΓΕ) Στρ.	131,2
Ακαθάριστη αξία παραγωγής	34.772
Ενδιάμεση Κατανάλωση €	
Αμοιβές και κοινωνικές επιβαρύνσεις (wages and social security charges) €	225
Αμοιβές εργασίας τρίτων €	3.322
Τρέχουσα συντήρηση εξοπλισμού €	1.073
Καύσιμα & Λιπαντικά €	3.412
Έξοδα αυτοκινήτου (Αναλογ, χρήσης) €	256
Σπόροι & Φυτάρια Αγορασθέντα €	2.050
Σπόροι & Φυτάρια Ιδιοχρησ/ντα €	0
Λιπάσματα & Βελτιωτικά εδάφους €	5.141
Προϊόντα Προστασίας Καλ/γειών €	4.374
Λοιπές Ειδικές Δαπάνες Καλ/γειών €	317

Απλή Συντήρ, Κτιρίων & Εγγ, Βελτ, €	239
Ηλεκτρική Ενέργεια €	0
Καύσιμα Θέρμανσης €	0
Νερό €	2.627
Ασφάλειες €	1.127
Φόροι & Τέλη €	0
Λοιπές Γενικές Δαπάνες €	203
Ενοίκια πληρωθέντα €	7.141
Ασφάλειες Κτιρίων Εκμ/σης €	0
Εγγειοι Φόροι €	0
Τόκοι & Εγγ, Δαπ, Πληρωθ, (Σύνολο) €	0
Τόκοι Δανείων Εγγ, Κεφαλαίου €	0
Για Αγορά Εδαφών ευρώ	0
Τόκοι Δανείων Κεφ, Εκμ/σης & Χρέη €	0
Αποσβέσεις €	7.209
Εμφανείς Δαπάνες	38.715
Διαφορά Εμφανών Δαπανών από Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	-3.943
Συνδεδεμένη Ενίσχυση ανά στρέμμα	30
(-3.943 € / 131,2 στρ. = -30 €/στρ.)	

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 255 €/εκτάριο και 345 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-06 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς σπορά ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή είναι 470 Ευρώ ανά εκτάριο όπως προκύπτει από τον παρακάτω Πίνακα.

Ρεβύθια για σποροπαραγωγή (40 στρέμματα)

Αξία πωλήσεων	
---------------	--

Παραγωγή σπόρου: μείωση 20% της στρεμματικής απόδοσης έναντι της κλασσικής καλλιέργειας	200 kgr/στρέμμα * 0,8 = 160 kgr/στρέμμα
Τιμή πώλησης: 40% υψηλότερη του συμβατικού σπόρου	0,9 €/ kgr * 1,4 = 1,26 €/kgr
Συνολική αξία πωλήσεων (€/στρέμμα)	201,6
Δαπάνες/στρέμμα	
Είδος δαπάνης	€/στρέμμα
Ενοίκιο εδάφους	70
Σπόρος (15 κιλά/στρέμμα)	40
Φυτοφάρμακα/ζιζανιοκτόνα	25
Λιπάσματα	20
Ανθρώπινη εργασία (σκαλίσματα)	10
Ποτίσματα (ρεύμα πομόνας)	5
Συγκομιδή	15
Όργωμα (ξένο μηχάνημα)	15
Σπαρτική	5
Αποσβέσεις αρδευτικού	14
Απόσβεση γεώτρηση/πομόνας	9,5
Απομάκρυνση off-types	8
Αποξήρανση φυτών	6
Καθαρισμός σπόρων	6
Σύνολο δαπάνης	248,5
Διαφορά δαπανών από έσοδα (€/στρέμμα)	-47

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 400 €/εκτάριο και 541 €/εκτάριο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-07 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης προσδιορίστηκε στα 512 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 51,2 € ανά στρέμμα), από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης βιομηχανικής τομάτας, έκτασης 60 στρεμμάτων:

Καλλιέργεια 60 στρεμμάτων ποτιστικής βιομηχανικής τομάτας

Α. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (8500 κιλά/στρέμμα * 0,09 €/κιλό * 60 στρέμματα)	45.900
Β. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
Ενοίκιο εδάφους	3.000
Αμοιβή εργασίας	1.960
Τόκος μόνιμου κεφαλαίου	1.325
Αποσβέσεις	6.069
Συντήρηση	420
Ασφάλιστρα & τόκοι συντήρησης & ασφαλίσεων	142
Αναλώσιμα υλικά	18.860
Υπηρεσίες τρίτων	13.970
Ασφάλιστρα φυτείας	1.814
Τόκοι δαπανών κυκλοφοριακού κεφαλαίου	1.414
ΣΥΝΟΛΟ	48.974
Διαφορά Α-Β	-3.074
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (Διαφορά Α-Β /60 στρ.) (€ ανά στρέμμα)	51,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 435 €/εκτ. και 589 €/εκτ., αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-10 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης προσδιορίστηκε στα 348 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 34,8 € ανά στρέμμα), από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης Κορινθιακής Σταφίδας έκτασης 20 στρεμμάτων (με 30 πρέμνα/στρέμμα):

Παραγωγή (480 κιλά/στρέμμα * τιμή πώλησης 1,5 €/κιλό)	
A. Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	14.400,00
B. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	800,0
Αμοιβή εργασίας	4.968,0
Αποσβέσεις	2.797,7
Τόκοι παγίου κεφαλαίου	4.484,5
Συντήρηση	7,3
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	3,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίσεων	0,4
Αναλώσιμα υλικά	1.565,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	300,0
Υπηρεσίες τρίτων	50,0
Γενικές δαπάνες	50,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	68,8
ΣΥΝΟΛΟ	15.095,6
Διαφορά A-B	-695,6
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (Διαφορά A-B/20 στρ.) (€/στρ.)	34,8

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 296 €/εκτ. και 400 €/εκτ., αντίστοιχα

MK1-32.1-11 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μήλων ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης προσδιορίστηκε στα 472 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 47,2 € ανά στρέμμα), από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης μήλων, έκτασης 35 στρεμμάτων:

Εκμετάλλευση με μηλιές, 35 στρέμματα (25 δένδρα/στρέμμα)	
Παραγωγή (3560 κιλά/στρέμμα * τιμή πώλησης 0,35 €/κιλό)	
A. Ακαθάριστη αξία παραγωγής μηλιάς	43.610,0
B. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	2.450,0
Αμοιβή εργασίας	8.939,8
Αποσβέσεις	7.630,2
Τόκοι παγίου κεφαλαίου	6.534,6
Συντήρηση	1.420,9
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	442,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίστρων	74,5
Αναλώσιμα υλικά	12.950,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	2.520,0
Υπηρεσίες τρίτων	1.515,0
Γενικές δαπάνες	100,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	683,4
ΣΥΝΟΛΟ	45.261,3
Διαφορά A-B	-1.651,3
Συνδεδεμένη Ενίσχυση [Διαφορά A-B / 35 στρ.] (€/στρέμμα)	47,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 401 €/εκτ. και 543 €/εκτ., αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.1-8 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης προσδιορίστηκε στα 407 ευρώ ανά εκτάριο (δηλ. 40,7 € ανά στρέμμα), από αναλυτικούς υπολογισμούς τεχνικοοικονομικών δεδομένων μιας αντιπροσωπευτικής εκμετάλλευσης πορτοκαλιών έκτασης 60 στρεμμάτων:

Τυπική εκμετάλλευση 60 στρεμμάτων (42 δένδρα/στρέμμα)

Παραγωγή: (2800 κιλά/στρέμμα * 0,225 €/κιλό) + 700 κιλά/στρέμμα για χυμοποίηση	
A. Ακαθάριστη αξία παραγωγής πωλούμενου πορτοκαλιού	37.800,0
B. Δαπάνες Παραγωγής	
Ενοίκιο εδάφους	3.300,0
Αμοιβή εργασίας	6.667,8
Αποσβέσεις	10.004,3
Τόκοι παγίου κεφαλαίου	6.816,4
Συντήρηση	1.514,7
Ασφάλιστρα παγίου κεφαλαίου (πλην φυτικού κεφαλαίου)	605,9
Τόκοι συντήρησης και ασφαλίσεων	84,8
Αναλώσιμα υλικά	8.950,0
Ασφάλιστρα φυτικού κεφαλαίου και αναμενόμενης παραγωγής	1.440,0
Υπηρεσίες τρίτων	300,0
Γενικές δαπάνες	100,0
Τόκοι κυκλοφοριακού κεφαλαίου	458,6
ΣΥΝΟΛΟ	40.242,5
Διαφορά A-B	-2.442,5
Συνδεδεμένη Ενίσχυση (€/στρέμμα)	40,7

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 346 €/εκτ. και 468 €/εκτ., αντίστοιχα.

MK1-32.1-9 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Η προτεινόμενη τιμή είναι **285 ευρώ/εκτάριο**, δηλ. 28,5 €/στρέμμα, η οποία έχει υπολογισθεί για δύο αντιπροσωπευτικά προϊόντα αυτής της κατηγορίας, τα φασόλια και τα ρεβύθια. Οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τα αναλυτικά δεδομένα αντιπροσωπευτικής γεωργικής εκμετάλλευσης από τα Φάρσαλα (Θεσσαλία), για καλλιέργεια 40 στρεμμάτων από κάθε μία καλλιέργεια και αναφέρονται στο έτος 2021.

	Φασόλια (καλλιέργεια 40 στρεμμάτων)	Ρεβύθια (καλλιέργεια 40 στρεμμάτων)
Έσοδα (€/στρέμμα)		
Παραγωγή (κιλά/στρέμμα)	200	200
Τιμή πώλησης (€/κιλό)	1,3	1,0
Συνολική αξία πωλήσεων	260	200
Δαπάνες (€/στρέμμα)		
Ενοίκιο εδάφους	85	70
Σπόρος	30	40
Φυτοφάρμακα/ζιζανιοκτόνα	30	25
Λιπάσματα	15	20
Ανθρώπινη εργασία (σκαλίσματα)	10	10
Ποτίσματα (ρεύμα πομόνας)	20	5
Συγκομιδή	50	15
Όργωμα (ξένο μηχάνημα)	15	15
Σπαρτική κι σκαλιστήρι	10	5
Απόσβεση αρδευτικού	14	14
Απόσβεση γεώτρησης/πομόνας	9,5	9,5
Σύνολο Δαπανών	288,5	228,5
Διαφορά Δαπανών από Έσοδα (€/στρέμμα)	-28,5	-28,5

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 242 €/εκτ. και 328 €/εκτ., αντίστοιχα.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.1-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	80.000.000,00
MK1-32.1-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	58.240,00	58.240,00	58.240,00	58.240,00	58.240,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	29.120.000,00
MK1-32.1-03 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	83.200,00	83.200,00	83.200,00	83.200,00	83.200,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	41.600.000,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	550,00	550,00	550,00	550,00	550,00	

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.1-04 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	633,00	633,00	633,00	633,00	633,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	77.000,00	77.000,00	77.000,00	77.000,00	77.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	211.750.000,00
MK1-32.1-05 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	255,00	255,00	255,00	255,00	255,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	345,00	345,00	345,00	345,00	345,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	26.460,00	26.460,00	26.460,00	26.460,00	26.460,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	39.690.000,00
MK1-32.1-06 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς σπορά ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	470,00	470,00	470,00	470,00	470,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	541,00	541,00	541,00	541,00	541,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	9.500,00	9.500,00	9.500,00	9.500,00	9.500,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	22.325.000,00
MK1-32.1-07 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	512,00	512,00	512,00	512,00	512,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	589,00	589,00	589,00	589,00	589,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	4.363,00	4.363,00	4.363,00	4.363,00	4.363,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	11.169.280,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	348,00	348,00	348,00	348,00	348,00	

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.1-10 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	296,00	296,00	296,00	296,00	296,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	10.111,00	10.111,00	10.111,00	10.111,00	10.111,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	17.593.140,00
MK1-32.1-11 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μήλων ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	472,00	472,00	472,00	472,00	472,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	401,00	401,00	401,00	401,00	401,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	543,00	543,00	543,00	543,00	543,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	1.150,00	1.150,00	1.150,00	1.150,00	1.150,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	542.800,00	542.800,00	542.800,00	542.800,00	542.800,00	2.714.000,00
MK1-32.1-8 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	407,00	407,00	407,00	407,00	407,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	346,00	346,00	346,00	346,00	346,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	8.780,00	8.780,00	8.780,00	8.780,00	8.780,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	17.867.300,00
MK1-32.1-9 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	242,00	242,00	242,00	242,00	242,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	328,00	328,00	328,00	328,00	328,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	29.365,00	29.365,00	29.365,00	29.365,00	29.365,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	41.845.125,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	468.169,00	468.169,00	468.169,00	468.169,00	468.169,00	2.340.845,00

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	515.673.845,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-32.2 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-32.2
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες
Είδος παρέμβασης	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	O.10. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή στο σύνολο της Χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση	
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα	
R.6 Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.8 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος της παρέμβασης είναι η αντιμετώπιση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν ορισμένοι τομείς και παραγωγές, μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας. Οι τομείς αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για κοινωνικοοικονομικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους και εμπίπτουν σε αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού 2021/2115. Η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης σε ενεργούς γεωργούς, ως ετήσια ενίσχυση ανά εκτάριο, υπό τους

όρους που καθορίζονται στα άρθρα 32-35 του Κανονισμού 2021/2115 και προσδιορίζονται περαιτέρω στο παρόν στρατηγικό σχέδιο.

Από την SWOT Ανάλυση έχουν διαπιστωθεί ποικίλες ανάγκες βελτίωσης τόσο της ανταγωνιστικότητας, όσο και της βιωσιμότητας (sustainability) αρκετών αλυσίδων αξίας, κλάδων παραγωγής και προϊόντων του Ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα.

Από τη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1 διαπιστώθηκαν οι εξαιρετικά χαμηλές εισοδηματικές επιδόσεις των εκμεταλλεύσεων που είναι εξειδικευμένες σε μιά σειρά κρίσιμων κλάδων της Ελληνικής γεωργίας: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, οπωροφόρα δένδρα, συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, μικτή φυτική παραγωγή. Προκύπτει επομένως η ανάγκη για αύξηση του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματός τους, ώστε να ενισχύσουν τις προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητάς τους (economic sustainability). Στην προσπάθεια αυτή, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις, μαζί με τις υπόλοιπες άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις, μπορούν να αποτελέσουν ένα πολύ σημαντικό εργαλείο.

Επίσης, από τη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2 διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζουν κλάδοι παραγωγής, τόσο στις ευρωπαϊκές-διεθνείς, όσο και στις εγχώριες αγορές. Επιπλέον, παρότι έχουν αναπτυχθεί αξιόλογες αλυσίδες αξίας αγροδιατροφικών προϊόντων, με ιδιαίτερο δυναμισμό τα τελευταία χρόνια, τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις των επιμέρους 'κρίκων' της αλυσίδας διαφοροποιούνται σημαντικά, με την πρωτογενή παραγωγή να αντιμετωπίζει συνήθως πολλά προβλήματα, σε αντίθεση με την μεταποίηση, που εμφανίζει μια πιο δυναμική εικόνα.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμης σημασίας ζητήματα είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρες τις αλυσίδες αξίας, η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και σταθερής παραγωγής πρώτης ύλης για βιομηχανίες τροφίμων-ποτών, τυποποίησης, κ.λπ. πρωτογενών προϊόντων, η διατήρηση και βελτίωση της ποιοτικής παραγωγής, κ.ά.

Από την άλλη πλευρά, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων, μπορεί να συμβάλει και στην ενίσχυση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security), ως προς διάφορες κατηγορίες γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, σε όλες ή κάποιες από τις διαστάσεις της: διαθεσιμότητα, δυνατότητα πρόσβασης, ποιότητα, διαχρονική σταθερότητα.

Σε κάθε περίπτωση, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων πρέπει να συμβαδίζει με την βελτίωση της αποτελεσματικότητας, διότι, όπως έδειξε η ανάλυση της τεχνικής αποτελεσματικότητας των διαφόρων κλάδων, μεγάλο μέρος του ελλείμματος ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, μπορεί να καλυφθεί με τον σημαντικό περιορισμό της μετρούμενης σπατάλης των χρησιμοποιούμενων συντελεστών παραγωγής, που θα οδηγήσει στην μείωση του κόστους παραγωγής και βέβαια στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.

Επίσης, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με άλλες παρεμβάσεις, όπως π.χ. η παροχή της βασικής ενίσχυσης, οι επενδυτικές ενισχύσεις, η παροχή εκπαίδευσης και κυρίως στοχευμένων γεωργικών συμβουλών στους γεωργούς. Έτσι, η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με την παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της ποιότητας και της βιωσιμότητας (sustainability).

Στην ενότητα 8 παρουσιάζεται αναλυτικά και ο τρόπος με τον οποίο οι προτεινόμενες συνδεδεμένες ενισχύσεις θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών κάθε τομέα ή παραγωγής.

Ειδικότερα, η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση Συνδεδεμένης Ενίσχυσης στους παρακάτω τομείς:

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων σανοδοτικών ψυχανθών

Πρόκειται για συνδεδεμένες ενισχύσεις σε πρωτεϊνούχες καλλιέργειες, οι οποίες στοχεύουν στην βελτίωση τόσο της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), όσο και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability) των εκμεταλλεύσεων που τις καλλιεργούν. Οι καλλιέργειες αυτές είναι εξαιρετικά φιλοπεριβαλλοντικές, αφού συμβάλλουν στη μείωση των νιτρικών λιπασμάτων, λόγω αυξημένης δέσμευσης αζώτου στις ρίζες τους.

Οι πρωτεϊνούχες αυτές καλλιέργειες προορίζονται για την παραγωγή ζωοτροφών, συμβάλλοντας έτσι και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κτηνοτροφίας, με μείωση του κόστους παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων, με μείωση της εξάρτησης της διατροφής των ζώων από εισαγόμενες – από τρίτες χώρες – πρωτεϊνούχες ζωοτροφές, βελτίωση της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων (economic sustainability) και συνακόλουθα στην παραμονή κτηνοτρόφων στην ύπαιθρο (social sustainability). Επιπλέον, μπορούν να συμβάλουν στη διευκόλυνση της ταυτοποίησης των κτηνοτροφικών προϊόντων τοπικής παραγωγής και την παραγωγή προϊόντων με χαμηλό (ή και μηδενικό) αποτύπωμα άνθρακα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις θα χορηγούνται με την μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά εκτάριο μόνο για τις επιλέξιμες εκτάσεις, σε ενεργούς γεωργούς.

Κατά τον καθορισμό αυτών των παρεμβάσεων, λαμβάνεται υπόψη ο πιθανός αντίκτυπός τους στη διεθνή αγορά (Αιτιολογική Έκθεση Κανονισμού 2021/2115, σημείο 32).

Οι λεπτομερείς όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των συνδεδεμένων ενισχύσεων θα περιγραφούν σε σχετικές Υπουργικές αποφάσεις.

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης στα πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή είναι οι ενεργοί γεωργοί, που καλλιεργούν πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή που θα αποτυπωθούν λεπτομερώς σε υπουργική απόφαση, σε επιλέξιμες εκτάσεις.

Τα κτηνοτροφικά αυτά ψυχανθή είναι: βίκος (vetch), λούπινο (lupin, lupine), ρόβι (bitter vetch), κτηνοτροφικό λαθούρι (red vetchling, flat-podded vetchling, chickling vetch), κτηνοτροφικό κουκί (field bean, tic bean or tick bean), κτηνοτροφικό ρεβίθι (chickpeas for animal nutrition, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0377840111002653>), κτηνοτροφικό μπιζέλι (forage pea, field pea for animal nutrition).

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ενίσχυσης είναι η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης του προϊόντος σε μεταποιητική μονάδα, κτηνοτρόφο ή έμπορο του προϊόντος. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι διατηρούν παράλληλα κτηνοτροφική εκμετάλλευση μηρυκαστικών, δεν απαιτείται η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης για το μέρος της ζωοτροφής που προορίζεται για τα ζώα της εκμετάλλευσής τους, το οποίο θα υπολογίζεται σε συνάρτηση με τον αριθμό, το είδος και τις διατροφικές απαιτήσεις εκάστου ζώου σε πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή. Οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση.

Η συγκομιδή πραγματοποιείται μόνο στην ωριμότητα ή κοντά στην ωριμότητα.

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων σανοδοτικών ψυχανθών

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι οι ενεργοί γεωργοί, που καλλιεργούν πρωτεϊνούχα σανοδοτικά ψυχανθή (μηδική και τριφύλλι) και θα αποτυπωθούν λεπτομερώς σε υπουργική απόφαση, σε επιλέξιμες εκτάσεις.

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ενίσχυσης είναι η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης του προϊόντος σε μεταποιητική μονάδα, κτηνοτρόφο ή έμπορο του προϊόντος. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι διατηρούν παράλληλα κτηνοτροφική εκμετάλλευση μηρυκαστικών, δεν απαιτείται η προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης για το μέρος της ζωοτροφής που προορίζεται για τα ζώα της εκμετάλλευσής τους, το οποίο θα υπολογίζεται σε συνάρτηση με τον αριθμό, το είδος και τις διατροφικές απαιτήσεις εκάστου ζώου σε πρωτεϊνούχα σανοδοτικά ψυχανθή. Οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση.

Η συγκομιδή πραγματοποιείται μόνο στην ωριμότητα ή κοντά στην ωριμότητα.

Η ελάχιστη επιλέξιμη έκταση αγροτεμαχίου καθορίζεται σε 0,1 εκτάριο.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις

υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών

Η ενίσχυση χορηγείται ανά εκτάριο, σε ετήσια βάση στους/στις δικαιούχους γεωργούς.

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 192 €/εκτάριο

Υπολογίζεται με βάση την σημαντικότερη καλλιέργεια ψυχανθών για παραγωγή σπόρου (βίκος):

Καλλιέργεια 25 στρεμμάτων βίκου για καρπό (μελέτη ΓΠΑ)	
παραγωγή σπόρου (200/kg ανά στρέμμα)	
τιμή πώλησης (0,4 €/ kg)	
Ακαθάριστη αξία παραγωγής/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Αξία πωλούμενου σπόρου	80
Εμφανείς δαπάνες/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Λιπάσματα, καύσιμα	30
Θερσιμός, αλωνισμός	16
Σπόρος	21
Αποσβέσεις	32,2
Σύνολο Εμφανών Δαπανών	99,2
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	-19,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **74.984 εκτάρια**, που είναι ο μέσος όρος των επιλέξιμων εκτάσεων της περιόδου 2016-2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

192 €/εκτάριο * 74.984 εκτάρια = 14.396.928 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

14.396.928 €/έτος * 5 έτη = 71.984.640 €.

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων σανοδοτικών ψυχανθών

Η ενίσχυση χορηγείται ανά εκτάριο, σε ετήσια βάση στους/στις δικαιούχους γεωργούς.

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 83 €/εκτάριο

Υπολογίζεται με βάση την σημαντικότερη καλλιέργεια ψυχανθών για παραγωγή σανού (μηδική):

Καλλιέργεια 76,9 στρέμματα μηδική για σανό (ΔΙΓΕΛΠ/RICA 2017)	
Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής σανού/στρέμμα (€/στρέμμα)	173
Εμφανείς δαπάνες/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Ενδιάμεση κατανάλωση	82
Ενέργεια, εργασίες τρίτων, λοιπές γενικές δαπάνες	51
Αποσβέσεις	34
Αμοιβή ξένης εργασίας & ενοίκια ξένων εδαφών	15
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	181
ΔΙΑΦΟΡΑ/ΣΤΡΕΜΜΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	-8,3

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **194.935 εκτάρια**, που προκύπτει από τον μέσο όρο των επιλέξιμων εκτάσεων της περιόδου 2017-2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

$83 \text{ €/εκτάριο} \times 194.935 \text{ εκτάρια} = 16.179.600 \text{ €}$ για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

$16.179.600 \text{ €/έτος} \times 5 \text{ έτη} = 80.898.000 \text{ €}$.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Αιτιολόγηση της/των δυσκολίας/-ών που αντιμετωπίζει/-ούν ο/οι στοχευόμενος/-οι τομέας/-είς / η/οι παραγωγή/-ές ή ο/οι τύπος/-οι γεωργίας.

1. Πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή

2. Πρωτεϊνούχα σανοδοτικά ψυχανθή

Όλες αυτές οι καλλιέργειες είναι πρωτεϊνούχες. Σύμφωνα με το άρθρο 32(2) του Κανονισμού 2021/2115: «Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αποδείξουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σε σχέση με τις πρωτεϊνούχες καλλιέργειες».

Επίσης, σύμφωνα με το “5.1.5 Tool for Coupled Income Support (CIS), November 2021: “MS do not need to demonstrate the difficulty(ies) for protein crops and legumes, as these productions are recognized EU-wide as being de facto in difficulty.” (p. 5)

Ποιος είναι ο στόχος της παρέμβασης όσον αφορά τον/τους στοχευόμενο/-ους τομέα/-είς / την/τις παραγωγή/-ές ή τον/τους τύπο/-ους γεωργίας;

☒ προς βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

☒ για τη βελτίωση της ποιότητας

☒ προς βελτίωση της βιωσιμότητας

Πώς θα αντιμετωπίσει η παρέμβαση την/τις προσδιορισθείσα/-ες δυσκολία/-ες με βάση αυτόν τον στόχο (π.χ. επεξήγηση σχετικά με τη στόχευση);

1. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών

2. Συνδεδεμένη Ενίσχυση για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων σανοδοτικών ψυχανθών

Πρόκειται για συνδεδεμένες ενισχύσεις σε πρωτεϊνούχες καλλιέργειες, οι οποίες στοχεύουν στην βελτίωση τόσο της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), όσο και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (environmental sustainability) των εκμεταλλεύσεων που τις καλλιεργούν. Οι καλλιέργειες αυτές είναι εξαιρετικά φιλοπεριβαλλοντικές, αφού συμβάλλουν στη μείωση των νιτρικών λιπασμάτων, λόγω αυξημένης δέσμευσης αζώτου στις ρίζες τους.

Οι καλλιέργειες αυτές προορίζονται για την παραγωγή ζωοτροφών, συμβάλλοντας έτσι και στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κτηνοτροφίας, με μείωση του κόστους παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων, με μείωση της εξάρτησης της διατροφής των ζώων από εισαγόμενες – από τρίτες χώρες – πρωτεϊνούχες ζωοτροφές, βελτίωση της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων (economic sustainability) και

συνακόλουθα στην παραμονή κτηνοτρόφων στην ύπαιθρο (social sustainability). Επιπλέον, μπορούν να συμβάλουν στη διευκόλυνση της ταυτοποίησης των κτηνοτροφικών προϊόντων τοπικής παραγωγής και την παραγωγή προϊόντων με χαμηλό (ή και μηδενικό) αποτύπωμα άνθρακα.

Τέλος, τονίζεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι η **παροχή όλων των προτεινόμενων συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες άμεσες ενισχύσεις και άλλες παρεμβάσεις/δράσεις όπως π.χ., η παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιμέρους κλάδων παραγωγής, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας των σχετικών προϊόντων.**

Ποιος είναι ο/οι σχετικός/-οί τομέας/-είς;

Αποξηραμένες ζωοτροφές

Πρωτεϊνούχες καλλιέργειες

Αιτιολόγηση της σημασίας του/των στοχευόμενου/-ων τομέα/-ων / παραγωγής/-ών ή τύπου/-ων γεωργίας

Πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά και σανοδοτικά ψυχανθή

Οι πρωτεϊνούχες αυτές καλλιέργειες αποσκοπούν στην παραγωγή ζωοτροφών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν την σημαντικότερη κατηγορία δαπανών ενδιάμεσης κατανάλωσης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, επομένως επηρεάζουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των κλάδων της κτηνοτροφίας. Το 27% της συνολικής αξίας των ζωοτροφών στην Ελλάδα, αντιστοιχεί σε ιδιοπαραγόμενες και το υπόλοιπο 73% αφορά αγοραζόμενες (Eurostat). Σοβαρό πρόβλημα είναι η απροθυμία ενασχόλησης με την αιγοπροβατοτροφία, κυρίως της ημικτατικής μορφής. Η κομβική σημασία των εν λόγω καλλιεργειών αναδεικνύεται κι απ' το γεγονός ότι καλύπτουν τις αυξημένες ανάγκες διατροφής των ζώων, ιδιαίτερα κατά την περίοδο που αυτά παραμένουν ενσταυλισμένα. Η περίοδος που τα ζώα έχουν αυξημένες ανάγκες διατροφής, συμπίπτει με τις εποχές Φθινόπωρο-Χειμώνα, όπου η βοσκήσιμη ύλη είναι περιορισμένη, τα ζώα συνήθως παραμένουν στον στάβλο, δεν βγαίνουν στη βοσκή και χορηγείται συμπληρωματική τροφή, αποτελούμενη από συγκομιζόμενες χονδροειδείς ζωοτροφές (χόρτο μηδικής, χόρτο λειμώνων, άχυρο κ.λπ.) και συμπυκνωμένες ζωοτροφές. Επομένως, το κόστος της διατροφής αυξάνει κατακόρυφα.

Τέλος, οι εν λόγω καλλιέργειες είναι σημαντικές και για την υποκατάσταση εισαγωγών πρωτεϊνούχων ζωοτροφών (σόγιας) από τρίτες χώρες.

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (δηλ. 2000/60/EK).

Για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα Νερά (Οδηγία 2000/60/EK), η Ελλάδα έχει θεσπίσει σειρά νομοθετικών μέτρων και πρωτοβουλιών, αρχικά με τον Νόμο 3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α/09.12.2003) και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ 54/Α/08.03.2007). Με τις διατάξεις της εθνικής αυτής νομοθεσίας ενσωματώνονται οι βασικές έννοιες της Οδηγίας 2000/60 και ταυτόχρονα συγκροτείται η νέα διοικητική δομή, ενώ καθορίζονται και οι αρμοδιότητες των επιμέρους φορέων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Κύρια προτεραιότητα της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είναι η κατάρτιση των **Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας**, σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών και τα Υδατικά Διαμερίσματα έχουν καθορισθεί με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων της 16.07.2010. Στα αναθεωρημένα ΣΔΛΑΠ υπάρχουν για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα επικαιροποιημένα προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων για την προστασία και την αποκατάσταση των υδατικών πόρων. Η επόμενη αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ θα πραγματοποιηθεί το 2023.

Επίσης, στην **Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή** περιλαμβάνεται πλαίσιο για δράσεις και μέτρα που αφορούν και τους γεωργικούς υδατικούς πόρους.

Η προστασία και η ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών (και γενικότερα των φυσικών) πόρων, επιδιώκεται και μέσα από την **πράσινη αρχιτεκτονική του Στρατηγικού Σχεδίου**, η οποία διαμορφώνεται από:

·Την **Ενισχυμένη Αιρεσιμότητα**, με την βελτίωση των ήδη υφιστάμενων πρακτικών Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ), με παράλληλη ενσωμάτωση ορισμένων υφιστάμενων απαιτήσεων του «Πρασινίσματος» της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

·Την προτεραιοποίηση των δράσεων για το κλίμα και το περιβάλλον μέσα από τα **οικολογικά σχήματα του Πυλώνα 1** και τις **γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές παρεμβάσεις του Πυλώνα 2**, δίνοντας στους παραγωγούς την δυνατότητα πολλαπλών επιλογών, που αφορούν ενδεικτικά την προσαρμογή στην

κλιματική αλλαγή, την προστασία των εδαφικών και υδατικών πόρων, την διάδοση βιολογικών μεθόδων παραγωγής, την εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας, την διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

Η προστασία των υδατικών πόρων μέσα από συνέργειες και συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές της ενισχυμένης αιρεσιμότητας είναι ήδη ρητά διατυπωμένη στις **ανάγκες** που προέκυψαν από την SWOT Ανάλυση (Ανάγκη 088.05.07).

Επιπλέον, ως προς την αποτελεσματική διαχείριση υδατικών πόρων, σημειώνεται ότι με την ενσωμάτωση της ΚΓΠΚ 4 «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΥΔΑΤΟΡΕΥΜΑΤΩΝ» στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ενισχυμένη αιρεσιμότητα, αναμένεται να συμπληρωθούν τα μέτρα που λαμβάνονται στα πλαίσια της ΚΑΔ 3 και συγκεκριμένα του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (ΥΑ1848/278812/081021 ΦΕΚ Β4855), καθώς και αυτά που προβλέπονται από τα προγράμματα δράσης των 30 ευπρόσβλητων ζωνών ΚΥΑΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265/25.04.2019.

Η προτεινόμενη απαγόρευση χρήσης φυτοφαρμάκων πλησίον των υδατορευμάτων προβλέπεται να μειώσει την πιθανότητα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων.

Επίσης, με την συμπερίληψη όλων των λιπασμάτων (ανόργανων και οργανικών) αναμένεται να περιοριστεί η ρύπανση των υδάτων (εκτός από το άζωτο) και από το φώσφορο ο οποίος παρά το γεγονός ότι είναι ιδιαίτερα δυσδιάλυτος, προκαλεί ρύπανση λόγω της επιφανειακής απορροής.

Δεν είναι δυνατή επί του παρόντος η ποσοτική εκτίμηση των εκμεταλλεύσεων και των εκτάσεων που επηρεάζονται. Μια πρώτη εκτίμηση θα είναι δυνατή μόλις οριοθετηθούν στο LPIS οι γεωργικές εκτάσεις που βρίσκονται εντός των προαναφερθέντων Υδατικών Συστημάτων και Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Ειδικότερα, ως προς την συμβατότητα των προτεινόμενων συνδεδεμένων ενισχύσεων με την Οδηγία-Πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, σημειώνονται τα εξής:

- Τα πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή είναι εξαιρετικά φιλοπεριβαλλοντικές καλλιέργειες, αφού συμβάλλουν στη μείωση των νιτρικών λιπασμάτων, λόγω αυξημένης δέσμευσης αζώτου στις ρίζες τους.
- Στην κατηγορία των **σανοδοτικών ψυχανθών**, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις ποτιστικών καλλιεργειών, όπως για παραγωγή σανού μηδικής, συνάδουν με την οδηγία-πλαίσιο 2000/60 για τα νερά, αφού: α) η καλλιέργεια συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας του νερού, διότι η δέσμευση αζώτου από το ριζικό της σύστημα συνεπάγεται μείωση στη χρήση λιπασμάτων, β) με μία σπορά μηδικής το έδαφος μένει καλυμμένο μόνιμα για 4 χρόνια, με αποτέλεσμα να μην εκπλύνονται τα θρεπτικά συστατικά του εδάφους, επομένως ούτε τα υπόγεια νερά ρυπαίνονται, ούτε το έδαφος διαβρώνεται.

Όρια του πίνακα ΠΟΕ της ΕΕ για τους ελαιούχους σπόρους (συμφωνία Blair House): Αφορά η παρέμβαση κάποια από τις καλλιέργειες που καλύπτονται από τη συμφωνία (π.χ. σόγια, κράμβη, ηλιανθόσπορος);

☐ Ναι ☒ Όχι

Η παρέμβαση χρηματοδοτείται, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών (2 % συνολικά κατ' ανώτατο όριο) σύμφωνα με το άρθρο 96 άρθρο 3 του ΚΣΣ;

☒ Ναι ☐ Όχι

Εάν η παρέμβαση στοχεύει σε μείγμα ψυχανθών και αγρωστωδών: αναφέρετε το ελάχιστο ποσοστό ψυχανθών στο μείγμα.

A/A

Η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη που χορηγείται για μεταξοσκώληκες αποτελεί στήριξη με βάση τα ζώα, όπου η χρήση της «κεφαλής» ως βασικής μονάδας της στήριξης απαιτεί προηγούμενη διευκρίνιση των ακόλουθων στοιχείων:

διευκρινίστε τον συντελεστή μετατροπής μεταξύ αυτής της μονάδας και της «κεφαλής» (δηλαδή πόσες από αυτή τη μονάδα αντιστοιχούν σε «1 κεφαλή»;) για τους σκοπούς π.χ. των δεικτών.

A/A

Είναι δυνατόν να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις στα σχόλια (π.χ. το βάρος των αυγών που πρέπει να περιέχει ένα κουτί)

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του κατά πόσον και, εάν ναι, του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6.5 ή του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (μπλε κουτί)

Δεν αφορά. Η παρέμβαση θα υλοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του κεχριμπαρένιου κουτιού (amber box) του ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-32.2-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Κτηνοτροφικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.2-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Σανοδοτικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-32.2-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Κτηνοτροφικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 192 €/εκτάριο

Η δικαιολόγηση του ποσού ενίσχυσης προκύπτει από τον παρακάτω Πίνακα.

Καλλιέργεια 25 στρεμμάτων βίκου για καρπό (μελέτη ΓΠΑ)	
παραγωγή σπόρου (200/kg ανά στρέμμα)	
τιμή πώλησης (0,4 €/ kg)	
Ακαθάριστη αξία παραγωγής/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Αξία πωλούμενου σπόρου	80
Εμφανείς δαπάνες/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Λιπάσματα, καύσιμα	30
Θερισμός, αλωνισμός	16
Σπόρος	21
Αποσβέσεις	32,2
Σύνολο Εμφανών Δαπανών	99,2
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	-19,2

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 163 €/εκτ. και 221 €/εκτ., αντίστοιχα.

Προτεινόμενη τιμή ενίσχυσης: 83 €/εκτάριο

Το ποσό της ενίσχυσης εξηγείται στον παρακάτω Πίνακα.

Καλλιέργεια 76,9 στρέμματα μηδική για σανό (ΔΙΓΕΛΠ/RICA 2017)	
Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής σανού/στρέμμα (€/στρέμμα)	173
Εμφανείς δαπάνες/στρέμμα (€/στρέμμα)	
Ενδιάμεση κατανάλωση	82
Ενέργεια, εργασίες τρίτων, λοιπές γενικές δαπάνες	51
Αποσβέσεις	34
Αμοιβή ξένης εργασίας & ενοίκια ξένων εδαφών	15
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	181
ΔΙΑΦΟΡΑ/ΣΤΡΕΜΜΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΙΣΟΦΑΡΙΣΘΟΥΝ ΟΙ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	-8,3

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 71 €/εκτ. και 95 €/εκτ., αντίστοιχα.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
ΜΚ1-32.2-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Κτηνοτροφικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	192,00	192,00	192,00	192,00	192,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	163,00	163,00	163,00	163,00	163,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	221,00	221,00	221,00	221,00	221,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	74.984,00	74.984,00	74.984,00	74.984,00	74.984,00	

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	71.984.640,00
MK1-32.2-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Σανοδοτικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	83,00	83,00	83,00	83,00	83,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	71,00	71,00	71,00	71,00	71,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	95,00	95,00	95,00	95,00	95,00	
	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	194.935,00	194.935,00	194.935,00	194.935,00	194.935,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	80.898.025,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.10 (μονάδα: Εκτάριο)	269.919,00	269.919,00	269.919,00	269.919,00	269.919,00	1.349.595,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	152.882.665,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-32.3 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-32.3
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή
Είδος παρέμβασης	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση	
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 126.01.09	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών	Χαμηλή	Ναι
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 133.01.12	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα	
R.6 Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.8 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος της παρέμβασης είναι η αντιμετώπιση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν ορισμένοι τομείς και παραγωγές, μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας. Οι τομείς αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για κοινωνικοοικονομικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους και εμπίπτουν σε

αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού 2021/2115. Η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης σε ενεργούς γεωργούς, ως ετήσια ενίσχυση ανά ζώο, υπό τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 32-35 του Κανονισμού 2021/2115 και προσδιορίζονται περαιτέρω στο παρόν στρατηγικό σχέδιο.

Από τη SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2 διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζουν κλάδοι παραγωγής, τόσο στις ευρωπαϊκές-διεθνείς, όσο και στις εγχώριες αγορές. Επιπλέον, παρότι έχουν αναπτυχθεί αξιόλογες αλυσίδες αξίας αγροδιατροφικών προϊόντων, με ιδιαίτερο δυναμισμό τα τελευταία χρόνια (π.χ. η αλυσίδα αξίας του τυριού Φέτα), τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις των επιμέρους 'κρίκων' της αλυσίδας διαφοροποιούνται σημαντικά, με την πρωτογενή παραγωγή να αντιμετωπίζει συνήθως πολλά προβλήματα, σε αντίθεση με την μεταποίηση, που εμφανίζει μια πιο δυναμική εικόνα.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμης σημασίας ζητήματα είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρες τις αλυσίδες αξίας, η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και σταθερής παραγωγής πρώτης ύλης για βιομηχανίες τροφίμων-ποτών, τυποποίησης, κ.λπ. πρωτογενών προϊόντων, η διατήρηση και βελτίωση της ποιοτικής παραγωγής, κ.ά.

Η υποστήριξη της κτηνοτροφικής παραγωγής είναι άλλο ένα ζήτημα στρατηγικής σημασίας για τον Ελληνικό αγροδιατροφικό τομέα. Όπως έχει τεκμηριωθεί και στη SWOT Ανάλυση, μεταξύ άλλων, η κτηνοτροφική παραγωγή υπολείπεται σημαντικά της φυτικής παραγωγής, ενώ παράλληλα έχει καθοριστική συμβολή και στη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας και του κοινωνικού ιστού σε ορεινές περιοχές και περιοχές με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα. Μεταξύ των αναγκαίων δράσεων για την υποστήριξη της ζωικής παραγωγής είναι και η επαρκής παραγωγή διαφόρων ειδών ζωοτροφών.

Από την άλλη πλευρά, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων, μπορεί να συμβάλει και στην ενίσχυση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security), ως προς διάφορες κατηγορίες γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, σε όλες ή κάποιες από τις διαστάσεις της: διαθεσιμότητα, δυνατότητα πρόσβασης, ποιότητα, διαχρονική σταθερότητα.

Σε κάθε περίπτωση, η χορήγηση συνδεδεμένων ενισχύσεων πρέπει να συμβαδίζει με την βελτίωση της αποτελεσματικότητας, διότι, όπως έδειξε η ανάλυση της τεχνικής αποτελεσματικότητας των διαφόρων κλάδων, μεγάλο μέρος του ελλείμματος ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, μπορεί να καλυφθεί με τον σημαντικό περιορισμό της μετρούμενης σπατάλης των χρησιμοποιούμενων συντελεστών παραγωγής, που θα οδηγήσει στην μείωση του κόστους παραγωγής και βέβαια στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.

Επίσης, οι συνδεδεμένες ενισχύσεις μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με άλλες παρεμβάσεις, όπως π.χ. η παροχή της βασικής ενίσχυσης, οι επενδυτικές ενισχύσεις, η παροχή εκπαίδευσης και κυρίως στοχευμένων γεωργικών συμβουλών στους γεωργούς. Έτσι, η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με την παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της ποιότητας και της βιωσιμότητας.

Ειδικότερα, η παρέμβαση αφορά στη χορήγηση Συνδεδεμένης Ενίσχυσης στους παρακάτω τομείς:

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου κρέατος

Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση στοχεύει:

α) Στην οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα, καθώς και στη δημογραφική ισορροπία των ορεινών περιοχών και των περιοχών με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, στις οποίες ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πυλώνα. Με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2019, στις ορεινές περιοχές και τις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα βρίσκεται το 83% των αιγοπροβάτων της χώρας και το 85% των εκτάσεων που δηλώνονται από τις αιγοπροβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ προκύπτει επίσης ότι, την περίοδο 2015-2019: (ι) κατά μέσο όρο, συγκριτικά με τους αρχηγούς των μη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, οι αρχηγοί των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με αιγοπρόβατα είναι κατά 8,7 χρόνια νεότεροι στις ορεινές περιοχές και κατά 8,4 χρόνια νεότεροι στις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα (ii) ενώ ο αριθμός των μη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων μειώθηκε κατά 3,4% στις ορεινές περιοχές και κατά 2,6% στις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, αντίθετα, ο αριθμός των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με αιγοπρόβατα αυξήθηκε κατά 5,3% και 4,2%, αντίστοιχα.

β) Στη μείωση της εξάρτησης του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος (ΓΟΕ) των εκμεταλλεύσεων από τις διακυμάνσεις της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος και συνακόλουθα στη μείωση της μεγάλης

μεταβλητότητας του ΓΟΕ των εκμεταλλεύσεων. Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα, σε αντίθεση με την ΕΕ, στον κλάδο της αιγοπροβατοτροφίας η κύρια κατεύθυνση είναι η παραγωγή γάλακτος και όχι κρέατος, τα οποία συμμετέχουν με ποσοστά 78% και 22%, αντίστοιχα, στην ακαθάριστη αξία παραγωγής του κλάδου (στοιχεία του ΔΙΓΕΛΠ/RICA για το 2017). Η μεγάλη αυτή εξάρτηση του ΓΟΕ από την γαλακτοπαραγωγή σημαίνει ότι το ΓΟΕ επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις διακυμάνσεις της τιμής παραγωγού του αιγοπρόβειου γάλακτος (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 1).

γ) Στην εξασφάλιση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) της χώρας στο ερυθρό κρέας (άρα και στο αιγοπρόβειο), στο οποίο η χώρα είναι έντονα ελλειμματική (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2).

δ) Στην υποστήριξη της κτηνοτροφικής παραγωγής της χώρας (που υπολείπεται σημαντικά της φυτικής παραγωγής), μέσω της γέννησης εριφίων και αρνιών. Σημειώνεται ότι οι κυριότερες φυλές προβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα (Καραγκούνικο, Φριζάρτα, κ.ά.) είναι μικτής παραγωγικής κατεύθυνσης, δηλ. παράγουν γάλα και κρέας.

Ως παράλληλη συνέπεια αυτής της παραγωγικής διαδικασίας προκύπτει και παραγωγή γάλακτος από τις αίγες και προβατίνες που γέννησαν (τουλάχιστον 100 λίτρα γάλα/ζώο). Άλλωστε η ανάλυση της συνδεδεμένης ενίσχυσης του αιγοπρόβειου κρέατος μάς δείχνει ότι επιδρά θετικά στη βελτίωση ευρύτερα της τεχνικής αποτελεσματικότητας των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων, άρα και στη μείωση του κόστους παραγωγής των προϊόντων τους. Με αυτό τον τρόπο παρέχεται εισόδημα στον κτηνοτρόφο και υποστηρίζεται η βιωσιμότητα της εκμετάλλευσής του (από την SWOT Ανάλυση προκύπτει η αναγκαιότητα περαιτέρω ανάπτυξης της αιγοπροβατοτροφίας), ενώ ταυτόχρονα δίνεται ισχυρό κίνητρο για την παραμονή του στην ύπαιθρο.

Τέλος, από ειδική ανάλυση του Συμβούλου («Συμβολή των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων στην τεχνική αποτελεσματικότητα και στο γεωργικό οικογενειακό εισόδημα») διαπιστώθηκε η θετική συμβολή της συγκεκριμένης συνδεδεμένης ενίσχυσης στη βελτίωση της τεχνικής αποτελεσματικότητας του κλάδου της προβατοτροφίας (συντελεστής 0,0966) και συνεπώς στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου και εμμέσως και της παραγωγής του τυριού Φέτα.

Συνδεδεμένες Ενισχύσεις Βόειου Κρέατος

Σκοπός εφαρμογής των συγκεκριμένων συνδεδεμένων ενισχύσεων, είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας (economic and social sustainability) του κλάδου, καθώς και η διατήρηση και ενίσχυση των εκτατικών παραγωγικών συστημάτων στη χώρα.

Η τεκμηρίωση των δύο πρώτων στόχων προέρχεται από την SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2 (Ενότητα 2.5.5 και Παράρτημα Ι). Πρόσθετη τεκμηρίωση και λεπτομερής αναφορά στα προβλήματα του κλάδου και στο πώς οι ενισχύσεις αυτές θα αντιμετωπίσουν τα προβλήματα και θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων, υπάρχει στην ενότητα 8 παρακάτω.

Ως προς την Η διατήρηση και ενίσχυση των εκτατικών παραγωγικών συστημάτων στη χώρα, τονίζεται ότι οι προτεινόμενες ενισχύσεις αφορούν σχεδόν αποκλειστικά εκτατικά παραγωγικά συστήματα. Ειδικότερα, τα παρακάτω Μέτρα Α, Β και Γ αφορούν εκτατικές εκτροφές, αφού τόσο οι θηλάζουσες αγελάδες, όσο και τα ζώα που προέρχονται από αυτές και παχύνονται, βρίσκονται κυρίως στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές και χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την βοσκή (και πρόσθετα τον θηλασμό τα μοσχάρια) για την διατροφή τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτός ο κατ' εξοχήν εκτατικός χαρακτήρας των παραγωγικών συστημάτων της ζωικής παραγωγής στην Ελλάδα δεν αποτυπώνεται σωστά στο Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΙΓΕΛΠ-FADN), το οποίο στα δεδομένα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων καταγράφει μεταξύ άλλων, μόνο τους ιδιωτικούς βοσκοτόπους (που αντιπροσωπεύουν ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό της συνολικής έκτασης των βοσκοτόπων) και αγνοεί τους κοινοτικούς και δημόσιους βοσκοτόπους, οι οποίοι και αποτελούν την πλειονότητα των βοσκοτόπων της χώρας. Έτσι, η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που καταγράφεται στο ΔΙΓΕΛΠ-FADN είναι πολύ μικρότερη της πραγματικής, αφού δεν καταγράφονται οι σημαντικές ενοικιαζόμενες εκτάσεις των δημόσιων και κοινοτικών βοσκοτόπων που χρησιμοποιούνται από τις εν λόγω εκμεταλλεύσεις.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Α: Συνδεδεμένη ενίσχυση για τις θηλάζουσες αγελάδες

Η παρέμβαση αφορά την ενίσχυση για την εκτροφή των θηλαζουσών αγελάδων μέχρι και την γέννηση των μόσχων, δηλαδή την συνδεδεμένη ενίσχυση σε θηλυκά βοοειδή ηλικίας 18 μηνών έως 12 ετών, που έχουν γεννήσει στο έτος ενίσχυσης.

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην αξιοποίηση του εγχώριου αναπαραγωγικού δυναμικού και θα αποτελέσει σημαντικό κίνητρο για διατήρηση των εγχώριων γεννήσεων σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Β: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας 11-12 μηνών

Η παρέμβαση αφορά την συνδεδεμένη ενίσχυση σε βοοειδή (αρσενικά και θηλυκά) ηλικίας 11-12 μηνών, που προωθούνται για σφαγή. Πρόκειται για ενίσχυση που θα καλύπτει τις δαπάνες για την εκτροφή ενός μοσχαριού μέχρι να φτάσει στην ηλικία 11-12 μηνών, που θα οδηγηθεί για σφαγή.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Γ: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας μεγαλύτερης των 14 μηνών και έως 24 μηνών

Η παρέμβαση αφορά ενίσχυση που θα καλύπτει τις δαπάνες για την εκτροφή ενός μοσχαριού μέχρι να φτάσει σε ηλικία 14 έως 24 μηνών, που θα οδηγηθεί για σφαγή. Η συνδεδεμένη αυτή ενίσχυση δίνεται σε βοοειδή (αρσενικά και θηλυκά), με σκοπό την εκτροφή για πάχυνση και σφαγή, σε ηλικία 14 έως 24 μηνών και παραγωγή σφάγιων μεγάλου βάρους.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις θα χορηγούνται με την μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά ζώο, μόνο σε ενεργούς γεωργούς.

Κατά τον καθορισμό αυτών των παρεμβάσεων, λαμβάνεται υπόψη ο πιθανός αντίκτυπός τους στη διεθνή αγορά (Αιτιολογική Έκθεση Κανονισμού 2021/2115, σημείο 32).

Όταν η στήριξη αφορά στα βοοειδή ή τα αιγοπρόβατα, θα καθοριστούν ως προϋποθέσεις επιλεξιμότητας η αναγνώριση και η καταγραφή των ζώων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, αντίστοιχα. Ωστόσο, τα βοοειδή ή τα αιγοπρόβατα θεωρούνται επιλέξιμα για στήριξη, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις αναγνώρισης και καταχώρισης στην κτηνιατρική βάση δεδομένων, μέχρι μια συγκεκριμένη ημερομηνία του σχετικού έτους αξίωσης, που θα καθοριστεί στην υπουργική απόφαση.

Οι λεπτομερείς όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των συνδεδεμένων ενισχύσεων θα περιγραφούν σε σχετικές Υπουργικές αποφάσεις.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου Κρέατος

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης αιγοπροβείου κρέατος είναι οι ενεργοί γεωργοί που πληρούν τους παρακάτω όρους επιλεξιμότητας:

1. Είναι κάτοχοι αιγοπροβατοτροφικής εκμετάλλευσης στη χώρα.
2. Παραδίδουν το γάλα που παράγουν σε εγκεκριμένες μονάδες μεταποίησης γάλακτος, είτε απευθείας (με προσκόμιση τιμολογίου αγοράς ή πώλησης του προϊόντος), είτε μέσω φορέων συγκέντρωσης γάλακτος (π.χ. οργανώσεις παραγωγών, φυσικά ή νομικά πρόσωπα). Οι κτηνοτρόφοι με καθετοποιημένες μονάδες μεταποίησης γάλακτος της κτηνοτροφικής τους εκμετάλλευσης, εφόσον πληρούν την έννοια του εγκεκριμένου μεταποιητή και οι κτηνοτρόφοι που είναι ενταγμένοι στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο (ΚΗΜΟ), οι οποίοι/-ες ιδιοπαράγουν και διαθέτουν οι ίδιοι τα γαλακτοκομικά τους προϊόντα, συμμετέχουν στο καθεστώς εφόσον έχουν δηλώσει ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής σύνδεσης «ΑΡΤΕΜΙΣ» στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, τις ποσότητες γάλακτος που μεταποίησαν.
3. Έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία της ετήσιας απογραφής της εκμετάλλευσής τους για το έτος ενίσχυσης. Αυτό διαπιστώνεται από την καταχώρηση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ) της εν λόγω ετήσιας απογραφής.
4. Συμμετέχουν σε πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης (AKIS), μετά την 1/1/2025.

Προσδιορισμός αριθμού επιλέξιμων αιγοπροβάτων:

- Ως επιλέξιμα για πληρωμή θεωρούνται τα αιγοπρόβατα τα οποία πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας.

- Για τον υπολογισμό των επιλέξιμων αιγοπροβάτων λαμβάνεται υπόψη η ελάχιστη αναλογία ποσότητας γάλακτος-αριθμού επιλέξιμων προβατίνων ή/και αιγών η οποία πρέπει να είναι 100:1.
- Ο συνολικός αριθμός των προσδιορισθεισών για πληρωμή προβατίνων ή/και αιγών της εκμετάλλευσης του δικαιούχου, προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τα επιλέξιμα δηλωθέντα αιγοπρόβατα στην ενιαία αίτηση ενίσχυσης (κατοχή κατά την υποβολή της αίτησης και πρόθεση διατήρησης), την ελάχιστη αναλογία ποσότητας γάλακτος – αριθμού επιλέξιμων προβατίνων ή/και αιγών και τα ευρεθέντα επιλέξιμα αιγοπρόβατα κατά τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους. Για τη διενέργεια πληρωμής, ο μικρότερος αριθμός καθορίζει τον αριθμό των επιλέξιμων αιγοπροβάτων.

Συνδεδεμένες Ενισχύσεις Βόειου Κρέατος

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις για το βόειο κρέας θα δοθούν μέσω τριών διαφορετικών μέτρων ενίσχυσης και αφορούν ενεργούς γεωργούς, σύμφωνα με τον ορισμό που περιγράφεται στο Στρατηγικό Σχέδιο.

Ως προς τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων, αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής:

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Α: Συνδεδεμένη ενίσχυση για τις θηλάζουσες αγελάδες

1. Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης βόειου κρέατος είναι οι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι/-ες πληρούν τους παρακάτω όρους επιλεξιμότητας:

- Είναι κάτοχοι βοοτροφικών εκμεταλλεύσεων στη χώρα, ανεξαρτήτως παραγωγικής κατεύθυνσης.
- Κατά την υποβολή της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης, εκτρέφουν στην εκμετάλλευσή τους τουλάχιστον 6 θηλυκά βοοειδή οποιασδήποτε φυλής και παραγωγικής κατεύθυνσης, ηλικίας από 18 μηνών έως 12 ετών κατά τη διάρκεια του έτους ενίσχυσης.
- Έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία της ετήσιας απογραφής της εκμετάλλευσής τους για το έτος ενίσχυσης. Αυτό διαπιστώνεται από την καταχώρηση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ) της εν λόγω ετήσιας απογραφής.

2. Επιλέξιμα για την συνδεδεμένη ενίσχυση στον τομέα του βόειου κρέατος, είναι τα θηλυκά βοοειδή που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Έχουν ηλικία από 18 μηνών έως 12 ετών.
- Έχουν γεννήσει μέσα στο έτος ενίσχυσης (από 01.01 έως και τις 31.12). Αυτό διαπιστώνεται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ).
- Τα νεογέννητα μοσχάρια έχουν καταγραφεί και σημειωθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση θανάτου του νεογέννητου μοσχαριού πριν τη σήμανσή του, το θηλυκό βοοειδές δεν θεωρείται επιλέξιμο.

3. Συμμετέχουν σε πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης (AKIS), μετά την 1/1/2025.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Β: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας 11-12 μηνών

Το μέτρο αυτό αφορά την ενίσχυση σε βοοειδή (αρσενικά και θηλυκά) που προωθούνται για σφαγή κρέατος και αφορά τα βοοειδή που εκτρέφονται για ένα χρονικό διάστημα και σφάζονται σε ηλικία 11-12 μηνών.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να:

1. εκτρέφουν μόσχους ηλικίας 11- 12 μηνών, τουλάχιστον 6 σε αριθμό (αρσενικά ή/και θηλυκά), οι οποίοι να έχουν εκτραφεί στη μονάδα που τους οδηγεί στο σφαγείο, τουλάχιστον για 5 μήνες πριν την σφαγή.
2. προσκομίζουν τιμολόγιο αγοράς ή πώλησης του σφαγίου.
3. συμμετέχουν σε πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης (AKIS), μετά την 1/1/2025.
4. έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία της ετήσιας απογραφής της εκμετάλλευσής τους για το έτος ενίσχυσης. Αυτό διαπιστώνεται από την καταχώρηση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ) της εν λόγω ετήσιας απογραφής.

Οι ημερομηνίες σφαγής διαπιστώνονται από το σύστημα ARTEMIS και η ηλικία των ζώων κατά την ημερομηνία σφαγής διαπιστώνεται από το σύστημα ARTEMIS σε συνδυασμό με το ΟΠΣΚ.

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βόειου Κρέατος – Μέτρο Γ: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας μεγαλύτερης των 14 μηνών και έως 24 μηνών

Το μέτρο αυτό αφορά την ενίσχυση σε βοοειδή (αρσενικά και θηλυκά) που εκτρέφονται για πάχυνση και σφαγή.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να:

1. εκτρέφουν τουλάχιστον 6 σε αριθμό μόσχους (αρσενικά ή/και θηλυκά), οι οποίοι πρέπει να έχουν εκτραφεί στη μονάδα που τους οδηγεί στο σφαγείο τουλάχιστον για 5 μήνες πριν τη σφαγή και όταν οδηγούνται στη σφαγή να έχουν ηλικία 14-24 μηνών.
2. προσκομίζουν τιμολόγιο αγοράς ή πώλησης του σφαγίου.
3. έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία της ετήσιας απογραφής της εκμετάλλευσής τους για το έτος ενίσχυσης. Αυτό διαπιστώνεται από την καταχώρηση στο ΟΠΣΚ της εν λόγω ετήσιας απογραφής.
4. συμμετέχουν σε πρόγραμμα παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης (AKIS), μετά την 1/1/2025.

Οι ημερομηνίες σφαγής διαπιστώνονται από το σύστημα ARTEMIS και η ηλικία των ζώων κατά την ημερομηνία σφαγής διαπιστώνεται από το σύστημα ARTEMIS σε συνδυασμό με το ΟΠΣΚ.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου κρέατος

Η ενίσχυση χορηγείται ανά επιλέξιμο ενήλικο ζώο, που είναι καταγεγραμμένο στην κτηνιατρική βάση δεδομένων και για το οποίο παραδίδεται γάλα τουλάχιστον 100 λίτρα/έτος, με βάση τα στοιχεία του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛΟΓΑΚ).

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 12 €/προβατίνα ή αίγα

Η τιμή αυτή προκύπτει από τους υπολογισμούς για μέσο κοπάδι 125 παραγωγικών ζώων αιγοπροβατοτροφίας, που παράγουν τουλάχιστον 100 λίτρα γάλακτος/ζώο.

ΜΕΣΟ ΚΟΠΑΔΙ 125 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΖΩΩΝ	
ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑΣ (*)	
<i>Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (Ευρώ)</i>	
Γάλα (100 λίτρα/ζώο * 0,8 €/λίτρο ως μ.ο. τιμής πώλησης πρόβειου και αίγειου γάλακτος * 125 ζώα)	10.000
Αρνιά και κατσίκια γάλακτος πωλούμενα (διδυμία 1,1, απώλειες 5%, ποσοστό αντικατάστασης 25%, απόδοση σε σφάγιο 65%, τιμή 4 €/Kgr σφαγίου)	2.802
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	12.802
<i>Εμφανείς δαπάνες (Ευρώ **)</i>	
Ζωοτροφές (αγοραζόμενες και ιδιοπαραγόμενες)	12.151 (***)
Αποσβέσεις	2.202
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	14.353
ΔΙΑΦΟΡΑ: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕΙΟΝ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ, ΣΤΟ ΜΕΣΟ ΚΟΠΑΔΙ (125 παραγωγικά ζώα)	-1.551
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑ ΖΩΟ (Προβατίνα ή Αίγα)	-12 (****)

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

(*) Μέσο κοπάδι επιλέξιμων παραγωγικών αιγοπροβάτων (ΟΣΔΕ 2019)

(**) στοιχεία ΔΙΓΕΛΠ-RICA 2017

(***) Οι ανάγκες διατροφής για επιπλέον ποσότητες γάλακτος (πέραν των 100 λίτρων/παραγωγικό ζώο) καλύπτονται από την βοσκή

(****) Η συνδεδεμένη ενίσχυση μαζί με την Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής ισοφαρίζει τις εμφανείς δαπάνες.

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα 5.405.206 ζώα, που αντιπροσωπεύουν το μέσο όρο των ζώων αναφοράς της περιόδου 2016-2020.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

12 €/ζώο * 5.405.206 ζώα = 64.862.467 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

64.862.472 €/έτος * 5 έτη = 324.312.336 €

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος – Μέτρο Α: Συνδεδεμένη ενίσχυση για τις θηλάζουσες αγελάδες

LACTATING COW	
A. Gross production value (€)	
Value of a born calf (2-3 weeks old)	72
Old cow replacement value averaged over 7 years	32*
A. TOTAL OUTPUT	104
B. Production costs / feeding costs (euro/lactating cow) (€)	
Animal maintenance	74
Animal pregnancy	40
Losses (5%)	6
Bull ratio (1/20 cows)	7
Calf (replacement at 7 years)	86**
TOTAL	213
Difference A-B	-108

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

(*) 32 € = (150 κιλά σφάγιο ανά αγελάδα * 1,5 € ανά κιλό κρέατος αγελάδας [τιμή πώλησης κρέατος αγελάδας]) / 7 χρόνια.

(**) 86 € = 602 € Σύνολο δαπάνης διατροφής της μοσχίδας αντικατάστασης έως την ηλικία των 24 μηνών / 7 χρόνια μέση διάρκεια ζωής της αγελάδας που θα αντικατασταθεί από τη μοσχίδα.

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι οι 210.000 αγελάδες. Ο αριθμός αυτός προκύπτει από στρογγυλοποίηση του μέσου όρου των επιλέξιμων ζώων της περιόδου 2016-2020 (209,647 ζώα) (ΟΣΔΕ).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

108 €/θηλυκό ζώο * 210.000 αγελάδες = 22.680.000 € για κάθε έτος,

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

22.680.000 €/έτος * 5 έτη = 113.400.000 €

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος – Μέτρο Β: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας 11-12 μηνών

Η ενίσχυση καταβάλλεται για θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας σφαγής 11-12 μηνών, καταγεγραμμένα στο κτηνιατρικό μητρώο, που διατηρούνται στην εκμετάλλευση από την οποία οδηγήθηκαν για σφαγή, τουλάχιστον για 5 μήνες.

Αφορά ενίσχυση που θα καλύπτει τις δαπάνες για την εκτροφή του μοσχαριού μέχρι να φτάσει στην ηλικία 11-12 μηνών. Περιλαμβάνεται και το κόστος εκτροφής της αγελάδας κατά την περίοδο γαλακτοπαραγωγής

(για θηλασμό) και με το αναλογούν κόστος των αγελάδων που δεν εγκυμονούν. Αφαιρείται η αναμενόμενη αξία του παχυνόμενου μοσχαριού.

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 200 €/κεφαλή, η οποία υπολογίστηκε ως εξής:

Σφάγιο 11-12 μηνών

Μοσχάρι με σφαγή 11-12 μηνών

Κοπάδι με μέσο μέγεθος αγελάδων θηλαζουσών 100 ζώων	100
Μοσχάρια παχυνόμενα κατ' έτος 70 ζώα	70
<i>Διατροφή ανα μοσχάρι (διάρκεια 11 μήνες)- beef calf (11-12 months)</i>	
<i>Διατροφή καρπός</i>	
Πρώτοι 5 μήνες (μετά τον πρώτο μήνα)	5
1ο στάδιο ημέρες	150
1ο στάδιο συμπυκνωμένη τροφή (1 kgr/μέρα)	150
1ο στάδιο κόστος συμπυκνωμένης διατροφής (0,5 €/Kgr)	75
2ο στάδιο ημέρες (επόμενοι 6 μήνες)	180
2ο στάδιο συμπυκνωμένη διατροφή (4,5 κιλά/μέρα)	810
2ο στάδιο κόστος συμπυκνωμένης διατροφής (0,5 €/Kgr)	405
Σανός διατροφή σε ημέρες (7 μήνες)	210
Διατροφή σανού (3Kgr)	630
Κόστος διατροφής σανού (0,18 €/Kgr)	113
Αγελάδες θηλαζουσες (100 αγε/70 μόσχοι=1, 4286 αγελ/μοσχάρι)	1,4286
Διατροφή θηλαζουσών αγελάδων 150 μέρες *4 kgr συμπύκνωμα/μέρα*0,5 €/Kgr)=300	429
Αγορά μοσχαριού (το πολύ 1 μηνός)	70
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (και αγοράς νεογέννητου μοσχαριού)	1.092
ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΟΣΧΑΡΙΟΥ (165 ΚΙΛΑ ΣΦΑΓΙΟ) ΠΡΟΣ 5,4 €/ΚΙΛΟ ΣΦΑΓΙΟ	891
Διαφορά	-201,0

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα 8.853 θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας 11-12 μηνών. Ο αριθμός αυτός προκύπτει από τα δεδομένα της βάσης δεδομένων 'ARTEMIS' (μέσος όρος τριετίας 2018-2020).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

200 €/κεφαλή * 8.853 ζώα = 1.770.600 € για κάθε έτος

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

1.770.600 €/έτος * 5 έτη = 8.853.000 €

Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος – Μέτρο Γ: Συνδεδεμένη ενίσχυση για σφάγιο ηλικίας μεγαλύτερης των 14 μηνών και έως 24 μηνών

Η ενίσχυση καταβάλλεται για βοοειδή (αρσενικά και θηλυκά), που οδηγούνται για σφαγή σε ηλικία 14-24 μηνών. Αφορά ζώα εγγεγραμμένα στο κτηνιατρικό μητρώο και τα οποία διατηρούνται στην εκμετάλλευση που τα οδηγεί σε σφαγή τουλάχιστον για 5 μήνες.

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 250 €/κεφαλή:

Μοσχάρι με σφαγή 14-24 μηνών

Σφαγή από 14-24 μηνών (διάρκεια 6 μήνες)- beef calf (14-24 months)
--

Διατροφή μοσχαριού καρπός (7,35 kg/μέρα *180 ημέρες=1323 κιλά)	1.323
Αξία καρπού	906
Σανός μηδικής (2 Kgr/μέρα*180=360)	360
Αξία σανού (0,2 €/Kgr)	72
Άχυρο (3Kgr/μέρα 150μερες =450 κιλά)	540
Αξία άχυρου (0,07 €/κιλό)	38
Σύνολο διατροφής	1.016
Αγορά μόσχου (9 μηνών)	705
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (και αγοράς μοσχαριού)	1.721
Αξία μοσχαριού στο τέλος της πάχυνσης (σε σφάγιο)	1.470
Διαφορά	-251

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα 87.700 θηλυκά και αρσενικά ζώα. Ο αριθμός αυτός προκύπτει από τα δεδομένα της βάσης δεδομένων 'ARTEMIS' (μέσος όρος τριετίας 2018-2020).

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

250 €/κεφαλή * 87.700 ζώα = 21.925.000 € για κάθε έτος,

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

21.925.000 €/έτος * 5 έτη = 109.625.000 €.

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Αιτιολόγηση της/των δυσκολίας/-ών που αντιμετωπίζει/-ούν ο/οι στοχευόμενος/-οι τομέας/-είς / η/οι παραγωγή/-ές ή ο/οι τύπος/-οι γεωργίας.

Όπως έχει αναλυτικά εκτεθεί στην SWOT Ανάλυση του του Ειδικού Στόχου 1, οι προτεινόμενοι κλάδοι για την παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, αντιμετωπίζουν σειρά προβλημάτων και δυσκολιών, μεταξύ άλλων:

Αιγοπροβατοτροφία

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, από το 2011 μέχρι το 2019, η παραγωγή πρόβειου κρέατος μειώθηκε στην Ελλάδα κατά 28% (από 71,2 χιλ. τόνους σε 51,4 χιλ. τόνους) και του αίγιου κρέατος κατά 38% (από 33,6 χιλ. τόνους σε 20,9 χιλ. τόνους), ενώ ο πληθυσμός των προβάτων την ίδια περίοδο μειώθηκε κατά 14%, από 9.781.000 σε 8.427.000 ζώα, και ο πληθυσμός των αιγών μειώθηκε κατά 17%, από 4.296.000 σε 3.580.000 ζώα.

- Παρά τον δυναμισμό του κλάδου της αιγοπροβατοτροφίας, αρκετές εκμεταλλεύσεις αντιμετωπίζουν: (i) σειρά διαχειριστικών και οργανωτικών προβλημάτων, γεγονός που αντανακλάται και στην σχετικά χαμηλή τεχνική αποτελεσματικότητά τους, (ii) πολύ μεγάλη εξάρτηση του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος (ΓΟΕ) από τις διακυμάνσεις της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος και συνακόλουθα μεγάλη μεταβλητότητα του ΓΟΕ.

- Παράλληλα, οι ορεινές περιοχές και οι περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα (δημογραφικά, οικονομικά, κ.ά.), ο κλάδος όμως της αιγοπροβατοτροφίας έχει πολύ σημαντική συμβολή στην οικονομία και την κοινωνία των περιοχών αυτών. Με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2019, στις εν λόγω περιοχές βρίσκεται το 83% των αιγοπροβάτων της χώρας και το 85% των εκτάσεων που δηλώνονται από τις αιγοπροβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ προκύπτει επίσης ότι, την περίοδο 2015-2019: (i) κατά μέσο όρο, συγκριτικά με τους αρχηγούς των μη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, οι αρχηγοί των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με αιγοπρόβατα είναι κατά 8,7 χρόνια νεότεροι στις ορεινές περιοχές και κατά 8,4 χρόνια νεότεροι στις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα (ii) ενώ ο αριθμός των μη κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων μειώθηκε κατά 3,4% στις ορεινές περιοχές και κατά 2,6% στις περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, αντίθετα, ο αριθμός των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων με αιγοπρόβατα αυξήθηκε κατά 5,3% και 4,2%, αντίστοιχα.

Κρεοπαραγωγός Βοοτροφία

Ο κλάδος της κρεοπαραγωγού βοοτροφίας αντιμετωπίζει πολύ σοβαρά *προβλήματα ανταγωνιστικότητας*, τόσο στο επίπεδο των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, όσο και στο επίπεδο των εγχώριων και διεθνών αγορών.

Όπως έχει αναλυτικά εκτεθεί στην SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2 (Ενότητα 2.5.5), η κρεοπαραγωγός βοοτροφία συγκαταλέγεται ανάμεσα στους κλάδους που εμφανίζουν σοβαρό πρόβλημα ανταγωνιστικότητας στο επίπεδο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καθώς η αξία των ενδιάμεσων εισροών ανά 1€ παραγόμενης Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής είναι υψηλότερη απ' ό,τι στον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ. Εκτός ίσως από την διαφορά τιμών των εισροών μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, το χαρακτηριστικό αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα χαμηλότερου βαθμού αποτελεσματικότητας στην χρήση τους. Άλλωστε, και η ανάλυση της συνολικής παραγωγικότητας (TFP) αναδεικνύει αντίστοιχα προβλήματα στον κλάδο (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2, Παράρτημα Ι).

Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι το ύψος των αποσβέσεων ανά 1€ παραγόμενης Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής είναι χαμηλότερο στην Ελλάδα έναντι του μέσου όρου της ΕΕ γεγονός που υποδεικνύει και την ενδεχόμενη ανάγκη πρόσθετων επενδύσεων στον κλάδο (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2, Ενότητα 2.5.5).

Επίσης πολύ σοβαρό είναι και *το πρόβλημα της οικονομικής βιωσιμότητας* των εκμεταλλεύσεων του κλάδου, αφού το εισόδημα που αποκομίζουν από την αγορά να είναι πάρα πολύ χαμηλό (SWOT Ανάλυση του Ειδικού Στόχου 2, Ενότητα 2.5.6), ενώ από την προηγούμενη ανάλυση των Μέτρων Β και Γ διαπιστώθηκε ότι οι δαπάνες διατροφής των ζώων υπερβαίνουν την ακαθάριστη αξία παραγωγής.

Λόγω των σοβαρών αυτών προβλημάτων, μεταξύ 2011 και 2019, καταγράφεται μια *πολύ σημαντική μείωση* στην παραγόμενη ποσότητα *του βοείου κρέατος κατά 44%*, από 59.230 τόνους σε 33.460 τόνους (Eurostat). Η πολύ σημαντική αυτή μείωση αντανακλά την επίσης σημαντική μείωση του αριθμού των βοοειδών για την παραγωγή βοείου κρέατος, από τις 87 χιλ. κεφαλές στις 58 χιλ. κεφαλές, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

Ποιος είναι ο στόχος της παρέμβασης όσον αφορά τον/τους στοχευόμενο/-ους τομέα/-είς / την/τις παραγωγή/-ές ή τον/τους τύπο/-ους γεωργίας;

- ☒ προς βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- ☒ για τη βελτίωση της ποιότητας
- ☒ προς βελτίωση της βιωσιμότητας

Πώς θα αντιμετωπίσει η παρέμβαση την/τις προσδιορισθείσα/-ες δυσκολία/-ες με βάση αυτόν τον στόχο (π.χ. επεξήγηση σχετικά με τη στόχευση);

Η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες άμεσες ενισχύσεις και δράσεις όπως π.χ., η παροχή εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης, θα συμβάλει ποικιλοτρόπως στην επίτευξη του στόχου της βελτίωσης της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιμέρους κλάδων παραγωγής, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας των σχετικών προϊόντων. Ειδικότερα:

Η συνδεδεμένη ενίσχυση για το αιγοπρόβειο κρέας θα συμβάλει:

- Στην υποστήριξη της κτηνοτροφικής παραγωγής (που απολείπεται της φυτικής παραγωγής), μέσω της γέννησης εριφίων και αρνιών. Σημειώνεται ότι οι κυριότερες φυλές προβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα (Καραγκούνικο, Φριζάρτα, κ.ά.) είναι μικτής παραγωγικής κατεύθυνσης, δηλ. παράγουν γάλα και κρέας.
- Στη μείωση της εξάρτησης του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος (ΓΟΕ) των εκμεταλλεύσεων από τις διακυμάνσεις της τιμής του αιγοπρόβειου γάλακτος και συνακόλουθα στη μείωση της μεγάλης μεταβλητότητας του ΓΟΕ των εκμεταλλεύσεων.
- Στην οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα (economic and social sustainability), καθώς και στη δημογραφική ισορροπία των ορεινών περιοχών και των περιοχών με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα, στις οποίες ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας εξακολουθεί να αποτελεί βασικό πυλώνα.
- Από ειδική ανάλυση του Συμβούλου («Συμβολή των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων στην τεχνική αποτελεσματικότητα και στο γεωργικό οικογενειακό εισόδημα») διαπιστώθηκε η θετική συμβολή της συγκεκριμένης συνδεδεμένης ενίσχυσης στη βελτίωση της τεχνικής

αποτελεσματικότητας του κλάδου της προβατοτροφίας (συντελεστής 0,0966) και συνεπώς στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου.

- Ως παράλληλη συνέπεια αυτής της παραγωγικής διαδικασίας προκύπτει και παραγωγή γάλακτος από τις αίγες και προβατίνες που γέννησαν (τουλάχιστον 100 λίτρα γάλα/ζώο). Άλλωστε η ανάλυση της συνδεδεμένης ενίσχυσης του αιγοπρόβειου κρέατος μάς δείχνει ότι επιδρά θετικά στη βελτίωση ευρύτερα της τεχνικής αποτελεσματικότητας των αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων, άρα και στη μείωση του κόστους παραγωγής των προϊόντων τους. Με αυτό τον τρόπο παρέχεται εισόδημα στον κτηνοτρόφο και υποστηρίζεται η βιωσιμότητα της εκμετάλλευσής του (από την SWOT Ανάλυση προκύπτει η αναγκαιότητα περαιτέρω ανάπτυξης της αιγοπροβατοτροφίας), ενώ ταυτόχρονα δίνεται ισχυρό κίνητρο για την παραμονή του στην ύπαιθρο. Επιπλέον, η γέννηση αμνών και εριφίων συμβάλλει στην απρόσκοπτη και συνεχή παραγωγή σταθερών ποσοτήτων γάλακτος για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένου του εμβληματικού τυριού «Φέτα»), διατηρώντας το εισόδημα των εκμεταλλεύσεων και παρέχοντας τα εχέγγυα για την βιωσιμότητά τους.

Όπως τονίζεται σε πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (“The sheep and goat sector in the EU Main features, challenges and prospects”, Briefing, September 2017) η αιγοπροβατοτροφία αναμφισβήτητα προσφέρει περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία, καθώς συμβάλλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου σε περιοχές, είτε με γεωγραφικά μειονεκτήματα, είτε με λιγότερο εύφορες εκτάσεις, και συμβάλλει στην αντιμετώπιση φαινομένων, όπως η διάβρωση του εδάφους, οι χιονοστιβάδες ή οι πυρκαγιές. Η βόσκηση έχει τον ανεκτίμητο ρόλο του φύλακα του αγροτικού τοπίου, πράγμα το οποίο, σε συνδυασμό με την ευάλωτη θέση αυτών των κλάδων, αιτιολογεί το γεγονός ότι 22 από τα 28 κράτη μέλη αποφάσισαν να χορηγήσουν στην προβατοτροφία και την αιγοτροφία συνδεδεμένες ενισχύσεις μέσης αξίας 486 εκατομμυρίων ευρώ (κατά μέσο όρο 12 ευρώ ανά κεφαλή ζώου) κατά την τρέχουσα περίοδο δημοσιονομικών προοπτικών, ούτως ώστε να ανακόψουν το κύμα φυγής που παρατηρείται σε αυτούς τους κλάδους εδώ και πολλά χρόνια.

Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις Βοείου Κρέατος

Η στόχευση των συνδεδεμένων ενισχύσεων βοείου κρέατος είναι τριπλή και αφορά την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας (economic and social sustainability) του κλάδου, καθώς και την διατήρηση και ενίσχυση των εκτατικών παραγωγικών συστημάτων στη χώρα.

Η χορήγηση των συνδεδεμένων αυτών ενισχύσεων θα συμβάλει στην επίλυση των προαναφερθέντων προβλημάτων του κλάδου της κρεοπαραγωγού βοοτροφίας, με:

- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας, μέσω, μεταξύ άλλων, της αύξησης της αποτελεσματικότητας και γενικότερα της αποδοτικότερης χρήσης των εισροών. Μεγάλο μέρος του ελλείμματος ανταγωνιστικότητας του κλάδου, μπορεί να καλυφθεί με τον σημαντικό περιορισμό της σπατάλης των χρησιμοποιούμενων συντελεστών παραγωγής, που θα οδηγήσει στην μείωση του κόστους παραγωγής και στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος. Στον στόχο αυτόν θα συμβάλει επιπλέον και η παροχή των άλλων άμεσων ενισχύσεων, καθώς και η στοχευμένη εκπαίδευση και συμβουλευτική υποστήριξη, για την ορθολογική διαχείριση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (με κατάλληλα σιτηρέσια για την διατροφή των ζώων, βελτίωση των συνθηκών υγιεινής, κ.λπ.). Επιπρόσθετες δυνατότητες από τις συνδυασμένες αυτές παρεμβάσεις είναι η διαφοροποίηση της παραγωγής σε ποιοτικότερα προϊόντα και οι δράσεις προώθησης των προϊόντων του κλάδου στις αγορές.
- Την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), βραχυπρόθεσμα, μέσω της κάλυψης της διαφοράς των δαπανών διατροφής τους ζωικού κεφαλαίου, από την ακαθάριστη αξία παραγωγής.
- Την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας (economic sustainability), μεσομακροπρόθεσμα, μέσω της υποστήριξης της παραγωγικής δραστηριότητας του κλάδου, της αύξησης του γεωργικού εισοδήματος που προέρχεται από την πώληση των προϊόντων στην αγορά και της συνακόλουθης μείωσης της εξάρτησης του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος από τις εισοδηματικές ενισχύσεις.
- Τη διατήρηση και ενίσχυση των εκτατικών παραγωγικών συστημάτων στη χώρα, αφού προτεινόμενες ενισχύσεις του βοείου κρέατος (τα Μέτρα Α, Β και Γ) αφορούν εκτατικά

παραγωγικά συστήματα, των οποίων τα ζώα (οι θηλάζουσες αγελάδες και τα ζώα που προέρχονται από αυτές και παχύνονται), βρίσκονται κυρίως στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές και χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την βοσκή (και πρόσθετα τον θηλασμό τα μοσχάρια) για την διατροφή τους.

- Τη συμβολή στην βελτίωση της αναλογίας ζωικής/φυτικής παραγωγής στη συνολική Ακαθάριστη Αξία Γεωργικής Παραγωγής της χώρας, καθώς και στην αναστροφή της φθίνουσας πορείας του στρατηγικού αυτού κλάδου της Ελληνικής κτηνοτροφίας.
- Τη βελτίωση της κοινωνικής βιωσιμότητας (social sustainability), μέσω της διατήρησης και δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης σε αρκετές περιοχές της Ελληνικής υπαίθρου, ιδιαίτερα ημιορεινές και ορεινές. Επίσης με την δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων και εισοδήματος στις τοπικές οικονομίες των εν λόγω περιοχών.
- Την ενίσχυση της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security) της χώρας, ως προς το βόειο κρέας. Η ενίσχυση αυτή αφορά δύο κρίσιμες διαστάσεις της έννοιας της διατροφικής και επισιτιστικής ασφάλειας (Food and Nutrition Security), δηλ. την διαθεσιμότητα (availability) και την δυνατότητα πρόσβασης (access) του πληθυσμού σε ποιοτικό βόειο κρέας.

Ποιος είναι ο/οι σχετικός/-οί τομέας/-είς;

Κρέας αιγοπροβάτων

Βόειο κρέας

Αιτιολόγηση της σημασίας του/των στοχευόμενου/-ων τομέα/-ων / παραγωγής/-ών ή τύπου/-ων γεωργίας

Όλοι οι κλάδοι και τα προϊόντα για τα οποία προτείνεται η παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, είναι ιδιαίτερα σημαντικοί/ά για μια σειρά από οικονομικούς, κοινωνικούς ή και περιβαλλοντικούς λόγους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

Πρόβειο κρέας:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, από το 2011 μέχρι το 2019, η παραγωγή πρόβειου κρέατος μειώθηκε στην Ελλάδα κατά 28% (από 71,2 χιλ. τόνους σε 51,4 χιλ. τόνους), ενώ ο πληθυσμός των προβάτων την ίδια περίοδο μειώθηκε κατά 14%, από 9.781.000 σε 8.427.000 ζώα.

Η σύγχρονη τάση που επικρατεί στις περισσότερες προβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις για αύξηση της απόδοσης γάλακτος ανά κεφαλή (πρόκειται για ορθολογική στάση των παραγωγών) επηρεάζει αρνητικά την κρεοπαραγωγή. Στις περιπτώσεις αυτές η παραγωγή πρόβειου κρέατος μπορεί να επανακάμψει με τη χρήση του τεχνητού θηλασμού, για την εφαρμογή του οποίου απαιτείται ο αναγκαίος εξοπλισμός, αλλά και οι παροχές κατάλληλης εκπαίδευσης και συμβουλών προς τους κτηνοτρόφους.

Την περίοδο 2011-2018 η εγχώρια κατανάλωση μειώθηκε κατά 45%. Στην προηγούμενη Ενότητα 8 τεκμηριώθηκε η πολύ σημαντική συμβολή της προβατοτροφίας στην οικονομία και την κοινωνία των ορεινών περιοχών και των περιοχών με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα.

Αίγιο κρέας:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, από το 2011 μέχρι το 2019, η παραγωγή αίγιου κρέατος μειώθηκε κατά 38% (από 33,6 χιλ. τόνους σε 20,9 χιλ. τόνους), ενώ ο πληθυσμός των αιγών την ίδια περίοδο μειώθηκε κατά 17%, από 4.296.000 σε 3.580.000 ζώα. Η εγχώρια παραγωγή αίγιου κρέατος καλύπτει αρκετά ικανοποιητικά την εγχώρια κατανάλωση.

Στην προηγούμενη ενότητα 8 τεκμηριώθηκε η πολύ σημαντική συμβολή της αιγοτροφίας στην οικονομία και την κοινωνία των ορεινών περιοχών και των περιοχών με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα.

Βόειο κρέας:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, κατά την περίοδο 2011–2019, ο πληθυσμός των βοοειδών για την παραγωγή βόειου κρέατος υπέστη σημαντική μείωση, από τις 87 χιλ. κεφαλές στις 58 χιλ. κεφαλές, ενώ παράλληλα πτωτική τάση κατά 44% εμφανίζει και η παραγωγή βόειου κρέατος για την ίδια περίοδο. Όμως, από τα στοιχεία της βάσης δεδομένων «ARTEMIS» προκύπτει ότι κατά μέσο όρο, την περίοδο 2018-2020 ο αριθμός των σφαγίων ανήλθε σε 133.850 κεφαλές ζώων, από τα οποία το 53% είναι ζώα ηλικίας 12 έως 24 μηνών. Η εγχώρια παραγωγή βόειου κρέατος καλύπτει όλο και λιγότερο την εγχώρια κατανάλωση, παρόλο που η εγχώρια κατανάλωση μειώθηκε κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης κατά 13%. Η ανταγωνιστικότητα του κλάδου είναι προβληματική, τόσο στις εγχώριες, όσο και τις ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές. Επίσης, το ΓΟΕ των εκμεταλλεύσεων εξαρτάται απόλυτα κατά 78% από τις άμεσες ενισχύσεις (ΔΙΓΕΛΠ-FADN, μέσος όρος 2018-2020).

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (δηλ. 2000/60/EK).

Το σύνολο της εθνικής νομοθεσίας που αφορά την ορθολογική διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων, που αναλυτικά αναφέρεται στις συνδεδεμένες ενισχύσεις των κλάδων φυτικής παραγωγής, θα εφαρμοστεί και στην περίπτωση των συνδεδεμένων ενισχύσεων των κλάδων ζωικής παραγωγής.

Οι κτηνοτροφικοί τομείς που καλύπτονται από συνδεδεμένη στήριξη (αιγοπρόβατα, βοοειδή) χαρακτηρίζονται από εκτατικά ή ημiekτατικά συστήματα παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του εδάφους, στην αειφορία των βοσκοτόπων και στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, σύμφωνα με την Οδηγία-Πλαίσιο για τα Νερά.

Ειδικότερα, στην περίπτωση των βοοειδών, η λειτουργία και η εγκατάσταση των εκμεταλλεύσεων θα διέπεται από τους κανονισμούς για την οργάνωση των εκμεταλλεύσεων βοοειδών, οι οποίοι είναι υπό προετοιμασία και περιλαμβάνουν απαιτήσεις για τον μετριασμό των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, όπως προβλέπει η νομοθεσία της ΕΕ.

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η συνδεδεμένη ενίσχυση δεν έχει ως κίνητρο την παραγωγή, η χορήγησή της δεν θα οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των ζώων ή των εκμεταλλεύσεων, επομένως δεν θα συμβάλει σε καμία αύξηση της ρύπανσης του αέρα, του εδάφους ή των υδάτων.

Ως προς τα νερά, η κτηνοτροφική δραστηριότητα δεν δημιουργεί προβλήματα, καθώς οι βοσκότοποι που χρησιμοποιούνται είναι μόνιμοι και δεν αρδεύονται, ακόμα και σε περιφέρειες με μεγάλη παρουσία ζωικού κεφαλαίου, όπως η π.χ. το υδατικό διαμέρισμα της Θεσσαλίας (βλ. και: Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδάτων για την Θεσσαλία). Από τη άλλη πλευρά, όπως ήδη αναφέρθηκε, τα εφαρμοζόμενα συστήματα στην Ελληνική κτηνοτροφία είναι κυρίως εκτατικά, χρησιμοποιούν μόνιμα βοσκοτόπια, τα οποία είναι στο σύνολό τους σχεδόν, ημιφυσικές εκτάσεις. Συνεπώς η επιβάρυνση των υδάτων από διάχυτη ρύπανση που οφείλεται στην κτηνοτροφία είναι εξαιρετικά μικρή. Μόνο μικρό μέρος των εκμεταλλεύσεων, με σχετικά μικρό αριθμό ζώων, εκτρέφουν τα ζώα τους με ενσταυλισμένα συστήματα. Στις, ελάχιστες, περιπτώσεις που παρατηρούνται φαινόμενα σημειακής ρύπανσης λόγω συγκέντρωσης κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, η εφαρμογή τόσο των σχεδίων δράσης της Οδηγίας 91/676, όσο και του Κώδικα Ορθών Γεωργικών Πρακτικών για την αποφυγή της νιτρορύπανσης στα πλαίσια της ίδιας Οδηγίας, ο οποίος είναι υποχρεωτικής εφαρμογής σε όλες τις γεωργικές εκτάσεις της χώρας και ενσωματώνεται πλήρως στις προβλέψεις της ενισχυμένης αιρεσιμότητας του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου, διασφαλίζουν την προστασία των υδατικών πόρων από τη σημειακή ρύπανση και συνεπώς και την ποιότητά τους.

Η παρέμβαση χρηματοδοτείται, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών (2 % συνολικά κατ' ανώτατο όριο) σύμφωνα με το άρθρο 96 άρθρο 3 του ΚΣΣ;

☐ Ναι ☒ Όχι

Εάν η παρέμβαση στοχεύει σε μείγμα ψυχανθών και αγρωστωδών: αναφέρετε το ελάχιστο ποσοστό ψυχανθών στο μείγμα.

A/A

Η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη που χορηγείται για μεταξοσκώληκες αποτελεί στήριξη με βάση τα ζώα, όπου η χρήση της «κεφαλής» ως βασικής μονάδας της στήριξης απαιτεί προηγούμενη διευκρίνιση των ακόλουθων στοιχείων:

διευκρινίστε τον συντελεστή μετατροπής μεταξύ αυτής της μονάδας και της «κεφαλής» (δηλαδή πόσες από αυτή τη μονάδα αντιστοιχούν σε «1 κεφαλή»;) για τους σκοπούς π.χ. των δεικτών.

A/A

Είναι δυνατόν να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις στα σχόλια (π.χ. το βάρος των αυγών που πρέπει να περιέχει ένα κουτί)

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του κατά πόσον και, εάν ναι, του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6.5 ή του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (μπλε κουτί)

Δεν αφορά. Η παρέμβαση θα υλοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του κεχριμπαρένιου κουτιού (amber box) του ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK1-32.3-1 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.3-2 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης) – Μέτρο Α	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.3-3 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας 11-12 μηνών) – Μέτρο Β	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8
MK1-32.3-4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (αρσενικά και θηλυκά ζώα, για σφαγή σε ηλικία 14-24 μηνών) – Μέτρο Γ	Ομοιόμορφη		R.4; R.6; R.7; R.8

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-32.3-1 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο

<p>ΜΕΣΟ ΚΟΠΑΔΙ 125 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΖΩΩΝ</p> <p>ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΑΣ (*)</p>			
Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (€)			
Γάλα (100 λίτρα/ζώο * 0,8 €/λίτρο ως μ.ο. τιμής πώλησης πρόβειου και αίγειου γάλακτος * 125 ζώα)	10.000		
Αρνιά και κατσίκια γάλακτος πωλούμενα (διδυμία 1,1, απώλειες 5%,	2.802		

ποσοστό αντικατάσταση ς 25%, απόδοση σε σφάγιο 65%, τιμή 4 €/Kgr σφαγίου)	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤ ΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	12.802
Εμφανείς δαπάνες (€**)	
Ζωοτροφές (αγοραζόμενες και ιδιοπαραγόμεν ες)	12.151 (***)
Αποσβέσεις	2.202
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	14.353
ΔΙΑΦΟΡΑ: ΑΚΑΘΑΡΙΣΤ Η ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΕΙΟΝ ΕΜΦΑΝΕΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ, ΣΤΟ ΜΕΣΟ ΚΟΠΑΔΙ (125 παραγωγικά ζώα)	-1.551

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΜΦΑΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤ Η ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑ ΖΩΟ (Προβατίνα ή Αίγα)	-12 (****)
--	------------

(*) Μέσο κοπάδι επιλέξιμων παραγωγικών αιγοπροβάτων (ΟΣΔΕ 2019)

(**) στοιχεία ΔΙΓΕΛΠ-RICA 2017

(***) Οι ανάγκες διατροφής για επιπλέον ποσότητες γάλακτος (πέραν των 100 λίτρων/παραγωγικό ζώο) καλύπτονται από την βοσκή

(****) Η συνδεδεμένη ενίσχυση μαζί με την Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής ισοφαρίζει τις εμφανείς δαπάνες.

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 10 €/ζώο και 14 €/ζώο, αντίστοιχα.

(***) Οι ανάγκες διατροφής για επιπλέον ποσότητες γάλακτος (πέραν των 100 λίτρων/παραγωγικό ζώο) καλύπτονται από την βοσκή

(****) Η συνδεδεμένη ενίσχυση μαζί με την Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής ισοφαρίζει τις εμφανείς δαπάνες.

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συγκεκριμένη συνδεδεμένη ενίσχυση. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 10 €/ζώο και 14 €/ζώο, αντίστοιχα.

МК1-32.3-2 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης) – Μέτρο Α

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 108 €/θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης.

Υπολογισμοί ανά θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης:

LACTATING COW	
A. Gross production value (€)	
Value of a born calf (2-3 weeks old)	72
Old cow replacement value averaged over 7 years	32*
A. TOTAL OUTPUT	104

B. Production costs / feeding costs (euro/lactating cow) (€)	
Animal maintenance	74
Animal pregnancy	40
Losses (5%)	6
Bull ratio (1/20 cows)	7
Calf (replacement at 7 years)	86**
TOTAL	213
Difference A-B	-108

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

(*) 32 € = (150 κιλά σφάγιο ανά αγελάδα * 1,5 € ανά κιλό κρέατος αγελάδας [τιμή πώλησης κρέατος αγελάδας]) / 7 χρόνια.

(**) 86 € = 602 € Σύνολο δαπάνης διατροφής της μοσχίδας αντικατάστασης έως την ηλικία των 24 μηνών / 7 χρόνια μέση διάρκεια ζωής της αγελάδας που θα αντικατασταθεί από τη μοσχίδα.

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του βοείου κρέατος. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 92 €/ζώο και 124 €/ζώο, αντίστοιχα.

MK1-32.3-3 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας 11-12 μηνών) – Μέτρο B

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 200 €/ζώο

Μοσχάρι με σφαγή 11-12 μηνών

Κοπάδι με μέσο μέγεθος αγελάδων θηλαζουσών 100 ζώων	100
Μοσχάρια παχυνόμενα κατ' έτος 70 ζώα	70
<i>Διατροφή ανα μοσχάρι (διάρκεια 11 μήνες)- beef calf (11-12 months)</i>	
<i>Διατροφή καρπός</i>	
Πρώτοι 5 μήνες (μετά τον πρώτο μήνα)	5
1ο στάδιο ημερες	150
1ο στάδιο συμπυκνωμένη τροφή (1 kgr/μέρα)	150
1ο στάδιο κόστος συμπυκνωμένης διατροφής (0,5 €/Kgr)	75
2ο στάδιο ημέρες (επόμενοι 6 μήνες)	180
2ο στάδιο συμπυκνωμένη διατροφή (4,5 κιλά/μέρα)	810
2ο στάδιο κόστος συμπυκνωμένης διατροφής (0,5 €/Kgr)	405

Σανός διατροφή σε ημέρες (7 μήνες)	210
Διατροφή σανού (3Kgr)	630
Κόστος διατροφής σανού (0,18 €/Kgr)	113
Αγελάδες θηλάζουσες (100 αγελ/70 μόσχοι=1, 4286 αγελ/μοσχάρι)	1,4286
Διατροφή θηλαζουσών αγελάδων 150 μέρες *4 kgr συμπίκνωμα/μέρα*0,5 €/Kgr)=300	429
Αγορά μοσχαριού (το πολύ 1 μηνός)	70
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (και αγοράς νεογέννητου μοσχαριού)	1.092
ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΟΣΧΑΡΙΟΥ (165 ΚΙΛΑ ΣΦΑΓΙΟ) ΠΡΟΣ 5,4 €/ΚΙΛΟ ΣΦΑΓΙΟ	891
Διαφορά	-201,0

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του βοείου κρέατος. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 170 €/ζώο και 230 €/ζώο, αντίστοιχα.

ΜΚ1-32.3-4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (αρσενικά και θηλυκά ζώα, για σφαγή σε ηλικία 14-24 μηνών) – Μέτρο Γ

Προτεινόμενη Τιμή Ενίσχυσης: 250 €/ζώο

Μοσχάρι με σφαγή 14-24 μηνών

Σφαγή από 14-24 μηνών (διάρκεια 6 μήνες)- beef calf (14-24 months)	
Διατροφή μοσχαριού καρπός (7,35 kgr μέρα *180 ημέρες=1323 κιλά)	1.323
Αξία καρπού	906
Σανός μηδικής (2 Kgr/μέρα*180=360)	360
Αξία σανού (0,2 €/Kgr)	72
Άχυρο (3Kgr/μέρα 150μερες =450 κιλά)	540
Αξία άχυρου (0,07 €/κιλό)	38

Σύνολο διατροφής	1.016
Αγορά μόσχου (9 μηνών)	705
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (και αγοράς μοσχαριού)	1.721
Αξία μοσχαριού στο τέλος της πάχυνσης (σε σφάγιο)	1.470
Διαφορά	-251

Πηγή: AUA, Dept. Agr. Economics & Rural Development

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση του βόειου κρέατος. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 213 €/ζώο και 288 €/ζώο, αντίστοιχα.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.3-1 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγειου κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
	Ο.11 (μονάδα: Κεφαλές)	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	324.312.360,00
MK1-32.3-2 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης) – Μέτρο Α	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	108,00	108,00	108,00	108,00	108,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	92,00	92,00	92,00	92,00	92,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	124,00	124,00	124,00	124,00	124,00	
	Ο.11 (μονάδα: Κεφαλές)	210.000,00	210.000,00	210.000,00	210.000,00	210.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	113.400.000,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.3-3 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας 11-12 μηνών) – Μέτρο Β	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	230,00	230,00	230,00	230,00	230,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	8.853,00	8.853,00	8.853,00	8.853,00	8.853,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	8.853.000,00
MK1-32.3-4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (αρσενικά και θηλυκά ζώα, για σφαγή σε ηλικία 14-24 μηνών) – Μέτρο Γ	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	213,00	213,00	213,00	213,00	213,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	288,00	288,00	288,00	288,00	288,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	87.700,00	87.700,00	87.700,00	87.700,00	87.700,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	109.625.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	28.558.795,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	556.190.360,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

Π1-32.4 - Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π1-32.4
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες
Είδος παρέμβασης	CIS(32) - Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη
Κοινός δείκτης εκροών	O.11. Αριθμός ζώων που επωφελούνται από τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Περιφερειακή ενότητα Έβρου.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση	
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 126.01.09	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών	Χαμηλή	Ναι
AN 127.01.10	Καλύτερη στόχευση των προαιρετικών συνδεδεμένων ενισχύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 133.01.12	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα	
R.6 Ποσοστό συμπληρωματικών άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μικρότερου μεγέθους από το μέσο μέγεθος γεωργικής εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)	
R.8 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση αφορά την χορήγηση Συνδεδεμένης Ενίσχυσης στον τομέα της **σηροτροφίας**. Η ενίσχυση θα χορηγηθεί στους σηροτρόφους ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου.

Ο κλάδος της σηροτροφίας είναι σημαντικός για την χώρα, αφενός λόγω του φιλο-περιβαλλοντικού του χαρακτήρα (environmental sustainability) και αφετέρου διότι αποτελεί πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος για τους γεωργούς παραμεθόριων περιοχών, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική βιωσιμότητα των περιοχών αυτών (social sustainability). Επίσης, η Ελλάδα έχει την δυνατότητα να παράγει άριστης ποιότητας μετάξι που μπορεί να ανταγωνιστεί τις εισαγωγές φθηνών προϊόντων μεταξιού από τρίτες χώρες. Παράλληλα, εκτός από την παραγωγή μεταξιού, υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των υποπροϊόντων στη βιομηχανία τροφίμων και ζωοτροφών, στην ιατρική, την φαρμακολογία και την κοσμετολογία.

Επιπλέον, το μετάξι έχει υψηλή οικολογική αξία καθώς παράγεται με διαδικασίες και τεχνικές που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον, ενώ η καλλιέργεια της μouriάς μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας επιβράδυνσης εξάπλωσης πυρκαγιών και ως μέσο εξυγίανσης υποβαθμισμένων εδαφών. Τέλος, η κατανάλωση ενέργειας που απαιτείται από τη βιομηχανία του μεταξιού είναι αμελητέα συγκρινόμενη με αυτή που καταναλώνεται για την παραγωγή άλλων υφαντικών ινών.

Για τους παραπάνω λόγους είναι σημαντική η διατήρηση των υφιστάμενων επιπέδων παραγωγής.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Δικαιούχοι της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της σηροτροφίας είναι οι εκτροφείς/ενεργοί γεωργοί μεταξοσκωλήκων-παραγωγοί κουκουλιών του είδους *Bombyx mori* L., φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον πληρούνται οι παρακάτω όροι επιλεξιμότητας:

α) Οι εκτροφείς προμηθεύονται και χρησιμοποιούν μεταξόσπορο πιστοποιημένο σύμφωνα με την υπ' αρ. 337474/9-12-2009 (Β' 2487) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β) Κάθε κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου, που προορίζεται για χρήση από εκτροφείς, περιέχει τουλάχιστον 20.000 (10 g) αυγά μεταξοσκωλήκα του είδους *Bombyx mori*, κατάλληλα για εκκόλαψη και χρήση κατά την περίοδο (εαρινή, θερινή, φθινοπωρινή) και το έτος που προγραμματίζεται η εκτροφή.

γ) Σε κάθε είκοσι χιλιόγραμμα (20 Kg) παραγόμενα χλωρά κουκούλια (fresh cocoons), με ομοιόμορφο χρώμα και μέγεθος, αντιστοιχεί ένα επιλέξιμο προς ενίσχυση κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών (10 g).

δ) Τα παραγόμενα κουκούλια ζυγίζονται χλωρά (fresh cocoons) ή διατίθενται από τον εκτροφέα προς απόπνιξη, ξήρανση και αναπνήσιση ή επεξεργασία σε μονάδα αναπνήσισης ή/και επεξεργασίας κουκουλιών, η οποία λειτουργεί εντός της ελληνικής επικράτειας με σχετικό Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ), σύμφωνα με την Εθνική Ονοματολογία των Οικονομικών Δραστηριοτήτων.

Η ποσότητα αναφοράς παραγομένων χλωρών κουκουλιών (fresh cocoons) προσδιορίζεται στα 26.220 χιλιόγραμμα (Kg), η οποία αντιστοιχεί σε 1.311 εκτροφόμενα κουτιά μεταξόσπορου των 20.000 αυγών (10 g).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Εύρος και ποσά στήριξης

Περιγραφή

Ο στόχος της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι τα **1.311 κουτιά πιστοποιημένου μεταξόσπορου**, που είναι μέσος όρος των επιλέξιμων κουτιών μεταξόσπορου των ετών 2018, 2019 και 2020. Επίσης, για την περίοδο 2023-2027, διατηρείται η μοναδιαία αξία της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, δηλ. **245 € ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου**, που είναι ο μέσος όρος της ενδεικτικής τιμής της περιόδου 2018-2020, όπως έχει προσδιοριστεί από το ΥΠΑΑΤ.

Επομένως, ο προϋπολογισμός της ενίσχυσης για κάθε έτος της περιόδου 2023-2027 είναι:

$245 \text{ €/κουτί} \times 1.311 \text{ κουτιά} = 321.195 \text{ € για κάθε έτος}$

και ο συνολικός προϋπολογισμός της ενίσχυσης για ολόκληρη την περίοδο 2023-2027 είναι:

$321.195 \text{ €/έτος} \times 5 \text{ έτη} = 1.605.975 \text{ €}.$

8 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Αιτιολόγηση της/των δυσκολίας/-ών που αντιμετωπίζει/-ούν ο/οι στοχευόμενος/-οι τομέας/-είς / η/οι παραγωγή/-ές ή ο/οι τύπος/-οι γεωργίας.

Όπως έχει αναλυτικά εκτεθεί στην SWOT Ανάλυση του του Ειδικού Στόχου 1, οι προτεινόμενοι κλάδοι για την παροχή συνδεδεμένων ενισχύσεων, αντιμετωπίζουν σειρά προβλημάτων και δυσκολιών, μεταξύ άλλων:

- Η παραγωγή μεταξιού παρουσιάζει διακύμανση λόγω αυξημένου κόστους και ανταγωνισμού από τρίτες χώρες.

Η εκτροφή μεταξοσκωλήκων και η παραγωγή κουκουλιών χαρακτηρίζεται από ιδιαιτερότητες οι οποίες επιφέρουν αβεβαιότητες ως προς την δυνατότητα ολοκλήρωσης της εκτροφής με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, για λόγους οι οποίοι ορισμένες φορές δεν οφείλονται και δεν εξαρτώνται από τους εκτροφείς. Επιπλέον η αστάθεια των τιμών λόγω της ιδιαιτερότητας της εμπορίας των κουκουλιών σε νωπή κατάσταση συμβάλει στη δημιουργία μη ευνοϊκού περιβάλλοντος για την εκτροφή μεταξοσκωλήκων.

Επισημαίνεται ότι στο χρονικό διάστημα 2010-2019 ο αριθμός των χρησιμοποιούμενων – επιλέξιμων κουτιών μεταξόσπορου μειώθηκε, από 2.988 κουτιά σε 1.421 κουτιά μεταξόσπορου, με αντίστοιχη μείωση της παραγωγής χλωρών κουκουλιών (fresh cocoons), από περίπου 60 τόνους σε περίπου 30 τόνους.

Ποιος είναι ο στόχος της παρέμβασης όσον αφορά τον/τους στοχευόμενο/-ους τομέα/-είς / την/τις παραγωγή/-ές ή τον/τους τύπο/-ους γεωργίας;

☐ προς βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

☒ για τη βελτίωση της ποιότητας

☒ προς βελτίωση της βιωσιμότητας

Πώς θα αντιμετωπίσει η παρέμβαση την/τις προσδιορισθείσα/-ες δυσκολία/-ες με βάση αυτόν τον στόχο (π.χ. επεξήγηση σχετικά με τη στόχευση);

Η χρησιμοποίηση πιστοποιημένου μεταξόσπορου ως προϋπόθεση για την χορήγηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης, θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του κλάδου, όπως την μεγάλη μείωση στην παραγωγή μεταξόσπορου. Έτσι, θα καταστεί δυνατή η παραγωγή μεταξιού εξαιρετικής ποιότητας και η ενίσχυση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (social and environmental sustainability) στις παραμεθόριες περιοχές στις οποίες παράγεται το ποιοτικό αυτό προϊόν.

Ποιος είναι ο/οι σχετικός/-οί τομέας/-είς;

Μεταξοσκώληκες

Αιτιολόγηση της σημασίας του/των στοχευόμενου/-ων τομέα/-ων / παραγωγής/-ών ή τύπου/-ων γεωργίας

Ο κλάδος της σηροτροφίας είναι σημαντικός για την χώρα, αφενός λόγω του φιλο-περιβαλλοντικού του χαρακτήρα (environmental sustainability) και αφετέρου διότι αποτελεί πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος για τους γεωργούς παραμεθόριων περιοχών, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική βιωσιμότητα των περιοχών αυτών (social sustainability).

Στο χρονικό διάστημα 2010-2019 ο αριθμός των χρησιμοποιούμενων – επιλέξιμων κουτιών μεταξόσπορου μειώθηκε, από 2.988 κουτιά σε 1.421 κουτιά μεταξόσπορου, με αντίστοιχη μείωση της παραγωγής χλωρών κουκουλιών (fresh cocoons), από περίπου 60 τόνους σε περίπου 30 τόνους.

Επίσης, η Ελλάδα έχει την δυνατότητα να παράγει άριστης ποιότητας μετάξι που μπορεί να ανταγωνιστεί δυναμικά τα φθηνά προϊόντα μεταξιού, που εισάγονται στη χώρα μας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση από Ασιατικές κυρίως, ανταγωνιστικές χώρες. Εξάλλου, η διατήρηση σε πολύ υψηλά επίπεδα των τιμών του πετρελαίου και των παραγώγων του (που αποτελούν πρώτες ύλες στην παραγωγή συνθετικών ινών), ευνοούν την δημιουργία συνθηκών που ανεβάζουν τις τιμές των ανταγωνιστικών στο μετάξι συνθετικών προϊόντων. Παράλληλα, εκτός από την παραγωγή μεταξιού, υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των υποπροϊόντων στη βιομηχανία τροφίμων και ζωοτροφών, στην ιατρική, την φαρμακολογία και την κοσμετολογία.

Επιπλέον, το μετάξι έχει υψηλή οικολογική αξία καθώς παράγεται με διαδικασίες και τεχνικές που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον, ενώ η καλλιέργεια της μωριάς μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας επιβράδυνσης εξάπλωσης πυρκαγιών και ως μέσο εξυγίανσης υποβαθμισμένων εδαφών, καθώς η έντονη βλαστική ικανότητα και η ταχεία αύξηση της βιομάζας των δένδρων είναι δυνατόν να οδηγήσουν στη

φυτο-αποκατάσταση και την απομάκρυνση των ρύπων από επιβαρυμένα εδάφη. Τέλος, η κατανάλωση ενέργειας που απαιτείται από τη βιομηχανία του μεταξιού είναι αμελητέα συγκρινόμενη με αυτή που καταναλώνεται για την παραγωγή άλλων υφαντικών ινών.

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση συνάδει με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (δηλ. 2000/60/EK).

Η διαδικασία καλλιέργειας και παραγωγής του μεταξιού δεν επιδρά αρνητικά στο περιβάλλον, ενώ η καλλιέργεια της μουριάς μπορεί να λειτουργήσει σαν παράγοντας εξυγίανσης υποβαθμισμένων εδαφών, καθώς η έντονη βλαστική ικανότητα και η ταχεία αύξηση της βιομάζας των δένδρων είναι δυνατόν να οδηγήσουν στη φυτο-αποκατάσταση και την απομάκρυνση των ρύπων από επιβαρυμένα εδάφη.

Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο υδατικών συστημάτων – υπόγειων και επιφανειακών – και αγροτεμαχίων, για την Περιφερειακή Ενότητα Έβρου, στην οποία ασκείται η σηροτροφία. Για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιήθηκε και σχετικό χαρτογραφικό υπόβαθρο (με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, του 2019), μέσω του οποίου προσδιορίστηκαν για την κατηγορία «Λοιπές Δενδρώδεις Καλλιέργειες», στην οποία ανήκει και η καλλιέργεια της μουριάς, τα αγροτεμάχια που βρίσκονται σε υδατικά συστήματα στα οποία: α) η ποσότητα του νερού είναι ανεπαρκής και β) η χημική κατάσταση των υπόγειων και επιφανειακών νερών είναι σε λιγότερο από καλή κατάσταση. Στη συνέχεια, η έκταση αυτών των αγροτεμαχίων αφαιρέθηκε από την συνολική έκταση της καλλιέργειας, οπότε η διαφορά δίνει την έκταση στην οποία τα ύδατα είναι σε καλή κατάσταση, τόσο από ποσοτικής, όσο και από ποιοτικής πλευράς, η οποία προσδιορίστηκε με τον προαναφερθέντα τρόπο, στο 96% των εκτάσεων των «Λοιπών Δενδρωδών Καλλιεργειών» στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου.

Η παρέμβαση χρηματοδοτείται, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση των πρωτεϊνούχων καλλιεργειών (2 % συνολικά κατ' ανώτατο όριο) σύμφωνα με το άρθρο 96 άρθρο 3 του ΚΣΣ;

☐ Ναι ☒ Όχι

Εάν η παρέμβαση στοχεύει σε μείγμα ψυχανθών και αγρωστωδών: αναφέρετε το ελάχιστο ποσοστό ψυχανθών στο μείγμα.

A/A

Η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη που χορηγείται για μεταξοσκώληκες αποτελεί στήριξη με βάση τα ζώα, όπου η χρήση της «κεφαλής» ως βασικής μονάδας της στήριξης απαιτεί προηγούμενη διευκρίνιση των ακόλουθων στοιχείων:

Κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου.

διευκρινίστε τον συντελεστή μετατροπής μεταξύ αυτής της μονάδας και της «κεφαλής» (δηλαδή πόσες από αυτή τη μονάδα αντιστοιχούν σε «1 κεφαλή»;) για τους σκοπούς π.χ. των δεικτών.

1 %

Είναι δυνατόν να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις στα σχόλια (π.χ. το βάρος των αυγών που πρέπει να περιέχει ένα κουτί)

Κάθε κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου, που προορίζεται για χρήση από εκτροφείς, περιέχει τουλάχιστον 20.000 (10 g) αυγά μεταξοσκώληκα του είδους *Bombyx mori*, κατάλληλα για εκκόλαψη και χρήση κατά την περίοδο (εαρινή, θερινή, φθινοπωρινή) και το έτος που προγραμματίζεται η εκτροφή.

Κάθε επιλέξιμο προς ενίσχυση κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών (10 g), αντιστοιχεί σε είκοσι χιλιόγραμμα (20 Kg) παραγόμενα χλωρά κουκούλια (fresh cocoons), με ομοιόμορφο χρώμα και μέγεθος.

9 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του κατά πόσον και, εάν ναι, του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6.5 ή του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία (μπλε κουτί)

Δεν αφορά. Η παρέμβαση θα υλοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του κεχριμπαρένιου κουτιού (amber box) του ΠΟΕ.

11 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
Ένα πιστοποιημένο κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών μεταξοσκώληκα (10 g) του είδους Bombyx mori	MK1-32.4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση σηροτροφίας ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου	Ομοιόμορφη		R.8

Επεξήγηση και αιτιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της ευελιξίας)

MK1-32.4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση σηροτροφίας ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου

Για την περίοδο 2023-2027, η προτεινόμενη μοναδιαία τιμή είναι **245 € ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου:**

ΕΞΟΔΑ (περιγραφή)	Μέσος όρος κόστους / κουτί εκτρεφόμενου μεταξόσπορου
Δαπάνες αγοράς υλικών και αναλωσίμων απαραίτητων για την καλλιέργειας του μορεώνα (λιπάσματα, συντήρηση – εγκατάσταση συστήματος άρδευσης, κλπ.)	40,00 €
Απαιτήσεις εργασίας για την καλλιέργεια του μορεώνα	25,00 €
Αγορά μεταξόσπορου	25,00 €
Απαιτήσεις εργασίας κατά την εκτροφή των μεταξοσκωλήκων και τη μετασυλλεκτική επεξεργασία των κουκουλιών	50,00 €
Δαπάνες Ενέργειας (θέρμανση – κλιματισμός χώρων εκτροφής μεταξοσκωλήκων)	60,00 €
Δαπάνες Ενέργειας για την επεξεργασία των κουκουλιών (απόπνιξη – ξήρανση – αναπήνιση κλπ.)	40,00 €
Αναλώσιμα – υλικά εκτροφής, υλικό κλαδώματος κλπ.	20,00 €

Πάγιες δαπάνες συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και μέσων εκτροφής	35,00 €
(θάλαμοι εκτροφής, εταζέρες εκτροφής,	
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ / ΚΟΥΤΙ	295,00 €
ΕΣΟΔΑ	
από πώληση κουκουλιών	50,00 €
Κόστος εκτροφής – έσοδα από πώληση προϊόντος	245,00 €

Πηγή: ΥΠΑΑΤ

Επίσης, εκτιμάται ότι για την περίοδο 2023-2027 η απόκλιση από την μοναδιαία τιμή θα κυμανθεί σε $\pm 15\%$. Τα ποσοστά αυτά υπολογίστηκαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες αποκλίσεις της περιόδου 2017-2020 για την συνδεδεμένη ενίσχυση της σηροτροφίας. Επομένως, η ελάχιστη και η μέγιστη μοναδιαία τιμή εκτιμώνται σε 208 € ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου και 282 € ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου, αντίστοιχα.

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
Ένα πιστοποιημένο κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών μεταξοσκώληκα (10 g) του είδους Bombyx mori	MK1-32.4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση σηροτροφίας ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	245,00	245,00	245,00	245,00	245,00	
		Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	208,00	208,00	208,00	208,00	208,00	
		Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	282,00	282,00	282,00	282,00	282,00	
		O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	
	ΣΥΝΟΛΟ	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	6.555,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	321.195,00	321.195,00	321.195,00	321.195,00	321.195,00	1.605.975,00
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
		Ημερολογιακό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
		Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						

5.2 Τομεακές παρεμβάσεις

Οπωροκηπευτικά

Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-47.1-1 - Επιχειρησιακά Προγράμματα Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Μέση		R.10; R.11; R.16; R.28; R.5; R.9

Περιγραφή

MK2-47.1-1 - Επιχειρησιακά Προγράμματα Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Ο αριθμός των επιχειρησιακών προγραμμάτων που κατατίθενται από τις Οργανώσεις Παραγωγών. Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — δημοσιονομικός πίνακας με αποτέλεσμα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-47.1-1 - Επιχειρησιακά Προγράμματα Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
	O.35 (μονάδα: Επιχειρησιακά προγράμματα)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	50.000.000,00

INVRE(47(1)(a)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις

Π2-47.1-1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.1-1a
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
EMPL(46(k)) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, καθώς και με τις απαιτήσεις για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας

SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης

SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι

AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	
R.16 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών	
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο κλάδος των φρούτων και λαχανικών είναι ο δυναμικότερος κλάδος της φυτικής παραγωγής αφού παράγει το 40% της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της ελληνικής γεωργίας ενώ καλύπτει το 8% της καλλιεργούμενης γεωργικής γης. Οι καλλιέργειες κηπευτικών καλύπτουν το 2% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της χώρας ενώ οι καλλιέργειες φρούτων (εσπεριδοειδή, πυρηνόκαρπα, οπωροφόρα) το 5%. Η Ελλάδα είναι πλεονασματική στη παραγωγή φρούτων και λαχανικών. Ο κλάδος των φρούτων και λαχανικών (μεταποιημένων και νωπών) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εξαγωγικούς κλάδους της χώρας.

Για την περίοδο 2017-2020 σε επίπεδο ΕΕ παράχθηκαν πάνω από 45 εκ. τόνοι / ανά έτος φρέσκων φρούτων και πάνω από 58,5 εκ. τόνοι φρέσκων λαχανικών (πλην πατάτας), με την παραγωγή των φρούτων να έχει σταθερή πορεία ενώ των λαχανικών ελάχιστα φθίνουσα (-1,86%).

Τα μήλα (24%) και τα πορτοκάλια (13%) είναι τα πρώτα σε παραγωγή φρούτα της ΕΕ, ενώ οι τομάτες (28,5%) και τα ξηρά κρεμμύδια (10,8%) είναι τα πρώτα σε παραγωγή λαχανικά.

Η Ισπανία και η Ιταλία είναι πρώτες στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών με την Ελλάδα να παράγει περίπου το 7,5% της παραγωγής φρούτων της ΕΕ και περίπου το 3% των φρέσκων λαχανικών.

Η ΕΕ εξάγει κυρίως μήλα, πορτοκάλια, κρεμμύδια και τομάτες ενώ εισάγει μπανάνες, πορτοκάλια, τομάτες και κρεμμύδια. Η ΕΕ εμφανίζει αρνητικό ισοζύγιο εισαγωγών εξαγωγών τόσο στα φρούτα (περίπου 10 εκατ. τόνοι παραπάνω εισαγωγές κατ' έτος) όσο και στα λαχανικά (περίπου 1,2 εκατ. παραπάνω εισαγωγές κατ' έτος).

Η Ελλάδα είναι καθαρός εξαγωγέας φρούτων και λαχανικών. Το εμπορικό ισοζύγιο για τα λαχανικά είναι απλώς θετικό. Για τα φρούτα, οι εξαγωγές είναι σημαντικά υψηλότερες από τις εισαγωγές. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ελαφρά αύξηση των εισαγωγών. Η Ελλάδα εξάγει αυξανόμενες ποσότητες φρούτων.

Ο βαθμός συμμετοχής των παραγωγών στις οργανώσεις παραγωγών είναι περιορισμένος και υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της Ε.Ε. Εκτιμάται ότι περίπου το 8% της συνολικής αξίας παραγωγής του κλάδου διακινείται μέσω των οργανώσεων παραγωγών ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ε.Ε που υπερβαίνει το 50% και σημαντικά χαμηλότερο από την συμμετοχή των παραγωγών στην Ισπανία και την Ιταλία χώρες με ομοειδή παραγωγική εξειδίκευση. Πρόσθετες αδυναμίες αποτελούν ο περιορισμένος αριθμός Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων.

Μεγάλο ποσοστό των εξαγωγών κατευθύνεται στις γειτονικές βαλκανικές χώρες ενώ οι τιμές των Ελληνικών προϊόντων υπολείπονται σημαντικά των τιμών που διαμορφώνονται στις αγορές Κρατών της Ε.Ε με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα.

Πρόσθετα προβλήματα αποτελούν το χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο του κλάδου ιδιαίτερα στις υπό κάλυψη καλλιέργειες, η περιορισμένη έκταση που ασκείται η βιολογική γεωργία αλλά και ο αυξανόμενος αριθμός εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων με σημαντικές επιπτώσεις στην παραγωγή και συνακόλουθα στο εισόδημα των παραγωγών.

Η Πολιτική από το Αγρόκτημα στο Πιάτο (F2F) αποτελεί μια πρόκληση για τον κλάδο λόγω των σημαντικών ευκαιριών που σηματοδοτεί η έμφαση που αποδίδει στην αύξηση της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών, στην ενίσχυση της βιολογικής παραγωγής και την σήμανση των προϊόντων αλλά και των υποχρεώσεων που δημιουργεί για την πολύ σημαντική μείωση των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων.

Η έμφαση στην ποιότητα και τη σήμανση /τυποποίηση των προϊόντων, η μείωση της χρήσης εισροών, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός σε όλα τα στάδια της παραγωγής, η αναζήτηση νέων αγορών, η προστασία του εισοδήματος των παραγωγών από τις έντονες διακυμάνσεις συνθέτουν το πλέγμα των στόχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων που θα εξυπηρετηθούν από τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων.

Στην περίπτωση υλοποίησης προγράμματος από μια Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών (Ε.Ο.Π.), οι δραστηριότητες κάθε τομέα μπορεί να απευθύνονται: α) στους παραγωγούς των Ομάδα Παραγωγών (Ο.Π.) - μελών της Ε.Ο.Π. που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ή /και β) στις νομικές οντότητες Ο.Π και Ε.Ο.Π.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων, η χρηματοδότηση των επιλέξιμων δαπανών σε πάγια και άυλα στοιχεία του επιχειρησιακού σχεδίου, δύνανται να γίνει και με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing). Εφόσον, η περίοδος αποπληρωμής της χρηματοδοτικής μίσθωσης ξεπερνά την περίοδο του επιχειρησιακού προγράμματος, μπορεί να δοθεί η δυνατότητα συνέχισης της κάλυψης της δαπάνης σε μεταγενέστερο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης της Παρέμβασης «Επενδύσεις σε Υλικά και Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού», ισχύουν τα ακόλουθα για όλες τις Δράσεις:

- Τα υλικά και τα άυλα στοιχεία Ενεργητικού που αποκτήθηκαν χρησιμοποιούνται ανάλογα με τη φύση, τους στόχους και την προβλεπόμενη χρήση από τον δικαιούχο, όπως περιγράφεται στις σχετικές παρεμβάσεις του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ και, κατά περίπτωση, στο εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα.
- Τα υλικά και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν παραμένουν τόσο στην ιδιοκτησία όσο και στην κατοχή του δικαιούχου μέχρι το τέλος της περιόδου φορολογικής απόσβεσης και κατ' ελάχιστο για περίοδο πέντε (5) ετών. Καθεμία από τις περιόδους αυτές υπολογίζεται από την ημερομηνία απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή από την ημερομηνία κατά την οποία το περιουσιακό στοιχείο τίθεται στη διάθεση του δικαιούχου.

Οι επενδύσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο (Α) πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου ή, κατά περίπτωση, στις εγκαταστάσεις των παραγωγών-μελών του ή των νομικών οντοτήτων τους που συμμορφώνονται με την απαίτηση του 90 % των μεριδίων ή του κεφαλαίου της θυγατρικής να κατέχεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 31 παράγραφος 7 του αριθ. 2022/126 κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

Ο δικαιούχος επιστρέφει τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης, εάν προκύψει μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις εντός πενταετίας ή της περιόδου απόσβεσης:

- παύση δραστηριότητας του δικαιούχου ή μεταβίβαση σε άλλη οντότητα·
- μετεγκατάσταση παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της γεωγραφικής καλλιεργούμενης έκτασης από τον δικαιούχο ή, κατά περίπτωση, από τα μέλη του·
- αλλαγή ιδιοκτησίας, ιδίως όταν παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο φορέα· ή
- κάθε άλλη σημαντική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή τους όρους υλοποίησης της σχετικής παρέμβασης, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει τους αρχικούς στόχους της.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να μην ανακτήσουν τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όταν ο δικαιούχος παύσει μια παραγωγική δραστηριότητα λόγω μη δόλιας πτώχευσης.

Εάν ένας παραγωγός αποχωρήσει από την οργάνωση ή την ομάδα παραγωγών του, η επένδυση ή η υπολειμματική αξία της ανακτάται από τον δικαιούχο και η υπολειμματική αξία της προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο.

Σε περίπτωση αντικατάστασης των στοιχείων Ενεργητικού για τα οποία στηρίχθηκαν επενδύσεις, η υπολειμματική αξία των επενδύσεων που αντικαθίστανται:

- προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο της οργάνωσης παραγωγών ή
- αφαιρείται από το κόστος της αντικατάστασης.

Δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση επενδύσεις απλής αντικατάστασης παγίων.

Προβλέπεται ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα που υλοποιούνται στο πλαίσιο παρεμβάσεων που σχετίζονται με γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικούς στόχους στον τομέα του των οπωροκηπευτικών, θα αναθεωρηθούν ώστε να διασφαλίζεται η προσαρμογή τους σε περίπτωση τροποποιήσεων όσον αφορά τυχόν σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα, απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που προκύπτουν σε εθνικό και σε επίπεδο Ε.Ε.

Οι επενδυτικές παρεμβάσεις που εξυπηρετούν τους επιμέρους στόχους του Άρθρου 46 στον τομέα των οπωροκηπευτικών αναλύονται στη συνέχεια.

Επισημαίνεται ότι στόχοι που ορίζονται στο άρθρο 46 στοιχεία ζ) Ενίσχυση της εμπορικής αξίας , η) προώθηση και εμπορία των προϊόντων , θ) αύξηση της κατανάλωσης και ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης καλύπτουν τόσο νωπά όσο και μεταποιημένα προϊόντα, ενώ οι στόχοι που αναφέρονται στα άλλα στοιχεία του εν λόγω άρθρου καλύπτουν μόνο νωπά προϊόντα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 49 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

- **Στόχος 46 (α) Προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών,**
- **Στόχος 46(γ): Βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού.**

Οι τομεακοί στόχοι εξυπηρετούνται μέσω της παρέμβασης 47α (xi) Επενδύσεις για την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

Στην παρέμβαση περιλαμβάνεται η προμήθεια πολλαπλασιαστικού υλικού πολυετών καλλιεργειών για προωθούμενες και ανθεκτικότερες καλλιέργειες, επενδύσεις σε μέσα πρωίμησης και οψίμησης της παραγωγής, μηχανολογικό εξοπλισμό, απόκτηση μέσων παραγωγής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς- μέλη, θερμοκήπια, αγορά υλικών αντικατάστασης για επεμβάσεις επί υφιστάμενων θερμοκηπίων, απόκτηση εξοπλισμού συλλογής προϊόντων και μέσων συλλογής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς- μέλη.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και λοιπές δαπάνες που αφορούν στην εγκατάσταση εκσυγχρονισμό εργαστηρίων ποιότητας, εισαγωγή νέων τεχνικών και καλλιεργητικών μεθόδων, μηχανολογικού εξοπλισμού για την βελτίωση της ποιότητάς των παραγόμενων προϊόντων και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αυτών.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις στους τομείς βελτίωσης ανταγωνιστικότητας, και προσαρμογής-οργάνωσης παραγωγής, εξυπηρετούν τις ανάγκες των Ειδικών Στόχων 1, 2 και 3 του ΣΣ της ΚΑΠ.

- **Στόχος 46(β): Συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης.**

Προβλέπεται η χρηματοδότηση δράσεων μέσω της παρέμβασης 47(ε) αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης των προϊόντων

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται επενδύσεις για βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού μεταφοράς και αποθήκευσης του προϊόντος καθ' όλα τα στάδια της παραγωγής. Προτεραιότητα δίνεται στην προμήθεια εξοπλισμού για χρήση ανακυκλώσιμων υλικών μεταφοράς/αποθήκευσης, την προμήθεια εξοπλισμού συμβατού με τις απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται στα logistics, και εξοπλισμού που διασφαλίζουν την διατήρηση των προϊόντων χωρίς την χρήση συντηρητικών επιμηκύνοντας παράλληλα τον χρόνο ανάλωσης των προϊόντων. Επιλέξιμες επίσης είναι παρεμβάσεις για τη δημιουργία ή/και τη βελτίωση των υποδομών που χρησιμοποιούνται για την εμπορία της παραγωγής (παραλαβή, διαλογή - τυποποίηση, συσκευασία, αποθεματοποίηση, μεταποίηση), η επιπλέον δαπάνη που προκύπτει για επενδύσεις σε μέσα μεταφοράς λόγω των πρόσθετων εγκαταστάσεων για ψυκτικό

μηχανισμό ή ελεγχόμενη ατμόσφαιρα και η μηχανοργάνωση των συστημάτων ταξινόμησης και αποθεματοποίησης.

Ο τομέας της βελτίωσης της εμπορίας του προϊόντος σχετίζεται κυρίως με τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας και με τον Ειδικό Στόχο 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας. Ο τομέας αυτός για να αναπτυχθεί απαιτούνται επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία του ενεργητικού (γραφεία, μελέτες αγοράς κ.ά.) που θα βοηθήσουν στην καλύτερη οργάνωση της εμπορικής δραστηριότητας. Οι δράσεις αυτές δεν δύνανται να ξεπερνούν το 1/3 του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού σχεδίου.

- **Στόχος 46(ε).i: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,**
- **Στόχος 46(ε).ii: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής**

Οι τομεακοί στόχοι εξυπηρετούνται μέσω της παρέμβασης 47α (viii) Επενδύσεις για την βελτίωση της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής τεχνικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύεται η απόκτηση εξοπλισμού ψεκαστικών μηχανημάτων σύγχρονης τεχνολογίας για τον περιορισμό της διασποράς του νέφους και η αντικατάσταση των ακροφυσίων του εξοπλισμού εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων, η χρήση νέων τεχνολογιών (GPS-GIS) για την παρακολούθηση των πληθυσμών εντόμων και λοιπών επιβλαβών οργανισμών και η εφαρμογή των δολωματικών ψεκασμών.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον ΕΣ 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της εξάρτησης από χημικές ουσίες και τον ΕΣ9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία, μεταξύ άλλων για ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα υψηλής ποιότητας που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά.

- **Στόχος 46(ε).iv: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων για τη μείωση των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους**

Ο στόχος εξυπηρετείται μέσω της παρέμβασης 47α(vii) Επενδύσεις για την μείωση εκπομπών και αποβλήτων, βελτίωση της χρήσης υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους και της διαχείρισης των αποβλήτων.

Η αξιοποίηση υποπροϊόντων και υπολειμμάτων της παραγωγικής διαδικασίας γίνεται μέσω επενδύσεων σε πάγιο εξοπλισμό ή σε άυλες ενέργειες. Η ενσωμάτωση κλάδων και λοιπών υπολειμμάτων της καλλιέργειας ή και compost στο έδαφος γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που έχουν εκδοθεί από την Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο μέσω παροχής ενισχύσεων κατά το πρότυπό που ισχύει στην αντίστοιχη παρέμβαση echo – scheme /αγρο-περιβαλλοντικού μέτρου του Β Πυλώνα (άρθρο 70).

Οι δραστηριότητες πρέπει να είναι σχεδιασμένες ώστε να διασφαλιστεί η σωστή αξιοποίηση των καταλοίπων της παραγωγής με βάση τις αρχές της ορθής Περιβαλλοντικής διαχείρισης των υπολειμμάτων καλλιεργειών. Ενισχύονται επίσης επενδύσεις για την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος κατά την φάση του καθαρισμού υλικών πολλαπλής χρήσης όπως επίσης η υιοθέτηση πρακτικών καθ' όλο το στάδιο της παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων που συμβάλλουν στον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων.

Η μείωση των αποβλήτων θα πρέπει να τεκμηριώνεται βάσει τεχνικής έκθεσης από σχετικού επιστημονικού αντικειμένου εμπειρογνώμονα.

Στο πλαίσιο κάλυψης των αναγκών παραγωγής βιώσιμης ενέργειας, δίνεται η δυνατότητα επένδυσης σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια και τον Ειδικό Στόχο 9: Βελτίωση της

ανταπόκρισης της γεωργίας της Ε.Ε στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων.

- **Στόχος 46(ε).ν: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων για προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.**

Ο στόχος εξυπηρετείται μέσω της παρέμβασης 47α(ii) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης.

Μέσω της παρέμβασης προβλέπεται η παροχή ενίσχυσης σε επενδύσεις για την ορθολογικότερη διαχείριση των υδάτινων πόρων με στόχο την εξοικονόμηση υδάτων, τον περιορισμό της ρύπανσης των υδροφορέων, την δημιουργία συστημάτων ανακύκλωσης σε συσκευαστήρια, τυποποιητήρια, υποδομών ταμείωσης ύδατος και εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων.

Είναι απαραίτητο για την έγκριση επενδυτικών σχεδίων που σχετίζονται με την άρδευση να επιτευχθεί τεκμηριωμένα, βάσει μελέτης από ανεξάρτητο εξειδικευμένο επιστήμονα, η βεβαίωση ότι θα προκύπτει δυνητική εξοικονόμηση νερού σε 20% και την ουσιαστική μείωση της χρήσης νερού σε 5%, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης του υδάτινου σώματος, όπως προσδιορίζεται στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε σύγκριση με το προηγούμενο σύστημα άρδευσης και ότι δεν θα προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, Επενδύσεις σε γεωτρήσεις δεν είναι επιλέξιμες. Σε περιπτώσεις βελτίωσης /εκσυγχρονισμού αρδευτικού δικτύου είναι υποχρεωτική η τοποθέτηση υδρομετρητών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που εξυπηρετούνται.

Για την στήριξη των επενδυτικών δαπανών στην εν λόγω δράση απαιτείται να έχει ολοκληρωθεί ο χαρακτηρισμός των υδάτων των περιοχών παρέμβασης με βάση τα εν ισχύ Διαχειριστικά Σχέδια της οικείας λεκάνης απορροής που χωροθετούνται οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις των μελών και οι παραγωγικές εγκαταστάσεις της οργάνωσης παραγωγών

Στήριξη για επενδύσεις στη βελτίωση υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής μπορεί να παρέχεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις του Άρθρου 11, παράγραφοι 4 έως 8:

4. α) ορίζονται ποσοστά για τους στόχους ελάχιστης εξοικονόμησης νερού τα οποία πρέπει να επιτύχει ο δικαιούχος της στήριξης, όσον αφορά στη δυνητική εξοικονόμηση νερού σε 20% και στην ουσιαστική μείωση της χρήσης νερού σε 5%, λαμβανομένου υπόψη της κατάστασης του υδάτινου σώματος όπως προσδιορίζεται στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

β) υφίσταται ή τίθεται σε λειτουργία στο πλαίσιο της επένδυσης σύστημα μέτρησης νερού το οποίο επιτρέπει τη μέτρηση της χρήσης νερού σε επίπεδο εκμετάλλευσης·

γ) στην περίπτωση των ειδικών επενδύσεων στην άρδευση που αναφέρονται στις παραγράφους 5 έως 8 του Άρθρου 11, τηρούνται οι όροι που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

5. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αξιολογείται εκ των προτέρων από τον δικαιούχο ότι οι επενδύσεις παρουσιάζουν δυνητική εξοικονόμηση ύδατος η οποία αντικατοπτρίζει τις τεχνικές παραμέτρους των υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή υποδομών·

β) οι επενδύσεις επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων των οποίων το καθεστώς έχει οριστεί ως λιγότερο από καλό στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2000/60/ΕΚ, για λόγους που σχετίζονται με την ποσότητα του νερού, επιτυγχάνεται δε αποτελεσματική μείωση στη χρήση νερού, συμβάλλοντας στην επίτευξη καλής κατάστασης των εν λόγω υδάτινων συστημάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις (α) και (β) δεν ισχύουν για επενδύσεις που πραγματοποιούνται προς στήριξη βελτιώσεων υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής σε σχέση με τη δημιουργία ταμιευτήρα ή τη χρήση ανακτημένου νερού που δεν επηρεάζει υπόγεια ή επιφανειακά υδάτινα συστήματα.

<p>6. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις στην άρδευση με αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης που επηρεάζει συγκεκριμένα υπόγεια ή επιφανειακά υδάτινα συστήματα υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:</p> <p>α) δεν έχει διαπιστωθεί ότι η κατάσταση των υδατικών συστημάτων δεν είναι καλή σύμφωνα με το σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για λόγους που σχετίζονται με την ποσότητα του ύδατος·</p> <p>β) η ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων καταδεικνύει ότι η επένδυση δεν θα προκαλέσει σημαντικές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις· η εν λόγω ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων είτε διενεργείται είτε εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή.</p> <p>7. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις για τη χρήση ανακτημένου νερού ως εναλλακτική επιλογή υδροδότησης υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση του εν λόγω νερού συνάδει με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.</p> <p>8. Μπορεί να προβλέπεται στήριξη επενδύσεων όσον αφορά τη δημιουργία ή την επέκταση ταμιευτήρα με σκοπό την άρδευση υπό την προϋπόθεση ότι δεν συνεπάγεται σημαντικές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις</p> <p>Στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης δίνεται η δυνατότητα επένδυσης σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης για άντληση ή διανομή υδάτων.</p> <p>Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας.</p> <p>• Στόχος 46(στ): Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή</p> <p>Ο στόχος εξυπηρετείται μέσω των παρεμβάσεων:</p> <p><u>47 α(iii) πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης ποικιλιών, φυλών και πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες</u></p> <p>Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύεται η προμήθεια εξοπλισμού για την παρακολούθηση μετεωρολογικών δεδομένων, η προμήθεια εξοπλισμού προστασίας από ακραίες καιρικές συνθήκες (αντιχαλαζικά δίκτυα, ανεμομείκτες θερμάστρες, συστήματα τεχνικής βροχής κ.λπ.) καθώς και άλλος εξοπλισμός ή κατασκευή που συμβάλλει στην προστασία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων από ακραία καιρικά φαινόμενα.</p> <p>Οι δικαιούχοι που υλοποιούν παρεμβάσεις που σχετίζονται με τους γεωργο-περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους πρέπει να έχουν πρόσβαση στις σχετικές γνώσεις και πληροφορίες που απαιτούνται για την υλοποίηση των εν λόγω παρεμβάσεων και να τους παρέχεται κατάλληλη κατάρτιση καθώς και πρόσβαση σε εμπειρογνωμοσύνη προκειμένου να βοηθηθούν οι γεωργοί που δεσμεύονται να αλλάξουν τα συστήματα παραγωγής τους.</p> <p>Στα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να προβλέπεται ρήτρα αναθεώρησης για πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο παρεμβάσεων που σχετίζονται με τους γεωργο-περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους στον τομέα των οπωροκηπευτικών, προκειμένου να διασφαλιστεί η προσαρμογή τους σε περίπτωση τροποποιήσεων των σχετικών υποχρεωτικών προτύπων, απαιτήσεων ή υποχρεώσεων.</p> <p><u>47 α (iv) Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας</u></p> <p>Παροχή ενισχύσεων για την μείωση της χρήσης ενέργειας, την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιριακών εγκαταστάσεων και την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για την παροχή ενισχύσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ενεργειακή επιθεώρηση πριν και μετά την επένδυση που θα πιστοποιεί την βελτίωση κατά τουλάχιστον δύο θέσεις της ενεργειακής βαθμίδας των εγκαταστάσεων. Ενισχύονται τόσο νέες εγκαταστάσεις ή αντικατάσταση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων με νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση της χρήσης συμβατικών καυσίμων.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό δίνεται η δυνατότητα επένδυσης σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης.</p> <p>Ο τομέας της προστασίας του περιβάλλοντος εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια και τον Ειδικό Στόχο</p>	
---	--

5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας και τον Ειδικό Στόχο 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ε.Ε στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων. Ο τομέας αυτός για να αναπτυχθεί χρειάζεται επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, καινοτόμες μεθόδους παραγωγής, υποστήριξη καλλιεργητικών τεχνικών φιλικών προς το περιβάλλον και επενδύσεις σε εξοπλισμό χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας και υδάτινων πόρων. Το ελάχιστο προβλεπόμενο ποσοστό επενδύσεων και λοιπών παρεμβάσεων (κατάρτιση & συμβουλευτικές υπηρεσίες), που εξυπηρετούν τους τομεακούς στόχους 46(ε) και 46(στ), ορίζεται σε τουλάχιστον 15% επί του συνόλου του επιχειρησιακού σχεδίου, με τον ελάχιστο αριθμό υποχρεωτικών περιβαλλοντικών δράσεων να καθορίζεται στις τρεις. Στο πλαίσιο υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων επιβάλλεται η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού και του Εθνικού δικαίου για την εργασία και την κοινωνική συνοχή (Άρθρο 50(8) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115).

Επιλέξιμα για χρηματοδότηση είναι επιχειρησιακά προγράμματα που υποβάλλονται από Οργανώσεις Παραγωγών (ΟΠ) και Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών .

Ως ΟΠ αναγνωρίζεται κάθε αυτοτελής νομική οντότητα του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενο μέρος αυτής σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 1 (σημεία β και γ), της παρ. 2 και της παρ. 3 του άρθρου 2 της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει η οποία έχει συσταθεί με πρωτοβουλία των ενεργών γεωργών όπως προσδιορίζονται στην ενότητα 4.1.4 ορισμός ενεργού γεωργού του Στρατηγικού Σχεδίου, οι οποίοι παράγουν οπωροκηπευτικά όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο θ) του Καν(ΕΕ)1308/2013 ή/και προϊόντα αυτού του είδους, τα οποία προορίζονται αποκλειστικά για μεταποίηση.

Για την αναγνώριση και τη διατήρηση της αναγνώρισης μιας νομικής οντότητας ως ΟΠ ισχύουν τα οριζόμενα των παρ. Β, Γ, Δ και Ε άρθρου 6 της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει κάθε φορά.

Επιπλέον των προβλεπόμενων της εν λόγω Υπουργικής Απόφασης και κατ' εφαρμογή των Ενωσιακών διατάξεων που διέπουν την ΚΟΑ των οπωροκηπευτικών για την αναγνώριση και τη διατήρηση της αναγνώρισης μιας νομικής οντότητας ως ΟΠ καθορίζονται και οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- Οι ΟΠ πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις των άρθρων 152, 153, 154, 159 και 160 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 και επιπλέον να συγκεντρώνουν τον ελάχιστο αριθμό μελών και την ελάχιστη αξία παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο σύμφωνα με τα οριζόμενα των άρθρων 5 και 9 του Καν(ΕΕ) 2017/891 και την παρ. Β του άρθρου 6 της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει. Στην περίπτωση που ο αιτών αναγνώριση αποτελείται, στο σύνολό του ή εν μέρει, από μέλη τα οποία, με τη σειρά τους, είναι νομικές οντότητες ή σαφώς οριζόμενα μέρη νομικών οντοτήτων αποτελούμενων από παραγωγούς, ο ελάχιστος αριθμός παραγωγών μπορεί να υπολογιστεί με βάση τον αριθμό παραγωγών που συνδέονται με καθεμία από τις νομικές οντότητες ή καθένα από τα σαφώς οριζόμενα μέρη νομικών οντοτήτων.
- Οι ΟΠ πρέπει να διαθέτουν το προσωπικό, την υποδομή και τον εξοπλισμό που είναι αναγκαία για την τήρηση των απαιτήσεων που προβλέπονται στα άρθρα 152, 154 και 160 του Καν(ΕΕ) 1308/2013 για τη διασφάλιση των ουσιαστών καθηκόντων τους σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 7 του Καν.(ΕΕ) 2017/891. Η Τριμελής Επιτροπή παρακολούθησης και ελέγχου της λειτουργίας των Ομ.Π, ΟΠ ή ΕΟΠ της περ. γ της παρ.1 του άρθρου 3 της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (Β'601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει και κατ' εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρ. 1.β.1 του άρθρου 22 της παρούσας ελέγχει και επαληθεύει με διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο, τα προβλεπόμενα των άρθρων 7 και 10 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.
- Η κύρια δραστηριότητα της ΟΠ αφορά τη συγκέντρωση της προσφοράς και τη διάθεση στην αγορά των προϊόντων των μελών της για τα οποία έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του άρθρου 11 του Καν.(ΕΕ) 2017/891.
- Το καταστατικό λειτουργίας της ΟΠ υποχρεώνει τους παραγωγούς-μέλη της να διαθέτουν στο εμπόριο το 80 % της σχετικής παραγωγής τους μέσω της ΟΠ και το οποίο αφορά στα προϊόντα για τα οποία η ΟΠ έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθρου 160 του Καν(ΕΕ)1308/2013.

- Η ελάχιστη διάρκεια συμμετοχής ενός παραγωγού ως μέλος σε μια ΟΠ καθορίζεται στο καταστατικό λειτουργίας της ΟΠ και δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) έτους, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, σημείο ε του άρθρου 153 του Καν(ΕΕ) 1308/2013, στο άρθρο 6, παρ. 1 του Καν. (ΕΕ) 2017/891 και στο άρθρο 6, παρ. Δ της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (Β' 601) Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει.
- Οι Οργανώσεις Παραγωγών, οι οποίες αναγνωρίζονται δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Καν.(ΕΕ) 2017/891 πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα προϊόντα αυτά παραδίδονται πράγματι για μεταποίηση ως εξής:
  - ο Με ετήσιες γραπτές συμβάσεις, που περιλαμβάνουν τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 168 του Καν(ΕΕ) 1308/2013, μεταξύ της Οργάνωσης Παραγωγών και των μεταποιητικών μονάδων ή με δέσμευση προμήθειας παραγωγής των μελών της στην περίπτωση που η ΟΠ είναι και μεταποιητής, οι οποίες θεωρούνται από την Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας, που έχει την έδρα της η Οργάνωση Παραγωγών
  - ο Με την τήρηση εκ μέρους της ΟΠ, αρχείου παραστατικών για τις ποσότητες των προϊόντων που παρέδωσαν τα μέλη της, σε εκτέλεση των παραπάνω συμβάσεων και με τον αριθμό της σχετικής σύμβασης αφενός και αφετέρου τήρηση αρχείου με τα παραστατικά πώλησης των αντίστοιχων ποσοτήτων προς τις μεταποιητικές μονάδες με τις οποίες η ΟΠ έχει υπογράψει τις παραπάνω συμβάσεις.
  - ο Στις περιπτώσεις που η ΟΠ υλοποιεί επιχειρησιακό πρόγραμμα ή έχει δεσμευτεί με υπογραφή συμβάσεων μεταποίησης, ή έχουν υλοποιηθεί επενδύσεις δυνάμει του επιχειρησιακού προγράμματος σε επιμέρους εκμεταλλεύσεις μελών της ΟΠ ή υπάρχουν άλλες δεσμεύσεις, κανένα μέλος δεν είναι δυνατόν να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, εκτός αν η ΟΠ του χορηγήσει σχετική άδεια.
  - ο Τα επιχειρησιακά προγράμματα των ενώσεων οργανώσεων παραγωγών δεν καλύπτουν τις ίδιες παρεμβάσεις με τα επιχειρησιακά προγράμματα των οργανώσεων που είναι μέλη ενώσεων. Τα κράτη μέλη εξετάζουν τα επιχειρησιακά προγράμματα των ενώσεων οργανώσεων παραγωγών μαζί με τα επιχειρησιακά προγράμματα των οργανώσεων που είναι μέλη ενώσεων.
  - ο Τα επιχειρησιακά προγράμματα έχουν ελάχιστη διάρκεια τριών (3) ετών και μέγιστη διάρκεια πέντε (5) ετών.
  - ο Τα επιχειρησιακά προγράμματα επιδιώκουν κατ' ελάχιστον την επίτευξη των ακόλουθων στόχων του άρθρου 46 β),συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης· ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον, ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής, iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους, v) προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα, στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή,
  - ο Κατ' ελάχιστον το 15 % των δαπανών στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων καλύπτει τις παρεμβάσεις που συνδέονται με τους στόχους: ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον, ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής, iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους, v) προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους του αέρα και, στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.
  - ο Κατ' ελάχιστον το 2% τουλάχιστον των δαπανών στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων καλύπτει την παρέμβαση που συνδέεται με τον στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 46 στοιχείο δ) έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξή τους,

συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόσεων και της ανθεκτικότητας και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών και τέλος οι παρεμβάσεις που οι παρεμβάσεις για την απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό, συμπεριλαμβανομένης, όποτε συντρέχει ανάγκη, της μεταποίησης, ώστε να διευκολυνθεί η εν λόγω απόσυρση, δεν υπερβαίνουν το ένα τρίτο των συνολικών δαπανών στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

- ο Στα προγράμματα κατάρτισης και παροχής συμβουλών είναι υποχρεωτική η συμπερίληψη ενοτήτων για την εργατική νομοθεσία, τα δικαιώματα των εργαζομένων, την ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους εργασίας.

Επιλέξιμες Δαπάνες

Στις γενικές κατηγορίες δράσεων που δύναται να συμπεριλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των ΕΟΠ παρουσιάζεται παρακάτω η συσχέτιση των ειδών παρέμβασης με ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών. Ως μη επιλέξιμες δαπάνες στα επιχειρησιακά προγράμματα θεωρούνται οι αναφερόμενες δαπάνες που περιγράφονται στο Παράρτημα II, Τμήμα 1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/126. Οι αντίστοιχες επιλέξιμες δαπάνες παρουσιάζονται στο Παράρτημα III, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού και θα εξειδικευθούν στη σχετική πρόσκληση.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων, η χρηματοδότηση των επιλέξιμων δαπανών σε πάγια και άυλα στοιχεία του επιχειρησιακού σχεδίου, δύναται να γίνει και με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing). Εφόσον, η περίοδος αποπληρωμής της χρηματοδοτικής μίσθωσης ξεπερνά την περίοδο του επιχειρησιακού προγράμματος, μπορεί να δοθεί η δυνατότητα συνέχισης της κάλυψης της δαπάνης σε μεταγενέστερο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Οι ενισχυόμενες επενδύσεις τηρούν τους όρους και προϋποθέσεις του Άρθρου 11 και των επιλεξιμοτήτων που προσδιορίζονται (επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών) στο Παράρτημα 3 και μη επιλέξιμες δαπάνες στο Παράρτημα 2, Τμήμα 1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126.

Τα ανωτέρω θα προσδιορισθούν αναλυτικά στην σχετική πρόσκληση για την υποβολή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών όπου δύναται να εξειδικευτούν περαιτέρω είναι:

- Πολλαπλασιαστικό υλικό πολυετών καλλιεργειών
- Ειδικό κόστος για οργανικούς σπόρους
- Επενδύσεις σε μέσα πρωίμησης και οψίμησης της παραγωγής
- Αγορά εξοπλισμού για δίκτυο μετεωρολογικών προειδοποιήσεων
- Αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού που αφορούν στην παραγωγή
- Απόκτηση μέσων παραγωγής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς μέλη
- Θερμοκήπια τύπου χαμηλά τολ (ύψους μικρότερου των 1,8 μέτρων) - εξοπλισμός και υλικά εγκατάστασης
- Απόκτηση εξοπλισμού συλλογής προϊόντων και μέσων συλλογής για από κοινού χρήση από τους παραγωγούς μέλη
- Εξοπλισμός με συστήματα άρδευσης υπό τους όρους και τους περιορισμούς που αναφέρονται προηγούμενα και αφορούν στις επενδύσεις σε αρδευτικά συστήματα
- Εξοπλισμός πληροφορικής για τη βελτίωση της παρακολούθησης της παραγωγής
- Οργάνωση για ιχνηλασιμότητα.
- Μηχανοργάνωση των συστημάτων ελέγχου ποιότητας.
- Επενδύσεις για τη δημιουργία ή/και τη βελτίωση των υποδομών που χρησιμοποιούνται για την εμπορία της παραγωγής (παραλαβή, διαλογή - τυποποίηση, συσκευασία, αποθεματοποίηση, μεταποίηση)
- Η επιπλέον δαπάνη που προκύπτει για επενδύσεις σε μέσα μεταφοράς λόγω των πρόσθετων εγκαταστάσεων για ψυκτικό μηχανισμό ή ελεγχόμενη ατμόσφαιρα.
- Μηχανοργάνωση των συστημάτων ταξινόμησης, αποθεματοποίησης κ.λπ.

- Δημιουργία τμήματος εμπορίας για την παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων στις αγορές, τη διαμόρφωση των τιμών κλπ.
- Αγορά γης (συνδέεται με συγκεκριμένη επένδυση του επιχειρησιακού προγράμματος).
- Δαπάνες προσωπικού που ασχολείται με τη βελτίωση του επιπέδου εμπορίας.
- Αναβάθμιση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης.
- Νέες εγκαταστάσεις ή αντικατάσταση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων με νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων.
- Εξοπλισμός περιβαλλοντικής διαχείριση των υπολειμμάτων καλλιεργείων.
- Επενδύσεις για τον καθαρισμό υλικών πολλαπλής χρήσης
- Περιβαλλοντικές και λοιπές επενδύσεις εκσυγχρονισμού σε μεταφορικά μέσα (αντικατάσταση ή προμήθεια μεταφορικών μέσων για εσωτερική μεταφορά προϊόντων, μηδενικών εκπομπών (ηλεκτρικά οχήματα) και σε ότι αφορά εξωτερικές μεταφορές και οχήματα διακίνησης μόνο επενδύσεις σε πρόσθετες εγκαταστάσεις επί του οχήματος, για ψυκτικό εξοπλισμό ή μεταφορά υπό ελεγχόμενη ατμόσφαιρα, σύμφωνα με την Παρ.9 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Καν. (ΕΕ) 2022/126).
- Επενδύσεις και εξοπλισμός εξοικονόμησης ενέργειας ή παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ (υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης)

Επιπλέον, τα επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο των στόχων 46(ε) και 46(στ) δύναται να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικές επενδύσεις και επιλέξιμες δαπάνες της Εθνικής Στρατηγικής (ΥΑ 4270/2017) όπως ενδεικτικά:

α) Προμήθεια εξοπλισμού γεωργίας ακριβείας (π.χ. drones)

β) προμήθεια εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών και σταθμών συλλογής/παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεδομένων που θα αξιοποιεί η ΟΠ

γ) προμήθεια βιοδιασπώμενων πλαστικών για ηλιοαπολύμανση

δ) εγκατάσταση και χρήση agrivoltaics στην κάλυψη πλαστικών θερμοκηπίων

ε) εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για την παραγωγή ρεύματος για τις ανάγκες της ΟΠ

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/126 ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Ορίζεται ως κατ' αποκοπή ποσό για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή με την προετοιμασία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος έως το 2 % κατ' ανώτατο όριο του εγκεκριμένου επιχειρησιακού ταμείου, το οποίο περιλαμβάνει τόσο τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όσο και τη συνεισφορά της οργάνωσης παραγωγών, της ένωσης οργανώσεων παραγωγών, της διακρατικής ένωσης οργανώσεων παραγωγών ή της ομάδας παραγωγών.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Για τον υπολογισμό της αξίας της εμπορεύσιμης παραγωγής της ΟΠ λαμβάνεται υπόψη η τριετία πριν την υποβολή του επιχειρησιακού προγράμματος. Όπου δεν υπάρχουν τα ιστορικά στοιχεία της προηγούμενης τριετίας, λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών των παραγωγών που απαρτίζουν την ΟΠ, για το προηγούμενο 12μηνο.

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο για μια οργάνωση παραγωγών περιλαμβάνει μόνο την παραγωγή εκείνων των προϊόντων για τα οποία είναι αναγνωρισμένη.

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο υπολογίζεται στο νωπό στάδιο ή στο πρώτο στάδιο μεταποίησης στο οποίο διατίθεται κανονικά το προϊόν, χύμα όπου επιτρέπεται η διάθεση προϊόντων χύμα

και δεν περιλαμβάνει το κόστος περαιτέρω μεταποίησης ή περαιτέρω προετοιμασίας ή την αξία των τελικών μεταποιημένων προϊόντων

Η αξία της διατιθέμενης παραγωγής οπωροκηπευτικών που προορίζονται για μεταποίηση, τα οποία έχουν μετατραπεί σε ένα από τα μεταποιημένα προϊόντα οπωροκηπευτικών, υπολογίζεται ως κατ' αποκοπή ποσοστό σε ποσοστό που εφαρμόζεται στην τιμολογημένη αξία των εν λόγω μεταποιημένων προϊόντων. Ο εν λόγω κατ' αποκοπή συντελεστής είναι:

- 53 % για χυμούς φρούτων.
- 73 % για συμπυκνωμένους χυμούς.
- 77 % για συμπυκνωμένη τομάτα.
- 62 % για κατεψυγμένα φρούτα και λαχανικά.
- 48 % για κονσερβοποιημένα οπωροκηπευτικά.
- 70 % για τα κονσερβοποιημένα μανιτάρια του είδους *Agaricus bisporus* και άλλα καλλιεργούμενα μανιτάρια διατηρημένα σε άλμη.
- 81 % για φρούτα προσωρινά διατηρημένα σε άλμη
- 81 % για αποξηραμένα φρούτα.
- 27 % για μεταποιημένα φρούτα και λαχανικά εκτός εκείνων που αναφέρονται στα στοιχεία (a) μέχρι (h);
- 12 % για μεταποιημένα αρωματικά φυτά.
- 41 % για σκόνη πάπρικας.

Σύμφωνα με το Άρθρο 52 «Χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών» του Καν. 2021/2115 προβλέπονται τα κάτωθι:

1. Η ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή ισούται με το ποσό των χρηματικών εισφορών που αναφέρονται στο άρθρο 51 παράγραφος 1 στοιχείο α) «Οποιαδήποτε οργάνωση παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών ή ένωση τέτοιων οργανώσεων παραγωγών μπορεί να συστήνει επιχειρησιακό ταμείο. Το ταμείο λαμβάνει: α) χρηματοδοτικές εισφορές από: i) τα μέλη της οργάνωσης παραγωγών ή την ίδια την οργάνωση παραγωγών ή ii) την ένωση οργανώσεων παραγωγών μέσω των μελών της εν λόγω ένωσης, και έχουν όντως καταβληθεί και περιορίζεται στο 50% του ποσού των δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί».

2. Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται σε:

- 4,1 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών,
- 4,5 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε ένωση οργανώσεων παραγωγών,
- 5 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε διακρατική οργάνωση παραγωγών ή διακρατική ένωση οργανώσεων παραγωγών.

Τα εν λόγω όρια μπορούν να αυξηθούν κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό πέραν του σχετικού ποσοστού που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για μία ή περισσότερες παρεμβάσεις που συνδέονται με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 46 «Στόχοι στον τομέα των οπωροκηπευτικών» στοιχεία δ) έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόων και της ανθεκτικότητας και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών, ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον, ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής, iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους, v) προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα, στ) , συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή, η) προώθηση και εμπορία των προϊόντων, θ) αύξηση της κατανάλωσης των προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών, σε νωπή ή μεταποιημένη μορφή και ι) πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με

στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση διαταραχών στις αγορές του αντίστοιχου τομέα. Στην περίπτωση ενώσεων οργανώσεων παραγωγών, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών ενώσεων οργανώσεων παραγωγών, οι εν λόγω παρεμβάσεις μπορούν να υλοποιούνται από την ένωση για λογαριασμό των μελών της.

Μόνο τα προϊόντα για τα οποία αναγνωρίζεται η οργάνωση παραγωγών, η ένωση οργανώσεων παραγωγών, η διεθνική οργάνωση παραγωγών, η διεθνική ένωση οργανώσεων παραγωγών ή η ομάδα παραγωγών καλύπτονται από το είδος της παρέμβασης, υπό τον όρο ότι η αξία των προϊόντων που καλύπτονται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα αντιπροσωπεύει περισσότερα από το 50 % της αξίας όλων των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά από τον εν λόγω οργανισμό στον τομέα που καλύπτεται από το εν λόγω επιχειρησιακό πρόγραμμα. Επιπλέον, τα σχετικά προϊόντα προέρχονται από μέλη της οργάνωσης παραγωγών ή μέλη παραγωγούς άλλης οργάνωσης παραγωγών ή ένωσης οργανώσεων παραγωγών.

3. Κατόπιν σχετικής αίτησης από οργάνωση παραγωγών ή από ένωση οργανώσεων παραγωγών, το όριο του 50% αυξάνεται σε 60 % για επιχειρησιακό πρόγραμμα ή τμήμα επιχειρησιακού προγράμματος, εφόσον ισχύει μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

I. διακρατικές οργανώσεις παραγωγών υλοποιούν σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη παρεμβάσεις που συνδέονται με τους κάτωθι στόχους του άρθρου 46 β) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης, ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον, ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής, iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους, v) προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα και στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή,

II. μία ή περισσότερες οργανώσεις παραγωγών ή ενώσεις οργανώσεων παραγωγών δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο παρεμβάσεων που λειτουργούν σε διεπαγγελματική βάση,

III. το επιχειρησιακό πρόγραμμα καλύπτει αποκλειστικά την ειδική στήριξη για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων που καλύπτεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2018/848 του Συμβουλίου,

IV. η οργάνωση παραγωγών ή η ένωση οργανώσεων παραγωγών αναγνωρισμένη βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 υλοποιεί για πρώτη φορά επιχειρησιακό πρόγραμμα,

V. οι οργανώσεις παραγωγών αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 20 % της παραγωγής οπωροκηπευτικών σε ένα κράτος μέλος,

VI. η οργάνωση παραγωγών λειτουργεί σε μία από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές,

VII. το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει τις παρεμβάσεις που συνδέονται με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 46 στοιχεία δ), ε), στ), θ) και ι),

VIII. το επιχειρησιακό πρόγραμμα υλοποιείται για πρώτη φορά από αναγνωρισμένη οργάνωση παραγωγών που προέκυψε από τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων αναγνωρισμένων οργανώσεων παραγωγών.

4. Το όριο του 50 % αυξάνεται σε 80 % για δαπάνες που συνδέονται με τον στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 46 στοιχείο δ), εάν οι εν λόγω δαπάνες καλύπτουν τουλάχιστον το 5 % των δαπανών στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος.

5. Το όριο του 50 % που προβλέπεται στην παράγραφο 1 αυξάνεται σε 80 % για δαπάνες που συνδέονται με τον στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 46 στοιχεία ε) και στ), εάν οι εν λόγω δαπάνες καλύπτουν τουλάχιστον το 20 % των δαπανών στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος.

6. Το όριο του 50 % αυξάνεται σε 100 % στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) σε περίπτωση αποσύρσεων από την αγορά οπωροκηπευτικών που δεν υπερβαίνουν το 5 % του όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών και οι οποίες διοχετεύονται προς:

i) δωρεάν διανομή σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και ιδρύματα που διαθέτουν σχετική έγκριση από τα κράτη μέλη, ώστε να χρησιμοποιηθούν για τις δραστηριότητές τους υπέρ ατόμων στα οποία το εθνικό δίκαιο χορηγεί δικαίωμα δημόσιας αρωγής, ιδίως επειδή στερούνται επαρκών πόρων για τη συντήρησή τους,

ii) δωρεάν διανομή σε σωφρονιστικά ιδρύματα, σχολεία και δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα, ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και παιδικές κατασκηνώσεις, καθώς και σε νοσοκομεία και γηροκομεία που ορίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω διανεμόμενες ποσότητες είναι συμπληρωματικές των ποσοτήτων που αγοράζουν συνήθως τα ιδρύματα αυτά,

β) δράσεις σχετικές με τη καθοδήγηση άλλων οργανώσεων παραγωγών που αναγνωρίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1308/2013, υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται για οργανώσεις παραγωγών που προέρχονται από περιοχές των κρατών μελών που αναφέρονται στο άρθρο 53 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, ή μεμονωμένων παραγωγών.

7. Όσον αφορά στις δαπάνες ασφάλισης της συγκομιδής και της παραγωγής η συνολική δημόσια στήριξη δεν υπερβαίνει το 80 % του κόστους των ασφαλιστρών που καταβάλλουν οι παραγωγοί για ασφάλιση έναντι ζημιών.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης(άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Μέσω της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης σε δαπάνες που έχουν ήδη καταβληθεί από τον δικαιούχο και αποδεικνύεται από λογιστικά έγγραφα (άρθρο 44 παρ 1 σημείο α) Το αιτούμενο ποσό στήριξης έχει ελεγχθεί ως προς το εύλογο του κόστους μέσω των προσκομιζόμενων προσφορών από τους εν δυνάμει προμηθευτές.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Το σύνολο των παρεμβάσεων είναι συμβατό με τις πρόνοιες του Παραρτήματος 2 του της συμφωνίας του ΠΟΕ και συγκεκριμένα τα οριζόμενα στις παραγράφους :

2. Γενικές υπηρεσίες: Οι πολιτικές της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν δαπάνες (ή διαφυγόντα έσοδα) σε σχέση με προγράμματα που παρέχουν υπηρεσίες ή οφέλη στη γεωργία ή στην αγροτική κοινότητα. Δεν συνεπάγονται άμεσες ενισχύσεις σε παραγωγούς ή μεταποιητές. Τα προγράμματα αυτά, τα οποία περιλαμβάνουν αλλά δεν περιορίζονται στον ακόλουθο κατάλογο, πρέπει να πληρούν τα γενικά κριτήρια που είναι ότι η παρεχόμενη στήριξη μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων δεν περιλαμβάνει πόρους που προέρχονται από τους καταναλωτές και δεν τους επιβαρύνει ενώ παράλληλα μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων δεν είναι επιλέξιμη και δεν χρηματοδοτείται η στήριξη της τιμής των προϊόντων. Οι επιλέξιμες δαπάνες σχετίζονται με την παροχή ενίσχυσης για ΑΥΛΕΣ δράσεις:

- την έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της γενικής έρευνας, της έρευνας σε σχέση με περιβαλλοντικά προγράμματα και των ερευνητικών προγραμμάτων που αφορούν σε συγκεκριμένα προϊόντα·
- τον έλεγχο των παρασίτων και των νόσων, συμπεριλαμβανομένων των γενικών και ειδικών για κάθε προϊόν μέτρων καταπολέμησης των παρασίτων και νόσων, όπως τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, η καραντίνα και η εκρίζωση·
- υπηρεσίες κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων τόσο των γενικών όσο και των ειδικών εγκαταστάσεων κατάρτισης·
- υπηρεσίες επέκτασης και παροχής συμβουλών, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μέσων για τη διευκόλυνση της διαβίβασης πληροφοριών και των αποτελεσμάτων της έρευνας σε παραγωγούς και καταναλωτές·
- υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των γενικών υπηρεσιών επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για σκοπούς υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης·
- υπηρεσίες μάρκετινγκ και προώθησης, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης, της παροχής συμβουλών και της προώθησης της αγοράς σχετικά με συγκεκριμένα προϊόντα, εξαιρουμένων

των δαπανών για απροσδιόριστους σκοπούς που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησης ή να αποφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές·

11. Διαρθρωτική προσαρμογή που παρέχεται μέσω επενδυτικών ενισχύσεων

Η παροχή ενισχύσεων για ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων τηρεί τα ακόλουθα:

α) Η επιλεξιμότητα για τις πληρωμές αυτές καθορίζεται με αναφορά σε σαφώς καθορισμένα κριτήρια στα κρατικά προγράμματα που προορίζονται να βοηθήσουν την οικονομική ή φυσική αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού, ανταποκρινόμενη σε αντικειμενικά αποδεδειγμένα διαρθρωτικά μειονεκτήματα. Υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των επενδύσεων και το ποσό ενίσχυσης δεν σχετίζεται με τον τύπο, τον όγκο αλλά και την επικρατούσα τιμή των προϊόντων τηρώντας την πρόνοια των σημείων β και γ κατωτέρω.

β) Το ποσό των εν λόγω πληρωμών σε ένα δεδομένο έτος δεν συνδέεται ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο της παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των μονάδων ζωικού κεφαλαίου) που πραγματοποιεί ο παραγωγός κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους.

γ) Το ποσό των πληρωμών αυτών σε ένα δεδομένο έτος δεν συνδέεται ούτε βασίζεται στις τιμές, εγχώριες ή διεθνείς, που εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε παραγωγή που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους μετά την περίοδο βάσης. Οι πληρωμές καταβάλλονται εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος που προσδιορίζεται στο επιχειρησιακό σχέδιο των ΟΠ/ΕΟΠ και η επένδυση αφορά συγκεκριμένο μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό με βάση τις ανάγκες που προσδιορίζει κάθε ΟΠ/ΕΟΠ τηρώντας την πρόνοια των σημείων δ και ε κατωτέρω.

δ) Οι πληρωμές πραγματοποιούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την πραγματοποίηση της επένδυσης για την οποία πραγματοποιούνται.

ε) Οι πληρωμές δεν επιβάλλουν ούτε προσδιορίζουν με οποιονδήποτε τρόπο τα γεωργικά προϊόντα που πρέπει να παράγονται από τους δικαιούχους, παρά μόνο να απαιτούν από αυτούς να μην παράγουν ένα συγκεκριμένο προϊόν.

12. Ενισχύσεις στο πλαίσιο περιβαλλοντικών προγραμμάτων: Η παροχή ενισχύσεων μέσω των επιχειρησιακών Προγραμμάτων για δράσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η επιλεξιμότητα για τις εν λόγω ενισχύσεις καθορίζεται στο πλαίσιο σαφώς καθορισμένου κυβερνητικού προγράμματος περιβάλλοντος ή διατήρησης και εξαρτάται από την εκπλήρωση ειδικών όρων στο πλαίσιο του κυβερνητικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που σχετίζονται με τις μεθόδους παραγωγής ή τις εισροές.

β) Το ποσό της πληρωμής περιορίζεται στις πρόσθετες δαπάνες ή στην απώλεια εισοδήματος που προήλθε ως συνέπεια της συμμόρφωσης με το κυβερνητικό πρόγραμμα.

ADVI1(47(1)(b)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία

Π2-47.1-1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.1-1b
Ονομασία παρέμβασης	Συμβουλευτικές υπηρεσίες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	ADVI1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
CONS(46(i)) αύξηση της κατανάλωσης των προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών, σε νωπή ή μεταποιημένη μορφή
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.
REDE(46(d)) έρευνα για τις βιώσιμες μεθόδους παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόσων, και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3	Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά
XCO	Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Nai
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Nai
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Nai
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Nai
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Nai
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Nai
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Nai
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Nai
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής	Υψηλή	Nai

	οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής		
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Πρώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

Περιγραφή

Η παρέμβαση εξυπηρετεί σχεδόν το σύνολο των τομεακών στόχων του Άρθρου 46 (α-θ) και (ια). μέσω της παρέμβασης του άρθρου :

47(β) Συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Με την παρέμβαση ενισχύονται η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και παροχή τεχνικής βοήθειας προς ΟΠ/ΕΟΠ από εξειδικευμένους φορείς όσον αφορά στις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι δυνατή και η εκτέλεση πιλοτικών δοκιμών και εφαρμογή των αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων. Οι ανωτέρω δαπάνες σχετίζονται με την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας, την μεταφορά τεχνογνωσίας και την προώθηση της καινοτομίας.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι επιλέξιμη η δαπάνη για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών τόσο σε επίπεδο αγροκτήματος για την - βελτίωση των καλλιεργητικών πρακτικών με την εφαρμογή νέων μεθόδων και τεχνικών για την μείωση των εισροών και την βελτίωση της παραγωγής όσο και σε επίπεδο μονάδων πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης.

Ενδεικτικοί τομείς για έργα επίδειξης που αποσκοπούν στην ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση των υποπροϊόντων του αγροκτήματος, νέες τεχνικές κλαδέματος, τεχνικές μέτρησης και μείωσης αποτυπώματος άνθρακα, η εφαρμογή συστημάτων με στόχο την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών πτυχών που εμπλέκονται στον κύκλο παραγωγής κ.λπ.

Επιλέξιμες καθίστανται οι δαπάνες υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά στην έδρα της Οργάνωσης Παραγωγών, στις παραγωγικές εγκαταστάσεις που αυτή διαθέτει αυτή ή τα μέλη της.

Υποχρεωτική είναι η παροχή συμβουλών για θέματα ασφάλειας και υγιεινής εργατικής νομοθεσίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την τήρηση της κοινωνικής αιρεσιμότητας.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύεται η μεταφορά τεχνογνωσίας αλλά και η χρηματοδότηση εφαρμοσμένης έρευνας/πιλοτικών δοκιμών σε θέματα που σχετίζονται με την βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, την υιοθέτηση νέων ποικιλιών, νέων υλικών συσκευασίας που θα επιτρέπουν την διατήρηση των προϊόντων χωρίς την χρήση συντηρητικών κ.λπ. Προτεραιότητα έχει η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων από συγχρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα από τον Προϋπολογισμό της Ε.Ε Δεν είναι επιλέξιμες παρεμβάσεις που έχουν χρηματοδοτηθεί σε οποιοδήποτε στάδιο από το Μέτρο 16 του ΠΑΑ 2014-2022.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί κυρίως τον εγκάρσιο στόχο «Προώθηση με την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και με την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους από τους γεωργούς, μέσω της βελτιωμένης πρόσβασης στην έρευνα, την καινοτομία, την ανταλλαγή γνώσεων και την κατάρτιση» αλλά δυνητικά και επιλεγμένες ανάγκες των ΕΣ 1,2, 3, 4, 5, 6 και 9, ανάλογα με το εύρος τομέων που μπορούν να καλύπτουν οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις Οργανώσεις/Ομάδες Παραγωγών ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ όπως:

- Προώθηση δικτύσεων και διεπαγγελματικών συνεργασιών
- Δράσεις μεταφοράς τεχνογνωσίας και πιλοτικές εφαρμογές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- Καλλιεργητικές πρακτικές για την ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος
- Θέματα φυτοπροστασίας και ασφάλειας τροφίμων
- Εισαγωγή καινοτόμων/σύγχρονων πρακτικών στην παραγωγή και μεταποίηση.

Επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.1-1b είναι οι δαπάνες που σχετίζονται με το κόστος των παρεχόμενων συμβουλών, ενδεικτικά:

- το άμεσο κόστος στο οποίο προβαίνει η Οργάνωση/Ομάδα παραγωγών για την λήψη της συμβουλής (π.χ. αμοιβή επιστημονικού προσωπικού, συνεργατών, τεχνικών συμβούλων, αμοιβές ερευνητικού οργανισμού)
- δαπάνες εξοπλισμού, υλικών, μετρήσεων κ.λπ.
- λοιπά άμεσα κόστη που σχετίζονται με την παροχή της συμβουλής (π.χ. έντυπο υλικό προς τα μέλη - οδηγίες, οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων κ.λπ.).
- δαπάνες πιλοτικών εγκαταστάσεων
- οι δαπάνες για δράσεις συμβουλευτικών υπηρεσιών που εξυπηρετούν τους τομεακούς στόχους 46(ε) και 46(στ) συνυπολογίζονται στο ποσοστό 15% της Παρ. 7(α) του Άρθρου 50 και οι δαπάνες που εξυπηρετούν τον τομεακό στόχο 46(δ) συνεισφέρουν στο ποσοστό 2% της Παρ. 7(γ) του ιδίου Άρθρου.

Για τις διοικητικές δαπάνες ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας που εφαρμόζονται για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Ομάδων παραγωγών/Ενώσεων Οργάνωσης Παραγωγών και οι κατ' ελάχιστον δαπάνες για την υλοποίηση της παρέμβασης θα πρέπει να ανέρχονται στο 2% του συνόλου των δαπανών του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Για την υλοποίηση ερευνητικού έργου επιλέξιμη είναι μόνο η συνεργασία της Οργάνωσης Παραγωγών/Ενωσης Οργάνωσης Παραγωγών με Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ερευνητικό ίδρυμα.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και το σημείο (d) extension and advisory services, including the provision of means to facilitate the transfer of information and the results of research to producers and consumers: Το σύνολο των ενεργειών της παρέμβασης εμπίπτει στις περιγραφόμενες δράσεις του σημείου (d) ανωτέρω.

TRAINCO(47(1)(c)) - - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές

Π2-47.1-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.1-1c
Ονομασία παρέμβασης	Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
CONS(46(i)) αύξηση της κατανάλωσης των προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών, σε νωπή ή μεταποιημένη μορφή
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που εέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

REDE(46(d)) έρευνα για τις βιώσιμες μεθόδους παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόσων, και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας

SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης

SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη	Υψηλή	Ναι

	μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου		
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτύσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι

AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι
--------------	---	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς
R.28 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση εξυπηρετεί την πλειονότητα των στόχων 46(α)-46(θ) και 46(ια).

Τα επιχειρησιακά προγράμματα ανάλογα με τις επιμέρους ανάγκες κάθε Ομάδας παραγωγών μπορούν να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις για την:

47(γ) Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά στις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές

Ενισχύονται οι δράσεις κατάρτισης που θα πρέπει να σχετίζονται υποχρεωτικά με τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος, σε θέματα φυτοπροστασίας, στην ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους εργασίας, την δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων, βασικές αρχές οικονομικής και λογιστικής τήρησης γεωργικής λογιστικής, την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών και λίπανσης. Υποχρεωτική είναι η διεξαγωγή μαθημάτων κατάρτισης επιτόπου στον αγρό που απευθύνονται σε παραγωγούς σχετικά με τις νέες τεχνικές καλλιέργειας και συγκομιδής, την χρήση φυτοπροστατευτικών και λιπασμάτων. Ενδεικτικά παραδείγματα: κατάρτιση στην ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση των υποπροϊόντων του αγροκτήματος, νέες τεχνικές κλαδέματος, τεχνικές μέτρησης και μείωσης αποτυπώματος άνθρακα, η εφαρμογή συστημάτων με στόχο την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών πτυχών που εμπλέκονται στον κύκλο παραγωγής κλπ. Επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι και η χρηματοδότηση προγραμμάτων κατάρτισης με από κοινού συμμετέχοντες τους παραγωγούς και απασχολούμενους συσκευαστηρίων, τυποποιητηρίων, μονάδων επεξεργασίας κ.λπ. .

Η κατάρτιση-εκπαίδευση των μελών των Ομάδων παραγωγών θα διαφοροποιείται ανάλογα με το τις ειδικές ανάγκες της ομάδας. Τα πεδία κατάρτισης μπορούν να καλύπτουν ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ζητήματα που αφορούν σε ανάγκες/προκλήσεις για την:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας,
- βελτίωσης της εμπορίας-προώθησης σε νέες αγορές,
- βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων
- αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής,
- προστασία των φυσικών πόρων (νερό, έδαφος),
- διατήρηση της βιοποικιλότητας,
- βιοοικονομία/ κυκλική οικονομία (αξιοποίηση υποπροϊόντων),
- φυτοπροστασία,
- ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία,
- εργατική νομοθεσία και γενικότερα τα θέματα που σχετίζονται με την εκπλήρωση της κοινωνικής αειεπιχειρησιμότητας
- πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον εγκάρσιο στόχο «Προώθηση με την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και με την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους από τους

γεωργούς, μέσω της βελτιωμένης πρόσβασης στην έρευνα, την καινοτομία, την ανταλλαγή γνώσεων και την κατάρτιση» αλλά και τις ειδικότερες ανάγκες κατάρτισης/εκπαίδευσης των παραγωγών στα πλαίσια των ειδικών στόχων 2, 3, 4, 5, 6 και 9.

Οι δαπάνες για δράσεις κατάρτισης/καθοδήγησης, που εξυπηρετούν τους τομεακούς στόχους 46(ε) και 46(στ) συνυπολογίζονται στο ποσοστό 15% της παρ. 7(α) του Άρθρου 50 και οι δαπάνες που εξυπηρετούν τον τομεακό στόχο 46(δ) συνεισφέρουν στο ποσοστό 2% της παρ. 7(γ) του ίδιου Άρθρου.

Επιλέξιμες καθίστανται οι δαπάνες υπό την προϋπόθεση ότι η εκπαίδευση-καθοδήγηση υλοποιείται στην έδρα της Οργάνωσης Παραγωγών ή στις παραγωγικές εγκαταστάσεις που αυτή διαθέτει αυτή ή τα μέλη της.

Ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών στο πλαίσιο της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.1-1c όπου δύναται να εξειδικευτούν περαιτέρω είναι αυτές που σχετίζονται με το κόστος κατάρτισης/καθοδήγησης, όπως:

- Δαπάνες εκπαιδευτικών προγραμμάτων (αμοιβές εκπαιδευτών, προμήθεια-παραγωγή ή τέλη χρήσης εκπαιδευτικού υλικού, δαπάνες οργάνωσης της εκπαίδευσης)
- Ενημερωτικά έντυπα – οδηγίες

Για τις διοικητικές δαπάνες ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας που εφαρμόζονται για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Για τις ενέργειες κατάρτισης και καθοδήγησης εφαρμόζονται όλοι οι περιορισμοί του Άρθρου 13 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126:

1. Οι καλυπτόμενες παρεμβάσεις θα επιδιώκουν έναν από τους ακόλουθους στόχους:

α) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με παρεμβάσεις πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων που βοηθούν τον δικαιούχο να επωφεληθεί από την εμπειρία της υλοποίησης παρεμβάσεων πρόληψης κρίσεων και διαχείρισης κινδύνων

β) προώθηση της σύστασης νέων οργανώσεων παραγωγών, συγχώνευση υφισταμένων οργανώσεων ή παροχή δυνατότητας σε μεμονωμένους παραγωγούς να προσχωρήσουν σε υφιστάμενη οργάνωση παραγωγών, καθώς και παροχή συμβουλών σε ομάδες παραγωγών κατά τη διαδικασία αναγνώρισής τους ως οργάνωση παραγωγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013·

γ) δημιουργία ευκαιριών δικτύωσης για τους παρόχους και τους αποδέκτες καθοδήγησης, ιδίως διαύλων εμπορίας ως μέσου πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων.

2. Ο πάροχος καθοδήγησης μπορεί να είναι οργάνωση παραγωγών, ένωση οργανώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωση παραγωγών, διακρατική ένωση οργανώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών. Ο πάροχος καθοδήγησης επωφελείται από τη στήριξη για την παρέμβαση καθοδήγησης.

3. Ο αποδέκτης καθοδήγησης είναι οργάνωση παραγωγών, ένωση οργανώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωση παραγωγών, διακρατική ένωση οργανώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών, οι μεμονωμένοι παραγωγοί, μέλη ή μη μέλη οργάνωσης παραγωγών, οι ενώσεις τους ή ομάδα παραγωγών.

4. Όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που σχετίζονται με τη δραστηριότητα καθοδήγησης καταβάλλονται στον πάροχο καθοδήγησης, ο οποίος περιλαμβάνει την εν λόγω παρέμβαση στο επιχειρησιακό του πρόγραμμα.

5. Οι παρεμβάσεις καθοδήγησης δεν ανατίθενται σε εξωτερικούς φορείς.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παροχή κατάρτισης γίνεται από φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στα οικεία μητρώα που δημιουργούνται στο πλαίσιο λειτουργίας του Συστήματος AKIS. Το κόστος των παρεμβάσεων προσδιορίζεται με βάση την ισχύουσα κατά περίπτωση τύπου κατάρτισης (κλασική, τηλεεκπαίδευση, επίσκεψη σε επιδεικτικό αγρό, κλπ.) αμοιβή είτε ανά μαθητόωρα είτε με το μέσο κόστος ανά τύπο εκπαιδευτικής διαδικασίας που προσδιορίζεται στις παρεμβάσεις του άρθρου 78 Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών στην σχετική ενότητα για τις παρεμβάσεις Αγροτικής Ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και το σημείο (c) “υπηρεσίες κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων γενικής και εξειδικευμένης κατάρτισης” γιατί η αφορά αποκλειστικά την υλοποίηση δράσεων κατάρτισης προς τα μέλη των οργανώσεων παραγωγών /ενώσεων οργανώσεων παραγωγών.

PROMO(47(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών

P2-47.6 - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	P2-47.6
Ονομασία παρέμβασης	Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη Χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
CONS(46(i)) αύξηση της κατανάλωσης των προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών, σε νωπή ή μεταποιημένη μορφή
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής	Υψηλή	Ναι

	αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)		
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχίεες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η εξυπηρέτηση των στόχων 46(η): Προώθηση και εμπορία των προϊόντων και 46(θ): Αύξηση της κατανάλωσης των προϊόντων του τομέα των οπωροκηπευτικών, σε νωπή ή μεταποιημένη μορφή υλοποιείται μέσω της παρέμβασης</p> <p>47(στ) Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.</p> <p>Μέσω της παρέμβασης χρηματοδοτούνται δράσεις για την ανάλυση των αγορών, την προώθηση και εμπορία καθώς και καμπάνιες ενημέρωσης του πληθυσμού για τα οφέλη της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών στο πλαίσιο της υγιεινής διατροφής. Επιλέξιμες είναι επίσης οι δαπάνες για την δημιουργία website (internet/intranet), την προώθηση των προϊόντων της ΟΠ (διαφημιστικά φυλλάδια, καταχωρήσεις στον τύπο, διαφημιστικά κλπ), την συμμετοχή σε εκθέσεις, την δημιουργία τμήματος εμπορίας για την παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων στις αγορές, τη διαμόρφωση των τιμών κ.λπ. Σύμφωνα με το Άρθρο 14 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 θα πρέπει οι δράσεις προώθησης να επιδιώκουν έναν από τους ακόλουθους στόχους:</p> <p>α) αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα πλεονεκτήματα των ενωσιακών γεωργικών προϊόντων και τα υψηλά πρότυπα που εφαρμόζονται στις μεθόδους παραγωγής τους στην Ένωση·</p> <p>β) αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης ενωσιακών γεωργικών προϊόντων και ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων που παράγονται στην Ένωση, καθώς και βελτίωση της προβολής τους τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης για άλλους τομείς εκτός του οίνου·</p> <p>γ) αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα ενωσιακά συστήματα ποιότητας, τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης·</p>

δ) αύξηση του μεριδίου αγοράς των ενωσιακών γεωργικών προϊόντων και ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων που παράγονται στην Ένωση, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγορές τρίτων χωρών που έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης·

ε) συμβολή, κατά περίπτωση, στην αποκατάσταση των κανονικών συνθηκών της αγοράς στην αγορά της Ένωσης, σε περίπτωση σοβαρής διατάραξης της αγοράς, απώλειας της εμπιστοσύνης των καταναλωτών ή άλλων ειδικών προβλημάτων·

στ) αύξηση της ευαισθητοποίησης για τη βιώσιμη παραγωγή·

ζ) αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών για τις εμπορικές επωνυμίες ή τα εμπορικά σήματα οργανώσεων παραγωγών, ενώσεων οργανώσεων παραγωγών, διακρατικών οργανώσεων παραγωγών, διακρατικών ενώσεων οργανώσεων παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών·

η) διαφοροποίηση, άνοιγμα και εδραίωση των αγορών για τους οίνους της Ένωσης σε τρίτες χώρες και αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις εγγενείς ιδιότητες των οίνων της Ένωσης στις εν λόγω αγορές. Αναφορά στην προέλευση και τις εμπορικές επωνυμίες οίνου μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν συμπληρώνει την προώθηση, επικοινωνία και εμπορία οίνων της Ένωσης σε τρίτες χώρες·

θ) ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το διαφημιστικό υλικό για γενική προώθηση και προώθηση σημάτων ποιότητας φέρει το έμβλημα της Ένωσης και περιλαμβάνει την ακόλουθη δήλωση: «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Το έμβλημα και η δήλωση περί χρηματοδότησης εμφανίζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής.

Η παρέμβαση στον τομέα της βελτίωσης της εμπορίας του προϊόντος εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, τον Ειδικό Στόχο 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας και τον Ειδικό Στόχο 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ε.Ε στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων.

Ο τομέας αυτός για να αναπτυχθεί χρειάζεται καλή γνώση των συνθηκών της αγοράς, ενημέρωση των εμπλεκόμενων, ανταλλαγή καλών πρακτικών καλό marketing για την ανάδειξη της ποιότητας/ποσότητας των προϊόντων που διακινούνται και τη βελτίωση της θέσης του παραγωγού στην αγορά αλλά και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τον ρόλο και των επιπτώσεων της διατροφής στην ανθρώπινη υγεία.

Ενδεικτικές κατηγορίες δαπανών της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.1-1f όπου δύναται να εξειδικευτούν περαιτέρω είναι:

- Δημιουργία website (internet/intranet).
- Μελέτες αγοράς (ανάλυση αγοράς, τεστ καταναλωτών κ.λπ.).
- Δαπάνες οργάνωσης καμπάνιας ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης κοινού/καταναλωτών
- Προώθηση των προϊόντων της ΟΠ (διαφημιστικά φυλλάδια, καταχωρήσεις στον τύπο, διαφημιστικά κ.λπ.).
- Συμμετοχή σε εκθέσεις και διεθνή fora παραγωγών
- Δαπάνες προσωπικού που ασχολείται με την προώθηση των προϊόντων σε νέες αγορές
- Δαπάνες για εκστρατείες ενημέρωσης των καταναλωτών για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής

Για τις παρεμβάσεις «προώθηση, επικοινωνία και εμπορία» και τις «δράσεις επικοινωνίας» που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και παράγραφος 2 στοιχείο ιβ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες προσωπικού που βαρύνουν άμεσα τους δικαιούχους δεν υπερβαίνουν το 50% του συνολικού κόστους της παρέμβασης.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν ως μέγιστο ποσοστό το 15% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος σε παρεμβάσεις προώθησης, επικοινωνίας και εμπορίας και δράσεις ευαισθητοποίησης.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση αφορά αποκλειστικά την χρηματοδότηση αύλων ενεργειών.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Το σύνολο των παρεμβάσεων είναι συμβατό με τις πρόνοιες του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ και συγκεκριμένα τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Γενικές υπηρεσίες: Συγκεκριμένα το σημείο στ) υπηρεσίες μάρκετινγκ και προώθησης, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης, της παροχής συμβουλών και της προώθησης της αγοράς σχετικά με συγκεκριμένα προϊόντα, εξαιρουμένων των δαπανών για απροσδιόριστους σκοπούς που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησης ή να αποφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές· διότι η παρέμβαση επικεντρώνεται στην ενίσχυση αύλων δράσεων που αφορούν μάρκετινγκ και προβολή.

QUAL(47(1)(g)) - - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας

P2-47.1-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	P2-47.1-1g
Ονομασία παρέμβασης	Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
EMPL(46(k)) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, καθώς και με τις απαιτήσεις για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι

AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτύσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχίεις αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Με την παρέμβαση αυτή εξυπηρετείται ο Στόχος 46(ζ): Ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη, μέσω της υποστήριξης δράσεων για την 47ζ) Εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας. Η παρέμβαση ενισχύει την συμμετοχή των παραγωγών σε συστήματα ποιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΠΟΠ,ΠΓΕ, βιολογικά, ορεινών περιοχών) είτε Εθνικά (Agro).

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους Ειδικούς Στόχους 2:Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση, 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας & 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία, μεταξύ άλλων για ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα υψηλής ποιότητας που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, στη μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και στη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και στην καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά. Η χρήση των Ενωσιακών και εθνικών συστημάτων εξασφαλίζουν μια καλύτερη θέση του παραγωγού στην αλυσίδα αξίας. Επίσης, μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των καταναλωτών για ασφαλή, βιώσιμα και θρεπτικά τρόφιμα.

Ενδεικτικές κατηγορίες δαπανών για την τρέχουσα παρέμβαση Π2-47.1-1g όπου δύναται να εξειδικευτούν περαιτέρω είναι:

- Βιολογική παραγωγή (κόστος πιστοποίησης).
- Ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής (κόστος πιστοποίησης συστήματος ποιότητας)
- Προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και προστατευόμενες ονομασίες Προέλευσης

Δαπάνες προσωπικού που ασχολούνται με την τήρηση των συστημάτων ποιότητας με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση καλύπτει το κόστος συμμετοχής σε συστήματα ποιότητας (Εθνικά, Ενωσιακά) των μελών της ΟΠ/ΕΟΠ.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Το σύνολο των παρεμβάσεων είναι συμβατό με τις πρόνοιες του Παραρτήματος 2 του της συμφωνίας του ΠΟΕ και συγκεκριμένα τα οριζόμενα στις παραγράφους: 2. Γενικές υπηρεσίες: Οι πολιτικές της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν δαπάνες (ή διαφυγόντα έσοδα) σε σχέση με προγράμματα που παρέχουν υπηρεσίες ή οφέλη στη γεωργία ή στην αγροτική κοινότητα. Δεν συνεπάγονται άμεσες ενισχύσεις σε παραγωγούς ή μεταποιητές. Τα προγράμματα αυτά, τα οποία περιλαμβάνουν αλλά δεν περιορίζονται στον ακόλουθο κατάλογο, πρέπει να πληρούν τα γενικά κριτήρια που είναι ότι η παρεχόμενη στήριξη μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων δεν περιλαμβάνει πόρους που προέρχονται από τους καταναλωτές και δεν τους επιβαρύνει ενώ παράλληλα μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων δεν είναι επιλέξιμη και δεν χρηματοδοτείται η στήριξη της τιμής των προϊόντων. Οι επιλέξιμες δαπάνες σχετίζονται με την παροχή ενίσχυσης για άυλες δράσεις:

ε) υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των γενικών υπηρεσιών επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για σκοπούς υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης·

στ) υπηρεσίες μάρκετινγκ και προώθησης, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης, της παροχής συμβουλών και της προώθησης της αγοράς σχετικά με συγκεκριμένα προϊόντα, εξαιρουμένων των δαπανών για απροσδιόριστους σκοπούς που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησης ή να αποφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές.

TRACE(47(1)(h)) - - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές

Π2-47.8 - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.8
Ονομασία παρέμβασης	Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι

AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχίεις αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος 46(ζ): Ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη του Άρθρου 46 στον τομέα των οπωροκηπευτικών μέσω της παρέμβασης 47 η) Εφαρμογής συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύεται η δημιουργία και διαχείριση ηλεκτρονικών συστημάτων που επιτρέπουν την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων από τον παραγωγό έως τη συσκευασία και την επισήμανση, και την διάθεση στον καταναλωτή περιλαμβάνοντας τουλάχιστον την αναλυτική καταγραφή, κατά περίπτωση, της συγκομιδής, παραγωγής/τυποποίησης, εμπορίας και αποθεμάτων με διαχωρισμό της τυχόν βιολογικής παραγωγής, και δυνατότητα ανάλυσης και εξαγωγής των καταγραφών αυτών. Είναι απαραίτητη η πιστοποίηση σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22005:2007 για κάθε έτος του προγράμματος εργασίας με υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού και βεβαίωσης, για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης και την ισχύ του πιστοποιητικού, από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ φορέα πιστοποίησης για το ίδιο πρότυπο. Στο πλαίσιο της παρέμβασης μπορούν επίσης να ενισχυθεί η απόκτηση HACCP με απαραίτητη η πιστοποίηση σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22000:20018 για κάθε έτος του προγράμματος εργασίας με υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού και βεβαίωσης, για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης και την ισχύ του πιστοποιητικού, από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ φορέα πιστοποίησης για το ίδιο πρότυπο, και τέλος εθελοντικά συστήματα πιστοποίησης, IFS, BRC. Τέλος, επιλέξιμη είναι η δαπάνη για πιστοποίηση με διεθνή σήματα όπως χαμηλών εκπομπών, προϊόν δίκαιης γεωργίας ή σήματα που να πιστοποιούν ιδιαίτερα διατροφολογικά χαρακτηριστικά.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση, τον Ειδικό Στόχο 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας και τον Ειδικό Στόχο 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία, μεταξύ άλλων για ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα υψηλής ποιότητας που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων καθώς και για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά.

Ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών στα πλαίσια της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.1-1h όπου δύναται να εξειδικευτούν περεταίρω είναι:

- Οργάνωση και πιστοποίηση ποιότητας με ISO, HACCP.

- Οργάνωση για ιχνηλασιμότητα.
- Μηχανοργάνωση των συστημάτων ελέγχου ποιότητας.
- Δαπάνες προσωπικού που ασχολούνται με τη βελτίωση ή τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ποιότητας και ιχνηλασιμότητας

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Ορίζεται ως κατ' αποκοπή ποσό για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή με την προετοιμασία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος έως το 2 % κατ' ανώτατο όριο του εγκεκριμένου επιχειρησιακού ταμείου, το οποίο περιλαμβάνει τόσο τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όσο και τη συνεισφορά της οργάνωσης παραγωγών, της ένωσης οργανώσεων παραγωγών, της διακρατικής ένωσης οργανώσεων παραγωγών ή της ομάδας παραγωγών.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση χρηματοδοτεί ενέργειες που καλύπτουν το σύνολο της αλυσίδας παραγωγής από το αγρόκτημα μέχρι και την τελική διάθεση του προϊόντος στον καταναλωτή.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με τις πρόνοιες του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ (πράσινο κουτί) και συγκεκριμένα τα οριζόμενα στην παράγραφο: 2. Γενικές υπηρεσίες: σημείο ε) υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των γενικών υπηρεσιών επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για σκοπούς υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης· αφού η εγκατάσταση των συστημάτων ιχνηλασιμότητας εμπίπτει στις κατηγορίες των υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο σημείο (ε) ανωτέρω.

WITHD(47(2)(f)) - - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης

Π2-47.9 - Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.9
Ονομασία παρέμβασης	Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών
Είδος παρέμβασης	WITHD(47(2)(f)) - απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της επεξεργασίας για τη διευκόλυνση της εν λόγω απόσυρσης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
RISK(46(j)) πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση κρίσεων στις αγορές του σχετικού τομέα

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι

AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	
R.11/Οπωροκηπευτικά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	
R.5 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που διαθέτουν υποστηριζόμενα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων της ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον: Στόχο 46(ι): Πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση διαταραχών στις αγορές των φρούτων και λαχανικών που ενεργοποιούνται οι παρεμβάσεις του άρθρου 46 μέσω της παρέμβασης 47(στ) απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό, συμπεριλαμβανομένης, όποτε συντρέχει ανάγκη, της μεταποίησης, ώστε να διευκολυνθεί η εν λόγω απόσυρση.

Η παρέμβαση αφορά την παροχή ενισχύσεων προς τα μέλη των ΟΠ/ΕΟΠ για την οριστική απόσυρση από την αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος κατά τρόπο που να μην μπορεί να επανέλθει στην αγορά για σκοπούς διατροφής.

Ενισχύονται παρεμβάσεις με τη μορφή «απόσυρσης από την αγορά για προορισμούς άλλους από τη δωρεάν διανομή» στον τομέα των οπωροκηπευτικών και αφορά αποκλειστικά και μόνο ευπαθή προϊόντα που δεν μπορούν να αποθηκευτούν διαρκώς και να διατεθούν στο κανονικό εμπορικό τους στάδιο χωρίς ψύξη.

Μόνο τα προϊόντα για τα οποία αναγνωρίζεται η οργάνωση παραγωγών, η ένωση οργάνωσης παραγωγών, καλύπτονται από το είδος της παρέμβασης, υπό τον όρο ότι η αξία των προϊόντων που καλύπτονται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα αντιπροσωπεύει περισσότερα από το 50 % της αξίας όλων των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά από τον εν λόγω οργανισμό στον τομέα που καλύπτεται από το εν λόγω επιχειρησιακό πρόγραμμα. Επιπλέον, τα σχετικά προϊόντα προέρχονται από μέλη της οργάνωσης παραγωγών ή μέλη παραγωγούς άλλης οργάνωσης παραγωγών ή ένωσης οργάνωσης παραγωγών.

Για αποσύρσεις προϊόντων εκτός της δωρεάν διάθεσης, ισχύουν οι περιορισμοί και μέριμνες που περιγράφονται στο Άρθρο 19 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/126.

Για δράσεις δωρεάν διανομής εφαρμόζονται οι προβλέψεις του Άρθρου 25 του Καν. (ΕΕ) 2022/126 σε ότι αφορά τα κόστη μεταφοράς και την προετοιμασία των προϊόντων.

Στο Παράρτημα V του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού περιγράφονται τα μέγιστα ποσά της ενίσχυσης για απόσυρση προϊόντων από την αγορά όπως αναφέρονται στο Άρθρο 26(1) και (4), στην πρώτη υποπαράγραφο του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

Οι ελάχιστες ποιοτικές απαιτήσεις που θα πρέπει να έχουν τα προς απόσυρση προϊόντα είναι οι αναφερόμενες στο Παράρτημα VI του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/126.

Ενδεικτικές κατηγορίες δαπανών στο πλαίσιο της παρέμβασης όπου δύναται να εξειδικευτούν περαιτέρω είναι:

- Δαπάνες απόσυρσης (μεταφορά-καταστροφή)
- Δαπάνες δωρεάν διανομής αποσυρομένων προϊόντων (κόστος απασχόλησης και δαπάνες μεταφοράς)

- Αποπληρωμή δανείων για δαπάνες που αφορούν στο μέτρο της πρόληψης και διαχείρισης των κρίσεων.

Επιπρόσθετα για τις Δράσεις δωρεάν διανομής, επιλέξιμα είναι μόνο τα κόστη μεταφοράς για απόσταση έως και 750km.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Σε ότι αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στον τομέα των οπωροκηπευτικών ισχύουν οι προβλέψεις και περιορισμοί του Άρθρου 52 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Ειδικά για την παρέμβαση απόσυρσης από την αγορά το μέγιστο επίπεδο χρηματοδοτικής συνδρομής της Ένωσης για αποσύρσεις από την αγορά περιορίζεται από τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 26(1) και (4) του Καν. (ΕΕ) 2022/126:

(1) Για τον τύπο παρέμβασης «απόσυρση από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλους προορισμούς» το άθροισμα των εξόδων μεταφοράς, των δαπανών προετοιμασίας των προϊόντων που αποσύρονται για δωρεάν διανομή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 33 του κανονισμού, προστιθέμενο στο ποσό στήριξης για αποσύρσεις από την αγορά, δεν υπερβαίνει τη μέση τιμή αγοράς «εξόδου από την οργάνωση παραγωγών» του συγκεκριμένου προϊόντος κατά τα προηγούμενα τελευταία 3 έτη, μεταξύ άλλων κατόπιν μεταποίησης, όπου απαιτείται.

(4) Το μερίδιο των αποσύρσεων από την αγορά, πλην της δωρεάν διανομής, για κάθε δεδομένο προϊόν από κάθε δεδομένη οργάνωση παραγωγών, ένωση οργάνώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωσης παραγωγών, διακρατική ένωσης οργάνώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ενός δεδομένου έτους έχει ως εξής:

- δεν υπερβαίνει το 10 % του μέσου όγκου της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από τη συγκεκριμένη οργάνωση παραγωγών, ένωση οργάνώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωση παραγωγών, διακρατική ένωση οργάνώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών κατά τα 3 προηγούμενα έτη·
- για τα οπωροκηπευτικά, συνολικά, το άθροισμα των ποσοστών επί 3 συναπτά έτη δεν υπερβαίνει το 15 %, όταν προστίθενται, αφενός, το μερίδιο που υπολογίζεται σύμφωνα με το στοιχείο α) για το τρέχον έτος και, αφετέρου, τα μερίδια των αποσύρσεων από την αγορά των 2 προηγούμενων ετών, που υπολογίζονται με βάση τον αντίστοιχο όγκο της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από την εν λόγω οργάνωση παραγωγών κατά τα 2 προηγούμενα έτη.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση της απόσυρσης έχει σα στόχο την προστασία του γεωργικού εισοδήματος από τις απότομες διακυμάνσεις των τιμών στις διεθνείς αγορές. Αποτελεί ουσιαστικά ένα δίκτυ ασφαλείας για τους παραγωγούς. Η απόσυρση των προϊόντων γίνεται συνήθως με την μορφή δωρεάν διάθεση σε ιδρύματα. Η ΟΠ αναλαμβάνει το κόστος της μεταφοράς και προχωρά στη διαλογή και τη συσκευασία των προϊόντων (συσκευασίες καθαρού βάρους έως 25 κιλά, οι οποίες φέρουν το ευρωπαϊκό έμβλημα και την ένδειξη «Προϊόν προοριζόμενο για δωρεάν διανομή [κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2022/126]).

Η ΟΠ υποχρεούται να τηρεί υποστηρικτικά έγγραφα, τα οποία πιστοποιούν ιδίως:

- τα σχετικά λογιστικά αρχεία και αρχεία αποθεμάτων
- τον προορισμό των αποσυρόμενων προϊόντων
- την επωνυμία του αποδέκτη της δωρεάν διανομής
- την ποσότητα του προϊόντος
- την αποδοχή από τον αποδέκτη της δωρεάν διανομής (καθορίζεται και η παρουσίαση των προϊόντων) και τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν
- την απόσταση μεταξύ του τόπου απόσυρσης και του τόπου παράδοσης

Οι αποδέκτες των αποσυρόμενων προϊόντων τα οποία διατίθενται με δωρεάν διανομή συμμορφώνονται με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 10 της αρ. 3630/87095/28-07-2016 (ΦΕΚ 2413/Β) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων όπως ισχύει κάθε φορά.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο «πορτοκαλί κουτί», καλούμενο επίσης «αθροιστική μέτρηση ενισχύσεων» (ΑΜΕ), συγκεντρώνει τη στήριξη μέσω τιμών και ενισχύσεων που συνδέονται με την παραγωγή και δεν απαλλάσσονται από υποχρεώσεις. Η παρέμβαση έχει το χαρακτήρα «ρήτρα ήσσονος σημασίας» (de minimis), που επιτρέπει να εξαιρεθεί από την ισχύουσα ΑΜΕ κάθε στήριξη που ανέρχεται σε ποσό χαμηλότερο του 5% της αξίας του εκάστοτε προϊόντος (ειδικές ενισχύσεις) ή της συνολικής γεωργικής παραγωγής (μη ειδικές ενισχύσεις).

Μελισσοκομικά προϊόντα

ADVICEES(55(1)(a)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων

Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.1
Ονομασία παρέμβασης	Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων
Είδος παρέμβασης	ADVICEES(55(1)(a)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων
Κοινός δείκτης εκροών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Θα εφαρμοστεί σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 027.10.10	Προώθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Υψηλή	Ναι
AN 033.10.14	Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας	Υψηλή	Ναι

AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Τα Κέντρα Μελισσοκομίας (Apicultural Centers AC) είναι μονάδες διοικητικής επιστημονικής και τεχνικής στήριξης του κλάδου της μελισσοκομίας. Τα AC αποτελούν τους φορείς παροχής τεχνικής υποστήριξης προς τους μελισσοκόμους και μέσα διάδοσης γνώσης και πληροφοριών για τη βελτίωση της παραγωγής και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, τόσο της κάθε εκμετάλλευσης μεμονωμένα, όσο και των οργανώσεων που υφίστανται και λειτουργούν, συλλογικά. Τα AC α) λειτουργούν απασχολώντας εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με σκοπό την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση των δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος και την εξυπηρέτηση και ενημέρωση των μελισσοκόμων και των μελισσοκομικών φορέων της Χώρας, β) παρέχουν συμβουλές και πρακτική – τεχνική βοήθεια σε θέματα μελισσοκομικού ενδιαφέροντος, με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγής, της ποιότητας, της τυποποίησης και της εμπορίας των μελισσοκομικών προϊόντων, γ) συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες για την καταγραφή και επίλυση των προβλημάτων του μελισσοκομικού τομέα, δ) ενημερώνουν και στηρίζουν τεχνικά τους μελισσοκόμους και μελισσοκομικούς φορείς σχετικά με την έγκαιρη και έγκυρη ένταξή τους και την ορθή υλοποίηση των δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος ή/και άλλων προγραμμάτων και δράσεων στήριξης του τομέα, ε) συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, τις Περιφέρειες της Χώρας, τα Πανεπιστημιακά – Ερευνητικά Ιδρύματα και τους Συλλογικούς Φορείς των μελισσοκόμων και συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος.

Τα Κέντρα Μελισσοκομίας παρέχουν ενδεικτικά υπηρεσίες, όπως:

- α) Παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών στους μελισσοκόμους σε θέματα παραγωγής, εμπορίας, υγιεινής και νομοθεσίας,
- β) Ενημέρωση των Μελισσοκομικών Οργανώσεων και των μελισσοκόμων της ζώνης ευθύνης.
- γ) Οργάνωση και τη διενέργεια προγραμμάτων εκπαίδευσης των μελισσοκόμων καθώς και ενημερωτικών ημερίδων και εκδηλώσεων.
- δ) Εφαρμογή των αναγκαίων διαδικασιών για την υλοποίηση δράσεων του Τομεακού Μελισσοκομικού Προγράμματος και παροχή βοήθειας και διοικητικής υποστήριξης στους ενδιαφερόμενους για την ένταξη τους στις επιλέξιμες δράσεις.

Οι υπηρεσίες που παρέχουν τα Κ.Μ. εξυπηρετούν τον εγκάρσιο στόχο της ΚΓΠ για την μεταφορά τεχνογνωσίας και τον εκσυγχρονισμό του τομέα αποτελώντας σημαντική δομή του συστήματος AKIS. Εξυπηρετούν επίσης τον ψηφιακό μετασχηματισμό της μελισσοκομίας αφού έχουν την ευθύνη τροφοδότησης με δεδομένα του ηλεκτρονικού δικτύου μελισσοκομίας «melinet», σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες και παρέχουν βοήθεια στους μελισσοκόμους για την ενημέρωση του Εθνικού Ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου). Παράλληλα ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής μελισσοκομίας μέσω της αναβάθμισης των γνώσεων των Ελλήνων μελισσοκόμων για την διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων τους, την αντιμετώπιση ασθενειών με τρόπους που διασφαλίζουν τόσο το ύψος

παραγωγής και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος αλλά και την προστασία του περιβάλλοντος. Η παροχή πληθώρας υπηρεσιών από τα μελισσοκομικά κέντρα εξυπηρετεί εμμέσως και την ενίσχυση της θέσης τους στην αγροδιατροφική αλυσίδα.

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Δράσης, επιλέξιμες δαπάνες είναι:

οι ακαθάριστες δαπάνες απασχόλησης προσωπικού για το χρονικό διάστημα που καλύπτεται από τη σύμβαση μεταξύ του δικαιούχου φορέα υλοποίησης της δράσης και του απασχολούμενου προσωπικού και λοιπές λειτουργικές δαπάνες.

Το «**Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας**» είναι ψηφιακό μέσο για την τεχνική υποστήριξη του τομεακού προγράμματος μελισσοκομίας που παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

α) Την ενημέρωση των μελισσοκόμων και όσων ασχολούνται με τη μελισσοκομία σε θέματα τα οποία είναι σχετικά με τη μέλισσα και τα προϊόντα κυψέλης.

β) Τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας των μελισσοκόμων μεταξύ τους μέσω της υποστήριξης εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης και την άμεση ψηφιακή επαφή με τα Κέντρα Μελισσοκομίας και τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αντίστροφα.

γ) Την έκδοση ατομικών ψηφιακών μελισσοκομικών ταυτοτήτων και την υποστήριξη υπηρεσιών διαλειτουργικότητας για τη διασύνδεση των ταυτοτήτων με το Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο προς ανάκτηση των απαραίτητων πληροφοριών.

Ως επιλέξιμες καθορίζονται οι αμοιβές έκτακτου προσωπικού για την συντήρηση, αναβάθμιση, και υποστήριξη των εφαρμογών του δικτύου και δαπάνες εξωτερικών συνεργατών για την παρακολούθηση και υποστήριξη του τομεακού προγράμματος μελισσοκομίας. Επίσης, επιλέξιμες δαπάνες είναι η προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού και λοιπών αναγκαίων υλικών και αναλωσίμων.

Η **βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων/ικανοτήτων** των μελισσοκόμων υλοποιείται μέσω της διενέργειας βραχυχρόνιων- ταχύρυθμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τον ΕΛΓΟ Διημετρα πουπεριλαμβάνουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση.

Στις θεματικές ενότητες των προγραμμάτων εκπαίδευσης των μελισσοκόμων ενδεικτικά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων, οι κάτωθι:

i. Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας μελισσοκομείου, μελισσοκομικοί χειρισμοί κατά τη διάρκεια του έτους και αξιοποίηση και διαχείριση της μελισσοκομικής χλωρίδας με στόχο την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της παραγωγής μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων

ii. Εχθροί και ασθένειες των μελισσών και τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης

iii. Τυποποίηση - Εμπορία - Προώθηση - Σήμανση των μελισσοκομικών προϊόντων

iv Εθνική και ενωσιακή νομοθεσία για την ασφάλεια και υγιεινή στα τρόφιμα, την περιβαλλοντική νομοθεσία και την εργατική νομοθεσία.

Στο πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι παρακάτω:

-Αμοιβές εισηγητών, οι οποίες καθορίζονται από το φορέα υλοποίησης της εκπαίδευσης.

-Κάλυψη εξόδων μετακινήσεων, διαμονής και ημερησίων αποζημιώσεων εισηγητών σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία.

-Έξοδα για εδέσματα, αναψυκτικά/χυμοί/καφέδες στους εκπαιδευόμενους.

-Έξοδα για εκπαιδευτικό υλικό και λοιπά αναλώσιμα υλικά της εκπαίδευσης.

-Έξοδα διοργάνωσης της εκπαίδευσης

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1,9 10 του άρθρου 11 Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού του καν 2022/126

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράρτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν 2022/126

Το ύψος των αμοιβών των εκπαιδευτών, αλλά και το μέγιστο ποσό σε απόλυτους αριθμούς, αλλά και ως ποσοστό του συνόλου του προϋπολογισμού προσδιορίζεται στις υπουργικές αποφάσεις που διέπουν την διοργάνωση των προγραμμάτων κατάρτισης του άρθρου 78 στο ΣΣ ΚΑΠ.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί τού Άρθρου 2 της Απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Τεύχος Β 1560/ 17.04.2021), που είναι σε απόλυτη συμφωνία με τα άρθρα 36 και 37 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2022/126 της Επιτροπής.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Η παρέμβαση αφορά την παροχή τεχνικής υποστήριξης προς τους μελισσοκόμους μέσω:

- της λειτουργίας Κέντρων Μελισσοκομικών,
- την λειτουργία ηλεκτρονικού δικτύου μελισσοκομίας
- την παροχή κατάρτισης - εκπαίδευσης των μελισσοκόμων,
- δράσεις δημοσιότητας και προβολής Διακριτή ενότητα δράσεων αποτελούν οι ενέργειες της διοίκησης για την ορθή και αποτελεσματική υλοποίηση του Προγράμματος (επιχειρησιακή βάση δεδομένων – πληροφοριακό σύστημα, αξιολόγηση, δημοσιότητα του Προγράμματος.

Δικαιούχοι:

α) Δικαιούχοι για την λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας είναι Αγροτικοί - Μελισσοκομικοί Φορείς όπως: Αγροτικοί μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί, αγροτικοί συνεταιρισμοί ή αγροτικές εταιρικές συμπράξεις που έχουν και μέλη μελισσοκόμους, ομάδες παραγωγών μελισσοκόμων, οργανώσεις παραγωγών μελισσοκόμων, φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205 Α'), που δραστηριοποιούνται και στο μελισσοκομικό τομέα, καθώς και οργανώσεις εκπροσώπησης του μελισσοκομικού τομέα. Τα ΚΜ παρέχουν υπηρεσίες στο σύνολο των μελισσοκόμων ανεξαρτήτως αν είναι μέλη των συλλογικών οργανώσεων ή όχι.

β) Δικαιούχος της Δράσης Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας, το οποίο είναι ψηφιακό μέσο για την τεχνική υποστήριξη του τομεακού προγράμματος μελισσοκομίας είναι το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ).

γ) Για την παροχή κατάρτισης - εκπαίδευσης και την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού δικαιούχος είναι ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ νομικό πρόσωπο εποπτευόμενο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), για την υλοποίηση των δράσεων Τεχνικής Βοήθειας δικαιούχοι είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ που εμπλέκονται στην εφαρμογή του Προγράμματος.

Η καταβολή των ενισχύσεων στους φορείς που υλοποιούν τις δράσεις που εντάσσονται στο μέτρο «Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων» παρέχεται υπό την μορφή της μη επιστρεπτέας ενίσχυσης με ποσοστό συγχρηματοδότησης 50%.

Οι δαπάνες της τεχνικής βοήθειας υλοποιούνται με βάση τα προβλεπόμενα στην Εθνική Νομοθεσία για την σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Το είδος και το ύψος των ενισχύσεων διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της δράσης.

Δράση 1: Λειτουργία Κέντρων Μελισσοκομίας

Η παροχή της ενίσχυσης γίνεται με βάση τον αριθμό του προσωπικού και των λειτουργικών δαπανών που είναι συνάρτηση του αριθμού των μελισσοκόμων που εξυπηρετούν και της γεωγραφικής κάλυψης. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης στο 50%. Η ενίσχυση παρέχεται υπό την μορφή της επιστρεπτέας ενίσχυσης του επιλέξιμου κόστους (άρθρο 44 παρ 1 σημείο α).

Δράση 2: Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας

Οι δαπάνες για την υλοποίηση της δράσης «Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας» περιλαμβάνουν κάλυψη εξόδων διαχείρισης και λειτουργίας των υπηρεσιών που παρέχει το Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας. Η ενίσχυση παρέχεται υπό την μορφή της επιστρεπτέας ενίσχυσης του επιλέξιμου κόστους.

Δράση 3: Εκπαίδευση – κατάρτιση μελισσοκόμων

Η κάλυψη των δαπανών εκπαίδευσης – κατάρτισης γίνεται υπό την μορφή απλοποιημένου κόστους (κόστος ανά ωφελούμενο /αποδέκτη της κατάρτισης μελισσοκόμο σε ετήσια βάση) στο οποίο ενσωματώνεται κάθε είδους δαπάνη. Ο υπολογισμός βασίζεται σε μελέτη του ΕΛΓΟ.

Είναι δυνατή, είτε η δια ζώσης εκπαίδευση, είτε η σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση ειδικών διαδικτυακών εφαρμογών.

Η εκπαίδευση γίνεται σε εγκαταστάσεις των μελισσοκόμων ή των συλλογικών οργανώσεων ή σε χώρους που παρέχει το κέντρο μελισσοκομίας.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Για τις δράσεις τεχνικής βοήθειας του Προγράμματος δεν υπολογίζεται μοναδιαίο κόστος λόγω της φύσης των δράσεων. Για λειτουργία του ηλεκτρονικού δικτύου Mellinet υπολογίζεται ως μοναδιαίο κόστος το ετήσιο κόστος λειτουργίας του. Ο αριθμός των ωφελουμένων Μελισσοκόμων από τις δράσεις Λειτουργία Κέντρων Μελισσοκομίας, Mellinet είναι το σύνολο των **“Ενεργών Μελισσοκόμων”** ο αριθμός των οποίων εκτιμάται σε περίπου 22.000.

Οι προβλεπόμενες δαπάνες για την υλοποίηση συνεχιζόμενων δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022, οι οποίες αφορούν στο διάστημα 1/8/2022 – 31/12/2022 εκτιμώνται ως ακολούθως:

Δράση 1.1: 400.000 € (το ποσό θα επιβαρύνει την παρέμβαση: “ΜΚ2-55.1-1 - Λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας” του τομεακού μελισσοκομικού προγράμματος έτους 2023, από τον προϋπολογισμό της οποίας θα αφαιρεθεί),

Δράση 1.2: 14.000 € (το ποσό θα επιβαρύνει παρέμβαση: “ΜΚ2-55.1-2 - Λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας” του τομεακού μελισσοκομικού έτους 2023, από τον προϋπολογισμό της οποίας θα αφαιρεθεί),

Δράση 1.5: 24.000 € (το ποσό θα επιβαρύνει παρέμβαση: “ΜΚ2-55.1-3 - Εκπαιδεύσεις ελισσοκόμων” του τομεακού μελισσοκομικού έτους 2023, από τον προϋπολογισμό της οποίας θα αφαιρεθεί)

Το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 438.000 €. Τα εν λόγω προβλεπόμενα ποσά αφορούν στη συνολική δημόσια δαπάνη για τη μεταβατική περίοδο από 1/8/2022 έως 31/12/2022 (Κ.Σ Ε.Ε. 219.000 € + ΕΣ 219.000 €) και θα πληρωθούν από 16/10/2022 έως 15/10/2023, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 7 του εκτελεστικού Κανονισμού 2015/1368, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του εκτελεστικού Κανονισμού 2021/166.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η Παρέμβαση είναι συμβατή με το Παράρτημα 2 Παράγραφο 2 σημεία

(c) υπηρεσίες κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων γενικής και εξειδικευμένης κατάρτισης· και

(d) επέκταση και συμβουλευτικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μέσων για τη διευκόλυνση της μεταφοράς πληροφοριών και των αποτελεσμάτων της έρευνας σε παραγωγούς και καταναλωτές·

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.1-1 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας	Μέση		
MK2-55.1-2 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας	Μέση		
MK2-55.1-3 - Αριθμός εκπαιδευόμενων μελισσοκόμων	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.1-1 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου	
--	--

MK2-55.1-2 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK2-55.1-3 - Αριθμός εκπαιδευόμενων μελισσοκόμων

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου
--

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.1-1 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	23,86	32,95	32,95	32,95	32,95	
	Ο.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	525.000,00	725.000,00	725.000,00	725.000,00	725.000,00	3.425.000,00
MK2-55.1-2 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	2,41	2,73	2,73	2,73	2,73	
	Ο.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	53.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	293.000,00

MK2-55.1-3 - Αριθμός εκπαιδευόμενων μελισσοκόμων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	29,69	29,69	29,69	29,69	29,69	
	O.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	2.796,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	83.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00	463.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.322.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00	8.362.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	661.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	4.181.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

INVAPI(55(1)(b)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις

Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.2
Ονομασία παρέμβασης	Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (<i>Aethina tumida</i>)
Είδος παρέμβασης	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη την χώρα

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.35 Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή
Στόχος της δράσης είναι η προστασία από ασθένειες των μελισσών που οφείλονται σε ενδεχόμενη εμφάνιση στη χώρα του μικρού σκαθαριού της κυψέλης. Η αποφυγή της εμφάνισης εχθρών και ασθενειών είναι ιδιαίτερα κρίσιμη τόσο για λόγους οικονομικούς αφού θα οδηγήσει σε απώλειες εισοδήματος αλλά

και περιβαλλοντικούς αφού θα οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των μελισσών. Ο ρόλος των επικονιαστών στην διατήρηση της βιοποικιλότητας αναγνωρίζεται ενώ η μείωση του αριθμού των μελισσών αποτελεί σοβαρή απειλή. Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον έκτο ειδικό στόχο της ΚΑΠ.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έγκαιρη ανίχνευση του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*), το οποίο προέρχεται από την υποσαχάρια Αφρική, όπου δεν αποτελεί απειλή για τις τοπικές φυλές μελισσών. Ωστόσο, μετά την είσοδό του τις προηγούμενες δύο δεκαετίες στις Η.Π.Α., την Αυστραλία και σε άλλες χώρες, καταδείχθηκε ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα επιβλαβές για τα λοιπά υποείδη της ευρωπαϊκής μέλισσας. Ως συνέπεια αυτού, όταν το 2014 εντοπίστηκε και εγκαταστάθηκε για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό έδαφος και συγκεκριμένα στη νότια Ιταλία, κατέστη επιτακτική η ανάγκη σχεδίασης και εφαρμογής ενός αποτελεσματικού συστήματος επιτήρησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη πιθανή ανίχνευση του εντόμου και η ταχύτατη κινητοποίηση αρχών και φορέων, με σκοπό την άμεση εξάλειψη κάθε εστίας και την αποφυγή περαιτέρω εξάπλωσης, με παράλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων των μελισσοκόμων, που διαθέτουν μελισσοκομεία εντός των ζωνών αυτών, αποβλέποντας στην ενίσχυση της παθητικής επιτήρησης.

Οι δαπάνες για την υλοποίηση της Παρέμβασης «Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών - Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*)» έχουν ως σκοπό την έγκαιρη ανίχνευσή του μέσω της ενεργητικής και στοχευμένης επιτήρησης σε μελισσοκομεία – δείκτες που βρίσκονται εντός καθορισμένων ζωνών υψηλού κινδύνου. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι η αποζημίωση των μελισσοκόμων που συμμετέχουν και διαθέτουν τις κυψέλες τους, η κάλυψη των εργαστηριακών εξετάσεων, η λήψη δειγμάτων και η αποστολή τους, η ανάλυση των αποτελεσμάτων. Η αποζημίωση των μελισσοκόμων που συμμετέχουν στη δράση διαθέτοντας τις κυψέλες τους προκειμένου να αποτελέσουν μελισσοκομεία δείκτες για την ανίχνευση του μικρού σκαθαριού της κυψέλης, αφορά στην κάλυψη της απώλειας εισοδήματος που προκαλείται εξαιτίας της υποχρέωσης άσκησης στατικής μελισσοκομίας. Η στατική μελισσοκομία στερεί από τον παραγωγό τα πλεονεκτήματα που μπορεί να του προσδώσει η νομαδική μελισσοκομία με την οποία εξομαλύνονται διακυμάνσεις στην απόδοση της μελισσοκομικής χλωρίδας κατά τη διάρκεια του έτους. Η υποχρέωση μη μετακίνησης των κυψελών που αποτελούν δείκτες ανίχνευση του μικρού σκαθαριού μπορεί να έχει σημαντικά αρνητική επίπτωση στο εισόδημα του παραγωγού αφού κατά κανόνα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του παραγόμενου προϊόντος και ταυτόχρονη στέρηση της δυνατότητας παραγωγής μελισσοκομικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας, όπως είναι μέλια ΠΟΠ, ή μέλια από τους οκτώ (8) αναγνωρισμένους και ταυτοποιημένους μονοανθικούς τύπους μελιού της Ελλάδας (πεύκου, ελάτης, θυμαριού, ερείκης, ηλιάνθου, βαμβακιού, πορτοκαλιάς, καστανιάς), τα οποία μπορούν να απολαμβάνουν αυξημένες τιμές στην αγορά. Επιπλέον, καλύπτονται τα έξοδα για την προμήθεια των παγίδων, έξοδα αγοράς μελισσοτροφών, έξοδα μετάβασης του μελισσοκόμου στο μελισσοκομείο δείκτη, προκειμένου να πραγματοποιήσει τις προβλεπόμενες προγραμματισμένες επισκέψεις παρατήρησης - επιθεώρησης σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πρωτόκολλο.

Σε κάθε ζώνη υψηλού κινδύνου συγκροτούνται από μελισσοκόμους τρία μελισσοκομεία-δείκτες. Επιπλέον αυτών, στην ίδια ζώνη υψηλού κινδύνου φορείς δύνανται να συγκροτήσουν έως και τρία μελισσοκομεία-δείκτες, υπό την προϋπόθεση ότι η ζώνη εκτείνεται εντός του νομού έδρας τους και ότι η απόσταση μεταξύ μελισσοκομείων-δεικτών του ίδιου φορέα είναι τουλάχιστον ένας.

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1,9 10 του άρθρου 11 Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού του καν 2022/126

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν 2022/126

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί τού Άρθρου 2 της Απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β 1560/ 17.04 2021).

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Η εφαρμογή της Δράσης στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*) σε επιλεγμένα μελισσοκομεία-δείκτες εντός καθορισμένων ζωνών υψηλού

κινδύνου απαιτεί την εμπλοκή σημαντικού αριθμού δημοσίων αρχών με τις αντίστοιχες για κάθε μία αρμοδιότητες.

Δικαιούχοι του Προγράμματος είναι:

α) Οι ενεργοί μελισσοκόμοι, κάτοχοι τουλάχιστον σαράντα (40) κατεχόμενων κυψελών σύμφωνα με την υπ' αριθ. 140/106513/17-04-2021 ΥΑ (Β' 1560), με έδρα στις προσδιορισμένες περιοχές της Παρέμβασης, με την προϋπόθεση ότι δεν μετακινούν τις κυψέλες τους και ακολουθούν τις απαιτήσεις του προβλεπόμενου πρωτοκόλλου. Αφορά στην κάλυψη της απώλειας εισοδήματος που προκαλείται εξαιτίας της υποχρέωσης άσκησης στατικής μελισσοκομίας.

β) Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Ιδρύματα που συμμετέχουν στην υλοποίηση του Προγράμματος.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Επιλέξιμες είναι:

- Οι δαπάνες ενίσχυσης των μελισσοκόμων που συμμετέχουν στην υλοποίηση του Προγράμματος υπολογίζονται σε 150 € /κυψέλη κατ' έτος με δυνατότητα αναπροσαρμογής, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τις εκάστοτε συνθήκες. Ο ελάχιστος και μέγιστος αριθμός των επιλέξιμων κυψελών ενός μελισσοκομείου-δείκτη καθορίζεται ενδεικτικά σε δέκα και είκοσι κυψέλες αντίστοιχα με δυνατότητα αναπροσαρμογής εφόσον κριθεί απαραίτητο. Καλύπτονται: α) τα έξοδα για την προμήθεια των παγίδων, β) έξοδα αγοράς μελισσοτροφών, γ) έξοδα μετάβασης του μελισσοκόμου στο μελισσοκομείο δείκτη, προκειμένου να πραγματοποιήσει τις προβλεπόμενες προγραμματισμένες επισκέψεις παρατήρησης - επιθεώρησης σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πρωτόκολλο και δ) η απώλεια εισοδήματος που προκαλείται εξαιτίας της υποχρέωσης άσκησης στατικής μελισσοκομίας.
- Οι δαπάνες ενίσχυσης των Πανεπιστημιακών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων που συμμετέχουν στην υλοποίηση του Προγράμματος. Το ύψος υπολογίζονται σε 120€/ κυψέλη κατ' έτος με δυνατότητα αναπροσαρμογής εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τις εκάστοτε συνθήκες. Ο ελάχιστος και μέγιστος αριθμός των επιλέξιμων κυψελών ενός μελισσοκομείου δείκτη καθορίζεται ενδεικτικά σε δέκα και είκοσι κυψέλες αντίστοιχα με δυνατότητα αναπροσαρμογής εφόσον κριθεί απαραίτητο. Καλύπτονται: α) τα έξοδα για την προμήθεια των παγίδων, β) έξοδα αγοράς μελισσοτροφών, γ) έξοδα μετάβασης του υπεύθυνου προσωπικού του εργαστηρίου στο μελισσοκομείο δείκτη, προκειμένου να πραγματοποιήσει τις προβλεπόμενες προγραμματισμένες επισκέψεις παρατήρησης - επιθεώρησης σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο πρωτόκολλο. Η διαφορά του ποσού οφείλεται στη μη συμπερίληψη του κόστους για το διαφυγόν εισόδημα

Ο υπολογισμός των κατ' αποκοπή ποσών (άρθρο 44 παρ γ) βασίζεται σε μελέτη του Τμήματος Μελισσοκομίας- Σηροτροφίας και Λοιπών Ζωικών Οργανισμών του ΥΠΙΑΑΤ.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Προσοχή! Οι παρεμβάσεις βάσει του άρθρου 55 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημεία i) και ii) σύμφωνα με το άρθρο 10 και το παράρτημα II υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τα κριτήρια του πράσινου κουτιού του ΠΟΕ. Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η Παρέμβαση είναι συμβατή με το Παράρτημα 2 Παράγραφο 2 σημεία (a) & (b):

"a) research, including general research, research in connection with environmental programmes, and research programmes relating to particular products;

(b) pest and disease control, including general and product-specific pest and disease control measures, such as early-warning systems, quarantine and eradication;"

Επίσης είναι συμβατή με το Παράρτημα 2 Παράγραφο 11 Παροχή βοήθειας διαρθρωτικής προσαρμογής μέσω επενδυτικών ενισχύσεων **σημεία (a), (b): "**

“(a) Η επιλεξιμότητα για τέτοιες πληρωμές καθορίζεται με αναφορά σε σαφώς καθορισμένα κριτήρια σε κυβερνητικά προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν την οικονομική ή φυσική αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού ως απάντηση σε διαρθρωτικά μειονεκτήματα που αποδεικνύονται αντικειμενικά. Η επιλεξιμότητα για τέτοια προγράμματα μπορεί επίσης να βασίζεται σε ένα σαφώς καθορισμένο κυβερνητικό πρόγραμμα για την επανιδιωτικοποίηση γεωργικής γης.

(b) το ποσό τέτοιων πληρωμών σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζωικών μονάδων) που ανέλαβε ο παραγωγός σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης, εκτός από αυτό που προβλέπεται στο κριτήριο (e)”.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.2-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που ενίσχυνται από το πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	Μέση		R.35

Περιγραφή

MK2-55.2-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που ενίσχυνται από το πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.2-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που ενίσχυνται από το πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	270,00	270,00	270,00	270,00	270,00	
	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	185,00	185,00	185,00	185,00	185,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	500.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π2-55.3
Ονομασία παρέμβασης	Εξ ορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών
Είδος παρέμβασης	INVAPI(55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.35 Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Υπομέτρο: «εξορθολογισμός της νομαδικής μελισσοκομίας»

Η νομαδική μελισσοκομία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της εργασίας του Έλληνα επαγγελματία μελισσοκόμου με τους μελισσοκόμους να ακολουθούν τον κύκλο της ανθοφορίας διαφορετικών φυτών με στόχο την βελτίωση των ποιοτικών και οργανοληπτικών χαρακτηριστικών του μελιού. Η παραγωγικότητα του μελισσοκομείου σε μέλι εξαρτάται πολύ από τη συχνότητα μεταφοράς των μελισσιών. Σκοπός της νομαδικής μελισσοκομίας είναι να εξομαλύνει ή να διορθώσει τις διακυμάνσεις που εμφανίζονται ως προς την απόδοση της μελισσοκομικής χλωρίδας κατά τη διάρκεια του έτους και διακυμάνσεις που παρατηρούνται από έτος σε έτος ανάλογα με τις εκάστοτε καιρικές συνθήκες, έτσι ώστε με κατάλληλες μετακινήσεις των μελισσιών, οι μέλισσες να έχουν καλή εαρινή ανάπτυξη, καλή παραγωγή μελιού και

καλή φθινοπωρινή ανανέωση του πληθυσμού με σκοπό την ομαλή διαχείριση των μελισσοσμηνών. Με την νομαδική μελισσοκομία είναι δυνατόν να επιτύχει ο επαγγελματίας μελισσοκόμος, καλύτερα αποτελέσματα παρά εάν διατηρεί μόνιμο μελισσοκομείο σε μία τοποθεσία.

Το κόστος μετακίνησης των κυψελών δημιουργεί σημαντικό πρόσθετο κόστος στους μελισσοκόμους αλλά είναι αναγκαίο τόσο για την διασφάλιση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του μελιού όσο και για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας αφού οι μέλισσες αποτελούν τους σημαντικότερους επικονιαστές Στην Ελλάδα η νομαδική μελισσοκομία είναι κυρίαρχη μορφή άσκησης της μελισσοκομίας. Για την άσκηση της νομαδικής μελισσοκομίας, η οποία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της εργασίας του Έλληνα επαγγελματία μελισσοκόμου, επισημαίνεται ότι η νομαδική μελισσοκομία, σε συνδυασμό με την αιεφόρο διαχείριση και αξιοποίηση της μελισσοκομικής χλωρίδας, είναι προϋπόθεση για την ορθολογική εκμετάλλευση των ανθοφοριών και την παραγωγή ποιοτικών μελισσοκομικών προϊόντων. Η παραγωγικότητα του μελισσοκομείου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συχνότητα μεταφοράς των μελισσιών.

Με τη δράση «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» ενισχύονται οι δικαιούχοι για δαπάνες με σκοπό την αντικατάσταση παλιών και φθαρμένων κυψελών με νέες ή/και φθαρμένων κινητών βάσεων των κυψελών που χρήζουν αντικατάστασης ή/και συσκευών – εξαρτημάτων απαραίτητων για την διευκόλυνση των μετακινήσεων, την παρακολούθηση της παραγωγής και την αποφυγή των κλοπών, όπως για παράδειγμα: κάμερες παρακολούθησης του μελισσοκομείου, συσκευές ανίχνευσης - μικροτσιπ με GPS, φορητές ζυγαριές για την παρακολούθηση της παραγωγής, καταγραφείς δεδομένων (Data Logger) αβιοτικών παραμέτρων εντός της κυψέλης, με άμεση επικοινωνία και ενημέρωση του μελισσοκόμου μέσω σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. 5G ή δορυφορικά συστήματα).

Με τη δράση «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» ενισχύεται μέρος της δαπάνης για τη μετακίνηση κυψελών, με σκοπό την εκμετάλλευση των ανθοφοριών και των μελιτοεκκρίσεων

Υπομέτρο: «πρόληψη ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς κλιματικές συνθήκες και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες»

Μεγάλη είναι η σημασία της βιοποικιλότητας για την υγεία και την καλή διαβίωση των μελισσών, αφού η ουσιαστική πολυμορφία της γύρης και μία ευρεία ποικιλία στη διατροφή, αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την προστασία και καλή υγεία των μελισσών. Τα τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα και της κλιματικής αλλαγής, παρατηρείται σταδιακή μείωση – εξαφάνιση πολύτιμων μελισσοκομικών φυτών, με αποτέλεσμα την έλλειψη γύρης, νέκταρος και μελιτοεκκρίσεων, με συνέπεια τον υποσιτισμό των μελισσών και τη δημιουργία της ανάγκης πιο συχνών μετακινήσεων σε μεγάλες αποστάσεις προκειμένου να καλυφθούν οι διατροφικές απαιτήσεις των μελισσών. Όλα αυτά επιφέρουν δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία και την παραγωγικότητα των μελισσιών της Χώρας και στο εισόδημα των μελισσοκόμων. Στο πλαίσιο αυτό χρειάζεται διαχείριση και προστασία της βιοποικιλότητας, αλλά και ειδικότερα βελτίωση - εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας, που μπορούν να επιτευχθούν μέσω της υλοποίησης της δράσης: «Εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας – βελτίωση και της βιοποικιλότητας».

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1, 9, 10 του άρθρου 11 «Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλά στοιχεία ενεργητικού» του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράρτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί του Άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β1560/17.04.2021).

Κριτήρια Επιλεξιμότητας:

Υπομέτρο: «Εξορθολογισμός της νομαδικής μελισσοκομίας»

Το υπομέτρο περιλαμβάνει τις εξής δύο δράσεις: «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων», «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας»

Η Δράση «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων», περιλαμβάνει δαπάνες για αντικατάσταση παλιών και φθαρμένων κυψελών με νέες ή/και φθαρμένων κινητών βάσεων των κυψελών που χρήζουν αντικατάστασης ή/και συσκευών – εξαρτημάτων απαραίτητων για την διευκόλυνση των μετακινήσεων, την παρακολούθηση της παραγωγής και την αποφυγή των κλοπών, ώστε να γίνεται ορθολογική εκμετάλλευση της ανθοφορίας και των μελιτοεκκρίσεων, με σκοπό την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της παραγωγής μελιού.

Δικαιούχοι της δράσης είναι οι ενεργοί μελισσοκόμοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚΒ1560/17.04.2021), κάτοχοι ενός ελάχιστου αριθμού κυψελών.

Η Δράση «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» προβλέπει την ενίσχυση των μελισσοκόμων για την κάλυψη μέρους των δαπανών μετακίνησης των μελισσοσμηνών τους, με σκοπό την εκμετάλλευση των ανθοφοριών και των μελιτοεκκρίσεων, δεδομένου ότι στη χώρα μας η μελισσοκομία ασκείται κυρίως νομαδικά.

Δικαιούχοι της δράσης είναι οι ενεργοί μελισσοκόμοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚΒ1560/17.04.2021) - κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ή συνταξιούχοι του ΟΓΑ, κάτοχοι ενός ελάχιστου αριθμού κυψελών, οι οποίοι μετακινούν κατά τη διάρκεια του έτους ένα ποσοστό των κατεχομένων κυψελών, σε ελάχιστη απόσταση η οποία προκαθορίζεται σε συνάρτηση με τις κλιματικές συνθήκες, τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, τις εκάστοτε περιβαλλοντικές συνθήκες και τυχόν έκτακτα φαινόμενα (π.χ. πυρκαγιές, ξηρασία, παγετός, καύσωνας, πλημμυρικά φαινόμενα κλπ.)

Ειδικά για την περίπτωση των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους, όπως αυτά ορίζονται στον Καν (ΕΚ) 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιλέξιμες είναι μόνο οι μετακινήσεις που πραγματοποιούνται, είτε εντός του ίδιου νησιού είτε σε άλλο μικρό νησί του Αιγαίου Πελάγους.

Υπομέτρο: «Πρόληψη ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς κλιματικές συνθήκες και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες»

Η Δράση «Εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας – βελτίωση και της βιοποικιλότητας» περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια σπορά – φύτευση μελισσοκομικών φυτών και στη καθιέρωση συνθηκών κατάλληλων για αύξηση του αριθμού των επικονιαστών - μελισσών που εγκαθίστανται στην περιοχή, μέσω της δημιουργίας και οριοθέτησης κατάλληλων θέσεων τοποθέτησης κυψελών. Χαρακτηριστικά είδη φυτών με διαφορετικές περιόδους ανθοφορίας ή μελιτοέκκρισης είναι το πεύκο, το έλατο, η δρυς, το θυμάρι, η κασταλιά, διάφορα αρωματικά φυτά, ο ηλιάνθος, το βαμβάκι, διάφορα οπωροφόρα Δεν είναι επιλέξιμα για φύτευση φυτά που μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως τρόφιμα ή ζωοτροφές

Δικαιούχοι της δράσης είναι Αγροτικοί - Μελισσοκομικοί Φορείς όπως: Αγροτικοί μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί, αγροτικοί συνεταιρισμοί ή αγροτικές εταιρικές συμπράξεις που έχουν και μέλη μελισσοκόμους, ομάδες παραγωγών μελισσοκόμων, οργανώσεις παραγωγών μελισσοκόμων, φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205Α'), που δραστηριοποιούνται και στο μελισσοκομικό τομέα, καθώς και οργανώσεις εκπροσώπησης του μελισσοκομικού τομέα.

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1, 9, 10 του άρθρου 11 «Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλά στοιχεία ενεργητικού» του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράρτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί του Άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β1560/17.04.2021).

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η ενίσχυση για τις δράσεις «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» και «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» παρέχεται υπό την μορφή κατ' αποκοπή ποσού, ανά κατεχόμενη κυψέλη, που προσδιορίζεται κατόπιν σχετικής μελέτης της αρμόδιας υπηρεσίας ανά κατηγορία δράσης.

Για την δράση «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» ορίζονται δύο περίοδοι μετακινήσεων των κυψελών, κατά τη διάρκεια εκάστου μελισσοκομικού έτους:

α) Φθινοπωρινή - Χειμερινή περίοδος μετακινήσεων

β) Εαρινή - Θερινή περίοδος μετακινήσεων

Η υλοποίηση της δράσης εκ μέρους των δικαιούχων, προϋποθέτει ότι μετακινούν κατά τη διάρκεια εκάστου έτους τουλάχιστον το 40% των κατεχομένων κυψελών, σε μία μετακίνηση ή περισσότερες, με τη χρήση: α) ιδιόκτητων μελισσοκομικών ή αγροτομελισσοκομικών αυτοκινήτων (ΦΙΧ), ή/και β) φορτηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης (ΦΔΧ), ή/και γ) πλοίων ή ιδιωτικών σκαφών, σε απόσταση μεγαλύτερη ή ίση των 50 χιλιομέτρων για την ηπειρωτική Ελλάδα, την Κρήτη και την Εύβοια και μεγαλύτερη ή ίση των 20 χιλιομέτρων για τη νησιωτική Ελλάδα, πλην της Κρήτης και της Εύβοιας. Ειδικά για την περίπτωση των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους, όπως αυτά ορίζονται στον Καν (ΕΚ) 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιλέξιμες είναι μόνο οι μετακινήσεις που πραγματοποιούνται, είτε εντός του ίδιου νησιού είτε σε άλλο μικρό νησί του Αιγαίου Πελάγους. Σημειώνεται ότι κατά τη χρήση ΦΙΧ αγροτικών - μελισσοκομικών αυτοκινήτων εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία. Επιλέξιμη δαπάνη είναι το κόστος διοδίων, τα εισιτήρια πλοίου και το κόστος της μετακίνησης.

Για την δράση «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» ενισχύεται η προμήθεια κυψελών αντικατάστασης (πλήρης κυψέλη) και μεμονωμένων κινητών βάσεων. Η αξία της κάθε κυψέλης αντικατάστασης καθορίζεται μέχρι του ποσού τριάντα ευρώ (30,00 €) ενώ η καθαρή αξία της κάθε μεμονωμένης κινητής βάσης καθορίζεται μέχρι του ποσού των εννέα ευρώ (9,00€), με δυνατότητα αναπροσαρμογής εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τις συνθήκες. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη. κυψελών. Το ποσοστό αντικατάστασης κυψελών ανέρχεται σε 10% ενώ το μέγιστο ποσοστό προμήθειας μεμονωμένων κινητών βάσεων, καθορίζεται σε 20% επί των κατεχομένων κυψελών του μελισσοκόμου. Δικαιούχοι της δράσης είναι ενεργοί μελισσοκόμοι που διατηρούν μελισσοκομική εκμετάλλευση με τουλάχιστον 20 «κατεχόμενες κυψέλες» και είναι εγγεγραμμένοι στο μελισσοκομικό μητρώο. Επιπλέον, ενισχύεται η προμήθεια εξαρτημάτων απαραίτητων για την διευκόλυνση των μετακινήσεων, την παρακολούθηση της παραγωγής και την αποφυγή των κλοπών, ώστε να γίνεται ορθολογική εκμετάλλευση της ανθοφορίας και των μελιτοεκκρίσεων, με σκοπό την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της παραγωγής μελιού.

Η ενίσχυση για τη δράση «Εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας – βελτίωση και της βιοποικιλότητας» προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες εκ μέρους των δικαιούχων, με βάση τις ανάγκες οι οποίες καθορίζονται ύστερα από σχετική μελέτη για την καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση της μελισσοκομικής χλωρίδας της κάθε περιοχής. Η καταβολή της δαπάνης γίνεται με την μορφή της παραγραφού (α) επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο, του άρθρου 44 το ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται στο 100% .

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Στην Ελλάδα κυρίαρχη μορφή μελισσοκομίας είναι η νομαδική με τους μελισσοκόμους να ακολουθούν τον κύκλο της ανθοφορίας διαφορετικών φυτών με στόχο την βελτίωση των ποιοτικών και γευστικών χαρακτηριστικών του μελιού.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Προσοχή! Οι παρεμβάσεις βάσει του άρθρου 55 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημεία i) και ii) σύμφωνα με το άρθρο 10 και το παράρτημα II υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τα κριτήρια του πράσινου κουτιού του ΠΟΕ. Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του

παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Τμήμα των παρεμβάσεων εμπίπτει στο **Παράρτημα 2** της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Αναλυτικότερα η **Παρέμβαση «πρόληψη ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς κλιματικές συνθήκες και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες»** είναι συμβατή με τα οριζόμενα στην παράγραφο 12 - Πληρωμές περιβαλλοντικών προγραμμάτων αφού η κάλυψη των δαπανών σχετίζεται με το πρόσθετο κόστος που αναλαμβάνουν οι μελισσοκόμοι για τον «Εμπλουτισμό της μελισσοκομικής χλωρίδας – βελτίωση και της βιοποικιλότητας».

Η **Παρέμβαση «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων»**, είναι συμβατή με την παράγραφο 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ - Παροχή βοήθειας διαρθρωτικής προσαρμογής μέσω επενδυτικών ενισχύσεων,

·αφού οι παρεχόμενες ενισχύσεις δεν σχετίζονται με το ύψος της παραγωγής παράγραφος 11 **σημείο (b)** “το ποσό τέτοιων πληρωμών σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος δεν σχετίζεται ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζωικών μονάδων) που ανέλαβε ο παραγωγός σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης, εκτός από αυτό που προβλέπεται στο κριτήριο **(e)**”,

·όπως επίσης και με το **σημείο (c)** “Το ποσό τέτοιων πληρωμών σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος δεν θα σχετίζεται ούτε θα βασίζεται στις τιμές, εγχώριες ή διεθνείς, που ισχύσουν για οποιαδήποτε παραγωγή που πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης”, αφού οι ενισχύσεις δεν σχετίζονται με την τιμή του μελιού.

Η **Παρέμβαση «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας»** εντάσσεται στο Πορτοκαλί κουτί της συμφωνίας του ΠΟΕ αφού η στήριξη παρέχεται υπό την μορφή de minimis, δεν σχετίζεται με το είδος και το ύψος της παραγωγής ενώ στο επίπεδο του μελισσοκόμου λήπτη της ενίσχυσης, το ύψος της ενίσχυσης είναι κατά πολύ χαμηλότερο του 1% της αξίας του εκάστοτε προϊόντος (ειδικές ενισχύσεις) ή της συνολικής γεωργικής παραγωγής (μη ειδικές ενισχύσεις).

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.3-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται από την ενίσχυση της νομαδικής μελισσοκομίας	Μέση		R.35
MK2-55.3-2 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται με εξοπλισμό για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων	Μέση		R.35
MK2-55.3-3 - Αριθμός δράσεων μελισσοκόμων Οργανώσεων που υποστηρίζονται για το εμπλουτισμό της μελισσοκομικής χλωρίδας της Χώρας	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.3-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται από την ενίσχυση της νομαδικής μελισσοκομίας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

MK2-55.3-2 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται με εξοπλισμό για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

MK2-55.3-3 - Αριθμός δράσεων μελισσοκόμων Οργανώσεων που υποστηρίζονται για το εμπλουτισμό της μελισσοκομικής χλωρίδας της Χώρας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.3-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται από την ενίσχυση της νομαδικής μελισσοκομίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	
	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00	15.325.725,00
MK2-55.3-2 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται με εξοπλισμό για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	104.166,00	104.166,00	104.166,00	104.166,00	104.166,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00	7.812.500,00

MK2-55.3-3 - Αριθμός δράσεων μελισσοκόμων Οργανώσεων που υποστηρίζονται για το εμπλουτισμό της μελισσοκομικής χλωρίδας της Χώρας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	2.333,00	2.333,00	2.333,00	2.333,00	2.333,00	
	Ο.37 (μονάδα:)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	175.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00	46.626.450,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00	23.313.225,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

ACTLAB(55(1)(c)) - - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών

Π2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους·

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.4
Ονομασία παρέμβασης	Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους·
Είδος παρέμβασης	ACTLAB(55(1)(c)) - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 039.09.10	Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων με ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των	Μέση	Ναι

	επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής		
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση αφορά την πραγματοποίηση αναλύσεων δειγμάτων ελληνικού μελιού και λοιπών προϊόντων κυψέλης σε διαπιστευμένα εργαστήρια, με σκοπό τον έλεγχο των φυσικοχημικών τους παραμέτρων, της διερεύνησης της πιθανής ύπαρξης καταλοίπων φυτοπροστατευτικών ουσιών, αντιβιοτικών ή/και άλλων ξένων και επικίνδυνων ουσιών και ελέγχου της νοθείας. Τα εργαστήρια πρέπει να διαθέτουν διαπίστευση στο αντικείμενο – πεδίο του διενεργούμενου από το αυτά ελέγχου.

Επιπλέον ενισχύεται α) η προμήθεια αναγκαίου εξοπλισμού για την διενέργεια αναλύσεων μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων που υπερβαίνουν τις εκ του νόμου υποχρεωτικές αναλύσεις που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία για την ασφαλεία, β) του κόστους για την διαπίστευση υφιστάμενου εργαστηρίου για την πραγματοποίηση εξειδικευμένων αναλύσεων (πχ για κατάλοιπα, βαρέα μέταλλα, φάρμακα, αντιβιοτικά κλπ), στο μέλι και στα άλλα μελισσοκομικά προϊόντα.

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα από την παρέμβασης είναι η αναβάθμιση της προστιθέμενης αξίας των μελισσοκομικών προϊόντων και διευκόλυνση της εμπορίας τους.

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1, 9, 10 του άρθρου 11 «Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλά στοιχεία ενεργητικού» του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράρτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί του Άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β1560/17.04.2021).

Ως δικαιούχοι ορίζονται:

α) Ενεργοί Μελισσοκόμοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 (Β' 1560),

β) Αγροτικοί μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί ή αγροτικές εταιρικές συμπράξεις που έχουν και μέλη μελισσοκόμους, ομάδες παραγωγών μελισσοκόμων, οργανώσεις παραγωγών μελισσοκόμων, φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που δραστηριοποιούνται και στο μελισσοκομικό τομέα, καθώς και οργανώσεις εκπροσώπησης του μελισσοκομικού τομέα, εφόσον αυτοί ασκούν εμπορική δραστηριότητα, διαθέτοντας τα μελισσοκομικά προϊόντα που παράγουν τα μέλη τους προς πώληση (λιανικώς ή χονδρικώς) στην αγορά,

γ) Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, Ινστιτούτα, Ιδιωτικά Εργαστήρια χημικών αναλύσεων.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ όπως εκάστοτε ισχύει. Ο ΦΠΑ που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών και κλίμακα του ποσοστού επιχορήγησης των επιλέξιμων δαπανών, ανά δικαιούχο για κάθε έτος, για την πραγματοποίηση αναλύσεων μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων. Το κόστος των αναλύσεων υπολογίζεται με την μορφή του κατ' αποκοπή ποσού (άρθρο 44 παράγραφος γ) ενώ οι δαπάνες για α) η προμήθεια αναγκαίου εξοπλισμού, β) του κόστους για την διαπίστευση υφιστάμενου εργαστηρίου δίνεται ως επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο, και το ύψος ενίσχυσης ορίζεται στο κατωτέρω πίνακα.

Ως μέγιστο ύψος επιλέξιμων δαπανών καθορίζεται το ποσό των 30.000 €, ανά δικαιούχο σε κάθε έτος. Καθορίζεται κλίμακα του ποσοστού επιχορήγησης των επιλέξιμων δαπανών, ανά δικαιούχο σε κάθε έτος ως εξής:

Κλίμακια Δαπανών	Ποσοστό Επιχορήγησης (%)	Συνολικό Ποσό Δαπανών	Συνολικό Ποσό Επιχορήγησης
0 – 10.000,00	100%	10.000	10.000
10.000,01-20.000,00	50%	20.000	10.000
20.000,01 – 30.000,00	20%	30.000,00	6.000

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εμπίπτει στο Πράσινο κουτί αφού είναι συμβατή με το **Παράρτημα 2 παράγραφο 2 σημείο (ε)** “υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών γενικής επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για λόγους υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης”, αφού οι αναλύσεις των δειγμάτων περιλαμβάνουν και αναλύσεις που σχετίζονται με τον εντοπισμό κατάλοιπων και επικίνδυνων ουσιών όπως βαρέα μέταλλα, φάρμακα, αντιβιοτικά στο μέλι και στα άλλα μελισσοκομικά προϊόντα.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.4-1 - Αριθμός αναλύσεων μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων	Μέση		
MK2-55.4-2 - Αριθμός εργαστηρίων ανάλυσης μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων που ενισχύονται (στήριξη λειτουργίας)	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.4-1 - Αριθμός αναλύσεων μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK2-55.4-2 - Αριθμός εργαστηρίων ανάλυσης μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων που ενισχύονται (στήριξη λειτουργίας)

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.4-1 - Αριθμός αναλύσεων μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	
	O.37 (μονάδα: Samples)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	750.000,00
MK2-55.4-2 - Αριθμός εργαστηρίων ανάλυσης μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων που ενισχύονται (στήριξη λειτουργίας)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	
	O.37 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	375.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	2.250.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	225.000,00	225.000,00	225.000,00	225.000,00	225.000,00	1.125.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

COOPAPI(55(1)(e)) - - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων

Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.5
Ονομασία παρέμβασης	Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων
Είδος παρέμβασης	COOPAPI(55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 017.10.07	Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και	Υψηλή	Ναι

	βελτίωση δικτύων συνεργασίας		
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 025.10.09	Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 083.06.09	Συμπλήρωση και βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των ειδών και οικοτόπων	Μέση	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Στα πλαίσια της παρέμβασης ενισχύονται φορείς έρευνας και εκπαίδευσης της χώρας για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας. Τα προγράμματα εφαρμοσμένης έρευνας, λαμβάνουν ως γνώμονα τις εξής παραμέτρους:</p> <p>α) Τη μεγάλη σημασία της βιοποικιλότητας και της πολυμορφίας της γύρης στη διατροφή των μελισσών με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υγεία και την παραγωγικότητά τους. Στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση της μελισσοκομικής χλωρίδας της χώρας προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την αειφόρο διαχείριση, προστασία εμπλουτισμό της, εφόσον κριθεί απαραίτητο.</p> <p>β) Την ανάγκη διατήρησης της εξαιρετικής γενετικής κληρονομιάς, της ποικιλότητας και της ικανότητας προσαρμογής των τοπικών, ενδημικών πληθυσμών μελισσών, οι οποίοι προσαρμόστηκαν μετά από πολλές γενεές στις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντός τους μέσω της προστασίας και αξιοποίησης του γενετικού υλικού των φυλών μελισσών, που έχουν εντοπιστεί και διαφυλάσσονται, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας, την αντοχή στις ασθένειες και τους εχθρούς και την ήπια συμπεριφορά.</p> <p>γ) Την πρόληψη και καταπολέμηση ασθενειών και εχθρών των μελισσών και την γενικότερη βελτίωση της μελισσοκομικής πρακτικής.</p>

δ) Την αναγκαιότητα ανάδειξης των ωφελειών που προκύπτουν για την ανθρώπινη υγεία και την σημαντικότητα της συμπερίληψης του μελιού στην διαμόρφωση της υγιεινής διατροφής

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων στην εφαρμοσμένη έρευνα γίνεται με ειδικούς δείκτες απόδοσης. Συγκεκριμένα οι ερευνητικοί φορείς οφείλουν να παρουσιάσουν στο τέλος του προγράμματος συγκεκριμένα αποτελέσματα που αποδεικνύουν ότι ωφέλησαν το τομέα της μελισσοκομίας, τα οποία οφείλουν να δημοσιοποιήσουν με κάθε διαθέσιμο μέσο και να τα αναρτήσουν στο Ηλεκτρονικό Δίκτυο Μελισσοκομίας «Μέλινετ». Επίσης, λαμβάνονται υπόψη δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και εκδόσεις ή σε περιοδικά μελισσοκομικού ενδιαφέροντος και ανακοινώσεις σε συνέδρια που έγιναν, με αφετηρία το συγκεκριμένο έργο.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη διάσωση, βελτίωση και διατήρηση γενετικού υλικού ελληνικών πληθυσμών μελισσών, με την ενίσχυση του Εθνικού Φορέα Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών, καθώς και στην καταγραφή, χαρτογράφηση αξιολόγηση και διαχείριση της μελισσοκομικής χλωρίδας περιοχών της Χώρας και για το λόγο αυτό τα δύο αυτά πεδία έρευνας αποτελούν διακριτό τμήμα της παρέμβασης.

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1, 9, 10 του άρθρου 11 «Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλά στοιχεία ενεργητικού» του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί του Άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β1560/17.04.2021).

Στις επιλέξιμες δαπάνες για την υλοποίησης της Παρέμβασης μπορεί να συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- i. Έξοδα προμήθειας ειδικού ερευνητικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση των συγκεκριμένων ερευνητικών προγραμμάτων .
- ii. Αμοιβές έκτακτου προσωπικού και παροχής υπηρεσιών εξωτερικών εμπειρογνομόνων και επιστημονικών συνεργατών που κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος.
- iii. Έξοδα για οδοιπορικά κι εκτός έδρας αποζημιώσεις του απασχολούμενου προσωπικού (μόνιμου ή έκτακτου) για την υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
- iv. Διάφορα απρόβλεπτα έξοδα
- v. Κλινικές μελέτες

Ως δικαιούχοι ορίζονται εξειδικευμένα Πανεπιστημιακά - Ερευνητικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα, ο ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΑ (Οργανισμός Έρευνας και Εκπαίδευσης του ΥΠΑΑΤ), καθώς και ιδιωτικοί φορείς με αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων έργων.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Για το έργο της εφαρμοσμένης έρευνας για την πρόληψη και καταπολέμηση ασθενειών και εχθρών των μελισσών και την γενικότερη βελτίωση της μελισσοκομικής πρακτικής, θα διατεθούν 60.000 € για κάθε έτος, ως μέγιστο ύψος ενωσιακής επιχορήγησης (συνολική δαπάνη έργου 120.000/έτος), το οποίο θα διατεθεί σε επιμέρους επιστημονικούς φορείς που θα δραστηριοποιηθούν υλοποίησης του έργου,

Για το έργο καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση της μελισσοκομικής χλωρίδας της Χώρας, το ύψος της δαπάνης καθορίζεται στο ποσό των 30.000 € για κάθε έτος, ως μέγιστο ύψος ενωσιακής επιχορήγησης (συνολική δαπάνη έργου 60.000/έτος), το οποίο θα διατεθεί στους επιστημονικούς φορείς υλοποίησης του έργου, ανάλογα με ποσοστό συμμετοχής στην ολοκλήρωση.

Για το έργο της Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών το ανώτερο ύψος της δαπάνης καθορίζεται στο ποσό των 60.000 € για κάθε έτος, ως μέγιστο ύψος ενωσιακής

επιχορήγησης (συνολική δαπάνη έργου 120.000/έτος), το οποίο θα διατεθεί στους συνεργαζόμενους επιστημονικούς φορείς υλοποίησης του έργου, ανάλογα με ποσοστό συμμετοχής στην ολοκλήρωση.

Για το έργο της Αναδειξης των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών το ύψος της δαπάνης καθορίζεται στο ποσό των 30.000 € για κάθε έτος, ως μέγιστο ύψος ενωσιακής επιχορήγησης (συνολική δαπάνη έργου 60.000/έτος), το οποίο θα διατεθεί στους επιστημονικούς φορείς υλοποίησης του έργου

Για το σύνολο των παρεμβάσεων η ενίσχυση θα δίνεται ως επιστροφή της επιλέξιμης δαπάνης που έχει όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο, σύμφωνα με το σημείο (α) της παρ. 1 του άρθρου 44 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το ποσοστό ενίσχυσης ορίζεται σε 100%

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η Παρέμβαση εντάσσεται στο **Πράσινο Κουτί (Παράρτημα 2 της Συνθήκης του ΠΟΕ)**, διότι ενισχύει την εφαρμοσμένη έρευνα στον τομέα της μελισσοκομίας με δικαιούχους ερευνητικούς φορείς όπως προσδιορίζεται στην παράγραφο, εκ πληρώνοντας τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην **Παράγραφο 2** Γενικές υπηρεσίες **σημείο (α)** “έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της γενικής έρευνας, έρευνας σε σχέση με περιβαλλοντικά προγράμματα και ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με συγκεκριμένα προϊόντα”.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.5-1 - Αριθμός έργων εφαρμοσμένης έρευνας	Μέση		
MK2-55.5-2 - Καταγραφή, χαρτογράφηση, αξιολόγηση και διαχείριση μελισσοκομικής χλωρίδας	Μέση		
MK2-55.5-3 - Εθνικός Φορέας Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών	Μέση		
MK2-55.5-4 - Έρευνα για την ανάδειξη των διατροφολογικών χαρακτηριστικών του ελληνικού μελιού	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.5-1 - Αριθμός έργων εφαρμοσμένης έρευνας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK2-55.5-2 - Καταγραφή, χαρτογράφηση, αξιολόγηση και διαχείριση μελισσοκομικής χλωρίδας

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK2-55.5-3 - Εθνικός Φορέας Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK2-55.5-4 - Έρευνα για την ανάδειξη των διατροφολογικών χαρακτηριστικών του ελληνικού μελιού

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.5-1 - Αριθμός έργων εφαρμοσμένης έρευνας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	300.000,00
MK2-55.5-2 - Καταγραφή, χαρτογράφηση, αξιολόγηση και διαχείριση μελισσοκομικής χλωρίδας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	150.000,00

MK2-55.5-3 - Εθνικός Φορέας Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	300.000,00
MK2-55.5-4 - Έρευνα για την ανάδειξη των διατροφολογικών χαρακτηριστικών του ελληνικού μελιού	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	150.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00	1.800.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	900.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

PROMOBEEES(55(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων

Π2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.6
Ονομασία παρέμβασης	Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών
Είδος παρέμβασης	PROMOBEEES(55(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων
Κοινός δείκτης εκρών	Ο.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση	Υψηλή	Ναι

	της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας		
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος της Παρέμβασης είναι η ανάδειξη της ποιότητας και της διατροφικής αξίας του ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων και η προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Με βάση εκτιμήσεις η πανδημία οδήγησε σε νέα κανάλια ζήτησης, νέες καταναλωτικές τάσεις ενώ αναμένεται αύξηση της διεθνούς ζήτησης, με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κοντά στο 4% και τζίρους 11,9 δισ. για τα επόμενα χρόνια. Το 2020 με βάση τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το μέλι μαζί με τα φρούτα κατέγραψαν αύξηση -και μάλιστα σημαντική- των εξαγωγών. Οι εξαγωγές μελιού έχουν αυξηθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία (σχετική ανάλυση Εθνικής Τράπεζας) αλλά σε όγκο και ως μερίδιο της Παγκόσμιας αγοράς να κατέχουν πολύ χαμηλό ποσοστό ενώ σημαντική πίεση δέχεται και η τιμή ανά Kg.

Η βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων κυρίως σε όρους αξίας και όχι όγκου προϋποθέτει σημαντικές προσπάθειες ειδικά σε ζητήματα διαφήμισης, μμάρκετινγκ, οργάνωσης και ολοκληρωμένης έρευνας αγοράς από την πλευρά των συντελεστών της παραγωγικής αλυσίδας του μελιού, όπως επίσης και εντατικοποίησης των προσπαθειών για την ανάδειξη των ιδιαίτερων οργανοληπτικών χαρακτηριστικών του Ελληνικού μελιού ώστε να κατορθώσει να ενταχθεί το Ελληνικό Μέλι στην κατηγορία Premium brand όπως για παράδειγμα το μέλι της Νέας Ζηλανδίας που επιτυγχάνει τιμή δεκαπλάσια του μέσου όρου (περίπου 25 ευρώ/κιλό) από την κατηγορία χωρών εξαγωγικών μεσαίας τιμής (περίπου 2-5 ευρώ/kg) των χωρών.

Οι παρεμβάσεις όπως η κάλυψη της δαπάνης συμμετοχής σε εκθέσεις προώθησης του προϊόντος με τη δημιουργία εκθεσιακών περιπτέρων, η διοργάνωση ημερίδων συνεδρίων, δημιουργία και προώθησης διαφημιστικού υλικού αλλά και η χρηματοδότηση ερευνών αγοράς σε επιλεγμένες χώρες- περιοχές μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων. Η ύπαρξη συλλογικών οργανώσεων και Διεπαγγελματικής μπορεί να αξιοποιηθεί για την δημιουργία οικονομιών κλίμακας και συντονισμού των σχετικών δράσεων.

Για την απόκτηση εξοπλισμού ισχύουν οι πρόνοιες των παραγράφων 1, 9, 10 του άρθρου 11 «Επενδύσεις σε ενσώματα και άυλά στοιχεία ενεργητικού» του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι αναφερόμενες κατηγορίες δαπανών στο Παράτημα II Μέρος I Κατάλογος μη επιλέξιμων δαπανών του καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι ορισμοί του Άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 140/106513 «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (ΦΕΚ Β1560/17.04.2021).

Δικαιούχοι συμμετοχής στη Παρέμβαση είναι:

α) ενεργοί μελισσοκόμοι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 ΥΑ (Β' 1560)

β) νομικά πρόσωπα εποπτευόμενα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ),

γ) αγροτικοί μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί ή αγροτικές εταιρικές συμπράξεις που έχουν και μέλη μελισσοκόμους, ομάδες παραγωγών μελισσοκόμων, οργανώσεις παραγωγών μελισσοκόμων, φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4430/2016 (Α' 205) που δραστηριοποιούνται και στο μελισσοκομικό τομέα, καθώς και οργανώσεις εκπροσώπησης του μελισσοκομικού τομέα,

δ) Πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα, ινστιτούτα και επιστημονικοί φορείς,

ε) φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων, τα οποία δραστηριοποιούνται και στον τομέα της παραγωγής και της εμπορίας μελισσοκομικών προϊόντων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 7 της υπ' αριθ. 788/334896/23-12-2019 κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Ενδεικτικές κατηγορίες επιλέξιμων για επιχορήγηση δαπανών είναι το κόστος ενοικίασης και διαμόρφωσης περιπτέρου, τα έξοδα συμμετοχής, μετάβασης και διαμονής στον τόπο πραγματοποίησης της εκδήλωσης και επιστροφής στην έδρα και τα έξοδα μεταφοράς του εκθεσιακού υλικού, το κόστος εγγραφής για συμμετοχή σε εκδηλώσεις, το κόστος μετάβασης και διαμονής στον τόπο πραγματοποίησης εκδηλώσεων, η δαπάνη επιμέλειας και δημιουργίας έντυπου ή/και οπτικοακουστικού ενημερωτικού υλικού κ.λπ.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Ορίζονται οι παρακάτω επιλέξιμες δαπάνες :

α) Η κάλυψη της δαπάνης συμμετοχής σε εκθέσεις προώθησης του προϊόντος με τη δημιουργία εκθεσιακών περιπτέρων με ενδεικτικό κόστος μέχρι του ποσού των 10.000,00 Ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως

β) Η κάλυψη της δαπάνης συμμετοχής σε εκδηλώσεις/ημερίδες/συνέδρια με ενδεικτικό κόστος μέχρι του ποσού των 2.000,00 ανά δικαιούχο ετησίως

γ) Η κάλυψη της δαπάνης διοργάνωσης εκδηλώσεων/ημερίδων/συνεδρίων με ενδεικτικό κόστος μέχρι του ποσού των 20.000,00 Ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως.

δ) Η κάλυψη της δαπάνης επιμέλειας και δημιουργίας έντυπου ή/και οπτικοακουστικού ενημερωτικού υλικού με ενδεικτικό κόστος μέχρι του ποσού των 5.000,00 Ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως.

ε) Η κάλυψη της δαπάνης ραδιοφωνικής, τηλεοπτικής ή/και διαδικτυακής προβολής με ενδεικτικό κόστος μέχρι του ποσού των 5.000,00 Ευρώ ανά δικαιούχο ετησίως.

στ) Η κάλυψη της δαπάνης υλοποίησης έρευνας αγοράς του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων με σκοπό την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας, μέχρι του ποσού των 30.000,00 Ευρώ ετησίως και μόνο για τους δικαιούχους που εκπληρούν το κριτήριο επιλεξιμότητας των κατηγοριών β, γ, ε.

Η ενίσχυση θα δίνεται ως κατ'αποκοπή ποσό σύμφωνα με το σημείο (γ) της παρ. 1 του άρθρου 44 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η Παρέμβαση αφορά στην υλοποίηση δράσεων προώθησης και προβολής και είναι συμβατή με τις προϋποθέσεις που θέτει η **Παράγραφος 2 σημείο (f)** “υπηρεσίες μάρκετινγκ και προώθησης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για την αγορά, συμβουλών και προώθησης που σχετίζονται με συγκεκριμένα προϊόντα, αλλά εξαιρουμένων των δαπανών για απροσδιόριστους σκοπούς που θα

μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησής τους ή να προσφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές”. Μέσω της Παρέμβασης δεν δημιουργούνται συνθήκες για τη μείωση των τιμών διάθεσης στην αγορά από τους πωλητές ούτε προκύπτει άμεσο οικονομικό όφελος για τους παραγωγούς.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.6-1 - Αριθμός δράσεων για τη στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας	Μέση		
MK2-55.6-2 - Αριθμός δράσεων για έρευνα αγοράς του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων - προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.6-1 - Αριθμός δράσεων για τη στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας

[Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.](#)

MK2-55.6-2 - Αριθμός δράσεων για έρευνα αγοράς του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων - προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας

[Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.](#)

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.6-1 - Αριθμός δράσεων για τη στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	3.125,00	3.125,00	3.125,00	3.125,00	3.125,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	32,00	32,00	32,00	32,00	32,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	500.000,00
MK2-55.6-2 - Αριθμός δράσεων για έρευνα αγοράς του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων - προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	
	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	75.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	230.000,00	230.000,00	230.000,00	230.000,00	230.000,00	1.150.000,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ενωσης σε EUR)	115.000,00	115.000,00	115.000,00	115.000,00	115.000,00	575.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

ACTQUAL(55(1)(g)) - - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων

Π2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-55.7
Ονομασία παρέμβασης	Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων
Είδος παρέμβασης	ACTQUAL(55(1)(g)) - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων
Κοινός δείκτης εκροών	O.37. Αριθμός δράσεων ή μονάδων για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της μελισσοκομίας

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι

AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 099.09.16	Αξιοποίηση των ευκαιριών της στρατηγικής F2F για την αύξηση της ζήτησης φρούτων και λαχανικών	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η γεωμορφολογία της Ελλάδας με τη χλωρίδα και τις κλιματικές συνθήκες που επικρατούν αποτελούν ένα άριστο συνδυασμό παραγωγής πολλών διαφορετικών μελιών με ιδιαίτερα φυσικοχημικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων, εντάσσεται η ταυτοποίηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των διαφόρων τύπων ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων. Η «χαρτογράφηση» και ταυτοποίηση της σύθεσης των γυρεοκόκκων του παραγόμενου μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων από διάφορες περιοχές της Ελλάδας μπορούν να συσχετιστούν με βασικές φυσικοχημικές παραμέτρους, οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και συστατικά στοιχεία, που χρησιμοποιούνται στη διάκριση της γεωγραφικής προέλευσης, όπως φαινολικά συστατικά και μέταλλα-ιχνοστοιχεία.

Η τεκμηρίωση ισχυρισμών βιολογικών δράσεων και υγείας, ισχυρισμών διατροφής, γεωγραφικής προέλευσης, βοτανικής σύνθεσης και φυσικοχημικών παραμέτρων που θα προκύψουν από την υλοποίηση της παρέμβασης μπορούν να αξιοποιηθούν περαιτέρω για τη στήριξη και θέσπιση νομοθετικών παρεμβάσεων με σκοπό τον καθορισμό συγκεκριμένων κανόνων ταυτοποίησης και σήμανσης του μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων, αποτελώντας ουσιώδη παρέμβαση για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων που διακινούνται στην αγορά και τον περιορισμό της νοθείας και της εξαπάτησης των καταναλωτών που δημιουργούν όρους αθέμιτου ανταγωνισμού και ασκούν πίεση στην τιμή και συνακόλουθα στο εισόδημα.

Στο πλαίσιο της Παρέμβασης καλύπτονται οι ακόλουθες ενέργειες/ διαδικασίες:

Α) Βοτανικός και γεωγραφικός χαρακτηρισμός επιλεγμένων κατηγοριών ελληνικών μελιών και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων.

Β) Ταυτοποίηση αμιγών μελιών (κύριας βοτανικής προέλευσης) με έντονο ενδιαφέρον και μελιών διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης από περιοχές με έντονο μελισσοκομικό ενδιαφέρον.

Γ) Ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της βιολογικής δράσης και τεκμηρίωση ενδείξεων διατροφής και υγείας επιλεγμένων κατηγοριών ελληνικών μελιών και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων

Δ) Προσδιορισμός φυσικοχημικών παραμέτρων και καθορισμός απαιτήσεων αναγνώρισης μελισσοκομικών προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ

Ε) Σύνταξη και υποβολή μελετών για την αναγνώριση των προϊόντων ως ΠΟΠ/ΠΓΕ (καλύπτεται αποκλειστικά και μόνο το κόστος των μελισσοκόμων και όχι δαπάνες του δημοσίου).

Για την επίτευξη των παραπάνω διαδικασιών μπορούν να εφαρμοστούν σύγχρονες τεχνικές ανάλυσης οι οποίες συνδυαζόμενες με τις κλασσικές, θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων καθορισμού προέλευσης και στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ταυτοποίησης και βιολογικών δράσεων, να επεξεργαστούν με χημειομετρικές μεθόδους και να προσεγγιστούν μεταβολομικά, ώστε να αναδείξουν

συνδυασμούς ενώσεων και παραμέτρων και να αποδώσουν πληροφορίες με τη μορφή ηλεκτρονικών βάσεων, που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία ταυτοποίησης, αλλά και να ερμηνεύσουν/τεκμηριώσουν τις αναδυόμενες βιολογικές δράσεις. Μπορούν να εφαρμοστούν τεχνικές συνδυασμένης χρωματογραφίας, φασματοσκοπικές, μικροσκοπικές, βιοχημικές και μοριακές τεχνικές

Στις επιλέξιμες δαπάνες για την υλοποίησης της Παρέμβασης μπορεί να συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- Έξοδα προμήθειας ειδικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση των συγκεκριμένων αναλύσεων που είναι απόλυτα εξειδικευμένες σε συγκεκριμένες φυσικοχημικές ιδιότητες και δεν σχετίζονται με τις αναλύσεις του μέτρου Π2-55.4.
- Αμοιβές προσωπικού και παροχής υπηρεσιών εξωτερικών εμπειρογνομόνων και επιστημονικών συνεργατών που κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου.
- Έξοδα δειγματοληψίας και αποστολής δειγμάτων για την υλοποίηση του έργου. Απαιτείται η συλλογή δειγμάτων που δεν σχετίζονται με τα συνήθη δείγματα που συλλέγονται στο πλαίσιο του μέτρου Π1-55.4
- Έξοδα για οδοιπορικά κι εκτός έδρας αποζημιώσεις του απασχολούμενου προσωπικού (μόνιμου ή έκτακτου) για την υλοποίηση του έργου.

Δικαιούχοι συμμετοχής στη δράση είναι:

α) Αγροτικοί μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί ή αγροτικές εταιρικές συμπράξεις που έχουν και μέλη μελισσοκόμους, ομάδες παραγωγών μελισσοκόμων, οργανώσεις παραγωγών μελισσοκόμων, φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που δραστηριοποιούνται και στο μελισσοκομικό τομέα, καθώς και οργανώσεις εκπροσώπησης του μελισσοκομικού τομέα, εφόσον αυτοί ασκούν εμπορική δραστηριότητα, διαθέτοντας τα μελισσοκομικά προϊόντα που παράγουν τα μέλη τους προς πώληση (λιανικώς ή χονδρικώς) στην αγορά,

β) Πανεπιστημιακά - Ερευνητικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα, ο ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΑ (Οργανισμός Έρευνας και Εκπαίδευσης του ΥΠΑΑΤ), καθώς και ιδιωτικοί φορείς με αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων έργων.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Για την υλοποίηση της δράσης προβλέπεται η συνδυαστική κατανομή πόρων ως ακολούθως:

- Βοτανικός και γεωγραφικός χαρακτηρισμός επιλεγμένων κατηγοριών ελληνικών μελιών και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων με ενδεικτικό κόστος έως 50.000 ευρώ ανά δικαιούχο ανά έτος.
- Ταυτοποίηση αμιγών μελιών (κύριας βοτανικής προέλευσης) με έντονο ενδιαφέρον και μελιών διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης από περιοχές με έντονο μελισσοκομικό ενδιαφέρον με ενδεικτικό κόστος έως 35.000 ευρώ ανά δικαιούχο ανά έτος.
- Προσδιορισμός φυσικοχημικών παραμέτρων και προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, με ενδεικτικό κόστος έως 20.000 ευρώ ανά δικαιούχο και ανά έτος.
- Σύνταξη και υποβολή μελετών για την αναγνώριση των προϊόντων ως ΠΟΠ/ΠΓΕ με ενδεικτικό κόστος έως 10.000 ευρώ ανά δικαιούχο ανά έτος.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η Παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο Κουτί της Συμφωνίας του ΠΟΕ τηρώντας τις προϋποθέσεις της Παραγράφου 2, διότι η παρέμβαση στοχεύει στην ανάδειξη - ταυτοποίηση ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών και χαρακτηριστικών που σχετίζονται με την διατροφική αξία του προϊόντος εναρμονιζόμενη με τα αναφερόμενα στο σημείο (ε) «υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών γενικής επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για λόγους υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης».

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-55.7-1 - Αριθμός δράσεων για την αναγνώριση μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ	Μέση		

Περιγραφή

MK2-55.7-1 - Αριθμός δράσεων για την αναγνώριση μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου ποσού βασίστηκε σε στοιχεία υλοποίησης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-55.7-1 - Αριθμός δράσεων για την αναγνώριση μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	16.666,67	16.666,67	16.666,67	16.666,67	16.666,67	
	0.37 (μονάδα: Δράσεις)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	500.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

RESTRVINEY(58(1)(a)) - - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων

Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-58.1
Ονομασία παρέμβασης	Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων
Είδος παρέμβασης	RESTRVINEY(58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
COMPWINE(57(a)) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγών της Ένωσης
PERFWINE(57(d)) βελτίωση των επιδόσεων των αμπελοοινικών επιχειρήσεων της Ένωσης και της προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και αύξηση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητάς τους όσον αφορά την παραγωγή και εμπορία προϊόντων αμπέλου, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας, της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και των βιώσιμων διαδικασιών
SAFEWINE(57(f)) συμβολή στη διασφάλιση των εισοδημάτων των οινοπαραγωγών της Ένωσης όταν υφίστανται ζημιές συνεπεία φυσικών καταστροφών, δυσμενών κλιματικών φαινομένων, ζώων, ασθενειών ή παρασιτώσεων
SUSTWINE(57(b)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, στη βελτίωση της βιωσιμότητας των συστημάτων παραγωγής και στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου του αμπελοοινικού τομέα της Ένωσης, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης στους αμπελουργούς για τη μείωση της χρήσης εισροών και την εφαρμογή περιβαλλοντικά πιο βιώσιμων μεθόδων και καλλιεργητικών πρακτικών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι

AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Ο στόχος της Παρέμβασης είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης του αμπελουργικού δυναμικού, της εγκατάστασης ποικιλιών αμπέλου με αυξημένο εμπορικό ενδιαφέρον, της εισαγωγής σύγχρονων καλλιεργητικών τεχνικών και της διαφύλαξης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Αναλυτικότερα η παρέμβαση εξυπηρετεί τους παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

- α) η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών οίνων, εξασφαλίζοντας καλύτερο προσανατολισμό των παραγόμενων προϊόντων μέσω της ποιοτικής βελτίωσής τους
- β) η προσαρμογή των αμπελώνων στις μεταβολές που επιφέρει η κλιματική αλλαγή
- γ) η στήριξη των κοινωνικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, όπως είναι τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους και του Ιονίου, δίνοντας έμφαση στη διατήρηση του περιβάλλοντος και στην αισθητική αξία του αγροτικού τοπίου
- δ) η στήριξη μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων ώστε αυτές να διατηρηθούν ή να καταστούν οικονομικά βιώσιμες).

Περίοδος εφαρμογής

Η περίοδος εφαρμογής του προγράμματος αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελουργικών εκτάσεων στην χώρα μας αφορά στις αμπελοοινικές περιόδους από 2023-2027.

Κατά την έννοια εφαρμογής των μέτρων της κοινής οργάνωσης της αμπελοοινικής αγοράς, η αμπελοοινική περίοδος αρχίζει την 1η Αυγούστου κάθε έτους και λήγει την 31η Ιουλίου του επόμενου έτους και το οικονομικό έτος αρχίζει τη 16η Οκτωβρίου κάθε έτους και λήγει τη 15η Οκτωβρίου του επόμενου έτους.

Το πρόγραμμα καλύπτει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις:

- α) την ποικιλιακή μετατροπή των αμπελώνων, συμπεριλαμβανομένου και του επανεμβολιασμού.
- β) την μετεγκατάσταση των αμπελώνων.

γ) τις βελτιώσεις των τεχνικών διαχείρισης των αμπελώνων που συνδέονται με το στόχο του προγράμματος.

ΔΕΝ ενεργοποιείται στα πλαίσια της παρέμβασης η κατηγορία δράσεων 1a(iii) αναφύτευση αμπελώνων, όπου αυτό απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους.

Οι δράσεις αναλύονται σε συγκεκριμένα μέτρα τα οποία θα πρέπει να επιφέρουν σημαντικές τροποποιήσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα στον αμπελώνα. Οι ανωτέρω αναφερόμενες δράσεις περιλαμβάνουν τα εξής μέτρα:

α) Εκκρίζωση - μετεγκατάσταση, που επιμερίζεται σε:

i. εκκρίζωση

ii. προετοιμασία εδάφους

iii. αναφύτευση-μετεγκατάσταση

β) Φύτευση αμπελώνων που περιλαμβάνει:

i. προετοιμασία εδάφους

ii. φύτευση (βάσει άδειας αναφύτευσης σύμφωνα με τα άρθρα 66 και 68 του Καν. (Ε.Ε.) αριθμ. 1308/2013).

γ) Επανεμβολιασμός (για την ποικιλιακή μετατροπή των αμπελώνων)

δ) Βελτίωση ορισμένων τεχνικών διαχείρισης των αμπελουργικών εκτάσεων που αναλύονται σε:

i. υποστύλωση

ii. κατασκευή αναβαθμίδων

iii. αλλαγή αποστάσεων φύτευσης (ελάχιστη ποσοστιαία μεταβολή στον αριθμό των πρέμων πριν και μετά την αναδιάρθρωση 20%) χωρίς αλλαγή συστήματος διαχείρισης.

Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και μετατροπής, δεν καλύπτει την κανονική ανανέωση των αμπελώνων που φτάνουν στο τέλος του κύκλου της φυσικής τους ζωής. Ως κανονική ανανέωση των αμπελώνων που προσεγγίζουν το τέλος της φυσικής τους ζωής, νοείται η αναφύτευση του ίδιου αγροτεμαχίου με την ίδια ποικιλία σύμφωνα με το ίδιο σύστημα αμπελοκαλλιέργειας

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι:

Δικαιούχοι της στήριξης του προγράμματος αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων είναι αποκλειστικά αμπελοκαλλιεργητές που κατέχουν αμπελώνες ή άδειες αναφύτευσης ή μετεγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 66 του Καν.(Ε.Ε.) αριθ. 1308/2013.

Σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω άδειες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για στήριξη στο πλαίσιο του Προγράμματος για όσο χρονικό διάστημα αυτές ισχύουν.

Δεν χορηγείται στήριξη σε παραγωγούς που καλλιεργούν παράνομες φυτεύσεις και σε εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας χωρίς την απαιτούμενη άδεια, δυνάμει του άρθρου 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Η επιλεξιμότητα των αιτήσεων για ένταξη στην Παρέμβαση εξετάζεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

α) τη λεπτομερή περιγραφή των προτεινόμενων ενεργειών και τις προτεινόμενες προθεσμίες για την εκτέλεση τους.

β) τις ενέργειες που πρόκειται να εφαρμοστούν σε κάθε οικονομικό έτος και την έκταση που αφορά κάθε δράση.

Μη επιλέξιμες δαπάνες:

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που συνδέονται με τις ακόλουθες ενέργειες:

α) την καθημερινή διαχείριση αμπελώνα,

β) την προστασία έναντι ζημιών από θηράματα, πτηνά ή χαλάζι,

γ) την κατασκευή ανεμοφρακτών και τοίχων για την προστασία από τον άνεμο,

δ) τις ιδιωτικές οδούς και τα αναβατόρια,

ε) την αγορά αγροτικών οχημάτων.

στ) εκρίζωση προσβεβλημένων αμπελώνων και απώλεια εσόδων μετά την υποχρεωτική εκρίζωση για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους.

Διοικητικές δαπάνες:

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2022/126:

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Επίσης σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126:

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ, για τον τομέα των οπωροκηπευτικών, για τον τομέα του λυκίσκου, για τον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών ή για άλλους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 42 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, ένα τυποποιημένο κατ' αποκοπή συντελεστή για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή την προετοιμασία, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος έως 2 % κατ' ανώτατο όριο του εγκεκριμένου επιχειρησιακού ταμείου, που περιλαμβάνει τόσο τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όσο και τη συνεισφορά της οργάνωσης παραγωγών, της ένωσης οργάνώσεων παραγωγών, της διεθνικής οργάνωσης παραγωγών, της διεθνικής ένωσης οργάνώσεων παραγωγών ή της ομάδας παραγωγών.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφές οικονομικής στήριξης:

Η στήριξη για το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και μετατροπής μπορεί να λαμβάνει μόνο τις ακόλουθες μορφές:

1. Συμβολή στο κόστος των μέτρων της αναδιάρθρωσης και μετατροπής.
2. Αποζημίωση των δικαιούχων του προγράμματος για την απώλεια εισοδήματος.

Χρηματοδότηση του προγράμματος:

1. Η συμμετοχή της Ένωσης στις πραγματικές δαπάνες των μέτρων της αναδιάρθρωσης και μετατροπής της παραγράφου 1 σημείο α του άρθρου 58 του Καν. (Ε.Ε.) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως κάθε φορά ισχύει, χορηγείται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων, ως κάτωθι:

- i. Για τις περιφέρειες που έχουν οριστεί ως λιγότερο ανεπτυγμένες σύμφωνα με το άρθρο 91 σημείο α του Καν. (Ε.Ε.) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως κάθε φορά ισχύει, η Ένωση καλύπτει το 75% των δαπανών για όλα τα μέτρα της παραγράφου 4 του άρθρου 3.
- ii. Για τις περιφέρειες μετάβασης και τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και για όλα τα μέτρα της παραγράφου 1 σημείο α του άρθρου 52 του καν (2021/2115 η συμμετοχή της Ένωσης είναι 50%.

2. Η ίδια συμμετοχή των παραγωγών είναι 25% για την περίπτωση 1.i και 50% για την περίπτωση 1.ii. της ανωτέρου παραγράφου.

3. Η Εθνική συμμετοχή στην χρηματοδότηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης και μετατροπής είναι μηδενική.

4. Η αποζημίωση των παραγωγών για την απώλεια εισοδήματος μπορεί να καλύπτει έως και το 100% της σχετικής απώλειας.

7. Οι οικονομικές ενισχύσεις που αφορούν την αναδιάρθρωση και μετατροπή των αμπελώνων καθορίζονται κατ' αποκοπή ανά μέτρο, σε Ευρώ/στρέμμα.

Η συνδρομή μπορεί μόνο να λάβει τη μορφή αποζημίωσης των παραγωγών για απώλεια εσόδων λόγω της υλοποίησης της παρέμβασης και της συνεισφοράς στις δαπάνες αναδιάρθρωσης και

μετατροπής. Η αποζημίωση των παραγωγών για απώλεια εισοδήματος λόγω της υλοποίησης της παρέμβασης προϋποθέτει

α) χορήγηση άδειας ώστε τα παλαιά και τα νέα φυτά αμπέλου να συνυπάρχουν για μέγιστο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, και αφορά στη:

β) χρηματική αποζημίωση για μέγιστη περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη.

Η έκταση του αγροτεμαχίου προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 42 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126: η έκταση αμπελοκαλλιέργειας ορίζεται από την εξωτερική περίμετρο των πρέμνων αμπέλου με την προσθήκη ενός ενδιάμεσου χώρου το πλάτος του οποίου αντιστοιχεί στο ήμισυ της απόστασης μεταξύ των γραμμών.

Διοικητικός και επιτόπιος έλεγχος:

Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής/ Αγροτικής Οικονομίας μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων προβαίνουν στην αναγνώριση και εκκαθάριση δαπάνης, συντάσσοντας και αποστέλλοντας σχετικούς φακέλους πληρωμής στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, με την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι:

- i. έχουν ολοκληρώσει όλα τα μέτρα στο σύνολο της αιτηθείσας εκμετάλλευσης, οπότε εξοφλείται η οικονομική ενίσχυση, ή
- ii. έχουν ξεκινήσει την εκτέλεση του μέτρου και έχει συσταθεί από μέρους τους εγγύηση και επομένως μπορεί να τους καταβληθεί προκαταβολικώς η ενίσχυση, πριν την ολοκλήρωση υλοποίησης των μέτρων/δράσεων.

Οι παραγωγοί έχουν τη δυνατότητα τριών επιλογών χορήγησης προκαταβολής 30%, 50%, και 80% του συνολικού ποσού ενίσχυσης, με τα ποσά σύστασης εγγυητικής επιστολής να διαμορφώνονται σε 40%, 60% και 90% του συνολικού ποσού ενίσχυσης αντίστοιχα.

Ο δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση, για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 2220/85, να εκτελέσει το εν λόγω μέτρο έως το τέλος της δεύτερης αμπελοοινικής περιόδου που έπεται της χορήγησης της προκαταβολής. Η διάρκεια της περιόδου αυτής μπορεί να προσαρμοσθεί χρονολογικά, εφόσον συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, κατά χρόνο ανάλογο με το αίτιο αυτής. Το αίτιο και ο απαιτούμενος χρόνος παράτασης βεβαιώνεται ή πιστοποιείται από επίσημες αρμόδιες, κατά περίπτωση, διοικητικές αρχές ή από αναγνωρισμένο οργανισμό και χορηγείται σχετική βεβαίωση.

Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης για το πρόγραμμα Αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελουργικών εκτάσεων δύναται να πραγματοποιηθεί προκαταβολικά στους παραγωγούς, ένα μέτρο/δράση εκτελεστεί μετά τις 10 Ιουνίου της αμπελουργικής περιόδου ένταξης στο πρόγραμμα, με τις προϋποθέσεις ότι έχει:

α) υποβάλλει σχετική αίτηση προκαταβολής, σύμφωνα με το συνημμένο Υπόδειγμα 3 της παρούσας αναγράφοντας το ποσό προκαταβολής των ενισχύσεων που αιτείται, ίσο με το 30% το 50% ή το 80% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

β) αρχίσει η υλοποίηση του μέτρου,

γ) συσταθεί εγγύηση αορίστου χρόνου από τον παραγωγό από εγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ύψους 40%, 60% ή 90% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

Ως καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης εγγυητικής επιστολής ορίζεται η 20η Ιουνίου του έτους πληρωμής. Με Απόφαση Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι δυνατόν να παραταθεί ανάλογα με την πορεία του προγράμματος και με γνώμονα τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση των κονδυλίων.

2. Οι αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ., εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, προβαίνουν στην αναγνώριση και εκκαθάριση δαπάνης και αποστέλλουν σχετικό φάκελο πληρωμής με οποιονδήποτε τρόπο επί αποδείξει, στο Τμήμα Προγραμμάτων Φορέων της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., το αργότερο μέχρι και την 10η Ιουλίου εκάστου έτους (ημερομηνία εισερχομένου πρωτοκόλλου στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), για διοικητικό έλεγχο και ακολούθως για έγκριση της δαπάνης. Ο φάκελος περιλαμβάνει όλα τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά [Συγκεντρωτικές και Αναλυτικές Καταστάσεις, Αίτηση, Φύλλο Ελέγχου, Βεβαίωση Περιφερειάρχη/Αντιπεριφερειάρχη, Έκθεση Ελέγχων και Εκτυπώσεις Δηλώσεων Συγκομιδής ή Παραγωγής κατά περίπτωση, ανά παραγωγό και για όλα τα

αγροτεμάχια της αμπελουργικής του εκμετάλλευσης που αφορούν στο προηγούμενο έτος από το έτος πληρωμής] και επιπρόσθετα τα πρωτότυπα σώματα των εγγυητικών επιστολών και εις διπλούν αντίστοιχα φωτοαντίγραφα αυτών.

Το Τμήμα Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακών Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής αποστέλλει στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ηλεκτρονικό αρχείο ανά Δ.Α.Ο.Κ με τα στοιχεία ενισχύσεως των παραγωγών.

Η κύρωση που αφορά στο ποσοστό της διαφοράς της έκτασης για την οποία το μέτρο δεν έχει ολοκληρωθεί, θα πρέπει να υπολογίζεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του μέτρου, ήτοι κατά τη διαδικασία αποδέσμευσης της εγγυητικής επιστολής.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή κατ αποκοπή ποσού (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο γ Καν 2021/2115) Το κατ αποκοπή ποσό υπολογίζεται με βάση το άρθρο 44 παράγραφος 2 σημείο α που βασίζεται σε σχετική μελέτη που υλοποιήθηκε από το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών το 2018 Η μελέτη αυτή θα επικαιροποιηθεί το 2024-2025.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Η παρέμβαση στοχεύει στη στήριξη μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων ώστε αυτές να διατηρηθούν ή να καταστούν οικονομικά βιώσιμες μέσω της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών Διοικητικός και επιτόπιος έλεγχος:

Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής/ Αγροτικής Οικονομίας μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων προβαίνουν στην αναγνώριση και εκκαθάριση δαπάνης, συντάσσοντας και αποστέλλοντας σχετικούς φακέλους πληρωμής στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, με την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι:

- i. έχουν ολοκληρώσει όλα τα μέτρα στο σύνολο της αιτηθείσας εκμετάλλευσης, οπότε εξοφλείται η οικονομική ενίσχυση, ή
- ii. έχουν ξεκινήσει την εκτέλεση του μέτρου και έχει συσταθεί από μέρους τους εγγύηση και επομένως μπορεί να τους καταβληθεί προκαταβολικώς η ενίσχυση, πριν την ολοκλήρωση υλοποίησης των μέτρων/δράσεων.

Οι παραγωγοί έχουν τη δυνατότητα τριών επιλογών χορήγησης προκαταβολής 30%, 50%, και 80% του συνολικού ποσού ενίσχυσης, με τα ποσά σύστασης εγγυητικής επιστολής να διαμορφώνονται σε 40%, 60% και 90% του συνολικού ποσού ενίσχυσης αντίστοιχα.

Ο δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση, για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 2220/85, να εκτελέσει το εν λόγω μέτρο έως το τέλος της δευτέρας αμπελοοινικής περιόδου που έπεται της χορήγησης της προκαταβολής. Η διάρκεια της περιόδου αυτής μπορεί να προσαρμοσθεί χρονολογικά, εφόσον συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, κατά χρόνο ανάλογο με το αίτιο αυτής. Το αίτιο και ο απαιτούμενος χρόνος παράτασης βεβαιώνεται ή πιστοποιείται από επίσημες αρμόδιες, κατά περίπτωση, διοικητικές αρχές ή από αναγνωρισμένο οργανισμό και χορηγείται σχετική βεβαίωση.

Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης για το πρόγραμμα Αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελουργικών εκτάσεων δύναται να πραγματοποιηθεί προκαταβολικά στους παραγωγούς, ένα μέτρο/δράση εκτελεστεί μετά τις 10 Ιουνίου της αμπελουργικής περιόδου ένταξης στο πρόγραμμα, με τις προϋποθέσεις ότι έχει:

α) υποβάλλει σχετική αίτηση προκαταβολής, σύμφωνα με το συνημμένο Υπόδειγμα 3 της παρούσας αναγράφοντας το ποσό προκαταβολής των ενισχύσεων που αιτείται, ίσο με το 30% το 50% ή το 80% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

β) αρχίσει η υλοποίηση του μέτρου,

γ) συσταθεί εγγύηση αορίστου χρόνου από τον παραγωγό από εγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ύψους 40%, 60% ή 90% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

Ως καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης εγγυητικής επιστολής ορίζεται η 20η Ιουνίου του έτους πληρωμής. Με Απόφαση Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι δυνατόν να παραταθεί ανάλογα με την πορεία του προγράμματος και με γνώμονα τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση των κονδυλίων.

2. Οι αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ., εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, προβαίνουν στην αναγνώριση και εκκαθάριση δαπάνης και αποστέλλουν σχετικό φάκελο πληρωμής με οποιονδήποτε τρόπο επί

αποδείξει, στο Τμήμα Προγραμμάτων Φορέων της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., το αργότερο μέχρι και την 10η Ιουλίου εκάστου έτους (ημερομηνία εισερχομένου πρωτοκόλλου στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), για διοικητικό έλεγχο και ακολούθως για έγκριση της δαπάνης. Ο φάκελος περιλαμβάνει όλα τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά [Συγκεντρωτικές και Αναλυτικές Καταστάσεις, Αίτηση, Φύλλο Ελέγχου, Βεβαίωση Περιφερειάρχη/Αντιπεριφερειάρχη, Έκθεση Ελέγχων και Εκτυπώσεις Δηλώσεων Συγκομιδής ή Παραγωγής κατά περίπτωση, ανά παραγωγό και για όλα τα αγροτεμάχια της αμπελουργικής του εκμετάλλευσης που αφορούν στο προηγούμενο έτος από το έτος πληρωμής] και επιπρόσθετα τα πρωτότυπα σώματα των εγγυητικών επιστολών και εις διπλούν αντίστοιχα φωτοαντίγραφα αυτών.

Το Τμήμα Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακών Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής αποστέλλει στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ηλεκτρονικό αρχείο ανά Δ.Α.Ο.Κ με τα στοιχεία ενισχύσεως των παραγωγών.

Η κύρωση που αφορά στο ποσοστό της διαφοράς της έκτασης για την οποία το μέτρο δεν έχει ολοκληρωθεί, θα πρέπει να υπολογίζεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του μέτρου, ήτοι κατά τη διαδικασία αποδέσμευσης της εγγυητικής επιστολής.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση παρέχει ένα χρηματοδοτικό κίνητρο που καλύπτει διαφυγόν εισόδημα και πρόσθετο κόστος που επωμίζεται ο παραγωγός για να άρει διαρθρωτικά προβλήματα κατά συνέπεια είναι συμβατή με τα οριζόμενα στο Παράρτημα 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ (Πράσινο κουτί) παραγράφου 11.

Η ενίσχυση παρέχεται για περιορισμένο χρονικό διάστημα καλύπτοντας τα οριζόμενα στο σημείο (d) της εν λόγω παραγράφου.

Το ύψος της ενίσχυσης δεν σχετίζεται με το ύψος της παραγωγής ούτε με την τιμή του προϊόντος σημεία καλύπτοντας τα οριζόμενα στα σημεία (b) & (c) της εν λόγω παραγράφου.

Επίσης η ενίσχυση καλύπτει αποκλειστικά το κόστος και το διαφυγόν εισόδημα καλύπτοντας τα αναφερόμενα στο σημείο (f) αντιστοίχως.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.1-1 - Αριθμός εκταρίων από την εφαρμογή αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελώνων	Μέση		R.9

Περιγραφή

MK2-58.1-1 - Αριθμός εκταρίων από την εφαρμογή αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελώνων

Αριθμός εκταρίων από την εφαρμογή αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελώνων

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.1-1 - Αριθμός εκταρίων από την εφαρμογή αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελώνων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	14.230,00	14.230,00	14.230,00	14.230,00	14.230,00	
	O.36 (μονάδα: Εκτάριο)	2,67	592,41	592,41	592,41	592,41	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	38.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00	33.758.000,00

INWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποιίας, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας

Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-58.2
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής
Είδος παρέμβασης	INWINE(58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποιίας, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας
Κοινός δείκτης εκροών	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη την χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
COMPWINE(57(a)) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγών της Ένωσης
MARKETWINE(57(g)) αύξηση της εμπορευσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των αμπελοοινικών προϊόντων της Ένωσης, ιδίως με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών, και με την προστιθέμενη αξία σε οποιοδήποτε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς της γνώσης
PERFWINE(57(d)) βελτίωση των επιδόσεων των αμπελοοινικών επιχειρήσεων της Ένωσης και της προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και αύξηση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητάς τους όσον αφορά την παραγωγή και εμπορία προϊόντων αμπέλου, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας, της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και των βιώσιμων διαδικασιών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης	Υψηλή	Ναι

	ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές		
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 077.02.02	Ισχυροποίηση/επέκταση του πλέγματος ενδοκλαδικών και διακλαδικών σχέσεων του αγροδιατροφικού τομέα	Μέση	Ναι
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.37 Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ
R.39 Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η Παρέμβαση των επενδύσεων των επιχειρήσεων αφορά επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής, στη βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου οίνου και στο marketing των οινικών προϊόντων. Οι δαπάνες που σχετίζονται με το marketing πρέπει να είναι απόλυτα διακριτές από σχετικές δαπάνες που προσδιορίζονται στο σημείο (η) του άρθρου 58 του καν. 2021/2115.</p> <p>Η Παρέμβαση εφαρμόζεται στο σύνολο της χώρας, με στρατηγικούς στόχους:</p> <p>α) Την αύξηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης των παραγόμενων προϊόντων σε συνδυασμό με την βελτίωση της εμπορίας.</p> <p>β) Τη στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ώστε αυτές να διατηρηθούν ή να αναπτυχθούν οικονομικά.</p> <p>γ) Την ενίσχυση συλλογικών δομών (π.χ Συνεταιρισμοί, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οινοπαραγωγών, Διεπαγγελματική Ένωση).</p> <p>Η επίτευξη αυτών των στόχων βοηθάει στην ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Αποτέλεσμα αυτών των χαρακτηριστικών είναι η καλύτερη θέση του παραγωγού στην αλυσίδα αξίας.</p> <p>Έμφαση θα δοθεί σε επενδύσεις που εξυπηρετούν το στόχο της αύξησης του μεριδίου στην αγορά των πιστοποιημένων οίνων (Π.Ο.Π, Π.Γ.Ε, ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΩΝ, ονομασία κατά παράδοση, βιολογικών οίνων) και σε επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται από ΜΜΕ και συλλογικές δομές</p>

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Σύμφωνα με το άρθρο 40 του εφαρμοστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 και το άρθρο 32 του Καν.(Ε.Ε) 1149/2016, δικαιούχοι αυτής της στήριξης είναι οι οινοποιητικές επιχειρήσεις ή επαγγελματικές οργανώσεις, οργανώσεις οινοπαραγωγών, ενώσεις οργανώσεων οινοπαραγωγών, προσωρινές ή μόνιμες ενώσεις δύο ή περισσότερων οινοπαραγωγών που παράγουν και διαθέτουν στο εμπόριο προϊόντα οίνου. Δεν χορηγείται στήριξη σε παραγωγούς που καλλιεργούν παράνομες φυτεύσεις και σε εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας χωρίς την απαιτούμενη άδεια δυνάμει του άρθρου 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Είναι επιλέξιμες για στήριξη οι δαπάνες που συνδέονται με τις ακόλουθες δράσεις:

I. Παραγωγής αμπελοοινικών προϊόντων – βελτίωσης προϊόντος

II. Ποιοτικού ελέγχου

III. Εμπορίας αμπελοοινικών προϊόντων

IV. Επενδύσεων που συνδέονται με την εκμετάλλευση εν γένει.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να προβεί στην προμήθεια του εγκεκριμένου μηχανολογικού εξοπλισμού από άλλον προμηθευτή από εκείνον του οποίου την προσφορά επέλεξε βάσει της εγκεκριμένης μελέτης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αλλάζουν τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά και η δυναμικότητα, το οποίο τεκμηριώνεται από τεχνική έκθεση που συνοδεύει το νέο εξοπλισμό. Το τυχόν επιπλέον κόστος επιβαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο. Σε κάθε περίπτωση, αλλαγή προμηθευτή ή παρόχου υπηρεσίας είναι δυνατή, αρκεί να πληρούνται οι προδιαγραφές και οι απαιτήσεις των εγκεκριμένων επενδυτικών δαπανών.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 Επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία του του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126, για την υποχρέωση της διατήρησης του εξοπλισμού στον δικαιούχο κατ' ελάχιστον μια πενταετία και μέχρι της απόσβεσης του

Επιλέξιμες δαπάνες

Το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών θα αναλυθεί στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος Διοικητικές δαπάνες:

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2022/126:

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού η , με την επιφύλαξη της έγκρισης της αρμόδιας Εθνικής Αρχής ου κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Μη επιλέξιμες δαπάνες:

1. Οι δαπάνες που αφορούν στην απλή αντικατάσταση εξοπλισμού, (δηλαδή παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας) όπως προβλέπεται και στο άρθρο 33 παράγραφος 4 του Καν (Ε.Ε) 1149/2016. Μόνο στην περίπτωση που γίνεται αντικατάσταση του ήδη υπάρχοντος εξοπλισμού για λόγους βελτίωσης της υπάρχουσας τεχνολογίας, οι δαπάνες μπορούν να είναι επιλέξιμες.

2. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) δεν είναι επιλέξιμος για στήριξη, βάσει του άρθρου 48 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2016/1149.

3. Επιπλέον, μη επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν και οι κάτωθι:

α) Μίσθωση κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.

- β) Έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.
- γ) Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδεμένα με την εκτέλεση της πράξης (όπως προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών).
- δ) Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας.
- ε) Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
- στ) Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
- ζ) Τα μεταχειρισμένα οχήματα και ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός.
- η) Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.
- θ) Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης.
- ι) Υπερβάσεις κόστους από την υπουργική απόφαση έγκρισης του Επενδυτικού Προγράμματος.
- κ) Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του. Η εκπαίδευση του προσωπικού δεν υπολογίζεται για ενίσχυση.

Το σύνολο των αναφερόμενων δαπανών στο Παράρτημα II μέρος I του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 δεν είναι επιλέξιμες.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με το Παράρτημα II μέρος II του Καν.(ΕΕ) 2022/126 δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες που αφορούν σε:

1. καθημερινή διαχείριση αμπελώνων
2. προστασία έναντι ζημιών από θηράματα, πτηνά ή χαλάζι.
3. κατασκευή ανεμοφρακτών και τοίχων για την προστασία από τον άνεμο
4. ιδιωτικές οδούς και τα αναβατόρια.
5. αγορά τρακτέρ ή κάθε είδους οχημάτων μεταφοράς.
6. εκρίζωση προσβεβλημένων αμπελώνων και απώλεια εισοδήματος κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

1. Η συνεισφορά της Ένωσης στις πραγματικές δαπάνες της Παρέμβασης χορηγείται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Εγγυήσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του Άρθρου 59 του Καν. (ΕΕ) 2022/126, ως κάτωθι:

- α) το 50 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες,
- β) το 40 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών σε περιφέρειες άλλες από τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες,
- γ), το 65 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στα μικρά νησιά του Αιγαίου

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στο μέγιστο ποσοστό που προαναφέρθηκε χορηγείται μόνο σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις υπό την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής. Ωστόσο, μπορεί να χορηγηθεί σε όλες τις επιχειρήσεις των μικρών νησιών του Αιγαίου. Για τις επιχειρήσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 1 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ και απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων EUR, τα μέγιστα επίπεδα της χρηματοδοτικής συνδρομής της Ένωσης που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μειώνονται στο ήμισυ. i

2. Το υπόλοιπο ποσοστό των πραγματικών δαπανών καλύπτεται με ίδια συμμετοχή των δικαιούχων, ανάλογα την περιοχή που πραγματοποιούνται οι δαπάνες,
3. Η εθνική συμμετοχή στη χρηματοδότηση της Παρέμβασης είναι μηδενική.
4. Ως ανώτερο ποσό προγράμματος επένδυσης ανά δικαιούχο ορίζεται το ποσό των 350.000 ευρώ και ως κατώτερο ποσό επένδυσης ανά δικαιούχο ορίζεται το ποσό των 10.000 ευρώ. Σε περίπτωση ένωσης προσώπων ή συλλογικού φορέα το ανώτερο πόσο της επένδυσης αυξάνεται στις 500.000 ευρώ.

Επιπροσθέτως καμία χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης δεν χορηγείται σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων» (ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1)

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Μέσω της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης σε δαπάνες που έχουν ήδη καταβληθεί από τον δικαιούχο και αποδεικνύεται από λογιστικά έγγραφα. Το αιτούμενο ποσό στήριξης έχει ελεγχθεί ως προς το εύλογο του κόστους μέσω των προσκομιζόμενων προσφορών από τους εν δυνάμει προμηθευτές.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο πράσινο κουτί (Παράρτημα 2 παράγραφος 11) αφού η ενίσχυση δεν σχετίζεται με το ύψος της παραγωγής, την τιμή του προϊόντος και παρέχεται για συγκεκριμένο σαφώς προσδιορισμένο χρονικό διάστημα (παράγραφος 11 σημεία β, γ, δ).

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	Μέση		R.37; R.39; R.9

Περιγραφή

MK2-58.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής

Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	
	O.36 (μονάδα: Δράσεις)	17,00	75,00	75,00	75,00	75,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.362.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	25.362.000,00

GREENWINE(58(1)(c)) - - πρώτημη συγκομιδή, που σημαίνει την ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των τσαμπιών σταφυλιών ενώ είναι ακόμα άγουρα, μειώνοντας έτσι την απόδοση της σχετικής περιοχής στο μηδέν και εξαιρώντας τη μη συγκομιδή, όπου τα εμπορικά σταφύλια δεν συλλέγονται όταν ολοκληρώσουν τον κύκλο ζωής τους

Π2-58.3 - Πρώιμη συγκομιδή

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-58.3
Ονομασία παρέμβασης	Πρώιμη συγκομιδή
Είδος παρέμβασης	GREENWINE(58(1)(c)) - πρώτημη συγκομιδή, που σημαίνει την ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των τσαμπιών σταφυλιών ενώ είναι ακόμα άγουρα, μειώνοντας έτσι την απόδοση της σχετικής περιοχής στο μηδέν και εξαιρώντας τη μη συγκομιδή, όπου τα εμπορικά σταφύλια δεν συλλέγονται όταν ολοκληρώσουν τον κύκλο ζωής τους
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BALWINE(57(e)) συμβολή στην αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αμπελοοινική αγορά της Ένωσης, ώστε να αποφεύγονται οι κρίσεις στην αγορά
RESWINE(57(k)) συμβολή στην αύξηση της ανθεκτικότητας των παραγωγών στις διακυμάνσεις της αγοράς
SAFEWINE(57(f)) συμβολή στη διασφάλιση των εισοδημάτων των οινοπαραγωγών της Ένωσης όταν υφίστανται ζημιές συνεπεία φυσικών καταστροφών, δυσμενών κλιματικών φαινομένων, ζώων, ασθενειών ή παρασιτώσεων

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
--

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η διακύμανση των τιμών των σταφυλιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις απότομες μεταβολές της ζήτησης. Με δεδομένη την σύνδεση της κατανάλωσης οίνου με τον κλάδο εστίασης – φιλοξενίας απρόβλεπτα γεγονότα όπως η πρόσφατη πανδημία οδηγεί σε απότομη πτώση της ζήτησης. Η εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης και η αποφυγή της ραγδαίας πτώσης των τιμών του παραγωγού μπορεί να επιτευχθεί με την δράση της πράσινης συγκομιδής που συμβάλλει στην διατήρηση του γεωργικού εισοδήματος.

Επιλέξιμες δράσεις για την συμμετοχή στο πρόγραμμα θεωρούνται μόνο η χειρωνακτική ή η μηχανική απομάκρυνση των σταφυλιών που δεν έχουν ακόμη ωριμάσει, στο σύνολο της εκμετάλλευσης ή σε τμήμα αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι η πρώιμη συγκομιδή πραγματοποιείται σε ολόκληρα αγροτεμάχια και ότι καμία ποσότητα της συγκομιδής δεν έχει παραμείνει στον αμπελώνα πέραν της ορισμένης στην παρούσα απόφαση καταληκτικής ημερομηνίας σύμφωνα με το άρθρο 16, έτσι ώστε η παραγωγή του εν λόγω αμπελοτεμαχίου να είναι μηδενική.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Η παρέμβαση αφορά στο Μέτρο της πρώιμης συγκομιδής. Η παρέμβαση εφαρμόζεται στο σύνολο της χώρας, με στόχο την αποκατάσταση ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αμπελοοινική αγορά, ώστε να αποφευχθεί η κρίση στην αγορά μέσω της στήριξης των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, ώστε αυτές να διατηρηθούν ή να καταστούν οικονομικά βιώσιμες.

Ως «πρώιμη συγκομιδή» νοείται η πλήρης συγκομιδή μη ώριμων και μη εμπορεύσιμων προϊόντων σε μια δεδομένη περιοχή τα οποία δεν έχουν αλλοιωθεί πριν από την πρώιμη συγκομιδή. Οι παρεμβάσεις πρώιμης συγκομιδής εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια των καλλιεργητικών περιόδων προτού το προϊόν φτάσει σε εμπορεύσιμο στάδιο και δεν διενεργούνται στα προϊόντα για τα οποία έχει ήδη αρχίσει η κανονική συγκομιδή. Οι παρεμβάσεις πρώιμης συγκομιδής είναι πρόσθετες και διαφορετικές από τις συνήθεις καλλιεργητικές πρακτικές και αφορούν το 100 % της αναμενόμενης παραγωγής του υπό εξέταση προϊόντος σε ένα δεδομένο αγροτεμάχιο. (Άρθρο 17 του Καν. (ΕΕ) 2022/126).

Ισχύουν τα κάτωθι κριτήρια επιλεξιμότητας:

- Η οικεία έκταση θα πρέπει να έχει διατηρηθεί σε καλή κατάσταση, να μην έχει ήδη πραγματοποιηθεί συγκομιδή, το προϊόν να έχει αναπτυχθεί καλά, να μην έχει υποστεί ζημία και, γενικά, να είναι καλής, ανόθευτης και σύμφωνης προς τα συναλλακτικά ήθη ποιότητας.
- Τα προϊόντα που συγκομίζονται θα πρέπει να μην έχουν μετουσιωθεί
- Δεν θα πρέπει να προκύψουν αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον ή τυχόν αρνητικές φυτοϋγειονομικές συνέπειες λόγω της παρέμβασης για τις οποίες ευθύνεται η οργάνωση παραγωγών
- Η έκταση κάθε αμπελοτεμαχίου που έχει υποβληθεί σε πρώιμη συγκομιδή δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό των ορίων απόδοσης που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές οίνων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη

Ποσοτικοποιημένος στόχος της παρέμβασης είναι η ένταξη εκμεταλλεύσεων με μέγεθος ίσο ή μεγαλύτερο των 10 στρεμμάτων σε ποσοστό τουλάχιστον 50% των εγκεκριμένων αιτήσεων.

Για την εφαρμογή της παρέμβασης ως αρμόδιες αρχές ορίζονται:

1. Η Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων, της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠ.Α.Α.Τ.)
2. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας.
3. Το Τμήμα Ι της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Αρμόδια αρχή πληρωμών ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2637/1998 (Α' 200). Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. είναι επίσης αρμόδιος α) για την πραγματοποίηση διασταυρωτικού γεωχωρικού ελέγχου μεταξύ Αμπελουργικού Μητρώου και Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (Ε.Α.Ε.) των αμπελοτεμαχίων

στα οποία επιβεβαιώθηκε με επιτόπιο έλεγχο από τις Δ.Α.Ο.Κ. η πραγματοποίηση του μέτρου της «Πρώιμης Συγκομιδής» καθώς και για την ενημέρωση της Ε.Α.Ε. με τυχόν ευρήματα ασυμφωνιών, β) για τη διενέργεια δευτεροβάθμιων ελέγχων και γ) για την καταβολή της ενίσχυσης. Τέλος, είναι αρμόδιος για τη διαβίβαση πίνακα με τα στοιχεία των παραγωγών, των αμπελοτεμαχίων και τα στοιχεία οικονομικής αποζημίωσης που έλαβαν σε εφαρμογή του μέτρου της πρώιμης συγκομιδής, μετά την ολοκλήρωση των πληρωμών, στη Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠ.Α.Α.Τ. προκειμένου να αποσταλεί στον ΕΛΓΑ.

Δικαιούχοι της παρέμβασης:

1. Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα, Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών, που καλλιεργούν οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου και η έδρα της εκμετάλλευσής τους δύναται να βρίσκεται σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε.
2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιοκτήτης, νόμιμος ενοικιαστής/διαχειριστής τεμαχίου γης καλλιεργημένου με αμπέλι ή αμπελώνα είναι εν δυνάμει δικαιούχος, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω πρόσωπα είναι κάτοχοι αμπελοτεμαχίων, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Αμπελουργικό Μητρώο. Νοείται ότι ο ιδιοκτήτης, ενοικιαστής ή διαχειριστής του αμπελώνα πρέπει να είναι καταχωρημένος στο Αμπελουργικό Μητρώο ως ο αμπελοκαλλιεργητής του αμπελώνα μέχρι την ολοκλήρωση της πληρωμής του μέτρου από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Δεν χορηγείται στήριξη σε παραγωγούς που καλλιεργούν παράνομες φυτεύσεις και σε εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας χωρίς την απαιτούμενη άδεια δυνάμει του άρθρου 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013

Διοικητικές δαπάνες:

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του του Καν. (Ε.Ε.) 2022/126.

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115 ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Επίσης σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 3 του τ Καν. (Ε.Ε.) 2022/126:

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ, για τον τομέα των οπωροκηπευτικών, για τον τομέα του λυκίσκου, για τον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών ή για άλλους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 42 στοιχείο στ) του κανονισμού (Ε.Ε.) 2021/2115, ένα τυποποιημένο κατ' αποκοπή συντελεστή για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή την προετοιμασία, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος έως 2 % κατ' ανώτατο όριο του επιχειρησιακού ταμείου εγκρίθηκε, που περιλαμβάνει τόσο τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όσο και τη συνεισφορά της οργάνωσης παραγωγών, της ένωσης οργάνωσεων παραγωγών, της διεθνικής οργάνωσης παραγωγών, της διεθνικής ένωσης οργάνωσεων παραγωγών ή της ομάδας παραγωγών.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

1. Η στήριξη για την πρώιμη συγκομιδή χορηγείται ως αποζημίωση με τη μορφή κατ' αποκοπή ενίσχυσης (άρθρο 44 παρ 1 σημείο γ) ενώ η προσδιορισθείσα τιμή του ποσού βασίζεται στο άρθρο 44παρ 2 σημείο δ).
2. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 59 του Καν.(ΕΕ) 2021/2115, , η στήριξη που χορηγείται δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 50%για το σύνολο του άμεσου κόστους της καταστροφής ή της απομάκρυνσης των σταφυλιών και της απώλειας εισοδήματος που προκύπτει από την εν λόγω καταστροφή ή απομάκρυνση και το ποσό αυτής υπολογίζεται με βάση την έκταση και την φυτεμένη ποικιλία.
3. Η στήριξη χορηγείται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων.

4. Η εθνική συμμετοχή στη χρηματοδότηση του προγράμματος είναι μηδενική.
5. Το ποσό ενίσχυσης υπολογίζεται με βάση την έκταση του αμπελοτεμαχίου και την ποικιλία με την οποία είναι φυτεμένο. Στον παρακάτω Πίνακα 1 φαίνονται αναλυτικά οι ποικιλίες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και οι τιμές ενίσχυσης ανά στρέμμα.

Ποικιλίες που συμμετέχουν στο μέτρο και οικονομική αποζημίωση (€/στρέμμα):

- 1 Σαββατιανό B. 205,0
- 2 Ροδίτης Rs. 305,0
- 3 Αγιωργίτικο N. 306,5
- 4 Λιάτικο N. 161,0
- 5 Ξινόμαυρο N. 234,5
- 6 Ασύρτικο B. 212,0
- 7 Μοσχάτο Αμβούργου N. 390,0
8. Cabernet Sauvignon N. 205,0
- 9 Μοσχάτο άσπρο/Σπίνας B. 231,0
- 10 Merlot N. 228,0
- 11 Κοτσιφάλι N. 215,0
- 12 Syrah N. 277,0
- 13 Ρωμέικο N. 225,0
- 14 Μοσχοφίλερο N. 310,0
- 15 Φωκιανό N. 162,0
- 16 Μανδηλαριά N. 185,0
- 17 Sauvignon Blanc B. 247,0
- 18 Μοσχάτο Αλεξανδρείας B. 231,0
- 19 Chardonnay B. 248,0
- 20 Μαλαγουζιά B. 250,0
- 21 Φιλέρι Rs. 198,0
- 22 Βηλάνα B. 300,0
- 23 Σκιαδόπουλο B. 180,0
- 24 Μαυροδάφνη N. 254,0
- 25 Λημνιό N. 270,0
- 26 Αθήρι B. 158,5
- 27 Ντεμπίνα N. 217,0
- 28 Ρομπόλα N. 180,0

Η έκταση του αγροτεμαχίου προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 42 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126: η έκταση αμπελοκαλλιέργειας ορίζεται από την εξωτερική περίμετρο των πρέμνων αμπέλου με την προσθήκη ενός ενδιάμεσου χώρου το πλάτος του οποίου αντιστοιχεί στο ήμισυ της απόστασης μεταξύ των γραμμών.

Η επιλέξιμη περίοδος για την ενεργοποίηση του μέτρου και η χρονική διάρκεια της εφαρμογής του ανά ποικιλία θα προσδιορισθεί στην πρόσκληση.

Περαιτέρω όροι και προϋποθέσεις καθώς επίσης και οι πρόσθετες υποχρεώσεις των δικαιούχων όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 17 Πρώιμη Συγκομιδή και μη Συγκομιδή θα προσδιορισθούν στην προκήρυξη της παρέμβασης.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Διασταυρωτικοί έλεγχοι διπλής χρηματοδότησης:

1. Προκειμένου να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση του εν λόγω μέτρου και της οικονομικής αποζημίωσης για ασφάλιση συγκομιδής λόγω απώλειας εισοδήματος που χορηγείται μέσω του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), διενεργούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι

μεταξύ των εγκεκριμένων για πληρωμή αιτήσεων στο εν λόγω πρόγραμμα και των στοιχείων των αιτούντων για οικονομική αποζημίωση ασφάλισης συγκομιδής λόγω απώλειας εισοδήματος του ΕΛ.Γ.Α.

2. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. μετά την ολοκλήρωση των πληρωμών αποστέλλει στη Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του ΥΠ.Α.Α.Τ αρχείο με τα στοιχεία των αμπελοτεμαχίων και τα στοιχεία οικονομικής αποζημίωσης που έλαβαν σε εφαρμογή του μέτρου της πρώιμης συγκομιδής, το οποίο διαβιβάζεται στον ΕΛ.Γ.Α. ώστε να εξαιρεθούν από πιθανή οικονομική αποζημίωση ασφάλισης συγκομιδής λόγω απώλειας εισοδήματος.

Δευτεροβάθμιος έλεγχος:

Δύναται η διεξαγωγή δευτεροβάθμιων ελέγχων τουλάχιστον σε ποσοστό 5% των αιτήσεων πληρωμής από τον αρμόδιο φορέα πληρωμών (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.). Για τις περιπτώσεις διενέργειας επιτόπιων ελέγχων από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., τα αποτελέσματά τους καθώς και τα αντίγραφα των πρακτικών τους, διαβιβάζονται αμελλητί στις αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής/Αγροτικής Ανάπτυξης για την ενημέρωση του Αμπελουργικού Μητρώου.

Υποχρεώσεις των δικαιούχων:

1. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης καθώς και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων κατά την υλοποίηση του μέτρου είναι:

- α) Να υλοποιήσουν το μέτρο σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην απόφαση ένταξης.
- β) Να μην προβούν σε μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή σε άλλη τροποποίηση των στοιχείων των ενταγμένων στο πρόγραμμα αμπελοτεμαχίων τους, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, και μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της πληρωμής, εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας.
- γ) Να μη συγκομίσουν σταφυλική παραγωγή από το/τα εγκεκριμένα αμπελοτεμάχια.
- δ) Να υποβάλλουν για τα αμπελοτεμάχια που συμμετείχαν στην εφαρμογή του εν λόγω μέτρου Δήλωση Συγκομιδής με μηδενική παραγωγή και αιτιολογία την ένταξη στην Πρώιμη Συγκομιδή.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο «πορτοκαλί κουτί», καλούμενο επίσης «αθροιστική μέτρηση ενισχύσεων» (ΑΜΕ), συγκεντρώνει τη στήριξη μέσω τιμών και ενισχύσεων που συνδέονται με την παραγωγή και δεν απαλλάσσονται από υποχρεώσεις. Η παρέμβαση έχει το χαρακτήρα «ρήτρα ήσσονος σημασίας» (de minimis), που επιτρέπει να εξαιρεθεί από την ισχύουσα ΑΜΕ κάθε στήριξη που ανέρχεται σε ποσό χαμηλότερο του 5% της αξίας του εκάστοτε προϊόντος (ειδικές ενισχύσεις) ή της συνολικής γεωργικής παραγωγής (μη ειδικές ενισχύσεις).

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.3-1 - Αριθμός εκταρίων όπου εφαρμόζεται το μέτρο της πρώιμης συγκομιδής	Μέση		R.5

Περιγραφή

MK2-58.3-1 - Αριθμός εκταρίων όπου εφαρμόζεται το μέτρο της πρώιμης συγκομιδής

Αριθμός εκταρίων όπου εφαρμόζεται το μέτρο της πρώιμης συγκομιδής

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.3-1 - Αριθμός εκταρίων όπου εφαρμόζεται το μέτρο της πρώιμης συγκομιδής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	
	O.36 (μονάδα: Εκτάριο)	200,00	400,00	400,00	400,00	400,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	500.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	4.500.000,00

INFOR(58(1)(h)) - - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις

Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-58.4
Ονομασία παρέμβασης	Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων
Είδος παρέμβασης	INFOR(58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις
Κοινός δείκτης εκροών	O.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
COMPWINE(57(a)) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγών της Ένωσης
QUALWINE(57(i)) συμβολή στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου και σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης για τον οίνο

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων	Υψηλή	Ναι

	της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)		
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση του ειδικού μέτρου στήριξης της ενημέρωσης και της ενθάρρυνσης για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις, στοχεύει κυρίως:

α) στη παροχή ενημέρωσης προς τους καταναλωτές και τους επαγγελματίες του οινικού κλάδου όσον αφορά την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου και τον κίνδυνο που συνδέεται με την επιβλαβή κατανάλωση αλκοόλ, δίνοντας έμφαση στην επιβλαβή κατανάλωση οίνων αγνώστου προελεύσεως,

β) στη παροχή ενημέρωσης προς τους καταναλωτές όσον αφορά το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων και των οίνων βιολογικής παραγωγής σε σχέση με τη συγκεκριμένη ποιότητα, τη φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά του οίνου λόγω του ειδικού γεωγραφικού περιβάλλοντος ή της προέλευσης του, ή των γεωργικών πρακτικών που εφαρμόστηκαν που είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

γ) στην αναβάθμιση της γνώσης των επαγγελματιών του κλάδου της HORECA σε σχέση με το καθεστώς που διέπει τους οίνους με γεωγραφικές ενδείξεις (ΠΟΠ και ΠΓΕ) και βιολογικής παραγωγής καθώς και τη λελογισμένη κατανάλωση οίνων,

δ) στην εκπαίδευση των επαγγελματιών του οινικού κλάδου και της γαστρονομίας καθώς και των καταναλωτών στις χώρες στόχους της ΕΕ όσον αφορά το καθεστώς που διέπει τους οίνους με γεωγραφικές ενδείξεις και οίνους βιολογικής παραγωγής σε σχέση με τη συγκεκριμένη ποιότητα, τη φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά του οίνου λόγω του ειδικού γεωγραφικού περιβάλλοντος ή της προέλευσής του, ή των γεωργικών πρακτικών που εφαρμόστηκαν που είναι φιλικές προς το περιβάλλον

ε) στην βελτίωση της εικόνας που διέπει τους ενωσιακούς οίνους με γεωγραφικές ενδείξεις

Οι βασικές επιλέξιμες δράσεις της Παρέμβασης είναι οι ακόλουθες:

Δράση 1: Ενημερωτικές εκστρατείες.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται στη δράση είναι:

- α) Ενημερωτική εκστρατεία στο γενικό και εξειδικευμένο τύπο,
- β) Ενημερωτική εκστρατεία στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο,
- γ) Ενημερωτική εκστρατεία στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- δ) Ενημερωτική εκστρατεία, ιδίως σε σχολεία και ινστιτούτα
- ε) Ενημερωτική εκστρατεία μέσω οπτικοακουστικού, εντύπου ή άλλου υλικού, όπως φυλλάδια, αφίσες, DVD, gadget,

Δράση 2: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις ιδίως παρουσιάσεις, γευσιγνωσίες, και εκθέσεις.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται στη δράση είναι:

- α) Ενοικίαση χώρων ή περιπτέρων ιδίως για εκθέσεις, παρουσιάσεις και γευσιγνωσίες
- β) Ενοικίαση ή αγορά απαραίτητου εξοπλισμού
- γ) Ενοικίαση οθονών και άλλων ηχοσυστημάτων
- δ) Προβολή οπτικοακουστικού υλικού
- ε) Αγορά, μεταφορά οίνου και υλικών (όπως έντυπα)
- στ) Γεύματα και δείπνα
- ζ) Ταξίδια προσκεκλημένων, όπως δημοσιογράφοι, ειδικοί, στον τόπο διεξαγωγής των εκδηλώσεων
- η) Ταξίδια εισαγωγέων, ως προσκεκλημένων, στον τόπο διεξαγωγής των εκδηλώσεων.

Οι επιλέξιμες δράσεις απευθύνονται στις εξής ομάδες στόχους:

- α) επαγγελματίες του χώρου, όπως. διανομείς, εισαγωγείς, ιδιοκτήτες χώρων εστίασης, ιδιοκτήτες λιανικής και χονδρικής πώλησης,
- β) καταναλωτές, νέοι, έφηβοι και γονείς,
- γ) διαμορφωτές της κοινής γνώμης, όπως δημοσιογράφοι και ειδικοί σε θέματα γαστρονομίας.

Οι ενέργειες της Δράσης 2 είναι επιλέξιμες εφόσον οι εκδηλώσεις συγκεντρώνουν επαγγελματίες από τουλάχιστον όλες τις χώρες στόχους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα του δικαιούχου.

Οι ανωτέρω δράσεις και οι υποκείμενες ενέργειες τους είναι επιλέξιμες για στήριξη εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149.

Για την ενέργεια (η) της δράσης 2, δεν χορηγείται κρατική ενίσχυση.

Οι δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας στον τομέα του Οίνου θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον έναν από τους στόχους που αναφέρονται στο Άρθρο 14 του του του Καν. (ΕΕ) 2022/126.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση καλύπτει τους ακόλουθους στόχους:

α) αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα πλεονεκτήματα των ενωσιακών γεωργικών προϊόντων και τα υψηλά πρότυπα που εφαρμόζονται στις μεθόδους παραγωγής τους στην Ένωση·

γ) αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα ενωσιακά συστήματα ποιότητας, τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης·

στ) αύξηση της ευαισθητοποίησης για τη βιώσιμη παραγωγή

θ) ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το διαφημιστικό υλικό για γενική προώθηση και προώθηση σημάτων ποιότητας φέρει το έμβλημα της Ένωσης και περιλαμβάνει την ακόλουθη δήλωση: «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Το έμβλημα και η δήλωση περί χρηματοδότησης εμφανίζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής.

Δικαιούχοι της δράσης είναι:

α) οι επαγγελματικές οργανώσεις, οι οργανώσεις οινοπαραγωγών, οι ενώσεις οργανώσεων οινοπαραγωγών, προσωρινές ή μόνιμες ενώσεις δύο ή περισσότερων παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή των οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) ή/και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) ή/και οίνων με ένδειξη της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου (ποικιλιακών οίνων) καθώς και οίνων βιολογικής παραγωγής και οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια της περίπτωσης 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.

4412/2016 (Α' 147) υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι οι μόνοι δικαιούχοι της στήριξης (σύμφωνα με το εδάφιο (β) της παρ.3 του Άρθρου 40 του Καν (ΕΕ) 2022/126.

β) «Συνέργεια»: δηλαδή η συνεργασία των ανωτέρω κατηγοριών δικαιούχων για την υποβολή κοινής αίτησης στήριξης προγραμμάτων ενημέρωσης

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Παρέμβασης, επιλέξιμες είναι οι:

α) οι δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων και πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ισχύος του προγράμματος, όπως οι δαπάνες προσωπικού, οι δαπάνες μετακίνησης, διαμονής και εστίασης, λοιπές δαπάνες συνδεδεμένες με την υλοποίηση των δράσεων, δαπάνες ΦΠΑ, β) οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες για την αμοιβή οργανισμού εκτέλεσης.

Οι δαπάνες του προσωπικού περιλαμβάνουν τις δαπάνες για το προσωπικό γραμματείας και λογιστηρίου και το προσωπικό που ασχολείται με την προετοιμασία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του προγράμματος. Αφορούν σε προσωπικό που έχει προσλάβει ο δικαιούχος αποκλειστικά για την εκτέλεση του προγράμματος ενημέρωσης ή σε μόνιμο προσωπικό του δικαιούχου.

Οι δαπάνες μετακίνησης, διαμονής και εστίασης χορηγούνται για εκδηλώσεις εκτός του τόπου εργασίας, καλύπτουν τον αριθμό των ημερών που είναι αναγκαίος για την υλοποίηση της σχετικής δράσης και είναι επιλέξιμες:

α) όταν για τα έξοδα μετακίνησης προσκομίζεται αεροπορικό εισιτήριο οικονομικής θέσης και κάρτα επιβίβασης ή σιδηροδρομικό εισιτήριο οικονομικής θέσης ή εξειδικεύονται οι ημερομηνίες, ο τόπος αναχώρησης και άφιξης και η μεταξύ τους απόσταση, όταν πρόκειται για διαδρομές με αυτοκίνητο, για τις οποίες δίνεται μέγιστη χιλιομετρική αποζημίωση είκοσι πέντε λεπτών του ευρώ (0,25 ευρώ),

β) όταν για τα έξοδα διαμονής προσκομίζονται τα αποδεικτικά διαμονής και το τιμολόγιο του καταλύματος. Η μέγιστη ημερήσια αποζημίωση καταλύματος ανέρχεται σε διακόσια (200) ευρώ. Χορηγείται ημερήσια κατ' αποκοπή αποζημίωση ύψους ενενήντα (90) ευρώ για την κάλυψη όλων των λοιπών εξόδων, ιδίως γεύματα, τοπικές μετακινήσεις και τηλέφωνο.

γ) αν ο δικαιούχος διοργανώσει μετακινήσεις ή συσκέψεις για τις ομάδες στόχους του προγράμματος, τα δικαιολογητικά των περ. α' και β' συνοδεύονται από κατάλογο παρουσιών. Οι αποδείξεις ξενοδοχείου είναι ατομικές ή, αν είναι ενιαίες, αναφέρουν τα ονόματα των προσώπων που φιλοξενήθηκαν. Για τα συλλογικά γεύματα προσκομίζεται λίστα προσκεκλημένων με τα ονοματεπώνυμα και τις ιδιότητές τους, καθώς και λίστα των συνδαιτυμόνων, επισυναπτόμενη στο τιμολόγιο και αναφέρεται το αντικείμενο της εκδήλωσης.

Λοιπές επιλέξιμες δαπάνες συνδεδεμένες με την υλοποίηση των δράσεων αποτελούν:

α) Έξοδα ενοικίασης των χώρων που θα υλοποιηθούν οι δράσεις.

β) Το υλικό και ο εξοπλισμός που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση των δράσεων του προγράμματος.

γ) Δαπάνες δημιουργίας και παραγωγής οπτικοακουστικού και έντυπου ενημερωτικού υλικού και δαπάνες μετάφρασης αυτού

δ) Δαπάνες αποστολής οίνων, οπτικοακουστικού και έντυπου ενημερωτικού υλικού,

ε) Δαπάνες αγοράς οίνου και συνοδευτικών εδεσμάτων

στ) Τα έξοδα δημοσίευσης και διάδοσης, τα οποία προκύπτουν από τις εργασίες δημιουργίας, έκδοσης, μετάφρασης και διανομής των δημοσιεύσεων και του οπτικοακουστικού υλικού και προβλέπονται στο πλαίσιο των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν.

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμος για στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 48 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149. Όταν είναι επιλέξιμος, προσκομίζεται έγγραφο της Δ.Ο.Υ. περί απαλλαγής ΦΠΑ.

Οι δαπάνες των υπεργολάβων είναι επιλέξιμες εάν συνδέονται άμεσα με την δράση ενημέρωσης και προκύπτουν από την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών για την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση της συγκεκριμένης δράσης.

Διοικητικές δαπάνες:

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2022/126:

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115 ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του επιχειρησιακού σχεδίου που υλοποιείται. Οι διοικητικές δαπάνες είναι επιλέξιμες αν ο δικαιούχος υποβάλλει σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, αν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επαλήθευσης, δεν περιλαμβάνουν κανένα έξοδο που να έχει ήδη καταλογισθεί στο ίδιο πρόγραμμα υπό άλλη κατηγορία.

Οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες προσωπικού που επιβαρύνουν άμεσα τους δικαιούχους δεν υπερβαίνουν το 50 % του συνολικού κόστους της παρέμβασης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 23, παρ.1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2022/126.

Η αμοιβή του οργανισμού εκτέλεσης δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού εκκαθαρισμένου επιλέξιμου κόστους υλοποίησης των δράσεων που υλοποιούνται από αυτόν και καλύπτει όλα τα έξοδα προσωπικού, σχεδιασμού, υλοποίησης και διαχείρισης των προς εκτέλεση δράσεων.

Οι πρόσθετες ή οι υψηλότερες δαπάνες σε σχέση με τα αρχικά ποσά των δράσεων που εγκρίθηκαν, δεν καλύπτονται.

Για τον σκοπό του προσδιορισμού των δαπανών προσωπικού που σχετίζονται με την υλοποίηση της παρέμβασης από το μόνιμο προσωπικό του δικαιούχου, η εφαρμοστέα ωριαία αμοιβή μπορεί να υπολογίζεται διαιρώντας τις τελευταίες τεκμηριωμένες ετήσιες ακαθάριστες δαπάνες απασχόλησης των συγκεκριμένων υπαλλήλων που εργάστηκαν κατά την υλοποίηση της πράξης διά 1.720 ώρες, ή κατ' αναλογία σε περίπτωση εργαζομένων μερικής απασχόλησης.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Χώρες Στόχοι

Οι επιλέξιμες χώρες-στόχοι για την ενημέρωση σε αυτές κατηγοριοποιούνται στις ακόλουθες τρεις ομάδες:

α) Ομάδα I: Ελλάδα, Γερμανία, Πολωνία

β) Ομάδα II: Κύπρος, Βέλγιο, Ολλανδία, Δανία, Σουηδία, Φινλανδία, Αυστρία.

γ) Ομάδα III: Λοιπές χώρες Ε.Ε.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με την παράγραφο 2 του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και συγκεκριμένα το σημείο (f) διότι αφορά δράσεις προώθησης και προβολής του οίνου σαφώς προσδιορισμένες και στοχευμένες που δεν δημιουργούν όρους και προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησής τους ή να προσφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.4-1 - Αριθμός δράσεων για ενημέρωση και ενθάρρυνση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	Μέση		

Περιγραφή

MK2-58.4-1 - Αριθμός δράσεων για ενημέρωση και ενθάρρυνση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις

Αριθμός δράσεων για ενημέρωση και ενθάρρυνση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.4-1 - Αριθμός δράσεων για ενημέρωση και ενθάρρυνση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
	O.36 (μονάδα: Δράσεις)		13,00	14,00	14,00	14,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		1.300.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	5.500.000,00

PROMOWINE(58(1)(k)) - - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες

Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π2-58.5
Ονομασία παρέμβασης	Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες
Είδος παρέμβασης	PROMOWINE(58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
COMPWINE(57(a)) βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγών της Ένωσης
MARKETWINE(57(g)) αύξηση της εμπορευσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των αμπελοοινικών προϊόντων της Ένωσης, ιδίως με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών, και με την προστιθέμενη αξία σε οποιοδήποτε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς της γνώσης
THIRDWINE(57(j)) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αμπελοοινικών προϊόντων της Ένωσης σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένου του ανοίγματος και της διαφοροποίησης των αμπελοοινικών αγορών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι

AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 098.03.09	Αξιοποίηση εναλλακτικών καναλιών διανομής και ηλεκτρονικού εμπορίου	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Επιλέξιμες δράσεις της παρέμβασης με τις υποκείμενες ενέργειές τους για την προώθηση των οίνων είναι οι ακόλουθες:

Δράση 1: Δημόσιες σχέσεις και προωθητικές ή διαφημιστικές δραστηριότητες στα μέσα ενημέρωσης.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται είναι:

- αα) Διαφήμιση στο γενικό και εξειδικευμένο τύπο,
- ββ) Διαφήμιση στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο,
- γγ) Διαφήμιση και πληροφόρηση στο διαδίκτυο, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημιουργία ή ανανέωση ιστοσελίδας,
- δδ) Ανακοινώσεις σχετικά με την διεξαγωγή εκδηλώσεων, ιδίως στον τύπο, στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο, στο διαδίκτυο,
- εε) Podcasts.

Δράση 2: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις, ιδίως παρουσιάσεις, γευσιγνωσίες οίνου, επιδείξεις σε σημεία πώλησης, συναντήσεις με αγοραστές, γεύματα/δείπνα με εμπειρογνώμονες, εκπαιδευτικά ταξίδια στην Ελλάδα σε περιοχές παραγωγής των προς προώθηση οίνων και συμμετοχή σε εκθέσεις.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται είναι:

- αα) Ενοικίαση χώρων ή περιπτέρων για εκθέσεις,

ββ) Ενοικίαση εξοπλισμού (όπως ποτήρια γευσιγνωσίας και άλλα έπιπλα) απαραίτητου για την οργάνωση της εκδήλωσης συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης,
γγ) Ενοικίαση οθονών και άλλων ηχοσυστημάτων για την προώθηση των πωλήσεων,
δδ) Αγορά άλλου εξοπλισμού σχετικού με την εκτέλεση των δράσεων,
εε) Μεταφορά οίνου και υλικών (όπως έντυπα),
στστ) Αγορά οίνου και συνοδευτικών εδεσμάτων,
ζζ) Γεύματα, δείπνα ή εκδηλώσεις με εμπειρογνώμονες, όπως δημοσιογράφους, ειδικούς σε θέματα οίνων (π.χ. sommelier, opinion leaders στον τομέα του οίνου),
ηη) Εκπαιδευτικά ταξίδια στις περιοχές παραγωγής του προς προώθηση οίνου, ιδίως δημοσιογράφων, ειδικών σε θέματα οίνων (π.χ. sommelier, opinion leaders στον τομέα του οίνου),
θθ) Εκπαιδευτικά ταξίδια στις περιοχές παραγωγής του προς προώθηση οίνου των εισαγωγέων, ειδικών σε θέματα αγοράς (π.χ. αντιπροσώπων και στελεχών εταιρειών),
ιι) Ταξίδια σε τρίτες χώρες-στόχους,
κκ) Δημόσιες σχέσεις που σχετίζονται με την οργάνωση των εκδηλώσεων.

Δράση 3: Ενημερωτικές εκστρατείες μέσω διαφημιστικού ή προωθητικού υλικού, όπως φυλλάδια, αφίσες, δελτία τύπου, ενημερωτικό υλικό, DVD, gadget.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται είναι:

- αα) Δημιουργία και παραγωγή έντυπου και διαφημιστικού υλικού.
- ββ) Μετάφραση περιεχομένων.
- γγ) Ταχυδρομική αποστολή του προωθητικού υλικού.

Δράση 4: μελέτες νέων αγορών και αξιολόγησης.

Οι ενέργειες που περιλαμβάνονται είναι:

- αα) Μελέτες αγορών συμπεριλαμβανομένων ομάδων-στόχων και προκαταρκτικές ενέργειες πριν την προώθηση νέων προϊόντων σε νέες τρίτες χώρες και σε νέες αγορές τρίτων χωρών,
- ββ) Μελέτες για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων προώθησης.

2. Οι δράσεις της παρ. 1 και οι υποκείμενες ενέργειες τους είναι επιλέξιμες για στήριξη εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149.

3. Για τις ενέργειες (θθ) της δράσης 2 και (αα) και (ββ) της δράσης 4, δεν χορηγείται κρατική ενίσχυση.

Η παρέμβαση αφορά στην προώθηση οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) ή/και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) ή/και οίνων με ένδειξη της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου (ποικιλιακών οίνων) σε Τρίτες Χώρες. Στόχοι της στρατηγικής της χώρας αναφορικά με το ειδικό μέτρο στήριξης της προώθησης οίνου σε αγορές τρίτων χωρών είναι:

- Α. το άνοιγμα των αγορών νέων τρίτων χωρών για τους ελληνικούς οίνους,
- Β. Η διείσδυση σε νέες αγορές τρίτων χωρών για τις οποίες υπάρχουν ευκαιρίες εξαγωγής
- Γ. Η βελτίωση της εικόνας των ελληνικών οίνων μέσω της ενημέρωσης για τη διαφορετικότητα τους και τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους έναντι των αντίστοιχων προϊόντων τρίτων χωρών.
- Δ. η επανατοποθέτηση των ελληνικών οίνων σε υψηλότερα τμήματα των αγορών που αφορούν ιδίως σε ομάδες που ανήκουν σε υψηλότερα τμήματα αγοραστικής δύναμης.
- Ε. η αύξηση της μέσης τιμής ανά λίτρο των εξαγόμενων οίνων και η αύξηση των εξαγωγών σε όγκο και αξία των Ελληνικών οίνων για τις επιλεγείσες χώρες στόχους.

Ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του μέτρου προώθησης οίνων σε Τρίτες Χώρες ορίζεται η Διεύθυνση Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ.

Δικαιούχοι της δράσης προώθησης είναι οι επαγγελματικές οργανώσεις, οι οργανώσεις οινοποαραγωγών, οι ενώσεις οργανώσεων οινοπαραγωγών, προσωρινές ή μόνιμες ενώσεις δύο ή περισσότερων παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις, ιδιωτικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή των οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) ή/και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) ή/και οίνων με ένδειξη της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου (ποικιλιακών οίνων) καθώς και οίνων βιολογικής παραγωγής και οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια της περίπτωσης 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α' 147) υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι οι μόνοι δικαιούχοι της στήριξης (σύμφωνα με το εδάφιο (β) της παρ.3 του Άρθρου 40 του Καν (ΕΕ) 2022/126 ή «Συνέργεια» δηλαδή η συνεργασία των ανωτέρω κατηγοριών δικαιούχων για την υποβολή κοινής αίτησης στήριξης προγράμματος προώθησης.

Δικαιούχοι για τις δράσεις προώθησης και επικοινωνίας που πραγματοποιούνται σε τρίτες χώρες μπορούν να είναι και ιδιωτικές εταιρείες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο ια) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Ένας αιτών είναι επιλέξιμος ως δικαιούχος όταν είτε ως μεμονωμένος είτε ως οργάνωση/ένωση ή τα μέλη αυτής:

α) δεν έχουν πραγματοποιήσει παράνομες φυτεύσεις και δεν κατέχουν αμπελουργικές εκτάσεις που έχουν φυτευτεί χωρίς την άδεια που αναφέρεται στα άρθρα 85α και 85β του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1234/2007 και στο άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013, αντίστοιχα (άρθρο 50 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149),

β) δεν έχουν λάβει στήριξη στο παρελθόν για τις ίδιες δράσεις στην ίδια αγορά της ίδιας τρίτης χώρας και για το ίδιο προϊόν. Όμως ο αιτών δύναται να υποβάλει νέα αίτηση για στήριξη προγράμματος προώθησης σε διαφορετική αγορά στην ίδια τρίτη χώρα. Για τις ανάγκες της παρούσας, με τον όρο «διαφορετική αγορά τρίτης χώρας» νοείται διαφορετικό είδος αγοράς στην ίδια γεωγραφική περιοχή της ίδιας τρίτης χώρας (όπως λιανική πώληση έναντι σημείων μαζικής εστίασης στην ίδια πόλη της τρίτης χώρας), Λόγω των επιπτώσεων και των διαταραχών που δημιουργήσε η πανδημία στους κλάδους εστιατορίων, ξενοδοχείων είναι δυνατή η επέκταση της χρονικής διάρκειας των δράσεων κατόπιν σχετικού αιτήματος που εξετάζεται κατά περίπτωση και γνωστοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

γ) δεν είναι μέλη ομάδας, η οποία έχει υποβάλει αίτηση στήριξης για το ίδιο προϊόν στην ίδια τρίτη χώρα. Όμως ο εν λόγω αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση στήριξης για την ίδια χώρα όταν οι δράσεις αφορούν διαφορετικό οίνο ΠΟΠ, ΠΓΕ ή Ποικιλιακό από αυτόν που προωθεί η αντίστοιχη ομάδα, δ) το πρόγραμμα προώθησής του δεν αφορά σε οριοθετημένη περιοχή για οίνους ΠΟΠ/ΠΓΕ για τους οποίους έχει υποβληθεί συλλογικό πρόγραμμα προώθησής τους για την ίδια τρίτη χώρα.

Για το σύνολο των δράσεων προώθησης και προβολής πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να υπάρχει συνάφεια με το συνάφεια με το Στρατηγικό σχέδιο του ελληνικού κρασιού.

δ) δεν έχουν υποβάλει αίτηση ή λάβει έγκριση για στήριξη για το ίδιο προϊόν, τις ίδιες δράσεις στην ίδια χώρα και από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1144/2014, τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2015/1829 και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1831, καθώς και από άλλα εθνικά καθεστώτα (κριτήριο οριοθέτησης για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης).

Οι δράσεις προώθησης οίνων σε τρίτες χώρες θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον έναν από τους στόχους που αναφέρονται στο Άρθρο 14 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115.

Για τις δράσεις αυτές, οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες προσωπικού που επιβαρύνουν άμεσα τους δικαιούχους δεν υπερβαίνουν το 50 % του συνολικού κόστους της παρέμβασης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 23, παρ.1 του Καν. (ΕΕ) 2022/126.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Δράσης, επιλέξιμες δαπάνες είναι:

α) Εκείνες που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση των δράσεων του άρθρου 6 και πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης της παρ. 1 του άρθρου 18 όπως οι δαπάνες προσωπικού, δαπάνες

μετακίνησης, διαμονής και εστίασης, λοιπές δαπάνες συνδεδεμένες με την υλοποίηση των δράσεων, δαπάνες έρευνας νέων αγορών, δαπάνες ΦΠΑ,

β) οι διοικητικές δαπάνες, οι δαπάνες για την αμοιβή οργανισμού εκτέλεσης και οι δαπάνες μέτρησης των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν.

2. Οι δαπάνες του προσωπικού περιλαμβάνουν τις δαπάνες για το προσωπικό γραμματείας και λογιστηρίου και το προσωπικό που ασχολείται με την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος. Αφορούν σε προσωπικό που έχει προσλάβει ο δικαιούχος αποκλειστικά για την εκτέλεση του προγράμματος προώθησης, ή σε μόνιμο προσωπικό του δικαιούχου. Για το προσωπικό που έχει προσληφθεί αποκλειστικά για την εκτέλεση του προγράμματος προώθησης, ο δικαιούχος προσκομίζει συμβάσεις έργου θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ και παραστατικά δαπανών ανά άτομο, στα οποία αναγράφεται ο χρόνος που απασχολήθηκε για τη δράση ή την υποκείμενη ενέργεια και το αντίστοιχο κόστος. Για το μόνιμο προσωπικό ο δικαιούχος υποβάλλει ένα χρονοδιάγραμμα εργασιών, στο οποίο αναφέρει αναλυτικά και συγκεντρωτικά στοιχεία για τα άτομα, το χρόνο που απασχολήθηκαν σε κάθε δράση ή υποκείμενη ενέργεια, καθώς και τεκμηριωμένες ετήσιες ακαθάριστες δαπάνες απασχόλησης αυτών, και σύμφωνα με στην παρ. 1 του άρθρου 23 του Εφαρμοστικού Κανονισμού για διεπαγγελματικές οργανώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του κόστους της παρέμβασής. Για τις λοιπές κατηγορίες δικαιούχων εφαρμόζονται τα όρια της παραγράφου 8 παρακάτω.

3. Οι δαπάνες μετακίνησης, διαμονής και εστίασης χορηγούνται για εκδηλώσεις εκτός του τόπου εργασίας, καλύπτουν τον αριθμό των ημερών που είναι αναγκαίος για την υλοποίηση της σχετικής δράσης και είναι επιλέξιμες:

α) όταν για τα έξοδα μετακίνησης προσκομίζεται απόδειξη πώλησης αεροπορικού εισιτηρίου οικονομικής θέσης και κάρτα επιβίβασης ή σιδηροδρομικό εισιτήριο οικονομικής θέσης ή εξειδικεύονται οι ημερομηνίες, ο τόπος αναχώρησης και άφιξης και η μεταξύ τους απόσταση, όταν πρόκειται για διαδρομές με αυτοκίνητο, για τις οποίες δίνεται μέγιστη χιλιομετρική αποζημίωση είκοσι πέντε λεπτών του ευρώ (0,25 ευρώ),

β) όταν για τα έξοδα διαμονής προσκομίζονται τα αποδεικτικά διαμονής και το τιμολόγιο του καταλύματος. Η μέγιστη ημερήσια αποζημίωση καταλύματος ανέρχεται σε διακόσια (200) ευρώ. Χορηγείται ημερήσια κατ' αποκοπή αποζημίωση ύψους ενενήντα (90) ευρώ για την κάλυψη όλων των λοιπών εξόδων όπως γεύματα, τοπικές μετακινήσεις και τηλέφωνο,

γ) αν ο δικαιούχος διοργανώσει μετακινήσεις ή συσκέψεις για τις ομάδες στόχους του προγράμματος, τα δικαιολογητικά των περίπτωση α' και β' συνοδεύονται από κατάλογο παρουσιών. Οι αποδείξεις ξενοδοχείου είναι ατομικές ή, αν είναι ενιαίες, αναφέρουν τα ονόματα των προσώπων που φιλοξενήθηκαν. Για τα συλλογικά γεύματα προσκομίζεται λίστα προσκεκλημένων με τα ονοματεπώνυμα και τις ιδιότητες τους καθώς και λίστα των συνδαιτυμόνων, επισυναπτόμενη στο τιμολόγιο και αναφέρεται το αντικείμενο της εκδήλωσης.

4. Λοιπές επιλέξιμες δαπάνες συνδεδεμένες με την υλοποίηση των δράσεων αποτελούν:

α) Το υλικό και ο εξοπλισμός που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση των δράσεων του προγράμματος. Το υλικό και ο εξοπλισμός μισθώνονται, εκτός εάν αυτό είναι αδύνατο ή εάν η αγορά τους είναι προσφορότερη. Το προσφορότερο της αγοράς υλικού ή εξοπλισμού αποδεικνύεται με προσφορές των προμηθευτών για την αγορά και την ενοικίασή του αντίστοιχα. Οι δαπάνες αναλώσιμου υλικού αφορούν στις δαπάνες για την αγορά, την κατασκευή ή τη χρησιμοποίηση υλικών, αγαθών ή εξοπλισμού, τα οποία έχουν διάρκεια ζωής μικρότερη από τη διάρκεια των δράσεων που καθορίζονται στο πρόγραμμα και δεν θεωρούνται πάγια στοιχεία ενεργητικού βάσει των λογιστικών αρχών, κανόνων και μεθόδων που ισχύουν. Δαπάνες για πάγιο εξοπλισμό θεωρούνται οι δαπάνες που αφορούν την αγορά ή την κατασκευή, μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης, υλικών που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση της δράσης, τα οποία έχουν διάρκεια ζωής ίση ή μεγαλύτερη από τη διάρκεια της δράσης ή μιας υποκείμενης ενέργειας που καθορίζονται στη σύμβαση. Οι δαπάνες υλικού και εξοπλισμού τηρούν τις ισχύουσες διατάξεις για τις αποσβέσεις και η περίοδος που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού αυτού είναι η περίοδος από την ημερομηνία έναρξης της δράσης ή την ημερομηνία αγοράς του υλικού, εάν αυτή είναι μεταγενέστερη από την ημερομηνία έναρξης αυτής, έως την ημερομηνία λήξης

της σύμβασης. Προκειμένου να περιοριστεί η χρήση του ανωτέρω υλικού / εξοπλισμού στις δράσεις προώθησης στην τρίτη χώρα, καθορίζεται (π.χ. εκφράζεται σε ημέρες / έτος) και λαμβάνεται υπόψη ο ρυθμός χρήσης αυτού του υλικού / εξοπλισμού κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

β) Τα έξοδα δημοσίευσης και διάδοσης τα οποία προκύπτουν από τις εργασίες έκδοσης, μετάφρασης και διανομής των δημοσιεύσεων και του οπτικοακουστικού υλικού και προβλέπονται στο πλαίσιο των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν.

γ) λοιπές δαπάνες που σχετίζονται με την υλοποίηση των ενεργειών των δράσεων.

5. Οι δαπάνες έρευνας νέων αγορών είναι επιλέξιμες αν αφορούν τις ομάδες στόχους και τις αγορές – στόχους του προγράμματος.

6. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος για στήριξη, σύμφωνα με το άρθρο 48 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149. Όταν είναι επιλέξιμος προσκομίζεται έγγραφο της αρμόδιας ΔΥΟ περί απαλλαγής ΦΠΑ.

7. Οι δαπάνες των υπεργολάβων είναι επιλέξιμες εάν συνδέονται άμεσα με την δράση προώθησης και προκύπτουν από την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών για την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση της συγκεκριμένης δράσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης.

8. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115)

9. **Διοικητικές δαπάνες:** Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του Καν.(ΕΕ) 2022/126: Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115 ή, με την επιφύλαξη της έγκρισης του κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του επιχειρησιακού σχεδίου που υλοποιείται.

Για τις δράσεις προώθησης, οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες προσωπικού που επιβαρύνουν άμεσα τους δικαιούχους δεν υπερβαίνουν το 50 % του συνολικού κόστους της παρέμβασης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 23, παρ.1 του Καν. (ΕΕ) 2022/126.

Για τον σκοπό του προσδιορισμού των δαπανών προσωπικού που σχετίζονται με την υλοποίηση της παρέμβασης από το μόνιμο προσωπικό του δικαιούχου, η εφαρμοστέα ωριαία αμοιβή μπορεί να υπολογίζεται διαιρώντας τις τελευταίες τεκμηριωμένες ετήσιες ακαθάριστες δαπάνες απασχόλησης των συγκεκριμένων υπαλλήλων που εργάστηκαν κατά την υλοποίηση της πράξης διά 1.720 ώρες, ή κατ' αναλογία σε περίπτωση εργαζομένων μερικής απασχόλησης.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Επίσης σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115:

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ, για τον τομέα των οπωροκηπευτικών, για τον τομέα του λυκίσκου, για τον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών ή για άλλους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 42 στοιχείο στ) του Κανονισμού (Ε.Ε.)

2021/2115, ένα τυποποιημένο κατ' αποκοπή συντελεστή για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή την προετοιμασία, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος έως 2 % κατ' ανώτατο όριο του επιχειρησιακού ταμείου εγκρίθηκε, που περιλαμβάνει τόσο τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όσο και τη συνεισφορά της οργάνωσης παραγωγών, της ένωσης οργάνωσης παραγωγών, της διεθνικής οργάνωσης παραγωγών, της διεθνικής ένωσης οργάνωσης παραγωγών ή της ομάδας παραγωγών.

10. Η αμοιβή του οργανισμού εκτέλεσης δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού εκκαθαρισμένου επιλέξιμου κόστους υλοποίησης των δράσεων που υλοποιούνται από αυτόν και καλύπτει όλα τα έξοδα προσωπικού, σχεδιασμού, υλοποίησης και διαχείρισης των προς εκτέλεση δράσεων.

11. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος μπορεί να περιλαμβάνει τις δαπάνες μέτρησης των αποτελεσμάτων που αναμένεται να επιτευχθούν με τις δράσεις του προγράμματος. Οι δαπάνες αυτές δεν υπερβαίνουν το 3% του πραγματικού κόστους υλοποίησης των δράσεων.

12. Οι πρόσθετες ή οι υψηλότερες δαπάνες σε σχέση με τα αρχικά ποσά των δράσεων που εγκρίθηκαν, δεν καλύπτονται.

13. Οι δαπάνες του άρθρου αυτού πιστοποιούνται με την έκδοση τιμολογίων/παραστατικών και των αντίστοιχων υποστηρικτικών δικαιολογητικών και συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από τις συμβάσεις συνεργασίας.

Οι επιλέξιμες δαπάνες απευθύνονται στις εξής ομάδες στόχους:

α) επαγγελματίες του χώρου, όπως διανομείς, εισαγωγείς, ιδιοκτήτες χώρων εστίασης, ιδιοκτήτες καταστημάτων λιανικής και χονδρικής πώλησης,

β) καταναλωτές, πλην των νέων και ιδίως των παιδιών και των εφήβων, που αναφέρονται στη σύσταση 2001/458/ΕΚ του Συμβουλίου,

γ) διαμορφωτές της κοινής γνώμης όπως δημοσιογράφοι και ειδικοί σε θέματα γαστρονομίας, οι οινοχόοι, εκπαιδευτές, MW, MS.

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Για τις ανάγκες της παρούσας οι επιλέξιμες τρίτες χώρες-στόχοι για την προώθηση οίνων σε αυτές κατηγοριοποιούνται στις ακόλουθες τρεις ομάδες:

- α) Ομάδα I: Η.Π.Α., Καναδάς, Ηνωμένο Βασίλειο
- β) Ομάδα II: Κίνα, Ρωσία, Ινδία, Ελβετία, Αυστραλία, Ιαπωνία, Βραζιλία, Ν. Κορέα, Σιγκαπούρη
- γ) Ομάδα III: Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο, Μαυροβούνιο, Νορβηγία, Νέα Ζηλανδία, Σερβία, Τουρκία, Ουκρανία, Αλβανία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Καζακστάν, Μολδαβία, Ουζμπεκιστάν και οι λοιπές χώρες των γεωγραφικών ζωνών της Αφρικής, Βόρειας Αμερικής, Λατινικής Αμερικής, Νοτιοανατολικής Ασίας, Εγγύς και Μέσης Ανατολής.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με την παράγραφο 2 του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και συγκεκριμένα το σημείο (f) διότι αφορά δράσεις προώθησης και προβολής του οίνου σαφώς προσδιορισμένες και στοχευμένες που δεν δημιουργούν όρους και προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησής τους ή να προσφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές.

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.5-1 - Αριθμός δράσεων για την προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	Μέση		

Περιγραφή

MK2-58.5-1 - Αριθμός δράσεων για την προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες

Αριθμός δράσεων για την προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.5-1 - Αριθμός δράσεων για την προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		147.059,00	147.059,00	147.059,00	147.059,00	
	O.36 (μονάδα: Δράσεις)		14,00	34,00	34,00	34,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		2.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	17.000.000,00

INWINESUST(58(1)(m)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής

58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής

Κωδικός παρέμβασης (KM)	58(1)(m)
Ονομασία παρέμβασης	Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής
Είδος παρέμβασης	INWINESUST(58(1)(m)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.36. Αριθμός δράσεων ή μονάδων που υποστηρίζονται στον αμπελοοινικό τομέα

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ	
PERFWINE(57(d)) βελτίωση των επιδόσεων των αμπελοοινικών επιχειρήσεων της Ένωσης και της προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και αύξηση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητάς τους όσον αφορά την παραγωγή και εμπορία προϊόντων αμπέλου, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας, της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και των βιώσιμων διαδικασιών	
SUSTWINE(57(b)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν, στη βελτίωση της βιωσιμότητας των συστημάτων παραγωγής και στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου του αμπελοοινικού τομέα της Ένωσης, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης στους αμπελουργούς για τη μείωση της χρήσης εισροών και την εφαρμογή περιβαλλοντικά πιο βιώσιμων μεθόδων και καλλιεργητικών πρακτικών	
Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αιεφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων,	Υψηλή	Ναι

	παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού		
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυνμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.16 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών	
R.27 Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές	
R.39 Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον τομεακό στόχο (β) του Άρθρου 57 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115: συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή, στη βελτίωση της βιωσιμότητας των συστημάτων παραγωγής και στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου του αμπελοοινικού τομέα της Ένωσης, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης στους αμπελουργούς για τη μείωση της χρήσης εισροών και την εφαρμογή περιβαλλοντικά πιο βιώσιμων μεθόδων και καλλιεργητικών πρακτικών.</p> <p>Οι ανωτέρω τομεακοί στόχοι σχετίζονται με τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία δ) ε) και η).</p> <p>Η παρέμβαση αφορά σε ενισχύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οينوπαραγωγής με:</p> <p>i) τη βελτίωση της χρήσης και της διαχείρισης των υδάτων,</p> <p>vii) τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων και τη βελτίωση της διαχείρισης αποβλήτων.</p> <p>Καθώς επίσης και την εξοικονόμηση ενέργειας και την υποκατάσταση ενέργειας μέσω ΑΠΕ.</p> <p>Είναι επιλέξιμες για στήριξη οι δαπάνες που συνδέονται με:</p> <p>Επενδύσεις (αγορά/βελτίωση εξοπλισμού και υποδομών) για:</p> <ul style="list-style-type: none"> -εξοικονόμηση ενέργειας/βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, -παραγωγής ενέργειας για ιδιοκατανάλωση από ΑΠΕ ή βιομάζα -εξοικονόμηση/μείωση κατανάλωσης ύδατος, -αξιοποίησης υποπροϊόντων, παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας -μείωσης εισροών στην πρωτογενή παραγωγή και μεταποίηση μέσω εξειδικευμένων παρεμβάσεων κυκλικής οικονομίας <p>Το σύνολο των πόρων της συγκεκριμένης παρέμβασης καλύπτει την υποχρέωση της διάθεσης του 5% του προϋπολογισμού του Τομεακού Προγράμματος του Οίνου για την εναρμόνιση με τις πρόνοιες της Παρ.4 του Άρθρου 60 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115:</p> <p><i>Διασφαλίζεται στα οικεία στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ ότι διατίθεται τουλάχιστον το 5 % των δαπανών και αναλαμβάνεται τουλάχιστον μία δράση για την επίτευξη στόχων που ευνοούν την προστασία του περιβάλλοντος, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βελτίωση της βιωσιμότητας των παραγωγικών συστημάτων και διαδικασιών, τη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου του αμπελοοινικού τομέα της Ένωσης, την εξοικονόμηση ενέργειας και τη βελτίωση της συνολικής ενεργειακής απόδοσης στον αμπελοοινικό τομέα, σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 57 στοιχεία β), δ) και η).</i></p>
--

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Σύμφωνα με το άρθρο 40 του εφαρμοστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 και το άρθρο 32 του Καν.(Ε.Ε) 1149/2016, δικαιούχοι αυτής της στήριξης είναι οι οινοποιητικές επιχειρήσεις ή επαγγελματικές οργανώσεις, οργανώσεις οινοπαραγωγών, ενώσεις οργανώσεων οινοπαραγωγών, προσωρινές ή μόνιμες ενώσεις δύο ή περισσότερων οινοπαραγωγών που παράγουν και διαθέτουν στο εμπόριο προϊόντα οίνου. Δεν χορηγείται στήριξη σε παραγωγούς που καλλιεργούν παράνομες φυτεύσεις και σε εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας χωρίς την απαιτούμενη άδεια δυνάμει του άρθρου 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να προβεί στην προμήθεια του εγκεκριμένου μηχανολογικού εξοπλισμού από άλλον προμηθευτή από εκείνον του οποίου την προσφορά επέλεξε βάσει της εγκεκριμένης μελέτης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αλλάζουν τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά και η δυναμικότητα, το οποίο τεκμηριώνεται από τεχνική έκθεση που συνοδεύει το νέο εξοπλισμό. Το τυχόν επιπλέον κόστος επιβαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο. Σε κάθε περίπτωση, αλλαγή προμηθευτή ή παρόχου υπηρεσίας είναι δυνατή, αρκεί να πληρούνται οι προδιαγραφές και οι απαιτήσεις των εγκεκριμένων επενδυτικών δαπανών.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 Επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία του του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (ΕΕ) 2022/126, για την υποχρέωση της διατήρησης του εξοπλισμού στον δικαιούχο κατ' ελάχιστον μια πενταετία και μέχρι της απόσβεσης του. Σε περιπτώσεις επενδύσεων για την παραγωγή ενέργειας η δυναμικότητα των εγκαταστάσεων ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει τις ενεργειακές ανάγκες του δικαιούχου.

Επίσης ισχύουν εξ' ολοκλήρου οι δεσμεύσεις των παραγράφων 4-8 του ιδίου Άρθρου σε ότι αφορά ειδικές επενδύσεις άρδευσης/βελτίωσης άρδευσης.

Διοικητικές δαπάνες:

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού του Καν. (Ε.Ε.) 2021/2115: Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού η , με την επιφύλαξη της έγκρισης της αρμόδιας Εθνικής Αρχής ου κράτους μέλους, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Μη επιλέξιμες δαπάνες:

1. Οι δαπάνες που αφορούν στην απλή αντικατάσταση εξοπλισμού, (δηλαδή παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας) όπως προβλέπεται και στο άρθρο 33 παράγραφος 4 του Καν (Ε.Ε) 1149/2016. Μόνο στην περίπτωση που γίνεται αντικατάσταση του ήδη υπάρχοντος εξοπλισμού για λόγους βελτίωσης της υπάρχουσας τεχνολογίας, οι δαπάνες μπορούν να είναι επιλέξιμες.

2. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) δεν είναι επιλέξιμος για στήριξη, βάσει του άρθρου 48 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2016/1149.

3. Επιπλέον, μη επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν και οι κάτωθι:

α) Μίσθωση κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.

β) Έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.

γ) Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδεμένα με την εκτέλεση της πράξης (όπως προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών).

δ) Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας.

ε) Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.

στ) Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.

ζ) Τα μεταχειρισμένα οχήματα και ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός.

η) Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.

θ) Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης.

ι) Υπερβάσεις κόστους από την υπουργική απόφαση έγκρισης του Επενδυτικού Προγράμματος.

κ) Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του. Η εκπαίδευση του προσωπικού δεν υπολογίζεται για ενίσχυση.

Το σύνολο των αναφερόμενων δαπανών στο Παράρτημα II μέρος I του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 δεν είναι επιλέξιμες.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με το Παράρτημα II μέρος II του Καν.(ΕΕ) 2022/126 δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες που αφορούν σε:

1. καθημερινή διαχείριση αμπελώνων
2. προστασία έναντι ζημιών από θηράματα, πτηνά ή χαλάζι.
3. κατασκευή ανεμοφρακτών και τοίχων για την προστασία από τον άνεμο
4. ιδιωτικές οδούς και τα αναβατόρια.
5. αγορά τρακτέρ ή κάθε είδους οχημάτων μεταφοράς.
6. εκρίζωση προσβεβλημένων αμπελώνων και απώλεια εισοδήματος κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

1. Η συνεισφορά της Ένωσης στις πραγματικές δαπάνες της Παρέμβασης χορηγείται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Εγγυήσεων, ως κάτωθι:

- α) το 50 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες,
- β) το 40 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών σε περιφέρειες άλλες από τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες,
- γ), το 65 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στα μικρά νησιά του Αιγαίου

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στο μέγιστο ποσοστό που προαναφέρθηκε χορηγείται μόνο σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις υπό την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής. Ωστόσο, μπορεί να χορηγηθεί σε όλες τις επιχειρήσεις των μικρών νησιών του Αιγαίου. Για τις επιχειρήσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 1 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ και απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων EUR, τα μέγιστα επίπεδα της χρηματοδοτικής συνδρομής της Ένωσης που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μειώνονται στο ήμισυ.

2. Το υπόλοιπο ποσοστό των πραγματικών δαπανών καλύπτεται με ίδια συμμετοχή των δικαιούχων, ανάλογα την περιοχή που πραγματοποιούνται οι δαπάνες,

3. Η εθνική συμμετοχή στη χρηματοδότηση της Παρέμβασης είναι μηδενική.

4. Ως ανώτερο ποσό προγράμματος επένδυσης ανά δικαιούχο ορίζεται το ποσό των 350.000 ευρώ και ως κατώτερο ποσό επένδυσης ανά δικαιούχο ορίζεται το ποσό των 20.000 ευρώ. Σε περίπτωση ένωσης προσώπων ή συλλογικού φορέα το ανώτερο πόσο της επένδυσης αυξάνεται στις 500.000 ευρώ.

Επιπροσθέτως καμία χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης δεν χορηγείται σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων» (ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1).

5. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Μέσω της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης σε δαπάνες που έχουν ήδη καταβληθεί από τον δικαιούχο και αποδεικνύεται από λογιστικά έγγραφα. Το αιτούμενο ποσό στήριξης έχει ελεγχθεί ως προς το εύλογο του κόστους μέσω των προσκομιζόμενων προσφορών από τους εν δυνάμει προμηθευτές.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο πράσινο κουτί (Παράρτημα 2 παράγραφος 11) αφού η ενίσχυση δεν σχετίζεται με το ύψος της παραγωγής, την τιμή του προϊόντος και παρέχεται για συγκεκριμένο σαφώς προσδιορισμένο χρονικό διάστημα (παράγραφος 11 σημεία β, γ, δ).

9 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
MK2-58.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την βελτίωση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	Μέση		R.16; R.27; R.39

Περιγραφή

MK2-58.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την βελτίωση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής

Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την βελτίωση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής
---

10 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Χρηματοδοτικός πίνακας με εκροές

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK2-58.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την βελτίωση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
	O.36 (μονάδα: Δράσεις)	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	6.000.000,00

Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων
ΜΚ2-47.2-1α - Αριθμός Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Μέση		R.10; R.11; R.16; R.28; R.5; R.9

Περιγραφή

ΜΚ2-47.2-1α - Αριθμός Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Αριθμός Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — δημοσιονομικός πίνακας με αποτέλεσμα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
ΜΚ2-47.2-1α - Αριθμός Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	59.150,00	130.000,00	130.000,00	130.000,00	130.000,00	
	Ο.35 (μονάδα: Επιχειρησιακά προγράμματα)	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00	
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	4.850.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	47.514.000,00

INVRE(47(1)(a)) - - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις

Π2-47.2.1a - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.2.1a
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στα πλαίσια Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	INVRE(47(1)(a)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο,

μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτύσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχίεες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς
R.16 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών
R.5 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που διαθέτουν υποστηριζόμενα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων της ΚΓΠ
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί την σημαντικότερη καλλιέργεια της χώρας από πλευράς καλλιεργούμενων εκτάσεων (το 25% της συνολικής καλλιεργούμενης γης και το 73% των εκτάσεων των μόνιμων καλλιεργειών) ενώ αποτελεί και την πλειονότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας. Η Ελλάδα είναι η Τρίτη σημαντικότερη παραγωγός Ελαιόλαδου στην Ε.Ε που αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό (67% της παγκόσμιας παραγωγής), εξαγωγέα (περίπου 570.000 τόνους ανά έτος) και καταναλωτή ελαιόλαδου στον κόσμο (53% της παγκόσμιας κατανάλωσης).

Ο σημαντικότερος εξαγωγέας προς την ΕΕ είναι η Τунήσια (75% την τελευταία πενταετία). Η συνολική εισαγωγή ελαιόλαδου από την ΕΕ την περίοδο 2020/2021 ήταν μειωμένη κατά 30% σε σχέση με τον Μ.Ο. πενταετίας.

Οι εξαγωγές της ΕΕ γίνονται προς τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (34%) και ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο (9%) και η Βραζιλία (9%). Οι εξαγωγές της ΕΕ κατά το τελευταίο έτος εμφάνισαν σταθερότητα σε σχέση με το προηγούμενο.

Η Ελλάδα έχει την μικρότερη τιμή στο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο (3,24 ευρώ/κιλό) σε σχέση με την Ισπανία (3,34) και την Ιταλία (4,21), με την τιμή να κινείται ανοδικά κατά την τελευταία πενταετία (14,6%). Η τιμή μάλιστα του οργανικού ελαιόλαδου εμφάνισε αύξηση κατά 32% στην Ελλάδα (51% στην Ιταλία). Η Ελλάδα έχει επίσης την χαμηλότερη τιμή στο παρθένο ελαιόλαδο (2,40 ευρώ/κιλό), έναντι της Ιταλίας (2,75) και της Ισπανίας (3,12), με την τελευταία πενταετία να εμφανίζει πτώση της τάξης του 7%. Όσον αφορά στο ελαιόλαδο «λαμπάντε» η τιμή του ελληνικού είναι 2,20ευρώ / κιλό, έναντι του ιταλικού στα 2,46 και του ισπανικού στα 2,95, εμφανίζοντας αυξητική τάση (2,1%) κατά την τελευταία πενταετία.

Η ΕΕ παράγει περίπου το ένα τρίτο (1/3) της παγκόσμιας παραγωγής της επιτραπέζιας ελιάς. Η παγκόσμια παραγωγή την τελευταία πενταετία έχει μία πτώση της τάξης του 7% ενώ η αντίστοιχη της ΕΕ είναι μόλις 1%. Αντίθετα την περίοδο 2020/2021 η ΕΕ αύξησε την παραγωγή της κατά 10% σε σχέση με την προηγούμενη, παρά την παγκόσμια πτώση (κατά 9%) στο ίδιο διάστημα. Σε επίπεδο ΕΕ, η Ισπανία είναι ο κύριος παραγωγός επιτραπέζιας ελιάς (πάνω από 65%) με την Ελλάδα να ακολουθεί (πάνω από 25%) και μάλιστα να εμφανίζει αύξηση κατά 9% σε σχέση με τον Μ.Ο. της τελευταίας πενταετίας. Η ΕΕ εξάγει πάνω από 400.000 τόνους επιτραπέζιας ελιάς / έτος με κύριους προορισμούς τις ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Σαουδική Αραβία και τον Καναδά. Οι τιμές πώλησης των ακατέργαστων ελιών για την περίοδο 2020/2021 (σε όρους ευρώ ανά 100 κιλά) διαμορφώθηκαν στα 81 ευρώ / 100kg για την Ελλάδα έναντι 104,20 για την Ιταλία, 71,18 για την Ισπανία και 62,35 για την Πορτογαλία.

Ένα χαρακτηριστικό της παραγωγής ελαιόλαδου είναι ο τρόπος διακίνησης τόσο ως προς την εσωτερική αγορά όσο και προς τις εξαγωγές με την «χύμα» διακίνηση να κυριαρχεί. Ο όγκος παραγωγής που διακινείται «χύμα» είναι τριπλάσιος σε σχέση με το «επώνυμο» συσκευασμένο προϊόν, παράμετρος που λειτουργεί αρνητικά στην προστιθέμενη αξία.

Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας του ελληνικού ελαιόλαδου και η μείωση της απόκλισης που παρατηρείται στην τιμή που απολαμβάνει ο Έλληνας παραγωγός, η αντιμετώπιση των προκλήσεων που επιφέρει η κλιματική αλλαγή οι επιπτώσεις της οποίας στην γεωργική παραγωγή αναμένεται να είναι οξύτερες (αύξηση περιόδων λειψυδρίας, αύξηση της μέσης θερμοκρασίας, αύξηση των ημερών

καύσωνα) σε Κρήτη και Πελοπόννησο που αποτελούν τις σημαντικότερες ελαιοπαραγωγικές Περιφέρειες της χώρας, η εναρμόνιση με τις «περιβαλλοντικές απαιτήσεις» της Πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο αλλά και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δημιουργούνται μέσω της εστίασης στην υγιεινή διατροφή και την ενίσχυση των ΠΟΠ-ΠΓΕ και βιολογικών προϊόντων που αυτή παρέχει, συνθέτουν το πλέγμα των στόχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στο τομέα Ελιάς – Ελαιόλαδου που θα εξυπηρετηθούν μέσω των ακόλουθων Παρεμβάσεων. Αρμόδια Αρχή για την έκδοση του κανονιστικού πλαισίου είναι η Δ/ση Αξιοποίησης κα Τεχνολογίας Τροφίμων της Γενικής Δ/σης Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ.

Σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης της Παρέμβασης «Επενδύσεις σε Υλικά και Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού», ισχύουν τα ακόλουθα για όλες τις Δράσεις (με βάση το Άρθρο 11, παρ. 1 και παρ.10 του Καν. (ΕΕ) 2022/126):

Α.Τα ενσώματα και τα άυλα στοιχεία Ενεργητικού που αποκτήθηκαν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τη φύση, τους στόχους και την προβλεπόμενη χρήση από τον δικαιούχο, όπως περιγράφεται στις σχετικές παρεμβάσεις του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ και, κατά περίπτωση, στο εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Β.Τα ενσώματα και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν παραμένουν τόσο στην ιδιοκτησία όσο και στην κατοχή του δικαιούχου μέχρι το τέλος της περιόδου φορολογικής απόσβεσης ή για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών που καθορίζεται από τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των στοιχείων Ενεργητικού. Καθεμία από τις περιόδους αυτές υπολογίζεται από την ημερομηνία απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή από την ημερομηνία κατά την οποία το περιουσιακό στοιχείο τίθεται στη διάθεση του δικαιούχου. Η περίοδος κατά την οποία το περιουσιακό στοιχείο παραμένει στην ιδιοκτησία και στην κατοχή του δικαιούχου, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών (3) ετών για τη διατήρηση επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Ο δικαιούχος επιστρέφει τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης, εάν προκύψει μία από τις ακόλουθες καταστάσεις εντός της περιόδου που αναφέρεται ανωτέρω:

(α) παύση δραστηριότητας του δικαιούχου ή μεταβίβαση σε άλλη οντότητα·

(β) μετεγκατάσταση παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της γεωγραφικής καλλιεργούμενης έκτασης από τον δικαιούχο ή, κατά περίπτωση, από τα μέλη του·

(γ) αλλαγή ιδιοκτησίας, ιδίως όταν παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο φορέα· ή

(δ) κάθε άλλη σημαντική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή τους όρους υλοποίησης της σχετικής παρέμβασης, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει τους αρχικούς στόχους της.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να μην ανακτήσουν τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης όταν ο δικαιούχος παύσει μια παραγωγική δραστηριότητα λόγω μη δόλιας πτώχευσης.

Εάν ένας παραγωγός αποχωρήσει από την οργάνωση ή την ομάδα παραγωγών του, η επένδυση ή η υπολειμματική αξία της ανακτάται από τον δικαιούχο και η υπολειμματική αξία της προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο δικαιούχος δεν υποχρεούται να ανακτήσει την επένδυση ή την υπολειμματική αξία της.

Σε περίπτωση αντικατάστασης των στοιχείων Ενεργητικού για τα οποία στηρίχθηκαν επενδύσεις, η υπολειμματική αξία των επενδύσεων που αντικαθίστανται:

α) προστίθεται στο επιχειρησιακό ταμείο της οργάνωσης παραγωγών· ή

(β) αφαιρείται από το κόστος της αντικατάστασης.

Παρά το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέπουν στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ την απλή αντικατάσταση των επενδύσεων από πανομοιότυπα στοιχεία Ενεργητικού.

Τα κράτη μέλη δεν παρέχουν στήριξη για επενδύσεις που προσδιορίζονται ως παρεμβάσεις στα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ, εάν οι εν λόγω παρεμβάσεις λαμβάνουν στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία η) έως ια) του εν λόγω Κανονισμού.

Προβλέπεται ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα που υλοποιούνται στο πλαίσιο παρεμβάσεων που σχετίζονται με γεωργοπεριβαλλοντικο-κλιματικούς στόχους στον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών, θα αναθεωρηθούν ώστε να διασφαλίζεται η προσαρμογή τους σε περίπτωση τροποποιήσεων όσον αφορά τυχόν σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα, απαιτήσεις ή υποχρεώσεις.

Οι επιλεγόμενες παρεμβάσεις του Άρθρου 47 που πρόκειται να ενεργοποιηθούν ανά στόχο του Άρθρου 46 του Τομεακού Προγράμματος περιγράφονται ακολούθως:

Στόχος 46(ε).ν: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων για προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

47(α) ii) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης

Μέσω της παρέμβασης προβλέπεται η παροχή ενίσχυσης σε επενδύσεις για την ορθολογικότερη διαχείριση των υδάτινων πόρων με στόχο την εξοικονόμηση υδάτων, τον περιορισμό της ρύπανσης των υδροφορέων, την δημιουργία συστημάτων ανακύκλωσης (ελαιοτριβεία), υποδομών ταμίευσης ύδατος και εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων

Είναι απαραίτητο για την έγκριση επενδυτικών σχεδίων που σχετίζονται με την άρδευση να επιτευχθεί τεκμηριωμένα, βάσει μελέτης από ανεξάρτητο εξειδικευμένο επιστήμονα, η βεβαίωση ότι θα προκύπτει εξοικονόμηση νερού κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με το προηγούμενο σύστημα άρδευσης και ότι δεν θα προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης. Επενδύσεις σε γεωτρήσεις δεν είναι επιλέξιμες. Σε περιπτώσεις βελτίωσης /εκσυγχρονισμού αρδευτικού δικτύου είναι υποχρεωτική η τοποθέτηση υδρομετρητών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που εξυπηρετούνται.

Για την στήριξη των επενδυτικών δαπανών στην εν λόγω δράση απαιτείται να έχει ολοκληρωθεί ο χαρακτηρισμός των υδάτων των περιοχών παρέμβασης.

Η στήριξη για επενδύσεις στη βελτίωση υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής μπορεί να παρέχεται υπό τις προϋποθέσεις του Άρθρου 11, παράγραφοι 4 έως 8.

4. α) ορίζονται ποσοστά για τους στόχους ελάχιστης εξοικονόμησης νερού τα οποία πρέπει να επιτύχει ο δικαιούχος της στήριξης, όσον αφορά τη δυνητική εξοικονόμηση νερού σε 20% και την ουσιαστική μείωση της χρήσης νερού σε 5%, λαμβανομένου υπόψη της κατάστασης του υδάτινου σώματος όπως προσδιορίζεται στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού τα οποία αναφέρονται στην οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

β) υφίσταται ή τίθεται σε λειτουργία στο πλαίσιο της επένδυσης σύστημα μέτρησης νερού το οποίο επιτρέπει τη μέτρηση της χρήσης νερού σε επίπεδο εκμετάλλευσης·

γ) στην περίπτωση των ειδικών επενδύσεων στην άρδευση που αναφέρονται στις παραγράφους 5 έως 8, τηρούνται οι όροι που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

5. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αξιολογείται εκ των προτέρων από τον δικαιούχο ότι οι επενδύσεις παρουσιάζουν δυνητική εξοικονόμηση ύδατος η οποία αντικατοπτρίζει τις τεχνικές παραμέτρους των υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή υποδομών·

β) οι επενδύσεις επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων των οποίων το καθεστώς έχει οριστεί ως λιγότερο από καλό στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2000/60/EK, για λόγους που σχετίζονται με την ποσότητα του νερού, επιτυγχάνεται δε αποτελεσματική μείωση στη χρήση νερού, συμβάλλοντας στην επίτευξη καλής κατάστασης των εν λόγω υδάτινων συστημάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις (α) και (β) δεν ισχύουν για επενδύσεις που πραγματοποιούνται προς στήριξη βελτιώσεων υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής σε σχέση με τη δημιουργία ταμιευτήρα ή τη χρήση ανακτημένου νερού που δεν επηρεάζει υπόγεια ή επιφανειακά υδάτινα συστήματα.

6. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις στην άρδευση με αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης που επηρεάζει συγκεκριμένα υπόγεια ή επιφανειακά υδάτινα συστήματα υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν έχει διαπιστωθεί ότι η κατάσταση των υδατικών συστημάτων δεν είναι καλή σύμφωνα με το σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για λόγους που σχετίζονται με την ποσότητα του ύδατος·

β) η ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων καταδεικνύει ότι η επένδυση δεν θα προκαλέσει σημαντικές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις· η εν λόγω ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων είτε διενεργείται είτε εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή.

7. Μπορεί να περιλαμβάνονται επενδύσεις για τη χρήση ανακτημένου νερού ως εναλλακτική επιλογή υδροδότησης υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση του εν λόγω νερού συνάδει με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

8. Μπορεί να προβλέπεται στήριξη επενδύσεων όσον αφορά τη δημιουργία ή την επέκταση ταμιευτήρα με σκοπό την άρδευση υπό την προϋπόθεση ότι δεν συνεπάγεται σημαντικές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας.

47 (α) x) Δημιουργία και διατήρηση οικοτόπων ευνοϊκών για τη βιοποικιλότητα

Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύονται οι συλλογικές δράσεις και επενδύσεις προστασίας και διατήρησης των ελαιώνων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας που απειλούνται με εγκατάλειψη. Οι σχετικές δραστηριότητες θα πρέπει να εφαρμοστούν σε ελαιώνες ηλικίας άνω των 50 ετών, έκτασης τουλάχιστον 100 στρεμμάτων και με τη συμμετοχή τουλάχιστον 10 παραγωγών.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 6: Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτύπων και των τοπίων. Η παρέμβαση αφορά μη παραγωγική επένδυση που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με το περιβάλλον για το κλίμα, ιδίως όταν οι στόχοι αυτοί αφορούν την προστασία των οικοτόπων και της βιοποικιλότητας.

Οι δικαιούχοι της πράξης δεν μπορούν να είναι δικαιούχοι του αντίστοιχου αγροπεριβαλλοντικού καθεστώτος του Άρθρου 70.

Στόχος 46(στ): Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων για την συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.

47 (α) iv) Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας.

Παροχή ενισχύσεων για την μείωση της χρήσης ενέργειας, την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιριακών εγκαταστάσεων και την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για την παροχή ενισχύσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ενεργειακή επιθεώρηση πριν και μετά την επένδυση που θα πιστοποιεί την βελτίωση κατά τουλάχιστον δύο θέσεων της ενεργειακής βαθμίδας των εγκαταστάσεων. Ενισχύονται τόσο νέες εγκαταστάσεις ή αντικατάσταση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων με νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση της χρήσης συμβατικών καυσίμων.

Στο πλαίσιο αυτό δίνεται η δυνατότητα επένδυσης σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η ετήσια παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ. 3 του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια

Στόχος 46(ε).iv: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων για τη μείωση των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους

47 (α) vii) Μείωση εκπομπών και αποβλήτων, βελτίωση της χρήσης υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους και της διαχείρισης των αποβλήτων

Η αξιοποίηση υποπροϊόντων και υπολειμμάτων της παραγωγικής διαδικασίας μέσω επενδύσεων σε πάγιο εξοπλισμό ή σε άυλες ενέργειες. Απαγορεύεται η ενσωμάτωση κλάδων και λοιπών υπολειμμάτων της καλλιέργειας στο έδαφος, λόγω ενδεχόμενης ύπαρξης ύποπτων φυτοπαθογόνων ή άλλων οργανισμών όπως π.χ. *Verticillium dahliae* Klebahn (Βερτισίλλιο) στους αγρούς, σύμφωνα με τις οδηγίες ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που έχουν εκδοθεί από την Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο μέσω παροχής ενισχύσεων.

Οι δραστηριότητες του επιχειρησιακού σχεδίου πρέπει να είναι σχεδιασμένες ώστε να διασφαλιστεί η σωστή αξιοποίηση των καταλοίπων της παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών με βάση τις αρχές της ορθής Περιβαλλοντικής διαχείρισης των υπολειμμάτων καλλιεργειών. Ενισχύονται επίσης οι επενδύσεις για την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος κατά την φάση του καθαρισμού υλικών πολλαπλής χρήσης όπως επίσης η υιοθέτηση πρακτικών καθ' όλο το στάδιο της παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων που συμβάλλουν στον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων.

Η μείωση των αποβλήτων θα πρέπει να τεκμηριώνεται βάσει τεχνικής έκθεσης από σχετικού επιστημονικού αντικειμένου εμπειρογνώμονα.

Στο πλαίσιο κάλυψης των αναγκών παραγωγής βιώσιμης ενέργειας, δίνεται η δυνατότητα επένδυσης σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 4: Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν καθώς και στη βιώσιμη ενέργεια

Στόχος 46(ε).ii: Προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής.

47 (α) viii) Βελτίωση της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής τεχνικών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύεται:

- η απόκτηση εξοπλισμού ψεκαστικών μηχανημάτων σύγχρονης τεχνολογίας για τον περιορισμό της διασποράς του νέφους και η αντικατάσταση των ακροφυσίων του εξοπλισμού εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων, η χρήση νέων τεχνολογιών (GPS-GIS) για την παρακολούθηση των πληθυσμών του δάκου κατά την εφαρμογή των δολωματικών ψεκασμών,
- οι δαπάνες για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, σύμφωνα με τις οδηγίες φυτοπροστασίας της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους Ειδικούς Στόχους 5: Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της εξάρτησης από χημικές ουσίες και ΕΣ 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία, μεταξύ άλλων για ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα υψηλής ποιότητας που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά.

Στόχος 46(α): Προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού·

Στόχος 46(γ): Βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού:

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

47 (α) xi) Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και λοιπές δαπάνες που αφορούν στην εγκατάσταση/εκσυγχρονισμό εργαστηρίων ποιότητας, εισαγωγή νέων τεχνικών και

καλλιεργητικών μεθόδων, μηχανολογικού εξοπλισμού για την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων/μονάδων πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης επιτραπέζιας ελιάς και ελαιόλαδου και μεθόδων για την διασφάλιση της ποιότητας.

Όπου υπάρχει πρόβλεψη για αγορά εξοπλισμού μεταποιητικών μονάδων, αποτελεί προϋπόθεση η προσκόμιση των επικαιροποιημένων κατά περίπτωση αδειών λειτουργίας. Ενώ για την περίπτωση των εργαστηρίων ποιότητας αποτελεί προϋπόθεση η απασχόληση εξειδικευμένου επιστήμονα και η διεξαγωγή ετησίως αριθμού αναλύσεων ανάλογα με τον ετήσιο όγκο παραγωγής παρθένου ελαιολάδου.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση, και τον Ειδικό Στόχο 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας. Η ελαιοκομία για να αναπτυχθεί χρειάζεται την παραγωγή ποιοτικών/ πιστοποιημένων προϊόντων που θα μπορούν να διαφοροποιηθούν στην αγορά. Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων είναι σημαντική για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας μέσω της μείωσης του κόστους συναλλαγής και της καλύτερης/αποδοτικότερης διακίνησης των προϊόντων στην α/δ αλυσίδα. Η βιωσιμότητα ιδίως των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων/συνεταιρισμών εξαρτάται από τον εκσυγχρονισμό τους και τη δυνατότητα προσαρμογής τους στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον όπου καλούνται να συναντήσουν και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των απαιτητικών καταναλωτών. Η υλοποίηση επενδύσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα.

47 (ε) αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης των προϊόντων

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται επενδύσεις για βελτίωση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού μεταφοράς και αποθήκευσης του προϊόντος καθ' όλα τα στάδια της παραγωγής. Προτεραιότητα δίνεται στην προμήθεια ανακυκλώσιμων υλικών, στην προμήθεια εξοπλισμού συμβατού με τις απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται στα logistics, και υλικών/μεθόδων που διασφαλίζουν την διατήρηση των προϊόντων χωρίς την χρήση συντηρητικών επιμηκύνοντας παράλληλα τον χρόνο ανάλωσης των προϊόντων.

Επιλέξιμες επίσης είναι επενδύσεις για τη δημιουργία ή/και τη βελτίωση των υποδομών που χρησιμοποιούνται για την εμπορία της παραγωγής (παραλαβή, διαλογή - τυποποίηση, συσκευασία, αποθεματοποίηση, μεταποίηση), η επιπλέον δαπάνη που προκύπτει για επενδύσεις σε μέσα μεταφοράς ή ελεγχόμενη ατμόσφαιρα και η μηχανοργάνωση των συστημάτων ταξινόμησης και αποθεματοποίησης, . οι δαπάνες για δημιουργία τμήματος εμπορίας για την παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων στις αγορές, τη διαμόρφωση των τιμών κλπ καθώς και δαπάνες προσωπικού που ασχολείται με τη βελτίωση του επιπέδου εμπορίας.

Με τους όρους και προϋποθέσεις και περιορισμούς που ισχύουν για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Στο πλαίσιο της βελτίωσης της βιωσιμότητας δίνεται η δυνατότητα επενδύσεων σε ΑΠΕ υπό τον όρο ότι η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ δεν ξεπερνά τις απαιτήσεις – ανάγκες της γεωργικής εκμετάλλευσης σε ετήσια βάση, σύμφωνα με άρθρο 11, παρ. 3 του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126..

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους Ειδικούς Στόχους 1: Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, 2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση και 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας .

Επιλέξιμα για χρηματοδότηση είναι επιχειρησιακά προγράμματα που υποβάλλονται από Οργανώσεις Ελαιοργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.).

Ως ΟΕΦ ορίζονται όλες οι οργανώσεις παραγωγών (Ο.Π) αναγνωρισμένες βάσει του άρθρου 152, ενώσεις οργανώσεων παραγωγών (Ε.Ο.Π.) αναγνωρισμένες βάσει του άρθρου 156 που υποβάλλουν πρόγραμμα εργασίας σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις έγκρισης της παρούσας και της υπ' αριθ. 397/18235/2017 Υπουργικής Απόφασης (Β' 601) όπως ισχύει κάθε φορά που έχουν κατ' ελάχιστον

κύκλο εργασιών αξία παραγωγής ελιάς, ελαιολάδου και λοιπών σχετιζόμενων προϊόντων κατ' ελάχιστον 800.000. Για ΟΕΦ που δραστηριοποιούνται στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και σε νησιά των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδος, Αττικής ο κατ' ελάχιστον κύκλος εργασιών αξίας παραγωγής ελιάς, ελαιολάδου ορίζεται στο ποσό των 300.000 Ευρώ. Στην περίπτωση υλοποίησης προγράμματος από μια Ε.Ο.Π. οι δραστηριότητες κάθε τομέα μπορεί να απευθύνονται: α) στους παραγωγούς των Ο.Π. - μελών της Ε.Ο.Π. που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ή /και β) στις νομικές οντότητες Ο.Π και Ε.Ο.Π.

Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της Παρέμβασης περιλαμβάνουν:

i) Γενικά έξοδα

Εντάσσονται τα έξοδα εγγυήσεων καθώς και τα έξοδα που απαιτούνται για την υλοποίηση – διαχείριση του προγράμματος,

Σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 2 του Εφαρμοστικού Κανονισμού 2022/126:

Οι διοικητικές δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο, τις θυγατρικές κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 7 του Εφαρμοστικού Κανονισμού, **με την επιφύλαξη της έγκρισης της αρμόδιας υπηρεσίας**, από συνεταιρισμό που είναι μέλος οργάνωσης παραγωγών θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον πραγματοποιούνται σε σχέση με την προετοιμασία, την υλοποίηση ή την παρακολούθηση συγκεκριμένης υποστηριζόμενης παρέμβασης.

Οι δαπάνες προσωπικού αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην πρόσληψη πρόσθετου **επιστημονικού** προσωπικού για την υλοποίηση των παρεμβάσεων του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι διοικητικές δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες εάν δεν υπερβαίνουν το 4 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της παρέμβασης που υλοποιείται.

Οι δαπάνες των εξωτερικών ελέγχων θεωρούνται επιλέξιμες για στήριξη όταν οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από ανεξάρτητο και ειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

Επίσης σύμφωνα με το Άρθρο 23, παράγραφος 3 του Εφαρμοστικού Κανονισμού:

Το κόστος για τις δαπάνες προσωπικού και τις διοικητικές δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση του επιχειρησιακού ταμείου ή την προετοιμασία, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να είναι έως 2 % κατ' ανώτατο όριο του συνολικού προϋπολογισμού του εγκεκριμένου επιχειρησιακού προγράμματος.

ii) Πάγια έξοδα – Κεφαλαιουχικές δαπάνες

Εντάσσονται οι δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού και υπηρεσιών για την υλοποίηση των παρεμβάσεων και οι δαπάνες εκτέλεσης κατασκευαστικών έργων για τη βελτίωση ή δημιουργία/ απόκτηση υποδομών που σχετίζονται άμεσα με την υλοποίηση του προγράμματος εργασίας. Η αγορά αυτοκινούμενων οχημάτων είναι μη επιλέξιμη εκτός αυτών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την εξυπηρέτηση των αναγκών των εγκαταστάσεων μεταποίησης των Φορέων (ελαιουργείο, τυποποιητήριο, πυρηνελαιουργείο), όπως ανυψωτικά, περνοφόρα κ.λ.π.

Για την προμήθεια του σχετικού εξοπλισμού απαιτείται να είναι υψηλής ενεργειακής κλάσης (κατηγορία Α) ενώ τα τροχοφόρα μηδενικών εκπομπών ή πολύ χαμηλών εκπομπών.

Είναι επιλέξιμη η αγορά δυνατότητας χρήσης - πρόσβασης σε λογισμικά προγράμματα, για την συνολική διαχείριση σε όλους τους Τομείς.

Ειδικότερα είναι επιλέξιμη η συνολική δαπάνη για την εφαρμογές γεωργίας ακριβείας (αισθητήρες, λογισμικό, αναλύσεις, επεξεργασία δεδομένων από τρίτο).

Επιλέξιμη είναι η προμήθεια λογισμικού "προγραμματισμού εταιρικών πόρων" (Enterprise Resource Planning).

Είναι επιλέξιμο το σύνολο του εξοπλισμού και οι αναγκαίες κατασκευές για την εξοικονόμηση, ανακύκλωση ύδατος, βιολογικού καθαρισμού επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, μηχανολογικού εξοπλισμού για την μεταφορά παραπροϊόντων- υποπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας, για την εκ νέου χρήση με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, η προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων παραγωγής ενέργειας -θερμότητας με την αξιοποίηση των παραπροϊόντων/υποπροϊόντων.

Επιλέξιμα είναι ψεκαστικά μηχανήματα νέας τεχνολογίας που περιορίζουν την διασπορά αποκλειστικά και μόνο από την ΟΕΦ και όχι από τα μέλη της ΟΕΦ όπως και η προμήθεια και η διάθεση στα μέλη

συστημάτων αυτόματης ρύθμισης και ελέγχου ακροφυσίων, συστημάτων ρύθμισης ανάλογα με την ένταση του ανέμου κλπ. Συμβατικά ψεκαστικά μηχανήματα δεν είναι επιλέξιμα. Δεν είναι επίσης επιλέξιμος εξοπλισμός χαμηλής αξίας που διατίθεται στα μέλη (ενδεικτική αξία: 500 €).

Σε κάθε περίπτωση οι επιλέξιμες δαπάνες των προγραμμάτων εργασίας πρέπει να σχετίζονται με την ασφάλεια του προϊόντος, την προστασία του περιβάλλοντος, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της ποιότητας, χωρίς να αποσκοπούν στην αύξηση της ικανότητας παραγωγής, αποθεματοποίησης ή μεταποίησης, χωρίς να συνδέονται με την αγορά ή την αποθεματοποίηση ελαιολάδου ή επιτραπέζιων ελιών ή έχουν επιπτώσεις στις τιμές τους και χωρίς να προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού στις άλλες οικονομικές δραστηριότητες των δικαιούχων οργανώσεων. Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, οι αμοιβές σε συμβούλους η επιλογή των οποίων δεν τηρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις επιλογής που προσδιορίζονται στην πρόσκληση, η απόκτηση δικαιωμάτων, η απόκτηση γης, η κάλυψη του κόστους δανείων.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστον το 45% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος στις ακόλουθες επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων :

- α) Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, έρευνα και πειραματικές και καινοτόμες μεθόδους παραγωγής και άλλες δράσεις, σε τομείς όπως:
- ii) Η βελτίωση της χρήσης και ορθή διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων της εξοικονόμησης νερού, της διατήρησης των υδάτινων πόρων και της αποστράγγισης.
- iv) Αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας,
- vii) μείωση εκπομπών και αποβλήτων, βελτίωση της χρήσης υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους και της διαχείρισης των αποβλήτων.
- x) Δημιουργία και διατήρηση οικοτόπων ευνοϊκών για τη βιοποικιλότητα.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστον το 30% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος στις ακόλουθες επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων του Άρθρου 47:

- αχι) Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.
  - ε) Δράσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης των προϊόντων.
  - ζ) Εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας.
  - η) Εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας.
- Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες με βάση το Άρθρο 65 ανέρχεται:
- α) στο 75% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παρεμβάσεις και συνδέονται με τους ακόλουθους στόχους:
  - α) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού·
  - γ) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού·
  - ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση:
  - i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,
  - ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής,
  - iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους,
  - v) προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.
  - στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.

ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και επιβολή των υποχρεώσεων των εργοδοτών, καθώς και των απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152.

Η οικονομική βοήθεια της Ε.Ε περιορίζεται στο **30% της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από την κάθε Οργάνωση Παραγωγών ή Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών** το 2023 και 2024, στο 15% το 2025 και 2026 και 10% από το 2027.

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από την Ο.Ε.Φ. με βάση τα οριζόμενα στο Άρθρο 30 για τις πρόσφατα αναγνωρισθείσες οργανώσεις ή ομάδες και στο Άρθρο 31 για τις λοιπές.

Για το Τομεακό του Ελαιολάδου και Βρώσιμης ελιάς ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ.2 του Άρθρου 31:

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο υπολογίζεται στο στάδιο του νωπού προϊόντος ή στο πρώτο στάδιο μεταποίησης κατά το οποίο διατίθεται κανονικά το προϊόν στην αγορά, χύδην όπου επιτρέπεται η διάθεση των προϊόντων στην αγορά χύδην, και δεν περιλαμβάνει το κόστος περαιτέρω μεταποίησης ή περαιτέρω προετοιμασίας ή την αξία των τελικών μεταποιημένων προϊόντων.

Για τον τομέα του ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς η αξία παραγωγής:

(α) στο στάδιο του νωπού προϊόντος υπολογίζεται από την εμπορική αξία των νωπών ελιών,

(β) για το στάδιο πρώτης μεταποίησης αθροίζεται η αξία του ελαιολάδου που διατίθεται χύδην και η αξία των επιτραπέζιων ελιών (ετοιμών προς βρώση αλλά όχι περεταίρω μεταποιημένων/τροποποιημένων).

1. Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση των επιχειρησιακών ταμείων (operational funds) που αναφέρονται στο άρθρο 51 του Καν 2021/2115 και φτάνει έως και το 50% των δαπανών που δεν καλύπτονται από την οικονομική ενίσχυση της Ε.Ε.

2. Η Εθνική συμμετοχή ορίζεται κατ' έτος με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης

3 Η χρονική διάρκεια των επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα έχει χρονική διάρκεια 3 – 5 έτη με πρώτο έτος εφαρμογής το 2023 και με έτος ολοκλήρωσης (λήψη τελευταίας πληρωμής) το 2029.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων εργασίας και για τη βελτιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων:

α) Ελάχιστος αιτούμενος, προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα, ορίζεται το ποσό των 500.000 Ευρώ και ως μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα το ποσό των 2.500.000 Ευρώ.

β) Για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ΕΟΦ που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και σε νησιά των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδος, Αττικής ως ελάχιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα ορίζεται το ποσό των 150.000 Ευρώ και ως μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα το ποσό των 2.500.000 Ευρώ.

Τα ανωτέρω ισχύουν οριζόντια για όλες τις παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Ελαιολάδου και Βρώσιμης Ελιάς.

Η συνδρομή της Ε.Ε για την περίοδο 2023-2027 ανέρχεται σε EUR 10.666.000 για κάθε οικονομικό έτος, εκτός από το πρώτο έτος.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες με βάση το Άρθρο 65 ανέρχεται:

α) στο 75% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παρεμβάσεις και συνδέονται με τους ακόλουθους στόχους:

α) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού.

γ) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού·

ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση:

i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,

ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής,

iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους,

v) προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.

ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και επιβολή των υποχρεώσεων των εργοδοτών, καθώς και των απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152.

Η οικονομική βοήθεια της Ε.Ε περιορίζεται στο **30% της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από την κάθε Οργάνωση Παραγωγών ή Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών** το 2023 και 2024, στο 15% το 2025 και 2026 και 10% από το 2027.

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από την Ο.Ε.Φ. με βάση τα οριζόμενα στο Άρθρο 30 για τις πρόσφατα αναγνωρισθείσες οργανώσεις ή ομάδες και στο Άρθρο 31 για τις λοιπές .

Για το Τομεακό του Ελαιολάδου και Βρώσιμης ελιάς ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ.2 του Άρθρου 31:

Η αξία της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο υπολογίζεται στο στάδιο του νωπού προϊόντος ή στο πρώτο στάδιο μεταποίησης κατά το οποίο διατίθεται κανονικά το προϊόν στην αγορά, χύδην όπου επιτρέπεται η διάθεση των προϊόντων στην αγορά χύδην, και δεν περιλαμβάνει το κόστος περαιτέρω μεταποίησης ή περαιτέρω προετοιμασίας ή την αξία των τελικών μεταποιημένων προϊόντων

1. Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική εθνική χρηματοδότηση των επιχειρησιακών ταμείων (operational funds) που αναφέρονται στο άρθρο 51 του Καν 2021/2115 και φτάνει έως και το 50% των δαπανών που δεν καλύπτονται από την οικονομική ενίσχυση της Ε.Ε.

2. Η Εθνική συμμετοχή ορίζεται κατ' έτος με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης

3 Η χρονική διάρκεια των επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα είναι 3 – 5 έτη, με πρώτο έτος εφαρμογής το 2023 και με έτος ολοκλήρωσης (λήψη τελευταίας πληρωμής) το 2029.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων εργασίας και για τη βελτιστοποίηση των διαθέσιμων πόρων:

α) Ελάχιστος αιτούμενος, προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα, ορίζεται το ποσό των 500.000 Ευρώ και ως μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα το ποσό των 2.500.000 Ευρώ.

β) Για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα ΕΟΦ που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και σε νησιά των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδος, Αττικής ως ελάχιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα ορίζεται το ποσό των 150.000 Ευρώ και ως μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης ανά πρόγραμμα το ποσό των 2.500.000 Ευρώ.

γ) για την επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων εργασίας προβλέπεται η συμμετοχή φορέων με ελάχιστο κύκλο εργασιών για τις περιοχές εφαρμογής του σημείου α μεγαλύτερο των 800.000-€ και του σημείου β) ανωτέρω μεγαλύτερο των 300.000€

Τα ανωτέρω ισχύουν οριζόντια για όλες τις παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Ελαιολάδου και Βρώσιμης Ελιάς.

Η συνδρομή της Ε.Ε για την περίοδο 2023-2027 ανέρχεται σε EUR 10.666.000 για κάθε οικονομικό έτος. Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 11 Structural adjustment assistance provided through investment aids αφού μέσω της παρέμβασης παρέχεται ενίσχυση για την υλοποίηση επενδύσεων που δεν σχετίζονται με τον όγκο παραγωγής, την αξία παραγωγής την τιμή του προϊόντος, η ενίσχυση παρέχεται για συγκεκριμένο και περιορισμένο χρονικό διάστημα ενώ εξετάζεται το εύλογο κόστος του επενδυτικού σχεδίου (Παράγραφος 11 σημεία α,b,c,d,e,f).

ADVI1(47(1)(b)) - - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία

Π2-47.2.1b - Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.2.1b
Ονομασία παρέμβασης	Συμβουλευτικές υπηρεσίες και Τεχνική Βοήθεια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	ADVI1(47(1)(b)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.
REDE(46(d)) έρευνα για τις βιώσιμες μεθόδους παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόσων, και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες			
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση		
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση		
SO3	Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα		
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας		
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης		
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων		
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά		
XCO	Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους		

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύωσης/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής	Υψηλή	Ναι

	αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)		
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση εξυπηρετεί σχεδόν το σύνολο των τομεακών στόχων του Άρθρου 46 (α-ζ) και (ια). Ενισχύονται συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια, ιδίως όσον αφορά στις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, τους όρους απασχόλησης, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι επιλέξιμη η δαπάνη για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών τόσο σε επίπεδο αγροκτήματος για την βελτίωση των καλλιεργητικών πρακτικών με την εφαρμογή νέων μεθόδων και τεχνικών για την μείωση των εισροών και την βελτίωση της παραγωγής όσο και σε επίπεδο μονάδων πρώτης μεταποίησης, τυποποίησης. Ενδεικτικοί τομείς: έργα επίδειξης που αποσκοπούν στην ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση των υποπροϊόντων του αγροκτήματος, νέες τεχνικές κλαδέματος, τεχνικές μέτρησης και μείωσης αποτυπώματος άνθρακα, η εφαρμογή συστημάτων με στόχο την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών πτυχών που εμπλέκονται στον κύκλο παραγωγής κλπ.

Επιλέξιμες καθίστανται οι δαπάνες υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά στην έδρα της Οργάνωσης Παραγωγών, στις παραγωγικές εγκαταστάσεις που αυτή διαθέτει αυτή ή τα μέλη της.

Υποχρεωτική είναι η παροχή συμβουλών για θέματα ασφάλειας και υγιεινής εργατικής νομοθεσίας και κάθε άλλο σχετικό με την τήρηση της κοινωνικής αιρεσιμότητας θέμα.

Επίσης ενισχύεται η παροχή συμβουλών για την συμμετοχή σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) και η μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων και αποτελεσμάτων που έχουν προκύψει από παλαιότερα προγράμματα ομάδων ΕΣΚ, όπως επίσης και για θέματα που σχετίζονται με την βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, την υιοθέτηση νέων ποικιλιών, νέων υλικών συσκευασίας που θα επιτρέπουν την διατήρηση των προϊόντων χωρίς την χρήση συντηρητικών κ.λπ. Επιλέξιμες είναι συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά:

(α) με την δυνατότητα συμμετοχής των ΟΕΦ σε προγράμματα της ΕΣΚ (δεν χρηματοδοτούνται για την συμμετοχή τους)

(β) με την ενημέρωση και τρόπο εφαρμογής καινοτομιών που έχουν δοκιμασθεί πιλοτικά σε προγράμματα της ΕΣΚ

Η παρέμβαση εξυπηρετεί κυρίως τον εγκάρσιο στόχο «Προώθηση με την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και με την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους από τους γεωργούς, μέσω της βελτιωμένης πρόσβασης στην έρευνα, την καινοτομία, την ανταλλαγή γνώσεων και την κατάρτιση» αλλά δυνητικά και επιλεγμένες ανάγκες των ΕΣ 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 9 ανάλογα με το εύρος τομέων που μπορούν να καλύπτουν οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις Οργανώσεις/Ομάδες Παραγωγών όπως:

- Προώθηση δικτυώσεων και διεπαγγελματικών συνεργασιών
- Δράσεις μεταφοράς τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- Καλλιεργητικές πρακτικές για την ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος
- Θέματα φυτοπροστασίας και ασφάλειας τροφίμων
- Εισαγωγή καινοτόμων/σύγχρονων πρακτικών στην παραγωγή και μεταποίηση

Εντάσσεται το κόστος εργασίας εξειδικευμένων συμβούλων και επιστημόνων και αγορά τεχνογνωσίας που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της εκτέλεσης του εγκεκριμένου προγράμματος και ιδιαίτερα στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που εξυπηρετούν τους ειδικούς στόχους που προσδιορίζονται στο άρθρο 46 σημείο:

α) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού.

γ) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού μηχανολογικού εξοπλισμού.

δ) έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και της ανθεκτικότητας και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών. Για να καταστεί επιλέξιμη η συγκεκριμένη δαπάνη θα πρέπει να αποτελεί εφαρμογή στον ελαιώνα αποτελεσμάτων ερευνητικών εργασιών που έχουν υλοποιηθεί στο Πλαίσιο των Προγραμμάτων HORIZON, LIFE ή γενική εφαρμογή στους ελαιώνες αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο σχετικών δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 ή του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ 2014-2020 και τέλος, η μεταφορά/προσαρμογή στα Ελληνικά δεδομένα αποτελεσμάτων Επιχειρησιακών Ομάδων Συνεργασίας του ΕΙΡ από Ισπανία ή Ιταλία.

ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση:

i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,

ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής,

iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους,

v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή,

ζ) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη,

η) προώθηση και εμπορία των προϊόντων

ι) πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση διαταραχών στις αγορές του αντίστοιχου τομέα (οι στόχοι αυτοί σχετίζονται με τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του Καν (2021/2115,

ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, καθώς και με τις απαιτήσεις για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152.

Επιλέξιμες για στήριξη στα πλαίσια της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.2-1b είναι οι δαπάνες που σχετίζονται με το κόστος των παρεχόμενων συμβουλών, όπως:

- το άμεσο κόστος στο οποίο προβαίνει η Οργάνωση/Ομάδα παραγωγών για την λήψη της συμβουλής (π.χ. αμοιβή επιστημονικού προσωπικού, συνεργατών, τεχνικών συμβούλων, αμοιβές ερευνητικού οργανισμού),
- δαπάνες εξοπλισμού, υλικών, μετρήσεων κ.λπ.,
- λοιπά άμεσα κόστη που σχετίζονται με την παροχή της συμβουλής (π.χ. έντυπο υλικό προς τα μέλη - οδηγίες, οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων κ.λπ.),
- Δαπάνες πιλοτικών εγκαταστάσεων.

Οι δαπάνες για δράσεις συμβουλευτικών υπηρεσιών που εξυπηρετούν τους τομεακούς στόχους 46(ε) και 46(στ) συνυπολογίζονται στο ποσοστό 15% της Παρ. 7(α) του Άρθρου 50 και οι δαπάνες που εξυπηρετούν τον τομεακό στόχο 46(δ) συνεισφέρουν στο ποσοστό 2% της Παρ. 7(γ) του ιδίου Άρθρου.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν ως μέγιστο ποσοστό το 15% του προϋπολογισμού σε δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργανώσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες με βάση το Άρθρο 65 ανέρχεται:

στο 75% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παρεμβάσεις συμβουλευτικής και συνδέονται με τους ακόλουθους στόχους:

α) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού.

γ) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού.

δ) έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνόσων και της ανθεκτικότητας και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών.

ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση:

i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,

ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής,

iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους,

v) προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.

η) προώθηση και εμπορία των προϊόντων.

ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και επιβολή των υποχρεώσεων των εργοδοτών, καθώς και των απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και τα σημεία . c) training services, including both general and specialist training facilities; (d) extension and advisory services, including the provision of means to facilitate the transfer of information and the results of research to producers and consumers Το σύνολο των ενεργειών της παρέμβασης εμπίπτει στις περιγραφόμενες δράσεις των σημείων c) και (d) ανωτέρω.

TRAINCO(47(1)(c)) - - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές

Π2-47.2-1c - Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π2-47.2-1c
Ονομασία παρέμβασης	Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	TRAINCO(47(1)(c)) - κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά τις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
CLIMA(46(f)) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού
CONC(46(b)) συγκέντρωση της προσφοράς και διάθεση στην αγορά των προϊόντων, μεταξύ άλλων μέσω άμεσης εμπορικής προώθησης
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού
PROMO(46(e)) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση: i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον· ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής· iii) των προτύπων υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου· iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους· v) της προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως της προστασίας των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

REDE(46(d)) έρευνα για τις βιώσιμες μεθόδους παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόσων, και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση

SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας

SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης

SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι

AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

R.28 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Στα πλαίσια των Στόχων 46(α)-46(ζ) και 46(ια) τα επιχειρησιακά προγράμματα ανάλογα με τις επιμέρους ανάγκες κάθε Ομάδας παραγωγών μπορούν να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις για την:

47γ) Κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά στις βιώσιμες τεχνικές καταπολέμησης των επιβλαβών οργανισμών και των νοσημάτων, την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προϊόντων υγείας των ζώων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, καθώς και τη χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων εμπορευμάτων στις αγορές άμεσης παράδοσης και στις προθεσμιακές αγορές

Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύονται οι δράσεις κατάρτισης που θα πρέπει να σχετίζονται υποχρεωτικά με τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος, σε θέματα φυτοπροστασίας, στην ασφάλεια και υγιεινή στους χώρους εργασίας, την δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων, βασικές αρχές οικονομικής και λογιστικής τήρηση γεωργικής λογιστικής, την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών και λίπανσης. Υποχρεωτική είναι η διεξαγωγή μαθημάτων κατάρτισης επιτόπου στον αγρό που απευθύνονται σε παραγωγούς σχετικά με τις νέες τεχνικές καλλιέργειας και συγκομιδής της ελιάς, την χρήση φυτοπροστατευτικών και λιπασμάτων. Ενδεικτικά παραδείγματα: έργα επίδειξης που αποσκοπούν στην ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση των υποπροϊόντων του αγροκτήματος, νέες τεχνικές κλαδέματος, τεχνικές μέτρησης και μείωσης αποτυπώματος άνθρακα, η εφαρμογή συστημάτων με στόχο την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών πτυχών που εμπλέκονται στον κύκλο παραγωγής κλπ. Επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι και η χρηματοδότηση προγραμμάτων κατάρτισης με από κοινού συμμετέχοντες τους παραγωγούς και απασχολούμενους ελαιοτριβείων, τυποποιητηρίων, μονάδων επεξεργασίας επιτραπέζιας ελιάς κλπ με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της καλλιέργειας. Η παρέμβαση περιλαμβάνει επίσης την διοργάνωση των Εκπαιδευτικών επισκέψεων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό και το σύνολο των δαπανών της διοργάνωσης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η κατάρτιση-εκπαίδευση των μελών των Ομάδων παραγωγών θα διαφοροποιείται ανάλογα με το τις ειδικές ανάγκες της ομάδας. Τα πεδία κατάρτισης μπορούν να καλύπτουν ζητήματα που αφορούν σε ανάγκες/προκλήσεις για την:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας,
- βελτίωσης της εμπορίας-προώθησης σε νέες αγορές,
- βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων
- αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής,
- προστασία των φυσικών πόρων (νερό, έδαφος),
- διατήρηση της βιοποικιλότητας,
- βιοοικονομία/ κυκλική οικονομία (αξιοποίηση υποπροϊόντων),
- φυτοπροστασία,
- ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία,
- εργατική νομοθεσία και γενικότερα τα θέματα που σχετίζονται με την εκπλήρωση της κοινωνικής αιρεσιμότητας
- πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον εγκάρσιο στόχο «Προώθηση με την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και με την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους από τους γεωργούς, μέσω της βελτιωμένης πρόσβασης στην έρευνα, την καινοτομία, την ανταλλαγή γνώσεων

και την κατάρτιση» αλλά και τις ειδικότερες ανάγκες κατάρτισης/εκπαίδευσης των παραγωγών στα πλαίσια των Ειδικών Στόχων 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 9.

Περιλαμβάνει δράσεις κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, ιδίως όσον αφορά στις: βιώσιμες τεχνικές ελέγχου παρασίτων και νόσων, βιώσιμη χρήση της φυτοπροστασίας και των προϊόντων υγείας των ζώων, προσαρμογή και μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, καθώς και χρήση οργανωμένων πλατφορμών συναλλαγών και χρηματιστηρίων βασικών προϊόντων στην αγορά άμεσης παράδοσης και προθεσμιακών συναλλαγών

Επιλέξιμες καθίστανται οι δαπάνες υπό την προϋπόθεση ότι η εκπαίδευση-καθοδήγηση υλοποιείται στην έδρα της Οργάνωσης Παραγωγών ή στις παραγωγικές εγκαταστάσεις που αυτή διαθέτει αυτή ή τα μέλη της.

Οι δαπάνες για δράσεις κατάρτισης/καθοδήγησης που εξυπηρετούν τους τομεακούς στόχους 46(ε) και 46(στ) συνυπολογίζονται στο ποσοστό 15% της Παρ. 7(α) του Άρθρου 50 και οι δαπάνες που εξυπηρετούν τον τομεακό στόχο 46(δ) συνεισφέρουν στο ποσοστό 2% της Παρ. 7(γ) του ιδίου Άρθρου.

Οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών στα πλαίσια της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.2-1c είναι αυτές που σχετίζονται άμεσα με το κόστος κατάρτισης/καθοδήγησης και περιλαμβάνουν:

- Δαπάνες εκπαιδευτικών προγραμμάτων (αμοιβές εκπαιδευτών, προμήθεια-παραγωγή ή τέλη χρήσης εκπαιδευτικού υλικού, δαπάνες οργάνωσης της εκπαίδευσης),
- Δαπάνες έκδοσης ενημερωτικών εντύπων - οδηγιών.

Για τις ενέργειες κατάρτισης και καθοδήγησης εφαρμόζονται όλοι οι περιορισμοί του Άρθρου 13 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126:

1. Οι καλυπτόμενες παρεμβάσεις θα επιδιώκουν έναν από τους ακόλουθους στόχους:

α) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με παρεμβάσεις πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων που βοηθούν τον δικαιούχο να επωφεληθεί από την εμπειρία της υλοποίησης παρεμβάσεων πρόληψης κρίσεων και διαχείρισης κινδύνων

β) προώθηση της σύστασης νέων οργανώσεων παραγωγών, συγχώνευση υφισταμένων οργανώσεων ή παροχή δυνατότητας σε μεμονωμένους παραγωγούς να προσχωρήσουν σε υφιστάμενη οργάνωση παραγωγών, καθώς και παροχή συμβουλών σε ομάδες παραγωγών κατά τη διαδικασία αναγνώρισής τους ως οργάνωση παραγωγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013·

γ) δημιουργία ευκαιριών δικτύωσης για τους παρόχους και τους αποδέκτες καθοδήγησης, ιδίως διαύλων εμπορίας ως μέσου πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων.

2. Ο πάροχος καθοδήγησης μπορεί να είναι οργάνωση παραγωγών, ένωση οργανώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωση παραγωγών, διακρατική ένωση οργανώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών. Ο πάροχος καθοδήγησης επωφελείται από τη στήριξη για την παρέμβαση καθοδήγησης.

3. Ο αποδέκτης καθοδήγησης είναι οργάνωση παραγωγών, ένωση οργανώσεων παραγωγών, διακρατική οργάνωση παραγωγών, διακρατική ένωση οργανώσεων παραγωγών ή ομάδα παραγωγών, οι μεμονωμένοι παραγωγοί, μέλη ή μη μέλη οργάνωσης παραγωγών, οι ενώσεις τους ή ομάδα παραγωγών.

4. Όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που σχετίζονται με τη δραστηριότητα καθοδήγησης καταβάλλονται στον πάροχο καθοδήγησης, ο οποίος περιλαμβάνει την εν λόγω παρέμβαση στο επιχειρησιακό του πρόγραμμα.

5. Οι παρεμβάσεις καθοδήγησης δεν ανατίθενται σε εξωτερικούς φορείς.

Οι δαπάνες εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν δύναται να υπερβαίνουν το 15% του προϋπολογισμού του προγράμματος.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργανώσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύνανται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες με βάση το Άρθρο 65 ανέρχεται:

στο 75% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παρεμβάσεις και συνδέονται με τους ακόλουθους στόχους:

α) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού.

γ) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού.

δ) έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξή τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοόσων και της ανθεκτικότητας και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών.

ε) προώθηση, ανάπτυξη και υλοποίηση:

i) των μεθόδων και τεχνικών παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον,

ii) των ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και στα νοσήματα πρακτικών παραγωγής,

iv) της μείωσης των αποβλήτων και της περιβαλλοντικά ορθής χρήσης και διαχείρισης των υποπροϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησής τους,

v) προστασίας και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ιδίως προστασία των υδάτων, του εδάφους και του αέρα.

στ) συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή.

η) προώθηση και εμπορία των προϊόντων.

ια) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και επιβολή των υποχρεώσεων των εργοδοτών, καθώς και των απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και το σημείο c) training services, including both general and specialist training facilities Το σύνολο των ενεργειών της παρέμβασης εμπίπτει στις περιγραφόμενες δράσεις του σημείου c) ανωτέρω.

PROMO(47(1)(f)) - - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών

P2-47.2-1f - Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	P2-47.2-1f
Ονομασία παρέμβασης	Προώθηση, επικοινωνία και εμπορία στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	PROMO(47(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
MARKET(46(h)) προώθηση και εμπορία των προϊόντων

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτύσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι

AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτύωσης συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 104.09.17	Ενημέρωση του πληθυσμού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής	Χαμηλή	Ναι
AN 134.02.12	Εξειδικευμένη στρατηγική για εξαγωγές γεωργικών και διατροφικών προϊόντων σε αγορές-στόχους	Χαμηλή	Όχι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον τομεακό στόχο 46(η): Προώθηση και εμπορία των προϊόντων και περιλαμβάνει δράσεις:</p> <p>Σύμφωνα με το άρθρο 47 στ) προώθησης, επικοινωνίας και εμπορίας, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.</p> <p>Η υλοποίηση των δράσεων προώθησης, προβολής και marketing εξυπηρετούν τους αναφερόμενους στόχους του άρθρου 14 του εφαρμοστικού κανονισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα πλεονεκτήματα των γεωργικών προϊόντων της ΕΕ και των προτύπων που εφαρμόζονται στις μεθόδους παραγωγής του. • Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κατανάλωσης των ενωσιακών γεωργικών προϊόντων και ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων που παράγονται στην Ένωση μέσω βελτίωσης της προβολής τους τόσο εντός, όσο και εκτός της ΕΕ. • Αύξηση της ευαισθητοποίησης για την βιώσιμη παραγωγή • Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της ΕΕ τόσο εντός όσο και εκτός αυτής. • Αύξηση του μεριδίου αγοράς των γεωργικών προϊόντων που παράγονται στην ΕΕ, κυρίως σε αγορές Τρίτων Χωρών.
--

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, τον Ειδικό Στόχο 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας και τον Ειδικό Στόχο 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ε.Ε στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων.

Ο τομέας του ελαιολάδου για να αναπτυχθεί χρειάζεται καλή γνώση των συνθηκών της αγοράς, ενημέρωση των εμπλεκόμενων, ανταλλαγή καλών πρακτικών καλό marketing για την ανάδειξη της ποιότητας/ποσότητας των προϊόντων που διακινούνται και τη βελτίωση της θέσης του παραγωγού στην αγορά.

Εντάσσεται το κόστος εργασίας εξειδικευμένων συμβούλων κα επιστημόνων και αγορά τεχνογνωσίας που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της εκτέλεσης του εγκεκριμένου προγράμματος και ιδιαίτερα στο πλαίσιο των παρεμβάσεων. Επίσης χρηματοδοτούνται δράσεις για την ανάλυση των αγορών, την προώθηση και εμπορία καθώς και καμπάνιες ενημέρωσης του πληθυσμού για τα οφέλη της κατανάλωσης ελαιόλαδου και επιτραπέζιας ελιάς στο πλαίσιο της υγιεινής διατροφής.

Οι **κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών** της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.2-1f όπου δύναται να εξειδικευτούν περεταίρω είναι αυτές που αφορούν σε:

- Δημιουργία website (internet/intranet).
- Εκπόνηση Μελετών αγοράς (ανάλυση αγοράς, τεστ καταναλωτών κλπ).
- Οργάνωση καμπάνιας ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης κοινού/καταναλωτών
- Προώθηση των προϊόντων της ΟΠ (διαφημιστικά φυλλάδια, καταχωρήσεις στον τύπο, διαφημιστικά κλπ).
- Συμμετοχή σε εκθέσεις και διεθνή fora παραγωγών.
- Δημιουργία τμήματος εμπορίας για την παρακολούθηση της προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων στις αγορές, τη διαμόρφωση τιμών κλπ.
- Δαπάνες προσωπικού που ασχολείται με την προώθηση των προϊόντων σε νέες αγορές με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για το σύνολο του επιχειρησιακού σχεδίου.

Για τις παρεμβάσεις «προώθηση, επικοινωνία και εμπορία» και τις «δράσεις επικοινωνίας» που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και παράγραφος 2 στοιχείο ιβ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, οι διοικητικές δαπάνες και οι δαπάνες προσωπικού που βαρύνουν άμεσα τους δικαιούχους δεν υπερβαίνουν το 50% του συνολικού κόστους της παρέμβασης.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν ως μέγιστο ποσοστό το 15% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος σε παρεμβάσεις προώθησης, επικοινωνίας και εμπορίας και δράσεις ευαισθητοποίησης.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργάνωσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες της παρέμβασης σύμφωνα με το Άρθρο 65 είναι:

δ) το 75% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για τους τύπους παρεμβάσεων που αναφέρονται στα στοιχεία (στ) προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων και των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τα συστήματα ποιότητας της Ένωσης και τη σημασία της υγιεινής διατροφής και στη διαφοροποίηση και την ενοποίηση των αγορών.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 σημείο (f) marketing and promotion services, including market information, advice and promotion relating to particular products but excluding expenditure for unspecified purposes that could be used by sellers to reduce their selling price or confer a direct economic benefit to purchaser διότι αφορά δράσεις προώθησης και προβολής του οίνου σαφώς προσδιορισμένες και στοχευμένες που δεν δημιουργούν όρους και προϋποθέσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους πωλητές για να μειώσουν την τιμή πώλησής τους ή να προσφέρουν άμεσο οικονομικό όφελος στους αγοραστές.

QUAL(47(1)(g)) - - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας

P2-47.2-1g - Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	P2-47.2-1g
Ονομασία παρέμβασης	Συστήματα ποιότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	QUAL(47(1)(g)) - εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
EMPL(46(k)) βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, καθώς και με τις απαιτήσεις για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2009/104/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/1152
PROD(46(a)) προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 020.09.05	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των ΠΟΠ - ΠΓΕ στις αγορές εξωτερικού	Υψηλή	Ναι

AN 022.09.07	Ενημέρωση παραγωγών για τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης φυτοπροστασίας	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 038.09.09	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των ΠΟΠ - ΠΓΕ και ιδιαίτερα των οίνων στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ
R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Στόχος 46(α): Προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού.</p> <p>Στόχος 46(ζ): Ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη.</p>

μέσω της παρέμβασης:

47 (ζ) Εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας

Μέσω της παρέμβασης ενισχύεται η συμμετοχή των παραγωγών σε συστήματα ποιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ορεινών περιοχών) είτε Εθνικά (Agro) όπως ισχύουν κάθε φορά .

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους ΕΣ 1: Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, 2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση, 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας & 9: Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και την υγεία, μεταξύ άλλων για ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα υψηλής ποιότητας που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά. Η χρήση των Ενωσιακών και εθνικών συστημάτων εξασφαλίζουν μια καλύτερη θέση του παραγωγού στην αλυσίδα αξίας. Επίσης, μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των καταναλωτών για ασφαλή, βιώσιμα και θρεπτικά τρόφιμα.

Επιλέξιμες δαπάνες δαπανών για την τρέχουσα παρέμβαση Π2-47.2-1g είναι:

- Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την εισαγωγή του συστήματος ποιότητας που λαμβάνει στήριξη και η ετήσια εισφορά συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, των δαπανών για τους ελέγχους που απαιτούνται με σκοπό την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές του συστήματος (κόστος εξωτερικού φορέα πιστοποίησης και ελέγχου, λοιπά κόστη πιστοποίησης),
- Οι δαπάνες προσωπικού που ασχολούνται με την τήρηση των συστημάτων ποιότητας με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για το σύνολο του Επιχειρησιακού Προγράμματος,
- Το κόστος προμήθειας εξοπλισμού που απαιτείται αποκλειστικά και μόνο για την τήρηση των υποχρεώσεων της εφαρμογής του συστήματος ποιότητας.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργανώσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το Άρθρο 65 θα είναι ίσο με:

β) το 75 % των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία και το 50 % για άλλες παρεμβάσεις που συνδέονται με τον στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 46 στοιχείο ζ).

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστον το 30% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος στις ακόλουθες επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων:

α) Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

ε) Δράσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης των προϊόντων.

ζ) Εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας.

η) Εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και το σημείο (e) inspection services, including general inspection services and the inspection of particular products for health, safety, grading or standardization purposes. Το σύνολο των ενεργειών της παρέμβασης εμπίπτει στις περιγραφόμενες δράσεις του σημείου (e) ανωτέρω αφού οι δαπάνες πιστοποίησης και η τήρηση των συστημάτων ποιότητας εμπίπτει στις αναφερόμενες επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων του σημείου αυτού.

TRACE(47(1)(h)) - - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές

Π2-47.2-1h - Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π2-47.2-1h
Ονομασία παρέμβασης	Συστήματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	TRACE(47(1)(h)) - εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη η χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
BOOST(46(g)) ενίσχυση της εμπορικής αξίας και της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας και της ανάπτυξης προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή καλυπτόμενων από ενωσιακά ή εθνικά συστήματα ποιότητας που είναι αναγνωρισμένα από τα κράτη μέλη
COMP(46(c)) βελτίωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, ιδίως μέσω του εκσυγχρονισμού

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 030.03.01	Ενίσχυση δικτυώσεων/συνεργασιών κλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας (έμφαση στα ΠΟΠ - ΠΓΕ προϊόντα)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της	Μέση	Ναι

	παραγωγής προϊόντων με σήμανση)		
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους ακόλουθους στόχους:

Στόχος 46(α): Προγραμματισμός και οργάνωση της παραγωγής, προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα και την ποσότητα, βελτιστοποίηση του κόστους παραγωγής και της απόδοσης των επενδύσεων και σταθεροποίηση των τιμών παραγωγού·

Στόχος 46(ζ): Προώθηση και εμπορία των προϊόντων

μέσω της παρέμβασης:

47η) Εφαρμογής συστημάτων ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης, ιδίως παρακολούθηση της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές,

Μέσω της παρέμβασης ενισχύεται η δημιουργία και διαχείριση ηλεκτρονικών συστημάτων που επιτρέπουν την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων από τον ελαιοκαλλιεργητή έως τη συσκευασία και την επισήμανση και τη διάθεση στον καταναλωτή περιλαμβάνοντας τουλάχιστον την αναλυτική καταγραφή, κατά περίπτωση, της συγκομιδής (τουλάχιστον ανά παραγωγό και αγροτεμάχιο καταγεγραμμένο στο Ελαιοκομικό Μητρώο), παραγωγής/τυποποίησης, εμπορίας και αποθεμάτων ελαιοκομικών προϊόντων, με διαχωρισμό της τυχόν βιολογικής παραγωγής, και δυνατότητα ανάλυσης και εξαγωγής των καταγραφών αυτών. Είναι απαραίτητη η πιστοποίηση σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22005:2007 για κάθε έτος του προγράμματος εργασίας με υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού και βεβαίωσης, για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης και την ισχύ του πιστοποιητικού, από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ φορέα πιστοποίησης για το ίδιο πρότυπο.

Επίσης, ενισχύονται δαπάνες πιστοποίησης των παραγωγών σύμφωνα με τις αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης ή/και της βιολογικής γεωργίας, για κάθε έτος του προγράμματος, με υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού και βεβαίωσης για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης και την ισχύ του πιστοποιητικού, από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ φορέα πιστοποίησης, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας & Βιολογικής Γεωργίας του ΥΠΑΑΤ.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης μπορούν να ενισχυθούν εθελοντικά συστήματα πιστοποίησης όπως Halal, kosher κλπ ενώ επίσης η απόκτηση HACCP με απαραίτητη η πιστοποίηση σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22000:20018 για κάθε έτος του προγράμματος εργασίας με υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού και βεβαίωσης, για τη διεξαγωγή της επιθεώρησης και την ισχύ του πιστοποιητικού, από διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ φορέα πιστοποίησης για το ίδιο πρότυπο, και τέλος εθελοντικά συστήματα πιστοποίησης, IFS, BRC. Τέλος επιλέξιμη είναι η δαπάνη για πιστοποίηση με διεθνή σήματα όπως χαμηλών εκπομπών, προϊόν δίκαιης γεωργίας ή σήματα που να πιστοποιούν ιδιαίτερα διατροφολογικά χαρακτηριστικά.

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τον Ειδικό Στόχο 2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση και 3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας.

Επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.2-1h είναι:

- Οι πάγιες δαπάνες (εξοπλισμός, αμοιβές φορέα πιστοποίησης-ελέγχου κλπ) που πραγματοποιούνται για την εισαγωγή του συστήματος πιστοποίησης που λαμβάνει στήριξη και η περιοδική εισφορά συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα ISO, HACCP, εθελοντικά συστήματα πιστοποίησης).
- Δαπάνες εξοπλισμού και μηχανοργάνωσης των συστημάτων πιστοποίησης και ιχνηλασιμότητας.
- Δαπάνες προσωπικού που ασχολούνται με τη βελτίωση ή τη διατήρηση υψηλού επιπέδου πιστοποίησης και ιχνηλασιμότητας με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για το σύνολο του επιχειρησιακού σχεδίου της ΟΕΦ.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργανώσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το Άρθρο 65 θα είναι:

β) το 75 % των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία και το 50 % για άλλες παρεμβάσεις που συνδέονται με τον στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 46 στοιχείο ζ),

δ) το 75 % των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για τα είδη παρέμβασης που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 1 στοιχεία στ) και η), όταν το επιχειρησιακό πρόγραμμα υλοποιείται σε τουλάχιστον τρεις τρίτες χώρες ή σε κράτη μέλη μη παραγωγούς από οργανώσεις παραγωγών ή από ενώσεις οργανώσεων παραγωγών από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη παραγωγούς, ή το 50 %, όταν δεν συντρέχει η εν λόγω προϋπόθεση.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστον το 30% του προϋπολογισμού του επιχειρησιακού προγράμματος στις ακόλουθες επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων:

α) Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

ε) Δράσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας της μεταφοράς και της αποθήκευσης των προϊόντων.

ζ) Εφαρμογή ενωσιακών και εθνικών συστημάτων ποιότητας.

η) Εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 2 και το σημείο (e) inspection services, including general inspection services and the inspection of particular products for health, safety, grading or standardization purposes. Το σύνολο των ενεργειών της παρέμβασης εμπίπτει στις περιγραφόμενες δράσεις του σημείου (e) ανωτέρω.

ORCHA(47(2)(d)) - - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Π2-47.2-2d - Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π2-47.2-2d
Ονομασία παρέμβασης	Επαναφύτευση Ελαιώνων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ)
Είδος παρέμβασης	ORCHA(47(2)(d)) - αναφύτευση οπωρώνων ή ελαιώνων, όπου απαιτείται, κατόπιν υποχρεωτικής εκρίζωσης για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
Κοινός δείκτης εκροών	O.35. Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΤΗΣ ΚΓΠ
RISK(46(j)) πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση κρίσεων στις αγορές του σχετικού τομέα

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 042.03.02	Προώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι

AN 105.02.05	Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 122.01.08	Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος σε παραγωγικές εξειδικεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχίεες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	
R.11/Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά Ποσοστό της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στο εμπόριο από οργανώσεις παραγωγών ή ομάδες παραγωγών με επιχειρησιακά προγράμματα σε ορισμένους τομείς	
R.5 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που διαθέτουν υποστηριζόμενα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων της ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

<p>Στα πλαίσια του τομεακού στόχου 46(ι): Πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση διαταραχών στις αγορές του ελαιόλαδου – ελιών ενεργοποιείται η συγκεκριμένη παρέμβαση για την:</p> <p>δ) επαναφύτευση ελαιώνων όποτε συντρέχει ανάγκη μετά από υποχρεωτική εκρίζωση για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους καθ' υπόδειξη της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους ή για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.</p> <p>Μέσω της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις για την επαναφύτευση/ αντικατάσταση σε ένα ελαιώνα μεμονωμένων μη παραγωγικών ελαιοδέντρων με νέα προμηθευόμενα δενδρύλλια ελιάς. Πρέπει να είναι κατηγορίας «πιστοποιημένου» ή «υλικού CAC Conformitas Agraria Communitatis» (Ελαχίστων Κοινοτικών Προδιαγραφών) ποικιλιών ελιάς εγγεγραμμένων στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών (εθνικό μητρώο) ή στο ενωσιακό μητρώο ποικιλιών οπωροφόρων δένδρων.</p> <p>Για την ενεργοποίηση της δράσης απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης για την αναφύτευση και υποχρεωτική εκρίζωση από την αρμόδια εθνική αρχή.</p> <p>Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προσκόμιση παραστατικού προμήθειας των δενδρυλλίων ελιάς και των επίσημων ετικετών σήμανσης και του συνοδευτικού εγγράφου των πιστοποιημένων δενδρυλλίων ελιάς ή του συνοδευτικού εγγράφου του προμηθευτή για το υλικό CAC, όπως προβλέπεται στην αριθ. 2956/120334/04-11-2016 υπουργική απόφαση (Β' 3578).</p> <p>Η παρέμβαση εξυπηρετεί επιμέρους ανάγκες των Ειδικών Στόχων:</p> <p>1: Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση προστατεύοντας το εισόδημα των παραγωγών</p> <p>2: Ενίσχυση του Προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, τεχνολογία και ψηφιοποίηση</p>
--

3: Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας

6: Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικότυπων και των τοπίων

Ενδεικτικά κριτήρια επιλογής είναι ο βαθμός καθετοποίησης του ΟΕΦ, η παραγωγή ΠΟΠ, ΠΓΕ και βιολογικών προϊόντων, ο βαθμός εξωστρέφειας, η οικονομική δυναμικότητα του ΟΕΦ, ο αριθμός των μελών και ο όγκος και η αξία παραγωγής που εμπορεύεται, το ποσοστό συμμετοχής των μελών που συμμετέχουν σε echo -schemes και αγροπεριβαλλοντικά μέτρα.

Σύμφωνα με το Άρθρο 16 του εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126: Κατά την εφαρμογή των δράσεων αναφύτευσης ελαιώνων μετά από υποχρεωτική εκρίζωση για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους ή για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, διασφαλίζει, θα πρέπει οι δικαιούχοι συμμορφώνονται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Οι δαπάνες για αναφύτευση ελαιώνων δεν θα υπερβαίνουν το 20 % των συνολικών δαπανών στο πλαίσιο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος.

Επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια της τρέχουσας παρέμβασης Π2-47.2-2d είναι:

- Δαπάνες προμήθειας δενδρυλλίων,
- Κόστος εργασίας εκρίζωσης/επαναφύτευσης ελαιώνα,
- Κόστος μίσθωσης μηχανημάτων εκσκαφής και διαμόρφωσης εδάφους,
- Υλικά στήριξης και αναλώσιμα φύτευσης.

6 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης περιορίζεται στο 30 % της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από κάθε οργάνωση παραγωγών ή ένωση οργανώσεων παραγωγών το 2023 και το 2024, στο 15 % το 2025 και το 2026 και στο 10 % από το 2027.

Δύναται να παρέχεται συμπληρωματική χρηματοδότηση από τα εθνικούς πόρους έως το 50 % των δαπανών που δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης.

Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης (ποσοστό συγχρηματοδότησης) που θα παράσχει η Ε.Ε για τις επιλέξιμες δαπάνες με βάση το Άρθρο 65 ανέρχεται στο 50% των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν για παρεμβάσεις που συνδέονται με τον στόχο ι) πρόληψη κρίσεων και διαχείριση κινδύνων, με στόχο την αποφυγή και αντιμετώπιση διαταραχών στις αγορές του ελαιόλαδου και των ελιών.

Οι ενισχύσεις παρέχονται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (άρθρο 44 παράγραφος 1 σημείο α Καν 2021/2115).

7 Πρόσθετες πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Δεν αφορά. Δεν υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες για το είδος της παρέμβασης.

8 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 8 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το παράρτημα 2 της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 8 Payments (made either directly or by way of government financial participation in crop insurance schemes) for relief from natural disasters διότι η ενίσχυση παρέχεται μόνο μετά από σχετική απόφαση της αρμόδιας εθνικής αρχής εκπληρώνοντας τις προϋποθέσεις του σημείου (α) Eligibility for such payments shall arise only following a formal recognition by government authorities that a natural or like disaster (including disease outbreaks, pest infestations, nuclear accidents, and war on the territory of the Member concerned) has occurred or is

occurring; and shall be determined by a production loss which exceeds 30 per cent of the average of production in the preceding three-year period or a three-year average based on the preceding five-year period, excluding the highest and the lowest entry. Η ενίσχυση θα καλύπτει αποκλειστικά τις απώλειες εισοδήματος σημείο(b) Payments made following a disaster shall be applied only in respect of losses of income, livestock (including payments in connection with the veterinary treatment of animals), land or other production factors due to the natural disaster in question. Η ενίσχυση δεν σχετίζεται με την μελλοντική παραγωγή σημείο (c) Payments shall compensate for not more than the total cost of replacing such losses and shall not require or specify the type or quantity of future production. Πριν την παροχή των ενισχύσεων θα ελέγχεται το ύψος αποζημιώσεων από τον ΕΛΓΑ για την αποφυγή υπεραντιστάθμισης σημείο (e) Where a producer receives in the same year payments under this paragraph and under paragraph 7 (income insurance and income safety-net programmes), the total of such payments shall be less than 100 per cent of the producer's total loss.

5.3 Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης

Π3-70-1.1 - Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-1.1
Ονομασία παρέμβασης	Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

<p>Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της παρέμβασης αφορά:</p> <p><u>Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας</u>, σε περιοχές ειδικής προστασίας σημαντικές για τα πουλιά Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA) του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000,</p> <p><u>Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)</u>, σε γεωργικές εκτάσεις, σε περιοχές που αποτελούν βιοτόπους της αρκούδας και του τσακαλιού εντός αλλά και σε όμορες περιοχές του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000.</p>
--

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

<p>Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες</p> <p>SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων</p>
---

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 078.06.08	Ενίσχυση της αποκατάστασης, διατήρησης και βελτίωσης προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων

R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας

R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους παραγωγούς, με στόχο την προστασία της άγριας ζωής και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι παραγωγοί είναι πενταετούς διάρκειας, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, στο πλαίσιο των ακόλουθων δράσεων:

Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας

Σκοπός της δράσης είναι η διατήρηση και η προστασία της άγριας ορνιθοπανίδας, της οποίας το ενδιαίτημα συνδέεται στενά με τις αγροτικές γαίες. Η δράση είναι εστιασμένη σε βιοτόπους σημαντικών, σπάνιων ή απειλούμενων ειδών της ορνιθοπανίδας. Οι γεωργικές εκτάσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ορνιθοπανίδας, προσφέροντας τροφή και χώρους φωλιάσματος και αναπαραγωγής.

Τα τελευταία χρόνια, η εντατικοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας έχει οδηγήσει στην υποβάθμιση του ρόλου των αγροτικών γαιών ως ενδιαίτημα της άγριας ορνιθοπανίδας. Η εξασφάλιση τροφής με την εφαρμογή ασυγκόμιστης παραγωγής, είναι ένας σημαντικός παράγοντας διατήρησης του πληθυσμού σε ικανοποιητικά επίπεδα και η συμβολή των γεωργικών καλλιεργειών σε αυτόν το τομέα μπορεί να αποδειχθεί σημαντική.

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)

Η εφαρμογή της δράσης αποσκοπεί:

- Στη διατήρηση και στην προστασία απειλούμενων μεγάλων θηλαστικών, των οποίων ο βιότοπος εξαρτάται μερικώς από τις γεωργικές καλλιέργειες.
- Στην προστασία και διαχείριση της άγριας πανίδας, στο βαθμό που αυτή συνδέεται στενά ή εξαρτάται από τις αγροτικές γαίες και οι πληθυσμοί της έχουν υποστεί σοβαρή μείωση κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Στόχος της δράσης είναι η συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας, που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη διατήρηση της άγριας ζωής. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία όλο και πιο έντονη υποβάθμιση του ρόλου των αγροτικών γαιών ως βιοτόπων για τα είδη της άγριας ζωής. Από τη μία πληθαίνουν αρνητικές για την άγρια ζωή δράσεις όπως η πτώση της στάθμης και η ρύπανση των υδροτόπων, το παράνομο κυνήγι, η εντατικοποίηση της γεωργίας και η αυξημένη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, η χρήση δηλητηριωδών δολωμάτων, κ.α. και από την άλλη η εγκατάλειψη των οριακά αποδοτικών γεωργικών γαιών ή των γαιών εντός των περιοχών με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα.

Αυτό αποβαίνει τελικά σε βάρος της άγριας πανίδας στην οποία συγκαταλέγονται και απειλούμενα ή προστατευόμενα είδη, τα οποία χάνουν τους βιοτόπους που χρησιμοποιούν εδώ και χρόνια, κυρίως ως τόπους διατροφής και αναπαραγωγής.

Η ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον, μέσω του δικτύου NATURA 2000, διασφαλίζει τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας με βάση συγκεκριμένα μέτρα. Από το 1979, με τις Συμβάσεις της Βέρνης και της Βόννης, αλλά και με τα σημαντικότερα νομοθετήματα για τη φύση, την Οδηγία για τα πτηνά (79/409) και την Οδηγία για τους οικοτόπους (92/43), η Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της έχουν αναλάβει διεθνείς δεσμεύσεις για την προστασία των αποδημητικών ειδών, της άγριας ζωής γενικότερα και των φυσικών οικοτόπων στην Ευρώπη.

Οι γεωργικές εκτάσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ζωής. Οι εκτάσεις αυτές συχνά υποστηρίζουν την άγρια πανίδα προσφέροντας τροφή, χώρους φωλιάσματος ή ακόμα και χώρους κυνηγιού.

Οι δικαιούχοι της δράσης έχουν προτεραιότητα ένταξης στη δράση Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι), για την προμήθεια ηλεκτροφόρου σύρματος περίφραξης.

Η έλλειψη σχεδίων διαχείρισης, τόσο συνολικών για τις περιοχές ειδικής προστασίας, όσο και για τις γεωργικές εκτάσεις εντός του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000, αναπληρώνεται, στο μέτρο του δυνατού, με την εφαρμογή της συγκεκριμένης παρέμβασης.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας

Δικαιούχοι είναι Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών.

Επιλέξιμες, στο πλαίσιο της δράσης, είναι οι ακόλουθες ομάδες καλλιεργειών: σιτηρά, αραβόσιτος, κτηνοτροφικά φυτά χλόωσης και ψυχανθή.

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)

Δικαιούχοι είναι Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών.

Οι βιότοποι της Αρκούδας (Ursus arctos) συναντώνται στις οροσειρές της Ροδόπης και της Πίνδου, σε δύο απομονωμένους πληθυσμιακά πυρήνες, αν και υπάρχει επικοινωνία με πληθυσμούς των όμορων χωρών (Βουλγαρία και Αλβανία). Οι ετήσιες ζημιές σε ζωικό κεφάλαιο και καλλιέργειες κυμαίνονται από 84.000 – 145.000 Ευρώ. Μεγάλο ποσοστό των ζημιών μπορεί να αποδοθεί στην απουσία κατάλληλων προληπτικών μέτρων, όπως σκύλοι φύλαξης, περιφράξεις, κ.λπ. Οι κυριότερες τροφές της αρκούδας είναι: κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, μήλα, αγριόμηλα, γκόρτσια, αχλάδια, βατόμουρα, σμέουρα, καρποί αγριοτριανταφυλλιάς, φράουλες, κράνα, σταφύλια, φουντούκια, καρύδια, κάστανα, καλαμπόκι, σιτηρά, μηδική, ηλιάνθος κ.λπ.

Ο βιότοπος του Τσακαλιού (Canis aureus), στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του WWF, απαντάται μόνο σε περιοχές με μεσογειακή βλάστηση και μικρής έκτασης καλλιέργειες καθώς και υγροτόπους και παραποτάμια δάση χαμηλού υψομέτρου και εντοπίζεται πλέον σε επτά απομονωμένες υποπεριοχές. Πρόκειται για έναν ανώτερο καταναλωτή που αποτελεί σημαντικότατο δείκτη υγείας των περιοχών όπου επιβιώνει. Σήμερα, θεωρείται το σπανιότερο είδος της οικογένειας των κυνοειδών στην Ελλάδα και ένα από τα πλέον απειλούμενα άγρια θηλαστικά της χώρας, καθώς οι βασικοί κίνδυνοι για το είδος είναι η ανθρωπογενής θνησιμότητα, ο κατακερματισμός του βιοτόπου (αποξηράνσεις μικρών λιμνών και υγροτόπων, ευθυγράμμιση κοιτών ποταμών, μπαζώματα, εκχερσώσεις, εγκατάλειψη της υπαίθρου, κ.α.), η έλλειψη φυσικής λείας και η αρνητική στάση των κατοίκων της υπαίθρου.

Το είδος χαρακτηρίζεται ως 'είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος' σε περιοχές του Δικτύου Φύση 2000 και απαντάται σε Έβρο, Νέστο – Βιστωνίδα, Σέρρες, Χαλκιδική, Φωκίδα, Πελοπόννησο και Σάμο. Για τη διασφάλιση ορθής εφαρμογής της δράσης θα χρησιμοποιηθούν οι χάρτες εξάπλωσης των συγκεκριμένων ειδών από τα ειδικά σχέδια δράσης.

Οι κυριότερες τροφές του τσακαλιού είναι τρωκτικά, έντομα, φρούτα και καρποί, νεκρά ζώα και σε σπάνιες περιπτώσεις μπορεί να επιτεθεί σε αιγοπρόβατα.

Επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις που καλλιεργούνται με καλαμπόκι, ηλιάνθο, αμπέλια, δενδρώδεις καλλιέργειες (όπως αχλάδια, μήλα, κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, φουντούκια, καρύδια, κάστανα), κηπευτικά, σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά και μηδική.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση υπολογίζεται βάσει της απώλειας εισοδήματος ή του πρόσθετου κόστους, που προκύπτει από την εφαρμογή των δεσμεύσεων της κάθε δράσης.

Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας

Η δράση εφαρμόζεται σε ενιαίο/ενιαία αγροτεμάχιο/αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης, σε έκταση τουλάχιστον 10% της ενταγμένης γεωργικής έκτασης.

Οι παραγωγοί ενισχύονται για να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Η μη συγκομιδή εφαρμόζεται σε ενιαίο/ενιαία τμήματα, αφορά περίοδο τριών (3) μηνών μετά τη συνήθη, κατά περίπτωση, ημερομηνία συγκομιδής, δηλαδή για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου.
- στα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης, στα οποία δεν συγκομίζεται η παραγωγή, απαγορεύεται η χρήση συνθετικών λιπασμάτων και χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια των πενταετών δεσμεύσεων, κατ' έτος και καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης, προκειμένου να δημιουργηθούν ζώνες άγριας ζωής απαλλαγμένες από εισροές.

Η έκταση που δεν συγκομίζεται αποτελεί περιοχή τροφοδοσίας για την ορνιθοπανίδα προσφέροντας φυτική τροφή (σπόροι και άλλα μέρη του φυτού) αλλά και περιοχή προσέλκυσης εντόμων που πολλαπλασιάζονται, αυξάνοντας τον αριθμό των διαθέσιμων, για την ορνιθοπανίδα, εντόμων και προνυμφών. Ειδικά μερικά δίπτερα ελκούνται από τα ψυχανθή και γεννούν τα αυγά σε σημεία που υπάρχει αφθονία αφίδων για τις προνύμφες τους. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται και ο πληθυσμός των βλαβερών για την καλλιέργεια αφίδων.

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)

Οι παραγωγοί ενισχύονται για να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Στην εν λόγω έκταση απαγορεύεται ο ψεκασμός με χημικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και ζιζανιοκτόνα.
- διατηρούν ελεύθερης πρόσβασης στην άγρια ζωή, τις ενισχυόμενες εκτάσεις
- διατηρούν τα υπάρχοντα μονοπάτια και τα μικρά αρδευτικά κανάλια
- μην χρησιμοποιούν δολώματα
- μην κάνουν χρήση χημικών εντομοκτόνων στην εξωτερική ζώνη πλάτους 12 μέτρων των αγροτεμαχίων που καλλιεργούνται με σιτηρά, το χρονικό διάστημα 15 Μαρτίου έως 10 Ιουνίου.

Ο14 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☒ Γεωργική έκταση που ορίζεται για το σχέδιο της ΚΓΠ

☐ Γεωργική γη, συμπεριλαμβανομένης και πέραν της γεωργικής έκτασης

☐ Μη γεωργική γη

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
SMR03	Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών: άρθρο 3 παράγραφος 1, άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4
SMR04	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας: άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υφίστανται.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Σύμφωνα με τις ΚΑΔ 3 Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7): Άρθρο 3 παράγραφος 1, άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4 ΚΑΔ 4 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και

της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7): Άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 οι παραγωγοί υποχρεούνται στα παρακάτω:

- Να ενσωματώνει καταλλήλως στο έδαφος τα κοκκώδη αγροχημικά τα δε δολώματα τρωκτικοκτονίας να τοποθετούνται εντός των στοών των τρωκτικών, ώστε να μην είναι ορατά. Σε κάθε περίπτωση θα εφαρμόζονται οι οδηγίες για την ορθή χρήση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και θα τηρούνται οι όροι και οι περιορισμοί που αναγράφονται στην ετικέτα.
- Να μην καταστρέφει τη φυσική αυτοφυή βλάστηση στα όρια των αγροτεμαχίων και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων του. Ορίζεται ελάχιστο εύρος ζώνης διατήρησης:
  - ο για θάμνους 0,50μ εκατέρωθεν της ρίζας του θάμνου,
  - ο για δένδρα η κάθετη προβολή της κόμης του δένδρου στο έδαφος.
- Να τηρεί τα μέτρα για την προστασία και διατήρηση των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 2009/147/ΕΚ) για την άγρια ορνιθοπανίδα και για την αποφυγή της ρύπανσης ή της υποβάθμισης των οικοτόπων των ειδών, καθώς και τις επιζήμιες για τα πτηνά ενοχλήσεις, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα, τους Κανονισμούς Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης.
- Να πραγματοποιεί το θερισμό από το κέντρο του αγροτεμαχίου προς το εξωτερικό, περιστροφικά ή σε λωρίδες εφόσον το μέγεθος του αγροτεμαχίου και τα διαθέσιμα μέσα το επιτρέπουν.
- Για τα αγροτεμάχια εντός των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), ο γεωργός οφείλει να τηρεί τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας

Τα ποσά στήριξης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ	Ύψος ενίσχυσης €/ha/έτος
Αραβόσιτος	224
Κτηνοτροφικά φυτά χλόωσης, ψυχανθή	128
Χειμερινά σιτηρά	55

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)

Τα ποσά στήριξης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης, παρουσιάζονται, ενδεικτικά για ορισμένες καλλιέργειες, στον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ	Ύψος ενίσχυσης €/ha/έτος
Αραβόσιτος	224
Επιτραπέζιο Σταφύλι	816

Οινοποιήσιμο Σταφύλι	435
Μηλοειδή	666
Πυρηνόκαρπα	433
Κτηνοτροφικά φυτά χλόωσης, ψυχανθή	128
Χειμερινά σιτηρά	55

Μέθοδος υπολογισμού

Για την εκτίμηση των αποζημιώσεων χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της Τυπικής Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής για κάθε προϊόν από την βάση δεδομένων του Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης» (ΔΙΓΕΛΠ) για το έτος 2017. Τα στοιχεία επικαιροποιήθηκαν (2021) με τη χρησιμοποίηση του Δείκτη Τιμών Εκροών της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι της κάθε δράσης θα πρέπει να αναλαμβάνουν το σύνολο των δεσμεύσεων που αντιστοιχούν σε κάθε δράση όπως περιγράφεται ακολούθως:

Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Η μη συγκομιδή εφαρμόζεται σε ενιαίο/ενιαία τμήματα, αφορά περίοδο τριών (3) μηνών μετά τη συνήθη, κατά περίπτωση, ημερομηνία συγκομιδής, δηλαδή για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου.
- στα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης, στα οποία δεν συγκομίζεται η παραγωγή, απαγορεύεται η χρήση συνθετικών λιπασμάτων και χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα αγροτεμάχια της ενταγμένης εκμετάλλευσης παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια των πενταετών δεσμεύσεων, κατ' έτος και καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης, προκειμένου να δημιουργηθούν ζώνες άγριας ζωής απαλλαγμένες από εισροές.

Δράση 2: Προστασίας άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να:

- αφήνουν ασυγκόμιστη παραγωγή, από τα επιλέξιμα είδη καλλιεργειών, που να αντιστοιχεί στο 10% της καλλιεργούμενης επιφάνειας. Στην εν λόγω έκταση απαγορεύεται ο ψεκασμός με χημικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και ζιζανιοκτόνα.
- διατηρούν ελεύθερης πρόσβασης στην άγρια ζωή, τις ενισχυόμενες εκτάσεις
- διατηρούν τα υπάρχοντα μονοπάτια και τα μικρά αρδευτικά κανάλια
- μην χρησιμοποιούν δολώματα

- μην κάνουν χρήση χημικών εντομοκτόνων στην εξωτερική ζώνη πλάτους 12 μέτρων των αγροτεμαχίων που καλλιεργούνται με σιτηρά, το χρονικό διάστημα 15 Μαρτίου έως 10 Ιουνίου.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Οι προαναφερόμενες δράσεις αφορούν σε πενταετείς δεσμεύσεις, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο πρόσθετο κόστος, που προκύπτουν από την εφαρμογή των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν οι παραγωγοί, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας	MK3-70-1.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας	MK3-70-1.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας	MK3-70-1.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Επιτραπέζιου Σταφυλιού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Οινοποιήσιμου Σταφυλιού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Μηλοειδών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31	Όχι
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Πυρηνόκαρπων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι

Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
---	---	-------------	--	------------	--	------------------	-----

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-1.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

MK3-70-1.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

MK3-70-1.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Επιτραπέζιου Σταφυλιού

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Οινοποιήσιμου Σταφυλιού

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Μηλοειδών

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Πυρηνόκαρπων

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

MK3-70-1.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας	MK3-70-1.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
	MK3-70-1.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
	MK3-70-1.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
		Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	7.727,00	7.727,00	7.727,00	7.727,00	7.727,00			
Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)	MK3-70-1.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
	MK3-70-1.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
	MK3-70-1.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Επιτραπέζιου Σταφυλιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	816,00	816,00	816,00	816,00	816,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	816,00	816,00	816,00	816,00	816,00			

	MK3-70-1.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Οινοποιήσιμου Σταφυλιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
	MK3-70-1.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Μηλοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	666,00	666,00	666,00	666,00	666,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	666,00	666,00	666,00	666,00	666,00			
	MK3-70-1.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Πυρηνόκαρπων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	433,00	433,00	433,00	433,00	433,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	433,00	433,00	433,00	433,00	433,00			
	MK3-70-1.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
		Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	7.107,00	7.107,00	7.107,00	7.107,00	7.107,00			
	ΣΥΝΟΛΟ	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	14.834,00	14.834,00	14.834,00	14.834,00	14.834,00			74.170,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.694.723,00	1.694.723,00	1.694.722,00	1.694.722,00	1.694.722,00			8.473.612,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00			7.198.070,00
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

		Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-1.2 - Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-70-1.2
Ονομασία παρέμβασης	Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Οι δύο δράσεις της παρέμβασης εφαρμόζονται σε συγκεκριμένο εδαφικό πεδίο, ως ακολούθως: <u>Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας</u> Στις γεωργικές γαίες που περιλαμβάνονται στον παραδοσιακό ελαιώνα της Άμφισσας, όπως αυτός εξειδικευτεί στο εφαρμοστικό πλαίσιο της δράσης. <u>Δράση 2: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα νήσων Θήρας και Θηρασίας</u> Στις γεωργικές γαίες των νήσων Θήρας (Σαντορίνης) και Θηρασίας, που καλλιεργούνται παραδοσιακής μορφής αμπελώνες.
--

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις
R.34 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των θαμνοστοιχιών και των δέντρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Προστασία παραδοσιακού αγροτικού τοπίου

Η παρέμβαση για τη προστασία του παραδοσιακού αγροτικού τοπίου στηρίζεται στην ενεργοποίηση των κάτωθι δύο επιμέρους εστιασμένων δράσεων, που στοχεύουν στη διατήρηση της παραδοσιακής μορφής επιλεγμένων παραδοσιακών καλλιέργειών της ελληνικής υπαίθρου.

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

Σκοπός της Δράσης είναι η διατήρηση της παραδοσιακής μορφής του ελαιώνα της Άμφισσας, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Δελφικού τοπίου.

Ο παραδοσιακός ελαιώνας της Άμφισσας αποτελεί γεωργική γη Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV). Έχει συνολική έκταση 8.000 Ha, περίπου, και αποτελεί αμιγή, μη γραμμική καλλιέργεια ελαιοδέντρων. Τα δένδρα είναι μεγάλης ηλικίας (σε ποσοστό 70% είναι ηλικίας άνω των 150 ετών), με κορμούς με βαθιές πτυχώσεις και ανεπτυγμένη κόμη, το ύψος των οποίων σε πολλές περιπτώσεις φθάνει τα 10 μέτρα. Το στοιχειώδες αγροτεμάχιο είναι το «λαχίδι». Τα λαχίδια χωρίζονται μεταξύ τους με «τράφια» που είναι τεχνητά αναχώματα ύψους 40 εκατοστών περίπου, τα οποία συγκρατούν το νερό των βροχοπτώσεων προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες άρδευσης του ελαιώνα και ταυτόχρονα οριοθετούν τις ιδιοκτησίες. Ταυτόχρονα στις πλαγιές έχουν διαμορφωθεί αναβαθμίδες στις οποίες αναπτύσσονται τα ελαιόδενδρα.

Η παραδοσιακή τεχνική καλλιέργειας του ελαιώνα της Άμφισσας, με τη διατήρηση μεγάλων σε ύψος και ηλικία δέντρων, με τα αναχώματα και τις αναβαθμίδες, προσδίδει στο συγκεκριμένο αγροτικό τοπίο ιδιαίτερη αισθητική αξία. Η άμεση οπτική επαφή του ελαιώνα με τον παγκοσμίως σημασίας αρχαιολογικό χώρο του Μαντείου των Δελφών, καθιστά κρίσιμη τη διατήρηση της παραδοσιακής του μορφής ως αναπόσπαστου στοιχείου της ταυτότητας της περιοχής.

Τα υψηλά, μεγάλης ηλικίας και έντονα ρυτιδωμένα δέντρα δημιουργούν τους κατάλληλους οικοτόπους για την ανάπτυξη ορισμένων ειδών εντόμων, νυχτερίδων και πουλιών. Τα σταθερά στοιχεία του τοπίου, τεχνητά αναχώματα και αναβαθμίδες, προσφέρουν ευνοϊκούς οικοτόπους για έντομα, πουλιά και μια ενδιαφέρουσα μικροχλωρίδα.

Η διατήρηση της παραδοσιακής μορφής του ελαιώνα της Άμφισσας απειλείται από την επικράτηση της συνήθους πρακτικής για τη διαχείριση των γηρασμένων και μεγάλου ύψος ελαιοδένδρων, η οποία συνίσταται στη μείωση του ύψους των δένδρων και στην αύξηση της κόμης τους, είτε μέσω του αυστηρού κλαδέματος (κύριοι βραχίονες), είτε μέσω κορμοτόμησης για επαναδιαμόρφωση της κόμης. Στόχος της πρακτικής αυτής είναι η μείωση του κόστους παραγωγής και η αύξηση της παραγωγικότητάς των ελαιοδέντρων.

Επιπλέον, τα χαρακτηριστικά αναχώματα (τράφια) των αγροτεμαχίων του Ελαιώνα (λαχίδια) αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του συγκεκριμένου αγροτικού τοπίου. Η συνήθης πρακτική της χημικής ζιζανιοκτονίας ασκεί πιέσεις στη βιοποικιλότητα και στους υδατικούς πόρους, ενώ η μηχανική ζιζανιοκτονία στα «τράφια», αποτελεί απειλή για την μορφή τους, λόγω της διάβρωσης που προκαλεί.

Όσον αφορά στη φυτοπροστασία της ελιάς, η αντιμετώπιση του δάκου (*Dacus oleae*), του σημαντικότερου εντόμου εχθρού της ελιάς, πραγματοποιείται σε ολόκληρη την περιοχή του ελαιώνα της Άμφισσας με ήπιο τρόπο, μέσω ολοκληρωμένης διαχείρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τα έντομα, ο οποίος υπερβαίνει τις γενικές αρχές ολοκληρωμένης προστασίας της Οδηγίας 128/2009/EC. Συγκεκριμένα έχει εγκατασταθεί δίκτυο δακοπαγίδων, που καλύπτει όλο τον Ελαιώνα και βάσει του αριθμού των παγιδευμένων εντόμων εφαρμόζεται, εφόσον κριθεί απαραίτητο, δολωματικός ψεκάσμος.

Δράση 2: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Ν. Θήρας και Θηρασίας

Σκοπός της Δράσης είναι η διατήρηση της παραδοσιακής μορφής του αμπελώνα της Θήρας (νήσοι Θήρας και Θηρασίας), που διαμορφώνει το αγροτικό τοπίο στα ηφαιστιογενή τους εδάφη.

Ο αμπελώνας της Θήρας/Θηρασίας αποτελεί γεωργική γη Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) με συνολική έκταση 1.500 Ha περίπου. Πρόκειται για ένα πανάρχαιο αμπελώνα ηλικίας, όπως υπολογίζεται, 3.500 ετών. Αποτελεί μια μεγάλη αμπελογραφική συλλογή, αφού διασώζει περισσότερες από 50 ποικιλίες αμπέλου, ορισμένες από τις οποίες είναι σπάνιες και έχουν μοναδικά αμπελογραφικά και οινολογικά

χαρακτηριστικά. Τα πρέμνα του είναι αυτόριζα, δεν είναι εμβολιασμένα σε αμερικάνικα υποκείμενα αμπέλου, αφού το αμμώδες έδαφος της περιοχής δεν επέτρεψε στο έντομο της φυλλοξήρας να εγκατασταθεί σ' αυτό.

Στα νησιά Θήρα (Σαντορίνη) και Θηρασία, λόγω των ειδικών οικολογικών συνθηκών που επικρατούν (συχνοί και ισχυρές εντάσεως άνεμοι, εδάφη ξηρά και φτωχά) έχει επικρατήσει ένα ιδιόρρυθμο κυπελλοειδές στεφανωτό ή με γυριστές σχήμα, που έχει σκοπό να προφυλάξει τους βλαστούς και τα σταφύλια από τη σφοδρότητα των ανέμων που πνέουν στα νησιά αυτά και που προκαλούν μηχανικές βλάβες, τόσο λόγω αποκολλήσεως ολόκληρων βλαστών, όσο και σχισίματα στα φύλλα ή τραύματα των πράσινων οργάνων και των σταφυλιών από τους κόκκους της άμμου που μεταφέρουν. Στις πιο υπήνεμες θέσεις των νησιών αυτών βρίσκει κανείς το κυπελλοειδές με κουλούρα. Η χρήση αυτών των ιδιόρρυθμων κυπελλοειδών συνέβαλε στη διαμόρφωση του Θηραϊκού αμπελώνα και του ευρύτερου Θηραϊκού τοπίου. Το παραδοσιακό κλάδεμα και η διαμόρφωση του Θηραϊκού αμπελώνα είναι μοναδικά σε παγκόσμια κλίμακα.

Το σύστημα παράγει χρησιμοποιώντας χαμηλά επίπεδα εισροών. Η αμπελοκαλλιέργεια γίνεται χωρίς άρδευση, η φυτοπροστασία περιορίζεται στην επίταση με θειάφι για την πρόληψη του ωιδίου και σπανιότερα γίνεται χρήση εντομοκτόνου. Η ζιζανιοκτονία πραγματοποιείται είτε χειρονακτικά (βοτάνισμα), είτε συνηθέστερα χημικά (η ακανόνιστη διάταξη των πρέμνων ή/ και η κλίση εμποδίζουν τη μηχανική καταστροφή των ζιζανίων). Τέλος, χρησιμοποιούνται λιπάσματα για τη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους. Υπ' αυτές τις συνθήκες, οι συνήθειες αποδόσεις δεν ξεπερνούν τα 3.000-3.500 κιλά το εκτάριο.

Αυτή η ικανότητα παραγωγής με «χαμηλά επίπεδα εισροών» είναι αποκαλυπτική της λογικής του συστήματος παραγωγής. Στηρίζεται, αφενός, στην ικανότητά του να αξιοποιεί χώρους όπου επικρατούν δυσμενείς συνθήκες (ηφαιστειακά εδάφη, δυνατοί άνεμοι, ανομβρία) χάρη στην καλλιέργεια του αμπελιού που αντλεί θρεπτικά από τα βαθύτερα στρώματα του εδάφους κλείνοντας, έτσι, τον κύκλο των θρεπτικών στοιχείων με σχετική αυτονομία. Και, αφετέρου, στη χρήση γηγενών ποικιλιών του ευρύτερου αιγιακού χώρου προσαρμοσμένων στο ξηροθερμικό κλίμα της περιοχής, με τις θαλάσσιες ομίχλες και τους ισχυρούς ανέμους και, κυρίως, στην υιοθέτηση πρακτικών, όπως η διαμόρφωση του πρέμνου σε «καλάθι», για να αντιμετωπίσει του κλιματικούς και φυτοϋγειονομικούς κινδύνους, χωρίς ή με πολύ περιορισμένη χρήση φυτοπροστατευτικών.

Ο βασικός κίνδυνος για την συνέχιση της ύπαρξης της παραδοσιακής μορφής του αμπελώνα, είναι η αντικατάσταση του με γραμμικούς αμπελώνες που μειώνουν το κόστος παραγωγής λόγω εκμηχάνισης της παραγωγής ή η αντικατάσταση του από άλλη καλλιέργεια. Η ενίσχυση της παραδοσιακής καλλιεργητικής πρακτικής συμβάλει στη διατήρηση τόσο της αμπελοκαλλιέργειας στο νησί όσο και της ιδιαίτερης μορφής του Θηραϊκού αμπελώνα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

Δικαιούχοι είναι Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών με ελαιοτεμάχια στην περιοχή «Ελαιώνας της Άμφισσας».

Η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των ενταγμένων ελαιοτεμαχίων θα πρέπει να ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα και η μέγιστη σε 250 ελαιόδεντρα/Ha, τα δε ενταγμένα ελαιόδεντρα να είναι ελάχιστου ύψους τεσσάρων μέτρων.

Η ενταγμένη εκμετάλλευση να καλύπτεται από το πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου της ελιάς με δολωματικό ψεκασμό ή να εφαρμόζεται σε αυτή σύστημα βιολογικής γεωργίας. Η δέσμευση αυτή δεν ενισχύεται στο πλαίσιο της δράσης.

Δράση 2: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Νήσων Θήρας και Θηρασίας

Δικαιούχοι είναι Γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών, που καλλιεργούν αμπέλι στα νησιά Θήρας και Θηρασίας

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση υπολογίζεται κατά δράση βάσει της απώλειας εισοδήματος ή/και του πρόσθετου κόστους, που προκύπτει από την εφαρμογή των δεσμεύσεων της κάθε δράσης.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της παρέμβασης εφαρμόζονται σε σταθερά αγροτεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας, κατ' έτος και καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης. Οι δεσμεύσεις συνίστανται στα παρακάτω:

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Αμφισσας

Οι ενταγμένοι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη:

-διατήρηση των ελαιόδεντρων στην υφιστάμενη μορφή τους (κορμός, κόμη, ύψος) χωρίς να γίνονται ενέργειες ανανέωσής τους, όπως αυστηρό κλάδεμα προκειμένου να μειωθεί το ύψος των δέντρων, ή καρατόμηση για επαναδιαμόρφωση των δέντρων.

-εφαρμογή χειρονακτικής ζιζανιοκτονίας στα αναχώματα («τράφια»), με σκοπό τη διατήρηση των αγροτεμαχίων («λαχιδιών») στη σημερινή τους μορφή.

Δράση 2. Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Νήσων Θήρας και Θηρασιάς

Οι δεσμεύσεις συνίστανται στα παρακάτω:

-διατήρηση του παραδοσιακού τρόπου κλαδέματος

δημιουργία χώρου οικολογικής αντιστάθμισης πέριξ του αγροτεμαχίου ελάχιστου πλάτους 0,5μ, στον οποίο εφαρμόζεται χειρονακτική ζιζανιοκτονία.

Ο14 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☒ Γεωργική έκταση που ορίζεται για το σχέδιο της ΚΓΠ

☐ Γεωργική γη, συμπεριλαμβανομένης και πέραν της γεωργικής έκτασης

☐ Μη γεωργική γη

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
GAEC08	Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθενται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπανση. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπανση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 5α, το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ περιορίζεται στο 3 %. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, εάν περιλαμβάνει επίσης εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι γη υπό αγρανάπανση ή μη παραγωγικά στοιχεία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες. Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών. Προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών
SMR08	Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων: άρθρο 5 παράγραφος 2 και άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5· άρθρο 12

	όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε προστατευόμενες περιοχές που προσδιορίζονται βάσει της οδηγίας-πλαισίου 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και της νομοθεσίας «Natura 2000»· άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 3 σχετικά με τον χειρισμό και την αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων και τη διάθεση των καταλοίπων
--	---

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υφίστανται.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Το GAEC 8, εφαρμόζεται στις αρόσιμες καλλιέργειες. Στην παρούσα παρέμβαση προστατεύονται στοιχεία του τοπίου και σε μόνιμες καλλιέργειες.

SMR08: Μέσω της παρέμβασης εφαρμόζεται πλήρης απαγόρευση των ζιζανιοκτόνων.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσό ενίσχυσης είναι διαφορετικό ανάλογα με τη δράση. Έτσι στον ελαιώνα της Άμφισσας ανέρχεται σε 702 €/ha/έτος, ενώ στον αμπελώνα της Θήρας/Θηρασιάς σε 765 €/ha/έτος.

Μέθοδος υπολογισμού

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Άμφισσας

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης που θα λαμβάνουν οι δικαιούχοι ελήφθησαν υπόψη παράμετροι του παρακάτω Πίνακα:

Μεταβολές οικονομικών μεγεθών	€/ha/έτος
Μείωση παραγωγής λόγω γήρανσης του δένδρου	294,48
Αύξηση κόστους καλλιεργητικών φροντίδων (κλάδεμα)	125,00
Αυξημένο κόστος συλλογής	250,00
Εργασίες καθαρισμού	33,00
Σύνολο	702,48

Δράση 2: Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Νήσων Θήρας και Θηρασιάς

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης που θα λαμβάνουν οι δικαιούχοι ελήφθησαν υπόψη παράμετροι του παρακάτω Πίνακα:

Μεταβολή οικονομικού μεγέθους	€/Ha/έτος
Αυξημένο κόστος κλαδέματος (Αυξημένος χρόνος και μεγαλύτερο, ανά ώρα κόστος)	510
Χειρωνακτικές εργασίες καθαρισμού	255
Σύνολο	765

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δεσμεύσεις κάθε δράσης είναι υποχρεωτικές εφόσον ο δικαιούχος επιλέξει να ενισχυθεί από τη δεδομένη δράση και είναι οι ακόλουθες:

Δράση 1: Προστασία παραδοσιακού Ελαιώνα Αμφισσας

Οι ενταγμένοι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τη:

- διατήρηση των ελαιόδεντρων στην υφιστάμενη μορφή τους (κορμός, κόμη, ύψος) χωρίς να γίνονται ενέργειες ανανέωσής τους, όπως αυστηρό κλάδεμα προκειμένου να μειωθεί το ύψος των δέντρων, ή καρατόμηση για επαναδιαμόρφωση των δέντρων.
- εφαρμογή χειρωνακτικής ζιζανιοκτονίας στα αναχώματα («τράφια»), με σκοπό τη διατήρηση των αγροτεμαχίων («λαχιδιών») στη σημερινή τους μορφή

Δράση 2. Διατήρηση αμπελοκομικής πρακτικής στον αμπελώνα Νήσων Θήρας και Θηρασιάς

Οι δεσμεύσεις συνίστανται στα παρακάτω:

- διατήρηση του παραδοσιακού τρόπου κλαδέματος
- δημιουργία χώρου οικολογικής αντιστάθμισης περίξ του αγροτεμαχίου ελάχιστου πλάτους 0,5μ, στον οποίο εφαρμόζεται χειρωνακτική ζιζανιοκτονία.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Οι προαναφερόμενες δράσεις αφορούν σε πενταετείς δεσμεύσεις, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι υπολογισμοί βασίζονται στην απώλεια εισοδήματος και στο αυξημένο κόστος, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-1.2-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα της Αμφισσας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33; R.34	Όχι
MK3-70-1.2-2 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού αμπελώνα της Θήρας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33; R.34	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-1.2-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα της Αμφισσας

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

MK3-70-1.2-2 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού αμπελώνα της Θήρας

Η τιμή του μοναδιαίου ποσού είναι σύμφωνα με μελέτη που έχει διεξαχθεί, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70-1.2-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα της Άμφισσας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	702,00	702,00	702,00	702,00	702,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	702,00	702,00	702,00	702,00	702,00			
	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	2.010,00	2.010,00	2.010,00	2.010,00	2.010,00			10.050,00
MK3-70-1.2-2 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού αμπελώνα της Θήρας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	765,00	765,00	765,00	765,00	765,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	765,00	765,00	765,00	765,00	765,00			
	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	914,00	914,00	914,00	914,00	914,00			4.570,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	2.924,00	2.924,00	2.924,00	2.924,00	2.924,00			14.620,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00			10.551.150,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00			8.795.320,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-1.3
Ονομασία παρέμβασης	Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις περιοχές καλλιέργειας του ρυζιού για την πρώτη δράση και στις περιοχές που καλλιεργούνται οι επιλέξιμες καλλιέργειες, για τη δεύτερη δράση.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυνμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	

R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις
<p>5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης</p> <p>Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.</p> <p>Στόχος της παρέμβασης είναι η υιοθέτηση εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση της χρήσης χημικών σκευασμάτων με την παροχή ενισχύσεων στους γεωργούς για την υιοθέτηση τους.</p> <p>Η παρέμβαση υλοποιείται μέσω δύο επιμέρους δράσεων:</p> <p><u>Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες</u></p> <p>Η δράση εφαρμόζεται σε ορυζώνες με στόχο την αποφυγή της χημικής ζιζανιοκτονίας.</p> <p><u>Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»</u></p> <p>Η δράση εφαρμόζεται σε επιλεγμένες αροτραίες και δενδρώδεις καλλιέργειες και είναι συμπληρωματική της δράσης Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων και συγκεκριμένα της συνέχισης της εφαρμογής της μεθόδου Confusio (ecoscheme), ενώ η συγκεκριμένη δράση στοχεύει σε εκτάσεις καλλιεργειών, που εντάσσονται για πρώτη φορά.</p> <p>Ειδικά για τη δράση αυτή, εφόσον ο προϋπολογισμός της υπολείπεται του ενδιαφέροντος της πρόσκλησης, δύναται, μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, να ενισχύονται κατά προτεραιότητα δικαιούχοι, οι οποίοι είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέλη ομάδας ή/και οργάνωσης παραγωγών • Η ενισχυόμενη έκταση βρίσκεται σε υδατικό σύστημα με λιγότερο από καλή ποιοτική κατάσταση • Η ενισχυόμενη έκταση βρίσκεται σε περιοχή Natura 2000
<p>Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή</p> <p>Δικαιούχοι είναι γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών.</p> <p><u>Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες</u></p> <p>Η δράση εφαρμόζεται σε ορυζώνες.</p> <p><u>Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»</u></p> <p>Η δράση εφαρμόζεται στις ακόλουθες καλλιέργειες: ροδακινιά, νεκταρινιά, βερικοκιά, μηλιά, αχλαδιά, κυδωνιά, καρυδιά, δαμασκηλιά, αμπέλι (οινοποιήσιμο, επιτραπέζιο – σταφίδα), εσπεριδοειδή, βαμβάκι.</p> <p>Σε εκμεταλλεύσεις με αρόσιμες καλλιέργειες, η μέθοδος εφαρμόζεται σε έκταση κατ' ελάχιστον 4 εκτάρια.</p>
<p>Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων</p> <p>Η ενίσχυση υπολογίζεται βάσει της απώλειας εισοδήματος ή/και του πρόσθετου κόστους ή/και του κόστους συναλλαγής, που προκύπτει από την εφαρμογή των δεσμεύσεων της κάθε δράσης.</p> <p><u>Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες</u></p> <p>Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μέθοδος ψευδοσποράς (εισαγωγή νερού, ψευδοσπορά, απομάκρυνση πλεονάζοντος νερού, μηχανική ζιζανιοκτονία), • χρήση κατ' έτος πιστοποιημένου σπόρου ρυζιού, ο οποίος είναι απαλλαγμένος σπόρων ζιζανίων, σε ένα ελάχιστο ποσοστό της τάξης του 30% ετησίως, • απαγόρευση εφαρμογής τόσο προσπαρτικών, όσο και προφυτρωτικών χημικών ζιζανιοκτόνων.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης εφαρμόζονται σε σταθερά αγροτεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας, καθ' έτος και καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

Για τα πυρηνόκαρπα (συμπεριλαμβανομένης της δαμασκηλιάς), εσπεριδοειδή και βαμβάκι η εφαρμογή της μεθόδου «ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ» περιλαμβάνει μεικτή χρήση φερομονών και χημικών, τα δυο πρώτα έτη και αποκλειστική χρήση φερομονών τα επόμενα τρία έτη.

Για το αμπέλι, την καρυδιά και τα μηλοειδή περιλαμβάνει μεικτή χρήση φερομονών και χημικών τα τρία πρώτα έτη και τα επόμενα δυο αποκλειστική χρήση φερομονών.

Κατά τη δεύτερη φάση της πλήρους εφαρμογής της μεθόδου «ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ», η αποκλειστική εφαρμογή φερομονών αφορά τα έντομα-στόχους, όπως αυτά θα οριστούν στο εφαρμοστικό πλαίσιο της δράσης.

Δεν μπορεί να παρασχεθεί στήριξη βάσει της παρούσας παρέμβασης για τους δικαιούχους της παρέμβασης «βιολογική γεωργία».

Ο14 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☒ Γεωργική έκταση που ορίζεται για το σχέδιο της ΚΓΠ

☐ Γεωργική γη, συμπεριλαμβανομένης και πέραν της γεωργικής έκτασης

☐ Μη γεωργική γη

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
SMR03	Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών: άρθρο 3 παράγραφος 1, άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4
SMR04	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας: άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2
SMR07	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου: άρθρο 55 πρώτη και δεύτερη περίοδος
SMR08	Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων: άρθρο 5 παράγραφος 2 και άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5· άρθρο 12 όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε προστατευόμενες περιοχές που προσδιορίζονται βάσει της οδηγίας-πλαισίου 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και της νομοθεσίας «Natura 2000»· άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 3 σχετικά με τον χειρισμό και την αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων και τη διάθεση των καταλοίπων

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υφίστανται.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

Οι δεσμεύσεις της δράσης υπερβαίνουν τα οριζόμενα βάσει των ανωτέρω ΚΑΔ αφού έχουν ως στόχο τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης αγροχημικών σε μια γεωργική περιοχή, ιδιαιτέρως πολύτιμη για τη

διατήρηση της βιοποικιλότητας αλλά και την ποιότητα των υδάτων. Σημειώνεται ότι η καλλιέργεια του ρυζιού είναι η μόνη ουσιαστικά γεωργική δραστηριότητα στα αλατούχα, παθογενή εδάφη, όπως είναι τα εδάφη που καλλιεργείται το ρύζι στην χώρα.

Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

Οι δεσμεύσεις της δράσης υπερβαίνουν τις ΚΑΔ 7 και 8, αφού προβλέπουν τη σημαντική μείωση και σταδιακή κατάργηση των χημικών εντομοκτόνων, που χρησιμοποιούνται ευρύτατα στις επιλέξιμες καλλιέργειες.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ενίσχυση ανά εκτάριο διαφοροποιείται ανάλογα με τη δράση και ακολουθώς ανάλογα με την καλλιέργεια στην οποία εφαρμόζεται η δράση.

Μέθοδος υπολογισμού

Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

Για τον υπολογισμό της ενίσχυσης που θα λαμβάνουν οι δικαιούχοι ελήφθησαν υπόψη παράμετροι του παρακάτω Πίνακα:

Δεσμεύσεις	Κόστος €/ha/έτος
Εισαγωγή νερού Ψευδοσπορά	50
Εξαγωγή νερού	50
Μηχανική καταστροφή ζιζανίων	110
Σύνολο	210

Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

Τα ποσά στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, ανάλογα με την καλλιέργεια:

Δεσμεύσεις	Ύψος ενίσχυσης	
Καλλιέργεια	2 πρώτα έτη	3 επόμενα έτη
Εσπεριδοειδή	579	627
Ροδακινιά, Νεκταρινιά και Βερικοκιά	414	482
Δαμασκηνιά	539	702
Βαμβάκι	346	396
Δεσμεύσεις	Ύψος ενίσχυσης	

Καλλιέργεια	3 πρώτα έτη	2 επόμενα έτη
Επιτραπέζιο αμπέλι, σταφίδα	668	760
Οινοποιήσιμο αμπέλι	353	439
Μηλιά, Αχλαδιά, Κυδωνιά, Καρυδιά	989	1.137

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Οι σχετικές δεσμεύσεις για την καλλιέργεια βάμβακος.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δεσμεύσεις ανά δράση είναι υποχρεωτικές για το δικαιούχο της σχετικής δράσης ως ακολούθως:

Δράση 1: Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι:

- μέθοδος ψευδοσποράς (εισαγωγή νερού, ψευδοσπορά, απομάκρυνση πλεονάζοντος νερού, μηχανική ζιζανιοκτονία),
- χρήση κατ' έτος πιστοποιημένου σπόρου ρυζιού, ο οποίος είναι απαλλαγμένος σπόρων ζιζανίων, σε ένα ελάχιστο ποσοστό της τάξης του 30% ετησίως,
- απαγόρευση εφαρμογής τόσο προσπαρτικών, όσο και προφυτρωτικών χημικών ζιζανιοκτόνων.

Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

Για τα πυρηνόκαρπα (συμπεριλαμβανομένης της δαμασκηλιάς), εσπεριδοειδή και βαμβάκι η εφαρμογή της μεθόδου «ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ» περιλαμβάνει μεικτή χρήση φερομονών και χημικών, τα δυο πρώτα έτη και αποκλειστική χρήση φερομονών τα επόμενα τρία έτη.

Για το αμπέλι, την καρυδιά και τα μηλοειδή περιλαμβάνει μεικτή χρήση φερομονών και χημικών τα τρία πρώτα έτη και τα επόμενα δυο αποκλειστική χρήση φερομονών.

Κατά τη δεύτερη φάση της πλήρους εφαρμογής της μεθόδου «ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ», η αποκλειστική εφαρμογή φερομονών αφορά τα έντομα-στόχους, όπως αυτά θα οριστούν στο εφαρμοστικό πλαίσιο της δράσης.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Οι προαναφερόμενες δράσεις της παρέμβασης αφορούν σε πενταετείς δεσμεύσεις, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Στην περίπτωση της πρώτης δράσης, οι υπολογισμοί βασίζονται στο πρόσθετο κόστος για την εφαρμογή της μεθόδου της ψευδοσποράς, ενώ στην περίπτωση της δεύτερης δράσης, οι υπολογισμοί βασίζονται στο αυξημένο κόστος για την αγορά του υλικών φυτοπροστασίας στην απώλεια εισοδήματος και στο κόστος συναλλαγής για την εφαρμογή των ενισχυόμενων μεθόδων, σε πλήρη συμφωνία με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
Δράση 1: Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες	MK1-70-1.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.33	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK2-70-1.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Εσπεριδοειδών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Ροδακινιάς, Νεκταρινιάς και Βερικοκιάς	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Δαμασκηνιάς	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-5 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Βαμβακιού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-6 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Επιτραπέζιου αμπελιού, σταφίδας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι

Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-7 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Οινοποιήσιμου αμπελιού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31	Όχι
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	MK3-70-1.3-8 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Μηλιάς, Αχλαδιάς, Κυδωνιάς, Καρυδιάς	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.24; R.31; R.33	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK1-70-1.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες

Η αποζημίωση υπολογίζεται βάσει του αυξημένου κόστους λόγω της εισαγωγής νερού και της ψευδοσποράς, την εξαγωγής του νερού και της μηχανικής καταπολέμησης των ζιζανίων και έχει υπολογιστεί από σχετική μελέτη, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της αντίστοιχης δράσης της περιόδου 2014-2022.

MK2-70-1.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Εσπεριδοειδών

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 2 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 3 έτη για την καλλιέργεια των Εσπεριδοειδών, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

MK3-70-1.3-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Ροδακινιάς, Νεκταρινιάς και Βερικοκιάς

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 2 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 3 έτη για την καλλιέργεια της Ροδακινιάς, Νεκταρινιάς και Βερικοκιάς, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

MK3-70-1.3-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Δαμασκηνιάς

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 2 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 3 έτη για την καλλιέργεια της δαμασκηνιάς, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-1.3-5 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Βαμβακιού

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 2έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 3 έτη για την καλλιέργεια του Βαμβακιού, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-1.3-6 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Επιτραπέζιου αμπελιού, σταφίδας

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 3 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 2 έτη για την καλλιέργεια του Επιτραπέζιου αμπελιού, σταφίδας, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-1.3-7 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Οινοποιήσιμου αμπελιού

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 3 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 2 έτη για την καλλιέργεια του Οινοποιήσιμου αμπελιού, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-1.3-8 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Μηλιάς, Αχλαδιάς, Κυδωνιάς, Καρυδιάς

Το ποσό που απαιτείται για την ορθή εφαρμογή της μεθόδου διαφέρει ανά έτος διότι, για την αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων στα πρώτα 3 έτη εφαρμόζονται και η μέθοδος παρεμπόδισης σύζευξης αλλά και η χρήση εντομοκτόνων, ενώ στα επόμενα 2 έτη για την καλλιέργεια της Μηλιάς, Αχλαδιάς, Κυδωνιάς, Καρυδιάς, εφαρμόζεται μόνο η μέθοδος της παρεμπόδισης σύζευξης. Η τιμή υπολογίστηκε βάσει μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές της προγραμματικής περιόδου 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
Δράση 1: Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες	ΜΚ1-70-1.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	210,00	210,00	210,00	210,00	210,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	210,00	210,00	210,00	210,00	210,00			
		Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	15.553,00	15.553,00	15.553,00	15.553,00	15.553,00			
Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)	ΜΚ2-70-1.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Εσπεριδοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	607,80	607,80	607,80	607,80	607,80			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	607,80	607,80	607,80	607,80	607,80			
	ΜΚ3-70-1.3-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Ροδακινιάς, Νεκταρινιάς και Βερικοκιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	454,80	454,80	454,80	454,80	454,80			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	454,80	454,80	454,80	454,80	454,80			
	ΜΚ3-70-1.3-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Δαμασκηνιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	636,80	636,80	636,80	636,80	636,80			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	636,80	636,80	636,80	636,80	636,80			
	ΜΚ3-70-1.3-5 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Βαμβακιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	376,00	376,00	376,00	376,00	376,00			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	376,00	376,00	376,00	376,00	376,00			
	ΜΚ3-70-1.3-6 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	704,80	704,80	704,80	704,80	704,80			

	μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Επιτραπέζιου αμπελιού, σταφίδας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	704,80	704,80	704,80	704,80	704,80			
	ΜΚ3-70-1.3-7 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Οινοποιήσιμου αμπελιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	387,40	387,40	387,40	387,40	387,40			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	387,40	387,40	387,40	387,40	387,40			
	ΜΚ3-70-1.3-8 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Μηλιάς, Αχλαδιάς, Κυδωνιάς, Καρυδιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20			
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20			
		Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	118.655,00	118.655,00	118.655,00	118.655,00	118.655,00			
	ΣΥΝΟΛΟ	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	134.208,00	134.208,00	134.208,00	134.208,00	134.208,00			671.040,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	56.351.880,00	56.351.880,00	56.351.880,00	56.351.881,00	56.351.881,00			281.759.402,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	47.841.031,00	47.841.031,00	47.841.031,00	47.841.032,00	47.841.032,00			239.205.157,00
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
		Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

		Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-1.4
Ονομασία παρέμβασης	Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Όχι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Όπως περιγράφεται στους πίνακες με τον κατάλογο των τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.12 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η Παρέμβαση αφορά στην προστασία τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση μέσω προώθησης της καλλιέργειάς τους (in situ conservation), σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 45 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 και είναι συμβατή με τις παρ. 6(α) και 7(α) του ιδίου άρθρου (διατήρηση in situ).

Οι συνήθως χαμηλές αποδόσεις των αβελτίωτων τοπικών ποικιλιών έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών που επιλέγουν να τις καλλιεργήσουν. Συνεπώς, η οικονομική στήριξη μέσω της δράσης αποτελεί βασικό κίνητρο για τη διατήρηση των τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών αφού αναπληρώνει την ως άνω αναφερόμενη απώλεια εισοδήματος.

Σκοπός της Παρέμβασης είναι:

- η προστασία της γεωργικής βιοποικιλότητας και της γενετικής ποικιλότητας, μεταξύ των ειδών και εντός των ειδών και η προστασία των αγροτικών οικοσυστημάτων.
- η προστασία και αειφορική διαχείριση των φυτογενετικών πόρων.
- η προώθηση καλλιέργειας τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών, οι οποίες είναι κατά τεκμήριο περισσότερο προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες συνεπώς μειώνεται με αυτόν τον τρόπο η χρήση εισροών με αποτέλεσμα τις μειωμένες πιέσεις στους φυσικούς πόρους (π.χ. ποιότητα και ποσότητα υδατικών πόρων).
- η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αφού οι τοπικές ποικιλίες είναι κατά τεκμήριο περισσότερο ανθεκτικές στις ξηροθερμικές συνθήκες που αναμένεται να ενταθούν λόγω της κλιματικής αλλαγής.
- η στήριξη μικροκαλλιεργητών και γεωργών που διατηρούν ή επιθυμούν να καλλιεργήσουν τοπικούς αβελτίωτους πληθυσμούς - ποικιλίες.
- η προστασία του δικαιώματος των καταναλωτών να επιλέγουν τροφή από τοπικούς αβελτίωτους πληθυσμούς – ποικιλίες.

Ο κατάλογος των τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση είναι αποτέλεσμα διαβούλευσης των φορέων που εμπλέκονται σε θέματα φυτογενετικών πόρων (Υπηρεσίες Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ερευνητικά Κέντρα, Γεωπονικά Πανεπιστήμια, ΜΚΟ, κ.λπ.) και έχει καταρτιστεί με βάση:

- τις υπάρχουσες και υπό δημοσίευση μελέτες
- την ύπαρξη δείγματος αναφοράς για κάθε τοπικό αβελτίωτο πληθυσμό/ποικιλία και
- την ύπαρξη ολοκληρωμένων στοιχείων περιγραφής και ιστορικών στοιχείων.

Για τις μόνιμες καλλιέργειες (δενδρώδεις και αμπέλια) η δέσμευση εφαρμόζεται σε σταθερά αγροτεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου των δεσμεύσεων.

Πίνακας 1 ΣΙΤΗΡΑ: Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές-Νομοί	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
1	Κριθάρι (Hordeum vulgare)	1.1.	Σερίφου	Αιγαίου	10	20
		1.2.	Τρικάλων	Πελοποννήσου, Θεσσαλίας, Αιγαίου	1	5

		1.3.	Νάξου	Αιγαίου, Ηπείρου, Μακεδονίας, Στ. Ελλάδα	100	150	
		1.4.	Αλογόκριθο	Μακεδονίας, Στ. Ελλάδα, Ηπείρου	15	30	
		1.5.	Γουμαρόκριθο	Όπως παραπάνω	1	5	
		1.6.	Εξάστιχο	Όπως παραπάνω	17	50	
2	Σιτάρι σκληρό (Triticum turgidum var. durum)	2.1.	Μαυραγάνια	Σε όλη τη χώρα	40	45	
		2.2.	Μαυραθέρι	Χίου	6	10	
		2.3.	Ασπρόσταρο	Χανίων	6	10	
		2.4.	Ασπροσίτι	Σε όλη τη χώρα	1	5	
		2.5.	Ντεβές	Όπως παραπάνω	10	20	
		2.6.	Σαρίτσαμ	Λέσβου	1	5	
3	Σιτάρι σκληρό (Triticum turgidum var. Polonicum)	3.1.	Λεβέντης	Μεσσηνίας	0.5	20	
4	Σιτάρι μαλακό (Triticum aestivum)	4.1.	Γκρινιάς	Σε όλη τη χώρα	10	20	
		4.2.	Τσουγκριάς	Όπως παραπάνω	5	10	
		4.3.	Ζουλίτσα ή Ζουκλίτσα	Ορεινή και Δ. Μακεδονία, Θράκης, Πελοποννήσο υ	20	50	
		4.4.	Δριμνίτσα ή Δριμίτσα	Σε όλη τη χώρα	2	10	
		4.5.	Άσπρος Τσιούλος	Ορεινή Μακεδονία, Θεσσαλίας, Ηπείρου	7	20	
		4.6.	Κουτρούλι ή Κουτρουλιάς	Ορεινή Μακεδονία, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Κύθηρα	7	20	
5	Μονόκοκκο σιτάρι (Triticum monococcum)	5.1.	Καπλουτζάς	Μακεδονίας, Θεσσαλίας	20	50	

6	Σίκαλη (Secale cereale)	6.1.	Βεύη Φλώρινας	Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Ηπείρου	50	100
---	-------------------------------	------	------------------	--------------------------------------	----	-----

Πίνακας 2 ΨΥΧΑΝΘΗ : Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
7	Φάβα (Lathyrus sp.)	7.1.	Παπούλα	Κρήτης	5	10
8	Ρόβη (Vicia ervilia)	8.1.	Χανίων	Κρήτης	0.5	3
		8.2.	Γρεβενών	Μακεδονίας	0	2
		8.3.	Ιονίων	Ιονίου	0	2
9	Αραχίδα (Arachis hypogaeae)	9.1.	Γεωργιούπολη ς	Κρήτης, Φλώρινας	1	5
10	Lupinus albus	10.1.		Μεσσηνίας	2	4
11	Κουκιά (Vicia faba L.)	11.1.	-	Σκύρου	0.5	1

Πίνακας 3 ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ - ΘΑΜΝΟΙ - ΛΟΙΠΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ : Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές-Νομοί	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
12	Κερασιά (Prunus avium)	12.1.	Σερρών (Μαύρο)	Σερρών	10	20
		12.2.	Λευκό Ιωαννίνων	Ιωαννίνων	0.5	5
		12.3.	Κηφισιάς	Αττικής	0.5	5
		12.4.	Πρώιμο Κολινδρού	Κατερίνης	1.5	5
		12.5.	Σάμου	Σάμου	0.5	2
		12.6.	Πρώιμο Κομοτηνής	Κομοτηνής	2	10
		12.7.	Κόκκινα Αναστασιάς	Σερρών	2	10
13	Μηλιά (Malus pumila)	13.1.	Ξυνόμηλα Αγιάσου	Λέσβου	40	80

		13.2.	Σκιούπια	Μαγνησίας	5	10	
		13.3.	Χαμομηλιά	Ανδρου	0.5	2	
14	Πορτοκαλιά (Citrus sinensis)	14.1.	Πορτοκάλι “Μάλτας”	Μεσσηνίας	5	10	
		14.2.	Μαλτέζικο	Μεσσηνίας	3	5	
		14.3.	Παρακοίλων	Λέσβου	4	8	
15	Αχλαδιά (Pyrus communis)	15.1.	Κουντουρέλια	Λέσβου	2	4	
		15.2.	Κακάβια	Λέσβου	1	2	
		15.3.	Μουτζουρίτες	Λέσβου	0.5	1	
		15.4.	Τσιλουπάρματα	Λέσβου	2	4	
		15.5.	Καμπάνες	Μαγνησίας	0	4	
		15.6.	Μπαστουβάνι	Ανδρου	1	5	
		15.7.	Σταυρόρια	Ανδρου	1	5	
		15.8.	Γκουρλιές	Ανδρου	0.5	2	
		15.9.	Ζαχαράτα	Ανδρου	1	5	
16	Βερικοκιά (Prunus armeniaca)	16.1.	Καΐσια	Ανδρου	2	10	
17	Μανταρινιά (Citrus reticulata)	17.1.	Ντόπια	Ανδρου	1.5	10	
18	Ροδιά (Punica granatum)	18.1.	Καντινέρια	Ανδρου	1.5	5	
		18.2.	Λεφάνια	Ανδρου	1.5	5	
		18.3.	Καμπάδικα	Ημαθίας, Κατερίνης	30	50	
		18.4.	Αλμπασάνια	Ημαθίας	30	50	
		18.5.	Ανδρομάχη	Ημαθίας	2	10	
		18.6.	Φούστανη	Αριδαίας	30	50	
19	Αμυγδαλιά (Amygdalus communis)	19.1.	Αφράτο	Ανδρου	2	10	
		19.2.	Σιδηραμύγδαλο	Ανδρου	2	10	
		19.3.	Καρυδάκι	Λήμνου	0.5	5	
		19.4.	Χιώτικα Φουντουκάκι	Σάμου	2	5	
		19.5.	Ντοντάδικο	Χίου	2	5	
		19.6.	Φουσκαρέλα	Χίου	2	5	
		19.7.	Τρικιώνικο	Μαγνησίας	0.5	5	
		19.8.	Μπαμπάτσικο	Μαγνησίας	0.5	5	
		19.9.	Μπέλλου	Μαγνησίας	0.5	5	
20	Λεμονιά (Citrus limon)	20.1.	Τσακαλίκη	Ανδρου	8	50	
21	Συκιά (Ficus caricus)	21.1.	Άσπρο μικρό	Ανδρου	8	50	
		21.2.	Ποταμίσια	Ανδρου	3	20	

		21.3.	Μπούκνες ή Αρμπούνες (μαύρο)	Σάμου	20	50	
22	Ελιά (Olea europaea)	22.1.	Ασπρολιά Αλεξανδρούπολης	Έβρου	1	5	
23	Ροδακινιά (Prunus persica)	23.1.	Κοκκάρι	Σκύρου	0.3	0.7	
		23.2.	Μηλοροδάκινο (Μαστοί Αφροδίτης)	Κηθύρων	0.5	2	
		23.3.	Προφήτης Ηλίας	Ημαθίας	30	40	
		23.4.	Όψιμο Νάουσας	Ημαθίας	30	40	
24	Δαμασκηινιά (Prunus domestica)	24.1.	Πραούστι	Σαμοθράκης	10	40	
		24.2.	Μπαρδάκι μακρόστενο και στρογγυλό	Φθιώτιδας	60	100	
		24.3.	Λευκό δαμάσκηνο	Φθιώτιδας	5	40	
		24.4.	Σκοπέλου αζέν	Σκοπέλου	160	200	
		24.5.	Αυγάτι	Σκοπέλου	20	40	
		24.6.	Ξυνί	Σκοπέλου	20	40	

Πίνακας 4 ΑΜΠΕΛΙΑ: Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Α/Α Είδους	Είδος	Α/Α Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές-Νομοί	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)
25	Αμπέλι (Vitis sp.)	25.1.	Μαυράκι	Άνδρου	5
		25.2.	Μαυροποταμίσι	Άνδρου	10
		25.3.	Άσπρο ποταμίσι	Άνδρου	10
		25.4.	Ανθούσα	Άνδρου	0.5
		25.5.	Αγιαννιώτικο	Χίου	2.31
		25.6.	Μαυρούδι - Πλατάνα - Κολινιάτικο-Τουρκοπούλα	Μεσσηνίας	5
		25.7.	Αγούμαστος	Κέρκυρας	0.05
		25.8.	Αηδάνι Μαύρο	Κυκλάδων	4.42
		25.9.	Ακουμινάτο	Ιόνιο	0.02
		25.10.	Αμφιόνι	Κέρκυρας	0.04
				Λευκάδας	0.17

		25.11.	Αρακλινός	Ιόνιο	0.02	1
		25.12.	Αρμελετούσα	Κυκλάδων	0.02	1
		25.13	Βαλαΐτης	Ρεθύμνης	0.05	1
		25.14.	Βιολεντό	Ζακύνθου	2.03	4
				Κεφαλληνίας	0.3	4
		25.15.	Βολίτσα Άσπρη	Πελ/σος	2.17	3
		25.16.	Βολίτσα Μαύρη	Στερεά Ελλάδα	0.16	3
				Πελ/σος	1.59	3
		25.17.	Βόσσος	Κεφαλληνίας	0.15	1
				Λευκάδας	0.2	1
		25.18.	Γαϊδουριά	Κυκλάδων	0.02	1
		25.19.	Γλυκερήθρα	Αρκαδίας	0.3	1
				Λακωνίας	1.1	1
		25.20.	Δερματάς	Ρεθύμνης	0.02	1
		25.21.	Ζαλοβίτικο	Τρικόλων	0.2	1
		25.22.	Καραμπραίμης	Ευβοίας	0.2	1
		25.23.	Καρναχαλάδες	Έβρου	0.7	2
		25.24.	Καρτσιώτης	Λαρίσης	0.05	1
		25.25.	Κατσανό	Κυκλάδων	0.02	1
		25.26.	Κερατσούδα	Έβρου	1.7	3
		25.27.	Κοτσελίνα	Ιόνιο	0.02	1
		25.28.	Κουφάκι	Ιόνιο	0.02	1
		25.29.	Μαλουκάτο	Κυκλάδων	0.15	1
		25.30.	Μπεκάρι	Ιωαννίνων	0.12	1
		25.31.	Μπογιαλαμάδες	Έβρου	0.35	1
		25.32.	Μυγδάλι	Αιτωλοακαρνανί α	0.4	1
				Αχαΐας	0.05	1
		25.33.	Ξερομαχειρούδ α	Κυκλάδων	0.02	1
		25.34.	Πετρουλιανός	Λακωνίας	1.11	2
		25.35.	Πλατάνι	Κυκλάδων	0.02	1
		25.36.	Σκλάβα	Κορινθίας	0.57	2
		25.37.	Σταυροχιώτης	Κυκλάδων	0.02	1
		25.38.	Συκιώτης	Μαγνησίας	2.5	3
		25.39.	Χλώρες	Ιόνιο	0.08	1
		25.40.	Καλλονιάτικο	Λέσβου	4	8

Πίνακες 5 ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ: Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ Ι						
A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές -Νομοί	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
26	Κρεμμύδι (<i>Allium cepa</i> L.)	26.1.	Ζακυνθινό νερακρόμυδο	Ζακύνθου	5	10
		26.2.	Άνδρου	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	3
		26.3.	Κόκκινο	Άνδρου	5	50
27	Τοματοπιπεριά (<i>Capsicum annuum</i> var. <i>Abbreviatum</i>)	27.1.	Τοματοπιπεριά	Κ., Β. & Δ. Ελλάδα	10	20
28	Κολοκύθι (<i>Cucurbita pepo</i> L.)	28.1.	Πασατέμπο	Θράκης, Μακεδονίας	40	50
		28.2.	Μαγιότικο	Καρπάθου	0.3	1
		28.3.	Γλυκά Κολοκύθα	Μεσσηνίας	2	5
		28.4.	Γυμνόσπερμο Θράκης	Θράκης	2	7
29	Κολοκύθι (<i>Cucurbita maxima</i>)	29.1.	Κολοκύθα	Σε όλη τη χώρα	2	7
		29.2.	Ρετζέλια	Β. Ελλάδα	40	50
30	Κολοκύθι (<i>Cucurbita moschata</i>)	30.1.	Καλαμπάκι ή Καλαμπάκι (Κολοκύθα)	Σε όλη τη χώρα	10	15
31	Πεπόνι (<i>Cucumis melo</i> L.)	31.1.	Κασσιδιάρικο	Λέσβου	5	10
		31.2.	Αγγουραπέπωνα (κλωσάρι, κλωσάκι, ατζούρι)	Σάμου, Δωδεκανήσου, Λέσβου, Κρήτης, Αιγαίου, Χίου	1	5
		31.3.	Σαγκρί	Μεσσηνίας	0.2	1
		31.4.	Ξυλόαγουρο	Αιγαίου	2	5

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΙΙ						
A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίας	Παραρχές -Νόμοι	Εκτιμώμενη σημειωτή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
32	Αγκινάρα (Cynara scolymus L. & C. carduifera L.)	32.1.	Αγκινάρακι	Δωδεκανήσου (Κως)	1	5
		32.2.	Κρήτη	Κρήτης	50	55
33	Αγκινάρα (Cynara sp.)	33.1.	ΰθηρων	Κηθήρων	0.2	5
		33.2.	Ολύμπου	Καρπάθου	0.3	1
34	Τομάτα (Solanum lycopersicum)	34.1.	Ορμυλιάς	Χαλκιδικής	0	2
		34.2.	Μήλο Κεφαλληνίας	Κεφαλληνίας	0.5	5
		34.3.	Κυκλάδων	Αργαίου	1	5
		34.4.	Κως	Αργαίου	1	5
		34.5.	Ιθάκη	Πελοποννήσου, Ιονίων νήσων	0.2	5
		34.6.	Τρίγωνο Έβρου	Έβρου	2	5
		34.7.	Τομάτα-Καραμπόλα	Μακεδονίας, Θράκης	0.5	2
		34.8.	Υδρούσα	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	2
		34.9.	Κρασουλιά	Λέσβου (Αγιάσας)	2	5
		34.10.	Τοματάκι ξηρικό	Χίου	0.5	2
		34.11.	Άνδρου άνυδρο	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	2
		34.12.	Χίου άνυδρο	Χίου	2	4
		34.13.	Αμμολόχου	Άνδρου	1	5
		34.14.	Ροζ κρασάτη	Άνδρου	1	7
		34.15.	Χονδροκάτσαρη	Μεσσηνίας	4	6
		34.16.	Σφοντούλι	Λέσβου	0.5	2
		34.17.	Λουρδέικη ή Γρέντζα	Ιονίου	0.5	2

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ III						
35	Αγγούρι (<i>Cucumis sativus</i> L.)	35.1.	Άνδρου	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	2
		35.2.	Παλιουριάς	Γρεβενών (Παλιουριά)	0.5	2
36	Σουσάμι (<i>Sesamum indicum</i>)	36.1.	Γεωργιούπολης	Κρήτης, Ν. Έβρου	0.5	5
		36.2.	Έβρου	Έβρου	10	20
		36.3.	Λήμνου	Λήμνου	4	40
37	Φράουλα (<i>Fragaria ananassa</i>)	37.1.	Κερκυραϊκή μικρόκαρπη	Κέρκυρας	3	5
		37.2.	Ζακυνθινή	Ζακύνθου	3	5
38	Μελιτζάνα (<i>Solanum melongena</i>)	38.1.	Άσπρη Μελιτζάνα	Αιγαίου	1	5
		38.2.	Αργίτικη	Πελοποννήσου	0.2	5
39	Μπάμια (<i>Abelmoschus esculentus</i>) (<i>Hibiscus esculentus</i>)	39.1.	Λέσβου	Λέσβου	3	5
		39.2.	Σαλιάρα	Μεσσηνίας	2	3
		39.3.	Εξαγώνι	Λέσβου	2	4
40	Λάχανο (<i>Brassica oleracea</i> var <i>capitata</i>)	40.1.	Αφράτο	Λέσβου	0.5	2
		40.2.	Μάπα (Αφράτο)	Μεσσηνίας	1	2
41	Φασόλι (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	41.1.	Αριδαία (Καρατζάβας, Παπαούδα)	Μακεδονία	3	10
		41.2.	Τήνου	Αιγαίου	25	30
		41.3.	Μπαμπακιάς	Κρήτης	10	20
		41.4.	Μελιτζανί	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	5
		41.5.	Πιτσιλωτό	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	5
		41.6.	Κουφέτο	Κυκλάδων (Άνδρος)	0.5	5
		41.7.	Τσολάκια	Μαγνησίας	0.5	5
		41.8.	Κάπη	Λέσβου	0.5	2
		41.9.	Μελιτζανί	Άνδρου	1	10
		41.10.	Βασιλιάδες	Άνδρου	4	30
42	<i>Vigna unguiculata</i>	42.1.	Πηχιάρικο	Μεσσηνίας	4	5
		42.2.	Ροβίτσα Πρασινofάσουλα	Μεσσηνίας	2	20
43	<i>Phaseolus coccineus</i>	43.1.	Γίγαντες ελέφαντες	Καστοριάς, Φλώρινας, Ιωαννίνων	5	10
44	<i>Phaseolus vigna</i>	44.1.	Ασπρομύτικο Λήμνου	Λήμνου	4	8
45	Σταμναγκάθι (<i>Cichorium intybus</i> subsp. <i>Spinosum</i>)	45.1.	Σταμναγκάθι	Κρήτης	15	50
46	Ασκόλυμπος (<i>Scolymus hispanicus</i>)	46.1.	Ασκόλυμπος	Κρήτης	20	46

Πίνακας 6 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ – ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ - ΚΛΩΣΤΙΚΑ ΦΥΤΑ κ.ά: Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ – ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ - ΚΛΩΣΤΙΚΑ ΦΥΤΑ κ.ά.						
A/A Είδους	Είδος	A/A Ποικιλίας - Πληθυσμού	Ποικιλίες	Περιοχές-Νομοί	Εκτιμώμενη σημερινή έκταση πληθυσμού - ποικιλίας (ha)	Έκταση - στόχος (ha)
47	Γλυκάνισο (Pimpinella anisum)	47.1.	Τοπική ποικιλία	Λέσβου, Χίου	1	5
		47.2.	Τοπική ποικιλία	Λήμνου	3	7
48	Ρίγανη (Origanum ssp. Hirtum)	48.1.	Τοπικοί πληθυσμοί	Ολόμπου (Πιερία-Λάρισα)	0.2	5
		48.2.	Τοπικοί πληθυσμοί	Θεσσαλίας (Τρίκαλα)	0.2	5
		48.3.	Τοπικοί πληθυσμοί	Πελοποννήσου (Λακωνία)	0.2	5
		48.4.	Ρίγανη Λήμνου	Λήμνου	1.5	3
49	Κάππαρη (Capparis sp.)	49.1.	Τοπικοί πληθυσμοί	Αιγαίου & Ιονίου	1	5
50	Τσάι του βουναίου (Sideritis sp.)	50.1.	Τοπικοί πληθυσμοί	Κρήτης	0.2	2
		50.2.	Τοπικοί πληθυσμοί	Παγγαίου	0.2	2
		50.3.	Τοπικοί πληθυσμοί	Δυτ. Μακεδονίας	0.2	2
		50.4.	Τοπικοί πληθυσμοί	Ολόμπου (Πιερία-Λάρισα)	0.2	2
		50.5.	Τοπικοί πληθυσμοί	Ταϊνέτου (Πελοπόννησος)	0.2	2
		50.6.	Τοπικοί πληθυσμοί	Ευβοίας	0.2	2
51	Δίκταμο (Origanum dictamnus)	51.1.	Τοπικοί πληθυσμοί	Κρήτης	0.2	5
52	Σκουπόχορτο (Sorgum bicolor)	52.1.	Έβρου	Διάφορες περιοχές της Ελλάδας	0.2	5
53	Λίφη (ή Λίψη) (Luffa cylindrica-Luffa acutangula)	53.1.	Κατερίνης	Διάφορες περιοχές της Ελλάδας	0.2	5

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι είναι γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών, οι οποίοι κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση και καλλιεργούν μία ή περισσότερες ποικιλίες των ανωτέρω Πινάκων "Κατάλογος τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση".

Ο κατάλογος των τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση είναι αποτέλεσμα διαβούλευσης των φορέων που εμπλέκονται λόγω αρμοδιότητας σε θέματα φυτογενετικών πόρων (Υπηρεσίες Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ερευνητικά Κέντρα, Γεωπονικά Πανεπιστήμια, ΜΚΟ, κτλ.) και έχει καταρτιστεί με βάση:

- τις υπάρχουσες και υπό δημοσίευση μελέτες
- την ύπαρξη δείγματος αναφοράς για κάθε τοπικό αβελτίωτο πληθυσμό/ποικιλία και
- την ύπαρξη ολοκληρωμένων στοιχείων περιγραφής και ιστορικών στοιχείων.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Οι δικαιούχοι ενισχύονται για την απώλεια εισοδήματος που η συγκεκριμένη καλλιέργεια επιφέρει και αναλαμβάνουν τη δέσμευση να:

- καλλιεργούν τους αβελτίωτους πληθυσμούς – ποικιλίες, στις συγκεκριμένες περιοχές κατανομής ανά πληθυσμό - ποικιλία του σχετικού πίνακα,
- συνεργάζονται και να χορηγούν δείγμα σπόρου ή άλλου πολλαπλασιαστικού υλικού ή κάθε άλλη σχετική πληροφορία στις υπηρεσίες και αρμόδιους φορείς του ΥΠΑΑΤ.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών

υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν εφαρμόζεται.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δεν εφαρμόζεται.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ ΟΣΔΕ

☐ Εκτός ΟΣΔΕ

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Τα ποσά ενίσχυσης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού, παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Είδος Καλλιέργειας	Ύψος ενίσχυσης (€/Ha/έτος)
Ψυχανθή	753
Λαχανικά Υπαίθρου	2.501
Αραβόσιτος	722
Χειμερινά σιτηρά	435
Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά	989
Ελιές	782
Αμπέλι	690
Λοιπές δενδρώδεις	2.789

Οι ενισχύσεις αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και το κόστος συναλλαγής, ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ελήφθησαν.

Το κόστος συναλλαγής περιλαμβάνει:

- Έξοδα αποστολής σπόρων ή άλλων μερών του φυτού, από και προς τον αρμόδιο, κατά περίπτωση, φορέα.
- Το κόστος των εργαστηριακών ελέγχων του αρμόδιου, κατά περίπτωση, φορέα.
- Τα έξοδα αναπαραγωγής και πολλαπλασιασμού για τις ανάγκες σποράς ή φύτευσης του επιλέξιμου αγροτεμαχίου.

Μέθοδος υπολογισμού

Όπως αναφέρεται στη σχετική μελέτη υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Ο δικαιούχος αναλαμβάνει να:

- καλλιεργεί τους αβελτίωτους πληθυσμούς – ποικιλίες, στις συγκεκριμένες περιοχές κατανομής ανά πληθυσμό - ποικιλία του σχετικού πίνακα,
- συνεργάζεται και να χορηγεί δείγμα σπόρου ή άλλου πολλαπλασιαστικού υλικού ή κάθε άλλη σχετική πληροφορία στις υπηρεσίες και αρμόδιους φορείς του ΥΠΑΑΤ.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Η δράση αφορά σε πενταετείς δεσμεύσεις, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι δράσεις που σχετίζονται με την διατήρηση φυτικών γενετικών πόρων είναι συμβατές με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος II της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία. Ενισχύσεις στο πλαίσιο περιβαλλοντικών προγραμμάτων: Η παροχή των ενισχύσεων τηρεί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η επιλεξιμότητα για τις εν λόγω ενισχύσεις καθορίζεται στο πλαίσιο σαφώς καθορισμένου κυβερνητικού προγράμματος περιβάλλοντος όπως είναι το Στρατηγικό Σχέδιο ή διατήρησης και εξαρτάται από την εκπλήρωση ειδικών όρων στο πλαίσιο του κυβερνητικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που σχετίζονται με τις μεθόδους παραγωγής ή τις εισροές.

β) Το ποσό της πληρωμής περιορίζεται στις πρόσθετες δαπάνες ή στην απώλεια εισοδήματος, που προήλθε ως συνέπεια της συμμόρφωσης με το σχετικό Πρόγραμμα.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(α) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(β) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-1.4-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Ψυχανθή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι
MK3-70-1.4-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Λαχανικά Υπαίθρου	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι
MK3-70-1.4-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στον Αραβόσιτο	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι
MK3-70-1.4-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Χειμερινά σιτηρά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι
MK3-70-1.4-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι
MK3-70-1.4-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Ελιές	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι

MK3-70-1.4-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αμπέλια	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.31	Όχι
MK3-70-1.4-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Λοιπές δενδρώδεις	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.12; R.31; R.33	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-1.4-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Ψυχανθή

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Λαχανικά Υπαίθρου

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στον Αραβόσιτο

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Χειμερινά σιτηρά

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Ελιές

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αμπέλια

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.4-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Λοιπές δενδρώδεις

Σύμφωνα με στοιχεία υλοποίησης της σχετικής δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70-1.4-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	753,00	753,00	753,00	753,00	753,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	753,00	753,00	753,00	753,00	753,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Λαχανικά Υπαίθρου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στον Αραβόσιτο (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	722,00	722,00	722,00	722,00	722,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	722,00	722,00	722,00	722,00	722,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Χειμερινά σιτηρά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	989,00	989,00	989,00	989,00	989,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	989,00	989,00	989,00	989,00	989,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Ελιές (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	782,00	782,00	782,00	782,00	782,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	782,00	782,00	782,00	782,00	782,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αμπέλια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	690,00	690,00	690,00	690,00	690,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	690,00	690,00	690,00	690,00	690,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								

MK3-70-1.4-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών στις Λοιπές δενδρώδεις (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)	2.145,00	2.145,00	2.145,00	2.145,00	2.145,00			10.725,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00			9.429.410,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00			8.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-1.5 - Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-1.5
Ονομασία παρέμβασης	Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.19. Αριθμός πράξεων ή μονάδων που υποστηρίζουν γενετικούς πόρους
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της δράσης καλύπτει όλη τη χώρα. Τομείς παρέμβασης είναι οι φυλές των ζώων ανά περιοχή κατανομής, όπως αυτές εμφανίζονται στον Πίνακα των επιλέξιμων φυλών.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.25 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της

συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η Παρέμβαση έχει ως στόχο την στήριξη των κτηνοτρόφων που εκτρέφουν απειλούμενες αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων.

Μειονέκτημα των αυτόχθονων φυλών, που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, είναι οι χαμηλές τους αποδόσεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα απώλεια εισοδήματος για τους εκτροφείς τους. Έτσι, οι εκτροφείς συχνά προβαίνουν στην αντικατάσταση των φυλών αυτών με άλλες πιο αποδοτικές φυλές ή σε ανεξέλεγκτες διασταυρώσεις με σκοπό την αύξηση των αποδόσεων. Συνεπώς, η οικονομική στήριξη μέσω της δράσης αποτελεί βασικό κίνητρο για τη διατήρηση των ζώων των φυλών αυτών αφού αναπληρώνει την ως άνω αναφερόμενη απώλεια εισοδήματος.

Η συγκεκριμένη δράση συμβάλλει στη διατήρηση και ενίσχυση της γενετικής βιοποικιλότητας στον τομέα της ζωικής παραγωγής. Η διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας αποτελεί το πλέον σημαντικό εργαλείο για την γενετική παραλλακτικότητα που είναι βασική προϋπόθεση για την επιβίωση των ειδών, συνεισφέροντας αποφασιστικά στην αειφόρο ανάπτυξη και ισορροπία της φύσης. Επιπλέον, τα ζώα των σπάνιων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων:

- είναι τα πλέον προσαρμοσμένα στις τοπικές κλιματικές συνθήκες επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ανθεκτικότητα στις ακραίες τιμές συνεπώς και στην αναμενόμενη αύξηση της συχνότητάς τους λόγω της κλιματικής αλλαγής (αύξηση ημερών ξηρασίας, αύξηση συχνότητας ακραίων θερμοκρασιών -υψηλών θερμοκρασιών, παγετού, κ.λπ.) αλλά και στις ασθένειες,
- αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τους υποβαθμισμένους και δυσπρόσιτους βοσκότοπους της χώρας,
- επιδεικνύουν ιδιαίτερη ικανότητα επιβίωσης με περιορισμένους πόρους τροφής και νερού.

Επιπλέον, οι γονιδιακές δεξαμενές των σπάνιων φυλών αγροτικών ζώων περιέχουν γονίδια, τα οποία ενώ σήμερα φαίνεται να μην έχουν οικονομική σημασία, είναι δυνατόν στο μέλλον να αποβούν πολύτιμα, εάν μεταβληθούν, όπως αναμένεται, οι οικονομικές, κοινωνικές, επιστημονικές και οικολογικές συνθήκες άσκησης της ζωικής παραγωγής.

Τέλος, οι αυτόχθονες φυλές, ως μέρους του πολιτισμού, προσφέρουν υπηρεσίες στην εκπαίδευση και στην έρευνα σε ιστορικά και εθνολογικά θέματα, αυξάνοντας με την παρουσία τους το αισθητικό κάλλος της ποικιλομορφίας.

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της δράσης καλύπτει όλη τη χώρα. Τομείς παρέμβασης είναι οι φυλές των ζώων ανά περιοχή κατανομής, όπως αυτές εμφανίζονται στον ακόλουθο Πίνακα των επιλέξιμων φυλών.

Είδος Ζώου	Φυλή	Περιοχή	Υπεύθυνο ΚΖΓΠ για την τήρηση γενεαλογικών βιβλίων
Βοοειδή	Τήνου	Κυκλάδες	Αθήνας
	Κέας	Κυκλάδες	Αθήνας
	Κατερίνης	Θεσσαλία, Κεντρική Μακεδονία,	Καρδίτσας
	Συκιάς	Κεντρική Μακεδονία, Θεσπρωτία	Θεσσαλονίκης
	Ελληνικός βούβαλος	Υγρότοποι σε όλη την χώρα	Θεσσαλονίκης *, Δράμας, Ιωαννίνων, Καρδίτσας, Αθήνας

	Ελληνική βραχυκερατική	Όλη η χώρα	Αθήνας, Ιωαννίνων*, Θεσσαλονίκης, Καρδίτσας, Δράμας
Πρόβατα	Καταφυγίου	Δυτική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία	Θεσσαλονίκης
	Ρουμλουκίου	Δυτική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία	Θεσσαλονίκης
	Ορεινό Ηπείρου	Ήπειρος	Ιωαννίνων
	Ικαρίας	ΠΕ Σάμου	Αθήνας
	Λευκίμης	Κέρκυρα	Ιωαννίνων
	Κατσικά	Ήπειρος	Ιωαννίνων
	Άργους	Πελοπόννησος	Αθήνας
	Ζακύνθου	Ζάκυνθος	Αθήνας
	Φλώρινας – Πελαγονίας	Μακεδονία	Θεσσαλονίκης
	Σαρακατσάνικ ο	όλη η χώρα	Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καρδίτσας, Δράμας*
	Γλώσσας Σκοπέλου	Βόρειες Σποράδες, Θεσσαλία, Φθιώτιδα	Καρδίτσας
	Κύμης	Εύβοια	Αθήνας
	Αγρινίου	Αιτωλοακαρνανία, Άρτα	Αθήνας, Ιωαννίνων*
	Δράμας	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	Δράμας
	Θράκης	Θράκη	Δράμας
	Καλαρρύτεκο	Ήπειρος, Θεσσαλία, Αιτωλοακαρνανία, Δυτική Μακεδονία	Ιωαννίνων, Καρδίτσας*, Αθήνας, Θεσσαλονίκης
	Πηλίου	Θεσσαλία, Φθιώτιδα, Ευρυτανία	Καρδίτσας
	Σερρών	Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	Θεσσαλονίκης
	Ορεινό Λήμνου	Λήμνος	Αθηνών
Αίγες	Σκοπέλου	Βόρειες Σποράδες, Μαγνησία, Λάρισα	Καρδίτσας
Χοίροι	Εγχώριος Ελληνικός Χοίρος	όλη η χώρα	Αθήνας, Ιωαννίνων, Θεσσαλονίκης, Καρδίτσας, Δράμας
	Ηλείας	Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Αιτωλοακαρνανία, Αττική	Αθήνας
	Πηνειάς	Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Αιτωλοακαρνανία, Αττική	Αθήνας

Ιπποειδή	Θεσσαλίας	Θεσσαλία, Φθιώτιδα, Ευρυτανία	Καρδίτσας
	Σκύρου	όλη η χώρα	Καρδίτσας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Αθήνας*
	Πίνδου	Ήπειρος, Μακεδονία, Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα	Αθήνας, Καρδίτσας, Θεσσαλονίκης *, Ιωαννίνων, Δρ άμας
	Μεσσαρά	Πελοπόννησος, Κρήτη	Αθήνας
	Ροδόπης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	Δράμας

*Με αστερίσκο σημειώνεται το Κέντρο Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΖΓΠ), το οποίο έχει την ευθύνη για την τήρηση του γενεαλογικού βιβλίου της φυλής και το οποίο συγκεντρώνει τα στοιχεία γενεαλογικού βιβλίου της φυλής από τα υπόλοιπα ΚΖΓΠ

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται για τη διατήρηση ή αύξηση του αριθμού των επιλέξιμων ζώων για μία πενταετία. Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι ζώα των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, δεδομένου ότι πληρούν τις απαιτήσεις της παρ. 4α του Άρθρου 45 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126 και καταγράφονται στο Π.Δ 434/1995 όπως αυτές αναφέρονται στον παρακάτω Πίνακα. Οι αυτόχθονες φυλές που κινδυνεύουν με εξαφάνιση παρακολουθούνται από τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων τα οποία τηρούν και τα σχετικά γενεαλογικά βιβλία.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας.

Η ενίσχυση χορηγείται για την διατήρηση ή αύξηση ΜΖΚ όπου, ισχύουν οι παρακάτω ισοδυναμίες:

- Ένα (1) βοοειδές ηλικίας άνω των δύο (2) ετών = 1 ΜΖΚ
- Ένα (1) προβατοειδές ή αιγοειδές άνω του ενός (1) έτους = 0,10 ΜΖΚ
- Μία (1) χοιρομητέρα = 0,5 ΜΖΚ
- Ένα (1) μόνοπλο άνω των έξι (6) μηνών = 1 ΜΖΚ

Κάθε νέο ζώο που εισάγεται στην εκμετάλλευση πρέπει να είναι απόγονος των ήδη υφιστάμενων στη εκμετάλλευση ζώων ή να προέρχεται από άλλη εκμετάλλευση που εκτρέφει ζώα της ίδιας φυλής και είναι εγγεγραμμένο στο γενεαλογικό βιβλίο της φυλής όπως αυτό τηρείται στο Κέντρο Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΖΓΠ).

Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν κατ' έτος και καθ' όλη τη διάρκεια των δεσμεύσεών τους, τη γραμμή βάσης της δράσης ήτοι να καταγράφει σε γενεαλογικά βιβλία τα ζώα που ανήκουν σε απειλούμενες με εξαφάνιση αυτόχθονες φυλές. Επιπροσθέτως να τηρούν τις απαιτήσεις της καλής διαβίωσης των ζώων.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι είναι Γεωργοί (κτηνοτρόφοι), φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών, οι οποίοι κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση και οι οποίοι:

- είναι κάτοχοι απειλούμενων με εξαφάνιση αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων, όπως αυτές αναφέρονται στον σχετικό πίνακα στη περιγραφή της δράσης.
- εκτρέφουν ζώα των απειλούμενων φυλών στις συγκεκριμένες περιοχές κατανομής τους, όπως αυτές αναφέρονται ανωτέρω.
- εκτρέφουν ζώα εγγεγραμμένα στο γενεαλογικό βιβλίο της φυλής στην οποία ανήκουν. Τα γενεαλογικά βιβλία τηρούνται στα αρμόδια Κέντρα Ζωικών Γενετικών Πόρων υπό την εποπτεία

της Δ/σης Ζωικών Γενετικών Πόρων και Κτηνοτροφικών Εγκαταστάσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα κάτωθι:

- Θηλυκά βοοειδή ηλικίας άνω των δύο (2) ετών.
- Θηλυκά αιγοπρόβατα ηλικίας άνω του ενός (1) έτους.
- Χοιρομητέρες.
- Αρσενικά και θηλυκά ιπποειδή άνω των έξι (6) μηνών.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις κάτωθι δεσμεύσεις:

- Να διατηρούν τον αριθμό των επιλέξιμων ζώων ένταξης για μία πενταετία. Είναι δυνατή η αντικατάσταση των ζώων που εντάχθηκαν αρχικά με ζώα της ίδιας φυλής, εφόσον ο συνολικός αριθμός των ζώων κατά τη διάρκεια της πενταετίας παραμένει τουλάχιστον αυτός που αναφέρεται κατά την ένταξή τους στο πρόγραμμα.
- Όλα τα ζώα που συμμετέχουν στη δράση πρέπει να φέρουν σήμανση(ενώτια, βώλους, κ.λπ.),όπως προβλέπεται από την σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία
- Να ακολουθούν τις οδηγίες και τις υποδείξεις των αρμόδιων Κέντρων Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΓΖΠ) για την τήρηση των γενεαλογικών βιβλίων των φυλών στις οποίες ανήκουν τα ζώα τους και να εφαρμόζουν όλες τις υποχρεώσεις για την τήρησή του.
- Στην περίπτωση απομάκρυνσης επιλέξιμων ζώων από την εκμετάλλευση (σφαγή – πώληση),και για οποιαδήποτε μεταβολή να ενημερώνουν άμεσα και οπωσδήποτε πριν προβούν στην ενέργεια το αρμόδιο ΚΖΓΠ.
- Ειδικά οι δικαιούχοι με ιπποειδή οφείλουν να καταθέσουν στο αρμόδιο Κ.Ζ.Γ.Π βεβαιώσεις ταυτοποίησης των ιπποειδών τους εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Σε διαφορετική περίπτωση επιβάλλονται για το πρώτο έτος εφαρμογής κυρώσεις.

Για το δεύτερο έτος εφαρμογής και για όσα ζώα δεν προσκομίστηκαν οι βεβαιώσεις ταυτοποίησης, αυτές κατατίθενται στο αρμόδιο Κ.Ζ.Γ.Π, διαφορετικά επιβάλλονται εκ νέου οι προβλεπόμενες κυρώσεις. Η εν λόγω διαδικασία επαναλαμβάνεται κατ' έτος μέχρι τη λήξη της πενταετούς περιόδου δέσμευσης. Τα Κ.Ζ.Γ.Π εξετάζουν την ακρίβεια των στοιχείων των βεβαιώσεων και ακολούθως συμπεριλαμβάνουν τα ανάλογα δεδομένα στα γενεαλογικά βιβλία ή μητρώα που τηρούν.

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να τηρούν φάκελο δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια τήρησης των δεσμεύσεων και για τρία (3) επιπλέον έτη μετά την ολοκλήρωση των δεσμεύσεων, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές σε κάθε σχετικό αίτημα.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν εφαρμόζεται

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δεν εφαρμόζεται

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ ΟΣΔΕ

☐ Εκτός ΟΣΔΕ

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

- ☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα
☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής
☐ εφάπαξ ενίσχυση
☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Τα ποσά στήριξης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού, παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Είδος εκτροφής	Μέγιστο ύψος ενίσχυσης (€/ΜΖΚ/έτος)
Θηλυκά βοοειδή > 2 ετών	394
Θηλυκά αιγοπρόβατα > 1 έτους	449
Χοιρομητέρες	616
Αρσενικά & θηλυκά ιπποειδή > 6 μηνών	629

Στο ύψος ενίσχυσης στους τομείς βοοτροφίας, αιγοπροβατοτροφίας και χοιροτροφίας περιλαμβάνεται το κόστος για την εκτροφή αρσενικών ζώων αναπαραγωγής, με αναλογία ένα (1) αρσενικό ζώο για κάθε δεκαπέντε (15) θηλυκά ζώα αναπαραγωγής, που ανέρχεται σε 23,33 €.

Οι ενισχύσεις αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα ανά ΜΖΚ διατηρούμενης αυτόχθονης φυλής, ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ελήφθησαν.

Εφαρμόζεται η αντιστοιχία 1ΜΖΚ=1Ha βοσκοτόπων

Μέθοδος υπολογισμού

Όπως αναφέρεται στη σχετική μελέτη υπολογισμού ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της αντίστοιχης δράσης του ΠΑΑ 2014-2022.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται για τη διατήρηση ή αύξηση του αριθμού των επιλέξιμων ζώων για μία πενταετία. Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι ζώα των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, δεδομένου ότι πληρούν τις απαιτήσεις της παρ. 4(α) του Άρθρου 45 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού

(ΕΕ) 2022/126 και καταγράφονται στο Π.Δ 434/1995 όπως αυτές αναφέρονται στον παρακάτω Πίνακα. Οι αυτόχθονες φυλές που κινδυνεύουν με εξαφάνιση παρακολουθούνται από τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων τα οποία τηρούν και τα σχετικά γενεαλογικά βιβλία.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της δράσης είναι πενταετούς διάρκειας.

Η ενίσχυση χορηγείται για την διατήρηση ή αύξηση ΜΖΚ όπου, ισχύουν οι παρακάτω ισοδυναμίες:

- Ένα (1) βοοειδές ηλικίας άνω των δύο (2) ετών = 1 ΜΖΚ
- Ένα (1) προβατοειδές ή αιγοειδές άνω του ενός (1) έτους = 0,10 ΜΖΚ
- Μία (1) χοιρομητέρα = 0,5 ΜΖΚ
- Ένα (1) μόνοπλο άνω των έξι (6) μηνών = 1 ΜΖΚ

Κάθε νέο ζώο που εισάγεται στην εκμετάλλευση πρέπει να είναι απόγονος των ήδη υφιστάμενων στη εκμετάλλευση ζώων ή να προέρχεται από άλλη εκμετάλλευση που εκτρέφει ζώα της ίδιας φυλής και είναι εγγεγραμμένο στο γενεαλογικό βιβλίο της φυλής όπως αυτό τηρείται στο Κέντρο Ζωικών Γενετικών Πόρων (ΚΖΓΠ).

Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν κατ' έτος και καθ' όλη τη διάρκεια των δεσμεύσεών τους, τη γραμμή βάσης της δράσης ήτοι να καταγράφει σε γενεαλογικά βιβλία τα ζώα που ανήκουν σε απειλούμενες με εξαφάνιση αυτόχθονες φυλές. Επιπροσθέτως να τηρούν τις απαιτήσεις της καλής διαβίωσης των ζώων.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Η δράση αφορά σε πενταετείς δεσμεύσεις, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η δράση που σχετίζεται με τη διατήρηση σπανίων φυλών είναι συμβατή με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος II της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη Γεωργία. Ενισχύσεις στο πλαίσιο περιβαλλοντικών προγραμμάτων: Η παροχίτων ενισχύσεων τηρεί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η επιλεξιμότητα για τις εν λόγω ενισχύσεις καθορίζεται στο πλαίσιο σαφώς καθορισμένου κυβερνητικού προγράμματος περιβάλλοντος όπως είναι το Στρατηγικό Σχέδιο ή διατήρησης και εξαρτάται από την εκπλήρωση ειδικών όρων στο πλαίσιο του κυβερνητικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των όρων που σχετίζονται με τις μεθόδους παραγωγής ή τις εισροές.

β) Το ποσό της πληρωμής περιορίζεται στις πρόσθετες δαπάνες ή στην απώλεια εισοδήματος, που προήλθε ως συνέπεια της συμμόρφωσης με το σχετικό Πρόγραμμα.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(α) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(β) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
ΕΛ - Ελλάδα	91(3)(β) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-1.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών βοοειδών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.25; R.31	Όχι
MK3-70-1.5-2 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών αιγοπροβάτων > 1 έτους	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.25; R.31	Όχι
MK3-70-1.5-3 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Χοιρομητέρων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.25; R.31	Όχι
MK3-70-1.5-4 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Αρσενικών & θηλυκών ιπποειδών > 6 μηνών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.25; R.31	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-1.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών βοοειδών

Λαμβάνεται υπόψη και η υλοποίηση της δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.5-2 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών αιγοπροβάτων > 1 έτους

Λαμβάνεται υπόψη και η υλοποίηση της δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.5-3 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Χοιρομητέρων

Λαμβάνεται υπόψη και η υλοποίηση της δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-70-1.5-4 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Αρσενικών & θηλυκών ιπποειδών > 6 μηνών

Λαμβάνεται υπόψη και η υλοποίηση της δράσης στο ΠΑΑ 2014-2022.

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70-1.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών βοοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	394,00	394,00	394,00	394,00	394,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	394,00	394,00	394,00	394,00	394,00			
	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-2 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Θηλυκών αιγοπροβάτων > 1 έτους (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	449,00	449,00	449,00	449,00	449,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	449,00	449,00	449,00	449,00	449,00			
	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-3 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Χοιρομητέρων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00			
	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-4 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχθονων φυλών Αρσενικών & θηλυκών ιπποειδών > 6 μηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	629,00	629,00	629,00	629,00	629,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	629,00	629,00	629,00	629,00	629,00			
	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)	20.088,00	20.088,00	20.088,00	20.088,00	20.088,00			100.440,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00			47.247.080,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00			40.084.860,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-1.6 - Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-1.6
Ονομασία παρέμβασης	Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.14. Αριθμός εκταρίων (εκτός δασοκομίας) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη Χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.35 Ποσοστό κυψελών που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης παρέχονται ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους, με στόχο την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι παραγωγοί αφορούν στη βιολογική

μελισσοκομία και είναι (6) εξαετούς διάρκειας, το πρώτο έτος αφορά τη μετατροπή και τα επόμενα (5) πέντε έτη τη διατήρηση στη βιολογική μελισσοκομία.

Η ανάλυση πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων στο πλαίσιο της Παρέμβασης παρέχεται με την εφαρμογή πρόσθετων πρακτικών που αφορούν τη διατροφή, την προστασία της υγείας, τις περιοχές εγκατάστασης των κυψελών με σκοπό την ενθάρρυνση των μελισσοκόμων να αναλάβουν τις πρόσθετες δεσμεύσεις, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Η σημαντική βιοποικιλότητα (σημαντικοί οικότοποι και είδη καθώς και περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) καθώς και οι πλούσιοι φυσικοί πόροι της χώρας, ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες, θέτουν τις βάσεις για την ανάπτυξη της μελισσοκομικής δραστηριότητας σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και συγχρόνως τη δυνατότητα παραγωγής υγιεινών τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας όπως είναι τα βιολογικά τρόφιμα μειώνοντας παράλληλα την επίπτωση της γεωργικής δραστηριότητας στο περιβάλλον.

Η ενίσχυση των μελισσοκομικών αγροτικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε περιοχές με περιβαλλοντικούς περιορισμούς θεωρείται σημαντική καθώς προστατεύει τη βιοποικιλότητα, ταυτόχρονα μπορεί να οδηγήσει τους παραγωγούς, δίνοντάς τους τα κατάλληλα κίνητρα, προς την παραγωγή υψηλής διατροφικής αξίας προϊόντων και στην λήψη αντίστοιχων σημάτων ποιότητας όπως πιστοποιημένη βιολογική μελισσοκομία. Αυτό σε συνδυασμό με την αύξηση της προσφοράς και μέσω της μείωσης των τιμών την αύξηση της ζήτησης βιολογικών προϊόντων μπορεί να αποφέρει εκτός από περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη στον αγροτικό κλάδο παρέχοντας επίσης στον καταναλωτή ασφαλέστερα τρόφιμα.

Η παρέμβαση στοχεύει στην ενθάρρυνση των μελισσοκόμων να εφαρμόσουν τις αρχές και τις μεθόδους βιολογικής μελισσοκομίας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2018/848, καθώς και να διατηρήσουν αυτές τις μεθόδους μετά την αρχική περίοδο της μετατροπής.

Η στήριξη παρέχεται για την εφαρμογή ευνοϊκών για το περιβάλλον μεθόδων παραγωγής που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την εφαρμογή των αρχών της βιολογικής μελισσοκομίας.

Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύεται η μετατροπή πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην μελισσοκομία από συμβατικές σε βιολογικές, όπως αυτές ορίζονται στον κανονισμό 2018/848. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Το σύνολο των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι της παρέμβασης περιγράφεται αναλυτικά στο Μέρος II του Παρατήματος II ΤΟΥ ΚΑΝ (ΕΕ) 2018/848 σημεία 1.9.6.1 έως 1.9.6.6.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι δικαιούχοι είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών κάτοχοι μελισσοκομικής ταυτότητας, οι οποίοι κατέχουν από 20 και πάνω μελισσοσμήνη.

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι οι υποψήφιοι που κατέχουν νεοεντασσύμενες (κατεχόμενες) κυψέλες και παραφυάδες στο σύστημα ελέγχου για τη βιολογική γεωργία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Ο παραγωγός τηρεί τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τον κανονισμό 2018/848, η οποία ένταξη τεκμηριώνεται από σύμβαση με Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης, όπως και να διαθέτουν πιστοποιητικό συμμόρφωσης από τον Οργανισμό, με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι.

Ο14 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☐ Γεωργική έκταση που ορίζεται για το σχέδιο της ΚΓΠ

☐ Γεωργική γη, συμπεριλαμβανομένης και πέραν της γεωργικής έκτασης

☐ Μη γεωργική γη

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δεν αφορά.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☐ ΟΣΔΕ

☒ Εκτός ΟΣΔΕ

Τμήμα εκτός ΟΣΔΕ

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☐ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☒ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως ανά κλάσεις μεγέθους μελισσοσμηνών (κυψελών) για να αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και το κόστος συναλλαγής (δαπάνες πιστοποίησης), ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν.

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Τα ετήσια ποσά στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης διαμορφώνονται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

A/A	Κλάσεις Μελισσοσμηνών (Κυψέλες)	Κόστος ανά κλάση στη μετατροπή και διατήρηση στη βιολογική μελισσοκομία (€/έτος)
1	20 - 110	1.650,00
2	111 - 200	5.115,00
3	201 - 300	8.580,00
4	301 - άνω	10.230,00

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

- ☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται στην τήρηση του συνόλου των δεσμεύσεων, που σχετίζονται με την προέλευση των ζώων, τη διατροφή (στο τέλος της περιόδου παραγωγής, διατηρούνται στις κυψέλες επαρκή αποθέματα μελιού και γύρης προκειμένου οι μέλισσες να επιβιώσουν τον χειμώνα, η τεχνητή διατροφή των πληθυσμών μελισσών δύναται να πραγματοποιείται μόνο σε περίπτωση που απειλείται η επιβίωσή του πληθυσμού λόγω κλιματικών συνθηκών. Σε παρόμοια περίπτωση, η εκτροφή του πληθυσμού μελισσών πραγματοποιείται με βιολογικό μέλι, βιολογική γύρη, βιολογικό σιρόπι ζάχαρης ή βιολογική ζάχαρη, την προστασία της υγείας, την καλή μεταχείριση των ζώων, πρακτικές στέγασης και κτηνοτροφικές πρακτικές (περιοχή εγκατάστασης των κυψελών, τις υποχρεώσεις τήρησης στοιχείων τεκμηρίωσης από τον δικαιούχο.

Η παρέμβαση στοχεύει στην ενθάρρυνση των μελισσοκόμων να εφαρμόσουν τις αρχές και τις μεθόδους βιολογικής μελισσοκομίας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2018/848, καθώς και να διατηρήσουν αυτές τις μεθόδους μετά την αρχική περίοδο της μετατροπής.

Το σύνολο των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι της παρέμβασης περιγράφεται αναλυτικά στο Μέρος II του Παρατήματος II ΤΟΥ Καν. (ΕΕ) 2018/848 σημεία 1.9.6.1 έως 1.9.6.6.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Το ένα (1) έτος θεωρείται επαρκές χρονικό διάστημα για την ορθή μετάβαση από τη συμβατική στη βιολογική μελισσοκομία, δεδομένου και των όσων ορίζονται στο καν. (ΕΕ) 2018/848, ενώ η διατήρηση στη βιολογική μελισσοκομία ορίζεται στα (5) έτη.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το Παράρτημα 2 της Συνθήκης του ΠΟΕ (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 12 αυτού, διότι καλύπτει αμφότερες τις σχετικές πρόνοιες. Συγκεκριμένα η ενίσχυση στον παραγωγό παρέχεται με βάση το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα (σημείο β), όπως προσδιορίζονται από το Πρόγραμμα ενώ και οι επιλεξιμότητες, οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης αλλά και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων προσδιορίζονται στο Στρατηγικό Σχέδιο, καλύπτοντας τις πρόνοιες του σημείου (α).

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(α) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
ΕΛ - Ελλάδα	91(2)(β) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
ΕΛ - Ελλάδα	91(3)(β) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-1.6-1 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 20 - 110 μελισσοσμηνών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.35	Όχι
MK3-70-1.6-2 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 111 - 200 μελισσοσμηνών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.35	Όχι
MK3-70-1.6-3 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 201 - 300 μελισσοσμηνών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.35	Όχι
MK3-70-1.6-4 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 301 & άνω μελισσοσμηνών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.35	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-1.6-1 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 20 - 110 μελισσοσμηνών

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), από τις πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο δικαιούχος για τάξη μεγέθους 20 - 110 μελισσοσμηνών (κυψελών).

MK3-70-1.6-2 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 111 - 200 μελισσοσμηνών

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), από τις πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο δικαιούχος για τάξη μεγέθους 111 - 200 μελισσοσμηνών (κυψελών).

MK3-70-1.6-3 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 201 - 300 μελισσοσμηνών

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), από τις πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο δικαιούχος για τάξη μεγέθους 201 - 300 μελισσοσμηνών (κυψελών).

MK3-70-1.6-4 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 301 & άνω μελισσοσμηνών

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), από τις πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο δικαιούχος για τάξη μεγέθους 301 & άνω μελισσοσμηνών (κυψελών).

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70-1.6-1 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 20 - 110 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	
	Ο.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-2 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 111 - 200 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	
	Ο.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-3 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 201 - 300 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	
	Ο.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-4 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 301 & άνω μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	
	Ο.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)		973,00	973,00	973,00	973,00	973,00	973,00	5.838,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.138,00	3.143.138,00	18.858.824,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.666,00	2.666.666,00	16.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-2.1
Ονομασία παρέμβασης	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	O.17. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που επωφελούνται από στήριξη για βιολογική γεωργία
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σύνολο χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 007.09.01	Εκπόνηση στρατηγικής για την προώθηση των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 014.09.04	Ενίσχυση των δράσεων προώθησης των βιολογικών προϊόντων στην εγχωρία αγορά και διεθνή αγορά	Υψηλή	Ναι
AN 026.04.01	Ενίσχυση χρήσεων γης και πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι

AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 088.05.07	Προστασία υδατικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Μέση	Ναι
AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
R.14 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο, των γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
R.19 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	
R.21 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για την ποιότητα των υδατικών συστημάτων	
R.24 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) στο πλαίσιο ειδικών δεσμεύσεων οι οποίες λαμβάνουν στήριξη με σκοπό την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους, όπως η απορροή φυτοφαρμάκων	
R.29 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που λαμβάνει στήριξη της ΚΓΠ για τη βιολογική γεωργία, με διαχωρισμό μεταξύ της διατήρησής της και της μετατροπής σε αυτή	
R.31 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις	
R.43 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)	
R.44 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η στήριξη στο πλαίσιο της Παρέμβασης παρέχεται για την εφαρμογή των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Η σημαντική βιοποικιλότητα (σημαντικοί οικότοποι και είδη καθώς και περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) καθώς και οι πλούσιοι φυσικοί πόροι της χώρας, ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες θέτουν τις βάσεις για την ανάπτυξη της αγροτικής δραστηριότητας σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και συγχρόνως τη δυνατότητα παραγωγής υγιεινών τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας όπως είναι τα βιολογικά τρόφιμα μειώνοντας παράλληλα την επίπτωση της γεωργικής δραστηριότητας στο περιβάλλον. Ένας μεγάλος αριθμός ειδών πανίδας και χλωρίδας εξαρτώνται άμεσα για την επιβίωση τους από τη συνέχιση των πρακτικών αυτών ενώ ο περιορισμός της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων συμβάλλει στον περιορισμό της ρύπανσης των υδάτων και την υποβάθμιση του εδάφους.

Παράλληλα ένας βασικός στόχος της στρατηγικής F2F είναι η αύξηση των εκτάσεων που εφαρμόζεται η βιολογική γεωργία (25% της ΧΓΕ) και ως εκ τούτου μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου επιχειρείται η

επίτευξη του στόχου αυτού συνδυαστικά μέσω της παρούσας παρέμβασης αλλά και της παρέμβασης του πρώτου πυλώνα και συγκεκριμένα του Echoscheme «Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας».

Η ενίσχυση των αγροτικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε περιοχές με περιβαλλοντικούς περιορισμούς θεωρείται σημαντική καθώς προστατεύει τη βιοποικιλότητα, τον αέρα, τα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα και το έδαφος ενώ ταυτόχρονα μπορεί να οδηγήσει τους παραγωγούς, δίνοντάς τους τα κατάλληλα κίνητρα, προς την πιστοποιημένη βιολογική γεωργία. Αυτό σε συνδυασμό με την αύξηση της προσφοράς και μέσω της μείωσης των τιμών την αύξηση της ζήτησης βιολογικών προϊόντων μπορεί να αποφέρει εκτός από περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη στον αγροτικό κλάδο παρέχοντας επίσης στον καταναλωτή ασφαλέστερα τρόφιμα.

Η βιολογική καλλιέργεια ενδείκνυται για τη χώρα με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του τομέα (μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος) και τις ιδιαίτερες εδαφοκλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν, οι οποίες αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα στην προώθηση της βιολογικής παραγωγής στη χώρα μας.

Η Παρέμβαση στοχεύει στην ενθάρρυνση των αγροτών να εφαρμόσουν τις αρχές και τις μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2018/848, καθώς και να διατηρήσουν αυτές τις μεθόδους μετά την αρχική περίοδο της μετατροπής.

Και στις δύο περιπτώσεις, η στήριξη παρέχεται για την εφαρμογή ευνοϊκών για το περιβάλλον μεθόδων παραγωγής που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τη βιολογική γεωργία.

Η μέθοδος βιολογικής παραγωγής προσφέρει δημόσια αγαθά που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και την καλή διαβίωση των ζώων. Ειδικότερα όσον αφορά την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων η βιολογική γεωργία συμβάλει:

- στην προστασία του εδάφους και της βιοποικιλότητας μέσω αύξησης της οργανικής ουσίας και μείωσης των ρύπων
- στην προστασία των νερών μέσω της μείωσης των ρύπων
- στη βελτίωση του ισοζυγίου των αερίων θερμοκηπίου μέσω αύξησης της οργανικής ουσίας των εδαφών και της μείωσης των εκπομπών N₂O και CH₄
- στο μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- στην πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους

Η Παρέμβαση περιλαμβάνει δύο δράσεις:

Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η μετατροπή των καλλιεργητικών πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στη γεωργία από συμβατικές σε βιολογικές, σε δικαιούχους που εφαρμόζουν τον Κανονισμό 2018/848.

Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Η δέσμευση είναι τριετούς διάρκειας και εφαρμόζεται σε σταθερά αγροτεμάχια καθ' όλη τη διάρκεια της τριετίας.

Το ελάχιστο μέγεθος της ενταγμένης εκμετάλλευσης ανέρχεται σε 0,4 Ha για αροτραίες καλλιέργειες, 0,3 Ha για μόνιμες φυτείες και 0,3 Ha για μικτές εκμεταλλεύσεις, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματική καλλιέργεια.

Όσον αφορά στην ομάδα καλλιέργειας «Ελαιοκομία», η ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης των ενταγμένων ελαιοτεμαχίων ανέρχεται σε 80 ελαιόδεντρα/Ha προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για συστηματικό ελαιώνα.

Δράση 2: Ενίσχυσης για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η μετατροπή πρακτικών και μεθόδων παραγωγής στην κτηνοτροφία από συμβατικές σε βιολογικές, όπως αυτές ορίζονται στον κανονισμό 2018/848. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται να συνάψουν σύμβαση με εγκεκριμένο Οργανισμό Πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Τομείς παρέμβασης για τη βιολογική κτηνοτροφία: βοοτροφία (αγελαδοτροφία – βουβαλοτροφία), προβατοτροφία και αιγοτροφία.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι επιλέξιμοι δικαιούχοι και οι όροι επιλεξιμότητας, ανά κατηγορία δράσης, παρουσιάζονται παρακάτω:

Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία

Οι δικαιούχοι μπορεί να είναι γεωργοί φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών.

Επιλέξιμες στο πλαίσιο της δράσης είναι οι αροτραίες και μόνιμες καλλιέργειες, που αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα με τα ύψη ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι καλλιέργειες τα προϊόντα των οποίων χρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς και οι υδροπονικές καλλιέργειες.

Δράση 2: Ενίσχυσης για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία

Οι δικαιούχοι μπορεί να είναι γεωργοί φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες αυτών. Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα βοοειδή άνω των 6 μηνών και τα αιγοπρόβατα άνω των 12 μηνών.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παρέμβαση συνίσταται στην εφαρμογή μεθόδων της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Ο παραγωγός τηρεί τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τον κανονισμό 2018/848. Η ένταξη του δικαιούχου τεκμηριώνεται από σύμβαση με Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης και πιστοποιητικό συμμόρφωσης από τον Οργανισμό, με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι.

Επίσης, θα πρέπει να συμμορφώνεται με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία εφαρμογής της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ και ειδικότερα το άρθρο 13 αυτής σε περιπτώσεις, όπου τα φύλλα καπνού/άλλα μέρη των φυτών καπνού από αυτή την παραγωγή προορίζονται για παραγωγή καπνού/προϊόντων καπνού.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
SMR01	Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων: άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχεία ε) και η) όσον αφορά τις υποχρεωτικές απαιτήσεις για τον έλεγχο των διάχυτων πηγών ρύπανσης από φωσφορικά άλατα
SMR02	Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης: άρθρα 4 και 5
SMR06	Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, περί απαγορεύσεως της χρησιμοποίησεως ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους και καταργήσεως των οδηγιών 81/602/ΕΟΚ, 88/146/ΕΟΚ και 88/299/ΕΟΚ: άρθρο 3 στοιχεία α), β), δ) και ε), και άρθρα 4, 5 και 7
SMR07	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου: άρθρο 55 πρώτη και δεύτερη περίοδος
SMR08	Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων: άρθρο 5 παράγραφος 2 και άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5· άρθρο 12 όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε προστατευόμενες περιοχές που προσδιορίζονται βάσει της οδηγίας-πλαισίου 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και της

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υφίστανται

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Με την εφαρμογή της η βιολογική γεωργία ενσωματώνει και υπερβαίνει τόσο την πρόβλεψη για αμειψισπορά, όσο και τους κανόνες που ισχύουν για την ορθολογική χρήση εισροών.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Δράση 1: Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως, ανά εκτάριο γεωργικής έκτασης για να αποζημιώνουν τους δικαιούχους για και το διαφυγόν εισόδημα, τις πρόσθετες δαπάνες (εργαστηριακές αναλύσεις) και το κόστος συναλλαγής (δαπάνες πιστοποίησης), ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν.

Τα μέγιστα ποσά στήριξης υπολογίστηκαν σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης και παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Είδος καλλιέργειας	Ύψος Ενίσχυσης (€/ha/έτος)
Ελαιοποιήσιμη ελιά	692
Επιτραπέζια ελιά	712
Επιτραπέζια σταφύλια και Σταφίδα	873
Σταφύλια οиноποιήσιμα	856
Μηλοειδή	665
Πυρηνόκαρπα	951
Εσπεριδοειδή	447
Ακρόδρυα	889
Αραβόσιτος	624
Χειμερινά σιτηρά	216
Ρύζι	543
Μηδική, Τριφύλλι	882
Άλλα κτηνοτροφικά ψυχανθή (βίκος, μπιζέλι, κ.λπ)	584
Όσπρια	653
Βαμβάκι	701
Λινάρι, ελαιοκράμβη, ηλίανθος, σόργο κ.λπ.	694
Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά	1.294
Λοιπές Δενδρώδεις	900

Καπνός	744
Φυλλώδη (πατάτα κ.λπ.)	848
Τομάτα, Μελιτζάνα, Πιπεριά	1.957

Δράση 2: Ενίσχυσης για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως ανά εκτάριο βοσκοτόπου για να αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και το κόστος συναλλαγής (δαπάνες πιστοποίησης), ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν.

Τα ετήσια ποσά στήριξης σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης για πυκνότητα βόσκησης 1MMZ/Ha, περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα.

Κατηγορία Ζώου	Ύψος Ενίσχυσης (€/ha)
Πρόβατα	257
Αίγες	232
Βοοειδή	281
Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής	350

Μέθοδος υπολογισμού

Παρουσιάζεται αναλυτικά στη σχετική μελέτη υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Οι σχετικές δεσμεύσεις για την καλλιέργεια βάμβακος.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής από τους δικαιούχους ορισμένων μόνο δεσμεύσεων που προβλέπονται, δεδομένου ότι αναλαμβάνουν όλες τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Τα τρία (3) έτη θεωρούνται επαρκές χρονικό διάστημα για την ορθή μετάβαση από τη συμβατική στη βιολογική καλλιέργεια για όλες τις καλλιέργειες, βάσει του καν. (ΕΕ) 2018/848.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι συμβατή με το Παράρτημα 2 της Συνθήκης του ΠΟΕ (πράσινο κουτί) και ειδικότερα την παράγραφο 12 αυτού, διότι καλύπτει αμφοτέρωτες τις σχετικές πρόνοιες. Συγκεκριμένα η ενίσχυση στον παραγωγό παρέχεται με βάση το πρόσθετο κόστος και το διαφυγόν εισόδημα (σημείο β), όπως προσδιορίζονται από το Πρόγραμμα ενώ και οι επιλεξιμότητες, οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης αλλά και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων προσδιορίζονται στο Στρατηγικό Σχέδιο, καλύπτοντας τις πρόνοιες του σημείου (α).

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(α) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(β) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(β) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη ελαιοποιήσιμη ελιά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Χειμερινά σιτηρά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-11 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Ρύζι	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-12 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Μηδική, Τριφύλλι	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-13 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής σε Άλλα κτηνοτροφικά ψυχανθή (βίκος, μπιζέλι, κ.λπ)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-14 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Όσπρια	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι

A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-15 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Βαμβάκι	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-16 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Λινάρι, ελαιοκράμβη, ηλιάνθος, σόργο κ.λπ.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-17 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-18 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στις Λοιπές Δενδρώδεις	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-19 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Καπνό	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Επιτραπέζια ελιά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι

A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-20 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Φυλλώδη (πατάτα κ.λπ.)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-21 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Τομάτα, Μελιτζάνα, Πιπεριά	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-22 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων (βοσκοτόπων) από τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην προβατοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.31; R.33; R.43; R.44	Όχι
B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-23 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Αιγοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.31; R.33; R.43; R.44	Όχι
B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-24 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Βοοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.31; R.33; R.43; R.44	Όχι
B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-25 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Γαλακτοπαραγωγή βοοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.29; R.31; R.33; R.43; R.44	Όχι

A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Επιτραπέζια σταφύλια και Σταφίδα	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Οινοποιήσιμα σταφύλια	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Μηλοειδή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Πυρηνόκαρπα	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Εσπεριδοειδή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Ακρόδρυα	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι

A. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στον Αραβόσιτο	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.14; R.19; R.21; R.24; R.29; R.31; R.33	Όχι
---	--	-------------	--	------------	--	--	-----

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-2.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη ελαιοποιήσιμη ελιά

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Χειμερινά σιτηρά

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-11 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Ρύζι

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-12 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Μηδική, Τριφύλλι

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-13 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής σε Άλλα κτηνοτροφικά ψυχανθή (βίκος, μπιζέλι, κ.λπ)

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022

MK3-70-2.1-14 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Όσπρια

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-15 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Βαμβάκι

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

MK3-70-2.1-16 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Λινάρι, ελαιοκράμβη, ηλίανθος, σόργο κ.λπ.

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Επιτραπέζια σταφύλια και Σταφίδα

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Οινοποιήσιμα σταφύλια

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Μηλοειδή

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Πυρηνόκαρπα

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Εσπεριδοειδή

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Ακρόδρυα

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

ΜΚ3-70-2.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στον Αραβόσιτο

Το κόστος προσδιορίζεται με βάση την απώλεια εισοδήματος, το πρόσθετο κόστος και το κόστος συναλλαγής (κόστος πιστοποίησης), ανά τύπο καλλιέργειας που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και έχει υπολογιστεί βάσει μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και τις τιμές ενίσχυσης της περιόδου 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη ελαιοποιήσιμη ελιά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		692,00	692,00	692,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		692,00	692,00	692,00				
	MK3-70-2.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Χειμερινά σιτηρά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		216,00	216,00	216,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		216,00	216,00	216,00				
	MK3-70-2.1-11 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Ρύζι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		543,00	543,00	543,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		543,00	543,00	543,00				
	MK3-70-2.1-12 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Μηδική, Τριφύλλι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		882,00	882,00	882,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		882,00	882,00	882,00				
	MK3-70-2.1-13 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής σε Άλλα κτηνοτροφικά ψυχανθή (βίκος, μπιζέλι, κ.λπ) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		584,00	584,00	584,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		584,00	584,00	584,00				
	MK3-70-2.1-14 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Όσπρια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		653,00	653,00	653,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		653,00	653,00	653,00				
	MK3-70-2.1-15 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Βαμβάκι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		701,00	701,00	701,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		701,00	701,00	701,00				
	MK3-70-2.1-16 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Λινάρι, ελαιοκράμβη, ηλιάνθος, σόργο κ.λπ. (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		694,00	694,00	694,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		694,00	694,00	694,00				

MK3-70-2.1-17 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.294,00	1.294,00	1.294,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.294,00	1.294,00	1.294,00				
MK3-70-2.1-18 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στις Λοιπές Δενδρώδεις (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		900,00	900,00	900,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		900,00	900,00	900,00				
MK3-70-2.1-19 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Καπνό (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		744,00	744,00	744,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		744,00	744,00	744,00				
MK3-70-2.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Επιτραπέζια ελιά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		712,00	712,00	712,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		712,00	712,00	712,00				
MK3-70-2.1-20 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Φυλλώδη (πατάτα κ.λπ.) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		848,00	848,00	848,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		848,00	848,00	848,00				
MK3-70-2.1-21 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Τομάτα, Μελιτζάνα, Πιπεριά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.957,00	1.957,00	1.957,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.957,00	1.957,00	1.957,00				
MK3-70-2.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Επιτραπέζια σταφύλια και Σταφίδα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		873,00	873,00	873,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		873,00	873,00	873,00				
MK3-70-2.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Οινοποιήσιμα σταφύλια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		856,00	856,00	856,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		856,00	856,00	856,00				
MK3-70-2.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		665,00	665,00	665,00				

	πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Μηλοειδή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		665,00	665,00	665,00				
	MK3-70-2.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Πυρηνόκαρπα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		951,00	951,00	951,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		951,00	951,00	951,00				
	MK3-70-2.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Εσπεριδοειδή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		447,00	447,00	447,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		447,00	447,00	447,00				
	MK3-70-2.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Ακρόδρυα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		889,00	889,00	889,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		889,00	889,00	889,00				
	MK3-70-2.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στον Αραβόσιτο (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		624,00	624,00	624,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		624,00	624,00	624,00				
		O.17 (μονάδα: Εκτάριο)								
B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)	MK3-70-2.1-22 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων (βοσκοτόπων) από τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην προβατοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		257,00	257,00	257,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		257,00	257,00	257,00				
	MK3-70-2.1-23 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Αιγοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		232,00	232,00	232,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		232,00	232,00	232,00				
	MK3-70-2.1-24 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Βοοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		281,00	281,00	281,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		281,00	281,00	281,00				
	MK3-70-2.1-25 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Γαλακτοπαραγωγό βοοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		350,00	350,00	350,00				
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		350,00	350,00	350,00				
		O.17 (μονάδα: Εκτάριο)								
	ΣΥΝΟΛΟ	O.17 (μονάδα: Εκτάριο)		215.448,00	215.448,00	215.448,00				646.344,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		95.865.686,00	95.865.686,00	95.865.686,00				287.597.058,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		81.333.333,00	81.333.333,00	81.333.334,00				244.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-3.1 - Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-3.1
Ονομασία παρέμβασης	Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σύνολο χώρας
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι
AN 107.01.04	Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωτιών	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.43	Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)
R.44	Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η ευζωία σύμφωνα με το Farm Animal Welfare Council της Μ. Βρετανίας (FAWC, 2001), περιγράφεται μέσα από ένα σύνολο προϋποθέσεων που πρέπει να υφίστανται, έτσι ώστε να εξυπηρετούνται οι βασικές ανάγκες των ζώων, τόσο στο επίπεδο της εκτροφής τους, όσο και κατά τη μεταφορά και τη σφαγή τους απουσία πείνας ή δίψας, απουσία καταπόνησης από το περιβάλλον, απουσία τραυματισμού ή ασθένειας, δυνατότητα εκδήλωσης φυσιολογικής συμπεριφοράς, και απουσία φόβου ή καταπόνησης stress.

Το «Πρωτόκολλο για την Προστασία και την Ορθή Μεταχείριση των ζώων», η συνθήκη του Άμστερνταμ (1997) και αργότερα, η Συνθήκη της Λισαβώνας (2009), όρισαν νέους κανόνες για τη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναγνώρισαν ότι τα ζώα είναι ευαίσθητα όντα («τα ζώα αισθάνονται») και επέβαλαν στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις της ορθής μεταχείρισης των ζώων στη διαμόρφωση και την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Η ευζωία των παραγωγικών ζώων στους κύριους άξονες της πολιτικής της ΕΕ:

- Η στρατηγική της ΕΕ για την υγεία των ζώων, σύμφωνα με την οποία «η πρόληψη είναι καλύτερη από την θεραπεία», ορίζει ότι η έννοια της υγείας των ζώων δεν καλύπτει μόνο την απουσία ασθενειών στα ζώα, αλλά και την κρίσιμη σχέση μεταξύ της υγείας των ζώων και της ορθής μεταχείρισής τους (SANCO, 2007). Κύριος στόχος της στρατηγικής αυτής είναι η προώθηση πρακτικών κτηνοτροφίας και της ορθής μεταχείρισης των ζώων που προλαμβάνουν τις απειλές σε σχέση με την υγεία των ζώων και ελαχιστοποιούν τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο προς υποστήριξη της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Η τρέχουσα πολιτική της ΕΕ περί της προστασίας της υγείας του καταναλωτή υπερβαίνει το ήδη διευρυμένο πλαίσιο της έννοιας της υγείας του ανθρώπου, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας «της κατάστασης της πλήρους φυσικής, κοινωνικής, πνευματικής ευεξίας και όχι μόνον της απουσίας νόσου ή αναπηρίας» και ενσωματώνει στοιχεία της ποιότητας της ζωής, όπως θέματα λειτουργικής και ψυχικής υγείας, ευζωίας των ζώων, περιβαλλοντικές επιδράσεις, αισθητική κ.ά. Η πολιτική αυτή, επιχειρεί την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των αναγκών και των προσδοκιών της πρωτογενούς παραγωγής και των καταναλωτών, της βιομηχανίας, καθώς και άλλων εμπλεκόμενων ομάδων (μη κυβερνητικές οργανώσεις, κ.ά.).
- Η ΕΕ εξετάζει την ευζωία των παραγωγικών ζώων ως αναπόσπαστο τμήμα της Ασφάλειας και Ποιότητας των κτηνοτροφικών προϊόντων και κατά συνέπεια, της Δημόσιας Υγείας. Μάλιστα, σύμφωνα με τη στρατηγική «Μία Υγεία» (OIE Bulletin, 2013-1), υποστηρίζεται η πρόληψη και ο έλεγχος διάδοσης επιζωοτιών μέσα από την προστασία της υγείας και της ευζωίας των παραγωγικών ζώων.
- Επιπλέον, η ευζωία των παραγωγικών ζώων αποτελεί κύριο στοιχείο της πολιτικής της ΕΕ για την προώθηση των αρχών της αειφορικής ανάπτυξης στον τομέα της κτηνοτροφίας (World Society for the Protection of Animals, 2012), με σημαντικές οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές. Μάλιστα, η Ατζέντα του 2030 υιοθετεί ένα αναπτυξιακό μοντέλο «στο οποίο η ανθρωπότητα ζει σε αρμονία με τη φύση...» και η ευζωία των παραγωγικών ζώων βρίσκεται στον πυρήνα της στρατηγικής «από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» (Farm to Fork-F2F) της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal) με τη θέσπιση συγκεκριμένου ποσοτικού στόχου για τον περιορισμό της χρήσης αντιβιοτικών (μείωση κατά 50% της χρήσης αντιβιοτικών στα ζώα και τις υδατοκαλλιέργειες).

Η συγκεκριμένη Παρέμβαση αναφέρεται στην προαγωγή της ευζωίας των παραγωγικών ζώων με ενέργειες/δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων, πέραν των επιβαλλόμενων από την Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία. Ο κύριος στόχος είναι η βελτίωση «δεικτών» της Ελληνικής εκτροφής που έχουν, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, επιπτώσεις στην έκφραση φυσιολογικής συμπεριφοράς (ψυχολογική κατάσταση) και στη σωματική υγεία των ζώων. Μέσω της παρέμβασης εξυπηρετείται και ο στόχος της στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο για τη μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών που είναι συνάρτηση τόσο της βελτίωσης των συνθηκών εκτροφής όσο και της καλύτερης επιστημονικής επιτήρησης των εφαρμοζόμενων πρακτικών και της καλύτερης στόχευσης με στόχο τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών

Οι ενισχύσεις αφορούν σε συγκεκριμένες ενέργειες/δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, που ακολουθούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα/πρωτόκολλα (Welfare Quality®, 2009).

Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις που κατηγοριοποιούνται σε μια ή περισσότερες από τις τέσσερις κατηγορίες: (α) Διατροφή, (β) Σταβλισμό, (γ) Υγεία και (δ) Εκδήλωση χαρακτηριστικών φυσιολογικής συμπεριφοράς των ζώων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009).

Οι δεσμεύσεις για την υγεία στοχεύουν στην ενίσχυση των γεωργών για την πρόληψη των ασθενειών μέσω του εμβολιασμού των ζώων και της χρήσης παρασιτοκτόνων. Ο κτηνοτρόφος οφείλει να εξοικειωθεί με την πρακτική του εμβολιασμού ώστε αφ' ενός να μειωθεί η χρήση αντιβιοτικών που αποτελεί τον πρωτεύοντα στόχο αφετέρου δε να μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις για την ανταγωνιστικότητά της εκμετάλλευσης που επιφέρουν οι ασθένειες των ζώων. Η επιλογή των εμβολίων γίνεται κατόπιν της υπόδειξης του κτηνίατρου της εκμετάλλευσης που έχει την ευθύνη κατάρτισης του σχεδίου δράσης για την ευζωία της εκμετάλλευσης.

Οι νέες δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται, καλύπτουν χρονικό διάστημα πέντε ετών σε όλες τις Δράσεις.

Η Παρέμβαση αποτελείται από τέσσερις (4) επιμέρους δράσεις, ανάλογα με το είδος του ζώου και συγκεκριμένα:

Δράση 1. Καλή μεταχείριση των Χοίρων

Η βιομηχανοποίηση της χοιροτροφίας τις τελευταίες δεκαετίες επιτεύχθηκε με την αρωγή του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων, τη βελτίωση της διατροφής, την εντατικοποιημένη αναπαραγωγή, την επιλογή της τεχνητής σπερματέγχυσης ως μέθοδο γονιμοποίησης των συών, τη γενετική βελτίωση και την πληρέστερη κτηνιατρική επίβλεψη των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων. Η αύξηση της παραγωγής του χοίρειου κρέατος απαίτησε την πλήρη αξιοποίηση των γενετικών και βιολογικών ιδιοτήτων του είδους, πολλές φορές εις βάρος των συνθηκών διαβίωσης και της φυσιολογικής συμπεριφοράς των ζώων.

Στον εξορθολογισμό αυτής της κατάστασης βοήθησε το πλαίσιο των δεσμεύσεων-κανόνων ευζωίας που υποχρεούνται να σέβονται οι εκτροφείς ως προς το σταβλισμό, τη διατροφή, την υγεία και τη φυσιολογική συμπεριφορά των ζώων. Η κατανόηση και η εφαρμογή των δεσμεύσεων από τους παραγωγούς, αποτελεί προ-απαιτήση για τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των χοίρων, σε συνδυασμό με τη διατήρηση της αποδοτικότητας των εκμεταλλεύσεων σε υψηλό επίπεδο.

Με τη εν λόγω δράση, ενισχύονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των χοίρων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις ως προς τα εξής:

Διατροφή

1.1. Εργαστηριακός έλεγχος και πιστοποίηση της ποιότητας του νερού, που χορηγείται στα ζώα

Ο εργαστηριακός έλεγχος γίνεται, ανά τρίμηνο (χημική και βακτηριολογική ανάλυση), δεδομένου ότι η ποιότητα του νερού που καταναλώνεται από τους χοίρους έχει μεγάλη σπουδαιότητα τόσο για την υγεία, όσο και για την ευζωία και την παραγωγικότητα των ζώων. Για τον λόγο αυτό, αποτελεί ένα από τα κριτήρια, τα οποία χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του επιπέδου ευζωίας των χοίρων. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων, ο χοιροτρόφος με την τεχνική στήριξη του ιδιώτη «τεχνικού συμβούλου ευζωίας» προβαίνει σε ενέργειες για την βελτίωση της ποιότητας του νερού.

1.2. Συνεχής προσθήκη μυκοδεσμευτικών, φυτοβιοτικών και οργανικών οξέων στις ζωοτροφές (φυσικοί ή συνθετικοί ζεόλιθοι, ζύμες, βακτήρια και ένζυμα, αιθέρια έλαια, φυσικά συμπληρώματα για την ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος).

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (F.A.O.) το 25% της ετήσιας παγκόσμιας παραγωγής των δημητριακών καρπών είναι μολυσμένα με μυκοτοξίνες (CAST 1989), η πρόσφατη κρίση στις ζωοτροφές λόγω του πολέμου της Ουκρανίας οδήγησε στην αναζήτηση δημητριακών για ζωοτροφές από άλλους προορισμούς καθιστώντας επιτακτική την προσθήκη μυκοδεσμευτικών.

Σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες, η φυσιολογική κατάσταση του πεπτικού συστήματος και ιδιαίτερα του εντέρου σχετίζεται άμεσα και άρρηκτα με τους δείκτες υγείας, την ανοσοανταπόκριση, την συμπεριφορά και την αντιμετώπιση του στρες, παρέχοντας μια νέα προσέγγιση για τη μέτρηση και την αξιολόγηση της καλής διαβίωσης (ευζωίας) των παραγωγικών ζώων. Η διατήρηση της καλής λειτουργίας του εντέρου και επομένως η βελτίωση της ευζωίας επιτυγχάνεται, πέρα από την εξασφάλιση ιδανικών παραγωγικών συνθηκών και επιπέδου βιοασφάλειας, με την εφαρμογή προσθέτων στην διατροφή, τα οποία βοηθούν στην ανάπτυξη και προστασία των εντερικών κυτταρικών δομών και του μικροβιώματος. Μία

κατηγορία με ευεργετική επίδραση στην βελτίωση της υγείας των παραγωγικών ζώων οπότε και της βελτίωσης της ευζωίας είναι τα φυτοβιοτικά, που απαρτίζονται από μέρη φυτών, τα οποία περιέχουν βιοχημικές ενώσεις με αποδεδειγμένη την αντιμικροβιακή, αντιφλεγμονώδη δράση εναντίον βακτηρίων, μυκήτων, ιών και πρωτόζωων την ρύθμιση της ανοσολογικής ανταπόκρισης την αντιφλεγμονώδη και αντιοξειδωτική δράση.

Η χρήση των οργανικών οξέων για την βελτίωση της ανάπτυξης των χοίρων ιδιαίτερα στην περίοδο του απογαλακτισμού θεωρείται ως αξιόπιστη εναλλακτική λύση σε σχέση με τη χρήση αντιβιοτικών. Η διατήρηση πλήρους υγείας του ζώου, οπότε και η βελτίωση του επιπέδου ευζωίας, επιτυγχάνεται με την χορήγηση των οργανικών οξέων λόγω της αποδεδειγμένης αντιμικροβιακής δράσης τους, της θετικής επίπτωσης στη διαμόρφωση της εντερικής μικροχλωρίδας και εν γένει την βελτίωση της ανάπτυξης του εντέρου των χοιριδίων και τέλος την μείωση της έκλυσης επιβλαβών αερίων μέσω των κοπράνων

Η αναβαθμιση του συστήματος παροχής τροφής, νερού και γάλακτος στις χοιρομητέρες και τα χοιρίδια μέσω της εγκατάστασης ηλεκτρονικών συστημάτων τροφοδοσίας που αποτελεί σημαντική παράμετρο για τη μείωση του στρες, την αποφυγή του ανταγωνισμού αλλά και την μείωση των ασθενειών λόγω της μη αναγκαιότητας της ύπαρξης παρένθετων χοιρομητέρων στους χώρους γαλουχίας αντιμετωπίζεται μέσω της παρέμβασης Π3-73-3.6 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων.

1.3. Αύξηση διαθέσιμου χώρου δαπέδου κατά 20% για το σύνολο του ζωϊκού κεφαλαίου της εκμετάλλευσης σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις ανά είδος ζώου (χοιρομητέρες, απογαλακτιμένοι χόροι, θηλυκοί χοίροι, χοίροι αναπαραγωγής, λοιπά χοιρινά) σε σύμφωνα με την Οδηγία 2008/120/EK, άρθρο 3 παρ. 1 και παρ. 2 (γραμμή βάσης).

Η ύπαρξη περιορισμένου διαθέσιμου χώρου, αφενός επιτείνει την επιθετικότητα ορισμένων ζώων και αφετέρου, δεν επιτρέπει στα ζώα που γίνονται αποδέκτες της επίθεσης να διαφύγουν. Η ανεπάρκεια χώρου συνδέεται με αυξημένη επιθετικότητα των ζώων κατά την ανάμειξή τους σε ομάδες και την εμφάνιση υψηλών επιπέδων κορτιζόλης διαχρονικά, ένδειξη του βαθμού καταπόνησης (στρες) των ζώων.

Η δέσμευση αφορά σε απλές παρεμβάσεις και κατάλληλη διαχείριση χώρου επί των σταυλικών εγκαταστάσεων που εξασφαλίζουν την μείωση της πυκνότητας των ζωϊκών μονάδων κατά περίπτωση έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αρνητικές συνέπειες που προκαλεί ο συνωστισμός και εφαρμόζεται καθ' όλη την διάρκεια του έτους (αναπαραγωγική περίοδος, περίοδος οχείας, περίοδος πάχυνσης).

Υγεία

1.4. Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων

Χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων στα ζώα μετά από δοκιμή ευαισθησίας (αντιβιογράμμα) για τη στοχευμένη θεραπεία των λοιμώξεων και την αποτελεσματικότερη διαχείριση της. Η πρακτική αυτή ενισχύει την ορθολογικότερη χρήση των αντιμικροβιακών ουσιών στα ζώα και συντελεί στη μείωση της κατανάλωσης αυτών. Παράλληλα, συμβάλλει στον εντοπισμό και την παρακολούθηση της μικροβιακής αντοχής στα ασθενή ζώα και αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής και την προώθηση των αρχών της Ενιαίας Υγείας.

Δράση 2. Καλή μεταχείριση των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα

Ενισχύονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, στα πτηνά πάχυνσης εκτροφής σε ορνιθώνα, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις σε:

Διατροφή

2.1. Ετήσιος έλεγχος ποιότητας νερού που καταναλώνουν τα πτηνά

Ετήσιος έλεγχος και πιστοποίηση ποιότητας νερού που καταναλώνουν τα πτηνά βάσει χημικών και βακτηριολογικών εξετάσεων. Το νερό που καταναλώνεται ως πόσιμο στα πτηνοτροφεία, αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει την υγεία και την παραγωγικότητα. Η ποιότητα του νερού συμβάλει όχι μόνο με την ανάπτυξη του ζωϊκού δυναμικού, αλλά και με τη χορήγηση φαρμάκων για την πρόληψη και τη θεραπεία παθολογικών καταστάσεων. Οι απαιτήσεις ποιότητας του καταναλισκόμενου από τα πτηνά νερού αναφέρονται στο pH, την περιεκτικότητα σε χλωριούχα, νιτρικά, νιτρώδη, αμμώνιο, θειικά, μαγγάνιο, σίδηρο, καθώς και στο μέγιστο όριο συγκέντρωσης βακτηρίων. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων, ο πτηνοτρόφος με την τεχνική στήριξη του ιδιώτη «τεχνικού συμβούλου ευζωίας» προβαίνει σε ενέργειες για την βελτίωση της ποιότητας του νερού.

Σταβλισμός

2.2 Μείωση πυκνότητας φόρτισης δαπέδου από 33 σε 28 κιλά/m²

Δράση 3. Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων

Ενισχύονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, σε παραγωγικά ζώα αιγοπροβατοτροφίας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις σε:

Διατροφή

3.1. Συλλογή, κατάψυξη και χορήγηση πρωτογάλακτος σε όλα τα νεογνήνητα

Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι αιγο-προβατοτρόφοι είναι το μεγάλο ποσοστό θνησιμότητας των αμνών και εριφίων τις πρώτες δύο εβδομάδες της ζωής τους. Δεν θα ήταν δε υπερβολικό να αναφερθεί πως σε πολλές εκτροφές το ποσοστό αυτό ξεπερνά και το 50%. Η χορήγηση πρωτογάλακτος είναι υψίστης σημασίας και επιβεβλημένη για την ισχυροποίηση του ανοσοποιητικού συστήματος των ζώων. Το πρωτόγαλα έχει σχέση με την διεργασία γνωστή ως «παθητική μετάδοση ανοσίας». Σε αντίθεση με τους ανθρώπους, οι οποίοι ανοσοποιούνται παθητικά μέσα στη μήτρα μέσω του πλακούντος, τα πρόβατα και οι αίγες γεννώνται χωρίς κανένα αμυντικό μηχανισμό - ανοσοποιητικό σύστημα - με τον οποίο, θα ήταν σε θέση να καταπολεμήσουν τις διάφορες λοιμώξεις.

Το πρωτόγαλα περιέχει αντισώματα τα οποία έχουν παραχθεί από τη μητέρα ενάντια σε όλους τους παράγοντες που προκαλούν ασθένειες και στους οποίους έχει εκτεθεί η μητέρα κατά τη διάρκεια της ζωής της. Οι αμνοί και τα ερίφια, αμέσως μετά την γέννα, θα πρέπει όσο γίνεται πιο γρήγορα και μέσα σε 12 έως 24 ώρες να πάρουν πρωτόγαλα. Μετά από τον χρόνο αυτό, μειώνεται η ικανότητα απορρόφησης ανοσοσφαιρινών και αντισωμάτων από τον εντερικό σωλήνα. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό το νεογνήνητο, αμέσως μετά τον τοκετό, να θηλάσει ποσότητα πρωτογάλακτος, έτσι ώστε να εξασφαλίσει ανοσία απέναντι σε μικρόβια και να εφοδιασθεί με ενέργεια για την επιβίωσή του. Συχνά, σε περιπτώσεις πολυδυμίας, αλλά και θανάτου της μητέρας, δεν υπάρχει επάρκεια πρωτογάλακτος.

Υγεία

3.2. Περιποίηση χηλών ιδιαίτερα πριν από την έναρξη της αναπαραγωγικής περιόδου και ορθό-συχνό κόψιμο νυχιών

Οι χωλότητες που οφείλονται σε κλινική εκδήλωση παθήσεων των κάτω άκρων και των χηλών, αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των σύγχρονων εκτροφών. Η ύπαρξή τους σε ένα ποίμνιο σε ποσοστό > 2% αποτελεί αρνητικό δείκτη ευζωίας (Fitzpatrick et al., 2006). Η προστασία των χηλών απαιτεί συχνή εφαρμογή της ποδοκομίας και του ποδόλουτρου.

Συστήνεται η ποδοκομία να γίνεται τουλάχιστον 1-2 φορές ετησίως, ανάλογα με τη φυλή των εκτρεφόμενων ζώων (σκληρότητα χηλών) και με το σύστημα εκτροφής (τριβή χηλών). Η συγκεκριμένη ενέργεια έχει σκοπό την πρόληψη για την αποφυγή ποδοδερματίτιδων που ταλαιπωρούν τα ζώα.

3.3. Διάγνωση εγκυμοσύνης με υπερηχογραφία

Η διάγνωση της εγκυμοσύνης με υπερηχογραφία στα πρόβατα είναι πολύ σημαντική για την ορθολογική διαχείριση της υγείας και της ευζωίας των ζώων. Επιτρέπει στους προβατοτρόφους να γνωρίζουν με πολύ μεγάλη ακρίβεια τον ακριβή αριθμό των εγκύων ζώων, με αποτέλεσμα να μπορούν να τροποποιήσουν ή να τελειοποιήσουν τη διαχείριση πρακτικών που σχετίζονται με τη διατροφή και την υγεία τους. Πιο συγκεκριμένα, ο παραγωγός γνωρίζοντας τα πρόβατα που δεν εγκυμονούν, μπορεί είτε να τα απομακρύνει, είτε να τα οδηγήσει πάλι προς οχεία. Επιπλέον, είναι σε θέση να κάνει μια ορθολογική χρήση ζωοτροφών (διατροφή εγκυμονούντων και μη) και να αποφύγει τον κίνδυνο τοξιναιμίας εγκυμοσύνης (πρόβατα με περισσότερα από 1 αρνιά χρειάζονται λίγο περισσότερη ενέργεια κατά τα τελευταία στάδια της εγκυμοσύνης).

Δράση 4. Καλή μεταχείριση των βοοειδών

Ενισχύονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων, σε παραγωγικά ζώα βοοτροφίας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009). Οι δεσμεύσεις αυτές αφορούν παρεμβάσεις σε:

Σταβλισμός

4.1. Εξοδος των ζώων σε προαύλιο χώρο και ετήσια συντήρηση του χώρου αυτού με εργασίες καθαρισμού, απολύμανσης και τοποθέτησης εντομοπαγίδων

Τα ζώα πρέπει να οδηγούνται σε προαύλιο χώρο καθημερινά, εκτός των περιπτώσεων ακραίων καιρικών φαινομένων. Η συνήθης πρακτική δεν περιλαμβάνει δημιουργία προαυλίου χώρου ειδικά διαμορφωμένου

για την άσκηση των ζώων και τη δυνατότητα έκφρασης χαρακτηριστικών φυσιολογικής συμπεριφοράς (μηρυκασμός, κοινωνικοποίηση, κ.ά.). Επιπλέον, όπου υπάρχει προαύλιος χώρος, συνήθως δεν εκτελούνται εργασίες συντήρησής του, ούτε χρησιμοποιούνται εντομοπαγίδες.

Η συντήρηση του προαυλίου χώρου πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (με την αλλαγή εποχής), έτσι ώστε να διασφαλίζεται η υγεία και το υψηλό επίπεδο της ευζωίας των ζώων. Η θερμική καταπόνηση είναι συχνή παρατήρηση στους χώρους εξόδου των ζώων, λόγω κακής συντήρησης των στεγάστρων και του συνωστισμού των ζώων.

Οι εργασίες που προτείνονται στο πλαίσιο της δέσμευσης αφορούν απολυμάνσεις και καθαρισμούς, την επιδιόρθωση ή την αντικατάσταση όλων των υλικών και κατασκευών του προαυλίου χώρου (στεγάστρα, ποτίστρες, ταίστρες, κ.ά.), καθώς και αντικατάσταση εντομοπαγίδων.

4.2. Για τους μόσχους που εκτρέφονται ομαδικά, μείωση του αριθμού των ζώων, έτσι ώστε ο ελεύθερος χώρος που διατίθεται για κάθε μόσχο να αυξηθεί

Σύμφωνα με την ΟΔΗΓΙΑ 2008/119/ΕΚ (άρθρο 3, παράγραφος β), «Για τους μόσχους που εκτρέφονται ομαδικά, ο ελεύθερος χώρος που διατίθεται για κάθε μόσχο πρέπει να ισούται με 1,5 τ.μ.τουλάχιστον για κάθε μόσχο ζώντος βάρους μικρότερου των 150 κιλών ή τουλάχιστον 1,7 τ.μ. για κάθε μόσχο ζώντος βάρους ίσου ή μεγαλύτερου των 150 κιλών αλλά μικρότερου των 220 κιλών και τουλάχιστον 1,8 τ.μ. για κάθε μόσχο ζώντος βάρους ίσου ή μεγαλύτερου των 220 κιλών».

Η συνήθης πρακτική στην ομαδική εκτροφή των μόσχων, είναι η πυκνότητα των ζώων να είναι στα ανώτατα όρια, που θέτει η ως άνω νομοθεσία.

Με τη δέσμευση αυτή, για τους μόσχους που εκτρέφονται ομαδικά, οι κτηνοτρόφοι πρέπει να μειώσουν τον αριθμό των ζώων, έτσι ώστε ο ελεύθερος χώρος που διατίθεται για κάθε μόσχο να αυξηθεί τουλάχιστον:

- στα 2 τ.μ. για κάθε μόσχο ζώντος βάρους μικρότερο των 150 κιλών,
- στα 2,5 τ.μ. για κάθε μόσχο ζώντος βάρους 150 κιλών έως 220 κιλών και
- 3,0 τ.μ. για κάθε μόσχο ζώντος βάρους άνω των 220 κιλών

Διατροφή

4.3. Μη απομάκρυνση των μοσχαριών από την μητέρα μέχρι την ηλικία 3 μηνών

Στην πράξη, οι μόσχοι απομακρύνονται από τη μητέρα τους αμέσως μετά τη γέννησή τους.

Έχει αποδειχτεί ότι η άμεση απομάκρυνση του μόσχου από τη μητέρα του προκαλεί στρες στην αγελάδα, ενώ οι μόσχοι παρουσιάζουν εξασθένηση της κοινωνικής τους ανάπτυξης.

Υγεία

4.4. Ηλεκτρονική παρακολούθηση παραμέτρων υγείας και συμπεριφοράς των ζώων

Η δράση περιλαμβάνει τοποθέτηση κολάρων ηλεκτρονικής παρακολούθησης παραμέτρων υγείας και συμπεριφοράς των ζώων μέσω τεχνολογιών smart farm. Ανάλογα με την έκδοση του συστήματος, προσφέρουν τα εξής:

Σε ατομικό επίπεδο ζώου:

- Αναφορά οίστρου
- Αναφορά μηρυκασμού
- Ανώμαλος οίστρος / Άνοιστρος / Ύποπτο για αποβολή
- Αναφορά υγείας ζώου
- Αναφορά αγελάδων μετά τον τοκετό: επίπεδα Στρες
- Δείκτης Υγείας – Ζώα προς Έλεγχο
- Αναφορά Στρες: Αγελάδες που παρουσιάζουν μη φυσιολογική συμπεριφορά

Σε επίπεδο ομάδας ζώων (οι ομάδες καθορίζονται από τον επιβλέποντα)

- Θερμική καταπόνηση
- Αναφορά Σταθερότητας: συμπεριφορά των ζώων τρέχουσας περιόδου σε σχέση με προηγούμενη περίοδο
- Ρουτίνα Ομάδας

Τα συστήματα Smart Farming Technologies έχουν διαφορετικά επίπεδα εκδόσεων (versions) ανάλογα με το εύρος των αναφορών που επιθυμεί να έχει ο κάθε παραγωγός.

Το κόστος των συστημάτων που μεταξύ άλλων έχουν αναφορές για τους δείκτες ευζωίας κυμαίνεται:

- Για αγελάδες γαλακτοπαραγωγής / κρεοπαραγωγής, από 160 – 195 ευρώ ανά ζώο.

- Για μοσχάρια μέχρι ηλικίας 6 μηνών, από 180 – 200 ευρώ ανά ζώο.

Μετά την ηλικία των 6 μηνών, στα θηλυκά ζώα θα μπει το πρώτο σύστημα ενώ στα αρσενικά δεν απαιτείται πλέον επειδή κατά βάση η ευζωία τους και η υγεία τους έχει πλέον σταθεροποιηθεί.

Στο παραπάνω κόστος συμπεριλαμβάνεται ο πάγιος εξοπλισμός και τα αναλώσιμα μέρη.

4.5 Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων

Χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων στα ζώα μετά από δοκιμή ευαισθησίας (αντιβιογράμματα) για τη στοχευμένη θεραπεία των λοιμώξεων και την αποτελεσματικότερη διαχείριση τους. Η πρακτική αυτή ενισχύει την ορθολογικότερη χρήση των αντιμικροβιακών ουσιών στα ζώα και συντελεί στη μείωση της κατανάλωσης αυτών. Παράλληλα, συμβάλλει στον εντοπισμό και την παρακολούθηση της μικροβιακής αντοχής στα ασθενή ζώα και αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στο πλαίσιο της προσέγγισης της Ενιαίας Υγείας.

Συμπεριφορά

4.6. Ετήσια αντικατάσταση ανταλλακτικών ζεστρών ή αντικατάσταση ζεστρών

Για τη συγκεκριμένη ενέργεια δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία που να τεθεί ως γραμμή βάσης. Στην πράξη, δεν παρατηρείται η τοποθέτηση ζεστρών και η ετήσια αντικατάσταση των φθαρμένων ανταλλακτικών αυτών. Οι ξέστρες (1 ξέστρα ανά 15 ζώα) συμβάλλουν στην εκδήλωση φυσιολογικής συμπεριφοράς των ζώων. Για την οικονομική ενίσχυση της δέσμευσης αυτής, η ύπαρξη των ζεστρών είναι προαπαιτούμενο.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η Παρέμβαση «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων» αποτελείται από τέσσερις (4) επιμέρους δράσεις, ανάλογα με το είδος του ζώου και το σύστημα εκτροφής, και συγκεκριμένα:

- Δράση 1: Καλή μεταχείριση των Χοίρων ενσταβλισμένης εκτροφής
- Δράση 2: Καλή μεταχείριση των κρεοπαραγωγών ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα
- Δράση 3: Καλή μεταχείριση των αιγοπροβάτων
- Δράση 4: Καλή μεταχείριση των βοοειδών

Επιλέξιμοι δικαιούχοι είναι οι κτηνοτρόφοι που εκτρέφουν τα ανωτέρω είδη και οι οποίοι:

- δηλώνουν τα ζώα τους στην ΕΑΕ, κατά το έτος που καθορίζεται στην πρόσκληση,
- είναι κάτοχοι κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης που λειτουργεί νόμιμα σύμφωνα με το νόμο 4056/2012, όπως αυτός ισχύει,
- για τις Δράσεις 1,3 και 4, προβαίνουν στη διενέργεια και κοινοποίηση των απογραφικών στοιχείων ζωικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 και την αριθ. 297286/05.8.2005 (Β'1170) ΚΥΑ.
- για την Δράση 2 είναι εκτροφείς κρεοπαραγωγών ορνιθίων σε δάπεδο και η πτηνοτροφική τους εκμετάλλευση έχει εγγραφεί στο εθνικό μητρώο εμπορικών εκμεταλλεύσεων πουλερικών, το οποίο τηρείται στο υποσύστημα «Πουλερικά» του ΟΠΣ-Κτηνιατρικής σύμφωνα με την αριθ. 1824/332840/24.11.2021 (ΦΕΚ Β'5718/10.12.2021) ΥΑ και τις οδηγίες της αριθ. 548/360327/13.12.2021 εγκυκλίου της Δ/νσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/6 και της εθνικής νομοθεσίας για την προμήθεια και χρήση των κτηνιατρικών φαρμάκων στις εκτροφές παραγωγικών ζώων.

Οι Δικαιούχοι θα ελέγχονται και θα λαμβάνουν τεχνική στήριξη για την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους από ιδιώτη «τεχνικό σύμβουλο ευζωίας», όπως θα καθοριστεί στο εθνικό πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου.

Για την καλύτερη ελεγχσιμότητα και επαληθευσσιμότητα του μέτρου:

- στο θεσμικό πλαίσιο της Δράσης θα περιγραφεί σαφώς ο χρόνος και ο τρόπος ελέγχου του δειγματοληπτικού επιτόπιου ελέγχου για την επαλήθευση των δεσμεύσεων
- θα ελέγχονται διοικητικά το 100% των αιτήσεων πληρωμής μέσω μηχανογραφικών διασταυρωτικών ελέγχων και ελέγχου που θα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα δικαιολογητικά δαπανών

Η εφαρμογή της παρέμβασης θα υποστηρίζεται από τη χρήση κατάλληλων Πληροφοριακών Συστημάτων σε όλα τα κρίσιμα στάδια υλοποίησής του (διαχείριση αιτήματος ενίσχυσης, αιτήματα πληρωμής, έλεγχοι).

Ο προσδιορισμός της ετήσιας ενίσχυσης ανά δικαιούχο θα υπολογίζεται σύμφωνα με το κόστος των επιμέρους δεσμεύσεων που προτίθεται να αναλάβει για το ζωικό κεφάλαιο (ΜΖΚ) που θα πιστοποιείται μέσω της ΕΑΕ του οικείου έτους της πρόσκλησης και θα συμμετέχει στις Δράσεις (στο σύνολό τους ανά έδρα εκμετάλλευσης).

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ετήσια ενίσχυση παρέχεται ανά μονάδα ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) και μέχρι πέντε έτη, ανάλογα με τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνει ο κάθε κτηνοτρόφος.

Για τις μετατροπές των ζώων σε ΜΖΚ που χρησιμοποιούνται για τον δείκτη αποτελέσματος της παρέμβασης χρησιμοποιούνται οι συντελεστές μετατροπής κατά Eurostat του Παραρτήματος του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2290 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
SMR09	Οδηγία 2008/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων: άρθρα 3 και 4
SMR10	Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων: άρθρα 3 και 4
SMR11	Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία: άρθρο 4

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δράση 1: Καλή μεταχείριση Χοίρων

Η γραμμή βάσης για τις δεσμεύσεις που αφορούν στην χοιροτροφία είναι τα ακόλουθα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα:

- Υ.Α. 2659/357704/22.12.2020 «Κανόνες για την προστασία των χοίρων όσον αφορά στα μέτρα σχετικά με τη μείωση της ανάγκης συστηματικής κοπής της ουράς τους»
- ΚΥΑ 282371/2006/16.06.2006 (ΦΕΚ Β' 731) «Εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας προς την αντίστοιχη κοινοτική στον τομέα παραγωγής και κυκλοφορίας κτηνιατρικών φαρμάκων, σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 2001/82/ΕΚ και 2004/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικού κώδικα για τα κτηνιατρικά φάρμακα»
- Ν. 3698/2008 (ΦΕΚ Α' 198) «Ρυθμίσεις θεμάτων κτηνοτροφίας και άλλες διατάξεις»
- ΥΑ Αριθ. 314738/2009/3.9.2009 (ΦΕΚ Β' 1835) «Τρόπος έκδοσης κτηνιατρικής συνταγής»
- Π.Δ. 215/2003 (ΦΕΚ 181/Α') σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/630/Ε.Ο.Κ., όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2001/88/ΕΚ του Συμβουλίου και 2001/93/ΕΚ της Επιτροπής, για την προστασία των χοίρων
- Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α') για την εναρμόνιση της οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998 και σε εκτέλεση της απόφασης 2 Υ.Α.

Δράση 2.1 Καλή μεταχείριση των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα

Η γραμμή βάσης για τις δεσμεύσεις που αφορούν στην εκτροφή ορνιθίων πάχυνσης είναι τα ακόλουθα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα:

- ΚΥΑ 283329/2.23.2010 (ΦΕΚ 1940/Β'/14.2.2010) σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 2007/43/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων για την προστασία των κοτόπουλων που εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος

- Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α΄) για την εναρμόνιση της οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998 και σε εκτέλεση της απόφασης 2000/50/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία

Δράση 3. Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων

Η γραμμή βάσης για τις δεσμεύσεις που αφορούν στα παραγωγικά ζώα αιγοπροβατοτροφίας είναι τα ακόλουθα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα:

- Π.Δ. 374/2001 (ΦΕΚ 251/Α΄) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : «Ζώα που δεν εκτρέφονται εντός κτιρίων, πρέπει στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο και δυνατό, να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους».
- Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α΄) «Προστασία των ζώων στα εκτροφεία» για την εναρμόνιση της Οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998

Δράση 4. Καλή μεταχείριση των βοοειδών

Η γραμμή βάσης για τις δεσμεύσεις που αφορούν στα παραγωγικά ζώα βοοτροφίας είναι τα ακόλουθα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα:

- Π.Δ. 179/1998 (ΦΕΚ Α 133) για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων στις εκτροφές σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/629/ΕΟΚ και 97/2/ΕΚ του Συμβουλίου και εκτέλεση της Απόφασης 97/182/ΕΚ της Επιτροπής
- Ν. 3698/2008 (ΦΕΚ Α΄ 198) «Ρυθμίσεις θεμάτων κτηνοτροφίας και άλλες διατάξεις»
- ΚΥΑ αριθ. 282371/2006 «Εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας προς την αντίστοιχη κοινοτική στον τομέα παραγωγής και κυκλοφορίας κτηνιατρικών φαρμάκων, σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 2001/82/ΕΚ και 2004/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικού κώδικα για τα κτηνιατρικά φάρμακα» (ΦΕΚ Β΄ 731)
- ΥΑ Αριθ. 314738/2009 (ΦΕΚ Β΄ 1835) «Τρόπος έκδοσης κτηνιατρικής συνταγής»

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων

Οι δεσμεύσεις 1.1, 1.2 υπερκαλύπτουν τις προβλέψεις ελαχίστων απαιτήσεων για τροφή και νερό των σημείων 14 και 16 του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 98/58/ΕΚ (SMR 10)

Οι δεσμεύσεις 1.1, 1.2, 1.4 και 1.5 που προτείνονται υπερκαλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις των ισχύοντων εθνικών και κοινοτικών προτύπων για την καλή διαβίωση των χοίρων. (SMR 10 και SMR 11)

Η δέσμευση 1.3 περί άυξης του διαθέσιμου χώρου κατά 20%, υπερκαλύπτει τα ελάχιστα κοινοτικά πρότυπα του Άρθρου 3, παρ.1 και 2 της Οδηγίας 2008/120/ΕΚ (SMR 10).

Δράση 2: Καλή μεταχείριση των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα

Με βάση το σημείο 16 του Παραρτήματος Ι του Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α΄) και της Οδηγίας 98/58/ΕΚ όλα τα ζώα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε νερό κατάλληλης ποσότητας και ποιότητας.

Η δέσμευση 2.1 για εργαστηριακό έλεγχο και πιστοποίηση της ποιότητας του νερού που προτείνεται υπερκαλύπτει την ανωτέρω ελάχιστη απαίτηση. (SMR 11)

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 (Απαιτήσεις για την εκτροφή κοτόπουλων: Άρθρο 3 της Οδηγίας 2007/43/ΕΚ) της ΚΥΑ 283329/2.23.2010 η μέγιστη πυκνότητα εκτροφής σε μία εκμετάλλευση ή σε ορνιθώνα εκμετάλλευσης δεν πρέπει να υπερβαίνει ποτέ τα 33 kg/m²

Η δέσμευση 2.2 που προτείνεται (Μείωση πυκνότητας φόρτισης δαπέδου σε 28 kg/m²) είναι αυστηρότερη των αντίστοιχων εθνικών και κοινοτικών ελάχιστων προτύπων διαχείρισης.

Δράση 3. Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων

Όλες οι δεσμεύσεις της Δράσης 3 υπερκαλύπτουν κατά πολύ τις ελάχιστες γενικές απαιτήσεις σταυλισμού, υγείας και διατροφής των Άρθρων 3, 4 και του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 98/58/ΕΚ και του Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α΄) «Προστασία των ζώων στα εκτροφεία» για την εναρμόνιση της Οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες προβλέψεις στην κοινοτική και εθνική νομοθεσία που να τεθούν ως γραμμές βάσης.

(SMR 11).

Δράση 4. Καλή μεταχείριση των βοοειδών

Σύμφωνα με την Οδηγία 2008/119/EK (άρθρο 3, παράγραφος β) η δέσμευση 5.2 υπερκαλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις.

Επίσης οι δεσμεύσεις 4.1, 4.2 (σταβλισμός), 4.3 (διατροφή) και 4.4-4.6 (υγεία) υπερκαλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/119/EK. (SMR 9)

Η εθνική και κοινοτική νομοθεσία δεν προσδιορίζει συγκεκριμένες προδιαγραφές για τις συνθήκες και το επίπεδο προστασίας σε εξωτερικούς χώρους εκτροφής πέραν της παραγράφου 12 του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 98/58/EK όπου προβλέπεται «Ζώα που δεν εκτρέφονται εντός κτιρίων, πρέπει στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο και δυνατό, να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους». (SMR 11)

Επίσης σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2008/119/EK (Παράγραφοι 3 & 5 του παραρτήματος Ι) δεν υπάρχει ελάχιστη απαίτηση για την αντικατάσταση των αισθητήρων περιβάλλοντος.

Σε ότι αφορά τις δεσμεύσεις 1.5 και 4.6 για την χρήση αντιβιογραμμάτων στους χοίρους και βοοειδή πριν την χορήγηση αντιβιοτικών ισχύουν και εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις σχετικά με την αδειοδότηση και συνταγογράφηση κτηνιατρικών φαρμάκων:

- ΚΥΑ αριθ. 282371/2006 «Εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας προς την αντίστοιχη κοινοτική στον τομέα παραγωγής και κυκλοφορίας κτηνιατρικών φαρμάκων, σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 2001/82/EK και 2004/28/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικού κώδικα για τα κτηνιατρικά φάρμακα» (ΦΕΚ Β' 731)
- ΥΑ Αριθ. 314738/2009 (ΦΕΚ Β' 1835) «Τρόπος έκδοσης κτηνιατρικής συνταγής»

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Για κάθε επιμέρους δράση και δέσμευση έχει προσδιοριστεί το κόστος, μέσω ειδικής μελέτης του ΥΠΑΑΤ/ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ:

«Μελέτη για τον υπολογισμό ύψους ενίσχυσης για την εφαρμογή του Άρθρου 33 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1305/2013» για την προετοιμασία του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014-2020» (Σωσσίδου, Μπελιμπασάκη, Παπαναγιώτου, Τσακμακίδης, 2015), καθώς επίσης και έρευνα αγοράς στις εταιρείες παραγωγής και εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων.

Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για τις εκτιμήσεις της οικονομικής ενίσχυσης, είναι η εξής:

Συλλογή δεδομένων: βιβλιογραφία, νομικό πλαίσιο, επισκέψεις σε αντιπροσωπευτικές εκτροφές και επιτόπιες παρατηρήσεις, προσωπικές συνεντεύξεις με κτηνοτρόφους, κτηνιάτρους και ζωοτέχνες.

Οργάνωση και Ανάλυση δεδομένων με εκτίμηση του κόστους και του οφέλους από κάθε δέσμευση, καθώς και του διαφυγόντος εισοδήματος που συνεπάγεται. Σε όλες τις εκτιμήσεις, λαμβάνεται υπόψη μία «γραμμή βάσης», που αναφέρεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Εκτιμάται δηλαδή το κόστος κάθε δέσμευσης, η οποία προτείνεται πέραν της γραμμής αυτής.

Συνολική εκτίμηση από την εφαρμογή του συνόλου των δεσμεύσεων ανά ζωική μονάδα. Οι ενέργειες αφορούν παρεμβάσεις σε: (α) Διατροφή, (β) Σταβλισμό και (γ) Υγεία, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (Welfare Quality®, 2009).

Η τελική ενίσχυση που προτείνεται ανά δέσμευση εκτιμάται ως άθροιση (+) της ετήσιας δαπάνης και του διαφυγόντος κέρδους, μείον (-) την ετήσια ωφέλεια.

Σε όλες τις εκτιμήσεις, λαμβάνεται υπόψη η σχετική «γραμμή βάσης» (baseline), που αναφέρεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Κοινοτική και την Εθνική νομοθεσία. Δηλαδή, εκτιμάται το κόστος κάθε δέσμευσης, που προτείνεται πέραν της γραμμής αυτής.

Επίσης ότι για όλες τις δεσμεύσεις, θα εκπονηθεί η κατάλληλη μεθοδολογία για την αντικειμενική αξιολόγηση του επιπέδου ευζωίας των ζώων, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής τους.

Με βάση την μελέτη του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ έγινε επικαιροποίηση του κόστους ανά δράση. Για όλες τις προτεινόμενες παρεμβάσεις έχουν γίνει εκτιμήσεις του κόστους κάθε παρέμβασης ανα κεφαλή ζώου. Έγινε αρχικά αναγωγή των τιμών σε ΜΖΚ με βάση τους ισχύοντες συντελεστές μετατροπής κατά Eurostat της παρ.12α του Παραρτήματος του Καν. 2021/2290.

Επιπρόσθετα στο κόστος της Δέσμευσης 2.3 «Μείωση πυκνότητας φόρτισης δαπέδου» έγινε αναλογική μείωση του κόστους κατά 3/8 λόγω της προτεινόμενης πυκνότητας φόρτισης (από τα 33 kg/m²) στα 28kg/m² έναντι 25 kg/m² που είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Για το κόστος των Δεσμεύσεων 1.5 & 4.6 «Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων (χρήση αντιμικροβιακών μετά από δοκιμή ευαισθησίας)» για τους χοίρους και τα βοοειδή αντίστοιχα, εκτιμήθηκε μέσω έρευνας αγοράς από την Διεύθυνση Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ το τρέχον μέσο κόστος ανά αντιβιογράμμα (δείγμα) πλέον των εξόδων λήψης, διαχείρισης, αποστολής και μικροβιολογικού ελέγχου στα 50 €/δείγμα.

Μέσω έρευνας αγοράς εκτιμήθηκε το μέσο κόστος προμήθειας ηλεκτρονικών συσκευών (κολάρων) υγειονομικής επιτήρησης για τα βοοειδή για την Δέσμευση 4.4.

Τέλος, βάσει της πλέον πρόσφατης Έρευνας Ζωικού Κεφαλαίου της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (2019), έχει γίνει για την εκτίμηση του δείκτη εκροής της παρέμβασης βάσει:

- Κατανομής του διαθέσιμου Κοινοτικού και Εθνικού Προϋπολογισμού σε κάθε ζωικό κλάδο με βάση την επιμέρους συμμετοχή του στο σύνολο του ζωικού κεφαλαίου της χώρας (ως ΜΖΚ)
- Εκτίμησης του κόστους συναλλαγής (αμοιβές τεχνικών συμβούλων ευζωίας ως 5% της διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης για κάλυψη των δεσμεύσεων)
- Εκτίμηση του κόστους επιλεγόμενων δεσμεύσεων
- Εκτίμηση των ωφελούμενων ΜΖΚ ανά δράση με βάση το σημείο (c) και εκτίμηση του συνόλου των ωφελούμενων ΜΖΚ για το σύνολο της παρέμβασης σε 41.260 ΜΖΚ (αντιστοιχεί με βάση το αναμενόμενο μέσο μέγεθος ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση σε 2.100-2.600 εκμεταλλεύσεις/δικαιούχους)
- Εκτίμηση του συνολικά μέσου εκτιμώμενου κόστους της παρέμβασης για το σύνολο της προγραμματικής περιόδου σε €/ΜΖΚ/έτος.

Αναλυτικότερα τα ποσά ετήσιας αποζημίωσης ανά δράση και δέσμευση, όπως προέκυψαν από την παραπάνω μεθοδολογία (αρχική εκτίμηση του κόστους και επικαιροποίηση) παρουσιάζονται ακολούθως (τα σύνολα ανά δράση αφορούν το μέγιστο ποσό ενίσχυσης ανά ΜΖΚ που θα μπορούσε να λάβει κάθε δικαιούχος αν αναλάβει το σύνολο των δεσμεύσεων της εκάστοτε δράσης):

Δράση 1. Καλή μεταχείριση των Χοίρων

Η ενίσχυση παρέχεται για 5 έτη και εκτιμάται κατά μέγιστο 496,00 € ανά Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) (ανάλογα με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις) σε ετήσια βάση, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στο παρακάτω Πίνακα «Ετήσιες ενισχύσεις ανά δέσμευση και Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) - Χοίροι».

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	Κόστος ανά κεφαλή (€)	Ετήσιο κόστος ΜΖΚ*
		(χοιρομητέρες χοιρινά (€))
ΔΙΑΤΡΟΦΗ		

1.1	Τρίμηνη πιστοποίηση της ποιότητας του νερού**	40,00	80,00/133,00	
1.2	Συνεχής προσθήκη μυκοδεσμευτικών φυτοβιοτικών και οργανικών οξέων στις ζωοτροφές	13,75/9,00	28,00/30,00	
ΣΤΑΥΛΙΣΜΟΣ				
1.3	Αύξηση του διαθέσιμου χώρου ανά χοιρομητέρα και χοιρίδιο κατά 20%	100,00	200,00/333,00	
ΥΓΕΙΑ				
1.4	Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων με τη χρήση δοκιμής ευαισθησίας (αντιβιογράμμα)	50,00/0,0	100,00/0,0	
ΣΥΝΟΛΟ			408,00/496,00	

*1 χοιρομητέρα = 0,5ΜΖΚ και 1 λοιπό χοιρινό = 0,3ΜΖΚ

** Η ετήσια ενίσχυση για την πιστοποίηση της ποιότητας του νερού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1200€ ανά διακριτό χώρο εκτροφής. Οι κάπροι δεν είναι επιλέξιμοι.

Δράση 2.1 Καλή μεταχείριση των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα

Η μέγιστη ενίσχυση είναι για πέντε έτη, με 213€ (ανάλογα με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις), ανά Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) ανά έτος, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στο παρακάτω Πίνακα «Ετήσιες ενισχύσεις ανά δέσμευση και Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου – Πτηνά πάχυνσης».

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ		Κόστος ανά κεφαλή (€)	Ετήσιο κόστος ανά ΜΖΚ* (€)
ΔΙΑΤΡΟΦΗ			
2.1	Ετήσια πιστοποίηση της ποιότητας του νερού	0,04	6,00
ΣΤΑΥΛΙΣΜΟΣ			
2.2	Μείωση πυκνότητας φόρτισης δαπέδου	1,25	179,00
ΣΥΝΟΛΟ			185,00

1 ΜΖΚ = 143 πτηνά (1 ορνίθιο κρεοπαραγωγής = 0,007 ΜΖΚ)

*Η ετήσια ενίσχυση για την πιστοποίηση της ποιότητας του νερού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 900€ ανά θάλαμο εκτροφής.

Δράση 3. Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων

Η ενίσχυση είναι για πέντε έτη έως 122,50 € ανά ΜΖΚ, ετησίως (ανάλογα με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις), όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα «Ετήσιες ενισχύσεις ανά δέσμευση και Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) – Αιγοπροβάτων».

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ		Κόστος ανά κεφαλή (€)	Ετήσιο κόστος ανά ΜΖΚ (€)
ΔΙΑΤΡΟΦΗ			
3.1	Συλλογή, κατάψυξη και χορήγηση πρωτογάλακτος στα νεογέννητα	10,00	100,00
ΥΓΕΙΑ			
3.2	Περιποίηση χηλών	0,75	7,5
3.3	Διάγνωση εγκυμοσύνης με υπερηχογραφία	1,50	15,00
ΣΥΝΟΛΟ			122,50

1 ΜΖΚ = 10 κεφαλές (1 πρόβατο/αίγα=0,1 ΜΖΚ)

Δράση 4. Καλή μεταχείριση των βοοειδών

Η ενίσχυση είναι για πέντε έτη 487 € ανά ΜΖΚ σε ετήσια βάση (ανάλογα με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις), όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα «Ετήσιες ενισχύσεις ανά δέσμευση και Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) – βοοειδή».

ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ		Ετήσιο κόστος ανά ΜΖΚ* (€)
ΣΤΑΥΛΙΣΜΟΣ		
4.1	Έξοδος ζώων σε προαύλιο χώρο και ετήσια συντήρησή του	235,00
4.2	Μείωση αριθμού ζώων (αύξηση ελεύθερου χώρου ανά μόσχο)	76,00
4.3	Μη απομάκρυνση μοσχαριών από την μητέρα μέχρι 3 μήνες	96,00
ΥΓΕΙΑ		
4.4	Ηλεκτρονική παρακολούθηση παραμέτρων υγείας και συμπεριφοράς των ζώων	65,00
4.5	Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών φαρμάκων (χρήση αντιμικροβιακών μετά από δοκιμή ευαισθησίας)	15,00**
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ		
4.7	Ετήσια αντικατάσταση ανταλλακτικών ξεστρών ή αντικατάσταση ξεστρών	25,00
ΣΥΝΟΛΟ		487,00

**1 βοοειδές κάτω των 12 μηνών = 0,4ΜΖΚ, 1 βοοειδές 12 μηνών έως 2 ετών = 0,7 ΜΖΚ και 1 βοοειδές άνω των 2 ετών = 1 ΜΖΚ

** Το κόστος είναι 50€/δειγματοληψία (50 €/ΜΖΚ). Δεδομένου ότι το μέσο ποσοστό ζώων που νοσούν κατ' έτος είναι 30%, το ετήσιο κόστος της δέσμευσης ανέρχεται σε 15 €/ΜΖΚ/έτος. Στο κόστος περιλαμβάνεται το κόστος δειγματοληψίας, αποστολής του δείγματος και καλλιέργειας-αντιβιογράμματος. Το κόστος των δεσμεύσεων δύναται να επικαιροποιηθεί πριν την εφαρμογή της δράσης με αναθεώρηση των τιμών μονάδων κατόπιν νέας μελέτης λόγω της μεταβλητότητας των δεικτών κόστους εισροών και εκροών στη ζωική παραγωγή (αύξηση), ως συνέπεια των διεθνών κρίσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού και τον ενεργειακό τομέα.

Η ενίσχυση για τις υγειονομικές δεσμεύσεις θα πιστοποιείται και θα καταβάλλεται βάσει του πραγματικού κόστους διενέργειας αντιβιογραμμάτων και συσκευών υγειονομικής επιτήρησης έως του ανώτατου προσδιορισθέντος ορίου ανά ΜΖΚ.

Επιπλέον της ενίσχυσης που αφορά στο σύνολο των πρόσθετων δαπανών και του διαφυγόντος εισοδήματος, ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν σε κάθε δράση, καλύπτεται και το κόστος συναλλαγής έως αξίας 10% του συνόλου της ετήσιας ενίσχυσης που καταβλήθηκε για τις δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των ζώων, για την κάλυψη των δαπανών παροχής τεχνικών συμβουλών ευζωίας για τη σωστή υλοποίηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων και τη σχετική σύνταξη της αίτησης ενίσχυσης, συμπεριλαμβανόμενου του σχεδίου δράσης, εφόσον αυτό απαιτείται.

Η κατανομή του προϋπολογισμού της παρέμβασης ανά δράση, ανώτατα όρια ετήσιας ενίσχυσης ανά εκμετάλλευση, καθώς και πιθανά κριτήρια επιλογής (ανάλογα με το είδος των επιλεγόμενων δεσμεύσεων και ανώτατο όριο ζωικών μονάδων που θα ενισχύονται ανά εκμετάλλευση) σε περίπτωση υπέρβασης του προϋπολογισμού της δράσης θα προσδιορισθούν στην οικεία πρόσκληση.

Μέθοδος υπολογισμού

Βάσει της εγκεκριμένης μελέτης του ΠΑΑ 2014-2022.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δεσμεύσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν μία ή περισσότερες δεσμεύσεις ανάλογα με τον κτηνοτροφικό κλάδο και με βάση τις δεσμεύσεις που θα αναλάβουν θα υπολογιστεί η ετήσια ενίσχυση ανά ΜΖΚ.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται θα είναι πενταετούς διάρκειας.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η συγκεκριμένη Παρέμβαση είναι πλήρως συμβατή με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα II (Άρθρο 12) της συμφωνίας του ΠΟΕ για την Γεωργία:

Ενισχύσεις στο πλαίσιο περιβαλλοντικών προγραμμάτων: Η ενίσχυση παρέχεται στο πλαίσιο δράσεων που σχετίζονται με την καλή διαβίωση των ζώων τηρώντας τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η επιλεξιμότητα για τις εν λόγω ενισχύσεις περιορίζεται στο πλαίσιο της προτεινόμενης παρέμβασης για την ανάληψη πολύ συγκεκριμένων δεσμεύσεων από τους κτηνοτρόφους για την ευζωία των παραγωγικών ζώων.

β) Το ύψος της ενίσχυσης έχει προϋπολογισθεί με βάση μελέτη κόστους ως προς τις πρόσθετες δαπάνες ή στην απώλεια εισοδήματος ως συνέπεια της συμμόρφωσης με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(α) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(β) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(β) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων	MK3-70-3.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της χοιροτροφίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.43; R.44	Όχι
Δράση 2: Καλή μεταχείριση των κρεοπαραγωγών ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα	MK3-70-3.1-2.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της πτηνοτροφίας (κρεοπαραγωγές όρνιθες εκτροφής ορνιθώνα)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.43; R.44	Όχι
Δράση 3: Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων	MK3-70-3.3 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.43; R.44	Όχι
Δράση 4: Καλή μεταχείριση βοοειδών	MK3-70-3.4 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της βοοτροφίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.43; R.44	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-3.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της χοιροτροφίας

Το μέσο μοναδιαίο κόστος υπολογίζεται βάσει ενδεικτικής κατανομής του προϋπολογισμού της παρέμβασης ανά Δράση (κτηνοτροφικό κλάδο) σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής ζωικού κεφαλαίου της ΕΛΣΤΑΤ (2019) και με βάση τα επιμέρους κόστη των δεσμεύσεων που περιλαμβάνει κάθε δράση. Αναλυτική αιτιολόγηση του κόστους κάθε δέσμευσης και η μεθοδολογία υπολογισμού του μέσου μοναδιαίου κόστους της παρέμβασης δίνεται στην Ενότητα 7 «Μορφή και ποσοστό στήριξης/ασφάλιστρα/μέθοδοι υπολογισμού».

MK3-70-3.1-2.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της πτηνοτροφίας (κρεοπαραγωγές όρνιθες εκτροφής ορνιθώνα)

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίζεται βάσει κατανομής του προϋπολογισμού της παρέμβασης ανά δράση (κτηνοτροφικό κλάδο) σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής ζωικού κεφαλαίου της ΕΛΣΤΑΤ (2019) και από τα επιμέρους κόστη των δεσμεύσεων κάθε δράσης.

ΜΚ3-70-3.3 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίζεται βάσει κατανομής του προϋπολογισμού της παρέμβασης ανά δράση (κτηνοτροφικό κλάδο) σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής ζωικού κεφαλαίου της ΕΛΣΤΑΤ (2019) και από τα επιμέρους κόστη των δεσμεύσεων κάθε δράσης.

ΜΚ3-70-3.4 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της βοοτροφίας

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίζεται βάσει κατανομής του προϋπολογισμού της παρέμβασης ανά δράση (κτηνοτροφικό κλάδο) σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής ζωικού κεφαλαίου της ΕΛΣΤΑΤ (2019) και από τα επιμέρους κόστη των δεσμεύσεων κάθε δράσης.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων	ΜΚ3-70-3.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της χοιροτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			496,00	496,00	496,00	496,00	496,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
		Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			3.320,00	3.320,00	3.320,00	3.320,00	3.320,00	
Δράση 2: Καλή μεταχείριση των κρεοπαραγωγών ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα	ΜΚ3-70-3.1-2.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της πτηνοτροφίας (κρεοπαραγωγές όρνιθες εκτροφής ορνιθώνα) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			185,00	185,00	185,00	185,00	185,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
		Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			4.280,00	4.280,00	4.280,00	4.280,00	4.280,00	
Δράση 3: Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων	ΜΚ3-70-3.3 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			122,50	122,50	122,50	122,50	122,50	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
		Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			21.140,00	21.140,00	21.140,00	21.140,00	21.140,00	
Δράση 4: Καλή μεταχείριση βοοειδών	ΜΚ3-70-3.4 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της βοοτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			487,00	487,00	487,00	487,00	487,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
		Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			12.520,00	12.520,00	12.520,00	12.520,00	12.520,00	
	ΣΥΝΟΛΟ	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			41.260,00	41.260,00	41.260,00	41.260,00	41.260,00	206.300,00

		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			12.639.950,00	9.628.653,00	9.628.652,00	9.628.652,00	9.628.652,00	51.154.559,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			10.723.850,00	8.169.039,00	8.169.037,00	8.169.037,00	8.169.037,00	43.400.000,00
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
		Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
		Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-3.2 - Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-3.2
Ονομασία παρέμβασης	Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.18. Αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που επωφελούνται από τη στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία ή αυξημένα μέτρα βιοασφάλειας
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι
AN 107.01.04	Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.43	Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)
R.44	Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στην ενίσχυση της πρόληψης και την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στα αιγοπρόβατα. Η αιγο-προβατοτροφία στην Ελλάδα είναι κυρίως εκτατικής μορφής, ασκείται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές σε απόσταση από τα αστικά κέντρα, ενώ λόγω της δημογραφικής σύνθεσης των απασχολούμενων εξακολουθεί να υπάρχει δυσκολία στην κατανόηση της ανάγκης πρόληψης των ασθενειών και της στενής συνεργασίας με κτηνιάτρους για την παρακολούθηση της υγείας των ζώων. Ο κύριος στόχος είναι η προώθηση της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο για τη μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών που είναι συνάρτηση τόσο της βελτίωσης της υγείας των ζώων όσο και της καλύτερης επιστημονικής επιτήρησης των εφαρμοζόμενων πρακτικών και της καλύτερης στόχευσης με στόχο τον περιορισμό της χρήσης των αντιβιοτικών

Οι ενισχύσεις αφορούν σε συγκεκριμένες ενέργειες/ για την βελτίωση της υγείας των ζώων σε αιγοπροβατοτροφικές μονάδες. Οι δεσμεύσεις για την υγεία στοχεύουν στην ενίσχυση των κτηνοτρόφων για την πρόληψη των ασθενειών μέσω του εμβολιασμού των ζώων και της χρήσης παρασιτοκτόνων.

Ο κτηνοτρόφος οφείλει να εξοικειωθεί με την πρακτική του εμβολιασμού ώστε αφ' ενός να μειωθεί η χρήση αντιβιοτικών που αποτελεί τον πρωτεύοντα στόχο αφετέρου δε να μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρουν οι ασθένειες των ζώων. Η επιλογή των εμβολίων γίνεται κατόπιν της υπόδειξης του κτηνίατρου της εκμετάλλευσης που έχει την ευθύνη κατάρτισης του σχεδίου δράσης για την ευζωία της εκμετάλλευσης .

Οι δεσμεύσεις που αφορούν παρεμβάσεις σε εμβολιασμό των ζώων και χρήση παρασιτοκτόνων είναι:

α. Χορήγηση εμβολίων για την αντιμετώπιση των ακόλουθων ασθενειών και παρασίτων

- Ασθένειες του αναπνευστικού: Παστεριδίωση (Pasteurella),
- Ασθένειες του γαστρεντερολογικού: Εντεροτοξιναιμία (Clostridium), Παραφυματίωση των Αιγοπροβάτων (Mycobacterium Paratuberculosis)
- Ασθένειες του αναπαραγωγικού : Πυρετός Q των αιγοπροβάτων (Coxiella brunetti), Chlamydia/Salmonella Abortus
- Δερματολογικές ασθένειες :: Λοιμώδης Ποδοδερματίτις (Bacteroides nodosus)
- Μαστίτιδα : Λοιμώδης Αγαλαξία (Mycoplasma agalactiae), Σταφυλοκοκκική Μαστίτιδα (Staphylococcus)

β. Παρασιτοκτόνα:

- Εξωπαρασιτοκτόνα: για ακάρεα, κρότωνα, μύγες, ψείρες κλπ. (Ectoparasiticides)
- Ενδοπαρασιτοκτόνα:: για Γαστροεντερικά Νηματώδη, Κεστώδη (Ταινίες), Πνευμονικούς Σκώληκες, Τρηματώδη,(Endoparasiticides)
- Ενδοεκτοπαρασιτοκτόνα: για Γαστροεντερικά Παράσιτα, Πνευμονικούς Σκώληκες, ακάρεα ψώρας (Endectoparaciticides)

Η χρήση των εμβολίων διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία των ζώων.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Επιλέξιμοι δικαιούχοι είναι οι κτηνοτρόφοι που εκτρέφουν αιγοπρόβατα και οι οποίοι:

- δηλώνουν τα ζώα τους στην ΕΑΕ, κατά το έτος που καθορίζεται στην πρόσκληση,
- είναι κάτοχοι κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης που λειτουργεί νόμιμα σύμφωνα με το νόμο 4056/2012, όπως αυτός ισχύει,
- προβαίνουν στη διενέργεια και κοινοποίηση των απογραφικών στοιχείων ζωικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 και την αριθ. 297286/05.8.2005 (Β'1170) ΚΥΑ.
- τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/6 και της εθνικής νομοθεσίας για την προμήθεια και χρήση των κτηνιατρικών φαρμάκων στις εκτροφές παραγωγικών ζώων.

Οι Δικαιούχοι θα ελέγχονται και θα λαμβάνουν τεχνική στήριξη για την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους από ιδιώτη κτηνίατρο «τεχνικό σύμβουλο υγείας», όπως θα καθοριστεί στο εθνικό πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου.

Για την καλύτερη ελεγχσιμότητα και επαληθευσιμότητα της παρέμβασης:

- στο θεσμικό πλαίσιο της Δράσης θα περιγραφεί σαφώς ο χρόνος και ο τρόπος ελέγχου του δειγματοληπτικού επιτόπιου ελέγχου για την επαλήθευση των δεσμεύσεων
- θα ελέγχονται διοικητικά το 100% των αιτήσεων πληρωμής μέσω μηχανογραφικών διασταυρωτικών ελέγχων και ελέγχου που θα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα δικαιολογητικά δαπανών για την προμήθεια των εμβολίων και των παρασιτοκτόνων

Η εφαρμογή της παρέμβασης θα υποστηρίζεται από τη χρήση κατάλληλων Πληροφοριακών Συστημάτων σε όλα τα κρίσιμα στάδια υλοποίησής του (διαχείριση αιτήματος ενίσχυσης, αιτήματα πληρωμής, έλεγχοι).

Ο προσδιορισμός της ετήσιας ενίσχυσης ανά δικαιούχο θα υπολογίζεται σύμφωνα με το κόστος των επιμέρους δεσμεύσεων που προτίθεται να αναλάβει για το ζωικό κεφάλαιο (ΜΖΚ) που θα πιστοποιείται μέσω της ΕΑΕ του οικείου έτους της πρόσκλησης και θα συμμετέχει στις Δράσεις (στο σύνολό τους ανά έδρα εκμετάλλευσης).

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ετήσια ενίσχυση παρέχεται ανά μονάδα ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) και μέχρι πέντε έτη. Για τις μετατροπές των ζώων σε ΜΖΚ που χρησιμοποιούνται για τον δείκτη αποτελέσματος της παρέμβασης χρησιμοποιούνται οι συντελεστές μετατροπής κατά Eurostat του Παραρτήματος του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2290 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή
SMR11	Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία: άρθρο 4

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Η γραμμή βάσης για τις δεσμεύσεις που αφορούν στα παραγωγικά ζώα αιγοπροβατοτροφίας είναι τα ακόλουθα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα:

- Π.Δ. 374/2001 (ΦΕΚ 251/Α') ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : «Ζώα που δεν εκτρέφονται εντός κτιρίων, πρέπει στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο και δυνατό, να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους».
- Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α') «Προστασία των ζώων στα εκτροφεία» για την εναρμόνιση της Οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Όλες οι δεσμεύσεις της παρέμβασης υπερκαλύπτουν κατά πολύ τις ελάχιστες γενικές απαιτήσεις υγείας των Άρθρων 3, 4 και του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 98/58/ΕΚ και του Π.Δ.374/2001 (ΦΕΚ 251/Α') «Προστασία των ζώων στα εκτροφεία» για την εναρμόνιση της Οδηγίας του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου της 20 Ιουλίου 1998. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες προβλέψεις στην κοινοτική και εθνική νομοθεσία που να τεθούν ως γραμμές βάσης. (SMR 11).

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ ΟΣΔΕ

☐ Εκτός ΟΣΔΕ

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

- ☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα
☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής
☐ εφάπαξ ενίσχυση
☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το μέσο κόστος των δεσμεύσεων για τους ετήσιους εμβολιασμούς και χρήση αντιπαρασιτικών εκτιμήθηκε βάσει έρευνας αγοράς στις εταιρείες παραγωγής και εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων (τιμές σκευασμάτων) ανά είδος και μέγεθος ζώου για τις κυριότερες ασθένειες που δύναται να αντιμετωπιστούν. Το ποσό ετήσιας αποζημίωσης για τον εμβολιασμό των ζώων και την χρήση παρασιτοκτόνων εκτιμήθηκε σε 13,42 €/κεφαλή (134 €/ΜΖΚ, 1 ΜΖΚ=10 κεφαλές).

Η ενίσχυση για τις εν λόγω υγειονομικές δεσμεύσεις θα πιστοποιείται και θα καταβάλλεται βάσει του πραγματικού κόστους προμήθειας των εμβολίων/παρασιτοκτόνων και εφαρμογής αυτών.

Επιπλέον της ενίσχυσης που αφορά στο σύνολο των πρόσθετων δαπανών για την εφαρμογή των εμβολιασμών και της παρασιτοκτονίας καλύπτεται και το κόστος συναλλαγής έως αξίας 10% του συνόλου της ετήσιας ενίσχυσης που καταβλήθηκε για τον εμβολιασμό, για την κάλυψη των δαπανών παροχής τεχνικών συμβουλών για τη σωστή υλοποίηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων και τη σχετική σύνταξη της αίτησης ενίσχυσης, συμπεριλαμβανόμενου του σχεδίου δράσης το περιεχόμενο του οποίου θα προσδιορισθεί στην σχετική πρόσκληση.

Μέθοδος υπολογισμού

Βάσει έρευνας αγοράς προσδιορίστηκε το κόστος προμήθειας εμβολίων και παρασιτοκτόνων.

Πρόσθετη επεξήγηση

Δεν αφορά.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν emπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να αναλάβουν την δέσμευση για το σύνολο του κατεχόμενου ζωικού κεφαλαίου.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται θα είναι πενταετούς διάρκειας.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η συγκεκριμένη παρέμβαση είναι πλήρως συμβατή με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα II (Άρθρο 12) της συμφωνίας του ΠΟΕ για την Γεωργία: Ενισχύσεις στο πλαίσιο περιβαλλοντικών προγραμμάτων: Η ενίσχυση παρέχεται στο πλαίσιο δράσεων που σχετίζονται με την καλή διαβίωση των ζώων τηρώντας τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η επιλεξιμότητα για τις εν λόγω ενισχύσεις περιορίζεται στο πλαίσιο της προτεινόμενης παρέμβασης για την ανάληψη πολύ συγκεκριμένων δεσμεύσεων από τους κτηνοτρόφους για την ευζωία των παραγωγικών ζώων.

β) Το ύψος της ενίσχυσης έχει προϋπολογισθεί με βάση εκτίμησης κόστους (κατόπιν έρευνας αγοράς) ως προς τις πρόσθετες δαπάνες για τον εμβολιασμό και χρήση παρασιτοκτόνων ως συνέπεια της συμμόρφωσης με τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-3.2-1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγο-προβατοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.43; R.44	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-3.2-1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγο-προβατοτροφία

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίζεται ανά ΜΖΚ βάσει έρευνας αγοράς για το κόστος των εμβολίων και των κτηνιατρικών φαρμάκων (παρασιτοκτόνων) που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της δράσης.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70-3.2-1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγο-προβατοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	89.300,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	89.300,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	11.786.765,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-4.1
Ονομασία παρέμβασης	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.16. Αριθμός εκταρίων ή αριθμός άλλων μονάδων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις διατήρησης για δάσωση και γεωργοδασοκομία
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 070.06.06	Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι

AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.23 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση του υδατικού ισοζυγίου
R.30 Ποσοστό δασικών εκτάσεων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη στήριξη της προστασίας των δασών και της διαχείρισης οικοσυστημικών υπηρεσιών

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Για να υπάρξει συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος, στην πρόληψη φυσικών κινδύνων και στην αύξηση της αποθήκευσης άνθρακα, καθώς και για την άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών, οι δασικοί πόροι θα πρέπει να επεκταθούν και να βελτιωθούν μέσω της πρώτης δάσωσης γεωργικών γαιών.

Η Παρέμβαση της β' φάση δάσωσης συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην επέκταση και βελτίωση των δασικών πόρων και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της αντιδιαβρωτικής, αντιπλημμυρικής και αντιτυρικής προστασίας, την διατήρηση της βιοποικιλότητας, την άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών μέσω της αύξησης της αποθήκευσης άνθρακα, την προσαρμογή στις κλιματικές μεταβολές, στη ρύθμιση της ποιότητας και ποσότητας υδάτων την ενίσχυση της φυσικής αναγέννησης σε ορισμένες περιοχές.

Η συγκεκριμένη Παρέμβαση αφορά κατά πρώτον συνεχιζόμενα έργα του Μέτρου 8.1 του ΠΑΑ 2014-2022 και κατά δεύτερον τα ενταγμένα έργα της Παρέμβασης Π3-73-3.4 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)». Στο σύνολο της Παρέμβασης εφαρμόζονται οι παρακάτω ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις:

α) κατάλληλη επιλογή των ειδών που θα φυτευτούν λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της βιοποικιλότητας
β) η επιλογή ειδών, ποικιλιών, οικοτύπων και προέλευσης δένδρων λαμβάνει υπόψη την ανάγκη ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και στις φυσικές καταστροφές, και τις κλιματικές συνθήκες
γ) κατάλληλη επιλογή ειδών σε περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης

δ) στην περίπτωση δράσεων δάσωσης που οδηγούν στη δημιουργία δασών μεγέθους που υπερβαίνει ορισμένο κατώτατο όριο, το οποίο καθορίζουν τα κράτη μέλη, η δράση συνίσταται είτε:

(i) στην αποκλειστική φύτευση οικολογικά προσαρμοσμένων ειδών και/ή ειδών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή στη συγκεκριμένη βιογεωγραφική περιοχή, τα οποία δεν έχει διαπιστωθεί, μέσω αξιολόγησης των επιπτώσεων, ότι απειλούν τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων ή ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία ή

(ii) σε ένα μείγμα τριών ειδών, το οποίο περιλαμβάνει είτε:

-τουλάχιστον 10 % πλατύφυλλα δέντρα ανά περιοχή, ή

-τουλάχιστον τρία είδη ή ποικιλίες δέντρων, όπου η ελάχιστη έκταση ανά είδος είναι ίση με το 10% της περιοχής.

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

Δικαιούχοι του Μ8.1 «Δάσωση γεωργικών γαιών» ΠΑΑ 2014-2022, οι οποίοι προστατεύουν και φροντίζουν τη δασωθείσα έκταση τουλάχιστον κατά την περίοδο καταβολής της πριμοδότησης για την κάλυψη της απώλειας του γεωργικού εισοδήματος και των ετήσιων δαπανών συντήρησης.

Για την επιλογή των δικαιούχων της παρέμβασης έχει δοθεί προτεραιότητα σε αυτούς που εφαρμόζουν δάσωση σε:

-περιοχές όπου η δάσωση συμβάλλει στην πρόληψη της εμφάνισης πλημμυρικών επεισοδίων σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, όπως ορίζονται στην, Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας (ΥΠΠΕΝ, 1η Αναθεώρηση, 2019),

-περιοχές όπου η δάσωση συμβάλλει στην επίτευξη των διαχειριστικών στόχων για προστατευόμενες περιοχές του άρθρου 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ., με βάση τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ),

-περιοχές με κίνδυνο ερημοποίησης,

-περιπτώσεις που προβλέπεται η εγκατάσταση αυξημένου ποσοστού πλατύφυλλων ή/και η δημιουργία μικτών συστάδων πλατύφυλλων υψηλής βιοποικιλότητας και ανθεκτικότητας σε βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες, πάνω από το υποχρεωτικό ποσοστό.

Η τρέχουσα παρέμβαση θα καλύπτει τις δαπάνες απώλειάς εισοδήματος και συντήρησης των φυτειών των ενταγμένων γεωργικών γαιών, που έχουν δασωθεί μέσω του Μέτρου 8.1 του ΠΑΑ 2014-2022 από το έτος 2026 έως και το έτος 2029 καθώς και των ενταγμένων έργων της Παρέμβασης Π3-73-3.4 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)» από το έτος 2025 έως και το έτος 2029.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι **επιλέξιμοι δικαιούχοι** του Μέτρου 8.1 του ΠΑΑ 2014-2020 και κατ' επέκταση και της συνεχιζόμενης Παρέμβασης στα πλαίσια του ΣΣ της ΚΑΠ 2023-2027 είναι:

α) Διαχειριστές δημόσιας γεωργικής γης

β) Διαχειριστές ιδιωτικής γεωργικής γης

γ) Ενώσεις διαχειριστών ιδιωτικής ή δημόσιας γεωργικής γης.

Στην περίπτωση όπου το μέτρο υλοποιείται σε γη κρατικής ή δημοτικής ιδιοκτησίας, η στήριξη παρέχεται υπό την αίρεση ότι ο διαχειριστής/ενοικιαστής είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή οργανισμός της αυτοδιοίκησης Α' βαθμού.

Επιλέξιμες Δαπάνες:

Οι εργασίες συντήρησης περιλαμβάνουν:

1. Βασικές εργασίες συντήρησης τα πρώτα 4 έτη, μετά την εγκατάσταση της φυτείας:

- Σχηματισμός/συντήρηση της λεκάνης άρδευσης του φυτού,

- Άρδευση των φυτών, κυρίως κατά τη θερινή περίοδο, είτε με τη χρήση τριτεύοντος δικτύου, είτε με βυτίο, στην περίπτωση μη εγκατάστασης αρδευτικού,

- Λίπανση των φυτών,

- Φρεζάρισμα του εδάφους, ως ευκολότερο και αποτελεσματικότερο μέσο καταπολέμησης των ζιζανίων και της παρεδαφιαίας βλάστησης,

- Βοτάνισμα (απομάκρυνση βλάστησης) στις λεκάνες άρδευσης των φυτών.

2. Βασικές εργασίες συντήρησης μετά τα πρώτα 4 έτη μετά την εγκατάσταση της φυτείας και έως το 12ο έτος:

- Σχηματισμός / συντήρηση της λεκάνης συγκράτησης νερού φυταρίων,

- Άρδευση των φυτών, κυρίως κατά τη θερινή περίοδο, είτε με τη χρήση τριτεύοντος δικτύου, είτε με βυτίο, στην περίπτωση μη εγκατάστασης αρδευτικού,

- Φρεζάρισμα του εδάφους σε όλη την έκταση της δάσωσης,

- Καλλιεργητικό κλάδεμα,

Στον Πίνακα που ακολουθεί σχετικά με τις «Εργασίες συντήρησης φυτείας» παρουσιάζονται ο αριθμός των επαναλήψεων, η χρονική διάρκεια και η αλληλουχία των εργασιών συντήρησης, βάσει των οποίων υπολογίζεται το μοναδιαίο ετήσιο κόστος συντήρησης.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	1ο έτος	2ο έτος	3ο έτος	4ο έτος	5ο έτος	6ο έτος	7ο έτος	8ο έτος	9ο έτος	10ο έτος	11ο έτος
Σχηματισμός/συντήρηση λεκάνης άρδευσης φυτού	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Άρδευση φυτών (με σύστημα άρδευσης ή βυτίο)	6	6	6	6	3	3	3	3	3	3	3
Λίπανση φυτών	1	1	1	1							
Φρεζάρισμα εδάφους	1		1		1		1		1		1
Βοτάνισμα	1	1	1	1							
Καλλιεργητικό κλάδεμα								1			

Το κόστος συντήρησης δίνεται έως το δωδέκατο έτος από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (ημερομηνία πιστοποίησης της εγκατάστασης).

Σε περίπτωση δάσωσης με δένδρα ταχείας ανάπτυξης των γενών *Populus* και *Salix* καλύπτονται μόνο οι δαπάνες εγκατάστασης.

3. Εργασίες αντικατάστασης φυταρίων (μικρής κλίμακας αποτυχιών)

Ως μέρος της συντήρησης των φυτεύσεων περιλαμβάνονται και ενδεχόμενες εργασίες αντικατάστασης φυταρίων, σε περίπτωση αδυναμίας εγκατάστασής τους, η οποία οφείλεται κυρίως σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες (συχνοί, έντονοι και παρατεταμένοι καύσωνες, μεγάλης διάρκειας ανομβρία, κ.λπ.) και ανέρχεται σε ποσοστό έως το 10% των φυταρίων που εγκαταστάθηκαν. Αυτές οι εργασίες αντικατάστασης δύναται να πραγματοποιηθούν άπαξ (1 φορά) μεταξύ του 2ου έως του 4ου έτους μετά τη φύτευση.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση αφορά αποκλειστικά την κάλυψη των δαπανών συντήρησης των συνεχιζόμενων έργων και την απώλεια εισοδήματος για τα έτη 2025-2029 των δικαιούχων της παρέμβασης Π3-73-3.4 «Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών και 2026-2029 για τους δικαιούχους του Μέτρου 8.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Δεν υπάρχουν σχετικά υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα που να αφορούν τις δεσμεύσεις της παρέμβασης.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Δεν αφορά.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ ΟΣΔΕ

☐ Εκτός ΟΣΔΕ

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η στήριξη παρέχεται με την μορφή unit cost για την απώλεια εισοδήματος και την συντήρηση φυτείας για δώδεκα έτη από την φύτευση.

Η ενίσχυση θα ανέλθει στο 100% των επιλέξιμων δαπανών για τη συντήρηση της φυτείας, με εξαίρεση τα δένδρα των γενών Populus και Salix για τα οποία δεν καλύπτονται δαπάνες συντήρησης.

Η ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος παρέχεται για δώδεκα έτη με εξαίρεση τα είδη καρυδιάς καστανιάς και μαστιχόδενδρου που ορίζεται στα οκτώ έτη.

Συντήρηση φυτείας έως και το δωδέκατο έτος από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (ημερομηνία πιστοποίησης της εγκατάστασης):

Η ενίσχυση για δαπάνες συντήρησης χορηγείται βάσει του άρθρου 67 παρ. 1β καν. (ΕΕ) 1303/2013 και υπολογίζεται, με τη χρήση τυποποιημένων κλιμάκων κόστους κατά μονάδα, βάσει της εγκεκριμένης μελέτης (Αύγουστος 2021). Η καταβολή της ενίσχυσης για δαπάνες συντήρησης είναι ετήσια και για χρονικό διάστημα 12 ετών από την εγκατάσταση της φυτείας.

Το ετήσιο ύψος ενίσχυσης ανά εκτάριο και περίπτωση φυτευτικού συνδέσμου αναφέρεται στον παρακάτω Πίνακα: «Υψη ενίσχυσης συντήρησης – απλοποιημένο κόστος».

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΦΥΤΕΙΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΦΥΤΕΙΩΝ (σε €/εκτάριο)		
A1.	Φυτεία κατηγορίας Δ25, με εγκατάσταση τριτευοντος δικτύου άρδευσης	
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ/ΕΚΤΑΡΙΟ
1	Συντήρηση κατά τα 4 πρώτα έτη	155,00 €
2	Συντήρηση μετά τα πρώτα 4έτη	168,00 €
A2.	Φυτεία κατηγορίας Δ25, χωρίς εγκατάσταση τριτευοντος δικτύου άρδευσης	
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ/ΕΚΤΑΡΙΟ
1	Συντήρηση κατά τα 4 πρώτα έτη	241,00 €
2	Συντήρηση μετά τα πρώτα 4έτη	211,00 €
A3.	Φυτεία κατηγορίας Δ90, με εγκατάσταση τριτευοντος δικτύου άρδευσης	
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ/ΕΚΤΑΡΙΟ
1	Συντήρηση κατά τα 4 πρώτα έτη	354,00 €
2	Συντήρηση μετά τα πρώτα 4έτη	401,00 €
A4.	Φυτεία κατηγορίας Δ90, χωρίς εγκατάσταση τριτευοντος δικτύου άρδευσης	
	ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ/ΕΚΤΑΡΙΟ
1	Συντήρηση κατά τα 4 πρώτα έτη	662,00 €
2	Συντήρηση μετά τα πρώτα 4έτη	555,00 €

Πίνακας: «Υψη ενίσχυσης συντήρησης – απλοποιημένο κόστος»

Λόγω της χρήσης τυποποιημένων κλιμάκων κόστους κατά μονάδα δεν είναι υποχρεωτική η προσκόμιση τιμολογίων ή άλλων λογιστικών εγγράφων.

Σε περίπτωση που υπάρξει, δικαιολογημένα, ανάγκη για άπαξ αντικατάσταση φυταρίων, σε περίπτωση αδυναμίας εγκατάστασής τους, από το 1ο έως το 4ο, μετά την εγκατάστασή τους, έτος, η οποία οφείλεται

κυρίως σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες (συχνοί, έντονοι και παρατεταμένοι καύσωνες, μεγάλης διάρκειας ανομβρία, κ.λπ.) και ανέρχεται σε ποσοστό έως το 10% των φυταρίων που εγκαταστάθηκαν, ισχύουν οι ανώτατες τιμές για τις απαραίτητες εργασίες αντικατάστασης του Πίνακα που ακολουθεί σχετικά με τα «Ενδεικτικά ύψη ενίσχυσης ανά δαπάνη εγκατάστασης φυτείας». Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης ανά εκτάριο για την αντικατάσταση φυταρίων δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από τις επιλέξιμες εργασίες, που θα πραγματοποιούνται σε κάθε περίπτωση και οι οποίες θα είναι πλήρως αιτιολογημένες μέσω του σχετικού «Τεχνικού Σχεδίου Δάσωσης», ή της «Μελέτης Δάσωσης», αντίστοιχα.

A.T.	Εργασία	Κωδικός Άρθρου	Τιμή μονάδας (σε €)	Μονάδα μέτρησης
1	Κατεργασία εδάφους για εγκατάσταση φυτών	ΠΡΣ Ν. Γ1.01	42	στρ.
2	Προμήθεια φυταρίων κωνοφόρων ή πλατυφύλλων (Δ90)	ΠΡΣ Ν. Δ1.1.01	3,5	τεμ.
3	Προμήθεια φυταρίων ευγενών πλατυφύλλων (Δ25)	ΠΡΣ Ν. Δ1.2.01	6,5	τεμ.
4	Άνοιγμα λάκκων διαστάσεων 0,20 x 0,20 x 0,50 m, με χρήση κοχλιοφόρου συσκευής (Δ25)	ΠΡΣ Ε3.3	0,45	τεμ.
5	Φύτευση φυταρίων (Δ25/Δ90)	ΠΡΣ Ν. Ε9.3.01	0,8	τεμ.
6	Πάσσαλοι περιφραγμάτων από μορφοσίδηρο διατομής "L" ή "T"	ΟΙΚ 64.41	2,7	kg
7	Σύρμα γαλβανισμένο	ΟΙΚ Ν. 64.46.01	0,21	m
8	Συρματόπλεγμα ρομβοειδούς οπής 5 x 5 cm	ΟΙΚ Ν. 64.48.01	3,6	m ²
9	Σωλήνες από πολυαιθυλένιο PE 6 atm, ονομαστικής διαμέτρου Φ 20	ΠΡΣ Η1.1.2	0,35	m
10	Σωλήνες από πολυαιθυλένιο PE 6 atm, ονομαστικής διαμέτρου Φ 40	ΠΡΣ Η1.1.5	0,85	m
11	Πάσσαλος στήριξης σωλήνων άρδευσης από χάλυβα οπλισμού	ΠΡΣ Η1.4	0,25	τεμ.
12	Σφαιρικοί κρουνοί, ορειχάλκινοι, κοχλιωτοί, PN 16 atm, Φ 3/4"	ΠΡΣ Η5.1.2	7,7	τεμ.
13	Σφαιρικοί κρουνοί, ορειχάλκινοι, κοχλιωτοί, PN 16 atm, Φ 1 1/2"	ΠΡΣ Η5.1.5	20	τεμ.
14	Πλαστική δεξαμενή από σκληρό πολυαιθυλένιο (HDPE), χωρητικότητας 8 m ³	ΠΡΣ Η7.9.5	600	τεμ.
15	Σταλάκτης αυτορυθμιζόμενος, επισκέψιμος	ΠΡΣ Η8.1.1	0,22	τεμ.
16	Σχηματισμός λεκάνης άρδευσης φυτού, διαμέτρου από 0,41 έως 0,60 m	ΠΡΣ ΣΤ1.1	0,2	τεμ.
17	Άρδευση φυτών με βυτίο	ΠΡΣ ΣΤ 2.1.1	0,0625	τεμ.
18	Άρδευση φυτών με επίγειο ή υπόγειο σύστημα άρδευσης, μη αυτοματοποιημένο	ΠΡΣ ΣΤ 2.1.6	0,0055	τεμ.
19	Λίπανση φυτών με τα χέρια ή με λιπαντήρες	ΠΡΣ Ν. ΣΤ 3.1.01	0,05	τεμ.

Πίνακας: «Ενδεικτικά ύψη ενίσχυσης ανά δαπάνη εγκατάστασης φυτείας»

Απώλεια εισοδήματος για χρονική περίοδο έως 12 έτη από την ημερομηνία της χορήγησης της ενίσχυσης (ημερομηνία πιστοποίησης της εγκατάστασης):

Ενίσχυση για την απώλεια εισοδήματος λόγω αντικατάστασης των καλλιεργειών που κατείχε ο δικαιούχος με δασικά είδη, σύμφωνα με τις τιμές της επικαιροποιημένης μελέτης (Αύγουστος 2021), όπως φαίνεται στον Πίνακα «Διαφυγόν εισόδημα (€/Ha), με βάση το Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα». Η ενίσχυση για την απώλεια γεωργικού εισοδήματος χορηγείται για χρονικό διάστημα δώδεκα ετών από την εγκατάσταση της φυτείας. Κατ' εξαίρεση στην περίπτωση εγκατάστασης δασικής φυτείας με καρυδιές, λεπτοκαρυές (φουντουκιές), καστανιές ή μαστιχόδεντρα, η απώλεια του γεωργικού εισοδήματος καλύπτεται για χρονική περίοδο οκτώ ετών, ενώ στην περίπτωση εγκατάστασης φυτείας με αγριοκερασιές καλύπτεται για πέντε έτη.

Οι γεωργικές εκτάσεις, οι οποίες δασώνονται βάσει του παρόντος υπομέτρου Μ8.1 είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων (Πυλώνας Ι) με την προϋπόθεση ότι αυτές οι περιοχές πληρούν τους όρους, που προβλέπονται στο άρθρο 32 παρ. 2β καν. (ΕΕ) 1307/2013, εξασφαλίζοντας τη μη διπλή χρηματοδότηση της γεωργικής έκτασης.

Το διαφυγόν εισόδημα (€/Ha), με βάση το Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα οικονομικού έτους 2014.

Είδος καλλιέργειας	Διαφυγόν εισόδημα (€/Ha)	
	μη αρδευόμενα	αρδευόμενα
Μαλακό σιτάρι	152,10	142,20
Σκληρό σιτάρι	253,20	372,50
Κριθάρι	155,40	125,70
Αραβόσιτος	135,10	351,60
Μηδική (σανός)	248,90	601,90
Όσπρια	372,80	420,20
Πατάτες	758,10	1.494,60
Ζαχαρότευτλα	-	531,10
Κηπευτικές καλλιέργειες	719,20	2.828,90
Κτηνοτροφικά φυτά	132,20	221,40
Καπνός*	1.475,88	1.829,52
Βαμβάκι	206,80	518,60
Ηλίανθος	192,50	302,30
Αρωματικά φυτά	604,50	1.259,50
Αμπελώνες*	620,60	897,94

*Λόγω ύπαρξης πολλών ποικιλιών, έχει υπολογιστεί ο μέσος όρος της κατηγορίας

Πίνακας: «Διαφυγόν εισόδημα (€/Ha), με βάση το Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα».

Ειδική κατηγορία «Άλλα σιτηρά για την παραγωγή καρπού» δεν υπάρχει στους πίνακες αυτούς, καθώς περιλαμβάνονται αναλυτικά όλες οι καλλιέργειες ενώ για την κερασιά για χρονική περίοδο 5 ετών, ενώ για την κερασιά για χρονική περίοδο 5 ετών.

Απώλεια εισοδήματος σε περίπτωση αντικατάστασης της γεωργικής καλλιέργειας με δένδρα καρυδιάς, καστανιάς και μαστιχόδεντρου δίνεται για χρονική περίοδο οκτώ ετών.

Υπολογίζεται το κόστος ανά δράση της παρέμβασης με τις κάτωθι προϋποθέσεις:

α) μέσο κόστος συντήρησης φυτειών 531€/ha

β) μέσο κόστος από διαφυγόν εισόδημα 584€/ha

Μέθοδος υπολογισμού

Ο υπολογισμός των τιμών έγινε με βάση σχετική μελέτη Αύγουστος 2021, η οποία επισυνάπτεται στο πεδίο Παραρτήματα της SFC.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 702/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός τροποποιηθεί και ισχύσει.

Όπου απαιτείται σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ή σύμφωνα με ειδικές συνθήκες των μέτρων/δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, απόφαση έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων, τα μέτρα αυτά θα κοινοποιηθούν μεμονωμένα σύμφωνα με το άρθρο 108 (3) της Συνθήκης. Εν αναμονή της εξαίρεσης ή της έγκρισης καθεστώτος ενίσχυσης από την Επιτροπή, η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Η στήριξη παρέχεται με την μορφή unit cost για την απώλεια εισοδήματος και την συντήρηση φυτείας για δώδεκα έτη από την φύτευση.

Η ενίσχυση θα ανέλθει στο 100% των επιλέξιμων δαπανών για τη συντήρηση της φυτείας, με εξαίρεση τα δένδρα των γενών Populus και Salix για τα οποία δεν καλύπτονται δαπάνες συντήρησης. Η ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος παρέχεται για δώδεκα έτη με εξαίρεση τα είδη καρυδιάς καστανιάς και μαστιχόδενδρου που ορίζεται στα οκτώ έτη.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Το κόστος συντήρησης δίνεται έως το δωδέκατο έτος από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης (ημερομηνία πιστοποίησης της εγκατάστασης) από την ένταξή τους στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2022.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Λόγω μετατροπής της γεωργικής γης σε δάσος ή δασική έκταση δεν εφαρμόζεται η εξέταση για την τήρηση των αρχών του ΠΟΕ.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70.4-1 - Αριθμός συντηρούμενων εκταρίων που προέρχονται από δράσεις δάσωσης και δημιουργίας δασικών εκτάσεων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη			Ναι
MK3-70.4.1-2 - Αριθμός νέων εκταρίων που ενισχύονται κατά τη β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.23; R.30	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70.4-1 - Αριθμός συντηρούμενων εκταρίων που προέρχονται από δράσεις δάσωσης και δημιουργίας δασικών εκτάσεων

Το ύψος του unit amount προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2022

MK3-70.4.1-2 - Αριθμός νέων εκταρίων που ενισχύονται κατά τη β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος

Το ύψος του unit amount προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2022

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-70.4-1 - Αριθμός συντηρούμενων εκταρίων που προέρχονται από δράσεις δάσωσης και δημιουργίας δασικών εκτάσεων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				450,00	450,00	450,00	450,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				725,00	725,00	725,00	725,00	
	O.16 (μονάδα: Εκτάριο)				5.333,00	4.000,00	1.778,00	22,00	11.133,00
MK3-70.4.1-2 - Αριθμός νέων εκταρίων που ενισχύονται κατά τη β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			1.115,00	1.115,00	1.115,00	1.115,00	1.115,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			3.490,00	3.490,00	3.490,00	3.490,00	3.490,00	
	O.16 (μονάδα: Εκτάριο)			6.863,00	6.863,00	6.863,00	6.863,00	6.863,00	34.315,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.16 (μονάδα: Εκτάριο)			6.863,00	12.196,00	10.863,00	8.641,00	6.885,00	45.448,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			7.651.938,00	10.051.938,00	9.451.938,00	8.451.938,00	7.661.938,00	43.269.690,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.491.975,00	8.528.157,00	8.019.112,00	7.170.702,00	6.500.458,00	36.710.404,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-70-4.2
Ονομασία παρέμβασης	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή
Είδος παρέμβασης	ENVCLIM(70) - Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.15. Αριθμός εκταρίων (δασοκομία) ή αριθμός άλλων μονάδων που καλύπτονται από περιβαλλοντικές ή κλιματικές δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Πεδίο εφαρμογής της παρέμβασης είναι:
α) δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000, που έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) ή Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), εκτός των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) (ΦΕΚ 1495/Β/06.09.2010).
Το δίκτυο Natura 2000, στην Ελλάδα, περιλαμβάνει 419 περιοχές από τις οποίες 241 έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας – Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΤΚΣ – ΕΖΔ).
β) λοιπές δασικές περιοχές, κατά προτεραιότητα όμορες, με τις περιοχές δικτύου Natura 2000.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και	Μέση	Ναι

	Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα		
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.30 Ποσοστό δασικών εκτάσεων που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη στήριξη της προστασίας των δασών και της διαχείρισης οικοσυστημικών υπηρεσιών
R.33 Ποσοστό της συνολικής έκτασης Natura 2000 που υπόκειται σε υποστηριζόμενες δεσμεύσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση στοχεύει στην ενίσχυση δασοκαλλιεργητών, διαχειριστών δασών και των ενώσεών τους για την αποζημίωσή τους, για τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος, που προκύπτουν λόγω της ανάληψης πρόσθετων δράσεων/δασοκομικών πρακτικών, που στοχεύουν στην προστασία της βιοποικιλότητας και Στη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών στην κλιματική αλλαγή.

Ειδικότερα η παρέμβαση αφορά:

- στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ειδικά στην προστασία των τύπων οικοτόπων, της ορνιθοπανίδας και των προστατευόμενων ειδών πανίδας και χλωρίδας,
- στην ενίσχυση για την προσαρμογή και ικανοποιητική απόκριση των δασικών τύπων οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή.

Προτεραιότητα δίνεται σε δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000, που έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) ή/και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και από τις δασικές περιοχές εκτός δικτύου Natura 2000, προτεραιότητα δίνεται στις όμορες με τις περιοχές δικτύου Natura 2000.

Για δάση τα οποία υπερβαίνουν τα 50Ha είναι απαραίτητη η σύνταξη διαχειριστικού σχεδίου ή ισοδύναμου αυτού (διαχειριστική μελέτη) και για αυτά που είναι μικρότερα ή ίσα με 50Ha είναι απαραίτητη η σύνταξη τεχνικής μελέτης από δασολόγο.

Η παρούσα παρέμβαση, που αφορά σε εθελοντικές δεσμεύσεις των δικαιούχων σε περιοχές εφαρμογής της παρέμβασης είναι συμπληρωματική με την παρέμβαση Π3-72-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή, στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000, που αφορά σε υποχρεωτικές δεσμεύσεις εντός ΖΕΠ.

Οι εθελοντικές δεσμεύσεις που υλοποιούν οι δικαιούχοι προσδιορίζονται από το διαχειριστικό σχέδιο/διαχειριστική μελέτη ή την τεχνική έκθεση, ανάλογα με το μέγεθος της δασικής έκτασης, που εφαρμόζονται οι παρεμβάσεις. Οι δεσμεύσεις που θ αναλάβουν οι δικαιούχοι είναι απόρροια των επικρατουσών στην περιοχή συνθηκών και οι δικαιούχοι πρέπει να επιλέξουν, είτε τις περιγραφόμενες κατωτέρω στις ομάδες 1 και 2 (αθροιστικά), η στην ομάδα 3 όπως αυτές αναλύονται ακολούθως.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000, εκτός των ΖΕΠ, αφορούν σε 241 περιοχές, που έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) ή Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ). Οι δασικές περιοχές εκτός δικτύου Natura 2000 έχουν τοπική σημασία, όχι μόνο για τη βιοποικιλότητα και το κλίμα αλλά και τη διαχείριση των υδάτων ή την αέρια ρύπανση.

Η στήριξη παρέχεται σε δασοκαλλιεργητές, διαχειριστές δασών (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου), μισθωτές ή αναδόχους εκμετάλλευσης δασών και ενώσεις τους, που είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση δασών.

Για να είναι επιλέξιμη μια αίτηση ενίσχυσης θα πρέπει να:

- Αφορά σε ιδιωτικά ή δημόσια δάση, που υπάγονται στις περιοχές εφαρμογής της παρέμβασης.

- Υποβληθεί αρμοδίως εγκεκριμένη Διαχειριστική Μελέτη ή ειδικό διαχειριστικό σχέδιο, εάν η δασική έκταση που υλοποιούνται οι δεσμεύσεις υπερβαίνει τα 50Ha, ή τεχνική έκθεση που έχει εκπονηθεί από δασολόγο για εκτάσεις μικρότερες ή ίσες των 50 Ha και έχει εγκριθεί αρμοδίως.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη σχετίζεται με την χωροθέτηση της δασικής εκμετάλλευσης εντός ΤΚΣ ή/και ΕΖΔ εάν πρόκειται για Natura 2000 περιοχή ή για δάση εκτός Natura 2000 και παρέχεται ως αντιστάθμισμα για την απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος (συμπεριλαμβανομένου και του κόστους συναλλαγής, που αφορά στη σύνταξη διαχειριστικής μελέτης ή ειδικού διαχειριστικού σχεδίου ή τεχνικής έκθεσης έως του 20% της ενίσχυσης), που απορρέουν από σχετικές υποχρεώσεις, που περιγράφονται ακολούθως:

ΟΜΑΔΑ 1: Για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας προτείνονται δασοκομικά και διαχειριστικά μέτρα και δράσεις ανάλογα των δράσεων, που ισχύουν σε περιοχές σε ΖΕΠ (ΚΥΑ 8353/276/Ε103, ΦΕΚ 415 Β /23-2-2012), με στόχο τη βελτίωση ή τη διατήρηση της κατάστασης των δασικών οικοσυστημάτων, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν την επιβίωση, τη διατήρηση ή/και την αύξηση της βιοποικιλότητας (τύποι οικοτόπων, χλωρίδα, πανίδα, ορνιθοπανίδα), όπως:

· Διατήρηση δέντρων με φωλιές και προστασία υπαρκτών και πιθανών θέσεων φωλεοποίησης. Οι δασοκομικές ή άλλες παρεμβάσεις δασοδιαχειριστικές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις περιόδους αναπαραγωγής σύμφωνα με την οδηγία για τα πτηνά (2009/147/ΕΚ).

· Διατήρηση ώριμων και υπερώριμων δένδρων, συνδεδριών ή συστάδων συμπεριλαμβανομένων άτομων στρεβλών, κακόμορφων, κουφαλερών και διχαλωτών, καθώς και νεκρής ύλης, είτε ιστάμενης, είτε κατακείμενης, η οποία αποτελεί εξαιρετικό υπόστρωμα για φωλεοποίηση και τροφή. Η ανακοίνωση για τη Δασική Στρατηγική της ΕΕ το 2030 (COM(2021) 572 final, Brussels, 16.7.2021) επισημαίνει την ανάγκη διατήρησης νεκρής ύλης στα δάση, ως ένα μέτρο (και δείκτη) ποιότητας των ενδιαιτημάτων σχετικό με χιλιάδες ευρωπαϊκούς δασικούς οργανισμούς, αρκετοί από τους οποίους απειλούνται. Επί του παρόντος, εξακολουθεί να συζητείται ποια ποσότητα νεκρού ξύλου απαιτείται για τη διατήρηση των πιο πολύτιμων ειδών και υπό ποιες συνθήκες το συσσωρευμένο συστατικό νεκρού ξύλου μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο για εξάρσεις ασθενειών, όμως μια συντηρητική εκτίμηση γύρω στο 10% του συνόλου του ξυλαποθέματος ή 3,5-6 κ.μ ξύλου ανά εκτάριο ανάλογα με το είδος και το διαχειριστικό σχέδιο, έχει αποδειχθεί εξαιρετικά υποστηρικτική για την βιοποικιλότητα),

· Διατήρηση διάκενων στα δάση, που δεν έχουν προκύψει από βίαιες αιτίες (φωτιά, παράνομη υλοτομία, κ.λπ.),

· Διατήρηση/υποβοήθηση με δασοκομικούς χειρισμούς καρποφόρων δένδρων και θάμνων, αρωματικών, και φαρμακευτικών δασικών ειδών,

ΟΜΑΔΑ 2: Για την ανάσχεση του οικολογικού κατακερματισμού και της υποβάθμισης των δασών, προτείνονται δασοκομικά μέτρα και δράσεις που συντελούν στην διατήρηση νησίδων και διαδρόμων βιοποικιλότητας όπως:

· Ρύθμιση και περιορισμός των αποψιλωτικών υλοτομιών προς όφελος των φωτόφυλλων ειδών και σε έκταση όχι μεγαλύτερη των 2 στρεμμάτων με τρόπο τέτοιο ώστε παρακρατήματα, εκτός από τα μεμονωμένα διάσπαρτα δένδρα, να είναι σε λόχμες ή ομάδες για την υποστήριξη της γενετικής ποικιλότητας.

· Διατήρηση ανυλοτόμητων τμημάτων συστάδων, λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό ανάγλυφο (μισγάγγειες, ρέματα κ.λπ.), για τη διασφάλιση διαδρόμων επικοινωνίας των ειδών και τη συνέχεια του δασικού τοπίου.

· Διατήρηση παρόχθιας βλάστησης, μέχρι τουλάχιστον 20μ από την όχθη, και εντός των ποταμών και των ρεμάτων.

· Διατήρηση και υποβοήθηση, με δασοκομικούς χειρισμούς, καρποφόρων δένδρων και θάμνων, αρωματικών καλλωπιστικών και φαρμακευτικών δασικών ειδών.

· Διατήρηση όλων των υφιστάμενων διάκενων, που δεν έχουν προκύψει από βίαιες αιτίες (π.χ. πυρκαγιές, παράνομη υλοτόμηση).

· Υλοτομία, απομάκρυνση και καταστροφή ξενικών και χωροκατακτητικών (εισβλητικών) ειδών

· Αναγωγή πρεμνοφυών δασών σε σπερμοφυή δάση ή δάση με σπερμοφυή μορφή

ΟΜΑΔΑ 3: Για την ενίσχυση της προσαρμογής και της ικανοποιητικής απόκρισης των δασικών τύπων οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή, οι κύριες δασοκομικές δραστηριότητες πρέπει να στοχεύουν και στην αντιμετώπιση των ολοένα και συχνότερα εμφανιζόμενων έκτακτων φαινομένων και κυρίως του χιονιού και των έντονων βροχοπτώσεων και καταιγίδων, που απειλούν τα δένδρα (χιονοθλασίες) και το έδαφος (επιφανειακή απορροή, διάβρωση εδαφών), της διαχείρισης μιας πιθανής, παρατεταμένης ξηρασίας, αλλά και στη διατήρηση και βελτίωση της δέσμευσης άνθρακα από τα δάση. Οι προτεινόμενοι χειρισμοί απευθύνονται τόσο στην προστασία, διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας, όσο και στην προσαρμογή και μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και μπορεί να περιλαμβάνουν:

· Καλλιεργητικές επεμβάσεις για βελτιστοποίηση της συγκόμωσης σε σχέση με το υδατικό δυναμικό. Η βελτιστοποίηση συγκόμωσης προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει τη ταχύτητα πρόσκρουσης του νερού στο έδαφος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τα κλαδιά από μεγάλο φορτίο χιονιού. Η διαχείριση του βαθμού της συγκόμωσης αποτελεί θεμελιώδες δασοκομικό μέτρο προστασίας, διατήρησης και βελτίωσης της βιοποικιλότητας του υπορόφου.

· Δημιουργία μικτών συστάδων με υπόροφο για την ανάσχεση της επιφανειακής απορροής του νερού και τη μεγιστοποίηση της διήθησής του.

· Αποφυγή των αποψιλωτικών υλοτομιών για την ελαχιστοποίηση έκθεσης ακάλυπτου εδάφους σε έντονα καιρικά φαινόμενα. Το μέτρο αυτό έχει σημαντική επίδραση επίσης στην βιοποικιλότητα του δασικού εδάφους.

· Διαχείριση παρεδαφιαίας βλάστησης για βελτίωση σχέσης παραγωγής-αξιοποιήσιμου ύδατος και επιφανειακής απορροής.

· Εάν η φυσική αναγέννηση με ανθεκτικά και προσαρμοσμένα τοπικά είδη δεν είναι δυνατή, θα υποστηριχθεί η αναδάσωση εις με επιλογή ανθεκτικού στην ξηρασία και στο ψύχος γενετικού υλικού από γηγενή σπόρο και τοπικά φυτώρια χωρίς να διακινδυνεύεται η συνθεση των τύπων οικοτόπων.

· Ενθάρρυνση ξηρανθεκτικών τοπικών δασικών ειδών εάν είναι συμβατά με τον τύπο του οικοτόπου.

Οι δικαιούχοι υλοποιούν είτε τις κατάλληλες δεσμεύσεις της ομάδας 1 και 2 (αθροιστικά), είτε τις σχετικές δεσμεύσεις της ομάδας 3, αναλογα με το περιεχόμενο της Διαχειριστικής Μελέτης ή του Ειδικού Διαχειριστικού Σχεδίου ή της τεχνικής έκθεσης.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Η τήρηση των υποχρεωτικών εθνικών δεσμεύσεων, εφόσον υπάρχουν περιλαμβάνεται σε:

- εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο, ή εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη,
- Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) χαρακτηρισμού της οικείας περιοχής Natura 2000.

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Για τα δάση εκτός περιοχών ΖΕΠ του δικτύου NATURA 2000 καθώς και για τα δάση εκτός περιοχών Natura 2000, δεν υπάρχουν δεσμεύσεις άλλες εκτός της τήρησης των υποχρεωτικών δεσμεύσεων, εφόσον υπάρχουν:

-εγκεκριμένου διαχειριστικού σχεδίου, ή εγκεκριμένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης,
-Κοινής Υπουργικής Απόφαση (ΚΥΑ) ή Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) χαρακτηρισμού της οικείας περιοχής Natura 2000.

Εάν υπάρχει Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη ή Ειδικό Διαχειριστικό Σχέδιο ή Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) χαρακτηρισμού της οικείας περιοχής Natura 2000, αυτό μπορεί να

προβλέπει τις δράσεις και ενέργειες που υπερβαίνουν τους συνήθεις δασοκομικούς χειρισμούς και είναι είτε υποχρεωτικές, είτε εθελοντικές.

-Στην περίπτωση που οι σχετικοί περιορισμοί και υποχρεώσεις, που επιφέρουν οι επιπλέον δράσεις έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, στις συγκεκριμένες περιοχές, αφορούν στο σύνολο των διαχειριστών των δασών και δεν ενισχύονται μέσω της παρούσας παρέμβασης.

-Στην περίπτωση που οι σχετικοί περιορισμοί και υποχρεώσεις, που επιφέρουν οι επιπλέον δράσεις έχουν εθελοντικό χαρακτήρα θεωρούνται ότι ξεπερνούν τις ελάχιστες απαιτήσεις και ενισχύονται μέσω της παρούσας παρέμβασης.

Πέραν των εθελοντικών δεσμεύσεων, η παρέμβαση θα επικαιροποιηθεί για τις περιοχές ΤΚΣ ή/και ΕΖΔ εφόσον υπάρξουν εγκεκριμένες «Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες», οι οποίες ενδεχομένως να επιβάλλουν, κατά τόπους, διαφορετικές υποχρεώσεις για δασο-διαχειριστές από αυτές που προβλέπει η παρέμβαση. Στην περίπτωση αυτή θα ισχύσουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 70 παρ. 7 του καν. (ΕΕ) 2021/2115.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

☒ **ΟΣΔΕ**

☐ **Εκτός ΟΣΔΕ**

Τμήμα ΟΣΔΕ

Είδος ενίσχυσης

☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα

☒ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής

☐ εφάπαξ ενίσχυση

☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ενίσχυση υπολογίζεται ετησίως ανά εκτάριο δάσους ή δασικής έκτασης σύμφωνα με την σχετική διαχειριστική μελέτη, η οποία εγκρίνεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία, ή το ειδικό διαχειριστικό σχέδιο για το δάσος ή την τεχνική έκθεση, ανάλογα με το μέγεθος της έκτασης.

Η οικονομική ενίσχυση αφορά απώλεια εισοδήματος που προκύπτει από τη μείωση παραγωγής ξυλείας και ρητίνης ανά εκτάριο δάσους ή δασικής έκτασης, καθώς επίσης και το πρόσθετο κόστος, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΚΥΑ 8353/276/Ε103/17-2-2012. Η στήριξη θα χορηγείται ετησίως ανά δικαιούχο με μέγιστη διάρκεια τα πέντε έτη και δύναται να ανέρχεται στα εξής ποσά σύμφωνα με τη μελέτη υπολογισμού απώλειας εισοδήματος και τις δεσμεύσεις, που εθελοντικά λαμβάνει ο δικαιούχος και το κόστος συναλλαγής έως 5% της συνολικής ενίσχυσης για την εκπόνηση της τεχνικής έκθεσης ή/και διαχειριστικής μελέτης.

Ανάλογα με την/τις ΟΜΑΔΑ/ΕΣ δεσμεύσεων που αναλαμβάνει ο δικαιούχος, σύμφωνα με την τεχνική έκθεση ή την σχετική διαχειριστική μελέτη/ειδικό διαχειριστικό σχέδιο, υπολογίζεται και το ύψος ενίσχυσης.

Υποχρεωτικά ο δικαιούχος επιλεγεί τις δεσμεύσεις των Ομάδων 1 και 2 είτε της ομάδας 3 που προσδιορίζονται σε επίπεδο δασικής εκμετάλλευσης ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες στην περιοχή παρέμβασης και την στόχευση της Διαχειριστικής Μελέτης/Ειδικού Σχεδίου /Τεχνικής έκθεσης

Η ανα εκτάριο αποζημίωση υπολογίζεται με βάση την ανα ομάδα εργασιών, τιμές ή την απώλεια εισοδήματος, που περιγράφονται στους Πίνακες 1- 3 κατωτέρω.

- Για δάση χαλεπίου και τραχείας πεύκης, κουκουναριάς και κυπαρισσιού η ενίσχυση ανέρχεται στα 168 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,
- Για δάση λοιπών κωνοφόρων η ενίσχυση ανέρχεται στα 195 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,
- Για δάση πλατύφυλλων ειδών η ενίσχυση ανέρχεται στα 500 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,

Στην πρώτη κατηγορία μπορεί να προστεθεί εισοδηματική απώλεια ύψους 60 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο λόγω μη συγκομιδής ρητίνης.

Μέθοδος υπολογισμού

Ο υπολογισμός του ύψους της αποζημίωσης για την απώλεια εισοδήματος είχε εκτιμηθεί από εξωτερικό φορέα μετά από ανάθεση από την ΕΥΔ ΠΑΑ για το ΠΑΑ 2014-2020. Έκτοτε, οι συνθήκες και οι βασικές οικονομικές πληροφορίες στις οποίες βασίστηκαν οι οικονομικές εκτιμήσεις δεν έχουν αλλάξει για να αιτιολογούν αλλαγή των ποσών ενίσχυσης. Οι βασικές οικονομικές πληροφορίες αφορούν:

- Τη μέση τιμή πώλησης ανά κ.μ της ξυλείας
- Το μέσο όρο κόστους διαφόρων εργασιών για την απόληψη του ξύλου και
- Τη μέση παραγωγικότητα συστάδας, δηλαδή κ. μ ξυλείας ανά εκτάριο.

Η ενίσχυση ανά εκτάριο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ τιμής ξύλου και κόστους συγκομιδής επί τη μέση παραγωγικότητα της ξυλείας. Οι τιμές των διαφόρων ειδών ξύλου καθορίζονται από τον «Πίνακα Διατίμησης Δασικών Προϊόντων» του διαχειριστικού έτους. Για το 2014 καθορίστηκαν από το (ΦΕΚ 142/Β/2014) και για το 2021 στο ΦΕΚ 3328/Β/26-7-2021. Οι τιμές που περιλαμβάνονται στις δύο αυτές χρονικές στιγμές, πρακτικά, δεν έχουν καμία διαφορά. Για παράδειγμα, η «Χοντρή στρογγυλή ξυλεία μεγάλου μήκους (2 μ. και άνω) και μέσης διαμέτρου 20εκ. και άνω Χαλεπίου Πεύκης, Τραχείας Πεύκης, Κουκουναριάς και Κυπαρίσσου είναι το 2021 43,40 ευρώ ανά κ.μ ενώ το 2014 ήταν 43,41 ευρώ ανά κ.μ. Οι τιμές κόστους καθορίζονται από τις «τιμές ανάθεσης υλοτομικών εργασιών και λοιπών εργασιών συγκομιδής». Για το έτος 2014 οι τιμές ανάθεσης καθορίστηκαν στην Υ.Α. 104190/86/16.1.2014 (ΦΕΚ Β'142) και για το 2021 2017 ισχύουν αυτές που καθορίστηκαν το 2017 (Υ.Α. 151362/673/21.2.2017). Τέλος, η μέση παραγωγικότητα των συστάδων της ελληνικής δασοπονίας παραμένει η ίδια από το 1992 λόγω του ότι δεν υπάρχει νεότερη απογραφή. Συνεπώς με τις τρεις βασικές μεταβλητές (τιμή, κόστος, μέση παραγωγικότητα) να παραμένουν πρακτικά αμετάβλητες από το 2014, οι ενισχύσεις που προβλέπονταν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είναι ικανοποιητικές και για την τρέχουσα περίοδο.

Για τον υπολογισμό του επιπλέον κόστους χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη του 2014 κατά περίπτωση και ανάλογα με τις προβλεπόμενες από τα διαχειριστικά σχέδια εργασίες και τις σχετικές κατευθύνσεις των αρμόδιων αρχών για την εκμετάλλευση κρατικών δασών και ειδικότερα:

Ο Πίνακας Διατίμησης Δασικών Προϊόντων έτους 2014 (ΦΕΚ 3328/Β/26-7-2021),

Ο υπολογισμός της απώλειας εισοδήματος βασίζεται στις ακόλουθες παραδοχές

Επειδή οι τιμές αναφέρονται σε ευρώ ανά εκτάριο, οι εκτιμήσεις για το ύψος της ενίσχυσης υπολογίζονται σε ευρώ ανά εκτάριο.

Σύμφωνα με την απογραφή δασών του 1992 (η τελευταία διαθέσιμη απογραφή) το ξυλοαπόθεμα της χώρας ήταν 138.107.132. κ.μ. ενώ η συνολική έκταση παραγωγικής (εμπορεύσιμης) ξυλείας ήταν 3.359.180 εκτάρια. Επομένως το μέσο ιστάμενο ξυλοαπόθεμα ήταν 41,1 κ/μ/ ανά εκτάριο.

Στον πίνακα 1: Κόστη υλοτομικών εργασιών ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ., που ακολουθεί παρουσιάζονται τα κόστη διαφόρων εργασιών (ως μέσοι όροι) και στον πίνακα 2: Τιμές πώλησης δασικών προϊόντων ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ., τα αντίστοιχα έσοδα (ως μέσοι όροι).

Πίνακας 1: Κόστη υλοτομικών εργασιών ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ.

Είδος εργασιών	Μέσοι όροι κόστους διαφόρων εργασιών σε ευρώ ανα κ.μ.		
	ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΛΟΙΠΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ
Α. ΥΛΟΤΟΜΙΑ: Ρίψη, αποκλάδωση, διαμόρφωση, αποφλοιώση, τεμαχισμός, διαμόρφωση άκρων, σχίσση, πελέκηση	17,13	15,57	9,71
Β. ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ	8,09	7,36	6,91
Γ. ΑΠΟΦΛΟΙΩΣΗ (*)	3,93	6,99	8,18
Δ. ΦΟΡΤΩΣΗ	3,12	3,12	1,44
Ε. ΕΚΦΟΡΤΩΣΗ - ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ - ΣΤΟΙΒΑΞΗ	2,44	2,44	2,44
ΣΥΝΟΛΟ	34,71	35,48	28,68

(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι η κατανομή μεταξύ αποφλοιωμένων και μη είναι 50% / 50%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΥΑ Αριθμ. 104190/86 "Τιμές ανάθεσης υλοτομικών εργασιών και λοιπών εργασιών συγκομιδής έτους 2014"

Πίνακας 2: Τιμές πώλησης δασικών προϊόντων ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΕΙΔΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΝΑ Κ.Μ
ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ (*)	38,784
ΛΟΙΠΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	40,21
ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ (**)	41,05

(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι στη Χαλέπιο πεύκη κ.λπ. το 80% των πωλήσεων αφορά σε χοντρή ξυλεία μεγάλου μήκους και το 20% σε μικρού μήκους.

(**) Έχει αφαιρεθεί η πώληση λουπών καρυδιάς επειδή η τιμή είναι πολύ υψηλή και επηρεάζει το μέσο όρο μεταβάλλοντας την πραγματική εικόνα της αγοράς

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των μέσων όρων αφαιρούνται οι πολύ χαμηλές τιμές (τόσο στις τιμές κόστους όσο και στις τιμές πώλησης). Με αυτό τον τρόπο τα στοιχεία που προκύπτουν είναι ποιο αντιπροσωπευτικά των τιμών της αγοράς.

Με βάση τις ανωτέρω υποθέσεις διαμορφώθηκε ο παρακάτω πίνακας από τον οποίο προκύπτουν οι ενισχύσεις ανά κατηγορία που αφορούν στην απώλεια εισοδήματος.

Υπενθυμίζεται η υπόθεση ότι η ποσότητα εμπορεύσιμης ξυλείας σε κ.μ. ανά εκτάριο υπολογίστηκε με βάση τα δεδομένα της απογραφής δασών του 1992 (δεν υπάρχει πλέον πρόσφατη). Προτείνεται, κατά την υποβολή των αιτήσεων εκτάσεων από τους δικαιούχους να υποβάλλονται τεκμηριωμένα στοιχεία (εφόσον το επιθυμούν) από τα οποία να προκύπτει μεγαλύτερη ποσότητα κυβικών μέτρων ανά εκτάριο, έτσι ώστε να αυξάνεται το ύψος της αιτούμενης ενίσχυσης.

Πίνακας 3: Υπολογισμός απώλειας εισοδήματος σε ευρώ ανά εκτάριο

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΕΙΔΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ Κ.Μ (Κοπή, συλλογή, μεταφορά, κ.λπ.)	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΝΑ Κ.Μ	ΚΑΘΑΡΟ ΟΦΕΛΟΣ (ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) ΑΝΑ Κ.Μ.	Κυβικά Μέτρα Εμπορεύσιμης Ξυλείας ανά εκτάριο (με βάση την απογραφή του 1992 (***)	ΚΑΘΑΡΟ ΟΦΕΛΟΣ (ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) ΑΝΑ ΕΚΤΑΡΙΟ
ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ (*)	34,71	38,784	4,08	41,1	167,51
ΛΟΠΙΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	35,48	40,21	4,73	41,1	194,26
ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ (**)	28,61	41,05	12,44	41,1	500

(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι στη Χαλέπιο πεύκη κ.λπ. το 80% των πωλήσεων αφορά σε χοντρή ξυλεία μεγάλου μήκους και το 20% σε μικρού μήκους.

(**) Έχει αφαιρεθεί η πώληση λουπών καρυδιάς επειδή η τιμή είναι πολύ υψηλή και επηρεάζει το μέσο όρο μεταβάλλοντας την πραγματική εικόνα της αγοράς. Το καθαρό όφελος στρογγυλοποιείται στα 500 ευρώ (μέγιστο όριο).

(***) Εφόσον κατά την υποβολή των εκθέσεων των δικαιούχων προκύπτει με τεκμηριωμένα στοιχεία ότι η εμπορεύσιμη ξυλεία ανά εκτάριο υπερβαίνει σημαντικά το μέσο όρο της απογραφής του 1992, τότε ενίσχυση ανά εκτάριο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του καθαρού οφέλους επί την περιεκτικότητα των κ.μ. ανά εκτάριο.

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 38 του σχεδίου ABER για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός ισχύει.

Όπου απαιτείται, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ή σύμφωνα με ειδικές συνθήκες των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ, απόφαση έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων, οι παρεμβάσεις αυτές θα κοινοποιηθούν μεμονωμένα σύμφωνα με το άρθρο 108 (3) της Συνθήκης. Εν αναμονή της εξαίρεσης ή της έγκρισης καθεστώτος ενίσχυσης από την Επιτροπή, η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας της Επιτροπής.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι φύσεως είναι τα πρότυπα της/των δέσμευσης/-ων στο πλαίσιο της παρέμβασης;

☐ με βάση το αποτέλεσμα (με δυνατότητα επιλογής)
☒ με βάση τη διαχείριση (με δυνατότητα επιλογής)
☐ υβριδικά (με βάση τη διαχείριση και το αποτέλεσμα)

Εξηγήστε τις υποχρεώσεις/δυνατότητες των δικαιούχων σε σχέση με τις δεσμεύσεις που ορίζονται στην παρέμβαση

Οι δικαιούχοι της παρέμβασης μπορούν να αναλάβουν εθελοντικά τις δεσμεύσεις που προβλέπονται στις ομάδες δεσμεύσεων 1 & 2 (αθροιστικά) ή στην Ομάδα 3. Στις δασικές περιοχές Natura 2000 (εκτός των ΖΕΠ) και εκτός των περιοχών Natura 2000, η υλοτομία και γενικά η παραγωγή ξυλείας γίνεται με τους κανόνες που καθορίζουν τα διαχειριστικά σχέδια ή κάποια τεχνική έκθεση, ανάλογα με το μέγεθος της δασικής έκτασης.

Ποια είναι η διάρκεια των συμβάσεων;

Η διάρκεια των συμβάσεων είναι πενταετής.

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Δεν εφαρμόζεται

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής	80,00%	20,00%	80,00%

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
	Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)			

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-70-4.2-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.30; R.33	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-70-4.2-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή

Το ύψος του unit amount προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-70-4.2-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		300,00	300,00	300,00	300,00	300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
	Ο.15 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.15 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00		7.072.060,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00		6.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

ANC(71) - Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή

Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-71
Ονομασία παρέμβασης	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα
Είδος παρέμβασης	ANC(71) - Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.12. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη για περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς ή ειδικούς περιορισμούς, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά είδος περιοχής
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Όχι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η Δράση 1 «Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις ορεινές περιοχές» εφαρμόζεται στις περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως ορεινές, με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η Δράση 2: «Αντισταθμιστική ενίσχυση σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών» εφαρμόζεται στις μειονεκτικές περιοχές, όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί με βάση το άρθρο 32 παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 και αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_Μειονεκτικές Περιοχές.

Η Δράση 3: «Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα» εφαρμόζεται στις:

- παραμεθόριες περιοχές,
- νησιωτικές περιοχές,
- στις περιοχές που αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο εγκατάλειψης γεωργικών γαιών, που θα αυξηθεί περαιτέρω, καθώς η λιγνιτική δραστηριότητα θα καταργηθεί σταδιακά.

Οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_Περιοχές με Ειδικά μειονεκτήματα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1 Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 019.01.01	Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος στις εκμεταλλεύσεις των ορεινών περιοχών	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της	Υψηλή	Ναι

	βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις		
AN 108.01.05	Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.4 Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που καλύπτεται από την εισοδηματική στήριξη και υπόκειται στην αιρεσιμότητα
R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις ορεινές περιοχές

Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος, που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές περιοχές, σε σύγκριση με τις 'λοιπές' περιοχές, δηλαδή αυτές που δεν είναι ορεινές, ούτε έχουν φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς. Ειδικότερα, η ενίσχυση χορηγείται προκειμένου να αποζημιωθούν οι γεωργοί για τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος, που σχετίζονται με μειονεκτήματα της γεωργικής παραγωγής, υπό συνθήκες απότομων κλίσεων ή/και δυσχερών κλιματολογικών συνθηκών, λόγω ορεινότητας.

Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της γης και σημαντική αύξηση στο κόστος παραγωγής που οφείλονται:

- είτε στην ύπαρξη, λόγω υψομέτρου, πολύ δυσχερών κλιματικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να επιβραχύνεται σημαντικά η βλαστική περίοδος,
- είτε, σε χαμηλότερο υψόμετρο, στις απότομες κλίσεις, στο μεγαλύτερο τμήμα της εν λόγω περιοχής, που καθιστούν αδύνατη τη χρήση μηχανημάτων ή απαιτούν τη χρήση πολύ δαπανηρών ειδικών εξαρτημάτων,
- είτε στο συνδυασμό των δύο ανωτέρω παραγόντων.

Με τη χορήγηση της εν λόγω αντισταθμιστικής ενίσχυσης, η παρέμβαση συμβάλλει στη δημιουργία βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος, στην ανθεκτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις περιοχές αυτές, καθώς επίσης και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας στις γεωργικές γαίες των περιοχών αυτών λόγω της μη εγκατάλειψης αυτών και τη συνέχιση των γεωργικών δραστηριοτήτων.

Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών

Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος, που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας εντός περιοχών που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, σε σύγκριση με τις 'λοιπές' περιοχές, δηλαδή αυτές που δεν είναι ορεινές, ούτε έχουν φυσικούς ή άλλους περιορισμούς.

Με τη χορήγηση της εν λόγω αντισταθμιστικής ενίσχυσης, η παρέμβαση συμβάλλει στη δημιουργία βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος, στην ανθεκτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις περιοχές αυτές, καθώς επίσης και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας στις γεωργικές γαίες των περιοχών αυτών λόγω της μη εγκατάλειψης αυτών και τη συνέχιση των γεωργικών δραστηριοτήτων.

Δράση 3: Αντισταθμιστική ενίσχυση για άλλες περιοχές που πλήττονται από ειδικά μειονεκτήματα

Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος, που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας εντός των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα, σε σύγκριση με τις 'λοιπές' περιοχές, δηλαδή αυτές που δεν είναι ορεινές, ούτε έχουν φυσικούς περιορισμούς.

Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις περιοχές με ειδικούς περιορισμούς όπως παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές, καθώς επίσης και σε περιοχές που σταδιακά σταματά η λιγνιτική δραστηριότητα, όπου είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας.

Με τη χορήγηση της εν λόγω αντισταθμιστικής ενίσχυσης, η παρέμβαση συμβάλλει στη δημιουργία βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος, στην ανθεκτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις περιοχές αυτές, καθώς επίσης και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας δεδομένου ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις ορεινές περιοχές:

Δικαιούχοι είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία: α) είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια του άρθρου 4(5) του Κανονισμού 2021/2115 όπως προσδιορίστηκε στο κεφ. 4 του ΣΣ ΚΑΠ και β) ασκούν γεωργική δραστηριότητα εντός των ορεινών περιοχών.

Η ενίσχυση χορηγείται μόνο για τις εκτάσεις της εκμετάλλευσης, που βρίσκονται εντός των ορεινών περιοχών και ασκείται σε αυτές γεωργική δραστηριότητα, όπως αυτή έχει προσδιοριστεί στο κεφ. 4 του ΣΣ ΚΑΠ, βάσει του άρθρου 4(2) του Κανονισμού 2021/2115.

Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών:

Δικαιούχοι είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία: α) είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια του άρθρου 4(5) του Κανονισμού 2021/2115 όπως προσδιορίστηκε στο κεφ. 4 του ΣΣ ΚΑΠ και β) ασκούν γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς.

Η ενίσχυση χορηγείται μόνο για τις εκτάσεις της εκμετάλλευσης που βρίσκονται εντός των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών.

Δράση 3: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα

Δικαιούχοι είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία: α) είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια του άρθρου 4(5) του Κανονισμού 2021/2115 όπως προσδιορίστηκε στο κεφ. 4 του ΣΣ ΚΑΠ και β) ασκούν γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα, όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί ανωτέρω.

Η ενίσχυση χορηγείται μόνο για τις εκτάσεις της εκμετάλλευσης που βρίσκονται εντός των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Οι ενισχύσεις έχουν την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης, στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των προαναφερόμενων, ανάλογα με τη δράση, περιοχών.

Σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες αντισταθμιστικών ενισχύσεων οι δικαιούχοι υποχρεούνται:

- Να διατηρούν την έκταση με την οποία εντάσσονται στην παρέμβαση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ενίσχυσης.
- Ανάλογα με τα στοιχεία φυτικού και ζωικού κεφαλαίου που περιλαμβάνει η εκμετάλλευσή τους, να τηρούν τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της «ενισχυμένης αιρεσιμότητας».
- Να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Ο12 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☒ Ορεινές περιοχές [σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013]

Ορεινές περιοχές βάσει της Οδηγίας του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1981, περί του κοινοτικού καταλόγου των μειονεκτικών γεωργικών περιοχών κατά την έννοια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ (Ελλάς) (81/645/ΕΟΚ), όσον αφορά στις ορεινές περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 3 της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ, όπως φαίνεται στο χάρτη που ακολουθεί και αναφέρονται στους ακόλουθους συνδέσμους:

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:01981L0645-19940728&from=EN> (κατάλογος ορεινών περιοχών)
- <http://agrotikianaptixi.gr/el/keimeno-synimmena-paa/shediasmos-se-ethniko-epipedo>

Χάρτης 1: Ορεινές περιοχές

☒ Περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς [μειονεκτήματα], εκτός των ορεινών περιοχών [σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013]

Περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 3 καν. (ΕΕ) 1305/2013: <http://agrotikianaptixi.gr/el/keimeno-synimmena-paa/shediasmos-se-ethniko-epipedo> (στο link περιλαμβάνεται ο κατάλογος των περιοχών φυσικά μειονεκτήματα, ως pdf, καθώς επίσης και ο χάρτης αυτών).

☒ Περιοχές που επηρεάζονται από ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς [μειονεκτήματα] [σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013]

Περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα: <http://agrotikianaptixi.gr/el/keimeno-synimmena-paa/shediasmos-se-ethniko-epipedo>

(στο link περιλαμβάνεται ο κατάλογος των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα, ως pdf, καθώς επίσης και ο χάρτης αυτών).

☐ Όλες οι περιοχές με φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς

☐ Άλλο

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις

υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Είδος ενίσχυσης

- ☒ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα
☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής
☐ εφάπαξ ενίσχυση
☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις ορεινές περιοχές: Η αντισταθμιστική ενίσχυση στις ορεινές περιοχές προσδιορίστηκε στα 122,20 € ανά εκτάριο.

Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών: Η αντισταθμιστική ενίσχυση στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, προσδιορίστηκε στα 89,90 € ανά εκτάριο.

Δράση 3: Αντισταθμιστική ενίσχυση για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα: Η αντισταθμιστική ενίσχυση στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα, προσδιορίστηκε στα 89,90 € ανά εκτάριο.

Επίσης, σε όλες τις προαναφερόμενες δράσεις, το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από την έκταση της εκμετάλλευσης, το οποίο μετά τα 20 ha μειώνεται προοδευτικά ως εξής:

- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται το 80% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται το 50% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, πέραν των 30 ha εκταρίων, δεν χορηγείται ενίσχυση.

Σε εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 30 ha, θα ενισχύεται η έκταση μόνο μέχρι τα 30 ha, όπως περιγράφεται παραπάνω.

Μέθοδος υπολογισμού

Δράση 1: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε ορεινές περιοχές:

Το ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά στο Καθαρό Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) μεταξύ της τυπικής εκμετάλλευσης σε ορεινές περιοχές και της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα ('λοιπές' περιοχές). Τα δεδομένα υπολογισμού προέρχονται από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΙΓΕΛΠ), τα οποία αναφέρονται στον μέσο όρο της τριετίας 2015-2017.

Έτσι, στις 'λοιπές' περιοχές, το ΓΟΕ ανά εκτάριο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 1.141,0 €, ενώ αντίστοιχα στις ορεινές περιοχές, σε 1.021,8 €. Επομένως, η αντισταθμιστική ενίσχυση στις ορεινές περιοχές ισούται, κατά μέσο όρο, με **119,2 € ανά εκτάριο** (1.141,0 € ανά εκτάριο – 1.021,8 € ανά εκτάριο). Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των ορεινών περιοχών, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 'Προοδευτική μείωση πληρωμών' (βλ. παρακάτω).

Δράση 2: Αντισταθμιστική ενίσχυση σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών:

Το ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά στο Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα μεταξύ της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα ('λοιπές' περιοχές). Τα δεδομένα υπολογισμού προέρχονται από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΙΓΕΛΠ), τα οποία αναφέρονται στον μέσο όρο της τριετίας 2015-2017.

Έτσι, στις 'λοιπές' περιοχές, αυτές δηλ. που δεν είναι ούτε ορεινές, ούτε υπόκεινται σε φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα, το ΓΟΕ ανά εκτάριο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 1.141,0 €, ενώ αντίστοιχα στις περιοχές

με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, σε 1.053,2 €. Επομένως, η αντισταθμιστική ενίσχυση στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών προτείνεται να είναι ίση, κατά μέσο όρο, με **87,8 € ανά εκτάριο** (1.141,0 € ανά εκτάριο – 1.053,2 € ανά εκτάριο). Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής έκτασης, στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός περιοχών που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, μετά την νέα οριοθέτηση, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου ‘Προοδευτική μείωση πληρωμών’ (βλ. παρακάτω).

Δράση 3: Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα:

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα, μετά την νέα οριοθέτηση, και καθορίζεται, κατά μέσο όρο, στα **87,8€ ανά εκτάριο**, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου ‘Προοδευτική μείωση πληρωμών’. Το ποσό αυτό προσδιορίστηκε με τον ίδιο τρόπο, όπως και για τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών.

Προοδευτική μείωση πληρωμών

Η χορήγηση της ενίσχυσης στις ορεινές περιοχές, στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα, ακολουθεί τη λογική μιας προοδευτικής μείωσης, με το ύψος της να μειώνεται προοδευτικά από τα 20 μέχρι τα 30 εκτάρια έκτασης της εκμετάλλευσης και μηδενισμό του ύψους της μετά τα 30 εκτάρια.

Όπως φαίνεται στους επόμενους πίνακες, από την επεξεργασία των στοιχείων του ΟΣΔΕ για το 2019, προκύπτει ότι, στις ορεινές περιοχές, οι εκμεταλλεύσεις με έκταση μεγαλύτερη των 30 εκταρίων, αντιπροσωπεύουν το 4,8% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων, κατέχουν όμως το 33,7% του συνόλου της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ). Παρομοίως, στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα, το 5,3% των εκμεταλλεύσεων, κατέχει το 31,9% της ΧΓΕ. Πρόκειται για πολύ μεγάλες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με μεγάλες εκτάσεις βοσκοτόπων, στις οποίες, η χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης για το σύνολο της έκτασής τους, θα οδηγούσε σε υπεραντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος. Γι’ αυτό και προτείνεται η μη χορήγηση αντισταθμιστικών ενισχύσεων για το τμήμα των εκμεταλλεύσεων, που είναι μεγαλύτερο των 30 εκταρίων.

ΚΛΑΣΕΙΣ	ΟΡΕΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
	Μέση Έκταση (εκτάρια)	ΧΓΕ		Εκμεταλλεύσεις	
		Εκτάρια	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
≤20	4.06	779,704	51.5%	191,968	90.8%
20,01-25,0	22.41	121,803	8.0%	5,434	2.6%
25,01-30,0	27.37	104,200	6.9%	3,807	1.8%
30,01-35,0	32.38	88,881	5.9%	2,745	1.3%
>35,0	56.88	420,843	27.8%	7,399	3.5%
Σύνολο	7.17	1,515,431	100.0%	211,353	100.0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ, 2019

ΚΛΑΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ				
	Μέση Έκταση (εκτάρια)	ΧΓΕ		Εκμεταλλεύσεις	
		Εκτάρια	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
<=20	5.07	598,066	53.4%	118,072	89.5%
20,01-25,0	22.35	89,715	8.0%	4,014	3.0%
25,01-30,0	27.39	74,955	6.7%	2,737	2.1%
30,01-35,0	32.32	61,013	5.4%	1,888	1.4%
>35,0	57.16	297,226	26.5%	5,200	3.9%
Σύνολο	8.50	1,120,975	100.0%	131,911	100.0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ, 2019

ΚΛΑΣΕΙΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
	Μέση Έκταση (εκτάρια)	ΧΓΕ		Εκμεταλλεύσεις	
		Εκτάρια	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
<=20	3.82	948,498	67.2%	248,114	95.0%
20,01-25,0	22.30	94,851	6.7%	4,253	1.6%
25,01-30,0	27.33	74,939	5.3%	2,742	1.0%
30,01-35,0	32.31	58,937	4.2%	1,824	0.7%
>35,0	55.44	233,446	16.5%	4,211	1.6%
Σύνολο	5.40	1,410,671	100.0%	261,144	100.0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ, 2019

ΚΛΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΩΝ				
	Μέση Έκταση (εκτάρια)	ΧΓΕ		Εκμεταλλεύσεις	
		Εκτάρια	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
<=20	4.17	2,326,268	57.5%	558,154	92.3%
20,01-25,0	22.36	306,369	7.6%	13,701	2.3%
25,01-30,0	27.36	254,094	6.3%	9,286	1.5%
30,01-35,0	32.34	208,831	5.2%	6,457	1.1%
>35,0	56.60	951,515	23.5%	16,810	2.8%
Σύνολο	6.70	4,047,076	100.0%	604,408	100.0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ, 2019

Επιπλέον, η ανάλυση των στοιχείων του ΔΙΓΕΛΠ/RICA για την τριετία 2015-2017, δείχνει ότι, κατά μέσο όρο και στους δύο προαναφερθέντες τύπους περιοχών, το ΓΟΕ αυξάνεται σημαντικά, όσο το μέγεθος της εκμετάλλευσης ξεπερνά τα 20 εκτάρια (βλ. τον επόμενο πίνακα). Ειδικότερα, στις ορεινές περιοχές, στην

κλάση μεγέθους 20,1 – 25,0 εκτάρια, το ΓΟΕ για την έκταση της εκμετάλλευσης μέχρι τα 20 εκτάρια, αντιστοιχεί στο 79% του συνολικού ΓΟΕ της εκμετάλλευσης (δηλ. τα 11.760 € ως ποσοστό των 14.965 €). Επίσης, στην κλάση μεγέθους 25,1 – 30,0 εκτάρια, το ΓΟΕ για την έκταση της εκμετάλλευσης μέχρι τα 20 εκτάρια, αντιστοιχεί στο 51% του συνολικού ΓΟΕ της εκμετάλλευσης (δηλ. τα 11.760 € ως ποσοστό των 23.089 €). Παρόμοια είναι και τα αντίστοιχα ποσοστά στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα.

Έκταση Εκμετάλλευσης (Εκτάρια)	Ορεινές περιοχές		Περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα	
	Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) ανά εκμετάλλευση (€)	ΓΟΕ για την έκταση της εκμετάλλευσης μέχρι τα 20 εκτάρια, ως ποσοστό του ΓΟΕ της μέσης εκμετάλλευσης κάθε κατηγορίας	Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) ανά εκμετάλλευση (€)	ΓΟΕ για την έκταση της εκμετάλλευσης μέχρι τα 20 εκτάρια, ως ποσοστό του ΓΟΕ της μέσης εκμετάλλευσης κάθε κατηγορίας
< 20,0	11.760		10.273	
20,1 - 25,0	14.965	79%	12.513	82%
25,1 - 30,0	23.089	51%	20.450	50%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΔΙΓΕΛΠ/RICA, 2015-2017

Επομένως, με βάση τα παραπάνω δεδομένα:

Στις ορεινές περιοχές, τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, και στις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα, το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από την έκταση της εκμετάλλευσης, το οποίο μετά τα 20 ha μειώνεται προοδευτικά ως εξής:

- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται το 80% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται το 50% της ενίσχυσης,
- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, πέραν των 30 ha εκταρίων, δεν χορηγείται ενίσχυση.

Σε εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 30 ha, θα ενισχύεται η έκταση μόνο μέχρι τα 30 ha, όπως παραπάνω. Ως προς την έκταση που αναμένεται να λάβει τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις που προβλέπονται στην παρέμβαση, ανά τύπο περιοχής, σημειώνονται τα εξής:

Από την τελική κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού προκύπτει ότι η Συνολική Δημόσια Δαπάνη για την παρούσα παρέμβαση, για την πενταετία 2023-2027, προβλέπεται να ανέλθει σε **1.275.384.615 €** (στην οποία αντιστοιχεί Συνολική Κοινοτική Συμμετοχή 829.000.000 €, δεδομένου ότι το ποσοστό συγχρηματοδότησης είναι 65%). Αυτό σημαίνει ότι η ετήσια Δημόσια Δαπάνη για την ίδια περίοδο θα διαμορφωθεί σε **255.076.923 €**.

Με βάση τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για το 2019, οι εκτάσεις στις οποίες δόθηκε αντισταθμιστική ενίσχυση ανέρχονται συνολικά σε 2.504.550 εκτάρια, οι οποίες κατανέμονται στις επιμέρους περιοχές, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα. Όμως, με βάση τις μοναδιαίες τιμές που υπολογίστηκαν παραπάνω (119,2 € ανά εκτάριο και 87,8 € ανά εκτάριο) και το ύψος της δημόσιας δαπάνης που προαναφέρθηκε, οι εκτιμώμενες εκτάσεις θα ανέλθουν σε 2.418.397 εκτάρια.

Τύπος Περιοχής	Εκτάσεις 2019 (εκτάρια)	Εκτιμώμενες Εκτάσεις 2023-2027 (εκτάρια)
Ορεινές	1.409.690	1.361.198,80
Με φυσικά μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών	967.581	934.297,68
Με ειδικά μειονεκτήματα	127.279	122.900,80
Σύνολο	2.504.550	2.418.397,27

Πηγή: ΟΠΕΚΕΠΕ, 2019 και νέοι υπολογισμοί

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 13 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση πληροί όλα τα προαναφερόμενα κριτήρια και συνεπώς ακολουθούνται όλες οι αρχές του “Green Box”. Ειδικότερα:

α) Η επιλεξιμότητα, ανάλογα με τη δράση, αφορά σε όλους τους παραγωγούς σε ορεινές περιοχές, σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, καθώς και σε περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα. Οι περιοχές αυτές είναι σαφώς καθορισμένες γεωγραφικά, με προσδιορίσιμη οικονομική και διοικητική ταυτότητα, θεωρούνται μειονεκτικές βάσει ουδέτερων και αντικειμενικών κριτηρίων που ορίζονται σαφώς στη νομοθεσία ή τους κανονισμούς και οι δυσκολίες τους προκύπτουν από συνθήκες που δεν είναι προσωρινές.

(β) Το ποσό των πληρωμών σε οποιοδήποτε έτος, δε σχετίζεται, ούτε βασίζεται στον τύπο ή τον όγκο της παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζωικών μονάδων), που ανέλαβε ο παραγωγός σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.

(γ) Το ποσό των πληρωμών σε οποιοδήποτε έτος δε σχετίζεται, ούτε βασίζεται στις τιμές, εγχώριες ή διεθνείς, που ισχύουν για οποιαδήποτε παραγωγή που έχει αναληφθεί σε οποιοδήποτε έτος μετά την περίοδο βάσης.

δ) Οι πληρωμές είναι διαθέσιμες μόνο σε παραγωγούς στις επιλέξιμες περιοχές, αλλά γενικά είναι διαθέσιμες σε όλους τους παραγωγούς σε αυτές τις περιοχές.

ε) Οι πληρωμές σχετίζονται με συντελεστές παραγωγής (την επιλέξιμη έκταση) και πραγματοποιούνται με φθίνουσα τιμή πάνω από ένα κατώτατο όριο του σχετικού συντελεστή (ορίζεται στα 20 εκτάρια).

στ) Οι πληρωμές περιορίζονται στο πρόσθετο κόστος ή στην απώλεια εισοδήματος που συνεπάγεται η ανάληψη γεωργικής παραγωγής στις προβλεπόμενες περιοχές.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(3)(a) - Ενισχύσεις για φυσικούς ή άλλους ειδικούς ανά περιοχή περιορισμούς δυνάμει του άρθρου 71	65,00%	20,00%	65,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-71.1 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις ορεινές περιοχές	Επιχορήγηση	91(3)(a)-EL-65,00%	Μέση		R.4; R.7	Όχι
MK3-71.2 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών	Επιχορήγηση	91(3)(a)-EL-65,00%	Μέση		R.4; R.7	Όχι
MK3-71.3 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα	Επιχορήγηση	91(3)(a)-EL-65,00%	Μέση		R.4; R.7	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-71.1 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις ορεινές περιοχές

Το ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά στο Καθαρό Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) μεταξύ της τυπικής εκμετάλλευσης σε ορεινές περιοχές και της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα ('λοιπές' περιοχές). Τα δεδομένα υπολογισμού προέρχονται από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΓΕΛΠ), τα οποία αναφέρονται στον μέσο όρο της τριετίας 2015-2017.

Έτσι, στις 'λοιπές' περιοχές, το ΓΟΕ ανά εκτάριο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 1.141,0 €, ενώ αντίστοιχα στις ορεινές περιοχές, σε 1.021,8 €. Επομένως, η αντισταθμιστική ενίσχυση στις ορεινές περιοχές προτείνεται να είναι ίση, κατά μέσο όρο, με 119,2 € ανά εκτάριο (1.141,0 € ανά εκτάριο – 1.021,8 € ανά εκτάριο). Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των ορεινών περιοχών, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 'Προοδευτική μείωση πληρωμών' (βλ. παραπάνω).

- Minimum Amount for the Planned unit amount: 61,1 € ανά εκτάριο
- Maximum Amount for the Planned unit amount: 1122,2 € ανά εκτάριο

Η μέγιστη και ελάχιστη τιμή υπολογίστηκαν ως εξής:

Από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2019 προκύπτει ότι στις ορεινές περιοχές εισέπραξαν αντισταθμιστική ενίσχυση 211.353 εκμεταλλεύσεις, που είχαν συνολικά 1.515.431 εκτάρια. Η κατανομή των εκταρίων αυτών σε τάξεις μεγέθους ήταν η εξής:

Τάξεις Μεγέθους Εκμεταλλεύσεων (Εκτάρια)	Έκταση (Εκτάρια)*	2023-2027: Προτεινόμενη Ενίσχυση (€/Εκτάριο)
<=20	1.167.404	122,2
20,01-25,0	46.745	97,8
25,01-30,0	42.926	61,1
30,01-35,0	24.143	

>35,0	234.213	
Σύνολο	1.515.431	
Μ.Ο. Ενίσχυσης (€/Εκτάριο)		119,2

(*) Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ 2019

Όπως αναφέρθηκε αναλυτικά στην ενότητα 7, μόνο οι τρεις πρώτες τάξεις μεγέθους των εκταρίων θα εισπράξουν αντισταθμιστική ενίσχυση:

- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται το 80% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται το 50% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, πέραν των 30 ha εκταρίων, δεν χορηγείται ενίσχυση.

Έτσι, η μέγιστη τιμή θα είναι αυτή που θα χορηγηθεί στην πρώτη τάξη μεγέθους (έως 20 εκτάρια), δηλ. 122,0 € ανά εκτάριο και η ελάχιστη αυτή που θα χορηγηθεί στην τρίτη τάξη μεγέθους (από 25 έως 30 εκτάρια), δηλ. 61,1 € ανά εκτάριο.

ΜΚ3-71.2 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών

Το ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά στο Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα μεταξύ της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, και της τυπικής εκμετάλλευσης σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα ('λοιπές' περιοχές). Τα δεδομένα υπολογισμού προέρχονται από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της βάσης δεδομένων του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΙΓΕΛΠ), τα οποία αναφέρονται στον μέσο όρο της τριετίας 2015-2017.

Έτσι, στις 'λοιπές' περιοχές, αυτές δηλ. που δεν είναι ούτε ορεινές, ούτε υπόκεινται σε φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα, το ΓΟΕ ανά εκτάριο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 1.141,0 €, ενώ αντίστοιχα στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, σε 1.053,2 €. Επομένως, η αντισταθμιστική ενίσχυση στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών προτείνεται να είναι ίση, κατά μέσο όρο, με 87,8 € ανά εκτάριο (1.141,0 € ανά εκτάριο – 1.053,2 € ανά εκτάριο). Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής έκτασης, στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός περιοχών που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών, μετά την νέα οριοθέτηση, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 'Προοδευτική μείωση πληρωμών' (βλ. παραπάνω).

- Minimum Amount for the Planned unit amount: 45,0 € ανά εκτάριο
- Maximum Amount for the Planned unit amount: 89,9 € ανά εκτάριο.

Η μέγιστη και ελάχιστη τιμή υπολογίστηκαν ως εξής:

Από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ για το 2019 προκύπτει ότι στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών εισέπραξαν αντισταθμιστική ενίσχυση 131.911 εκμεταλλεύσεις, που είχαν συνολικά 1.120.975 εκτάρια. Η κατανομή των εκταρίων αυτών σε τάξεις μεγέθους ήταν η εξής:

Τάξεις Μεγέθους Εκμεταλλεύς	Έκταση (Εκτάρια)*	2023-2027: Προτεινόμενη Ενίσχυση (€/Εκτάριο)
-----------------------------------	----------------------	---

εων (Εκτάρια)		
<=20	874.846	89,9
20,01-25,0	32.524	71,9
25,01-30,0	30.723	45,0
30,01-35,0	16.444	
>35,0	166.438	
Σύνολο	1.120.975	
Μ.Ο. Ενίσχυσης (€/Εκτάριο)		87,8

(*) Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του ΟΣΔΕ 2019

Όπως αναφέρθηκε αναλυτικά στην ενότητα 7, μόνο οι τρεις πρώτες τάξεις μεγέθους των εκταρίων θα εισπράξουν αντισταθμιστική ενίσχυση:

- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται το 80% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται το 50% της ενίσχυσης,
- Στο τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης, πέραν των 30 ha εκταρίων, δεν χορηγείται ενίσχυση.

Έτσι, η μέγιστη τιμή θα είναι αυτή που θα χορηγηθεί στην πρώτη τάξη μεγέθους (έως 20 εκτάρια), δηλ. 89,9 € ανά εκτάριο και η ελάχιστη αυτή που θα χορηγηθεί στην τρίτη τάξη μεγέθους (από 25 έως 30 εκτάρια), δηλ. 45,0 € ανά εκτάριο.

ΜΚ3-71.3 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών με ειδικά μειονεκτήματα, μετά την νέα οριοθέτηση, και καθορίζεται, κατά μέσο όρο, στα 87,8 € ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 'Προοδευτική μείωση πληρωμών' (βλ. παραπάνω). Το ποσό αυτό προσδιορίστηκε με τον ίδιο τρόπο, όπως και για τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών.

- Minimum Amount for the Planned unit amount: 45,0 € ανά εκτάριο
- Maximum Amount for the Planned unit amount: 89,9 € ανά εκτάριο

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-71.1 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις ορεινές περιοχές (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	119,20	119,20	119,20	119,20	119,20			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	122,20	122,20	122,20	122,20	122,20			
	Ο.12 (μονάδα: Εκτάριο)	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80			6.805.994,00
MK3-71.2 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	87,80	87,80	87,80	87,80	87,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	89,90	89,90	89,90	89,90	89,90			
	Ο.12 (μονάδα: Εκτάριο)	934.297,68	934.297,68	934.297,68	934.297,68	934.297,68			4.671.488,40
MK3-71.3 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	87,80	87,80	87,80	87,80	87,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	89,90	89,90	89,90	89,90	89,90			
	Ο.12 (μονάδα: Εκτάριο)	122.900,80	122.900,80	122.900,80	122.900,80	122.900,80			614.504,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.12 (μονάδα: Εκτάριο)	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27			12.091.986,35
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00			1.275.384.615,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00			829.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις

Π3-72-1.1 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-72-1.1
Ονομασία παρέμβασης	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000
Είδος παρέμβασης	ASD(72) - Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.13. Αριθμός εκταρίων που επωφελούνται από στήριξη στο πλαίσιο του Natura 2000 ή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση στοχεύει σε δάση, που βρίσκονται σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000, ανεξάρτητα αν αυτές αποτελούν ταυτόχρονα και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ).

Οι περιοχές του Εθνικού καταλόγου που έχουν ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης Natura 2000 καταγράφονται στο άρθρο 9 παρ.6 του νόμου 3937/2011 (ΦΕΚ60/Α'/31.3.2011). Στο παρόν μέτρο δύναται να συμπεριληφθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη προσθήκη περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000.

Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα περιλαμβάνει 419 περιοχές, εκ των οποίων 202 αποτελούν Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), ενώ 24 περιοχές αποτελούν ταυτόχρονα ΤΚΣ και ΖΕΠ.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι

AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 108.01.05	Επανασχεδιασμός των ενισχύσεων στις εκμεταλλεύσεις των περιοχών με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.7 Ποσοστό συμπληρωματικής στήριξης ανά εκτάριο σε περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες (σε σύγκριση με τον μέσο όρο)

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση στοχεύει στην ενίσχυση δασοκαλλιεργητών, διαχειριστών δασών και των ενώσεών τους για την αποζημίωσή τους για τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος, που προκύπτουν λόγω της ανάληψης σχετικών υποχρεώσεων, που στοχεύουν στην προστασία της βιοποικιλότητας και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών στην κλιματική αλλαγή.

Ειδικότερα η παρέμβαση αφορά:

- 1.στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ειδικά στην προστασία των τύπων οικοτόπων, της ορνιθοπανίδας και των προστετευόμενων ειδών πανίδας και χλωρίδας,
- 2.στην ενίσχυση για την προσαρμογή και ικανοποιητική απόκριση των δασικών τύπων οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή.

Η παρούσα παρέμβαση, που αφορά σε υποχρεωτικές δεσμεύσεις των δικαιούχων σε δασικές περιοχές εντός ΖΕΠ είναι συμπληρωματική με την παρέμβαση Π3-70-4.2 - Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή, που αφορά σε εθελοντικές δεσμεύσεις σε δασικές περιοχές Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)ή Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ).

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η στήριξη παρέχεται σε ιδιώτες δασοκτήμονες ή ιδιώτες και ενώσεις τους ή λοιπές ομάδες φυσικών /νομικών προσώπων, που τους έχει ανατεθεί η αξιοποίηση των δασικών εκτάσεων και είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση δασών. Η στήριξη σχετίζεται με την ένταξη δασικής εκμετάλλευσης εντός ΖΕΠ και παρέχεται ως αντιστάθμισμα για απώλεια εισοδήματος η οποία προκύπτει από σχετικές υποχρεώσεις.

Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται σε δασοκαλλιεργητές, διαχειριστές δασών (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου), μισθωτές ή αναδόχους εκμετάλλευσης δασών και ενώσεις των ανωτέρω.

Η ένταξη στην παρέμβαση έχει ως βασική προϋπόθεση την ύπαρξη διαχειριστικής μελέτης του δάσους, εγκεκριμένης από την αρμόδια δασική υπηρεσία.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως, ανά εκτάριο δάσους, σύμφωνα με την υπάρχουσα διαχειριστική μελέτη/ειδική περιβαλλοντική μελέτη, για την απώλεια εισοδήματος που προκύπτει από τη μείωση παραγωγής ξυλείας και ρητίνης και το τυχόν πρόσθετο κόστος, που προκύπτει από τις υποχρεώσεις λόγω της υπαγωγής των περιοχών αυτών σε ΖΕΠ.

Οι ενισχυόμενες δεσμεύσεις είναι, δράσεις υποχρεωτικού χαρακτήρα, που αποτελούν τη γραμμή βάσης σε ΖΕΠ του δικτύου Natura 2000, σύμφωνα με την ΚΥΑ 8353/276/Ε103 (ΦΕΚ 415 Β /23-2-2012) και περιλαμβάνουν:

- Ρύθμιση των αποψιλωτικών υλοτομιών με τρόπο ώστε τα παρακρατήματα να είναι σε λόχμες ή ομάδες, εκτός από τα μεμονωμένα διάσπαρτα δένδρα
- Διατήρηση τμημάτων των συστάδων ανυλοτόμητων, για τη διασφάλιση των διαδρόμων επικοινωνίας των ειδών και τη συνέχεια του δασικού τοπίου, λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό ανάγλυφο (μισγάγγειες, ρέματα κ.λπ.)
- Κατά την πραγματοποίηση υλοτομικών εργασιών δεν επιτρέπεται η υλοτόμηση δέντρων με φωλιές
- Διατήρηση τουλάχιστον του 10% της συστάδας από ώριμα και υπερώριμα δένδρα, άτομα στρεβλά, κακόμορφα, κουφαλερά, διχαλωτά, νεκρά ιστάμενα και κατακείμενα
- Διατήρηση και υποβοήθηση με δασοκομικούς χειρισμούς καρποφόρων δένδρων και θάμνων, αρωματικών καλλωπιστικών και φαρμακευτικών δασικών ειδών
- Απαγόρευση υλοτομιών σε παρόχθια βλάστηση μέχρι 20 μέτρα από την όχθη και εντός ρεμάτων
- Διατήρηση όλων των υφιστάμενων διάκενων που δεν έχουν προκύψει από βίαιες αιτίες (π.χ. πυρκαγιές, παράνομη υλοτόμηση)
- Προώθηση της αναγωγής πρεμνοφυών δασών σε σπερμοφυή μορφή.

Επίσης δύναται να ενισχύονται και δεσμεύσεις οι οποίες προκύπτουν από πρόσθετους ειδικούς περιορισμούς, οι οποίοι έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, ανάλογα με την περιοχή και την οργάνωση του συστήματος προστατευόμενων περιοχών, όπως:

·Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) χαρακτηρισμού της οικείας περιοχής Natura 2000

·Εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη

Σχέδιο Διαχείρισης της οικείας περιοχής Natura 2000

Ο13 Ποια περιοχή είναι επιλέξιμη;

☐ Γεωργικές περιοχές που υπάγονται στο Natura 2000

☒ Δασικές περιοχές που υπάγονται στο Natura 2000

☐ Άλλες οριοθετημένες περιοχές προστασίας της φύσης με περιβαλλοντικούς περιορισμούς όσον αφορά τη γεωργία ή τα δάση που συμβάλλουν στην εφαρμογή του άρθρου 10 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

☐ Γεωργικές εκτάσεις που περιλαμβάνονται στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού (οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα)

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

Κατάλογος σχετικών ΚΓΠΚ και ΚΑΔ

Κωδικός	Περιγραφή

Κατάλογος των σχετικών υποχρεωτικών εθνικών προτύπων

Υποχρεωτικές δεσμεύσεις οι οποίες προκύπτουν από την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) 8353/276/Ε103/17-2-2012 (ΦΕΚ 415 Β') «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ ...» (ΦΕΚ Β' 1495), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ».

Δεσμεύσεις, οι οποίες προκύπτουν από πρόσθετους ειδικούς περιορισμούς, οι οποίοι έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, ανάλογα με την περιοχή και την οργάνωση του συστήματος προστατευόμενων περιοχών, όπως:

- Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) χαρακτηρισμού της οικείας περιοχής Natura 2000
- Εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
- Σχέδιο Διαχείρισης της οικείας περιοχής Natura2000

Συνδέστε την ΚΓΠΚ, την ΚΑΔ και τα εθνικά πρότυπα με την παρέμβαση

Η παρέμβαση ενισχύει τους δικαιούχους για να εφαρμόζουν τις υποχρεωτικές δεσμεύσεις που απορρέουν από τα ανωτέρω κείμενα των εθνικών προτύπων.

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Είδος ενίσχυσης

- ☐ μοναδιαίες δαπάνες με βάση τις πρόσθετες δαπάνες και τα διαφυγόντα εισοδήματα
- ☐ συμπεριλαμβάνεται το κόστος συναλλαγής
- ☐ εφάπαξ ενίσχυση
- ☐ κατ' αποκοπή ποσό

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ενίσχυση υπολογίζεται ετησίως ανά εκτάριο δάσους σύμφωνα με την υπάρχουσα διαχειριστική μελέτη, η οποία εγκρίνεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία, ή το ειδικό διαχειριστικό σχέδιο για το δάσος.

Η οικονομική ενίσχυση αφορά απώλεια εισοδήματος, που προκύπτει από τη μείωση παραγωγής ξυλείας και ρητίνης ανά εκτάριο δάσους ή δασικής έκτασης σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΚΥΑ 8353/276/Ε103/17-2-2012. Η στήριξη θα χορηγείται ετησίως ανά δικαιούχο με μέγιστη διάρκεια τα πέντε έτη και θα ανέρχεται στα εξής ποσά σύμφωνα με τη μελέτη υπολογισμού απώλειας εισοδήματος.

- Για δάση χαλεπίου και τραχείας πεύκης, κουκουναριάς και κυπαρισσιού η ενίσχυση ανέρχεται στα 168 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,
- Για δάση λοιπών κωνοφόρων η ενίσχυση ανέρχεται στα 195 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,
- Για δάση πλατύφυλλων ειδών η ενίσχυση ανέρχεται στα 500 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο ετησίως,
- Στην πρώτη κατηγορία μπορεί να προστεθεί εισοδηματική απώλεια ύψους 60 ΕΥΡΩ ανά εκτάριο λόγω μη συγκομιδής ρητίνης.

Μέθοδος υπολογισμού

Ο υπολογισμός του ύψους της αποζημίωσης για το διαφυγόν εισόδημα είχε εκτιμηθεί από εξωτερικό φορέα μετά από ανάθεση από την ΕΥΔ ΠΑΑ για το ΠΑΑ 2014-2020. Έκτοτε, οι συνθήκες και οι βασικές οικονομικές πληροφορίες στις οποίες βασίστηκαν οι οικονομικές εκτιμήσεις δεν έχουν αλλάξει για να αιτιολογούν αλλαγή των ποσών ενίσχυσης. Οι βασικές οικονομικές πληροφορίες αφορούν:

- Τη μέση τιμή πώλησης ανά κ.μ της ξυλείας
- Το μέσο όρο κόστους διαφόρων εργασιών για την απόληψη του ξύλου και
- Την μέση παραγωγικότητα συστάδας, δηλαδή κ. μ ξυλείας ανά εκτάριο.

Η ενίσχυση ανά εκτάριο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ τιμής ξύλου και κόστους συγκομιδής επί τη μέση παραγωγικότητα της ξυλείας. Οι τιμές των διαφόρων ειδών ξύλου καθορίζονται από τον «Πίνακα Διατίμησης Δασικών Προϊόντων» του διαχειριστικού έτους. Για το 2014 καθορίστηκαν από το (ΦΕΚ 142/Β/2014) και για το 2021 στο ΦΕΚ 3328/Β/26-7-2021. Οι τιμές που περιλαμβάνονται στις δύο αυτές χρονικές στιγμές, πρακτικά, δεν έχουν καμία διαφορά. Για παράδειγμα, η «Χοντρή στρογγύλη ξυλεία μεγάλου μήκους (2 μ. και άνω) και μέσης διαμέτρου 20εκ. και άνω Χαλεπίου Πεύκης, Τραχείας Πεύκης, Κουκουναριάς και Κυπαρίσσου είναι το 2021 43,40 ευρώ ανά κ.μ ενώ το 2014 ήταν 43,41 ευρώ ανά κ.μ. Οι τιμές κόστους καθορίζονται από τις «τιμές ανάθεσης υλοτομικών εργασιών και λοιπών εργασιών συγκομιδής». Για το έτος 2014 οι τιμές ανάθεσης καθορίστηκαν στην Υ.Α. 104190/86/16.1.2014 (ΦΕΚ Β'142) και για το 2021 2017 ισχύουν αυτές που καθορίστηκαν το 2017 (Υ.Α. 151362/673/21.2.2017). Τέλος, η μέση παραγωγικότητα των συστάδων της ελληνικής δασοπονίας παραμένει η ίδια από το 1992 λόγω του ότι δεν υπάρχει νεότερη απογραφή. Συνεπώς με τις τρεις βασικές μεταβλητές (τιμή, κόστος, μέση παραγωγικότητα) να παραμένουν πρακτικά αμετάβλητες από το 2014, οι ενισχύσεις που προβλέπονταν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είναι ικανοποιητικές και για την τρέχουσα περίοδο. Για τον

υπολογισμό του επιπλέον κόστους χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη του 2014, κατά περίπτωση και ανάλογα με τις προβλεπόμενες από τα διαχειριστικά σχέδια εργασίες, οι σχετικές κατευθύνσεις των αρμόδιων αρχών για την εκμετάλλευση κρατικών δασών και ειδικότερα: ο Πίνακας Διατίμησης Δασικών Προϊόντων έτους 2014 (ΦΕΚ 3328/Β/26-7-2021),

Ο υπολογισμός της απώλειας εισοδήματος βασίζεται στις ακόλουθες παραδοχές:

Επειδή οι τιμές αναφέρονται σε ευρώ ανά εκτάριο, οι εκτιμήσεις για το ύψος της ενίσχυσης υπολογίζονται σε ευρώ ανά εκτάριο.

Σύμφωνα με την απογραφή δασών του 1992 (η τελευταία διαθέσιμη απογραφή) το ξυλοαπόθεμα της χώρας ήταν 138.107.132. κ.μ. ενώ η συνολική έκταση παραγωγικής (εμπορεύσιμης) ξυλείας ήταν 3.359.180 εκτάρια. Επομένως το μέσο ιστάμενο ξυλοαπόθεμα ήταν 41,1 κ/μ/ ανά εκτάριο.

Στον πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζονται τα κόστη διαφόρων εργασιών (ως μέσοι όροι) και στον πίνακα 2 τα αντίστοιχα έσοδα (ως μέσοι όροι).

Πίνακας 1: Κόστη υλοτομικών εργασιών ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ.

Είδος εργασιών	Μέσοι όροι κόστους διαφόρων εργασιών σε ευρώ ανα κ.μ.		
	ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΛΟΙΠΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ
Α. ΥΛΟΤΟΜΙΑ: Ρίψη, αποκλάδωση, διαμόρφωση, αποφλοιώση, τεμαχισμό, διαμόρφωση άκρων, σχίσση, πελέκηση	17,13	15,57	9,71
Β. ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ	8,09	7,36	6,91
Γ. ΑΠΟΦΛΟΙΩΣΗ (*)	3,93	6,99	8,18
Δ. ΦΟΡΤΩΣΗ	3,12	3,12	1,44
Ε. ΕΚΦΟΡΤΩΣΗ - ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ - ΣΤΟΙΒΑΞΗ	2,44	2,44	2,44
ΣΥΝΟΛΟ	34,71	35,48	28,68

(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι η κατανομή μεταξύ αποφλοιωμένων και μη είναι 50% / 50%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΥΑ Αριθμ. 104190/86 "Τιμές ανάθεσης υλοτομικών εργασιών και λοιπών εργασιών συγκομιδής έτους 2014"

Πίνακας 2: Τιμές πώλησης δασικών προϊόντων ανά είδος σε ευρώ ανα κ.μ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΕΙΔΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΝΑ Κ.Μ
ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ - ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΑ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ (*)	38,784
ΛΟΙΠΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	40,21
ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ (**)	41,05

(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι στη Χαλέπιο πεύκη κ.λπ. το 80% των πωλήσεων αφορά σε χοντρή ξυλεία μεγάλου μήκους και το 20% σε μικρού μήκους.

(**) Έχει αφαιρεθεί η πώληση λουπών καρυδιάς επειδή η τιμή είναι πολύ υψηλή και επηρεάζει το μέσο όρο μεταβάλλοντας την πραγματική εικόνα της αγοράς

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των μέσων όρων αφαιρούνται οι πολύ χαμηλές τιμές (τόσο στις τιμές κόστους όσο και στις τιμές πώλησης). Με αυτό τον τρόπο τα στοιχεία που προκύπτουν είναι ποιο αντιπροσωπευτικά των τιμών της αγοράς.

Με βάση τις ανωτέρω υποθέσεις διαμορφώθηκε ο παρακάτω πίνακας από τον οποίο προκύπτουν οι ενισχύσεις ανά κατηγορία που αφορούν στην απώλεια εισοδήματος.

Υπενθυμίζεται η υπόθεση ότι η ποσότητα εμπορεύσιμης ξυλείας σε κ.μ. ανά εκτάριο υπολογίστηκε με βάση τα δεδομένα της απογραφής δασών του 1992 (δεν υπάρχει πλέον πρόσφατη). Προτείνεται, κατά την υποβολή των αιτήσεων εκτάσεων από τους δικαιούχους να υποβάλλονται τεκμηριωμένα στοιχεία (εφόσον το επιθυμούν) από τα οποία να προκύπτει μεγαλύτερη ποσότητα κυβικών μέτρων ανά εκτάριο, έτσι ώστε να αυξάνεται το ύψος της αιτούμενης ενίσχυσης.

Για τον υπολογισμό της εισοδηματικής απώλειας λόγω μη-συγκομιδής ρητίνης αυτή υπολογίζεται σε περίπου 60 ευρώ ανά εκτάριο, λαμβάνοντας υπόψη την μέση παραγωγή ρητίνης που βαίνει μειούμενη στα 300 kg/ha, και την τιμή της ρητίνης από τον Πίνακα Διατίμησης Δασικών Προϊόντων του 2021, που είναι 0,20 ευρώ/kg.

Πίνακας 3: Υπολογισμός απώλειας εισοδήματος σε ευρώ ανά εκτάριο

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΕΙΔΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΜΕΣΟΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ Κ.Μ (Κοπή, συλλογή, μεταφορά, κ.λπ.)	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΝΑ Κ.Μ	ΚΑΘΑΡΟ ΟΦΕΛΟΣ(Α ΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) ΑΝΑΚ.Μ.	Κυβικά Μέτρα Εμπορεύσιμης Ξυλείας ανά εκτάριο (με βάση την απογραφή του 1992 (***)	ΚΑΘΑΡΟ ΟΦΕΛΟΣ (ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) ΑΝΑ ΕΚΤΑΡΙΟ
ΧΑΛΕΠΙΟΣ ΠΕΥΚΗ - ΤΡΑΧΕΙΑ ΠΕΥΚΗ -	34,71	38,784	4,08	41,1	167,51

ΚΟΥΚΟΥΝΑ ΡΙΑ -					
ΚΥΠΑΡΙΣΣΟ Σ (*)					
ΛΟΠΙΑ ΚΩΝΟΦΟΡΑ	35,48	40,21	4,73	41,1	194,26
ΠΛΑΤΥΦΥΛ ΛΑ (**)	28,61	41,05	12,44	41,1	500
(*) Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι στη Χαλέπιοπεύκη κ.λπ. το 80% των πωλήσεων αφοράσε χοντρή ξυλείαμεγάλου μήκους και το 20% σε μικρού μήκους.					
(**) Έχει αφαιρεθεί η πώληση λουπών καρυδιάς επειδή η τιμή είναι πολύ υψηλή και επηρεάζει το μέσο όρο μεταβάλλοντας τηνπραγματική εικόνα της αγοράς. Το καθαρό όφελοςστρογγυλοποιείται στα 500 ευρώ (μέγιστο όριο).					
(***) Εφόσον κατάτην υποβολή τωνεκθέσεων των δικαιούχων προκύπτει με τεκμηριωμένα στοιχεία ότι η εμπορεύσιμη ξυλεία ανά εκτάριο υπερβαίνει σημαντικά το μέσοόρο της απογραφής του 1992,τότε η ενίσχυση ανά εκτάριο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του καθαρούοφέλους επι την περιεκτικότητα των κ.μ. ανά εκτάριο.					

Πρόσθετη επεξήγηση

Αναλυτική επεξήγηση υπάρχει στη συνολική μελέτη για παρεμβάσεις των άρθρων 31, 70, 71 και 72, που έχει επισυναφθεί ως αναπόσπαστο Παράρτημα του ΣΣ ΚΑΠ.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 37 του σχεδίου ABER για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός ισχύσει.

Όπου απαιτείται σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ή σύμφωνα με ειδικές συνθήκες των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ, απόφαση έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων, οι παρεμβάσεις αυτές θα κοινοποιηθούν μεμονωμένα σύμφωνα με το άρθρο 108 (3) της Συνθήκης. Εν αναμονή της εξαίρεσης ή της έγκρισης καθεστώτος ενίσχυσης από την Επιτροπή, η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας της Επιτροπής.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης
Α/Α

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 12 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Δεν εφαρμόζεται

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-72-1.1-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σε περιοχές Natura 2000	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.7	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-72-1.1-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σε περιοχές Natura 2000

Το ύψος του unit amount προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-72-1.1-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σε περιοχές Natura 2000 (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		300,00	300,00	300,00	300,00	300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
	Ο.13 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.13 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00		7.072.060,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00		6.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση

Π3-73-1.1 - Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-1.1
Ονομασία παρέμβασης	Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σύνολο χώρας
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 085.05.06	Βελτίωση υδατικών πόρων - ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού	Μέση	Ναι
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυνμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.27 Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στην Ελλάδα, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γεωργία, σε σχέση με τους υδάτινους πόρους, είναι η έντονη εποχική ανισοκατανομή μεταξύ της διαθεσιμότητας του νερού και της ζήτησης του για αρδευτική χρήση. Οι βροχοπτώσεις και τα φαινόμενα απορροής λαμβάνουν χώρα κυρίως την περίοδο του χειμώνα με αποτέλεσμα, κατά την περίοδο αυτή, τεράστιες ποσότητες ύδατος να χάνονται στην θάλασσα. Αντίθετα το καλοκαίρι χαρακτηρίζεται από έντονη ανομβρία ενώ η ζήτηση για αρδευτικό νερό είναι μέγιστη, αφού οι υδατικές ανάγκες των καλλιεργειών είναι μεγάλες και η άρδευση αποτελεί πολλές φορές καθοριστικό παράγοντα για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Παράλληλα, η κατανάλωση του αρδευτικού νερού στην Ελλάδα πλησιάζει το 82% της συνολικής κατανάλωσης του νερού καθώς, πέραν της αυξημένης ανάγκης σε νερό άρδευσης κατά τους θερινούς μήνες, παρατηρούνται μεγάλες απώλειες νερού κυρίως στα πεπαλαιωμένα συλλογικά αρδευτικά δίκτυα ενώ και η ιδιωτική άρδευση (κυρίως γεωτρήσεις) χαρακτηρίζεται από αλόγιστη χρήση.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν την ανάγκη που υπάρχει στην Ελλάδα για καλύτερη διαχείριση και αποδοτικότερη χρήση του νερού στη γεωργία.

Η παρούσα παρέμβαση χρηματοδοτεί υποδομές εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν πρωτίστως στην αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία, μέσω παρεμβάσεων για τη συγκράτηση των χειμερινών απορροών (ταμιευτήρες, λιμνοδεξαμενές), τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων με στόχο την μείωση των απωλειών.

Σημειώνεται ότι οι σύγχρονες υποδομές άρδευσης περιλαμβάνονται ως Μέτρα στα εν ισχύ Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), που είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/> (κεφ. 9- Βασικά Μέτρα.)

Τα προτεινόμενα Μέτρα των ΣΔΛΑΠ περιλαμβάνουν επενδύσεις που αφορούν (α) στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας (π.χ. κλειστά δίκτυα, σε συνδυασμό με στάγδην άρδευση) με αντικατάσταση υπαρχόντων πεπαλαιωμένων δικτύων άρδευσης, (β) στη χρήση για άρδευση εναλλακτικών πηγών νερού (π.χ. ανακυκλωμένα /επαναχρησιμοποιούμενα ύδατα) και (γ) σε ταμιευτήρες, με την προϋπόθεση ότι αυτοί θα εξετάζονται με βάσει τις μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας και είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/methodologies-gr/> ("Προσδιορισμός και κριτήρια αξιολόγησης υδρομορφολογικών αλλοιώσεων" και "Προσδιορισμός των "εξαιρέσεων" της παραγράφου 7, του Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (4.7), περί νέων τροποποιήσεων" όταν απαιτείται), καθώς οι ταμιευτήρες δύνανται να δημιουργήσουν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα.

Επιπλέον, και με δεδομένο ότι ο τομέας που θα πληγεί περισσότερο από την κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα είναι η γεωργία, στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) προτείνεται μία παλέτα μέτρων που αφορά επίσης στην αειφόρο και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών πόρων. Ενδεικτικά αναφέρονται ως Μέτρα προσαρμογής της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, δράσεις όπως: εξορθολογισμός των αρδεύσεων, ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των φυτών, υιοθέτηση περισσότερο αποτελεσματικών συστημάτων άρδευσης, ελαχιστοποίηση των απωλειών μεταφοράς νερού μέσω αποτελεσματικής συντήρησης των υφιστάμενων συλλογικών δικτύων άρδευσης και αποστράγγισης, ενθάρρυνση της επεξεργασίας αποβλήτων και χρήσης ανακυκλωμένου νερού στη φυτική παραγωγή ή σε χώρους πράσινου, ιδιαίτερα στις περιοχές που παρουσιάζουν ελλείψεις, βελτιστοποίηση του υφιστάμενου υδατικού αποθέματος στον γεωργικό τομέα και δημιουργία τεχνητών

ταμιευτήρων σε συμφωνία με περιβαλλοντικούς περιορισμούς, επιπροσθέτως των μέτρων βελτίωσης για την υδατική χρήση κ.α.

https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Klimatiki%20Allagi/Prosarmogi/20160406_ESPKA_teliko.pdf (κεφ. 4.1 και 4.6)

Τέλος και στα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), τα εγγειοβελτιωτικά έργα και ειδικότερα η δημιουργία ταμιευτήρων και η αποκατάσταση υφιστάμενων στραγγιστικών δικτύων (ως συνοδό έργο αρδευτικού δικτύου), περιλαμβάνονται στα Μέτρα των ΣΔΚΠ και μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην προστασία από πλημμυρικά φαινόμενα στις αγροτικές περιοχές. <https://floods.ypeka.gr/> (κεφ. 10).

Συνεπώς, η χρηματοδότηση υποδομών εγγείων βελτιώσεων συμβάλει επιπλέον στην προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, με έμφαση στα ακραία καιρικά φαινόμενα (ξηρασία, πλημμύρες).

Σε συμφωνία με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, τα έργα που υποστηρίζονται από την παρούσα παρέμβαση περιλαμβάνουν:

- εκσυγχρονισμό υπαρχόντων δικτύων άρδευσης, καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών τους υποδομών,
- ανακαίνιση και αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού,
- χρήση ανακυκλωμένων υδάτων,
- προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων τηλεμετρίας και γεωργίας ακριβείας,
- έργα ταμίευσης νερού και συνοδά αρδευτικά δίκτυα,
- έργα τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις,
- έργα εξοικονόμησης ενέργειας στην άρδευση.

Προτεραιότητα θα δίνεται σε υποδομές βάσει των ακόλουθων αρχών, οι οποίες θα εξειδικευτούν περαιτέρω στη σχετική πρόσκληση σε κριτήρια επιλογής:

- Βαθμός περιβαλλοντικής επίπτωσης /ποσοστό δυνητικής εξοικονόμησης, ενεργειακή απόδοση, ανακυκλώσιμα νερά κ.α.).
- Οικονομική ευστάθεια των έργων (κόστος-όφελος).
- Συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης.
- Βαθμός διοικητικής και τεχνικής ωριμότητας των έργων όπως απαιτείται για την άμεση εφαρμογή των επενδύσεων (μελέτες και αδειοδοτήσεις, κ.λπ.).
- Συμπληρωματικότητα με άλλα μέτρα του Προγράμματος και άλλα Ταμεία.

Τα εντασσόμενα έργα είναι απολύτως συμβατά με τα αναφερόμενα στο ΣΔΛΑΠ της περιοχής που χωροθετούνται τα έργα.

Η παρέμβαση θα περιλαμβάνει δύο (2) Δράσεις:

Δράση 1: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020.

Δράση 2: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Και για τις δύο δράσεις επιλέξιμοι δικαιούχοι ορίζονται δημόσιοι φορείς που έχουν την ευθύνη για την έναρξη ή την έναρξη και την εφαρμογή των σχετικών πράξεων και μπορεί να είναι:

- υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του προγράμματος των έργων εκείνων που ικανοποιούν τις αρδευτικές ανάγκες της χώρας, με βασικό στόχο την προστασία των υδάτινων πόρων της Ελλάδας και τη βιωσιμότητα της γεωργίας ή
- αρμόδια υπηρεσία Υπουργείου ή τοπικής αυτοδιοίκησης (Α΄ ή Β΄ βαθμού), η οποία έχει την ευθύνη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του προγράμματος των σχετικών έργων.

Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον τηρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 74 του Καν. 2021/2115.

Αναλυτικά ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας, ανά κατηγορία προτεινόμενης επένδυσης:

1. Επενδύσεις βελτίωσης υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής σε υδάτινο σώμα η κατάσταση του οποίου έχει χαρακτηριστεί ως ανώτερη ή ίση της καλής, ως προς την ποσότητα:

- Ύπαρξη περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που αφορά στη χρήση του έργου
- Η επένδυση να είναι συμβατή με εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ,
- Υφίσταται ή δημιουργείται, ως μέρος της επένδυσης πρόγραμμα υδρομέτρησης, που επιτρέπει να καταμετράται η κατανάλωση ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης.
- Η επένδυση επιτυγχάνει εκ των προτέρων Ελάχιστη Δυνητική Εξοικονόμηση νερού τουλάχιστον 20% για τα νέα έργα (Δράση 2) και 10% για τα έργα ανειλημμένων υποχρεώσεων του ΠΑΑ 2014-2020 (Δράση 1). Σε ότι αφορά την Δράση 1 (Έργα ανειλημμένων υποχρεώσεων) βάσει αναλυτικών στοιχείων των ενταγμένων πράξεων στο Μέτρο 4.3.1 του ΠΑΑ, από σύνολο 75 έργων εγγείων βελτιώσεων (εξαιρουμένων των ταμιευτήρων) η δυνητική εξοικονόμηση ύδατος κυμαίνεται από 10-75% με μέσο όρο 32%. Η κατανομή πλήθους έργων ως προς το ποσοστό δυνητικής εξοικονόμησης για τα έργα αυτά παρουσιάζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

2. Επενδύσεις βελτίωσης υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής σε υδάτινο σώμα η κατάσταση του οποίου έχει χαρακτηριστεί ως κατώτερη της καλής, ως προς την ποσότητα:

1.

- Ισχύουν τα αναγραφόμενα κριτήρια στην ανωτέρω παράγραφο 1 και επιπλέον η επένδυση πρέπει να διασφαλίζει πραγματική μείωση της χρήσης του νερού ανερχόμενη τουλάχιστον στο 50% της δυνητικής εξοικονόμησης, που καθίσταται δυνατή χάρη σε αυτήν.

3. Επένδυση για τη δημιουργία έργου ταμίευσης χειμερινών απορροών: (π.χ. λιμνοδεξαμενές, φράγματα)

1.

- Ισχύουν τα αναγραφόμενα κριτήρια στην ανωτέρω παράγραφο 1 (εκτός από την απαίτηση για δυνητική εξοικονόμηση νερού) και επιπλέον οι σωρευτικές επιπτώσεις της κατασκευής ενός ταμιευτήρα θα συνεκτιμηθούν με τυχόν άλλες παρεμβάσεις στη σχετική

Λεκάνη Απορροής (ΛΑΠ) ως εκ τούτου όλα τα εν δυνάμει έργα που αφορούν στη σχετική ΛΑΠ θα επανεξετάζονται στο πλαίσιο του άρθρου 4(7) της Οδηγίας 2000/60.

4. Επένδυση που επηρεάζει αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση: (π.χ. αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, εγκατάσταση ΑΠΕ κ.α.) είναι επιλέξιμη και απαιτούνται:

1.

- Ύπαρξη περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που αφορά στη χρήση του έργου,
- Η επένδυση να είναι συμβατή με εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ
- Υφίσταται ή δημιουργείται, ως μέρος της επένδυσης πρόγραμμα υδρομέτρησης, που επιτρέπει να καταμετράται η κατανάλωση ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης.

5. Επένδυση άρδευσης με χρήση ανακυκλωμένου ύδατος, εφόσον διασφαλίζεται:

1.

- Ύπαρξη περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που αφορά στη χρήση του έργου και αποδεικνύει ότι η επένδυση δεν επηρεάζει υπόγειο ή επιφανειακό υδατικό σύστημα, και μόνο εάν η παροχή και η χρήση του νερού αυτού συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Η επένδυση είναι συμβατή με εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ, και
- Υφίσταται ή δημιουργείται, ως μέρος της επένδυσης πρόγραμμα υδρομέτρησης που επιτρέπει να καταμετράται η κατανάλωση ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης.

Για το χαρακτηρισμό της κατάστασης των υδατικών σωμάτων θα ληφθούν υπόψη τα ΣΔΛΑΠ, που βρίσκονται σε ισχύ.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης, στη βάση επιλέξιμων δαπανών, που όντως πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Οι παρεμβάσεις αφορούν σε δημόσια υποδομή για το γεωργικό τομέα και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 73 παράγραφος 4 σημείο γ (ι) «δάσωση, δημιουργία και αναγέννηση αγροδασικών συστημάτων, αναδασμός στη δασοκομία και μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με έναν ή περισσότερους από τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία δ), ε) και στ), συμπεριλαμβανομένων των μη παραγωγικών επενδύσεων που αποσκοπούν στην προστασία του ζωικού κεφαλαίου και των καλλιεργειών από ζημιές προκαλούμενες από άγρια ζώα», του Καν. (ΕΕ) 2021/211 και το άρθρο 74 παράγραφος 8 σημείο β) «το 100% των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις σε υποδομές στη γεωργία εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης

που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για άρδευση» δεδομένου ότι το σύνολο των έργων είναι δημόσια έργα, που υλοποιούνται εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης.

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την παράγραφο 1(α) του άρθρου 83.

Τα έργα υλοποιούνται από αναδοχούς που επιλέγονται με διαγωνιστικής διαδικασίας με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την κατασκευή δημοσίων έργων.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες αφορούν στις σχετικές δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 73 παρ. 3 (στ) καν. (ΕΕ) 2021/2115, σχετικά με επενδύσεις σε μεγάλης κλίμακας υποδομές, με συνολικό προϋπολογισμό που υπερβαίνει τα 75 εκ. €, καθώς επίσης και στις επενδύσεις, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 74 του κανονισμού 2021/2115.

Επιπλέον αυτών, μη επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε:

- Κόστος για απόκτηση γης που υπερβαίνει το 10% του προϋπολογισμού του έργου.
- Μεμονωμένα έργα τεχνητού εμπλουτισμού.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☒ Ναι ☐ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

20 %

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

10 %

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο κουτί του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 Γενικές Υπηρεσίες σημείο (g) υπηρεσίες υποδομής, συμπεριλαμβανομένων: δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δρόμοι και άλλα μέσα μεταφοράς, εγκαταστάσεις αγοράς και λιμένων, εγκαταστάσεις ύδρευσης, φράγματα και συστήματα αποχέτευσης και έργα υποδομής που συνδέονται με περιβαλλοντικά προγράμματα.

Σε κάθε περίπτωση, οι δαπάνες θα πρέπει να κατευθύνονται μόνο για την παροχή ή την κατασκευή πάγιων εγκαταστάσεων και αποκλείουν την επιδοτούμενη παροχή εγκαταστάσεων στο αγρόκτημα, εκτός από τη δικτύωση των γενικά διαθέσιμων δημοσίων υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

Δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιδοτήσεις σε εισροές ή λειτουργικά κόστη, ή προνομιακές χρεώσεις χρήστη. Η παρέμβαση χρηματοδοτεί αποκλειστικά το κόστος κατασκευής των εγγειοβελτικών έργων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020	MK3-73-1.1-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.27	Ναι
Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020	MK3-73-1.1-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.27	Ναι
Δράση 2.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	MK3-73-1.1-3 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.27	Όχι
Δράση 2.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	MK3-73-1.1-4 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.27	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-1.1-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (M4.3.1) στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-73-1.1-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (M4.3.1) στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-73-1.1-3 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (M4.3.1), στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-73-1.1-4 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων.

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (Μ4.3.1), στο ΠΑΑ 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Ομάδα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020	MK3-73-1.1-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				8.520.000,00	8.520.000,00	8.520.000,00	8.520.000,00	
	MK3-73-1.1-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				14.040.000,00	14.040.000,00	14.040.000,00	14.040.000,00	
		O.22 (μονάδα: Πράξεις)				13,00				
Δράση 2.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	MK3-73-1.1-3 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	
	MK3-73-1.1-4 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	
		Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	
		O.22 (μονάδα: Πράξεις)			8,00	16,00	12,00			
	ΣΥΝΟΛΟ	O.22 (μονάδα: Πράξεις)			8,00	29,00	12,00			49,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			12.889.824,00	52.013.481,00	76.500.501,00	74.736.630,00	66.741.917,00	282.882.353,00
		Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			10.935.845,00	44.128.719,00	64.903.733,00	63.407.249,00	56.624.454,00	240.000.000,00

	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				22.163.363,00	38.170.236,00	38.170.236,00	14.775.577,00	113.279.412,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				18.803.603,00	32.383.983,00	32.383.982,00	12.535.731,00	96.107.299,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-1.2 - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-1.2
Ονομασία παρέμβασης	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Επιλέξιμες περιοχές εφαρμογής της παρέμβασης είναι μόνο οι ορεινές περιοχές (βάσει της Οδηγίας του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως ισχύει).

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 129.08.22	Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.41 Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποδομές μέσω της στήριξης της ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η χώρα μας χαρακτηρίζεται από την ιδιαίτερη γεωμορφολογία της (ορεινοί όγκοι και νησιωτικός χαρακτήρας) καθώς επίσης και από τη διασπορά των αγροτικών της εκμεταλλεύσεων. Ως εκ τούτου υπάρχει η ανάγκη για τη βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές. Στο πλαίσιο αυτό θα εφαρμοστεί η δράση για την επέκταση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με στόχο τη μείωση του κόστους μεταφοράς των προϊόντων, την ευκολότερη και ταχύτερη πρόσβαση των γεωργικών μηχανημάτων, την ταχύτερη, οικονομικότερη και ασφαλέστερη μεταφορά των προϊόντων.

Η εξασφάλιση της εύκολης και ασφαλούς προσπελασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, στις αγροτικές περιοχές, καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, με την παράλληλη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των καλλιεργητικών μεθόδων (πρόσβαση μηχανών, εύκολη διακίνηση της παραγωγής

κ.λπ.) συμβάλλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων, με θετικές επιπτώσεις στο αγροτικό εισόδημα.

Ενδεικτικά το πεδίο εφαρμογής της δράσης περιλαμβάνει τη μελέτη και κατασκευή ή κατασκευή έργων πρόσβασης σε γεωργική γη ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση με υποχρεωτική την ασφαλτόστρωση ή τσιμεντόστρωση.

Προτεραιότητα δύναται να δοθεί βάσει των ακόλουθων αρχών:

- Ωριμότητα των έργων από πλευράς ύπαρξης κατά περίπτωση μελετών, αδειοδοτήσεων, που απαιτούνται από τη φύση του κάθε έργου.
- Σκοπιμότητα και αποδοτικότητα της πράξης σε σχέση με το αναμενόμενο αποτέλεσμα (αριθμός εξυπηρετούμενων εκμεταλλεύσεων)
- Συνέργεια/συμπληρωματικότητα της πράξης με το υφιστάμενο ή και υπό κατασκευή οδικό δίκτυο.
- Χωροταξικά κριτήρια (όπως ορεινές περιοχές).
- Ανθεκτικότητα (resilience) των προτεινόμενων έργων

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχος μπορεί να είναι αποκλειστικά δημόσιος φορέας, που έχει την αρμοδιότητα έναρξης και υλοποίησης της σχετικής πράξης και ως εκ τούτου, η δράση αφορά στην υλοποίηση δημόσιου έργου.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες βασικές προϋποθέσεις:

- Αφορά έργο που υλοποιείται σε εκτός σχεδίου περιοχή και αφορά αποκλειστικά πρόσβαση σε γεωργική γη ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση.
- Η πράξη αφορά αποκλειστικά νέα διάνοιξη και δεν περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν παρεμβάσεις συντήρησης.
- Η πράξη προβλέπεται στο σχετικό δημοτικό σχεδιασμό για τις ανάγκες της αγροτικής οδοποιίας.
- Η πράξη προβλέπει υποχρεωτικά ασφαλτόστρωση ή τσιμεντόστρωση.
- Η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες επιλεξιμότητας που τίθενται στην πρόσκληση (όπως ύπαρξη τεχνικών μελετών, καθορισμός τιμής μονάδας από δικαστήριο για την απόκτηση γης).
- Ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στους δικαιούχους της Παρέμβασης.
- Η πρόταση συνοδεύεται από τα υποχρεωτικά έγγραφα (αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις), που ορίζονται στην πρόσκληση (όπως αίτηση στήριξης, περιβαλλοντικές και λοιπές αδειοδοτήσεις).
- Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου είναι εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΣΣ ΚΓΠ 2023 – 2027.

Επιλέξιμες περιοχές εφαρμογής είναι μόνο οι OPEINEΣ περιοχές.

Για το οδικό δίκτυο που οδηγεί σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ηλεκτροδοτούνται οι εξυπηρετούμενες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη αφορά στην παροχή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση επιλέξιμων δαπανών, που όντως πραγματοποιήθηκαν και καταβλήθηκαν. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι σχετιζόμενες με τις κατασκευαστικές εργασίες όπως προσδιορίζονται στην νομοθεσία εκτέλεσης των δημοσίων έργων (νόμος 4412/2016) Σε περίπτωση που απαιτούνται απαλλοτριώσεις η σχετική δαπάνη δεν υπερβαίνει το 10% του προϋπολογισμού του έργου.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Οι παρεμβάσεις αφορούν σε δημόσια υποδομή και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% του συνολικού προϋπολογισμού βάσει του άρθρου 73 παρ. 4 σημείο γ (υ).

Το ανώτατο όριο προϋπολογισμού των πράξεων δεν υπερβαίνει το 455.000 €.

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83. Τα έργα υλοποιούνται από αναδοχούς που επιλέγονται κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την κατασκευή δημοσίων έργων.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη:

- η στήριξη σε δρόμους που εξυπηρετούν τη γενική κυκλοφορία και αποτελούν μέρος του ευρύτερου οδικού δικτύου,
- έργα συντήρησης,
- η διάνοιξη αγροτικής οδοποιίας σε περιοχές που αποτελούν οικοτόπους άγριας πανίδας,
- τόκοι χρέους, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης,
- η παροχή της εν λόγω υποδομής εντός της αγροτικής εκμετάλλευσης.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο κουτί του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 Γενικές Υπηρεσίες σημείο (g) υπηρεσίες υποδομής, συμπεριλαμβανομένων: δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δρόμοι και άλλα μέσα μεταφοράς, εγκαταστάσεις αγοράς και λιμένων, εγκαταστάσεις ύδρευσης, φράγματα και συστήματα αποχέτευσης και έργα υποδομής που συνδέονται με περιβαλλοντικά προγράμματα.

Σε κάθε περίπτωση, οι δαπάνες θα πρέπει να κατευθύνονται μόνο για την παροχή ή την κατασκευή πάγιων εγκαταστάσεων και αποκλείουν την επιδοτούμενη παροχή εγκαταστάσεων στο αγρόκτημα, εκτός από τη δικτύωση των γενικά διαθέσιμων δημόσιων υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

Δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιδοτήσεις σε εισροές ή λειτουργικά κόστη, ή προνομιακές χρεώσεις χρήστη.

Η παρέμβαση χρηματοδοτεί αποκλειστικά το κόστος κατασκευής του οδικού έργου.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-1.2-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων για τη βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.41	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-1.2-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων για τη βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Με βάση την υλοποίηση του αντίστοιχου Μέτρου M4.3.4 στο ΠΑΑ 2014-2022 εκτιμήθηκε το μέσο μοναδιαίο κόστος ανά έργο (325.000 €). Σε ότι αφορά το κόστος των έργων υποδομής (κατασκευαστικές εργασίες και υλικά), σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (Ιούλιος 2022) ο Γενικός Δείκτης Κατηγοριών Έργων Οικοδομικών Εργασιών εμφανίζει μεταξύ 2020 και 2022 (β' τρίμηνο) αύξηση κατά 8,8%. Σημειώνεται ότι ο ετήσιος πληθωρισμός για το έτος 2021 ανήλθε στο 10%.

Δεδομένου ότι αναμένεται η ενεργειακή κρίση και αστάθεια στις παγκόσμιες αγορές να διατηρήσει υψηλές πληθωριστικές πιέσεις τουλάχιστον για τα επόμενα 3-5 έτη, αναθεωρήθηκε το μέσο μοναδιαίο κόστος των έργων οδοποιίας όπως είχε υπολογισθεί από στοιχεία υλοποίησης της περιόδου 2014-2020 (ΠΑΑ) κατά 25%, ενώ η μέγιστη αύξηση σε βάθος πενταετίας θα ανέλθει στο 38,5% (υπό την παραδοχή ότι θα διατηρηθεί μέση ετήσια αύξηση των δεικτών κόστους περίπου ίση με το β' τρίμηνο του 2022/2021: 6,1%).

Ως εκ τούτου το μέσο μοναδιαίο κόστος ανά έργο εκτιμάται στα 400.000 Ευρώ, ενώ το μέγιστο μέσο μοναδιαίο κόστος στα 455.000 Ευρώ.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-1.2-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων για τη βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			455.000,00	455.000,00	455.000,00	455.000,00	455.000,00	
	O.22 (μονάδα: Πράξεις)			31,00	64,00	51,00	15,00		161,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.22 (μονάδα: Πράξεις)			31,00	64,00	51,00	15,00		161,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.708.213,00	21.371.019,00	19.809.666,00	11.059.583,00	9.107.892,00	65.056.373,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.135.000,00	18.067.500,00	16.747.500,00	9.350.000,00	7.700.000,00	55.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-1.3 - Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-1.3
Ονομασία παρέμβασης	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.23. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 070.06.06	Συντονισμός με την εθνική πολιτική για την κλιματική αλλαγή	Μέση	Ναι

AN 095.06.10	Εμφαση στην προστασία των δασικών οικοσυστημάτων - πρόληψη και αποκατάσταση επιπτώσεων πυρκαγιών	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.17 Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδοασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών
R.18 Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας
R.27 Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, με ορίζοντα το 2030 αναλαμβάνεται η δέσμευση να φυτευτούν τουλάχιστον 3 δισεκατομμύρια επιπλέον δέντρα έως το 2030 με πλήρη σεβασμό των οικολογικών αρχών. Η πρωτοβουλία αυτή θα λειτουργήσει ανασχετικά στη συνεχιζόμενη τάση μείωσης της καθαρής αύξησης των δασικών εκτάσεων της ΕΕ. Με την πάροδο του χρόνου, θα συμβάλει επίσης στην αύξηση της δασικής κάλυψης της ΕΕ και, με αυτόν τον τρόπο, της καταβόθρας και των αποθεμάτων άνθρακα στην ΕΕ. Θα συμβάλει επίσης στην αύξηση της ευαισθητοποίησης και της δέσμευσης της κοινωνίας, συμβάλλοντας στην επίτευξη του στόχου να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050, στην αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και στην κυκλική οικονομία. Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει χάρτη πορείας για την υλοποίηση της δέσμευσης με βάση τη γενική αρχή της φύτευσης και της ανάπτυξης του κατάλληλου δέντρου στον κατάλληλο τόπο και για τον σωστό σκοπό. Εκτός από τις προσαρμοστικές πρακτικές διαχείρισης των δασών που βασίζονται στην αποκατάσταση και στο οικοσύστημα, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτεί επίσης επενδύσεις στην πρόληψη καταστροφών, την ετοιμότητα, την αντίδραση και την αποκατάσταση των δασών μετά από καταστροφές. Πριν από τη συμβολή στον απαιτούμενο εξοπλισμό και επιχειρήσεις, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη των ζημιών που σχετίζονται με το κλίμα και την αύξηση της ανθεκτικότητας των δασών. Επίσης, οι δαπάνες για την αντιμετώπιση καταστροφών και την αποκατάσταση μετά από καταστροφές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστον, προϋποθέσεις για «καλύτερη αποκατάσταση και αναδάσωση», σύμφωνα με τις προαναφερθείσες πρακτικές διαχείρισης που αυξάνουν την ανθεκτικότητα των δασών.

Η Παρέμβαση περιλαμβάνει αφενός δύο δράσεις για την πρόληψη και την αποκατάσταση ζημιών σε δάση έναντι βιοτικών και αβιοτικών απειλών, ως τέτοια ορίζονται οι πυρκαγιές, οι παθογόνοι οργανισμοί, τα πλημμυρικά φαινόμενα, όπως και παρεμβάσεις για την ορθολογική διαχείριση και την αύξηση των δασικών γενετικών πόρων.

Δράση 1: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Η δράση περιλαμβάνει την πρόληψη ζημιών σε δάση έναντι βιοτικών και αβιοτικών απειλών όπως:

1. Δασικές πυρκαγιές

Το πρόβλημα των δασικών πυρκαγιών είναι τεράστιο και πολύπλευρο. Οι δασικές πυρκαγιές έχουν καταστροφικές συνέπειες στο περιβάλλον και ειδικότερα στο δασικό περιβάλλον της χώρας μας, προκαλώντας την έντονη διάβρωση, την απερίμωση και την υποβάθμιση της ποιότητας του νερού καθώς και την απώλεια της βιοποικιλότητας και των ενδιαιτημάτων. Αντίστοιχα, επιφέρουν υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και της δημόσιας υγείας στα αστικά κέντρα εφόσον λαμβάνουν χώρα σε περιαστικά δάση. Η πρόληψη ζημιών από εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές με την εισαγωγή κατάλληλων και απαραίτητων δράσεων πρόληψης οδηγεί σε πληθώρα ευεργετικών αποτελεσμάτων για το περιβάλλον (αποφυγή διαβρώσεων και υποβάθμισης της ποιότητας του εδάφους, αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων, αποφυγή υποβάθμισης του υδροφόρου ορίζοντα, επίτευξη υδατικής ισορροπίας και προστασία των λεκανών απορροής, προστασία της τοπικής χλωρίδας αλλά και πανίδας, προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση

του μεσογειακού οικοτόπου) αλλά και για την κλιματική αλλαγή (χαμηλά επίπεδα CO₂, άμβλυνση του φαινομένου του θερμοκηπίου).

Μπορεί να περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες κατασκευής ή/και συντήρησης προστατευτικών υποδομών όπως:

-δασικά μονοπάτια και δασικές οδοί, με σκοπό την βελτίωση του δασικού οδικού δικτύου αντιπυρικής προστασίας

-σημεία υδροδότησης (υδατοδεξαμενές, υδρομαστεύσεις, κ.λπ.) συμπεριλαμβανομένων και έργων για τη συντήρηση και βελτίωση του δικτύου των σημείων υδροληψίας για τον ανεφοδιασμό των μέσων κατάσβεσης

-αντιπυρικές λωρίδες και άλλες ζώνες ή σημεία ασυνέχειας της καύσιμης ύλης

- Δαπάνες προληπτικών δασοκομικών χειρισμών όπως:

-μικρά τεχνικά έργα για την βελτίωση και την αποκατάσταση της βατότητας των υφιστάμενων δασικών δρόμων αντιπυρικής προστασίας,

-καθαρισμοί παρεδάφιας ή άλλης βλάστησης, διαφοροποίηση της δομής του δάσους με χρήση λιγότερο εύφλεκτων δασικών ειδών.

- Δαπάνες εγκατάστασης ή/και βελτίωσης παρατηρητηρίων.

2. Παθογόνοι οργανισμοί

Η εκδήλωση επιδημιών εντόμων και παθογόνων οργανισμών είναι γνωστό και αναμενόμενο φαινόμενο στη δασική διαχείριση. Εντούτοις, κατά την τελευταία εικοσαετία έχει αυξηθεί σημαντικά λόγω των αλλαγών στο κλίμα αλλά και της αυξημένης εισαγωγής επιβλαβών οργανισμών ως συνέπεια του διεθνούς εμπορίου. Η προστασία της υγείας των φυτών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση των δασών και του τοπίου της χώρας. Η υγεία των φυτών είναι επίσης σημαντική για την προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών. Σε ότι αφορά την αλλαγή του κλίματος, τα δάση επηρεάζονται από τη μεταβολή στη συχνότητα, στην ένταση, στη διάρκεια και στον χρονισμό των διαταραχών, όπως η εκδήλωση επιδημιών εντόμων και παθογόνων οργανισμών. Το κλίμα επιδρά με άμεσο τρόπο τόσο στην επιβίωση και εξάπλωση των εντόμων και των παθογόνων οργανισμών όσο και στην ευπάθεια των δασικών οικοσυστημάτων. Μεταβολές στη θερμοκρασία ή στις βροχοπτώσεις επηρεάζουν τα ποσοστά επιβίωσης και αναπαραγωγής καθώς και τη διασπορά και γεωγραφική εξάπλωση των εν λόγω ειδών. Αυτού του είδους η επίδραση φαίνεται καθαρά στην περίπτωση του φλοιοφάγου εντόμου *Ips typographus*, το οποίο ενώ είχε δύο γενιές ανά έτος στην Νότια Ευρώπη, προσφάτως, εμφανίζει και Τρίτη γενιά ανά έτος. Επιπρόσθετα, η ξηρασία επιδρά στην άμυνα των δέντρων και τα αποδυναμώνει, διευκολύνοντας την αύξηση και άλλων φλοιοφάγων εντόμων. Ο ίδιος μηχανισμός συμβάλλει σε πλήθος οξειών προσβολών εντόμων ή/και παθογόνων σε δάση όπως τα *Peridermium pini* (σε δασική πεύκη), *Erpynotia subsequana* και *Pityokteines spinidens* (κεφαλληνιακή ελάτη) και πολλών άλλων. Η δράση αφορά στην πρόληψη της εξάπλωσης των παθογόνων του σχετικού καταλόγου Εθνικού Σχεδίου Προστασίας σε υφιστάμενα δάση και δασικές εκτάσεις.

Μπορεί να περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες εγκατάστασης ή/και βελτίωσης εξοπλισμού και συστημάτων παρακολούθησης εμφάνισης παθογόνων οργανισμών συμπεριλαμβανομένων δικτύου/ων δοκιμαστικών επιφανειών, επικοινωνιακού εξοπλισμού και άλλων κατά περίπτωση συστημάτων.
- Δαπάνες ειδικών δασοκομικών χειρισμών για την πρόληψη της εξάπλωσης παθογόνων οργανισμών σύμφωνα με τα μέτρα προστασίας που απορρέουν από το νομικό πλαίσιο (εθνικό/ΕΕ) που τα διέπει, όπως κοπή, καύση, απομάκρυνση δένδρων κ.α.

3. Πλημμυρικά φαινόμενα

Τόσο το ξηροθερμικό κλίμα όσο και το ανάγλυφο της χώρας ευνοούν την έντονη χειμαρρικήτητα που παρατηρείται στη χώρα μας, η οποία οδηγεί στην απόσπαση εκατομμυρίων κυβικών μέτρων εδάφους από τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, και τη μεταφορά και απόθεση τους στις πεδινές, προκαλώντας σοβαρές πλημμύρες και άλλες καταστροφές, όπως υποβάθμιση των εδαφών και επιζήμιες προσχώσεις.

Η πρόληψη της εμφάνισης των σχετικών φαινομένων με την κατασκευή ορεινών αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων θα έχει πληθώρα ευεργετικών αποτελεσμάτων για το περιβάλλον (αποφυγή διαβρώσεων και υποβάθμισης της ποιότητας του εδάφους, αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων, αποφυγή υποβάθμισης του υδροφόρου ορίζοντα, επίτευξη υδατικής ισορροπίας και προστασία των λεκανών

απορροής, προστασία της τοπικής χλωρίδας αλλά και πανίδας, προστασία της βιοποικιλότητας, διατήρηση των μεσογειακών τοπίων και οικοτόπων).

Μπορεί να περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες κατασκευής ορεινών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων αποφυγής επιπτώσεων των πλημμυρών και της διάβρωσης των εδαφών.
- Συνοδευτικά έργα που σχετίζονται με την υλοποίηση των ανωτέρω.

Από το πεδίο εφαρμογής της δράσης αποκλείονται ρητά οι παραγωγικές υποδομές, όπως π.χ. οι κορμοπλατείες ή οι υποδομές φόρτωσης δασικών προϊόντων.

Η αύξηση του κινδύνου από τις απειλές αυτές στα ελληνικά δάση (αλλά και γενικότερα στα Μεσογειακά) σχετίζεται άμεσα με παρατηρούμενες και αναμενόμενες αλλαγές στις κλιματικές συνθήκες. Ως εκ τούτου, η διάσταση της αντιμετώπισης και προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή θα εισαχθεί οριζόντια στο πλαίσιο των δράσεων πρόληψης ζημιών και θα υλοποιηθούν ενέργειες που σχετίζονται με την κατασκευή και βελτίωση προστατευτικών υποδομών, υποδομών παρακολούθησης των δασών καθώς και με ειδικούς δασοκομικούς χειρισμούς που απαιτούνται κατά περίπτωση για τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης των ανωτέρω απειλών. Στο πλαίσιο των δράσεων πρόληψης ζημιών είναι δυνατόν να αναλαμβάνεται προληπτική δράση που καλύπτει παραπάνω από μία απειλές.

Προτεραιότητα δύναται να δοθεί σε επενδυτικά που αφορούν:

-στην πρόληψη καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA2000

-σε περιοχές που συμβάλουν στην προστασία των ζωνών υψηλού κινδύνου πλημμύρας,

-σε ιδιαίτερα επικίνδυνες περιοχές της Χώρας για την εκδήλωση πυρκαγιών σε δάση και δασικές εκτάσεις, όπως αυτές αναφέρονται στο π.δ. 575/1980 (Α' 157) και ταξινομούνται ως περιοχές υψηλού κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς αλλά και όλες οι υπόλοιπες περιοχές της Χώρας, οι οποίες ταξινομούνται ως περιοχές μέσου κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών.

-στην πρόληψη της εξάπλωσης παθογόνων οργανισμών ορίζονται σε περιοχές εμφάνισης των επιβλαβών οργανισμών που προκαλούν σημαντικές ζημιές σε δασικά είδη φυτών και καταγράφονται στον κατάλογο του Εθνικού Σχεδίου Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς.

Δράση 2: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες αποκατάστασης ζημιών σε δάση και δασικές εκτάσεις που έχουν προκύψει από βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες (πυρκαγιές, πλημμυρικά φαινόμενα, κ.λπ.).

Σημειώνεται ότι η αύξηση του κινδύνου στα ελληνικά δάση (αλλά και γενικότερα στα Μεσογειακά) σχετίζεται άμεσα με παρατηρούμενες και αναμενόμενες αλλαγές στις κλιματικές συνθήκες, και αυξάνεται ραγδαία.

Στο πλαίσιο αυτό, η δράση εστιάζει σε:

-αναδασώσεις για την αποκατάσταση του δασικού δυναμικού που επλήγη από πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές, καθώς και καταστροφικά συμβάντα ή υποβάθμιση από άλλες αιτίες όπως η διάβρωση του εδάφους.

-αποκατάσταση ορεινών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων.

-κατά περίπτωση αποκατάσταση δασικών υποδομών ή δασικών επενδύσεων από άλλες ζημιές που έχουν προκύψει από τα παραπάνω αίτια, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του δασικού χώρου ή και της εκμετάλλευσης.

Προτεραιότητα δύναται να δοθεί σε επενδυτικά που αφορούν:

-στην αποκατάσταση καταστροφών σε δασική περιοχή του δικτύου NATURA2000.

-σε περιοχή που συμβάλει στην προστασία των ζωνών υψηλού κινδύνου πλημμύρας

Δράση 3: Διατήρηση, συλλογή, πιστοποίηση δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού

Οι πληθυσμοί των δασικών ειδών καλούνται να επιβιώσουν και να αποδώσουν κάτω από ποικίλες εποχιακές και ετήσιες περιβαλλοντικές αλλαγές. Για αυτό είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθούν, προστατευθούν και χρησιμοποιηθούν με αειφορικούς χειρισμούς οι δασικοί γενετικοί πόροι, έτσι ώστε να διατηρηθούν για τις επόμενες γενιές. Τα παραπάνω έχουν άμεσο αντίκτυπο στη χώρα μας γιατί η ποικιλότητα του κλίματος και του εδάφους, αλλά κυρίως η εξάπλωση πολλών δασοπονικών ειδών σε νησιά

και απομονωμένες γεωγραφικά φυσιογεωγραφικές περιοχές, είναι παράγοντες που ευνοούν την εμφάνιση μεγάλης βιοποικιλότητας. Η γενετική είναι ίσως το πιο σημαντικό συστατικό της βιοποικιλότητας, αφού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συνέχεια της εξέλιξης. Οι γενετικοί πόροι των δασικών ειδών απειλούνται για διάφορους λόγους, όπως είναι η καταστροφή των δασών, ο κατακερματισμός τους, η αλλαγή του κλίματος, διάφορες εντατικές ή πιο ήπιες διαχειριστικές πρακτικές και η μετατροπή φυσικών δασών σε άλλες πιο προσοδοφόρες χρήσεις.

Όπως περιγράφεται και στη νέα δασική στρατηγική της ΕΕ για το 2030, για την προσαρμογή των δασών στην κλιματική αλλαγή και την αποκατάσταση των δασών μετά από κλιματικές ζημιές θα απαιτηθούν επίσης μεγάλες ποσότητες κατάλληλου δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο στις τοπικές συνθήκες. Αυτό συνεπάγεται προσπάθειες για τη διασφάλιση και τη βιώσιμη χρήση, με βάση οικολογικές αρχές, των γενετικών πόρων από τους οποίους εξαρτάται μια πιο ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή δασοκομία· την αύξηση της παραγωγής και της διαθεσιμότητας του εν λόγω υλικού.

Επίσης, η συστηματική συλλογή και αποθήκευση γενετικού υλικού είναι σημαντική και για το μέλλον, όπου είναι αβέβαιο ποια θα είναι η εξέλιξη της εξάπλωσης εισβλητικών ειδών και σε ποιους γενετικούς πόρους θα πρέπει να ανατρέξει η επιστήμη.

Προτείνονται οι εξής ενέργειες:

- Ίδρυση Τράπεζας Γενετικού Υλικού Δασικών Ειδών, για τη διατήρηση του δασικού γενετικού υλικού
- Καταγραφή του δασικού γενετικού υλικού στη δασοπονία με:

-Επικαιροποίηση του Εθνικού Καταλόγου και δημοσίευση βάσης δεδομένων των δασικών γενετικών πόρων της Ελλάδας, για είδη ελληνικής και ευρωπαϊκής προτεραιότητας.

-Δημιουργία μητρώου δασικών γενετικών πόρων για το υλικό που διακινείται σε φυτώρια, τράπεζες γενετικού υλικού, συλλογές και διατίθεται για αναδασώσεις. Το μητρώο θα περιλαμβάνει την προέλευση του υλικού, τον τρόπο συλλογής του και τους χειρισμούς της συστάδας.

- Ενίσχυση της συλλογής, καταγραφής, διατήρησης και ποιοτικού ελέγχου του δασικού γενετικού υλικού από:

-Το Κέντρο Επεξεργασίας, Ελέγχου και Πιστοποίησης Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) αποτελεί τη μοναδική υπηρεσία της Ελλάδος που ασχολείται συστηματικά με τη συλλογή, εκκόκκιση, διατήρηση, διακίνηση και ποιοτικό έλεγχο δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού με σκοπό την παραγωγή ποιοτικών φυταρίων από τα δημόσια δασικά φυτώρια για την κάλυψη των αναγκών υλοποίησης προγραμμάτων αναδάσωσης.

-Τις τράπεζες γενετικού υλικού (τράπεζες σπερμάτων) και τις πειραματικές εκτάσεις σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα, δημόσιους και ιδιωτικούς βοτανικούς κήπους, θεματικά πάρκα και ΜΚΟ που έχουν υιοθετήσει πρόγραμμα διατήρησης και διάδοσης γενετικού υλικού από το εγκεκριμένο «Βασικό Υλικό».

- Ενίσχυση και επέκταση κρατικών και ιδιωτικών δασικών φυτωρίων με σκοπό την αυξημένη χρήση δασικών ειδών «γνωστής πηγής» και «πιστοποιημένης προέλευσης», συμπεριλαμβανομένης της υποδομής λειτουργίας, παρακολούθησης και ελέγχου.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δράση 1: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων και Δράση 2: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Και για τις δύο δράσεις δικαιούχοι μπορεί να είναι:

1. Δημόσιοι Φορείς

α. Δασικές Υπηρεσίες

β. Δήμοι κάτοχοι η διαχειριστές δασών και δασικών εκτάσεων και οι ενώσεις τους

γ. Περιφέρειες κάτοχοι η διαχειριστές δασών και δασικών εκτάσεων και οι ενώσεις τους

δ. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) κάτοχοι η διαχειριστές δασών και δασικών εκτάσεων

2. Ιδιώτες

α. Κάτοχοι δασών και δασικών εκτάσεων, φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και οι ενώσεις τους

Όροι επιλεξιμότητας:

Δράση 1: Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Οι δράσεις πρόληψης θα πρέπει να συνάδουν με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών και το Εθνικό Σχέδιο Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς.

Ειδικότερα:

-Οι ενέργειες πρόληψης της εξάπλωσης παθογόνων οργανισμών αφορούν τους οργανισμούς του καταλόγου που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Προστασίας Δασών από Παθογόνους Οργανισμούς.

-Οι ενέργειες πρόληψης πυρκαγιών αφορούν εκτάσεις μέσου ή/και υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Αντιπυρικής Προστασίας Δασών, δηλαδή όλη την Ελληνική Επικράτεια.

-Ενέργειες σε δημόσια δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της οικείας δασικής υπηρεσίας.

-Ενέργειες σε ιδιωτικά δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο του δάσους ή της τεχνικής έκθεσης ή του πίνακα υλοτομίας

-Για τις ενέργειες πρόληψης σε δάσος μεγαλύτερο από 50ha θα πρέπει να υποβληθεί, αρμοδίως εγκεκριμένη, μελέτη (ως ισοδύναμο του διαχειριστικού σχεδίου δασών) ή για τις ενέργειες πρόληψης σε δάσος ίσο ή μικρότερο από 50ha, εγκεκριμένη τεχνική έκθεση.

Δράση 2: Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

-Η στήριξη στο πλαίσιο της δράσης θα παρέχεται μόνο μετά από αναγνώριση από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες ότι επήλθε το προαναφερόμενο συμβάν και ότι οι σχετικές με αυτό ζημιές έχουν προκαλέσει καταστροφή τουλάχιστον του 20% του δασοκομικού δυναμικού (υποδομές, επενδύσεις, έκταση, πυκνότητα βλάστησης κ.λπ.). Το ποσοστό των ζημιών επιβεβαιώνεται από τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες.

-Ενέργειες σε δημόσια δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα έργων και εργασιών των Δασικών Υπηρεσιών.

-Ενέργειες σε ιδιωτικά δάση υλοποιούνται μόνον εφόσον είναι συμβατές με το εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο του δάσους ή της τεχνικής έκθεσης ή του πίνακα υλοτομίας

-Η αποκατάσταση θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

-Για την αποκατάσταση δάσους μεγαλύτερου από 50ha θα πρέπει να υποβληθεί, αρμοδίως εγκεκριμένη, μελέτη (ως ισοδύναμο του διαχειριστικού σχεδίου δασών) ή για την αποκατάσταση δάσους ίσου ή μικρότερου από 50ha εγκεκριμένη τεχνική έκθεση.

Δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για απώλεια εισοδήματος, ούτε για γεωργικές δραστηριότητες σε περιοχές στις οποίες έχουν αναληφθεί γεωργο-περιβαλλοντικές δεσμεύσεις.

Δράση 3: Διατήρηση, συλλογή, πιστοποίηση δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού

Δικαιούχοι μπορεί να είναι:

-Η Διεύθυνση Δασικών Έργων και Υποδομών του ΥΠΕΝ με φορείς υλοποίησης τις καθ' ύλην αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες σε συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Ινστιτούτα Δασικών Ερευνών και άλλα Ερευνητικά Ιδρύματα

-Δημόσια Δασικά Φυτώρια

Για τις ανωτέρω τρεις δράσεις ο ελάχιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται στο ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000 €).

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση παρέχεται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης επί των επιλέξιμων πραγματοποιηθέντων και καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών

υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Ενιαίο ποσοστό ενίσχυσης.

Για την 1^η και 2^η δράση (δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων), η στήριξη παρέχεται μέσω επιχορήγησης. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων με βάση το άρθρο 73 παράγραφος 4 γ σημείο (iii) επενδύσεις για την αποκατάσταση του γεωργικού ή δασικού δυναμικού ύστερα από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα ή καταστροφικά φαινόμενα και επενδύσεις σε κατάλληλα προληπτικά μέτρα, καθώς και επενδύσεις για την προστασία της υγείας των δασών, του Καν. 2115/2021.

Για τη 2^η δράση, σχετικά με την αποκατάσταση δασών, η ενίσχυση που χορηγείται για τις επιλέξιμες, δαπάνες και κάθε άλλη πληρωμή που χορηγείται στον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών βάσει άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέτρων ή ασφαλιστήριων συμβολαίων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, περιορίζονται στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Για την Δράση 3: Διατήρηση, συλλογή, πιστοποίηση δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού, η οποία αφορά σε μη παραγωγική επένδυση, η ενίσχυση χορηγείται για τρεις διακριτές κατηγορίες δαπανών και ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών:

-Για εξειδικευμένες εργασίες, όπως για παράδειγμα το σύστημα καταγραφής του γενετικού υλικού θα απαιτείται τεχνικο-οικονομική εγκεκριμένη μελέτη με προ-κοστολόγηση.

-Για σύνθετες εργασίες που ενδεχομένως να απαιτούν και αγορά μηχανημάτων και οργάνων θα απαιτείται εγκεκριμένη επιστημονική μελέτη με επιχειρησιακό σχέδιο και με προ-κοστολόγηση μηχανημάτων (π.χ. εκκοκιστήρα σπόρου) ή/και οργάνων.

Για τον υπολογισμό του επιπλέον κόστους επεκτάσεις φυτωρίων και βοτανικών κήπων ή θεματικών πάρκων θα χρησιμοποιούνται, κατά περίπτωση και ανάλογα με τις προβλεπόμενες από τα διαχειριστικά σχέδια εργασίες οι σχετικές κατευθύνσεις των αρμόδιων αρχών για την εκμετάλλευση κρατικών δασών και ειδικότερα: Περιγραφικά Τιμολόγια έργων Πρασίνου και Φυτοτεχνικών.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπάργραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Για την 1^η και 2^η δράση (δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων) οι ενισχύσεις δίνονται σύμφωνα με το άρθρο 35 του σχεδίου ABER για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της

γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός ισχύει, ενώ για την 3^η δράση το άρθρο 43 του ανωτέρω σχεδίου.

Όπου απαιτείται, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ή σύμφωνα με ειδικές συνθήκες των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ, απόφαση έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων, οι παρεμβάσεις αυτές θα κοινοποιηθούν μεμονωμένα σύμφωνα με το άρθρο 108 (3) της Συνθήκης. Εν αναμονή της εξαίρεσης ή της έγκρισης καθεστώτος ενίσχυσης από την Επιτροπή, η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας της Επιτροπής.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν είναι επιλέξιμα για ενίσχυση στην 1^η και 2^η δράση οι γεωργικές δραστηριότητες σε περιοχές, στις οποίες έχουν αναληφθεί γεωργο-περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, ενώ στη 2^η δράση η απώλεια εισοδήματος.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Δεν εφαρμόζεται

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-1.3-1 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.18; R.27	Όχι
MK3-73-1.3-2 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.17; R.27	Όχι
MK3-73-1.3-3 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις Διατήρησης συλλογής, πιστοποίησης δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.27	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-1.3-1 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης του αντίστοιχου μέτρου M8.3 στο ΠΑΑ 2014-2020.

MK3-73-1.3-2 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης του αντίστοιχου μέτρου M8.4 στο ΠΑΑ 2014-2020.

MK3-73-1.3-3 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις Διατήρησης συλλογής, πιστοποίησης δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού

Με βάση τα στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας και τον σχετικό προϋπολογισμό της δράσης.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-1.3-1 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			690.000,00	690.000,00	690.000,00	690.000,00	690.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			850.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	
	Ο.23 (μονάδα: Πράξεις)			25,00	30,00	3,00			58,00
MK3-73-1.3-2 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			650.000,00	650.000,00	650.000,00	650.000,00	650.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	
	Ο.23 (μονάδα: Πράξεις)			11,00	9,00	2,00			22,00
MK3-73-1.3-3 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις Διατήρησης συλλογής, πιστοποίησης δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	
	Ο.23 (μονάδα: Πράξεις)			5,00	15,00	20,00			40,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.23 (μονάδα: Πράξεις)			41,00	54,00	25,00			120,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			11.153.118,00	18.454.294,00	13.855.177,00	9.945.824,00	6.956.294,00	60.364.707,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			9.240.000,00	15.280.000,00	11.480.000,00	8.240.000,00	5.760.000,00	50.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Π3-73-1.4 - Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-73-1.4
Ονομασία παρέμβασης	Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.22. Αριθμός επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε υποδομές που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO8	Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 035.04.02	Ανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή	Υψηλή	Ναι
AN 037.01.02	Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας	Υψηλή	Ναι
AN 073.05.04	Ενσωμάτωση μέτρων αναθεωρημένων ΣΛΑΠ & εθνικής στρατηγικής για την	Μέση	Ναι

	προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή		
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι
AN 085.05.06	Βελτίωση υδατικών πόρων - ενίσχυση και ενδυνάμωση του συστήματος διαχείρισης του αρδευτικού νερού	Μέση	Ναι
AN 091.05.08	Προτεραιότητα σε παρεμβάσεις για την προστασία επιβαρυνμένων υδατικών συστημάτων	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.27 Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της επίτευξης μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή σε αγροτικές περιοχές
R.39 Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στην Ελλάδα, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γεωργία, σε σχέση με τους υδάτινους πόρους, είναι η έντονη εποχική ανισοκατανομή μεταξύ της διαθεσιμότητας του νερού και της ζήτησης του για αρδευτική χρήση. Οι βροχοπτώσεις και τα φαινόμενα απορροής λαμβάνουν χώρα κυρίως την περίοδο του χειμώνα με αποτέλεσμα, κατά την περίοδο αυτή, τεράστιες ποσότητες ύδατος να χάνονται στην θάλασσα. Αντίθετα το καλοκαίρι χαρακτηρίζεται από έντονη ανομβρία ενώ η ζήτηση για αρδευτικό νερό είναι μέγιστη, αφού οι υδατικές ανάγκες των καλλιεργειών είναι μεγάλες και η άρδευση αποτελεί πολλές φορές καθοριστικό παράγοντα για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Η μείωση των βροχοπτώσεων, η αύξηση των περιόδων ξηρασίας δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στις αποδόσεις των καλλιεργειών ενώ υποχρεώνει τους γεωργούς να επωμίζονται υψηλά κόστη μεταφοράς νερού.

Οι ανωτέρω παράγοντες επιβάλλουν σε κάποιες περιπτώσεις την αύξηση των αρδευομένων εκτάσεων τηρώντας τους όρους και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κοινοτική και εθνική νομοθεσία για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων.

Η παρούσα παρέμβαση χρηματοδοτεί την ολοκλήρωση υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω της μετατροπής τους σε αρδευόμενες και στην αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία, μέσω παρεμβάσεων για τη συγκράτηση των χειμερινών απορροών (ταμιευτήρες, λιμνοδεξαμενές), τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων αλλά και την ελεγχόμενη αύξηση των αρδευομένων εκτάσεων.

Σημειώνεται ότι οι σύγχρονες υποδομές άρδευσης περιλαμβάνονται ως Μέτρα στα εν ισχύ Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), που είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/> (κεφ. 9- Βασικά Μέτρα.)

Τα προτεινόμενα Μέτρα των ΣΔΛΑΠ περιλαμβάνουν επενδύσεις που αφορούν (α) στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας (π.χ. κλειστά δίκτυα, σε συνδυασμό με στάγδην άρδευση) με αντικατάσταση υπαρχόντων πεπαλαιωμένων δικτύων άρδευσης, (β) στη χρήση για

άρδευση εναλλακτικών πηγών νερού (π.χ. ανακυκλωμένα /επαναχρησιμοποιούμενα ύδατα) και (γ) σε ταμειυτήρες, με την προϋπόθεση ότι αυτοί θα εξετάζονται με βάσει τις μεθοδολογίες που έχουν αναπτυχθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας και είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/methodologies-gr/> ("Προσδιορισμός και κριτήρια αξιολόγησης υδρομορφολογικών αλλοιώσεων" και "Προσδιορισμός των ‘‘εξαιρέσεων’’ της παραγράφου 7, του Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (4.7), περί νέων τροποποιήσεων" όταν απαιτείται), καθώς οι ταμειυτήρες δύνανται να δημιουργήσουν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα.

Τέλος, και στα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), τα εγγειοβελτιωτικά έργα και ειδικότερα η δημιουργία ταμειυτήρων και η αποκατάσταση υφιστάμενων στραγγιστικών δικτύων (ως συνοδό έργο αρδευτικού δικτύου), περιλαμβάνονται στα Μέτρα των ΣΔΚΠ και μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην προστασία από πλημμυρικά φαινόμενα στις αγροτικές περιοχές. <https://floods.ypeka.gr/> (κεφ. 10).

Συνεπώς, η χρηματοδότηση υποδομών εγγείων βελτιώσεων συμβάλει επιπλέον στην προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, με έμφαση στα ακραία καιρικά φαινόμενα (ξηρασία, πλημμύρες).

Σε συμφωνία με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, τα έργα που υποστηρίζονται από την παρούσα παρέμβαση περιλαμβάνουν:

- δημιουργία/ επέκταση υπαρχόντων δικτύων άρδευσης, καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών τους υποδομών,
- ανακαίνιση και αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού,
- προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων τηλεμετρίας και γεωργίας ακριβείας,
- έργα ταμίευσης νερού και συνοδά αρδευτικά δίκτυα,
- έργα τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις,
- έργα εξοικονόμησης ενέργειας στην άρδευση.

Προτεραιότητα θα δίνεται σε υποδομές βάσει των ακόλουθων αρχών, οι οποίες θα εξειδικευτούν περαιτέρω στη σχετική πρόσκληση σε κριτήρια επιλογής:

- Οικονομική ευστάθεια των έργων (κόστος-όφελος).
- Συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης.
- Βαθμός διοικητικής και τεχνικής ωριμότητας των έργων όπως απαιτείται για την άμεση εφαρμογή των επενδύσεων (μελέτες και αδειοδοτήσεις, κ.λπ.).
- Συμπληρωματικότητα με άλλα μέτρα του Προγράμματος και άλλα Ταμεία.
- Τα εντασσόμενα έργα είναι απολύτως συμβατά με τα αναφερόμενα στο ΣΔΛΑΠ της περιοχής που χωροθετούνται τα έργα. Η παρέμβαση θα περιλαμβάνει μία δράση που αφορά στην «Ολοκλήρωση εγγειοβελτιωτικών έργων που συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Ως επιλέξιμοι δικαιούχοι ορίζονται δημόσιοι φορείς που έχουν την ευθύνη για την έναρξη ή την έναρξη και την εφαρμογή των σχετικών πράξεων και μπορεί να είναι:

- υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του προγράμματος των έργων εκείνων που ικανοποιούν τις αρδευτικές ανάγκες της χώρας, με βασικό στόχο την προστασία των υδάτινων πόρων της Ελλάδας και τη βιωσιμότητα της γεωργίας ή
- αρμόδια υπηρεσία Υπουργείου ή τοπικής αυτοδιοίκησης (Α΄ ή Β΄ βαθμού), η οποία έχει την ευθύνη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του προγράμματος των σχετικών έργων.

Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι επιλέξιμες για στήριξη, εφόσον τηρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παραγράφου 6 του άρθρου 74 του Καν. 2021/2115. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στήριξη για επένδυση συνεπαγόμενη καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης η οποία επηρεάζει ένα δεδομένο σύστημα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων, μόνο εάν:

α) η κατάσταση του υδατικού συστήματος δεν έχει κριθεί λιγότερο από καλή στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για λόγους σχετιζόμενους με την ποσότητα του ύδατος και β) από περιβαλλοντική ανάλυση αντικτύπου προκύπτει ότι η επένδυση δεν θα προκαλέσει σημαντικές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις· η εν λόγω ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων είτε διενεργείται είτε εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή και μπορεί επίσης να αναφέρεται σε ομάδες εκμεταλλεύσεων.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης, στη βάση επιλέξιμων δαπανών, που όντως πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Οι παρεμβάσεις αφορούν σε δημόσια υποδομή εγγείων βελτιώσεων που υλοποιείται εκτός γεωργικών και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών με βάση τις πρόνοιες της παραγράφου 8 σημείο β του άρθρου 74 του Καν. 2021/2115.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγράφο 1(α) του άρθρου 83. Τα έργα υλοποιούνται από αναδοχούς που επιλέγονται κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την κατασκευή δημοσίων έργων.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες αφορούν στις σχετικές δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 73 παρ. 3 (στ) καν. (ΕΕ) 2021/2115, σχετικά με επενδύσεις σε μεγάλης κλίμακας υποδομές, με συνολικό προϋπολογισμό που υπερβαίνει τα 75 εκ. €, καθώς επίσης και στις επενδύσεις, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 74 του κανονισμού 2021/2115.

Επιπλέον αυτών, μη επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε:

- Κόστος για απόκτηση γης που υπερβαίνει το 10% του προϋπολογισμού του έργου.
- Μεμονωμένα έργα τεχνητού εμπλουτισμού.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☒ Ναι ☐ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο κουτί του Παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 Γενικές Υπηρεσίες σημείο (g) υπηρεσίες υποδομής, συμπεριλαμβανομένων: δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δρόμοι και άλλα μέσα μεταφοράς, εγκαταστάσεις αγοράς και λιμένων, εγκαταστάσεις ύδρευσης, φράγματα και συστήματα αποχέτευσης και έργα υποδομής που συνδέονται με περιβαλλοντικά προγράμματα.

Σε κάθε περίπτωση, οι δαπάνες θα πρέπει να κατευθύνονται μόνο για την παροχή ή την κατασκευή πάγιων εγκαταστάσεων και αποκλείουν την επιδοτούμενη παροχή εγκαταστάσεων στο αγρόκτημα, εκτός από τη δικτύωση των γενικά διαθέσιμων δημόσιων υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

Δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιδοτήσεις σε εισροές ή λειτουργικά κόστη, ή προνομιακές χρεώσεις χρήστη. Η παρέμβαση χρηματοδοτεί αποκλειστικά το κόστος κατασκευής των εγγειοβελτιωτικών έργων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-1.4-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.39	Ναι
MK3-73-1.4-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.39	Ναι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-1.4-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (M4.3.1) στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-73-1.4-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων του αντίστοιχου Μέτρου (M4.3.1) στο ΠΑΑ 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-1.4-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμείωσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				10.650.000,00	10.650.000,00	10.650.000,00	10.650.000,00	
	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				4,00				4,00
MK3-73-1.4-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				17.550.000,00	17.550.000,00	17.550.000,00	17.550.000,00	
	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				3,00				3,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				7,00				7,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				13.836.637,00	23.829.764,00	23.829.764,00	9.224.424,00	70.720.589,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				11.739.129,00	20.217.390,00	20.217.390,00	7.826.091,00	60.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				13.836.637,00	23.829.764,00	23.829.764,00	9.224.424,00	70.720.589,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				11.739.129,00	20.217.390,00	20.217.390,00	7.826.091,00	60.000.000,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-2.1
Ονομασία παρέμβασης	Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 037.01.02	Μείωση του κόστους παραγωγής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας	Υψηλή	Ναι
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι
AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 105.02.05	Περαιτέρω αύξηση του οικονομικού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 109.02.06	Ενίσχυση κλάδων με φθίνουσα πορεία για την αύξηση της παραγωγικότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι

AN 116.02.08	Βελτίωση της σχέσης ύψους επενδυμένου κεφαλαίου και μεγέθους εκμεταλλεύσεων	Χαμηλή	Ναι
AN 120.01.06	Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις της φυτικής παραγωγής	Χαμηλή	Ναι
AN 123.02.09	Αύξηση παραγωγής αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών και εγχώριου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού	Χαμηλή	Ναι
AN 130.02.10	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές	Χαμηλή	Ναι
AN 131.02.11	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.3 Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

<p>Η παρέμβαση θα συμβάλλει στους ακόλουθους στόχους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή και ο προσανατολισμός στην αγορά και η διαφοροποίηση της γεωργίας με την μετατόπιση σε καλλιέργειες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και την μείωση του κόστους παραγωγής. • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμόζονται γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους). • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας. <p>Όσον αφορά στη στήριξη <u>υπό μορφή επιχορήγησης</u>, μέσω της παρέμβασης θα ενισχυθούν επενδύσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετεγκατάσταση, ανέγερση, επέκταση, και εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων και κατασκευών. • Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού. • Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών των οποίων η εγκατάσταση δεν γίνεται με τη χρήση σπόρου. • Περίφραξη και διαμόρφωση αγροτεμαχίων και περίφραξη φυτειών. • Αγορά καινούργιου ανθοκομικού αυτοκινήτου. • Αγορά καινούργιου μελισσοκομικού αυτοκινήτου.

- Αγορά και εγκατάσταση Η/Υ και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, εξοπλισμού επικοινωνιών και γραφείου.
- Μηχανολογικός εξοπλισμός γεωργίας ακριβείας (ενδεικτικά: άρδευση, λίπανση, παρακολούθηση και ρύθμιση συνθηκών θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων), απομακρυσμένου ελέγχου και τηλεχειρισμών στην εκμετάλλευση
- Επενδύσεις ψηφιοποίησης γεωργικής εκμετάλλευσης και αυτοματοποίησης (ενδεικτικά: συστήματα τηλεκατεύθυνσης ελκυστήρα, συστήματα έξυπνου ψεκασμού, ρομποτικά μηχανήματα καταπολέμησης ζιζανίων) και εξοπλισμός γεωργίας ακριβείας γενικότερα.
- Επενδύσεις θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων με συστήματα υδροπονίας/αεροπονίας και ψηφιακός εξοπλισμός ρύθμισης και ελέγχου παραγωγής.
- Γενικές Δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου

Ο αιτούμενος προϋπολογισμός (Δημόσια δαπάνη και Ιδιωτική συμμετοχή) των αιτήσεων στήριξης για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον 30.000 €, ενώ τα ανώτατα όρια του συνολικού προϋπολογισμού, ανάλογα με το είδος της επένδυσης (θερμοκήπια, κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, λοιπές εγκαταστάσεις) θα εξειδικευτεί στην οικεία πρόσκληση, με την προϋπόθεση ότι η τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με την Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους αναφοράς, ανέρχεται τουλάχιστον στο 30% του αιτούμενου προϋπολογισμού για αιτήσεις μεγαλύτερες των 100.000 Ευρώ.

Ενδεικτικά κριτήρια επιλογής είναι:

- τεχνοοικονομικός προσανατολισμός της εκμετάλλευσης και πρόθεση αναδιάρθρωσης
- παραγωγή προϊόντων με Ευρωπαϊκά σήματα ποιότητας
- αναλογία ύψους προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου με την τυπική απόδοση της εκμετάλλευσης
- χρηματοοικονομική ικανότητα υποψηφίου
- εκπαιδευτικό επίπεδο και επαγγελματική εμπειρία
- διοικητική ωριμότητα (στάδιο αδειοδότησης)
- αξιοποίηση εξοπλισμού τεχνολογίας αιχμής (αυτοματοποίηση, ψηφιοποίηση, γεωργία ακριβείας)
- συνέργεια με το μέτρο της πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών και της συμπληρωματικής ενίσχυσης για νέους αγρότες
- συμμετοχή σε οργάνωση παραγωγών
- συμμετοχή σε σχήμα συμβολαιακής γεωργίας

Τα κριτήρια δύναται να εξειδικευθούν περαιτέρω κατά την έκδοση της οικείας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων μπορεί να παρέχεται στήριξη στους τελικούς αποδέκτες για:

- επενδύσεις τόσο σε υλικά όσο και σε άυλα περιουσιακά στοιχεία,
- κεφάλαια κίνησης, ανεξάρτητα από τυχόν στήριξη για επενδύσεις.

Κατά την εφαρμογή της εν λόγω μορφής στήριξης δεν εφαρμόζονται κριτήρια επιλογής.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Επιλέξιμα προς ενίσχυση είναι επενδυτικά σχέδια γεωργικών εκμεταλλεύσεων που παράγουν προϊόντα του καταλόγου του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ) (Άρθρο 42).

Δικαιούχοι ή τελικοί αποδέκτες της παρέμβασης θα είναι φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών).

Δεν είναι επιλέξιμα συλλογικά σχήματα (οργανώσεις, ομάδες παραγωγών κ.λπ.), για τα οποία προβλέπεται ενίσχυση επενδύσεων στο οικείο Τομεακό Πρόγραμμα.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να:

- έχουν κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης την ιδιότητα του κατά κύριο επάγγελμα γεωργού

- είναι εγγεγραμμένα στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματίες αγρότες (όχι νεοεισερχόμενοι) ή να είναι δικαιούχοι του αντίστοιχου μέτρου των νέων γεωργών
- είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμεροι

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, θα πρέπει να:

- έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας.
- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα
- έχουν διάρκεια τουλάχιστον 5 έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών και ΚΟΙΝΣΕΠ, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας,
- είναι εγγεγραμμένοι και ενήμεροι στο οικείο μητρώο, όπως αυτό ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία,
- έχουν κατ' ελάχιστο 10 μέλη,
- έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου,
- εμφανίζουν, τις τρεις προηγούμενες χρήσεις από το έτος υποβολής, κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ. Εξαιρουμένων των νεοσυσταθέντων συλλογικών σχημάτων (συστάθηκαν εντός της προηγούμενης τριετίας από το έτος υποβολής),
- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται,
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας δικαιούχων δύναται να προσδιορίζονται στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των φυσικών και νομικών προσώπων, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να ισχύουν τα εξής:

- Το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους αναφοράς που θα προσδιορίζεται στην εκάστοτε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
- Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να έχει ελάχιστο μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) τα 12.000 ευρώ, σύμφωνα με την ανωτέρω Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης.
- Όλες οι εκμεταλλεύσεις πρέπει να πληρούν τα κοινοτικά πρότυπα που τις αφορούν (με εξαίρεση τις εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών που εγκαθίστανται για πρώτη φορά και λαμβάνουν προθεσμία συμμόρφωσης).
- Επενδυτικά σχέδια που περιλαμβάνουν εξοπλισμό άρδευσης υποχρεωτικά περιλαμβάνουν την τοποθέτηση υδρομετρητή, και εκπληρούν τα αναφερόμενα στις παραγράφους 4 -7 του άρθρου 74 του κανονισμού 2021/2115
- Οι υποχρεώσεις του δικαιούχου που προσδιορίζονται στο ανωτέρω σημείο εξειδικεύονται στην Πρόσκληση με βάση το περιεχόμενο του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής και τον χαρακτηρισμό της κατάστασης του υδάτινου σώματος

Δεν παρέχεται καμία στήριξη, ακόμα και αν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι αιτούνται τη χρηματοδότηση δαπανών για τις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί ή/και ενισχυθεί από ίδιες ή άλλες συγχρηματοδοτούμενες δράσεις
- Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δηλώνουν ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα
- Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη
- Ο αιτούμενος προϋπολογισμός, στην περίπτωση επιχορηγήσεων, είναι πέραν των εύλογων τιμών της αγοράς

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας εκμεταλλεύσεων δύναται να προσδιορίζονται στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται είτε με την μορφή μέσω μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στην βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο, είτε με τη μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων, είτε με συνδυασμό των δύο μορφών όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.6.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☒ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Με δεδομένες τις αναγνωρισμένες ανάγκες και τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης προωθούνται κατά κύριο λόγο επενδύσεις στην κτηνοτροφία και επενδύσεις που συμβάλλουν κατά κύριο λόγο στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων σε συνδυασμό με επενδύσεις σε ψηφιακά συστήματα γεωργίας ακριβείας και εν δυνάμει στη μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της εκμετάλλευσης ως τμήμα της επένδυσης ή μέσω της έμμεσης βελτίωσης της αποδοτικότητας του πάγιου εξοπλισμού. Τα αυξημένα ποσοστά στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου έχουν νομική βάση το άρθρο 73 παράγραφος 4 σημείο α ιι, στους νέους γεωργούς άρθρο 73 παράγραφος 4 σημείο α ιι και οι σχετιζόμενες με την μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτελέσματος των εκμεταλλεύσεων άρθρο 73 παράγραφος 4 σημείο α ι και στους νέους γεωργούς.

Όσον αφορά στη στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης το ποσοστό ενίσχυσης ανά επενδυτική δαπάνη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

(α) Ποσοστό ενίσχυσης έως **50%** για τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Γεωργικοί ελκυστήρες,
- Παρελκόμενα γεωργικών ελκυστήρων,
- Λοιπές δαπάνες επενδυτικού σχεδίου.

(β) Ποσοστό ενίσχυσης έως **60%** για τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Εξοπλισμός τεχνολογίας αιχμής (ο εξοπλισμός που χαρακτηρίζεται ως τεχνολογίας αιχμής θα προσδιορισθεί στην οικεία προκήρυξη πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος),

- Δαπάνες που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ που ως ποσοστό αντιπροσωπεύει μέχρι το 20% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου,
- Εξοπλισμός που συμβάλλει στην μείωση λίπανσης – διασποράς φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον,
- Δαπάνες που σχετίζονται με την μείωση χρήσης αρδευτικού νερού που ως ποσοστό αντιπροσωπεύει μέχρι το 20% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου,
- Δαπάνες θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού,
- Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων,
- Εξοπλισμός που συμβάλλει στην διαχείριση επεξεργασία υγρών και στερεών αποβλήτων της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

Για επενδύσεις που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου το ποσοστό ενίσχυσης προσαυξάνεται κατά 10%.

Επίσης 10% προσαύξηση του ποσοστού ενίσχυσης παρέχεται σε επενδύσεις που υλοποιούνται από νέους γεωργούς.

Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί το ποσοστό ενίσχυσης να υπερβεί το 60% στην (α) κατηγορία και το 70% στην (β).

Περεταίρω εξειδίκευση του ποσοστού συγχρηματοδότησης και όριο προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπάνης και εύλογο κόστος και κάθε άλλη λεπτομέρεια ή περιορισμός θα εξειδικευθεί στο πλαίσιο της οικείας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, η ένταση ενίσχυσης (ποσοστό στήριξης) δεν υπερβαίνει το 40% του προϋπολογισμού της επένδυσης που ενισχύεται αποκλειστικά μέσω ΧΕ.

Στην περίπτωση κεφαλαίου κίνησης αυτό χορηγείται ανεξάρτητα από τυχόν χρηματοδότηση για επενδύσεις και το ύψος του δανείου δεν υπερβαίνει τις 200.000 Ευρώ για οποιοδήποτε διάστημα 3 ετών.

Στην περίπτωση συνδυασμού ΧΕ και επιχορήγησης το συνολικό ποσοστό στήριξης, υπολογιζόμενο ως άθροισμα του Ακαθάριστου Ισοδύναμου Επιχορήγησης και της επιχορήγησης προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου, δεν υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσοστό στήριξης που καθορίζεται στο άρθρο 73, παρ. 4 του Καν (ΕΕ) αριθ. 2021/2115.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης

Δεν είναι επιλέξιμες προς επιχορήγηση οι ακόλουθες δαπάνες:

- Ο Φ.Π.Α.
- Οι δαπάνες απλής αντικατάστασης
- Η απόκτηση μεταχειρισμένων επενδυτικών αγαθών.
- Οι εργασίες και τα υλικά συντηρήσεων.
- Αγορά δικαιωμάτων ή δικαιωμάτων παραγωγής
- Αγορά ζωικού κεφαλαίου
- Η αγορά αναλωσίμων, εργαλείων και εφοδίων, η ενοικίαση και συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες της εκμετάλλευσης.

- Οι δαπάνες οι οποίες δεν μπορούν να ελεγχθούν ή/και επαληθευτούν, δηλαδή δεν δύναται να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης.
- Οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης/ αυτοπαράδοσης.
- Οι δαπάνες πάσης φύσεως φόρων, τελών και λοιπών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων καθώς και τα έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού και τα συμβολαιογραφικά έξοδα.
- Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικά έξοδα, τραπεζικές προμήθειες και έξοδα συναλλαγών και εγγυήσεων.
- Κάθε δαπάνη που έχει ενταχθεί ή χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο επενδυτικών μέτρων παλαιότερων ΠΑΑ
- Οι δαπάνες σύνδεσης των εγκαταστάσεων με δίκτυα κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτροδότηση).
- Δαπάνες για επενδύσεις ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.
- Η κατασκευή αναβαθμίδων και η περίφραξη βοσκοτόπων.
- Η αγορά γης, άνω του 10% των επιλέξιμων δαπανών του έργου.
- Οι δαπάνες αγοράς τελάρων μεταφοράς.

Η ανωτέρω λίστα μη επιλέξιμων δαπανών είναι ενδεικτική (μη περιοριστική) και στο θεσμικό πλαίσιο μπορεί να προστεθεί οτιδήποτε άλλο κριθεί απαραίτητο.

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, η επιλεξιμότητα των δαπανών ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν (ΕΕ) αριθ. 2021/2115. Επιπλέον περιορισμοί καθορίζονται στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☒ Ναι ☐ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

20 %

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

10 %

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

(a) Eligibility for such payments shall be determined by reference to clearly defined criteria in government programmes designed to assist the financial or physical restructuring of a producer's operations in response to objectively demonstrated structural disadvantages:

Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) The amount of such payments in any given year shall not be related to, or based on, the type or volume of production (including livestock units) undertaken by the producer in any year after the base period other than as provided for under criterion (e) below:

Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

(c) The amount of such payments in any given year shall not be related to, or based on, the prices, domestic or international, applying to any production undertaken in any year after the base period:

Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) The payments shall be given only for the period of time necessary for the realization of the investment in respect of which they are provided:

Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) The payments shall not mandate or in any way designate the agricultural products to be produced by the recipients except to require them not to produce a particular product:

Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής.

(f) The payments shall be limited to the amount required to compensate for the structural disadvantage:

Υπάρχει ανώτατο όριο προϋπολογισμού και διασφαλίσεις για την ρεαλιστικότητα και το εύλογο κόστος των αιτούμενων επενδύσεων των δικαιούχων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(c) - Πράξεις που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103	100,00%	20,00%	100,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.1-1 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2023)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.3; R.9	Ναι
MK3-73-2.1-2 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2025)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.3; R.9	Όχι
MK3-73-2.1-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.9	Όχι
MK3-73-2.1-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για επενδύσεις	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.9	Όχι
MK3-73-2.1-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.9	Όχι
MK3-73-2.1-6 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.9	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.1-1 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2023)

Η τιμή του μοναδιαίου κόστους βασίζεται στην ανάλυση των ιστορικών στοιχείων υλοποίησης της παρέμβασης κατά την περίοδο 2014-2020.

MK3-73-2.1-2 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2025)

Από την ανάλυση των στοιχείων προϋπολογισμού 10.000 επενδυτικών σχεδίων την περίοδο 2014-2020 εκτιμήθηκε το μέσο μοναδιαίο κόστος.

MK3-73-2.1-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις

Η τιμή προκύπτει από τα ιστορικά στοιχεία της εφαρμογής του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης.

MK3-73-2.1-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για επενδύσεις

Η τιμή προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του Ταμείου και το εκτιμώμενο μέσο ύψος δανείων.

MK3-73-2.1-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης

Η τιμή προκύπτει από τα ιστορικά στοιχεία της εφαρμογής του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης.

MK3-73-2.1-6 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης

Η τιμή προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του Ταμείου και το εκτιμώμενο μέσο ύψος δανείων.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-2.1-1 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2023) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)		908,00	1.022,00	341,00				2.271,00
MK3-73-2.1-2 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2025) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				502,00	565,00	188,00		1.255,00
MK3-73-2.1-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				39.000,00	39.000,00	39.000,00	39.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				140,00	140,00	140,00	140,00	560,00
MK3-73-2.1-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.100,00	9.100,00	9.100,00	9.100,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				180,00	180,00	180,00	180,00	720,00
MK3-73-2.1-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				26.000,00	26.000,00	26.000,00	26.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				168,00	168,00	168,00	168,00	672,00
MK3-73-2.1-6 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.100,00	9.100,00	9.100,00	9.100,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				180,00	180,00	180,00	180,00	720,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)		908,00	1.022,00	1.511,00	1.233,00	856,00	668,00	6.198,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		25.434.854,00	61.316.165,00	74.369.768,00	77.020.830,00	58.178.261,00	26.156.638,00	322.476.516,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		24.981.375,00	60.222.958,00	71.899.825,00	74.996.268,00	56.364.244,00	24.617.946,00	313.082.616,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				10.080.000,00	10.080.000,00	10.080.000,00	10.080.000,00	40.320.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				8.541.308,00	8.541.308,00	8.541.308,00	8.541.308,00	34.165.232,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-2.2
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού	Υψηλή	Ναι
AN 082.05.05	Έμφαση στη μείωση απωλειών από την άρδευση	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.26 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση συμβάλλει στην κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την ενίσχυση αμιγώς ιδιωτικών επενδύσεων, που θα συμβάλλουν, μέσω της εξοικονόμησης ή/και

επαναχρησιμοποίησης ύδατος σε επίπεδο εκμετάλλευσης, στη μείωση της πίεσης στους υδατικούς πόρους και στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων. Η παρέμβαση συμβάλλει στους ακόλουθους στόχους:

- Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και την προστασία των υδάτων, με την εξοικονόμηση ύδατος μέσω της μείωσης της ποσότητας που αντλείται από τα υπόγεια ή επιφανειακά υδατικά συστήματα και μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης ύδατος, με την εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων στη γεωργία και την αύξηση της αποθήκευσης ύδατος.
- Βελτίωση του περιβαλλοντικού προφίλ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και άμβλυνση των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή, μέσω της βελτίωσης της διαχείρισης του ύδατος.

Προτεραιότητα δίνεται σε επενδύσεις ανάλογα με τις ακόλουθες αρχές:

- ποσοστό εξοικονόμησης ύδατος που επιτυγχάνεται ως αποτέλεσμα της επένδυσης (βάσει μελέτης για την υφιστάμενη και μελλοντική κατάσταση),
- ύπαρξη υδρομετρητή πριν την υλοποίηση της επένδυσης,
- εξοικονόμηση ύδατος μέσω υποδομής εγγείων βελτιώσεων (αποθήκευση νερού) ή υποδομής για ανακύκλωση/ανάκτηση νερού,
- χαρακτηρισμό της κατάστασης των υδάτων στην λεκάνη απορροής που εδρεύει η εγκατάσταση ως κακής ποσοτικά και ποιοτικά,
- εγκατάσταση σε υδροβόρες καλλιέργειες.

Οι ανωτέρω αρχές δύναται να εξειδικευθούν περαιτέρω κατά την έκδοση της οικείας πρόσκλησης.

Νομική βάση άρθρο 73 παράγραφος 4 και άρθρο 74.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι της παρέμβασης δύναται να είναι φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών), που κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης θα έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού και για τα νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου πρέπει να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας.

Οι εν δυνάμει δικαιούχοι φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να:

- είναι εγγεγραμμένα στο ΜΑΑΕ ή να είναι δικαιούχοι του αντίστοιχου μέτρου των νέων γεωργών,
- δηλώνουν κατ' ελάχιστο κύκλο εργασιών (πωλήσεις προϊόντων) από αγροτική δραστηριότητα στην δήλωση φορολογίας εισοδήματος ποσό που δεν υπολείπεται του 30% της ίδιας συμμετοχής (μέσος όρος φορολογικών δηλώσεων τελευταίας τριετίας),
- είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμεροι.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, θα πρέπει να:

- έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας,
- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα,
- έχουν διάρκεια τουλάχιστον 5 έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης,
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών και ΚΟΙΝΣΕΠ, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- έχουν τουλάχιστον 10 μέλη,
- είναι εγγεγραμμένοι και ενήμεροι στο οικείο μητρώο, όπως αυτό ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία,
- έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου,
- εμφανίζουν, τις τρεις προηγούμενες χρήσεις από το έτος υποβολής, κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000

ευρώ. Εξαιρουμένων των νεοσυσταθέντων συλλογικών σχημάτων (συστάθηκαν εντός της προηγούμενης τριετίας από το έτος υποβολής),

- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται,
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.

Δεν είναι επιλέξιμα συλλογικά σχήματα (οργανώσεις, ομάδες παραγωγών κ.λπ.) για τα οποία προβλέπεται ενίσχυση επενδύσεων στο οικείο Τομεακό Πρόγραμμα.

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας δικαιούχων δύναται να προσδιορίζονται στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά στην επιλεξιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων:

Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των φυσικών και νομικών προσώπων, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να ισχύουν τα εξής:

- οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις να παράγουν γεωργικά προϊόντα (προϊόντα του καταλόγου του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (Άρθρο 42)).
- το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους αναφοράς,
- η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να έχει ελάχιστο μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) τα 12.000 ευρώ, σύμφωνα με την ανωτέρω Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης,
- όλες οι εκμεταλλεύσεις πρέπει να πληρούν τα κοινοτικά πρότυπα που τις αφορούν (με εξαίρεση τις εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών που εγκαθίστανται για πρώτη φορά και λαμβάνουν προθεσμία συμμόρφωσης σε αυτά),
- στη γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να υπάρχει ή να εγκατασταθεί στο πλαίσιο της επένδυσης υδρομετρητής.

Δεν παρέχεται καμία στήριξη, ακόμα και αν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι αιτούνται τη χρηματοδότηση δαπανών για τις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί ή/και ενισχυθεί από ίδιες ή άλλες συγχρηματοδοτούμενες δράσεις,
- σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δηλώνουν ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα,
- σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη,
- ο αιτούμενος προϋπολογισμός, στην περίπτωση επιχορηγήσεων, είναι πέραν των εύλογων τιμών της αγοράς.

Για να είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις που σχετίζονται με την εξοικονόμηση νερού θα πρέπει να τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που προσδιορίζονται στο άρθρο 74 «Επενδύσεις στην άρδευση» του Καν(ΕΕ) 2115/2021 και συγκεκριμένα τις παραγράφους 3, 4 και 5 ως ακολούθως:

- Υφίσταται ή δημιουργείται, ως μέρος της επένδυσης, πρόγραμμα υδρομέτρησης που επιτρέπει να καταμετράται η κατανάλωση ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης.
- Η στήριξη για βελτίωση υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης ή στοιχείου αρδευτικής υποδομής χορηγείται μόνο εάν:
  - ο έχει εκτιμηθεί εκ των προτέρων ότι συνεπάγεται δυνητική εξοικονόμηση ύδατος, κατ' ελάχιστο 20%,
  - ο όταν η επένδυση επηρεάζει συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων των οποίων η κατάσταση έχει κριθεί λιγότερο από καλή στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για λόγους σχετιζόμενους με την ποσότητα των υδάτων, επιτυγχάνεται πραγματική μείωση της χρήσης ύδατος κατά 10%, που συμβάλλει στην επίτευξη καλής

κατάστασης των εν λόγω υδατικών συστημάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

- Είναι επιλέξιμες επενδύσεις σε υφιστάμενη εγκατάσταση που επηρεάζουν αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση ή για επένδυση στη δημιουργία ταμιευτήρα ή για επένδυση στη χρήση υδάτων από ανάκτηση που δεν επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων, χωρίς να ισχύουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 74 παρ. 4 (α), (β).
- Επενδύσεις στη χρήση υδάτων από ανάκτηση ως εναλλακτική παροχή νερού είναι επιλέξιμη μόνο εάν η παροχή και η χρήση του νερού αυτού συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις που οδηγούν σε αύξηση της αρδευόμενης έκτασης.

Περαιτέρω εξειδίκευση και ανάλυση θα υπάρξει σε επίπεδο πρόσκλησης της παρέμβασης, με βάση την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδάτων του κάθε υδατικού διαμερίσματος και τα ποσοστά εξοικονόμησης (δυννητικής και πραγματικής).

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται μέσω μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο.

Όσον αφορά στη στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης, επιλέξιμες δαπάνες δύναται να είναι οι ακόλουθες:

1. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού με στόχο την εξοικονόμηση ύδατος:
  - ο Αρδευτικά συστήματα α) στάγδην άρδευσης και β) μικροκαταιονισμού (σταθεροί μικροεκτοξευτές τοπικής άρδευσης). Στην υποκατηγορία αυτή δύναται να περιλαμβάνονται και μηχανισμοί συλλογής του εξοπλισμού, καθώς και αγωγοί μεταφοράς νερού από το σημείο υδροληψίας στο αγροτεμάχιο.
  - ο Δεξαμενές συλλογής ύδατος (όπως πλαστικές, μεταλλικές κ.λπ.) που δεν απαιτούν εκσκαφές ή επιχώσεις φυσικού εδάφους, για την εξυπηρέτηση των αρδευτικών συστημάτων της εκμετάλλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται από τα όμβρια ύδατα που κυρίως προέρχονται από την απορροή εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης.
  - ο Μηχανολογικός εξοπλισμός, που αποσκοπεί στην ανακύκλωση υδάτων στην εκμετάλλευση και θα έχει ως αποτέλεσμα την υποκατάσταση και άρα εξοικονόμηση αντίστοιχης ποσότητας νερού από φυσική υδροληψία.
  - ο Ολοκληρωμένες λύσεις άρδευσης.
2. Γενικές Δαπάνες όπου περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Ενδεικτικά, στις γενικές δαπάνες περιλαμβάνονται οι αμοιβές για τη σύνταξη και την υποβολή αίτησης στήριξης και αιτήσεων πληρωμής, οι αμοιβές για την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών και την έκδοση των απαραίτητων αδειοδοτήσεων για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Στις γενικές δαπάνες περιλαμβάνονται επίσης η δαπάνη τοποθέτησης της προβλεπόμενης επεξηγηματικής πινακίδας και η δαπάνη τοποθέτησης υδρόμετρου.
3. Επενδύσεις στις έγχειρες βελτιώσεις, εντός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων:
  - ο Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων γεωτρήσεων/πηγαδιών
  - ο Δεξαμενές (χωμάτινες, μεταλλικές, κ.λπ.) που απαιτούν εκσκαφές ή επιχώσεις φυσικού εδάφους και χρησιμεύουν για την αποθήκευση νερού βροχής (όμβρια) για την εξυπηρέτηση των αρδευτικών συστημάτων της εκμετάλλευσης.
  - ο Εξοπλισμός για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της άρδευσης όπως φωτοβολταϊκό σύστημα (αυτόνομο ή διασυνδεδεμένο) ή φορητή αυτόνομη διάταξη επαναφορτιζόμενων μπαταριών ιόντων λιθίου.

Βάσει του Άρθρου 74 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 η στήριξη των ανωτέρω επενδύσεων είναι επιλέξιμη εφ' όσον:

- έχει εκτιμηθεί εκ των προτέρων ότι συνεπάγεται δυννητική εξοικονόμηση ύδατος ανάλογα με τις τεχνικές παραμέτρους της υφιστάμενης εγκατάστασης ή υποδομής,

- μέσω της επένδυσης που επηρεάζει συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων των οποίων η κατάσταση έχει κριθεί λιγότερο από καλή στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για λόγους σχετιζόμενους με την ποσότητα των υδάτων, επιτυγχάνεται πραγματική μείωση της χρήσης ύδατος που συμβάλλει στην επίτευξη καλής κατάστασης των εν λόγω υδατικών συστημάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ,
- επενδύσεις στη χρήση υδάτων από ανάκτηση ως εναλλακτική παροχή νερού μόνο εάν η παροχή και η χρήση του νερού αυτού συμμορφώνεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Επίσης, είναι επιλέξιμες επενδύσεις σε υφιστάμενη εγκατάσταση, που επηρεάζουν αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση του συστήματος υδροληψίας ή για επένδυση στη δημιουργία ταμιευτήρα ή για επένδυση στη χρήση υδάτων από ανάκτηση που δεν επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων χωρίς να ισχύουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 74 παρ. 4 (α), (β).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Με δεδομένες τις αναγνωρισμένες ανάγκες και τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης προωθούνται κατά κύριο λόγο επενδύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος σε επίπεδο εκμετάλλευσης.

Όσον αφορά στη στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης σε όλη τη χώρα και ανέρχεται στο 70%.

Ο αιτούμενος προϋπολογισμός (Δημόσια δαπάνη και Ιδιωτική συμμετοχή) των αιτήσεων στήριξης για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον 25.000 €.

Περαιτέρω εξειδίκευση του ποσοστού ενίσχυσης και όριο προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπάνης και εύλογο κόστος και κάθε άλλη λεπτομέρεια ή περιορισμός θα εξειδικευθεί στο πλαίσιο της οικείας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπάργραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις που δεν συμμορφώνονται με τα οριζόμενα στο άρθρο 74 καν. (ΕΕ) 2021/2115 και δεν τηρούν τους όρους επιλεξιμότητας ανά κατηγορία εν δυνάμει δικαιούχων και γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που αναφέρονται ανωτέρω.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☒ Ναι ☐ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

20 %

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

10 %

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο Κουτί διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του Παραρτήματος 2:

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.2-1 - MK3-73-2.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων εξοικονόμησης ύδατος	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.26	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.2-1 - MK3-73-2.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων εξοικονόμησης ύδατος

Με βάση τα δεδομένα εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-2.2-1 - MK3-73-2.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων εξοικονόμησης ύδατος (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			219,00	175,00	44,00			438,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			219,00	175,00	44,00			438,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.833.819,00	6.134.110,00	6.572.261,00	4.107.663,00	1.259.684,00	21.907.537,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.241.190,00	5.185.904,00	5.556.325,00	3.472.703,00	1.064.962,00	18.521.084,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.3 - Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-73-2.3
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3	Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα
SO8	Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΓΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 100.08.17	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Χαμηλή	Ναι

AN 103.02.04	Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων σε υποκλάδους της μεταποίησης	Χαμηλή	Ναι
AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.37 Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ

R.39 Αριθμός αγροτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων στον τομέα της βιοοικονομίας που λαμβάνουν στήριξη της ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η Παρέμβαση έχει στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, με στόχο την κάλυψη των αναγκών της χώρας σε μεταποιημένα ποιοτικά προϊόντα αλλά και την αύξηση των δυνατοτήτων διείσδυσης στις διεθνείς αγορές, μέσω της αξιοποίησης της πρώτης ύλης της πρωτογενούς παραγωγής, της ενσωμάτωσης της καινοτομίας, της ανάπτυξης μεθόδων και διαδικασιών προστασίας του περιβάλλοντος που περιορίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Καθοριστική σημασία για τη στήριξη των επενδύσεων έχει τόσο η διατήρηση όσο και η δημιουργία θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας στην κοινωνική σταθερότητα και στην οικονομική ανάπτυξη τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο καθώς και η προστασία της ανθρώπινης υγείας. Προτεραιότητα, στην περίπτωση επιχορήγησης δίνεται σε επιχειρήσεις πρώτης μεταποίησης και τυποποίησης προϊόντων με σήμανση (Εθνικά και Ενωσιακά Πρότυπα) και σε επιχειρήσεις που μετέχουν σε σχήματα συμβολαιακής γεωργίας.

Ο αγρο-διατροφικός τομέας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς στη χώρα μας. Παρά τις σημαντικές δυνατότητες που παρουσιάζει για την περαιτέρω ανάπτυξη του με βάση την πολιτική από το Αγρόκτημα στο πιάτο (έμφαση στην κατανάλωση φρούτων και λαχανικών, προώθηση υγιεινής διατροφής και της κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων και προϊόντων με σήματα ποιότητας) παρουσιάζει σημαντική υστέρηση στο βαθμό διασύνδεσης γεωργικής παραγωγής και πρώτης μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, χαμηλή παραγωγικότητα και στη χαμηλή, εν γένει, προστιθέμενη αξία στο τελικό προϊόν λόγω έλλειψης σήμανσης αλλά και χαμηλού βαθμού συσκευασίας, τυποποίησης και επαρκούς όγκου παραγωγής «επώνυμου» προϊόντος που αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για την είσοδο στη διεθνή αγοράς.

Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων των παρακάτω τομέων:

- Κρέας – πουλερικά – κουνέλια
- Γάλα
- Αυγά
- Διάφορα Ζώα(Μελισσοκομία, Σηροτροφία κλπ)
- Ζωοτροφές
- Δημητριακά
- Ελαιούχα Προϊόντα
- Οίνος
- Οπωροκηπευτικά
- Άνθη
- Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά
- Σπόροι & Πολλαπλασιαστικό Υλικό
- Ξύδι

Οι δράσεις που προβλέπονται στους ανωτέρω τομείς αφορούν κυρίως σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις, μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων όπως θα προβλεφθεί στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, ανάλογα με την

περίπτωση. Οι μετεγκαταστάσεις και ο συγχωνεύσεις μονάδων συνοδεύονται απαραίτητα από εκσυγχρονισμό αυτών.

Για τις περιπτώσεις επενδυτικών δαπανών που στοχεύουν σε μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, ύδατος, εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, μείωση της χρήσεις αποβλήτων, από ένα ποσοστό και πάνω, όπως αυτό θα καθοριστεί στο πλαίσιο εφαρμογής της παρέμβασης, προβλέπεται η προσαύξηση του ποσοστού ενίσχυσης τους κατά 10%. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η «πιστοποίηση» επίτευξης του στόχου μέσω της αναλυτικής καταγραφής της υφιστάμενης και μελλοντικής κατάστασης.

Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής αφορούν στα εξής :

- Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών ή πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον
- Παραγωγή προϊόντων ποιότητας (όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ)
- Προστασία του περιβάλλοντος, συμβολή στο μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική
- Αλλαγή (όπως εξοικονόμηση ενέργειας και χρήση ΑΠΕ)
- Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών
- Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου
- Εξωστρέφεια επιχείρησης
- Εξοικονόμηση ύδατος
- Διατήρηση υφιστάμενων και αύξηση θέσεων απασχόλησης.
- Μέγεθος της επιχείρησης

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

Στη περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων μπορεί να παρέχεται στήριξη στους τελικούς αποδέκτες για:

- επενδύσεις τόσο σε υλικά όσο και σε άυλα περιουσιακά στοιχεία,
- κεφάλαια κίνησης, ανεξάρτητα από τυχόν στήριξη για επενδύσεις

στους τομείς που αναφέρονται ανωτέρω και λαμβάνοντας υπ' όψη τις προβλέψεις του εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Κατά την εφαρμογή της εν λόγω μορφής στήριξης δεν εφαρμόζονται κριτήρια επιλογής.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η επιλεξιμότητα για την Παρέμβαση αφορά στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικού προϊόντος, με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (γεωργικό προϊόν)

Δεν είναι επιλέξιμες αιτήσεις στήριξης που αφορούν :

- σε προβληματικές επιχειρήσεις
- σε λιανικό εμπόριο
- σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα εκτός ζωοτροφών
- σε φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις της εν λόγω παρέμβασης και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού.
- σε επενδύσεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν την υποβολή τους ανεξάρτητα αν όλες οι πληρωμές έχουν γίνει από το δικαιούχο.
- σε ιδρύσεις ελαιοτριβείων
- σε ιδρύσεις σφαγείων με εξαίρεση τις νησιωτικές στις οποίες δύναται να ενισχυθούν ιδρύσεις σφαγείων ετήσιας δυναμικότητας μέχρι 400 τόνους κρέατος, καθώς και ιδρύσεις σφαγείων πουλερικών με εξαίρεση τις ορεινές και τις νησιωτικές περιοχές χωρίς περιορισμό ετήσιας δυναμικότητας

Στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/EK της Επιτροπής, με προϋπολογισμό επενδυτικών σχεδίων κατ' ελάχιστον τις 400.001 €.

Επιλέξιμες είναι οι αιτήσεις στήριξης που αφορούν:

- στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (ως πρώτη ύλη) που ανήκουν στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ και το τελικό προϊόν είναι γεωργικό (Παράρτημα Ι της Συνθήκης).
- σε προϋπολογισμό από 400.001€ έως και 5.000.000 €.
- σε βιώσιμες επενδύσεις

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

Επιλέξιμοι τελικοί αποδέκτες: Πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/EK της Επιτροπής που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (ως πρώτη ύλη) που ανήκουν στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ και το τελικό προϊόν είναι γεωργικό (Παράρτημα Ι της Συνθήκης).

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται είτε με τη μορφή μέσω μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο, είτε με τη μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων, είτε με συνδυασμό των δύο μορφών, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.6

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☒ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Στήριξη υπό μορφή επιχορηγήσεων

Ο συνολικός προϋπολογισμός των επενδυτικών σχεδίων κυμαίνεται μεταξύ 400.001 € και 5.000.000€.

Η ένταση ενίσχυσης είναι:

α) Περιφέρειες Ιονίου, Κρήτης και μικρά νησιά Αιγαίου: 65%

β) λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες: 50%

γ) λοιπές περιοχές: 40 %

Το ύψος της ενίσχυσης διαφοροποιείται για τις νησιωτικές περιφέρειες λόγω του αυξημένου μεταφορικού κόστους.

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

- Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, η ένταση ενίσχυσης (ποσοστό στήριξης) δεν υπερβαίνει το 40% του προϋπολογισμού της επένδυσης που ενισχύεται αποκλειστικά μέσω ΧΕ.
- Στην περίπτωση κεφαλαίου κίνησης αυτό χορηγείται ανεξάρτητα από τυχόν χρηματοδότηση για επενδύσεις και το ύψος του δανείου δεν υπερβαίνει τις 200000 Ευρώ για οποιοδήποτε διάστημα 3 ετών.
- Στην περίπτωση συνδυασμού ΧΕ και επιχορήγησης το συνολικό ποσοστό στήριξης, υπολογιζόμενο ως άθροισμα του Ακαθάριστου Ισοδύναμου Επιχορήγησης και της επιχορήγησης προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου, δεν υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσοστό στήριξης που καθορίζεται στο άρθρο 73, παρ. 4 του Καν (ΕΕ) αριθ. 2021/2115.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Στήριξη υπό μορφή επιχορήγησης

Δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη προβληματικές επιχειρήσεις

- οι επενδύσεις σε επίπεδο λιανικού εμπορίου
- σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα εκτός ζωοτροφών
- σε φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις της εν λόγω παρέμβασης και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού
- σε επενδύσεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν την υποβολή τους ανεξάρτητα αν όλες οι πληρωμές έχουν γίνει από το δικαιούχο.
- σε ιδρύσεις ελαιοτριβείων
- σε ιδρύσεις σφαγείων, με εξαίρεση τις νησιωτικές στις οποίες δύναται να ενισχυθούν ιδρύσεις σφαγείων ετήσιας δυναμικότητας μέχρι 400 τόνους κρέατος, καθώς και ιδρύσεις σφαγείων πουλερικών με εξαίρεση τις ορεινές και τις νησιωτικές περιοχές χωρίς περιορισμό ετήσιας δυναμικότητας
- ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός
- ο Φ.Π.Α. που ανακτάται
- οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού
- επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο της Ένωσης, ή χρηματοδοτούνται από το ίδιο Ταμείο, στο πλαίσιο άλλου προγράμματος.

Στήριξη υπό μορφή χρηματοδοτικών εργαλείων

Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, η επιλεξιμότητα των δαπανών ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν (ΕΕ) αριθ. 2021/2115. Επιπλέον περιορισμοί καθορίζονται στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΟΥΤΙ διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11:

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.2-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.37; R.39	Όχι
MK3-73-2.3-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.37; R.39	Όχι
MK3-73-2.3-2 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.37; R.39	Όχι
MK3-73-2.3-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.37; R.39	Όχι
MK3-73-2.3-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.37; R.39	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.2-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης

Η τιμή προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του Ταμείου και το εκτιμώμενο μέσο ύψος δανείων.

MK3-73-2.3-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)

Ο προσδιορισμός του μοναδιαίου κόστους βασίζεται στα δεδομένα υλοποίησης του Μέτρου 4.2.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

MK3-73-2.3-2 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)

Η τιμή προκύπτει από τα ιστορικά στοιχεία της εφαρμογής του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης.

MK3-73-2.3-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν)

Η τιμή προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του Ταμείου και το εκτιμώμενο μέσο ύψος δανείων.

MK3-73-2.3-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης

Η τιμή προκύπτει από τα ιστορικά στοιχεία της εφαρμογής του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-2.2-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.800,00	9.800,00	9.800,00	9.800,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				90,00	90,00	90,00	90,00	360,00
MK3-73-2.3-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)		30,00	90,00	30,00				150,00
MK3-73-2.3-2 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				84,00	84,00	84,00	84,00	336,00
MK3-73-2.3-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				28.000,00	28.000,00	28.000,00	28.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				32,00	32,00	32,00	32,00	128,00
MK3-73-2.3-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.800,00	9.800,00	9.800,00	9.800,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				240,00	240,00	240,00	240,00	960,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.24 (μονάδα: Πράξεις)		30,00	90,00	476,00	446,00	446,00	446,00	1.934,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		13.463.973,00	48.470.304,00	39.119.933,00	22.289.967,00	18.250.775,00	14.884.781,00	156.479.733,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		11.149.383,00	40.137.780,00	32.500.000,00	18.563.271,00	15.218.456,00	12.431.110,00	130.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				5.460.000,00	5.460.000,00	5.460.000,00	5.460.000,00	21.840.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				4.626.542,00	4.626.542,00	4.626.542,00	4.626.542,00	18.506.168,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.4 - Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-2.4
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι
AN 107.01.04	Προφύλαξη κτηνοτροφίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εμφάνιση επιζωοτιών	Χαμηλή	Ναι
AN 111.09.18	Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων	Χαμηλή	Ναι
AN 130.02.10	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές	Χαμηλή	Ναι

AN 131.02.11	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.43 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)
R.44 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση αφορά σε όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα βελτίωσης της βιοασφάλειας των ενσταβλισμένων ζώων με στόχο την μείωση των ασθενειών και γενικότερα την υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της βιοασφάλειας. Οι επενδύσεις στοχεύουν στην διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και στη λήψη όλων εκείνων των μέτρων που θα πρέπει να λαμβάνονται από το σύνολο των παραγωγικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται όλες οι νόσοι των ζώων και οι ζωνοόσοι που δύναται να εμφανιστούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Σύμφωνα με το ισχύον κοινοτικό δίκαιο, ζωνοόσος είναι κάθε νόσος ή/και λοίμωξη, η οποία είναι φυσιολογικά μεταδοτική, άμεσα ή έμμεσα, μεταξύ ζώων και ανθρώπων.

Τα λοιμώδη νοσήματα των ζώων αποτελούν μία πολύ σημαντική ομάδα νοσημάτων που έχουν άμεση σχέση με τη Δημόσια Υγεία (πχ λύσσα), καθώς και τη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα της κτηνοτροφίας (πχ Αφρικανική Πανώλη των χοίρων), ενώ παράλληλα είναι πολύ ισχυρή η απαίτηση των καταναλωτών για την διακοπή της διαβίωσης των ορνίθων σε κελιά.

Για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη λοιμωδών νοσημάτων στα ζώα θα πρέπει να ενισχυθούν επενδύσεις, οι οποίες θα αφορούν στην ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με την εφαρμογή των οποίων αποτρέπεται η είσοδος του νοσήματος στις εγκαταστάσεις μέσω επαφής με άλλα παραγωγικά ή/και άγρια ζώα ή μέσω ανθρώπινης δραστηριότητας ή υλικών.

Τα γενικά μέτρα βιοασφάλειας, που μπορούν να ενισχυθούν μέσω της Παρέμβασης μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Τοποθέτηση/Ενίσχυση ανθεκτικού περιμετρικού φράκτη της εκμετάλλευσης ή ηλεκτρικής περίφραξης υψηλής έντασης, ώστε να εμποδίζεται η επαφή μεταξύ των παραγωγικών ζώων της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης και των ανεπιτήρητων ζώων από άλλες εκμεταλλεύσεις ή/και άγριων ζώων.
- Διαχωρισμός καθαρής και μη καθαρής ζώνης για την κίνηση ατόμων κατά την είσοδό τους στην εκμετάλλευση, εντός αυτής και κατά την έξοδό τους: κατασκευή χώρων ιματισμού, υπόδησης και απολύμανσης χεριών, εξοπλισμός καθαρισμού και λειτουργικής απολύμανσης υποδημάτων κατά την είσοδο στους θαλάμους, κλπ.
- Δημιουργία ανεξάρτητων, διακριτών, κατάλληλων χώρων για την απομόνωση των νεοεισερχόμενων και των ασθενών ζώων, καθώς και για τη διατήρηση/αποθήκευση/ψύξη νεκρών ζώων.
- Εγκατάσταση/αποκατάσταση λειτουργίας συστήματος ή σταθμού καθαρισμού και απολύμανσης των εισερχομένων οχημάτων στην εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένων της απολυμαντικής τάφρου, των φορητών μονάδων απολύμανσης, των πλυστικών υψηλής πίεσης και του συστήματος καταιονισμού για την ολόπλευρη απολύμανση των οχημάτων.
- Μόνωση/στεγανοποίηση εγκαταστάσεων, κατά προτεραιότητα με φυσικά υλικά. Κλείσιμο των οπών (τοιχοποιίας και στεγάστρων) ή/και τοποθέτηση πλεγμάτων στα παράθυρα.

- Κατασκευή ράμπας φόρτωσης / εκφόρτωσης στην περίμετρο της εκμετάλλευσης, ώστε να μην εισέρχονται εντός αυτής μεταφορικά οχήματα προς παράδοση ή παραλαβή ζώων.
- Προμήθεια εξοπλισμού για την διαχείριση υλικών στην εκτροφή, σε περίπτωση υποψίας ή/και επιβεβαίωσης λοιμώδους νοσήματος (ιματισμός, συστήματα απόρριψης ή/και καταστροφής αναλώσιμων πεδίου, κ.λπ.).
- Προμήθεια/εγκατάσταση λογισμικού και εξοπλισμού για την καταχώρηση δεδομένων που αφορούν στο ζωικό κεφάλαιο (κινήσεις, φαρμακευτικές αγωγές, κ.λπ.), τα προϊόντα, υποπροϊόντα και υλικά της εκτροφής (ζωοτροφές, κ.λπ.), ώστε να διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητά τους.
- Δημιουργία κατάλληλων χώρων συγκέντρωσης κόπρου.
- Τοποθέτηση εξοπλισμού φωτισμού σε όλες τις θέσεις της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης (πχ. στη ράμπα, στο φράκτη κλπ.)
- Τοποθέτηση/ Ενίσχυση διχτυών για την κάλυψη εξωτερικών χώρων εκμεταλλεύσεων ελεύθερας βοσκής ωοπαραγωγών ορνίθων και ορνιθίων κρεοπαραγωγής.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι της Παρέμβασης μπορεί να είναι οι κάτοχοι κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) συστηματικής εκτροφής (αιγοπροβατοτροφίας, βοοτροφίας, χοιροτροφίας, πουλερικών).

Οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν την ιδιότητα του κατά κύριο επάγγελμα γεωργού (κτηνοτρόφου), όπως αυτή ορίζεται και αποδεικνύεται από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο (εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων), ή στην περίπτωση των νομικών προσώπων να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και ειδικότερα της συστηματικής κτηνοτροφίας, με την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με το χαρακτηρισμό της εκμετάλλευσής τους ως α) μη οικόσιτης και β) ενσταβλισμένης ή μικτής.

Οι δικαιούχοι στην περίπτωση των νομικών προσώπων να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και ειδικότερα της κτηνοτροφίας, με την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με το χαρακτηρισμό της εκμετάλλευσής τους ως α) μη οικόσιτης και β) ενσταβλισμένης ή μικτής.

Οι παρεμβάσεις δεν οδηγούν στην αύξηση του ζωικού κεφαλαίου στις ενισχυόμενες εκμεταλλεύσεις και στην αύξηση της παραγωγής

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης είναι η σύνταξη έκθεσης βελτίωσης ευζωίας και βιοασφάλειας από κτηνίατρο με αναλυτικό προσδιορισμό των επενδύσεων.

Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις που στοχεύουν στην εκπλήρωση των υποχρεωτικών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπει η Εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται αποκλειστικά νόμιμα λειτουργούσες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για τον εκσυγχρονισμό τους Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις ίδρυσης.

Προτεραιότητα ένταξης έχουν κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που δεν χρησιμοποιούν κλωβούς σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στο δικαιούχο γεωργό.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

- ☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο
- ☐ μοναδιαίες δαπάνες
- ☐ κατ' αποκοπή ποσά
- ☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο. Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στο δικαιούχο γεωργό (κτηνοτρόφο).

Δεδομένου ότι η σημασία πρόληψης είναι εξαιρετικής σημασίας για την πρόληψη και τον έλεγχο των νόσων των ζώων και των ζωνοδόσων το ποσοστό στήριξης των επενδυτικών σχεδίων ανέρχεται στο 80% του ποσού των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή) ορίζεται στα 500.000€, ενώ ο ελάχιστος στα 30.000 €.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

- Ο Φ.Π.Α.
- Οι δαπάνες απλής αντικατάστασης
- Η απόκτηση μεταχειρισμένων επενδυτικών αγαθών.
- Οι εργασίες και τα υλικά συντηρήσεων.
- Αγορά δικαιωμάτων ή δικαιωμάτων παραγωγής
- Αγορά ζωϊκού κεφαλαίου
- Η αγορά αναλωσίμων, εργαλείων και εφοδίων, η ενοικίαση και συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες της εκμετάλλευσης.
- Οι δαπάνες οι οποίες δεν μπορούν να ελεγχθούν ή/και επαληθευτούν, δηλαδή δεν δύναται να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης.
- Οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης/ αυτοπαράδοσης.
- Οι δαπάνες πάσης φύσεως φόρων, τελών και λοιπών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων καθώς και τα έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού και τα συμβολαιογραφικά έξοδα.
- Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικά έξοδα, τραπεζικές προμήθειες και έξοδα συναλλαγών και εγγυήσεων.
- Κάθε δαπάνη που έχει ενταχθεί ή χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο επενδυτικών μέτρων παλαιότερων ΠΑΑ
- Οι δαπάνες σύνδεσης των εγκαταστάσεων με δίκτυα κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτροδότηση).
- Δαπάνες για επενδύσεις ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.
- Η κατασκευή αναβαθμίσεων και η περίφραξη βοσκοτόπων.

- Η αγορά γης, πάνω από το 10% των επιλέξιμων δαπανών.
- Οι δαπάνες αγοράς τελάρων μεταφοράς.

Η ανωτέρω λίστα μη επιλέξιμων δαπανών είναι ενδεικτική (μη περιοριστική) και στο θεσμικό πλαίσιο μπορεί να προστεθεί οτιδήποτε άλλο κριθεί απαραίτητο.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΟΥΤΙ διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής

(f) Υπάρχει ανώτατο όριο προϋπολογισμού και διασφαλίσεις για την ρεαλιστικότητα και το εύλογο κόστος των αιτούμενων επενδύσεων των δικαιούχων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
ΜΚ3-73-2.4-1 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις για την βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.43; R.44; R.9	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

ΜΚ3-73-2.4-1 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις για την βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίστηκε με βάση το εκτιμώμενο μέσο ύψος επενδυτικών σχεδίων .

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-73-2.4-1 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις για την βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			24,00	19,00	5,00			48,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			24,00	19,00	5,00			48,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			1.178.676,00	2.003.750,00	1.473.346,00	1.001.875,00	235.735,00	5.893.382,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			1.000.000,00	1.700.000,00	1.250.000,00	850.000,00	200.000,00	5.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-2.5
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO3	Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 044.01_(WB03)	Μετριασμός κινδύνων κλιματικής αλλαγής (επενδυτικά κίνητρα, εκπαίδευση, συμβουλές)	Υψηλή	Ναι
AN 062.03.06	Λήψη μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.9	Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Ο γεωργικός τομέας επηρεάζεται περισσότερο από άλλους από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να ζημιωθεί το παραγωγικό δυναμικό και η γεωργική παραγωγή τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά από αυτά μειώνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά του. Προκειμένου να στηριχθεί η βιωσιμότητα και η ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έναντι τέτοιων δυσμενών κλιματικών φαινομένων, παρέχεται στήριξη για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε προληπτικές δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση των συνεπειών των ανωτέρω συμβάντων στην απόδοση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Οι δράσεις πρόληψης αφορούν κυρίως σε ενεργητική προστασία φυτικού κεφαλαίου από παγετό, προστασία από τις καταιγίδες, το χαλάζι, τη βροχή, τις πλημμύρες, την ξηρασία και τις πυρκαγιές.

Η Παρέμβαση «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα μετά από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα όπως παγετό, χαλάζι, βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής στήριξης (ενίσχυσης) για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας ώστε να επιτραπεί στις εκμεταλλεύσεις να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Αφορούν σε προληπτικές δράσεις, με σκοπό τη μείωση των συνεπειών από πιθανές φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα στο παραγωγικό δυναμικό.

Κατά την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων προτεραιότητα δύναται να δίνεται βάσει των ακόλουθων αρχών:

- Συχνότητα των φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, με προτεραιότητα στις περιοχές, όπου παρατηρείται συστημικός κίνδυνος
- Αξία του παραγόμενου προϊόντος, με προτεραιότητα στις μεγαλύτερες αξίες παραγωγής
- Στον επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία
- Στη συλλογικότητα των επενδύσεων πρόληψης σε μια δεδομένη περιοχή
- Σε οικονομικά κριτήρια, με προτεραιότητα στους δικαιούχους με χαμηλότερα εισοδήματα
- Στους αγρότες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών
- Στις καλλιέργειες με τον χαρακτηρισμό ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) ή ΓΕ (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη) ή προϊόν Πιστοποιημένης Βιολογικής παραγωγής.
- Στους νέους αγρότες του ΠΑΑ 2014-2022 ή/και του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

Οι δράσεις πρόληψης μπορούν να είναι ιδιωτικές επενδύσεις γεωργού φυσικού ή νομικού προσώπου ή συλλογικού σχήματος γεωργών ή συλλογικές επενδύσεις.

Ως συλλογικές επενδύσεις ορίζονται οι επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται από συλλογικό σχήμα γεωργών και ωφελεί το σύνολο ή ένα ποσοστό άνω του 50% των μελών του συλλογικού σχήματος, με στόχο τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας αλλά και τη βέλτιστη αξιοποίηση των υλοποιούμενων επενδύσεων (πχ. ανεμομείκτες).

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η στήριξη παρέχεται:

- σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων με την ιδιότητα του γεωργού ή σε ομάδες γεωργών – συλλογικά σχήματα γεωργών (όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, συλλογικές αγροτικές οργανώσεις, σύμφωνα με το Ν. 4015/2011/210Α/21.09.2011, όπως κάθε φορά ισχύει).
- στον ΕΛ.Γ.Α ή άλλο δημόσιο φορέα ο οποίος έχει άμεση σχέση με το γεωργικό παραγωγικό δυναμικό που πλήττεται, έχει την αρμοδιότητα, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του για την υλοποίηση δημόσιων επενδύσεων πρόληψης, προβαίνει σε ενέργειες, που αφορούν στη συλλογική ενεργητική προστασία της φυτικής παραγωγής από κινδύνους.

Δεν ενισχύονται συλλογικά σχήματα, τα οποία υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα στο τομεακό των οπωροκηπευτικών και έχουν ενεργοποιήσει τη σχετική δράση.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών.

Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στο δικαιούχο γεωργό ή σε ομάδα ή οργάνωση παραγωγών της οποίας είναι μέλος ή σε περίπτωση που δικαιούχος είναι δημόσιος φορέας στο φορέα υλοποίησης των μέτρων πρόληψης. Είναι δυνατή η παροχή προκαταβολής έως 50% βάσει του άρθρου 44 παρ. 3 καν. 2021/2116.

Η παρέμβαση αφορά σε προληπτικές δράσεις, με σκοπό τη μείωση των συνεπειών από πιθανές φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα στο παραγωγικό δυναμικό. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι δαπάνες, που αφορούν στο κόστος προληπτικών δράσεων:

- Αγορά υλικών και εγκατάσταση συστημάτων προστασίας αγροτικών καλλιεργειών, όπως πάσσαλοι υποστύλωσης, συρματόσχοινα, αντιχαλαζικά δίχτυα, άγκυρες κ.λπ., που αφορούν σε ιδιωτικές επενδύσεις χαλαζικής πρόληψης,
- Αγορά υλικών και εγκατάσταση συστημάτων προστασίας αγροτικών καλλιεργειών, από παγετό όπως ανεμομείκτες, συστήματα τεχνικής βροχής, κάθετες τουρμπίνες, κ.λπ.,
- Αγορά υλικών και εγκατάσταση ανεμοφρακτών.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο και δεν διαφοροποιείται. Η ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων καθώς επίσης και των Συλλογικών Σχημάτων Γεωργών ανέρχεται στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, ενώ η ένταση ενίσχυσης για συλλογικές επενδύσεις ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Πρόσθετη επεξήγηση

Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός που δύναται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της στήριξης ανέρχεται, ανά αίτηση στήριξης φυσικού ή νομικού προσώπου, έως τις 18.000,00 €.

Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός που δύναται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της στήριξης ανέρχεται ανά Συλλογικό Σχήμα Γεωργών έως το 600.000,00€.

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπάργραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν ενισχύονται:

- δαπάνες που δεν εξυπηρετούν την υλοποίηση της επενδυτικής πρότασης, όπως δαπάνες για την κανονική λειτουργία της εκμετάλλευσης, δαπάνες συντήρησης, αγοράς εφοδίων κ.λπ.,
- δαπάνες που αποσβένονται εντός του έτους,
- ΦΠΑ, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος και λοιπές δημοσιονομικές δαπάνες,
- δαπάνες αγοράς γης οποιασδήποτε νομικής ή άλλης μορφής (πχ αγροτεμάχιο, οικόπεδο, γήπεδο κ.λπ.), εγκαταστάσεων, μεταχειρισμένου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού,
- τόκοι χρέους,
- δαπάνες που υλοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης με εξαίρεση τις γενικές δαπάνες,
- δαπάνες που αφορούν αιτήματα τροποποίησης της απόφασης ένταξης πράξης και υλοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης τροποποίησης,
- δαπάνες αντικατάστασης υφιστάμενων συστημάτων ενεργητικής προστασίας της γεωργικής εκμετάλλευσης του δικαιούχου, που δεν έχουν ακόμα αποσβεστεί.

Επίσης, δεν ενισχύονται δαπάνες κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, όπως αυτός ισχύει ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών του εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΟΥΤΙ διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής

(f) Υπάρχει ανώτατο όριο προϋπολογισμού και διασφαλίσεις για την ρεαλιστικότητα και το εύλογο κόστος των αιτούμενων επενδύσεων των δικαιούχων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
73-2.5-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων από συλλογικά σχήματα για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.9	Όχι
MK3-73-2.5-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.9	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

73-2.5-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων από συλλογικά σχήματα για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Με βάση τα δεδομένα από την υλοποίηση του αντίστοιχου Μέτρου M5.1.1 στο ΠΑΑ 2014-2022.

MK3-73-2.5-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Με βάση τα δεδομένα από την υλοποίηση του αντίστοιχου Μέτρου M5.1.1 στο ΠΑΑ 2014-2022.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
73-2.5-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων από συλλογικά σχήματα για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			567,00	331,00	47,00			945,00
MK3-73-2.5-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			15,00	23,00	4,00			42,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			582,00	354,00	52,00			988,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			8.061.118,00	11.434.088,00	7.337.853,00	5.217.059,00	3.238.118,00	35.288.236,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.840.000,00	9.720.000,00	6.240.000,00	4.440.000,00	2.760.000,00	30.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-2.6
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO8	Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων, παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού	Υψηλή	Ναι
AN 065.08.10	Δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος για προώθηση επενδύσεων στον τομέα της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι
AN 080.02.03	Αύξηση των επενδύσεων και βελτίωση της στόχευσης των επενδυτικών μέτρων του Πυλώνα II	Μέση	Ναι
AN 089.08.15	Ενίσχυση επενδύσεων μείωσης/επεξεργασίας/επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ αποβλήτων και βιοδυλιστηρίων	Μέση	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι

AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.15 Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)
R.16 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν και στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην παραγωγή βιοϋλικών
R.26 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους
R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση δύναται να συμβάλλει:

- στη βελτίωση του περιβαλλοντικού προφίλ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και άμβλυνση των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή μέσω της βελτίωσης της διαχείρισης, του εδάφους, των λιπασμάτων, των φυτοφαρμάκων, μείωσης των γεωργοκτηνοτροφικών (ΓΚΤ) αποβλήτων και της αποδοτικότερης χρήσης ενέργειας (επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας) ή της παραγωγής ιδιοκαταναλούμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και μείωσης λοιπών εισροών στην εκμετάλλευση μέσω αξιοποίησης παραπροϊόντων/υποπροϊόντων στα πλαίσια ολοκληρωμένων επενδύσεων κυκλικής οικονομίας σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης
- στον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μέσω της στήριξης επενδύσεων για τη διαχείριση και την αξιοποίηση των υποπροϊόντων και αποβλήτων.

Ειδικότερα, η παρέμβαση συμβάλλει στην κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την ενίσχυση αμιγώς επενδύσεων που θα συμβάλλουν στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας, εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης εισροών μέσω επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκμεταλλεύσεων, όπως:

- στην αύξηση της βιώσιμης ενέργειας (αξιοποίηση βιομάζας φυτικής παραγωγής, παραγωγή βιοαερίου από εκμεταλλεύσεις ζωικής παραγωγής),
- στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ/βιομάζα κατά κύριο λόγο για ιδιοκατανάλωση (π.χ. μέσω αυτόνομων συστημάτων ή μέσω net metering).
- στην εξοικονόμηση ενέργειας (παρεμβάσεις/εκσυγχρονισμοί για την μείωση της κατανάλωσης ενέργειας (ηλεκτρισμού, καυσίμων), σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης)
- στη μείωση και επεξεργασία/επαναχρησιμοποίηση ΓΚΤ αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών στην πηγή (μείωση κατανάλωσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων κ.λπ. πρώτων υλών).
- στον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και αμμωνίας από τη γεωργία

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδύσεις βάσει των ακόλουθων αρχών, οι οποίες δύναται να εξειδικευθούν περαιτέρω κατά την έκδοση της οικείας πρόσκλησης:

- η κατά περίπτωση στόχευση του επενδυτικού σχεδίου στην επίτευξη της μείωσης των εκπομπών, ορθολογικότερης διαχείρισης των φυσικών πόρων, εξοικονόμησης ενέργειας,
- οι συνολικές ανάγκες σε ενέργεια και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας που επιτυγχάνεται ως αποτέλεσμα της επένδυσης (βάσει μελέτης ενεργειακής επιθεώρησης για την υφιστάμενη και μελλοντική κατάσταση),

- ο περιορισμός του όγκου και της συγκέντρωσης των αποβλήτων των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων,
- η χρηματοοικονομική ικανότητα του εν δυνάμει δικαιούχου,
- το εκπαιδευτικό επίπεδο και η επαγγελματική εμπειρία του εν δυνάμει δικαιούχου,
- η διοικητική ωριμότητα της προτεινόμενης επένδυσης (πχ. στάδιο αδειοδότησης),
- η αξιοποίηση εξοπλισμού τεχνολογίας αιχμής,
- η συμμετοχή σε οργάνωση παραγωγών και η συλλογικότητα της επένδυσης.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι της παρέμβασης μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθώς και συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών), που κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης θα έχουν την ιδιότητα του κατά κύριο επάγγελμα γεωργού και για τα νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου πρέπει να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας.

Οι εν δυνάμει δικαιούχοι φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να:

- είναι εγγεγραμμένα στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματίες αγρότες (όχι νεοεισερχόμενοι) ή να είναι δικαιούχοι του αντίστοιχου μέτρου των νέων γεωργών,
- δηλώνουν κατ' ελάχιστο κύκλο εργασιών (πωλήσεις προϊόντων) από αγροτική δραστηριότητα στην δήλωση φορολογίας εισοδήματος ποσό που δεν υπολείπεται του 30% της ίδιας συμμετοχής (μέσος όρος φορολογικών δηλώσεων τελευταίας τριετίας),
- είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμεροι.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, θα πρέπει να:

- έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας,
- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα,
- έχουν διάρκεια τουλάχιστον 5 έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης,
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών και ΚΟΙΝΣΕΠ, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- έχουν τουλάχιστον 10 μέλη,
- είναι εγγεγραμμένοι και ενήμεροι στο οικείο μητρώο, όπως αυτό ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία,
- έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου,
- εμφανίζουν, τις τρεις προηγούμενες χρήσεις από το έτος υποβολής, κερδοφόρο μέσο όρο αποτελεσμάτων προ φόρων και αποσβέσεων και μέσο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ. Εξαιρουμένων των νεοσυσταθέντων συλλογικών σχημάτων (συστάθηκαν εντός της προηγούμενης τριετίας από το έτος υποβολής),
- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται,
- μην τελούν υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.

Δεν είναι επιλέξιμα συλλογικά σχήματα (οργανώσεις, ομάδες παραγωγών κ.λπ.) για τα οποία προβλέπεται ενίσχυση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας και κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας στο οικείο Τομεακό Πρόγραμμα.

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας δικαιούχων δύναται να προσδιορίζονται στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά στην επιλεξιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων:

Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των φυσικών και νομικών προσώπων, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να ισχύουν τα εξής:

- το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους αναφοράς,
- η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να έχει ελάχιστο μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) τα 12.000 ευρώ, σύμφωνα με την ανωτέρω Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης,
- όλες οι εκμεταλλεύσεις πρέπει να πληρούν τα κοινοτικά πρότυπα που τις αφορούν (με εξαίρεση τις εκμεταλλεύσεις των νέων γεωργών που εγκαθίστανται για πρώτη φορά και λαμβάνουν προθεσμία συμμόρφωσης για αυτά),
- στη γεωργική/κτηνοτροφική εκμετάλλευση εάν αιτείται ενίσχυση για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης να υπάρχει έκθεση ενεργειακού επιθεωρητή, στην οποία θα αποτυπώνεται η μείωση της ενέργειας που επιτυγχάνεται μετά την υλοποίηση της επένδυσης, η γεωργική /κτηνοτροφική εκμετάλλευση, που αιτείται την ενίσχυση για παραγωγή ενέργειας από μη αυτόνομο σύστημα ΑΠΕ ή βιοαέριο θα πρέπει να είναι διασυνδεδεμένη με το ηλεκτρικό δίκτυο και να διασφαλίζεται η χωρητικότητα του.

Επιλέξιμα προς ενίσχυση είναι επενδυτικά σχέδια γεωργικών εκμεταλλεύσεων που παράγουν γεωργικά προϊόντα του καταλόγου του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (Άρθρο 42).

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας εκμεταλλεύσεων δύναται να προσδιορίζονται στην οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι όροι που έχουν εφαρμογή και απαιτούνται για τη στήριξη των επενδύσεων της παρέμβασης είναι οι εξής:

- η τεκμηρίωση της δυναμικότητας της επένδυσης σε σχέση με τις ενεργειακές ανάγκες της εκμετάλλευσης (ενεργειακή μελέτη),
- η ύπαρξη κατάλληλης σύμβασης για αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό (net metering) κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης, όπου αυτή απαιτείται,
- για τις περιπτώσεις των αυτόνομων επενδύσεων για τη χρήση ΑΠΕ, η τεκμηρίωση της αδυναμίας διασύνδεσης τους με το δίκτυο της ΔΕΗ ή η αντι-οικονομικότητα αυτής,
- η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής των ακινήτων επί των οποίων θα χωροθετηθούν οι επενδύσεις,
- για τις αντλίες θερμότητας για παραγωγή θερμικής ενέργειας απαιτείται συντελεστής απόδοσης μεγαλύτερος του τρία ($COP > 3$),
- οι επενδύσεις σε καυστήρες βιομάζας είναι επιλέξιμες για την παραγωγή θερμικής ενέργειας,
- η τεκμηρίωση του είδους και της δυναμικότητας της επένδυσης σε σχέση με τα παραγόμενα απόβλητα της εκμετάλλευσης (μελέτη διάθεσης αποβλήτων).
- οι επενδύσεις που σχετίζονται με διαχείριση ΓΚΤ αποβλήτων και επενδύσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης θα πρέπει να υπερβαίνουν τις κατά περίπτωση υποχρεωτικές κοινοτικές και εθνικές απαιτήσεις διαχείρισης ή τις συνήθειες πρακτικές/πρότυπα
- οι επενδύσεις σε ΑΠΕ θα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια βιωσιμότητας της Οδηγίας RED II: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/welcome-jec-website/reference-regulatory-framework/renewable-energy-recast-2030-red-ii_en

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται μέσω μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο.

Στην περίπτωση της στήριξης υπό μορφή επιχορήγησης, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν σε:

- Μηχανολογικός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ για κάλυψη των αναγκών της εκμετάλλευσης (π.χ. αυτόνομα Φ/Β συστήματα, εγκαταστάσεις ενεργειακής αξιοποίησης υπολειμματικής βιομάζας, κ.λπ.)
- Επενδύσεις εκσυγχρονισμού και μηχανολογικός εξοπλισμός για εξοικονόμηση ενέργειας (δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες απλής αντικατάστασης παλαιού εξοπλισμού)
- Κτιριακές εγκαταστάσεις και μηχανολογικός εξοπλισμός για την ανάκτηση, επεξεργασία και επαναχρησιμοποίηση Γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων και παραπροϊόντων στην πηγή (αξιοποίηση βιομάζας για παραγωγή compost, βιοαερίου, κ.λπ.)
- Γενικές Δαπάνες όπου περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

Ειδικότερα, ανά κατηγορία επενδύσεων επιλέξιμες δαπάνες μπορεί να είναι:

Για επενδύσεις που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ:

- Φωτοβολταϊκά συστήματα συνδεδεμένα ή αυτόνομα
- Γεωθερμικές αντλίες θερμότητας (θερμική ενέργεια-γεωεναλλάκτες, υδρογεώτρηση)
- Αντλίες θερμότητας για παραγωγή θερμικής ενέργειας
- Ανεμογεννήτριες για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες ή αυτόνομες
- Καυστήρες βιομάζας
- Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την εξυπηρέτηση των επενδύσεων

Για επενδύσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και λοιπές κατασκευές που είναι απαραίτητες για τη διαχείριση των αποβλήτων υποπροϊόντων και υπολειμμάτων της γεωργικής εκμετάλλευσης (όπως βοηθητικοί χώροι, κατασκευή τοποθέτησης διαχωριστήρα κ.λπ.)
- Δεξαμενές (όπως ομογενοποίησης, αερόβιος αντιδραστήρας, αναερόβιος αντιδραστήρας κ.λπ.)
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού διαχείρισης αποβλήτων της εκμετάλλευσης (όπως διαχωριστήρας, εξοπλισμός βιοαερίου, εξοπλισμός κομποστοποίησης, κ.λπ.)
- Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την εξυπηρέτηση των επενδύσεων της κατηγορίας.

Γενικές Δαπάνες όπου περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Οι γενικές δαπάνες ενισχύονται μέχρι συγκεκριμένου ποσοστού επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, που θα εξειδικευτεί στην οικεία πρόσκληση και μπορεί να αφορούν στις ακόλουθες δαπάνες:

- Σύνταξη και η υποβολή της αίτησης στήριξης.
- Τεχνική στήριξη στην οποία περιλαμβάνονται το σύνολο των ενεργειών για, την παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου, τη σύνταξη και την υποβολή αιτήσεων τροποποίησης, αιτημάτων προκαταβολής και αιτημάτων πληρωμής.
- Ενεργειακή μελέτη.
- Μελέτη διάθεσης αποβλήτων.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

- ☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο
☐ μοναδιαίες δαπάνες
☐ κατ' αποκοπή ποσά
☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Με δεδομένες τις αναγνωρισμένες ανάγκες και τα ευρήματα της SWOT ανάλυσης προωθούνται κατά κύριο λόγο επενδύσεις που συμβάλλουν στην μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της εκμετάλλευσης σε συνδυασμό με επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας ή παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ καθώς και προώθηση επενδύσεων στον τομέα της βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας στα όρια της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Όσον αφορά στο ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης σε όλη τη χώρα και ανέρχεται έως 70%.

Ο αιτούμενος προϋπολογισμός (Δημόσια δαπάνη και Ιδιωτική συμμετοχή) των αιτήσεων στήριξης για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον 25.000 € και δύναται να ανέλθει έως και 200.000 Ευρώ για φυσικά και νομικά πρόσωπα και έως 500.000 Ευρώ για συλλογικά σχήματα. Για επενδύσεις παραγωγής βιοαερίου από κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ο μέγιστος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.500.000€.

Περεταίρω εξειδίκευση του ποσοστού ενίσχυσης, το όριο προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπάνης, το εύλογο κόστος και κάθε άλλη λεπτομέρεια ή περιορισμός θα εξειδικευθεί στο πλαίσιο της οικείας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

- Δεν ενισχύονται επενδύσεις παραγωγής/υποκατάστασης ενέργειας από ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ως πρώτη ύλη προϊόντα ενεργειακών καλλιεργειών.
- Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση γεωργικές/κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που επιτυγχάνουν αύξηση της αξίας παραγωγής ως αποτέλεσμα των ενισχυόμενων επενδύσεων.
- Δεν παρέχεται καμία στήριξη, ακόμα και αν πληρούνται οι ανωτέρω όροι επιλεξιμότητας, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - ο Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι αιτούνται τη χρηματοδότηση δαπανών για τις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί ή/και ενισχυθεί από ίδιες ή άλλες συγχρηματοδοτούμενες δράσεις.
  - ο Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δηλώνουν ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα.
  - ο Σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων οι κάτοχοι δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη.
  - ο Ο αιτούμενος προϋπολογισμός, στην περίπτωση επιχορηγήσεων, είναι πέραν των εύλογων τιμών της αγοράς.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο Κουτί διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του Παραρτήματος 2:

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.6-1 - MK3-73-2.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.15; R.16; R.26; R.9	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.6-1 - MK3-73-2.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας

Με βάση τα δεδομένα εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-73-2.6-1 - ΜΚ3-73-2.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	2.500.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			407,00	325,00	82,00			814,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			407,00	325,00	82,00			814,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			7.119.950,00	11.391.919,00	12.205.628,00	7.628.517,00	2.339.412,00	40.685.426,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.019.352,00	9.630.964,00	10.318.890,00	6.449.307,00	1.977.787,00	34.396.300,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.7 - Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-73-2.7
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.24. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων εκτός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμόζεται σε όλη τη Χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 092.04.05	Ενίσχυση παραγωγής από ΑΠΕ στην γεωργία και την δασοκομία	Χαμηλή	Ναι
AN 100.08.17	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.15 Επενδύσεις, που λαμβάνουν στήριξη, στη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής που βασίζεται σε βιοκαύσιμα (σε MW)	
R.18 Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας	
R.37 Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση θα συμβάλλει στη στήριξη των ιδιωτών δασοκαλλιεργητών, δασοκτημόνων, δήμων και ενώσεων αυτών καθώς και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και του σχετικού εξοπλισμού που απαιτούνται σε όλη την διαδικασία – απόληψη των δασικών προϊόντων (υλοτομία, μετατόπιση και μεταφορά), την πρίση, μέχρι τη βιομηχανική επεξεργασία τους, αλλά και ευρύτερα και την ενίσχυση του δασοκομικού δυναμικού. Είναι επιλέξιμη η δημιουργία μονάδων παραγωγής ενέργειας ιδιαίτερα δε αν σχετίζεται με την παροχή τηλεθέρμανσής κοντινών οικισμών με την προϋπόθεση ότι η μονάδα τροφοδοτείται αποκλειστικά από τοπική δασική βιομάζα, που έχει προκύψει ως αποτέλεσμα δασοκομικών εργασιών καθαρισμού του δάσους. Δεν ενισχύονται βιομηχανίες επεξεργασίας ξύλου.

Στο δασικό τομέα υπάρχει έλλειμα ανταγωνιστικότητας λόγω μη ύπαρξης αποτελεσματικών μονάδων μεταποίησης. Είναι αναγκαία η ενθάρρυνση των επενδύσεων που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό των ΜΜΕ μεταποίησης και εμπορίας των πρωτογενών δασικών προϊόντων. Στον τομέα της εμπορίας ειδικά, είναι απαραίτητη η στήριξη για την τυποποίηση των τελικών προϊόντων, τη συσκευασία τους (π.χ. καύσιμη ξυλεία πολύ μικρών και μικρών διαστάσεων) και τη διάθεσή τους στην αγορά.

Παράλληλα, η παρέμβαση έχει πολλαπλό ρόλο καθώς συμβάλλει στην προστασία και στην αειφορική διαχείριση των δασών, καθώς και στην προστασία και διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων.

Ένα έντονο και χαρακτηριστικό πρόβλημα των Μεσογειακών δασών είναι η συσσώρευση βιομάζας στα δάση και τις δασικές εκτάσεις που τα κάνει ιδιαίτερα ευπαθή σε δασικές πυρκαγιές, λόγω των όλο και πιο συχνών και πιο έντονων ξηροθερμικών περιόδων που παρατηρούνται χρόνο με το χρόνο. Αυτό το γεγονός προϋποθέτει την ανάγκη συστηματικών καθαρισμών και την απομάκρυνση της καύσιμης ύλης από το υλοτόμιο. Αυτές οι ενέργειες, όταν συμβαίνουν σε μεγάλο και έντονο βαθμό, ενέχουν φυσικά τον κίνδυνο υποβάθμισης των εδαφών, καθώς απομακρύνεται η οργανική ύλη που χρειάζεται να επανέλθει στο έδαφος. Ωστόσο, δύναται να γίνει απομάκρυνση υπολειμμάτων σε βαθμό τέτοιο που να μην συμβάλει σε πιθανή υποβάθμιση του εδάφους.

Επίσης, οι βιώσιμες πρώτες ύλες και τα προϊόντα με βάση το ξύλο είναι καίριας σημασίας για τη μετάβαση της χώρας σε μια βιώσιμη και κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Αυτό συμβαίνει, καθώς τα προϊόντα με βάση το ξύλο που προέρχεται από αειφορικά διαχειριζόμενα δασικά οικοσυστήματα, εκτός του ότι έχουν μακρά διάρκεια ζωής, με τη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα και τη χρήση τους ως υποκατάσταστα ορυκτών υλικών μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι πολλαπλά όταν η παρέμβαση αυτή συνδυασθεί με στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης και ενθάρρυνσης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες. Παράλληλα μέσω της παρέμβασης διασφαλίζονται και δημιουργούνται θέσεις εργασίας στις παραδασόβιες και αγροδασικές περιοχές.

Επίσης, η μεταποιητική διαδικασία που περιλαμβάνει την πρωτογενή επεξεργασία πρέπει να ενθαρρύνεται, ώστε να διοχετεύονται τα υπολείμματα για την παραγωγή ενέργειας και για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας ιδιαίτερα για την αναζήτηση νέων χρήσεων της ξυλείας με βάση και τις προτεραιότητες της νέας δασικής στρατηγική της ΕΕ για το 2030 (Βρυξέλλες, 16.7.2021 COM(2021) 572 final)

Σημαντική είναι η ενσωμάτωση της καινοτομίας στο συγκεκριμένο μέτρο με στόχο τόσο στην οικονομικότητα του αποτελέσματος όσο και στην περιβαλλοντική προστασία.

Στο πλαίσιο της Παρέμβασης προβλέπονται δύο είδη δράσεων:

Δράση 1: Επενδύσεις σε τεχνολογίες δασοκομίας, επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους

Στις επενδύσεις αυτές συγκαταλέγεται:

-η ανάπτυξη και ο εξορθολογισμός της επεξεργασίας ξύλου, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε μηχανήματα και/ή εξοπλισμό που σχετίζονται με κοπή, τεμαχισμό, απογύμνωση, θρυμματισμό, αποθήκευση, καθώς και προστατευτικές επεξεργασίες, ξήρανση ξύλου και άλλες εργασίες πριν από το βιομηχανικό προϊόν σε πριονιστήριο, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής υλικού για παραγωγή ενέργειας.

-κάθε επένδυση που σχετίζεται με την ανάπτυξη και οργάνωσης της επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων, μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής μεταποίησης.

-επενδύσεις που αφορούν στη δημιουργία και προώθηση καινοτόμων νέων υλικών και προϊόντων για την αντικατάσταση των αντίστοιχων προϊόντων που βασίζονται σε ορυκτά υλικά με στόχο μια βιώσιμη δασική βιοοικονομία για ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον, καθώς επίσης και επενδύσεις που συνεισφέρουν στη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των δασικών πόρων.

-επενδύσεις για μετακίνηση/μεταφορά της κάρπωσης (ξύλο) από το υλοτόμιο στις πλατείες συγκέντρωσης, στα πριστήρια, που μπορούν να περιλαμβάνουν υποστήριξη για μηχανήματα ή άλλες επενδύσεις για βιώσιμη και αποτελεσματική χρήση των δασικών πόρων.

Δράση 2: Επενδύσεις που αυξάνουν την οικονομική αξία των ιδιωτικών δασών, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν υλικά και εξοπλισμό συγκομιδής, καθώς και δασοκομικών χειρισμών (όπως αραιώσεις, καλλιεργητικές υλοτομίες, διαφοροποίηση/εισαγωγή νέων ειδών σε υποβαθμισμένες συστάδες, κ.λπ.). Στα ανωτέρω συμπεριλαμβάνονται και εφάπαξ εργασίες για την ανάπτυξη δευτερευουσών καρπώσεων ή/και μη ξυλώδων προϊόντων, καθώς και πρώιμο αραίωμα και κλάδεμα.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται σε ιδιώτες διαχειριστές δασικής γης (δασοκτήμονες, δασοκαλλιεργητές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα), δήμους και ενώσεις τους, καθώς και σε ΜΜΕ, με σκοπό επενδύσεις για τους ανωτέρω στόχους.

Για να είναι μια επένδυση επιλέξιμη θα πρέπει να:

-αποδεικνύεται η βιωσιμότητα του δικαιούχου της ενίσχυσης αλλά και του προτεινόμενου σχεδίου,

-είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης,

-σχετίζεται με τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών και να είναι αιτιολογημένη σε σχέση με τις αναμενόμενες βελτιώσεις δασών σε μία ή περισσότερες εκμεταλλεύσεις,

-αφορά τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας και να περιορίζεται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης,

-να αφορά στην απομάκρυνση των υπολειμμάτων που προκύπτουν από τις διαχειριστικές εργασίες.

Οι επενδύσεις που σχετίζονται με τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών είναι αιτιολογημένες σε σχέση με τις αναμενόμενες βελτιώσεις των δασών σε μία ή περισσότερες εκμεταλλεύσεις και μπορούν να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε μηχανήματα και πρακτικές συγκομιδής φιλικά προς το έδαφος και το περιβάλλον.

Οι ενισχύσεις καλύπτουν τις ακόλουθες επιλέξιμες δαπάνες:

-δαπάνες για την κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακινήτων, ενώ οι δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά γης είναι επιλέξιμες μόνο στον βαθμό που δεν υπερβαίνει το 10 % των λοιπών συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

-δαπάνες για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του περιουσιακού στοιχείου. Ενδεικτικά οι σχετικές δαπάνες μπορεί να αφορούν σε εργαλεία υλοτομίας, αποφλοιώσης, τεμαχισμού, αποκομιδής και μεταφοράς. Λοιπά εργαλεία και ειδικού τύπου οχήματα. Ζώα σύρσης και φόρτου, για την κινητοποίηση ξύλου από δυσπρόσιτες περιοχές και εξοπλισμός για την αξιοποίηση υπολειμμάτων ξυλείας και η διαμόρφωση χώρων για την απόθεση της ξυλείας

-γενικές δαπάνες που συνδέονται με τα ανωτέρω δύο στοιχεία, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για παροχή συμβουλών σε θέματα περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών σκοπιμότητας. Οι γενικές δαπάνες δεν υπερβαίνουν το 12% του συνολικού προϋπολογισμού της επένδυσης.

-δαπάνες για τα τέλη προμήθειας, ανάπτυξης ή χρήσης λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, υπολογιστικού νέφους ή παρόμοιων λύσεων, καθώς και για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων.

-δαπάνες εκπόνησης «Μελετών Δάσωσης», εφόσον απαιτούνται από το μέγεθος των υπό διαχείριση δασών

-δαπάνες για εξοπλισμό/μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) κατά την εργασία στα πλαίσια εφαρμογής της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας περί της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων [ΚΑΝ. (ΕΕ) 2016/425 της 09-03-2016 (EEL81/51 της 21-04-2016 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1832 της Επιτροπής της 24-10-2019 (ΕΕ L 279/35 της 31-10-2019) για την τροποποίηση των Παραρτημάτων I, II ΚΑΙ ΙΙΙ της Οδηγίας 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου(ΕΕ L 393 της 30-12-1989), όσον αφορά τις καθαρά τεχνικές προδιαγραφές]

Οι επενδύσεις, που αφορούν στη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας περιορίζονται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης, που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης.

Ως βιομηχανική μεταποίηση ξύλου ορίζεται η δευτερογενής επεξεργασία ξύλου.

Μη επιλέξιμες δαπάνες:

-δαπάνες συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (περιθώριο κέρδους εκμισθωτή, αναχρηματοδότηση τόκων, ασφάλιστρα κ.λπ.),

-κεφάλαιο κίνησης,

-δραστηριότητες σχετικές με την αναγέννηση του δάσους μετά την υλοτόμηση,

-η απλή αντικατάσταση των υλοτομημένων δέντρων με φύτευση,

-η δασική οδοποιία (πρόσβαση σε δασική έκταση) μέσα από την παρούσα παρέμβαση, εκτός από μικρούς συνδετήριους με την επένδυση δρόμους έως 500 μέτρα.

-οι κανονικές εργασίες συντήρησης, εάν ο στόχος δεν είναι η ενίσχυση του δασικού δυναμικού ή η βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών.

η στήριξη για παραγωγή προϊόντων που προέρχονται από τη συλλογή τους από καλλιεργούμενα δέντρα, πλην της ξυλείας που προκύπτει από τις ανωτέρω παρεμβάσεις.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται είτε με την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στην βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

- ☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο
☐ μοναδιαίες δαπάνες
☐ κατ' αποκοπή ποσά
☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται στο 65 % των επιλέξιμων δαπανών. Μπορεί να αυξηθεί σε 80 % κατ' ανώτατο όριο για επενδύσεις στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπάργραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☒ Ναι ☐ Όχι ☐ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Αφορά στις επενδύσεις στο δασοκομικό τομέα.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Η διάνοιξη δασικών δρόμων οι παρεμβάσεις ορεινής υδρονομίας, η δημιουργία μονάδων παραγωγής ενέργειας με πρώτη ύλη που δεν είναι παραπροϊόν της επεξεργασίας ξύλου ή δεν προέρχεται από τις εργασίες καθαρισμού του δάσους.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Δεν έχει εφαρμογή

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.7-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δασοκομικές τεχνολογίες επενδύσεις	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.15; R.18; R.37; R.39	Όχι
MK3-73-2.7-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις που αυξάνουν την οικονομική αξία συγκεκριμένων δασικών εκμεταλλεύσεων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.15; R.18; R.37; R.39	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.7-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δασοκομικές τεχνολογίες επενδύσεις

Με βάση τα δεδομένα εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

MK3-73-2.7-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις που αυξάνουν την οικονομική αξία συγκεκριμένων δασικών εκμεταλλεύσεων

Με βάση τα δεδομένα εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-2.7-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δασοκομικές τεχνολογίες επενδύσεις (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	
	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			21,00	12,00	2,00			35,00
MK3-73-2.7-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις που αυξάνουν την οικονομική αξία συγκεκριμένων δασικών εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	
	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			13,00	21,00	4,00			38,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			34,00	33,00	6,00			73,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.955.925,00	3.287.713,00	2.000.779,00	1.246.717,00	563.033,00	10.054.167,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.499.000,00	2.779.500,00	1.691.500,00	1.054.000,00	476.000,00	8.500.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-2.8 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-73-2.8
Ονομασία παρέμβασης	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.20. Αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 087.09.13	Υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας και ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών	Μέση	Ναι
AN 090.09.14	Ενίσχυση των παραγωγών για την υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση των συνθηκών ευζωίας	Μέση	Ναι
AN 111.09.18	Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα καλής διαβίωσης των παραγωγικών ζώων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.43 Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν οι υποστηριζόμενες δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών ουσιών (πρόληψη/μείωση)
R.44 Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από υποστηριζόμενες δράσεις για τη βελτίωση της καλής μεταχείρισης των ζώων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της

συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση αφορά στην παροχή ενισχύσεων προς τους παραγωγούς για τη βελτίωση των συνθηκών ευζωίας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που θα συμβάλλουν και στη μείωση των ασθενειών και κατά συνέπεια τη μείωση της ανάγκης χορήγησης αντιβιοτικών. Η παρέμβαση περιλαμβάνει τρεις διακριτές δράσεις. Η πρώτη αφορά αποκλειστικά τις όρνιθες ωοπαραγωγής και στοχεύει στην μετατροπή του παραγωγικού συστήματος εκτροφής και την εγκατάλειψη των κλωβών. Η δεύτερη παρέμβαση αφορά αποκλειστικά υφιστάμενες χοιροτροφικές μονάδες και στοχεύει στην βελτίωση της παροχής τροφής στα ζώα με στόχο την μείωση του αναταγωνισμού, που επιφέρει στρες την αποφυγή της 'υπαρξης παρενθετων μητερων την διασφαλιση επαρκους ποσότητας φρεσκιας τροφής καθ όλη την διάρκεια του 24 ώρου. Η Τρίτη δράση απευθύνεται οριζόντια σε όλες τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και περιλαμβάνει παρεμβάσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ενσταυλισμένων ζώων.

Δράση 1. Μετάβαση σε παραγωγικά συστήματα βελτιωμένης ευζωίας στην ωοπαραγωγό πτηνοτροφία

Η δράση αφορά τη συγχρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων για:

1. Μετατροπή του παραγωγικού συστήματος από εκτροφή σε εμπλουτισμένες κλωβοστοιχίες προς εκτροφή στο δάπεδο (αχυρώνας) ή σε εκτροφή ελεύθερης βόσκησης
  2. Μετατροπής του παραγωγικού συστήματος από εκτροφή σε αχυρώνα σε εκτροφή ελεύθερης βόσκησης
- Η μετάβαση (1) αφορά στην μετατροπή του παραγωγικού συστήματος από εκτροφή σε εμπλουτισμένες κλωβοστοιχίες προς εκτροφή στο δάπεδο (αχυρώνας), διατηρώντας σταθερό τον εκτρεφόμενο πληθυσμό της εκμετάλλευσης.

Για τη μετατροπή αυτή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα παλαιά κτίσματα της επιχείρησης, δηλαδή ο πτηνοτροφικός θάλαμος που ήδη διαθέτει, καθώς και νέα κτίσματα. Η επιχείρηση απαιτείται να επενδύσει στη κατασκευή ενός νέου πτηνοτροφείου για να μπορέσει να διατηρήσει την εκτροφή του ίδιου αριθμού ορνίθων.

Οι ανάγκες σε πάγιο εξοπλισμό για την μετατροπή περιλαμβάνουν:

- νέο σιλό και σύστημα μεταφοράς της τροφής, σύστημα εξαερισμού-ψύξης, σύστημα φωτισμού και ηλεκτρικός πίνακας:
  - ο Αυτόματη ταΐστρα
  - ο Αυτόματη ποτίστρα
  - ο Αυτόματες φωλιές & εσχαρωτά δάπεδα

Η μετάβαση (2) αφορά στη μετατροπή του παραγωγικού συστήματος από εκτροφή σε αχυρώνα σε εκτροφή ελεύθερης βόσκησης, διατηρώντας σταθερό τον εκτρεφόμενο πληθυσμό της εκμετάλλευσης.

Για τη μετατροπή αυτή, θα χρησιμοποιηθούν τα κτίσματα της επιχείρησης που διαθέτει.

Ο διαθέσιμος χώρος ανά τ.μ. στην εκτροφή σε ελεύθερη βόσκη είναι 9 όρνιθες ανά τετραγωνικό μέτρο όπως και στην περίπτωση της εκτροφής σε αχυρώνα. Συνεπώς, δεν απαιτείται επένδυση σε νέες εγκαταστάσεις για τη στέγαση των ορνίθων αλλά η ανάγκη τροποποίησής τους, με τη δυνατότητα εξόδου των ορνίθων σε ειδικά διαμορφωμένο προαύλιο χώρο σύμφωνα με τις απαιτήσεις. Επιπλέον απαίτηση είναι η ανάγκη περίφραξης του προαυλίου χώρου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΠΔ 2016/2003 σε ότι αφορά τον εξωτερικό χώρο, ο διαθέσιμος χώρος ανά εκτάριο εδάφους δε πρέπει να υπερβαίνει τις 2500 όρνιθες ή τη 1 όρνιθα ανά 4 m². Επίσης, ο προαύλιος χώρος δεν επιτρέπεται να επεκτείνεται παραπάνω από την ακτίνα των 150 μέτρων από το πλησιέστερο άνοιγμα του κτιρίου. Σχετικά με τις εξόδους των ορνίθων στον προαύλιο χώρο, αυτές πρέπει να είναι κατανεμημένες σε όλο το μήκος του κτιρίου και τα ανοίγματα να έχουν τουλάχιστον 35 εκ. ύψους και 40 εκ. πλάτους, με ένα συνολικό άνοιγμα των 2 μ. διαθέσιμο για 1000 όρνιθες.

Η επιχείρηση για να μπορέσει να καλύψει τη δυνατότητα εξόδου των ορνίθων σε εξωτερικό χώρο θα πρέπει να επενδύσει στην αγορά ή ενοικίαση επιπλέον εδάφους, στην κατασκευή ανοιγμάτων εξόδου στους πτηνοτροφικούς θαλάμους και στην κατασκευή της περίφραξης του προαυλίου χώρου.

Για την έξοδο των ορνίθων στον προαύλιο χώρο, θα κατασκευαστούν ανοίγματα κατά μήκος των πτηνοτροφικών θαλάμων. Τα ανοίγματα θα είναι διαστάσεων 40εκ. ύψους και 50εκ πλάτους και θα κατανέμονται ομοιόμορφα στα μήκη των θαλάμων.

Δράση 2. Βελτίωση των συστημάτων διατροφής σε χοιροτροφικές μονάδες

Η δράση αφορά στην ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων για τη βελτίωση των συστημάτων διατροφής σε χοιροτροφικές μονάδες με στόχο την:

- Διατροφή/ελεγχόμενη πρόσληψη τροφής σύμφωνα με τις ατομικές τους ανάγκες.
- Φιλική ομαδική εκτροφή.
- Ηλεκτρονική αναγνώριση των ζώων μέσω ενωτίων.
- Ελεγχόμενη πρόσληψη τροφής κατά την κυοφορία.
- Πρόσληψη τροφής, χωρίς να ενοχλούνται τα ζώα, λόγω των κλειστών πλαϊνών τοιχωμάτων.
- Αποφυγή τραυματισμών κατά τη σίτιση
- Μείωση του stress και της μακροβιότητας των χοιρομητέρων
- Μείωση του ποσοστού θνησιμότητας των χοιριδίων
- Μέγιστη υγιεινή (συνεχώς φρέσκια τροφή στη σκάφη)
- Βελτίωση της κατάστασης και υγείας των ζώων

Τα γενικά μέτρα βελτίωσης των συνθηκών διατροφής των εκτρεφόμενων ζώων, που μπορούν να ενισχυθούν μέσω της Παρέμβασης μπορεί να περιλαμβάνουν:

·Ολοκληρωμένα συστήματα ηλεκτρονικής παροχής τροφής σε ομαδική παράθεση: τα αυτόματα συστήματα τροφοδοσίας χοιρομητέρων ξηράς περιόδου ενισχύουν τη βελτίωση της ευζωίας και της παραγωγικότητας των χοιρομητέρων σε ατομικό επίπεδο. Το αυτόματο σύστημα τροφοδοσίας απομονώνει τις χοιρομητέρες την ώρα του γεύματος ελαχιστοποιώντας έτσι τα περιστατικά επιθετικών συμπεριφορών μεταξύ των χοιρομητέρων, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει στο κάθε ζώο να τρέφεται με το δικό του ρυθμό ακολουθώντας τις διατροφικές του απαιτήσεις. Η τροφοδοσία των χοιρομητέρων γίνεται αυτόματα παρέχοντας πολλαπλά γεύματα μέσα στην ημέρα και μέσω λογισμικού γίνεται καθημερινά καταγραφή και παρακολούθηση των αναγκών και των αποδόσεων ώστε να εξάγονται σημαντικές πληροφορίες, όπως οι διατροφικές καμπύλες, για κάθε χοιρομητέρα..

·Συστήματα αυτόματης τροφοδοσίας σε κελιά θηλασμού: Το αυτόματα συστήματα τροφοδοσίας χοιρομητέρων γαλουχίας συνεισφέρουν σημαντικά στην βελτίωση της ευζωίας και της παραγωγικότητας των χοιρομητέρων σε ατομικό επίπεδο. Η τροφή είναι πάντα διαθέσιμη και φρέσκια για την χοιρομητέρα, καθώς προσφέρονται πολλαπλά γεύματα κατά την διάρκεια της ημέρας ακόμη και το απόγευμα ή και το βράδυ. Η καταγραφή και η παρακολούθηση των αποδόσεων είναι καθημερινή ώστε να αποφεύγεται η σπατάλη της τροφής και διατηρείται η καλύτερη σωματική κατάσταση του ζώου

·Συστήματα παροχής γάλακτος σε χοιρίδια: Συμβάλλουν στη μείωση της θνησιμότητας των θηλαζόντων χοιριδίων και κάνει τον απογαλακτισμό ευκολότερο, αυξάνοντας τον αριθμό των απογαλακτισμένων χοιριδίων. Ως εκ τούτου οι χοιρομητέρες μπορούν να φροντίσουν 1-2 χοιρίδια περισσότερα ανά περίοδο γαλουχίας και να απογαλακτίσουν πιο εύρωστα χοιρίδια με μικρότερη καταπόνηση. Αποτελεί λοιπόν μια σημαντική επιλογή που κάνει δυνατή τη μειωμένη χρήση ψευδαργύρου και αντιβιοτικών.

Δράση 3. Λοιπές παραγωγικές επενδύσεις για την βελτίωση της ευζωίας σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

Η δράση ενισχύει παραγωγικές επενδύσεις για την βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ενσταβλισμένων ζώων σε κτηνοτροφικές μονάδες με στόχο την μείωση των ασθενειών, την μείωση των τραυματισμών και γενικότερα την υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και τη μείωση του εγκλεισμού των ζώων.

Η επιτήρηση της συμπεριφοράς των ζώων, η παρακολούθηση των συνθηκών διαβίωσης (θερμοκρασία, υγρασία), η διασφάλιση του κατάλληλου φωτισμού καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας, η εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων καθαρισμού των εγκαταστάσεων, η μόνωση, η αναβάθμιση των συστημάτων εξαερισμού και η κατάργηση των κλωβών αποτελούν παρεμβάσεις που επιτρέπουν την διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που μπορεί να περιορίσει σημαντικά τόσο την εμφάνιση όσο και την μετάδοση των νόσων και των ζωνόσων.

Τα γενικά μέτρα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των εκτρεφόμενων ζώων, που μπορούν να ενισχυθούν μέσω της παρέμβασης μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Εγκατάσταση/επισκευή συστήματος/εξοπλισμού για μείωση του χρόνου ατομικού εγκλεισμού για χοιρομητέρες και μόσχους

- Εγκατάσταση/Επισκευή συστήματος/εξοπλισμού για τον έλεγχο των τιμών θερμοκρασίας και υγρασίας στους χώρους σταυλισμού και την δυνατότητα ειδοποίησης σε μη φυσιολογικές συνθήκες (πχ αισθητήρες μέτρησης θερμοκρασίας, υγρασίας, , αμμωνίας και διοξειδίου του άνθρακα, μέτρησης θερμοκρασίας-υγρασίας κ.λπ)
- Εγκατάσταση/Επισκευή συστήματος εξαερισμού (ανεμιστήρες, κεκλιμένα παράθυρα με πλέγμα, κ.λπ).
- Εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης των ζώων στους χώρους σταυλισμού, ώστε να είναι εφικτή η άμεση παρέμβαση σε περίπτωση τραυματισμού, δυστοκίας, κ.λπ.
- Εγκατάσταση συστήματος ψύξης, θέρμανσης και αερισμού κατά προτεραιότητα με την χρήση ΑΠΕ.
- Αντικατάσταση/Επισκευή δαπέδων, λοιπού εξοπλισμού και εσωτερικής περίφραξης, με υλικά που περιορίζουν τον τραυματισμό των ζώων.
- Εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του ζωικού κεφαλαίου και των σταβλικών εγκαταστάσεων από φυσικές καταστροφές και ακραία καιρικά φαινόμενα πχ πυροσβεστήρες, αισθητήρες καπνού, καταιονιστήρες νερού κ.λπ.).

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι της Παρέμβασης μπορεί να είναι οι κάτοχοι κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) συστηματικής εκτροφής.

Οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν την ιδιότητα του κατά κύριο επάγγελμα γεωργού (κτηνοτρόφου), όπως αυτή ορίζεται και αποδεικνύεται από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο (εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων), ή στην περίπτωση των νομικών προσώπων να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και ειδικότερα της συστηματικής κτηνοτροφίας, με την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με το χαρακτηρισμό της εκμετάλλευσής τους ως α) μη οικόσιτης και β) ενσταβλισμένης ή μικτής.

Οι δικαιούχοι στην περίπτωση των νομικών προσώπων να έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και ειδικότερα της κτηνοτροφίας, με την προϋπόθεση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ), με το χαρακτηρισμό της εκμετάλλευσής τους ως α) μη οικόσιτης και β) ενσταβλισμένης ή μικτής.

Οι παρεμβάσεις δεν οδηγούν στην αύξηση του ζωικού κεφαλαίου στις ενισχυόμενες εκμεταλλεύσεις και στην αύξηση της παραγωγής

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης είναι η σύνταξη έκθεσης βελτίωσης ευζωίας από κτηνίατρο με αναλυτικό προσδιορισμό των επενδύσεων.

Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις που στοχεύουν στην εκπλήρωση των υποχρεωτικών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπει η Εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Μέσω της παρέμβασης ενισχύονται αποκλειστικά νόμιμα λειτουργούσες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για τον εκσυγχρονισμό τους

· Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις ίδρυσης.

· Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις που οδηγούν σε αύξηση της δυναμικότητας της εκμετάλλευσης

· Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις που επιφέρουν αύξηση των ΜΖΚ / ανά τετραγωνικό μέτρο

Προτεραιότητα ένταξης στη δράση 2 και 3 έχουν κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που δεν χρησιμοποιούν κλωβούς

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στο δικαιούχο γεωργό.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο.

Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στο δικαιούχο γεωργό (κτηνοτρόφο).

Δεδομένου ότι η σημασία πρόληψης είναι εξαιρετικής σημασίας για την πρόληψη και τον έλεγχο των νόσων των ζώων και των ζωνοδόσων το ποσοστό στήριξης των επενδυτικών σχεδίων ανέρχεται στο 80% του ποσού των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών.

Πρόσθετη επεξήγηση

- Ο μέγιστος προϋπολογισμός για την Δράση 1 (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή) ορίζεται στα 750.000€, ενώ ο ελάχιστος στα 50.000 €.
- Ο μέγιστος προϋπολογισμός για την Δράση 2 (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή) ορίζεται 750.000€, ενώ ο ελάχιστος στα 50.000 €.
- Ο μέγιστος προϋπολογισμός για την Δράση 3 (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή) ορίζεται στα 750.000€, ενώ ο ελάχιστος στα 25.000 €.

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν είναι επιλέξιμα:

- Ο Φ.Π.Α.
- Οι δαπάνες απλής αντικατάστασης
- Η απόκτηση μεταχειρισμένων επενδυτικών αγαθών.
- Οι εργασίες και τα υλικά συντηρήσεων.
- Αγορά δικαιωμάτων ή δικαιωμάτων παραγωγής
- Αγορά ζωϊκού κεφαλαίου
- Η αγορά αναλωσίμων, εργαλείων και εφοδίων, η ενοικίαση και συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες της εκμετάλλευσης.
- Οι δαπάνες οι οποίες δεν μπορούν να ελεγχθούν ή/και επαληθευτούν, δηλαδή δεν δύναται να πιστοποιηθεί η ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης.
- Οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης/ αυτοπαράδοσης.
- Οι δαπάνες πάσης φύσεως φόρων, τελών και λοιπών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων καθώς και τα έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού και τα συμβολαιογραφικά έξοδα.
- Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικά έξοδα, τραπεζικές προμήθειες και έξοδα συναλλαγών και εγγυήσεων.
- Κάθε δαπάνη που έχει ενταχθεί ή χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο επενδυτικών μέτρων παλαιότερων ΠΑΑ
- Οι δαπάνες σύνδεσης των εγκαταστάσεων με δίκτυα κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτροδότηση).
- Δαπάνες για επενδύσεις ο πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.
- Η αγορά γης για ποσό που υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη
- Οι δαπάνες αγοράς τελάρων μεταφοράς.

Η ανωτέρω λίστα μη επιλέξιμων δαπανών είναι ενδεικτική (μη περιοριστική) και στο θεσμικό πλαίσιο μπορεί να προστεθεί οτιδήποτε άλλο κριθεί απαραίτητο.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο πράσινο κουτί διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής

(f) Υπάρχει ανώτατο όριο προϋπολογισμού και διασφαλίσεις για την ρεαλιστικότητα και το εύλογο κόστος των αιτούμενων επενδύσεων των δικαιούχων.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-2.8-1 - Αριθμός πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις μετάβασης σε παραγωγικά συστήματα βελτιωμένης ευζωίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Μέση		R.43; R.44	Όχι
MK3-73-2.8-2 - Αριθμός χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης των συστημάτων διατροφής	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Μέση		R.43; R.44	Όχι
MK3-73-2.8-3 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης της ευζωίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Μέση		R.43; R.44	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-2.8-1 - Αριθμός πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις μετάβασης σε παραγωγικά συστήματα βελτιωμένης ευζωίας

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίστηκε με βάση το εκτιμώμενο μέσο ύψος επενδυτικών σχεδίων.

MK3-73-2.8-2 - Αριθμός χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης των συστημάτων διατροφής

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίστηκε με βάση το εκτιμώμενο μέσο ύψος επενδυτικών σχεδίων.

MK3-73-2.8-3 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης της ευζωίας

Το μοναδιαίο κόστος υπολογίστηκε με βάση το εκτιμώμενο μέσο ύψος επενδυτικών σχεδίων.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-2.8-1 - Αριθμός πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις μετάβασης σε παραγωγικά συστήματα βελτιωμένης ευζωίας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			23,00	19,00	5,00			47,00
MK3-73-2.8-2 - Αριθμός χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης των συστημάτων διατροφής (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			15,00	12,00	3,00			30,00
MK3-73-2.8-3 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης της ευζωίας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			40,00	31,00	8,00			79,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			78,00	62,00	16,00			156,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.536.029,00	6.011.250,00	4.331.636,00	3.064.559,00	736.673,00	17.680.147,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.000.000,00	5.100.000,00	3.675.000,00	2.600.000,00	625.000,00	15.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Π3-73-3.1 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-3.1
Ονομασία παρέμβασης	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

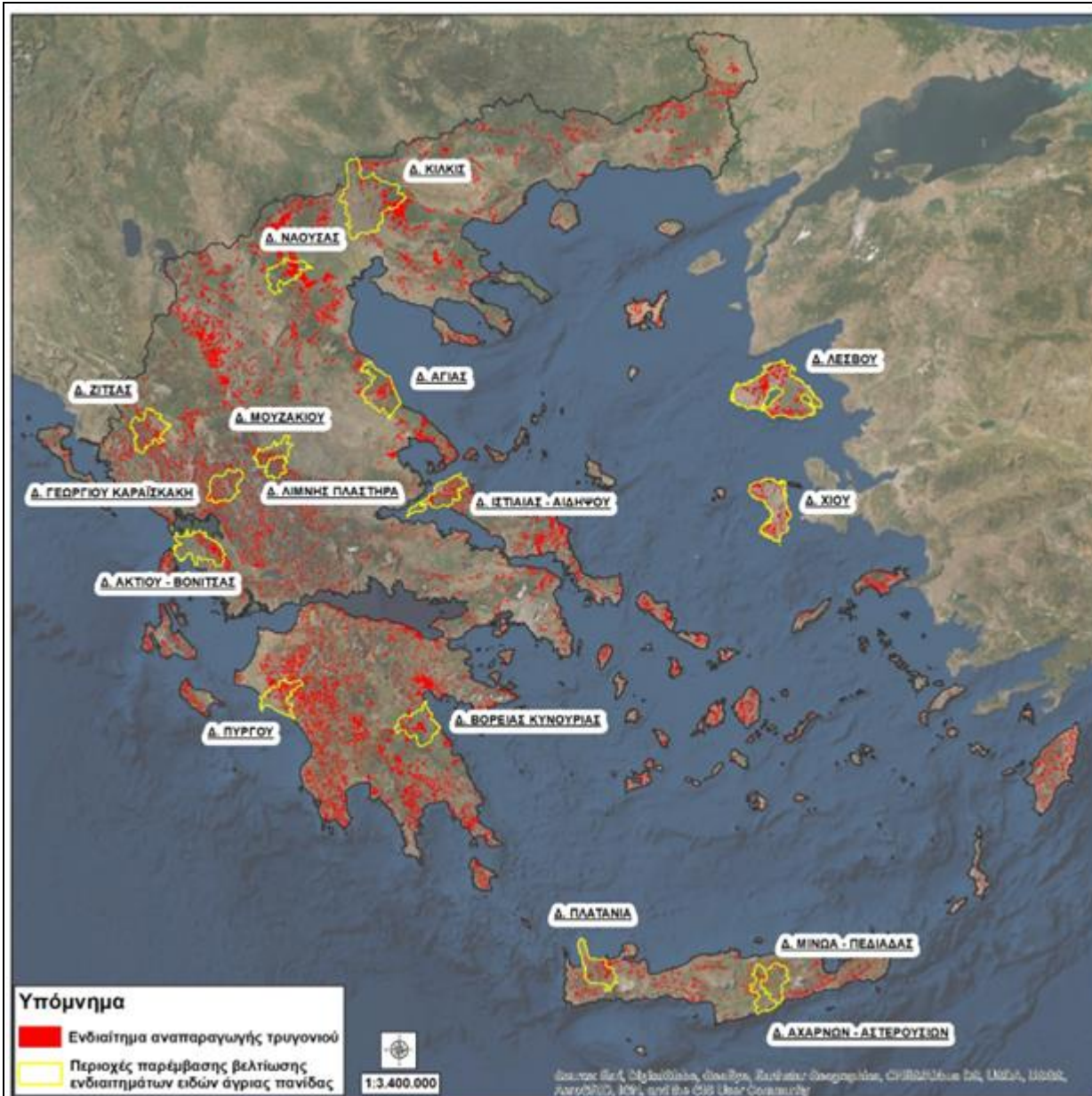
Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Οι περιοχές υλοποίησης της παρέμβασης βελτίωσης του ενδιαιτήματος του τρυγονιού αποτυπώνονται στον ακόλουθο χάρτη:

Περιοχές παρέμβασης βελτίωσης ενδιαιτημάτων ειδών άγριας πανίδας	Έκταση Δημοτικού Διαμερίσματος (στρμ.)	Έκταση αναπαραγωγικού ενδιαιτήματος τρυγονιού (στρμ.)	Ποσοστό ωφελούμενης έκτασης του αναπαραγωγικού ενδιαιτήματος τρυγονιού (%)
Δήμος Νάουσας	425.111,9	91.434,3	29,53
Δήμος Κιλκίς	1.600.053,4	146.094,4	18,48
Δήμος Αγίας	664.131,4	104.666,1	25,80
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα & Δήμος Μουζακίου	510.029,6	85.658,2	31,52
Δήμος Ζίτσας	563.989,7	107.105,4	25,21

Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη	464.407,3	102.910,2	26,24
Δήμος Ακτιού - Βόνιτσας	660.286,2	116.746,9	23,13
Δήμος Ιστιαίας - Αίδηψου	509.303,5	111.787,0	24,15
Δήμος Πύργου	459.438,9	123.250,7	21,91
Δήμος Βόρειας Κυνουρίας	576.704,7	86.721,9	31,13
Δήμος Πλατανιά	491.896,5	74.470,7	36,26
Δήμος Αρχανών - Αστερουσίων & Δήμος Μίνωα - Πεδιάδας	737.952,6	76.373,3	35,35
Δήμος Χίου	844.670,6	157.514,5	17,14
Δήμος Λέσβου	1.639.107,3	328.847,3	8,21

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 064.06.04	Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του ΑΚΙΣ (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)	Μέση	Ναι
AN 067.06.05	Άρση προβλημάτων συντονισμού των δομών διακυβέρνησης βιοποικιλότητας και αγροτικού χώρου	Μέση	Όχι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση στοχεύει στην εξυπηρέτηση μέρους των Εθνικών Προτεραιοτήτων που έχουν ενταχθεί στο ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027. Οι εξυπηρετούμενες προτεραιότητες είναι ο ακόλουθες:

1. Βελτίωση της γνώσης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, καθώς τα υπάρχοντα κενά γνώσης είναι σημαντικά. Η απουσία γνώσης καθιστά αδύνατο τον προσδιορισμό των αναγκών και τον καθορισμό μέτρων για τη διατήρηση και διαχείρισή τους.

Συνεπώς, βασική προτεραιότητα της ερχόμενης περιόδου είναι η υλοποίηση δράσεων απόκτησης πρωτογενών δεδομένων με εργασίες πεδίου σε συνδυασμό και με την εγκαθίδρυση και εφαρμογή ενός εθνικού συστήματος μόνιμης παρακολούθησης ειδών/οικοτόπων.

2. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών (με κακή κατάσταση διατήρησης, μη ικανοποιητική και με φθίνουσα τάση ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) και τύπων οικοτόπων (με μη ικανοποιητική/κακή κατάσταση διατήρησης ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) κοινοτικού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών (προτεραιοποίηση με βάση την τάση του πληθυσμού, το ποσοστό του πληθυσμού της Ένωσης στη χώρα, τις κατηγορίες κινδύνου από το Birds in Europe 3.018 και τη γνώμη ειδικών), για τα οποία κρίνεται απαραίτητη η βελτίωση της σημερινής κατάστασής τους, μέσω εφαρμογής των Σχεδίων Δράσης ειδών και οικοτόπων και των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

3. Αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αλληλεπιδράσεις και τις συγκρούσεις μεταξύ της άγριας ζωής και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, τόσο σε σχέση με τις αρνητικές επιπτώσεις στα είδη (υψηλή ανθρωπογενής θνησιμότητα ζώων), όσο και με τις επιπτώσεις στο φυσικό κεφάλαιο και τους φυσικούς πόρους, τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται από τους τοπικούς πληθυσμούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καταγραφή και αντιμετώπιση κινδύνων σε θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

4. Μετριασμός των συνεπειών και πρόληψη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε προστατευόμενα είδη, οικοτόπους και περιοχές.

Η παρέμβαση λειτουργεί συμπληρωματικά με τις παρεμβάσεις:

- Π3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των Προστατευόμενων περιοχών και στοχεύει στην προστασία των ακόλουθων ειδών: αρκούδα (*Ursus arctos*) και τσακάλι (*Canis aureus*),

- Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι).

με βάση τους εθνικούς στόχους που προσδιορίζονται στην ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/30339/982 «Καθορισμός Εθνικών Στόχων Διατήρησης Φυσικών Τύπων Οικοτόπων και Ειδών Ενωσιακού Ενδιαφέροντος» (ΦΕΚ-Τεύχος-Β-Αρ.Φ.1375-7/4/2021) για τα περιλαμβανόμενά σε αυτόν είδη.

Οι χρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις είναι συμβατές με τις προσδιοριζόμενες στα αντίστοιχα, ανά είδος, σχέδια δράσης για την λήψη μέτρων προστασίας.

Τρυγόνι

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις βασίζονται στο σχέδιο δράσης European Union (EU) International Single Species Action Plan for the Conservation of the European Turtle-dove *Streptopelia turtur* LIFE14 PRE/UK/000002 Project May 2018

Το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*) αναπαράγεται στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης, πλην των βόρειων περιοχών της ηπείρου, ενώ εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), μόνο η Ιρλανδία και η Σουηδία δεν έχουν πληθυσμούς αναπαραγωγής. Η αναπαραγωγή στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής επιστημονικής Επιτροπής ORNIS, καταγράφεται κατά το 1^ο δεκαήμερο του Μαΐου έως το 3^ο δεκαήμερο του Ιουλίου. Σύμφωνα με τις εθνικές εκθέσεις (National report) που έχει αποστείλει η χώρα μας ο πληθυσμός του είδους για την περίοδο 2007-2013 είναι 10.000 -30.000 ζεύγη, ενώ για την περίοδο 2013-2018 ο πληθυσμός του είδους είναι 30.000 -80.000 ζεύγη.

Η περιοχή αναπαραγωγής του τρυγονιού εκτείνεται ανατολικά στην Κίνα και νότια στη βόρεια Αφρική. Τα πουλιά μεταναστεύουν στην υποσαχάρια Αφρική για να διαχειμάσουν μέσω τριών μεταναστευτικών διαδρόμων: η μια διαμέσου της Ιβηρικής Χερσονήσου και του Μαρόκου, η άλλη διαμέσου της Ιταλίας, της Μάλτας και της Τυνησίας και η τελευταία η ανατολική διαδρομή διαμέσου της Ανατολικής Ευρώπης, δηλαδή της Ελλάδας, της Αιγύπτου και της Μέσης Ανατολής (Cramp, 1985, Rocha & Hidalgo, 2002a).

Ο παγκόσμιος πληθυσμός υπολογίζεται από 13 έως 48 εκατομμύρια ζεύγη. Η τελευταία εκτίμηση του πληθυσμού αναπαραγωγής είναι 2,4 έως 4,2 εκατομμύρια πτηνά εντός της ΕΕ,

Σε παγκόσμιο επίπεδο, με απόφαση του International Union for Conservation of Nature (IUCN), το είδος απεντάχθηκε το 2015 από την κατηγορία Least Concern σε Vulnerable και εντάχθηκε στην Κόκκινη Λίστα.

Με βάση τις εκτιμήσεις (BirdLife International 2015), θεωρείται σχεδόν απειλούμενο στην ΕΕ28 και ευάλωτο στην Ευρώπη. Οι πληθυσμοί μειώνονται σε πολλά κράτη μέλη (από τη δεκαετία του 1970), ειδικά στη Δυτική Ευρώπη.

Το τρυγόνι περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος II/μέρος Β της οδηγίας για τα πτηνά ως είδος για το οποίο το κυνήγι επιτρέπεται στα ακόλουθα δέκα κράτη μέλη: Αυστρία, Βουλγαρία, Κύπρος, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Μάλτα, Πορτογαλία, Ρουμανία και Ισπανία.

Είναι γνωστές οι πανευρωπαϊκές εξελίξεις που αφορούν την προστασία του τρυγονιού, το οποίο, παρόλο που είναι θηρεύσιμο είδος, παρουσιάζει πληθυσμιακή κάμψη κυρίως στον δυτικό και κεντρικό διάδρομο αποδημίας του. Παρόλο που η Ελλάδα ανήκει στον ανατολικό διάδρομο μετανάστευσης του είδους, ο οποίος, με τα τεκμηριωμένα στοιχεία που προσκόμισε η Ελληνική Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν εμφανίζει πληθυσμιακό πρόβλημα, κρίθηκε απαραίτητο να παρθούν μέτρα προστασίας. Συγκεκριμένα, στο Α.Π. “Αres m 4578530-20210712 letter T. Dove EL” επιστολή της EUROPEAN COMMISSION/ DIRECTORATE GENERAL ENVIROMENT/ Director D – Natural Capital ENV.D.3 – Nature Protection (ΑΠ. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/67701/207615/7/2021) έγγραφο, μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι για να συνεχιστεί το κυνήγι η κάθε χώρα θα πρέπει να τηρεί τρεις (3) προϋποθέσεις (συνθήκες): Συνθήκη 1: Ελάχιστη μείωση 50 % σε σύγκριση με το ποσοστό κάρπωσης την περίοδο 2013-2018, Συνθήκη 2: Ανάπτυξη προγραμμάτων έρευνας και παρακολούθησης για τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δεδομένων, Συνθήκη 3: Θέσπιση αξιόπιστων συστημάτων καταγραφής της κάρπωσης σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο για την επιβολή και παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις καθορισμένες ποσοστώσεις.

Η Ελληνική δημοκρατία υιοθέτησε στη Ρυθμιστική Απόφαση θήρας (ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/71052/2165/2.8.2021 (Β’ 3515) «Ρυθμίσεις θήρας για την κυνηγετική περίοδο 2021-2022» απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας) τις ανωτέρω προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκεκριμένα: ο κάθε κυνηγός έχει την υποχρέωση να δηλώνει σε ειδική εφαρμογή στο κινητό του τηλέφωνο πριν την αποχώρηση από τον κυνηγότοπο τα τρυγόνια που θήρευσε. Αυτομάτως, κατά την περίπτωση που συμπληρωθεί η κάρπωση 145.000 τρυγονιών ενημερώνονται όλοι οι κυνηγοί, μέσω της ειδικής εφαρμογής, ότι η θήρα του είδους έχει λήξει. Η ανωτέρω διαδικασία δήλωσης έγινε υποχρεωτική για όλους τους κυνηγούς που θηρεύουν τρυγόνι αφού ενσωματώθηκε στο περιεχόμενο της ρυθμιστικής απόφασης θήρας.

Οι κύριες απειλές για το είδος με βάση το σχέδιο δράσης είναι:

- η απώλεια οικοτόπων τόσο στις περιοχές αναπαραγωγής όσο και στις περιοχές διαχείμασης, που συνδέεται με τις χρήσεις γης και τις αλλαγές κάλυψης γης·
- η παράνομη θανάτωση και παγίδευση, κυρίως κατά την εαρινή μετανάστευση και την περίοδο αναπαραγωγής·
- μη βιώσιμα επίπεδα κυνηγιού (με ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπό του στο συνολικό επίπεδο του κάθε διαδρόμου).

- Άλλες απειλές περιλαμβάνουν: ασθένεια (π.χ. η μόλυνση από το παράσιτο *Trichomonas gallinae*), ανταγωνισμός με τη δεκαοχτούρα, η μείωση των περιοχών εύρεσης τροφής και φωλεοποίησης, τυχαία και εσκεμμένη δηλητηρίαση (η ευρεία χρήση χημικών ζιζανιοκτόνων), καιρικά φαινόμενα και κλιματική αλλαγή (η σοβαρή ξηρασία που παρατηρείται στη ζώνη του Σαχέλ).

Στόχος των προτεινόμενων δράσεων του Σχεδίου Δράσης είναι:

Να αποκατασταθεί ο αριθμός και να επανέλθει σε ευνοϊκή πληθυσμιακή κατάσταση, ώστε να μπορεί να απομακρυνθεί με ασφάλεια από την κατηγορία Παγκοσμίως Απειλούμενων ειδών της Κόκκινης Λίστας της IUCN και πιο συγκεκριμένα «να σταματήσει η μείωση του πληθυσμού του ευρωπαϊκού τρυγονιού σε όλο το εύρος της κατανομής του, προετοιμάζοντας το δρόμο για αύξηση του πληθυσμού σε κάθε διάδρομο κατά την περίοδο του επομένου Σχεδίου Δράσης (περίοδος 2028 έως 2038)».

Η παρέμβαση εξυπηρετεί τους ακόλουθους στόχους που περιγράφονται στο Πλαίσιο Δράσης και χαρακτηρίζονται ως άμεσες και περισσότερο κρίσιμες:

- Να διατηρηθούν και να αυξηθούν τα ενδιαιτήματα καλής ποιότητας, με διαθέσιμο και προσβάσιμο νερό και τροφή στους χώρους αναπαραγωγής·
- Να διατηρηθούν και να αυξηθούν τα ενδιαιτήματα καλής ποιότητας, με διαθέσιμο και προσβάσιμο νερό και τροφή σε βασικές τοποθεσίες για ενδιάμεση στάση και διαχείμαση

Επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι ακόλουθες κατηγορίες πράξεων

A. Εκπόνηση Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου ανά περιοχή παρέμβασης βελτίωσης των ενδιαιτημάτων:

- Καταγραφή βιοτικών και αβιοτικών παραμέτρων στην περιοχή.
- Καθορισμός βέλτιστου συστήματος καταγραφής του τρυγονιού και των ειδών της πανίδας.
- Καθορισμός συστήματος παρακολούθησης της τάσης των αναπαραγωγικών αποθεμάτων του τρυγονιού και των ειδών της άγριας πανίδας.
- Κινητοποίηση του μηχανισμού φύλαξης προς αποφυγή λαθροθηρίας και εν γένει ανθρωπογενών δραστηριοτήτων υποβάθμισης του περιβάλλοντος.
- Προσδιορισμός φυτοκομικών έργων βελτίωσης (π.χ. σπορές λιβαδικών φυτών κ.λπ.).
- Περιγραφή της εγκατάστασης φυσικών φρακτών με κατάλληλα είδη θάμνων.
- Προσδιορισμός τεχνικών έργων βελτίωσης, με την εγκατάσταση ειδικών ποτιστρών, ταϊστρον, τεχνητών φωλεών, κ.λπ.
- Πρόβλεψη για κατασκευή ειδικών παρατηρητηρίων, από ξύλο ή πέτρα, για πρόληψη πυρκαγιών, περιβαλλοντική εκπαίδευση ή ψυχαγωγία επισκεπτών στα πλαίσια της ανάπτυξης της φιλοπεριβαλλοντικής συνείδησης.
- Σήμανση με καταγραφή σε πινακίδες των κυρίαρχων ειδών πανίδας της περιοχής.

B1. Βελτίωση ενδιαιτημάτων με μικρά τεχνικά έργα

Για τη βελτίωση των ενδιαιτημάτων απαιτείται η κατασκευή κάποιων απλών τεχνικών έργων, με σκοπό την απόδοση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης του τρυγονιού και άλλων ειδών της άγριας πανίδας.

Οι καλύτερες αυτές συνθήκες αφορούν αφ' ενός στην εξασφάλιση νερού τις ξηρές περιόδους, και αφ' ετέρου εξασφάλισης τροφής τις κρίσιμες περιόδους αναπαραγωγής του είδους. Πρέπει δε να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την προφύλαξη των έργων. Όλα τα έργα θα εξυπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο επιλέγονται, θα γίνονται με υλικά καλής ποιότητας, θα ελέγχονται και θα συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Επίσης, όπου αυτό δεν αποβαίνει σε βάρος της λειτουργικότητας της κατασκευής, τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα είναι προσαρμοσμένα στο περιβάλλον, στα χρώματά του και στις γραμμές του.

B2. Φυτικοί φράχτες

Η ύπαρξη των φυτικών φρακτών παίζει σημαντικό ρόλο στη παρουσία και την πληθυσμιακή πυκνότητα των τρυγωνιών και πολλών ειδών της άγριας πανίδας. Στους φυτικούς φράχτες τα διάφορα ζωικά είδη

εξασφαλίζουν όχι μόνο τροφή αλλά κυρίως κάλυψη προστασίας και απόκρυψης. Η απουσία των φραχτών αυτών καθιστά αδύνατη την παρουσία των ειδών της άγριας πανίδας και τη μη χρησιμοποίηση της διαθέσιμης τροφής τόσο των γεωργικών όσο και των λιβαδικών εκτάσεων.

Η δημιουργία φυτικών φραχτών, με κατάλληλα είδη θάμνων και δένδρων, σε 4 έως 5 σειρές περιμετρικά των αγρών και των λιβαδιών, πέρα από την αντιανεμική προστασία τους, προσφέρει άριστο βιότοπο για την εγκατάσταση πολλών ειδών της άγριας πανίδας (κυρίως ωδικών) και ευνοεί την ανάπτυξη των πληθυσμών τους. Τα επιλεγόμενα φυτικά είδη θα πρέπει να αντέχουν στις κλιματικές συνθήκες της περιοχής και θα προτιμούνται τα είδη εκείνα που εξασφαλίζουν τροφή στο τρυγόνι και στα είδη της άγριας πανίδας.

Συνήθως οι φράχτες αυτοί πρέπει να έχουν εξωτερικά 1-2 σειρές κωνοφόρων, μια σειρά από ένα ή περισσότερα είδη πλατυφύλλων και εσωτερικά 2 σειρές θάμνων ή μικρού ύψους δένδρων.

B3. Κατασκευή Ποτιστρών

Το τρυγόνι όπως όλα τα είδη της άγριας πανίδας υποφέρουν από την έλλειψη νερού, κατά τις ξερές περιόδους και ιδιαίτερα όταν αυτές συμπίπτουν με την περίοδο αναπαραγωγής. Η τεχνητή παροχή νερού ή η εκμετάλλευση των λιγοστών βροχοπτώσεων (ομβροσυλλέκτες) δίνουν εξαιρετικά αποτελέσματα στην επιτυχία της αναπαραγωγής και αυξάνουν την ζωοχωρητικότητα του ενδιαιτήματος.

Τα τεχνικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν σχετικά με τις ποτίστρες επικεντρώνονται:

-Στη συλλογή του νερού όταν πρόκειται για ομβροσυλλέκτες ή στην τροφοδοσία τους από υπάρχουσες παροχές τις οποίες το είδος της άγριας πανίδας δεν μπορεί να αξιοποιήσει (κτηνοτροφικές ποτίστρες, υδρομαστεύσεις, υπόγεια αρδευτικά δίκτυα κλπ.)

-Στη διατήρηση του συλλεχθέντος ύδατος για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, σε υγιή κατάσταση, χωρίς τον κίνδυνο να γίνει εστία μολύνσεων.

-Πρέπει να τονιστεί ότι πριν προχωρήσει η κατασκευή καινούργιων ποτίστρων πρέπει να εξαντληθούν οι δυνατότητες εκμετάλλευσης:

-Των μικρών φυσικών πηγών που παραμένουν ανεκμετάλλευτες, ίσως διότι είναι ασύμφορη η εκμετάλλευσή τους για άλλες χρήσεις, με έργα μικρής κλίμακας που ο προϋπολογισμός τους δεν θα ξεπερνά τα λίγα ημερομίσθια. Μια μικρή περιποίηση τέτοιων πηγών δίνει θαυμάσια αποτελέσματα.

-Των εγκαταλειμμένων από τη γεωργία χωμάτων ομβροδεξαμενών (γκιόλες ή μπάρες). Η περιποίησή τους περιλαμβάνει το καθάρισμά τους από τυχόν σκουπίδια ή μπάζα και μια πιθανή επαναδιευθέτηση των κλίσεων του εδάφους για τη συλλογή του νερού.

-Κατασκευή μικρών φραγμάτων σε κοίτες ρεμάτων τα οποία θα συγκρατούν στα ανάντι κάποιες ποσότητες νερού αρκετούς μήνες το χρόνο. Αυτά τα φράγματα θα έχουν μήκος έως 2 μέτρα και ύψος έως 1 μέτρο. Τα υλικά κατασκευής θα προέρχονται από θέσεις πλησίον της κατασκευής και θα είναι πέτρες και κλαδιά.

B4. Ζώνες ειδικής σποράς για το τρυγόνι και άλλα είδη της άγριας πανίδας

Οι ζώνες ειδικής σποράς είναι ζώνες στις οποίες εφαρμόζονται, με αμειψισπορά, καλλιέργειες μιγμάτων με βάση το σιτάρι, το κριθάρι, την δάκτυλη, τα ψυχανθή (τριφύλλι, μηδική κ.λπ.). Οι διαφορετικές αυτές καλλιέργειες πρέπει να είναι σπαρμένες πολύ αραιότερα από τις κανονικές αγροτικές καλλιέργειες.

Τα είδη που προτείνονται είναι κοινά και συνιστούν απλές παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν θετικά αποτελέσματα στους πληθυσμούς των ειδών άγριας πανίδας. Παράλληλα, με τις παρεμβάσεις αυτές διασπάται η ομοιομορφία των κλασσικών αγροτικών καλλιεργειών από άποψη ειδών (δεν είναι σπάνια εικόνα, δυο και τρεις χιλιάδες στρέμματα να καλύπτονται από ένα είδος φυτού-καλαμπόκι, βαμβάκι ή σιτάρι) αλλά και από άποψη επεμβάσεων (ζιζανιοκτονία, εντομοκτονία, ισχυρή λίπανση, μηχανική κατεργασία του εδάφους). Επίσης σημαντικό για την άγρια πανίδα είναι η σπορά με τα παραπάνω μίγματα σπόρων και αγρών που έχουν εδώ και πολλά χρόνια εγκαταλειφθεί.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι είναι δυνατό να υπάρχουν θεαματικά αποτελέσματα, στις περιοχές παρέμβασης, επεμβαίνοντας σε ένα μικρό μέρος της συνολικής έκτασης. Άλλωστε, τονίζεται, ότι σκοπός δεν είναι η μεγιστοποίηση των στρεμματικών αποδόσεων, όπου εκεί θα έπρεπε να εφαρμοστούν σχολαστικά οι επιταγές της γεωπονικής επιστήμης, αλλά η προσφορά τροφής και κάλυψης στα είδη άγριας πανίδας.

Οι ποσότητες για σπορά (Kgr σπόρου/εκτάριο) που θα προταθούν είναι μικρότερες από αυτές που προορίζονται για κανονικές αγροτικές καλλιέργειες. Αυτό γίνεται διότι αφ' ενός, πρέπει να καλύπτονται οι ανάγκες των ειδών για κάλυψη, και αφ' ετέρου, να διευκολύνεται η κυκλοφορία τους και να αποφεύγεται η παρατεταμένη παραμονή της υγρασίας στο έδαφος.

Γ. Παρακολούθηση – monitoring των υπό διαχείριση περιοχών

Γ1. Εκτίμηση (καταμετρήσεις) πληθυσμού του τρυγονιού και ειδών της άγριας πανίδας

Η γνώση του μεγέθους του πληθυσμού ενός ζωικού είδους, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ορθολογική διαχείρισή του. Με βάση το στοιχείο αυτό μπορούμε να υπολογίσουμε τη ζωοχωρητικότητα της υπό διαχείριση περιοχής, να εκτιμήσουμε την αποτελεσματικότητα των διαχειριστικών μέτρων και να συγκρίνουμε την παραγωγικότητα διάφορων βιοτόπων. Η εκτίμηση του πληθυσμού των άγριων ζώων παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες που οφείλονται κυρίως στη συνεχή μετακίνησή τους, την κρυπτική τους συμπεριφορά κλπ. Ανάλογα με το είδος και το βióτοπο που ζει κάθε είδος, ο πληθυσμός του μπορεί να καταγραφεί ή να εκτιμηθεί με δειγματοληψία.

Αν ο πληθυσμός είναι σχετικά μικρός, τα άτομά του είναι αρκετά μεγάλα (πχ ζαρκάδια, ελάφια), ζουν σε αγέλες και σ' ανοιχτές περιοχές ή περιορισμένο χώρο (νησιά), τότε μπορεί να γίνει καταμέτρηση των ατόμων του και εφόσον η έκταση που ζει είναι γνωστή, μπορεί να υπολογισθεί η πυκνότητά του.

Όταν δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, τότε γίνεται εκτίμηση της πληθυσμιακής του πυκνότητας με δειγματοληψίες σε τυχαίες ή συστηματικά επιλεγθείσες περιοχές και στη συνέχεια υπολογίζεται το μέγεθός του με βάση τη συνολική έκταση που καταλαμβάνει.

Σε περιπτώσεις μεγάλων περιοχών και για είδη που είναι εύκολη η παρατήρησή τους, τότε γίνεται εκτίμηση της σχετικής αφθονίας του πληθυσμού με τη χρησιμοποίηση δεικτών αφθονίας του πληθυσμού, οι οποίοι εκφράζουν τον αριθμό ατόμων ανά μονάδα δειγματοληπτικής προσπάθειας (πχ αριθμός παρατηρηθέντων τρυγωνιών ανά χιλιόμετρο διαδρομής). Με βάση τους δείκτες αυτούς γίνονται ποσοτικές συγκρίσεις πληθυσμών σε διαφορετικές περιοχές ή εκτιμώνται διαχρονικά οι πληθυσμιακές μεταβολές.

Για να υπάρχουν συγκριτικά πληθυσμιακά στοιχεία, πρέπει η μέθοδος που επιλέχθηκε για την εκτίμηση του πληθυσμού να ξαναχρησιμοποιηθεί την επόμενη δειγματοληψία, ώστε τυχόν λάθος της πρώτης εκτίμησης του πληθυσμού (υποεκτίμηση ή υπερεκτίμηση), να επηρεάσει ανάλογα το αποτέλεσμα της δεύτερης, χωρίς όμως να επηρεασθεί η τάση εξέλιξής του (ανοδική, σταθερή ή πτωτική).

Οι πληθυσμιακές καταμετρήσεις διενεργούνται σε καθορισμένες χρονικές περιόδους από εξειδικευμένους παρατηρητές οι οποίοι συλλέγουν τα στοιχεία υπαίθρου, στη συνέχεια αυτά τα στοιχεία τα επεξεργάζεται επιστημονική ομάδα.

Στο φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνεται τόσο η εκπόνηση του διαχειριστικού σχεδίου και η υλοποίηση των έργων στις περιοχές παρέμβασης, όσο και η αναγκαία τεχνική βοήθεια προς τους τελικούς δικαιούχους, η οποία είναι αναγκαία για την υλοποίηση και την παρακολούθησή του έργου.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι της παρέμβασης δύναται να είναι η Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και οι εποπτευόμενοι φορείς της.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι ακόλουθες κατηγορίες πράξεων:

A. Εκπόνηση Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου:

- Σύνταξη τεχνικής έκθεσης εφαρμογής έργου και εργασιών
- Παρακολούθηση δεικτών

B. Βελτίωση Ενδιατήματος Τρυγονιού και λοιπών ειδών της άγριας πανίδας

- Τεχνητή παροχή νερού: τοποθέτηση δεξαμενών πόσιμου νερού με ή χωρίς ομβροσυλέκτες, με δυο παροχές και 2 ποτίστρες ανά θέση για την άγρια πανίδα (αγορά, εγκατάσταση, πλήρωση, συντήρηση)

- Φυσική παροχή νερού – «Καλλιέργεια πηγών»: Καθαρισμός υφιστάμενων φυσικών παροχών επιφανειακών υδάτων και μικρά τεχνητά έργα με φυσικά δομικά υλικά για τη συγκράτηση του νερού το οποίο θα είναι εύκολα απολήψιμο από τα είδη της άγριας πανίδας.
- Φυτεύσεις: Φύτευση ενδημικών φυτικών πολυετών ειδών για τη δημιουργία γραμμικών φυτοφρακτών ενδεικτικού πλάτους 4μ, που θα δημιουργήσουν ιδανικές θέσεις φωλαιοποίησης και κάλυψης για τα είδη της άγριας πανίδας.
- Σπορές: Οι ζώνες ειδικής σποράς είναι ζώνες στις οποίες εφαρμόζονται, με αμειψισπορά, καλλιέργειες μιγμάτων με βάση το σιτάρι, το κριθάρι, την δάκτυλη, τα ψυχανθή (τριφύλλι, μηδική κ.λπ.). Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν την ενοικίαση αγροτεμαχίων, την άροση, τις εργασίες καθαρισμού.

Γ. Επιστημονική Παρακολούθηση: Επιστημονική Παρακολούθηση της πληθυσμιακής κατάστασης των τρυγониών και λοιπών ειδών άγριας πανίδας.

Δ. Επόπτευση – Φύλαξη: Προστασία έργων από σκόπιμες και ακούσιες δραστηριότητες (κτηνοτροφία-δολιοφθορά - κλοπή-λαθροθηρία). Αγορά και εγκατάσταση φωτοπαγίδων για επόπτευση της περιοχής.

Ε. Δράσεις προβολής του έργου - Ευαισθητοποίησης κοινού:

- Έργα σήμανσης της περιοχής, θεματικές πινακίδες κ.α.
- δράσεις προβολής του έργου
- δράσεις ευαισθητοποίησης κοινού.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται στο 100% με βάση το άρθρο 73 παράγραφος 4 σημείο γ(ι): δάσωση, δημιουργία και αναγέννηση αγροδασικών συστημάτων, αναδασμός στη δασοκομία και μη παραγωγικές επενδύσεις που συνδέονται με έναν ή περισσότερους από τους ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία δ), ε) και στ), συμπεριλαμβανομένων των μη παραγωγικών επενδύσεων που αποσκοπούν στην προστασία του ζωικού κεφαλαίου και των καλλιεργειών από ζημίες προκαλούμενες από άγρια ζώα.

Πρόσθετη επεξήγηση

Η παρέμβαση αφορά μη παραγωγική επένδυση που στοχεύει στη βελτίωση των οικοτόπων αναπαραγωγής και μετακίνησης του τρυγониού. Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπάργραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Η αγορά γης, δαπάνες για την κάλυψη εργασιών που δεν προσδιορίζονται επακριβώς.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Δεν εφαρμόζεται καθώς δικαιούχοι είναι δημόσιοι φορείς και εποπτευόμενοι του δημόσιου μη κερδοσκοπικοί φορείς

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-3.1-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αιφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.32	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-3.1-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αιφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού

Σύμφωνα με πληροφορίες των κυνηγετικών συλλόγων της χώρας και των δασικών υπηρεσιών. Το αυξημένο κόστος της πρώτης χρονιάς οφείλεται στην κατασκευή των τεχνικών έργων και την εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-3.1-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	142.022,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	170.426,00	66.000,00	66.000,00	66.000,00	66.000,00			
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	14,00							14,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	14,00							14,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.988.309,00	770.000,00	770.000,00	770.000,00	770.000,00			5.068.309,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.686.900,00	653.275,00	653.275,00	653.275,00	653.275,00			4.300.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-3.2 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-73-3.2
Ονομασία παρέμβασης	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση αφορά σε γεωργικές εκτάσεις περιοχών που αποτελούν βιοτόπους της αρκούδας, του λύκου, του τσακαλιού και του ελαφιού, εντός του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 και σε όμορες αυτών περιοχές.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.32 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση θα εξυπηρετήσει μέρους των Εθνικών Προτεραιοτήτων που έχουν ενταχθεί στο «ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000», στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της

άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027. Οι εξυπηρετούμενες προτεραιότητες είναι οι ακόλουθες:

- Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών (με κακή κατάσταση διατήρησης, μη ικανοποιητική και με φθίνουσα τάση ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) και τύπων οικοτόπων (με μη ικανοποιητική/κακή κατάσταση διατήρησης ή προτεραιότητας ανεξάρτητα από την κατάσταση διατήρησής τους) κοινοτικού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών (προτεραιοποίηση με βάση την τάση του πληθυσμού, το ποσοστό του πληθυσμού της Ένωσης στη χώρα, τις κατηγορίες κινδύνου από το Birds in Europe 3.018 και τη γνώμη ειδικών), για τα οποία κρίνεται απαραίτητη η βελτίωση της σημερινής κατάστασής τους, μέσω εφαρμογής των Σχεδίων Δράσης ειδών και οικοτόπων και των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αλληλεπιδράσεις και τις συγκρούσεις μεταξύ της άγριας ζωής και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, τόσο σε σχέση με τις αρνητικές επιπτώσεις στα είδη (υψηλή ανθρωπογενής θνησιμότητα ζώων), όσο και με τις επιπτώσεις στο φυσικό κεφάλαιο και τους φυσικούς πόρους, τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται από τους τοπικούς πληθυσμούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καταγραφή και αντιμετώπιση κινδύνων σε θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Ειδικότερα η παρέμβαση θα συμβάλλει στους ακόλουθους στόχους:

Οι γεωργικές εκτάσεις ανέκαθεν αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ζωής, αφού στις εκτάσεις αυτές βρίσκεται συχνά η τροφή της άγριας πανίδας. Η παρέμβαση συμβάλλει στην άμβλυνση των προβλημάτων που δημιουργεί η συνύπαρξη στο ίδιο περιβάλλον, γεωργικής δραστηριότητας και άγριων ειδών όπως η Αρκούδα, ο Λύκος, το τσακάλι αλλά και το ελάφι, όπως προβλήματα αφενός οικονομικής βιωσιμότητας για τις εκμεταλλεύσεις, λόγω των μεγάλων ζημιών που αποδίδονται στα άγρια ζώα και αφετέρου, ανθρωπογενή θνησιμότητα για τα άγρια ζώα. Τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται κυρίως στη μελισσοκομία και δευτερευόντως στις λοιπές κτηνοτροφικές μονάδες, στα κηπευτικά, στα αμπέλια και στις αροτραίες και δενδρώδεις καλλιέργειες.

Η παρέμβαση αφορά σε ηλεκτροφόρα περίφραξη των επιλέξιμων γεωργικών γαιών. Η ηλεκτροφόρος περίφραξη αποτελεί τον καλύτερο τρόπο πρόληψης των ζημιών που προκαλούν τα μεγάλα θηλαστικά στην οργανωμένη μελισσοκομία, στην κτηνοτροφία και στις μικροκαλλιέργειες και κατ' επέκταση στη μείωση της ανθρωπογενούς θνησιμότητας των ζώων αυτών. Επίσης η χρήση σκύλων φύλαξης κατά προτεραιότητα του ελληνικού ποιμνικού.

Η παρέμβαση λειτουργεί συμπληρωματικά με τις παρεμβάσεις:

- Π3-70-1.1 «Προστασία άγριας ζωής εντός των Προστατευόμενων περιοχών» και στοχεύει στην προστασία των ακόλουθων ειδών : αρκούδα (*Ursus arctos*), και τσακάλι,
- Π3-73-3.1 – Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού,

με βάση τους εθνικούς στόχους που προσδιορίζονται στην ΚΥΑ ΥΠΕΝ /ΔΔΦΠΒ/30339/982 «Καθορισμός Εθνικών Στόχων Διατήρησης Φυσικών Τύπων Οικοτόπων και Ειδών Ενδιαφέροντος» (ΦΕΚ-Τεύχος-Β-Αρ.Φ.1375-7/4/2021) για τα περιλαμβανόμενα σε αυτόν είδη.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Επιλέξιμες είναι οι γεωργικές εκτάσεις που βρίσκονται στους βιότοπους των μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκος, Τσακάλι και Ελάφι) και είτε:

- καλλιεργούνται με καλαμπόκι, ηλίανθο, αμπέλια, δενδρώδεις καλλιέργειες (όπως αχλάδια, μήλα, κεράσια, κορόμηλα, δαμάσκηνα, φουντούκια, καρύδια, κάστανα), κηπευτικά, σιτηρά και μηδική,
- χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση κυψελών
- βρίσκονται κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.

Για τη διασφάλιση ορθής εφαρμογής της δράσης θα χρησιμοποιηθούν οι χάρτες εξάπλωσης των συγκεκριμένων ειδών που αντλούνται, είτε από τα ειδικά σχέδια δράσης για το κάθε είδος, είτε από την πλέον πρόσφατη αναφορά της χώρας στα πλαίσια του άρθρου 17 της οδηγίας 92/43.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται με την μορφή μέσω μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο βάσει του άρθρου 83 παρ. 1(α) καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Επιλέξιμες δαπάνες της παρέμβασης είναι:

- η αγορά και εγκατάσταση ηλεκτροφόρου περίφραξης, η οποία περιλαμβάνει φωτοβολταϊκό σύστημα (ηλιακό πάνελ), καλώδιο (σύρμα) φράκτη για περίφραξη (η περίφραξη μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι 4 σειρές καλώδιο για την προστασία από επιθέσεις αρκούδας), τεντωτήρας συρμάτων, για να συντηρείται ευθυτενές το σύρμα μετάδοσης παλμών, σεντ πόρτας, μονωτήρας για τη στήριξη του σύρματος (σε ξύλο ή σίδηρο), όργανο ελέγχου, μπαταρία, ξύλινοι, πλαστικοί ή μεταλλικοί πάσσαλοι.
- η προμήθεια σκύλων φύλαξης κατά προτεραιότητα του ελληνικού ποιμενικού. Οι σκύλοι πρέπει να φέρουν (ηλεκτρονικό τσιπ) και να είναι καταγεγραμμένοι στα οικεία μητρώα, να ελέγχονται από κτηνίατρο και να διασφαλίζεται η σωστή εκτροφή τους, με βάση την κτηνιατρική νομοθεσία.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης, σε όλη τη χώρα και ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 73, παρ. 4 σημείο γ(i) καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν αφορά.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο Κουτί της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του Παραρτήματος 2:

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-3.2-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.32	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-3.2-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)

Σύμφωνα με πληροφορίες των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και λοιπών φορέων της εταιρικής σχέσης, που ασχολούνται με τα μεγάλα θηλαστικά. Οι ανάγκες περίφραξης προέκυψαν από σχετικό ερευνητικό έργο της ΜΚΟ ΚΑΛΙΣΤΟ LIFE AMYBEAR. Οι Ηλεκτροφόρες Περιφράξεις αφορούν ένα αποτελεσματικό μέτρο πρόληψης των ζημιών στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE EXTRA:http://www.lifeamybear.eu/sites/default/files/c7.1_activity_report_of_installation_of_e-fences_and_bear-proof_refuse_containers_0.pdf

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-73-3.2-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.700,00	1.700,00	1.700,00					
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.000,00	2.000,00	2.000,00					
	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)	1.040,00	607,00	87,00					1.734,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)	1.040,00	607,00	87,00					1.734,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.768.015,00	1.031.342,00	147.335,00					2.946.692,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.500.000,00	875.000,00	125.000,00					2.500.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-3.3
Ονομασία παρέμβασης	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η δράση εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα σε περιοχές με κλίση εδάφους άνω του 15% που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου για την εκδήλωση πλημμυρών με βάση τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΠΚ) καθώς επίσης και διάβρωσης.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι
AN 094.05.09	Προσεκτικά σχεδιασμένη με έντονη χωρική διάσταση πολιτική για την προστασία των εδαφικών πόρων	Χαμηλή	Ναι

AN 106.05.11	Προστασία εδαφικών πόρων: συνέργειες/συμπληρωματικότητα με τις πρακτικές ενισχυμένης αιρεσιμότητας	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.26 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από την στήριξη της ΚΓΠ σε παραγωγικές και μη παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα για τους φυσικούς πόρους
R.32 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Οι αναβαθμίδες «ξηρολιθιές» με αργολιθοδομές (χωρίς συνδετικό κονίαμα) αποτελούν χαρακτηριστικά στοιχεία που διαμόρφωσε η γεωργική δραστηριότητα στην πορεία των χρόνων από την κλασική αρχαιότητα ως σήμερα. Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα στην προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα της άγριας ζωής και παράλληλα αποτελούν αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο του αγροτικού τοπίου.

Παρά το γεγονός ότι η καταστροφή των αναβαθμίδων απαγορεύεται στο πλαίσιο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας, στην πορεία των χρόνων από την επίδραση φυσικών καταστροφών ή και ανθρωπογενών παρεμβάσεων ορισμένες αναβαθμίδες έχουν υποστεί σοβαρές καταστροφές με συνέπεια να είναι απαραίτητη η επαναδημιουργία τους όπου έχουν εξαφανισθεί ή η αποκατάστασή τους όπου έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές. Η συντήρηση των υφιστάμενων αναβαθμίδων χρηματοδοτείται μέσω του Echoscheme. Π1-31.8 – «Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες». Μέσω της παρούσας παρέμβασης χρηματοδοτείται αποκλειστικά η κατασκευή νέων αναβαθμίδων σε περιοχές που απειλούνται με διάβρωση και με κλίση εδαφών άνω του 15%.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι της Δράσης μπορούν να κριθούν:

- κάτοχοι γεωργικών εκτάσεων σε περιοχές στις οποίες οι ξηρολιθοδομές αποτελούν τεκμηριωμένα στοιχείο του τοπίου, για την κατασκευή νέων αναβαθμίδων.
- κάτοχοι γεωργικών εκτάσεων σε περιοχές με κλίση η οποία να δικαιολογεί την κατασκευή αναβαθμίδων με ξηρολιθοδομή, για λόγους αντιμετώπισης της διάβρωσης.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η παροχή της στήριξης γίνεται με την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης στη βάση καταβληθεισών δαπανών από τον δικαιούχο, για την κατασκευή νέων αναβαθμίδων, κατά προτεραιότητα σε περιοχές που κινδυνεύουν από πλημμύρες, όπως αυτές προσδιορίζονται στα Διαχειριστικά Σχέδια Κινδύνου Πλημμυρών, όπως ισχύουν και σε περιοχές που υπάρχει υψηλός κίνδυνος διάβρωσης, όπως αυτές προσδιορίζονται στην Εθνική Στρατηγική για την Ερημοποίηση.

Είναι επιλέξιμη η κατασκευή της ξηρολιθοδομής με τις διαστάσεις και την τεχνοτροπία των ήδη υπαρχόντων ή η κατασκευή νέων στις περιπτώσεις γεωργικών εκτάσεων, σε περιοχές στις οποίες οι ξηρολιθοδομές αποτελούν τεκμηριωμένα στοιχείο του αγροτικού τοπίου και σε περιοχές με κλίση η οποία να δικαιολογεί την κατασκευή αναβαθμίδων με ξηρολιθοδομή, για λόγους αντιμετώπισης της διάβρωσης.

Επίσης, επιλέξιμες θεωρούνται οι γενικές δαπάνες, όπως:

- δαπάνες για έκδοση οικοδομικής αδείας,

- μελέτη που θα περιλαμβάνει α) τεκμηρίωση της επιλογής του τρόπου και των υλικών κατασκευής ώστε να βρίσκονται σε αρμονία με το αγροτικό τοπίο της περιοχής, β) συγγραφή υποχρεώσεων για τον τρόπο και τα υλικά κατασκευής.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης σε όλη τη χώρα και ανέρχεται στο 100%, σύμφωνα με το άρθρο 73, παρ. 4 σημείο γ (i).

Ανώτατο όριο στις επιλέξιμες δαπάνες

- Έκδοση άδειας: 1.000 €
- Σύνταξη τοπογραφικού σχεδίου: 1.000 €
- Μελέτη τεκμηρίωσης - συγγραφή υποχρεώσεων: 3.000 €
- Κατασκευή: μέχρι 50 € ανά m² επιφάνειας (όταν το ύψος του τοιχίου αντιστήριξης υπερβαίνει το 1 m) ή μέχρι 50 € ανά τρέχον m παρέμβασης (όταν το ύψος του τοιχίου αντιστήριξης είναι μικρότερο του 1 m). Το πάχος του τοιχίου είναι υποχρεωτικά το ίδιο με τα παραδοσιακά αντίστοιχα 55cm +/- 5 cm.

Συλλογή/διαλογή και μεταφορά δια χειρός διάσπαρτων κατάλληλων λίθων όπου απαιτείται, αποκλειστικά από τη γύρω περιοχή σε ακτίνα 0-50 m (όχι από λατομείο) μέχρι 30€ ανά m³ όγκου.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν αφορά.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση εντάσσεται στο Πράσινο Κουτί διότι είναι απόλυτα συμβατή με τις πρόνοιες της Παραγράφου 11 του Παραρτήματος 2:

(a) Η επιλογή των σχεδίων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια που προαναφέρθηκαν.

(b) Η παροχή της ενίσχυσης βασίζεται στο ύψος του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου με βάση την αξία μηχανολογικού εξοπλισμού, κατασκευών και λοιπών δαπανών που περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

(c) Όπως προαναφέρθηκε οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την πρόοδο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και δεν σχετίζεται με την τιμή των προϊόντων στην εγχώρια ή διεθνή αγορά.

(d) Τα επενδυτικά σχέδια έχουν συγκεκριμένο και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

(e) Δεν υπάρχει καμία δέσμευση/υποχρέωση του δικαιούχου αναφορικά με το είδος της παραγωγής.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-3.3-1 - MK3-73-3.3-1 – Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.26; R.32	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-3.3-1 - MK3-73-3.3-1 – Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων

Σύμφωνα με παλαιότερη υλοποίηση της παρέμβασης και τις εγκεκριμένες από το ΥΠΕΝ τιμές, των κατασκευαστικών εργασιών, που αφορούν στις αναβαθμίδες.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-73-3.3-1 - ΜΚ3-73-3.3-1 – Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00		
	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)	179,00	105,00	15,00					299,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)	179,00	105,00	15,00					299,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.074.953,00	1.970.747,00	895.794,00	403.107,00	134.369,00			4.478.970,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	912.000,00	1.672.000,00	760.000,00	342.000,00	114.000,00			3.800.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-3.4
Ονομασία παρέμβασης	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Ναι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: Ναι LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η δράση εφαρμόζεται σε όλες τις αγρονομικές ζώνες της χώρας.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 018.05.01	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη γεωργία και τη δασοκομία από πλημμυρικά φαινόμενα και ξηρασία	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Προώθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 057.04.04	Σχεδιασμός και λήψη μέτρων για την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία και τη δασοκομία	Μέση	Ναι
AN 061.06.03	Σχεδιασμός που θα επιτυγχάνει συνέργειες με την Εθνική και Κοινοτική πολιτική για τη βιοποικιλότητα	Μέση	Ναι
AN 071.06.07	Αύξηση των διατηρούμενων στοιχείων του τοπίου στις γεωργικές γαίες	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.17 Περιοχή που λαμβάνει στήριξη για δάσωση, αποκατάσταση της αγροδασοκομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης αυτών

R.18 Συνολικές επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων του τομέα της δασοκομίας

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η δάσωση γεωργικών γαιών συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην επέκταση και βελτίωση των δασικών πόρων και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της αντιδιαβρωτικής, αντιπλημμυρικής και αντιπυρικής προστασίας, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στην άμβλυνση των επιπτώσεων και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και στη ρύθμιση της ποιότητας και ποσότητας νερού.

Η Παρέμβαση αφορά στην α' φάση της δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες και καλύπτει τη δαπάνη εγκατάστασης των δασοπονικών φυτειών.

Στη συγκεκριμένη παρέμβαση εφαρμόζονται οι παρακάτω ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις βάσει του άρθρου 6, του Καν (Ε.Ε.) 807/2014, ανάλογα με τις ζώνες Δασικής Βλαστήσεως της Ελλάδος:

α) η κατάλληλη επιλογή των ειδών που θα φυτευτούν ώστε να αποφευχθεί η ακατάλληλη δάσωση
β) η επιλογή ειδών, ποικιλιών, οικοτύπων και προέλευσης δένδρων βάσει της ανάγκης ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, στις φυσικές καταστροφές και στις κλιματικές συνθήκες
γ) η κατάλληλη επιλογή ειδών σε περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης
δ) η αποκλειστική φύτευση οικολογικά προσαρμοσμένων ειδών και/ή ειδών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή στη συγκεκριμένη βιογεωγραφική περιοχή, τα οποία δεν έχει διαπιστωθεί, μέσω αξιολόγησης των επιπτώσεων, ότι απειλούν τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων ή ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, η φύτευση μείγματος ειδών, το οποίο περιλαμβάνει είτε:

- τουλάχιστον 10 % πλατύφυλλα δέντρα ανά ενιαία έκταση δάσωσης ή
- τουλάχιστον τρία είδη δένδρων ή ποικιλίες, όπου η ελάχιστη καλυπτόμενη έκταση ανά είδος είναι ίση με το 10 % της υπό δάσωση έκτασης.

Οι ανωτέρω συνθήκες αφορούν σε όλες τις περιπτώσεις δάσωσης, ανεξάρτητα από το μέγεθος της δασωθείσας έκτασης και θα λαμβάνονται υπόψη στο σχετικό Τεχνικό Σχέδιο Δάσωσης ή στη Μελέτη Δάσωσης.

Οι παραπάνω ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις βάσει του άρθρου 6, του Καν (Ε.Ε.) 807/2014, οι οποίες λήφθηκαν υπόψη για την κατάρτιση των ακόλουθων πινάκων ειδών δάσωσης (Πίνακας 1, 2 & 3):

Πίνακας 1: Επιτρεπόμενα είδη ευγενών πλατύφυλλων ανά ζώνη βλάστησης (Κατάταξη κατά Ντάφη 1973)

Ευγενή πλατύφυλλα									
α/α	Ονομασία		Δένδρο	Θάμνος	ΖΩΝΕΣ				
					A	B	Γ	Δ	Ε
1	Acer campestre	Σφενδάμι πεδινό	X		*	*			
2	Acer monspessulanum	Σφενδάμι μονσπεσουλανό	X		*	*			
3	Acer obtusatum	Σφενδάμι αμβλύ	X			*	*		
4	Acer platanoides	Σφενδάμι πλατανοειδές	X				*		
5	Acer pseudoplatanus	Σφενδάμι ψευδοπλάτανος	X				*		
6	Acer sempervirens	Σφενδάμι αειθαλές	X	X	*	*			
7	Aesculus hippocastanum	Ιπποκαστανιά	X				*		
8	Alnus glutinosa	Σκλήθρο	X		*	*	*	*	
9	Carpinus betulus	Γαύρος βετουλοειδής	X			*	*		
10	Carpinus orientalis	Γαύρος ανατολικός	X		*	*			
11	Castanea sativa	Καστανιά	X			*	*		
12	Fraxinus angustifolia	Φράξος στενόφυλλος	X		*	*			
13	Fraxinus ornus	Φράξος όρνος	X		*	*			
14	Juglans regia	Καρυδιά βασιλική	X		*	*	*		
15	Morus alba	Μουριά λευκή	X		*	*			
16	Morus nigra	Μουριά μαύρη	X		*	*			
17	Ostrya carpinifolia	Όστρυα	X		*	*			
18	Pistacia lentiscus var. chia ¹	Μαστιχόδενδρο ¹		X	*				
19	Prunus avium	Αγριοκερασιά	X			*	*		
20	Sorbus aucuparia	Σορβιά αυκουπάρια	X			*	*		
21	Sorbus domestica	Σορβιά οικιακή	X			*	*		
22	Sorbus graeca	Σορβιά άρια	X	X		*	*		
23	Sorbus torminalis	Σορβιά αντιδυσεντερική	X			*	*		
24	Tilia cordata	Φιλύρα μικρόφυλλη	X			*	*		
25	Tilia platyphyllos	Φιλύρα πλατύφυλλη	X			*	*		
26	Tilia tomentosa	Φιλύρα πιληματώδης	X			*	*		

Το Μαστιχόδενδρο δεν περιλαμβάνεται στα ευγενή πλατύφυλλα αλλά μπορεί να φυτευτεί σε παρόμοιο με αυτά φυτευτικό σύνδεσμο

Επιτρέπεται

Δεν επιτρέπεται

Πίνακας 2: Επιτρεπόμενα είδη λοιπών πλατύφυλλων ανά ζώνη βλάστησης (Κατάταξη κατά Ντάφη 1973)

Λοιπά πλατύφυλλα									
α/α	Ονομασία		Δένδρο	Θάμνος	ΖΩΝΕΣ				
					A	B	Γ	Δ	Ε
2	<i>Celtis australis</i>	Μελικοκιά	X		*	*			
3	<i>Ceratonia siliqua</i>	Χαρουπιά	X		*	*			
4	<i>Cercis siliquastrum</i>	Κουτσουπιά	X	X	*	*	*		
5	<i>Cornus mas</i>	Κρανιά		X		*	*		
6	<i>Corylus avellana</i>	Λεπτοκαρυά	X	X		*	*		
7	<i>Cotinus coggygria</i>	Κότινος (Χρυσόξυλο)		X		*	*		
8	<i>Crataegus hedreichii</i>	Κράταιγος χελδράιχ		X	*	*			
9	<i>Crataegus laciniata</i>	Κράταιγος πολυσχιδής	X	X	*	*			
10	<i>Crataegus monogyna</i>	Κράταιγος μονόγυνη	X	X	*	*			
11	<i>Fagus moesiaca</i>	Οξιά μοϊσιακή	X				*	*	
12	<i>Fagus silvatica</i>	Οξιά δασική	X				*	*	
13	<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη	X	X	*	*			
14	<i>Myrtus communis</i>	Μυρτιά		X	*	*			
15	<i>Olea europaea</i> var. <i>sylvestris</i>	Αγριελιά	X	X	*	*			
16	<i>Pirus amygdaliformis</i>	Γκορτσιά	X		*	*			
17	<i>Pistacia terebinthus</i>	Κοκορεβιθιά	X	X	*				
18	<i>Populus alba</i> & υβρίδια	Λεύκη λευκή	X			*	*		
19	<i>Populus nigra</i> & υβρίδια	Λεύκη μαύρη	X			*	*		
20	<i>Populus tremula</i> & υβρίδια	Λεύκη τρέμουσα	X		*	*	*	*	
21	<i>Prunus cocomilia</i>	Αγριοκορομηλιά	X		*	*	*		
22	<i>Quercus cerris</i>	Δρυς ευθύφλοια	X			*	*		
23	<i>Quercus conferta</i>	Δρυς πλατύφυλλη	X			*	*		
24	<i>Quercus dalechampii</i>	Δρυς δελαχαμπίου	X			*	*		
25	<i>Quercus frainetto</i>	Δρυς πλατύφυλλη	X			*	*		
26	<i>Quercus ilex</i>	Αριά	X		*	*			
27	<i>Quercus infectoria</i>	Δρυς βαφική		X	*	*			
28	<i>Quercus ithaburensis</i>	Δρυς ήρεμη (Βελανιδιά)	X		*	*			
29	<i>Quercus pedunculata</i>	Δρυς ποδισκοφόρα	X		*	*	*		
30	<i>Quercus pedunculiflora</i>	Δρυς χνοώδης ποδισκοφόρα	X		*	*	*		
31	<i>Quercus pubescens</i>	Δρυς χνοώδης	X		*	*			
32	<i>Rhus coriaria</i>	Ρούδι		X	*	*			
33	<i>Salix alba</i>	Ιτιά λευκή	X		*	*	*		
34	<i>Salix eleagnos</i>	Ιτιά λευκωπή	X	X	*	*	*		
35	<i>Sambucus nigra</i>	Κουφοξυλιά	X	X		*	*		
36	<i>Styrax officinalis</i>	Στύρακας	X	X		*	*		
37	<i>Tamarix</i> sp.	Αλμυρίκι	X	X	*	*			

*	Επιτρέπεται
	Δεν επιτρέπεται

Πίνακας 3: Επιτρεπόμενα είδη κωνοφόρων ανά ζώνη βλάστησης (Κατάταξη κατά Ντάφη 1973)

Κωνοφόρα									
α/α	Ονομασία		Δένδρο	Θάμνος	ΖΩΝΕΣ				
					A	B	Γ	Δ	E
1	Cupressus sempervirens	Κυπαρίσσι αειθαλές	X		*	*	*		
2	Juniperus sp.	Άρκευθος	X		*	*	*	*	*
3	Picea excelsa	Ερυθρελάτη	X				*	*	
4	Pinus brutia	Πεύκη τραχεία	X		*	*			
5	Pinus nigra	Πεύκη μαύρη	X			*	*	*	
6	Pinus pinea	Κουκουναριά	X		*				
7	Taxus baccata	Ίταμος	X				*	*	

*

 Επιτρέπεται

ΔΕΝ επιτρέπεται

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι δικαιούχοι της Παρέμβασης μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών, κάτοχοι ή διαχειριστές γεωργικής γης (όπως μισθωτές ή άλλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα).

Στην περίπτωση όπου η Παρέμβαση υλοποιείται σε γη δημόσιας ιδιοκτησίας, η στήριξη παρέχεται υπό την αίρεση ότι ο διαχειριστής είναι είτε ιδιωτικός φορέας (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), είτε οργανισμός της αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, με εξαίρεση τα μικρά νησιά Αιγαίου.

Στον παρακάτω Πίνακα «Ιδιοκτησιακό καθεστώς και καλυπτόμενη δαπάνη», φαίνεται το είδος δαπάνης ανά ιδιοκτήτη/διαχειριστή των γεωργικών γαιών που θα δασωθούν.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ (Φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα)	ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΤΕΙΑΣ (Α΄ ΦΑΣΗ ΔΑΣΩΣΗΣ)
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΤΕΙΑΣ (Α΄ ΦΑΣΗ ΔΑΣΩΣΗΣ) (μόνο για την περίπτωση όπου ο φορέας διαχείρισης είναι ιδιωτικός φορέας ή Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού, ΔΕΝ αφορά στην περίπτωση των μικρών νησιών του Αιγαίου)

Για να είναι επιλέξιμη μια συγκεκριμένη πράξη θα πρέπει να ισχύουν τα ακόλουθα, κατά περίπτωση:

- Η γεωργική έκταση όπου θα εγκατασταθεί η φυτεία να είναι δηλωμένη στο ΟΣΔΕ
- Η επιλογή ειδών, ποικιλιών, οικοτύπων και των προελεύσεων των δένδρων λαμβάνει υπόψη την ανάγκη ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στις φυσικές καταστροφές, τη βιοτική, εδαφολογική και υδρολογική κατάσταση της περιοχής, καθώς και το δυνητικό χωρο-κατακτητικό χαρακτήρα των ειδών υπό τις τοπικές συνθήκες. Ενίσχυση παρέχεται μόνο για φύτευση και συντήρηση ειδών της Μεσογειακής βιογεωγραφικής ζώνης του καταλόγου, που παρουσιάζεται στους Πίνακες 1 έως 3 της Ενότητας 5 της παρούσας Παρέμβασης, ανάλογα με τις ειδικές εδαφο-κλιματικές και υδρολογικές συνθήκες, των επιμέρους ζωνών βλάστησης. Σε περιοχές όπου η δάσωση καθίσταται δύσκολη λόγω δυσχερών εδαφο-κλιματικών συνθηκών, η ενίσχυση μπορεί να

παρέχεται για φύτευση άλλων πολυετών ξυλωδών ειδών του καταλόγου, όπως χαμόδενδρα ή θάμνοι, κατάλληλα για τις τοπικές συνθήκες.

- Σε όλες τις περιπτώσεις δάσωσης τα είδη που φυτεύονται πρέπει να προσαρμόζονται στις περιβαλλοντικές και κλιματικές συνθήκες της περιοχής και να πληρούν τις ελάχιστες περιβαλλοντικές απαιτήσεις, όπως αυτές έχουν ληφθεί υπόψη για την κατάρτιση των Πινάκων 1 έως 3 της Ενότητας 5 της παρούσας Παρέμβασης.
- Σε όλες τις περιπτώσεις δάσωσης, στα είδη που φυτεύονται πρέπει να περιλαμβάνεται η φύτευση τουλάχιστον 10% πλατύφυλλων δένδρων ή η μίξη τουλάχιστον τριών ειδών δένδρων ή ποικιλιών, με ελάχιστη καλυπτόμενη έκταση ανά είδος το 10 % της υπό δάσωσης έκτασης.
- Η επιλέξιμη πυκνότητα φύτευσης είναι :
  - ο 900 δένδρα ανά εκτάριο, δηλ. 90 δένδρα /στρέμμα (Φυτείες Δ90), για τις φυτείες όλων των επιτρεπόμενων δασικών ειδών (εκτός των ευγενών πλατύφυλλων),
  - ο 250 δένδρα ανά εκτάριο, δηλ. 25 δένδρα /στρέμμα (Φυτείες Δ25), για τις φυτείες των ευγενών πλατύφυλλων του καταλόγου.
- Μέσω της παρούσας Παρέμβασης δε χορηγούνται ενισχύσεις για την εγκατάσταση των ακόλουθων ειδών:
  - ο πρεμνοφυώς διαχειριζόμενων με μικρό περίτροπο χρόνο
  - ο χριστουγεννιάτικων δένδρων ή
  - ο ταχείας ανάπτυξης για παραγωγή ενέργειας.
- Δάσωση σε προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 δύναται να επιτρέπεται, με εξαίρεση τις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 1650/1986. Επιπρόσθετα στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) επιτρέπεται η δάσωση εφόσον εξασφαλίζονται οι οικολογικές διαδρομές (ecological corridors), ευνοείται η παραποτάμια βλάστηση και η ύπαρξη διακένων στη βλάστηση προκειμένου τα αρπακτικά πτηνά να ευνοούνται στην αναζήτηση τροφής. Για το λόγο αυτό πρέπει το προς δάσωση αγροτεμάχιο να μην είναι το μοναδικό διάκενο στην περιοχή και πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να διατηρείται ο υγροτοπικός χαρακτήρας κάθε περιοχής.
- Ως ελάχιστο μέγεθος επιλέξιμης υπό δάσωση έκτασης ορίζονται τα 5 στρέμματα (0,5 ha), με εξαίρεση τις περιοχές των νησιών Ιονίου, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και την Εύβοια, όπου ορίζονται τα 2 στρέμματα (0,2ha), με απαραίτητη προϋπόθεση η ελάχιστη υπό δάσωση γεωργική γη να είναι ενιαία.
- Υποβολή «Τεχνικού Σχεδίου Δάσωσης» όταν το μέγεθος της ενιαίας, υπό δάσωση γεωργικής γης δεν ξεπερνάει τα 50 εκτάρια, το οποίο θα περιλαμβάνει βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία της υπό δάσωση έκτασης, τα δασοπονικά είδη, το φυτευτικό σύνδεσμο, τη μέθοδο της δάσωσης, τον τρόπο προετοιμασίας του εδάφους, την εποχή εγκατάστασης της φυτείας, τα μέτρα περιποίησης/προστασίας κ.λπ. Πρότυπο έντυπο για το Τεχνικό Σχέδιο Δάσωσης θα ενσωματωθεί στη σχετική προκήρυξη της παρούσας Παρέμβασης.
- Υποβολή «Μελέτης Δάσωσης», ως ισοδύναμο μέσο διαχειριστικού σχεδίου, όταν το μέγεθος της ενιαίας, υπό δάσωση γεωργικής γης ξεπερνάει τα 50 εκτάρια. Πρότυπο έντυπο για τη Μελέτη Δάσωσης θα ενσωματωθεί στη σχετική προκήρυξη της παρούσας Παρέμβασης.
- Στην περίπτωση ειδών ταχείας ανάπτυξης όπως Salix και Populus ο ελάχιστος χρόνος υλοτόμησης είναι εννέα (9) έτη και ο μέγιστος δεκαέξι (16) έτη.

Οι επενδυτικές πράξεις είναι σύμφωνες με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών που αναφέρονται στο άρθρο 74 καν. (ΕΕ) 2021/2115 σε περίπτωση που απαιτείται η εγκατάσταση τριτεύοντος αρδευτικού συστήματος. Όταν για μια επενδυτική πράξη απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει διενεργηθεί πριν από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη παρέχεται μέσω επιχορήγησης.

Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν τις εργασίες για την α' φάση της δάσωσης (εγκατάσταση δασοπονικής φυτείας):

- Εργασίες προετοιμασίας όπως:
  - ο εδαφολογική ανάλυση,
  - ο σύνταξη τεχνικού σχεδίου δάσωσης ή όταν το μέγεθος της ενιαίας υπό δάσωση γεωργικής γης ξεπερνά τα 50 εκτάρια, μελέτης δάσωσης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου άρδευσης, εφόσον απαιτείται.
- Εργασίες αγοράς και εγκατάστασης φυταρίων όπως:
  - ο κατεργασία εδάφους για εγκατάσταση φυτών,
  - ο προμήθεια φυταρίων / πολλαπλασιαστικού υλικού (από δημόσια δασικά φυτώρια, ή νομίμως λειτουργούντα ιδιωτικά φυτώρια),
  - ο διάνοιξη λάκκων φύτευσης,
  - ο φύτευση φυταρίων (βωλόφυτων ή γυμνόριζων), λίπανση, σχηματισμός λεκάνης άρδευσης.
- Εργασίες εγκατάστασης/βελτίωσης τριτεύοντος αρδευτικού δικτύου, εφόσον προταθεί ως αποτελεσματικότερη μέθοδος άρδευσης και η έκταση είναι ήδη αρδευόμενη ή η σχετική έκταση είναι σε περιοχή ΣΔΛΑΠ που η ποιότητα των νερών από άποψη ποσοτική είναι καλή,
- Η εγκατάσταση τριτεύοντος αρδευτικού δικτύου, όπου προβλέπεται, περιλαμβάνει εργασίες όπως:
  - ο προμήθεια, μεταφορά, τοποθέτηση και στερέωση σωλήνων (ως γραμμών τροφοδοσίας και ποτίσματος)
  - ο προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση βανών (κρουνών) για έλεγχο των γραμμών τροφοδοσίας και ποτίσματος
  - ο προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση σταλακτών (για στάγδην άρδευση των φυτών)
  - ο προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση πλαστικής δεξαμενής, ως μέσο προσωρινής αποθήκευσης ελάχιστης αναγκαίας ποσότητας του νερού «πηγής».
- 1η άρδευση φυτών, με τη χρήση βυτίου και εργατών εφόσον δεν έχει επιλεγεί εγκατάσταση τριτεύοντος αρδευτικού δικτύου.
- Εργασίες κατασκευής περίφραξης, εφόσον απαιτηθεί (όπως στην περίπτωση βόσκησης, κ.λπ.).
- Εργασίες αντικατάστασης φυταρίων (φυσιολογικών αποτυχιών) σε περίπτωση αδυναμίας εγκατάστασής τους, η οποία οφείλεται κυρίως στο μικρο-περιβάλλον του εδάφους, στο φυτό (κατάσταση, κ.λπ.) και στη διαδικασία εγκατάστασής του και ανέρχεται σε ποσοστό έως το 10% των φυταρίων, που εγκαταστάθηκαν και αφορά μόνο στο 1ο έτος μετά την εγκατάσταση.
- Εργασίες αντικατάστασης φυταρίων σε περίπτωση μεγάλης κλίμακας αποτυχιών, οι οποίες οφείλονται κυρίως σε έκτακτους και απρόβλεπτους βιολογικούς και αβιοτικούς παράγοντες - κινδύνους (προσβολές, ασθένειες, χαλαζόπτωση, ξηρασία, παγετός πλημμύρες, κ.λπ., που έχουν επιβεβαιωθεί από αρμόδια αρχή) και ανέρχονται σε ποσοστό έως το 30% των φυταρίων, που εγκαταστάθηκαν και αφορά μόνο στο 1ο έτος μετά την εγκατάσταση.

Οι εργασίες αντικατάστασης φυταρίων περιλαμβάνουν:

- την προμήθεια και μεταφορά των φυταρίων,
- τη διάνοιξη των λάκκων φύτευσης
- τη φύτευση των φυταρίων (μαζί με την πρώτη λίπανση, το σχηματισμό λεκάνης άρδευσης και την πρώτη άρδευση φυτών).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ενίσχυση για τη δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (εγκατάσταση) δίνεται υπό μορφή επιχορήγησης.

Το ποσοστό ενίσχυσης είναι ενιαίο για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών της δράσης σε όλη τη χώρα και ανέρχεται στο 100% των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί βάσει του άρθρου 33 του σχεδίου ΑΒΕΡ, όπως αυτός θα ισχύσει.

Δύναται να καλυφθούν και οι δαπάνες εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων δασών ή ισοδύναμων μέσων, μέχρι το 20% της ενίσχυσης.

Οι ενισχύσεις για δάσωση γεωργικής γης, που ανήκει σε δημόσιες αρχές ή για δένδρα ταχείας ανάπτυξης (όπως είδη *Populus* και *Salix*) καλύπτουν μόνο τα έξοδα εγκατάστασης.

Ακολουθούν οι Πίνακες 1 & 2, όπου καταγράφονται τα ενδεικτικά ανώτατα ύψη ενίσχυσης ανά δαπάνη εγκατάστασης φυτείας, καθώς και τα ανώτατα ύψη ενίσχυσης για δαπάνες προετοιμασίας.

Πίνακας 1: «Ενδεικτικά ανώτατα ύψη ενίσχυσης ανά δαπάνη εγκατάστασης φυτείας»

A.T.	Εργασία	Κωδικός Άρθρου	Τιμή μονάδας (σε €)	Μονάδα μέτρησης
1	Κατεργασία εδάφους για εγκατάσταση φυτών	ΠΡΣ Ν. Γ1.01	42	στρ.
2	Προμήθεια φυταρίων κωνοφόρων ή πλατυφύλλων (Δ90)	ΠΡΣ Ν. Δ1.1.01	3,5	τεμ.
3	Προμήθεια φυταρίων ευγενών πλατυφύλλων (Δ25)	ΠΡΣ Ν. Δ1.2.01	6,5	τεμ.
4	Άνοιγμα λάκκων διαστάσεων 0,20 x 0,20 x 0,50 m, με χρήση κοχλιοφόρου συσκευής (Δ25)	ΠΡΣ Ε3.3	0,45	τεμ.
5	Φύτευση φυταρίων (Δ25/Δ90)	ΠΡΣ Ν. Ε9.3.01	0,8	τεμ.
6	Πάσσαλοι περιφραγμάτων από μορφοσίδηρο διατομής "L" ή "T"	ΟΙΚ 64.41	2,7	kg
7	Σύρμα γαλβανισμένο	ΟΙΚ Ν. 64.46.01	0,21	m
8	Συρματόπλεγμα ρομβοειδούς οπής 5 x 5 cm	ΟΙΚ Ν. 64.48.01	3,6	m ²
9	Σωλήνες από πολυαιθυλένιο PE 6 atm, ονομαστικής διαμέτρου Φ 20	ΠΡΣ Η1.1.2	0,35	m
10	Σωλήνες από πολυαιθυλένιο PE 6 atm, ονομαστικής διαμέτρου Φ 40	ΠΡΣ Η1.1.5	0,85	m
11	Πάσσαλος στήριξης σωλήνων άρδευσης από χάλυβα οπλισμού	ΠΡΣ Η1.4	0,25	τεμ.
12	Σφαιρικοί κρουνοί, ορειχάλκινοι, κοχλιωτοί, PN 16 atm, Φ 3/4"	ΠΡΣ Η5.1.2	7,7	τεμ.
13	Σφαιρικοί κρουνοί, ορειχάλκινοι, κοχλιωτοί, PN 16 atm, Φ 1 1/2"	ΠΡΣ Η5.1.5	20	τεμ.
14	Πλαστική δεξαμενή από σκληρό πολυαιθυλένιο (HDPE), χωρητικότητας 8 m ³	ΠΡΣ Η7.9.5	600	τεμ.
15	Σταλάκτης αυτορυθμιζόμενος, επισκέψιμος	ΠΡΣ Η8.1.1	0,22	τεμ.
16	Σχηματισμός λεκάνης άρδευσης φυτού, διαμέτρου από 0,41 έως 0,60 m	ΠΡΣ ΣΤ1.1	0,2	τεμ.
17	Άρδευση φυτών με βυτίο	ΠΡΣ ΣΤ 2.1.1	0,0625	τεμ.
18	Άρδευση φυτών με επίγειο ή υπόγειο σύστημα άρδευσης, μη αυτοματοποιημένο	ΠΡΣ ΣΤ 2.1.6	0,0055	τεμ.
19	Λίπανση φυτών με τα χέρια ή με λιπαντήρες	ΠΡΣ Ν. ΣΤ 3.1.01	0,05	τεμ.

Πίνακας 2 «Ενδεικτικά ανώτατα ύψη ενίσχυσης για δαπάνες προετοιμασίας»

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ	ΤΙΜΗ ΤΕΜΑΧΙΟΥ (σε €)		
ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	120/εκτάριο		
	ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ		ΑΝΕΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΣΩΣΗΣ (έκταση έως 5 εκτάρια)	539,50	179,85/εκτάριο	539,50
ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΣΩΣΗΣ (έκταση από 5 έως 50 εκτάρια)	899,25		899,25
ΜΕΛΕΤΗ ΔΑΣΩΣΗΣ (έκταση από 50 εκτάρια και πάνω)	1.438,80		1.438,80

Πίνακας 3 «Ενδεικτικός προϋπολογισμός κόστους εγκατάστασης φυτείας ανά εκτάριο και είδος φυτείας

Τύπος Φυτείας	Κόστος εγκατάστασης (€/ha)
Δάσωση φυτείας Δ25 με εγκατάσταση τριτεύοντος δικτύου άρδευση	8.643,66
Δάσωση φυτείας Δ25 χωρίς εγκατάσταση τριτεύοντος δικτύου άρδευση	6.957,76
Δάσωση φυτείας Δ90 με εγκατάσταση τριτεύοντος δικτύου άρδευσης	12.968,51
Δάσωση φυτείας Δ90 χωρίς εγκατάσταση τριτεύοντος δικτύου άρδευση	10.230,26

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης με βάση τιμές σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1 του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Βλέπε ενότητα 5.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 11 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Λόγω μετατροπής της γεωργικής γης σε δάσος ή δασική έκταση δεν εφαρμόζεται η εξέταση για την τήρηση των αρχών του ΠΟΕ.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-3.4-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.17; R.18	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-3.4-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)

Με βάση τα δεδομένα εφαρμογής επενδυτικών σχεδίων προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-3.4-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.000,00						
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		9.500,00						
	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)		3.431,00						3.431,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.21 (μονάδα: Πράξεις)		3.431,00						3.431,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		27.450.899,00						27.450.899,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		23.289.596,00						23.289.596,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-73-3.5 - Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-73-3.5
Ονομασία παρέμβασης	Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία
Είδος παρέμβασης	INVEST(73-74) - Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση
Κοινός δείκτης εκροών	O.21. Αριθμός μη παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Όλη η Χώρα και ειδικότερα όπως περιγράφεται στον πίνακα τοπικών – εγχώριων και προσαρμοσμένων φυλών ζώων ανά ζωικό είδος.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO1	Στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα σε ολόκληρη την Ένωση, για την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας και της γεωργικής ποικιλότητας, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής στην Ένωση
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 040.06.01	Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξη του εγχώριου γενετικού υλικού	Υψηλή	Ναι
AN 050.06.02	Πρόωθηση πρακτικών για την διατήρηση/ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε γεωργικές και δασικές εκτάσεις	Υψηλή	Ναι
AN 112.02.07	Υποστήριξη για περαιτέρω αύξηση της παραγωγικότητας (TFP) στην αιγοπροβατοτροφία και τα κηπευτικά	Χαμηλή	Ναι
AN 126.01.09	Ανάπτυξη της προβατοτροφίας και ανάδειξη των εγχώριων φυλών	Χαμηλή	Ναι
AN 130.02.10	Μείωση της ελλειμματικότητας στα κτηνοτροφικά προϊόντα και στις ζωοτροφές	Χαμηλή	Ναι

AN 133.01.12	Αύξηση της αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην κρεοπαραγωγό βοοτροφία	Χαμηλή	Ναι
--------------	--	--------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.32 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από επενδυτική στήριξη της ΚΓΠ και συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα

R.9 Ποσοστό των γεωργών που λαμβάνουν επενδυτική στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας του ζωικού κεφαλαίου της χώρας αλλά και της διατήρησης των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας και της υστέρησης των αποδόσεων τους, σε σχέση με τις ξένες φυλές.

Το παραγωγικό ζωικό γενετικό υλικό της Χώρας είναι τα καταγεγραμμένα και πιστοποιημένα ζώα καθαρών φυλών αγροτικών ζώων. Το εν λόγω υλικό καταγράφεται και πιστοποιείται με προγράμματα γενεαλογίας και ελέγχου αποδόσεων, με σκοπό τη διατήρηση και αξιοποίηση των εγχώριων φυλών αγροτικών ζώων σε ένα σύγχρονο αναπτυξιακό μοντέλο βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης που διαχειρίζεται τους φυσικούς πόρους σε συνθήκες αειφορίας.

Ως «διατήρηση in situ» η διατήρηση και ανάκτηση βιώσιμων πληθυσμών ειδών ή άγριων φυλών ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον και, στην περίπτωση των οικοσίτων φυλών ζώων στο γεωργικό περιβάλλον όπου ανέπτυξαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Τα προγράμματα γενεαλογίας και ελέγχου αποδόσεων αποτελούν το βασικό κορμό της Δράσης καθώς αποτελούν το εργαλείο για τη διατήρηση και αξιοποίηση των εγχώριων φυλών αγροτικών ζώων “in situ”, στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Τα εν λόγω προγράμματα συμπληρώνονται με τις ενέργειες ενημέρωσης και γονοτύπισης, προκειμένου να είναι πιο αποτελεσματική η εφαρμογή τους.

Πεδίο εφαρμογής της δράσης αποτελούν οι τοπικές – εγχώριες και προσαρμοσμένες φυλές ζώων, όπως εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΙΔΟΣ	ΦΥΛΗ
ΒΟΟΕΙΔΗ	Βραχυκερατική, Κατερίνης, Συκιάς, Εγχώριος Βούβαλος, Ασπρόμαυρη*, Ασπροκόκκινη*, Ελληνική Κόκκινη, Ελληνική Ξανθόχρωμη, Λιμουζίν (Limouzine)
ΠΡΟΒΑΤΑ	Καραγκούνικη, Μυτιλήνης (Λέσβου), Σφακίων, Καρύστου, Φριζάρτα (Άρτας), Ορεινό Ηπείρου, Σερρών, Χίου, Κεφαλληνίας, Καλαρρύτες, Πηλίου, Γλώσσας Σκοπέλου, Θράκης, Σκύρου, Κατσικά Ιωαννίνων, Σαρακατσάνικη, Άργους, Κύμης, Ζακύνθου, Φλώρινας - Πελαγονίας, Αγρινίου, Ορεινό Λήμνου.
ΑΙΓΕΣ	Σκοπέλου
ΙΠΠΟΙ	Σκύρου, Πηνειάς, Μεσσαρά Κρήτης, Θεσσαλίας, Πίνδου, Ροδόπης
ΧΟΙΡΟΙ	Εγχώριος χοίρος

*η ασπρόμαυρη και ασπροκόκκινη φυλή αγελάδων είναι προσαρμοσμένες ελληνικές φυλές, που προέρχονται από φυλές αγελάδων Holstein.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Οι δικαιούχοι πρέπει να είναι αναγνωρισμένοι φορείς αναπαραγωγής καθαρών φυλών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, Ενώσεις, Συνεταιρισμοί και λοιπά συλλογικά όργανα με νομική υπόσταση που ασκούν κτηνοτροφική δραστηριότητα, οι ίδιοι ή και τα μέλη τους και η δράση εφαρμόζεται στις φυλές αγροτικών ζώων που περιγράφονται στον σχετικό πίνακα στην περιγραφή της.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη αφορά σε επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που όντως έχουν πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο. Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 45 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/126), οι ενέργειες της δράσης αφορούν σε:

- τήρηση γενεαλογικού βιβλίου ή μητρώου που είναι απαραίτητη και βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση – διάσωση και αξιοποίηση μίας φυλής ζώων και την πιστοποίηση ότι τα ζώα αυτά ανήκουν στη φυλή. Γίνεται συλλογή πληροφοριακών στοιχείων των ζώων προκειμένου να τηρηθεί το γενεαλογικό βιβλίο της φυλής σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις υποδείξεις και πρακτικές της ICAR(International Recording for Animal Production) και αφορούν κυρίως στοιχεία αναπαραγωγής και μεταβολές ζωικού κεφαλαίου (γεννήσεις, θάνατοι).
- έλεγχο αποδόσεων που γίνεται με σκοπό τον προσδιορισμό της γενετικής ποιότητας ή της απόδοσης του ζωικού κεφαλαίου για την διατήρηση και ορθολογικότερη αξιοποίηση των ζώων. Πραγματοποιείται με τη διεξαγωγή μετρήσεων στοιχείων ελέγχου αποδόσεων όπως αυτά προσδιορίζονται στην εθνική νομοθεσία και τις οδηγίες και πρακτικές της ICAR (International Recording for Animal Production) και αφορούν κυρίως γαλακτομετρήσεις (ποσοτικές, ποιοτικές), σωματομετρήσεις, μετρήσεις για τον προσδιορισμό της ποσότητας και της ποιότητας του κρέατος κ.λπ.,
- ενημέρωση που γίνεται σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο μέσω σεμιναρίων, ημερίδων και συμμετοχής σε εκθέσεις και αφορά στη διάδοση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή ζωικού γενετικού υλικού, στη σωστή διαχείριση των ποιμνίων, σε οργανωτικά θέματα για την εφαρμογή του προγράμματος, στην προβολή και διάδοση των εγχώριων φυλών και την περαιτέρω αξιοποίησή τους. Επιπλέον, στα πλαίσια αυτής της ενέργειας παρέχεται τεχνική και επιστημονική στήριξη για την παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας περί της διαχείρισης ζωικών γενετικών πόρων σε επίπεδο εκμετάλλευσης.
- γονοτυπικό έλεγχο των ζώων ο οποίος γίνεται προκειμένου να εντοπισθούν τα γονίδια που θέτουν σε κίνδυνο τη διατήρηση και αξιοποίηση της φυλής και να αποκλείονται από την αναπαραγωγή ώστε να μειωθεί η συχνότητά τους στον εκτρεφόμενο πληθυσμό.

Ειδικότερα, οι επιλέξιμες δαπάνες της παρέμβασης είναι:

1. Συλλογή και τήρηση στοιχείων γενεαλογίας, κάλυψη του διοικητικού κόστους καθιέρωσης και διατήρησης γενεαλογικών βιβλίων ή μητρώων. Δαπάνες μισθοδοσίας και οδοιπορικών εξόδων προσωπικού των δικαιούχων, δαπάνες εφοδίων, υλικών, οργάνων και διαδικασιών υλοποίησης και συγκεκριμένα:
  - ο Ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την καταχώρηση των στοιχείων και την εκτύπωση αυτών.
  - ο Υλικά εκτύπωσης
  - ο Λογισμικά προγράμματα για την καταχώρηση, επεξεργασία στοιχείων και τήρηση γενεαλογικών βιβλίων (αγορά και/ή κόστος ετήσιας χρήσης)
  - ο Όργανα σωματομετρήσεων
  - ο Δαπάνες ανάλυσης DNA
  - ο Δαπάνες συσκευών ηλεκτρονικής ανίχνευσης για την ταυτοποίηση των ζώων μέσω των ηλεκτρονικών μέσων σήμανσης
  - ο Δαπάνες μισθοδοσίας που αφορούν σε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που προσλαμβάνεται και απασχολείται αποκλειστικά για την υλοποίηση της παρέμβασης.
2. Για τον έλεγχο αποδόσεων των ζώων, κάλυψη του κόστους δοκιμών για τον προσδιορισμό της απόδοσης του ζωικού κεφαλαίου. Δαπάνες μισθοδοσίας και οδοιπορικών εξόδων προσωπικού των δικαιούχων, δαπάνες εφοδίων, υλικών, οργάνων και διαδικασιών υλοποίησης και συγκεκριμένα:
  - ο Ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την καταχώρηση των στοιχείων και την εκτύπωση αυτών.

- ο Υλικά εκτύπωσης
- ο Εξοπλισμός ογκομέτρησης γάλακτος
- ο Εξοπλισμός ποιοτικής ανάλυσης γάλακτος και κρέατος
- ο Αποστολή ή μεταφορά δειγμάτων γάλακτος, κρέατος
- ο Ανάλυση δειγμάτων γάλακτος, κρέατος

3. Για την ενημέρωση και την παροχή τεχνικής και επιστημονικής στήριξης με στόχο την παροχή και διάχυση της τεχνογνωσίας περί της διαχείρισης των ζωικών γενετικών πόρων σε επίπεδο εκμετάλλευσης, την ευρεία δημοσιότητα του προγράμματος και την προώθηση των εγχώριων φυλών. Αφορά δαπάνες για την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, ημερίδες, συμμετοχή σε ζωοτεχνικές εκθέσεις, συμβολικά έπαθλα, τεχνικό και επιστημονικό σύμβουλο και συγκεκριμένα:

- ο Έξοδα πρόσκλησης
- ο Ενοικίαση αίθουσας και οπτικοακουστικών μέσων
- ο Δαπάνες για την έκδοση-εκτύπωση ενημερωτικών φυλλαδίων, αφισών, ενημερωτικού ηλεκτρονικού και έντυπου υλικού, δαπάνες για τη διανομή - αποστολή του εν λόγω υλικού καθώς και δαπάνες κατασκευής ιστοσελίδας για την προβολή και προώθηση της φυλής.
- ο Κόστος συμμετοχής σε Ζωοτεχνικές εκθέσεις που περιλαμβάνει τη μεταφορά των ζώων, τη διατροφή τους, την ενοικίαση και διαμόρφωση του χώρου και τα έξοδα διαμονής και μετακίνησης των συνοδών ατόμων και των ατόμων για την τήρηση ενημερωτικού περιπτέρου.
- ο Συμβολικά έπαθλα
- ο Τεχνικός και επιστημονικός σύμβουλος για την τεχνική και επιστημονική στήριξη με την παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας περί της διαχείρισης ζωικών γενετικών πόρων σε επίπεδο εκμετάλλευσης. Ο τεχνικός σύμβουλος θα διαθέτει εξειδίκευση σε θέματα διαχείρισης γενετικών ζωικών πόρων και θα παρέχει συνεχή τεχνική στήριξη δίνοντας οδηγίες εφαρμογής και συντάσσοντας τακτικές εκθέσεις προόδου, συμπερασμάτων και οδηγιών. Επίσης, όπου απαιτείται θα παρέχει τεχνική στήριξη και στους ωφελούμενους κτηνοτρόφους σε θέματα διαχείρισης των ζώων τους σε σχέση με το πρόγραμμα. Επιπλέον, θα στηρίζει τον Δικαιούχο σε θέματα ενημέρωσης, προώθησης και διάδοσης του κατάλληλου (σε επίπεδο περιοχής και εκμετάλλευσης) ζωικού γενετικού υλικού.

4. Γονοτυπικός έλεγχος των ζώων. Δαπάνες για το κόστος προμήθειας υλικών δειγματοληψίας, διενέργειας δειγματοληψίας, μεταφοράς και ανάλυσης δειγμάτων.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Τα ποσοστά στήριξης για τη δράση αφορούν στις ενέργειες που αναλαμβάνονται να υλοποιούνται από τους δικαιούχους σχετικά με:

- τη συλλογή - τήρηση στοιχείων γενεαλογίας των ζώων και καθιέρωση-διατήρηση γενεαλογικών βιβλίων και μητρώων με ποσοστό στήριξης 100%.
- τον έλεγχο αποδόσεων των ζώων με ποσοστό στήριξης 70%.
- την ενημέρωση για τη διάδοση και χρήση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή και κτηνοτρόφο ζωικού γενετικού υλικού με ποσοστό στήριξης 100%.
- τον γονοτυπικό έλεγχο των ζώων με ποσοστό στήριξης 100%.

Πρόσθετη επεξήγηση

Παροχή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την υποπαραγραφο 1(α) του άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Τι δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη;

Δεν αφορά.

Η επένδυση περιλαμβάνει άρδευση;

☐ Ναι ☒ Όχι

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων — ποια είναι η πιθανή απαιτούμενη εξοικονόμηση νερού [εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)]

A/A

Επενδύσεις για τη βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών εγκαταστάσεων (που επηρεάζουν υδατικά συστήματα των οποίων η κατάσταση είναι λιγότερο από καλή) — ποιες είναι οι απαιτήσεις για αποτελεσματική μείωση της χρήσης νερού — εκφραζόμενη ως ποσοστό (%)

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Οι δράσεις που σχετίζονται με τη διατήρηση φυτικών γενετικών πόρων και σπανίων φυλών είναι συμβατές με την παράγραφο 2 «Γενικές Υπηρεσίες» του Παραρτήματος II της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη Γεωργία. Η παροχή των ενισχύσεων τηρεί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η εν λόγω στήριξη παρέχεται μέσω δημόσιας χρηματοδότησης κρατικό πρόγραμμα (που δεν περιλαμβάνει μεταβιβάσεις από τους καταναλωτές,

β) το ποσό της ενίσχυσης δεν αφορά σε άμεση ενίσχυση στους ωφελούμενους κτηνοτρόφους.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-73-3.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων έργων από την προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.32; R.9	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-73-3.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων έργων από την προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία

Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης των έργων αντίστοιχου Μέτρου προηγούμενων προγραμματικών περιόδων και την εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπ.ΑΑΤ.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-73-3.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων έργων από την προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	81.000,00	81.000,00	81.000,00	81.000,00	81.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00			
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	42,00							42,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	42,00							42,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00			16.902.610,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00			14.340.330,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

INSTAL(75) - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων

Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-75.1
Ονομασία παρέμβασης	Εγκατάσταση νέων γεωργών
Είδος παρέμβασης	INSTAL(75) - Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων
Κοινός δείκτης εκροών	O.25. Αριθμός γεωργών νεαρής ηλικίας που λαμβάνουν στήριξη εγκατάστασης
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Ναι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η σχετική παρέμβαση εφαρμόζεται σε περιοχές όπου η αγροτική δραστηριότητα είναι σημαντική, όπως περιγράφεται ακολούθως:

α) Στις «αγροτικές περιοχές», έτσι όπως ορίζονται σύμφωνα με τη Τυπολογία της ΕΕ σε επίπεδο Νομού – NUTS 3 (Νομοί κυρίως ή ενδιάμεσα αγροτικοί, ήτοι το σύνολο των Νομών της Ελλάδας εκτός Νομών Θεσσαλονίκης και Αττικής).

β) Στο Νομό Θεσσαλονίκης, εκτός μεγάλου αστικού κέντρου (Δημοτική Κοινότητα 5ου Διαμερίσματος Θεσσαλονίκης).

γ) Για το Νομό Αττικής στις περιοχές που έχουν βαθμό Αστικοποίησης (DGUR_CODE) 2 και 3 (ενδιάμεσης πυκνότητας κατοικημένες και αραιοκατοικημένες περιοχές) σύμφωνα με σχετική μεθοδολογία (Degree of Urbanization 2011-DEGURBA, Πηγή: EFGS, JRC, Eurostat, LandScan, REGIO-GIS με τους σχετικούς Πίνακες και Χάρτες ανά KM να βρίσκονται αναρτημένοι στον ακόλουθο σύνδεσμο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/b32fcc21-c566-45ea-8795-2a9ffe2ac58c/DGUR_2011_Tables_Maps_Countries.zip). Οι εν λόγω περιοχές χαρακτηρίζονται από αγροτική δραστηριότητα, ενώ αποκλείεται ο κατεξοχήν αστικός ιστός της Αττικής. Αναλυτικά οι σχετικές περιοχές της Αττικής (COMM_ID A101 έως και A462) θα αντιστοιχηθούν σε Τοπικές Κοινότητες (διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του Προγράμματος «Καλλικράτης» - Νόμος 3852/2010, ΦΕΚ 87/τ.Α'/2010 όπως ισχύει) στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO7 Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές	
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 010.07.03	Μεγιστοποίηση οριζοντίων και κάθετων συνεργειών μεταξύ παρεμβάσεων	Υψηλή	Ναι
AN 016.07.05	Ενίσχυση μέτρων διευκόλυνσης της πρώτης	Υψηλή	Ναι

	εγκατάστασης νέων γεωργών ιδιαίτερα σε μειονεκτικές περιοχές		
AN 075.07.07	Στήριξη των νέων γεωργών για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες			
R.36 Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από τη σύσταση επιχείρησης με στήριξη από την ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης ανά φύλο			
R.37 Νέες θέσεις εργασίας που λαμβάνουν στήριξη σε έργα της ΚΓΠ			

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η αύξηση του αριθμού των γεωργών ηλικίας μικρότερης των σαράντα ετών εξυπηρετεί ένα διττό στόχο που είναι η δημογραφική ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα με στόχο την βελτίωση της αναλογίας των γεωργών με ηλικία μικρότερη των 35 ετών σε σχέση με τους γεωργούς ηλικίας άνω των 55 ετών ώστε να συγκλίνει με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο αλλά και την πληθυσμιακή αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και ιδιαίτερα εκείνων που παρουσιάζουν τα εντονότερα προβλήματα (ορεινές, αραιοκατοικημένες).

Σε ότι αφορά την συμβολή της παρέμβασης στην ισότητα των φύλων, από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο έχει αναδειχθεί πως η αναλογία συμμετοχής γυναικών/ανδρών στο πρόγραμμα πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών είναι παραπλήσια με την σχετική αναλογία των αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στη χώρα.

Οι στόχοι αυτοί εξυπηρετούνται με την διαφοροποίηση των ποσών ενίσχυσης. Η δημογραφική ανανέωση των απασχολούμενων ιεραρχήθηκε υψηλά στις ανάγκες όπως επίσης και η ανάγκη «Η στήριξη των νέων γεωργών να οδηγή στην δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων». Η αύξηση του ποσού του πριμ της πρώτης εγκατάστασης από το επίπεδο των 20.000€ την περίοδο 2014-2020 στα 40.000€ έγινε με γνώμονα την εξυπηρέτηση της συγκεκριμένης ανάγκης.

Κατά την περίοδο εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου προβλέπεται η έκδοση δύο προκηρύξεων το 2023 και το 2025 ενώ στην παρέμβαση περιλαμβάνεται και η καταβολή της δεύτερης δόσης των δικαιούχων νέων γεωργών έτους 2021. Πρόσθετα εθνικά μέτρα για την διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών είναι η επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης (φορολογικά κίνητρα) στο πετρέλαιο που οδηγεί σε σημαντικό περιορισμό των λειτουργικών δαπανών της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Επίσης, προβλέπεται η παροχή χρηματοδοτικού εργαλείου.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαιούχοι για την ένταξη στο Πρόγραμμα είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στον Ορισμό του νέου γεωργού (σε ηλικία) όπως ορίζεται στην Ενότητα 4.1.5 του ΣΣ:

Α) Φυσικά Πρόσωπα:

Ηλικία: έως και 40 ετών (πριν την ημερομηνία των 41^{ων} γενεθλίων).

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης: Εγκαθίσταται ως αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης, όπου αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά (αστική ευθύνη) και οικονομικά (φορολογική ευθύνη) υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της (αστική και φορολογική ευθύνη διαχείρισης).

Εκπαιδευτικά προσόντα:

Κατ' ελάχιστο, επίπεδο γνώσεων 4 (Επαγγελματική Σχολή ή Λύκειο), είτε εκπαίδευση γεωτεχνικής κατεύθυνσης (κατ' ελάχιστο 150 ωρών) που δεν αποτελεί μέρος πιστοποιητικού ή διπλώματος (μη τυπικής εκπαίδευσης - βεβαίωση από την αρμόδια αρχή) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

Επαγγελματικά προσόντα /δεξιότητες/ικανότητες:

Εάν δεν καλύπτονται τα ελάχιστα εκπαιδευτικά προσόντα οι υποψήφιοι δικαιούχοι πρέπει να διαθέτουν επαγγελματικά προσόντα ως εξής:

Άσκηση του επαγγέλματος του αγρεργάτη με πλήρη απασχόληση επί τρία συναπτά έτη ή επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα με μειωμένο ωράριο, κατά την τελευταία δεκαετία (πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή, δελτία μισθοδοσίας ή εργόσημο ή άλλα σχετικά έγγραφα, εφόσον διευκρινίζουν σαφώς τις επαγγελματικές δραστηριότητες) και επίπεδο γνώσεων επιπέδου 2 (απολυτήριο γυμνασίου).

B) Νομικά πρόσωπα:

Τα νομικά πρόσωπα πρέπει να ανήκουν κατά κύριο λόγο σε νέο γεωργό (ο νέος γεωργός μετέχει στο κεφάλαιο του νομικού προσώπου τουλάχιστον κατά 51 %). Στο πρόσωπο του νέου γεωργού πρέπει να συντρέχουν όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις των φυσικών προσώπων.

Ο νέος γεωργός - νόμιμος εκπρόσωπός του νομικού προσώπου, πρέπει να ασκεί τη διαχείριση και είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνος για τη λειτουργία του, έτσι όπως αποδεικνύεται με κατάλληλα νομιμοποιητικά έγγραφα ανάλογα με τη νομική μορφή του νομικού προσώπου. Ενδεικτικά νομιμοποιητικά έγγραφα είναι η συμβολαιογραφική πράξη σύστασης, το καταστατικό του νομικού προσώπου και όποιο άλλο έγγραφο συνδέεται με τη λειτουργία και το σκοπό του.

Η αστική ευθύνη αναφέρεται στη νόμιμη κατοχή της εκμετάλλευσης για τα φυσικά πρόσωπα, ή στην ανάθεση της νομικής εκπροσώπησης και διαχείρισης για τα νομικά πρόσωπα.

Η οικονομική (φορολογική) ευθύνη αναφέρεται στη διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης και για τα φυσικά πρόσωπα αποδεικνύεται με την έκδοση στο όνομα και αριθμό φορολογικού μητρώου του αρχηγού της όλων των παραστατικών που αφορούν την εκμετάλλευση, όπως μισθωτήρια, τιμολόγια αγοράς εφοδίων, πώλησης προϊόντων, είσπραξη ενισχύσεων, συναλλαγές με πιστωτικά ιδρύματα, φορολογικές υποχρεώσεις κ.λπ. Κατ' αναλογία στα νομικά πρόσωπα, ο αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης έχει την οικονομική ευθύνη για τη διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης, τα κέρδη και τους χρηματοοικονομικούς της κινδύνους, ενεργεί σε οικονομικές συναλλαγές για λογαριασμό της εταιρίας και έχει την ευθύνη για την έκδοση παραστατικών που εκδίδονται στον αριθμό φορολογικού μητρώου του νομικού προσώπου.

- Ο δικαιούχος πρέπει είναι μόνιμος κάτοικος σε κάποια από τις περιοχές εφαρμογής του μέτρου, όπως εξειδικεύονται στην παράγραφο 1 (Territorial scope).
- Ο δικαιούχος πρέπει να είναι ιδιοκτήτης ή διαχειριστής για πρώτη φορά αυτόνομης και ανεξάρτητης γεωργικής- κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης (ιδιόκτητο ζωικό κεφάλαιο) η τυπική απόδοση (standard output) να υπερβαίνει τα κατ' ελάχιστον όρια που προσδιορίζονται στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Πρώτη Εγκατάσταση:

Η για πρώτη φορά εγκατάσταση νοείται η για πρώτη φορά ενασχόληση με τη γεωργία από τα φυσικά πρόσωπα νέους γεωργούς και δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 24 μήνες που προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης στήριξης. Στην περίπτωση στήριξης μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, ως αίτηση στήριξης εννοείται η αίτηση που θα υποβάλει ο τελικός αποδέκτης προς ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό για την παροχή δανείου μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου. Συνδέεται, για τα φυσικά πρόσωπα, με την εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) ως αγρότης νεοεισερχόμενος στον αγροτικό τομέα και για τα νομικά πρόσωπα, την ανάληψη της αρχηγίας - διαχείρισης από φυσικό πρόσωπο νέο γεωργό και την εγγραφή του νομικού προσώπου ως κατόχου αγροτικής εκμετάλλευσης.

Επιχειρηματικό Σχέδιο:

Θα πρέπει ο δικαιούχος να υποβάλει και να εκτελέσει με επιτυχία επιχειρηματικό σχέδιο ανάπτυξης της γεωργικής του εκμετάλλευσης με διάρκεια έως 4 έτη από την ημερομηνία ένταξης.

Το επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να περιγράφει την αρχική κατάσταση της εκμετάλλευσης, τους στόχους για την ανάπτυξη αυτής και τις σχετικές ενέργειες.

Ο στόχος του επιχειρηματικού σχεδίου είναι ποσοτικός και αφορά την επίτευξη ελάχιστων αποδεκτών ορίων παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (εκφρασμένης ως τυπική απόδοση). Ο στόχος, ανάλογα με την μόνιμη κατοικία του αρχηγού της εκμετάλλευσης, αφορά στην αύξηση της συνολικής παραγωγικής δυναμικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (εκφρασμένης ως τυπικής απόδοσης) με ελάχιστο αποδεκτό κατώφλι την αύξηση τουλάχιστον κατά 20% της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένης ως τυπική απόδοση) σε σχέση με την αρχική κατάσταση κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης και με επίτευξη τουλάχιστον ενός ελάχιστου ορίου τυπικής απόδοσης κατά την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου σε όρους τυπικής απόδοσης το οποίο, ανάλογα με την έδρα της εκμετάλλευσης πρέπει να είναι μεγαλύτερο ή ίσο των:

- 16.000 ευρώ εφόσον η μόνιμη κατοικία του αρχηγού της εκμετάλλευσης είναι στην ηπειρωτική χώρα, την Κρήτη και την Εύβοια.
- 14.000 ευρώ εφόσον η μόνιμη κατοικία του αρχηγού της εκμετάλλευσης είναι σε νησιά με πληθυσμό άνω των 3.100 κατοίκων, πλην Κρήτης και Εύβοιας.
- 10.700 ευρώ εφόσον η μόνιμη κατοικία του αρχηγού της εκμετάλλευσης είναι σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των 3.100 κατοίκων.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης, το φυσικό πρόσωπο να υπαχθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και να παραμείνει σε αυτό, όπως θα εξειδικευθεί στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης, να υποβάλλεται κάθε έτος δήλωση στο ΟΣΔΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου να λαμβάνει ο νέος γεωργός συμβουλές από πιστοποιημένο πάροχο γεωργικών συμβουλών, χωρίς να είναι απαραίτητο για την πληρωμή της β δόσης της προκήρυξης του 2021.

Όσοι νέοι γεωργοί δεν διαθέτουν τίτλο σπουδών / πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, τουλάχιστον επιπέδου 3 του εθνικού πλαισίου προσόντων ή βεβαίωση – πιστοποιητικό παρακολούθησης πιστοποιημένου προγράμματος γεωτεχνικής κατάρτισης από πιστοποιημένο φορέα τουλάχιστον 250 ωρών, θα πρέπει να αποκτήσουν επαγγελματική εκπαίδευση εντός 36 μηνών από την ημερομηνία ένταξής του, παρακολουθώντας εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας τουλάχιστον 250 ωρών που παρέχονται από πιστοποιημένους παρόχους επαγγελματικής γεωργικής εκπαίδευσης.

Για τους δικαιούχους της προκήρυξης του 2021 τα επαρκή προσόντα διαφοροποιούνται (πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, τουλάχιστον επιπέδου 3 του εθνικού πλαισίου προσόντων ή βεβαίωση–πιστοποιητικό παρακολούθησης πιστοποιημένου προγράμματος γεωτεχνικής κατάρτισης από πιστοποιημένο φορέα τουλάχιστον 150 ωρών), οπότε και αν δεν τα διαθέτουν, θα πρέπει εντός 36 μηνών από την ημερομηνία ένταξης να έχουν παρακολουθήσει σχετικά προγράμματα κατάρτισης τουλάχιστον 150 ωρών.

Η κατάρτιση που θα λάβουν όσοι νέοι αγρότες δεν διαθέτουν επαρκή προσόντα (υπό την έννοια της κάλυψης των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου) θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατάρτιση σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες.

Σχετικά με το κατ' αποκοπή ποσό πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις που σχετίζονται με τα κριτήρια βαθμολόγησης θα εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης και θα περιλαμβάνονται στις σχετικές προκηρύξεις. Στα κριτήρια βαθμολόγησης θα περιλαμβάνονται παράμετροι όπως το εκπαιδευτικό επίπεδο, η βιολογική παραγωγή, η συμμετοχή σε οργάνωση παραγωγών, η σύνταξη συμβολαίων για τη διάθεση της παραγωγής, η συμμετοχή σε εργαλείο διαχείρισης κινδύνου, η περιοχή εγκατάστασης της γεωργικής εκμετάλλευσης με βάση τα χωρικά της χαρακτηριστικά (βλ. ενδεικτικά ορεινότητα, νησιωτικός χαρακτήρας, πληθυσμιακή πυκνότητα), τομεακός και διαθρωτικός προσανατολισμός της εκμετάλλευσης. Σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης χρηματοδοτικού εργαλείου ισχύουν τα ακόλουθα:

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα είναι διαθέσιμο είτε μετά την προσαρμογή των υπαρχουσών συμφωνιών (χρηματοδότησης και επιχειρησιακών) και την ενδεχόμενη υπογραφή συμφωνιών με επιπλέον Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, είτε με την υπογραφή νέων συμφωνιών (χρηματοδότησης και επιχειρησιακών) με Διαχειριστή για το Ταμείο και Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα είναι διαθέσιμο καθ' όλη την περίοδο κατά την οποία θα επιτρέπεται η διενέργεια συναλλαγών στο χαρτοφυλάκιο του χρηματοδοτικού εργαλείου, η οποία θα καθορισθεί στην

συμφωνία χρηματοδότησης. Κατά την εφαρμογή της εν λόγω μορφής στήριξης δεν εφαρμόζονται κριτήρια βαθμολόγησης.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη παρέχεται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού επιχορήγησης ή χρηματοδοτικού εργαλείου.

Η στήριξη με το κατ' αποκοπή ποσό επιχορήγησης παρέχεται για την πρώτη εγκατάστασή νέων γεωργών κατόπιν υποβολής και έγκρισης σχετικού επιχειρηματικού σχεδίου με την καταβολή της τελευταίας δόσης να σχετίζεται με την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη των συναφών στόχων και δεσμεύσεων.

Η στήριξη με χρηματοδοτικό εργαλείο θα έχει τη μορφή παροχής εγγύησης για καταβολή δανείου και κατ' αποκοπή ποσού τα οποία θα παρέχονται υποχρεωτικά και τα δυο μαζί. Οι δύο μορφές στήριξης θα συνδυάζονται σε μία ενιαία πράξη.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☒ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☐ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☒ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Άρθρο 75, παράγραφος 4.

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσό ενίσχυσης παρέχεται υπό την μορφή κεφαλαίου μη επιστρεπτέας ενίσχυσης ή χρηματοδοτικού εργαλείου, που συνδυάζεται υποχρεωτικά με μη επιστρεπτέα ενίσχυση σε μία ενιαία πράξη.

Όσον αφορά στη μη επιστρεπτέα ενίσχυση (κατ' αποκοπή ποσό), αυτή δεν συνδέεται με συγκεκριμένες δαπάνες αλλά με την επίτευξη συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων και διαμορφώνεται ως εξής:

Από 30.000 € έως και 42.500 € ανά δικαιούχο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο)

Ειδικότερα, το βασικό ποσό ενίσχυσης θα είναι 30.000 για γεωργικές εκμεταλλεύσεις που θα έχουν (στη μελλοντική κατάσταση) φυτική – μικτή παραγωγική κατεύθυνση.

Το ποσό αυτό θα διαμορφώνεται έως και 42.500 € με βάση τα εξής:

- αύξηση κατά 2.500 € εφόσον η περιοχή μόνιμης κατοικίας των αρχηγών των εκμεταλλεύσεων βρίσκεται σε περιοχές ορεινές ή μειονεκτικές ή σε μικρά νησιά (νησιά με πληθυσμό έως και 3.100 κατοίκους) και σε περιφερειακές ενότητες με πληθυσμιακή πυκνότητα μικρότερη η ίση των 35 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021 ή συνδυασμό αυτών των κατηγοριών περιοχών) ή συνδυασμός αυτών των κατηγοριών περιοχών,
- αύξηση κατά 10.000 € για ζωική παραγωγική κατεύθυνση (στη μελλοντική κατάσταση) της εκμετάλλευσης.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την ένταξη του νέου γεωργού στο μέτρο και αντιστοιχεί στο 70% της συνολικής ενίσχυσης, και το υπολειπόμενο 30% με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου.

Το ποσό ενίσχυσης είναι ικανοποιητικό ως κίνητρο για την εγκατάσταση νέων γεωργών εάν συνυπολογισθεί ότι οι νέοι γεωργοί λαμβάνουν και πρόσθετη συμπληρωματική ενίσχυση από τον πρώτο πυλώνα, έχουν αυξημένη μοριοδότηση και λαμβάνουν το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης ανεξαρτήτως τύπου / κατηγορίας επιλέξιμης επενδυτικής δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (σχέδια βελτίωσης) του άρθρου 68, εντάσσονται ως δικαιούχοι των δράσεων εκπαίδευσης και παροχής γεωργικών συμβουλών του άρθρου 72.

Η διαφοροποίηση των ποσών ενίσχυσης βασίζεται στην περιοχή εγκατάστασης του νέου γεωργού με την πρόσθετη ενίσχυση να δίνεται στις περιοχές με δυσμενέστερη δημογραφική σύνθεση (αραιοκατοικημένες, ορεινές και μειονεκτικές και σε μικρά νησιά. Πρόσθετη χρηματοδότηση δίνεται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ζωικής κατεύθυνσης λόγω της αναγκαιότητας μείωσης του ελλείματος της χώρας σε κτηνοτροφικά προϊόντα αλλά και λόγω αυξημένου κόστους δαπανών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Στην περίπτωση ενίσχυσης που παρέχεται μέσω χρηματοδοτικού εργαλείου, που συνδυάζεται υποχρεωτικά με μη επιστρεπτέα ενίσχυση σε μία ενιαία πράξη, το δάνειο που παρέχεται μέσω του χρηματοδοτικού εργαλείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για επενδύσεις στην εκμετάλλευση του τελικού αποδέκτη, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς γης. Η δαπάνη για την αγορά γης μπορεί να ανέρχεται ακόμη και στο 100% του ύψους του δανείου.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο θα χορηγεί στήριξη η οποία θα περιλαμβάνει σε μία ενιαία πράξη κεφάλαιο μη επιστρεπτέας ενίσχυσης (κατ' αποκοπή ποσό) και παροχή εγγύησης για καταβολή δανείου. Το συνολικό ύψος της στήριξης (άθροισμα του κατ' αποκοπή ποσού και του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης) δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις 100.000 €.

Πρόσθετη επεξήγηση

Δεν αφορά.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πορτοκαλί κουτί

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΚΟΥΤΙ: Το άρθρο 75 δεν περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 Του Κανονισμού (Πράσινο κουτί) Η στήριξη παρέχεται υπό την μορφή de minimis δεν σχετίζεται με το είδος και το ύψος της παραγωγής ενώ σε επίπεδο νέου γεωργού λήπτη της ενίσχυσης, το ύψος της ενίσχυσης είναι κατά πολύ χαμηλότερο του 1% της αξίας του εκάστοτε προϊόντος (ειδικές ενισχύσεις) ή της συνολικής γεωργικής παραγωγής (μη ειδικές ενισχύσεις).

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(3)(c) - Πράξεις που λαμβάνουν χρηματοδότηση από κεφάλαια που μεταφέρονται στο ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 103	100,00%	20,00%	100,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-75.1-1 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από ανειλημμένες υποχρεώσεις από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Καταβολή Β' δόσης)	Επιχορήγηση	91(3)(c)-EL-100,00%	Ομοιόμορφη			Ναι
MK3-75.1-2 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2023)	Επιχορήγηση	91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.36; R.37	Όχι
MK3-75.1-3 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2025)	Επιχορήγηση	91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.36; R.37	Όχι
MK3-75.1-4 - Αριθμός Νέων Γεωργών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις	Χρηματοπιστωτικό μέσο	91(3)(c)-EL-100,00%	Μέση		R.36; R.37	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-75.1-1 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από ανειλημμένες υποχρεώσεις από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Καταβολή Β' δόσης)

Υπολογίζεται ως ο μέσος όρος της δεύτερης δόσης του πριμ πρώτης εγκατάστασης των νέων γεωργών της προκήρυξης του έτους 2021.

MK3-75.1-2 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2023)

Ο μέσος όρος του πριμ πρώτης εγκατάστασης που κυμαίνεται μεταξύ 30.000 - 42.500 €.

MK3-75.1-3 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2025)

Ο μέσος όρος του πριμ πρώτης εγκατάστασης που κυμαίνεται μεταξύ 30.000 - 42.500 €.

MK3-75.1-4 - Αριθμός Νέων Γεωργών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις

Ο μέσος όρος του χρηματοδοτικού εργαλείου εγγυήσεων είναι 50.000 €, εκ των οποίων τα 37.000 € είναι η επιχορήγηση, τα 8.000 € είναι το ποσό εγγυήσεων που δεσμεύεται για δάνειο έως 48.000€ και 5.000€ το ποσό για την τεχνική στήριξη και κατάρτιση.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-75.1-1 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από ανειλημμένες υποχρεώσεις από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Καταβολή Β΄ δόσης (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			5.850,00	5.850,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			6.300,00	6.300,00				
	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			12.820,00	9.400,00				22.220,00
ΜΚ3-75.1-2 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2023) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	25.900,00	25.900,00			11.100,00	11.100,00	11.100,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	29.750,00	29.750,00			12.750,00	12.750,00	12.750,00	
	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5.968,00	249,00						6.217,00
ΜΚ3-75.1-3 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2025) (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			25.900,00	25.900,00			11.100,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			29.750,00	29.750,00			12.750,00	
	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			5.708,00	238,00				5.946,00
ΜΚ3-75.1-4 - Αριθμός Νέων Γεωργών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	
	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	200,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5.968,00	249,00	18.828,00	9.689,00	40,00	40,00	40,00	34.854,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	154.559.957,00	6.439.998,00	229.559.956,00	61.440.127,00	20.699.995,00	41.399.988,00	75.899.979,00	590.000.000,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	154.559.957,00	6.439.998,00	229.559.956,00	61.440.127,00	20.699.995,00	41.399.988,00	75.899.979,00	590.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				75.000.000,00	55.000.129,00			130.000.129,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				75.000.000,00	55.000.129,00			130.000.129,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00			229.331.390,00

COOP(77) - Συνεργασία

Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-77-1.1
Ονομασία παρέμβασης	Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας
Είδος παρέμβασης	COOP(77) - Συνεργασία
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.28. Αριθμός ομάδων παραγωγών και οργανώσεων παραγωγών που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή σε όλη τη χώρα

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 042.03.02	Πρώθηση συνεργασίας/δικτύωσης/συλλογικής οργάνωσης των παραγωγών και των κλάδων της αγροδιατροφής	Υψηλή	Ναι
AN 045.03.03	Αύξηση συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα/δικτυώσεις (βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των γεωργών)	Υψηλή	Ναι
AN 046.03.04	Ενίσχυση δικτυώσεων συνεργασιών για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της εξωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες

R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παρέμβαση στοχεύει στη ενθάρρυνση των γεωργών – κτηνοτρόφων να συστήσουν/συμμετάσχουν σε συλλογικά σχήματα (ομάδες ή οργανώσεις ομάδων παραγωγών) αλλά και την δημιουργία διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της γεωργίας που θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν από κοινού τις νέες προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη θέση τους στην αλυσίδα αξίας της αγροδιατροφής. Το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό της αξίας της γεωργικής παραγωγής που διακινείται μέσω συλλογικών σχημάτων στην χώρα σε συνδυασμό με τα λοιπά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά των εκμεταλλεύσεων της χώρας (κυριαρχία πολύ μικρών και μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων) οδηγεί σε αυξημένο κόστος αγοράς εισροών, μικρούς όγκους παραγωγής, αδυναμία πρόσβασης σε γνώση και καινοτομία, αδυναμία πρόσβασης σε σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό, αδυναμία τυποποίησης της παραγωγής, δυσκολία στην αναζήτηση νέων αγορών. Η δημιουργία οικονομιών κλίμακας μέσω συλλογικών σχημάτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την βελτίωση της θέσης των παραγωγών στην αλυσίδα αξίας και ικανοποιεί τις διαπιστωθείσες ανάγκες.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλλουν Επιχειρηματικό Σχέδιο διάρκειας πέντε (5) ετών, το οποίο πρέπει να περιγράφει τις ενέργειες για τη μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων σε σχέση με την αρχική κατάσταση μέσω διατύπωσης σχετικών δεσμευτικών στόχων. Στις περιπτώσεις δικαιούχων οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί ως ομάδα παραγωγών ή οργάνωση παραγωγών σε έτος προηγούμενο του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης η διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου διαφοροποιείται βάσει του υπολειπόμενου χρόνου για την ολοκλήρωση της πενταετίας από την ημερομηνία αναγνώρισης, οι προϋποθέσεις επίτευξης των στόχων παραμένουν οι ίδιες και οι προθεσμίες όπου πρέπει να επιτευχθούν μειώνονται βάσει του χρόνου που απομένει για την ολοκλήρωση της πενταετίας από την αναγνώριση.

Το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει σαφείς και μετρήσιμους στόχους με περιγραφή των ενεργειών για την επίτευξη αυτών. Οι στόχοι του επιχειρηματικού σχεδίου ομαδοποιούνται σε τρεις ομάδες που σχετίζονται (i) με την δυναμική της ομάδας/οργάνωσης παραγωγών (ii) τις οικονομικές επιδόσεις (iii) συμβολή στην επίτευξη των στόχων της Πολιτικής από το Αγρόκτημα στο πιάτο. Κάθε επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον δύο στόχους από διαφορετικές ομάδες.

Ενδεικτικά κριτήριά βαθμολόγησης είναι η παραγωγική εξειδίκευση της ομάδας, η έδρα της ομάδας (ορεινή, μειονεκτική – νησιωτική), ποσοστό μελών που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή προϊόντων με σήμανση.

Οι ετήσιοι στόχοι δεν είναι δεσμευτικοί, ωστόσο κατά την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που έχουν τεθεί. Απόκλιση από τους τεθέντες στόχους χωρίς αιτιολόγηση οδηγεί σε κυρώσεις.

Το επιχειρηματικό σχέδιο δύναται να περιλαμβάνει τα εξής:

1. Περιγραφή της αρχικής κατάστασης των μελών της ομάδας παραγωγών / οργάνωσης παραγωγών με αναλυτική περιγραφή των στοιχείων της εκμετάλλευσης όσον αφορά αποκλειστικά στο προϊόν/προϊόντα δραστηριοποίησης της ομάδας παραγωγών / οργάνωσης παραγωγών του υφιστάμενου εξοπλισμού, των υφιστάμενων υποδομών και της υφιστάμενης κατεύθυνσης της εκμετάλλευσης (φυτική, κτηνοτροφική).
2. Επιλογή και περιγραφή των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου της ομάδας παραγωγών / οργάνωσης παραγωγών: Αναλυτική περιγραφή των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου καθώς και σχετική έκθεση / αιτιολόγηση σχετικά με την επίτευξη αυτών. Η έκθεση / αιτιολόγηση θα αφορά στην επιλογή των συγκεκριμένων στόχων από την Ομάδα / Οργάνωση καθώς και τις ενέργειες αυτής για την επίτευξη των στόχων. Στην αναλυτική περιγραφή του/των στόχου/ων του επιχειρηματικού σχεδίου απαιτείται αναφορά σε ορόσημα/ημερομηνίες επίτευξης καθώς και ο καθορισμός της τιμής στόχου. Η αναλυτική περιγραφή των ελάχιστων ποσοτικών στόχων θα τεθεί στην προκήρυξη.
3. Περιγραφή της τελικής (μελλοντικής) κατάστασης της ομάδας παραγωγών /οργάνωσης παραγωγών με αναλυτική περιγραφή στο μέγεθος και τη δυναμικότητα – του προϊόντος/προϊόντων δραστηριοποίησης της ομάδας παραγωγών / οργάνωσης παραγωγών, του εξοπλισμού, των υποδομών και της τελικής κατεύθυνσης της εκμετάλλευσης (φυτική, κτηνοτροφική).
4. Εκτιμώμενη αξία παραγωγής των προϊόντων της ομάδας παραγωγών /οργάνωσης παραγωγών που αφορούν στο επιχειρηματικό σχέδιο ανά έτος για το σύνολο της πενταετίας. Σημειώνεται ότι η εκτιμώμενη αξία παραγωγής πρέπει να είναι ρεαλιστική καθώς αποκλίσεις μεταξύ της εκτιμώμενης αξίας και της πραγματικής αξίας επιφέρει κυρώσεις.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δικαίωμα υποβολής αίτησης στήριξης έχουν νέες ομάδες παραγωγών και οργανώσεις παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις οι οποίες έχουν αναγνωριστεί επίσημα μετά τη δημοσίευση του ν.4384/2016 όπως ισχύει κάθε φορά και ανήκουν στην κατηγορία των Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) όπως αυτές ορίζονται στην Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία.

Ο ελάχιστος αριθμός μελών για τις **ομάδες παραγωγών** φυτικής παραγωγής είναι 12, για [LKN1] τις ομάδες παραγωγών ζωικής παραγωγής 8 και με ελάχιστη αξία διακινούμενης παραγωγής τις 100.000 και για τις οργανώσεις παραγωγών 30 για τις οργανώσεις φυτικής παραγωγής και 20 για την ζωική παραγωγή με ελάχιστη αξία παραγωγής 300.000 Ευρώ. Τα ανωτέρω όρια δεν ισχύουν για το σύνολο των νήσων εκτός Κρήτης και Εύβοιας για τις οποίες τα ελάχιστα όρια διαμορφώνονται στο 50% των ανωτέρω.

Η μείωση του ελάχιστου αριθμού μελών για τις νησιωτικές περιοχές κρίνεται αναγκαία λόγω των υφιστάμενων αγρονομικών συνθηκών αλλά και της αναγνώρισης της αναγκαιότητας δημιουργίας οικονομιών κλίμακας λόγω του ιδιαίτερα υψηλού μεταφορικού κόστους που επωμίζονται οι παραγωγοί στις νησιωτικές περιοχές.

Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των δικαιούχων είναι οι ακόλουθες:

- ☐ Να έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.
- ☐ Στην περίπτωση που η Ομάδα / Οργάνωση αποτελεί σαφώς οριζόμενο μέρος νομικού προσώπου του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου να λειτουργεί με ξεχωριστή λογιστική ή/και διοικητική διαχείριση, σύμφωνα με την απόφαση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 37 του ν.4384/2016 όπως ισχύει κάθε φορά.

Μη επιλέξιμοι δικαιούχοι

Δεν είναι επιλέξιμοι ως υποψήφιοι για ένταξη και δε δύναται να κριθούν δικαιούχοι στήριξης οι κάτωθι:

- ☐ Υπό σύσταση ομάδες παραγωγών ή οργανώσεις παραγωγών που δεν έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με την υπ' αριθ. 397/18235/2017 ΥΑ (Β' 601), όπως ισχύει.
- ☐ Οργανώσεις παραγωγών που εφαρμόζουν επιχειρησιακά προγράμματα με βάση το Άρθρο 3 του Νέου Κανονισμού.
- ☐ Οργανώσεις παραγωγών, οι στόχοι των οποίων είναι ασυμβίβαστοι με τα άρθρα 152 και 159 του κανονισμού 1308/2013.
- ☐ Ομάδες παραγωγών ή οργανώσεις παραγωγών που προκύπτουν από συγχωνεύσεις ήδη υπαρχουσών ομάδων παραγωγών και οργανώσεων παραγωγών.
- ☐ Όσοι δεν συγκεντρώνουν την ελάχιστη συνολική βαθμολογία όσον αφορά στα βαθμολογικά κριτήρια, όπως αυτά διαμορφώνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Στρατηγικού Σχεδίου.
- ☐ Όσοι δηλώνουν με την υποβολή της αίτησης στήριξης ψευδή ή ανακριβή στοιχεία.
- ☐ Όσοι δεν υποβάλουν εγγράφως ή/και ηλεκτρονικά μαζί με την αίτηση στήριξης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός των απαιτούμενων χρονικών προθεσμιών σύμφωνα με την σχετική προκήρυξη.
- ☐ Ομάδες παραγωγών / οργανώσεις παραγωγών μέλη των οποίων συμμετείχαν στο παρελθόν σε άλλη ομάδα ή οργάνωση η οποία έλαβε στήριξη για τη σύστασή της για το ίδιο προϊόν από πόρους του ΕΓΤΑΑ ή του ΕΓΤΕ.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η στήριξη παρέχεται με την μορφή επιχορήγησης, σε νέες ομάδες, οργανώσεις παραγωγών και διεπαγγελματικές οργανώσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται επίσημα από αρμόδια εθνική αρχή.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☐ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☒ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Έως του ποσοστού 10% της εμπορευθείσας αξίας παραγωγής (Νομική βάση άρθρο 77 παράγραφος 8 σημείο (β)).

Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων

1. Η οικονομική στήριξη για τη σύσταση των νέων ομάδων παραγωγών, οργανώσεων παραγωγών και διεπαγγελματικών οργανώσεων χορηγείται σε ετήσια βάση με τη μορφή ποσού στήριξης (κατ' αποκοπή ενίσχυση) που αποτελεί ποσοστό επί της ετήσιας εμπορεύσιμης αξίας των προϊόντων της ομάδας παραγωγών ή οργάνωσης παραγωγών μετά την έκδοση της απόφασης έγκρισης του αιτήματος στήριξης.

2. Η α' δόση καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης με την υποβολή σχετικής αίτησης από το δικαιούχο. Οι υπόλοιπες τέσσερις (4) δόσεις καταβάλλονται μία κάθε έτος για τα επόμενα τέσσερα (4) έτη και με τη συμπλήρωση του ημερολογιακού έτους από την αναγνώριση της ομάδας /οργάνωσης από τον αρμόδιο φορέα με την υποβολή σχετικής αίτησης από το δικαιούχο. Στην περίπτωση που η ομάδα παραγωγών / οργάνωση παραγωγών έχει αναγνωριστεί σε έτος προηγούμενο της αίτησης υποβολής στήριξης τότε μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης μπορεί να υποβάλει αίτηση πληρωμής για όσα έτη λειτουργίας έχουν συμπληρωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής αυτής.

3. Ο υπολογισμός της αξίας παραγωγής για την α' δόση πληρωμής εφόσον η ομάδα παραγωγών ή η οργάνωση παραγωγών δεν έχει συμπληρώσει ένα (1) ημερολογιακό έτος λειτουργίας από την αναγνώρισή της, πραγματοποιείται βάσει της μέσης ετήσιας αξίας της διατεθείσας στο εμπόριο παραγωγής των μελών κατά τη διάρκεια τριών (3) ετών πριν από την αναγνώριση της ομάδας ή της οργάνωσης. Στην περίπτωση που η ομάδα παραγωγών ή η οργάνωση παραγωγών έχει συμπληρώσει ένα (1) ημερολογιακό έτος λειτουργίας από την αναγνώρισή της, ο υπολογισμός της αξίας παραγωγής προκύπτει από τη μέση ετήσια αξία της διατεθείσας στο εμπόριο παραγωγής της ομάδας ή οργάνωσης παραγωγών. Η μέση ετήσια αξία προκύπτει από τα αντίστοιχα φορολογικά στοιχεία. Για τα επόμενα έτη η αξία παραγωγής περιλαμβάνεται ως εκτίμηση στο επιχειρηματικό σχέδιο και επαληθεύεται από τα αντίστοιχα παραστατικά και την βεβαίωση της αξίας της εμπορευθείσας παραγωγής από ορκωτό λογιστή εγγεγραμμένο στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ, για το προϊόν ή τα προϊόντα που έχει αναγνωριστεί η ομάδα / οργάνωση, για κάθε ημερολογιακό έτος από την αναγνώρισή τους.

4. Το ποσό στήριξης καταβάλλεται ανά έτος ως ακολούθως:

- 10% της αξίας παραγωγής που έχει διατεθεί στο εμπόριο κατά το 1ο έτος μετά την αναγνώριση (σύμφωνα με το Άρθρο 77 δεύτερο εδάφιο της παρ. 8β του σχεδίου κανονισμού για τα ΣΣ ΚΓΠ 2023-2027
- 8% της αξίας παραγωγής που έχει διατεθεί στο εμπόριο κατά το 2ο έτος μετά την αναγνώριση,
- 6% της αξίας παραγωγής που έχει διατεθεί στο εμπόριο κατά το 3ο έτος μετά την αναγνώριση,
- 4% της αξίας παραγωγής που έχει διατεθεί στο εμπόριο κατά το 4ο έτος μετά την αναγνώριση,
- 2% της αξίας παραγωγής που έχει διατεθεί στο εμπόριο κατά το 5ο έτος μετά την αναγνώριση.

5. Το ποσό στήριξης δεν συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες ή κόστη. Ωστόσο, στην αναλυτική λογιστική καταχώρηση των δαπανών κατά κατηγορία θα πρέπει να εμφανίζονται δαπάνες που είναι συναφείς με την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου και τις λειτουργικές δαπάνες.

6. Ο προϋπολογισμός ένταξης υπολογίζεται ως το άθροισμα των ετήσιων εκτιμώμενων ποσών πληρωμής, όπως προκύπτει από τον σχετικό πίνακα του επιχειρηματικού σχεδίου και δε δύναται να αυξηθεί.

7. Η ετήσια στήριξη κάθε δικαιούχου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 100.000 €.

8. Η ενίσχυση δεν μπορεί να διανέμεται στα μέλη της ομάδας / οργάνωσης.

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Δεν υπάρχει διαφοροποίηση του ύψους ενίσχυσης.

Πρόσθετη επεξήγηση

Τα ποσά για την επιχορήγηση καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 77 παραγράφος 8 σημείο (β) του Καν. (ΕΕ) 2021/2115

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☒ Όχι ☐ Μεικτή

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☐ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Περιλαμβάνεται στην Παράγραφο 2 του Παρατήματος 2 του WTO Agreement on Agriculture (Green Box). Η ενίσχυση τηρεί απόλυτα τους γενικούς όρους του Παρατήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ και ειδικότερα της παραγράφου 2 «General services» Policies in this category involve expenditures (or revenue foregone) in relation to programmes which provide services or benefits to agriculture or the rural community. They shall not involve direct payments to producers or processors αφού η σχετική δαπάνη παρέχεται στην ομάδα /οργάνωση παραγωγών για την υλοποίηση δράσεων έρευνας, μεταφοράς τεχνολογίας, δράσεων προώθησης και προβολής, λήψης συμβουλών.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
ΜΚ3-77-1.1-1 - Αριθμός Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών στο τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας	Επιχορήγηση		Μέση		R.10	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

ΜΚ3-77-1.1-1 - Αριθμός Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών στο τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας

Με βάση τα δεδομένα της περιόδου 2014-2020.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-77-1.1-1 - Αριθμός Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών στο τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		61.021,00	51.297,00	41.573,00	31.849,00	22.125,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		
	Ο.28 (μονάδα: Δικαιούχοι)		150,00						150,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.28 (μονάδα: Δικαιούχοι)		150,00						150,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		9.153.129,00	7.694.520,00	6.235.912,00	4.777.304,00	3.318.695,00		31.179.560,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		7.743.057,00	6.509.153,00	5.275.248,00	4.041.343,00	2.807.439,00		26.376.240,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-77-2.1 - Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-77-2.1
Ονομασία παρέμβασης	Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων
Είδος παρέμβασης	COOP(77) - Συνεργασία
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.29. Αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν στήριξη για τη συμμετοχή σε επίσημα συστήματα ποιότητας
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η παρέμβαση αφορά σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO3 Βελτίωση της θέσης του γεωργού στην αξιακή αλυσίδα	
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 013.09.03	Αύξηση της παραγωγής/τυποποίησης/μεταποίησης ΠΟΠ -ΠΠΕ προϊόντων με δυνατότητες εισόδου στις αγορές	Υψηλή	Ναι
AN 023.09.08	Σήμανση ελληνικών προϊόντων με σήματα υψηλής αναγνωρισιμότητας στις αγορές του εξωτερικού	Υψηλή	Ναι
AN 060.03.05	Αξιοποίηση της αυξημένης ζήτησης για ασφαλή και ποιοτικά τρόφιμα που διαθέτουν σήμανση	Μέση	Ναι
AN 063.03.07	Ενίσχυση της θέσης των αγροδιατροφικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού	Μέση	Ναι
AN 066.03.08	Αύξηση συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα (αύξηση της παραγωγής προϊόντων με σήμανση)	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.10 Ποσοστό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και συστήματα ποιότητας που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ	

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της

συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στο πλαίσιο της Παρέμβασης «Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» η δράση για τη **Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας** αποσκοπεί στην:

- α) υποστήριξη της αύξησης της αξίας του γεωργικού προϊόντος στις αγροτικές περιοχές, μέσω της πιστοποίησης βάσει αναγνωρίσιμων από τον καταναλωτή προτύπων.
- β) δημιουργία συνθηκών για την διασφάλιση υψηλών επιδόσεων ποιότητας για τα προϊόντα με έμφαση στο συνδυασμό με εμπορεύσιμη ποσότητα.
- γ) καλύτερη πρόσβαση των παραγωγών στην αγορά με την αύξηση της αξιοπιστίας των συλλογικών φορέων ως σταθερών προμηθευτών πιστοποιημένου ποιοτικού προϊόντος με αποδεικνυόμενα επιθυμητά χαρακτηριστικά.
- δ) καλύτερη πρόσβαση των παραγωγών στην αγορά μέσω της ενεργοποίησης δράσεων προώθησης και προβολής.
- ε) στην πιστοποίηση, στην ανάδειξη των ιδιαίτερων ποιοτικών – διατροφολογικών χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων
- στ) υποβοήθηση του καταναλωτή για την αναγνώριση προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας και προϊόντων, που αποτυπώνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών παραγωγής που παράγονται στη χώρα.

Επιλέξιμα συστήματα ποιότητας

1. Επιλέξιμα είναι τα ακόλουθα συστήματα ποιότητας, τα οποία διέπονται από τις διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας, βάσει των οποίων θεσπίστηκαν, και της εθνικής νομοθεσίας, βάσει των οποίων εφαρμόζονται στην ελληνική επικράτεια:

- α) Προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις στον αμπελοοινικό τομέα (Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 1308/2013 καθώς και τις ισχύουσες κάθε φορά εθνικές διατάξεις.
- β) Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (προϊόντα Ε.Π.Ε.), σε συμμόρφωση με τους Καν. (ΕΚ) 543/2008 και Καν. (ΕΚ) 589/2008, για το κρέας πουλερικών και τα αυγά ορνίθων αντίστοιχα, καθώς και τις ισχύουσες κάθε φορά εθνικές διατάξεις.
- γ) Εθνικά συστήματα Ποιότητας AGRO που πληρούν τους όρους της Οδηγίας 1535/2015, καθώς και το Άρθρο 47 (παρ. (α)) του εφαρμοστικού κανονισμού.

Νέα συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας

- 1. Στο πλαίσιο της παρέμβασης ενισχύεται είτε η νέα συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας, είτε η συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας για νέα παραγωγική κατεύθυνση.
- 2. Ο έλεγχος της νέας συμμετοχής διενεργείται με βάση τα επίσημα στοιχεία που τηρεί ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας.
- 3. Δεν είναι επιλέξιμες συμμετοχές που έχουν χρηματοδοτηθεί στο παρελθόν για συμμετοχή στο ίδιο σύστημα ποιότητας της ίδιας παραγωγικής κατεύθυνσης από το Μέτρο 3.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η Παρέμβαση «Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» αποσκοπεί στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων με την αξιοποίηση των συστημάτων ποιότητας. Στο πλαίσιο της Παρέμβασης προβλέπεται η στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας.

Επιλεξιμότητα Δικαιούχων

Για όλα τα επιλέξιμα συστήματα ποιότητας, δικαιούχοι δύνανται να είναι γεωργοί, φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Δεν μπορούν να είναι δικαιούχοι της δράσης:

- α) Παραγωγοί ηλικίας άνω των 60 ετών.
- β) Παραγωγικές κατευθύνσεις στις οποίες υλοποιείται Τομεακό Πρόγραμμα.

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Επιλέξιμες είναι οι πάγιες δαπάνες για τη νέα συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας, όπως αυτές ορίζονται στο κανονιστικό πλαίσιο του εκάστοτε συστήματος ποιότητας.
2. Η ενίσχυση καταβάλλεται στον δικαιούχο σε ετήσιες δόσεις.
3. Είναι επιλέξιμη δαπάνη η συμμετοχή σε νέα αναγνωρισμένα Εθνικά η Ενωσιακά συστήματα ποιότητας που θα τεθούν σε ισχύ την περίοδο 2023-2027.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση (εκτός ΟΣΔΕ) παρέχεται υπό την μορφή επιστροφής των επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο βάσει παραστατικών και βάσει απλοποιημένου κόστους στην περίπτωση των εθνικών προτύπων AGRO.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☒ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Η βάση για τη μοναδιαία δαπάνη (απλοποιημένο κόστος), αφορά στη μεταβολή της ενίσχυσης ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων παραγωγών (μέγεθος της ομάδας γεωργών) που εφαρμόζει το σύστημα.

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσό ενίσχυσης διαφοροποιείται ανάλογα με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο κάθε παραγωγός στο πλαίσιο των επιμέρους υποχρεώσεων που απορρέουν από τις προδιαγραφές του εκάστοτε συστήματος ποιότητας.

Ποσά και ποσοστά στήριξης για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας:

Η ενίσχυση παρέχεται ανά γεωργική εκμετάλλευση για μέγιστη διάρκεια 5 ετών και προκύπτει από τις επιμέρους δυνητικές πάγιες δαπάνες κάθε συστήματος ποιότητας, βάσει παραστατικών πλην συστήματος AGRO όπου εφαρμόζεται η μέθοδος του απλοποιημένου κόστους.

Για κάθε σύστημα ποιότητας ανά εκμετάλλευση ισχύει ανώτατο επιλέξιμο ετήσιο ποσό ενίσχυσης, όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

ΠΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΑΠΑΝΗ/ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ/ΕΤΟΣ
Οίνοι (ΚΥΑ 5833/155045/12-12-2013) για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της ΕΕ	1.300 €
Κρέας πουλερικών και αυγά ορνίθων (Καν. (ΕΚ) 543/2008 & Καν. (ΕΚ) 589/2008)	3.000 €
Agro 2 (πρότυπα Agro 2.1 και Agro 2.2)	540-856 €

Ειδικότερα για το σύστημα ποιότητας Agro 2 (πρότυπα Agro 2.1 και Agro 2.2) με χρήση τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους (απλοποιημένο κόστος), το κόστος μεταβάλλεται ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων παραγωγών (μέγεθος της ομάδας γεωργών) που εφαρμόζει το σύστημα ως ακολούθως:

Μέγεθος Ομάδας Γεωργών	Σύνολο Ετησίων Εξόδων (σε €)	Μοναδιαίο κόστος (€/έτος/ γεωργική εκμετάλλευση)
5 - 25	21.401	856
26 - 50	35.537	710
51 - 75	49.077	654
76 - 100	62.118	621
101 - 125	75.277	602
126 - 150	88.417	590
151 - 175	101.231	578
176 - 200	114.229	571
201 - 225	126.493	562
226 - 250	139.427	558
251 - 300	166.166	554
301 - 400	216.015	540

Το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών της δράσης.

Πρόσθετη επεξήγηση

Η ενίσχυση καταβαλεται με βάση τα οριζόμενα στο Άρθρο 83, παραγράφος 1, σημείο (β).

Ο υπολογισμός του μοναδιαίου απλοποιημένου κόστους για το Agro προέκυψε από την πρόσφατη μελέτη που πραγματοποιήθηκε για την ενεργοποίηση του Μέτρου Μ3.1.2 του ΠΑΑ 2014-2020 και εμπίπτει στην υποπαράγραφο 2(α) σημείο (i) του Άρθρου 83.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Αφορά στην εφαρμογή Agro 2.2 για το βαμβάκι.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Παράρτημα 2 παράγραφος 2 σημείο ε) υπηρεσίες επιθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών γενικής επιθεώρησης και της επιθεώρησης συγκεκριμένων προϊόντων για λόγους υγείας, ασφάλειας, ταξινόμησης ή τυποποίησης.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-77-2.1-1 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ οίνων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.10	Όχι
MK3-77-2.1-2 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.10	Όχι
MK3-77-2.1-3 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Εθνικά συστήματα Ποιότητας AGRO	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.10	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-77-2.1-1 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ οίνων

Τα σχετικά ποσά ανά πρότυπό έχουν προκύψει από σχετική μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την υλοποίηση του σχετικού Μέτρου M3.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

MK3-77-2.1-2 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών

Τα σχετικά ποσά ανά πρότυπό έχουν προκύψει από σχετική μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την υλοποίηση του σχετικού Μέτρου M3.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

MK3-77-2.1-3 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Εθνικά συστήματα Ποιότητας AGRO

Τα σχετικά ποσά ανά πρότυπό έχουν προκύψει από σχετική μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την υλοποίηση του σχετικού Μέτρου M3.1 του ΠΑΑ 2014-2020.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-77-2.1-1 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ οίνων (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00		
	Ο.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		152,00	152,00	152,00	152,00	152,00		760,00
MK3-77-2.1-2 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00		
	Ο.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		580,00	580,00	580,00	580,00	580,00		2.900,00
MK3-77-2.1-3 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Εθνικά συστήματα Ποιότητας AGRO (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		675,00	675,00	675,00	675,00	675,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		856,00	856,00	856,00	856,00	856,00		
	Ο.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00		37.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		13.600,00	13.600,00	13.600,00	13.600,00	13.600,00		68.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00		41.373.775,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00		35.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-77-3.1
Ονομασία παρέμβασης	Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας
Είδος παρέμβασης	COOP(77) - Συνεργασία
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.1. Αριθμός έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ)
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Εφαρμογή σε όλη τη χώρα.
----

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
ΧΟ Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 002.10.02	Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών	Υψηλή	Ναι
AN 003.10.03	Ενίσχυση των δράσεων που αφορούν στη διάχυση και αξιοποίηση/υιοθέτηση καινοτομιών μέσω συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 017.10.07	Διασύνδεση ερευνητικών φορέων με επιχειρήσεις και βελτίωση δικτύων συνεργασίας	Υψηλή	Ναι
AN 024.10.08	Αύξηση συνεργασιών με επιχειρήσεις υψηλού τεχνολογικού επιπέδου	Υψηλή	Ναι
AN 025.10.09	Ενίσχυση των πόρων που αφιερώνονται στην έρευνα και καινοτομία για το αγροτροφικό σύστημα	Υψηλή	Ναι
AN 027.10.10	Προώθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Υψηλή	Ναι

AN 031.10.12	Ενίσχυση συμπράξεων με επιχειρήσεις με υψηλό τεχνολογικό επίπεδο και της συμβολαιακής γεωργίας	Υψηλή	Ναι
--------------	--	-------	-----

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.1 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχυθούν οι βιώσιμες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές επιδόσεις και επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων
R.2 Αριθμός συμβούλων που λαμβάνουν στήριξη προκειμένου να ενταχθούν στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS)
R.28 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Στο πλαίσιο της Παρέμβασης, δίνεται η ευκαιρία για τη συνεργασία φορέων με σκοπό την:

- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην πρωτογενή παραγωγή (γεωργικές εκμεταλλεύσεις), στο δασικό τομέα και στον τομέα των τροφίμων (μεταποίηση), εφόσον αυτά αποτελούν προϊόντα του Παρατήματος Ι της Συνθήκης
- αναζήτηση νέων καλλιεργητικών πρακτικών και πρακτικών παραγωγής που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- αξιοποίηση τεχνολογικών και οργανωτικών καινοτομιών και την ενσωμάτωσή τους στην πράξη μέσω πιλοτικών εφαρμογών.

Ενισχύονται Επιχειρησιακές Ομάδες (εφεξής Ε.Ο.), οι οποίες αποτελούν σχήματα συνεργασίας φορέων/εταίρων, που διαθέτουν συμφωνητικό συνεργασίας και μπορούν να υποβάλλουν αίτηση στήριξης για την «**Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της Επιχειρησιακής Σύμπραξης Καινοτομίας**».

Οι αρχές επιλογής είναι:

(α) ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με επίκεντρο τις ανάγκες των αγροτών/των δασοκόμων, για την ταυτόχρονη αντιμετώπιση του συνόλου των αλληλεπιδράσεων προβλημάτων /ευκαιριών σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας και εφοδιασμού με χρηστικές λύσεις·

(β) τη συγκέντρωση εταίρων με συμπληρωματικές γνώσεις, όπως αγρότες, συμβούλους, ερευνητές, επιχειρήσεις ή μη κυβερνητικές οργανώσεις σε έναν στοχευμένο συνδυασμό που συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του έργου·

(γ) δημιουργία ενός πλαισίου συν αντίληψης από κοινού απόφασης και δημιουργίας καθ' όλη τη διάρκεια του έργου·

(δ) ενσωμάτωση καινοτόμων λύσεων και παροχή συμβουλών, μεταφορά και διάχυση γνώσεων στο μέγιστο βαθμό.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Επιλέξιμοι Δικαιούχοι

Τα μέλη της συνεργασίας φορέων (Επιχειρησιακή Ομάδα) (εφεξής Ε.Ο.) τα οποία δύναται να διαθέτουν οποιαδήποτε νομική μορφή (όπως, ατομικές επιχειρήσεις, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε, Κοιν.Σ.Επ. κλπ.). Τα σχήματα συνεργασίας φορέων διαθέτουν συμφωνητικό συνεργασίας.

Οι Ε.Ο. θα πρέπει να πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο (2) μέλη, από τα οποία τουλάχιστον το ένα (1) μέλος να δραστηριοποιείται στους τομείς της γεωργίας ή/και της κτηνοτροφίας.

ii. Να δραστηριοποιούνται είτε: σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / δασικό / κτηνοτροφικό τομέα (παραγωγή & εμπορία γεωργικών / δασικών / κτηνοτροφικών προϊόντων) και στον τομέα των τροφίμων, εφόσον το μεταποιούμενο προϊόν /προϊόντα αποτελούν προϊόντα του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης ή σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή και σχετίζονται με έναν ή περισσότερους από τους εννέα ειδικούς στόχους της ΚΑΠ.

iii. Στην περίπτωση της διακρατικής συνεργασίας το/α μέλος/η που δραστηριοποιείται/ούνται σε θέματα που σχετίζονται με έναν ή περισσότερους από τους εννέα στόχους της ΚΑΠ να έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.

iv. Να προσδιορίζουν το μέλος εκείνο που θα είναι ο επικεφαλής εταίρος της Ε.Ο. ο οποίος και θα έχει το ρόλο του «**Διευκολυντή Καινοτομίας (Innovation Facilitator)**» του έργου της Ε.Ο.

v. Ο Διευκολυντής Καινοτομίας μπορεί να είναι οποιοδήποτε μέλος της Ε.Ο., κατά προτίμηση όμως συνιστάται να είναι εκείνο το μέλος της Ε.Ο. που έχει την απαιτούμενη επάρκεια και έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.

vi. Να περιγράφουν την υποχρεωτική δράση διάδοσης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου σε εθνικό επίπεδο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Εθνικού και του ΕΣΚ δικτύου της αλλά και μέσω των τοπικών επικοινωνιακών μέσων που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί για να ενημερώνονται, με στόχο τη μεγαλύτερη δυνατή διαχυση γνώσεων και πληροφοριών.

Τα επιμέρους μέλη της Ε.Ο. μπορεί να είναι:

- Τα μέλη που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας ή της κτηνοτροφίας: μεμονωμένοι παραγωγοί (ενεργοί γεωργοί) ή αναγνωρισμένη επαγγελματική οργάνωση (π.χ. αγροτικοί συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, κτλ.) ή νομικά πρόσωπα (ΟΕ, ΑΕ, κ.λπ.) με κύρια δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα.
- Επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν, είτε ως νομικά πρόσωπα (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, κ.λπ.), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα ή σε κράτος – μέλος της Ε.Ε. και δύναται να αφορούν σε τομείς όπως η πρώτη μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, ανάπτυξης λογισμικού με χρήση δορυφορικών δεδομένων, τηλεπισκόπησης, αεροφωτογραφιών κ.λπ. για την παραγωγή λογισμικού με γεωχωρική αναφορά, παραγωγής ζωοτροφών, σιτηρεσιών και γεωργικών εισροών εν γένει, καθώς και σε οποιοδήποτε τομέα σχετίζεται με έναν ή περισσότερους από τους εννέα ειδικούς στόχους της ΚΑΠ, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων που σχετίζονται με την υγιεινή διατροφή, την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων την ευζωία των ζώων κ.λπ.. Οι εν λόγω επιχειρήσεις δύναται να έχουν αναπτύξει τεχνογνωσία σχετικά με το αντικείμενο του έργου, την οποία και θα ενσωματώνουν στην πράξη στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου της Ε.Ο.
- Ερευνητικοί Οργανισμοί και λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί.
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα και δραστηριοποιούνται σε τομείς που σχετίζονται με έναν ή περισσότερους από τους εννέα ειδικούς στόχους της ΚΑΠ.
- Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα.
- Είναι απαραίτητη η χρήση Διευκολυντή Καινοτομίας για το συντονισμό και την παροχή υπηρεσιών στην Ε.Ο. κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου της με στόχο την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία της σύμπραξης, την επικοινωνία και τη διάχυση των αποτελεσμάτων.
- Βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των δικαιούχων είναι οι ακόλουθες:
- Οι δικαιούχοι οφείλουν να υλοποιήσουν το πιλοτικό έργο σε εγκατάσταση των μελών της ομάδας τους, που βρίσκεται εντός των γεωγραφικών ορίων της ελληνικής επικράτειας
- Να μην εκκρεμεί σε βάρος μελών της Ε.Ο. ανάκτηση ενίσχυσης.
- Να μην τελεί μέλος της Ε.Ο. υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.
- Να μην έχει υποβληθεί ομοειδής πρόταση σε άλλο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα.

Στην παρέμβαση εντάσσονται αυτοδικαίως με την απλή γνωστοποίηση του σχετικού αιτήματος επιχειρησιακές ομάδες που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας HORIZON για την πρακτική εφαρμογή στο πεδίο (γεωργική εκμετάλλευση/δασική έκταση) των αποτελεσμάτων του ερευνητικού προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε με την προϋπόθεση της συμμετοχής/προσθήκης στα μέλη της ομάδας γεωργών /δασοκτημόνων για την περίπτωση που δεν συμμετείχαν στο αρχικό σχήμα .

Αντίστοιχα εντάσσονται στην παρέμβαση επιχειρησιακές ομάδες για την πρακτική εφαρμογή στο πεδίο (γεωργική εκμετάλλευση/δασική έκταση) των αποτελεσμάτων ερευνητικού προγράμματος, με την προϋπόθεση της συμμετοχής /προσθήκης στα μέλη της ομάδας γεωργών /δασοκτημόνων για την περίπτωση που δεν συμμετείχαν στο αρχικό σχήμα ερευνητικού προγράμματος /έργου που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE

Δεν δύνανται να κριθούν επιλέξιμοι δικαιούχοι για την παρέμβαση οι κάτωθι:

- Σχήματα συνεργασίας που δε διαθέτουν σύμφωνο συνεργασίας ή δεν έχουν ορίσει το φορέα που θα έχει το ρόλο του Διευκολυντή Καινοτομίας. Υφιστάμενες Ε.Ο. που δεν ξεκινούν νέα δραστηριότητα αλλά συνεχίζουν κάποια δραστηριότητα που έχουν ήδη ξεκινήσει.
- Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καινοτόμο / πιλοτικό / επιδεικτικό έργο, δεν αφορά σε αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος με πρακτική εφαρμογή ή στην εξερεύνηση μιας ευκαιρίας που θα οδηγήσει σε καινοτομία και δεν συμβάλλει στην παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας.
- Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν στηρίζεται σε καινοτόμες προσεγγίσεις και αφορά σε προϊόντα, εξοπλισμό ή διαδικασία που κυκλοφορεί ήδη στην αγορά αποτελώντας απλή μεταφορά ή επανάληψη αποτελεσμάτων άλλων ερευνητικών έργων και η σύνθεση της ομάδας δεν εγγυάται τη δυνατότητα μεταφοράς τεχνογνωσίας/γνώσεων.
- Ε.Ο. με μέλη που ο ρόλος τους δεν είναι ενεργός ή σύμφωνος με το έργο που περιγράφεται στο επιχειρησιακό σχέδιο.
- Ε.Ο. με μέλη νομικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συσταθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
- Όταν το επιχειρησιακό σχέδιο δεν συμβάλλει στην εξυπηρέτηση ενός ή περισσότερων από τους εννέα ειδικούς στόχους της ΚΑΠ.
- Ε.Ο. με μέλη φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις Μέτρων του ΠΑΑ ή του ΕΣΠΑ και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού στη ΔΟΥ.
- Σχήματα συνεργασίας που έχουν χρηματοδοτηθεί, χρηματοδοτούνται από άλλο συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα της παρούσας ή προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου για το ίδιο αντικείμενο.
- Ε.Ο. που μέλος της προέρχεται από άλλο Κράτος – Μέλος της ΕΕ και δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό/κτηνοτροφικό τομέα ή/και στον τομέα των τροφίμων και ο ρόλος του περιορίζεται μόνο στη διάχυση των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση παρέχεται στα μέλη της συνεργασίας της Ε.Ο. με τη μορφή επιχορήγησης με την υποβολή σχετικών παραστατικών για την πραγματοποίηση και εξόφληση δαπανών από τα μέλη της συνεργασίας.. Αναλυτικά οι επιλέξιμες δαπάνες παρουσιάζονται στην ενότητα 7.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☐ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Η ενίσχυση ανέρχεται στο 100% στις Επιχειρησιακές Ομάδες που το έργο τους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Σ.Α.Ε.Ε. σχετικά με την παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων. Για τις λοιπές περιπτώσεις η ενίσχυση ανέρχεται έως τις 350.000 €, κατά τα προβλεπόμενα στον σχετικό απαλλακτικό Κανονισμό για τους τομείς της Γεωργίας και της Δασοκομίας.

Πρόσθετη επεξήγηση

Η ενίσχυση παρέχεται με βάση το Άρθρο 83, παραγράφος 1, σημείο (α).

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Συνεργασίες με ωφελούμενο το δασοκομικό τομέα.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Πράσινο κουτί Παράρτημα 2 παράγραφος 2 σημεία :

(a) research, including general research, research in connection with environmental programmes, and research programmes relating to particular products.

(d) extension and advisory services, including the provision of means to facilitate the transfer of information and the results of research to producers and consumers.

Η παρέμβαση σχετίζεται με την μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας την αναζήτηση καινοτόμων προσεγγίσεων για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί /δασοκτήμονες.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-77-3.1-1 - Αριθμός Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στα πλαίσια της υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.2; R.28	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-77-3.1-1 - Αριθμός Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στα πλαίσια της υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας

Με βάση εκτιμήσεις από τη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ3-77-3.1-1 - Αριθμός Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στα πλαίσια της υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	
	Ο.1 (μονάδα: Έργα)		236,00	295,00	59,00				590,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.1 (μονάδα: Έργα)		236,00	295,00	59,00				590,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		11.328.000,00	28.320.000,00	26.432.000,00	18.880.000,00	5.765.176,00	3.843.451,00	94.568.627,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		9.582.882,00	23.957.205,00	22.360.058,00	15.971.470,00	4.877.031,00	3.251.354,00	80.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)

Κωδικός παρέμβασης (ΚΜ)	Π3-77-4.1
Ονομασία παρέμβασης	Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)
Είδος παρέμβασης	COOP(77) - Συνεργασία
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.31. Αριθμός υποστηριζόμενων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης (LEADER) ή προπαρασκευαστικών δράσεων
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Ναι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Η προσέγγιση (LEADER) εφαρμόζεται σε αγροτικές περιοχές, έτσι όπως ορίζονται σύμφωνα με τη νέα Τυπολογία της ΕΕ σε επίπεδο Νομού – NUTS3 (Νομοί κυρίαρχα ή ενδιάμεσα αγροτικοί), συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Νομού Αττικής. Συνολικά θα επιλεγούν κατά μέγιστο αριθμό 50 περιοχές για την εφαρμογή του Leader οι οποίες συνολικά μπορούν να καλύπτουν έκταση ίση έως και το 100% των επιλέξιμων περιοχών παρέμβασης LEADER. Ο μόνιμος πληθυσμός της κάθε περιοχής παρέμβασης θα κυμαίνεται μεταξύ 10.000 - 150.000 κατοίκους. Οι περιοχές Leader θα αποτελούνται από Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες με εξαίρεση οικισμούς ο μόνιμος πληθυσμός των οποίων είναι μεγαλύτερος των 15.000 κατοίκων. Ο εν λόγω περιορισμός δεν αφορά τα μικρά νησιά. Ο προσδιορισμός του μόνιμου πληθυσμού πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας επικυρωμένης γενικής απογραφής πληθυσμού της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος. Οι αναφερόμενες παραπάνω διοικητικές διαιρέσεις (Δήμοι, Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες) αφορούν σε αυτές που θεσπίστηκαν με βάση τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του Προγράμματος «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, ΦΕΚ 87/τ.Α'/2010) ή σε διοικητικές διαιρέσεις (όπως «Καποδιστριακοί» Δήμοι και Κοινότητες, Νομοί) οι οποίοι είχαν καθοριστεί με το Πρόγραμμα «Καποδιστριας» (Νόμος 2539/1997 ΦΕΚ 224/τ.Α'/1997) και έχουν αντιστοιχηθεί στις διοικητικές διαιρέσεις του «Καλλικράτη».

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ	Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
SO8 Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 041.08.01	Προώθηση και χρηματοδότηση επενδύσεων βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και ΑΠΕ	Υψηλή	Ναι
AN 043.08.02	Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε ψηφιακές υπηρεσίες	Υψηλή	Ναι
AN 048.08.04	Προώθηση αξιοποίησης βιομάζας, ΓΚΤ αποβλήτων,	Υψηλή	Ναι

	παραγωγής βιοαερίου και επαναχρησιμοποίησης νερού		
AN 052.08.05	Κάλυψη του συνόλου των δυσπρόσιτων αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικές υποδομές	Μέση	Ναι
AN 056.08.08	Ενημέρωση πληθυσμού και κοινωνικοοικονομικών εταίρων για τις προτεραιότητες της ΚΓΠ 2023-2027	Μέση	Ναι
AN 059.08.09	Εστίαση σε δράσεις για την υποβοήθηση της ένταξης στην αγορά εργασίας των νέων	Μέση	Ναι
AN 068.08.11	Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για τις Αναπτυξιακές Εταιρείες / Υποβοήθηση των ΟΤΑ	Μέση	Εν μέρει
AN 076.08.12	Οργάνωση και ανάπτυξη δικτύων συλλογής γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων σε περιφερειακό επίπεδο	Μέση	Ναι
AN 084.08.13	Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας και της βιοοικονομίας	Μέση	Ναι
AN 086.08.14	Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και των διακλαδικών σχέσεων μεταξύ των τομέων της οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 093.08.16	μπλουτισμός τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Χαμηλή	Εν μέρει
AN 100.08.17	Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Χαμηλή	Ναι
AN 113.08.18	Μείωση της εξάρτησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών από τον πρωτογενή τομέα	Χαμηλή	Ναι
AN 118.08.20	Ανάδειξη της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις τοπικές στρατηγικές	Χαμηλή	Εν μέρει
AN 119.08.21	Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές	Χαμηλή	Ναι
AN 129.08.22	Βελτίωση του επιπέδου παροχής βασικών υπηρεσιών	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.38 Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που καλύπτεται από στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της

συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή των εταίρων σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών φορέων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές. Είναι ένα ιδιαίτερα ισχυρό εργαλείο, ειδικά σε περιόδους κρίσης, που δείχνει ότι οι τοπικές κοινότητες μπορούν: α) να κάνουν σταθερά βήματα προς πιο αποτελεσματικές μορφές οικονομικής, βιώσιμης και «χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξης, β) να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν δράσεις σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal), την Πράσινη Βίβλο για την ανάπτυξη των Αγροτικών Περιοχών και τους στόχους της ευρωπαϊκής στρατηγικής ‘Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο’ και να συμβάλουν σημαντικά στο μακροπρόθεσμο όραμα των αγροτικών περιοχών, γ) να «καινοτομήσουν» προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα των αγροτικών περιοχών της χώρας δ) να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή στις αγροτικές περιοχές με δράσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας, την ενσωμάτωση των προσφύγων και μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες ε) να προωθήσουν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας – βιοοικονομίας στις αγροτικές περιοχές, στ) να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των ΤΠΕ για την βελτίωση του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών στους κατοίκους των αγροτικών περιοχών και ιδιαίτερα των δυσπρόσιτων κυρίως μέσω της κατάρτισης και εφαρμογής Στρατηγικών έξυπνων χωριών (SMART VILLAGES), καθώς και να συμβάλουν στην προώθηση της υγιεινής διατροφής των πολιτών αλλά και στην μείωση της σπατάλης τροφίμων η οποία πραγματοποιείται μέσω των νοικοκυριών αλλά κυρίως μέσω των επιχειρήσεων.

Η παρέμβαση LEADER αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων όπως αυτοί περιγράφονται στην ανάλυση αναγκών που αφορούν στον ειδικό στόχο 8: Προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές συμπεριλαμβανομένης της βιοοικονομίας και της βιώσιμης δασοκομίας. Δεδομένης όμως της ευελιξίας που πρέπει να έχουν οι τοπικές στρατηγικές κατά την σύνταξη τους, μέσω της «εκ των κάτω προς τα επάνω» διαδικασίας, αυτές μπορούν να συμβάλουν, εκτός από τον ειδικό στόχο 8 και σε οποιοδήποτε άλλο από τους 9 ειδικούς στόχους όπως αυτοί περιγράφονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Οι ειδικοί στόχοι του κάθε τοπικού προγράμματος θα πρέπει να τεκμηριώνονται πλήρως και να αποτυπώνονται με σαφήνεια στην τοπική στρατηγική του κάθε τοπικού προγράμματος.

Σύμφωνα και με τη SWOT ανάλυση, οι ελληνικές αγροτικές περιοχές έχουν μακρόχρονη εμπειρία στο σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης μέσω κυρίως του LEADER, το οποίο υλοποιείται στην χώρα μας από την 1^η προγραμματική περίοδο, και των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), τα οποία εφαρμόστηκαν από Αναπτυξιακές Εταιρείες κατά την 3^η και 4^η προγραμματική περίοδο. Με βάση όμως τα ευρήματα των Αξιολογήσεων των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης προηγούμενων προγραμματικών περιόδων είναι ανάγκη να ενισχυθεί η διάσταση της καινοτομίας, ο πλουραλισμός στις ενισχυόμενες οικονομικές δραστηριότητες και κλάδους ώστε να εξυπηρετηθεί το νέο παραγωγικό μοντέλο που εστιάζεται στην εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα και να αξιοποιηθούν οι νέες ευκαιρίες που ανοίγει η κυκλική οικονομία. Παράλληλα, η αναστροφή των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων προϋποθέτει την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Με βάση την υφιστάμενη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας ο αγροδιατροφικός τομέας μπορεί να συμβάλει στην δημιουργία θέσεων εργασίας ιδιαίτερα εάν συνδεθεί με τον τουρισμό. Η εφαρμογή της προσέγγισης Leader πρέπει να είναι συμβατή με τις βασικές αρχές και να αποδεικνύει την προστιθέμενη αξία της μεθόδου δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στις δικτυώσεις, την καινοτομία, την ποιότητα διακυβέρνησης και την συμμετοχή.

Η εξυπηρέτηση των στόχων της πολιτικής από το Αγρόκτημα στο Πιάτο προϋποθέτει την ανάγκη της άμεσης προσαρμογής της Ελληνικής γεωργίας στα νέα δεδομένα και πρότυπα με έμφαση στην παραγωγή ασφαλών και υψηλής διατροφικής αξίας προϊόντων. Η ανάδειξη/προστασία των προϊόντων με σήμανση (ΠΟΠ, ΠΓΕ) που συνδέουν το γεωργικό προϊόν με την τοπική παράδοση και την τοπική παραγωγή αποτελεί ένα προνομιακό πεδίο για την ανάπτυξη δικτύωσης και cluster μεταξύ του συνόλου των υποκλάδων της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Επιπροσθέτως η ενίσχυση των δράσεων για την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ελληνικών αγροδιατροφικών προϊόντων, η ανάδειξη της ταυτότητας τους

και η προσπάθεια δημιουργίας /καθιέρωσης στις διεθνείς αγορές προϊόντων ελληνικής προέλευσης μπορεί να ενισχυθεί με την ανάπτυξη ισχυρότερων διασυνδέσεων με τον τουρισμό με «όχημα» την γαστρονομία.

Η βαθμιαία κάλυψη των αγροτικών περιοχών με ευρυζωνικά δίκτυα, η δημοσίευση της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού της χώρας στην οποία προσδιορίζεται το περιεχόμενο των ψηφιακών εφαρμογών που θα αναπτυχθούν για την διευκόλυνση της επικοινωνίας διοίκησης και πολίτη συνθέτουν ένα ασφαλές πλαίσιο για την ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών σχεδιασμένων με βάση τις τοπικές ανάγκες. Η δικτύωση, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών για την μείωση της σπάταλης τροφίμων, την υγιεινή διατροφή την οργάνωση δικτύων για την συλλογή επεξεργασία αποβλήτων αποτελούν νέα πεδία παρεμβάσεων που θα πρέπει να αναδειχθούν κατά την φάση της διαβούλευσης - σύνταξης της Τοπικής Στρατηγικής. Σκοπός είναι να ενισχυθούν «νέες και πιο καινοτόμες» προσεγγίσεις σε συνέργεια με τα καινούργια αναπτυξιακά δεδομένα και εργαλεία (Ταμείο Ανάκαμψης) συμβάλλοντας στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των αγροτικών περιοχών σύμφωνα με τον αναπτυξιακό και στρατηγικό σχεδιασμό της χώρας.

Εστιάζοντας στις αγροτικές περιοχές και κοινωνίες, η προσέγγιση LEADER δίνει την «ευελιξία» και τη δυνατότητα να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας αλλά και της Περιφέρειας (πχ ΠΕΠ, Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης), με την υλοποίηση δράσεων δημοσίου ή ιδιωτικού χαρακτήρα (ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών, υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, υλοποίηση «άυλων» έργων σε σχέση με τη δικτύωση και την ανάπτυξη των τοπικών ικανοτήτων), καθώς και με δράσεις συνεργασίας, συνδυάζοντας έναν αριθμό παρεμβάσεων του ΕΓΤΑΑ, και γενικότερα έργων και δράσεων στο πλαίσιο επιλεξιμότητας του Καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Η παρούσα παρέμβαση θα εφαρμοστεί σε αγροτικές περιοχές, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Νομού Αττικής.

Συνολικά θα επιλεγούν κατά μέγιστο αριθμό 50 περιοχές για την εφαρμογή του παρόντος μέτρου οι οποίες συνολικά μπορούν να καλύπτουν έκταση ίση έως και το 100% των επιλέξιμων περιοχών παρέμβασης LEADER.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης είναι η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή και αρμόδια για την τήρηση του άρθρου 32 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Ειδικότερα, η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, και κατά περίπτωση η ΕΥΕ ΠΑΑ, είναι αρμόδια για:

- Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου, υποδείγματος πρόσκλησης & φακέλων υποψηφιότητας, έλεγχος διαδικασίας προκήρυξης & δειγματοληπτικός έλεγχος αποτελεσμάτων.
- Έλεγχοι εποπτείας επί του συνόλου του συστήματος διαχείρισης & εφαρμογής και επιτόπιοι και εκ των υστέρων έλεγχοι.
- Σύνταξη απόφασης ένταξης / χρηματοδότησης.
- Παρακολούθηση υλοποίησης των τοπικών προγραμμάτων.
- Συντονισμός διαχείρισης & εφαρμογής, παροχή οδηγιών & στήριξης στις ΟΤΔ, παρακολούθηση & αξιολόγηση υλοποίησης του LEADER.

Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης και η Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ) είναι οι αρμόδιοι φορείς για τα παρακάτω:

- Διαδικασία προκήρυξης & αξιολόγηση (καθορισμός κριτηρίων, προετοιμασία και δημοσίευση προκηρύξεων, παραλαβή προτάσεων υποψηφιότητας και αξιολόγηση αυτών, εξέταση ενστάσεων, σύνταξη ΤΔΕ, υπογραφή συμβάσεων με τους δικαιούχους των έργων που τελικά εντάσσονται).
- Παρακολούθηση (παραλαβή αιτημάτων πληρωμής, διοικητικός έλεγχος, επιτόπια επιθεώρηση, επιβεβαίωση οικονομικού/φυσικού αντικειμένου).
- Ολοκλήρωση έργου.

Η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ είναι ο υπεύθυνος φορέας για την εφαρμογή της παρέμβασης. Για την ορθή υλοποίηση αυτού έχει εποπτικό ρόλο καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης. Παράλληλα, στις περιπτώσεις όπου μία ΟΤΔ αποτελεί και δικαιούχο πράξης οι διαδικασίες που αφορούν στους διοικητικούς ελέγχους της εν λόγω πράξης αποτελούν αρμοδιότητα της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ και της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Η Αρχή Πληρωμών (Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - ΟΠΕΚΕΠΕ) είναι ο αρμόδιος φορέας για τη διενέργεια των αντίστοιχων πληρωμών.

Παράλληλα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ο αρμόδιος φορέας για την άσκηση εποπτείας σε αντικείμενα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του.

Δεδομένου ότι θα ανατεθούν στις εγκεκριμένες ΟΤΔ αρμοδιότητες πλέον αυτών που ορίζονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (διοικητικοί έλεγχοι αιτημάτων στήριξης και αιτημάτων πληρωμής) με την έκδοση της απόφασης έγκρισης τοπικών στρατηγικών θα οριστούν και Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης.

Η προετοιμασία των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών, μέσω της «από κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης, και η ενδυνάμωση των τοπικών φορέων προκειμένου να καταρτίσουν τα τοπικά τους προγράμματα θα καλυφθεί χρηματοδοτικά από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Τα τοπικά προγράμματα και η στρατηγική ανάπτυξης θα πρέπει να εστιάζουν στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές, να αναλύονται οι τομείς υστέρησης, καθώς και να προτείνονται παρεμβάσεις για την ανάπτυξη τους στο πλαίσιο μιας στρατηγικής με τον κατάλληλο συνδυασμό των δράσεων και έργων και ενεργειών. Σημαντικό στοιχείο στην προετοιμασία των τοπικών προγραμμάτων αποτελεί η διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, συλλογικούς φορείς του επιχειρηματικού, περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού τομέα, φορείς του δημοσίου, καθώς και οι ενέργειες εμπύχωσης και πληροφόρησης του τοπικού πληθυσμού.

Η επιλογή των τοπικών προγραμμάτων θα γίνει μέσω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με τη χρήση κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής. Κατά αυτόν τον τρόπο θα δοθεί η δυνατότητα σε όλες τις ενδιαφερόμενες ΟΤΔ να προετοιμάσουν και υποβάλουν τις προτάσεις τους. Η θέσπιση των κριτηρίων επιλογής θα διασφαλίσει την επιλογή των τοπικών προγραμμάτων που θα συμβάλουν κατά το μέγιστο δυνατό στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Τα κριτήρια επιλογής διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

1. Αξιολόγηση της περιοχής παρέμβασης (όπως εξέταση της ορεινότητας και νησιοτικότητας της προτεινόμενης περιοχής, εξέταση πληθυσμιακών στοιχείων και στοιχείων απασχόλησης της περιοχής, ειδικά χαρακτηριστικά της περιοχής).

2. Αξιολόγηση της προτεινόμενης στρατηγικής (όπως αξιολόγηση της SWOT ανάλυσης, εξέταση αποτύπωσης και ιεράρχησης αναγκών, εξέταση της διαβούλευσης με τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό, εξέταση του πολυτομεακού χαρακτήρα του προτεινόμενου τοπικού προγράμματος, εξειδίκευση των προτεινόμενων δράσεων, εξέταση της συνέργειας και συμπληρωματικότητας του τοπικού προγράμματος με τις λοιπές εθνικές και περιφερειακές πολιτικές ανάπτυξης).

3. Αξιολόγηση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (όπως εξέταση της συμμετοχής τοπικών φορέων στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος που εκπροσωπούν διαφορετικές κατηγορίες συμφερόντων και η εξέταση της στελέχωσης των ΟΤΔ ως προς τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό αλλά και την γνωστική εξειδίκευση αυτών).

Ειδικότερα, για την Επιτροπή Διαχείρισης του τοπικού προγράμματος θα εξεταστεί η σύνθεση αυτών ως προς τη συμμετοχή τοπικών φορέων όπως πολιτιστικών και περιβαλλοντικών συλλογικών φορέων, φορέων που εκπροσωπούν συμφέροντα ομάδων πολιτών όπως αγροτών, γυναικών, νέων κ.λπ., καθώς και λοιπών τοπικών φορέων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Παράλληλα, αναφορικά με την εξέταση της τοπικής στρατηγικής, αυτή θα πρέπει να είναι ανεπτυγμένη σε 7 διακριτούς θεματικούς στόχους βάσει των οποίων θα αποδεικνύεται και η πολυτομεακότητα αυτής. Πιο συγκεκριμένα οι θεματικοί στόχοι ανάπτυξης της κάθε τοπικής στρατηγικής είναι οι ακόλουθοι:

1. Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)
2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής
3. Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού, μέσω κοινωνικών δράσεων
4. Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων
5. Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής
6. Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος
7. Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας

Η υποβολή προτάσεων των τοπικών προγραμμάτων θα γίνει σε δύο φάσεις. Κατά την 1η φάση οι υποψήφιοι φορείς υποβάλουν φάκελο με τα στοιχεία που αφορούν στην περιοχή εφαρμογής, την διαμόρφωση της ΟΤΔ, την SWOT ανάλυση, την ιεράρχηση των αναγκών και τις ενέργειες διαβούλευσης. Οι προτάσεις εξετάζονται ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και οι υποψήφιοι φορείς που τα πληρούν

υποβάλουν, κατά την 2^η φάση, φάκελο με τα στοιχεία της τοπικής στρατηγικής και τους στόχους αυτής, των δράσεων που θα ενεργοποιήσουν για την επίτευξη των στόχων και τους σχετικούς οικονομικούς πίνακες. Μετά και την ολοκλήρωση υποβολής του δευτέρου φακέλου, και με την προϋπόθεση ότι αυτός είναι άρτια συμπληρωμένος, η συνολική πρόταση (φάκελος Α και φάκελος Β) αξιολογείται από ανεξάρτητες επιτροπές αξιολόγησης. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιήθηκε και κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και θεωρήθηκε επιτυχημένη, και από τις επιτροπές αξιολόγησης αλλά και από τους υποψήφιους φορείς, δεδομένου ότι δομεί διακριτά τμήματα στην εξέταση των φακέλων υποψηφιότητας ενώ παράλληλα δίνει πρακτικά περισσότερο χρόνο στους υποψήφιους φορείς στην προετοιμασία της τοπικής στρατηγικής ενώ παράλληλα οι επιτροπές αξιολόγησης, κατά την ίδια χρονική περίοδο προβαίνουν στην εξέταση τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Κάθε υποβαλλόμενη πρόταση για να μπορεί να εγκριθεί θα πρέπει να πληροί το σύνολο των κριτηρίων επιλεξιμότητας και να λάβει βαθμολογία μεγαλύτερη των 40 βαθμών. Στις περιπτώσεις όπου περισσότερες από 50 προτάσεις λάβουν βαθμολογία μεγαλύτερη της βάσης θα επιλεγούν οι 50 προτάσεις με την υψηλότερη βαθμολογία. Κατά τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται και η επιλογή αριότερων προτάσεων.

Η υποβολή των φακέλων και στις δύο φάσεις θα γίνει σε προκαθορισμένη ημερομηνία, ίδια για όλους τους φορείς. Ο πρώτος κύκλος επιλογής των ΟΤΔ (και οι δύο φάσεις) θα ολοκληρωθεί εντός του χρονικού ορίου που τίθεται από το άρθρο 32 (3) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή της προπαρασκευαστικής υποστήριξης είναι η υποβολή τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής και όχι η επιλογή της. Αναλυτικότερα, στήριξη θα λάβουν τα εταιρικά σχήματα τα οποία μετά και την ολοκλήρωση της Α' και Β' φάσης αξιολόγησης, διαπιστωθεί ότι πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας στο σύνολό τους.

Α. Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Με την κατηγορία αυτή δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα με σκοπό την επίτευξη του σημαντικότερου μέρους των στόχων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης. Το σύνολο των έργων θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στη στρατηγική και το τοπικό πρόγραμμα και να απευθύνονται στο σύνολο του τοπικού πληθυσμού. Παράλληλα, μέσω της παρούσας δράσης έμφαση θα δοθεί σε έργα που συμβάλουν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών φορέων, της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων για την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας, της πολιτιστικής κληρονομιάς ή της τοπικής οικονομίας, τη βελτίωση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της επισκεψιμότητας, στην ενίσχυση της διαφοροποίησης, καθώς και την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων, στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τη μείωση της ανεργίας, στη μείωση της κάθε μορφής μετανάστευσης, στην εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής, στην ενίσχυση δράσεων για την αντιμετώπιση της φτώχειας, των κοινωνικών ανισοτήτων και της κοινωνικής απομόνωσης, την υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων, στην περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση των περιοχών εφαρμογής και στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας καθώς και έργων με σκοπό την βελτίωση της διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού. Το σύνολο των έργων θα πρέπει να στοχεύουν μόνο στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Ως εκ τούτου οι πράξεις που αφορούν στην ενίσχυση του πρωτογενή τομέα της οικονομίας δεν είναι επιλέξιμες. Μέσω της παρέμβασης μπορούν να ενταχθούν και υλοποιηθούν πράξεις που στοχεύουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Στην κατηγορία αυτή ενδεικτικά είναι επιλέξιμες ακόλουθες κατηγορίες πράξεων:

- Μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό ή και μη γεωργικό προϊόν. Στόχος είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα. Οι δικαιούχοι της εν λόγω κατηγορίας δεν μπορούν να μετέχουν σε αντίστοιχη τομεακή παρέμβαση.
- Διαφοροποίηση και εμπλουτισμός τουριστικών δραστηριοτήτων μέσω του εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων επιχειρήσεων διανυκτέρευσης και την ίδρυση αυτών μόνο σε ορεινές περιοχές και νησιά με πληθυσμό μικρότερο των 3.500 κατοίκων, την ίδρυση και εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων στον τομέα της εστίασης και ψυχαγωγίας, επιχειρήσεων παροχής εναλλακτικών και άλλων μορφών τουρισμού, καθώς και λοιπών επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού. Για το σύνολο

των πράξεων της εν λόγω κατηγορίας κατά προτεραιότητα θα ενισχυθούν δικαιούχοι άνεργοι, γυναίκες, ΚΟΙΝΣΕΠ και επιχειρήσεις σε ορεινές περιοχές.

- Στην ίδρυση και εκσυγχρονισμό βιοτεχνιών και επιχειρήσεων χειροτεχνίας και παραγωγής μετά την 1η μεταποίηση, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό. Για το σύνολο των πράξεων της εν λόγω κατηγορίας κατά προτεραιότητα θα ενισχυθούν δικαιούχοι άνεργοι, γυναίκες, ΚΟΙΝΣΕΠ και επιχειρήσεις σε ορεινές περιοχές. Ειδικότερα, για τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών προτεραιότητα θα δοθεί και στις επιχειρήσεις παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.
- Στην ενίσχυση επιχειρήσεων με σκοπό την εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, καθώς και την ενίσχυση επιχειρήσεων στον τομέα της βιο-οικονομίας και της κυκλικής οικονομίας.

- Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες οι δράσεις εκπαίδευσης / επιμόρφωσης του τοπικού, γενικού πληθυσμού σε θέματα βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και σε λοιπά θέματα όπως αυτά θα προκύψουν από την σύνταξη της τοπικής στρατηγικής και συμβάλουν σε συγκεκριμένους τομείς της τοπικής ανάπτυξης. Στην εν λόγω κατηγορία δεν μπορούν να είναι επιλέξιμες λοιπές πράξεις γενικής εκπαίδευσης / επιμόρφωσης που καλύπτονται από αντίστοιχες δράσεις του ΕΓΤΑΑ ή λοιπών ταμείων ή υπηρεσιών.

- Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενίσχυσης βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού, καθώς και δράσεις που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενσωμάτωση προσφύγων / μεταναστών. Οι εν λόγω δράσεις θα είναι σύμφωνες με την τοπική στρατηγική και τις ανάγκες εξυπηρέτησης αυτής και θα δρουν με συμπληρωματικό τρόπο ως προς τις αντίστοιχες δράσεις του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

- Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενίσχυσης έργων υποδομών μικρής κλίμακας και ενίσχυσης υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής.

- Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις ενίσχυσης πολιτιστικών εκδηλώσεων και μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την τοπική παράδοση.

- Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η ενίσχυση έργων αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη τους και έργων πράσινων υποδομών “green infrastructure” για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές.

- Δικτύωση και συνεργασία. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες δράσεις οι οποίες συμβάλουν:

- Στη συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων, με σκοπό τη διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας, κοινή χρήση εγκαταστάσεων, ανάπτυξη και εμπορία κοινών προϊόντων, κ.λπ.
- Στη συνεργασία μεταξύ τοπικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και ΜΚΟ, με σκοπό την κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής, καθώς και την προώθηση της υγιεινής διατροφής και τη μείωση της σπατάλης τροφίμων.
- Smart Villages: συνεργασία για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών.

Ένας βασικός στόχος μέσω των ανωτέρω κατηγοριών θα είναι και η ενίσχυση και προώθηση της καινοτομίας.

Μέσω της πολιτικής των Smart Villages θα ενισχυθεί η ανάπτυξη τοπικών συνεργατικών σχημάτων για την κατάρτιση σχεδίων δράσης σε τομείς όπως η ανάπτυξη ευρυζωνικών έργων και εφαρμογών, η ανάπτυξη έργων στον τομέα της παραγωγής / εξοικονόμησης ενέργειας, η ανάπτυξη έργων περιβαλλοντικής φύσης, η ανάπτυξη έργων για την εξυπηρέτηση των νέων ή των ηλικιωμένων της υπαίθρου, η ανάπτυξη έργων που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού σε τομείς όπως η υγεία και η ανάπτυξη έργων που στοχεύουν στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού. Βασικό χαρακτηριστικό των σχεδίων δράσης θα είναι η κοινωνική ή/και τεχνολογική καινοτομία, καθώς και ο ολιστικός χαρακτήρας των προτεινόμενων δράσεων. Το σύνολο των έργων για να είναι επιλέξιμα θα πρέπει να είναι αυστηρά τοπικά εστιασμένα.

Η επιλογή των έργων σε κάθε τοπικό πρόγραμμα θα πραγματοποιηθεί μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας με τη χρήση κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, τα οποία θα είναι σύμφωνα με το κοινοτικό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο αλλά και την κάθε τοπική στρατηγική και θα διαμορφωθούν από την κάθε ΟΤΔ

ξεχωριστά. Κατά αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων που θα συμβάλουν με τον καλύτερο τρόπο στην επίτευξη των στόχων των τοπικών στρατηγικών.

Παράλληλα, μέσω των τοπικών προγραμμάτων θα ενισχυθεί και η υλοποίηση διατοπικών και διακρατικών σχεδίων συνεργασίας (προπαρασκευή και υλοποίηση). Τα σχέδια συνεργασίας πρέπει να συνάδουν με τις τοπικές αναπτυξιακές στρατηγικές των περιοχών παρέμβασης των εταίρων, να αποτυπώνουν διακριτούς και μετρήσιμους στόχους, καθώς και να αποδεικνύεται η διάχυση των αποτελεσμάτων του σχεδίου στον τοπικό πληθυσμό. Τα οφέλη των σχεδίων συνεργασίας μπορούν να έχουν επιπτώσεις / αποτελέσματα και σε περιοχές εκτός της περιοχής εφαρμογής των εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων. Είναι υποχρεωτικό η κάθε υποβαλλόμενη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης να περιέχει τουλάχιστον ένα προσχέδιο διατοπικής ή / και διακρατικής συνεργασίας στο οποίο θα αποτυπώνονται οι προτάσεις για το/τα δυνητικά σχέδια συνεργασίας. Τα σχέδια συνεργασίας θα πρέπει να εστιάζουν στην αναζήτηση καινοτόμων λύσεων μέσω και της μεταφοράς τεχνογνωσίας για την υιοθέτηση πρακτικά εφαρμόσιμων παρεμβάσεων σε θέματα προτεραιότητας που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής για την προώθηση της ψηφιοποίησης, την κυκλική οικονομία και την κοινωνική ένταξη και την εφαρμογή του χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την εκπλήρωση των προνοιών της κοινωνικής αιρεσιμότητας.

B. Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση

Στο πλαίσιο της παρούσας κατηγορίας επιλέξιμες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες και διαδικασίες που στοχεύουν στη στήριξη των Ομάδων Τοπικής Δράσης, οι οποίες επιλέγονται για την υλοποίηση προγράμματος τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής σε αγροτικές περιοχές. Αναλυτικότερα, σκοπός της κατηγορίας είναι η στήριξη της λειτουργίας των ΟΤΔ αναφορικά με τη στελέχωση (συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων μετακινήσεων), τα λειτουργικά έξοδα, τον εξοπλισμό και την μηχανοργάνωση, την εκπόνηση μελετών και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, τις ενέργειες πληροφόρησης και εμπύχωσης, τις ενέργειες επιμόρφωσης, καθώς και ενέργειες αυτό-αξιολόγησης/αξιολόγησης των ΟΤΔ.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί ως προς:

- Την υποστήριξη και εμπύχωση των εν δυνάμει δικαιούχων των τοπικών προγραμμάτων.
- Τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων και των προγραμμάτων.
- Την διάχυση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του Τοπικού Προγράμματος.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

A. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας αναφορικά με τις ΟΤΔ και τις περιοχές εφαρμογής είναι τα παρακάτω:

Επιλέξιμες ΟΤΔ

- 1.Επιλέξιμοι δικαιούχοι είναι οι υφιστάμενες ή νέες Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), σύμφωνα με το άρθρο 31 του Καν.2021 /1060 ως προς τη δομή και τη σύνθεση της εταιρικής σχέσης.
2. Οι ΟΤΔ, θα πρέπει να προτείνονται, μέσω της «από κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης και να αποτελούν προϊόν διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς της περιοχής και τον τοπικό πληθυσμό.
3. Ως προς την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ. η εταιρική σχέση να είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 και τη σχετική προκήρυξη, το καταστατικό της εταιρικής σχέσης να εξασφαλίζει τον αναπτυξιακό της χαρακτήρα, να ικανοποιείται η αναγκαία σύνθεση στο επίπεδο λήψης απόφασης, να υπάρχει ικανοποιητική οικονομική ρευστότητα του φορέα.
- 4.Στη σύνθεση της εταιρικής σχέσης, με δεδομένη την βαρύτητα που αποδίδει η Κοινή Γεωργική Πολιτική σε θέματα καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις αγροτικές περιοχές, θα επιδιωχθεί η συμμετοχή φορέων που εκ του καταστατικού τους δραστηριοποιούνται στους σχετικούς τομείς. Ειδικότερα, δεδομένης και της κοινωνικής διάστασης των τοπικών προγραμμάτων η συμμετοχή τουλάχιστον ενός τοπικού κοινωνικού φορέα στην σύνθεση και λειτουργία του φορέα λήψης αποφάσεων (Επιτροπή Διαχείρισης τοπικού Προγράμματος – ΕΔΠ) είναι υποχρεωτική. Παράλληλα, προτείνεται η ενίσχυση της συμμετοχής των μελών της ΕΔΠ ως προς την εκπροσώπηση της με μέλη γυναίκες και νέους κάτω των 40 ετών. Ως εκ τούτου, απαιτείται στη σύνθεση της ΕΔΠ να συμμετέχουν τουλάχιστον μια γυναίκα / νέος. Τα εν λόγω σημεία αποτελούν κριτήρια επιλεξιμότητας, ενώ η επίτευξη μεγαλύτερου αριθμού συμμετοχής γυναικών / νέων θα αποτελέσει κριτήριο επιλογής.

5. Το προτεινόμενο εταιρικό σχήμα / ΟΤΔ πρέπει να συνιστά νόμιμη κοινή δομή του δημόσιου – ιδιωτικού τομέα σύμφωνα με το καταστατικό ή το σχέδιο καταστατικού του.

6. Η έδρα του υποψήφιου φορέα ή παράρτημα αυτής βρίσκεται εντός της περιοχής εφαρμογής ή εντός Δήμου μέρος της οποίας αποτελεί περιοχή εφαρμογής.

Επιλέξιμες περιοχές εφαρμογής

Οι προτεινόμενες περιοχές εφαρμογής θα πρέπει να προτείνονται μέσω της «από κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης και να αποτελούν προϊόν διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς της περιοχής και τον τοπικό πληθυσμό.

- Οι περιοχές να διαθέτουν επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων. Ειδικότερα, ο πληθυσμός της κάθε περιοχής παρέμβασης θα κυμαίνεται μεταξύ 10.000- 150.000 κατοίκους.

- Να αποτελούνται από Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες από τις οποίες εξαιρούνται οικισμοί με συνολικό μόνιμο πληθυσμό μεγαλύτερο των 15.000 κατοίκων. Ο εν λόγω περιορισμός δεν αφορά στα μικρά νησιά.

- Να είναι αγροτικές περιοχές (σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Νομού Αττικής).

Β. Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Επιλέξιμοι δικαιούχοι

Δικαιούχοι μπορούν να είναι τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή συλλογικοί φορείς και οργανισμοί καθώς και ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων η επιλεξιμότητα θα εξειδικευτεί στο σχετικό εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Δικαιούχοι στην εν λόγω δράση δύναται να είναι και οι ΟΤΔ ή μέλος αυτής τηρώντας τις πρόνοιες του άρθρου 33 παρ. 5 του Καν.2021 /1060 περί του διαχωρισμού των καθηκόντων.

Όροι επιλεξιμότητας

Τα έργα θα πρέπει:

- να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων των τοπικών προγραμμάτων,
- σε συνάφεια με την κάλυψη αναγκών που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΓΠ 2023 -2027,
- να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,
- να υλοποιούνται σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,
- να τεκμηριώνεται ο υπεύθυνος φορέας για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται,
- να συμβάλλουν στην επίτευξη των τιμών των επιμέρους δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που περιλαμβάνονται στις τοπικές στρατηγικές.

Σημειώνουμε ότι για να είναι επιλέξιμη η υλοποίηση των ανωτέρω κατηγοριών πράξεων απαιτείται η αποτύπωση, μέσω της SWOT ανάλυσης και της εξειδίκευσης των αναγκών της τοπικής στρατηγικής, της αναγκαιότητας, της συνάφειας αλλά και της προστιθέμενης αξίας αυτών. Το σύνολο των επιλέξιμων κατηγοριών θα πρέπει επίσης να αποτελεί και στοιχείο της ‘εκ των κάτω προς τα επάνω’ διαδικασίας. Συνεπώς, κατά την προετοιμασία της τοπικής στρατηγικής οι φορείς θα μπορούν να επιλέξουν μόνο τις κατηγορίες υπο-παρεμβάσεων για τις οποίες αποτυπώνεται σχετική ανάγκη.

Ειδικότερα, για τα έργα διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας δικαιούχοι είναι οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα του Καν. 2021/1060 (άρθρα 31-34) ή λοιποί τοπικοί συλλογικοί φορείς. Στα σχέδια συνεργασίας, που περιλαμβάνονται στις τοπικές στρατηγικές απαιτείται ο ορισμός ενός εκ των εταίρων ως συντονιστή. Τα έργα αυτά θα πρέπει:

- Να είναι συνδεδεμένα με την στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και να αποδεικνύεται η συμπληρωματικότητα τους με τις επιμέρους δράσεις του τοπικού προγράμματος.
- Να είναι δυνατή και μετρήσιμη η αποτύπωση των αποτελεσμάτων.

Γ. Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση

Επιλέξιμοι δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα του Καν. 2021/1060 (άρθρα 31-34).

Όροι επιλεξιμότητας

Όλες οι εγκεκριμένες Ομάδες Τοπικής Δράσης για την κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με άμεσο τρόπο με την λειτουργία τους και ειδικότερα:

Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων.

Λειτουργικές δαπάνες.

Πάγια και λοιπός εξοπλισμός.

Ενέργειες εμφύχωσης και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Παροχή ενίσχυσης για την υλοποίηση Τοπικών Στρατηγικών. Η συνδρομή παρέχεται υπό την μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης για την υλοποίηση των παρεμβάσεων και υπό την μορφή flat rate για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των ΟΤΔ.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ **Επιχορήγηση**

☐ **Χρηματοδοτικό μέσο**

Είδος ενίσχυσης

☒ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☐ μοναδιαίες δαπάνες

☒ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Ο υπολογισμός του ύψους των δαπανών που παρέχονται υπό την μορφή χρηματοδότησης με ενιαίο συντελεστή έχει νομική βάση το άρθρο 34 του καν. (ΕΕ) 2021/1060 και υπολογίζεται ως ποσοστό της συνολικής συνδρομής που λαμβάνει η Ομάδα Τοπικής Δράσης.

Η προετοιμασία των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών θα καλυφθεί χρηματοδοτικά από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Α. Στήριξη για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Μέσω των τοπικών προγραμμάτων επιδιώκετε η υλοποίηση χαμηλού προϋπολογισμού πράξεων, με τοπικό χαρακτήρα, οι οποίες όμως συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ του ΣΣ ΚΑΠ αλλά και των τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης. Ως εκ τούτου το σύνολο των ιδιωτικού χαρακτήρα πράξεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 300.000€ επιλέξιμη δαπάνη, με εξαίρεση τις πράξεις που αφορούν σε μεταποίηση γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν. Οι πράξεις αυτές μπορούν να έχουν επιλέξιμο προϋπολογισμό μέχρι τις 400.000€, δεδομένης της αναγκαιότητας στήριξης της ανταγωνιστικότητας του τομέα αυτού. Το σύνολο των δημόσιου χαρακτήρα πράξεων δεν μπορεί να υπερβεί τις 400.000€ δεδομένης της στήριξης πράξεων που συμβάλουν στην κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτιστική διάσταση των προγραμμάτων, καθώς και πράξεων που στοχεύουν στο σύνολο του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης. Οι άυλες πράξεις δεν μπορούν να υπερβούν τις 20.000€ με εξαίρεση τις πράξεις που αφορούν σε σχέδια συνεργασίας. Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός των εν λόγω πράξεων μπορεί να ανέλθει μέχρι τις 40.000€ ως προς το σκέλος ενίσχυσης σύστασης και λειτουργίας του συνεργατικού σχήματος ενώ τυχών

δαπάνες υποδομών υπόκεινται στους περιορισμούς που προβλέπονται στην κατηγορία πράξεων που κατατάσσονται.

Οι πράξεις διατοπικών και διακρατικών συνεργασιών δεν υπόκεινται στον ανωτέρω περιορισμό και συνεπώς ο επιλέξιμος προϋπολογισμός μπορεί να ανέλθει σε ποσό μεγαλύτερο των 40.000€.

Τα τοπικά προγράμματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν την ενεργοποίηση και υλοποίηση δράσεων / ενεργειών σε συγκεκριμένες κατηγορίες ενοτήτων όπως ενδεικτικά κυκλική οικονομία, αξιοποίηση ΤΠΕ, κοινωνική ένταξη, βελτίωση της ποιότητας της ζωής, προστασία από φυσικές καταστροφές, αύξηση συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, καταπολέμηση ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, έργων που συμβάλουν στην ανάπτυξη της καινοτομίας, των συλλογικών δράσεων, της δικτύωση και της συνεργασίας (ή όπως αυτά θα εξειδικευτούν στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής), σε ποσοστό τουλάχιστον 10% του συνολικού προϋπολογισμού του τοπικού Προγράμματος.

Ποσοστά Ενίσχυσης:

Τα ανώτατα ποσοστά στήριξης θα αφορούν σε κάθε κατηγορία ενέργειας που θα περιγράφεται στην τοπική στρατηγική. Αναλυτικότερά, για την στήριξη της υλοποίησης των πράξεων θα γίνει χρήση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (και τον Γεωργικό Απαλλακτικό Κανονισμό όπως θα ισχύει μετά την έγκριση του) και του κανονισμού de minimis. Στις περιπτώσεις χρήσης του κανονισμού de minimis τα ποσοστά στήριξης δε θα υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια που προβλέπονται δυνάμει του κανονισμού ΕΕ) 2021/2115.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της δράσης είναι δυνατή η καταβολή προκαταβολής μετά από σχετικό αίτημα του δικαιούχου. Παράλληλα, είναι δυνατή η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων.

Ειδικότερα για τα έργα διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας που υλοποιούνται από τις ΟΤΔ, δεδομένης της αναγκαιότητας ενθάρρυνσης ανάπτυξης και υλοποίησης τέτοιων σχεδίων συνεργασίας ως σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη συλλογικών δράσεων, η ένταση ενίσχυσης της προπαρασκευαστικής φάσης αλλά και της φάσης υλοποίησης καθορίζεται σε 100%. Ο προϋπολογισμός της προπαρασκευαστικής φάσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 15.000 € και το 10% του συνολικού προϋπολογισμού του σχεδίου συνεργασίας. Δύναται η χορήγηση προκαταβολής. Η τελική πληρωμή του κάθε σχεδίου συνεργασίας θα πραγματοποιείται μετά και την εξέταση ολοκλήρωσης των ενεργειών διάχυσης των αποτελεσμάτων αυτού.

Β. Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση

Ένταση ενίσχυσης ορίζεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών. Η στήριξη παρέχεται στους δικαιούχους ως επιχορήγηση και μπορεί να ανέλθει μέχρι το 25% της συνολικής δημόσιας δαπάνης που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (άρθρο 34 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060) και του τοπικού προγράμματος.

Ειδικότερα, οι δαπάνες που αφορούν στην εμφύχωση του τοπικού πληθυσμού θα αποτελούν κατ' ελάχιστο το 5% του προϋπολογισμού των λειτουργικών δαπανών. Οι δαπάνες αυτές, βάσει και του εθνικού θεσμικού πλαισίου όπως αυτό θα διαμορφωθεί, θα είναι διακριτές από τις λοιπές λειτουργικές δαπάνες της ΟΤΔ και θα περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν ενέργειες αποκλειστικά το σκοπό αυτό. Στο πλαίσιο αυτό είναι δυνατός ο επιμερισμός των λειτουργικών δαπανών εάν αυτό απαιτείται.

Η καταβολή προκαταβολής είναι δυνατή μετά από σχετικό αίτημα του δικαιούχου – ΟΤΔ.

Ο υπολογισμός των έμμεσων δαπανών γίνεται κατ' αποκοπή με ποσοστό 15% των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού, (άρθρο 34 , παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060).

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το εύρος του ποσοστού ενίσχυσης σε επίπεδο δικαιούχου θα προσδιορισθεί κατ' περίπτωση με βάση το φυσικό αντικείμενο και την στοχοθέτηση των επιμέρους παρεμβάσεων τηρώντας τα ανώτατα όρια που προσδιορίζονται στο άρθρο 73 παράγραφος 4 του καν. (ΕΕ) 2115/2021.

Πρόσθετη επεξήγηση

Οι επιχορηγήσεις επι των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο εμπίπτουν στις προβλέψεις της υποπαραγράφου 1(α) του Άρθρου 83. Οι έμμεσες λειτουργικές δαπάνες των ΟΤΔ καλύπτονται μέσω χρηματοδότησης με ενιαίο συντελεστή, σύμφωνα με την υποπαραγράφο 1(δ) του Άρθρου 83 του Καν. (ΕΕ) 2115/2021 και το άρθρο 34 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΑΕΕ

Στα Τοπικά Προγράμματα περιλαμβάνονται παρεμβάσεις υπό την μορφή παροχής Κρατικής Ενίσχυσης για την χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Η κρατική ενίσχυση παρέχεται με βάση τον κανονισμό de minimis ή/και του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (και του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού όπως θα ισχύει μετά την έγκριση του).

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☒ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☒ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

Ποια είναι η στοχευόμενη προστιθέμενη αξία της προσέγγισης LEADER για την αγροτική ανάπτυξη;

Η προστιθέμενη αξία της προσέγγισης Leader βασίζεται στην bottom up approach για την εκπόνηση στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης που προορίζονται για σαφώς προσδιορισμένες αγροτικές περιοχές, στη βάση:

Α. Κοινωνικό κεφάλαιο (ενίσχυση τοπικών δικτύων, συμμετοχή τοπικών δρώντων, ανάπτυξη κοινών δράσεων, ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης, ενίσχυση τοπικής ταυτότητας)

Οι ΟΤΔ αποτελούν τοπικές συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, με τη ενεργή συμμετοχή συλλογικών τοπικών σχημάτων / φορέων που εκπροσωπούν διαφορετικούς τομείς αλλά και κατηγορίες πολιτών που από κοινού συμβάλουν στον σχεδιασμό μιας τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής η οποία περιλαμβάνει συλλογικές και αναπτυξιακές δράσεις με στόχο την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας, την εξωστρέφεια της περιοχής εφαρμογής, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων κοινωνικών προβλημάτων. Σύμφωνα και με την σχετική πρόσκληση επιλογής έχουν θεσπιστεί κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής που διασφαλίζουν την επιλογή των τοπικών στρατηγικών και των ΟΤΔ οι οποίες πληρούν τα στοιχεία αυτά. Ως εκ τούτου επιλέξιμα είναι μόνο τα σχήματα τα οποία:

- έχουν προβεί σε ευρεία διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό,
- προτείνουν δράσεις εστιασμένες στις τοπικές ανάγκες,
- αποτελούν συμμετοχικό σχήμα των τοπικών φορέων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα με υποχρεωτική την συμμετοχή τουλάχιστον ενός κοινωνικού φορέα,
- συμβάλουν στην ενίσχυση και ενδυνάμωση συλλογικών σχημάτων και πράξεων,
- προτείνουν μέσω της στρατηγικής τους έναν πολυτομεακό σχεδιασμό ανάπτυξης.

Το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων εξετάζονται κατά την αξιολόγηση των τοπικών στρατηγικών και ως κριτήρια επιλεξιμότητας αλλά και ως κριτήρια επιλογής. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η επιλογή των προτάσεων που συμβάλουν κατά το μέγιστο στους στόχους της πολιτικής LEADER.

Παράλληλα, οι ΟΤΔ μέσω της ευρείας διαβούλευσης επιτυγχάνουν την ενδυνάμωση των σχέσεων εμπιστοσύνης με τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό.

Β. Διακυβέρνηση (διαφάνεια & συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, υλοποίηση, παρακολούθηση & επικοινωνία ΤΠ, συνεχή εκπαίδευση ΟΤΔ, παροχή υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό, προώθηση καινοτομίας & συνεργασίας)

Η υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών βασίζεται στη μετοχική διαδικασία των τοπικών φορέων. Ως εκ τούτου για την υλοποίηση του κάθε τοπικού προγράμματος απαιτείται ο σχηματισμός ενός οργάνου με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών φορέων που εκπροσωπούν και διαφορετικά συμφέροντα.

Παράλληλα, απαιτείται το εν λόγω σχήμα να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν κοινωνικό φορέα. Τα σχήματα αυτά αξιολογούνται ως προς την σύνθεση τους και ειδικότερα την συμμετοχή φορέων που εκπροσωπούν διαφορετικούς τομείς.

Βασικό στοιχείο στην υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών αποτελεί και επικοινωνία των στόχων της τοπικής στρατηγικής καθώς και η εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν άλλωστε και κριτήριο επιλεξιμότητας και επιλογής κατά την φάση της προετοιμασίας. Για την καλύτερη εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού και διάχυση των αποτελεσμάτων κάθε ΟΤΔ υποχρεούται να διαθέσει το 5% του διαθέσιμου προϋπολογισμού για τα λειτουργικά έξοδα σε τέτοιου είδους δαπάνες / ενέργειες.

Σημαντικό στοιχείο για την βέλτιστη υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών αποτελεί και η συνεχής εκπαίδευση των μελών των ΟΤΔ. Για το σκοπό αυτό το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο διοργανώνει πλήθος εκπαιδευτικών σεμιναρίων ενώ παράλληλα διαβιβάζει ενημερωτικό υλικό (μεταφρασμένο όταν απαιτείται) το οποίο παράγεται από το ENRD ή άλλους φορείς. Τέλος, η ΔΑ και το ΕΑΔ παρέχουν στις ΟΤΔ πληροφορίες, μελέτες και ενημερωτικό υλικό σχετικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Η αμεσότητα των ΟΤΔ με τον τοπικό πληθυσμό αποτελεί βασικό στοιχείο για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των τοπικών στρατηγικών. Για τον λόγο αυτό ως κριτήριο επιλεξιμότητας για την επιλογή των τοπικών στρατηγικών αποτελεί και η διαρκής παρουσία της ΟΤΔ εντός της περιοχής εφαρμογής ή σε κομβικό σημείο πλησίον αυτής.

Τέλος βασικό στοιχείο είναι η επιδίωξη της υλοποίησης καινοτόμων και συλλογικών δράσεων. Σύμφωνα και με τη σχετική πρόσκληση για την επιλογή των τοπικών στρατηγικών οι ΟΤΔ υποχρεούνται να εντάξουν στο τοπικό τους πρόγραμμα συλλογικές και καινοτόμες δράσεις κατ' ελάχιστον στο 3% του συνολικού προϋπολογισμού αυτού, καθώς και υποχρεούνται για την ένταξη τουλάχιστον ενός διατοπικού ή διακρατικού σχεδίου. Παράλληλα, για την καθοδήγηση και υποβοήθηση των ΟΤΔ η ΔΑ ετοιμάζει σχετικό ενημερωτικό υλικό.

Γ. Βασικό στοιχείο της προστιθέμενης αξίας του LEADER είναι και η επιλογή και υλοποίηση έργων και δράσεων που χαρακτηρίζονται ως πιο αποτελεσματικά και με περισσότερες θετικές επιπτώσεις στην τοπική κοινότητα από τα έργα που υλοποιούνται από λοιπές αναπτυξιακές πολιτικές. Βασικό στοιχείο της επίτευξης αυτής είναι η εφαρμογή πιο στοχευμένων δράσεων μέσω των ΟΤΔ, η επίτευξη μεγαλύτερης συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων και των έργων που υλοποιούνται, καθώς και η ευρύτερη ενίσχυση καινοτόμων και συλλογικών έργων. Ένα σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων αυτών είναι και η ευελιξία που δίδεται στις ΟΤΔ ως προς την ελευθερία της σύνταξης της τοπικής στρατηγικής μέσω της «εκ των κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης, καθώς και την επιλογή των δράσεων αλλά και των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής για την καλύτερη επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.

Για τον σκοπό της ενίσχυσης πράξεων που συμβάλουν με προστιθέμενα αποτελέσματα στις περιοχές εφαρμογής απαιτείται, μέσω της πρόσκλησης επιλογής των τοπικών στρατηγικών, η προετοιμασία SWOT ανάλυσης με τη χρήση του συνόλου διαθέσιμων σχετικών στοιχείων αλλά βάσει των αποτελεσμάτων διαβούλευσης. Βάσει της SWOT ανάλυσης οι υποψήφιοι φορείς καλούνται μέσω μεθοδολογίας matrix analysis να προσδιορίσουν τις ανάγκες και στη συνέχεια μέσω συμμετοχικής διαδικασίας με τους τοπικούς φορείς να προβούν στην ιεράρχηση αυτών. Κάθε προτεινόμενη κατηγορία υπο-παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων θα πρέπει να συνδέεται με άμεσο τρόπο με τουλάχιστον μία από τις ανάγκες, όπως αυτές θα προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία. Παράλληλα, στην περιγραφή της κάθε υπο-παρέμβασης απαιτείται και η εξειδίκευση αυτής ώστε να συνδέεται απόλυτα με τις τοπικές ανάγκες.

Περιγράψτε τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλιστούν οι βασικές απαιτήσεις και αρχές που σχετίζονται με την προσέγγιση LEADER μέσω του μοντέλου υλοποίησης

Μετά την έγκριση των τοπικών στρατηγικών και με βάση το περιεχόμενο και την στοχοθέτηση τους θα αντιστοιχηθούν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις με τους κοινούς δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του Παρατήματος 1 του καν(ΕΕ) 2115/2021.

Προγραμματίζεται στήριξη από περισσότερα του ενός ταμεία της ΕΕ;

☐ Ναι ☒ Όχι

Θα εφαρμοζόταν η επιλογή του κύριου ταμείου;

☐ Ναι ☒ Όχι

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

2 Government Service Programmes

2.General services

Policies in this category involve expenditures (or revenue foregone) in relation to programmes which provide services or benefits to agriculture or the rural community. They shall not involve direct payments to producers or processors. Such programmes, which include but are not restricted to the following list, shall meet the general criteria in paragraph 1 above and policy-specific conditions where set out below.

The Local Programs aim at improving the sustainability (economic, social, environmental) of rural areas. It does not include interventions in the agriculture sector either in the form of aid for loss of income or price subsidies.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(3)(b) - Ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 70, ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 72, στήριξη μη παραγωγικών επενδύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 73, στήριξη των έργων επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο α) και της προσέγγισης LEADER δυνάμει του άρθρου 77 παράγραφος 1 στοιχείο β)	80,00%	20,00%	80,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-71-4.1-1 - Υλοποίηση Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) μέσω του LEADER	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(3)(b)-EL-80,00%	Μέση		R.38	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-71-4.1-1 - Υλοποίηση Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) μέσω του LEADER

Το μοναδιαίο κόστος προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα υλοποίησης των τοπικών προγραμμάτων της προσέγγισης Leader του ΠΑΑ 2014-2020 κατάλληλα προσαρμοσμένων στο ύψος του προϋπολογισμού της περιόδου 2023-2027, αλλά και το νέο κοστολόγιο των αγαθών, υλικών και υπηρεσιών.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-71-4.1-1 - Υλοποίηση Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) μέσω του LEADER (Επιχορήγηση - Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	31.912,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
	O.31 (μονάδα: Στρατηγικές)	50,00							50,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.31 (μονάδα: Στρατηγικές)	50,00							50,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.595.588,00	39.091.911,00	39.091.911,00	39.091.911,00	39.091.912,00	39.091.912,00	39.091.912,00	236.147.057,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.351.352,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	200.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών

Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-78.1
Ονομασία παρέμβασης	Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
Είδος παρέμβασης	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών
Κοινός δείκτης εκροών	O.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Όλη η χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO2	Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση
SO4	Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας
SO5	Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης
SO6	Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων
SO7	Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές
SO8	Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών στη γεωργία, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της κυκλικής βιοοικονομίας και της αειφόρου δασοκομίας
SO9	Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά
XCO	Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 001.10.01	Παροχή εκπαίδευσης για την εγκατάλειψη παρωχημένων πρακτικών στον αγροτικό τομέα και στη μεταποίηση	Υψηλή	Ναι
AN 002.10.02	Βελτίωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, ευκαιριών κατάρτισης και τεχνολογικών υποδομών	Υψηλή	Ναι

AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 005.07.01	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών	Υψηλή	Ναι
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 051.05.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος)	Μέση	Ναι
AN 054.08.07	Δράσεις εκπαίδευσης/ενημέρωσης αγροτών σε θέματα βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας	Μέση	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 064.06.04	Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του AKIS (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)	Μέση	Ναι
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.1 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχυθούν οι βιώσιμες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές επιδόσεις και επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων
R.2 Αριθμός συμβούλων που λαμβάνουν στήριξη προκειμένου να ενταχθούν στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS)
R.28 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις
R.3 Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της

συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης (ειδικά μέσα από σύγχρονες μεθόδους) προτείνεται ως παρέμβαση, η οποία απαντά στις περισσότερες από τις ανάγκες των στόχων SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9, CCO. Αποτελεί όμως και μια 'αυτοτελή' ανάγκη καθώς η παροχή, σε μεγάλη κλίμακα, εξειδικευμένης τεχνογνωσίας, και η εκπαίδευση των γεωργών και των απασχολούμενων στη δασοκομία, αποτελούν ουσιαστική προϋπόθεση για τη βελτίωση συνολικά της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και της επιθυμητής αλλαγής στην ελληνική γεωργία-κτηνοτροφία και την προστασία και ανάπτυξη της δασοκομίας.

Η Εθνική Αρχή του AKIS με τη συνδρομή των αρμόδιων φορέων /υπηρεσιών που εμπλέκονται στον προγραμματισμό και υλοποίηση δράσεων (και σε στενή συνεργασία με το Δίκτυο ΚΓΠ που αποτελεί οργανικό μέρος του Συστήματος και των επιμέρους δομών του) θα προχωρήσει αποτελεσματικά σε προκήρυξη ή εκπόνηση στοχευμένων μελετών που αφορούν σε θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών – υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομιών. Θα διασφαλίσει επίσης ότι οι δράσεις και τα αποτελέσματα των καινοτόμων έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ΕΙΡ θα διαχέονται μέσω των επιμέρους δράσεων της παρέμβασης και ότι οι γεωργικοί σύμβουλοι θα αξιοποιηθούν ως εκπαιδευτές (τηρουμένων των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν από το κανονιστικό πλαίσιο) με στόχο τη βέλτιστη και αποτελεσματική λειτουργία του AKIS.

Η εξυπηρέτηση των στόχων της ΚΓΠ 2023-2027 αλλά και η σημαντική απόκλιση του ποσοστού των γεωργών με πλήρη /βασική γεωργική εκπαίδευση/κατάρτιση σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε προσδιορίζει την ανάγκη ένταξης των προσπαθειών της Διοίκησης για την σημαντική διεύρυνση των προσφερόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης/κατάρτισης και τον ριζικό εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των παρόχων εκπαίδευσης /κατάρτισης

Αντικείμενα κατάρτισης Η κατάρτιση-εκπαίδευση, διάρκειας 25-350 ωρών, θα διαφοροποιείται ανάλογα με το αντικείμενο και την ομάδα στόχο. Στα προγράμματα έμφαση θα δοθεί σε ζητήματα που προκύπτουν από τις ανάγκες/προκλήσεις όπως η ανταγωνιστικότητα, η κλιματική αλλαγή, η προστασία των φυσικών πόρων (νερό, έδαφος), η βιοποικιλότητα, οι ψηφιακές δεξιότητες, η βιοοικονομία/ κυκλική οικονομία, η φυτοπροστασία και η καλή διαβίωση των παραγωγικών ζώων, η ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία, η προστασία των δασών, η εργατική νομοθεσία και γενικότερα τα θέματα που σχετίζονται με την εκπλήρωση της κοινωνικής αιρεσιμότητας. Τα εν λόγω θέματα θα αποτελέσουν αυτοτελή προγράμματα κατάρτισης, όπου αυτό απαιτείται, ή επιμέρους θεματικές ενότητες ή αντικείμενα των προγραμμάτων κατάρτισης, πέραν δηλαδή των κλασικών θεμάτων γεωργικής εκπαίδευσης-κατάρτισης. Στα προγράμματα θα υπάρχει ικανοποιητική αναλογία θεωρίας και πρακτικής, επιβλεπόμενες εργασίες, κ.λπ. Θα αξιοποιηθούν όλες οι σύγχρονες μεθοδολογίες μάθησης, θα δοθεί η δυνατότητα δηλαδή υποκατάστασης της «συμβατικής» κατάρτισης, (λ.χ των τυπικών σεμιναρίων) από σύγχρονες και πιο στοχευμένες μεθοδολογίες (farmers/discussion groups, peer-to-peer learning, επιδεικτικοί αγροί, κ.ο.κ. καθώς και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση). Ειδικά για την περίπτωση των κτηνοτρόφων, δασεργατών η εξ αποστάσεως εκπαίδευση λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος (συνεχής ενασχόληση), την χωροθέτηση των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και των δασών συνήθως σε μεγάλη απόσταση από αστικά /ημιαστικά κέντρα που πραγματοποιούνται οι τυπικές εκπαιδεύσεις κατάρτισης αναδεικνύοντας την ανάγκη άμεσης υιοθέτησης συγχρόνων μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην όλη διαδικασία της εκπαίδευσης-κατάρτισης θα συμβάλλει σημαντικά και η πρόσβαση των γεωργών/δασοκόμων /δασεργατών στις βάσεις δεδομένων/ αποθετήρια γνώσεων (knowledge reservoirs) εθνικά και Ευρωπαϊκά, όπως το Farmbook's EU, που θα είναι διαθέσιμες, αλλά και η αξιοποίηση υφιστάμενων ή/και η δημιουργία νέων εφαρμογών κινητών συσκευών (και εν γένει των ΤΠΕ), ιδιαίτερα όσον αφορά στις νεότερες γενιές, που είναι πιο εξοικειωμένες με τις νέες τεχνολογίες, ενώ για τις παλιότερες μπορούν να προβλεφθούν διαδικασίες mentoring. Όλες οι παρεμβάσεις κατάρτισης, σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις για την παροχή συμβουλών, θα συμβάλλουν αποφασιστικά στη διάχυση καινοτομιών στον ελληνικό αγροτικό χώρο.

Η εκπαίδευση κατάρτιση μπορεί να υλοποιηθεί μέσω των ακόλουθων:

Α. Τυπικά-κλασσικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης με παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας.

Στα προγράμματα αυτά θα περιλαμβάνεται τόσο θεωρητική διδασκαλία όσο και πρακτική εξάσκηση, ανάλογα με το θεματικό πεδίο. Λαμβάνεται πρόνοια, ο/η ωφελούμενος/η να μην παρακολουθεί τον ίδιο κύκλο κατάρτισης παραπάνω από μια φορές. Για μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότερη διαχείριση του χρόνου των καταρτιζόμενων ή για απομακρυσμένες περιοχές τα προγράμματα κατάρτισης μπορεί να

πραγματοποιηθούν και ως εξ αποστάσεως (e-learning) ή μικτά (blended learning). Οι τομείς στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα σύμφωνα με τον τρεχόντα στρατηγικό σχεδιασμό ο οποίος θα αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα για να ενσωματώνει τις εξελίξεις αφορούν κυρίως σε: α) Δράσεις πρόληψης ή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, β) Νέες μέθοδοι/διαδικασίες παραγωγής και τεχνολογίας στο γεωργικό και δασικό τομέα που μειώνουν το άμεσο κόστος παραγωγής, γ) Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, δ) Αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση στο νερό και στην ενέργεια, τον περιορισμό της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων κ.λπ. ενώ για τους κτηνοτρόφους προτάσσεται η εκπαίδευση για την ορθολογική διατροφή των ζώων, η οποία θα μπορούσε να διευκολύνει την ταυτοποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων τοπικής παραγωγής η εκπαίδευση για την παραγωγή προϊόντων με χαμηλό (ή και μηδενικό) αποτύπωμα άνθρακα, καθώς και η ορθολογική χρήση/περιορισμός των αντιβιοτικών.

Η απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων αποτελεί «οριζόντιο» θεματικό πεδίο κατάρτισης.

B. Ομάδες Συζήτησης (ΟΣ)- farmers/discussion groups με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας.

Προγράμματα που βασίζονται στη διευκόλυνση διαδικασιών αλληλεπιδραστικής, πρακτικής/βιωματικής μάθησης. Κάθε ομάδα συζήτησης θα γίνεται με τη συμμετοχή του/της (ειδικά εκπαιδευμένου) συμβούλου (ως facilitator) και, όπου απαιτείται, άλλων ειδικών, ο/η οποίος/α θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να αναδείξουν τις ανάγκες τους, μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης. Κάθε ομάδα θα πρέπει έχει κατά μέσο όρο 10-15 συμμετέχοντες. Οι κύκλοι συναντήσεων που θα πραγματοποιηθούν και η διάρκειά τους θα είναι ισοδύναμοι των ωρών συνήθους θεωρητικής –πρακτικής κατάρτισης που θα αντικαταστήσουν και θα απαντούν στις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος του γεωργού-κτηνοτρόφου και των περιορισμένων δυνατοτήτων που έχουν για μακρόχρονη απουσία από τις εκμεταλλεύσεις τους. Μέσα από τις ΟΣ θα καλυφθεί η ανάγκη της βελτίωσης της παραγωγικότητας της γεωργίας, η ανάπτυξη εξαγωγικής στρατηγικής, η ορθή επιλογή επενδύσεων, κ.ά. Μέσα από τις εξειδικευμένες ομάδες συζήτησης ανά κλάδο και την βοήθεια του/της συμβούλου θα μπορέσουν να απαντηθούν εξειδικευμένες απορίες σε σύντομο χρονικό διάστημα (εν αντιθέσει με την μακράς διάρκειας κατάρτιση).

Γ. Επιδείξεις - Επισκέψεις επιδεικτικών αγρών - επιδεικτικών δασών (με έμφαση στα έργα των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ), που θα επιτρέπουν στους συμμετέχοντες γεωργούς «να δουν με τα μάτια τους και, έτσι, να πιστέψουν» στη χρησιμότητα καινοτομιών (και καλών πρακτικών), που λειτουργούν σε πραγματικές συνθήκες και κυρίως μέσα από τη μάθηση ομότιμων (peer-to-peer). Αφορά σε μια υποκατηγορία δράσεων με εστίαση στην εμπειρική/βιωματική μάθηση (μάθηση μέσα από την πράξη). Θα αποτελούν ημερήσιες επισκέψεις για ανταλλαγή εμπειριών με τον φιλοξενούντα, καινοτόμο γεωργό ή ομάδα παραγωγών με πιθανή έμφαση σε καίρια ζητήματα που έχουν διαπιστωθεί όπως η μείωση του κόστους παραγωγής ειδικά στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εντάσεως εργασίας αλλά και άλλες καινοτομίες (για παράδειγμα σε ζητήματα κυκλικής οικονομίας, ψηφιοποίησης, ευζωίας, προστασίας του περιβάλλοντος, αιφορικής χρήσης των δασικών πόρων κ.λπ.).

Δ. Πιλοτικά εργαστήρια (pilot workshops) Σκοπός τους είναι η αφομοίωση της γνώσης σε μακροπρόθεσμη βάση και για το λόγο αυτό οι δραστηριότητες βασίζονται όχι μόνο στην παρατήρηση και στην παρακολούθηση αλλά κυρίως στην πρακτική ανακάλυψη των στοιχείων που συνθέτουν τη γνώση. Η διάρκειά τους είναι 3-5 ημέρες, σε ομάδες έως 15 ατόμων ανά θεματική, για την επικαιροποίηση και τη διαρκή παροχή και διάχυση της γνώσης και κυρίως των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ. Μπορούν να πραγματοποιηθούν έως δύο κύκλοι συζητήσεων/εργαστηρίων στην ίδια ομάδα ωφελούμενων. Η δράση αυτή μπορεί να αποτελέσει ένα βασικό τρόπο διάχυσης των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων των ΕΣΚ και να αποτελέσουν μια από τις μορφές σύνδεσης της έρευνας με την εφαρμογή και την εισαγωγή καινοτομίας και αποτελεσμάτων γεωργικής -δασικής έρευνας στο γεωργικό -δασικό τομέα, μια διαπιστωμένη ανάγκη σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση.

Ε. Ανταλλαγές ομότιμων (γεωργών-δασοκόμων) οι οποίες αφορούν στη μάθηση μεταξύ ομότιμων (peer-to-peer learning) ως προς τον τρόπο εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων, στον τρόπο αναζήτησης, πρόσβασης και κριτικής πρόσληψης πληροφοριών, κ.λπ. κατά τη διάρκεια βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών που επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να διαμείνουν σε κάποια εκμετάλλευση της ΕΕ προκειμένου να αποκομίσουν προσωπική και πρακτική γνώση από κάποιον άλλο/η γεωργό. Ο στόχος είναι η προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών και η ανακάλυψη νέων τρόπων διεξαγωγής εργασιών, καθώς επίσης και η εισαγωγή καινοτομιών από άλλους «καινοτόμους» αγρότες. Οι συμμετέχοντες στις βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές συμμετέχουν ενεργά σε όλη την παραγωγική διαδικασία.

της εκμετάλλευσης που επισκέπτονται και γενικότερα θα συμβάλλουν στη δημιουργία μιας κουλτούρας συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων.

Στ. Mentoring-Ατομική Καθοδήγηση (ένας/μία προς έναν/μία) κατά την οποία ο/η μέντορας είναι αυτός/ή ο οποίος συμβουλεύει, καθοδηγεί και παρακινεί το γεωργό/ αγρότη στην υιοθέτηση καλών πρακτικών και καινοτομιών. Κατά κύριο λόγο στους εν δυνάμει δικαιούχους των ενισχύσεων για το περιβάλλον και το κλίμα, για την επιλογή των δεσμεύσεων για τις οποίες θα αιτηθούν ενίσχυση και την εν γένει ευαισθητοποίησή τους στις περιβαλλοντικές και κλιματικές δράσεις. Η παρούσα ενέργεια είναι συμπληρωματική της παροχής εξατομικευμένων συμβουλών στους δικαιούχους του μέτρου, για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους. Η ατομική καθοδήγηση (mentoring) θα λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά στην κάλυψη της ανάγκης που έχει ιεραρχηθεί πολύ υψηλά από άποψη σημαντικότητας για «Εκπαίδευση και κατάρτιση των κατοίκων των αγροτικών περιοχών σε θέματα χρήσης του internet και των προσφερόμενων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών». Με αυτόν τον τρόπο η παρέμβαση θα συμβάλλει στην άμεση στην άμβλυνση των προβλημάτων ψηφιακού «αναλφαριθμητισμού» με στόχευση στις αγροτικές περιοχές ειδικά όπου ο πληθυσμός είναι περισσότερο γερασμένος. Η παρέμβαση υλοποιείται με φυσική παρουσία αλλά και «ψηφιακά» σε περιπτώσεις ορεινών, μειονεκτικών και νησιωτικών περιοχών.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Η παρέμβαση αφορά στην, υπό διάφορες μορφές, παρεχόμενη Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των απασχολούμενων στο πρωτογενή τομέα (εξαιρείται η αλιεία)

Ωφελούμενοι της παρέμβασης είναι εν γένει ο αγροτικός πληθυσμός, ιδίως οι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, δασοκόμοι, κ.λπ. (γυναίκες και άνδρες - αρχηγοί και μέλη γεωργικών εκμεταλλεύσεων, εργαζόμενοι), με έμφαση στους επωφελούμενους από άλλες παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ειδικών στόχων του Στρατηγικού Σχεδίου, όπως π.χ. οι «Νέοι Γεωργοί» (SO7) –αλλά και ευρύτερα οι νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα, τα μέλη των Επιχειρησιακών Ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης καινοτομίας (CCO), οι δικαιούχοι δράσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή (SO4,5 & 6) καθώς και την ανταγωνιστικότητα (SO2).

Δικαιούχοι

Όλες οι δράσεις εκπαίδευσης-κατάρτισης θα υλοποιηθούν από πιστοποιημένο Φορέα-πάροχο επαγγελματικής γεωργικής/αγροτικής εκπαίδευσης-κατάρτισης με αποδεδειγμένη εξειδίκευση. Οι αρχές επιλογής των παρόχων σχετίζονται με την ποιότητα των προτεινόμενων έργων. Οι προτάσεις πρέπει να αναφέρουν λεπτομερώς τη σχετική τεχνογνωσία του εκπαιδευτή ή των εκπαιδευτών. Ο φορέας παροχής της εκπαίδευσης/κατάρτισης πρέπει να έχει εμπειρία στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων. Η θεματολογία, η διάρκεια κατάρτισης ανά πρόγραμμα, η αναλογία πρακτικής – θεωρητικής εκπαίδευσης, η μέγιστη και ελάχιστη διάρκεια, η εκτιμώμενη αμοιβή ανά μαθητοώρα, στην οποία ενσωματώνεται το συνολικό κόστος της δαπάνης, θα προσδιορίζεται στην έκδοση της προκήρυξης -πρόσκλησης με βάση την οποία θα επιλέγεται ο Φορέας/πάροχος, και θα αντιστοιχεί με τις προδιαγραφές της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων βάσει των οποίων θα επιλεγεί ο πάροχος. Η επιλογή των εν δυνάμει παρόχων γίνεται με βάση την έκδοση πρόσκλησης σε πιστοποιημένους παρόχους, εγγεγραμμένους στο σχετικό μητρώο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ή άλλης αρμόδιας Εθνικής Αρχής διασφαλίζοντας την διαφάνεια. Θα πρέπει το πρόσωπο (για τις δράσεις Β,Γ,Δ,Ε,ΣΤ) / Φορέας που θα επιλεγεί να έχει πλήρη-αποδεδειγμένη γνώση των γεωγραφικών ανισοτήτων και των διαφορετικών αναγκών των αγροτικών περιοχών, που χρήζουν επιμέρους θεματικές και γεωγραφικές προσεγγίσεις σε θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης των γεωργών και λοιπών ενδιαφερομένων ομάδων. Τέλος θα πρέπει να εξασφαλίσει σύγχρονες μεθοδολογίες μάθησης, τη δυνατότητα δηλαδή υποκατάστασης της «συμβατικής» κατάρτισης, των μέχρι σήμερα καθιερωμένων (τυπικών) σεμιναρίων από σύγχρονες και πιο στοχευμένες μεθοδολογίες (farmers/discussion groups, peer-to-peer learning, επιδεικτικούς αγρούς, εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κ.λπ.) προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του τρεχοντος εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού. Σημαντικό είναι να διατηρεί κανάλια επικοινωνίας με τους ωφελούμενους και να εξασφαλίζει τη συνεχή ροή νέας γνώσης προς αυτούς και μετά το πέρας της κατάρτισης. Ως εκ τούτου προωθείται η εμπλοκή των γεωργικών συμβούλων στις επιμέρους εκαπιδευτικές δράσεις της παρέμβασης

Η μορφή της παρεχόμενης εκπαίδευσης – κατάρτισης δύναται να είναι δια ζώσης, ή μέσω τηλε-εκπαίδευσης ή συνδυασμός των ανωτέρω, με βάση τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

Αποδέκτης της ενίσχυσης είναι ο πάροχος της εκπαίδευσης – κατάρτισης

Επιλέξιμες δαπάνες είναι:

Α. Αποζημίωση εκπαιδευτών και λοιπού προσωπικού που αφορούν αποκλειστικά στην υλοποίηση της σχετικής ενέργειας. Στις επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνονται οι μισθοί των υπαλλήλων του Φορέα που θα επιλεγεί στην περίπτωση που είναι δημόσιος φορέας.

Β. Αποζημίωση εκπαιδευτών, καθοδηγητών, συντονιστών / διευκολυντών ομάδων συζήτησης και διοικητικού προσωπικού, εφόσον συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη παρέμβαση

Γ. Μετακίνηση, διαμονή και διατροφή προσωπικού (εκπαιδευτών και διοικητικού προσωπικού), που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των δράσεων κατάρτισης και καταρτιζόμενων.

Δ. Απαραίτητες για την υλοποίηση της κατάρτισης και των λοιπών δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων (ατομική καθοδήγηση, εργαστήρια), όπως υλικό κατάρτισης (έντυπο, ηλεκτρονικό κ.α.), υλικά πρακτικής άσκησης, δαπάνες που συνδέονται με τις εγκαταστάσεις, όπου γίνεται η δράση, απαιτούμενος εξοπλισμός για την υλοποίησης της τηλεκατάρτισης, κ.λπ.

Ε. Λειτουργικές δαπάνες οι οποίες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών, μεταξύ των οποίων και δαπάνες τακτικής επιμόρφωσης του προσωπικού.

Στ. Μετακίνηση, διαμονή και διαβίωση των συμμετεχόντων.

Ζ. Δαπάνες ανατροφοδότησης και αξιολόγησης της δράσης από τους ωφελούμενους.

Η. Επενδυτικές δαπάνες (μόνο για έργα επίδειξης σε αγρούς).

Θ. Δαπάνες οργάνωσης και υλοποίησης των επιδείξεων, των ομάδων συζήτησης, των πιλοτικών εργαστηρίων

Οι επιδεικτικοί αγροί και οι εγκαταστάσεις διεξαγωγής των πιλοτικών εργαστηρίων (workshops) /συναντήσεων εργασίας είναι «πιστοποιημένες δομές» που ανήκουν σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικούς Οργανισμούς, είτε σε ιδιωτικούς φορείς, σε Ομάδες παραγωγών, Επιχειρησιακές Ομάδες με βάση τα οριζόμενα στην σχετική Υπουργική Απόφαση.

Οι δράσεις επιδείξεις θα γίνονται σε πραγματικές λειτουργικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις υπό πραγματικές συνθήκες παραγωγής, για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των peer-to-peer δράσεων και η υιοθέτηση των επιδεικνυόμενων πρακτικών από τους «γεωργούς»

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Δεν αφορά.

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☐ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☒ μοναδιαίες δαπάνες

☒ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Το ποσοστό ενίσχυσης των δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης ανέρχεται στο 100% επί των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών.

α) Τυπικά-κλασσικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης:

Για τα υποχρεωτικά προγράμματα εκπαίδευσης νέων αγροτών εκτιμάται το μέσο κόστος ανά δράση εκπαίδευσης (20 ατόμων) σε 46.000 Ευρώ (Κόστος/μαθητοώρα: 7,7 ευρώ).

Σύμφωνα με το Άρθρο 83 υποπαραγραφος 1(β) και την υποπαραγραφο 2(α) σημείο (i) με βάση σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Για τα βραχυχρόνια προγράμματα κατάρτισης αγροτών (μέσης διάρκειας 75 ωρών) με χρήση μεθόδων τηλεεκπαίδευσης έχει εκτιμηθεί το μέσο κόστος ανά δράση σε 8.500 Ευρώ (με 25 συμμετοχές ανά δράση κατά μέσο όρο και Κόστος/μαθητοώρα: 4,5 ευρώ), ενώ για τα προγράμματα με φυσική παρουσία ισχύει το κόστος/μαθητοώρα: 7,7 ευρώ.

Σύμφωνα με το Άρθρο 83 υποπαραγραφος 1(β) και την υποπαραγραφο 2(α) σημείο (i) με βάση σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

β) Οι λοιπές δράσεις κατάρτισης περιλαμβάνουν:

- Ομάδες Συζήτησης (ΟΣ)- farmers/discussion groups
- Επιδείξεις - Επισκέψεις επιδεικτικών αγρών
- Πιλοτικά εργαστήρια (workshops)
- Ανταλλαγές ομοτίμων (γεωργών)
- Mentoring-Ατομική Καθοδήγηση

Αυτές θα πραγματοποιηθούν κατά κύριο λόγο στο εσωτερικό (80%) αλλά και στο εξωτερικό.

Το μέσο κόστος ανά δράση εσωτερικού στις 9.500 Ευρώ (κατά μ.ο. 10 συμμετέχοντες ανά δράση), ενώ για τις αντίστοιχες δράσεις εξωτερικού το μέσο κόστος προϋπολογίζεται στα 18.000 Ευρώ (κατά μ.ο. 10 συμμετέχοντες ανά δράση).

Το μέγιστο κόστος μπορεί να ανέλθει έως και 23.000 Ευρώ ανά δράση (για δράσεις εξωτερικού). Το συνολικά μέσο προϋπολογιζόμενο κόστος για το σύνολο των λοιπών δράσεων έχει εκτιμηθεί στα 11.000 Ευρώ.

Οι ανωτέρω τιμές έχουν προϋπολογισθεί λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδα κάθε δράσης όπως: αμοιβές συντονιστών, έξοδα μετακινήσεων, έξοδα ημερήσιας αποζημίωσης (διαμονής-φιλοξενίας), καθώς και λοιπά έξοδα οργάνωσης-συντονισμού της κάθε δράσης και έχουν προϋπολογισθεί με βάση τις παραγράφους 1(γ) και 2(β) του Άρθρου 83.

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Το ποσοστό ενίσχυσης σε επίπεδο δικαιούχου είναι ενιαίο.

Πρόσθετη επεξήγηση

Οι τιμές βασίστηκαν σε μελέτη του αντίστοιχου Μέτρου (M01) του ΠΑΑ 2014-2020.

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Αφορά στην κατάρτιση δασοκόμων.

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι απόλυτα συμβατή και εντάσσεται στο πράσινο κουτί του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ με βάση την παράγραφο 2 General services σημείο c) training services, including both general and specialist training facilities. Η παρέμβαση περιλαμβάνει αμιγώς την παροχή κατάρτισης.

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK 3-78.1-1 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Νέων Γεωργών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.28; R.3	Όχι
MK 3-78.1-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων βραχυχρόνιας εκπαίδευσης και κατάρτισης των Γεωργών	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.28; R.3	Όχι
MK 3-78.1-3 - Δράσεις λοιπών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης των γεωργών και δασοκόμων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.2; R.28; R.3	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK 3-78.1-1 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Νέων Γεωργών

Το μοναδιαίο κόστος εκτιμήθηκε με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου Μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020, το ύψος του προσδιοριζόμενου ποσού (per diem) ανά κράτος-μέλος όπως προκύπτει από τον σχετικό κατάλογο της Επιτροπής καθώς και την σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ για τον υπολογισμό του κόστους μαθητο-ώρας.

MK 3-78.1-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων βραχυχρόνιας εκπαίδευσης και κατάρτισης των Γεωργών

Το μοναδιαίο κόστος εκτιμήθηκε με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου Μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020, το ύψος του ποσού (per diem) ανά κράτος-μέλος όπως προκύπτει από τον σχετικό κατάλογο της Επιτροπής καθώς και την σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ για τον υπολογισμό του κόστους μαθητο-ώρας.

MK 3-78.1-3 - Δράσεις λοιπών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης των γεωργών και δασοκόμων

Το μοναδιαίο κόστος εκτιμήθηκε με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου Μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020, το ύψος του ποσού δαπάνης (per diem) ανά κράτος-μέλος όπως προκύπτει από τον σχετικό κατάλογο της Επιτροπής καθώς και τη σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ για τον υπολογισμό του κόστους μαθητο-ώρας.

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
ΜΚ 3-78.1-1 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Νέων Γεωργών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00		
	Ο.33 (μονάδα:)	77,00	115,00	211,00	174,00	135,00	58,00		770,00
ΜΚ 3-78.1-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων βραχυχρόνιας εκπαίδευσης και κατάρτισης των Γεωργών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	
	Ο.33 (μονάδα:)		844,00	844,00	844,00	844,00	844,00	744,00	4.964,00
ΜΚ 3-78.1-3 - Δράσεις λοιπών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης των γεωργών και δασοκόμων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	
	Ο.33 (μονάδα:)		280,00	280,00	562,00	562,00	562,00	562,00	2.808,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	77,00	1.239,00	1.335,00	1.580,00	1.541,00	1.464,00	1.306,00	8.542,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	3.536.029,00	15.564.963,00	19.985.000,00	21.306.030,00	19.538.014,00	16.001.985,00	12.506.214,00	108.438.235,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	3.000.000,00	13.205.459,00	16.955.459,00	18.076.232,00	16.576.232,00	13.576.231,00	10.610.387,00	92.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων

Κωδικός παρέμβασης (KM)	Π3-78.2
Ονομασία παρέμβασης	Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων
Είδος παρέμβασης	KNOW(78) - Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών
Κοινός δείκτης εκροών	Ο.33. Αριθμός δράσεων ή μονάδων κατάρτισης, παροχής συμβουλών και ευαισθητοποίησης που λαμβάνουν στήριξη
Συμβολή στην απαίτηση οριοθέτησης για/σε	Ανανέωση των γενεών: Όχι Περιβάλλον: Όχι Σύστημα εκπτώσεων της Ισπανίας: LEADER: Όχι

1 Εδαφικό πεδίο εφαρμογής και, κατά περίπτωση, περιφερειακή διάσταση

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής: **Εθνικό**

Κωδικός	Περιγραφή
EL	Ελλάδα

Περιγραφή του εδαφικού πεδίου εφαρμογής

Σε όλη τη χώρα.

2 Σχετικοί ειδικοί στόχοι, οριζόντιοι στόχοι και σχετικοί τομεακοί στόχοι

Κωδικός + Περιγραφή ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΚΓΠ Οι συνιστώμενοι ειδικοί στόχοι ΚΓΠ για αυτό το είδος παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες	
SO2 Ενίσχυση του προσανατολισμού στην αγορά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση	
SO4 Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας	
SO5 Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης	
SO6 Συμβολή στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπίων	
SO7 Προσέλκυση και διατήρηση νέων σε ηλικία γεωργών και άλλων νέων γεωργών, και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης σε αγροτικές περιοχές	
SO9 Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντοχής στα αντιμικροβιακά	
XCO Οριζόντιος στόχος εκσυγχρονισμού του τομέα με την προώθηση και την ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους	

3 Ανάγκη/-ες που αντιμετωπίζεται/-ονται από την παρέμβαση

Κωδικός	Περιγραφή	Ιεράρχηση προτεραιοτήτων στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ	Αντιμετωπίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ
AN 004.10.04	Στρατηγική για την παραγωγή, διάδοση και παραγωγική αξιοποίηση καινοτομιών - προώθηση συνεργασιών	Υψηλή	Ναι
AN 005.07.01	Αναβάθμιση εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και παροχή συμβουλών με επικέντρωση στους νέους γεωργούς	Υψηλή	Ναι
AN 011.09.02	Κατάρτιση/συμβουλευτική προς τους γεωργούς για την	Υψηλή	Ναι

	ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών		
AN 012.02.01	Λειτουργία του συστήματος AKIS σε μεγάλη κλίμακα για την εκπαίδευση και παροχή συμβουλών	Υψηλή	Ναι
AN 027.10.10	Πρόωθηση γνώσης και καινοτομίας σε μικρές μονάδες-ενίσχυση των συνεργασιών γεωργικών εκμεταλλεύσεων	Υψηλή	Ναι
AN 033.10.14	Δημιουργία δομών δικτύωσης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εσωστρέφειας	Υψηλή	Ναι
AN 049.05.02	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι)	Υψηλή	Ναι
AN 051.05.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές (AKIS) για δράσεις προστασίας των φυσικών πόρων (έδαφος)	Μέση	Ναι
AN 055.04.03	Ενημέρωση-κατάρτιση και συμβουλές για δράσεις μετριασμού-προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (AKIS)	Μέση	Ναι
AN 064.06.04	Παροχή κατάρτισης και συμβουλών στους παραγωγούς στα πλαίσια του AKIS (περιβαλλοντική αιρεσιμότητα)	Μέση	Ναι
AN 074.10.20	Ενίσχυση της έρευνας για την αύξηση του επιπέδου των τεχνολογικών ικανοτήτων και της παραγωγικότητας	Μέση	Ναι
AN 081.09.12	Κατάρτιση/συμβουλευτική των παραγωγών για την ευζωία των ζώων και τη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Μέση	Ναι
AN 096.09.15	Αξιοποίηση καλών διεθνών πρακτικών/μεταφορά τεχνογνωσίας για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων	Χαμηλή	Ναι

4 Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων

Κωδικός + Περιγραφή ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Οι συνιστώμενοι δείκτες αποτελεσμάτων για τους επιλεγμένους ειδικούς στόχους της ΚΓΠ της παρούσας παρέμβασης εμφανίζονται με έντονους χαρακτήρες
R.1 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) που λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ, προκειμένου να ενισχυθούν οι βιώσιμες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές επιδόσεις και επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων
R.2 Αριθμός συμβούλων που λαμβάνουν στήριξη προκειμένου να ενταχθούν στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS)
R.28 Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από συμβουλές, κατάρτιση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) με τη στήριξη της ΚΓΠ που σχετίζονται με περιβαλλοντικές ή κλιματικές επιδόσεις
R.3 Ποσοστό γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επωφελούνται από τη στήριξη της ψηφιακής γεωργικής τεχνολογίας μέσω της ΚΓΠ

5 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγράψτε ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι και το περιεχόμενο της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής στόχευσης, των αρχών επιλογής, των συνδέσμων με τη σχετική νομοθεσία, της συμπληρωματικότητας με άλλες παρεμβάσεις / σύνολα πράξεων και στους δύο πυλώνες και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Η **παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών** («ανεξάρτητων – αμερόληπτων» (impartial) από συμβούλους που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα και να είναι κατάλληλα καταρτισμένοι, καθώς και να μη βρίσκονται σε σύγκρουση συμφερόντων, σε μια ευρεία γκάμα θεμάτων, σύγχρονων και ενσωματωμένων στο εθνικό AKIS) προτείνεται ως παρέμβαση καθώς απαντά στις περισσότερες από τις ανάγκες των στόχων SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9, και των επιδιώξεων του εγκάρσιου στόχου της ΚΓΠ 2023-2027. Αποτελεί όμως και μια ‘αυτοτελή’ ανάγκη καθώς η παροχή, σε μεγάλη κλίμακα, εξειδικευμένης συμβουλής στους/στις γεωργούς-δασοκόμους και η διαμεσολάβηση για την καινοτομία αποτελούν ουσιαστική προϋπόθεση για την βελτίωση συνολικά της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και πληρεξούσιο της επιθυμητής αλλαγής στην ελληνική γεωργία-κτηνοτροφία.

Προκειμένου να καταστεί αποτελεσματική η παρέμβαση προϋπόθεση είναι η πλήρης αναβάθμιση/αναπροσαρμογή του συστήματος AKIS όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 8 του ΣΣ ΚΑΠ.

Αντικείμενα Γεωργικών Συμβουλών

Με βάση τις καταγεγραμμένες ανάγκες η συγκεκριμένη Παρέμβαση θα ακολουθήσει την στοχευμένη ενσωμάτωση συμβουλών που αφορούν κατ' ελάχιστον τις ακόλουθες κατηγορίες, με βάση και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το Άρθρο 15, παρ.2.3.4 του Κανονισμού (ΕΕ)2115/2021:

1. Στους φυσικούς πόρους (νερό, έδαφος, αέρα-ατμόσφαιρα). Συμπεριλαμβανομένων συμβουλών για μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
2. Στην αλληλεπίδραση γεωργίας/ δασοκομίας και βιοποικιλότητας και να διευκολυνθεί η εφαρμογή της ενισχυμένης αιρεσιμότητας καθώς και των άλλων μέτρων
3. Στην διατήρηση της βιοποικιλότητας, του τοπίου και των εγχώριων γενετικών πόρων.
4. Σε οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις (δηλαδή ‘ολιστικές’), σύγχρονες (ενημερωμένες) τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες προς όλους και ιδιαίτερα στους νέους γεωργούς).
5. Σε θέματα κυκλικής βιοοικονομίας με εφαρμογή στον πρωτογενή τομέα με έμφαση σε τεχνολογίες αξιοποίησης και ανακύκλωσης παραπροϊόντων και αποβλήτων από ΓΚΤ μονάδες, παραγωγής ενέργειας, περιβαλλοντικές τεχνολογίες για την επαναχρησιμοποίηση νερού κ.λπ.
6. Στην λήψη αποφάσεων, η συμβουλευτική υποστήριξη /mentoring προς τους νέους επιχειρηματίες κατά τα πρώτα έτη της λειτουργίας μιας επιχείρησης.
7. Σε θέματα ευζωίας των ζώων και ορθής χρήσης κτηνιατρικών φαρμάκων.
8. Σε θέματα ορθολογικής χρήσης φυτοπροστατευτικών.
9. Σε θέματα που σχετίζονται με ανθεκτικά, αποδοτικά, διαφανή και αειφόρα αγροδιατροφικά συστήματα (μεταποίηση) με την χρήση νέων τεχνολογιών.
10. Σε θέματα ψηφιακών υπηρεσιών και ενσωμάτωσης τεχνολογικών επιτευγμάτων στην παραγωγική διαδικασία.
11. Σε θέματα κοινωνικής αιρεσιμότητας, εργατικής νομοθεσίας κλπ
12. Σε θέματα καινοτομίας*

Ειδικά σε ότι αφορά θέματα καινοτομίας, οι σύμβουλοι /εμπειρογνώμονες που έχουν παρακολουθήσει την σχετική εκπαίδευση και περιλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο μπορούν να απασχολούνται με την ιδιότητα του Διαμεσολαβητή Καινοτομίας στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης Επιχειρησιακές Ομάδες της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ), ήτοι να παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης καινοτομιών, να συμμετέχει στις Επιχειρησιακές Ομάδες (ΕΟ) και να έχει πρόσβαση/ μοιράζεται τις γνώσεις που παράγονται από αυτές. Όλοι οι σύμβουλοι πρέπει να λαμβάνουν υποχρεωτικά την κατάλληλη τεχνική και μεθοδολογική εκπαίδευση/κατάρτιση (για ένα συγκεκριμένο αριθμό ημερών ανά έτος) ώστε να παραμένει ενεργή η συμπερίληψη τους στο σχετικό μητρώο και ιδιαίτερα (τουλάχιστον όσοι θα

εμπλακούν ως διαμεσολαβητές καινοτομίας σε ΕΟ) σε θέματα υποστήριξης καινοτομιών - με έμφαση αφενός στην αλληλεπιδραστική καινοτομία (interactive innovation) και τη διαμεσολάβηση και αφετέρου στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήσης/ αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και δημιουργίας νέων).

Οι γεωργικοί σύμβουλοι προέρχονται από μια ευρεία γκάμα επιστημονικών εξειδικεύσεων και διαθέτουν εμπειρία στο σύνολο των πεδίων που προσδιορίζονται στην παραγραφο 4 του άρθρου 15 του κανονισμού ΕΕ 2021/2115

Επιπρόσθετα η παρέμβαση αφορά στην, υπό διάφορες μορφές, **παρεχόμενη Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων** αλλά και στην ενημέρωση, δικτύωσή τους.

Όλοι οι σύμβουλοι πρέπει να λάβουν υποχρεωτικά την κατάλληλη εκπαίδευση/κατάρτιση (για ένα συγκεκριμένο αριθμό ημερών ανά έτος) και, ως αποτέλεσμα, να πιστοποιηθούν ή επαναπιστοποιηθούν). Οι σύμβουλοι (και μεταξύ αυτών κατά προτεραιότητα οι διαμεσολαβητές καινοτομίας) επιπλέον θα υποστηριχτούν τόσο από εκδηλώσεις/ συναντήσεις (ημερίδες, εθνικές και διεθνείς ανταλλαγές (cross visits), μαθητεία, ενημερωτικά φυλλάδια, διαγωνισμοί, κ.λπ.) όσο και από την ηλεκτρονική ή/και φυσική δικτύωση των συμβούλων που, συνολικά, θα ενισχύσουν την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.

Η εκπαίδευση-ενημέρωση-δικτύωση των Συμβούλων, αποτελούν ουσιαστική προϋπόθεση για την βελτίωση συνολικά της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και πληρεξούσιο της επιθυμητής αλλαγής στην ελληνική γεωργία-κτηνοτροφία και την επιτυχή υλοποίηση των άλλων παρεμβάσεων των Πυλώνων ΠΙ & ΠΙΙ.

Η εθνική αρχή του AKIS με τη συνδρομή του καθ' ύλην αρμόδιου φορέα /υπηρεσίας που θα έχει την ευθύνη λειτουργίας της Δομής υποστήριξης των Γεωργικών Συμβούλων για την υποστήριξη της επαγγελματικής γεωργικής εκπαίδευσης/ κατάρτισης (και σε στενή συνεργασία με το Δίκτυο ΚΓΠ που αποτελεί οργανικό μέρος του Συστήματος και των επιμέρους δομών του) θα προχωρήσει αποτελεσματικά σε προκήρυξη ή εκπόνηση στοχευμένων μελετών που αφορούν σε θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών – υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομιών.

Τα **αντικείμενα κατάρτισης-ενημέρωσης των Γεωργικών Συμβούλων** θα προκύπτουν από τις σχετικές εισηγήσεις της Εθνικής Αρχής του AKIS και θα εξειδικεύονται από την σχετικά ορισθείσα υπηρεσία φορέα που θα έχει την ευθύνη υλοποίησης των σχετικών δράσεων

Η κατάρτιση-εκπαίδευση των συμβούλων , διάρκειας 50-300 ωρών, θα διαφοροποιείται ανάλογα με το αντικείμενο και την ομάδα στόχο.

Επιπρόσθετα δύναται να λάβουν επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα κοινωνικών δεξιοτήτων (soft skills), ιδίως τεχνικών επικοινωνίας, δικτύωσης και διαμεσολάβησης και υποστήριξης καινοτομιών - με έμφαση στην αλληλεπιδραστική καινοτομία (interactive innovation), όπως για παράδειγμα το πρότυπο CECRA καθώς και ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήσης/ αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και δημιουργίας νέων).

Θα αξιοποιηθούν όλες οι σύγχρονες μεθοδολογίες μάθησης, θα δοθεί η δυνατότητα δηλαδή υποκατάστασης της «συμβατικής» κατάρτισης, (λ.χ των τυπικών σεμιναρίων) από σύγχρονες και πιο στοχευμένες μεθοδολογίες (farmers/discussion groups, peer-to-peer learning, επιδεικτικοί αγροί, κ.ο.κ. καθώς και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση). Στην όλη διαδικασία της εκπαίδευσης-κατάρτισης θα συμβάλλει σημαντικά και η πρόσβαση των συμβούλων στις βάσεις δεδομένων/ αποθετήρια γνώσεων (knowledge reservoirs) που θα είναι διαθέσιμες αλλά και η αξιοποίηση υφιστάμενων ή/και η δημιουργία νέων εφαρμογών κινητών συσκευών (και εν γένει των ΤΠΕ), ιδιαίτερα όσον αφορά στις νεότερες γενιές που είναι πιο εξοικειωμένες με τις νέες τεχνολογίες ενώ για τις παλιότερες μπορούν να προβλεφθούν διαδικασίες mentoring.

A. Τυπικά-κλασσικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης με παραδοσιακές μεθόδους

διδασκαλίας. Στα προγράμματα αυτά θα περιλαμβάνεται τόσο θεωρητική διδασκαλία όσο και πρακτική εξάσκηση, ανάλογα με το θεματικό πεδίο. Για μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότερη διαχείριση του χρόνου των καταρτιζόμενων ή για απομακρυσμένες περιοχές τα προγράμματα κατάρτισης μπορεί να πραγματοποιηθούν και ως εξ αποστάσεως (e-learning) ή μικτά (blended learning).

B. Ομάδες Συζήτησης (ΟΣ)- discussion groups με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας. Προγράμματα που βασίζονται στη διευκόλυνση διαδικασιών αλληλεπιδραστικής, πρακτικής/βιωματικής μάθησης. Κάθε ομάδα συζήτησης θα γίνεται με τη συμμετοχή του/της (ειδικά εκπαιδευμένου) συμβούλου (ως facilitator) και, όπου απαιτείται, άλλων ειδικών, ο/η οποίος/α θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να αναδείξουν τις ανάγκες τους, μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης. Κάθε ομάδα θα πρέπει έχει κατά μέσο όρο 10-15 συμμετέχοντες.

Γ. Επιδείξεις - Επισκέψεις επιδεικτικών αγρών (ενδεικτικά στα έργα των Επιχειρησιακών Ομάδων, σε άλλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις που χαρακτηρίζονται ως καινοτόμες) που θα επιτρέπουν στους συμβούλους να εξοικειωθούν με καινοτομίες (και καλές πρακτικές) υπό πραγματικές συνθήκες και κυρίως μέσα από τη μάθηση ομοτίμων (peer-to-peer). Αφορά σε μια υποκατηγορία δράσεων με εστίαση στην εμπειρική/βιωματική μάθηση (μάθηση μέσα από την πράξη).

Δ. Πιλοτικά εργαστήρια (pilot workshops) Σκοπός τους είναι η αφομοίωση της γνώσης σε μακροπρόθεσμη βάση και για το λόγο αυτό οι δραστηριότητες βασίζονται όχι μόνο στην παρατήρηση και την παρακολούθηση αλλά κυρίως στην πρακτική ανακάλυψη των στοιχείων που συνθέτουν τη γνώση. Η διάρκειά τους είναι 3-5 ημέρες, σε ομάδες έως 15 ατόμων ανά θεματική, για την επικαιροποίηση και τη διαρκή παροχή και διάχυση της γνώσης και μεταξύ άλλων των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ. Μπορούν να πραγματοποιηθούν έως δύο κύκλοι συζητήσεων/εργαστηρίων στην ίδια ομάδα ωφελούμενων. Η δράση αυτή μπορεί να αποτελέσει ένα βασικό τρόπο διάχυσης των αποτελεσμάτων των επιχειρησιακών ομάδων των ΕΣΚ και να αποτελέσουν μια από τις μορφές σύνδεσης της έρευνας με την εφαρμογή και την εισαγωγή καινοτομίας και αποτελεσμάτων γεωργικής έρευνας στο γεωργικό τομέα, μια διαπιστωμένη ανάγκη σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση.

Ε. Ανταλλαγές ομοτίμων (συμβούλων) οι οποίες αφορούν στη μάθηση μεταξύ ομοτίμων (peer-to-peer learning) ως προς τον τρόπο εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων, στον τρόπο αναζήτησης, πρόσβασης και κριτικής πρόσληψης πληροφοριών, κ.λπ. κατά τη διάρκεια βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών που επιτρέπουν στους γεωπόνους/γεωργοοικονομολόγους να επισκεφτούν κάποιο φορέα ή έργο (project) σε χώρα της ΕΕ προκειμένου να αποκομίσουν προσωπική και πρακτική γνώση από κάποιον άλλο οργανισμό ή σύμβουλο. Ο στόχος είναι η προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών και η ανακάλυψη νέων τρόπων διεξαγωγής των συμβουλευτικών εργασιών, καθώς επίσης και η εισαγωγή καινοτομιών(κυρίως διαδικαστικών/ μεθοδολογικών) από άλλους «καινοτόμους» συμβούλους. Οι συμμετέχοντες στις βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές συμμετέχουν ενεργά σε όλη συμβουλευτική διαδικασία του φορέα των οποίο επισκέπτονται και γενικότερα θα συμβάλλουν στη δημιουργία μιας κουλτούρας συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων. Οι σύμβουλοι αποζημιώνονται σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις ανταλλαγές στο πρόγραμμα ERASMUS+ και αναλαμβάνουν την υποχρέωση είτε στο πλαίσιο των εκπαιδεύσεων είτε στο πλαίσιο της παροχής των συμβουλών ν αμεταφέρουν την σχετική εμπειρία.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο και την περιοχή

Δράση 1: Παροχή Συμβουλών

Η δράση αφορά στην παροχή Συμβουλών (από «ανεξάρτητων – αμερόληπτων» (impartial) συμβουλών), οι οποίες θα καλύπτουν μια ευρεία γκάμα θεμάτων όπως οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις (δηλαδή ‘ολιστικές’ συμβουλές - όχι αποκλειστικά τεχνικές), και θα παρέχουν σύγχρονες (ενημερωμένες) τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες (όπως αυτές παρέχονται από την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων κ.λπ.)

Ωφελούμενοι της παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών είναι οι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, δασοκόμοι, κ.λπ. (γυναίκες και άνδρες - αρχηγοί και μέλη γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ομάδων,

δασοκτήμονες και δασοκόμοι κ.λπ.). Προτεραιότητα έχουν, οι νέοι γεωργοί και οι νεοεισερχόμενοι γεωργοί και γενικότερα οι δικαιούχοι των παρεμβάσεων του Δεύτερου Πυλώνα και τα μέλη Ομάδων/Οργανώσεων παραγωγών σε κλάδους που δεν υλοποιείται Τομεακό Πρόγραμμα. Η πρόσβαση των ωφελούμενων στο Σύστημα Παροχής Συμβουλών είναι εθελοντική.

Δικαιούχοι της παροχής Συμβουλών: Οι συμβουλές θα παρέχονται από Δομές/Φορείς Γεωργικών – Δασοκομικών Συμβουλών που θα είναι ικανές (βάσει των ειδικοτήτων και των πεδίων της εξειδίκευσης τους όπως καταγράφεται στο σχετικό Μητρώο τους) να παρέχουν ‘ολιστικές’ συμβουλές (π.χ. τεχνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές καλύπτοντας τις διαστάσεις ενός προβλήματος και της επίλυσής του) προσαρμοσμένες στις εκάστοτε συνθήκες ενώ ειδικά εκπαιδευμένοι σύμβουλοι δύνανται να δρουν ως διαμεσολαβητές καινοτομίας (innovation broker/ facilitator) παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης καινοτομιών ιδίως διαμέσου της ενεργούς συμμετοχής τους στη συγκρότηση και λειτουργία των Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) και της διάχυσης των γνώσεων που παράγονται από αυτές. Αυτοί οι σύμβουλοι καινοτομίας θα πρέπει, με τη βοήθεια λοιπών εμπλεκόμενων στο ΑΚΙΣ προσώπων -φορέων, να καταβάλουν συγκεκριμένες προσπάθειες για την αποτύπωση μεμονωμένων επιχειρηματικών καινοτόμων ιδεών σε πρώιμο στάδιο και στη συνέχεια να βοηθήσουν στην εξέλιξή τους σε έργα επιχειρησιακών ομάδων της ΕΠΙ υποστήριξη καινοτομίας όπως προβλέπει το άρθρο 15(4)(ε)

Η επιλογή των Δομών/Φορέων παροχής Συμβουλών γίνεται με βάση την έκδοση ανοικτής πρόσκλησης σε παρόχους, εγγεγραμμένους στα σχετικά μητρώα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλης αρμόδιας Εθνικής Αρχής. Για την επίτευξη των στόχων της Παρέμβασης οι σύμβουλοι θα μπορούν να παρέχουν συμβουλές σε ατομικό, ομαδικό και τοπικό επίπεδο ανάλογα με τον τύπο συμβουλής και δράσης τους. Σημαντική είναι και η ίδια η διαδικασία της παροχής συμβουλών η οποία προβλέπει τρία τουλάχιστον στάδια: α) την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, β) την παροχή της συμβουλής και γ) την εκ των υστέρων αποτίμηση (βλέπε παρακάτω ανάλυση σταδίων).

Η ανεξαρτησία-αμεροληψία των συμβούλων διασφαλίζεται αφενός μεν μέσω των προϋποθέσεων που θέτουν τόσο ο Κανονισμός όσο και η ελληνική νομοθεσία (βλ. Άρθρο 6 της απόφασης του ΥΠΑΑΤ περί θέσπισης του Συστήματος Παροχής Συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σ.Π.Σ.Γ.Ε.), ΦΕΚ 267/01.02.2018 και ΦΕΚ 590Β/22.2.2018) όπως ισχύουν κάθε φορά αφετέρου δε από σχετική υπεύθυνη δήλωση των συμβούλων. Η τήρηση του όρου αυτού είναι ουσιώδες σημείο της διαδικασίας επιλογής της παροχής συμβουλών/ των συμβούλων.

Η θεματολογία που έχουν την δυνατότητα να καλύψουν οι σύμβουλοι, η εξειδίκευση στα σχετικά θεματά που αφορά τις παρεχόμενες συμβουλές, η εκτιμώμενη αμοιβή ανά συμβουλή, στην οποία ενσωματώνεται το συνολικό κόστος της δαπάνης, θα προσδιορίζεται στην έκδοση της προκήρυξης -πρόσκλησης με βάση την οποία θα επιλέγεται ο παρεχων Συμβουλές .

Η μορφή των παρεχόμενων συμβουλών δύναται να είναι δια ζώσης, ή εξ αποστάσεως ή συνδυασμός των ανωτέρω με βάση τα οριζόμενα στην Προκήρυξη.

Η καταβολή των χρημάτων γίνεται στον Πάροχο των Συμβουλών και όχι απ’ ευθείας στον/στην ωφελούμενο/η.

Ειδικότερα οι Σύμβουλοι /Πάροχοι/Φορείς Γεωργικών -Δασοκομικών Συμβουλών μπορούν να συμπερατούν για την δημιουργία φορέα Πάροχου Γεωργικών -Δασοκομικών Συμβουλών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες και να διαθέτουν ή να έχουν πρόσβαση σε:

- Πηγες πληρόφρησης και να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φορέων Γεωργοδασικών Συμβούλων) τηρώντας τους αναγκαίους όρους και προϋποθέσεις όπως
- Συμβουλευτική εμπειρία και αξιοπιστία, όσον αφορά στα πεδία, στα οποία παρέχουν συμβουλές και αποδεικνύεται με την επιτυχή εκπλήρωση των στόχων των παρεχόμενων συμβουλών.

Να διασφαλίζουν αυτονομία, ανεξαρτησία, μη σύγκρουση συμφερόντων και να δεσμεύονται για την τήρηση του απορρήτου

Επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι δαπάνες που σχετίζονται με το κόστος των παρεχόμενων συμβουλών, ενδεικτικά, το κόστος που επιβαρύνει τον πάροχο των συμβουλών για να παρέχει τη συμβουλή (π.χ. αμοιβή ανά ώρα συμβουλής, δαπάνες οδοιπορικών, δαπάνες εξοπλισμού, υλικών, μετρήσεων κ.λπ.), δαπάνες για ενοίκια ή/και γενικά κόστη , που σχετίζονται με τον χώρο όπου παρέχεται η συμβουλή στις κατ εξαίρεση και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που η συμβουλή δεν παρεχεται στην γεωργική εκμετάλλευση καθώς και λοιπά κόστη που απορρέουν άμεσα από την αμοιβή παροχής της συμβουλής και πραγματοποιούνται μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης.

Η διαδικασία της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (προκειμένου να είναι επιλέξιμη) θα ακολουθεί συγκεκριμένα στάδια:

- Προσέγγιση και ενημέρωση δυνητικών ωφελούμενων (ομάδα-στόχος). Συμφωνία με την/τον γεωργό/δασοκόμο (ή ομάδα) για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της εκμετάλλευσης, διαπίστωση προβλημάτων και δυνατοτήτων βελτίωσης και πρόταση κατάλληλων συμβουλών που δύναται να παρασχεθούν (1ο παραδοτέο) για την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων
- Κατάρτιση και τεκμηρίωση περιεχομένου και αναμενόμενων αποτελεσμάτων (μετά την εφαρμογή των συμβουλών) της προ παροχής συμβουλής (2ο παραδοτέο)
- Εφαρμογή της συμβουλής μετά το πέρας της οποίας και την καταγραφή των αποτελεσμάτων ο/η πάροχος καταρτίζει τελική έκθεση (3ο παραδοτέο) που περιλαμβάνει την σύντομη περίληψη της δράσης
- Σε συμφωνία με τον γεωργό τήρηση στοιχείων γεωργικής λογιστικής, κατανάλωσης φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων, αντιβιοτικών και γενικότερα ποσοτικών παραμέτρων των ασκούμενων γεωργικών /κτηνοτροφικών /δασοκομικών πρακτικών με βάση συγκεκριμένο πρότυπο που θα προσδιορισθεί στην σχετική προκήρυξη έχοντας ως βάση τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιούνται από το Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής (FADN) όπως ισχύουν κάθε φορά.

Δράση 2: Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων

Ωφελούμενοι της δράσης είναι οι Γεωργικοί - Δασικοί Σύμβουλοι που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό μητρώο προκειμένου να είναι ικανοί (λόγω της σύνθεσης/ των ειδικοτήτων και των πεδίων πιστοποίησης των συμβούλων τους) να παρέχουν αξιόπιστες και ανεξάρτητες ‘ολιστικές’ συμβουλές (π.χ. τεχνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις ενός προβλήματος και της επίλυσής του) προσαρμοσμένες στις εκάστοτε συνθήκες καθώς και, επιπλέον, να δρουν ως διαμεσολαβητές καινοτομίας (innovation broker/ facilitator) παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης καινοτομιών ιδίως διαμέσου της ενεργούς συμμετοχής τους στη συγκρότηση και λειτουργία των Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ), την επικοινωνία -γνωστοποίηση και διάχυση των γνώσεων που παράγονται από αυτές, αλλά και την υποβοήθηση στην αναζήτηση νέων ιδεών που θα μπορούσαν να διερευνηθούν περαιτέρω και να οδηγήσουν στην δημιουργία ΕΟ . Ιδιαίτερα όσοι θα εμπλακούν ως Διαμεσολαβητές Καινοτομίας σε ΕΟ θα λάβουν επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα κοινωνικών δεξιοτήτων (soft skills), ιδίως τεχνικών επικοινωνίας, δικτύωσης και διαμεσολάβησης και υποστήριξης καινοτομιών - με έμφαση στην αλληλεπιδραστική καινοτομία (interactive innovation), όπως για παράδειγμα το πρότυπο CECRA καθώς και ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήσης/ αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και δημιουργίας νέων).

Όλες οι δράσεις εκπαίδευσης-κατάρτισης-ενημέρωσης-δικτύωσης θα υλοποιηθούν από πιστοποιημένο Φορέα-Πάροχο επαγγελματικής γεωργικής/αγροτικής/δασοκομικής εκπαίδευσης-κατάρτισης (και αντίστοιχης ειδικότητας εξειδικευμένους πιστοποιημένους εκπαιδευτές/τριες, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις). Ο Φορέας πρέπει να έχει εμπειρία στην εκπαίδευση/κατάρτιση ενηλίκων ενώ ισχύουν οι προϋποθέσεις και οι όροι εφαρμογής που προσδιορίζονται στην παρεμβαση 78.1 Σημαντικό είναι να διατηρεί κανάλια επικοινωνίας με τους ωφελούμενους και να εξασφαλίζει την συνεχή ροή νέας γνώσης προς αυτούς και μετά το πέρας της κατάρτισης.

Η μορφή της παρεχόμενης εκπαίδευσης – κατάρτισης δύναται να είναι δια ζώσης, ή μέσω τηλε-εκπαίδευσης ή συνδυασμός των ανωτέρω με βάση τα οριζόμενα στην Προκήρυξη.

Η καταβολή των χρημάτων γίνεται στον Πάροχο της εκπαίδευσης – κατάρτισης και όχι απ’ ευθείας στον/στην ωφελούμενο/η.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι αντίστοιχα οριζόμενες στην παρεμβαση Π3-78.1.

Καθορίστε τον επιλέξιμο τύπο στήριξης (εκτός ΟΣΔΕ) ή δεσμεύσεων (ΟΣΔΕ) και άλλων υποχρεώσεων

Η ενίσχυση της παροχής συμβουλών προς τους γεωργούς καταβάλλεται με την μορφή lump sums Οι λοιπές δαπάνες που σχετίζονται με την υλοποίηση της παρέμβασης υπολογίζονται με την μορφή μοναδιαίου κόστους (unit cost) ανά μαθητο-ώρα που ενσωματώνει κάθε είδους επιμέρους δαπάνη πλην των δαπανών μετακίνησης φιλοξενίας κ.λπ. που υπολογίζεται με βάση τα εκάστοτε ισχύοντα ποσά (per diem rates) ανά κράτος-μέλος όπως αυτά προσδιορίζονται στον σχετικό κατάλογο της Ε.Ε (https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/per-diem-rates-20200201_en.pdf).

6 Προσδιορισμός των σχετικών βασικών στοιχείων

[σχετικά ΚΓΠΚ, κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο], κατά περίπτωση, περιγραφή των ειδικών σχετικών υποχρεώσεων δυνάμει των ΚΑΔ, και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η δέσμευση υπερβαίνει τις υποχρεωτικές απαιτήσεις (όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 5 και στο άρθρο 70 παράγραφος 3 και στο άρθρο 72 παράγραφος 5)

A/A

7 Μορφή και ποσοστό στήριξης / ποσά / μέθοδοι υπολογισμού

Μορφή στήριξης

☒ Επιχορήγηση

☐ Χρηματοδοτικό μέσο

Είδος ενίσχυσης

☐ επιστροφή επιλέξιμων δαπανών που έχουν όντως πραγματοποιηθεί από τον δικαιούχο

☒ μοναδιαίες δαπάνες

☒ κατ' αποκοπή ποσά

☐ χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή

Βάση για τον καθορισμό

Δράση 1: Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών:

Το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών και δεν υπερβαίνει τα 1.500 € ανά συμβουλή.

Κάθε ωφελούμενος μπορεί να λάβει έως τρεις συμβουλές

Η πληρωμή για κάθε συμβουλή γίνεται τμηματικά, ως ακολούθως:

- 1η πληρωμή, η οποία αντιστοιχεί στο 30% της στήριξης για τη συγκεκριμένη συμβουλή, μετά την υποβολή του 2ου παραδοτέου.
- 2η πληρωμή, η οποία αντιστοιχεί στο υπόλοιπο 70% της στήριξης για τη συγκεκριμένη συμβουλή, μετά την υποβολή του 3ου παραδοτέου.

Για την εκταμίευση της αμοιβής απαιτείται η σύνταξη και υποβολή τριών παραδοτέων για κάθε συμβουλή. Με τα παραδοτέα ελέγχεται η παροχή των συμβουλών μέσω του πληροφοριακού συστήματος και κατά τους επιτόπιους ή άλλους ελέγχους. Συνοπτικά:

- Το 1ο παραδοτέο περιλαμβάνει την καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της εκμετάλλευσης, τον προσδιορισμό του προβλήματος ή των προβλημάτων που καλείται να επιλύσει η εφαρμογή της/των συμβουλής/-ών και το είδος συμβουλής/τα είδη συμβουλών που αναμένεται να παρασχεθούν.
- Το 2ο παραδοτέο περιλαμβάνει τον τίτλο και το αναλυτικό περιεχόμενο της συμβουλής, το φύλλο ελέγχου (check list) ενεργειών για την εφαρμογή της συμβουλής, που αποτελεί μορφή συμβουλευτικού πρωτοκόλλου μεταξύ παρόχου-ωφελουμένου και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή της.
- Το 3ο παραδοτέο είναι η τελική έκθεση του παρόχου για τη δεδομένη συμβουλή που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της εφαρμογής της συμβουλής και πληροφορίες που σχετίζονται με τους δείκτες αξιολόγησης.

Δράση 2: Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων

Για τα τυπικά – κλασικά προγράμματα εκπαίδευσης των συμβούλων εκτιμάται το μέσο κόστος ανά δράση εκπαίδευσης (15 ατόμων) σε 12.000 Ευρώ (Κόστος/μαθητώρα: 12 ευρώ).

Για τα λοιπά προγράμματα εκπαίδευσης των συμβούλων εκτιμάται το μέσο κόστος ανά δράση εκπαίδευσης (6 ατόμων, τα λοιπά προγράμματα θα καλύψουν το 40% των συμμετεχόντων στα τυπικά κλασικά προγράμματα) σε 11.000 Ευρώ (Κόστος/μαθητώρα: 12 ευρώ).

Εύρος στήριξης σε επίπεδο δικαιούχου

Δράση 1: Παροχή Συμβουλών :

Η παροχή συμβουλών μπορεί να υλοποιηθεί είτε μέσω ομαδοποιημένων συμβουλών και τότε το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών και δεν υπερβαίνει τα 1.500 € ανά ομάδα

συμβουλών, είτε μέσω voucher που θα αντιστοιχεί σε αμοιβή ανα ώρα παρεχομένης συμβουλής. Η συνολική αξία των voucher δεν υπερβαίνει τα 1500 €

Κάθε ωφελούμενος μπορεί να λάβει έως τρεις ομαδοποιημένες συμβουλές.

Η πληρωμή για κάθε συμβουλή γίνεται τμηματικά, ως ακολούθως:

- 1η πληρωμή, η οποία αντιστοιχεί στο 30% της στήριξης για τη συγκεκριμένη συμβουλή, μετά την υποβολή του 2ου παραδοτέου.
- 2η πληρωμή, η οποία αντιστοιχεί στο υπόλοιπο 70% της στήριξης για τη συγκεκριμένη συμβουλή, μετά την υποβολή του 3ου παραδοτέου.

Για την εκταμίευση της αμοιβής απαιτείται η σύνταξη και υποβολή τριών παραδοτέων για κάθε συμβουλή. Με τα παραδοτέα ελέγχεται η παροχή των συμβουλών μέσω του πληροφοριακού συστήματος και κατά τους επιτόπιους ή άλλους ελέγχους. Συνοπτικά:

- Το 1ο παραδοτέο περιλαμβάνει την καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της εκμετάλλευσης, τον προσδιορισμό του προβλήματος ή των προβλημάτων που καλείται να επιλύσει η εφαρμογή της/των συμβουλής/-ών και το είδος συμβουλής/τα είδη συμβουλών που αναμένεται να παρασχεθούν.
- Το 2ο παραδοτέο περιλαμβάνει τον τίτλο και το αναλυτικό περιεχόμενο της συμβουλής, το φύλλο ελέγχου (check list) ενεργειών για την εφαρμογή της συμβουλής, που αποτελεί μορφή συμβουλευτικού πρωτοκόλλου μεταξύ παρόχου-ωφελουμένου και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή της.
- Το 3ο παραδοτέο είναι η τελική έκθεση του παρόχου για τη δεδομένη συμβουλή που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της εφαρμογής της συμβουλής και πληροφορίες που σχετίζονται με τους δείκτες αξιολόγησης.

Σε περίπτωση χρήσης voucher συντάσσεται πολύ συνοπτική έκθεση /δελτίο που αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος και το περιεχόμενο της συμβουλής που υπογράφεται και από τον λήπτη των συμβουλών

Σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης ο σύμβουλος διαγράφεται από τα Μητρώα ενώ και ο λήπτης της συμβουλής υπόκειται σε σχετικές κυρώσεις που συνάδουν με τον χαρακτηρισμό της σοβαρής παρατυπίας.

Ο λεπτομερής τρόπος υλοποίησης και οι λεπτομέρειες για την χρήση των voucher θα προσδιορισθούν στη σχετική πρόσκληση.

Δράση 2: Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων

Για τα τυπικά – κλασικά προγράμματα εκπαίδευσης των συμβούλων εκτιμάται το μέσο κόστος ανά δράση εκπαίδευσης (15 ατόμων) σε 12.000 Ευρώ (Κόστος/μαθητοώρα: 12 ευρώ).

Για τα λοιπά προγράμματα εκπαίδευσης των συμβούλων εκτιμάται το μέσο κόστος ανά δράση εκπαίδευσης (6 ατόμων, τα λοιπά προγράμματα θα καλύψουν το 40% των συμμετεχόντων στα τυπικά κλασικά προγράμματα) σε 11.000 Ευρώ (Κόστος/μαθητοώρα: 12 ευρώ).

Πρόσθετη επεξήγηση

Οι ενισχύσεις για την Δράση 1: Παροχή Συμβουλών παρέχεται δυναμει του Άρθρου 83, παράγραφος 1(γ) κατ' εφαρμογή της παραγραφου 2(β) βάσει στοιχείων υλοποίησης του Μέτρου 2 του ΠΑΑ 2014-2020.

Για την Δράση 2: Εκπαίδευση-Κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων ισχύουν τα αναφερόμενα για την υλοποίηση δράσεων κατάρτισης στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (και οι ενισχύσεις παρέχονται επίσης σύμφωνα με το Άρθρο 83 υποπαραγραφος 1(β) και την υποπαραγραφο 2(α) σημείο (i) με βάση σχετική μελέτη του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ).

8 Πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων

Η παρέμβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ και υπόκειται σε αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων:

☐ Ναι ☐ Όχι ☒ Μεικτή

Επεξήγηση των δραστηριοτήτων στήριξης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της ΣΛΕΕ

Η παροχή συμβουλών στο δασικό τομέα.

Η εκπαίδευση-κατάρτιση (αρχική και συνεχιζόμενη) των συμβούλων

Είδος μέσου κρατικής ενίσχυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση:

☐ Κοινοποίηση ☐ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία ☒ Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων ☐ Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

9 Πρόσθετες ερωτήσεις/πληροφορίες ειδικά για το είδος παρέμβασης

A/A

10 Συμμόρφωση με τον ΠΟΕ

Πράσινο κουτί

Παράγραφος 2 του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ

Επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο η παρέμβαση τηρεί τις σχετικές διατάξεις του παραρτήματος 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού (πράσινο κουτί)

Η παρέμβαση είναι απόλυτα συμβατή και εντάσσεται στο πράσινο κουτί του Παραρτήματος 2 της Συμφωνίας του ΠΟΕ με βάση την παράγραφο 2 General services σημείο d) extension and advisory services, including the provision of means to facilitate the transfer of information and the results of research to producers and consumers διότι αφορά στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών

11 Ποσοστό/-ά συνεισφοράς που εφαρμόζεται/-ονται στην παρούσα παρέμβαση

Περιφέρεια	Άρθρο	Εφαρμοστέοι συντελεστές	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή
EL - Ελλάδα	91(2)(a) - Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	85,00%	20,00%	85,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(b) - Εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και μικρά νησιά του Αιγαίου	80,00%	20,00%	80,00%
EL - Ελλάδα	91(2)(c) - Περιφέρειες μετάβασης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060	60,00%	20,00%	60,00%

12 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Ορισμός

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Είδος στήριξης	Ποσοστό/-ά συνεισφοράς	Είδος προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού	Περιφέρεια/-ες	Δείκτης/-ες αποτελεσμάτων	Βασίζεται το μοναδιαίο ποσό σε μεταφερθείσες δαπάνες;
MK3-78.2-1 - Δράσεις (Αριθμός) παροχής συμβουλών που παρέχονται σε γεωργούς και δασοκόμους	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.2; R.28; R.3	Όχι
MK3-78.2-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.2; R.28; R.3	Όχι
MK3-78.2-3 - Δράσεις λοιπών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων	Επιχορήγηση	91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00% 91(2)(c)-EL-60,00%	Ομοιόμορφη		R.1; R.2; R.28; R.3	Όχι

Επεξήγηση και αιτιολόγηση σχετικά με την τιμή του μοναδιαίου ποσού

MK3-78.2-1 - Δράσεις (Αριθμός) παροχής συμβουλών που παρέχονται σε γεωργούς και δασοκόμους

Με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020

MK3-78.2-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων

Με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020

MK3-78.2-3 - Δράσεις λοιπών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων

Με βάση τα δεδομένα υλοποίησης του αντίστοιχου μέτρου στο ΠΑΑ 2014-2020

13 Προβλεπόμενα μοναδιαία ποσά — Δημοσιονομικός πίνακας με αποτελέσματα

Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Σύνολο για την περίοδο 2023-2029
MK3-78.2-1 - Δράσεις (Αριθμός) παροχής συμβουλών που παρέχονται σε γεωργούς και δασοκόμους (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.500,00	1.500,00	1.500,00				
	O.33 (μονάδα:)		9.799,00	8.710,00	3.266,00				21.775,00
MK3-78.2-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	12.000,00	12.000,00		12.000,00	12.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	14.500,00	14.500,00		14.500,00	14.500,00			
	O.33 (μονάδα:)	193,00	129,00		193,00	129,00			644,00
MK3-78.2-3 - Δράσεις λοιπών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	11.000,00	11.000,00		11.000,00	11.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	20.000,00	20.000,00		20.000,00	20.000,00			
	O.33 (μονάδα:)	54,00	81,00		81,00	54,00			270,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	247,00	10.009,00	8.710,00	3.540,00	9.982,00	8.710,00	3.266,00	44.464,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.909.976,00	11.449.863,00	10.452.157,00	9.870.162,00	11.152.927,00	10.452.157,00	6.663.250,00	62.950.492,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	2.450.000,00	9.640.000,00	8.800.000,00	8.310.000,00	9.390.000,00	8.800.000,00	5.610.000,00	53.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

6 Σχέδιο χρηματοδότησης

6.1 Πίνακας Επισκόπησης

Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
[Άμεσες ενισχύσεις (έτος N υποβολής αιτήσεων=οικονομικό έτος N+ 1)]	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Αρχικές κατανομές άμεσων ενισχύσεων (αρχικό παράρτημα V)	A/A	2.075.656.043,00	2.075.656.043,00	2.075.656.043,00	2.075.656.043,00	2.075.656.043,00	10.378.280.215,00
2 Βαμβάκι (παράρτημα VIII)	A/A	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	919.980.000,00
3 Αρχικές κατανομές άμεσων ενισχύσεων εκτός από το βαμβάκι (αρχικό παράρτημα IX)	A/A	1.891.660.043,00	1.891.660.043,00	1.891.660.043,00	1.891.660.043,00	1.891.660.043,00	9.458.300.215,00
4 Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη (άρθρο 96)	A/A	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	1.226.352.845,00
5 Μεταφορά στο συνολικό ποσό ΕΓΤΑΑ (ευελιξία+μείωση) Ποσό που προκύπτει	A/A	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	A/A	756.664.016,00
6 Total flexibility — Article 103(1)(a) — amount	A/A	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	A/A	756.664.016,00
7 If above 25%: of which for the environmental and climate-related objectives (Article 103(2)(a)) — amount	A/A					A/A	
8 If above 25%: of which for the installation of young farmers (Article 103(2)(b)) — amount	A/A					A/A	
9 Συνολικό ποσοστό ευελιξίας (%)	A/A	10,00	10,00	10,00	10,00	A/A	10,00
10 Μεταφορά στο ΕΓΤΑΑ του εκτιμώμενου προϊόντος της μείωσης, κατά περίπτωση (άρθρο 17 παράγραφος 5)	A/A					A/A	
11 Transfer to types of interventions in other sectors (Article 88(6)) — amount	A/A						
12 Transfer to types of interventions in other sectors (Article 88(6)) — percentage	A/A						
13 Transferred from EAFRD: amount (Article 103(1)(b))	A/A					A/A	
15 Transferred from olive oil and table olives: (Article 88(5)) (only Greece, France and Italy) ποσό	A/A					A/A	
16 Αναπροσαρμοσμένες κατανομές άμεσων ενισχύσεων (παράρτημα V)	A/A	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	2.075.656.043,00	9.621.616.199,00
17 Αναπροσαρμοσμένα κονδύλια άμεσων ενισχύσεων εκτός του βαμβακιού πριν από τη μεταφορά της μείωσης (παράρτημα IX)	A/A	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.891.660.043,00	8.701.636.199,00

	ΕΓΤΕ — τομείς	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
18	Οίνος (παράρτημα VII)	3.100.000,00	19.930.000,00	23.030.000,00	23.030.000,00	23.030.000,00	A/A	92.120.000,00
19	Μελισσοκομία (παράρτημα X)	5.943.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00	A/A	30.594.225,00
21	Olive oil and table olives (Article 88(4)) (only Greece, France and Italy)	4.850.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	A/A	47.514.000,00
22	Types of interventions in other sectors (Article 42 point (f)) from Direct Payments	A/A						
	ΕΓΤΑΑ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
23	Αρχικό κονδύλιο ΕΓΤΑΑ του κράτους μέλους (παράρτημα XI)	556.953.600,00	556.953.600,00	556.953.600,00	556.953.600,00	556.953.600,00	A/A	2.784.768.000,00
24	Flexibility transfer to direct payments (Article 103(1)(b) and (2)(b)) — amount ποσό που πρέπει να εγγραφεί						A/A	
25	ποσοστό που προκύπτει						A/A	
26	Transferred from Direct Payments (flexibility and reduction estimate) (Articles 17 and 103)	94.538.000,00	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	189.166.004,00	A/A	851.202.016,00
27	Διατίθεται για επένδυση της ΕΕ — (άρθρο 81)						A/A	
28	Διατίθεται στο πρόγραμμα LIFE (άρθρο 99) ποσό						A/A	
28a	Διατίθεται στο πρόγραμμα Erasmus (άρθρο 99) ποσό						A/A	
28b	Early retirement carry-over amounts (Article 155(2) point (a)) (Article 23 of Regulation (EC) No 1698/2005) - amount amount						A/A	
30	Προσαρμοσμένες κατανομές του κράτους μέλους για ΕΓΤΑΑ (παράρτημα XI)	651.491.600,00	746.119.604,00	746.119.604,00	746.119.604,00	746.119.604,00	A/A	3.635.970.016,00
	Οικονομικό έτος, ελάχιστες απαιτήσεις δαπανών (άρθρα 92, 93, 95, 97)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
31	Προορίζεται για το LEADER (άρθρο 92 παράγραφος 1) — τουλάχιστον 5 % κατά τη διάρκεια της περιόδου ποσοστό που προκύπτει	6,14	5,36	5,36	5,36	5,36	A/A	5,50
32	Reserved for LEADER — amount	40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	40.000.000,00	A/A	200.000.000,00
33	Προορίζεται για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ (άρθρο 93) (ελάχιστο 35 %) — Εξαιρούνται οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες ποσοστό που προκύπτει	45,44	39,68	39,68	39,68	39,68	A/A	40,71
34	Reserved for environmental and climate-related objectives under EAFRD — amount	296.040.157,00	296.040.157,00	296.040.157,00	296.040.157,00	296.040.163,00	A/A	1.480.200.791,00
35	— Εκ των οποίων για το άρθρο 70	131.878.762,00	131.878.762,00	131.878.762,00	131.878.762,00	131.878.763,00	A/A	659.393.811,00
36	— Εκ των οποίων για το άρθρο 71 (50 %)	82.900.000,00	82.900.000,00	82.900.000,00	82.900.000,00	82.900.000,00	A/A	414.500.000,00
37	— Εκ των οποίων για το άρθρο 72	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	A/A	6.000.000,00
38	- Out of which for Article 73 linked to specific objectives in Article 6(1)(d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Article 6(1), point (i)	28.357.179,00	28.357.179,00	28.357.179,00	28.357.179,00	28.357.180,00	A/A	141.785.896,00
38a	- Out of which for Article 74 linked to specific objectives in Article 6(1)(d), (e) and (f)	51.704.216,00	51.704.216,00	51.704.216,00	51.704.216,00	51.704.220,00	A/A	258.521.084,00
39	Διαφορά σε σύγκριση με το ελάχιστο ποσό	A/A	A/A	A/A	A/A	A/A	A/A	207.611.285,40
39a	To be reserved for young farmers (Annex XII) - (Article 95) (if only Direct Payments: annual amounts to be respected)	A/A	56.749.801,00	56.749.801,00	56.749.801,00	56.749.801,00	56.749.801,00	283.749.005,00
39b	Προορίζεται για γεωργούς νεαρής ηλικίας	118.000.000,00	146.000.000,00	146.000.000,00	146.000.000,00	146.000.000,00	28.000.000,00	730.000.000,00

40	Προορίζεται για γεωργούς νεαρής ηλικίας — απαιτείται για την επίτευξη των ελάχιστων απαιτήσεων	45.866.278,00	56.749.801,00	56.749.801,00	56.749.801,00	56.749.801,00	10.883.523,00	283.749.005,00
41	— μέσω συμπληρωματικής εισοδηματικής στήριξης για γεωργούς νεαρής ηλικίας (στο πλαίσιο άμεσων ενισχύσεων)	A/A	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	140.000.000,00
42	«εκ του οποίου απαιτείται για την επίτευξη των ελάχιστων απαιτήσεων» — βάση για αντίστροφο ανώτατο όριο	A/A	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	54.417.615,00
43	— μέσω επενδύσεων από γεωργούς νεαρής ηλικίας (σταθμισμένο στο 50 %) (στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης)						A/A	
44	«εκ του οποίου απαιτείται για την επίτευξη των ελάχιστων απαιτήσεων» — βάση για αντίστροφο ανώτατο όριο						A/A	
45	— εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας (στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης)	118.000.000,00	118.000.000,00	118.000.000,00	118.000.000,00	118.000.000,00	A/A	590.000.000,00
46	«εκ του οποίου απαιτείται για την επίτευξη των ελάχιστων απαιτήσεων» — βάση για αντίστροφο ανώτατο όριο	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	A/A	229.331.390,00
47	Ελάχιστο ποσό που πρέπει να δεσμευθεί για οικολογικά προγράμματα (άρθρο 97)	A/A	425.623.509,75	425.623.509,75	425.623.509,75	425.623.509,75	472.915.010,75	2.175.409.049,75
48	Rebate (where relevant - optional for Member States)	A/A						
49	Annual amounts reserved for eco-schemes under Direct Payments	A/A	425.623.600,00	425.623.600,00	425.623.600,00	425.623.600,00	472.916.000,00	2.175.410.400,00
51	Συνολικό ποσό για οικολογικά προγράμματα	A/A	425.623.600,00	425.623.600,00	425.623.600,00	425.623.600,00	472.916.000,00	2.175.410.400,00
52	Έκπτωση από την αγροτική ανάπτυξη — προαιρετικό για το κράτος μέλος Άρθρο 97 παράγραφοι 2-4	A/A						
53	Ποσό που προορίζεται για αναδιανεμητική ενίσχυση (άρθρο 29) — ελάχιστο ποσοστό 10 % ετησίως εφαρμόζεται στη σειρά 17, εκτός εάν εφαρμόζεται παρέκκλιση	A/A	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	189.167.000,00	885.298.064,00

6.2 Λεπτομερείς χρηματοοικονομικές πληροφορίες και κατανομή ανά παρέμβαση και προγραμματισμό εκροών

6.2.1 Άμεσες ενισχύσεις

	Οικονομικό έτος	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο για την περίοδο 2024-2028
	Ημερολογιακό έτος N = Οικονομικό έτος N-1	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Αναπροσαρμοσμένες κατανομές άμεσων ενισχύσεων (παράρτημα V)	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	1.886.490.039,00	2.075.656.043,00	9.621.616.199,00
	Βαμβάκι (παράρτημα VIII)	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	183.996.000,00	919.980.000,00
	Αναπροσαρμοσμένα κονδύλια άμεσων ενισχύσεων εκτός του βαμβακιού πριν από τη μεταφορά της μείωσης (παράρτημα IX)	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.891.660.043,00	8.701.636.199,00
	Μεταφορά στο ΕΓΤΑΑ του εκτιμώμενου προϊόντος της μείωσης, κατά περίπτωση (άρθρο 17 παράγραφος 5)					A/A	
	Ανώτατο όριο ενδεικτικών χρηματοδοτικών κονδυλίων (άρθρο 87 παράγραφος 3)	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	956.306.474,00	
	Αποσυνδεδεμένες παρεμβάσεις (άρθρο 16 παράγραφος 2)						
BISS (21)	Basic income support for sustainability						
Π1-21	Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-21.1 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιεργειών (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	215,00	215,00	215,00	215,00	215,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	161,00	161,00	161,00	161,00	161,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	269,00	269,00	269,00	269,00	269,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	1.762.096,00	1.762.096,00	1.762.096,00	1.762.096,00	2.028.103,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	378.850.640,00	378.850.640,00	378.850.640,00	378.850.640,00	436.042.145,00	1.951.444.705,00
MK1-21.2 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιεργειών (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	270,00	270,00	270,00	270,00	270,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	338,00	338,00	338,00	338,00	338,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	842.119,00	842.119,00	842.119,00	842.119,00	975.200,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	227.372.130,00	227.372.130,00	227.372.130,00	227.372.130,00	263.304.000,00	1.172.792.520,00
MK1-21.3 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα, ανά επιλέξιμο εκτάριο, στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκοτόπων (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	176,00	176,00	176,00	176,00	176,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	132,00	132,00	132,00	132,00	132,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	
	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	1.269.002,00	1.269.002,00	1.269.002,00	1.269.002,00	1.460.002,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	223.344.352,00	223.344.352,00	223.344.352,00	223.344.352,00	256.960.352,00	1.150.337.760,00
TOTAL	O.4 (μονάδα: Εκτάριο)	3.873.217,00	3.873.217,00	3.873.217,00	3.873.217,00	4.463.305,00	19.956.173,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	829.567.104,00	956.306.474,00	4.274.574.890,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CRISS (29)	Complementary redistributive income support for sustainability						
Π1-29	Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-29.1 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Αροτραίων Καλλιερχειών (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	138,00	138,00	138,00	138,00	138,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	104,00	104,00	104,00	104,00	104,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	173,00	173,00	173,00	173,00	173,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	574.607,00	574.607,00	574.607,00	574.607,00	626.192,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	79.295.766,00	79.295.766,00	79.295.766,00	79.295.766,00	86.414.496,00	403.597.560,00
MK1-29.2 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Μόνιμων Καλλιερχειών (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	116,00	116,00	116,00	116,00	116,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	87,00	87,00	87,00	87,00	87,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	145,00	145,00	145,00	145,00	145,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	412.650,00	412.650,00	412.650,00	412.650,00	449.399,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	47.867.400,00	47.867.400,00	47.867.400,00	47.867.400,00	52.130.284,00	243.599.884,00
MK1-29.3 - Χορήγηση συμπληρωματικής στήριξης του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα στην Αγρονομική Περιφέρεια Βοσκότοπων (Μέση)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	133,00	133,00	133,00	133,00	133,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	221,00	221,00	221,00	221,00	221,00	
	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	264.800,00	264.800,00	264.800,00	264.800,00	286.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	46.869.600,00	46.869.600,00	46.869.600,00	46.869.600,00	50.622.000,00	238.100.400,00
TOTAL	O.7 (μονάδα: Εκτάριο)	1.252.057,00	1.252.057,00	1.252.057,00	1.252.057,00	1.361.591,00	6.369.819,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	174.032.766,00	189.167.000,00	885.298.064,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CIS-YF (30)	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών						
Π1-30	Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών ανά επιλέξιμο εκτάριο (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	47,00	47,00	47,00	47,00	47,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	91,00	91,00	91,00	91,00	91,00	
	O.6 (μονάδα: Εκτάριο)	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	140.000.000,00
TOTAL	O.6 (μονάδα: Εκτάριο)	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	2.000.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	140.000.000,00

	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	10.883.523,00	54.417.615,00
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.1	Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.1-1 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση μηδικής (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	488,00	488,00	488,00	488,00	488,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-2 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση βαμβακιού (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	109,00	109,00	109,00	109,00	109,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-3 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση αραβοσίτου (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	316,00	316,00	316,00	316,00	316,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-4 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση μηδικής (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	522,00	522,00	522,00	522,00	522,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-5 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	143,00	143,00	143,00	143,00	143,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-6 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση αραβοσίτου (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	297,00	297,00	297,00	297,00	297,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						

[Α. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, για τροφή ή ζωοτροφές]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.1-10 - Ανά εκτάριο Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών (Ομοιόμορφη) [Γ. Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	606,00	606,00	606,00	606,00	606,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Γ. Ενίσχυση για την εισαγωγή καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.1-7 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών ψυχανθών (Ομοιόμορφη) [Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	628,00	628,00	628,00	628,00	628,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-8 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών (Ομοιόμορφη) [Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	313,00	313,00	313,00	313,00	313,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.1-9 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για καλλιέργεια προσαρμοσμένων ποικιλιών φαρμακευτικών-αρωματικών (Ομοιόμορφη) [Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	824,00	824,00	824,00	824,00	824,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	96.182,00	96.182,00	96.182,00	96.182,00	106.295,00	491.023,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	42.333.327,00	42.333.327,00	42.333.327,00	42.333.327,00	45.975.706,00	215.309.014,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.10	Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	

MK1-31.10.1 - Προστασία εκτατικών ελαιώνων και αμπελώνων των Ιονίων (Ομοιόμορφη) [Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας]	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.10.2 - Προστασία μνημειακών ελαιώνων των Ιονίων (Ομοιόμορφη) [Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	
[Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	30.284,00	151.420,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	3.153.377,00	15.766.885,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.2	Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.2-1 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%) (Ομοιόμορφη) [Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.2-2 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%) (Ομοιόμορφη) [Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	37,00	37,00	37,00	37,00	37,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.2-3 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%) (Ομοιόμορφη) [Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.2-4 - Ετήσια ενίσχυση για χειμερινά σιτηρά (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών) (Ομοιόμορφη) [Β. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.2-5 - Ετήσια ενίσχυση για αραβόσιτο (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%) (Ομοιόμορφη) [Α. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	42,00	42,00	42,00	42,00	42,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών) (Ομοιόμορφη) [B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών]	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.2-6 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών) (Ομοιόμορφη) [B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[B. Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	213.439,00	213.439,00	213.439,00	213.439,00	244.574,00	1.098.330,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	4.160.896,00	4.160.896,00	4.160.896,00	4.160.896,00	4.760.145,00	21.403.729,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.3	Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
MK1-31.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την σπορά του υπορόφου και τη δημιουργία ζωνών στα περιθώρια χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
MK1-31.3.3 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
MK1-31.3.4 - Ετήσια ενίσχυση για τη φύτευση ενδιάμεσων καλλιεργειών κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων χρησιμοποιώντας φυτά ξενιστές (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	271.192,00	271.192,00	271.192,00	271.192,00	323.167,00	1.407.935,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	34.886.165,00	34.886.165,00	34.886.165,00	34.886.165,00	39.910.452,00	179.455.112,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.4	Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.4-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις αρόσιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.4-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις κηπευτικές καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.4-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις δενδρώδεις καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	112,00	112,00	112,00	112,00	112,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.4-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στο ακτινίδιο και την αμπελουργία (Ομοιόμορφη) [Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	140,00	140,00	140,00	140,00	140,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	121.820,00	121.820,00	121.820,00	121.820,00	144.860,00	632.140,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	18.407.792,00	18.407.792,00	18.407.792,00	18.407.792,00	21.058.872,00	94.690.040,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.5	Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.5-1 - Ετήσια ενίσχυση για τη βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	129.402,00	129.402,00	129.402,00	129.402,00	148.038,00	665.646,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	12.940.186,00	12.940.186,00	12.940.186,00	12.940.186,00	14.803.824,00	66.564.568,00

	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.6	Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φυλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.6-1 - Ετήσια ενίσχυση για την άδεια χρήσης, συμπλήρωση στοιχείων, αναλύσεις, κατάρτιση, παρακολούθηση, βελτίωση σχεδίου διαχείρισης (Ομοιόμορφη) [1. Χρήση της εφαρμογής]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
[1. Χρήση της εφαρμογής]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-10 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch σε δενδρώδεις εκτάσεις (εκτός ελαιώνες - εσπεριδοειδή) (Ομοιόμορφη) [5. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	183,00	183,00	183,00	183,00	183,00	
[5. Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-11 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες (ελαιώνες - εσπεριδοειδή) χωρίς όνιμη φρέσκια βλάστηση (Ομοιόμορφη) [6. Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για οπωρώνες, χωρίς όνιμη φρέσκια βλάστηση]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	175,00	175,00	175,00	175,00	175,00	
[6. Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για οπωρώνες, χωρίς όνιμη φρέσκια βλάστηση]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-12 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς σε αρόσιμες & μόνιμες εκτάσεις (Ομοιόμορφη) [7. Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
[7. Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-13 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αροτράιες εκτάσεις (Ομοιόμορφη) [8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
MK1-31.6-14 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	

υγρών στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών]	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[8. Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-15 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών σε αροσίμες και μόνιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [9. Χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	70,00	70,00	70,00	70,00	70,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[9. Χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-16 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης σε αροτράιες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-17 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[10. Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-18 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτράιες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-19 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[11. Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-2 - Ετήσια ενίσχυση για ροδακινιά, νεκταρινιά και βερικοκιά (εφαρμογή confusio) (Ομοιόμορφη) [2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	402,00	402,00	402,00	402,00	402,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-3 - Ετήσια ενίσχυση για δαμασκηινιά (εφαρμογή confusio) (Ομοιόμορφη) [2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	585,00	585,00	585,00	585,00	585,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-4 - Ετήσια ενίσχυση για μηλιά, αχλαδιά και κυδωνιά (εφαρμογή confusio) (Ομοιόμορφη) [2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	948,00	948,00	948,00	948,00	948,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-5 - Ετήσια ενίσχυση για οινοποιήσιμο σταφύλι (εφαρμογή)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	366,00	366,00	366,00	366,00	366,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

confusio) (Ομοιόμορφη) [2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-6 - Ετήσια ενίσχυση για επιτραπέζιο σταφύλι στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η σταφίδα (εφαρμογή confusio) (Ομοιόμορφη) [2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	633,00	633,00	633,00	633,00	633,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[2. Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (Confusio)]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-20 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε αροτραίες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-21 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες στα κηπευτικά και μόνιμες καλλιέργειες (Ομοιόμορφη) [12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[12. Χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-22 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στους ελαιώνες (Ομοιόμορφη) [13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-23 - Ετήσια ενίσχυση με εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στα εσπεριδοειδή (Ομοιόμορφη) [13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	175,00	175,00	175,00	175,00	175,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[13. εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-7 - Ετήσια ενίσχυση στην καλλιέργεια μηλιάς, ροδακινιάς και κερασιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα) (Ομοιόμορφη) [3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	358,00	358,00	358,00	358,00	358,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.6-8 - Ετήσια ενίσχυση για την καλλιέργεια αχλαδιάς (ωφέλιμα αρπακτικά εντόμα) (Ομοιόμορφη) [3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[3. Εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.6-9 - Ετήσια ενίσχυση στις καλλιέργειες ροδακινιάς, μηλιάς, δαμασκηνιάς (χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών) (Ομοιόμορφη) [4. Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[4. Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						

TOTAL	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	162.055,00	162.055,00	162.055,00	162.055,00	210.655,00	858.875,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	49.155.116,00	49.155.116,00	49.155.116,00	49.155.116,00	55.632.412,00	252.252.876,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.7	Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.7-1 - Πρόσθετες δαπάνες για τη δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφερειακή διαφοροποίηση (Ομοιόμορφη) [Α. Δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	304,00	304,00	304,00	304,00	304,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Α. Δημιουργία τεχνητού λειμώνα σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.7-2 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους περιφερειακή-χωρική διαφοροποίηση για αιγοπρόβατα (Ομοιόμορφη) [Β. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	65,00	65,00	65,00	65,00	65,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.7-3 - Δαπάνες μετακίνησης από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους, περιφερειακή χωρική διαφοροποίηση για βοοειδή (Ομοιόμορφη) [Β. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Β. Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.7-4 - Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους (Ομοιόμορφη) [Γ. Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Γ. Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βοσκοτόπου σε υποβαθμισμένους βοσκοτόπους]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.7-5 - Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους (Ομοιόμορφη) [Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Δ. Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης - καλής κατάστασης βοσκοτόπους]	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
TOTAL	O.8 (μονάδα: Εκτάριο)	401.151,00	401.151,00	401.151,00	401.151,00	460.365,00	2.064.969,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	21.069.868,00	21.069.868,00	21.069.868,00	21.069.868,00	24.104.339,00	108.383.811,00

	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.8	Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.8-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	11.250.000,00	56.250.000,00
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	225.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	4.500.000,00	22.500.000,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
Eco-scheme (31)	Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων						
Π1-31.9	Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-31.9-1 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Ελιά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	505,00	505,00	505,00	505,00	505,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-10 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Συκιά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.015,00	1.015,00	1.015,00	1.015,00	1.015,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-11 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Μικρόκαρπες / Δάσους (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	940,00	940,00	940,00	940,00	940,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-12 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Αβοκάντο (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.050,00	1.050,00	1.050,00	1.050,00	1.050,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-13 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

στα Ακρόδρυα (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-14 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φραγκόσυκα (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.266,00	1.266,00	1.266,00	1.266,00	1.266,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-15 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον βρώσιμο Αραβόσιτος (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	544,00	544,00	544,00	544,00	544,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-16 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στον κτηνοτροφικό Αραβόσιτο (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	644,00	644,00	644,00	644,00	644,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-17 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Μηδική, Τριφύλλι (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	574,00	574,00	574,00	574,00	574,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-18 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Χειμερινά σιτηρά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-19 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Βαμβάκι (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	516,00	516,00	516,00	516,00	516,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-2 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Σταφίδα (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	636,00	636,00	636,00	636,00	636,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-20 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Καπνό (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	660,00	660,00	660,00	660,00	660,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-21 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ρύζι (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	446,00	446,00	446,00	446,00	446,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-22 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στις Λουιές αροτραίες (ΛΙΝΑΡΙ, Ελαιοκραμβή, Ηλιανθος, Κινόα, Καμελία, Χία) (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	493,00	493,00	493,00	493,00	493,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.295,00	1.295,00	1.295,00	1.295,00	1.295,00	

MK1-31.9-23 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Αρωματικά Φυτά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-24 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Όσπρια (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	491,00	491,00	491,00	491,00	491,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-25 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Κτηνοτροφικά ψυχανθή (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	491,00	491,00	491,00	491,00	491,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-26 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Φυλλώδη Λαχανικά-Σταυρανθή /Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/Κολοκυνθοειδή (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	635,00	635,00	635,00	635,00	635,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-27 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στην Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.140,00	1.140,00	1.140,00	1.140,00	1.140,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-3 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Μηλοειδή (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	532,00	532,00	532,00	532,00	532,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-4 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Πυρηνόκαρπα (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	941,00	941,00	941,00	941,00	941,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-5 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Επιτραπέζια σταφύλια (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.440,00	1.440,00	1.440,00	1.440,00	1.440,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-6 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα Εσπεριδοειδή (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	334,00	334,00	334,00	334,00	334,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-7 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στα οινοποιήσιμα Σταφύλια (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	657,00	657,00	657,00	657,00	657,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-8 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.120,00	1.120,00	1.120,00	1.120,00	1.120,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						

στην Ροδιά (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-9 - Ετήσια ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας στο Ακτινίδιο (Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	870,00	870,00	870,00	870,00	870,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Α. Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
MK1-31.9-28 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Αιγοπρόβατα (Ομοιόμορφη) [Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	247,00	247,00	247,00	247,00	247,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-29 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης (Ομοιόμορφη) [Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	280,00	280,00	280,00	280,00	280,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
MK1-31.9-30 - Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας στα Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής (Ομοιόμορφη) [Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	347,00	347,00	347,00	347,00	347,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)						
[Β. . Ενίσχυση για την διατήρηση μεθόδων βιολογικής κτηνοτροφίας]	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)						
TOTAL	0.8 (μονάδα: Εκτάριο)	545.629,00	545.629,00	545.629,00	545.629,00	845.629,00	3.028.145,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	235.016.873,00	235.016.873,00	235.016.873,00	235.016.873,00	259.016.873,00	1.199.084.365,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Άθροισμα των ενδεικτικών κονδυλίων για αποσυνδεδεμένες παρεμβάσεις	1.457.223.470,00	1.457.223.470,00	1.457.223.470,00	1.457.223.470,00	1.646.389.474,00	7.475.283.354,00
	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη [άρθρο 16 παράγραφος 3 στοιχείο α)] — ποσό — δεσμευτικό ανώτατο όριο						
CIS (32)	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη						
Π1-32.1	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.1-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σκληρού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	0.10 (μονάδα: Εκτάριο)	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	16.000.000,00	80.000.000,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	

MK1-32.1-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μαλακού Σιταριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	58.240,00	58.240,00	58.240,00	58.240,00	58.240,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	5.824.000,00	29.120.000,00
MK1-32.1-03 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κριθαριού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	85,00	85,00	85,00	85,00	85,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115,00	115,00	115,00	115,00	115,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	83.200,00	83.200,00	83.200,00	83.200,00	83.200,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	8.320.000,00	41.600.000,00
MK1-32.1-04 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Αραβοσίτου ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	550,00	550,00	550,00	550,00	550,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	633,00	633,00	633,00	633,00	633,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	77.000,00	77.000,00	77.000,00	77.000,00	77.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	42.350.000,00	211.750.000,00
MK1-32.1-05 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Ρυζιού ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	255,00	255,00	255,00	255,00	255,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	345,00	345,00	345,00	345,00	345,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	26.460,00	26.460,00	26.460,00	26.460,00	26.460,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	7.938.000,00	39.690.000,00
MK1-32.1-06 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Σπόρων προς σπορά ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	470,00	470,00	470,00	470,00	470,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	541,00	541,00	541,00	541,00	541,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	9.500,00	9.500,00	9.500,00	9.500,00	9.500,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	4.465.000,00	22.325.000,00
MK1-32.1-07 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση βιομηχανικής τομάτας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	512,00	512,00	512,00	512,00	512,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	589,00	589,00	589,00	589,00	589,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	4.363,00	4.363,00	4.363,00	4.363,00	4.363,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	2.233.856,00	11.169.280,00
MK1-32.1-10 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Κορινθιακής Σταφίδας ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	348,00	348,00	348,00	348,00	348,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	296,00	296,00	296,00	296,00	296,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	10.111,00	10.111,00	10.111,00	10.111,00	10.111,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	3.518.628,00	17.593.140,00
MK1-32.1-11 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Μήλων ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	472,00	472,00	472,00	472,00	472,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	401,00	401,00	401,00	401,00	401,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	543,00	543,00	543,00	543,00	543,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	1.150,00	1.150,00	1.150,00	1.150,00	1.150,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	542.800,00	542.800,00	542.800,00	542.800,00	542.800,00	2.714.000,00
MK1-32.1-8 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση για πορτοκάλια χυμοποίησης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	407,00	407,00	407,00	407,00	407,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	346,00	346,00	346,00	346,00	346,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	8.780,00	8.780,00	8.780,00	8.780,00	8.780,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	3.573.460,00	17.867.300,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	

MK1-32.1-9 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση οσπρίων για ανθρώπινη κατανάλωση ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	242,00	242,00	242,00	242,00	242,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	328,00	328,00	328,00	328,00	328,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	29.365,00	29.365,00	29.365,00	29.365,00	29.365,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	8.369.025,00	41.845.125,00
TOTAL	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	468.169,00	468.169,00	468.169,00	468.169,00	468.169,00	2.340.845,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	103.134.769,00	515.673.845,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CIS (32)	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη						
Π1-32.2	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Φυτική Παραγωγή Πρωτεϊνούχες Καλλιέργειες	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.2-01 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Κτηνοτροφικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	192,00	192,00	192,00	192,00	192,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	163,00	163,00	163,00	163,00	163,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	221,00	221,00	221,00	221,00	221,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	74.984,00	74.984,00	74.984,00	74.984,00	74.984,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	14.396.928,00	71.984.640,00
MK1-32.2-02 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρωτεϊνούχων Σανοδοτικών Ψυχανθών ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	83,00	83,00	83,00	83,00	83,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	71,00	71,00	71,00	71,00	71,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	95,00	95,00	95,00	95,00	95,00	
	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	194.935,00	194.935,00	194.935,00	194.935,00	194.935,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	16.179.605,00	80.898.025,00
TOTAL	O.10 (μονάδα: Εκτάριο)	269.919,00	269.919,00	269.919,00	269.919,00	269.919,00	1.349.595,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	30.576.533,00	152.882.665,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CIS (32)	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη						
Π1-32.3	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Ζωική Παραγωγή	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
MK1-32.3-1 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Πρόβειου και Αίγιου κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	5.405.206,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	64.862.472,00	324.312.360,00
	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	108,00	108,00	108,00	108,00	108,00	

MK1-32.3-2 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκό ζώο που έχει γεννήσει στο έτος ενίσχυσης) – Μέτρο Α (Ομοιόμορφη)	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	92,00	92,00	92,00	92,00	92,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	124,00	124,00	124,00	124,00	124,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	210.000,00	210.000,00	210.000,00	210.000,00	210.000,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	22.680.000,00	113.400.000,00
MK1-32.3-3 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (θηλυκά και αρσενικά ζώα ηλικίας 11-12 μηνών) – Μέτρο Β (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	230,00	230,00	230,00	230,00	230,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	8.853,00	8.853,00	8.853,00	8.853,00	8.853,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	1.770.600,00	8.853.000,00
MK1-32.3-4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση Βοείου Κρέατος ανά επιλέξιμο ζώο (αρσενικά και θηλυκά ζώα, για σφαγή σε ηλικία 14-24 μηνών) – Μέτρο Γ (Ομοιόμορφη)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	213,00	213,00	213,00	213,00	213,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	288,00	288,00	288,00	288,00	288,00	
	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	87.700,00	87.700,00	87.700,00	87.700,00	87.700,00	
	Προβλεπόμενο αποτέλεσμα* Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	21.925.000,00	109.625.000,00
TOTAL	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	5.711.759,00	28.558.795,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	111.238.072,00	556.190.360,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CIS (32)	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη						
Π1-32.4	Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος - Μεταξοσκώληκες	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023- 2027
MK1-32.4 - Συνδεδεμένη Ενίσχυση σηροτροφίας ανά κουτί πιστοποιημένου μεταξόσπορου (Ομοιόμορφη) [Ένα πιστοποιημένο κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών μεταξοσκώληκα (10 g) του είδους Bombyx mori]	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	245,00	245,00	245,00	245,00	245,00	
	Ελάχιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό	208,00	208,00	208,00	208,00	208,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	282,00	282,00	282,00	282,00	282,00	
[Ένα πιστοποιημένο κουτί μεταξόσπορου των 20.000 αυγών μεταξοσκώληκα (10 g) του είδους Bombyx mori]	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	
TOTAL	O.11 (μονάδα: Κεφαλές)	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	1.311,00	6.555,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	321.195,00	321.195,00	321.195,00	321.195,00	321.195,00	1.605.975,00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Εκ των οποίων απαιτείται μεταφορά — δαπάνες {εφαρμόζονται μόνο σε οικολογικό πρόγραμμα και μόνο με το είδος της ενίσχυσης «αντισταθμιστική» [άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β)] εάν η παρέμβαση περιλαμβάνει μεταφορά}						
CSPC (34-38a)	Ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι						

Π1-36	Ειδική Ενίσχυση για το Βαμβάκι	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο για την περίοδο 2023-2027
	Αθροισμα των ενδεικτικών κονδυλίων για συνδεδεμένες παρεμβάσεις	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	245.270.569,00	1.226.352.845,00
	Αθροισμα όλων των ενδεικτικών κονδυλίων άμεσων ενισχύσεων	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.702.494.039,00	1.891.660.043,00	8.701.636.199,00

6.2.2 Τομεακά

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
Οπωροκηπευτικά								
MK2-47.1-1 - Επιχειρησιακά Προγράμματα Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών (Μέση)	O.35 (μονάδα: Επιχειρησιακά προγράμματα)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00		50.000.000,00
Μελισσοκομικά προϊόντα								
ADVIBEEES (55(1)(a)) - συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ενημέρωση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω δικτύωσης, για μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων								
Π2-55.1 - Συμβουλές, εκπαίδευση & τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.1-1 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	525.000,00	725.000,00	725.000,00	725.000,00	725.000,00		3.425.000,00
MK2-55.1-2 - Υποστήριξη μελισσοκόμων από τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δικτύου Μελισσοκομίας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	53.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00		293.000,00
MK2-55.1-3 - Αριθμός εκπαιδευόμενων μελισσοκόμων (Μέση)	O.37 (μονάδα: Μελισσοκόμοι)	2.796,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	83.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00	95.000,00		463.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.322.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00	1.760.000,00		8.362.000,00

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	661.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00	880.000,00		4.181.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
INVAPI (55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις								
Π2-55.2 - Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών – Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida)		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.2-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που ενίσχυονται από το πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (Aethina tumida) (Μέση)	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	185,00	185,00	185,00	185,00	185,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00		250.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		500.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00		250.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
INVAPI (55(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και άλλες δράσεις								
Π2-55.3 - Εξ ορθολογισμού της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.3-1 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται από την ενίσχυση της νομαδικής μελισσοκομίας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00	3.065.145,00		15.325.725,00
MK2-55.3-2 - Αριθμός μελισσοσμηνών (κυψελών) που υποστηρίζονται με εξοπλισμό για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων (Μέση)	O.37 (μονάδα: Κυψέλες)	104.166,00	104.166,00	104.166,00	104.166,00	104.166,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00	1.562.500,00		7.812.500,00
MK2-55.3-3 - Αριθμός δράσεων μελισσοκόμων Οργανώσεων που υποστηρίζονται για το εμπλουτισμό της μελισσοκομικής γλωρίδας της Χώρας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00		

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00		175.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00	9.325.290,00		46.626.450,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00	4.662.645,00		23.313.225,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
ACTLAB (55(1)(c)) - δράσεις στήριξης εργαστηρίων για την ανάλυση των μελισσοκομικών προϊόντων ή των απωλειών ή της μείωσης της παραγωγικότητας των μελισσών και των δυνητικά τοξικών για τις μέλισσες ουσιών								
Π2-55.4 - Μέτρα στήριξης για την αύξηση του αριθμού και τους εύρους των αναλύσεων μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων από διαπιστευμένα εργαστήρια με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και την αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.4-1 - Αριθμός αναλύσεων μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων (Μέση)	O.37 (μονάδα: Samples)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00		750.000,00
MK2-55.4-2 - Αριθμός εργαστηρίων ανάλυσης μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων που ενισχύονται (στήριξη λειτουργίας) (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00		375.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00	450.000,00		2.250.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	225.000,00	225.000,00	225.000,00	225.000,00	225.000,00		1.125.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
COOPAPI (55(1)(e)) - συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων								
Π2-55.5 - Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.5-1 - Αριθμός έργων εφαρμοσμένης έρευνας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00		

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00		300.000,00
MK2-55.5-2 - Καταγραφή, χαρτογράφηση, αξιολόγηση και διαχείριση μελισσοκομικής γλωρίδας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00		150.000,00
MK2-55.5-3 - Εθνικός Φορέας Διαφύλαξης και Βελτίωσης του γενετικού υλικού των Ελληνικών Φυλών Μελισσών (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00		300.000,00
MK2-55.5-4 - Έρευνα για την ανάδειξη των διατροφολογικών χαρακτηριστικών του ελληνικού μελιού (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00		150.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00		1.800.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00		900.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
PROMOBEES (55(1)(f)) - προώθηση, επικοινωνία και εμπορία, συμπεριλαμβανομένων δράσεων παρακολούθησης της αγοράς και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα των μελισσοκομικών προϊόντων								
Π2-55.6 - Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.6-1 - Αριθμός δράσεων για τη στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυνέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας (Μέση)	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	32,00	32,00	32,00	32,00	32,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		500.000,00
MK2-55.6-2 - Αριθμός δράσεων για έρευνα αγοράς του μελιού και	O.37 (μονάδα: Δράσεις)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00		

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων - προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας (Μέση)								
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00		75.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	230.000,00	230.000,00	230.000,00	230.000,00	230.000,00		1.150.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	115.000,00	115.000,00	115.000,00	115.000,00	115.000,00		575.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
ACTQUAL (55(1)(g)) - δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων								
Π2-55.7 - Δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των μελισσοκομικών προϊόντων		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-55.7-1 - Αριθμός δράσεων για την αναγνώριση μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ (Μέση)	0.37 (μονάδα: Δράσεις)	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00		250.000,00
TOTAL	Ετήσιο ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		500.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00		250.000,00
	EU co-financing rate in %	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
Άθροισμα ενδεικτικών κονδυλίων και εκροών για παρεμβάσεις για μελισσοκομικά προϊόντα		5.943.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00	6.162.645,00		30.594.225,00
Οίνος								
RESTRVINEY (58(1)(a)) - αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων								
Π2-58.1 - Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-58.1-1 - Αριθμός εκταρίων από την εφαρμογή αναδιάρθρωσης και μετατροπής των αμπελώνων (Μέση)	0.36 (μονάδα: Εκτάριο)	2,67	592,41	592,41	592,41	592,41		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	38.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00	8.430.000,00		33.758.000,00
INWINE (58(1)(b)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σε αμπελουργικά γεωργικά συστήματα, εξαιρουμένων των πράξεων που σχετίζονται με το είδος παρέμβασης που προβλέπεται στο στοιχείο α), σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποιίας, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας								

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
Π2-58.2 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-58.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις οινοπαραγωγής (Μέση)	O.36 (μονάδα: Δράσεις)	17,00	75,00	75,00	75,00	75,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.362.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00		25.362.000,00
GREENWINE (58(1)(c)) - πρόμη συγκομιδή, που σημαίνει την ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των τσαμπιών σταφυλιών ενώ είναι ακόμα άγουρα, μειώνοντας έτσι την απόδοση της σχετικής περιοχής στο μηδέν και εξαιρώντας τη μη συγκομιδή, όπου τα εμπορικά σταφύλια δεν συλλέγονται όταν ολοκληρώσουν τον κύκλο ζωής τους								
Π2-58.3 - Πρόμη συγκομιδή		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-58.3-1 - Αριθμός εκταρίων όπου εφαρμόζεται το μέτρο της πρώιμης συγκομιδής (Μέση)	O.36 (μονάδα: Εκτάριο)	200,00	400,00	400,00	400,00	400,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	500.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00		4.500.000,00
INFOR (58(1)(h)) - δράσεις ενημέρωσης σχετικά με τους οίνους της Ένωσης που διεξάγονται στα κράτη μέλη και οι οποίες ενθαρρύνουν την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή προωθούν συστήματα ποιότητας της Ένωσης που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις								
Π2-58.4 - Ενημέρωση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνων και το ενωσιακό καθεστώς των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-58.4-1 - Αριθμός δράσεων για ενημέρωση και ενθάρρυνση για την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου ή την προώθηση συστημάτων ποιότητας που καλύπτουν τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις (Μέση)	O.36 (μονάδα: Δράσεις)		13,00	14,00	14,00	14,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		1.300.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00	1.400.000,00		5.500.000,00
PROMOWINE (58(1)(k)) - προώθηση που πραγματοποιείται σε τρίτες χώρες								
Π2-58.5 - Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
MK2-58.5-1 - Αριθμός δράσεων για την προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες (Μέση)	O.36 (μονάδα: Δράσεις)		14,00	34,00	34,00	34,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)		2.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00		17.000.000,00

Οικονομικό έτος		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων
INWINESUST (58(1)(m)) - επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής								
58(1)(m) - Π2-58.6 - Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Σύνολο
ΜΚ2-58.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία για την βελτίωση της βιωσιμότητας της οινοπαραγωγής (Μέση)	Ο.36 (μονάδα: Δράσεις)	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00		6.000.000,00
Άθροισμα ενδεικτικών κονδυλίων και εκροών για παρεμβάσεις για οίνος		3.100.000,00	19.930.000,00	23.030.000,00	23.030.000,00	23.030.000,00		92.120.000,00
Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά								
ΜΚ2-47.2-1a - Αριθμός Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ) (Μέση)	Ο.35 (μονάδα: Επιχειρησιακά προγράμματα)	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00		
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δαπάνη της Ένωσης σε EUR)	4.850.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00	10.666.000,00		47.514.000,00

6.2.3 Αγροτική ανάπτυξη

	Οικονομικό έτος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-1.1	Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
ΜΚ3-70-1.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			

MK3-70-1.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
MK3-70-1.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
[Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	7.727,00	7.727,00	7.727,00	7.727,00	7.727,00			
MK3-70-1.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Χειμερινών σιτηρών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	55,00	55,00	55,00	55,00	55,00			
MK3-70-1.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			

γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Αραβόσιτου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	224,00	224,00	224,00	224,00	224,00			
MK3-70-1.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Επιτραπέζιου Σταφυλίου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	816,00	816,00	816,00	816,00	816,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	816,00	816,00	816,00	816,00	816,00			
MK3-70-1.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Οινοποιήσιμου Σταφυλίου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
MK3-70-1.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	666,00	666,00	666,00	666,00	666,00			

γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Μηλοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(2)(a)-EL-85,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	666,00	666,00	666,00	666,00	666,00			
MK3-70-1.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Πυρηνόκαρπων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	433,00	433,00	433,00	433,00	433,00			
γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Πυρηνόκαρπων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	433,00	433,00	433,00	433,00	433,00			
MK3-70-1.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων της ενταγμένης γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
γεωργικής εκμετάλλευσης για ασυγκόμιστη παραγωγή Κτηνοτροφικών φυτών χλόωσης, ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00			
[Δράση 2: Προστασία άγριας ζωής μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα & Τσακάλι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	7.107,00	7.107,00	7.107,00	7.107,00	7.107,00			
ΣΥΝΟΛΟ [Δράση 1: Προστασίας της Άγριας Ορνιθοπανίδας]	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	14.834,00	14.834,00	14.834,00	14.834,00	14.834,00			74.170,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.694.723,00	1.694.723,00	1.694.722,00	1.694.722,00	1.694.722,00			8.473.612,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00	1.439.614,00			7.198.070,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-1.2	Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-1.2-1 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού ελαιώνα της Άμφισσας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	702,00	702,00	702,00	702,00	702,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	702,00	702,00	702,00	702,00	702,00			
	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	2.010,00	2.010,00	2.010,00	2.010,00	2.010,00			10.050,00
MK3-70-1.2-2 - Ενίσχυση για τη διατήρηση του παραδοσιακού αμπελώνα της Θήρας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	765,00	765,00	765,00	765,00	765,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	765,00	765,00	765,00	765,00	765,00			
	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	914,00	914,00	914,00	914,00	914,00			4.570,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	2.924,00	2.924,00	2.924,00	2.924,00	2.924,00			14.620,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00	2.110.230,00			10.551.150,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00	1.759.064,00			8.795.320,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-1.3	Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK1-70-1.3-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 1: Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	210,00	210,00	210,00	210,00	210,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	210,00	210,00	210,00	210,00	210,00			

[Δράση 1: Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	15.553,00	15.553,00	15.553,00	15.553,00	15.553,00			
MK2-70-1.3-2 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Εσπεριδοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	607,80	607,80	607,80	607,80	607,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	607,80	607,80	607,80	607,80	607,80			
MK3-70-1.3-3 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Ροδακινιάς, Νεκταρινιάς και Βερικοκιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	454,80	454,80	454,80	454,80	454,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	454,80	454,80	454,80	454,80	454,80			
MK3-70-1.3-4 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	636,80	636,80	636,80	636,80	636,80			

σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Δαμασκηινιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	636,80	636,80	636,80	636,80	636,80			
ΜΚ3-70-1.3-5 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Βαμβακιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	376,00	376,00	376,00	376,00	376,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	376,00	376,00	376,00	376,00	376,00			
ΜΚ3-70-1.3-6 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Επιτραπέζιου αμπελιού, σταφίδας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	704,80	704,80	704,80	704,80	704,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	704,80	704,80	704,80	704,80	704,80			

MK3-70-1.3-7 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Οινοποιήσιμου αμπελιού (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	387,40	387,40	387,40	387,40	387,40			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	387,40	387,40	387,40	387,40	387,40			
MK3-70-1.3-8 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) στην καλλιέργεια Μηλιάς, Αχλαδιάς, Κυδωνιάς, Καρυδιάς (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20	1.048,20			
[Δράση 2: Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	118.655,00	118.655,00	118.655,00	118.655,00	118.655,00			
ΣΥΝΟΛΟ [Δράση 1: Ετήσια ενίσχυση για την εναλλακτική	Ο.14 (μονάδα: Εκτάριο)	134.208,00	134.208,00	134.208,00	134.208,00	134.208,00			671.040,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	56.351.880,00	56.351.880,00	56.351.880,00	56.351.881,00	56.351.881,00			281.759.402,00

καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες]	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	47.841.031,00	47.841.031,00	47.841.031,00	47.841.032,00	47.841.032,00			239.205.157,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-1.4	Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-1.4-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών στα Ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	ΜΚ3-70-1.4-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών στα Ψυχανθή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	753,00	753,00	753,00	753,00	753,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	753,00	753,00	753,00	753,00	753,00			
	O.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00			

προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωντων πληθυσμών - ποικιλιών στα Λαχανικά Υπαίθρου (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.19 (μονάδα: Εκτάριο)	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00	2.501,00			
MK3-70-1.4-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωντων πληθυσμών - ποικιλιών στον Αραβόσιτο (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR) Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.19 (μονάδα: Εκτάριο)	722,00	722,00	722,00	722,00	722,00			
MK3-70-1.4-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωντων πληθυσμών - ποικιλιών στα Χειμερινά σιτηρά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR) Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.19 (μονάδα: Εκτάριο)	435,00	435,00	435,00	435,00	435,00			
MK3-70-1.4-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωντων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR) Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.19 (μονάδα: Εκτάριο)	989,00	989,00	989,00	989,00	989,00			

MK3-70-1.4-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών στις Ελιές (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	782,00	782,00	782,00	782,00	782,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	782,00	782,00	782,00	782,00	782,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών στα Αμπέλια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	690,00	690,00	690,00	690,00	690,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	690,00	690,00	690,00	690,00	690,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-1.4-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων για την προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίων πληθυσμών - ποικιλιών στις Λουιές δενδρώδεις (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00	2.789,00			
	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)								
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.19 (μονάδα: Εκτάριο)	2.145,00	2.145,00	2.145,00	2.145,00	2.145,00			10.725,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00	1.885.882,00			9.429.410,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00	1.600.000,00			8.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
P3-70-1.5	Διατήρηση απειλούμενων αυτόχthonων φυλών αγροτικών ζώων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-1.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχthonων φυλών Θηλυκών βοοειδών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	394,00	394,00	394,00	394,00	394,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	394,00	394,00	394,00	394,00	394,00			
	O.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-2 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχthonων φυλών Θηλυκών αιγοπροβάτων > 1 έτους (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	449,00	449,00	449,00	449,00	449,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	449,00	449,00	449,00	449,00	449,00			
	O.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-3 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχthonων φυλών Χοιρομητέρων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	616,00	616,00	616,00	616,00	616,00			

(Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
MK3-70-1.5-4 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ για τη διατήρηση των απειλούμενων αυτόχthonων φυλών Αρσενικών & θηλυκών υποειδών > 6 μηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	629,00	629,00	629,00	629,00	629,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	629,00	629,00	629,00	629,00	629,00			
	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)								
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.19 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)	20.088,00	20.088,00	20.088,00	20.088,00	20.088,00			100.440,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00	9.449.416,00			47.247.080,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00	8.016.972,00			40.084.860,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-1.6	Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-1.6-1 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 20 - 110 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.650,00	
	O.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-2 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 111 - 200 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	5.115,00	
	O.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-3 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 201 - 300 μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	8.580,00	
	O.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)								
MK3-70-1.6-4 - Αριθμός ωφελούμενων μελισσοκόμων που	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	

αναλαμβάνουν πρόσθετες γεωργο-περιβαλλοντικές υποχρεώσεις για τάξη μεγέθους 301 & άνω μελισσοσμηνών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)		10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	10.230,00	
ΣΥΝΟΛΟ	O.14 (μονάδα: Δικαιούχοι)		973,00	973,00	973,00	973,00	973,00	973,00	5.838,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.137,00	3.143.138,00	3.143.138,00	18.858.824,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.667,00	2.666.666,00	2.666.666,00	16.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-2.1	Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

MK3-70-2.1-1 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη ελαιοποιήσιμη ελιά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		692,00	692,00	692,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		692,00	692,00	692,00				
MK3-70-2.1-10 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Χειμερινά σιτηρά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		216,00	216,00	216,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		216,00	216,00	216,00				
MK3-70-2.1-11 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Ρύζι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		543,00	543,00	543,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		543,00	543,00	543,00				
MK3-70-2.1-12 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		882,00	882,00	882,00				

μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Μηδική, Τριφύλλι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		882,00	882,00	882,00				
MK3-70-2.1-13 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής σε Άλλα κτηνοτροφικά ψυχανθή (βίκος, μπιζέλι, κ.λπ) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		584,00	584,00	584,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		584,00	584,00	584,00				
MK3-70-2.1-14 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Όσπρια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		653,00	653,00	653,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		653,00	653,00	653,00				
MK3-70-2.1-15 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		701,00	701,00	701,00				

μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Βαμβάκι (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		701,00	701,00	701,00				
MK3-70-2.1-16 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Λινάρι, ελαιοκράμβη, ηλιάνθος, σόργο κ.λπ. (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		694,00	694,00	694,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		694,00	694,00	694,00				
MK3-70-2.1-17 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Αρωματικά - Φαρμακευτικά φυτά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.294,00	1.294,00	1.294,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.294,00	1.294,00	1.294,00				
MK3-70-2.1-18 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		900,00	900,00	900,00				

μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στις Λοιπές Δενδρώδεις (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		900,00	900,00	900,00				
MK3-70-2.1-19 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στο Καπνό (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		744,00	744,00	744,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		744,00	744,00	744,00				
MK3-70-2.1-2 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Επιτραπέζια ελιά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		712,00	712,00	712,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		712,00	712,00	712,00				
MK3-70-2.1-20 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		848,00	848,00	848,00				

μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Φυλλώδη (πατάτα κ.λπ.) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		848,00	848,00	848,00				
MK3-70-2.1-21 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Τομάτα, Μελιτζάνα, Πιπεριά (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.957,00	1.957,00	1.957,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.957,00	1.957,00	1.957,00				
MK3-70-2.1-3 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Επιτραπέζια σταφύλια και Σταφίδα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		873,00	873,00	873,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		873,00	873,00	873,00				
MK3-70-2.1-4 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		856,00	856,00	856,00				

βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Οινοποιήσιμα σταφύλια (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		856,00	856,00	856,00				
MK3-70-2.1-5 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Μηλοειδή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		665,00	665,00	665,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		665,00	665,00	665,00				
MK3-70-2.1-6 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Πυρηνόκαρπα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		951,00	951,00	951,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		951,00	951,00	951,00				
MK3-70-2.1-7 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		447,00	447,00	447,00				

βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Εσπεριδοειδή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		447,00	447,00	447,00				
MK3-70-2.1-8 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στα Ακρόδρυα (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		889,00	889,00	889,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		889,00	889,00	889,00				
MK3-70-2.1-9 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στον Αραβόσιτο (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		624,00	624,00	624,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		624,00	624,00	624,00				

[Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	O.17 (μονάδα: Εκτάριο)								
MK3-70-2.1-22 - Αριθμός ενισχυόμενων εκταρίων (βοσκοτόπων)	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		257,00	257,00	257,00				
από τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην προβατοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		257,00	257,00	257,00				
MK3-70-2.1-23 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Αιγοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		232,00	232,00	232,00				
από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην Αιγοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		232,00	232,00	232,00				
MK3-70-2.1-24 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		281,00	281,00	281,00				

μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Βοοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		281,00	281,00	281,00				
MK3-70-2.1-25 - Αριθμός ενισχυόμενων ΜΖΚ από την μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη Γαλακτοπαραγωγή βοοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		350,00	350,00	350,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		350,00	350,00	350,00				
[B. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία (Νεοεισερχόμενοι)] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	O.17 (μονάδα: Εκτάριο)								
ΣΥΝΟΛΟ [Α. Ενίσχυση για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στη γεωργία (Νεοεισερχόμενοι)]	O.17 (μονάδα: Εκτάριο)		215.448,00	215.448,00	215.448,00				646.344,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		95.865.686,00	95.865.686,00	95.865.686,00				287.597.058,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		81.333.333,00	81.333.333,00	81.333.334,00				244.000.000,00

	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-3.1	Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-3.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της χοιροτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR) Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			496,00	496,00	496,00	496,00	496,00	
[Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			3.320,00	3.320,00	3.320,00	3.320,00	3.320,00	
MK3-70-3.1-2.1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			185,00	185,00	185,00	185,00	185,00	

υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της πτηνοτροφίας (κρεοπαραγωγές όρνιθες εκτροφής ορνιθώνα) (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 2: Καλή μεταχείριση των κρεοπαραγωγών ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
[Δράση 2: Καλή μεταχείριση των κρεοπαραγωγών ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			4.280,00	4.280,00	4.280,00	4.280,00	4.280,00	
MK3-70-3.3 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της αιγο-προβατοτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 3: Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			122,50	122,50	122,50	122,50	122,50	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
[Δράση 3: Καλή μεταχείριση των Αιγοπροβάτων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			21.140,00	21.140,00	21.140,00	21.140,00	21.140,00	
MK3-70-3.4 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			487,00	487,00	487,00	487,00	487,00	

δεσμεύσεις καλής μεταχείρισης των παραγωγικών ζώων στον τομέα της βοοτροφίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) [Δράση 4: Καλή μεταχείριση βοοειδών] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
[Δράση 4: Καλή μεταχείριση βοοειδών] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			12.520,00	12.520,00	12.520,00	12.520,00	12.520,00	
ΣΥΝΟΛΟ [Δράση 1: Καλή μεταχείριση των χοίρων]	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			41.260,00	41.260,00	41.260,00	41.260,00	41.260,00	206.300,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			12.639.950,00	9.628.653,00	9.628.652,00	9.628.652,00	9.628.652,00	51.154.559,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			10.723.850,00	8.169.039,00	8.169.037,00	8.169.037,00	8.169.037,00	43.400.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								

Π3-70-3.2	Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-3.2-1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγο-προβατοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	ΜΚ3-70-3.2-1 - Αριθμός Ζωικών Μονάδων (ΖΜ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγο-προβατοτροφία (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%			120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	89.300,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.18 (μονάδα: Μονάδες ζωικού κεφαλαίου)			17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	17.860,00	89.300,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	2.357.353,00	11.786.765,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								

Π3-70-4.1	Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70.4-1 - Αριθμός συντηρούμενων εκταρίων που προέρχονται από δράσεις δάσωσης και δημιουργίας δασικών εκτάσεων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				450,00	450,00	450,00	450,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				725,00	725,00	725,00	725,00	
	Ο.16 (μονάδα: Εκτάριο)				5.333,00	4.000,00	1.778,00	22,00	11.133,00
MK3-70.4.1-2 - Αριθμός νέων εκταρίων που ενισχύονται κατά τη β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			1.115,00	1.115,00	1.115,00	1.115,00	1.115,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			3.490,00	3.490,00	3.490,00	3.490,00	3.490,00	
	Ο.16 (μονάδα: Εκτάριο)			6.863,00	6.863,00	6.863,00	6.863,00	6.863,00	34.315,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.16 (μονάδα: Εκτάριο)			6.863,00	12.196,00	10.863,00	8.641,00	6.885,00	45.448,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			7.651.938,00	10.051.938,00	9.451.938,00	8.451.938,00	7.661.938,00	43.269.690,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.491.975,00	8.528.157,00	8.019.112,00	7.170.702,00	6.500.458,00	36.710.404,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ENVCLIM (70)	Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης								
Π3-70-4.2	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-70-4.2-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		300,00	300,00	300,00	300,00	300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
	Ο.15 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.15 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00		7.072.060,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00		6.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ANC (71)	Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή								
Π3-71	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-71.1 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις ορεινές περιοχές (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(a)-EL-65,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	119,20	119,20	119,20	119,20	119,20			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	122,20	122,20	122,20	122,20	122,20			
	O.12 (μονάδα: Εκτάριο)	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80	1.361.198,80			6.805.994,00
MK3-71.2 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(a)-EL-65,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	87,80	87,80	87,80	87,80	87,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	89,90	89,90	89,90	89,90	89,90			
	O.12 (μονάδα: Εκτάριο)	934.297,68	934.297,68	934.297,68	934.297,68	934.297,68			4.671.488,40
MK3-71.3 - Αντισταθμιστική ενίσχυση ανά εκτάριο για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(a)-EL-65,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	87,80	87,80	87,80	87,80	87,80			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	89,90	89,90	89,90	89,90	89,90			
	O.12 (μονάδα: Εκτάριο)	122.900,80	122.900,80	122.900,80	122.900,80	122.900,80			614.504,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.12 (μονάδα: Εκτάριο)	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27	2.418.397,27			12.091.986,35
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00	255.076.923,00			1.275.384.615,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00	165.800.000,00			829.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
ASD (72)	Μειονεκτήματα ανά περιοχή που προκύπτουν από συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις								
Π3-72-1.1	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στην κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των περιοχών Natura 2000	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
ΜΚ3-72-1.1-1 - Αριθμός εκταρίων που προέρχεται από την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της προσαρμογής των δασών στη κλιματική αλλαγή στις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σε περιοχές Natura 2000 (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		300,00	300,00	300,00	300,00	300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		
	Ο.13 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.13 (μονάδα: Εκτάριο)		4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00	4.715,00		23.575,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00	1.414.412,00		7.072.060,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00		6.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
P3-73-1.1	Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-1.1-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση) [Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				8.520.000,00	8.520.000,00	8.520.000,00	8.520.000,00	
MK3-73-1.1-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	

<p>ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)</p> <p>[Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020]</p> <p>91(3)(b)-EL-80,00%</p> <p>91(2)(a)-EL-85,00%</p> <p>91(2)(b)-EL-80,00%</p>	<p>Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)</p>				14.040.000,00	14.040.000,00	14.040.000,00	14.040.000,00	
<p>[Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020]</p> <p>91(3)(b)-EL-80,00%</p> <p>91(2)(a)-EL-85,00%</p> <p>91(2)(b)-EL-80,00%</p>	<p>O.22 (μονάδα: Πράξεις)</p>				13,00				
<p>ΜΚ3-73-1.1-3 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμίευσης για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση)</p> <p>[Δράση 2: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων]</p> <p>91(3)(b)-EL-80,00%</p> <p>91(2)(a)-EL-85,00%</p> <p>91(2)(b)-EL-80,00%</p>	<p>Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)</p>			13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	13.500.000,00	
<p>ΜΚ3-73-1.1-4 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για</p>	<p>Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)</p>			16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	16.200.000,00	
<p>ΜΚ3-73-1.1-4 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για</p>	<p>Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)</p>			2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	2.940.000,00	

νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων. (Επιχορήγηση - Μέση) [Δράση 2: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	3.528.000,00	
[Δράση 2: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για νέα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων] 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	0.22 (μονάδα: Πράξεις)			8,00	16,00	12,00			
ΣΥΝΟΛΟ [Δράση 1.: Έργα ταμίευσης και αρδευτικών δικτύων για ανελημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων του ΠΑΑ 2014-2020]	0.22 (μονάδα: Πράξεις)			8,00	29,00	12,00			49,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			12.889.824,00	52.013.481,00	76.500.501,00	74.736.630,00	66.741.917,00	282.882.353,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			10.935.845,00	44.128.719,00	64.903.733,00	63.407.249,00	56.624.454,00	240.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				22.163.363,00	38.170.236,00	38.170.236,00	14.775.577,00	113.279.412,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				18.803.603,00	32.383.983,00	32.383.982,00	12.535.731,00	96.107.299,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-1.2	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-1.2-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων για τη βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			455.000,00	455.000,00	455.000,00	455.000,00	455.000,00	
	Ο.22 (μονάδα: Πράξεις)			31,00	64,00	51,00	15,00		161,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.22 (μονάδα: Πράξεις)			31,00	64,00	51,00	15,00		161,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.708.213,00	21.371.019,00	19.809.666,00	11.059.583,00	9.107.892,00	65.056.373,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.135.000,00	18.067.500,00	16.747.500,00	9.350.000,00	7.700.000,00	55.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								

Π3-73-1.3	Πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και διατήρηση δασικών γενετικών πόρων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-1.3-1 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			690.000,00	690.000,00	690.000,00	690.000,00	690.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			850.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	
	O.23 (μονάδα: Πράξεις)			25,00	30,00	3,00			58,00
MK3-73-1.3-2 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			650.000,00	650.000,00	650.000,00	650.000,00	650.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	800.000,00	
	O.23 (μονάδα: Πράξεις)			11,00	9,00	2,00			22,00
MK3-73-1.3-3 - Αριθμός επενδύσεων για δράσεις Διατήρησης συλλογής, πιστοποίησης δασικού γενετικού υλικού και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	
	O.23 (μονάδα: Πράξεις)			5,00	15,00	20,00			40,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.23 (μονάδα: Πράξεις)			41,00	54,00	25,00			120,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			11.153.118,00	18.454.294,00	13.855.177,00	9.945.824,00	6.956.294,00	60.364.707,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			9.240.000,00	15.280.000,00	11.480.000,00	8.240.000,00	5.760.000,00	50.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-1.4	Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-1.4-1 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων ταμείου για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	7.100.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				10.650.000,00	10.650.000,00	10.650.000,00	10.650.000,00	
	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				4,00				4,00
MK3-73-1.4-2 - Αριθμός υποστηριζόμενων έργων αρδευτικών δικτύων για ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	11.700.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				17.550.000,00	17.550.000,00	17.550.000,00	17.550.000,00	

βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				3,00				3,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.22 (μονάδα: Πράξεις)				7,00				7,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				13.836.637,00	23.829.764,00	23.829.764,00	9.224.424,00	70.720.589,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				11.739.129,00	20.217.390,00	20.217.390,00	7.826.091,00	60.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				13.836.637,00	23.829.764,00	23.829.764,00	9.224.424,00	70.720.589,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				11.739.129,00	20.217.390,00	20.217.390,00	7.826.091,00	60.000.000,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.1	Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-2.1-1 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00		

Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2023) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)		908,00	1.022,00	341,00				2.271,00
MK3-73-2.1-2 - Αριθμός Σχεδίων Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα (Πρόσκληση 2025) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)				502,00	565,00	188,00		1.255,00
MK3-73-2.1-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				39.000,00	39.000,00	39.000,00	39.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)				140,00	140,00	140,00	140,00	560,00
MK3-73-2.1-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.100,00	9.100,00	9.100,00	9.100,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)				180,00	180,00	180,00	180,00	720,00
MK3-73-2.1-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				26.000,00	26.000,00	26.000,00	26.000,00	

(Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				168,00	168,00	168,00	168,00	672,00
MK3-73-2.1-6 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(3)(c)-EL-100,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.100,00	9.100,00	9.100,00	9.100,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)				180,00	180,00	180,00	180,00	720,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)		908,00	1.022,00	1.511,00	1.233,00	856,00	668,00	6.198,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		25.434.854,00	61.316.165,00	74.369.768,00	77.020.830,00	58.178.261,00	26.156.638,00	322.476.516,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		24.981.375,00	60.222.958,00	71.899.825,00	74.996.268,00	56.364.244,00	24.617.946,00	313.082.616,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				10.080.000,00	10.080.000,00	10.080.000,00	10.080.000,00	40.320.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				8.541.308,00	8.541.308,00	8.541.308,00	8.541.308,00	34.165.232,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								

Π3-73-2.2	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-2.2-1 - MK3-73-2.2-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων εξοικονόμησης ύδατος (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	
	0.20 (μονάδα: Πράξεις)			219,00	175,00	44,00			438,00
ΣΥΝΟΛΟ	0.20 (μονάδα: Πράξεις)			219,00	175,00	44,00			438,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.833.819,00	6.134.110,00	6.572.261,00	4.107.663,00	1.259.684,00	21.907.537,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.241.190,00	5.185.904,00	5.556.325,00	3.472.703,00	1.064.962,00	18.521.084,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.3	Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

MK3-73-2.2-5 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				9.800,00	9.800,00	9.800,00	9.800,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				90,00	90,00	90,00	90,00	360,00
MK3-73-2.3-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)	30,00	90,00	30,00					150,00
MK3-73-2.3-2 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				42.000,00	42.000,00	42.000,00	42.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				84,00	84,00	84,00	84,00	336,00
MK3-73-2.3-3 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο μικροδανείων για στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος I (γεωργικό προϊόν) (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)				28.000,00	28.000,00	28.000,00	28.000,00	
	O.24 (μονάδα: Πράξεις)				32,00	32,00	32,00	32,00	128,00
MK3-73-2.3-4 - Αριθμός Τελικών Αποδεκτών που λαμβάνουν στήριξη από	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	

το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για κεφάλαιο κίνησης (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.24 (μονάδα: Πράξεις)				9.800,00	9.800,00	9.800,00	9.800,00	
					240,00	240,00	240,00	240,00	960,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.24 (μονάδα: Πράξεις)		30,00	90,00	476,00	446,00	446,00	446,00	1.934,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		13.463.973,00	48.470.304,00	39.119.933,00	22.289.967,00	18.250.775,00	14.884.781,00	156.479.733,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		11.149.383,00	40.137.780,00	32.500.000,00	18.563.271,00	15.218.456,00	12.431.110,00	130.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				5.460.000,00	5.460.000,00	5.460.000,00	5.460.000,00	21.840.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				4.626.542,00	4.626.542,00	4.626.542,00	4.626.542,00	18.506.168,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.4	Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-2.4-1 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις για την βιοασφάλεια των	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	

παραγωγικών ζώων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			24,00	19,00	5,00			48,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			24,00	19,00	5,00			48,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			1.178.676,00	2.003.750,00	1.473.346,00	1.001.875,00	235.735,00	5.893.382,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			1.000.000,00	1.700.000,00	1.250.000,00	850.000,00	200.000,00	5.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.5	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
73-2.5-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων από συλλογικά σχήματα για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	

εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			567,00	331,00	47,00			945,00
MK3-73-2.5-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων για δράσεις ενεργητικής προστασίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			15,00	23,00	4,00			42,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			582,00	354,00	52,00			988,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			8.061.118,00	11.434.088,00	7.337.853,00	5.217.059,00	3.238.118,00	35.288.236,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.840.000,00	9.720.000,00	6.240.000,00	4.440.000,00	2.760.000,00	30.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.6	Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

MK3-73-2.6-1 - MK3-73-2.6-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις βιοοικονομίας/κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης ενέργειας (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	2.500.000,00	
	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			407,00	325,00	82,00			814,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.20 (μονάδα: Πράξεις)			407,00	325,00	82,00			814,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			7.119.950,00	11.391.919,00	12.205.628,00	7.628.517,00	2.339.412,00	40.685.426,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			6.019.352,00	9.630.964,00	10.318.890,00	6.449.307,00	1.977.787,00	34.396.300,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.7	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

MK3-73-2.7-1 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δασοκομικές τεχνολογίες επενδύσεις (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	
	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			21,00	12,00	2,00			35,00
MK3-73-2.7-2 - Αριθμός επενδυτικών σχεδίων σε επενδύσεις που αυξάνουν την οικονομική αξία συγκεκριμένων δασικών εκμεταλλεύσεων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	
	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			13,00	21,00	4,00			38,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.24 (μονάδα: Πράξεις)			34,00	33,00	6,00			73,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.955.925,00	3.287.713,00	2.000.779,00	1.246.717,00	563.033,00	10.054.167,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.499.000,00	2.779.500,00	1.691.500,00	1.054.000,00	476.000,00	8.500.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-2.8	Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώνων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-2.8-1 - Αριθμός πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις μετάβασης σε παραγωγικά συστήματα βελτιωμένης ευζωίας (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	125.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			23,00	19,00	5,00			47,00
MK3-73-2.8-2 - Αριθμός χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης των συστημάτων διατροφής (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			15,00	12,00	3,00			30,00
MK3-73-2.8-3 - Αριθμός κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που προβαίνουν σε επενδύσεις βελτίωσης της ευζωίας (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	75.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	
	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			40,00	31,00	8,00			79,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.20 (μονάδα: Πράξεις)			78,00	62,00	16,00			156,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			3.536.029,00	6.011.250,00	4.331.636,00	3.064.559,00	736.673,00	17.680.147,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			3.000.000,00	5.100.000,00	3.675.000,00	2.600.000,00	625.000,00	15.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-3.1	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-3.1-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	142.022,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	170.426,00	66.000,00	66.000,00	66.000,00	66.000,00			
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	14,00							14,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	14,00							14,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.988.309,00	770.000,00	770.000,00	770.000,00	770.000,00			5.068.309,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.686.900,00	653.275,00	653.275,00	653.275,00	653.275,00			4.300.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
P3-73-3.2	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-3.2-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.700,00	1.700,00	1.700,00					
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	2.000,00	2.000,00	2.000,00					
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	1.040,00	607,00	87,00					1.734,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	1.040,00	607,00	87,00					1.734,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.768.015,00	1.031.342,00	147.335,00					2.946.692,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.500.000,00	875.000,00	125.000,00					2.500.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
P3-73-3.3	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-3.3-1 - MK3-73-3.3-1 – Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00		
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	179,00	105,00	15,00					299,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	179,00	105,00	15,00					299,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.074.953,00	1.970.747,00	895.794,00	403.107,00	134.369,00			4.478.970,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	912.000,00	1.672.000,00	760.000,00	342.000,00	114.000,00			3.800.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-3.4	Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-3.4-1 - Αριθμός μη παραγωγικών επενδύσεων για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.000,00						
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		9.500,00						
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)		3.431,00						3.431,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)		3.431,00						3.431,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		27.450.899,00						27.450.899,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		23.289.596,00						23.289.596,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INVEST (73-74)	Επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην άρδευση								
Π3-73-3.5	Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-73-3.5-1 - Αριθμός ενισχυόμενων έργων από την προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στη κτηνοτροφία (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	81.000,00	81.000,00	81.000,00	81.000,00	81.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00			
	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	42,00							42,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.21 (μονάδα: Πράξεις)	42,00							42,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00	3.380.522,00			16.902.610,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00	2.868.066,00			14.340.330,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								

	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
INSTAL (75)	Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων								
Π3-75.1	Εγκατάσταση νέων γεωργών	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-75.1-1 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από ανευλημμένες υποχρεώσεις από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Καταβολή Β' δόσης (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(3)(c)-EL-100,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			5.850,00	5.850,00				
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			6.300,00	6.300,00				
	0.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			12.820,00	9.400,00				22.220,00
MK3-75.1-2 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων (Προκήρυξη 2023) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(c)-EL-100,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	25.900,00	25.900,00			11.100,00	11.100,00	11.100,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	29.750,00	29.750,00			12.750,00	12.750,00	12.750,00	
	0.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5.968,00	249,00						6.217,00
MK3-75.1-3 - Αριθμός νέων γεωργών που προκύπτει από την εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			25.900,00	25.900,00			11.100,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			29.750,00	29.750,00			12.750,00	

(Προκήρυξη 2025) (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(c)-EL-100,00%	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			5.708,00	238,00				5.946,00
ΜΚ3-75.1-4 - Αριθμός Νέων Γεωργών που λαμβάνουν στήριξη από το χρηματοδοτικό εργαλείο εγγυήσεων για επενδύσεις (Χρηματοπιστωτικό μέσο - Μέση) 91(3)(c)-EL-100,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)			55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	
	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)			40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	200,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.25 (μονάδα: Δικαιούχοι)	5.968,00	249,00	18.828,00	9.689,00	40,00	40,00	40,00	34.854,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	154.559.957,00	6.439.998,00	229.559.956,00	61.440.127,00	20.699.995,00	41.399.988,00	75.899.979,00	590.000.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	154.559.957,00	6.439.998,00	229.559.956,00	61.440.127,00	20.699.995,00	41.399.988,00	75.899.979,00	590.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)			2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00	10.000.000,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)				75.000.000,00	55.000.129,00			130.000.129,00
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)				75.000.000,00	55.000.129,00			130.000.129,00
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00	45.866.278,00			229.331.390,00
COOP (77)	Συνεργασία								
Π3-77-1.1	Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στο τομέα της Γεωργίας	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
ΜΚ3-77-1.1-1 - Αριθμός Ομάδων και Οργανώσεων	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		61.021,00	51.297,00	41.573,00	31.849,00	22.125,00		

Παραγωγών στο τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας (Επιχορήγηση - Μέση)	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) Ο.28 (μονάδα: Δικαιούχοι)		100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00		
			150,00						150,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.28 (μονάδα: Δικαιούχοι)		150,00						150,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		9.153.129,00	7.694.520,00	6.235.912,00	4.777.304,00	3.318.695,00		31.179.560,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		7.743.057,00	6.509.153,00	5.275.248,00	4.041.343,00	2.807.439,00		26.376.240,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
COOP (77)	Συνεργασία								
Π3-77-2.1	Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
ΜΚ3-77-2.1-1 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ οίνων (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00		
	Ο.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		152,00	152,00	152,00	152,00	152,00		760,00
ΜΚ3-77-2.1-2 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Προϊόντα	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00		

Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00		
			580,00	580,00	580,00	580,00	580,00		2.900,00
МК3-77-2.1-3 - Στήριξη για νέες συμμετοχές σε Εθνικά συστήματα Ποιότητας AGRO (Επιχορήγηση - Μέση) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR) Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR) O.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		675,00	675,00	675,00	675,00	675,00		
			856,00	856,00	856,00	856,00	856,00		
			7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00		37.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.29 (μονάδα: Δικαιούχοι)		13.600,00	13.600,00	13.600,00	13.600,00	13.600,00		68.000,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00	8.274.755,00		41.373.775,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00		35.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
COOP (77)	Συνεργασία								
Π3-77-3.1	Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

MK3-77-3.1-1 - Αριθμός Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στα πλαίσια της υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου (project) των Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	160.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	190.000,00	
	Ο.1 (μονάδα: Έργα)		236,00	295,00	59,00				590,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.1 (μονάδα: Έργα)		236,00	295,00	59,00				590,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		11.328.000,00	28.320.000,00	26.432.000,00	18.880.000,00	5.765.176,00	3.843.451,00	94.568.627,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)		9.582.882,00	23.957.205,00	22.360.058,00	15.971.470,00	4.877.031,00	3.251.354,00	80.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
COOP (77)	Συνεργασία								

Π3-77-4.1	Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
ΜΚ3-71-4.1-1 - Υλοποίηση Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) μέσω του LEADER (Επιχορήγηση - Μέση) 91(3)(b)-EL-80,00% 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	31.912,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	781.838,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)								
	Ο.31 (μονάδα: Στρατηγικές)	50,00							50,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.31 (μονάδα: Στρατηγικές)	50,00							50,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	1.595.588,00	39.091.911,00	39.091.911,00	39.091.911,00	39.091.912,00	39.091.912,00	39.091.912,00	236.147.057,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	1.351.352,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	33.108.108,00	200.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
KNOW (78)	Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών								
Π3-78.1	Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

ΜΚ 3-78.1-1 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Νέων Γεωργών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00	46.000,00		
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00	57.500,00		
	Ο.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	77,00	115,00	211,00	174,00	135,00	58,00		770,00
ΜΚ 3-78.1-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων βραχυχρόνιας εκπαίδευσης και κατάρτισης των Γεωργών (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	
	Ο.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)		844,00	844,00	844,00	844,00	844,00	744,00	4.964,00
ΜΚ 3-78.1-3 - Δράσεις λοιπών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης των γεωργών και δασοκόμων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	11.000,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00	
	Ο.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)		280,00	280,00	562,00	562,00	562,00	562,00	2.808,00
ΣΥΝΟΛΟ	Ο.33 (μονάδα: null)	77,00	1.239,00	1.335,00	1.580,00	1.541,00	1.464,00	1.306,00	8.542,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	3.536.029,00	15.564.963,00	19.985.000,00	21.306.030,00	19.538.014,00	16.001.985,00	12.506.214,00	108.438.235,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	3.000.000,00	13.205.459,00	16.955.459,00	18.076.232,00	16.576.232,00	13.576.231,00	10.610.387,00	92.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
KNOW (78)	Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών								
Π3-78.2	Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
MK3-78.2-1 - Δράσεις (Αριθμός) παροχής συμβουλών που παρέχονται σε γεωργούς και δασοκόμους (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)		1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)		1.500,00	1.500,00	1.500,00				
	O.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)		9.799,00	8.710,00	3.266,00				21.775,00
MK3-78.2-2 - Δράσεις τυπικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	12.000,00	12.000,00		12.000,00	12.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	14.500,00	14.500,00		14.500,00	14.500,00			
	O.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	193,00	129,00		193,00	129,00			644,00
MK3-78.2-3 - Δράσεις λοιπών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Συμβούλων (Επιχορήγηση - Ομοιόμορφη) 91(2)(a)-EL-85,00% 91(2)(c)-EL-60,00% 91(2)(b)-EL-80,00%	Προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	11.000,00	11.000,00		11.000,00	11.000,00			
	Μέγιστο ποσό για το προβλεπόμενο μοναδιαίο ποσό (EUR)	20.000,00	20.000,00		20.000,00	20.000,00			
	O.33 (μονάδα: Actions-Δράσεις)	54,00	81,00		81,00	54,00			270,00
ΣΥΝΟΛΟ	O.33 (μονάδα: null)	247,00	10.009,00	8.710,00	3.540,00	9.982,00	8.710,00	3.266,00	44.464,00

	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)	2.909.976,00	11.449.863,00	10.452.157,00	9.870.162,00	11.152.927,00	10.452.157,00	6.663.250,00	62.950.492,00
	Ετήσια ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)	2.450.000,00	9.640.000,00	8.800.000,00	8.310.000,00	9.390.000,00	8.800.000,00	5.610.000,00	53.000.000,00
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων για χρηματοδοτικό μέσο (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων μεταφορά (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (ισχύει για το άρθρο 95 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 75) (συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR)								
	Εκ των οποίων απαιτείται για την επίτευξη του ελάχιστου χρηματοδοτικού κονδυλίου που ορίζεται στο παράρτημα XII (συνεισφορά της Ένωσης σε EUR)								

7 Σύστημα διακυβέρνησης και συντονισμού

7.1 Προσδιορισμός των φορέων διακυβέρνησης και συντονισμού + των φορέων ελέγχου

Τύπος αρχής	Επωνυμία του φορέα	ΕΓΤΕ	ΕΓΤΑΑ	Όνομα υπευθύνου	Διεύθυνση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Οργανισμός πληρωμών	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ)	Y	Y	Δημήτριος Μελάς, Πρόεδρος	Δομοκού 5, 10445 Αθήνα	dimitrios.melas@opekepe.gr
Επιτροπή παρακολούθησης	Επιτροπή Παρακολούθησης ΣΣ ΚΑΠ (η σύνθεση θα οριστεί με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	Y	Y	Δημήτριος Παπαγιαννίδης, Γενικός Γραμματέας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών, Πρόεδρος	Λεωφόρος Αθηνών 58, 10441 Αθήνα	dpapagiannidis@mou.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, μέσω των υπηρεσιών τους (επενδύσεις, νέοι γεωργοί)	N	Y	na (responsible name, address and email are not available yet)	na (responsible name, address and email are not available yet)	na@na.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης και Διεθνών Σχέσεων – Τμήμα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και Ευρωπαϊκών Σχέσεων (θεσμικό πλαίσιο άμεσων ενισχύσεων)	Y	N	Θεοδωρίδου Χρυσούλα Προϊσταμένη Τμήματος	Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα	ctheodoridou@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ – Γενική Διεύθυνση Τροφίμων (τομεακά προγράμματα, συνδεδεμένες ενισχύσεις)	Y	N	Μιχαλόπουλος Βασίλειος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων	Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα	vmichalopoulos@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ-Διεύθυνση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (επενδύσεις μεταποίησης εμπορίας γεωργικών προϊόντων)	N	Y	Μπουρντάς Χριστόδουλος Προϊστάμενος Διεύθυνσης	Σκαλιστήρη 19 & Πατησίων 207Α, 11253 Αθήνα	chbourntas@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Περιφερειακών Προγραμμάτων (παρεμβάσεις δημοσίων έργων υποδομών)	N	Y	na (responsible name, address and email are not available yet)	na (responsible name, address and email are not available yet)	na@na.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ-Διεύθυνση Υγείας των Ζώων (επενδύσεις πρόληψης)	N	Y	Αλεξανδρόπουλος Θωμάς Προϊστάμενος Διεύθυνσης	Καπνοκοπτηρίου 6, 10433 Αθήνα	thalexandropoulos@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος (δασικά μέτρα)	N	Y	Ευάγγελος Γκουντούφας Προϊστάμενος Διεύθυνσης	Τέρμα Αλκμάνος, 115 28 Αθήνα	ggram@hq.minagric.gr

προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους						
Φορέας πιστοποίησης	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ – ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) Διεύθυνση Γ΄ Πιστοποίησης δαπανών Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Ε.) και Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.)	Y	Y	Μαργιόλη Μαρία	Πανεπιστημίου 57, 10564 Αθήνα	m.margioli@edel.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων εκτός ΟΣΔΕ (πρώην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020) (επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, νέοι γεωργοί, έγγειες βελτιώσεις, γεωργικές συμβουλές, κατάρτιση, συνεργασία, LEADER, τομεακά προγράμματα πυλώνα Ι)	Y	Y	Πυριοβολή Παναγιώτα	Λεωφόρος Αθηνών 54-56, 10446 Αθήνα	ppyrivoli@mou.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ-Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής (αγροπεριβαλλοντικά)	N	Y	Δάβαρης Δημήτριος Προϊστάμενος Διεύθυνσης	Αχαρνών 381, 11143 Αθήνα	ddavaris@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ-Διεύθυνση Ζωικών Γενετικών Πόρων και Συστημάτων Εκτροφής Ζώων (αγροπεριβαλλοντικά)	N	Y	Ηλιοπούλου Ελισάβετ Προϊσταμένη Διεύθυνσης	Βερανζέρου 46, 10438 Αθήνα	ve46u081@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ- Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας, Βιολογικής Παραγωγής και Γεωγραφικών Ενδείξεων (βιολογική γεωργία)	N	Y	Τζαβάρα Ελένη Προϊσταμένη Διεύθυνσης	Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα	etzavara@minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) (επενδύσεις πρόληψης)	N	Y	Λυκουρέντζος Ανδρέας Πρόεδρος ΕΛΓΑ	Μεσογείων 45,11510 Αθήνα	gmanagement@elga.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ) (επιμόρφωση γεωργικών συμβούλων)	N	Y	Χατζηνικολάου Παναγιώτης Διευθύνων Σύμβουλος	Νιρβάνα 68 & Κουρτίδου 56-58 11145 Αθήνα	info@elgo.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιαμέσσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	ΥΠΑΑΤ Γενική Διεύθυνση Γεωργίας (τομεακά προγράμματα, συνδεδεμένες ενισχύσεις)	Y	N	Πολύμερος Απόστολος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας	Μενάνδρου 22, 10552 Αθήνα	apolymeros@minagric.gr

Συντονισμός AKIS, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις — Σχετικός φορέας συντονισμού	Εθνική Επιτροπή Συντονισμού συστήματος AKIS - Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ (Διαχειριστική Αρχή) Υπ.ΑΑΤ	N	Y	Μανέτας Νικόλαος	Λεωφόρος Αθηνών 58, 10441 Αθήνα	nmanetas@mou.gr
Αρμόδια αρχή	ΥΠΑΑΤ-ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ-	Y	Y	1. Μπαγινέτας Κωνσταντίνος Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων 2. Μπάζιος Δημήτριος Προϊστάμενος Διεύθυνσης (dbazios@minagric.gr)	Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα	ggram@hq.minagric.gr
Άλλοι εξουσιοδοτημένοι και ενδιάμεσοι φορείς που δεν προβλέπονται στον κανονισμό, με περιγραφή του ρόλου τους	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων εντός ΟΣΔΕ (eco schemes, ενισχύσεις σε περιοχές με φυσικά και ειδικά μειονεκτήματα αγροπεριβαλλοντικά αγροτικής ανάπτυξης)	Y	Y	na (responsible name, address and email not available yet because is a new Authority)	na (responsible name, address and email not available yet because is a new Authority)	na@na.gr
Διαχειριστική αρχή	ΥΠΑΑΤ-ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ-Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ	Y	Y	Νικόλαος Μανέτας, Προϊστάμενος ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ	Λεωφόρος Αθηνών 58, 10441 Αθήνα	nmanetas@mou.gr
Φορέας ελέγχου	Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ	Y	Y	Ρέππα Αθανασία	Δομοκού 5, 10445 Αθήνα	athanasia.reppa@opekepe.gr
Υπεύθυνος επικοινωνίας για το σχέδιο ΚΓΠ (πρβλ. άρθρο 43 παράγραφος 2 του ΚΚΔ)	ΥΠΑΑΤ-ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	Y	Y	Μπαγινέτας Κωνσταντίνος Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων	Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα	ggram@hq.minagric.gr

Σύντομη περιγραφή της δομής και της οργάνωσης της αρμόδιας αρχής

Σύμφωνα με το Π.Δ. 97/2017 (ΦΕΚ Α' 138, 15-09-2017) «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» όπως τροποποιήθηκε μέσω του Π.Δ. 40/2021 (ΦΕΚ 100/Α/16-6-2021)

Η Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης και Διεθνών Σχέσεων (της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων) συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

α) Τμήμα Διεθνών Σχέσεων

β) Τμήμα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και Ευρωπαϊκών Σχέσεων

γ) Τμήμα Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης

δ) Τμήμα Στατιστικής και Τεκμηρίωσης

ε) Τμήμα Δημοσιονομικών και Οριζόντιων Ευρωπαϊκών Θεμάτων

2) Στους επιχειρησιακούς στόχους-σκοπούς της Διεύθυνσης Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης και Διεθνών Σχέσεων ανήκουν:

- α) Η παρακολούθηση της εξέλιξης της αγροτικής πολιτικής σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο και η επιτυχής εφαρμογή της.
- β) Η προώθηση θεμάτων ελληνικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της Ε.Ε. και των διεθνών οργανισμών.
- γ) Η βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου γεωργικών προϊόντων μέσω της βελτίωσης των εξωτερικών σχέσεων στον αγροτικό τομέα.
- δ) Η διαμόρφωση εμπορικής πολιτικής.

3) Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης και Διεθνών Σχέσεων, κατανέμονται μεταξύ των τμημάτων που τη συγκροτούν, ως ακολούθως:

α) Τμήμα Διεθνών Σχέσεων

- αα) Η παρακολούθηση των εξελίξεων και η εισήγηση διαμόρφωσης πολιτικών που αφορούν στις ενωσιακές εξωτερικές σχέσεις (Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου με τρίτες χώρες και ομάδες τρίτων χωρών, Μεσογειακή Πολιτική, Πολιτική Γειτονίας, κ.λπ.).
- ββ) Η παρακολούθηση των εξελίξεων, ο χειρισμός και η εισήγηση διαμόρφωσης πολιτικών που αφορούν στις σχέσεις με πολυμερείς οργανισμούς και τις οικονομικές διεθνείς συμφωνίες [Οργανισμός Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ), Οργανισμός Συνεργασίας Αδριατικής -Ιονίου, Ένωση για τη Μεσόγειο κ.λπ.].
- γγ) Η παρακολούθηση των εξελίξεων στις εξωτερικές σχέσεις της Ε.Ε με τρίτες χώρες καθώς και ομάδες τρίτων χωρών στον τομέα της εμπορικής και της αγροτικής πολιτικής. Η εισήγηση για τη διαμόρφωση των ελληνικών θέσεων.
- δδ) Η μέριμνα για την προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων στο πλαίσιο των διεθνών εμπορικών συμφωνιών.
- εε) Η παρακολούθηση των εργασιών των Επιτροπών της Ε.Ε για τις διαδικασίες διεύρυνσης και η εισήγηση για τη διαμόρφωση των Ελληνικών θέσεων.
- στστ) Η παρακολούθηση των εξελίξεων και σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου ή άλλων υπουργείων, η εισήγηση για τη διαμόρφωση πολιτικών, που αφορούν τις διμερείς και πολυμερείς σχέσεις και συμφωνίες στον αγροτικό τομέα της Ελλάδας με τρίτες χώρες.
- ζζ) Ο συντονισμός, η εισήγηση και η παρακολούθηση της υλοποίησης Προγραμμάτων Αναπτυξιακής Βοήθειας προς τρίτες χώρες.
- ηη) Η εισήγηση και ο χειρισμός σύναψης διμερών και πολυμερών σχέσεων και συμφωνιών εμπορικής, τεχνικής και επιστημονικής συνεργασίας στον αγροτικό τομέα και παρακολούθηση της εφαρμογής τους, σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία, υπηρεσίες και φορείς.
- θθ) Η υποστήριξη των Ελληνικών συμφερόντων στην ανάπτυξη και εξέλιξη των διμερών και πολυμερών σχέσεων και συμφωνιών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.
- ιι) Η παρακολούθηση των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε. στον τομέα της εμπορικής πολιτικής και η διατύπωση εισηγήσεων για τη διαμόρφωση των ελληνικών θέσεων.
- ιαια) Ο χειρισμός θεμάτων πολιτικών του αγροτικού τομέα σε σχέση με τους διεθνείς Οργανισμούς.
- ιβιβ) Ο συντονισμός των σχέσεων των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου με τους διεθνείς Οργανισμούς και η μεριμνά για την εκπροσώπηση του Υπουργείου σε συναντήσεις και λοιπές δραστηριότητες των Οργανισμών αυτών.
- ιγιγ) Η υποστήριξη του έργου των εκπροσώπων του Υπουργείου στους διεθνείς Οργανισμούς και φορείς.
- ιδιδ) Ο συντονισμός, η εποπτεία και η υποβοήθηση του έργου του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων και η εκπροσώπηση της χώρας στο Διεθνές Κέντρο Ανωτάτων Μεσογειακών Σπουδών.

ιεie) Η παρακολούθηση της ασκούμενης εμπορικής πολιτικής για τα γεωργικά προϊόντα στο εσωτερικό και στο ευρωπαϊκό επίπεδο και η εισήγηση για τη λήψη μέτρων αγροτικής εμπορικής πολιτικής.

ισισι) Η παρακολούθηση των εργασιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), και των πολυμερών γεωργικών διαπραγματεύσεων, στο πλαίσιο της Συνθήκης για τη σύσταση της Ε.Ε. και λοιπών Οργανισμών που ασχολούνται με θέματα εμπορικής πολιτικής του αγροτικού τομέα και η εισήγηση για τη διαμόρφωση των ελληνικών θέσεων.

ιζιζ) Η συμμετοχή στις εργασίες των επιτροπών τόσο στο πλαίσιο του ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου) όσο και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στο Δασμολόγιο και στις Διεθνείς Συμφωνίες SPS, TBT, TRIPS, κ.λπ.

ιηη) Ο συντονισμός, ο χειρισμός και η συμμετοχή στις εργασίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Γεωργίας-Τροφίμων (FAO), στα όργανα γεωργικού ενδιαφέροντος του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς γεωργικού ενδιαφέροντος και η προώθηση εκτός των άλλων, των θεμάτων επισιτιστικής ασφάλειας.

ιθιθ) Η συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες, φορείς και άλλα Υπουργεία στα θέματα εμπορικής πολιτικής του αγροτικού τομέα προκειμένου να διασφαλίζονται τα ενδιαφέροντα της εμπορικής πολιτικής που αφορούν τον αγροτικό τομέα.

ικκ) Η αντιμετώπιση θεμάτων αρμοδιότητας του Τμήματος στους ευρωπαϊκούς και διεθνείς Οργανισμούς.

ικκα) Η παρακολούθηση του δασμολογικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στα μέσα παραγωγής, τα εφόδια και τα προϊόντα του αγροτικού τομέα κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή τους και, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, η εισήγηση για τη λήψη μέτρων πολιτικής.

β) Τμήμα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και Ευρωπαϊκών Σχέσεων

αα) Η εισήγηση των ελληνικών θέσεων για την Κοινή Αγροτική Πολιτική στα όργανα της Ε.Ε. και η συνδιαμόρφωση του Κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου.

ββ) Η παρακολούθηση της εξέλιξης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

γγ) Η συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση των αναγκών στοιχείων για τη διαμόρφωση της πολιτικής των άμεσων ενισχύσεων.

δδ) Ο συντονισμός, η επεξεργασία θέσεων και η εκπροσώπηση σε ομάδες εργασίας του Συμβουλίου.

εε) Η εισήγηση, ο συντονισμός άλλων υπηρεσιών και η μέριμνα, για την εφαρμογή των πολιτικών του πρώτου πυλώνα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) στην Ελλάδα.

στστ) Η εισήγηση για την λήψη νομοθετικών και λοιπών μέτρων σχετικά με την εθνική εφαρμογή των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ.

ζζ) Ο συντονισμός, ο χειρισμός και η εκπροσώπηση της χώρας σε θέματα απλούστευσης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.).

ηη) Η εκπροσώπηση της χώρας στην Επιτροπολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα των άμεσων ενισχύσεων.

θθ) Η συμμετοχή στα Ευρωπαϊκά όργανα διαμόρφωσης των πολιτικών αρμοδιότητας του Τμήματος και η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ιι) Ο χειρισμός θεμάτων που αφορούν στο πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης των γεωργικών αγορών (ISAMM).

ιαια) Η φροντίδα για τη διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας σε θέματα ΚΑΠ προς τους Έλληνες γεωργούς.

ιβιβ) Η διαμόρφωση θέσεων για την Πολλαπλή Συμμόρφωση και η προώθηση τους στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε..

ιγιγ) Η εθνική εφαρμογή των διατάξεων της πολλαπλής συμμόρφωσης. Η σύνταξη ΚΥΑ και ΥΑ για το σκοπό αυτό και η παρακολούθηση εφαρμογής αυτών.

ιδιδ) Η συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ για την εφαρμογή και τις πληρωμές των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ.

ιειε) Η ενημέρωση και η συνεργασία, σχετικά με τα αντικείμενα του Τμήματος, σε κάθε Υπηρεσία και Φορέα που άπτεται ή έχει με οποιοδήποτε τρόπο ενδιαφέρον για τον αγροτικό τομέα.

ιστιστ) Η εθνική εφαρμογή των άμεσων ενισχύσεων της Κ.Α.Π. με έκδοση αντίστοιχων αποφάσεων και συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς. Η σύνταξη Κοινών Υπουργικών αποφάσεων (ΚΥΑ) και Υπουργικών αποφάσεων (ΥΑ) για το σκοπό αυτό και η παρακολούθηση εφαρμογής αυτών.

ιζιζ) Η εισήγηση για τη λήψη νομοθετικών και λοιπών μέτρων σχετικά με την εφαρμογή του ενωσιακού προγράμματος «ειδικά μέτρα για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου» και η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή του.

γ) Τμήμα Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης

αα) Η οργάνωση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος του προγράμματος «Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ελλ. ΔΙΓΕΛΠ -αγγλ. FADN -γαλλ. RICA)» της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο και η λειτουργία του ως Οργάνου-Συνδέσμου (Liaison Agency) μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Εθνικής Επιτροπής του ΔΙΓΕΛΠ.

ββ) Η οργάνωση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος του προγράμματος «Δείκτες Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων» (αγγλ. FLINT) της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο.

γγ) Η εκτίμηση της Τυπικής Απόδοσης (Standard Output) φυτικής και ζωικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό συγκεντρώνει και διασταυρώνει από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, τους εποπτευόμενους από αυτό Οργανισμούς και από διοικητικές Υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο όλα τα δεδομένα που απαιτούνται.

δδ) Η υλοποίηση της Τυπολογίας (Typology) των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο.

εε) Η οργάνωση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος της διενέργειας προσανατολισμένων δειγματοληψιών σε εθνικό επίπεδο, για συγκεκριμένα γεωργικά προϊόντα ή σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, που διενεργούνται στα πρότυπα του ΔΙΓΕΛΠ, με συγκεκριμένο πεδίο παρατήρησης και σχέδιο επιλογής.

στστ) Η σύσταση, η τήρηση και η ενημέρωση μητρώου, με την ονομασία «Μητρώο Γεωργικών Στατιστικών Οργάνων» (Μητρώο ΓΣΟ), στο οποίο εντάσσονται εκείνα τα διοικητικά όργανα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα περί των αντικειμένων των αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

ζζ) Η μέριμνα για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της ποιότητας, της συγκρισιμότητας και της συνοχής των δεδομένων.

ηη) Η μέριμνα για τη διενέργεια αξιολογήσεων, αναλύσεων, μελετών και ερευνών καθώς και η μέριμνα για την έκδοση, τη δημοσίευση ή τη διάδοσή τους.

θθ) Η μέριμνα για την τεχνική υποστήριξη με Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τη δημιουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς διοικητικά όργανα και τον αγροτικό πληθυσμό.

ιι) Η συμμετοχή σε εθνικά, ενωσιακά και διεθνή προγράμματα, καθώς και σε επιστημονικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο εσωτερικό και στο εξωτερικό για την απόκτηση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας.

ιαια) Η συνεργασία με εθνικούς, ενωσιακούς και διεθνείς φορείς για τη διασύνδεση με αντίστοιχα πληροφοριακά συστήματα και ανταλλαγή πληροφοριών ΤΠΕ.

ιβιβ) Η διαρκής θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, κατάρτιση, επιμόρφωση και ενημέρωση διοικητικών οργάνων και αγροτικού πληθυσμού περί των αντικειμένων των αρμοδιοτήτων του Τμήματος, ακόμη και εξ' αποστάσεως με χρήση ΤΠΕ.

ιγιγ) Η κατάρτιση, η υλοποίηση και η παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Τμήματος, από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους.

δ) Τμήμα Στατιστικής και Τεκμηρίωσης

- αα) Η παροχή στατιστικής τεκμηρίωσης για τον σχεδιασμό της αγροτικής πολιτικής και τις εκάστοτε διαπραγματεύσεις που αφορούν στον αγροτικό τομέα.
- ββ) Η συγκέντρωση, επεξεργασία, ανάλυση και μηχανοργάνωση των στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν στον αγροτικό τομέα, σε συνεργασία με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) και την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat).
- γγ) Η παρακολούθηση και εξυπηρέτηση των αναγκών για στατιστικά στοιχεία συγκεκριμένων προϊόντων του φυτικού και ζωικού τομέα που απορρέουν από νομοθεσία και συμφωνίες Κυρίων της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat).
- δδ) Η μέριμνα για τη διασφάλιση της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων σε συνεργασία με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) και την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat).

ε) Τμήμα Δημοσιονομικών και Οριζόντιων Ευρωπαϊκών Θεμάτων

- αα) Η αξιολόγηση των μέτρων στήριξης του αγροτικού εισοδήματος και η εισήγηση νέων μέτρων με βάση τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελληνική και Ευρωπαϊκή οικονομία.
- ββ) Η παρακολούθηση του βαθμού της δημόσιας στήριξης (ενωσιακής και εθνικής) που παρέχεται στη γεωργία και η πρόταση τρόπων εξισορρόπησης και καλύτερης αξιοποίησής της.
- γγ) Η εισήγηση, σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες, φορολογικών και δημοσιονομικών μέτρων πολιτικής για τον αγροτικό τομέα.
- δδ) Η παρακολούθηση της εξέλιξης του εθνικού και ενωσιακού προϋπολογισμού, η αξιολόγηση και η εισήγηση επί των δημοσιονομικών προοπτικών.
- εε) Η παρακολούθηση και εποπτεία της διαχείρισης των ενωσιακών πόρων και των οικονομικών δοσοληψιών με τα Γεωργικά Ταμεία
- στστ) Η παρακολούθηση και ο χειρισμός θεμάτων σχετικά με τον ενωσιακό προϋπολογισμό και τις γεωργικές δαπάνες και η μέριμνα για την εκπροσώπηση της χώρας στα αρμόδια ενωσιακά όργανα.
- ζζ) Η συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες για τον καθορισμό προτεραιοτήτων και κατευθύνσεων για την αγροτική ανάπτυξη μεριμνώντας για τη συνοχή και συνέπεια των πολιτικών πρώτου και δεύτερου πυλώνα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) στην Ελλάδα.
- ηη) Η παρακολούθηση των δημοσιονομικών δεδομένων και στοιχείων αναφορικά με την λειτουργία των Γεωργικών Ταμείων (π.χ. καταλογισμών, αχρεωστήτως καταβληθέντων κ.λπ.) και λειτουργικών εργασιών για την εύρυθμη και πιστή εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου.
- θθ) Η διαχείριση και εποπτεία του Συστήματος Γεωργικών Συμβουλών.
- ιι) Ο συντονισμός των θέσεων των λοιπών υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η μέριμνα για την υποστήριξη ενιαίων θέσεων των υπηρεσιών στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.
- ιαια) Η συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση των αναγκαίων στοιχείων για τη διαμόρφωση των ελληνικών θέσεων στα ενωσιακά θεσμικά όργανα.
- ιβιβ) Η υποβολή του έργου της ελληνικής εκπροσώπησης στην Ειδική Επιτροπή Γεωργίας και της Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ιγιγ) Η προετοιμασία των θεμάτων του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας.
- ιδιδ) Ο χειρισμός, σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες, ενωσιακών θεμάτων σε επίπεδο Εθνικού και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και λοιπών θεσμικών οργάνων: Οικονομική Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), Επιτροπή Περιφερειών, Επιτροπή Γεωργικών Επαγγελματικών Οργανώσεων (COPA)/Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών (COGEKA) κ.λπ.
- ιειε) Η συνεργασία με άλλα συναρμόδια υπουργεία και φορείς σε θέματα κοινής αγροτικής πολιτικής και ενωσιακού αγροτικού ενδιαφέροντος.

7.2 Περιγραφή των δομών παρακολούθησης και αναφοράς

Οι οργανωτικές και λειτουργικές διευθετήσεις για την καταγραφή, διατήρηση, διαχείριση, ποιοτικό έλεγχο και αναφορά των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που απαιτούνται για την παρακολούθηση του ΣΣΚΓΠ παρακάτω:

Η Διαχειριστική Αρχή, σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τους Φορείς Έκδοσης Θεσμικού Πλαισίου και Λεπτομερειών Εφαρμογής των παρεμβάσεων που θα οριστούν καταρτίζουν τους δείκτες εκροών και αποτελέσματος κάθε παρέμβασης σε επίπεδο μεμονωμένου δικαιούχου, τόσο κατά την υποβολή προς έγκριση της αίτησης στήριξης, όσο και κατά την υποβολή και έγκριση αιτήσεων πληρωμής (μερική υλοποίηση, τελική υλοποίηση) και προδιαγράφουν τον τρόπο καταχώρησης και το χρονοδιάγραμμα τήρησης στα πληροφοριακά συστήματα που θα χρησιμοποιούνται για τις διάφορες παρεμβάσεις. Τα κύρια πληροφοριακά συστήματα, όπως και στην τρέχουσα περίοδο, είναι:

α) Το πληροφοριακό σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μέσω του οποίου γίνεται η διαχείριση των αιτήσεων στήριξης που αφορούν ιδιωτικά μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και διαλειτουργεί με το ΟΣΔΕ, όπου απαιτείται, και το ΟΠΣΣΑ

β) Το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα αγροτικής ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ) μέσω του οποίου γίνεται η διαχείριση των αιτήσεων στήριξης αγροτικής ανάπτυξης που αφορούν δημόσιες υποδομές αλλά και η διαχείριση όλων των χρηματοροών όλων των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης

γ) Το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ) των παρεμβάσεων με βάση την έκταση και τα ζώα τόσο του ΕΓΤΕ όσο και του ΕΓΤΑΑ.

(δ) Ειδικές εφαρμογές για τη διαχείριση και τον έλεγχο των συνδεδεμένων ενισχύσεων και των τομεακών προγραμμάτων του ΕΓΤΕ και ορισμένων μέτρων αγροτικής ανάπτυξης που διαλειτουργούν με τα λοιπά συστήματα του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η Διαχειριστική Αρχή και ο ΟΠΕΚΕΠΕ καταρτίζουν επίσης τις απαιτήσεις επεξεργασίας, υπολογισμών και εξαγωγής των σχετικών δεικτών και υπολογισμών από τα σχετικά πληροφοριακά συστήματα καθώς και τα τακτά χρονικά διαστήματα μέσα στα οποία αυτά θα γίνονται διαθέσιμα για τους σκοπούς της έγκαιρης παρακολούθησης και αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης του ΣΣΚΓΠ και υποβολής των σχετικών ετήσιων εκθέσεων για εξέταση από την Επιτροπή Παρακολούθησης και την τελική υποβολή των ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων, της εκκαθάρισης λογαριασμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) όσο και της ετήσιας αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης από την Επιτροπή.

Η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ καταρτίζει επίσης το πρόγραμμα της τακτικής συλλογής στατιστικών και άλλων δεδομένων από τις διάφορες υπηρεσίες και αρχές, που απαιτούνται για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΣΣΚΓΠ και προβαίνει σε κατάλληλες διοικητικές συμφωνίες με αυτές, όπου χρειάζεται (π.χ. Εθνική Στατιστική Αρχή, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, κλπ)

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το Γενικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΣΣΚΓΠ θα αναπτυχθεί από τη Διαχειριστική Αρχή με τη συνδρομή του ΟΠΕΚΕΠΕ και εξουσιοδοτημένων ενδιαμέσων φορέων. Θα περιγράφει τις γενικές διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων στήριξης και αιτήσεων πληρωμής, ελέγχων και επιβολής κυρώσεων όλων των κατηγοριών παρεμβάσεων και μέτρων που θα επιλεγούν για χρηματοδοτική στήριξη στο ΣΣΚΓΠ.

Κύριος στόχος του Γενικού Συστήματος και Ελέγχου είναι η αποτύπωση του τρόπου κατανομής αρμοδιοτήτων και εφαρμογής όλων των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων και μέτρων που θα έχουν δρομολογηθεί ή πρόκειται να δρομολογηθούν ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία και ειδικότερα :

- Η εξακρίβωση της νομιμότητας και της κανονικότητας των πράξεων που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία·

- η εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόληψης της απάτης ιδίως όσον αφορά τους τομείς υψηλής επικινδυνότητας, που θα λειτουργεί αποτρεπτικά, λαμβανομένου υπόψη του κόστους και των οφελών καθώς και της αναλογικότητας των μέτρων·
- η πρόληψη, ο εντοπισμός και η διόρθωση των περιπτώσεων παρατυπιών και απάτης·
- η επιβολή αποτελεσματικών, αποτρεπτικών και αναλογικών κυρώσεων σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή, ελλείψει αυτής, με την εθνική νομοθεσία και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, η κίνηση νομικών διαδικασιών προς τον σκοπό αυτό·
- η ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών εντόκως και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, η κίνηση νομικών διαδικασιών προς τον σκοπό αυτό.

Το Γενικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου περιγράφει τους γενικούς κοινούς κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες, τους ρόλους των εμπλεκόμενων φορέων σε κάθε διαδικασία ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου και αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων και τον τρόπο συμμόρφωσης προς γενικές ενωσιακές απαιτήσεις, όπως π.χ. η συμμόρφωση προς τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις κλπ.

Το Γενικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου κατηγοριοποιεί τις παρεμβάσεις σύμφωνα με κοινά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τις διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου μιας κατηγορίας παρεμβάσεων από την άλλη (π.χ. άμεσες ενισχύσεις - μέτρα με βάση την έκταση και τα ζώα, τομεακές παρεμβάσεις, ιδιωτικές επενδύσεις, δημόσια έργα και συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, χρηματοπιστωτικά μέσα, τοπικά προγράμματα ανάπτυξης, κλπ) καθώς και τα πληροφοριακά συστήματα που τις υποστηρίζουν.

Περιγράφει επίσης τον τρόπο άσκησης ελέγχων εποπτείας σε εξουσιοδοτημένους Ενδιάμεσους Φορείς, καθώς και όλες τις οριζόντιες διαδικασίες που αφορούν απαιτούμενες αναφορές προς την Επιτροπή (παρατυπιών, κλπ).

Το Γενικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου αποτελεί το γενικό πρότυπο, το οποίο εν συνεχεία εξειδικεύεται στο θεσμικό πλαίσιο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής κάθε συγκεκριμένου μέτρου ή παρέμβασης, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι ειδικότερες απαιτήσεις βάσει τόσο των Κανονισμών όσο και εκτελεστών πράξεων, όπου προβλέπεται, να εκδίδει η Επιτροπή για την ενιαία ρύθμιση λεπτομερειών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το ολοκληρωμένο σύστημα της νέας προγραμματικής περιόδου περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων·
- β) σύστημα υποβολής αιτήσεων γεωχωρικών πληροφοριών και με βάση τα ζώα·
- γ) σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων·
- δ) σύστημα για την ταυτοποίηση των δικαιούχων των παρεμβάσεων και των μέτρων που εξασφαλίζει τη δυνατότητα ταυτοποίησης όλων των αιτήσεων που υποβάλλονται από τον ίδιο δικαιούχο
- ε) σύστημα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων·
- στ) σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης που επιτρέπει την επαλήθευση των δικαιωμάτων με τις αιτήσεις και το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.
- ζ) σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων.

Την ευθύνη ανάπτυξης και λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) έχει ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Το υφιστάμενο ΟΣΔΕ διαθέτει το σύνολο σχεδόν των ανωτέρω αναφερόμενων υποσυστημάτων -- εκτός από το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων όπως προδιαγράφεται για τη νέα προγραμματική περίοδο, αλλά στο πλαίσιο των διενεργούμενων ελέγχων, πραγματοποιούνται και έλεγχοι με τηλεπισκόπηση.

Επομένως, πρόσθετη απαίτηση της νέας προγραμματικής περιόδου στα πλαίσια του ολοκληρωμένου συστήματος είναι η ανάπτυξη και θέση σε εφαρμογή του συστήματος παρακολούθησης εκτάσεων (Area Monitoring System), δηλαδή των διαδικασιών τακτικής και συστηματικής παρατήρησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των γεωργικών δραστηριοτήτων και πρακτικών στις γεωργικές εκτάσεις με έμφαση στους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς, από τα δεδομένα των δορυφόρων Copernicus Sentinels ή άλλα δεδομένα με τουλάχιστον ισοδύναμη αξία.

Το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων θα βρίσκεται σε λειτουργία από την 1η Ιανουαρίου 2023, τουλάχιστον για ένα ορισμένο αριθμό παρεμβάσεων, και σε πλήρη λειτουργία την 1η Ιανουαρίου 2024, για το σύνολο των παρεμβάσεων.

Για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της παρακολούθησης της ενωσιακής στήριξης, το κράτος μέλος χρησιμοποιεί το εν λόγω ολοκληρωμένο σύστημα και για άλλες ενωσιακές παρεμβάσεις (αμπελοοινικός τομέας).

Επίσης θα διενεργεί ετήσια αξιολόγηση της ποιότητας

- του συστήματος αναγνώρισης αγροτεμαχίων,
- του συστήματος υποβολής αιτήσεων γεωχωρικών πληροφοριών
- του συστήματος παρακολούθησης εκτάσεων.

Αναλυτικότερα:

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, και το άρθρο 10, του Καν (ΕΕ) 2021/2116, η χώρα μας υποχρεούται στην υποβολή ετήσιας έκθεσης επιδόσεων σχετικά με την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Η τελευταία ετήσια έκθεση επιδόσεων, η οποία θα υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3, και το άρθρο 10 του Καν (ΕΕ) 2021/2116, θα περιλαμβάνει σύνοψη των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης.

Η ετήσια έκθεση επιδόσεων θα περιέχει βασικά ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ παραπέμποντας σε δημοσιονομικά δεδομένα και σε δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό επίπεδο κατά περίπτωση. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πληροφορίες που θα περιλαμβάνονται :

- α) οι επιτευχθείσες εκροές,
  - β) οι δαπάνες που δηλώνονται στους ετήσιους λογαριασμούς και είναι σχετικές με τις εκροές που αναφέρονται στο στοιχείο α), πριν από την επιβολή ενδεχόμενων κυρώσεων ή άλλων μειώσεων, και για το ΕΓΤΑΑ, λαμβανομένης υπόψη της ανακατανομής των κονδυλίων που προέρχονται από ακύρωση ή ανάκτηση σύμφωνα με το άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116,
  - γ) τον λόγο των δαπανών που αναφέρονται στο στοιχείο β) προς τις συναφείς εκροές που αναφέρονται στο στοιχείο α) («επιτευχθέν μοναδιαίο ποσό»),
  - δ) αποτελέσματα και απόκλιση από τα αντίστοιχα ορόσημα που έχουν τεθεί.
- Οι πληροφορίες που αναφέρονται ανωτέρω αναλύονται ανά μοναδιαίο ποσό, όπως ορίζεται στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ σύμφωνα με το άρθρο 111 στοιχείο η) για τους σκοπούς της εκκαθάρισης επιδόσεων.

Ως προς την έκθεση ποιοτικών στοιχείων θα περιέχονται :

- α) συνοπτική παρουσίαση της προόδου που επιτεύχθηκε όσον αφορά την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, β) δυσκολίες /προβλήματα που επηρεάζουν την εκτέλεση του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ, ιδίως όσον αφορά τις αποκλίσεις από τα ορόσημα, κατά περίπτωση, αναφέροντας τους λόγους και, εφόσον είναι σχετικό, περιγράφοντας τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Για τα χρηματοδοτικά μέσα, επιπλέον θα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με:

- α) επιλέξιμες δαπάνες ανά είδος χρηματοπιστωτικού προϊόντος,
- β) ύψος εξόδων διαχείρισης και αμοιβών που δηλώνονται ως επιλέξιμες δαπάνες,
- γ) το ποσό, ανά είδος χρηματοπιστωτικού προϊόντος, ιδιωτικών και δημόσιων πόρων που κινητοποιήθηκαν εκτός από το ΕΓΤΑΑ,
- δ) τους τόκους και τα άλλα έσοδα που δημιουργούνται από τη στήριξη που παρέχει η συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ σε χρηματοδοτικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και

επιστραφέντες πόροι που αποδίδονται στη στήριξη από το ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 62 του εν λόγω κανονισμού,

Για την υποστήριξη των ανωτέρω, εκτός των βελτιώσεων και επεκτάσεων που θα απαιτηθούν στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή δημιουργούν το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα ΚΓΠ (ΟΠΣΚΓΠ), που θα αποτελεί το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής και τήρησης των πλήρων στοιχείων και δεδομένων προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου, υλοποίησης και αξιολόγησης του ΣΣΚΓΠ, μέσω του οποίου θα γίνονται και όλες οι απαιτούμενες διαβιβάσεις και ανταλλαγές εκθέσεων και δεδομένων με την ΕΕ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Οριζόντιου Κανονισμού, με αλληλοεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών ενοτήτων των υποσυστημάτων ενιαία αίτηση ενίσχυσης, σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, σύστημα υπολογισμού πληρωμής και επιβολής κυρώσεων κτλ. Την ευθύνη σχεδιασμού του νέου Πληροφοριακού Συστήματος θα έχει ο ΟΠΕΚΕΠΕ συνεπικουρούμενος από τη Διαχειριστική Αρχή, ενώ την ευθύνη υλοποίησης και παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος θα έχει ο ΟΠΕΚΕΠΕ.

7.3 Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα ελέγχου και τις κυρώσεις

7.3.1 ΟΣΔΕ — Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

Χρησιμοποιείται το ΟΣΔΕ για τη διαχείριση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων στον αμπελοοινικό τομέα, όπως ορίζεται στον τίτλο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) .../... [Κανονισμός για το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ]; : **Ναι**

Χρησιμοποιείται το ΟΣΔΕ για τη διαχείριση και τον έλεγχο της αιρεσιμότητας; : **Ναι**

Το άρθρο 65 παράγραφος 4 στοιχείο δ) του οριζόντιου κανονισμού παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ορίσουν το «αγροτεμάχιο». Να αναφέρετε τον ορισμό του «αγροτεμαχίου» στο κράτος μέλος σας.

Ως «αγροτεμάχιο» νοείται μια συνεχής έκταση γης που δηλώνεται από έναν γεωργό και καλύπτει μία μόνο ομάδα καλλιεργειών. Ωστόσο, όπου απαιτείται χωριστή δήλωση της χρήσης μιας έκτασης στο πλαίσιο μιας μόνο ομάδας καλλιεργειών, η προαναφερθείσα χρήση μειώνει και άλλο το αγροτεμάχιο.

7.3.1.1 Όλα τα στοιχεία του ΟΣΔΕ, όπως ορίζονται στον [οριζόντιο κανονισμό], έχουν θεσπιστεί και θα λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2023

Όλα τα στοιχεία του ΟΣΔΕ, όπως ορίζονται στον [οριζόντιο κανονισμό], έχουν θεσπιστεί και θα λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2023 : **Ναι**

7.3.1.1.1 Σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (ΣΑΑ)

Το LPIS της Ελλάδας έχει δομηθεί και βασίζεται στο Physical Block. Η απαίτηση “*the correct classification of agricultural area as arable land, permanent grassland or permanent crop and attribution of one unique category per reference parcel*” θα οδηγήσει σε έναν υπερβολικό κατακερματισμό των αγροτεμαχίων αναφοράς του LPIS, με μεγάλη υπολογιστική επιφόρτιση των συστημάτων καθώς και μεγάλη δυσχέρεια στην διαχείριση και στον διαμοιρασμό δεδομένων.

Στη χώρα μας απαντάται μεγάλη ποικιλία σε είδη καλλιεργειών και ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής εμφανίζονται σχεδόν όλες οι κατηγορίες καλλιεργειών (μόνιμες, αρόσιμες, βοσκότοπος). Αυτό δυσχεραίνει τη διαχείριση, σε συνδυασμό επιπλέον από την ύπαρξη μικρού κλήρου (μικρά μεγέθη αγροτεμαχίων). Είναι πολύ σύνηθες σε μια περιοχή οπουδήποτε στην επικράτεια, που χαρακτηρίζεται αρόσιμη, να εμφανίζονται διάσπαρτα αγροτεμάχια ως μόνιμης καλλιέργειας, και αντιστρόφως. Σε αυτές τις περιπτώσεις και με βάση την παραπάνω απαίτηση, πρέπει οι εν λόγω διάσπαρτες καλλιέργειες – αγροτεμάχια να επισημανθούν ως μεμονωμένα αγροτεμάχια αναφοράς, με τις παραπάνω επιπτώσεις.

Η εν λόγω κατάσταση σχεδιάζεται να αντιμετωπιστεί με την εισαγωγή της πληροφορίας σε clip types, δηλαδή χαρακτηρισμός κάλυψης μέσω δημιουργίας πολυγώνων όλων των τμημάτων (επιλέξιμων και μη) σε επίπεδο κάλυψης γης ενός αγροτεμαχίου αναφοράς, ανεξαρτήτως του κωδικού κάλυψης του αγροτεμαχίου αναφοράς.

Ειδικότερα δε, επισημαίνονται με διαφορετικό «τύπο κάλυψης – clip type» τα μη επιλέξιμα στοιχεία οποιουδήποτε μεγέθους, όπως κτίρια, κατασκευές, διαμορφωμένες επιφάνειες ανθρωπογενούς δραστηριότητας, μονοπάτια πλάτους άνω των 2m, τεχνητές επιφάνειες νερού.

Θεωρείται ότι η μόνη διαφορά με την παραπάνω απαίτηση είναι ότι δεν θα αποτελούν ξεχωριστά αγροτεμάχια αναφοράς, ωστόσο καλύπτεται η ουσία της απαίτησης που είναι η κατηγοριοποίηση (classification) της κάλυψης γης εντός του αγροτεμαχίου αναφοράς.

Επιπλέον το ΚΜ προβλέπεται το 2023 να έχει επικαιροποιημένο ΣΑΑ για περίπου το 50% της επικράτειας, με την ολοκλήρωση της επικαιροποίησης για το σύνολο της επικράτειας να τοποθετείται στα μέσα του 2024.

7.3.1.1.2 Σύστημα υποβολής αιτήσεων γεωχωρικών πληροφοριών και με βάση τα ζώα (GSA)

Η χώρα μας προχωρά στην ανάπτυξη εφαρμογής υποβολής γεωχωρικής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης. Η ενιαία αίτηση είναι η μοναδική αίτηση χορήγησης ενίσχυσης που καλείται να υποβάλλει ο/η γεωργός κατ' έτος, προκειμένου να του καταβληθούν οι ενισχύσεις των παρεμβάσεων στήριξης εντός ΟΣΔΕ όπως περιγράφονται στο ΣΣ ΚΑΠ. Η εν λόγω αίτηση αποτελεί δήλωση της συνολικής γεωργικής εκμετάλλευσης, η οποία, ανάλογα με την περίπτωση, ενδεικτικά περιλαμβάνει:

i) τα στοιχεία ταυτότητας του/της δικαιούχου

ii) όλα τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης, που αφορούν στο σύνολο των παρεμβάσεων για τις οποίες αιτείται την ενίσχυση ο γεωργός

iii) τα στοιχεία αναγνώρισης όλων των αγροτεμαχίων της εκμετάλλευσης, την έκτασή τους σε εκτάρια, τη θέση τους και, ανάλογα με το αίτημα ενίσχυσης, τη χρήση τους, το είδος, το μέγεθος και τη θέση των περιοχών οικολογικής εστίασης, κατά πόσον πρόκειται για αρδευόμενο ή μη, αγροτεμάχιο καθώς και άλλες πληροφορίες των αγροτεμαχίων της εκμετάλλευσης που χρειάζονται για τις παρεμβάσεις που αιτείται ενίσχυση ο παραγωγός

iv) το πλήθος του ζωικού κεφαλαίου ανά είδος και κατηγορία ζώου. Γίνεται διασύνδεση με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής.

ii) κάθε απαραίτητη πρόσθετη αναγκαία πληροφορία, δικαιολογητικά έγγραφα.

7.3.1.1.3 Εφαρμόζετε αυτόματο σύστημα υποβολής αιτήσεων [κατά την έννοια του άρθρου 65 παράγραφος 4 στοιχείο στ)] του οριζόντιου κανονισμού;

Για παρεμβάσεις με βάση την περιοχή; : **Όχι**

Για επεμβάσεις με βάση τα ζώα; : **Ναι**

7.3.1.1.4 Σύστημα παρακολούθησης περιοχής (ΣΠΠ)

Για το έτος 2023 θα λειτουργεί το Σύστημα Παρακολούθησης Εκτάσεων α) για την παρέμβαση BISS (πρώην BPS) β) για την παρέμβαση ειδικής ενίσχυσης βάμβακος γ) για την παρέμβαση συνδεδεμένης ενίσχυσης του ρυζιού. Από το έτος 2024 το Σύστημα θα λειτουργεί και για τις υπόλοιπες παρεμβάσεις, δηλαδή για όλες τις στρεμματικές παρεμβάσεις που υπάρχουν στο ΟΣΔΕ.

7.3.1.1.6 Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, κατά περίπτωση

Πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 71 του οριζόντιου κανονισμού; : **Ναι**

7.3.1.1.7 Σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων κατά την έννοια του άρθρου 65 παράγραφος 4 στοιχείο γ) [άρθρο 66 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του οριζόντιου κανονισμού]

Διαθέτετε σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων που αναφέρονται στο άρθρο 66 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του οριζόντιου κανονισμού; : **Ναι**

σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1760/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου : **Ναι**

σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου : **Ναι**

σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των χοίρων που θεσπίστηκε με την οδηγία 2008/71/ΕΚ του Συμβουλίου : **Ναι**

7.3.2 Εκτός ΟΣΔΕ

7.3.2.1 Συνοπτική περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για παρεμβάσεις εκτός ΟΣΔΕ σύμφωνα με τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αναλογικότητας και της αποτρεπτικότητας

ΕΓΤΕ εκτός ΟΣΔΕ

Μετά τη διενέργεια των διοικητικών ελέγχων επί κάθε αίτησης πληρωμής, οι πληρωμές των δικαιούχων υπολογίζονται βάσει των ποσών που διαπιστώνεται ότι είναι επιλέξιμα. Για τον προσδιορισμό του ποσού που είναι επιλέξιμο για παροχή στήριξης καθορίζονται τα εξής:

- α) το ποσό προς καταβολή στον δικαιούχο βάσει της αίτησης πληρωμής και της απόφασης ένταξης
- β) το ποσό προς καταβολή στον δικαιούχο κατόπιν εξέτασης της επιλεξιμότητας των δαπανών στην αίτηση πληρωμής.

Εάν το ποσό που καθορίζεται βάσει της υποβληθείσας από τον δικαιούχο αίτησης πληρωμής υπερβαίνει το επιλέξιμο ποσό που καθορίζεται μετά την εξέταση της επιλεξιμότητας των δαπανών στην αίτηση πληρωμής κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται διοικητική κύρωση επί του επιλέξιμου ποσού, η οποία ισούται με τη διαφορά μεταξύ αυτών των δύο ποσών αλλά δεν υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης. Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

Η προαναφερόμενη διοικητική κύρωση επιβάλλεται κατ' αναλογία σε μη επιλέξιμες δαπάνες που εντοπίζονται κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων.

Στην περίπτωση διαπίστωσης μη επιλέξιμης δαπάνης ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος για τυχόν έκφραση αντιρρήσεων ή λήψη διορθωτικών μέτρων και σε περίπτωση μη ανταπόκρισης εκ μέρους του ή απόρριψης από την υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο, μέρους ή όλων των αντιρρήσεων, επιβάλλονται οι δέουσες κυρώσεις, με ευθύνη της εν λόγω υπηρεσίας ακολουθώντας τα προβλεπόμενα στο υφιστάμενο κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο που διέπει το καθεστώς στήριξης του δικαιούχου, την υλοποίηση τις διατάξεις περίεπιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Επιπρόσθετα, η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται. Επίσης, δεν καταβάλλεται ή ανακτάται συνολικά ή εν μέρει, εφόσον δεν πληρούνται: α) δεσμεύσεις που καθορίζονται στα προγράμματα ή β) άλλες υποχρεώσεις που τυχόν προβλέπονται, σε σχέση με τη δράση, από την ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία, ιδίως δε οι διατάξεις για τις κρατικές προμήθειες και τις κρατικές ενισχύσεις και άλλα υποχρεωτικά πρότυπα και διατάξεις.

Για τον καθορισμό του ποσοστού απόρριψης ή ανάκτησης στήριξης λόγω μη συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις των ανωτέρω παραγράφων, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια: η σοβαρότητα, η έκταση, η διάρκεια και η συχνότητα της μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις προϋποθέσεις στήριξης.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, προφανή σφάλματα τα οποία αναγνωρίζει η αρμόδια αρχή, σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση και όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση που η συνολική εκτίμηση βάσει των προαναφερόμενων κριτηρίων οδηγεί στη διαπίστωση σοβαρής μη συμμόρφωσης, καθώς και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από το ίδιο μέτρο ή είδος δράσης για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Οι μειώσεις, απορριπτικές αποφάσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις της παρούσας παραγράφου επιβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων κυρώσεων σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.

ΕΓΤΑΑ εκτός ΟΣΔΕ

Ισχύουν κατ' αναλογία αυτά που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

7.3.2.2 Συνοπτική περιγραφή του συστήματος ελέγχου εκτός ΟΣΔΕ (μέθοδοι ελέγχου, έλεγχοι διασταύρωσης, μακροχρόνια διάρκεια των επενδύσεων και σχετικοί εκ των υστέρων έλεγχοι κ.λπ.)

ΕΓΤΕ εκτός ΟΣΔΕ

Οι δραστηριότητες ελέγχου που πρέπει να διεξάγονται στο πλαίσιο του Συστήματος Ελέγχου ΟΣΔΕ είναι:

1. Διοικητικοί έλεγχοι — να διενεργούνται στο 100 % των αιτήσεων, για όλα τα διοικητικά επαληθεύσιμα κριτήρια.

2. Έλεγχος παρακολούθησης — θα πραγματοποιηθεί για το 100% των περιοχών και των παρεμβάσεων από την εφαρμογή, για τα κριτήρια που ελέγχονται από παρακολούθηση.

3. Επιτόπιος έλεγχος — θα διενεργηθεί στο δείγμα για κριτήρια που δεν ελέγχονται από τη διοίκηση και την παρακολούθηση.

Ισχύει ο κανόνας του 5% ανά καθεστώς, το οποίο αυξάνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα στατιστικά ελέγχων που υποβάλλονται στις 15/07 κάθε επόμενου έτους. Εξαιρούνται μέτρα που οι έλεγχοί τους έχουν ανατεθεί σε αρχές εκτός ΟΠ, όπως δασαρχεία κ.λπ., και εκεί το ποσοστό ελέγχων υπαγορεύεται από επιμέρους διατάξεις.

Το 100% των αιτημάτων θα ελεγχθεί για:

- έγκαιρη υποβολή αιτήσεων
- ενεργός αγρότης
- εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων
- χρήσεις γης
- υπερβολική δήλωση

Ανάλογα με το μέτρο, συμπεριλαμβάνονται κριτήρια επικινδυνότητας, όπως, ύπαρξη ελέγχου τα προηγούμενα έτη, ύπαρξη ποινών τα προηγούμενα έτη, καταγγελίες κ.λπ.

Για κάθε παρέμβαση θα ορίζεται ποινή εκπρόθεσμης αίτησης.

Για όλα τα μέτρα, η σκόπιμη παράκαμψη των κανόνων, όπου εντοπίζεται, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από την πληρωμή στο πλαίσιο του καθεστώτος. Όταν διαπιστωθεί ότι δημιουργήθηκαν τεχνητά ή δόλια προϋποθέσεις από τον συμμετέχοντα στο σύστημα ή κάποιον για λογαριασμό του, ο συμμετέχων στο σύστημα θα αποκλείεται από το σύστημα, όλα τα χρήματα που καταβάλλονται στο πλαίσιο του συστήματος για τα σχετικά έτη του συστήματος θα επιστραφούν και θα επιβληθούν διοικητικές κυρώσεις 20%.

Εάν διαπιστωθεί μη συμμόρφωση κατά τη διάρκεια μιας επιθεώρησης (On the Spot Controls (OTSC), Administrative, Check by Monitoring (CbM) ή άλλη) και η μη συμμόρφωση δεν έχει καθόλου ή έχει μόνο ασήμαντες συνέπειες για την επίτευξη του στόχου της παρέμβασης τότε μπορεί να προσφερθεί στον δικαιούχο η ευκαιρία να αναλάβει διορθωτικά μέτρα σε συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα ώστε να μην επιβάλλονται κυρώσεις.

Εάν ο δικαιούχος δεν αναλάβει διορθωτικά μέτρα, μπορεί να επιβληθεί ποινή αναδρομικά.

Δεν θα επιβληθεί κύρωση εάν διαπιστωθεί ότι αυτή η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του κανονισμού HRZ. Αυτό θα ισχύει επίσης όταν η πράξη ή η παράλειψη είναι άμεσο αποτέλεσμα εντολής δημόσιας αρχής.

Όταν μια ενέργεια επιλέξιμη για πληρωμή δεν έχει ολοκληρωθεί πλήρως σύμφωνα με τους όρους του συστήματος, δεν θα είναι επιλέξιμη για πληρωμή. Αυτή η μείωση πληρωμής μπορεί να συμπληρωθεί με πρόστιμο. Τα ποσά των ποινών ενδέχεται να συνδέονται με την κατηγορία δράσης, ανάλογα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του συστήματος.

Οι σκόπιμες και σοβαρές παραβιάσεις των όρων του Σχεδίου ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα μη πληρωμή για το εν λόγω έτος, διοικητικές κυρώσεις σταθερού ποσοστού επί του συνολικού πληρωτέου ποσού και τερματισμό της συμμετοχής για τα επόμενα έτη του προγράμματος.

ΕΓΤΑΑ εκτός ΟΣΔΕ

Στο σύστημα ελέγχου περιλαμβάνεται η επαλήθευση στο 100% των αιτημάτων :

α) των όρων επιλεξιμότητας του δικαιούχου·

β) των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την παρέμβαση για την οποία ζητείται στήριξη·

γ) της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλογής· κατά τη διαδικασία ένταξης της πράξης

δ) της επιλεξιμότητας των δαπανών της ενέργειας, της συμμόρφωσης με την κατηγορία δαπανών ή τη μέθοδο υπολογισμού που πρέπει να χρησιμοποιείται

ε) του εύλογου χαρακτήρα των υποβληθεισών δαπανών. Οι δαπάνες αξιολογούνται με χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως δαπάνες αναφοράς, σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή επιτροπή αξιολόγησης.

ζ) η εμπρόθεσμη υποβολή,

η) η πληρότητα των υποβληθεισών αιτήσεων

Για τις αιτήσεις που κρίνονται πλήρεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, πραγματοποιεί διοικητικό έλεγχο εξετάζοντας τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και τη συμφωνία με τα σχετικά υποδείγματα, επαληθεύοντας παράλληλα και ιδιαιτέρως:

- την ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή υποβλήθηκε και εγκρίθηκε·
- τις δαπάνες που προέκυψαν και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου για πράξεις που αφορούν επενδύσεις, πραγματοποιούνται επιτόπιες επισκέψεις.

7.3.2.3 Κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις;

Σύντομη περιγραφή του τρόπου με τον οποίο εκπληρώνεται η συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ ΚΓΠ διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τους ισχύοντες ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της διαφάνειας, της ελεύθερης κυκλοφορίας και του ανταγωνισμού καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Ειδικότερα η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ ΚΓΠ είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών διακήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης τροποποίησης των δημοσίων συμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΣΣ ΚΓΠ

Για τις συμβάσεις που ελέγχονται υποχρεωτικά η θετική γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής αποτελεί όρο που λαμβάνεται υπόψη και μνημονεύεται στις οικείες αποφάσεις διακήρυξης υπό ανάθεση συμβάσεων ή στις αποφάσεις ανάθεσης που εκδίδονται από τα αποφασίζοντα όργανα των Δικαιούχων.

Η διαδικασία ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων εξειδικεύεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και είναι κοινή για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα από ενωσιακούς πόρους Προγράμματα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής των συμβάσεων προς έλεγχο και οι προϋποθέσεις απαλλαγής από αυτόν, οι προθεσμίες ολοκλήρωσης του ελέγχου, καθώς και κάθε σχετικό θέμα εφαρμογής των ελέγχων αυτών.

Την τρέχουσα περίοδο οι διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων διεξάγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).

7.4 Προϋποθέσεις

7.4.1 Σύστημα ελέγχου για την αιρεσιμότητα

7.4.1.1 Περιγραφή του συστήματος ελέγχου για την αιρεσιμότητα

Θα χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο σύστημα ελέγχου της πολλαπλής συμμόρφωσης που στηρίζεται σε επιτόπιους ελέγχους και ελεγχούς εξ' αποστάσεως με τεχνικά μέσα.

7.4.1.2 Είδη ελέγχων

ΚΑΔ/ΚΓΠΚ	Είδη ελέγχων
GAEC01 - Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση σε εθνικό, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο ομάδας εκμεταλλεύσεων ή σε επίπεδο εκμετάλλευσης σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2018. Μέγιστη μείωση της τάξης του 5 % σε σύγκριση με το έτος αναφοράς.	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος, Τηλεπισκόπηση
GAEC02 - Προστασία των υγροτόπων και των τυρφώνων	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC03 - Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC04 - Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC05 - Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη την κλίση του εδάφους	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC06 - Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτου εδάφους σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC07 - Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό	Επιτόπιος έλεγχος, Διοικητικοί έλεγχοι
GAEC08 - Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθενται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης που διατίθεται σε μη παραγωγικές περιοχές και μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή μη παραγωγικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, στο πλαίσιο ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 5α, το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ περιορίζεται στο 3 %. Ελάχιστο ποσοστό τουλάχιστον 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, εάν περιλαμβάνει επίσης εμβόλιμες καλλιέργειες ή καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο, που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι γη υπό αγρανάπαυση ή μη παραγωγικά στοιχεία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τον συντελεστή στάθμισης 0,3 για τις εμβόλιμες καλλιέργειες. Διατήρηση χαρακτηριστικών του τοπίου. Απαγόρευση της κοπής φυτικών φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών. Προαιρετικά, μέτρα για την αποφυγή χωροκατακτητικών φυτικών ειδών	Διοικητικοί έλεγχοι, Σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, Επιτόπιος έλεγχος
GAEC09 - Απαγόρευση της μετατροπής ή άρωσης των μόνιμων βοσκοτόπων που έχουν χαρακτηριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι βοσκότοποι σε περιοχές του δικτύου Natura 2000	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR01 - Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων: άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχεία ε) και η) όσον αφορά τις υποχρεωτικές απαιτήσεις για τον έλεγχο των διαχύτων πηγών ρύπανσης από φωσφορικά άλατα	Επιτόπιος έλεγχος

SMR02 - Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης: άρθρα 4 και 5	Επιτόπιος έλεγχος, Διοικητικοί έλεγχοι
SMR03 - Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών: άρθρο 3 παράγραφος 1, άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR04 - Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας: άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR05 - Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων: άρθρα 14 και 15, άρθρο 17 παράγραφος 1 και άρθρα 18, 19 και 20	Επιτόπιος έλεγχος
SMR06 - Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, περί απαγορεύσεως της χρησιμοποίησης ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους και καταργήσεως των οδηγιών 81/602/ΕΟΚ, 88/146/ΕΟΚ και 88/299/ΕΟΚ: άρθρο 3 στοιχεία α), β), δ) και ε), και άρθρα 4, 5 και 7	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR07 - Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου: άρθρο 55 πρώτη και δεύτερη περίοδος	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR08 - Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων: άρθρο 5 παράγραφος 2 και άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5· άρθρο 12 όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε προστατευόμενες περιοχές που προσδιορίζονται βάσει της οδηγίας-πλαισίου 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα και της νομοθεσίας «Natura 2000»· άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 3 σχετικά με τον χειρισμό και την αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων και τη διάθεση των καταλοίπων	Διοικητικοί έλεγχοι, Επιτόπιος έλεγχος
SMR09 - Οδηγία 2008/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων: άρθρα 3 και 4	Επιτόπιος έλεγχος
SMR10 - Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων: άρθρα 3 και 4	Επιτόπιος έλεγχος
SMR11 - Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία: άρθρο 4	Επιτόπιος έλεγχος

7.4.2 Σύστημα κυρώσεων για την αιρεσιμότητα

7.4.2.1 Περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για την αιρεσιμότητα

Το σύστημα επιβολής κυρώσεων για την αιρεσιμότητα θα βασιστεί στο αντίστοιχο του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 640/2014 της Επιτροπής για την πολλαπλή συμμόρφωση, το οποίο εφαρμόζεται κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, με τις αναγκαίες προσαρμογές στις διατάξεις των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 και (ΕΕ) 2021/2116.

Οι παραβάσεις κωδικοποιούνται σε πίνακες ελέγχου και χαρακτηρίζονται, με βάση και το εύρος διακύμανσής τους σε σχέση με τιθέμενα όρια, ως προς τη μονιμότητα (το διαρκή ή μη χαρακτήρα τους), τη σοβαρότητα για την επίτευξη των στόχων ενός προτύπου ή μιας απαίτησης, την έκταση των επιπτώσεων (ασήμαντη επίπτωση, μόνο εντός της εκμετάλλευσης, εκτός της εκμετάλλευσης) και αξιολογούνται κατά τη διάρκεια των ελέγχων με βάση τα ευρήματά τους. Παράλληλα παρακολουθείται η επανάληψη ή μη της ίδιας παράβασης και τεκμηριώνεται η εξ αμελείας ή εκ προθέσεως μη συμμόρφωση, κατόπιν και της υποβολής και εξέτασης των αντιρρήσεων του δικαιούχου, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών ελέγχου.

Κυρώσεις

Η τήρηση των απαιτήσεων ελέγχεται, και στις περιπτώσεις όπου παρατηρούνται παραβάσεις επιβάλλονται κυρώσεις, το ύψος των οποίων καθορίζεται από το βαθμό σοβαρότητας και επανάληψης της παράβασης. Καταρχήν διακρίνονται σε παράβαση από πρόθεση και αμέλεια, και παρατίθενται κατωτέρω:

α) Αμέλεια

Σε περίπτωση που η παράβαση μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται ως μη μόνιμη, ως μικρού βαθμού σοβαρότητας και ως άνευ αποτελέσματος από πλευράς έκτασης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 1%. Όταν η παράβαση μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται ως μόνιμη, ως μεγάλου βαθμού σοβαρότητας και με αποτέλεσμα που εκτείνεται εκτός εκμετάλλευσης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 5%. Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις παράβασης χωρίς πρόθεση, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 3%.

Εφ' όσον διαπιστωθούν μη επαναλαμβανόμενες παραβάσεις σε περισσότερες από μία απαιτήσεις ή πρότυπα του ίδιου τομέα, η ποινή που επιβάλλεται για τον εν λόγω τομέα, είναι η μεγαλύτερη σε ποσοστό μεταξύ των ποινών που οφείλονται σε παραβάσεις απαιτήσεων ή προτύπων του συγκεκριμένου τομέα.

Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις σε περισσότερους από ένα τομείς, τα ποσοστά μείωσης ανά τομέα αθροίζονται, η συνολική μείωση όμως δεν μπορεί να υπερβεί το 5%, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων πρόθεσης ή επανάληψης.

β) Πρόθεση

Σε περίπτωση που οι παραβάσεις των απαιτήσεων ή προτύπων ενός τομέα διαπράχθηκαν εκ προθέσεως, επιβάλλεται μείωση για τον εν λόγω τομέα κατά ποσοστό 20%, η οποία αθροίζεται με τις μειώσεις των υπόλοιπων τομέων.

γ) Περιπτώσεις Επανάληψης Παραβάσεων

Όταν διαπιστωθεί μηχανογραφικά επανάληψη παράβασης της ίδιας απαίτησης ή προτύπου, η μείωση που προκύπτει τριπλασιάζεται, αθροίζεται με μειώσεις από ενδεχόμενες άλλες παραβάσεις του ίδιου τομέα, και ακολούθως προκύπτουσα συνολική μείωση του τομέα στον οποίο ανήκει, αθροίζεται με τα ποσοστά μείωσης που προκύπτουν από άλλους τομείς. Το μέγιστο συνολικό ποσοστό μείωσης στην περίπτωση αυτή είναι 15%. Σε περίπτωση και δεύτερης επαναλαμβανόμενης παράβασης της ίδιας απαίτησης ή προτύπου, η προβλεπόμενη μείωση τριπλασιάζεται εκ νέου, τηρουμένου του 15% ως μέγιστου συνολικού ποσοστού.

δ) Μη Διενέργεια ελέγχου

Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

ε) Ήσσονος Σημασίας

Παραβάσεις ήσσονος σημασίας για τις οποίες απευθύνεται προειδοποίηση στο γεωργό, δεν λαμβάνονται υπ' όψιν για τον υπολογισμό των μειώσεων κατά το τρέχον έτος εφ' όσον ο γεωργός προσκομίσει εμπρόθεσμα τα απαιτούμενα αποδεικτικά συμμόρφωσης, όπως είναι η παραγγελία όλων των ελλειπόντων μέσων σήμανσης/ενοτίων θεωρημένη από το αρμόδιο Αγροτικό Κτηνιατρείο και το τιμολόγιο αγοράς / δελτίο αποστολής τους. Ανεξάρτητα όμως από την προσκόμισή τους, εφ' όσον διαπιστωθεί επανάληψη της ίδιας παράβασης κατά τα δύο επόμενα έτη, επιβάλλεται αναδρομικά μείωση 1%.

7.4.2.2 Ορισμός και εφαρμογή της «επανάληψης» (υπολογισμός και καλυπτόμενη χρονική περίοδος):

"Επανάληψη μη συμμόρφωσης": μη συμμόρφωση με την ίδια απαίτηση ή το ίδιο πρότυπο περισσότερες από μία φορές εντός περιόδου τριών συναπτών ημερολογιακών ετών, υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει ενημερωθεί σχετικά με προηγούμενη μη συμμόρφωση και, κατά περίπτωση, είχε τη δυνατότητα να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για τη διόρθωση της εν λόγω προηγούμενης μη συμμόρφωσης. Όταν διαπιστωθεί μηχανογραφικά επανάληψη παράβασης της ίδιας απαίτησης ή προτύπου, η μείωση που προκύπτει τριπλασιάζεται, αθροίζεται με μειώσεις από ενδεχόμενες άλλες παραβάσεις του ίδιου τομέα, και ακολουθώση προκύπτουσα συνολική μείωση του τομέα στον οποίο ανήκει, αθροίζεται με τα ποσοστά μείωσης που προκύπτουν από άλλους τομείς.

7.4.2.3 Ορισμός και εφαρμογή της «πρόθεσης»

Ο κύριος παράγοντας διαφοροποίησης μεταξύ απάτης και παρατυπίας είναι η έννοια της πρόθεσης. Η παρατυπία μπορεί να οφείλεται σε εσφαλμένη ερμηνεία ενός κανόνα, ενώ η απάτη οφείλεται στην εκ προθέσεως παράβασή του. Μπορεί να περιλαμβάνει μη δηλωθείσες συγκρούσεις συμφερόντων, παραβίαση επαγγελματικής εχεμύθειας ή παθητική δωροδοκία ή κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων (παραδείγματος χάριν σύμπραξη μεταξύ των υποβαλλόντων προσφορά, παράτυπη ή πλασματική υπεργολαβία, ενεργητική δωροδοκία), η πλαστογραφία εγγράφων, η διόγκωση δαπανών ή η απόκρυψη δεσμών μεταξύ εταιρειών.

7.4.3 Αναφορά της εφαρμογής απλουστευμένου συστήματος ελέγχου για τους μικροκαλλιεργητές

Στο ΣΣ ΚΑΠ δεν εφαρμόζεται το άρθρο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

7.4.4 Αρμόδιοι ελεγκτικοί φορείς που είναι υπεύθυνοι για τους ελέγχους των πρακτικών αιρεσιμότητας, των κανονιστικών απαιτήσεων διαχείρισης

- Αρμόδια ελεγκτική αρχή της αυξημένης αιρεσιμότητας ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).
- Για τους ελέγχους των απαιτήσεων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών, την επισήμανση του βόειου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας, τα ενώτια, τα διαβατήρια και τα μητρώα εκμεταλλεύσεων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και των χοίρων, ορίζονται ως συναρμόδιες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ελεγκτικές αρχές οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των Περιφερειών και η Γ.Δ. Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής του Υ.Π.Α.Π.ΕΝ., η οποία διαβιβάζει ηλεκτρονικά στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε τα αποτελέσματα των ελέγχων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών των Περιφερειών.
- Για τους ελέγχους των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των κτηνιατρικών φαρμάκων ορίζονται η Γ.Δ Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής – Δ/ση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και η Γ.Δ. Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής-Δ/ση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών αντίστοιχα, οι οποίες κοινοποιούν στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε τους διεξαχθέντες εργαστηριακούς ελέγχους ανά ημερολογιακό έτος, τους γεωργούς που ελέγχθηκαν και τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν.

ΚΑΔ/ΚΓΠΚ	Ονομασία οργανισμού πληρωμής	Επωνυμία φορέα ελέγχου	Ονοματεπώνυμο του επικεφαλής του ελέγχου	Διεύθυνση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
----------	------------------------------	------------------------	--	-----------	-----------------------

7.5 Κοινωνική αιρεσιμότητα

7.5.1 Περιγραφή του συστήματος ελέγχου για την κοινωνική αιρεσιμότητα

Οι έλεγχοι για την κοινωνική αιρεσιμότητα θα περιλαμβάνουν τα κάτωθι:

- Έλεγχος για την παιδική εργασία
- Εργάτες γης διαφανής διαδικασία απασχόλησης τους και έλεγχος των συνθηκών δουλειάς και διαβίωσης τους
- Ανοικτές δομές προσφύγων και εύρεση εργασίας στον αγροτικό τομέα
- Δίκαιη Ασφάλιση
- Αποζημίωση σε περίπτωση ατυχήματος
- Παρακολούθηση μέσω του συστήματος προώθησης εργατών γης εμπλουτισμός του και με άλλες διαλειτουργικότητες ώστε να υπάρχει παρακολούθηση των ανθρώπινων ροών στην Ελλάδα

7.5.2 Περιγραφή του συστήματος κυρώσεων για την κοινωνική αιρεσιμότητα

Διαβάθμιση κυρώσεων ανάλογα με το μέγεθος της παράβασης, έως και τον αποκλεισμό από κάθε ενίσχυση της ΕΕ σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων.

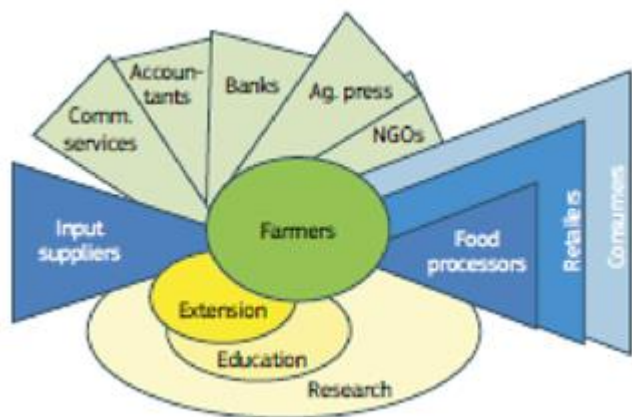
8 Εκσυγχρονισμός: AKIS και ψηφιοποίηση

8.1 AKIS

8.1 Συνολικά η προβλεπόμενη οργανωτική δομή του βελτιωμένου AKIS

Σύμφωνα με προηγούμενα ερευνητικά ευρήματα που αφορούν στο ελληνικό Σύστημα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS 2.0) που παρατίθενται στο πλαίσιο της Ανάλυσης SWOT και με τα αποτελέσματα της ίδιας της Ανάλυσης SWOT αφενός και αφετέρου της Ανάλυσης των Αναγκών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εκπόνησης του ΣΣ της ΚΑΠ (συμπεριλαμβανόμενης της διαβούλευσης) προκύπτει αβίαστα η ανάγκη άμεσης ανα-συγκρότησης του AKIS στη χώρα καθώς λείπουν οι βασικοί κρίκοι/διασυνδέσεις και η επικοινωνία μεταξύ των δρώντων του Συστήματος (του συστήματος δικτύου ατόμων και οργανισμών που εμπλέκονται στη δημιουργία, διάχυση και χρήση γνώσης-καινοτομιών στη γεωργία και συναφείς δραστηριότητες-EC 2019-βλέπε σχήμα 8.1).

Σχήμα 8.1 Γραφική απεικόνιση του AKIS (Πηγή: SWG SCAR-AKIS)

Όλα εξάλλου τα πρόσφατα κείμενα που αφορούν στις πολιτικές της ΕΕ αλλά και η έρευνα (εγχώρια και διεθνής) υποδεικνύουν σαφώς την ανάγκη αυτή για ανασυγκρότηση του AKIS γενικότερα στην ΕΕ αλλά και ειδικότερα στη χώρα. Το ελληνικό Σύστημα AKIS εμφανίζεται ουραγός στην ΕΕ χαρακτηριζόμενο ως ‘αδύναμο, ασυντόνιστο και κατακερματισμένο’ (weak and fragmented), ήτοι με ασθενή διασύνδεση μεταξύ των (εν δυνάμει) εμπλεκόμενων φορέων, έλλειψη ισχυρού φορέα /πόρων σε εθνικό επίπεδο που υποστηρίζουν το σύστημα και έλλειψη παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στους/στις γεωργούς προς όφελός τους.

Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση θα επιδιωχθεί η λειτουργία ενός δομημένου συστήματος AKIS με καθορισμένους στόχους και κατανομημένους ρόλους των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με τη λειτουργία του. Βασικό στόχο θα αποτελέσει η μεταφορά γνώσης και καινοτομίας προκειμένου να επιτευχθεί κατά το μέγιστο δυνατό η γεφύρωση του χάσματος της πρακτικής εφαρμογής με τη γνώση, την επιστήμη, την εμπειρία αλλά και τα ερευνητικά αποτελέσματα.

Οι πραγματικές ανάγκες της γεωργικής παραγωγής θα είναι αυτές που θα καθορίσουν τους στόχους του συστήματος AKIS ενώ σε κάθε περίπτωση θα λαμβάνονται υπόψη οι πολιτικές και στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο εγκάρσιος στόχος της ΚΓΠ επιβάλει μία ολοκληρωμένη προσέγγιση και στρατηγική για τη λειτουργία ενός συστήματος AKIS με αποτελεσματικό τρόπο ως προς τον πρωτογενή τομέα (βλ. Σχήμα 8.2).

Στην επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλλουν οι «Γεωργικές συμβουλευτικές υπηρεσίες» (Άρθρο 15), το Δίκτυο ΚΓΠ σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό Επίπεδο (Άρθρο 126), το Δίκτυο Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (Άρθρο 127), ιδίως μέσω της υποστήριξης που προβλέπεται με τις παρεμβάσεις που αφορούν στην «Ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών» (Άρθρο 78) και τη «Συνεργασία» (Άρθρο 77).

Σχήμα 8.2. Τομείς παρεμβάσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη του εγκάρσιου στόχου της ΚΓΠ

Βασικό στοιχείο του ΣΣ της ΚΓΠ για την επερχόμενη προγραμματική περίοδο θα αποτελέσει η υλοποίηση παρεμβάσεων μέσω των άρθρων 77 και 78 για την ενδυνάμωση του συστήματος AKIS.

8.2 Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, τα ερευνητικά δίκτυα και τα δίκτυα της ΚΓΠ θα συνεργαστούν στο πλαίσιο του AKIS [άρθρο 114 στοιχείο α) σημείο ii)]

ΒΑΣΙΚΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ AKIS (βλέπε σχήμα 8.3)

Εθνική Επιτροπή AKIS :

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του συστήματος AKIS θα συσταθεί μία Εθνική Επιτροπή AKIS με επιτελικό ρόλο που θα θέτει στόχους και κατευθύνσεις κυρίως ως προς το περιεχόμενο των Γεωργικών Συμβουλών και των προγραμμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση σχετικά με την έρευνα και την καινοτομία. Για το σκοπό αυτό, στην εν λόγω επιτροπή θα συμμετέχουν εκπρόσωποι εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα εκπαίδευσης, γεωργικών συμβουλών, έρευνας και καινοτομίας (όπως Διαχειριστική Αρχή ΣΣ ΚΑΠ, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, εμπλεκόμενα Υπουργεία, ερευνητικοί φορείς, γεωργικοί σύμβουλοι). Η εν λόγω επιτροπή θα συνεργάζεται με το Συντονιστικό όργανο AKIS (coordination body) αλλά και τη Δομή του Εθνικού Δικτύου ΚΓΠ τόσο ως προς την κατάρτιση του σχεδίου δράσης του όσο και ως προς τα θέματα της δικτύωσης των φορέων υλοποιούν τις γεωργικές συμβουλές, δράσεις κατάρτισης και παράγουν έρευνα και καινοτομία.

Συντονιστικό όργανο AKIS (coordination body):

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νέο Εθνικό Νόμο 4914/2022 (Α'61) που διέπει τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή των αναπτυξιακών συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων την προγραμματική περίοδο 2021-2022, η Διαχειριστική Αρχή θα εκχωρήσει ορισμένες αρμοδιότητες στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ) ως ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης.

Στην υπηρεσία αυτή θα δημιουργηθεί δομή (λειτουργική Μονάδα) η οποία θα έχει το **συντονισμό (coordination body)** των παρεμβάσεων των άρθρων 47, 77 και 78 του ΣΣ ΚΑΠ που αφορούν στη λειτουργία του AKIS. Επιπλέον θα συμμετέχει στην εθνική αρχή για το AKIS ενώ θα συνεργάζεται με τις δομές υποστήριξης και τους λοιπούς εταίρους του AKIS καθώς και τη Δομή του Δικτύου ΚΑΠ ως προς τα εξής:

- υλοποίηση των προτεραιοτήτων σχετικά με την εκπαίδευση των Γεωργικών Συμβούλων·

· αξιοποίηση πλατφορμών, όπως το αποθετήριο γνώσης, και την ανατροφοδότησή τους με γνωστικά δεδομένα από την υλοποίηση των παρεμβάσεων·

· δικτύωση των εταίρων στα Συστήματα Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS).

Η εν λόγω δομή μεταξύ των άλλων θα έχει την ευθύνη της διασφάλισης των συνεργειών και της αποφυγής «κενών» χρονικών διαστημάτων μεταξύ των διαφορετικών κύκλων προκηρύξεων των Παρεμβάσεων των άρθρων 77 και 78 σχετικά με τη Συνεργασία, την Κατάρτιση και τις Συμβουλές). Επιπλέον, θα μεριμνά για την επίσπευση της αξιολόγησης των υποβαλλομένων αιτήσεων στήριξης και της δημοσίευσης ανοικτών προσκλήσεων προς τους εν δυνάμει φορείς υλοποίησης.

Δίκτυα Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (CAP Networks) :

Το Δίκτυο ΚΓΠ θα αναλάβει βασικό ρόλο στο πλαίσιο του AKIS για την εξασφάλιση συνεργειών και επικοινωνίας μεταξύ των παρεμβάσεων. Θα υλοποιεί τις κατευθύνσεις της Εθνικής Επιτροπής AKIS ιδίως σε ότι αφορά στη δικτύωση των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των συμβούλων, των ερευνητών και άλλων εμπλεκόμενων στην προώθηση της καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα. Θα συμβάλλει στη μεταφορά καινοτομίας τόσο με παραδείγματα εντός Ελλάδος όσο και από το εξωτερικό. Θα μεριμνήσει για την δημιουργία υπο-δικτύου AKIS προκειμένου να συμβάλλει στη διάχυση της γνώσης. Για την κατάρτιση, την εξειδίκευση και επικαιροποίηση του σχεδίου δράσης θα συνεργάζεται με το Συντονιστικό όργανο AKIS καθώς και την Εθνική Επιτροπή και με τη μονάδα της Διαχειριστικής Αρχής που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση προκειμένου να προσδιορίσει τις απαραίτητες ενέργειες και στόχους που θα συμβάλλουν στην ενδυνάμωση του συστήματος AKIS.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του σχεδίου δράσης του θα μεριμνά για τα εξής:

α) Εκπόνηση στοχευμένων μελετών που αφορούν σε θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών – υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομιών και εντοπισμού «πρωτόλειων» ιδεών
β) Δημιουργία των βάσεων δεδομένων/ αποθετηρίων γνώσεων (knowledge reservoirs) του δικτύου των συμβούλων μέσα, αφενός, από την επιλογή κατάλληλων ερευνητικών αποτελεσμάτων και πληροφοριών και η παρουσίασή τους στα ελληνικά αξιοποιώντας τις βάσεις δεδομένων της EIP-AGRI και του HORIZON2020 και, αφετέρου, της προσέλευσης του ενδιαφέροντος των ερευνητών και ακαδημαϊκών της χώρας (Ερευνητικά Κέντρα και ΑΕΙ) να συνεισφέρουν στη βάση αυτή. Η γνώση και επίκαιρη πληροφορία που συλλέγεται μπορεί εκτός της βάσης δεδομένων να αξιοποιηθεί πολλαπλώς (π.χ. στα προγράμματα κατάρτισης, γεωργών και συμβούλων, σε επιδείξεις και άλλες (εκπαιδευτικού περιεχομένου) εκδηλώσεις, κ.λπ.) Το περιεχόμενο των βάσεων αποθετηρίων γνώσεων πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορία που παρέχει πληροφόρηση σε γλώσσα κατανοητή και εύκολα αντιληπτή και ιμροσβάσιμη από τους «γεωργούς» όπως και διασύνδεση με αντίστοιχες πρωτοβουλίες δημιουργίας αποθετηρίων γνώσεων της Ε.Ε

γ) Συλλογή, ανάλυση και διάδοση πληροφοριών για δράσεις και καλές πρακτικές που υλοποιούνται στο πλαίσιο ή υποστηρίζονται από το ΣΣ ΚΑΠ καθώς και της προόδου των ειδικών στόχων του Άρθρου 6 αλλά και των αποτελεσμάτων των Αξιολογήσεων σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό Επίπεδο

δ) Δημιουργία πλατφορμών, φόρουμ και δράσεων για την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών συμφερόντων (Stakeholders) και τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων (peer to peer learning) συμπεριλαμβανομένων ανταλλαγών με δίκτυα τρίτων χωρών,

ε) Διοργάνωση εκδηλώσεων για την αλληλεπίδραση, μεταξύ άλλων, ιδίως συμβούλων και ερευνητών (συσκέψεις, διαλέξεις, ενημερώσεις, από κοινού συμμετοχή σε επιδείξεις και άλλες εκδηλώσεις, κ.λπ.), ιδίως όσον αφορά στις Επιχειρησιακές Ομάδες (ΕΟ)

στ) Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ΕΟ, των ΟΤΔ και παρόμοιων δομών τοπικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων διεθνών συνεργασιών

ζ) Απονομή βραβείων καινοτομίας σε γεωργούς, συμβούλους, και ερευνητές.

Το Εθνικό Δίκτυο της ΚΑΠ θα επιδιώξει να επιτύχει τους στόχους λαμβάνοντας εισροές από την Μονάδα Αξιολόγησης της Διαχειριστικής Αρχής αλλά και το Συντονιστικό όργανο AKIS της ΕΥΕ ΠΑΑ αλλά και μέσω συμβάσεων προμηθειών υπηρεσιών (ανάθεση πακέτων) από εξειδικευμένους φορείς με δαπάνες από την Τεχνική Βοήθεια του ΣΣ ΚΑΠ.

Δίκτυο LEADER:

Στην Ελλάδα λειτουργεί Δίκτυο LEADER στο οποίο συμμετέχουν οι 50 Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) και συμβάλλει στην διάχυση της γνώσης σε τοπικό επίπεδο, συμβάλλοντας παράλληλα στην εμπλοκή των

τοπικών φορέων στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη τοπικών στρατηγικών. Το Δίκτυο LEADER μέσα από τη συνεργασία του με το Δίκτυο ΚΓΠ θα συμβάλλει κυρίως στη διάδοση των αποτελεσμάτων των Επιχειρησιακών Ομάδων της Χώρας σε τοπικό επίπεδο μέσω των εκάστοτε ΟΤΑ αλλά και στην ανάπτυξη συνεργασιών φορέων για τη δημιουργία νέων Επιχειρησιακών Ομάδων μέσω της οργάνωσης ενημερωτικών τεχνικών συναντήσεων με φορείς και παραγωγούς.

Δίκτυο Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) - Γεωργία:

Η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα (EIP-AGRI) είναι ένα μοναδικό πλαίσιο πολιτικής για την υποστήριξη διαδραστικών έργων καινοτομίας σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται σε εθνικό επίπεδο η δημιουργία Υποδίκτυου- Καινοτομίας ώστε να λειτουργήσει ως ένα μέσο στήριξης της γεωργίας και της δασοκομίας, με σκοπό να προωθήσει την ικανότητα των γεωργών/δασοκόμων να καινοτομούν στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας. Το υπο-δίκτυο θα παρέχει ενημέρωση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας (ΕΣΚ) - Γεωργία, θα διευκολύνει τη διαδικασία ανεύρεσης εταίρων για τη δημιουργία Επιχειρησιακών Ομάδων, θα συμβάλλει στη δικτύωση των συμβούλων που ενεργοποιούνται στο πρωτογενή τομέα με τα ερευνητικά ιδρύματα και κέντρα και θα μεριμνά για τη συλλογή και διάδοση των έργων των Επιχειρησιακών Ομάδων σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να αποτελέσουν παραδείγματα. Με αυτό τον τρόπο θα ισχυροποιηθεί το σύστημα AKIS και θα αποτελέσει παρότρυνση για την εφαρμογή στην πράξη και άλλων καινοτομιών και τη διάδοσή τους όσο το δυνατόν ευρύτερα προς όφελός της πρωτογενούς παραγωγής.

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ αποτελεί εποπτευόμενο Οργανισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για την ανάπτυξη και υποστήριξη δράσεων που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της χώρας, τη βελτίωση των παραγωγικών διαδικασιών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, την πιστοποίηση των ποιοτικών αγροτικών προϊόντων & τροφίμων, την καθιέρωση και πιστοποίηση ορθών γεωργικών πρακτικών και τους ελέγχους στην αλυσίδα παραγωγής-διακίνησης του γάλακτος και κρέατος στη χώρα. Και αποτελεί βασικό ερευνητικό οργανισμό δαιθωντασημαντικ'οαριθμό ερευνητών και ερευνητικών ινστιτούτων

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ θα λειτουργήσει εξειδικευμένη μονάδα υπό την μορφή ανοικτής δομής -εργαστηρίου (back office).

Η εν λόγω μονάδα θα αφορά στην υποστήριξη των γεωργικών συμβούλων και στην υποστήριξη της επαγγελματικής γεωργικής εκπαίδευσης/ κατάρτισης.

Σκοπός της είναι η διαπίστωση και κάλυψη των αναγκών των συμβούλων και όσων θα παίζουν το ρόλο των διαμεσολαβητών καινοτομίας σε γνώσεις και δεξιότητες και τη διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και καλών πρακτικών από την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό σε γλώσσα εύληπτη και κατανοητή. Επιπλέον αυτή η δομή θα έχει και την αρμοδιότητα της διαπίστωσης και κάλυψης των αναγκών των γεωργών σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η εν λόγω δομή θα συνδράμει το Συντονιστικό όργανο του AKIS, ως προς την υλοποίηση των σχετικών παρεμβάσεων μέσω των άρθρων 77 και 78 του ΣΣ ΚΓΠ.

Διεύθυνση Ανάπτυξης Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων

Η εν λόγω Διεύθυνση θα επιφορτιστεί με την ευθύνη για την λειτουργία και συνέργεια των εμπλεκόμενων φορέων και δομών του συστήματος AKIS μέσω των κατάλληλων διοικητικών ενεργειών που απαιτούνται σε εθνικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπλέον, θα έχει υποβοηθητικό ρόλο στη λειτουργία της Εθνικής Επιτροπής του AKIS. Στις αρμοδιότητες της εντάσσεται και η παροχή κατευθύνσεων/οδηγιών προς τον ΕΛΓΟ για την μεγιστη δυνατή δημοσιοποίηση υπό την μορφή εκκλεικωμένων και πρακτικών οδηγιών για τα αποτελέσματα και την πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Για την σχετική δράση θα υπάρξει συντονισμός με το Εθνικό Δίκτυο της ΚΓΠ.

Ερευνητικά ιδρύματα και Κέντρα:

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και τα ερευνητικά κέντρα στη χώρα έχουν να επιδείξουν αρκετά μεγάλο και σημαντικό έργο που μπορεί να συμβάλλει στην παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας. Τα ερευνητικά τους αποτελέσματα θα αποτελέσουν τη βάση για τη δημιουργία μίας βάσης δεδομένων που θα αποτελέσει το αποθετήριο γνώσης (Knowledge resrvoir) προκειμένου να μπορέσουν να

αξιοποιηθούν στην αντιμετώπιση προβλημάτων και την εξεύρεση λύσεων προς όφελος της πρωτογενούς παραγωγής.

Αξίζει να σημειωθεί εκ νέου στο σημείο αυτό ότι τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα της χώρας πέραν της συμμετοχής στις ΕΟ και στη σχεδίαση –λειτουργία της βάσης δεδομένων/ αποθετήρια γνώσεων (knowledge reservoir), μπορούν να συνδράμουν στην κατάρτιση των συμβούλων, τη συμμετοχή σε κοινά, πολυσυμμετοχικά (multi-actor) έργα. Σε συνεργασία με τα ΑΕΙ που διαθέτουν σχετικές γνωστικές εξειδικεύσεις και του ΕΛΓΟ μπορεί να υπάρξει σχεδιασμός του αναγκαίου εκπαιδευτικού υλικού και «τυποποίηση» των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους ωφελούμενους των παρεμβάσεων του άρθρου 78.

Ψηφιακό αποθετήριο γνώσης

Στην ενδυνάμωση του συστήματος AKIS θα συμβάλλει και η προσέλκυση του ενδιαφέροντος της ερευνητικής και ακαδημαϊκής κοινότητας προκειμένου να συνδράμουν στη διάχυση της γνώσης μεταξύ των εμπλεκόμενων δρώντων. Μια παρέμβαση προς αυτή την κατεύθυνση είναι και η συμβολή στη δημιουργία του ψηφιακού αποθετηρίου γνώσης από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης που είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση του έργου «Ψηφιοποίηση της γεωργίας» που χρηματοδοτείται από το NRRF.

Με τον εν λόγω αποθετήριο θα πραγματοποιηθούν τα εξής :

- Ενσωμάτωση πρωτογενών δεδομένων γεωργικής παραγωγής / αλυσίδας αξίας αγροδιατροφής. Κατά βάση, θα ενσωματώνει πληροφορίες, με δυνατότητα πολλαπλών επεκτάσεων και προσθηκών, όπως: εξοπλισμός και χαρακτηριστικά στοιχεία του, χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων κ.λπ. εισροών ανά καλλιέργεια, καλλιέργειες-εκτροφές και παραγωγή (φυτική και ζωική) ανά περιοχή, κ.λπ.
- Ενσωμάτωση υπαρχόντων ψηφιακών χαρτών. Ενσωμάτωση ψηφιακών υποβάθρων (χαρτών) σχετικά με τις χρήσεις γης, εδαφολογικά, υδρολογικά, κλιματολογικά κ.λπ. χαρακτηριστικά των περιοχών (και εν γένει διαθέσιμα δεδομένα) από εθνικές και ενωσιακές βάσεις ψηφιακών χαρτών και δεδομένων
- Ενσωμάτωση παραγόμενης γνώσης τόσο από εθνικά όσο και από ευρωπαϊκά και διεθνή ερευνητικά έργα των ελληνικών ερευνητικών ομάδων κατά το πρότυπο των Practice Abstracts από το επίσημο αποθετήριο της EPI-AGRI της Ε.Ε. & επιλογή-μετάφραση PAs ελληνικού ενδιαφέροντος
- Ψηφιακή δικτύωση του αγροτικού κόσμου. Θα δημιουργηθεί ψηφιακός χώρος διεξαγωγής συζητήσεων (Forum), όπου γεωργοί/αγρότες, σύμβουλοι, ερευνητές/τριες, κ.λπ. ενδιαφερόμενοι (stakeholders) θα μπορούν να συνομιλούν για θέματα ενδιαφέροντός τους (μεμονωμένες ή επιμέρους ομάδες ή όλοι μαζί)

Επιπλέον, το ψηφιακό αποθετήριο γνώσης, θα αποτελέσει εργαλείο συνεχούς αξιολόγησης και ανατροφοδότησης του AKIS υποστηρίζοντας την διαρκή καταγραφή αναγκών των χρηστών και του κλάδου και θα παράγει δεδομένα για την συνεχή εξέλιξη / ανάπτυξή του.

Η ουσιαστική ροή πληροφοριών και τροφοδότησης δεδομένων στο ψηφιακό αποθετήριο γνώσης θα προέλθει από τα σχετικά υποέργα του έργου «Ψηφιοποίησης της Γεωργίας» του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Άλλοι Φορείς :

- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- Περιφέρειες
- Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο
- Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών
- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
- Γεωργικοί Σύμβουλοι

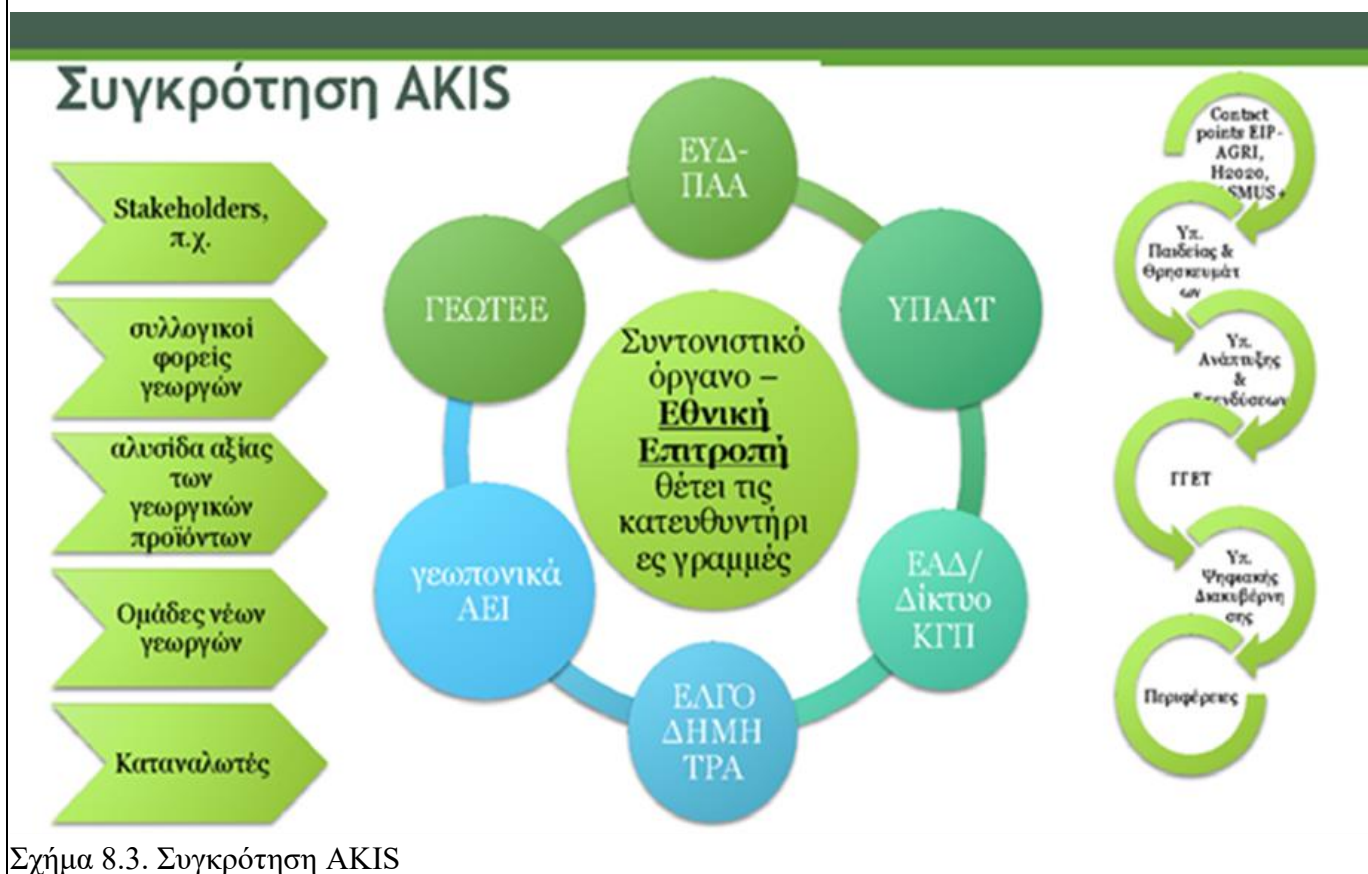
Στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης του συστήματος AKIS θα επιδιωχθεί η υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας σε θέματα εκπαίδευσης/κατάρτισης, έρευνας, τεχνολογιών και καινοτομιών καθώς και ψηφιακών εφαρμογών (όπως η εκπόνηση έργων, η υλοποίηση δράσεων και ο συντονισμός ενεργειών) που μπορούν να συμβάλλουν στον εγκάρσιο στόχο της υιοθέτησης και διάχυσης της γνώσης και της καινοτομίας στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές.

Παράλληλα, Πρωτόκολλα Συνεργασίας στο πλαίσιο του AKIS μπορεί να υπογραφούν με διάφορα Υπουργεία (π.χ. Υπ. Παιδείας & Θρησκευμάτων, Υπ. Ανάπτυξης & Επενδύσεων/ΓΓΕΤ, Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης) και δημόσιους φορείς (π.χ. Περιφέρειες) για τον από κοινού σχεδιασμό και εκπόνηση

έργων ή το συντονισμό για συγκεκριμένες δράσεις προκειμένου να συνεισφέρουν στον εγκάρσιο στόχο της υιοθέτησης και διάχυσης της γνώσης και της καινοτομίας στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης SWOT έχει καταγραφεί ένα εύρος σχετικών δράσεων και πρωτοβουλιών, όπως για παράδειγμα τα «Γραφεία/ Μονάδες/ Δομές Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας» των ΑΕΙ, αλλά και άλλων φορέων, αντίστοιχα γραφεία/δομές/θερμοκοιτίδες αλλά και συμπράξεις ή εκδηλώσεις στον τομέα της αγροδιατροφής σε περιφερειακό επίπεδο, οι δράσεις ΕΤΑΚ στην Αγροδιατροφή της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (πρώην ΓΓΕΤ) και άλλων φορέων, κ.λπ. που όμως εν πολλοίς παραμένουν αποσπασματικές και ασύνδετες.

Σχήμα 8.3. Συγκρότηση AKIS

8.3 Περιγραφή της οργάνωσης όλων των συμβούλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφοι 2, 3 και 4

Όσον αφορά στις συμβουλές αυτές θα χορηγηθούν υπό τις προϋποθέσεις του Άρθρου 15, ήτοι θα είναι «ανεξάρτητες – αμερόληπτες» (impartial), θα καλύπτουν μια ευρεία γκάμα θεμάτων όπως οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις (δηλαδή ‘ολιστικές’), και θα παρέχουν σύγχρονες (ενημερωμένες) τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες (όπως αυτές παρέχονται από την Ε&Α), δηλαδή θα είναι πλήρως ενσωματωμένες στο AKIS. Η ανεξαρτησία-αμεροληψία των συμβούλων διασφαλίζεται αφενός μεν μέσω των προϋποθέσεων που θέτουν τόσο ο Κανονισμός όσο και η ελληνική νομοθεσία (βλ. Άρθρο 6 της απόφασης του ΥΠΑΑΤ περί θέσπισης του Συστήματος Παροχής Συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σ.Π.Σ.Γ.Ε.), ΦΕΚ 267/01.02.2018 και ΦΕΚ 590B/22.2.2018) αφετέρου δε από σχετική υπεύθυνη δήλωση των συμβούλων. Η τήρηση του όρου αυτού αποτελεί σημείο της διαδικασίας αξιολόγησης της παροχής συμβουλών/ των συμβούλων. Περαιτέρω σύμφωνα με το προαναφερόμενο, ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ΣΠΣΓΕ), η ένταξη είναι ανοιχτή σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και με αντικειμενική διαδικασία αποκλείει υποψήφιους/ες όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων. Η ενίσχυση των συμβουλών στο πλαίσιο του AKIS συνεπάγεται ότι, εκτός της αμεροληψίας, ο/η σύμβουλος (ή ομάδα/ δομή συμβούλων) πρέπει να είναι ικανός/η να παρέχει, όπως προαναφέρθηκε, ‘ολιστικές’ συμβουλές (π.χ. τεχνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές διαστάσεις ενός προβλήματος και της επίλυσής του) προσαρμοσμένες στις εκάστοτε συνθήκες (γεωγραφικές, κοινωνικοοικονομικές, θεματικές κ.α.). Περαιτέρω ένας αριθμός συμβούλων θα πρέπει να μπορεί να δρα ως διαμεσολαβητής/τρια καινοτομίας (innovation broker/ facilitator) ήτοι να παρέχει υπηρεσίες

υποστήριξης καινοτομιών, να συμμετέχει στις Επιχειρησιακές Ομάδες (ΕΟ)^[1] και να έχει πρόσβαση/ μοιράζεται τις γνώσεις που παράγονται από αυτές. Όλοι οι σύμβουλοι πρέπει να λαμβάνουν υποχρεωτικά την κατάλληλη τεχνική και μεθοδολογική εκπαίδευση/κατάρτιση (για ένα συγκεκριμένο αριθμό ημερών ανά έτος) και ιδιαίτερα (τουλάχιστον όσοι θα εμπλακούν ως διαμεσολαβητές καινοτομίας σε ΕΟ) σε θέματα υποστήριξης καινοτομιών - με έμφαση στην αλληλεπιδραστική καινοτομία (interactive innovation)², διαμεσολάβησης, υποστήριξης των ΕΟ και ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήσης/ αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και δημιουργίας νέων).

Απαιτείται δηλαδή εξειδικευμένη κατάρτιση των συμβούλων σε θέματα μεθοδολογίας (προσαρμοσμένη προσέγγιση σε άνδρες όσο και σε γυναίκες γεωργούς) μέσα από μεθόδους και τεχνικές επικοινωνίας και συμβουλευτικής – που είναι γνωστές ως μέθοδοι Γεωργικών Εφαρμογών - συμπεριλαμβανόμενων και των ψηφιακών δεξιοτήτων. Αυτές μπορούν επιπλέον να υποστηριχτούν τόσο από εκδηλώσεις/ συναντήσεις (ημερίδες, εθνικές και διεθνείς ανταλλαγές (cross visits^[3]), μαθητεία, ενημερωτικό φυλλάδιο, διαγωνισμοί, κ.λπ.) όσο και από την ηλεκτρονική ή/και φυσική δικτύωση των συμβούλων που, συνολικά, θα ενισχύσουν την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των συμβούλων.

Τα παραπάνω συνεπάγονται, με τη σειρά τους, ότι: α) οι σύμβουλοι θα αποζημιώνονται για το χρόνο που αφιερώνουν στις εν λόγω δραστηριότητες και β) θα έχουν στη διάθεσή τους: β1) ένα μηχανισμό υποστήριξης που είναι η εξειδικευμένη μονάδα υπό την μορφή ανοικτής δομής -εργαστηρίου (back office) που θα λειτουργεί στον ΕΛΓΟ και β2) ένα μηχανισμό δικτύωσης. Ο πρώτος αφορά τόσο στην ενημέρωση, την κατάρτιση, αλλά και την παροχή οδηγιών /επιλυση αποριών ενώ ο δεύτερος αποτελεί την πηγή ενημέρωσης για τα θεματικά πεδία κατάρτισης των συμβούλων) και του μηχανισμού δικτύωσης, των συμβούλων πάνω στις επίκαιρες (ενημερωμένες) τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες (όπως αυτές παρέχονται από την Ε&Α) όσο και στη δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων, γνώσεων και εμπειριών των συμβούλων τόσο με ερευνητές όσο και με (καινοτόμους) παραγωγούς/ επιχειρηματίες του αγροτικού χώρου (τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό) μέσω συναντήσεων, επισκέψεων και ανταλλαγών ούτως ώστε στη συνέχεια να παρέχουν, ποικιλοτρόπως, αυτές τις τεχνολογικές και επιστημονικές πληροφορίες στον αγροτικό κόσμο. Επιπλέον, ο μηχανισμός αυτός μέσω των δυο υπο μοναδών του θα υποστηρίζει την ανάπτυξη και διάδοση (μέσω της κατάρτισης και της δικτύωσης των συμβούλων) μεθοδολογικών εργαλείων για την υποστήριξη της (αλληλεπιδραστικής) καινοτομίας και τη συμβουλευτική διαδικασία (συμπεριλαμβανόμενων ψηφιακών εργαλείων^[4]) ενώ θα διοργανώνει με την συνδρομή του υποδικτύου AKIS του Ελληνικού Δικτύου της ΚΓΠ τακτικές συναντήσεις /ημερίδες στις Περιφέρειες της χώρας ώστε να διευκολυνθεί η γνωριμία και η αλληλοενημέρωση του συνόλου των δρώντων στο AKIS

Στα καθήκοντα του μηχανισμού δικτύωσης εντάσσεται πλην της διευκόλυνσης της δια ζώσης επικοινωνίας των συμβούλων και την ψηφιακή διασύνδεση των συμβούλων, τη δημιουργία δηλαδή ψηφιακής πλατφόρμας που θα συμπεριλαμβάνει τη βάση δεδομένων των συμβούλων (που θα είναι εν μέρει ανοικτή προς τον αγροτικό πληθυσμό περιέχοντας δεδομένα όπως: η εκπαίδευση και κατάρτιση, η εμπειρία, η συνεχής επιμόρφωση και οι σχετικές πιστοποιήσεις, οι εμπειρίες εθνικών και διεθνών ανταλλαγών, η συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και δίκτυα συμβούλων, κ.λπ.) πληροφορίες που θα περιλαμβάνονται στο Μητρώο Γεωργικών Συμβούλων και, επιπλέον, θα τους τροφοδοτεί με κατάλληλες γνώσεις και πληροφορίες – knowledge hub/ knowledge reservoirs (π.χ. με αποτελέσματα – practice abstracts – των έργων HORIZON2020, της έρευνας και γνώσης των εγχώριων ερευνητικών και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, των ΕΟ και των ομάδων εστίασης (focus groups) της EIP-AGRI - ιδίως των ελληνικών ΕΟ, κ.λπ.) που θα αντλούνται από το αποθετήριο γνώσης που θα δημιουργηθεί από το Εθνικό Δίκτυο της ΚΓΠ αλλά θα αποτελεί, μεταξύ άλλων, και φόρουμ ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών (συμπεριλαμβανόμενων για παράδειγμα τεχνικών θεμάτων, τεχνικών και εργαλείων συμβουλευτικής, κ.λπ.) μεταξύ των ιδίων των συμβούλων^[5]. Ο ψηφιακός μηχανισμός δικτύωσης θα συμπληρώνεται από τις εκδηλώσεις κ.λπ. γεγονότα, με φυσική παρουσία, που προαναφέρθηκαν^[6]. Τέλος, σημαντική θεωρείται η δικτύωση των ελλήνων συμβούλων με ευρωπαϊκούς οργανισμούς και δίκτυα^[7] (π.χ. το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωργικών και Αγροτικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών - EUFRAS^[8]). Τέτοιες δράσεις χρηματοδοτούνται στη βάση του Άρθρου 78 (Ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών).

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει ο φορέας ο οποίος εκπροσωπεί-δικτυώνει-συνδέει τους μέχρι σήμερα 3.084 Γεωργικούς Συμβούλους που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση τους και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ. Ενώ αναμένεται αυτός ο αριθμός να αυξηθεί καθώς επί του πιεστηρίου υπάρχει σχετική νέα πρόσκληση πιστοποίησης από τον ΕΛΓΟ. Η συμμετοχή των πιστοποιημένων

συμβούλων, τουλάχιστον όσον αφορά στην εφαρμογή των προνοιών/ ενισχύσεων του Κανονισμού, στην προαναφερθείσα πλατφόρμα ψηφιακής διασύνδεσης/ δικτύωσης, τις εκπαιδεύσεις και λοιπές εκδηλώσεις του AKIS (και της αντίστοιχης δομής του) κρίνεται απολύτως απαραίτητη/ υποχρεωτική /όπως άλλωστε και η επαναεκπαίδευσή τους με βάση την απόκτηση συγκεκριμένων προσόντων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών οι δομές συμβούλων^[9] θα μπορούν να δρουν σε ατομικό (γεωργού, κ.λπ.), ομαδικό και κοινοτικό (χωρικό) επίπεδο αξιοποιώντας τα σχετικά 'κουπόνια' (vouchers) που θα προβλεφθούν ανάλογα με τον τύπο συμβουλής και δράσης τους. Σημαντική είναι και η ίδια η διαδικασία παροχής συμβουλών η οποία πρέπει να προβλέπει τρία τουλάχιστον στάδια: α) την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, β) την παροχή της συμβουλής και γ) την εκ των υστέρων αποτίμηση^[10].

[1] Με υποχρεωτική συμμετοχή ενός τουλάχιστον πιστοποιημένου συμβούλου ανά ΕΟ.

[2] Βλ. για παράδειγμα το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό "Certificate for European Consultants in Rural Areas" (CECRA), <http://www.eufiras.eu/index.php/activities/cecra> και <https://www.cecra.net/en/home/>

[3] Τα αποτελέσματα/ εμπειρίες των οποίων θα μοιράζονται (υποχρεωτικά) οι επωφελούμενοι με τους υπόλοιπους συμβούλους μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας (βλ. παρακάτω).

[4] Βλ. για παράδειγμα του έργου FAIRshare (H2020) <https://www.h2020fairshare.eu/>

[5] Η πλατφόρμα μπορεί επίσης να χρησιμεύσει για την αξιολόγηση των συμβούλων από την πλευρά των γεωργών – 'πελατών' τους (online rating system).

[6] Περαιτέρω, η δικτύωση των συμβούλων θα τους δώσει ταυτότητα και την αίσθηση του «ανήκειν» σε μια επαγγελματική ομάδα.

[7] Βλ. έργο (H2020) i2connect <https://i2connect-h2020.eu/>

[8] <http://www.eufiras.eu/>

[9] Βλ. και τρέχον ελληνικό ΠΑΑ 2014-2020

[10] Βλ. και τρέχον ελληνικό ΠΑΑ 2014-2020

8.4 Περιγραφή του τρόπου παροχής στήριξης της καινοτομίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 114 στοιχείο α) σημείο ii)

Σημαντικά στοιχεία της στήριξης της καινοτομίας της διάχυσης γνώσεων και πληροφοριών προς τον αγροτικό πληθυσμό θα είναι: α) η κατάρτιση, β) οι επιδείξεις καινοτόμων ιδεών, γ) οι ανταλλαγές δ) η ψηφιοποίηση, ε) η ενθάρυνση /υποβοήθηση εντοπισμού των καινοτόμων ιδεών και της μεταβασης από το επίπεδο της ιδέας στο επίπεδο της πρακτικής εφαρμογής.

Όσον αφορά στην κατάρτιση απαραίτητος θεωρείται τόσο ο 'εκσυγχρονισμός' της όσο και η επέκτασή της, πέραν των δικαιούχων του προγράμματος των «Νέων Γεωργών». Το πρώτο θα πρέπει να αφορά:

- στο ίδιο το πρόγραμμα (διάρκεια, αντικείμενα[1], αναλογία θεωρίας και πρακτικής, μαθητεία, επιβλεπόμενες εργασίες, κ.λπ.).
- στη μεθοδολογία μάθησης, τη δυνατότητα δηλαδή υποκατάστασης της «συμβατικής» κατάρτισης, δηλαδή των μέχρι σήμερα καθιερωμένων (τυπικών) σεμιναρίων από σύγχρονες και πιο στοχευμένες μεθοδολογίες. Για παράδειγμα ομάδες γεωργών (farmers/discussion groups), οι οποίες μέσω τακτών συναντήσεων στις εκμεταλλεύσεις τους (ή σε άλλες δράσεις π.χ. επιδείξεις, συναντήσεις εργασίας, διαλέξεις, ΕΟ, κλπ.) θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν πάντα με τη συμμετοχή του/της (ειδικά εκπαιδευμένου) συμβούλου (ως facilitator) και, όπου απαιτείται, άλλων ειδικών. Θα μπορούσε να ενισχυθεί η από κοινού (ομοτίμων) μάθηση (peer-to-peer learning) στον τρόπο εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων, στον τρόπο αναζήτησης, πρόσβασης και κριτικής πρόσληψης πληροφοριών, κ.λπ., και η παροχή (εξ ολοκλήρου ή εν μέρει) εξ αποστάσεως εκπαίδευσης[2].

Επομένως, απαιτείται πιο στοχευμένη σε διάρκεια, αντικείμενα, αναλογία θεωρίας και πρακτικής, μαθητεία, επιβλεπόμενες εργασίες αλλά και με μεγαλύτερη έμφαση στην ψηφιοποίηση (χρήση εφαρμογών κινητών ψηφιακών συσκευών) και στο «πρασίνισμα» της γεωργίας. Για την επίτευξη των παραπάνω θεωρείται, όπως προαναφέρθηκε, απαραίτητη η λειτουργία, στο πλαίσιο της Εθνικής Επιτροπής AKIS / δομής υποστήριξης της Επαγγελματικής Γεωργικής Εκπαίδευσης/ Κατάρτισης (κατ' αντιστοιχία της δομής υποστήριξης των Γεωργικών Συμβούλων).

Από την άλλη, οι επιδείξεις^[3] (και μάλιστα ένα δίκτυο επιδεικτικών αγρών – ιδίως των ΕΟ, αλλά και των ΑΕΙ, των ερευνητικών κέντρων και άλλων φορέων, όπως ο ΕΛΓΟ) και οι ανταλλαγές (αλλά και οι πάσης φύσης ευκαιρίες αλληλεπίδρασης που προαναφέρθηκαν) αποτελούν μόνιμη επιδίωξη της ΚΓΠ καθώς επιτρέπουν στους γεωργούς «να δουν με τα μάτια τους και, έτσι, να πιστέψουν» στη χρησιμότητα καινοτομιών που λειτουργούν σε πραγματικές συνθήκες και κυρίως μέσα από τη μάθηση ομοτίμων (peer-to-peer)^[4]. Τέλος, η ψηφιοποίηση με την έννοια της πρόσβασης των γεωργών στις βάσεις δεδομένων/ αποθετήρια γνώσεων (knowledge reservoirs) που θα είναι διαθέσιμες και για τους συμβούλους (ή, κατά περίπτωση, σε πιο ‘εκλαϊκευμένες’ εκδοχές τους) αλλά, ακόμη περισσότερο, με τη δημιουργία ή/και αξιοποίηση υφιστάμενων εφαρμογών κινητών συσκευών (και εν γένει των ΤΠΕ) μπορεί να βοηθήσει σημαντικά (ιδιαίτερα τις νεότερες γενιές που είναι πιο εξοικειωμένες με τις νέες τεχνολογίες – για τις παλιότερες μπορούν να προβλεφθούν κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης ή/και διαδικασίες μεντόρων^[5]). Όλες οι παραπάνω παρεμβάσεις, σε συνδυασμό με την παροχή συμβουλών, θα συμβάλλουν αλληλοεπικουρούμενες αποφασιστικά στη διάχυση καινοτομιών στον ελληνικό αγροτικό χώρο.

Από την άλλη, οι Επιχειρησιακές Ομάδες της EIP-AGRI αποσκοπούν στη συνδημιουργία (μέσα από τη στενή συνεργασία γεωργών, συμβούλων, ερευνητών, επιχειρήσεων και άλλων κατά περίπτωση ενδιαφερόμενων μερών – stakeholders) καινοτόμων λύσεων πάνω σε προβλήματα των παραγωγών. Εδώ σημαντικός είναι ο ρόλος των αποκαλούμενων διαμεσολαβητών καινοτομίας που διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο στη διασύνδεση ατόμων και φορέων γύρω από μια ιδέα που μπορεί να μετατραπεί σε καινοτομία καθώς και στην ανακάλυψη ιδεών που προέρχονται από την πράξη (π.χ. γεωργούς-δασοκόμους) και, περαιτέρω, διευκολύνουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων σχεδίων/έργων. Έτσι, ο ρόλος τους αφορά στην υποστήριξη των (εν δυνάμει) εταίρων να διασυνδεθούν και, στη συνέχεια, τη διευκόλυνση της έναρξης και ομαλής λειτουργίας Επιχειρησιακών Ομάδων με συγκεκριμένους στόχους. Όπως προαναφέρθηκε υπάρχει ανάγκη ειδικής κατάρτισης όσων συμβούλων το επιθυμούν ώστε να αναλάβουν το ρόλο αυτό.

Πέραν όμως της συγκεκριμένης στόχευσης των ΕΟ καθώς και συμμετοχής σε αυτές εξαρχής (κατά το σχεδιασμό) τόσο των γεωργών όσο και συμβούλων - διαμεσολαβητών καινοτομίας (innovation brokers/facilitators), απαιτούνται και δράσεις υποστήριξης τους με γνώση και τεχνογνωσία (π.χ. master classes των επικεφαλής/ εκπροσώπων των ΕΟ), διευκόλυνσης της παρουσίας των αποτελεσμάτων τους (π.χ. θεματικές επιδείξεις και συναντήσεις/ εργαστήρια (workshops) ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών (εθνικές και διεθνείς), υποστήριξη νέων ΕΟ, ανταλλαγές (π.χ. γεωργών, συμβούλων, ερευνητών), δημιουργίας περιλήψεων (practice abstracts) για τη διάδοση των αποτελεσμάτων - μέσω του Δικτύου ΚΑΠ και των αποθετηρίων γνώσης της πλατφόρμας δικτύωσης των συμβούλων) και ‘επιβίωσής τους’ μετά το τέλος των έργων (δικτύωση, συνέχιση της επικοινωνίας των καλών πρακτικών, αξιοποίηση ως ‘τόπων’ εκπαίδευσης, κ.α.).

Η ενθάρυνση /υποβοήθηση εντοπισμού των καινοτόμων ιδεών και της μετάβασης από το επίπεδο της ιδέας στο επίπεδο της πρακτικής εφαρμογής αποτελούσε ένα χρόνιο έλλειμα στην Ελλάδα, το οποίο βαθμιαία εξαλείφεται μέσα από πρωτοβουλίες της Διοίκησης αλλά και του ιδιωτικού τομέα. Οι προσπάθειες αυτές εστιάζονται κυρίως στο πεδίο της επιχειρηματικότητας, στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, ενώ πολύ περιορισμένες είναι οι σχετικές προσπάθειες στη «γεωργική παραγωγή».

Μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου με την στήριξη σε διοικητικό επίπεδο από το υποδίκτυο AKIS και με πόρους του θα προκηρυχθούν ανοικτές προσκλήσεις για την υποβολή καινοτόμων ιδεών από μεμονωμένους παραγωγούς, γεωργικούς συμβούλους, οργανώσεις παραγωγών και ευρύτερα από οποιονδήποτε εμπλέκεται στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και στην επιστημονική ερευνητική κοινότητα

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις θα εξετάζονται ως προς την εφικτότητα και τον καινοτόμο χαρακτήρα τους και θα επιλέγονται οι καλύτερες μέσα από διαφανή κριτήρια και διαδικασίες. Οι καλύτερες ιδέες θα λαμβάνουν συμβολικά έπαθλα, ενώ μέσω της Τεχνικής Βοήθειας θα δημοσιευθεί πρόσκληση που θα απευθύνεται σε πρώτη φάση σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για την επιλογή παροχής υπηρεσιών Mentoring

με στόχο την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης ενώ αντίστοιχες υπηρεσίες μπορεί να προσφέρονται και από τα Ερευνητικά Ινστιτούτα του ΕΛΓΟ. Ως αποτέλεσμα θα είναι η ωρίμανση της ιδέας ώστε να φτάσει σε επίπεδο που μπορούσε να αποτελέσει την βάση για την δημιουργία μιας Επιχειρησιακής ομάδας της Παρέμβασης 77.3.1 .

Η πρώτη αυτή φάση θα έχει διάρκεια διετίας χρονικό διαστημα που θεωρείται επαρκές ώστε να υπάρξει επαρκής αριθμός καταρτισμένων και εγγεγραμμένων στο σχετικό μητρώο γεωργικών συμβούλων διαμεσολαβητών καινοτομίας ώστε να προστεθεί στις επιλέξιμες κατηγορίες παροχής γεωργικών συμβουλών της παρεμβάσης 78.2 για την εκπλήρωση της απαίτησης για την παροχή στήριξης προετοιμασίας και την υλοποίηση έργων αναδυόμενης επιχειρησιακής ομάδας της ΕΣΚ, με παράλληλη σύλληψη και αξιοποίηση καινοτόμων ιδεών βάση με βάση την εμπειρία της χρηματοδότησης της Φάσης Α του Μέτρου 16 στο ΠΑΑ 2014-2020.

Για την επιτυχία των παραπάνω προφανώς απαιτείται μια εκτεταμένη καμπάνια ενημέρωσης (από το Δίκτυο ΚΑΠ) ώστε οι τελικά επωφελούμενοι να καταστούν ενήμεροι για τις ανωτέρω περιγραφόμενες δράσεις και να παρακινηθούν ώστε να συμμετάσχουν ενεργά σε αυτές.

Με αυτή την έννοια εγκαθιδρύεται ένας μηχανισμός υπηρεσιών υποστήριξης της καινοτομίας που, σε γενικές γραμμές, αφορά στην ενημερότητα και διάδοση (μεταφορά) γνώσεων και καινοτομιών, τη συμβουλευτική υποστήριξη των παραγωγών, τη δικτύωση και/ για τη συν-δημιουργία καινοτομίας, και την οικοδόμηση ικανοτήτων.

Βασικό ρόλο στη στήριξη της καινοτομίας με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της ΚΑΠ και την επίτευξη του εγκάρσιου στόχου του άρθρου 6 θα παίξουν οι δρώντες στο σύστημα AKIS όπως αυτοί αναφέρονται στην παράγραφο 8.2 οι οποίοι θα δρουν υπό τις κατευθύνσεις της Εθνικής Επιτροπής AKIS ενώ για τη συμβολή του ΣΣ ΚΑΠ στη λειτουργία του συστήματος θα μεριμνά συντονιστικό όργανο AKIS (coordination body).

^[1] Με μεγαλύτερη έμφαση στην ψηφιοποίηση (χρήση εφαρμογών κινητών ψηφιακών συσκευών) και στο (με βάση τις εκάστοτε θεσμικές ρυθμίσεις και στρατηγικές) «πρασίνισμα» της γεωργίας. Ενδεικτικά (και μόνο) το περιεχόμενο πρέπει να εκσυγχρονιστεί σε ζητήματα καινοτομίας (τεχνολογικής και κοινωνικής), κυκλικής βιο-οικονομίας και προσαρμογής στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, αλλά και σε θέματα όπως η οργάνωση και διαχείριση των εκμεταλλεύσεων, η ασφάλεια και υγιεινή (πέραν της, αυτονόητης, παραγωγής ασφαλών και υγιεινών προϊόντων, π.χ. σωματική και ψυχική υγεία, διαχείριση του εργασιακού στρες, κ.λπ. τόσο του ίδιου του παραγωγού όσο και του τυχόν εργατικού δυναμικού που απασχολεί), κ.λπ.

^[2] Πέραν των εμπειριών και αναγκών λόγω της πανδημίας covid-19 αλλά και των εκπαιδευόμενων σε απομακρυσμένες ή/και νησιωτικές περιοχές, η εξ αποστάσεως κατάρτιση καλύπτει και την ειδική μέριμνα που θα πρέπει να δοθεί στις γυναίκες γεωργούς ιδίως κατά τις περιόδους ειδικών συνθηκών (λ.χ εγκυμοσύνης και λοχείας).

^[3] Βλ. <https://farmdemo.eu/doc/project>

^[4] Ιδιαίτερα σημαντικές δράσεις όσον αφορά στο «πρασίνισμα» (ιδίως στη μείωση της χρήσης εισροών αλλά και σε γεωργο-περιβαλλοντικές δράσεις).

^[5] Βλ. <https://www.wisefarmer.eu/>

8.5 Στρατηγική ψηφιοποίησης [άρθρο 114 στοιχείο β)]

Ο οριζόντιος εκσυγχρονισμός του ελληνικού πρωτογενή τομέα αποτελεί προτεραιότητα και πρόκληση για τη χώρα στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου για τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΣΣ ΚΑΠ). Ως εκ τούτου, προβλέπονται στο ΣΣ ΚΑΠ παρεμβάσεις που θα συμβάλουν στην προώθηση της ψηφιοποίησης στη γεωργία, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT και την αξιολόγηση των αναγκών. Μέσα από παρεμβάσεις στον τομέα της ψηφιοποίησης, η στρατηγική προσέγγιση θέτει τις βάσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της γεωργίας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών εκμεταλλεύσεων.

Ειδικότερα, η ανάλυση SWOT και η εκτίμηση αναγκών υπογράμμισαν τη σημασία της αναβάθμισης των τεχνολογικών υποδομών και της ενσωμάτωσης των τεχνολογικών επιτευγμάτων στην παραγωγική διαδικασία (AN 002.10.02). Αυτό θα επιτευχθεί με την ενίσχυση των επενδύσεων σε συστήματα αυτοματισμού, ψηφιοποίησης και γεωργίας ακριβείας. Συγκεκριμένα, επενδύσεις που αφορούν σε: i) γεωργικό εξοπλισμό και μηχανήματα ακριβείας (άρδευση, λίπανση, παρακολούθηση και ρύθμιση συνθηκών θερμοκηπίου), ii) επενδύσεις ψηφιοποίησης και αυτοματισμών τηλεχειρισμού (συστήματα τηλεχειρισμού τρακτέρ, έξυπνα συστήματα έγχυσης, ρομποτικά μηχανήματα ελέγχου ζιζανίων), iii) ψηφιακό εξοπλισμό ρύθμισης και ελέγχου παραγωγής, iv) συνθηκών διαβίωσης στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, v) αξιοποίηση ΤΠΕ στην πρώτη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων

καλύπτονται από τις παρέμβασεις ενίσχυσης επενδύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης του άρθρου 73) Π3-73-2.1 – 2.6

Οι επενδύσεις στη γεωργία ακριβείας θα βελτιώσουν το περιβαλλοντικό προφίλ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ενώ θα μετριάσουν τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα των γεωργικών εισροών. Στο πλαίσιο αυτό, οι περιοχές μετάβασης, λιγότερο ανεπτυγμένες, καθώς και στα μικρότερα νησιά του Αιγαίου στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. Νο 229/2013 θεωρούνται ως περιοχές στόχοι για τη μείωση των ψηφιακών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των επενδυτικών μέτρων. Ενδεικτικά κριτήρια επιλεξιμότητας όπως: η αξιοποίηση εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας, η μείωση των εισροών που επιτυγχάνεται ως αποτέλεσμα της εφαρμογής γεωργίας ακριβείας, καθώς και το μορφωτικό επίπεδο, η επαγγελματική εμπειρία και η οικονομική ικανότητα του υποψηφίου κ.λπ. θα συμπεριληφθούν για να διασφαλιστεί η υψηλή απόδοση της στρατηγικής ψηφιοποίησης.

Ως αναμενόμενο αποτέλεσμα (R.3.), ένα μερίδιο των εκμεταλλεύσεων θα επωφεληθεί από την υποστήριξη των επενδύσεων στις ψηφιακές τεχνολογίες, συμβάλλοντας παράλληλα στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό των επιπτώσεων της (R.16), μέσω της ΚΑΠ. Σημειώνεται ότι το αυξημένο ποσοστό συγχρηματοδότησης του «ψηφιακού εξοπλισμού» (60%) έναντι του λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού (40%), στο πλαίσιο των επενδυτικών παρεμβάσεων.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής ψηφιοποίησης είναι η βελτίωση της απόδοσης μέσω της συνεργασίας. Η εκτίμηση αναγκών που πραγματοποιήθηκε σκιαγράφησε την αναγκαιότητα υποστήριξης και ανάπτυξης συνεργασιών, για δράσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών στον αγροτικό τομέα (AN 002.10.02, AN 003.10.03, AN 004.10.04, AN 017.10.07 , AN 024.10.08, AN 025.10.09, AN 027.10.10, AN 031.10.12). Για το σκοπό αυτό, έχει σχεδιαστεί η Παρέμβαση Π3-77-3.1, με στόχο τα μέλη των Επιχειρησιακών Ομάδων ως δικαιούχους, για τη διευκόλυνση της μεταφοράς γνώσης και την υποστήριξη της ευρείας διάδοσης των τεχνολογικών καινοτομιών. Η παρέμβαση περιστρέφεται γύρω από νέες, καινοτόμες διαδικασίες, στην πρωτογενή παραγωγή αγροτικών προϊόντων και στον τομέα των τροφίμων, καθώς και στην εξερεύνηση νέων γεωργικών πρακτικών και πρακτικών παραγωγής που συμβάλλουν κυρίως στους τομείς: i) διαχείρισης φυσικών πόρων και εισροών, ii) ασφάλειας των τροφίμων και παραγωγής ποιοτικών προϊόντων, iii) κοινωνικοοικονομική βιωσιμότητας / ανταγωνιστικότητας, iv) υγιεινής και ευημερίας των ζώων v) μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, vi) βιοποικιλότητας και διατήρησης της φύσης και του τοπίου vii) αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων του κλίματος αλλαγή. Ως αναμενόμενο αποτέλεσμα (R.1PR) ορισμένοι άνθρωποι θα επωφεληθούν (με τη μορφή επιχορήγησης) από την υποστήριξη συμβουλών, κατάρτισης, ανταλλαγής γνώσεων ή συμμετοχής σε επιχειρησιακές ομάδες ή άλλες ομάδες/δράσεις συνεργασίας.

Ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης SWOT και των αναγκών (AN 001.10.01, AN 002.10.02, AN 004.10.04), η παροχή κατάλληλων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ΤΠΕ αποτελεί βασικό στοιχείο για την προώθηση της καινοτομίας και για τη βελτίωση της παραγωγικότητας στον αγροτικό κλάδο. Υπάρχει ανάγκη αναβάθμισης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων στον αγροτικό τομέα προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα του κλάδου, να εγκαταλειφθούν απαρχαιωμένες γεωργικές πρακτικές και να προετοιμαστούν κατάλληλα οι αγρότες προκειμένου να ανταπεξέλθουν αποτελεσματικά στην πραγματικότητα της κλιματικής αλλαγής και να διασφαλισθεί ότι αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες για την υιοθέτηση βιώσιμων πράσινων πρακτικών. Η εισαγωγή μιας κουλτούρας δια βίου μάθησης είναι ένας τομέας στον οποίο πρέπει να δοθεί προσοχή προκειμένου να αυξηθούν τα επίπεδα ψηφιακών δεξιοτήτων στη γεωργία και να ενισχυθεί η καινοτομία. Η παροχή εκπαίδευσης (ιδιαίτερα μέσω σύγχρονων μεθόδων) σε ψηφιακά εργαλεία και καινοτομίες προβλέπεται στην Παρέμβαση Π3-78.1 η οποία περιλαμβάνει: i) τυπικά-κλασσικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης με παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, ii) Ομάδες Συζήτησης - αγρότες / ομάδες συζήτησης με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, iii) επιδείξεις - επισκέψεις επιδεικτικών αγρών, iv) πιλοτικά εργαστήρια, v) ανταλλαγές μεταξύ ομότιμων και vi) ατομική καθοδήγηση. Δικαιούχοι της παρέμβασης είναι ο αγροτικός πληθυσμός, ιδίως αγρότες, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, δασολόγοι κ.λπ. π.χ οι «Νέοι Αγρότες» (ΕΣ7) - αλλά και οι νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα, τα μέλη των Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ), οι δικαιούχοι δράσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή (ΕΣ4,5 & 6) και την ανταγωνιστικότητα (ΕΣ2). Η εκπαίδευση θα ποικίλλει ανάλογα με το αντικείμενο και την ομάδα-στόχο. Στο ίδιο πλαίσιο, η εκτίμηση αναγκών υπογράμμισε την ανάγκη (AN 004.10.04, AN 027.10.10, AN 033.10.14) να ενταθούν οι προσπάθειες για την ανάπτυξη καλά συντονισμένων δομών που προάγουν τη

ροή της γνώσης και της καινοτομίας και ενισχύουν τις συνεργασίες, ενσωματώνοντας παράλληλα υπηρεσίες δικτύωσης και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Για το σκοπό αυτό, έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επέκταση της προσφερόμενης εκπαίδευσης/κατάρτισης με την αναβάθμιση της εκπαίδευσης/κατάρτισης των συμβούλων και την αναμόρφωση του συστήματος AKIS, μέσω της Παρέμβασης Π3-78.2. Ειδικά σε ό,τι αφορά θέματα καινοτομίας, πιστοποιημένοι σύμβουλοι μπορούν να απασχοληθούν ως Διαμεσολαβητές Καινοτομίας στην υλοποίηση των Επιχειρησιακών Ομάδων, δηλαδή να παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης καινοτομίας, να συμμετέχουν και να έχουν πρόσβαση/μοιράζονται τη γνώση που παράγουν. Ως προϋπόθεση, όλοι οι σύμβουλοι πρέπει να λαμβάνουν την κατάλληλη τεχνική και μεθοδολογική εκπαίδευση/εκπαίδευση (για ορισμένο αριθμό ημερών ετησίως) και ιδιαίτερα (τουλάχιστον όσοι θα εμπλακούν ως διαμεσολαβητές καινοτομίας σε ΕΟ) σε θέματα υποστήριξης της καινοτομίας - με έμφαση στη διαδραστική καινοτομία (interactive innovation) και αφετέρου στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήση / αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων και δημιουργία νέων). Ως αναμενόμενο αποτέλεσμα (R.1PR) και των δύο παρεμβάσεων, ορισμένα άτομα θα επωφεληθούν από την υποστήριξη για συμβουλές, εκπαίδευση, ανταλλαγή γνώσεων ή συμμετοχή σε Επιχειρησιακές Ομάδες ή άλλες ομάδες/δράσεις συνεργασίας.

Οι προβλεπόμενες δράσεις που περιστρέφονται γύρω από την εκπαίδευση (Π3-78.2, Π3-78.1) θα ωφεληθούν από τη συμμετοχή της χώρας στις ακόλουθες πρωτοβουλίες, ενισχύοντας τις δυνατότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και θα οδηγήσουν στη διάδοση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών σε πολλούς τομείς της οικονομίας, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Συνοπτικά η ολοκληρωμένη προσέγγιση της στρατηγικής ψηφιοποίησης στον Αγροτικό Τομέα όπως επιχειρείται μέσω του ΣΣ υποστηρίζεται μέσω των ακόλουθων:

- Στον Πυλώνα Ι προβλέπεται η εφαρμογή διακριτού οικολογικού σχήματος (ecoscheme) για την ενίσχυση παραγωγών για την ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων (Π1-31.6)
- Σε όλα τα προγράμματα κατάρτισης αγροτών και νέων αγροτών έχει τεθεί υποχρεωτική η παρακολούθηση κύκλων κατάρτισης σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες (η απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων αποτελεί «οριζόντιο θεματικό πεδίο κατάρτισης») (Π3-78.1 «Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων»)
- Στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.2 «Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders)» και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη δράση εκπαίδευσης των γεωργικών συμβούλων προβλέπεται ότι όλοι οι σύμβουλοι πρέπει να λαμβάνουν υποχρεωτικά εκπαίδευση/κατάρτιση για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων (χρήσης/ αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων και δημιουργίας νέων).
- Επιπρόσθετα στο πλαίσιο των παρεμβάσεων ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης (Π3-73-2.1) και στην μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (Π3-73-2.3) πριμοδοτούνται με αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης ή/και επιλέγονται κατά προτεραιότητα (προωθούνται) επενδυτικά σχέδια που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε σύγχρονα συστήματα-εξοπλισμό τεχνολογίας αιχμής και ψηφιακές τεχνολογίες (π.χ. smart εφαρμογές για κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (παρακολούθηση υγείας - συμπεριφοράς ζώων), άρδευση, λίπανση (live παρακολούθηση συνθηκών περιβάλλοντος και ρύθμισης ποσότητας ύδατος και θρεπτικών διαλυμάτων σε εγκαταστάσεις φυτικής παραγωγής – θερμοκήπια / υδροπονία κ.λπ.).
- Στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1 «Ανάπτυξη συνεργασιών με σκοπό τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της Γεωργίας (ΕΣΚ-Γεωργίας)», η κύρια στόχευση είναι η συνεργασία φορέων για την αξιοποίηση τεχνολογικών και οργανωτικών καινοτομιών και την ενσωμάτωσή τους στην πράξη μέσω πιλοτικών εφαρμογών και θα προωθούνται επιχειρηματικά συνεργατικά σχήματα για την πιλοτική εφαρμογή ψηφιακών συστημάτων, εφαρμογών τηλεπικοινωνίας, εφαρμογών γεωργίας ακριβείας και ειδικού λογισμικού ολοκληρωμένης διαχείρισης σε επίπεδο εκμετάλλευσης.

Οι ανάγκες του εγκάρσιου στόχου του ΣΣ ΚΑΠ, σε σχέση με την ψηφιοποίηση στον αγροτικό τομέα εξυπηρετούνται παράλληλα μέσω του έργου της Κοινωνίας της Πληροφορίας Μ.Α.Ε. (ΚτΠ Μ.Α.Ε.) «Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Γεωργικού Τομέα» προϋπολογισμού 55 εκ Ευρώ (χρηματοδότηση από

το Ταμείο Ανάκαμψης), προβλέπεται η δημιουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας για την συλλογή, επεξεργασία και παροχή δεδομένων και πληροφοριών στους φορείς του αγροτικού τομέα. (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ)

Η Διαδικτυακή Πύλη Πρόσβασης Υπηρεσιών και Δεδομένων για τον Αγροτικό Τομέα θα αποτελεί το κεντρικό σημείο του περιβάλλοντος διεπαφής (UI) των χρηστών με την πλατφόρμα. Η Πύλη θα ολοκληρώνει σε ένα ενιαίο λειτουργικό περιβάλλον υπηρεσίες προς τον αγροτικό τομέα όπως:

- Συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία δεδομένων καλλιεργειών μέσω τηλεπισκόπησης
- Καταγραφή και παρακολούθηση περιβαλλοντικών παραμέτρων (νερό, έδαφος, αέρας) μέσω κατάλληλου δικτύου σταθμών παρακολούθησης
- Παροχή προσωποποιημένης πληροφόρησης για την υποστήριξη λήψης αποφάσεων σε επίπεδο εκμετάλλευσης
- Υποστήριξη παρακολούθησης και διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης
- Υποστήριξη συμβούλων και παραγωγών κατά την διαδικασία λήψης γεωργικών συμβουλών
- Καταγραφή γεωργικών συμβουλών και διασύνδεση με το αποθετήριο γνώσης για τον εμπλουτισμό του σε ότι αφορά την παροχή γεωργικών συμβουλών σε επίπεδο εκμετάλλευσης
- Υπηρεσίες ποσοτικής και ποιοτικής εκτίμησης κινδύνου και ανθεκτικότητας αγροτικών εκμεταλλεύσεων
- Παροχή εξειδικευμένων καλλιεργητικών συμβουλών βάσει πραγματικών αναγκών και δεδομένων καλλιεργειών

Τα δεδομένα που θα παράγονται από την εγκατάσταση των συστημάτων συγκέντρωσης δεδομένων και το υποσύστημα διαχείριση γεωργικών συμβουλών που προβλέπονται στο παραπάνω έργο (η προκήρυξη του οποίου έχει τεθεί σε διαβούλευση και αναμένεται η προκήρυξη του) θα αξιοποιηθούν και θα γίνουν διαθέσιμα μέσω του αποθετηρίου γνώσης του AKIS, με το οποίο θα είναι διασυνδεδεμένο.

Δεν έχει προσδιορισθεί ακόμα το πλαίσιο λειτουργίας των Innovation HUBS, ως εκ τούτου δεν έχει περιγράψει στο Στρατηγικό Σχέδιο η διασύνδεση τους με τις δομές του αγροτικού χώρου.

Επίσης, έχουν πραγματοποιηθεί και οι ακόλουθες ενέργειες:

- Η Ελλάδα υπέγραψε τη Διακήρυξη για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας Blockchain (European Blockchain Partnership) τον Μάιο του 2018. Πρόκειται για πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο να διασφαλίσει την ενεργό συμμετοχή όλων των κρατών μελών στους τομείς των ΤΠΕ και του Blockchain.
- Η Ελλάδα υπέγραψε τη Διακήρυξη συνεργασίας για την Τεχνητή Νοημοσύνη τον Μάιο του 2018. Πρόκειται για πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο να διασφαλίσει την ενεργό συμμετοχή όλων των κρατών μελών, σε μια βασική τεχνολογία που αναμένεται να γίνει βασικός μοχλός για την οικονομική ανάπτυξη μέσω της ψηφιοποίησης της βιομηχανίας και για την κοινωνία συνολικά.
- Τον Μάιο του 2018, η Ελλάδα υπέγραψε με τη Βουλγαρία και τη Σερβία την πρωτοβουλία διασυνοριακού διαδρόμου 5G. Αυτό το δίκτυο συνεργασίας μεταξύ των χωρών θα επιτρέψει ένα καλύτερο περιβάλλον για τη δοκιμή και την ανάπτυξη της τεχνολογίας 5G.
- Μια άλλη θετική εξέλιξη τον Νοέμβριο του 2017, ήταν η συμμετοχή της Ελλάδας ως 12ης χώρας-μέλους στην ευρωπαϊκή προσπάθεια για τη δημιουργία της επόμενης γενιάς υποδομών υπολογιστών και δεδομένων με την υπογραφή της δήλωσης Υπολογιστικής Υψηλής Απόδοσης (η δήλωση EuroHPC).
- Η Ελλάδα είναι επίσης μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (European Space Agency, ESA). Η ελληνική κυβέρνηση, προκειμένου να εκμεταλλευτεί πλήρως τα οφέλη της συμμετοχής της στην ESA και πιθανές επιδράσεις σε πολλούς τομείς της οικονομίας (υποδομές ΤΠΕ, ιατρικές εφαρμογές, παρακολούθηση περιβάλλοντος κ.λπ.) ίδρυσε εντός του 2018 τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό (Hellenic Space Agency, HSA), με την αποστολή να διαμορφώσει τη διαστημική στρατηγική της χώρας και να προωθήσει τη συμμετοχή της Ελλάδας σε διαστημικά προγράμματα.
- Η Ελλάδα συμμετέχει επίσης στην Κοινή Επιχείρηση ECSEL (ECSEL Joint Undertaking), η οποία χρηματοδοτεί έργα Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας για τεχνογνωσία παγκόσμιας κλάσης σε

βασικές τεχνολογίες ενεργοποίησης, απαραίτητες για την ανταγωνιστική ηγεσία της Ευρώπης στην εποχή της ψηφιακής οικονομίας.

- Η Ελλάδα υπέγραψε στο πλαίσιο της Digital Day 2019 μια δήλωση συνεργασίας με θέμα «Ένα έξυπνο και βιώσιμο ψηφιακό μέλλον για την ευρωπαϊκή γεωργία και τις αγροτικές περιοχές» για να αναλάβουν μια σειρά δράσεων για την υποστήριξη μιας επιτυχημένης ψηφιοποίησης της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών στην Ευρώπη. Η Διακήρυξη αποτελεί μέρος των συνεχιζόμενων προσπάθειών για τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού στον αγροτικό τομέα της ΕΕ και στις αγροτικές περιοχές.

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση και τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) που αναφέρεται στην οδηγία 2001/42/ΕΚ

1. Σύνοψη της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) είναι μια κανονιστική υποχρέωση που αποσκοπεί στη βελτίωση της συνολικής ποιότητας της διαδικασίας σχεδιασμού της αγροτικής πολιτικής κάθε κράτους μέλους. Η διαδικασία αξιολόγησης ακολουθεί τα βήματα της διαδικασίας σύνταξης του ΣΣ ΚΑΠ, παρέχοντας κρίσιμες εισροές σε κάθε στάδιο και διασφαλίζοντας τη συνολική βελτίωση της ποιότητας του τελικού Σχεδίου.

Στο πλαίσιο του κανονισμού για τα ΣΣ ΚΑΠ, η τεχνική ομάδα της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank) εκπόνησε μεθοδολογία για την εκ των προτέρων αξιολόγηση, η οποία βασίστηκε στους κατευθυντήριους οδηγούς του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης (European Evaluation Helpdesk) και συζητήθηκε με τη Διαχειριστική Αρχή. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση για το ΣΣ ΚΑΠ της Ελλάδας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Γεωργία και τον Αγροτικό Μετασχηματισμό και Action – Strategic Planning for Agriculture and Rural Transformation and Action (SPARTA)», μεταξύ της World Bank και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Η έκθεση για την εκ των προτέρων αξιολόγηση, διαρθρώνεται ως εξής:

Το Κεφάλαιο 2 παρέχει μια επισκόπηση της μεθοδολογικής προσέγγισης της εκ των προτέρων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της νομικής βάσης και των διαφόρων φάσεων της διαδικασίας. Περιγράφεται η μεθοδολογία για την αξιολόγηση του SWOT και τον προσδιορισμό των αναγκών, σε ευθυγράμμιση με τους σχετικούς κατευθυντήριους οδηγούς του European Evaluation Helpdesk, η πρόταση μεθοδολογίας για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων μέσω των εισροών των ενδιαφερομένων εταίρων καθώς και η αξιολόγηση της στρατηγικής παρέμβασης του ΣΣ ΚΑΠ. Το Κεφάλαιο 3 συνοψίζει τα κύρια ευρήματα από την αξιολόγηση του SWOT και την αξιολόγηση των αναγκών.

Η συνάφεια της στρατηγικής παρέμβασης και η συνοχή και η αποτελεσματικότητα του σχεδίου ΣΣ της ΚΓΠ αξιολογούνται στο Κεφάλαιο 4. Αυτό ακολουθείται από την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, του αντίκτυπου και της βιωσιμότητας του σχεδίου ΣΣ της ΚΑΠ. Το Κεφάλαιο 6 συνοψίζει την αξιολόγηση των μηχανισμών παρακολούθησης, της συλλογής δεδομένων και των συστημάτων εφαρμογής, ενώ το τελικό Κεφάλαιο 7 εστιάζει στις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, στις οποίες ο εκ των προτέρων αξιολογητής συμμετείχε ηλεκτρονικά λόγω περιορισμών COVID-19.

Ένα πρόσθετο έγγραφο που συνοψίζει όλες τις συστάσεις από την εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΣΣ ΚΑΠ της Ελλάδας ετοιμάστηκε επίσης για να υποστηρίξει τη διαδικασία εκπόνησης του ΣΣ ΚΑΠ.

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) του ελληνικού ΣΣ ΚΑΠ για την προγραμματική περίοδο 2023-2027, είναι υποχρεωτική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 3 της ευρωπαϊκής Οδηγίας ΣΠΕ 2001/42/ΕΚ για χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ και επίσης αποτελεί νομική προϋπόθεση για την έγκριση του ελληνικού ΣΣ ΚΑΠ σύμφωνα με την ΚΥΑ ΣΠΕ, 107017/2006 η οποία τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 38181/2695/2022. Είναι επίσης απαίτηση βάσει του άρθρου 107 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Τα ειδικά καθήκοντα της ΣΠΕ συνίστανται στην περιβαλλοντική αξιολόγηση του ΣΣ ΚΑΠ και στην ανάπτυξη συστάσεων για τη διαμόρφωση του ΣΣ ΚΑΠ. Σύμφωνα με την κοινοτική και ελληνική νομοθεσία, η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση πρέπει να διενεργείται κατά την προετοιμασία του ΣΣ ΚΑΠ και πριν από την έγκρισή του.

Οι συστάσεις της ΣΠΕ για το ΣΣ ΚΑΠ περιγράφονται συνοπτικά στο κεφάλαιο 1.7 της έκθεσης της ΣΠΕ.

2. Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης και της ΣΕΠΕ και πώς αντιμετωπίστηκαν

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
139. Προβλεπόμενο σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης	Ειδικές συστάσεις ΣΠΕ	30-03-2022				X	X	X			X	X
136 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (1)	Ειδικές συστάσεις ΣΠΕ	30-03-2022				X	X	X			X	X
137 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (2)	Ειδικές συστάσεις ΣΠΕ	30-03-2022				X	X	X			X	X
131 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022						X				
135 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022						X				
009. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022									X	
011. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022	X									
012. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022		X								
097 Προσδιορίστε τη συμβολή διαφορετικών υποτομέων κτηνοτροφίας στους δείκτες εκροών 18 και 21 και στους σχετικούς δείκτες αποτελέσματος 43 και 44 σε σχέση με τις παρεμβάσεις Π3-70-3.1 και Π3-73-2.4	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022									X	
098 Προσδιορίστε περαιτέρω πώς τα πρότυπα και τα κριτήρια που εφαρμόζονται βάσει των δεσμεύσεων του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022									X	
035 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022				X						
100 Εξαίρεση των συμμετεχόντων σε προγράμματα ποιότητας από τον κατάλογο των επιλέξιμων δικαιούχων σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση (ευημερία) των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1)	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
107 Επανεξέταση των διασυνδέσεων που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση)	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022										X

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
μεταξύ ορισμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO.												
108 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις) και μέτρων για τη στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
041 Επανεξέταση και αποσαφήνιση τους της σύνδεσης μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022								X		
110 Ολοκλήρωση του σχεδιασμού των παρεμβάσεων που σχετίζονται με συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
116 Αποσαφήνιση του καταμερισμού εργασίας μεταξύ του Δικτύου της ΚΑΠ και του Δικτύου AKIS για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της καινοτομίας στους παραγωγούς	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
119 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ της τιμής στόχου που καθορίστηκε για τον Δείκτη Αποτελέσματος 1 και τους Δείκτες Εκροών 1 και 33, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-78.1, Π3-77-1.1 και P3-78.2	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
125 Αιτιολόγηση για παρεμβάσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X	X	X				
126 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X						
127 Κατηγορία σύστασης: Λογική παρέμβασης/ συμβολή στους στόχους	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022					X					
101 Χρήση προτύπων και κριτηρίων για την καλή διαβίωση των ζώων που περιλαμβάνονται σε υφιστάμενα συστήματα ποιότητας με διεθνή αναγνώριση στην αγορά ως βάση για την παρέμβαση Π3-70-3.1	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
123 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X	X				
128 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022						X				

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
029 Καθορίστε τις προγραμματισμένες μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν στήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022	X									
032 Σύνδεση του δείκτη αποτελέσματος με τον ΕΣ3	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022			X							
034 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022				X						
058 Κάλυψη εξόδων βιολογικής πιστοποίησης και ελέγχου στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-70-2.1 (ενίσχυση για μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους) και της παρέμβασης Π1-31.8 (συντήρηση βιολογικών πρακτικών) με στόχο την ελαχιστοποίηση του διοικητικού	Μέτρα για τη μείωση του διοικητικού φόρτου	30-03-2022			X							
028 Επανεξέταση και αποσαφήνιση των δεσμών μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στις παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022	X									
076 Ενσωματώστε τις Πανευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Δάσωση και την Αναδάσωση στο σχεδιασμό της παρέμβασης Π3-73-1.3. (Πρόληψη και αποκατάσταση δασικών ζημιών από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά γεγονότα)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Εργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022					X					
077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Εργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022					X					
059 Παροχή οικονομικής αιτιολόγησης για την επιλογή των συστημάτων ποιότητας που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-77-2.1. (Συστήματα Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022			X							
061 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.1, Π3-73-2.2.,	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X						

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
Π3-73-2.5, Π3-73-1.3, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ4												
063 Ενσωμάτωση δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-73-2.5 (Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές) ως επιλέξιμες επενδύσεις στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 (Ψηφιακές	Μέτρα για τη μείωση του διοικητικού φόρτου	30-03-2022				X						
066 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-22. και Π3-73-2.5	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
067 Προσδιορίστε τον αριθμό και το είδος των επενδυτικών πράξεων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 και συνδέονται με τον δείκτη εκροής 21 που αναμένεται να συμβάλλουν στις τιμές-στόχους που καθορίστηκαν για τους δείκτες αποτελέσματος 15 και 13	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
062 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ4 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.1, Π3-73-1.3, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ4	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X						
065 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. και μέτρων για την στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022				X						
007. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022							X			
013. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022			X							
045 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022										X
046 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ1 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα), Π3-73-2.4.	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022										X

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
(Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από με												
096 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4, Π3-70-3.1, Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ9	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
117 Η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 πρέπει να χορηγηθεί υπό τον όρο της συμμετοχής των ωφελοούμενων σε εκπαίδευση και κατάρτιση ή/και στην εκ μέρους τους αξιοποίηση εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
120 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022					X	X				
053 Ορισμός προϋποθέσεων επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) σχετικά με την κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων με δυνατότητα τραπεζικής και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες ανταλλ.	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022		X								
056 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε συλλογικούς οργανισμούς στο πλαίσιο Τομεακών προγραμμάτων και της επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται στους παραγωγούς βάσει του άρθρου 73	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022			X							
057 Παροχή κινήτρων για τη συγχώνευση υφιστάμενων οργανώσεων παραγωγών στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-1.1 (Ίδρυση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στον Αγροτικό Τομέα)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022			X							
118 Ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στην παρέμβαση εκπαίδευσης και κατάρτισης (Π3-78.1) και διασφάλιση της πλήρους ευθυγράμμισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την Πράσινη Αρχιτεκτονική ιδίως σε ότι αφορά τη βιολογική γεωργία	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
048 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4., Π3-73-2.1., Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του ΕΣ2	Άλλο	30-03-2022		X								

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
049 Επανεξετάστε τη σύνδεση που δημιουργήθηκε με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) μεταξύ της Ανάγκης AN 105.02.05 και του δείκτη αποτελέσματος (R.9) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ2	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022		X								
052 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που Συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα) και επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.2 (Ψηφια	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022		X								
021 Αναθεώρηση της στόχευσης της Υποστήριξης συνδεδεμένου εισοδήματος	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022	X									
023 Σύνδεση αναγκών με τις παρεμβάσεις	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022	X									
026 Δραστική αναθεώρηση της Παρέμβασης Συνδεδεμένης Εισοδηματικής Ενίσχυσης	Κατανομή των δημοσιονομικών πόρων	30-03-2022	X									
030 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ2	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022		X								
109 Διευκρίνιση για τις συγκεκριμένες προτεραιότητες για την EIP-AGRI στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. Επίσης, τη σχέση τους με μελλοντικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που προβλέπονται στο πλαίσιο του Horizon Europe	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
064 Αποσαφήνιση της προσωρινής και της μόνιμης φύσης της επιστροφής φόρου καυσίμων που παρέχεται στους νέους γεωργούς	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022				X						
003. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022			X							
113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
016. ΕΣ6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022						X				
017. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022							X			
019. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022									X	
020. CCO- Συστάσεις της Εκ των προτέρων Αξιολόγησης Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022										X

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
022 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022	X									
024 Η παρέμβαση συνδεδεμένης στήριξης του εισοδήματος δεν ευθυγραμμίζεται με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΣΣ της ΚΑΠ για την Ελλάδα. Η παρέμβαση πρέπει να αναθεωρηθεί	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022	X									
025 Βελτίωση της σύνδεσης των Παρεμβάσεων Άμεσων Πληρωμών με συγκεκριμένες Ανάγκες	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022	X									
027 Διασταυρώστε τον Δείκτη Αποτελεσμάτων που σχετίζεται με τις Πληρωμές για περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς της περιοχής Παρέμβαση	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμεων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022	X									
095 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ9 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-2.3, Π3-77-2.1, Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον στόχο	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
099 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα για την ενίσχυση του κτηνιατρικού μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
014. ΕΣ4 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022				X						
018. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022								X		
102 Να επιτραπεί η υποστήριξη για επενδύσεις που υλοποιούνται από παραγωγούς προκειμένου να συμμορφωθούν με νέα και πιο αυστηρά δημόσια πρότυπα που ενδέχεται να εισαχθούν κατά την περίοδο προγραμματισμού	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
114 Να αιτιολογήσετε γιατί το «κόστος επένδυσης» που σχετίζεται με «έργα επίδειξης» καλύπτεται από την παρέμβαση Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση γεωργών και άλλων ενδιαφερομένων)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
115 Καθορισμός των ρυθμίσεων διακυβέρνησης τόσο για τη «Συντονιστική Επιτροπή» του Δικτύου ΚΑΠ όσο και για την «Εθνική Επιτροπή» του Δικτύου AKIS	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
008. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022								X		
010. CCO - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022										X

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
015. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022					X					
071 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και μέτρων για την υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
073 Διασφάλιση συνέπειας στα ελάχιστα δυνητικά όρια εξοικονόμησης νερού που ορίζονται στην παρέμβαση Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) και προσθήκη ενός ελάχιστου δυνητικού ορίου εξοικονόμησης νερού για επενδύσεις σε έργα ενεργειακής απόδοσης	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
083 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 25 και τον δείκτη αποτελέσματος 36, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση Π3-75.1 (Εγκατάσταση Νέων Γεωργών)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022							X			
084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022								X		
085 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται στην παρέμβαση Π3-73-2.3 (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων)	Κατανομή των δημοσιονομικών πόρων	30-03-2022								X		
103 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται για την παρέμβαση Π3-73-2.4. (Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από μεταδοτικές ασθένειες και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης) για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών	Κατανομή των δημοσιονομικών πόρων	30-03-2022									X	
104 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-77-3.1, Π3-73-2.2., Π3-78.1, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ10	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022										X
121 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X						
105 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις) μεταξύ	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022										X

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
όλων των αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.3) που επιλέχθηκε για την ΕΣ10/CCO.												
050 Προσδιορίστε τους δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ2 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις), Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση)	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022		X								
075 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.3 μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022					X					
081 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ7 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον στόχο	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022							X			
082 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα που θα εφαρμοστούν για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων γεωργών στη γη και τη διασφάλιση ότι η στρατηγική για την ανανέωση των γενεών αντικατοπτρίζονται επαρκώς στις παρεμβάσεις Π3-78.1 & Π3-78.2 καθώς και το Σχέδιο ΑΚΙΣ	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022							X			
092 Διαμόρφωση συνεκτικής προσέγγισης για την προώθηση και τη χρηματοδότηση της βιοοικονομίας / κυκλικής οικονομίας στο πλαίσιο σχετικών παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022								X		
093 Διευκρινίστε πώς αντιμετωπίζονται οι πτυχές του φύλου στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
124 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022				X						
068 Κατηγοριοποίηση παρέμβασης Π3-73-1.1. (Εργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) ως παρέμβαση του άρθρου 74 (Επενδύσεις στην άρδευση)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
091 Εξειδικεύστε την επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.3 (μεταποίηση) για την κλιμάκωση των ΜΜΕ αγρο-διατροφικών προϊόντων, ιδίως σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πρωτογενή γεωργία	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
070 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
Π3-73-1.3. και μέτρων υποστήριξης έργων περιβαλλοντικής υποδομής που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)												
072 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ5 που θα μετρούν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον ΕΣ5.	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022					X					
106 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. (Επιχειρησιακές Ομάδες) μεταξύ της Ανάγκης AN004.10.04 και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022										X
111 Διευκρίνιση του σκοπού/χρήσης των «στοχευμένων» που προτείνονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
031 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022		X								
033 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022			X							
036 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022						X				
038 Επανεξετάστε και αποσαφηνίστε τους δεσμούς μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022							X			
039 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
040 Σύνδεση της τομεακής παρέμβασης με τον ΕΣ8 και με συγκεκριμένες Ανάγκες	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
060 Διασφάλιση συνέπειας μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τους δείκτες εκροών 28 και 29 και τον δείκτη αποτελέσματος 10 σε σχέση με τη παρέμβαση Π3-77-1.1	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022			X							
094 Επανεξετάστε την επιλογή του Δείκτη Αποτελέσματος 37 (Νέες θέσεις εργασίας) ως τον μοναδικό Δείκτη Αποτελέσματος που συνδέεται με την παρέμβαση Π3-	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022								X		

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
73-2.3. (μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων)												
051 Κατηγοριοποίηση επιλέξιμων ψηφιακών και πράσινων επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 ως παραγωγικές επενδύσεις	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022		X								
086 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.2, Π3-77-4.1, Π3-73-2.3) και των Αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ8	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8.	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
112 Ευθυγράμμιση των στόχων/προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης EIP-AGRI (Π3-77-3.1) με τις μεταβατικές ανάγκες των γεωργών στο πλαίσιο της Πράσινης Αρχιτεκτονικής του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022										X
134 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022					X					
138. Προτάσεις για την ενίσχυση των περιβαλλοντικών οφελών του σχεδίου	Ειδικές συστάσεις ΣΠΕ	30-03-2022				X	X	X			X	X
044 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022									X	
055 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ3 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή του Π3-73-2.2, Π3-73-2.3 και Π3-73-2.5 προς τον ΕΣ	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022			X							
069 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) και μέτρων υποστήριξης έργων υποδομής διαχείρισης νερού που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
001. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022	X									

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
074 Επανεξετάστε τους δεσμούς που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-11. (Εργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022					X					
078 Ensure consistency between the target values established for Output Indicator 21 and Results Indicator 26 as they relate to intervention P3-73-2.2. (Digital and green investments in agricultural holdings)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
080 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ των αναγκών, των στόχων και ορισμένων παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-78.1., Π3-78.2) από τη λογική παρέμβασης	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022							X			
089 Βελτίωση της ευθυγράμμισης μεταξύ των στρατηγικών στόχων και των κατηγοριών έργων της παρέμβασης LEADER (Π3-77-4.1) και περαιτέρω προσδιορισμός της σχέσης αυτών με συναφείς παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης καθώς και με άλλα μέσα της ΕΕ (ΕΚΤ, ΕΚΠΑ))	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022								X		
054 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που καθορίστηκαν για τον Δείκτη Εκροής 20 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 9 σε σχέση με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022		X								
079 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ6 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.3 , Π3-73-2.5, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ6	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022						X				
084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022								X		
087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8.	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		
088 Identify results indicators linked to SO8 that would measure direct and significant contributions of	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022								X		

Τίτλος / Παραπομπή	Κατηγορία σύστασης	Ημερομηνία	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
intervention P3-73-2.2 and P3-78.1 to the objective												
090 Εστίαση της παρέμβασης LEADER στις λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές σε αντίθεση με τον στόχο της μέγιστης κάλυψης	Κατανομή των δημοσιονομικών πόρων	30-03-2022								X		
129 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022					X					
130 Παρατηρήσεις για τη σχέση Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων	Εξωτερική/εσωτερική συνοχή	30-03-2022				X						
006. ΕΣ 6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022						X				
132 Γενικές παρατηρήσεις για εκροές, αποτελέσματα και στόχους (ισχύει για ΕΣ4, ΕΣ5 & ΕΣ6)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X	X	X				
133 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
002. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022		X								
004. ΕΣ 4 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022				X						
005. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT	Ανάλυση SWOT, αξιολόγηση των αναγκών	30-03-2022					X					
037 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022							X			
042 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη	Χρηματοδοτικά μέσα	30-03-2022								X		
043 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ9 και με συγκεκριμένες Ανάγκες	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022									X	
047 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροής 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση P3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις)	Εκροές, αποτελέσματα και καθορισμός οροσήμων και αριθμητικών στόχων	30-03-2022				X						
122 Αιτιολόγηση της λογικής των παρεμβάσεων	Λογική παρέμβασης / συμβολή στους στόχους	30-03-2022				X	X	X				

139. Προβλεπόμενο σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης - Περιγραφή

Η περιβαλλοντική παρακολούθηση του ΣΣ ΚΓΠ προτείνεται να ενσωματωθεί στο πλαίσιο επιδόσεων, παρακολούθησης και αξιολόγησης που θα δημιουργηθεί ως μέρος της υλοποίησης του στρατηγικού σχεδίου για τη νέα προγραμματική περίοδο, ώστε να αποφευχθεί τυχόν επικάλυψη της παρακολούθησης και να ελαχιστοποιηθεί η διοικητική επιβάρυνση. Την ευθύνη για την παρακολούθηση της

αποτελεσματικότητας εφαρμογής του ΣΣ ΚΓΠ φέρει η εθνική διαχειριστική αρχή και η εθνική επιτροπή παρακολούθησης του σχεδίου, σε στενή συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ήτοι τον Διαπιστευμένο Οργανισμό Πληρωμών, για τον προγραμματισμό της συλλογής δεδομένων και επεξεργασίας και την ετήσια υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητες επίδοσης, παρακολούθησης και αξιολόγησης που συνδέονται με το ΣΣ ΚΓΠ.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα υλοποιείται σε ετήσια βάση και θα αποτελεί μέρος του προγράμματος παρακολούθησης του ΣΣ ΚΓΠ. Θα χρησιμοποιεί τους περιβαλλοντικούς δείκτες που περιλαμβάνονται ήδη στο παράρτημα Ι του κανονισμού ΚΣΣ καθώς και συμπληρωματικούς δείκτες για την πλήρη κάλυψη ενδεχόμενων σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του σχεδίου. Θα χρειαστούν ορισμένες πρόσθετες ρυθμίσεις για την περιβαλλοντική παρακολούθηση του σχεδίου: η σύσταση ομάδας εργασίας περιβαλλοντικής παρακολούθησης, η ανάπτυξη συνεκτικού πλαισίου για την απαραίτητη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων για την τροφοδότηση των δεικτών ΣΜΠΕ, η δημιουργία μηχανισμού συντονισμού για τη διεπαφή με τις αρχές που είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση των επίσημων περιβαλλοντικών υποχρεώσεων της χώρας και της προόδου των σχετικών εθνικών/περιφερειακών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του σχεδιασμού για τη χωρική ανάλυση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παρεμβάσεων ως μέρος του πλαισίου παρακολούθησης ΣΜΠΕ, όπου είναι πρακτικά εφικτό.

139. Προβλεπόμενο σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών δεικτών, γίνεται κατά κύριο λόγο, από την μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ. Πιο συγκεκριμένα, η παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων γίνεται μέσω της Ετήσιας Έκθεσης Επιδόσεων που υποβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ η αξιολόγηση των επιπτώσεων γίνεται μέσω των ενδιάμεσων, των ex post αξιολογήσεων και των θεματικών αξιολογήσεων. Η περιγραφή των ενεργειών αξιολόγησης για το ΣΣ ΚΑΠ, θα γίνει στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΣΣ ΚΑΠ, το οποίο θα εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ, το αργότερο σε ένα έτος από την έγκρισή του.

136 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (1) - Περιγραφή

Τα προτεινόμενα μέτρα στηρίζονται στους ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς για την προστασία του περιβάλλοντος που σχετίζονται με την εφαρμογή του ΣΣ ΚΓΠ: (α) το προβλεπόμενο σύστημα ελέγχου και κυρώσεων για τους δικαιούχους των παρεμβάσεων που συνδέονται με μέτρα αιρεσιμότητας για την προστασία του περιβάλλοντος (Κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης - ΚΑΔ και πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση- ΚΓΠΚ), (β) τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης που πρέπει να ακολουθήσουν οι δικαιούχοι για τις παρεμβάσεις που αφορούν έργα και δραστηριότητες που εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α΄ 209) και (γ) τον προβλεπόμενο μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του ΣΣ ΚΓΠ, ο οποίος θα επιτρέψει την αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα καθ' όλη την περίοδο υλοποίησης του σχεδίου και τον εντοπισμό των αναγκών για διορθωτικές ενέργειες, ενσωματώνοντας για το σκοπό αυτό μια βασική δέσμη περιβαλλοντικών δεικτών που καθορίζονται ήδη στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν ενδεχόμενες δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις για τις νέες γεωργικές δραστηριότητες ή αλλαγές στις γεωργικές δραστηριότητες ή πρακτικές διαχείρισης που δεν υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και δεν επιδιώκουν περιβαλλοντικούς στόχους, θα πρέπει να εφαρμοστούν επαρκώς τα ακόλουθα μέτρα:

1. συμμόρφωση με τον τοπικό χωροταξικό σχεδιασμό και τις διατάξεις της σχετικής εθνικής νομοθεσίας για το περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ειδικούς όρους που καθορίζονται από τα εκάστοτε σχέδια για τις περιοχές ενδιαφέροντος (π.χ. σχέδια διαχείρισης Natura 2000, σχέδια διαχείρισης βοσκοτόπων)

2. παροχή εξατομικευμένης τεχνικής βοήθειας/συμβουλευτικών υπηρεσιών, όπου απαιτείται, που θα επιτρέψουν την απόκριση στην υψηλή προστασία του περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στις εφαρμογές σε περιβαλλοντικά επιβαρυνόμενες περιοχές ή περιοχές με τάσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης που συνδέονται στενά με τις γεωργικές δραστηριότητες
3. παροχή ειδικής πληροφόρησης και κατάρτισης σε γεωργούς ή άλλους δικαιούχους σχετικά με το περιβάλλον, για την αντιμετώπιση βασικών περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η γεωργία, ιδίως όσον αφορά τα ύδατα, το έδαφος, τη βιοποικιλότητα, το τοπίο και την κλιματική αλλαγή

136 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (1) - Αιτιολόγηση

1. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων έχουν ληφθεί υπόψη, όπου υπάρχουν κι όπου απαιτείται, τα σχέδια διαχείρισης/δράσης των σχετικών εθνικών περιβαλλοντικών στρατηγικών (π.χ. σχέδια δράσης για τις ευπρόσβλητες στα νιτρικά περιοχές, σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμού, σχέδια διαχείρισης περιοχών Natura 2000, προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βοσκοτόπων).
2. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Στην περιγραφή της παρέμβασης «Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων», αναγράφεται πως η παρέμβαση θα ακολουθήσει τη στοχευμένη ενσωμάτωση συμβουλών που αφορούν τις κατηγορίες με βάση και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το άρθρο 15, παρ. 2.3.4 του Καν. (ΕΕ) 2115/2021. Οι εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες σε περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες περιοχές λόγω γεωργικών δραστηριοτήτων, θα ληφθεί υπόψη στις προσκλήσεις των παρεμβάσεων?
3. Η σύσταση έχει υιοθετηθεί. Στα αντικείμενα κατάρτισης της παρέμβασης «Εκπαίδευση-κατάρτιση γεωργών και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων», έχουν ληφθεί υπόψη τα αναφερόμενα στη σύσταση.

137 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (2) - Περιγραφή

- Συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές για την υποστήριξη της υλοποίησης των παρεμβάσεων στο «σωστό μέρος» και την επιδίωξη εφαρμογής των καταλληλότερων μέτρων στα καταλληλότερα μέρη, κυρίως για τις παρεμβάσεις που δεν εξυπηρετούν περιβαλλοντικούς σκοπούς ή δεν συνδέονται με δραστηριότητες περιβαλλοντικής αποκατάστασης:
1. Αξιολόγηση της δυνατότητας ιεράρχησης αιτήσεων με μικρότερες επιδράσεις των χρήσεων γης στο περιβάλλον ή καλύτερες επιδόσεις στις γεωργικές χρήσεις γης, ιδίως σε σχέση με τις επιπτώσεις και τις αλληλεπιδράσεις στα ύδατα, το έδαφος, τη βιοποικιλότητα, το τοπίο και την κλιματική αλλαγή. Συνεκτίμηση των εθνικών στρατηγικών προτεραιοτήτων που ορίζει ο Ν. 2742/1999 (Α' 207) για τον χωροταξικό σχεδιασμό, σε σχέση με τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, για αγροτικές περιοχές υψηλής παραγωγικότητας, περιαστικές αγροτικές περιοχές και ορεινές και ημιορεινές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των νησιωτικών περιοχών με αγροτικό χαρακτήρα.
  2. Συνεκτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος στη διαδικασία έγκρισης σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο, π.χ. σε ευπρόσβλητες στη νιτρορρύπανση ζώνες, σε περιοχές με υδατικές πιέσεις, σε προστατευόμενες περιοχές με είδη ή οικοτόπους σε μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ή φθίνουσες τάσεις κ.λπ., και συνοχή με τις προγραμματιζόμενες δράσεις συναφών σχεδίων και προγραμμάτων.
  3. Εξέταση της ενσωμάτωσης ελάχιστων περιβαλλοντικών προτύπων ή στόχων ως απαιτήσεων για τους αιτούντες που βρίσκονται σε περιβαλλοντικά επιβαρυνόμενες περιοχές ή περιοχές με τάσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Αυτά τα πρότυπα ή οι στόχοι θα πρέπει να επιδιώκονται κατά προτεραιότητα να επιτευχθούν μέσω των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΓΠ που εξυπηρετούν περιβαλλοντικούς σκοπούς.
  4. Συγκρότηση κυβερνητικού συντονιστικού μηχανισμού για την αποτελεσματική διεπαφή με τις αρμόδιες αρχές υλοποίησης των δράσεων των εθνικών/περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων υψηλής συνάφειας, ιδίως εκείνων που απορρέουν από το Παράρτημα XIII του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, δίνοντας τη δυνατότητα να ιεραρχηθούν κατά προτεραιότητα οι αιτήσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη αυτών των δράσεων.

Ο μηχανισμός παρακολούθησης του ΣΣ ΚΓΠ οφείλει να καταστήσει εφικτή την ετήσια αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του σχεδίου. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα χρησιμοποιούνται για (α) να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την ετήσια περιβαλλοντική επίδοση του σχεδίου σε ποσοτικούς όρους και να επισημανθούν οι δυνατότητες και ευκαιρίες βελτίωσης για την επίτευξη των τιθέμενων περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων του σχεδίου, (β) να κατευθύνουν τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων στο κατάλληλο μέρος που θα συμβάλουν σε υψηλότερα επίπεδα περιβαλλοντικής προστασίας και (γ) να επιτρέψουν τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, όπου απαιτείται, ειδικά όταν ενδέχεται να προκύψουν δυσμενείς σωρευτικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

137 Μέτρα και συστάσεις για την ελαχιστοποίηση σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον (2) - Αιτιολόγηση

1. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή και θα ληφθεί υπόψη στα κριτήρια επιλογής των σχετικών παρεμβάσεων.
2. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Στις προσκλήσεις των παρεμβάσεων λαμβάνεται υπόψη όπου απαιτείται η εθνική νομοθεσία.
3. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Στις προσκλήσεις των παρεμβάσεων λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση των περιοχών, όπου απαιτείται βάσει της εθνικής νομοθεσίας.
4. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Όπου υπάρχουν ελάχιστα περιβαλλοντικά πρότυπα ή εθνικοί στόχοι, που απορρέουν από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνονται υπόψη στις προσκλήσεις των σχετικών παρεμβάσεων.
5. Η σύσταση αυτή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, καθώς επισπεύδον υπουργείο για το συντονισμό της περιβαλλοντικής νομοθεσίας είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
6. Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων γίνεται μέσω της Ετήσιας Έκθεσης Επιδόσεων του ΣΣ ΚΑΠ, που υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων γίνεται μέσω της ενδιάμεσης και της εκ των υστέρων αξιολόγησης του ΣΣ ΚΑΠ.

131 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Περιγραφή

Παρατηρήσεις σχετικά με την ικανότητα των παρεμβάσεων να αντιμετωπίσουν τις προσδιορισμένες Ανάγκες και τη συμβολή τους στον ειδικό στόχο 6 της ΚΑΠ:

- Η Ανάγκη «AN 070.06.06» φαίνεται να είναι μάλλον σχετική με διοικητικά μέτρα και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να επαναξιολογηθεί για να συμπεράνουμε εάν αντιμετωπίζεται εν μέρει από το ΣΣ της ΚΑΠ. Ειδικότερα, είναι προτιμότερο να μετονομαστεί ώστε να είναι πιο συγκεκριμένη και να συνδέεται καλύτερα με τις παρεμβάσεις.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ των Αναγκών, των στόχων και των παρεμβάσεων που θα έπρεπε να επαναξιολογηθούν ή να συνδεθούν καλύτερα:

Παρέμβαση Π1-31.6: Ο σύνδεσμος με την Ανάγκη AN 071.06.07 δεν είναι εύλογος και χρειάζεται αιτιολόγηση

Παρέμβαση Π3-70-1.3: Ο σύνδεσμος με την Ανάγκη AN 078.06.08 δεν είναι σαφής και πρέπει να διευκρινιστεί.

Παρέμβαση Π3-70-4.1: Ο σύνδεσμος με τις Ανάγκες AN 070.06.06 και AN 071.06.07 δεν είναι εύλογος και χρειάζεται αιτιολόγηση (Σημείωση: ο τίτλος του Π3-70-4.1 συνιστάται ανεπιφύλακτα να μετονομαστεί αφού στόχος της παρέμβασης είναι η συντήρηση και όχι η φύτευση δασικών εκτάσεων).

131 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

-

135 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Περιγραφή

Οι ειδικές για συγκεκριμένες παρεμβάσεις παρατηρήσεις σχετικά με τη συνάφεια των στόχων (μέσω των επιλεγμένων δεικτών αποτελέσματος) παρουσιάζονται σε μορφή πίνακα, ενώ οι επίσης διασταυρώνονται με τις σχετικές με κάθε παρέμβαση επιλεγμένες Ανάγκες.

Παρεμβάσεις	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	ΕΣ <i>σύμφωνα με το παράρτημα VII της συνοδευτικής σημείωσης για δείκτες εκροών και αποτελέσματος ver3.1 (17/12/2021)</i>	Επιλεγμένες ανάγκες συνδέονται με τον ΕΣ	Σχόλια
Π1-31.1	R24	SO5 (και SO6)	AN 018.05.01 AN 073.05.04 AN 040.06.01	Ο δείκτης R24 δεν σχετίζεται καμία από τις επιλεγμένες Ανάγκες που συνδέονται με τους ΕΣ5/ΕΣ6.
Π1-31.5	R31	SO6	<i>Δεν έχει εντοπισθεί κάποια Ανάγκη</i>	Καμία Ανάγκη στο πλαίσιο του ΕΣ6 δεν έχει συνδεθεί με την παρέμβαση αυτή.
Π1-31.6	R34	SO6	AN 050.06.02 AN 071.06.07	Ο δείκτης R34 δεν είναι εύλογος για την παρέμβαση ούτε για τις Ανάγκες που έχουν εντοπισθεί. Ο σύνδεσμος της Ανάγκης AN071.06.07 με την παρέμβαση δεν είναι σαφής.
	R31			Αν και έχει επιλεγεί και συνδέεται την πρώτη δράση της παρέμβασης ο δείκτης συνδέεται

				κανένα προγραμματισμένη μοναδιαία αξία. Εάν ο δείκτης γίνει αποδεκτός, απαιτείται αιτιολόγηση ώστε να εξακριβωθεί η σημασία του αποτελέσματος.	
	R25			Αυτός ο δείκτης δεν μπορεί να επιλεγεί καθώς η παρέμβαση βασίζεται στην περιοχή και θα πρέπει να αποτυπωθεί σε δείκτες αποτελέσματος βάσει περιοχής για τον υπολογισμό του στόχου.	
Π1-31.8	R29	SO6 (και SO5)	AN 050.06.02 AN 088.05.07 AN 106.05.11	Απαιτείται εξήγηση γιατί το R29 δεν συνδέεται και με τους δύο τύπους λειτουργιών της παρέμβασης.	
Π1-31.8	R25			Αυτό το R δεν μπορεί να επιλεγεί καθώς η παρέμβαση βασίζεται σε όρους έκτασης και συνεπώς, το αποτέλεσμα θα πρέπει να αποτυπωθεί σε δείκτες αποτελέσματος βάσει έκτασης, για τον ορθό υπολογισμό του στόχου.	
Π3-70-1.3	R31	SO6	AN 078.06.08	Η σύνδεση με τον δείκτη R31 δεν είναι εύλογη και χρειάζεται αιτιολόγηση	
Π3-70-1.4	R27	SO5 (και SO6)	AN 073.05.04 AN 040.06.01	Απαιτείται εξήγηση για τη σύνδεση του δείκτη R27 μόνο με τον πρώτο τύπο δράσης της	

				παρέμβασης. Αυτός ο δείκτης αποτελέσματος δεν βασίζεται στην έκταση, ενώ συνδέεται με μια προγραμματισμένη μοναδιαία αξία που εκφράζεται βάσει έκτασης.
Π3-70-2.1	R29	SO6 (και SO5)	AN 026.04.01 AN 050.06.02 AN 088.05.07 AN 106.05.11	Απαιτείται εξήγηση του λόγου για τον οποίο η παρέμβαση δεν συνδέεται με άλλους δείκτες αποτελέσματος (π.χ. R22), ενώ η παρέμβαση Π1-31.8 που στοχεύει μόνο στη διατήρηση της βιολογικής γεωργίας συνδέεται με πρόσθετους δείκτες. Πρέπει να αναζητηθεί η σχετική συμπληρωματικότητα.

135 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Αιτιολόγηση

-

009. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η SWOT για τον ΕΣ9 δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρης, ολοκληρωμένη και συνεκτική καθώς απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις.

Ο έλεγχος που διενήργησε η DG-SANTE, στον οποίο αναφέρονται οι συγγραφείς, πραγματοποιήθηκε το 2013 και είναι το μόνο δημοσιευμένο και διαθέσιμο έγγραφο αυτού του είδους. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήταν ως επί το πλείστον ευνοϊκά, αν και εντοπίστηκαν αρκετοί περιορισμοί. Η ανάλυση SWOT δεν αναφέρει εάν οι ελλείψεις διορθώθηκαν ή εξακολουθούν να υφίστανται. Τουλάχιστον ένα μειονέκτημα, «η έλλειψη δημοσιευμένης λίστας όλων των πιστοποιημένων παραγωγών» εξακολουθεί να ισχύει και πρέπει να συμπεριληφθεί στην ανάλυση SWOT.

Υπάρχουν στοιχεία της SWOT για το οποία δεν ελήφθησαν υπόψη εξωτερικές αλλαγές και τάσεις, για παράδειγμα:

·T1: Αναφέρεται «ανταγωνισμός PGO/PGD με άλλες ετικέτες και σύγχυση των καταναλωτών», αν και δεν παρέχεται σαφής βάση (δημοσιευμένα στοιχεία) για τη δήλωση αυτή.

·T2: «Απειλή από σήματα κλιματικής αλλαγής και μίλια τροφίμων που η ΠΟΠ / ΠΓΕ θα θεωρήσει ως προϊόντα που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου» δεν υποστηρίζεται με αποδείξεις και θα πρέπει να εξαιρεθεί από τη SWOT.

Υπάρχουν στοιχεία, όπως το W6, τα οποία είναι ασαφή και αντιφατικά «Οι πωλήσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων παρουσιάζουν διαφοροποιημένες τάσεις (ορισμένες μειώνονται αλλά οι περισσότερες αυξάνονται)», ή το S11 «Η χρήση κτηνιατρικών αντιμικροβιακών δεν είναι πολύ υψηλή, αλλά αυξάνεται με εξαιρετικά ανησυχητικό ποσοστό». Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα την ταξινόμηση του παράγοντα ως Πλεονεκτήματος, αν και τα στοιχεία δείχνουν ότι την περίοδο 2016-2018 καταγράφηκε σημαντική ανοδική τάση στη χρήση αντιμικροβιακών (Αδυναμία).

Όσον αφορά τον πίνακα SWOT, η έλλειψη δεδομένων αντιμετωπίζεται στις W23 και W24 με πολύ περιγραφικό και υποκειμενικό τρόπο (συζητώντας τις απόψεις/συναισθήματα των συγγραφέων). Ο πίνακας της SWOT θα επωφεληθεί από σαφείς δηλώσεις, καθώς αυτές θα πρέπει να αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση των αναγκών.

Για την υγιεινή διατροφή, σε ορισμένες περιπτώσεις η έκθεση χρησιμοποιεί δεδομένα που δεν είναι πρόσφατα (πρόγραμμα Υδρία, Ελληνικό Ίδρυμα Υγείας, 2016 για την περίοδο 2013-2014· Δεδομένα για τις διατροφικές συνήθειες (Eurostat, 2014) EUROSTAT, Βάση Δεδομένων, Πίνακας [hlth_egis_fv3b] ή δεδομένα που δεν προέρχονται από αξιόπιστες πηγές (Κατανάλωση κρέατος (ιστοσελίδα ΜΚΟ) <https://www.iatronet.gr/eidiseis-nea/perithalpsi-asfalisi/news/49359/poEΣ-kreatofagoi-eimaste-i-katanalwsi-sta-xronia-tis-krisis-poiexwres-einai-prwtathlitries.html> Ινστιτούτο Ερευνών Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), αποτελέσματα 2016 για το διατροφικό προφίλ των Ελλήνων (αποτελέσματα δημοσιεύονται στον ιστότοπο), Προτιμήσεις για νέα προϊόντα, στοιχεία ΙΕΛΚΑ 2019 και ιστοσελίδα του https://www.ypaithros.gr/epta-diatrofikes-taseis-pou-tha-allakEΣun-topio-lianemporiou-epomeni-dekaetia/?cli_action=1602255760.38).

Προτείνεται να μην βασίζεται η ανάλυση σε δεδομένα που αφορούν τη περίοδο πριν από το 2014 και δεδομένα που βασίζονται σε άγνωστη μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης (προτείνεται να μην συμπεριληφθούν τα O23, O24, O25).

Μια ακόμη πτυχή της στήριξης της ΕΕ μπορεί να θεωρηθεί ότι αξίζει να συμπεριληφθεί στη SWOT – η ύπαρξη κοινοτικών ενισχύσεων για την έρευνα και την καινοτομία. Αν και ο ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ ήταν ένα τεράστιο βήμα προς την καλύτερη σύνδεση των ικανοτήτων και των φορέων της έρευνας και της καινοτομίας, υπάρχει ακόμη χώρος για βελτίωση με:

- σύνδεση με κόμβους καινοτομίας για την αύξηση των υφιστάμενων ικανοτήτων για έρευνα και χρήση λύσεων που έχουν ήδη αναπτυχθεί·
- βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και της επικοινωνίας μέσω της ψηφιοποίησης των αποθετηρίων και της διαλειτουργικότητάς τους·
- διερεύνηση κανονιστικής βάσης για την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων και ερευνητικών αποτελεσμάτων.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ9 μπορεί να αξιολογηθεί ως επαρκώς συγκεκριμένη.

E4: Σε ποιο βαθμό το SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ9 δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι βασίζεται σε στοιχεία, επομένως απαιτούνται βελτιώσεις.

Αν και σε πολλές περιπτώσεις τα πιο πρόσφατα δεδομένα είναι αναφορές, υπάρχουν πολλές αναξιόπιστες και απαρχαιωμένες πηγές που χρησιμοποιούνται. Αυτό το ζήτημα εντοπίστηκε επίσης από τους συγγραφείς. Ωστόσο, αυτά τα δεδομένα οδηγούν (κακώς) στον προσδιορισμό στοιχείων SWOT. Επίσης, ορισμένα στοιχεία της SWOT δεν συνδέονται με κανένα αποδεικτικό στοιχείο, για παράδειγμα: W25 «Η μείωση της σπατάλης τροφίμων μάλλον δεν είναι έννοια που περιλαμβάνεται στη συνείδηση του ελληνικού καταναλωτικού κοινού» και T11 «Έλλειψη εμπειρίας στο σχεδιασμό σχετικών ενεργειών (υγιεινή διατροφή) ».

Με βάση την ανάλυση, υπάρχουν στοιχεία της SWOT που μπορούν να θεωρηθούν σχετικά, όπως:

- Πλεονέκτημα: Ύπαρξη του ΕΣΔ για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής 2019-2023.
- Αδυναμία: Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Πρόληψη της Σπατάλης Τροφίμων (2014-2020) δεν δίνει προσοχή στην απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων που συμβαίνουν στα αρχικά στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού.
- Ευκαιρία: Εμβολιασμοί και εναλλακτικά προγράμματα για μείωση της χρήσης αντιβιοτικών.
- Απειλή: Χαμηλό επίπεδο ολοκλήρωσης τομεακών στρατηγικών και σχεδίων δράσης.
- Αδυναμία: Υψηλός κίνδυνος αφρικανικής πανώλης των χοίρων και εξάπλωση ασθενειών των ζώων από άλλες χώρες.
- Αδυναμία: Σπάνιες επίσημες συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη βιολογική γεωργία/μεταποίηση.

009. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ9.

011. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

Ε5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Όπως φαίνεται στον Πίνακα ΕΑ_8, οι δώδεκα (12) Ανάγκες που εντοπίστηκαν για τον ΕΣ1 έχουν προκύψει από την αναθεωρημένη ανάλυση ΕΣ1 SWOT. Πιο αναλυτικά, χρησιμοποιείται ένας πίνακας συσχέτισης για τη σύνδεση των στοιχείων της SWOT και των βαθμολογιών (βαθμοί συσχέτισης) για τον προσδιορισμό των δεσμών μεταξύ τους. Οι βαθμοί συσχέτισης που εφαρμόζονται μεταξύ των στοιχείων του ΕΣ1 της SWOT θεωρούνται εύλογοι, ρεαλιστικοί και δικαιολογημένοι. Για τον προσδιορισμό του βαθμού συσχέτισης των διαφόρων Πλεονεκτημάτων και Αδυναμιών (εσωτερικό περιβάλλον) σε σχέση με τις Ευκαιρίες και τις Απειλές (εξωτερικό περιβάλλον) του ΕΣ1, χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα κριτήρια κρίσης, ανάλογα με το τεταρτημόριο του υπό εξέταση πίνακα συσχέτισης SWOT.

1. τεταρτημόριο Π-Ε: Σε ποιο βαθμό η εκμετάλλευση των Ευκαιριών μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τα αναγνωρισμένα Πλεονεκτήματα - Μία (1) Ανάγκη που εντοπίστηκε
2. τεταρτημόριο Αδυν. - Ε: Σε ποιο βαθμό οι αναδυόμενες Ευκαιρίες μπορούν να μετριάσουν τις εντοπισμένες Αδυναμίες - Τέσσερις (4) Ανάγκες αναγνωρίστηκαν
3. τεταρτημόριο Π - Απειλές: Σε ποιο βαθμό οι αναδυόμενες Απειλές μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τα Πλεονεκτήματα – Προσδιορίστηκαν τέσσερις (4) Ανάγκες
4. τεταρτημόριο Αδυν. - Απειλές: Σε ποιο βαθμό οι αναδυόμενες Απειλές μπορούν να επιδεινώσουν περαιτέρω τις εντοπισμένες Αδυναμίες – Εντοπίστηκαν τρεις (3) Ανάγκες.

Οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν προέρχονται σαφώς από την ανάλυση SWOT για τον ΕΣ1 και ταυτόχρονα δεν αποτελούν επαναλήψεις από τη SWOT.

Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση της SWOT του ΕΣ1, προτάθηκε να εντοπιστούν και να συμπεριληφθούν στην ανάλυση τα ακόλουθα στοιχεία SWOT:

- «Η ανάλυση στις σελίδες 9-10 της SWOT του ΕΣ1 αιτιολογεί ξεκάθαρα ένα Πλεονέκτημα: «πολύ υψηλή σύγκλιση μεταξύ του μέσου γεωργικού εισοδήματος και του μέσου εισοδήματος στην υπόλοιπη οικονομία στην Ελλάδα».
- Η ανάλυση στις σελίδες 10-12 της SWOT του ΕΣ1 αιτιολογεί σαφώς δύο Πλεονεκτήματα: i. «Τα τελευταία χρόνια το εισόδημα των γεωργικών συντελεστών/MEE έχει ανακάμψει στα προ της

οικονομικής κρίσης επίπεδα». ii. «Η μεταβλητότητα του αγροτικού εισοδήματος στην Ελλάδα είναι χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ το 2007-2019».

- Η ανάλυση στις σελίδες 18-19 της SWOT του ΕΣ1 αιτιολογεί ξεκάθαρα ένα Πλεονέκτημα: «το μέσο καθαρό εισόδημα των εκμεταλλεύσεων που ειδικεύονται στην εκτροφή και πάχυνση βοείου κρέατος, αιγοπροβάτων και καρποφάγων συγκρίνονται σημαντικά με τον μέσο όρο της ΕΕ».

Αυτές οι τέσσερις σημαντικές προσθήκες στα Πλεονεκτήματα δεν έχουν συμπεριληφθεί στα αναθεωρημένα στοιχεία SWOT που παρουσιάζονται στο έγγραφο αξιολόγησης αναγκών. Ο αξιολογητής δεν έχει ενημερωθεί εάν αυτές οι τέσσερις συστάσεις έχουν εγκριθεί από το ΥΠΑΑΤ, αλλά δεδομένου του «αντικειμενικού» τους χαρακτήρα, θα συνιστά έκπληξη εάν δεν έχουν εγκριθεί. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η αξιολόγηση των Αναγκών για ΕΣ1 πρέπει να επανεξεταστεί και αυτά τα επιπλέον τέσσερα Πλεονεκτήματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, καθώς πιθανότατα θα οδηγήσουν σε κάποια αναθεώρηση των αναγκών του ΕΣ1.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα ΕΑ_5, εκτός από την Ανάγκη 8, για όλες τις προσδιορισμένες Ανάγκες, η διαδρομή από τη SWOT αξιολογείται ως σαφής, εύλογη, σχετική και συνεπής και δεν εντοπίζονται σφάλματα στην κρίση. Επιπλέον, οποιοσδήποτε υποθέσεις υπονοούνται για την αιτιολόγηση των Αναγκών βασίζονται στη SWOT και είναι έγκυρες και εύλογες. Αυτός ο σύνδεσμος αξιολογείται ως ικανοποιητικός και για τις 12 ανάγκες που εντοπίστηκαν για τον ΕΣ1. Ενδεικτικά:

- Η Ανάγκη 1 «Ανάπτυξη προβατοτροφίας και προώθηση φυλών εγχώριων μηρυκαστικών» ξεκινά από ένα προσδιορισμένο Πλεονέκτημα (Η εκτροφή προβάτων είναι ένας δυναμικός τομέας στην Ελλάδα) που μπορεί να ενισχυθεί με την εκμετάλλευση τεσσάρων ευκαιριών (Υπαρξη περιοχών κατάλληλων για παραγωγή ζωοτροφών και άφθονων φυσικών βοσκοτόπων· Παρεμβάσεις στη νέα ΚΑΠ που μπορούν να υποστηρίξουν τη βελτίωση της παραγωγικότητας φυλών οικόσιτων ζώων· Η αναμενόμενη συνέχιση της εσωτερικής σύγκλισης της στήριξης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα· Υπαρξη στήριξης σε συγκεκριμένους τομείς και μέσω της παροχής εθελοντικής συνδεδεμένης στήριξης).
- Η Ανάγκη 4 «Αύξηση της ακαθάριστης αξίας παραγωγής και της παραγωγικότητας στην εκτροφή βοοειδών» ξεκινά από μια αναγνωρισμένη Αδυναμία (το εισόδημα ανά εκμετάλλευση στην κτηνοτροφία διαμορφώνεται εξ ολοκλήρου από άμεσες ενισχύσεις) που μπορεί να μετριαστεί με την αξιοποίηση πέντε ευκαιριών (Υπαρξη περιοχών κατάλληλων για παραγωγή ζωοτροφών και άφθονων φυσικών βοσκοτόπων. Παρεμβάσεις στη νέα ΚΑΠ που μπορούν να υποστηρίξουν τη βελτίωση της παραγωγικότητας φυλών οικόσιτων ζώων. Εξασφαλισμένοι πόροι για την ΚΑΠ 2021-2027 για την Ελλάδα. Η αναμενόμενη συνέχιση της εσωτερικής σύγκλισης της στήριξης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα. Υπαρξη στήριξης σε συγκεκριμένες τομείς και μέσω της παροχής εθελοντικής συνδεδεμένης στήριξης).
- Η Ανάγκη 9 «Υποστήριξη του αγροτικού εισοδήματος στις ορεινές περιοχές» υποδηλώνει ότι τρεις αναδυόμενες Απειλές (Σοβαρές απειλές από την κλιματική αλλαγή στον όγκο παραγωγής, τις αποδόσεις, τη σύνθεση της παραγωγής και τα γεωργικά εισοδήματα· Η παράλογη εφαρμογή της έννοιας του «πραγματικού αγρότη»· Η πιθανή καθυστέρηση στην η συμπερίληψη εκτεταμένων βοσκοτόπων στην κατηγορία των επιλέξιμων περιοχών) θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά ένα προσδιορισμένο Πλεονέκτημα (Πολύ σημαντική συμβολή της στήριξης του Πυλώνα 1 στη διατήρηση της γεωργίας στις ορεινές περιοχές).
- Η Ανάγκη 11 «Μείωση του κόστους παραγωγής σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις όπου η εργασία είναι περιοριστικός παράγοντας» υποδηλώνει ότι μια αναδυόμενη Απειλή (Η πιθανή παύση της εισροής γεωργών από άλλες χώρες που θα επηρέαζε αρνητικά την αγροτική εργασία και τα εισοδήματα) μπορεί να επιδεινώσει περαιτέρω τρεις αναγνωρισμένες Αδυναμίες (Σημαντική εξάρτηση από άμεσες πληρωμές για το 78% των εκμεταλλεύσεων, που ειδικεύονται κυρίως σε σιτηρά, άλλες αροτράιες, βοοειδή, ελαιοκαλλιέργεια και αμπελουργία. Οικογενειακά γεωργικά εισοδήματα που είναι χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ στα σιτηρά, την ελαιοκαλλιέργεια, την αμπελουργία, άλλες αροτράιες, τα φρούτα, τα μικτά λαχανικά και τις συνδυασμένες μόνιμες καλλιέργειες, παρά τη χορηγηθείσα στήριξη· η βοήθεια προς τις περιοχές με Φυσικά

Μειονεκτήματα άλλους περιορισμούς δεν αντισταθμίζει τις διαφορές στα οικογενειακά αγροτικά εισοδήματα μεταξύ αυτών των περιοχών και της υπόλοιπης χώρας).

Σε όλα τα προαναφερθέντα παραδείγματα, καθώς και στις άλλες Ανάγκες που εντοπίστηκαν, το EQ 1.5 απαντάται με ικανοποιητικό τρόπο. Η Ανάγκη 8 αποτελεί εξαίρεση και πρέπει να αναθεωρηθεί ή να διαγραφεί.

Τέλος, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση θεωρείται ότι δεν σχετίζεται με τις Ανάγκες που έχουν εντοπιστεί για τον ΕΣ1.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, οι συστάσεις για τη Ε5 είναι η αναθεώρηση ή η διαγραφή της Ανάγκης 8.

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Όπως φαίνεται στον Πίνακα ΕΑ_6, όλες οι προσδιορισμένες Ανάγκες για τον ΕΣ1 περιγράφονται και στοχεύουν να αντιμετωπιστούν από το ΣΣ της ΚΑΠ. Όλες οι Ανάγκες που περιγράφονται για τον ΕΣ1 αξιολογούνται ως συγκεκριμένες και λεπτομερείς.

Όπως έχει ήδη τεκμηριωθεί, οι προσδιορισμένες Ανάγκες του ΕΣ1 προκύπτουν χρησιμοποιώντας έναν πίνακα συσχέτισης στοιχείων της SWOT και βασίζονται σε μια σαφή, διαφανή και σταθερή μεθοδολογία που δεν επιτρέπει την παράλειψη Αναγκών. Ωστόσο, όπως σημειώθηκε παραπάνω (GQ5), οι προσδιορισμένες Ανάγκες βασίζονται σε στοιχεία της SWOT, τα οποία δεν περιλαμβάνουν τα πρόσθετα τέσσερα Πλεονεκτήματα που τεκμηριώνονται από τον αξιολογητή για να συμπεριληφθούν στην SWOT του ΕΣ1.

Όλες οι προσδιορισμένες Ανάγκες για τον ΕΣ1 κρίνονται ως συγκεκριμένες και αντιμετωπίζονται από το ΣΣ της ΚΑΠ.

Συγκεκριμένα στον ΕΣ1, πέντε στις δώδεκα προσδιορισμένες Ανάγκες συνδέονται με ζητήματα διαχείρισης κινδύνου. Η Ανάγκη 6 συνδέεται με τους κινδύνους της επιζωοτίας και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, ενώ οι Ανάγκες 8, 9, 10 και 12 συνδέονται με κινδύνους για τη κλιματική αλλαγή. Παρά το γεγονός ότι η ανάλυση κινδύνου δεν έχει συμπεριληφθεί στα καθήκοντα του συμβούλου, η σύνδεση αυτών των πέντε Αναγκών με τη διαχείριση κινδύνου θεωρείται λογική, σαφής και ικανοποιητική.

Όπου είναι απαραίτητο (Ανάγκες 2, 5, 6, 7, 9 και 11) η αξιολόγηση των Αναγκών εξετάζει θέματα που σχετίζονται με συγκεκριμένες ανάγκες ευάλωτων γεωγραφικών περιοχών (ορεινές, ANC) με σαφή, αιτιολογημένο και ικανοποιητικό τρόπο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, συνιστάται η διεύρυνση της σχέσης των Αναγκών με τη διαχείριση κινδύνων ώστε να καλύπτεται όλο το σύνολο των Αναγκών του ΕΣ1.

011. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ1.

012. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

Ε5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Η αξιολόγηση Αναγκών βασίζεται στις αναλύσεις SWOT με λογική και σαφή σύνδεση μεταξύ των στοιχείων της SWOT και των Αναγκών που έχουν προσδιοριστεί. Ωστόσο, σύμφωνα με τον πίνακα συσχέτισης Αναγκών (Πίνακας Excel Ε_Α_8), ορισμένα στοιχεία της SWOT δεν αντιμετωπίζονται στην αξιολόγηση Αναγκών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα Πλεονεκτήματα 3 και 7, και την Αδυναμία 6 (S.3, S.7 και W.6).

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Ορισμένες από τις προσδιορισμένες ανάγκες, όπως η Ανάγκη 1, 2, 8 και 9, είναι γενικές και απαιτούν πρόσθετη εστίαση ή/και αναδιατύπωση. Παράδειγμα θα μπορούσε να είναι η Ανάγκη 2 «Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων», η οποία είναι γενική, χωρίς σαφή ένδειξη για τον τύπο των γεωργικών προϊόντων ή/και υποτομέων που θα καλυφθούν από μελλοντική παρέμβαση. Αντί να προσφέρει μια γενική δήλωση, η Ανάγκη θα πρέπει να επικεντρωθεί σε υποτομείς της γεωργίας όπου η προστιθέμενη αξία θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη και κερδοφόρα. Παραδείγματα των υποτομέων που θα αναφερθούν ιδιαίτερα στην Ανάγκη θα μπορούσαν να είναι η κηπουρική, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και η επεξεργασία τροφίμων. Παρόμοια με την Ανάγκη 9 «Βελτίωση της συνολικής παραγωγικότητας της

ελληνικής γεωργίας» όπου οι όροι «συνολική παραγωγικότητα» και «ελληνική γεωργία» θα πρέπει να επανεξεταστούν σε πιο συγκεκριμένη και εστιασμένη κατεύθυνση σε υποτομείς.

Μια νέα Ανάγκη που πρέπει να ληφθεί υπόψη και να προταθεί δυνητικά είναι η «Ενθάρρυνση της υιοθέτησης των ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών».

Οι Ανάγκες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2 δεν περιλαμβάνουν διάσταση εδαφικής αναφοράς/περιφερειακής κάλυψης και, επομένως, δεν παρέχεται καμία ένδειξη για τις Ανάγκες σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας. Οι προσδιορισμένες Ανάγκες έχουν κυρίως εθνική διάσταση. Επιπλέον, οι προσδιορισμένες Ανάγκες δεν περιέχουν καμία θεσμική ένδειξη ή αναφορά σε κάποια εθνική αρχή. Ως εκ τούτου, μια θεσμική διάσταση δεν μπορεί να αξιολογηθεί.

012. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ2.

097 Προσδιορίστε τη συμβολή διαφορετικών υποτομέων κτηνοτροφίας στους δείκτες εκροών 18 και 21 και στους σχετικούς δείκτες αποτελέσματος 43 και 44 σε σχέση με τις παρεμβάσεις Π3-70-3.1 και Π3-73-2.4 - Περιγραφή

Συνολικά 168.700 Κτηνοτροφικές Μονάδες (στόχοι Ο.18 και R.44) αναμένεται να επωφεληθούν μέσω της παρέμβασης Π3-70-3.1. Επιπλέον, 222 πράξεις (στόχος Ο.21) αναμένεται να φτάσουν συνολικά σε 1.105.600 Ζωικές Μονάδες (στόχος R.43) μέσω της παρέμβασης Π3-73-2.4. Ωστόσο, δεν προσδιορίζεται η συμβολή των αναλήψεων υποχρεώσεων και των επενδύσεων σε διαφορετικούς υποτομείς της κτηνοτροφίας. Ως αποτέλεσμα, η σκοπιμότητα των στόχων αποτελέσματος δεν μπορεί να αξιολογηθεί.

097 Προσδιορίστε τη συμβολή διαφορετικών υποτομέων κτηνοτροφίας στους δείκτες εκροών 18 και 21 και στους σχετικούς δείκτες αποτελέσματος 43 και 44 σε σχέση με τις παρεμβάσεις Π3-70-3.1 και Π3-73-2.4 - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιλογή των δεικτών έχει γίνει με βάση την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά των παρεμβάσεων.

098 Προσδιορίστε περαιτέρω πώς τα πρότυπα και τα κριτήρια που εφαρμόζονται βάσει των δεσμεύσεων του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1) - Περιγραφή

Παρέχονται νομικές αναφορές για τις βασικές συνθήκες (GAEC, SMR, Εθνικά Πρότυπα) για κάθε δράση για την καλή μεταχείριση των ζώων που υποστηρίζεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-70-3.1. Ωστόσο, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί το πραγματικό επίπεδο φιλοδοξίας του Π3-70-3.1 με τον περιορισμένο όγκο πληροφοριών που παρέχονται σχετικά με τις συγκεκριμένες αρχές/κριτήρια ή πρακτικές που ισχύουν υπό τις συνθήκες βάσης. Συνιστάται η χρήση μιας μορφής πίνακα που επιτρέπει τις συγκεκριμένες πρακτικές/κριτήρια να συνδέονται με μια δεδομένη πτυχή/πρότυπο και να υποστηρίζονται από την παρέμβαση Π3-70-3.1., έτσι ώστε να συγκρίνονται εύκολα και με συνέπεια με αυτά που ισχύουν υπό ενισχυμένες προϋποθέσεις.

098 Προσδιορίστε περαιτέρω πώς τα πρότυπα και τα κριτήρια που εφαρμόζονται βάσει των δεσμεύσεων του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1) - Αιτιολόγηση

-

035 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για την Παρέμβαση Π3-73-2.2.

035 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

100 Εξαίρεση των συμμετεχόντων σε προγράμματα ποιότητας από τον κατάλογο των επιλέξιμων δικαιούχων σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση (ευημερία) των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1) - Περιγραφή

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος επιπτώσεων «νεκρού βάρους» (δηλαδή κίνητρα που παρέχονται στις υπάρχουσες πρακτικές έναντι της υιοθέτησης νέων πρακτικών), να μεγιστοποιηθεί η συμβολή των πόρων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ στον ΕΣ9 ή/και να αποφευχθεί ο κίνδυνος επικάλυψης με την υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του Π3 -77-2.1 (Γεωργικά Προϊόντα και Συστήματα Ποιότητας Τροφίμων) συνιστάται οι παραγωγοί που συμμετέχουν ήδη σε συστήματα ποιότητας τροφίμων να μην είναι επιλέξιμοι για στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-70.3.1

100 Εξαίρεση των συμμετεχόντων σε προγράμματα ποιότητας από τον κατάλογο των επιλέξιμων δικαιούχων σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του άρθρου 70 για την καλή μεταχείριση (ευημερία) των παραγωγικών ζώων (Π3-70-3.1) - Αιτιολόγηση

-

107 Επανεξέταση των διασυνδέσεων που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση) μεταξύ ορισμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO. - Περιγραφή

Ο δείκτης R.1 δεν συνδέεται με τις Ανάγκες AN 004.10.04 και AN 012.02.01

107 Επανεξέταση των διασυνδέσεων που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση) μεταξύ ορισμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO. - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιλογή του δείκτη αποτελέσματος έγινε με βάση την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά της παρέμβασης.

108 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις) και μέτρων για τη στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις με το Μέτρο 16626 (Σχετικός με το κλίμα-Οικονομικός Μετασχηματισμός του Τομέα Γεωργίας - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ηλιακή ενέργεια)) στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Επομένως απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και του μέτρου που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP).

108 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις) και μέτρων για τη στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Αιτιολόγηση

Υπάρχουν κριτήρια διαχωρισμού όπως :

α) Μέγεθος και κατηγορία δικαιούχων: Μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης θα γίνουν παρεμβάσεις που αφορούν αποκλειστικά συλλογικά σχήματα (π.χ. ομάδες παραγωγών) και επενδυτικά σχέδια που υπερβαίνουν προϋπολογισμό των 500.000 ευρώ.

β) Χρονικά: Οι επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης έχουν ως ορόσημο ένταξης το 2022, με αργότερο έτος ολοκλήρωσης το 2025, ενώ η ενεργοποίηση του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, θα ξεκινήσει μετά το 2023.

041 Επανεξέταση και αποσαφήνιση τους της σύνδεσης μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF - Περιγραφή

Παρέμβαση	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	ΕΣ σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού 2021/2115	Παρατηρήσεις
Π1-30 Συμπληρωματική στήριξη για νέους γεωργούς (CIS-YF)	R.36 (Ανανέωση γενεών: Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από την εγκατάσταση με την υποστήριξη της ΚΑΠ)	ΕΣ8	Πρέπει να δικαιολογηθεί

041 Επανεξέταση και αποσαφήνιση τους της σύνδεσης μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.36 (αριθμός νέων γεωργών) προκύπτει από τις παρεμβάσεις Π3-75.1-1 (0.25 =αριθμός νέων γεωργών), Π3-75.1-2 (0.25), Π3-75.1-3 (0.25), Π1-30 (0.6 = αριθμός εκταρίων για συμπληρωματική ενίσχυση σε νέους γεωργούς). Η σχέση του 0.6 με τον R.36 για την παρέμβαση Π1-30, προέκυψε με βάση ιστορικά στοιχεία ΟΣΔΕ.

110 Ολοκλήρωση του σχεδιασμού των παρεμβάσεων που σχετίζονται με συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια - Περιγραφή

Η ενότητα 5 της παρέμβασης Π3-78.2 καθώς και η ενότητα που περιγράφει τις προτεινόμενες δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ παραμένουν προς ολοκλήρωση και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αξιολογηθούν ως μέρος της εκ των προτέρων αξιολόγησης. Ως μέρος του μελλοντικού σχεδιασμού του Π3-78.1, η συμπερίληψη κουπονιών θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ελαχιστοποιεί τη διοικητική επιβάρυνση για τους δικαιούχους.

110 Ολοκλήρωση του σχεδιασμού των παρεμβάσεων που σχετίζονται με συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Η συγκριμένη ενότητα δεν είχε εκπαραδρομής καταχωρηθεί στην SFC2021, ωστόσο είναι καταχωρήθηκε στην νέα έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ.

113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα - Περιγραφή

Αναπτύξτε κριτήρια επιλογής που θα δώσουν προτεραιότητα σε συλλογικές οργανώσεις ή μέλη συλλογικών οργανώσεων ως συμμετέχοντα μέλη Επιχειρησιακών Ομάδων από τον πρωτογενή τομέα, με σκοπό την περαιτέρω ενθάρρυνση της υιοθέτησης/αναβάθμισης της γνώσης, της καινοτομίας και των αποτελεσμάτων ψηφιοποίησης των έργων EIP-Agri.

113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή.

116 Αποσαφήνιση του καταμερισμού εργασίας μεταξύ του Δικτύου της ΚΑΠ και του Δικτύου AKIS για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της καινοτομίας στους παραγωγούς - Περιγραφή

Ενώ το όραμα που περιγράφεται αναφορικά με το πώς το Δίκτυο της ΚΑΠ θα υποστήριζε βελτιωμένες ροές γνώσης κατά την εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ είναι σαφές, παραμένει ασαφές πώς οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της καινοτομίας στους παραγωγούς κατανέμονται μεταξύ αφενός, του Δικτύου της ΚΑΠ το οποίο διαχειρίζεται μια «Συντονιστική Επιτροπή» και υποστηρίζεται από Μονάδα Υποστήριξης που στεγάζεται στη Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού

Σχεδίου ΚΑΠ, και αφετέρου του δικτύου AKIS το οποίο διαχειρίζεται μια «Εθνική Επιτροπή» και υποστηρίζεται από δύο εξειδικευμένες Δομές Υποστήριξης του ΕΛΓΟ-Δήμητρα (μία για συμβουλευτικές υπηρεσίες και μία για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση). Ειδικότερα, εμφανίζεται μια σειρά από τομείς και ζητήματα όπου οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες επιμερίζονται μεταξύ των δυο δικτύων, ιδίως σε σχέση με τη δημιουργία ενός ψηφιακού «αποθετηρίου γνώσης» για γεωργικούς συμβούλους και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, τη διοργάνωση εκδηλώσεων δικτύωσης και μάθησης για τα ενδιαφερόμενα μέρη του AKIS, την παροχή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για γεωργικούς συμβούλους και τη διευκόλυνση του σχεδιασμού έργων συνεργασίας και την υλοποίηση σε όλες τις παρεμβάσεις LEADER, EIP-AGRI και Horizon Europe.

116 Αποσαφήνιση του καταμερισμού εργασίας μεταξύ του Δικτύου της ΚΑΠ και του Δικτύου AKIS για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της καινοτομίας στους παραγωγούς - Αιτιολόγηση

-

119 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ της τιμής στόχου που καθορίστηκε για τον Δείκτη Αποτελέσματος 1 και τους Δείκτες Εκροών 1 και 33, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-78.1, Π3-77-1.1 και Π3-78.2 - Περιγραφή

Υπάρχει αναντιστοιχία στην τιμή-στόχο που καθορίστηκε για το O.21 (1.656 πράξεις) και στην τιμή-στόχο που καθορίστηκαν για το R.3 (2.100 δικαιούχοι).

119 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ της τιμής στόχου που καθορίστηκε για τον Δείκτη Αποτελέσματος 1 και τους Δείκτες Εκροών 1 και 33, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-78.1, Π3-77-1.1 και Π3-78.2 - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή καθώς δεν υπάρχει αναντιστοιχία καθώς για τον υπολογισμό του δείκτη O.21 χρησιμοποιούνται οι παρεμβάσεις MK3-73-2.5-1, MK3-73-2.5-2 και MK3-73-2.4-1, ενώ για τον υπολογισμό του R.3 οι παρεμβάσεις MK3-73-2.2-1, MK3-73-2.2-2, MK3-73-2.2-3, MK3-73-2.2-4, MK3-73-2.2-5.

125 Αιτιολόγηση για παρεμβάσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις - Περιγραφή

Κατά την εξέταση της διάρθρωσης με τις απαιτήσεις αιρεσιμότητας, οι πρακτικές δεν φαίνεται να αλληλεπικαλύπτονται. Ωστόσο, απαιτείται η αιτιολόγηση να είναι σαφής ή να ενισχυθεί, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις τόσο των οικολογικών προγραμμάτων όσο και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα, συμπληρώνουν ή υπερβαίνουν επίσης τα μέτρα αιρεσιμότητας ως άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 31 και 70 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με σαφήνεια η περίπτωση της μη-εφαρμογής των μέτρων αιρεσιμότητας στις παρεμβάσεις. Συνιστάται επίσης η χρήση μιας μορφής πίνακα για να καταδειχθεί η διασύνδεση μεταξύ των δεσμεύσεων διαχείρισης και των σχετικών στοιχείων της κατάστασης βάσης (τουλάχιστον για τα μέτρα αιρεσιμότητας), διευκολύνοντας έτσι την ανάλυση και τους στόχους των παρεμβάσεων και αναδεικνύοντας το επίπεδο φιλοδοξίας που ορίζεται πάνω από τη γραμμή της κατάστασης βάσης.

125 Αιτιολόγηση για παρεμβάσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις - Αιτιολόγηση

-

126 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους - Περιγραφή

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT και την αξιολόγηση των Αναγκών και τις δυνατότητες για βελτιώσεις, συνιστάται να αναζητηθούν περαιτέρω τρόποι ενίσχυσης του γενικού θετικού αντίκτυπου στο περιβάλλον και τη κλιματική αρχιτεκτονική του ΣΣ της ΚΑΠ, κάτι που θα είχε ως αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου φιλοδοξίας για το κλίμα, όπως περιγράφονται παρακάτω:

- Επενδύσεις στην πρόληψη/προστασία από τις πλημμύρες για τις αγροτικές περιοχές με υψηλό κίνδυνο πλημμύρας σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.
- Δάσωση και ενίσχυση της αειφόρου διαχείρισης των δασών σύμφωνα με την Εθνική Δασική Στρατηγική και τη Στρατηγική της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα, για τη διατήρηση ή/και την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα και την παροχή οφελών και για τον ΕΣ6.
- Μέτρα που θα ενθαρρύνουν την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στον τομέα της μεταποίησης αγρο-διατροφικών προϊόντων.

Τα παραπάνω ζητήματα μπορούν να ενσωματωθούν ως επιλογές / πράξεις στις ήδη αντιμετωπιζόμενες παρεμβάσεις.

126 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους - Αιτιολόγηση

-

127 Κατηγορία σύστασης: Λογική παρέμβασης/ συμβολή στους στόχους - Περιγραφή

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT και την αξιολόγηση των Αναγκών και τις δυνατότητες για βελτιώσεις, συνιστάται να αναζητηθούν περαιτέρω τρόποι ενίσχυσης του γενικού θετικού αντίκτυπου στο περιβάλλον και τη κλιματική αρχιτεκτονική του ΣΣ της ΚΑΠ, κάτι που θα είχε ως αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου φιλοδοξίας για τη διαχείριση των φυσικών πόρων, όπως περιγράφονται παρακάτω:

- Εκτός από την εφαρμογή τεχνικών λίπανσης ακριβείας, θα μπορούσαν να προστεθούν προαιρετικά μέτρα για τη στήριξη της μείωσης της εξάρτησης από το ανόργανο χημικό άζωτο, εστιάζοντας σε περιοχές που υπερβαίνουν τις οριακές τιμές νιτρικών αλάτων στα υπόγεια ύδατα. Επίσης, να υπάρξει υποστήριξη της παραγωγής και χρήσης βιολιπασμάτων που προέρχονται από γεωργικά απόβλητα.
- Ενίσχυση της βιωσιμότητας του κτηνοτροφικού τομέα με μέτρα που θα στηρίζουν την εκτατική κτηνοτροφική παραγωγή ή/και τη διατήρηση του χαμηλής πυκνότητας του ζωικού κεφαλαίου, με στόχο την προστασία των φυσικών πόρων, εστιάζοντας σε περιοχές με πολύ εντατική κτηνοτροφική δραστηριότητα (γεωγραφικές περιοχές hotspot), κάτι που θα παρέχει οφέλη και για τον ΕΣ4 και τον ΕΣ6.
- Ενέργειες που θα συμβάλουν στη σταθεροποίηση ή/και στη μείωση των εκπομπών αμμωνίας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα μέτρα του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (σημείωση: η τεκμηρίωση της ανάλυσης SWOT και της αξιολόγησης αναγκών δεν καλύπτει πτυχές που σχετίζονται με τον «αέρα»). Σημειώνεται ότι, αν αυτό και δεν έχει αποδειχθεί, ορισμένες παρεμβάσεις συμβάλλουν στη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων (π.χ. βελτιστοποίηση της διατροφικής διαχείρισης των ζώων, μείωση της χρήσης λιπασμάτων N).

Οι παραπάνω εκτιμήσεις μπορούν να ενσωματωθούν ως επιλογές / πράξεις στις ήδη αντιμετωπιζόμενες παρεμβάσεις.

127 Κατηγορία σύστασης: Λογική παρέμβασης/ συμβολή στους στόχους - Αιτιολόγηση

-

101 Χρήση προτύπων και κριτηρίων για την καλή διαβίωση των ζώων που περιλαμβάνονται σε υφιστάμενα συστήματα ποιότητας με διεθνή αναγνώριση στην αγορά ως βάση για την παρέμβαση Π3-70-3.1 - Περιγραφή

Η παρέμβαση Π3-70.31 σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει πρωτόκολλα αξιολόγησης που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο πρόσφατων πιλοτικών ερευνητικών έργων που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ (Animal Welfare Quality Standard) ως την κύρια βάση για την αξιολόγηση των δεσμεύσεων για την καλή διαβίωση των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες νομικές απαιτήσεις. Ωστόσο, η αναγνώριση αυτών των πιλοτικών πρωτοβουλιών από την αγορά στην Ελλάδα και την ευρύτερη αγορά της ΕΕ είναι περιορισμένη και οι ειδικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιούν οι επιθεωρητές για να αξιολογήσουν το επίπεδο συμμόρφωσης με τις αρχές και τα κριτήρια που περιγράφονται στα πρωτόκολλα αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων

των θεσμικών ρόλων και αρμοδιοτήτων, δεν έχουν αναπτυχθεί. Σε αυτό το στάδιο, η ετοιμότητα υλοποίησης της προτεινόμενης παρέμβασης φαίνεται, επομένως, να είναι περιορισμένη. Εναλλακτικά, οι αρχές και τα κριτήρια καλής διαβίωσης των ζώων που περιλαμβάνονται σε καθιερωμένα δημόσια ή ιδιωτικά εθελοντικά συστήματα ποιότητας με μεγαλύτερη αναγνώριση στην αγορά, ιδίως βιολογικά, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την αξιολόγηση των δεσμεύσεων για την καλή διαβίωση των ζώων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες νομικές απαιτήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, η παρέμβαση θα μπορούσε να αποτελέσει ένα σκαλοπάτι για την υιοθέτηση αρχών/κριτηρίων ή πρακτικών που σχετίζονται με άλλες πτυχές βιωσιμότητας που καλύπτονται από αυτά τα καθιερωμένα συστήματα. Εάν οι αρχές και τα κριτήρια καλής μεταχείρισης των ζώων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του βιολογικού προτύπου επρόκειτο να επιλεγούν ως βάση για μια επανασχεδιασμένη παρέμβαση Π3-70.3.1. η παρέμβαση θα μπορούσε να δημιουργήσει το ενδιαφέρον των κτηνοτρόφων για μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-70-2.1.

101 Χρήση προτύπων και κριτηρίων για την καλή διαβίωση των ζώων που περιλαμβάνονται σε υφιστάμενα συστήματα ποιότητας με διεθνή αναγνώριση στην αγορά ως βάση για την παρέμβαση Π3-70-3.1 - Αιτιολόγηση

-

123 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων - Περιγραφή

Οι συνέργειες ορισμένων στοιχείων των παρεμβάσεων πρέπει να διασταυρωθούν περαιτέρω για να αποφευχθούν πιθανές ασυνέπειες ή επικαλύψεις και να ενισχυθεί η συμπληρωματικότητά τους, ειδικά για τις παρακάτω αλληλεπιδράσεις:

- Τη στόχευση και τα αναμενόμενα αποτελέσματα (συνδεδεμένοι δείκτες αποτελέσματος και τιμές στόχοι) που θα πραγματοποιηθούν μέσω της διατήρησης της βιολογικής γεωργίας (Π1-31.8), της στήριξης άμεσων ενισχύσεων στο πλαίσιο οικολογικών προγραμμάτων έναντι της αύξησης της βιολογικής γεωργίας (Π3-70-2.1). η οποία υποστηρίζεται από δράσεις αγροτικής ανάπτυξης στο πλαίσιο δεσμεύσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα.

- Τη συγκεκριμένη στόχευση και σύνδεση με παρεμβάσεις που έχουν τους ίδιους περιβαλλοντικούς στόχους: εργαλείο εφαρμογής για την εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των εισροών (Π1-31,5), που υποστηρίζονται από άμεσες πληρωμές στο πλαίσιο οικολογικών προγραμμάτων, έναντι ψηφιακών και πράσινων επενδύσεων στη γεωργία (Π3-73-2.2), που υποστηρίζονται από την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο επενδύσεων.

- Τη στόχευση της μείωσης της χρήσης φυτοφαρμάκων μεταξύ των διαφόρων παρεμβάσεων, αποδεικνύοντας ξεκάθαρα ότι υπάρχει ισχυρή συμπληρωματικότητα μεταξύ των παρεμβάσεων, χωρίς επικαλύψεις στην εκτίμηση των αποτελεσμάτων.

123 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

-

128 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους - Περιγραφή

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT και την αξιολόγηση των Αναγκών και τις δυνατότητες για βελτιώσεις, συνιστάται να αναζητηθούν περαιτέρω τρόποι ενίσχυσης του γενικού θετικού αντίκτυπου στο περιβάλλον και τη κλιματική αρχιτεκτονική του ΣΣ της ΚΑΠ, κάτι που θα είχε ως αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου φιλοδοξίας για τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα, όπως περιγράφονται παρακάτω:

- Επίδειξη και βελτίωση των διασυνδέσεων και της συνολικής συμβολής του ΣΣ της ΚΑΠ στην εφαρμογή των μέτρων προτεραιότητας του ΠΣ 2021-2027, εστιάζοντας σε εκείνα που σχετίζονται με το πεδίο εφαρμογής του ΣΣ της ΚΑΠ που δεν μπορούν να υποστηριχθούν από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

- Ειδικές δράσεις για τη βελτίωση της κατάστασης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στις γεωργικές περιοχές στο πλαίσιο του Natura 2000, ιδιαίτερα εκείνων που είναι σε κακή κατάσταση διατήρησης.

· Στόχευση στη διατήρηση των δασικών πτηνών, τα οποία παρουσιάζουν ταχεία μείωση την τελευταία δεκαετία, ειδικά για τις δασικές περιοχές στις περιοχές Natura 2000.

· Δράσεις για την προστασία και τη διατήρηση περιοχών υψηλής φυσικής αξίας που παρουσιάζουν πτώση σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις μπορούν να ενσωματωθούν ως επιλογές / πράξεις στις ήδη αντιμετωπιζόμενες παρεμβάσεις.

128 Συστάσεις για ενίσχυση της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους - Αιτιολόγηση

-

029 Καθορίστε τις προγραμματισμένες μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν στήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για τις παρεμβάσεις Π3-73-2.1, Π3-73-2.4 και Π3-73-2.5

029 Καθορίστε τις προγραμματισμένες μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν στήριξη - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Τα μοναδιαία ποσά και οι εκροές τους, είχαν καθοριστεί στην αρχική έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ, ωστόσο δεν είχαν καταχωρηθεί λόγω τεχνικού προβλήματος στην SFC2021.

032 Σύνδεση του δείκτη αποτελέσματος με τον ΕΣ3 - Περιγραφή

Συνδέστε τον δείκτη R.35 με τον ΕΣ3.

032 Σύνδεση του δείκτη αποτελέσματος με τον ΕΣ3 - Αιτιολόγηση

-

034 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για τις Παρεμβάσεις Π3-73-2.2 και Π3-73-2.5.

034 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

058 Κάλυψη εξόδων βιολογικής πιστοποίησης και ελέγχου στο πλαίσιο της παρέμβαση Π3-70-2.1 (ενίσχυση για μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους) και της παρέμβασης Π1-31.8 (συντήρηση βιολογικών πρακτικών) με στόχο την ελαχιστοποίηση του διοικητικού - Περιγραφή

Αντί να δημιουργηθεί μια χωριστή παρέμβαση (P3-77-2.1. Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων) για την κάλυψη αποκλειστικά των πάγιων δαπανών που συνδέονται με μια νέα συμμετοχή στη βιολογική παραγωγή, θα ήταν πιο αποτελεσματικό να καλύπτεται το πάγιο κόστος της βιολογικής πιστοποίησης ως κόστος συναλλαγής επιλέξιμο για υποστήριξη στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-70-2.1 (ενίσχυση για μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους) και το πάγιο κόστος τυχόν επακόλουθων δαπανών ελέγχου ως κόστος συναλλαγής επιλέξιμο για υποστήριξη στο πλαίσιο της Π1 -31.8 (συντήρηση βιολογικών πρακτικών). Η ενσωμάτωση του κόστους πιστοποίησης και ελέγχου σε αυτές τις παρεμβάσεις θα μειώσει τη διοικητική επιβάρυνση των παραγωγών που συμμετέχουν σε αυτές ως μέρος της Πράσινης Αρχιτεκτονικής του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ.

058 Κάλυψη εξόδων βιολογικής πιστοποίησης και ελέγχου στο πλαίσιο της παρέμβαση Π3-70-2.1 (ενίσχυση για μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους) και της παρέμβασης Π1-31.8 (συντήρηση βιολογικών πρακτικών) με στόχο την ελαχιστοποίηση του διοικητικού - Αιτιολόγηση

-

028 Επανεξέταση και αποσαφήνιση των δεσμών μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στις παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων - Περιγραφή

Παρέμβαση	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	Παρατηρήσεις	
Π1-29 Συμπληρωματική αναδιανεμητική στήριξη εισοδήματος για τη βιωσιμότητα (CRISS)	R.6 (Ανακατανομή σε μικρότερες εκμεταλλεύσεις: Ποσοστό πρόσθετων άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο για επιλέξιμες εκμεταλλεύσεις κάτω από το μέσο μέγεθος της εκμετάλλευσης (σε σύγκριση με το μέσο όρο)	Η μέση εισοδηματική στήριξη ανά εκτάριο για τους δικαιούχους 109,12 EUR/στρέμμα και όχι σε 106 EUR/ha που αναφέρεται (αριθμητής R6). Προτείνεται επίσης να διασταυρωθεί ο παρών	
Π1-30 Συμπληρωματική στήριξη για νέους γεωργούς (CIS-YF)	R.36 (Ανανέωση γενεών: Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από την εγκατάσταση με την υποστήριξη της ΚΑΠ)	Πρέπει να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ O.6 (400.000 ha) και	
Π1-32.1 Συνδεδεμένη εισοδηματική ή στήριξη – Φυτική παραγωγή	R.8 (Στόχευση εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς: Μερίδιο αγροκτημάτων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας)	Η σχέση μεταξύ O.10 (706.065 ha) και R.8 (344.207 δικαιούχοι)	
Π1-32.2 Συνδεδεμένη εισοδηματική ή στήριξη – Κτηνοτροφική παραγωγή	R.8 (Στόχευση εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς: Μερίδιο αγροκτημάτων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας)	Η σχέση μεταξύ O.11 (110.982.472 κεφαλές) και R.8 (344.207 δικαιούχοι) διευκρινιστεί.	
Π1-32.3 Συνδεδεμένη εισοδηματική ή στήριξη – Μεταξοσκώληκες	R.8 (Στόχευση εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς: Μερίδιο αγροκτημάτων που επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας)	Η σχέση μεταξύ O.11 (1.311 κεφαλές) και R.8 (344.207 δικαιούχοι)	
Π1-21.6 Ειδική	R.8 (Στόχευση εκμεταλλεύσεων σε συγκεκριμένους τομείς: Μερίδιο αγροκτημάτων που	Η τιμή του δείκτη O.10 πρέπει να παρασχεθεί για την παρέμβαση (344.207 δικαιούχοι) πρέπει να διευκρινιστεί.	

ενίσχυση για το βαμβάκι	επωφελούνται από συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας ή της ποιότητας) Σημείωση: Ο δείκτης R.8 δεν έχει καθοριστεί για αυτήν την παρέμβαση	
--------------------------------	--	--

028 Επανεξέταση και αποσαφήνιση των δεσμών μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στις παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων - Αιτιολόγηση

<p>Η σύσταση γίνεται εν μέρει αποδεκτή, συγκεκριμένα</p> <ul style="list-style-type: none"> • ο δείκτης R.6 ξαναυπολογίστηκε και διορθώθηκε. • Ο δείκτης R.36 (αριθμός νέων γεωργών) προκύπτει από τις παρεμβάσεις Π3-75.1-1 (O.25 =αριθμός νέων γεωργών), Π3-75.1-2 (O.25), Π3-75.1-3 (O.25), Π1-30 (O.6 = αριθμός εκταρίων για συμπληρωματική ενίσχυση σε νέους γεωργούς). Η σχέση του O.6 με τον R.36 για την παρέμβαση Π1-30, προέκυψε με βάση ιστορικά στοιχεία ΟΣΔΕ. • Ο δείκτης R.8 προκύπτει από τις παρεμβάσεις Π1-32.1, Π1-32.2, Π1-32.3 και Π1-36. Η σχέση μεταξύ O.10 (ha) και R.8 (δικαιούχοι) για τις παρεμβάσεις Π1-32.1 και Π1-36 καθώς και η σχέση μεταξύ του O.11 (κεφαλές) και R.8 (δικαιούχοι) για τις παρεμβάσεις Π1-32.2, Π1-32.3, προέκυψε με βάση ιστορικά στοιχεία ΟΣΔΕ.
--

076 Ενσωματώστε τις Πανευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Δάσωση και την Αναδάσωση στο σχεδιασμό της παρέμβασης Π3-73-1.3. (Πρόληψη και αποκατάσταση δασικών ζημιών από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά γεγονότα) - Περιγραφή

<p>Το άρθρο 73 του Κανονισμού για το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ ορίζει ότι «επενδύσεις στη δάσωση που δεν συνάδουν με περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους σύμφωνα με τις αρχές αειφόρου διαχείρισης των δασών, όπως αναπτύσσονται στις Πανευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για Δάσωση και Αναδάσωση» δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο των μελλοντικών στρατηγικών σχεδίων της ΚΑΠ. Ωστόσο, εδώ δεν υπάρχει κάποια αναφορά στις Πανευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Δάσωση και την Αναδάσωση ως βάση για την καθοδήγηση του σχεδιασμού ή/και της υλοποίησης των δραστηριοτήτων αναδάσωσης που προβλέπονται ως μέρος των δράσεων αποκατάστασης που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.3.</p>
--

076 Ενσωματώστε τις Πανευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Δάσωση και την Αναδάσωση στο σχεδιασμό της παρέμβασης Π3-73-1.3. (Πρόληψη και αποκατάσταση δασικών ζημιών από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά γεγονότα) - Αιτιολόγηση

-
---

077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές) - Περιγραφή

<p>Ο συνολικός αριθμός των εκροών που σχετίζονται με το O.22. για τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Υποδομών Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Πρόληψη και Αποκατάσταση Δασικών Ζημιών) ανέρχεται σε 145 υποστηριζόμενες επενδυτικές πράξεις ή μονάδες, κάτι που δεν συνάδει με τον συνολικό στόχο των 747 πράξεων ή μονάδων που καθορίστηκαν για τον R.27.</p>
--

077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές) - Αιτιολόγηση

Στον δείκτη R.27 εκτός από τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1 και Π3-73-1.3, συνεισφέρει και η παρέμβαση MK3-70-1.4-1

077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές) - Περιγραφή

Ο συνολικός αριθμός των εκροών που σχετίζονται με το O.22. για τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Υποδομών Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Πρόληψη και Αποκατάσταση Δασικών Ζημιών) ανέρχεται σε 145 υποστηριζόμενες επενδυτικές πράξεις ή μονάδες, κάτι που δεν συνάδει με τον συνολικό στόχο των 747 πράξεων ή μονάδων που καθορίστηκαν για τον R.27.

077 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί για τον Δείκτη Εκροής 22 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 27, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1. (Έργα Εγγείων Βελτιώσεων) και Π3-73-1.3. (Δασικές Καταστροφές) - Αιτιολόγηση

Στον δείκτη R.27 εκτός από τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1 και Π3-73-1.3, συνεισφέρει και η παρέμβαση MK3-70-1.4-1

059 Παροχή οικονομικής αιτιολόγησης για την επιλογή των συστημάτων ποιότητας που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-77-2.1. (Συστήματα Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές σε ποιο βαθμό η συμπερίληψη ορισμένων συστημάτων ποιότητας με περιορισμένη διεθνή αναγνώριση στην αγορά (π.χ. Προϊόντα Ειδικής Εκτροφής Πουλερικών, AGRO) θα συμβάλει καθοριστικά στη βελτίωση της θέσης των γεωργών στις τοπικές και διεθνείς αλυσίδες αγρο-διατροφής. Ως εκ τούτου, συνιστάται να παρέχεται οικονομική αιτιολόγηση για την επιλογή των επιλέξιμων συστημάτων ποιότητας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-2.1. εκτός από τη νομική αιτιολόγηση που προβλέπεται επί του παρόντος στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ.

059 Παροχή οικονομικής αιτιολόγησης για την επιλογή των συστημάτων ποιότητας που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-77-2.1. (Συστήματα Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων) - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Ο στόχος της παρέμβασης είναι η βελτίωση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα τροφίμων (εγχώρια και εξαγωγές). Η παρέμβαση περιλαμβάνει συστήματα ποιότητας που συμβάλουν στον στόχο τόσο για την εγχώρια αγορά όσο και για τις εξαγωγές, ενώ η σύσταση εξετάζει μόνο τις εξαγωγές.

061 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.1, Π3-73-2.2., Π3-73-2.5, Π3-73-1.3, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ4 - Περιγραφή

Πα ρέ μβ ασ η	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται
Π3 - 73- 1.1 . Ερ γα εγγ ειο βε	Καμία σχέση με την Ανάγκη AN 035.04.02 (Επανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και δασοκομίας) και την Ανάγκη AN 073.05.04 (Ενσωμάτωση αναθεωρημένων μέτρων

<p>λτι ωτ ικ ών υπ οδ ομ ών</p>	<p>ΔΔΙ & εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή), καθώς η παρέμβαση θα αντιπροσωπεύει αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων πολιτικής που περιγράφονται στις Ανάγκες, και δεν συνιστά απλά ένα στοιχείο που συμβάλλει σε αυτές.</p>
<p>Π3 - 73- 2.2 . Ψη φι ακ ές κα ι πρ άσ ινε ς επ εν δύ σει ς σε αγ ρο τικ ές εκ με τα λλ εύ σει ς</p>	<p>Καμία σύνδεση με την Ανάγκη AN 035.04.02, καθώς η επενδυτική στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι προϊόν επανασχεδιασμού πολιτικής και όχι μια εισροή.</p>
<p>Π3 - 73- 2,5 . Επ εν δύ σει</p>	<p>Καμία σύνδεση με την Ανάγκη AN 035.04.02 καθώς η παρέμβαση αντιπροσωπεύει αποτέλεσμα μεταρρυθμίσεων πολιτικής και όχι εισροή.</p>

<p>ς σε αγ ρο τικ ές εκ με τα λλ εύ σει ς για πρ οσ τα σί α απ ό φρ σι κέ ς κα τα στ ρο φέ ς</p>	
<p>Π3 - 73- 1.3 · Πρ όλ ηψ η κα ι απ οκ ατ άσ τα ση δα σι κώ ν ζη μι</p>	<p>Καμία σύνδεση με την Ανάγκη AN035.04.02, καθώς η επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης είναι προϊόν επανασχεδιασμού πολιτικής και όχι μια εισροή.</p>

ών απ ό δα σι κέ ς πυ ρκ αγι ές, φυ σι κέ ς κα τα στ ρο φέ ς κα ι κα τα στ ρο φι κά γεγ ον ότ α	
Π3 - 78. 2. Συ μβ ου λε υτι κέ ς υπ ηρ εσί ες για γε ωρ γο ύς	Η σύνδεση με τις Ανάγκες που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης (δηλαδή AN 004.10.04, AN005.07.01, AN 011.09.02, AN 012.02.01, AN027.10.10, AN033.10.14, AN049.05.02, AN051.05.03, AN 055.04.03, AN 064.06.04, AN081.09.12, AN 096.09.15) δεν μπορεί να επαληθευτεί καθώς δεν έχει παρασχεθεί η περιγραφή του σχεδιασμού των παρεμβάσεων.

κα ι άλ λο υς εν δι αφ ερ όμ ενο υς φο ρεί ς	
--	--

061 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.1, Π3-73-2.2., Π3-73-2.5, Π3-73-1.3, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ4 - Αιτιολόγηση

-

063 Ενσωμάτωση δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-73-2.5 (Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές) ως επιλέξιμες επενδύσεις στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 (Ψηφιακές - Περιγραφή

Δεδομένου ότι το κόστος μόνο τριών «ειδικών προληπτικών δράσεων» για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα καλυφθεί από την παρέμβαση και προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες μεταξύ των επενδύσεων μετριασμού του κλίματος σε επίπεδο αγροκτημάτων και των επενδύσεων προσαρμογής, συνιστάται να ενσωματωθούν οι δράσεις προσαρμογής που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3 -73-2.5 ως επιλέξιμες επενδύσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της Π3-73.-2.2, η οποία θα μπορούσε επομένως να αναδιαμορφωθεί ως παρέμβαση «Κλιματικά-Έξυπνης Επένδυσης». Αυτό θα συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους γεωργούς που ενδιαφέρονται για επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, παρόλο που το δελτίο παρέμβασης αναφέρει ότι οι επενδύσεις στην άρδευση δεν θα υποστηριχθούν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.5, οι επενδύσεις σε «ειδικά συστήματα άρδευσης» που προστατεύουν τις καλλιέργειες από τον παγετό αναφέρονται στον κατάλογο των ειδικών προληπτικών δράσεων. Αυτή η ασυνέπεια θα αντιμετωπιζόταν εάν οι τρεις «ειδικές προληπτικές ενέργειες» ενσωματωθούν στην παρέμβαση P3-73-2.2.

063 Ενσωμάτωση δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που καλύπτονται από την παρέμβαση Π3-73-2.5 (Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές) ως επιλέξιμες επενδύσεις στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 (Ψηφιακές - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή:
Η ενσωμάτωση των τριών δράσεων της παρέμβασης Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, στην παρέμβαση Π3-73-2.2 - Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις δεν είναι εφικτή γιατί η παρέμβαση Π3-73-2.5 στοχεύει στην κλιματική αλλαγή (βλ. R.16 Επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα) ενώ αντιθέτως η παρέμβαση Π3-73-2.2 περιλαμβάνει ένα πιο ευρύ σύνολο δεικτών και στόχων. Επίσης τα συστήματα τεχνικής βροχής ή τα ειδικά συστήματα άρδευσης που προστατεύουν τις καλλιέργειες από τον παγετό, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως συστήματα άρδευσης επί της ουσίας βάσει προδιαγραφών και λειτουργίας.

066 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-22. και Π3-73-2.5 - Περιγραφή

Ο συνδυασμός των αποτελεσμάτων που παράγονται από τις παρεμβάσεις Π3-73-2.2 και Π3-73-2.5 για το Ο.21 (2.643) υπερβαίνει την τιμή στόχο για τον R.16 (2,56).

066 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, που σχετίζονται με τις παρεμβάσεις Π3-73-22. και Π3-73-2.5 - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή και διορθώθηκε στην νέα έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ.

067 Προσδιορίστε τον αριθμό και το είδος των επενδυτικών πράξεων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 και συνδέονται με τον δείκτη εκροής 21 που αναμένεται να συμβάλλουν στις τιμές-στόχους που καθορίστηκαν για τους δείκτες αποτελέσματος 15 και 13 - Περιγραφή

Ο αριθμός και το είδος των επενδυτικών πράξεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 που αναμένεται να συμβάλλουν στις τιμές-στόχους που καθορίστηκαν για τα R.15 και R.13 θα πρέπει να προσδιοριστούν.

067 Προσδιορίστε τον αριθμό και το είδος των επενδυτικών πράξεων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 και συνδέονται με τον δείκτη εκροής 21 που αναμένεται να συμβάλλουν στις τιμές-στόχους που καθορίστηκαν για τους δείκτες αποτελέσματος 15 και 13 - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.15 (38) προκύπτει από τις παρεμβάσεις MK3-73-2.2-1(9), MK3-73-2.2-2 (7), MK3-73-2.2-3 (7), MK3-73-2.2-4 (7) και MK3-73-2.2-5 (7).

Ο δείκτης R.13 (1.257.098) προκύπτει από τις παρεμβάσεις MK3-73-2.2-1 (7.825), MK1-31.6-2 (1.049.873),

MK1-31.8-2 (174.400), MK3-73-2.2-2 (6.250), MK3-73-2.2-3 (6.250), MK3-73-2.2-4 (6.250) και MK3-73-2.2-5 (6.250).

062 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ4 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.1, Π3-73-1.3, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ4 - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.22, Ο.33) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-73-1.1, Π3-73-1.3., Π3-78.1. και Π3-78.2 στον ΕΣ4. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ4 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

062 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ4 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.1, Π3-73-1.3, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ4 - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή καθώς για τις παρεμβάσεις Π3-73-1.1, Π3-73-1.3 έχει επιλεγεί ο δείκτης R.27 που σύμφωνα με το έγγραφο της Επιτροπής «Cover note on output and result indicators»- Annex VII: Matrix linking result indicators and specific objectives, αφορά στους ειδικούς στόχους ΕΣ4, ΕΣ5, ΕΣ6. Για τις παρεμβάσεις Π3-78.1. και Π3-78.2, έχει επιλεγεί ο δείκτης R.1, καθώς οι παρεμβάσεις αυτές έχουν άμεση και σημαντική συμβολή στον ΕΣ10.

065 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. και μέτρων για την στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις με το Μέτρο 16626 (Σχετικός με το κλίμα-Οικονομικός Μετασχηματισμός του Τομέα Γεωργίας_Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ηλιακή ενέργεια)) στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Επομένως απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και αυτού του μέτρου που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP).

065 Περαιτέρω αποσαφήνιση της οριοθέτησης μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2. και μέτρων για την στήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Αιτιολόγηση

Υπάρχουν κριτήρια διαχωρισμού όπως :

α) Μέγεθος και κατηγορία δικαιούχων: Μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης θα γίνουν παρεμβάσεις που αφορούν αποκλειστικά συλλογικά σχήματα (π.χ. ομάδες παραγωγών) και επενδυτικά σχέδια που υπερβαίνουν προϋπολογισμό των 500.000 ευρώ.

β) Χρονικά: Οι επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης έχουν ως ορόσημο ένταξης το 2022, με απότερο έτος ολοκλήρωσης το 2025, ενώ η ενεργοποίηση του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, θα ξεκινήσει μετά το 2023.

007. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η SWOT για τον ΕΣ7 μπορεί να αξιολογηθεί ως ολοκληρωμένη, ενώ η πληρότητα και η συνοχή της θα μπορούσαν να βελτιωθούν με αναδιατύπωση ή αντικατάσταση αντιφατικών δηλώσεων είτε στην ίδια κατηγορία στοιχείου SWOT είτε μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών. Επίσης, ο κατακερματισμός των δηλώσεων SWOT θα πρέπει να αποφεύγεται για να βελτιωθεί η συνοχή της ανάλυσης. Για να κριθεί ως πλήρης προτείνεται να γίνει αναφορά στα εξής:

- ψηφιακές δεξιότητες νέων ή γεωργών ων κάτω των 35 ετών·
- οικονομικός αλφαριθμητισμός των νέων γεωργών·
- συμμετοχή νέων γεωργών σε άλλα μέτρα του ΠΑΑ (εκτός από το 6.1) προκειμένου να κατανοηθούν οι οικονομικές στρατηγικές και οι αναπτυξιακές τους φιλοδοξίες·
- στην πραγματική υιοθέτηση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΧΕ) στο πλαίσιο του ΠΑΑ, συγκρίνοντάς την επίσης με τη συμμετοχή ατόμων κάτω των 40 ετών σε άλλα ΧΕ που παρέχονται από το ΕΤΠΑ·
- Θα ήταν χρήσιμο να διερευνηθούν πηγές όπως η EUROSTAT και τα εθνικά δεδομένα σχετικά με την τιμή της γεωργικής γης και την τιμή ενοικίου.

Τα Πλεονεκτήματα παρουσιάζονται με συνεκτικό τρόπο, ακολουθώντας τα βασικά μηνύματα της Επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες αυτού του ΕΣ. Ωστόσο, υπάρχουν πολλά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου να απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις αξιολόγησης. Τα συγκεκριμένα σχόλια παρουσιάζονται στον συνημμένο Πίνακα. Τα Πλεονεκτήματα και οι Αδυναμίες είναι γενικά καλά σχεδιασμένα με ορισμένα ζητήματα κατακερματισμού και λίγα αντιφατικά ζητήματα.

Οι Ευκαιρίες και οι Απειλές, από την άλλη πλευρά, είναι αρκετά γενικές και πρέπει να επανεξεταστούν. Για παράδειγμα, οι ευκαιρίες χρηματοδότησης από την ΚΑΠ δεν πρέπει να θεωρούνται Ευκαιρία καθώς οι πόροι αυτοί αποτελούν εργαλείο για την επίτευξη της στρατηγικής. Υπάρχει επίσης θέμα κατακερματισμού, επομένως συνιστάται η συγχώνευση ορισμένων Ο και Τ.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ7 μπορεί να αξιολογηθεί ως συγκεκριμένη.

E3: Σε ποιο βαθμό η SWOT λαμβάνει υπ' όψιν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις για τον ΕΣ7;

Όλα τα συγκεκριμένα θέματα για τον ΕΣ7 έχουν αντιμετωπιστεί και ληφθεί υπόψη. Τα ακόλουθα ζητήματα αναλύθηκαν στο έγγραφο:

- Πρόσβαση στη γη, κινητικότητα γης και αναδιάρθρωση γης.
- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση·
- Πρόσβαση στη γνώση και τις συμβουλές·
- Σύγκριση νέων γεωργών με τον γενικό αγροτικό πληθυσμό.

Όσον αφορά την πρόσβαση στη γη, την κινητικότητα της γης και την αναδιάρθρωση γης, συνιστάται η διεξαγωγή άλλης έρευνας με τις τοπικές αρχές και ίσως με τη βοήθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης ή μέσω αυτών, προκειμένου να έχουμε πιο αξιόπιστα ευρήματα. Η ίδια η ανάλυση αναφέρει ότι τα αποτελέσματα είναι ασαφή.

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στη μελέτη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, αλλά θα πρέπει επίσης να προσπαθήσει να αναλύσει την τρέχουσα εφαρμογή των ΧΕ στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ στην Ελλάδα. Ενδεχομένως, θα μπορούσε επίσης να αναλύσει τα ΧΕ που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ στην Ελλάδα και πιθανώς να συγκρίνει την Ελλάδα με άλλα κράτη-μέλη που χρησιμοποιούν ΧΕ. Επιπλέον, θα πρέπει να λάβει υπόψη τις εξελίξεις στο ρυθμιστικό πλαίσιο, ιδίως σε ότι αφορά την αγορά γης ή κεφαλαίου κίνησης – δύο βασικά ζητήματα στη γεωργία, ειδικά για τους νέους γεωργούς.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ7 μπορεί να αξιολογηθεί ως επαρκώς βασισμένη σε στοιχεία με ορισμένες βελτιώσεις που απαιτούνται.

Το έγγραφο που παρουσιάζεται περιλαμβάνει και αναλύει τους προτεινόμενους δείκτες CMEF και ορισμένα εθνικά δεδομένα, αλλά η γενική εντύπωση είναι ότι πολλές από τις δηλώσεις βασίζονται σε ασαφείς έρευνες όπου τα συμπεράσματα που προέκυψαν μπορεί να είναι αληθή, αλλά δεν μπορούν να θεωρηθούν λογικά σωστά. Προτείνεται να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) μέσω του συστήματος ΟΣΔΕ, ιδίως σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων του ΠΑΑ και όχι μόνο στις διαθέσιμες εκθέσεις αξιολόγησης, ιδίως όταν οι εκθέσεις αυτές αφορούν τις περιόδους 2000-2006 ή/ και 2007-2013.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υποστηριχθούν τα συγκεκριμένα ζητήματα του ΕΣ7 με ισχυρά στοιχεία (πρόσβαση στη γη, πρόσβαση στη χρηματοδότηση και επίπεδο δεξιοτήτων των νέων γεωργών), καθώς αυτά προσδιορίζονται σε επίπεδο ΕΕ ως κύρια εμπόδια για την επιτυχή ανανέωση των γενεών του γεωργικού τομέα. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τους φορείς υλοποίησης ΧΕ. Τα στοιχεία της Eurostat για την τιμή της γης και την τιμή ενοικίου γης, όσο παρωχημένα και αν είναι, θα μπορούσαν να παρέχουν ενδείξεις για την υποστήριξη των δηλώσεων της SWOT.

007. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ7.

013. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

E5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Τέσσερα (4) στοιχεία SWOT (S15, W13, W14, W15, T10) αγνοούνται από την αξιολόγηση Αναγκών και επομένως αξιολογούνται ότι δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς, και προτείνονται οι απαραίτητες βελτιώσεις.

E6 - Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Ούτε τα στοιχεία της SWOT ούτε οι Ανάγκες που παρουσιάζονται έχουν καθοριστεί ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα δύο (2) μεγάλα κενά που εντοπίστηκαν ως μέρος της προκαταρκτικής εκ των προτέρων αξιολόγησης: (i) η τάση της στασιμότητας της προστιθέμενης αξίας στη πρωτογενή παραγωγή (αγρόκτημα) και της φθίνουσας προστιθέμενης αξίας στα κατάντη τμήματα της αγρο-διατροφικής αλυσίδας· (ii) το καθεστώς εφαρμογής της Οδηγίας της ΕΕ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Επιπλέον, δεν είναι πάντα σαφές ποιοι θεσμικοί μηχανισμοί καλύπτονται πραγματικά από τις Ανάγκες όταν αυτές αναφέρονται σε «δικτύωση» έναντι «συνεργασίας» έναντι «δικτύωση συνεργασιών». Ομοίως, δεν είναι σαφές τι ακριβώς περιλαμβάνει ο όρος «συλλογικά δίκτυα» έναντι «συλλογικών σχημάτων» έναντι «συλλογικών οργανισμών». Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Ανάγκη να βοηθηθούν οι παραγωγοί να προσαρμοστούν στους κινδύνους και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο του ΕΣ3 έχει περιοριστεί στις «εξωστρεφείς»/εξαγωγικές αλυσίδες αγρο-διατροφής ενώ αυτοί οι κίνδυνοι και οι επιπτώσεις τους επίσης θα επηρεάσουν περισσότερο «εσωστρεφείς»/προσανατολισμένες στην εγχώρια αγορά αγρο-διατροφικές αλυσίδες. Συνολικά, η διαφάνεια, η ιδιαιτερότητα και η πληρότητα της αξιολόγησης των Αναγκών είναι ικανοποιητική, αλλά απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις, ειδικά στη βελτίωση της έκφρασης. Στο Παράρτημα περιλαμβάνονται συστάσεις για τη βελτίωση της διαφάνειας και της ιδιαιτερότητας των Αναγκών με αυτόν τον τρόπο και ειδικά στη βελτίωση της έκφρασης.

013. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ3.

045 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για την Παρέμβαση Π3-73-2.2.

045 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

046 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ1 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα), Π3-73-2.4. (Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από με - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.20, Ο.21) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-73-2.1., Π3-73-2.4. και Π3-73-2.5 στον ΕΣ1. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ1 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

046 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ1 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα), Π3-73-2.4. (Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από με - Αιτιολόγηση

-

096 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4, Π3-70-3.1, Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ9 - Περιγραφή

Πα ρέ μβ ασ η	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται
Π3 - 73- 2.4 · Επ ενδ ύσ εις για τη ν πρ όλ ηψ η κα ι πρ οσ τα	Δεν υπάρχει καμία σύνδεση με την Ανάγκη AN081.09.12, καθώς η παρέμβαση παρέχει μόνο επενδυτική υποστήριξη και οι επενδύσεις δεν εξαρτώνται από τη συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης ή/και συμβουλευτικών υπηρεσιών. Επιπλέον, δεν υπάρχει σύνδεση με την Ανάγκη AN111.09.18 καθώς οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης δεν περιλαμβάνονται στην παρέμβαση.

σί α τω ν ζώ ων απ ό με τα δο τικ ές ασ θέν ειε ς κα ι τη βε λτί ωσ η τω ν συ νθ ηκ ών δια βί ωσ ης	
Π3 - 70- 3.1 . Κα λή με τα χεί ρισ η (ευ ημ ερί α) πα ρα γω	Δεν υπάρχει μαμία σύνδεση με την Ανάγκη AN111.09.18 αφού οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης δεν περιλαμβάνονται στην παρέμβαση

γικ ών ζώ ων	
Π3 - 78. 2. Συ μβ ου λε υτι κέ ς υπ ηρ εσί ες για γε ωρ γο ύς κα ι άλ λο υς ενδ ια φε ρό με νο υς φο ρεί ς	<p>Η σύνδεση με τις Ανάγκες που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης (δηλαδή AN 004.10.04, AN005.07.01, AN 011.09.02, AN 012.02.01, AN027.10.10, AN033.10.14, AN049.05.02, AN051.05.03, AN 055.04.03, AN 064.06.04, AN081.09.12, AN 096.09.15) δεν μπορεί να επαληθευτεί καθώς δεν έχει παρασχεθεί η περιγραφή του σχεδιασμού της παρέμβασης.</p>

096 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4, Π3-70-3.1, Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ9 - Αιτιολόγηση

-

117 Η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 πρέπει να χορηγηθεί υπό τον όρο της συμμετοχής των ωφελομένων σε εκπαίδευση και κατάρτιση ή/και στην εκ μέρους τους αξιοποίηση εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών - Περιγραφή

Η υλοποίηση των πράσινων και ψηφιακών επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 θα μπορούσε να βελτιωθεί με τον όρο της υπό όρους στήριξης σε ωφελομένους που συμμετέχουν σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ή/και την εκ μέρους τους σύναψη συμβάσεων με εξειδικευμένους συμβούλους. Με αυτόν τον τρόπο, η παρέμβαση θα μπορούσε επίσης να προωθήσει τη συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών που εφαρμόζονται

στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-78.1. (Εκπαίδευση – Κατάρτιση Γεωργών και Άλλων Ενδιαφερομένων) και Π3-78.2 (Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για Γεωργούς και άλλους Ενδιαφερομένους)

117 Η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 πρέπει να χορηγηθεί υπό τον όρο της συμμετοχής των ωφελούμενων σε εκπαίδευση και κατάρτιση ή/και στην εκ μέρους τους αξιοποίηση εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών - Αιτιολόγηση

--

120 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική - Περιγραφή

(α) Η περιγραφή της συνολικής συμβολής της αιρεσιμότητας στην επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου δεν καλύπτεται πλήρως, δεδομένου ότι λείπουν οι σχετικές Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (SMR). Πρέπει να αντιμετωπιστούν όλα τα μέτρα αιρεσιμότητας, GAEC και SMR, για τον συγκεκριμένο στόχο. Συνιστάται επίσης να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα GAEC και SMR που στοχεύουν έναν συγκεκριμένο περιβαλλοντικό στόχο μπορούν να συμβάλλουν και σε άλλους περιβαλλοντικούς στόχους.

(β) Η αιτιολόγηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των σχετικών συνθηκών βάσης, των όρων αιρεσιμότητας και των διαφορετικών παρεμβάσεων συνιστάται να εμπλουτιστεί περαιτέρω με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη συμπληρωματικότητα όλων αυτών. Για τα βασικά στοιχεία των οικολογικών προγραμμάτων (άρθρο 31) και τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα (άρθρο 70) πρέπει να αιτιολογηθεί ότι δεν αλληλεπικαλύπτονται, αλλά συμπληρώνουν τα μέτρα της αιρεσιμότητας και υπερβαίνουν τις βασικές απαιτήσεις.

γ) Η αιτιολόγηση του τρόπου επίτευξης της μεγαλύτερης συνολικής συνεισφοράς που ορίζεται στο άρθρο 105 δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, ενώ πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέτρα που αφορούν την αιρεσιμότητα. Με βάση τις βασικές βελτιώσεις που επιτυγχάνονται μέσω της αιρεσιμότητας, απαιτείται μια συνεκτική και στέρεη εξήγηση για να απαντηθεί πώς οι παρεμβάσεις τόσο των οικολογικών προγραμμάτων όσο και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα, διασφαλίζουν ότι θα ενισχύσουν τις εκροές και τα αποτελέσματα που αναμένεται να επιτευχθούν με το ΣΣ της ΚΑΠ, καθώς και με ποιόν τρόπο θα συμπληρώσουν/υποστηρίξουν την αξιολόγηση των Αναγκών του ΣΣ της ΚΑΠ. Επιπλέον, εκτός από τις παρεμβάσεις των άρθρων 31 και 70 του Κανονισμού, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι τομεακές παρεμβάσεις (άρθρα 47, 55 & 58), οι επενδύσεις (άρθρο 73) και η στήριξη για την ενίσχυση της γνωσιακής βάσης (άρθρο 78) που συμβάλλουν επίσης στον συγκεκριμένο στόχο. Από την άποψη αυτή, το ΣΣ της ΚΑΠ θα πρέπει να αποδείξει σαφώς ότι έχει πιο φιλόδοξους στόχους σε σύγκριση με αυτόν της προηγούμενης περιόδου.

(δ) Η αιτιολόγηση αντιμετωπίζεται εν μέρει. Θα πρέπει να καλύπτονται όλες οι νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI (νομοθετικές πράξεις & αντίστοιχα εθνικά σχέδια κατά περίπτωση). Για κάθε νομοθετική πράξη ή περιβαλλοντικό θέμα (που θα συνοδεύεται από όλες τις σχετικές νομοθετικές πράξεις), πρέπει να αντιμετωπίζονται τα ακόλουθα:

- οι αντίστοιχοι εθνικοί στόχοι που ορίζονται ή απορρέουν από κάθε νομοθετική πράξη
- η συμβολή και η συνέπεια του ΣΣ της ΚΑΠ: τα αντίστοιχα μέτρα αιρεσιμότητας μαζί με τις παρεμβάσεις του ΣΣ της ΚΑΠ και η ευθυγράμμισή τους με τους νομοθετικούς στόχους, και πώς όλα αυτά θα οδηγήσουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

120 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική - Αιτιολόγηση

-

053 Ορισμός προϋποθέσεων επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) σχετικά με την κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων με δυνατότητα τραπεζικής και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες ανταλλά - Περιγραφή

Παρόμοια με τους προτεινόμενους τρόπους παρέμβασης Π3-75.169.1. (Εγκατάσταση Νέων Γεωργών), η συνεισφορά των επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης στον ΕΣ2 θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω με τη ρύθμιση της επενδυτικής υποστήριξης με (i) την προετοιμασία επιχειρηματικών σχεδίων που αποδεικνύουν ξεκάθαρα την οικονομική βιωσιμότητα της προτεινόμενης

επένδυσης, χρησιμοποιώντας μεθόδους αξιολόγησης που εφαρμόζονται από εμπορικές τράπεζες (π.χ. εσωτερικό επιτόκιο απόδοσης, καθαρή παρούσα αξία), ιδίως εκείνες που συμμετέχουν σε Χρηματοδοτικά Έργα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ (ii) συμμετοχή των δικαιούχων σε εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες ή/και συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιπλέον, θα ήταν σημαντικό να εξηγηθεί περαιτέρω πώς οι επενδύσεις σε οχήματα που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης θα στοχεύουν μόνο σε οχήματα που χρησιμοποιούνται κυρίως για παραγωγικούς σκοπούς σε αντίθεση με ιδιωτικές χρήσεις.

053 Ορισμός προϋποθέσεων επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) σχετικά με την κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων με δυνατότητα τραπεζικής και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες ανταλλ - Αιτιολόγηση

-

056 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε συλλογικούς οργανισμούς στο πλαίσιο Τομεακών προγραμμάτων και της επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται στους παραγωγούς βάσει του άρθρου 73 - Περιγραφή

Συλλογικές οργανώσεις έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των επιλέξιμων δικαιούχων των παρεμβάσεων Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που Συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα), Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και Πράσινες Επενδύσεις σε Αγροτικές Εκμεταλλεύσεις) και Π3-73-2.5 (Επενδύσεις σε Αγροτικές Εκμεταλλεύσεις για Προστασία από Φυσικές Καταστροφές), παρόλο που όσοι δραστηριοποιούνται στους τομείς που καλύπτονται από τις τομεακές παρεμβάσεις μπορούν να επωφεληθούν από τη στήριξη (υλικών και άυλων) επενδύσεων. Επομένως, συνιστάται είτε (i) να αφαιρεθούν οι συλλογικοί οργανισμοί από τη λίστα των δικαιούχων για αυτές τις παρεμβάσεις του άρθρου 73. ή (ii) να διευκρινιστεί ότι οι συλλογικοί οργανισμοί που καλύπτονται από την παρέμβαση αφορούν μόνο αυτούς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των τομεακών παρεμβάσεων.

056 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε συλλογικούς οργανισμούς στο πλαίσιο Τομεακών προγραμμάτων και της επενδυτικής υποστήριξης που παρέχεται στους παραγωγούς βάσει του άρθρου 73 - Αιτιολόγηση

-

057 Παροχή κινήτρων για τη συγχώνευση υφιστάμενων οργανώσεων παραγωγών στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-1.1 (Ίδρυση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στον Αγροτικό Τομέα) - Περιγραφή

Η παρέμβαση Π3-77-1.1 εξαιρεί τις «ομάδες παραγωγών ή οργανώσεις παραγωγών που προκύπτουν από συγχωνεύσεις υφιστάμενων ομάδων παραγωγών και οργανώσεων παραγωγών», παρόλο που η Ελλάδα θα μπορούσε να επωφεληθεί από την ενοποίηση του συγκριτικά μεγάλου αριθμού ομάδων παραγωγών και οργανώσεων παραγωγών που ωστόσο αγγίζουν μόνο ένα μικρό μερίδιο παραγωγών και παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο. Επιπλέον, το άρθρο 71 του κανονισμού ΣΣ της ΚΑΠ ορίζει ότι οι υπάρχουσες συνεργασίες μπορούν να υποστηριχθούν εφόσον συνεπάγονται είτε μια νέα μορφή συνεργασίας είτε μια νέα δραστηριότητα. Η συγχώνευση ομάδων παραγωγών θα μπορούσε τεχνικά να συνεπάγεται και τα δύο. Καθιστώντας τις συγχωνευμένες ΟΠ ως επιλέξιμους δικαιούχους στο πλαίσιο της προτεινόμενης παρέμβασης, θα μπορούσε ενδεχομένως να δοθεί κίνητρο για τη διαδικασία ενοποίησης. Επιπλέον, παρόμοιοι με τους προτεινόμενους τρόπους παρέμβασης για την Π3-75.169.1. (Εγκατάσταση Νέων Γεωργών), η συνεισφορά της παρέμβασης στον ΕΣ3 θα μπορούσε να βελτιωθεί με τον περιορισμό της υποστήριξης στη συμμετοχή των δικαιούχων σε εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες ή/και συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που επικεντρώνονται στην επιχειρηματικότητα και την επιχειρηματική ανάπτυξη.

057 Παροχή κινήτρων για τη συγχώνευση υφιστάμενων οργανώσεων παραγωγών στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-1.1 (Ίδρυση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στον Αγροτικό Τομέα) - Αιτιολόγηση

-

118 Ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στην παρέμβαση εκπαίδευσης και κατάρτισης (Π3-78.1) και διασφάλιση της πλήρους ευθυγράμμισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την Πράσινη Αρχιτεκτονική ιδίως σε ότι αφορά τη βιολογική γεωργία - Περιγραφή

Στους δικαιούχους που στοχεύει η παρέμβαση εκπαίδευσης και κατάρτισης (Π3-78.1) περιλαμβάνονται νέοι γεωργοί και νεοεισερχόμενοι σε γενικές γραμμές, καθώς και δικαιούχοι παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ που προωθούν τη συνεργατική καινοτομία (EIP-AGRI), τις κλιματικές και περιβαλλοντικές δράσεις και την ανταγωνιστικότητα. Ωστόσο, οι πτυχές της επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής ανάπτυξης δεν εμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό στο θεματικό πεδίο των προτεινόμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που περιγράφονται στο πλαίσιο της παρέμβασης, παρά τον πιθανό ρόλο τους στην υποστήριξη/επιτυχή υλοποίηση μιας σειράς παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, με στόχο την προσέλκυση νέων γεωργών/νεοεισερχόμενων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Αυτό περιλαμβάνει (i) την εγκατάσταση νέων γεωργών. (ii) την σύσταση ομάδων παραγωγών, οργανώσεων παραγωγών και διεπαγγελματικών οργανώσεων. (iii) την προετοιμασία και εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων (στο πλαίσιο τομεακών παρεμβάσεων). και (iv) τον σχεδιασμό παραγωγικών επενδύσεων. Επιπλέον, στο θεματικό πεδίο της παρέμβασης δεν υπάρχει κάποια ρητή αναφορά σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που υποστηρίζουν τη μετατροπή γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε βιολογικές, παρόλο που αυτή είναι μια διαδικασία έντασης γνώσης και η ανάγκη περαιτέρω προώθησης της βιολογικής γεωργίας αναγνωρίζεται από το ΣΣ της ΚΑΠ (AN.007.09.01, AN014.09.04).

118 Ενσωμάτωση της επιχειρηματικότητας στην παρέμβαση εκπαίδευσης και κατάρτισης (Π3-78.1) και διασφάλιση της πλήρους ευθυγράμμισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την Πράσινη Αρχιτεκτονική ιδίως σε ότι αφορά τη βιολογική γεωργία - Αιτιολόγηση

-

048 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4., Π3-73-2.1., Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του ΕΣ2 - Περιγραφή

Παρέμβαση	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται	
Π3-73-2.4. Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από μεταδοτικές ασθένειες και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης	Καμία σχέση με την Ανάγκη AN 130.02.10, καθώς η παρέμβαση θα υποστηρίξει παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να μειώσουν την ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων βραχυπρόθεσμα.	
Π3-73-2.1. Σχέδια Αγροτικής Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα	Καμία σχέση με τις Ανάγκες AN 103.02.04 και AN 109.02.06, δεδομένου ότι οι παρεμβάσεις επικεντρώνονται στη στήριξη επενδύσεων κεφαλαίου εντός της εκμετάλλευσης, σε αντίθεση με τις επενδύσεις στο τμήμα μεταποίησης της παραγωγής. Επιπλέον, υπάρχει αδύναμος δεσμός με τις Ανάγκες AN 112.02.04 και AN 131.02.11 καθώς η παρέμβαση δεν στοχεύει συγκεκριμένους τομείς ζωικής παραγωγής	
Π3-78.2. Συμβουλευτικές υπηρεσίες για γεωργούς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς	Η διασύνδεση με τις Ανάγκες που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης (δηλαδή AN 004.10.04, AN005.07.01, AN 011.09.02, AN 012.02.01, AN 013.02.04, AN033.10.14, AN049.05.02, AN051.05.03, AN 055.04.03, AN 064.06.04, AN 096.09.15) δεν μπορεί να επαληθευτεί καθώς δεν έχει παρασχεθεί η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ή ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων	

048 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-2.4., Π3-73-2.1., Π3-78.2.) και των αναγκών που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του ΕΣ2 - Αιτιολόγηση

-

049 Επανεξετάστε τη σύνδεση που δημιουργήθηκε με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) μεταξύ της Ανάγκης AN 105.02.05 και του δείκτη αποτελέσματος (R.9) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ2 - Περιγραφή

Αδύναμος δεσμός με την Ανάγκη AN 105.02.05, καθώς το επίπεδο αναδιάρθρωσης, εκσυγχρονισμού ή/και αποδοτικότητας πόρων μιας εκμετάλλευσης δεν συνδέεται απαραίτητα με το αυξημένο οικονομικό της μέγεθος.

049 Επανεξετάστε τη σύνδεση που δημιουργήθηκε με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) μεταξύ της Ανάγκης AN 105.02.05 και του δείκτη αποτελέσματος (R.9) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ2 - Αιτιολόγηση

-

052 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που Συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα) και επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.2 (Ψηφια - Περιγραφή

Η παρέμβαση Π3-73-2.1 (Σχέδια Βελτίωσης που Συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα) επιδιώκει να υποστηρίξει παραγωγικές επενδύσεις στις οποίες οι περιβαλλοντικές και/ή κλιματικές πτυχές είναι δευτερεύουσας σημασίας και αντιπροσωπεύουν μόνο ένα μικρό μερίδιο του συνολικού προϋπολογισμού της ενέργειας. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες αλληλεπικαλύψεις με τη στήριξη για ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις) και για τις οποίες δεν έχουν καθοριστεί τα μέγιστα μερίδια προϋπολογισμού έργων. Αυτό περιλαμβάνει ειδικότερα: (i) επενδύσεις στην «αγορά και εγκατάσταση υπολογιστών και λογισμικού διαχείρισης για γεωργία, επικοινωνίες και εξοπλισμό γραφείου» (επικαλύψεις με επιλέξιμες επενδύσεις 6. στο Π3-73-2.2). (ii) επενδύσεις σε «εξοπλισμό που συμβάλλει στη μείωση της λίπανσης και της διασποράς φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον» (επικαλύψεις με επιλέξιμες επενδύσεις 5. στο Π3-73-2.2). και «εξοπλισμός που βοηθά στη διαχείριση της επεξεργασίας υγρών και στερεών αποβλήτων της κτηνοτροφικής εγκατάστασης» (επικαλύπτεται με επιλέξιμες επενδύσεις 4. στο Π3-73-2.2). Εκτός εάν τα μέγιστα μερίδια προϋπολογισμού ορίζονται με σαφήνεια και συνέπεια, συνιστάται να εξαιρεθούν τυχόν κατηγορίες κόστους που επωφελούνται από υποστήριξη βάσει του Π3-73-2.2. Αυτό όχι μόνο θα μείωνε τον κίνδυνο επικαλύψεων με την επενδυτική στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2., αλλά επίσης θα μείωνε το διοικητικό φόρτο που θα προέκυπτε για την επεξεργασία των επενδυτικών προτάσεων.

052 Εξασφάλιση σαφέστερης οριοθέτησης μεταξύ της επενδυτικής στήριξης που παρέχεται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις βάσει του Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που Συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα) και επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται βάσει του Π3-73-2.2 (Ψηφια - Αιτιολόγηση

-

021 Αναθεώρηση της στόχευσης της Υποστήριξης συνδεδεμένου εισοδήματος - Περιγραφή

Οι παρεμβάσεις συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης θα πρέπει να συνδέονται μόνο με τον ΕΣ1 καθώς δεν στοχεύουν σχεδόν καθόλου σε βελτιώσεις στην ανταγωνιστικότητα και το πιο σημαντικό συνδέονται μόνο με τις ανάγκες του ΕΣ1.

021 Αναθεώρηση της στόχευσης της Υποστήριξης συνδεδεμένου εισοδήματος - Αιτιολόγηση

--

023 Σύνδεση αναγκών με τις παρεμβάσεις - Περιγραφή

Απαιτείται σύνδεση των Αναγκών 037.01.02 και 114.01_WB05 με τις παρεμβάσεις του ΣΣ της ΚΑΠ.

023 Σύνδεση αναγκών με τις παρεμβάσεις - Αιτιολόγηση

-

026 Δραστική αναθεώρηση της Παρέμβασης Συνδεδεμένης Εισοδηματικής Ενίσχυσης - Περιγραφή

Αν και το χορηγούμενο ποσό (12,2% του συνολικού φακέλου, μείον την ειδική στήριξη για το βαμβάκι, μείον τη μεταφορά στην αγροτική ανάπτυξη) είναι χαμηλότερο από το ανώτατο όριο του 15% που ορίζεται στον Κανονισμό για τα ΣΣ της ΚΑΠ, τα ευρήματα τόσο από την ανάλυση SWOT όσο και από τη διαγνωστική ανάλυση της Παγκόσμιας Τράπεζας σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της συνδεδεμένης στήριξης για την παραγωγική αποτελεσματικότητα, οδηγούν σε αξιολόγηση που δεν αιτιολογεί μια τέτοια επιλογή. Επιπλέον, η συμπερίληψη αρκετών υποκλάδων στη παρέμβαση της συνδεδεμένης στήριξης, όχι μόνο δεν δικαιολογείται από τη διαγνωστική ανάλυση, αφού με εξαίρεση τα σιτηρά, τις κτηνοτροφικές καλλιέργειες, τα αιγοπρόβατα και τα βοοειδή, τη συνδεδεμένη στήριξη σε άλλους τομείς (π.χ. βιομηχανική ντομάτα, πορτοκάλια για χυμοποίηση, όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση· σπαράγγια· ζαχαρότευτλα· συμπύρηνα ροδάκινο· κορινθιακή σταφίδα· ξηροί καρποί με κέλυφος· μήλα· μεταξοσκώληκες) φαίνεται να οδηγούν σε απώλειες στην απόδοση των εκμεταλλεύσεων.

026 Δραστική αναθεώρηση της Παρέμβασης Συνδεδεμένης Εισοδηματικής Ενίσχυσης - Αιτιολόγηση

-

030 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ2 - Περιγραφή

Παρεμβάσεις Π2-55.1 και Π2-55.5: προσθήκη συνδέσμου με τον ΕΣ2 στον σχετικό Πίνακα.

030 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ2 - Αιτιολόγηση

-

109 Διευκρίνιση για τις συγκεκριμένες προτεραιότητες για την EIP-AGRI στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. Επίσης, τη σχέση τους με μελλοντικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που προβλέπονται στο πλαίσιο του Horizon Europe - Περιγραφή

Με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται, παραμένει ασαφές πώς καθορίστηκαν οι συγκεκριμένοι στόχοι/προτεραιότητες και σε ποιο βαθμό λαμβάνουν υπόψη μελλοντικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που προβλέπονται στο πλαίσιο του Horizon Europe καθώς και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του προηγούμενου έργου Horizon που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα.

109 Διευκρίνιση για τις συγκεκριμένες προτεραιότητες για την EIP-AGRI στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. Επίσης, τη σχέση τους με μελλοντικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που προβλέπονται στο πλαίσιο του Horizon Europe - Αιτιολόγηση

-

064 Αποσαφήνιση της προσωρινής και της μόνιμης φύσης της επιστροφής φόρου καυσίμων που παρέχεται στους νέους γεωργούς - Περιγραφή

Η επιστροφή φόρου καυσίμων που παρέχεται βάσει εθνικού μέτρου σε νέους γεωργούς για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας ενδέχεται να έρχεται σε αντίθεση με παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΣ4 που αποσκοπούν στον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως αυτές που περιλαμβάνονται στην Πράσινη Αρχιτεκτονική του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, εάν η επιστροφή καταστεί μόνιμο στοιχείο κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Η Στρατηγική Ανανέωσης Γενεών θα πρέπει επομένως να διευκρινίσει περαιτέρω σε ποιο βαθμό η επιστροφή φόρου καυσίμων μπορεί να θεωρηθεί προσωρινό μέτρο και ποια, εάν υπάρχουν, κριτήρια θα χρησιμοποιήσει η κυβέρνηση της Ελλάδας για να καθοδηγήσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη μελλοντική κατάργηση της επιστροφής.

064 Αποσαφήνιση της προσωρινής και της μόνιμης φύσης της επιστροφής φόρου καυσίμων που παρέχεται στους νέους γεωργούς - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο πετρέλαιο, εφαρμόζεται για ειδικές κατηγορίες γεωργών όπως συνεταιρισμένους αγρότες, παραγωγούς που έχουν ενταχθεί στη συμβολαιακή γεωργία και νέους αγρότες. Αυτό είναι ένα στοχευμένο και παροδικό μέτρο για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και όχι κάποιο μακροπρόθεσμο μέτρο που θα μπορούσε να είναι ενάντια στους κλιματικούς στόχους.

003. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις στην SWOT για τον ΕΣ3 προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάλυση ως επαρκώς ολοκληρωμένη, πλήρης και συνεκτική. Ιδιαίτερα σημαντικό θεωρείται ότι μια σειρά από τάσεις και ζητήματα που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη θέση των γεωργών στις αλυσίδες αξίας δεν έχουν ληφθεί υπόψη από τη SWOT.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Εκτιμάται ότι απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις για να θεωρηθεί η SWOT για τον ΕΣ3 ως επαρκώς συγκεκριμένη.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται η SWOT για τον ΕΣ3 είναι προκατειλημμένες προς τις εθνικές τάσεις, ενώ η περιφερειακή διάσταση απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό. Η ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης παρουσιάζει μια περιφερειακή προοπτική μόνο για τον CCI.10 (Δομή της Οικονομίας), τις πιστώσεις του προϋπολογισμού στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τον Τομέα του Ελαιολάδου και την κατανομή των εγκεκριμένων σχεδίων στο πλαίσιο του Μέτρου 4.2 (Επενδύσεις) του τρέχοντος Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (2014-2020). Περιφερειακά δεδομένα που σχετίζονται με σχετικούς CCI και που είναι άμεσα διαθέσιμα, δεν έχουν συμπεριληφθεί στη SWOT για τον ΕΣ3, ούτε έχουν διασταυρωθεί από άλλους ΕΣ εάν χρησιμοποιούνται, ιδίως οι δείκτες CCI.13, CCI.17 και CCI.19.

Η SWOT για τον ΕΣ3 καλύπτει κυρίως τομείς που διέπονται από τα υφιστάμενα συστήματα ποιότητας της ΕΕ (γεωγραφικά GI) και την Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ), ιδίως το ελαιόλαδο, το κρασί, το μέλι και τα φρούτα και λαχανικά. Ως αποτέλεσμα, τομείς όπως η κτηνοτροφία (κρέας, γάλα), τα δημητριακά, και οι ελαιούχοι σπόροι έχουν πέσει σε μεγάλο βαθμό εκτός του πεδίου ανάλυσης της SWOT για τον ΕΣ3, παρόλο που οι παρεμβάσεις ΚΟΑ ενδέχεται να επεκταθούν σε ορισμένους από αυτούς τους τομείς στο πλαίσιο της μελλοντικής ΚΑΠ. Επιπλέον, οι δεσμοί μεταξύ γεωργικών και μη γεωργικών τομέων αξιολογούνται μόνο σε μακροοικονομικό επίπεδο (χρησιμοποιώντας τον πίνακα εισροών-εκροών του 2015).

Δεδομένου ότι πολλά από τα σχετικά δεδομένα παρουσιάζονται στην ανάλυση άλλων ΕΣ (ΕΣ7, ΕΣ8, εγκάρσιος ΕΣ), απαιτείται διασταυρούμενη αναφορά προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της ανάλυσης, καθώς και η ποιότητα των συμπερασμάτων. Πιθανές σχέσεις μεταξύ γεωργίας και μη γεωργικών τομέων σε τοπικό επίπεδο (π.χ. έρευνα και εκπαίδευση, σχολικά προγράμματα, ΤΠΕ, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, φαρμακευτικά προϊόντα/καλλυντικά, κ.λπ.), που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν σημαντικές βελτιώσεις της παραγωγικότητας σε επίπεδο παραγωγών, δεν λαμβάνονται υπόψη από τη SWOT για τον ΕΣ3.

Ο Πίνακας SWOT περιλαμβάνει πολλά στοιχεία για τα οποία η γενική αναφορά συσκοτίζει το πραγματικό τους πεδίο (S.14, S.21, S.24). Επιπλέον, η τομεακή συνάφεια πολλών στοιχείων της SWOT θα μπορούσε να προσδιοριστεί περαιτέρω με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης (S.6, W.6). Ταυτόχρονα, ο πίνακας SWOT περιλαμβάνει μια σειρά από στοιχεία που προσδιορίζονται με υπερβολικό τρόπο. Αυτά τα στοιχεία έχουν καθοριστεί για έναν μεμονωμένο τομέα, παρόλο που μπορεί να είναι σχετικά και με άλλους τομείς (S.16, S.18, S.19, S.20, S.22, S.23, W.12, W.15, W.16, W.17, W.21, W.24, O.9, O.16, T.10, T.13).

Επιπλέον, καθώς ένα από τα βασικά μηνύματα από την σύνοψη πολιτικής της Επιτροπής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019a) συνδέεται στην πραγματικότητα με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές (UTP) μια σύντομη περίληψη των κύριων στοιχείων της Οδηγίας καθώς και της κατάστασης της εφαρμογής της σχετικής Οδηγίας στην Ελλάδα θεωρείται χρήσιμη. Επιπλέον, ένα στοιχείο της SWOT θα πρέπει να συμπεριληφθεί

στον Πίνακα, και να αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση της υλοποίησης UTP στην Ελλάδα. Ανάλογα με την κατάσταση, αυτό θα πρέπει να ταξινομηθεί είτε ως Πλεονέκτημα είτε ως Αδυναμία.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάλυση της SWOT για τον ΕΣ3 ως επαρκώς βασισμένη σε στοιχεία.

Η ανάλυση κατάστασης λαμβάνει επαρκώς υπόψη τους δείκτες CCI.10 / I.8, CCI.13 και CCI.16. Επιπλέον, έχει ενσωματώσει πληροφορίες για την «προστιθέμενη αξία για τους πρωτογενείς παραγωγούς στην τροφική αλυσίδα» και την «αγροτική παραγωγή ανά τομέα» που παρέχονται από το Αναλυτικό Ενημερωτικό Φύλλο για την Ελλάδα σχετικά με τους εννέα ΕΣ για τη μελλοντική ΚΑΠ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019β). Ωστόσο, οι αξίες παραγωγής ανά υποτομέα που σχετίζονται με τον δείκτη CCI.10, παρουσιάζονται με βάση τα στοιχεία της Eurostat του 2017, ενώ τα στοιχεία της Eurostat του 2019 είναι διαθέσιμα.

Επιπλέον, οι τάσεις στο μερίδιο της αξίας της παραγωγής που διατίθεται στο εμπόριο από τις οργανώσεις παραγωγών (ΟΠ) δεν ελήφθησαν υπόψη στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης λόγω έλλειψης διαθέσιμων στοιχείων σχετικά με τους όγκους και τις αξίες παραγωγής, ενώ δεδομένα σχετικά με την εμπορία εκ μέρους των παραγωγών μέσω των τοπικών αγορών (R.10) δεν έχουν επίσης παρασχεθεί για την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης. Ομοίως, τα δεδομένα της Eurostat για έναν αριθμό σχετικών δεικτών που είναι άμεσα διαθέσιμα και περιλαμβάνονται στο πιο πρόσφατο στατιστικό δελτίο πληροφοριών για την Ελλάδα δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση της κατάστασης του ΕΣ3, ιδίως δεδομένα που σχετίζονται με γεωργικές εισροές, ενδιάμεση κατανάλωση, τιμές γεωργικών εισροών, γεωργικές διαρθρώσεις κόστους και εσόδων, γεωργικό εμπόριο και δομή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Τέλος, η αξιολόγηση βάσει στοιχείων περιορίζεται από ανεπαρκή συγκριτική αξιολόγηση έναντι της ΕΕ-27 για τους CCI (CCI.10 / I.8, CCI.16) και τους δείκτες αποτελέσματος (π.χ. R.10, R.11).

Η ανάλυση κατάστασης για τον ΕΣ3 λαμβάνει υπόψη τις επιδόσεις της εφαρμογής των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης τόσο στην τρέχουσα όσο και στην προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού της ΚΑΠ. Από την άλλη πλευρά, εξετάζει μόνο τις επιδόσεις υλοποίησης των τομεακών παρεμβάσεων κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, ιδίως των ΚΟΑ για τα Φρούτα και λαχανικά (2013-2017), το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές (2015-2018, 2018-2021), τον Οίνο (2015-2018), και τα Μελισσοκομικά Προϊόντα (2013-2019). Οι επιδόσεις υλοποίησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και των τομεακών παρεμβάσεων αξιολογούνται κυρίως ως προς την προσέγγιση της απορρόφησης των κονδυλίων, και όχι σε σχέση με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις. Ως προς αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία σχετικά με τις πληρωμές ανά μέτρο για τις ΚΟΑ του Ελαιολάδου - Επιτραπέζιων Ελιών και του Οίνου δεν συμπεριλαμβάνονται. Η ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης αξιολογεί πιθανά αποτελέσματα και επιπτώσεις μόνο για (i) το Μέτρο Αγροτικής Ανάπτυξης 4.2 (Επενδύσεις) λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα δεδομένα του κλάδου (ΕΛΣΤΑΤ) όσο και τα εταιρικά δεδομένα (έρευνα σε 23 από 198 εταιρείες με ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια) που σχετίζονται μεταξύ άλλων με επίπεδα μισθωτής απασχόλησης και πωλήσεων· και (ii) την ΚΟΑ για τα Φρούτα και Λαχανικά, παρέχοντας ετήσια στοιχεία σχετικά με τον συνολικό όγκο παραγωγής και την αξία που παράγεται από τις ΟΠ. Τα στοιχεία για την ΚΟΑ Φρούτα και Λαχανικά δείχνουν ότι οι όγκοι παραγωγής έχουν αυξηθεί σημαντικά από το 2015, αλλά η αξία παραγωγής μειώνεται σταθερά. Αυτή η σημαντική τάση δεν έχει ενσωματωθεί στον πίνακα της SWOT (βλ. επίσης Q1).

Πολλά τμήματα της SWOT είτε στερούνται αποδεικτικών στοιχείων από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης είτε έρχονται σε αντίθεση με τα στοιχεία που παρέχονται. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα στοιχεία από έναν συγκεκριμένο τομέα γενικεύονται σε όλους τους τομείς. Λόγω της απουσίας εθνικών μελετών/αναλύσεων της αλυσίδας αξίας, τα στοιχεία σχετικά με την πολυπλοκότητα των σχέσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας και την κατανομή της αξίας περιορίζονται σε μια μελέτη του IELKA του 2012 για την ελληνική εφοδιαστική αλυσίδα φρούτων και λαχανικών.^[1] Σε άλλες περιπτώσεις, τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από τα στοιχεία που παρέχονται είναι υπερεκτιμημένα, ιδίως όσον αφορά τα επίπεδα συγκέντρωσης της αγοράς χρησιμοποιώντας έναν Δείκτη Herfindahl-Hirschman (HHI) (W.2, W.6, O.2). Η βάση αποδεικτικών στοιχείων που παρέχεται από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης αποδυναμώνεται περαιτέρω από τη χρήση χρονολογικά μη-επίκαιρων πηγών (S.9), πηγών που δεν μπορούν να επαληθευτούν (S.1, W.2, O.2) και έλλειψη πηγών/αναφορών για σημαντικά δεδομένα και ισχυρισμούς που περιλαμβάνονται στο κείμενο (S.1, W.21, T.5). Αρκετές πηγές δεν έχουν συμπεριληφθεί στον κατάλογο αναφοράς (π.χ. EPRS (2015), Wood et al. (2016), Malindretos (2016), COGECA (2014),

Mintenet al (2009)). Είναι σημαντικό ότι δεν είναι σαφές σε ποιο βαθμό τα ποσοτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης έχουν τριγωνοποιηθεί μέσα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους. Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων έχουν αναφερθεί στον πίνακα της SWOT, αλλά δεν αναφέρονται στην SWOT για τον ΕΣ3, λόγω «ελλιπούς επεξεργασίας» των συνεντεύξεων. Η SWOT για τον ΕΣ3 δεν παρέχει επίσης καμία αξιολόγηση της τρέχουσας πρόσβασης των παραγωγών ή/και των ομάδων παραγωγών στην (εμπορική) χρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες για χρηματοδοτικά εργαλεία.

[11] Μια μελέτη του 2019 με τίτλο "Πρωτογενής έρευνα στη λαχαναγορά της Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής» περιλαμβάνεται και στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης αλλά δεν περιλαμβάνεται στη λίστα αναφορών.

003. ΕΣ3 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ3.

113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα - Περιγραφή

Αναπτύξτε κριτήρια επιλογής που θα δώσουν προτεραιότητα σε συλλογικές οργανώσεις ή μέλη συλλογικών οργανώσεων ως συμμετέχοντα μέλη Επιχειρησιακών Ομάδων από τον πρωτογενή τομέα, με σκοπό την περαιτέρω ενθάρρυνση της υιοθέτησης/αναβάθμισης της γνώσης, της καινοτομίας και των αποτελεσμάτων ψηφιοποίησης των έργων EIP-Agri.

113 Δώστε προτεραιότητα στις συλλογικές οργανώσεις ή στα μέλη συλλογικών οργανώσεων ως μέλη που συμμετέχουν σε Επιχειρησιακές Ομάδες του πρωτογενή τομέα - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή.

016. ΕΣ6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

E5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν για τον ΕΣ6 αποδεικνύεται σαφώς ότι προέρχονται από τη SWOT μέσω της χρήσης διασταυρούμενης αναφοράς και έχουν λάβει υπόψη τις αναθεωρήσεις της SWOT που προέρχονται από την αρχική αξιολόγηση της SWOT. Ωστόσο, η αξιολόγηση των αναγκών για τον ΕΣ6 απαιτεί περαιτέρω βελτιώσεις προκειμένου να θεωρηθεί ότι βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT. Αυτές υποδεικνύονται ως εξής:

- Οι ανάγκες N2, N3 (σχετικά με την γεωργική δραστηριότητα σε HNV) και N9 είναι επαναλήψεις από τη SWOT.
- Δεν υπάρχουν στοιχεία SWOT που να απευθύνονται ιδιαίτερα στην ανάγκη N3 για την προώθηση της αγρο-δασοπονίας.
- Η διαδρομή σύνδεσης των στοιχείων SWOT με τις Ανάγκες δεν είναι σαφής και/ή έγκυρη για πολλά στοιχεία της SWOT που συνδέονται με τις προσδιορισμένες Ανάγκες. Τα στοιχεία της SWOT που φαίνεται να μην συνδέονται σαφώς με ορισμένες Ανάγκες αναφέρονται στον συνημμένο πίνακα.
- Οι ανάγκες N4 και N5 συνιστάται να βελτιωθούν με την προσθήκη συνδέσμων με ορισμένα στοιχεία της SWOT. Τα προτεινόμενα στοιχεία της SWOT αναφέρονται στον συνημμένο πίνακα.

Γενικά, αν και ο Πίνακας ανάλυσης SWOT για τον ΕΣ6 αντιμετωπίζει τη συσχέτιση των ΠΑΕΑ για τον προσδιορισμό των Αναγκών, τα αποτελέσματα του Πίνακα φαίνεται να μην έχουν χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό των Αναγκών. Η πλειονότητα των Αναγκών που προσδιορίζονται συνήθως περιλαμβάνει όλους τους τύπους στοιχείων SWOT, χωρίς να παρέχεται σαφής περιγραφή ή επεξηγηματικές λεπτομέρειες του τρόπου με τον οποίο έχουν εντοπιστεί οι Ανάγκες. Δεν παρέχονται ιδιαίτερες λεπτομέρειες ή/και πιθανές υποθέσεις σχετικά με το σκεπτικό για τη μετάβαση από ορισμένα στοιχεία SWOT σε μια συγκεκριμένη Ανάγκη, η οποία επομένως δεν φαίνεται να είναι σχετική. Ως εκ τούτου, η λογική σύνδεση

των στοιχείων SWOT με τις Ανάγκες δεν είναι σαφής ή εύλογη για όλα τα στοιχεία SWOT που συνδέονται με τις Ανάγκες.

E6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Οι Ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί περιλαμβάνουν γενικά τα βασικά στοιχεία της ανάλυσης SWOT, αντιμετωπίζουν γενικά τις εξωτερικές και εσωτερικές συνθήκες, εξετάζουν την τομεακή κάλυψη και εξετάζουν τα εθνικά σχέδια που απαιτούνται από τις νομοθετικές πράξεις του παραρτήματος XI. Οι περιφερειακές και τοπικές ειδικές Ανάγκες (εάν υπάρχουν) θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για να ενισχυθεί η αξιολόγηση των Αναγκών. Επιπλέον, η αιτιολόγηση ορισμένων Αναγκών και η σύνδεσή τους με τα στοιχεία της SWOT απαιτούν βελτιώσεις.

Εκτός από τα σχόλια που παρέχονται στον συνημμένο Πίνακα, οι συστάσεις περιγράφονται επιπλέον παρακάτω:

1. Συστάσεις για να καταστήσετε ορισμένες Ανάγκες πιο συγκεκριμένες και να αποφύγετε τις επαναλήψεις:

Η Ανάγκη N2 συνιστάται να αναδιατυπωθεί για να αποφευχθεί η επανάληψη των W5 και W6, αλλά και να συμπεριληφθούν άλλα στοιχεία της SWOT που σχετίζονται με τα μέτρα και τις δράσεις διατήρησης για προστατευόμενες περιοχές, ενδιαίτηματα και είδη, που πλέον δεν φαίνεται να συνδέονται σαφώς με αυτή την Ανάγκη. Η αναδιατύπωση προτείνεται να γίνει ως εξής:

«Υποστήριξη αποκατάστασης, διατήρησης και ενίσχυσης προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων και ειδών που σχετίζονται με τη γεωργία, συμβάλλοντας στην προετοιμασία και αποτελεσματική εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης (π.χ. σχέδια διαχείρισης βοσκοτόπων) και τη διερεύνηση ευκαιριών για την αύξηση της χρήσης οικονομικών και άλλων μέσων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας».

Η παραπάνω αναδιατύπωση θα μπορούσε να επιτρέψει τη συμπερίληψη ορισμένων στοιχείων της SWOT που φαίνεται να μην είναι σχετικά, όπως: W3, W8, W11. Τα στοιχεία SWOT S3, S5, S6, W1 και W2 είναι επίσης σχετικά.

Η Ανάγκη N3 μπορεί να διευρυνθεί και σε άλλα χαρακτηριστικά τοπίου, αποφεύγοντας την επανάληψη των στοιχείων SWOT S4 και W12. Ως εκ τούτου, η Ανάγκη N3 συνιστάται να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«Συμβολή στην αύξηση του μεριδίου των χαρακτηριστικών του τοπίου στη γεωργική γη, διατήρηση και ενίσχυση περιοχών υψηλής φυσικής αξίας και προώθηση της αγρο-δασοκομίας».

Η Ανάγκη N7 μπορεί να ενισχυθεί ώστε να γίνει πιο συγκεκριμένη για την ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στη γεωργία και τη δασοκομία. Συνιστάται να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«Συνέχιση της βελτίωσης των γνώσεων για θέματα βιοποικιλότητας και τις υπηρεσίες οικοσυστήματος που σχετίζονται με τη γεωργία και τη δασοκομία. Ολοκλήρωση και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης των κοινών πτηνών και των προστατευόμενων γεωργικών και δασικών ενδιαιτημάτων και ειδών.»

Τα στοιχεία SWOT O5 και W9 μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω για να βελτιώσουν την αξιολόγηση Αναγκών για το N7.

Η Ανάγκη N9 μπορεί να βελτιωθεί ώστε να γίνει πιο συγκεκριμένη για πτυχές που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα και να αποφευχθεί η επανάληψη των στοιχείων της SWOT. Συνιστάται να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«Παροχή ανταλλαγής πληροφοριών, κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας στους γεωργούς για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τον αντίκτυπο της γεωργίας στη βιοποικιλότητα και να εφαρμόσουν καλύτερα γεωργο-περιβαλλοντικά μέτρα με στόχο τη μείωση των πιέσεων στη βιοποικιλότητα. Ενίσχυση των εκπαιδευτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών με την υποστήριξη του συστήματος AKIS».

Τα στοιχεία SWOT W4 και W10 μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω για να βελτιώσουν την αξιολόγηση Αναγκών για το N9.

2. Σύσταση για ενίσχυση της πληρότητας της αξιολόγησης των Αναγκών

Συνιστάται έντονα να συμπεριληφθεί μια πρόσθετη Ανάγκη για την αντιμετώπιση των απαιτούμενων ενεργειών για την ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στη γεωργία.

«Ενσωμάτωση των σχετικών με τη βιοποικιλότητα απαιτήσεων στη γεωργική ανάπτυξη υποστηρίζοντας και ενισχύοντας βιώσιμες γεωργικές πρακτικές (π.χ. μη-εντατική γεωργία, βιολογική γεωργία, μέθοδοι παραγωγής με χαμηλό αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα, ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων) και ενισχύοντας την ικανότητα καλύτερου ελέγχου γεωργικών πρακτικών που συμβάλλουν στην απώλεια βιοποικιλότητας.»

Τα στοιχεία της SWOT που συνδέονται ιδιαίτερα με αυτή την Ανάγκη είναι τα: W4, W5, W6, W8, W10, O1, O2, O3, O6, O7, O8 και O9. Αυτή η Ανάγκη συνδέεται επίσης με τα ΕΣ9-S6, ΕΣ9-W4, ΕΣ3-S5, ΕΣ10, O14, T7 & T10.

016. ΕΣ6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ6.

017. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

Ε5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Η αξιολόγηση των Αναγκών βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία και ως εκ τούτου η SWOT αξιολογείται ότι λήφθηκε επαρκώς υπόψη.

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Η αξιολόγηση των Αναγκών είναι επαρκώς διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης. Θα ήταν ωφέλιμο να αναδιατυπωθούν ορισμένες ανάγκες για να είναι πιο σαφείς.

Ανάγκη 6: «Πρόσθετα μέτρα εθνικής πολιτικής (φορολογικά, ασφαλιστικά κ.λπ.) για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών». Αν και τα φορολογικά ζητήματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, η ασφάλιση, από την άλλη πλευρά, μπορεί, επομένως η εν λόγω Ανάγκη ή θα πρέπει να διαχωριστεί σε δύο ξεχωριστές Ανάγκες είτε να περιοριστεί μόνο σε εθνικά θέματα.

Ανάγκη 7: «Εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε γεωργική γη / Δημιουργία Μηχανισμών Διαχείρισης». Αν και οι μηχανισμοί πρόσβασης στη γη είναι καθαρά εθνικό ζήτημα, υπάρχει δυνατότητα αγοράς γης μέσω χρηματοδοτικών μέσων ή επιχορηγήσεων. Συνεπώς συνίσταται να εξεταστεί το ενδεχόμενο διαγραφής του «εθνικού» από την Ανάγκη να επιτραπούν χρηματοδοτικά εργαλεία για την αγορά γης, με στόχο την κάλυψη αυτής της Ανάγκης.

017. ΕΣ7 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ7.

019. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

Ε5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Οι Ανάγκες βασίζονται σε στοιχεία και συνδέονται καλά με τη SWOT. Οι ανάγκες ΕΣ9_N8, ΕΣ9_N10, ΕΣ9_N15, ΕΣ9_N24, ΕΣ9_N25, ΕΣ9_N26, ΕΣ9_N27 είναι σαφείς και εύλογες. Ταυτόχρονα, η αξιολόγηση θα ωφεληθεί από βελτιώσεις των αναγκών που πηγάζουν άμεσα από αδυναμίες (ΕΣ9_N7, ΕΣ9_N9 ; ΕΣ9_N13; ΕΣ9_N22) ενώ απαιτούνται περισσότερες λεπτομέρειες για τη βελτίωση της σαφήνειας σε διάφορες Ανάγκες (για παράδειγμα: ΕΣ9_N4 προώθηση βιολογικών προϊόντων- δεν είναι σαφές τι περιλαμβάνει αυτή η Ανάγκη και είναι η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών ή κάποια άλλη δραστηριότητα που θα φέρει πιο κοντά τους παραγωγούς και τους καταναλωτές;).

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση δεν ελήφθη υπόψη και υπάρχουν Ανάγκες που ενδέχεται να εξαρτώνται από τη χρηματοδότηση (ΕΣ9_N3, ΕΣ9_N7, ΕΣ9_N6, ΕΣ9_N16).

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Η μεθοδολογία για την αξιολόγηση των Αναγκών περιγράφεται με σαφήνεια και χρησιμοποιεί ποιοτικές και ποσοτικές παραμέτρους για την αξιολόγηση των στοιχείων της SWOT και την προέκταση των Αναγκών. Θα ήταν ωφέλιμο εάν τα στοιχεία SWOT για τον ΕΣ9 δεν χωρίζονταν τόσο αυστηρά σε πέντε ομάδες (PGO, PGD, φυτοφάρμακα, αντιβιοτικά, απόβλητα, διατροφή), καθώς ορισμένα στοιχεία θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιηθεί σε δύο ή περισσότερες ομάδες. Αυτό θα μπορούσε να βελτιώσει την

ιδιαιτερότητα των Αναγκών. Παραδείγματα Αναγκών που απαιτούν περισσότερη εξειδίκευση είναι οι (ΕΣ9_N1, ΕΣ9_N7, ΕΣ9_N16).

Υπάρχουν στοιχεία της SWOT, για παράδειγμα, ΕΣ9_W11 και ΕΣ9_W13, τα οποία είναι πολύ σημαντικά και απαιτούν πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Από τον πίνακα που αντιστοιχίζει τις Αδυναμίες με τα Πλεονεκτήματα και τις Ευκαιρίες, φάνηκε ότι οι δύο Αδυναμίες λήφθηκαν υπόψη. Στην τελική διατύπωση των Αναγκών, συγκεκριμένα στοιχεία όπως η ανάπτυξη εργαλείων πληροφορικής για την υποστήριξη της φυτοϋγειονομικής υπηρεσίας ή η ανάπτυξη του συστήματος πληροφορικής για την υποστήριξη της διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων, δεν είναι ορατά (ΕΣ9_N9) και συνεπώς, η Ανάγκη διατυπώνεται με γενικούς όρους.

Οι ευάλωτες γεωγραφικές περιοχές, οι πληρωμές για τα μέτρα για το κλίμα και το περιβάλλον, τα εθνικά περιβαλλοντικά και διαχειριστικά σχέδια και οι ανάγκες θεσμικής ικανότητας δεν ελήφθησαν υπόψη κατά την ανάπτυξη των Αναγκών.

019. ΕΣ9 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ9.

020. CCO- Συστάσεις της Εκ των προτέρων Αξιολόγησης Αναγκών - Περιγραφή

E5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Γενικά, η διαδρομή σύνδεσης των Αναγκών με τα στοιχεία της SWOT είναι λογική. Οι Ανάγκες ακολουθούν τη λογική οδό, «οι Ευκαιρίες μεγιστοποιούν τα Πλεονεκτήματα και ελαχιστοποιούν τις Αδυναμίες δεδομένων των εξωτερικών απειλών». Οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν προκύπτουν από την ανάλυση SWOT και βασίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία της SWOT. Οι συσχετίσεις μεταξύ των στοιχείων της SWOT που υποδεικνύονται στην ποσοτική ανάλυση του Πίνακα SWOT σε συνδυασμό με τα ποιοτική ανάλυση (βαρύτητες) είναι οι καθοριστικοί παράγοντες των καθορισμένων Αναγκών. Οι Ανάγκες γενικά υποστηρίζονται από έναν σημαντικό αριθμό στοιχείων SWOT, κυρίως Πλεονεκτήματα και Αδυναμίες και σε μικρότερο βαθμό Ευκαιρίες και Απειλές, που συσχετίζονται σε μεγάλο βαθμό, διαμορφώνοντας έτσι μια συνεπή πορεία.

Ειδικές παρατηρήσεις που συμπληρώνουν τα σχόλια που παρουσιάζονται στην τρίτη στήλη ανά περίπτωση:

Στην 10.2.1, οι Ανάγκες 4 και 6 είναι πανομοιότυπες.

Στην 10.2.2 οι Ανάγκες 2, 3 και 10 είναι πανομοιότυπες με τις Ανάγκες 6, 7, 11 αντίστοιχα αλλά βασίζονται σε διαφορετικά στοιχεία της SWOT

Στην 10.2.3

- Το T6 που χρησιμοποιείται για τον σχηματισμό των N7, N9 και N11 δεν υπάρχει στα αναθεωρημένα στοιχεία της SWOT
- Τα στοιχεία SWOT T2, T3, T4 είναι εν μέρει αδιευθέτητα, ειδικά στο τεταρτημόριο Αδυναμιών – Απειλών.

E6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν είναι συγκεκριμένες και σαφώς συνδεδεμένες με τα στοιχεία της SWOT και αντιπροσωπευτικές ως προς τον εγκάρσιο Στόχο. Οι Ανάγκες ορίζονται και εκφράζονται με θετικό τρόπο και δεν παρουσιάζονται ως Αδυναμίες. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είτε εξετάζεται εν μέρει είτε είναι άσχετη με τις προτεινόμενες Ανάγκες. Σε γενικές γραμμές, τα στοιχεία για την εκτίμηση των Αναγκών είναι επαρκή και δεν εντοπίζονται μη-τεκμηριωμένες Ανάγκες.

Συγκεκριμένα σχόλια σχετικά με την ερώτηση αξιολόγησης βρίσκονται κάτω από την τρίτη στήλη κάθε Ανάγκης (π.χ. εάν η Ανάγκη θεωρείται ευρεία / αναλυτική κ.λπ.), ενώ παρακάτω αναφέρονται 2 συγκεκριμένες παρατηρήσεις.

Στην 10.2.2, η Ανάγκη 2 «Βελτίωση λειτουργικότητας-επέκτασης / αναβάθμισης υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων» που είναι πανομοιότυπη με την Ανάγκη 6 αλλά βασίζεται σε διαφορετικά

στοιχεία SWOT θεωρείται ως πολύ ευρεία. Η περαιτέρω στόχευση που θα μπορούσε να παρασχεθεί έγκειται στην προδιαγραφή των περιοχών και του τύπου βελτιώσεων λειτουργικότητας.

Στην 10.2.3

- Για την Ανάγκη 10: Δεν υπάρχει υψηλή συσχέτιση μεταξύ των επιμέρους στοιχείων Αδυναμιών και Απειλών που σχηματίζουν αυτήν την Ανάγκη. Επιπλέον, το ποσοστό για το T5 είναι οριακά κοντά στο μέσο ποσοστό

Μπορεί να εξεταστεί μια πρόσθετη Ανάγκη, λόγω του υψηλού βαθμού συσχέτισης μεταξύ των στοιχείων της SWOT, μπορεί κανείς να προτείνει τον σχηματισμό μιας πρόσθετης Ανάγκης με βάση τα W2, W6, T2, T3, T4, τα οποία εν μέρει, δεν αντιμετωπίζονται. Μια επιπρόσθετη εντοπιζόμενη Ανάγκη θα μπορούσε να είναι: «Δομές που προωθούν αποτελεσματικά τις ροές γνώσης και καινοτομίας, καθώς και σε μικρές μονάδες προκειμένου να αντικατασταθούν οι απαρχαιωμένες πρακτικές με σύγχρονες τεχνολογίες» (αναφέρεται επίσης στο τέλος του αντίστοιχου Πίνακα_ 10.2.3).

020. CCO- Συστάσεις της Εκ των προτέρων Αξιολόγησης Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον CCO.

022 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Περιγραφή

Η παρέμβαση CIS-YF συνδέεται με πέντε Ανάγκες του ΕΣ7 , μία Ανάγκη του ΕΣ1 και μία Ανάγκη του ΕΣ8. Ως εκ τούτου, οι σύνδεσμοι των ΕΣ της παρέμβασης θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ΕΣ1, ΕΣ7 και ΕΣ8.

022 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Αιτιολόγηση

-

024 Η παρέμβαση συνδεδεμένης στήριξης του εισοδήματος δεν ευθυγραμμίζεται με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΣΣ της ΚΑΠ για την Ελλάδα. Η παρέμβαση πρέπει να αναθεωρηθεί - Περιγραφή

Με εξαίρεση τις συνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις που στοχεύουν τα σιτηρά, τις κτηνοτροφικές καλλιέργειες και τη κτηνοτροφία (αιγοπρόβατα, βοοειδή), η συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη σε άλλους τομείς (π.χ. βιομηχανική ντομάτα, πορτοκάλια για χυμοποίηση, όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση, σπαράγγια, ζαχαρότευτλα, συμπύρηνα ροδάκινα, Κορινθιακές σταφίδες, ξηροί καρποί με κέλυφος, μήλα, μεταξοσκώληκες) δεν ευθυγραμμίζεται με τη σύσταση για τη «βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων». Αυτό το συμπέρασμα έχει τεκμηριωθεί στη διαγνωστική ανάλυση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η οποία έδειξε ότι με εξαίρεση τα σιτηρά, τις κτηνοτροφικές καλλιέργειες και τη κτηνοτροφία (αιγοπρόβατα, βοοειδή), οι συνδεδεμένες επιδοτήσεις δεν διευκολύνουν τη βελτίωση της παραγωγικής επίδοσης, καθώς φαίνεται να οδηγούν σε στρεβλή κατανομή των πόρων σε αροτραίες και μικτές εκμεταλλεύσεις και σε απώλειες αποτελεσματικότητας κλίμακας. Επιπλέον, αυτή η επιλογή έρχεται σε αντίθεση με τη σύσταση της Επιτροπής για «βελτίωση της ανθεκτικότητας των εκμεταλλεύσεων μέσω μιας δικαιότερης, πιο αποτελεσματικής και αποδοτικής κατανομής των άμεσων ενισχύσεων,...» καθώς οδηγεί στον κατακερματισμό της συνδεδεμένης ενίσχυσης και στη συμβολή της στην αύξηση της άνισης κατανομής των άμεσων ενισχύσεων.

024 Η παρέμβαση συνδεδεμένης στήριξης του εισοδήματος δεν ευθυγραμμίζεται με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΣΣ της ΚΑΠ για την Ελλάδα. Η παρέμβαση πρέπει να αναθεωρηθεί - Αιτιολόγηση

-

025 Βελτίωση της σύνδεσης των Παρεμβάσεων Άμεσων Πληρωμών με συγκεκριμένες Ανάγκες - Περιγραφή

Κωδικός παρέμβασης (MS)	Όνομα παρέμβασης	Παρατηρήσεις για τις αντιμετωπιζόμενες Ανάγκες
Π1-21	Βασική εισοδηματική υποστήριξη για τη βιωσιμότητα (BISS)	Θα μπορούσε να εξεταστεί η σύνδεση με την Ανάγκη AN 037.01.02 (Μείωση του κόστους παραγωγής σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις έντασης εργασίας) λόγω του γεγονότος ότι οι αποσυνδεδεμένες ενισχύσεις συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικής απόδοσης
Π1-29	Συμπληρωματική αναδιανεμητική στήριξη εισοδήματος για τη βιωσιμότητα (CRISS)	Θα μπορούσε να εξεταστεί η σύνδεση με την Ανάγκη AN 037.01.02 (Μείωση του κόστους παραγωγής σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις έντασης εργασίας) λόγω του γεγονότος ότι οι αποσυνδεδεμένες πληρωμές συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικής απόδοσης. Το CRISS θα πρέπει επίσης να συνδέεται με την Ανάγκη AN 019.01.01 (Διατήρηση υψηλού γεωργικού εισοδήματος σε εκμεταλλεύσεις σε ορεινές περιοχές), καθώς προάγει τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων ειδικά σε εκτατικά και ημι-εκτατικά συστήματα.
Π1-32.1	Στήριξη συνδεδεμένου εισοδήματος – Φυτική παραγωγή	Η σύνδεση με την Ανάγκη AN 127.01.10 (Καλύτερη στόχευση της εθελοντικής συνδεδεμένης στήριξης) δεν δικαιολογείται καθώς (όπως και στην περίοδο 2014-2020) το μέτρο στοχεύει στη στήριξη πολλών αγροτικών υποκλάδων και, ως εκ τούτου, είναι αρκετά κατακερματισμένο και όχι καλά στοχευμένο. Η παρέμβαση συνδέεται μόνο με τις ανάγκες του ΕΣ1. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να συνδέεται μόνο με τον ΕΣ1. Πράγματι, η εκτίμηση της Παγκόσμιας Τράπεζας σχετικά με την επίδραση της συνδεδεμένης στήριξης σε διάφορους τομείς (βιομηχανική ντομάτα, πορτοκάλια χυμοποίησης, όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση, σπαράγγια, ζαχαρότευτλα, συμπύρηνα ροδάκινο, κορινθιακή σταφίδα, ξηροί καρποί με κέλυφος, μήλα) δείχνει ότι αυτό το είδος στήριξης επηρεάζει αρνητικά την απόδοση των εκμεταλλεύσεων. Η παρέμβαση αυτή πρέπει να αναθεωρηθεί.
Π1-32.2	Συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη – Κτηνοτροφική παραγωγή	Η παρέμβαση συνδέεται μόνο με τις ανάγκες του ΕΣ1. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να συνδέεται μόνο με τον ΕΣ1.
Π1-32.3	Στήριξη συνδεδεμένου εισοδήματος – Μεταξοσκώληκες	Η σύνδεση με την Ανάγκη AN 127.01.10 (Καλύτερη στόχευση της εθελοντικής συνδεδεμένης στήριξης) δεν δικαιολογείται καθώς (όπως και στη περίοδο 2014-2020) το μέτρο στοχεύει στη στήριξη πολλών αγροτικών υποκλάδων και, ως εκ τούτου, είναι αρκετά κατακερματισμένο και όχι καλά στοχευμένο. Η παρέμβαση συνδέεται μόνο με τις ανάγκες του ΕΣ1. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να συνδέεται μόνο με τον ΕΣ1. Επίσης, η εκτίμηση της Παγκόσμιας Τράπεζας σχετικά με την επίδραση της συνδεδεμένης στήριξης σε αρκετούς τομείς καλλιεργειών (εξαιρουμένων των σιτηρών και των κτηνοτροφικών καλλιεργειών) δείχνει ότι αυτού του είδους η στήριξη επηρεάζει αρνητικά τις επιδόσεις των εκμεταλλεύσεων. Η παρέμβαση θα πρέπει να παραλειφθεί από το ΣΣ της ΚΑΠ.
Π1-21.6	Ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι	Δεν υπάρχει σύνδεση αυτής της παρέμβασης με οποιαδήποτε Ανάγκη λόγω σφάλματος. Αυτή η σύνδεση θα πρέπει να γίνει, ειδικά με τις Ανάγκες AN 120.01.06 (Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής σε συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις φυτικής παραγωγής) και AN 122.01.08 (Αύξηση Αγροτικού

025 Βελτίωση της σύνδεσης των Παρεμβάσεων Άμεσων Πληρωμών με συγκεκριμένες Ανάγκες - Αιτιολόγηση

-

027 Διασταυρώστε τον Δείκτη Αποτελεσμάτων που σχετίζεται με τις Πληρωμές για περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς της περιοχής Παρέμβαση - Περιγραφή
Η τιμή του R.7 φαίνεται ασυνεπής και προτείνεται να διασταυρωθεί.

027 Διασταυρώστε τον Δείκτη Αποτελεσμάτων που σχετίζεται με τις Πληρωμές για περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς της περιοχής Παρέμβαση - Αιτιολόγηση
Η σύσταση έγινε αποδεκτή και ο δείκτης R.7 ξαναυπολογίστηκε και διορθώθηκε.

095 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ9 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-2.3, Π3-77-2.1, Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον στόχο - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.24, 0.29, Ο.33) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-73-2.3., Π3-77-2.1, Π3-78.1 και Π3-78.2. στον ΕΣ9. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ9 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

095 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ9 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-2.3, Π3-77-2.1, Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον στόχο - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιλογή των δεικτών αποτελέσματος έχει γίνει με βάση την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά των παρεμβάσεων.

099 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα για την ενίσχυση του κτηνιατρικού μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου - Περιγραφή

Περιγράψτε στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων Π3-73.2.4 και Π3-70-3.1. τα συμπληρωματικά εθνικά μέτρα που θα εφαρμοστούν κατά την προγραμματική περίοδο για την ενίσχυση των κτηνιατρικών μηχανισμών παρακολούθησης και ελέγχου στην Ελλάδα. Αυτοί οι μηχανισμοί θα βοηθούσαν να επαληθευτεί εάν οι επενδύσεις και οι δεσμεύσεις για τη βελτίωση των συνθηκών καλής μεταχείρισης των ζώων και την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής ανταποκρίνονται πραγματικά σε αυτούς τους στόχους.

099 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα για την ενίσχυση του κτηνιατρικού μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου - Αιτιολόγηση

-

014. ΕΣ4 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

E5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT
Οι Ανάγκες προσδιορίστηκαν από τη SWOT μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικής ανάλυσης συσχέτισης και ποιοτικής αξιολόγησης. Οι Ανάγκες είναι γενικά ξεκάθαρες. Οι ακόλουθες συγκεκριμένες συστάσεις για την αναδιατύπωση των Αναγκών γίνονται προς εξέταση.
Προσδιορισμένη Ανάγκη: Επανασχεδιασμός της πολιτικής για την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή, με βάση τα τελευταία δεδομένα αλλά και τα Εθνικά και περιφερειακά σχέδια για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο «επανασχεδιασμός» μιας πολιτικής μπορεί να είναι

υπέρβαση, ιδίως εάν η εντολή για αυτήν την πολιτική δεν εμπίπτει στο ΥΠΑΑΤ. Η πρόταση είναι να επαναδιατυπώσετε και να αλλάξετε τον όρο "επανασχεδιασμό" σε "αναθεώρηση" ή "ενημέρωση".

Προσδιορισμένη Ανάγκη: Καλύτερος συντονισμός με το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος καθώς και συντονισμός με τις πολιτικές της ΕΕ για την παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Έμφαση στην παραγωγή ενέργειας από τη δασοκομία και ταυτόχρονα ενίσχυση των προσπάθειών για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία. Εξετάστε το ενδεχόμενο να το επαναδιατυπώσετε ως εξής: Καλύτερος συντονισμός με το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος καθώς και συντονισμός με τις πολιτικές της ΕΕ για την παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Έμφαση στα βιώσιμα καύσιμα ξύλου και ταυτόχρονα ενίσχυση της υποστήριξης της βιώσιμης παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη γεωργία.

Ως σημείωση, οι όροι ξυλοκαύσιμα αφορούν κάθε είδους ενέργεια που προέρχεται από τον δασικό τομέα. Επίσης, είναι καλή πρακτική να υποδεικνύεται πάντα ότι αυτό θα γίνεται υπό βιώσιμες συνθήκες.

Παρά τις παρατηρήσεις, οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν αντικατοπτρίζουν τα στοιχεία που προκύπτουν από τη SWOT, είναι πολύ σχετικές με τον τομέα και οι περισσότερες είναι σαφείς και εύλογες.

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Οι περιγραφόμενες Ανάγκες είναι επαρκώς συγκεκριμένες και λεπτομερείς. Αν και η Ανάγκη 2 του ΕΣ4 για συντονισμό με το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος θα μπορούσε επίσης να αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης ανάγκης που ενσωματώνει δεσμούς με τις εθνικές πολιτικές/στρατηγικές γενικά.

Οι προσδιορισμένες Ανάγκες δημιουργούν ισχυρούς δεσμούς με την ευρύτερη ατζέντα για το κλίμα και την ενέργεια τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο ΕΕ. Γίνεται ειδική αναφορά στα ακόλουθα εθνικά σχέδια: Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος, Εθνικός Σχεδιασμός για την κυκλική οικονομία, Εθνική Δασική Στρατηγική 2018-2030; Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, τα οποία υποδεικνύουν μια θετική κατεύθυνση προς την πιο σημαντική δέσμευση του τομέα της γεωργίας στην υλοποίηση αυτής της ατζέντας. Λαμβάνει επίσης υπόψη την ανάγκη τήρησης των τοπικών συνθηκών για την υλοποίηση κατάλληλων παρεμβάσεων, ιδιαίτερα σε περιοχές πιο ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή.

Έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένες Ανάγκες του ΑΚΙΣ για την υποστήριξη του μετριασμού και της προσαρμογής του κλίματος, αλλά το ΣΣ δεν περιλαμβάνει κάποια σχετική με την ενέργεια στήριξη.

014. ΕΣ4 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ4.

018. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

Ε5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Οι Ανάγκες που εντοπίστηκαν βασίζονται στην ανάλυση SWOT.

Ε6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Η αξιολόγηση των Αναγκών είναι επαρκώς διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης. Θα ήταν ωφέλιμο να αναδιατυπωθούν ορισμένες Ανάγκες για να καταστούν πιο σαφείς.

Ανάγκη 1.2 «Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές». Δεδομένου ότι δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν όλοι οι τομείς της οικονομίας από το ΣΣ της ΚΑΠ, προτείνουμε να προσδιοριστούν οι τομείς. Διαφορετικά, η Ανάγκη θα αντιμετωπιστεί μόνο εν μέρει από το ΣΣ της ΚΑΠ.

Ανάγκη 1.6 «Αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για τη μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας στην αγροτική οικονομία». Με αυτή τη διατύπωση, θα μπορούσε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μόνο χρηματοδοτικά μέσα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μείωση του αντίκτυπου της πανδημίας και δεύτερον ότι μόνο οι επιπτώσεις της πανδημίας μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω χρηματοδοτικών μέσων. Εξετάστε το ενδεχόμενο να επαναδιατυπώσετε ως "Χρήση χρηματοδοτικών μέσων για τη μείωση των εξωτερικών επιπτώσεων όπως η πανδημία στην αγροτική οικονομία".

Ανάγκη 4.5 «Αναζήτηση συνεργειών και συμπληρωματικότητας με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από άλλα Ταμεία της ΕΕ». Δεδομένου ότι η συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων της ΕΕ είναι απαραίτητη προϋπόθεση, η διατύπωση της Ανάγκης με αυτό το τρόπο μπορεί να σημαίνει ότι δεν υπάρχει συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων και ότι τα Ταμεία χρηματοδοτούν τα ίδια ζητήματα. Εξετάστε το ενδεχόμενο να αναδιατυπώσετε ως «Αύξηση της συνέργειας των παρεμβάσεων μέσω...».

018. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ8.

102 Να επιτραπεί η υποστήριξη για επενδύσεις που υλοποιούνται από παραγωγούς προκειμένου να συμμορφωθούν με νέα και πιο αυστηρά δημόσια πρότυπα που ενδέχεται να εισαχθούν κατά την περίοδο προγραμματισμού - Περιγραφή

Σύμφωνα με την παρέμβαση Π3-73.2.4 «οι επενδύσεις που στοχεύουν στην εκπλήρωση των υποχρεωτικών όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται στην εθνική και κοινοτική νομοθεσία δεν είναι επιλέξιμες». Ωστόσο, το άρθρο 68 4α του Σχεδίου Κανονισμού ΣΠ της ΚΑΠ επιτρέπει την παροχή επενδυτικής στήριξης σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που θα μπορούσαν να τις βοηθήσουν να συμμορφωθούν με νέα και πιο αυστηρά δημόσια πρότυπα που ενδέχεται να εισαχθούν κατά την περίοδο προγραμματισμού. Ειδικά, το άρθρο 68 4α ορίζει ότι «όπου η νομοθεσία της Ένωσης έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή νέων απαιτήσεων στους γεωργούς, μπορεί να χορηγηθεί στήριξη για επενδύσεις για συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις για μέγιστο διάστημα 24 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία αυτές καταστούν υποχρεωτικές για την εκμετάλλευση». Καθώς ενδέχεται να επιβληθούν νέες απαιτήσεις στους γεωργούς κατά την περίοδο του προγράμματος ως μέρος της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ «Farm to Fork», συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που σχετίζονται με τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής, θα ήταν συνετό να επιτραπεί η στήριξη για το είδος των επενδύσεων που περιγράφονται στο άρθρο 68 4α στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73.2.4 και άλλων επενδυτικών παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ.

102 Να επιτραπεί η υποστήριξη για επενδύσεις που υλοποιούνται από παραγωγούς προκειμένου να συμμορφωθούν με νέα και πιο αυστηρά δημόσια πρότυπα που ενδέχεται να εισαχθούν κατά την περίοδο προγραμματισμού - Αιτιολόγηση

-

114 Να αιτιολογήσετε γιατί το «κόστος επένδυσης» που σχετίζεται με «έργα επίδειξης» καλύπτεται από την παρέμβαση Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση γεωργών και άλλων ενδιαφερομένων) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές γιατί το «επενδυτικό κόστος» που σχετίζεται με «έργα επίδειξης» πρέπει να καλυφθεί στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης, δεδομένου ότι αυτές οι δαπάνες θα μπορούσαν να καλυφθούν από τις παρεμβάσεις EIP-AGRI.

114 Να αιτιολογήσετε γιατί το «κόστος επένδυσης» που σχετίζεται με «έργα επίδειξης» καλύπτεται από την παρέμβαση Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση γεωργών και άλλων ενδιαφερομένων) - Αιτιολόγηση

-

115 Καθορισμός των ρυθμίσεων διακυβέρνησης τόσο για τη «Συντονιστική Επιτροπή» του Δικτύου ΚΑΠ όσο και για την «Εθνική Επιτροπή» του Δικτύου AKIS - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές ποια οντότητα θα προεδρεύει της Επιτροπής Συντονισμού του Δικτύου της ΚΑΠ και πώς η «μη αποκλειστική» διαδικασία λήψης αποφάσεων θα κατευθύνει τις δραστηριότητες της Μονάδας Υποστήριξης του Δικτύου. Τόσο η ιδιότητα του μέλους όσο και αυτή του προέδρου/επικεφαλής, αλλά και η διαδικασία λήψης αποφάσεων της Εθνικής Επιτροπής του AKIS πρέπει να καθοριστούν με σαφήνεια, συμπεριλαμβανομένης της ιδιότητας μέλους που προβλέπεται ως μέρος της πρώτης φάσης της διαδικασίας ίδρυσης. Υπό το πρίσμα αυτών των ασαφειών, θα ήταν σκόπιμο να επιταχυνθούν η δημιουργία του Δικτύου

της ΚΑΠ (προβλέπεται επί του παρόντος εντός ενός έτους από την έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ) καθώς και η έγκριση του προτεινόμενου σχεδίου δράσης, καθώς αυτά θα βοηθούσαν στην καθοδήγηση της διαδικασίας διαμόρφωσης του ΑΚΙΣ.

115 Καθορισμός των ρυθμίσεων διακυβέρνησης τόσο για τη «Συντονιστική Επιτροπή» του Δικτύου ΚΑΠ όσο και για την «Εθνική Επιτροπή» του Δικτύου ΑΚΙΣ - Αιτιολόγηση

-

008. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ8 μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη και πλήρης με ορισμένες βελτιώσεις που πρέπει να γίνουν. Ωστόσο, η συνοχή του εγγράφου εξαρτάται από το επίπεδο αποδοχής των σχολίων που παρέχονται από τους αξιολογητές. Η ανάλυση SWOT έχει 105 στοιχεία SWOT, δηλαδή, 26 εντοπισμένα Πλεονεκτήματα, 47 Αδυναμίες, 20 Ευκαιρίες και 12 Απειλές. Σε πολλές περιπτώσεις αυτά τα στοιχεία είναι πολύ κατακερματισμένα ή ακόμη και επαναλαμβανόμενα και θα μπορούσαν να συγχωνευθούν για να βελτιωθεί η συνοχή του εγγράφου. Επιπλέον, προκειμένου να βελτιωθεί η συνοχή του εγγράφου, το μέγεθός του θα πρέπει να μειωθεί διαγράφοντας πληροφορίες που δεν συμβάλλουν ούτε αφορούν ειδικά τον ΕΣ8 ή πληροφορίες που υποβάλλονται σε υπερβολική ανάλυση, όπως στην περίπτωση της ευρυζωνικής υποδομής.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ8 μπορεί να θεωρηθεί ως συγκεκριμένη με βελτιώσεις που πρέπει να γίνουν. Δεδομένων των γενικών σχολίων, καθώς και των ειδικών σχολίων στους συνημμένους πίνακες, η αποδοχή των σχολίων θα συμβάλει στην αξιολόγηση της ανάλυσης SWOT ως συγκεκριμένης.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ8 μπορεί να θεωρηθεί ότι βασίζεται επαρκώς σε στοιχεία, ενώ ορισμένες βελτιώσεις θεωρούνται απαραίτητες.

Το έγγραφο που παρουσιάζεται περιλαμβάνει και αναλύει τους προτεινόμενους δείκτες CMEF και ορισμένα εθνικά διαθέσιμα δεδομένα, αλλά πολλά από τα συμπεράσματα βασίζονται σε «γενικές γνώσεις» και αν και φαίνονται αληθή, δεν στηρίζονται σε στοιχεία. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στον Οργανισμό Πληρωμών μέσω του συστήματος ΟΣΔΕ, ιδίως σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων του ΠΑΑ. Όσον αφορά τη βιοοικονομία και ιδιαίτερα την παραγωγή ενέργειας (αν και μέρος του ΕΣ4), θα πρέπει να διερευνηθεί η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων, ιδίως εκείνων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ. Μια αξιόπιστη πηγή πληροφοριών και δεδομένων που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Οι συγγραφείς αντιστάθμισαν την έλλειψη περιφερειακών ή τοπικών δεδομένων με την παραγωγή της ανάλυσης συστάδων που θεωρείται πολύ θετικό στοιχείο της ανάλυσης SWOT για τον ΕΣ8.

008. ΕΣ8 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ8.

010. CCO - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Μετά από προσεκτική εξέταση της ανάλυσης SWOT του Εγκάρσιου Στόχου και λαμβάνοντας υπόψη την εγκεκριμένη μεθοδολογία για την εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΣΣ της ΚΑΠ, εκτιμάται ότι η παρούσα SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική, αλλά και ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες βελτιώσεις.

Η εδαφική κάλυψη και η κάλυψη ανά τομέα αυτής της SWOT πρακτικά δεν εφαρμόζεται στις περισσότερες περιπτώσεις λόγω της φύσης αυτού του εγκάρσιου στόχου, επομένως δεν αναφέρονται σημαντικά κενά σε σχέση με αυτά τα κριτήρια.

Τα ευρήματα που αναφέρονται για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών είναι μάλλον περιορισμένα και δεν έχουν διευκρινιστεί πλήρως. Αυτή η δραστηριότητα αντιπροσωπεύεται στον πίνακα SWOT με

περιορισμένο αριθμό παρατηρήσεων. Θα μπορούσε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις καταχωρίσεις που αφορούν τη δομή και την οργάνωση του εθνικού AKIS στον πίνακα SWOT. Λείπει αξιολόγηση τυχόν υφιστάμενων δομών σχετικά με την επικοινωνία και τη συνεργασία των φορέων.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον εγκάρσιο ΕΣ μπορεί να αξιολογηθεί ως επαρκώς συγκεκριμένη με ορισμένες μικρές βελτιώσεις που απαιτούνται.

E3: Σε ποιο βαθμό το SWOT λαμβάνει υπόψη τις ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣΙΟ;

Εξετάστηκαν ειδικές απαιτήσεις του Εγκάρσιου Στόχου, αλλά απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις.

Οι ειδικές απαιτήσεις του Εγκάρσιου Στόχου είναι: i) Οργάνωση του AKIS και ii) Δομές που συνεργάζονται. Από την άποψη αυτή, η SWOT αξιολογήθηκε εάν περιέχει σχετικές πληροφορίες για τη λειτουργία των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Γεωργίας (FAS), του AKIS και των σχετικών δομών, καθώς και για τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες για την καινοτομία και την ψηφιοποίηση στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω της ανάλυσης πέντε τμημάτων, ως εξής:

- *Γενική δομή και οργάνωση φορέων AKIS, διοίκηση, κανονιστικό πλαίσιο:* η επισκόπηση και η γενική δομή και οργάνωση του εθνικού AKIS παρουσιάζονται με σύντομους και πολύ γενικούς όρους. Οι πληροφορίες για την καινοτομία και την έρευνα είναι άφθονες, ακόμη και υπερβολικές, αλλά δεν σχετίζονται απαραίτητα με τον πρωτογενή τομέα και τις αγροτικές περιοχές. Οι λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές λεπτομέρειες της παροχής συμβουλών είναι μάλλον περιορισμένες.
- *Ενσωμάτωση έρευνας, εκπαίδευσης/κατάρτισης και μεταφοράς γνώσης - ενίσχυση δεσμών:* αυτό το τμήμα καλύπτεται ικανοποιητικά.
- *Βελτίωση της απόδοσης μέσω της γνώσης και της καινοτομίας:* αυτό το τμήμα καλύπτεται ικανοποιητικά.
- *Πραγματικά αποτελέσματα (απορρόφηση) 2014 – 2020:* αυτό το τμήμα καλύπτεται ικανοποιητικά.
- *Υπάρχουσες πρωτοβουλίες στον τομέα των ΤΠΕ, της καινοτομίας και της ψηφιακής μετάβασης στον αγροτικό τομέα:* δεν υπάρχουν ισχυρές πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ή πρακτικές που απευθύνονται στον πρωτογενή τομέα.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Γενικά, στοιχεία της SWOT προκύπτουν από την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης και μπορούν να αξιολογηθούν ως βασισμένα σε στοιχεία με ορισμένες βελτιώσεις που απαιτούνται. Για παράδειγμα, στην ενότητα 3 (ψηφιοποίηση και Ελληνική Γεωργία) παρατηρείται λιγότερο σαφής σύνδεση μεταξύ των στοιχείων της SWOT και του κειμένου.

Χρησιμοποιήθηκε το σχετικό CCI για αυτόν τον ΕΣ, CCI.24 (Agricultural Training of Farm Managers). Πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση παρέχονται στους διαχειριστές αγροκτημάτων ανάλογα με το εάν έχουν επιτύχει βασικά και πλήρη επίπεδα εκπαίδευσης στη γεωργία. Παρουσιάζεται σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες σύμφωνα με την επίσημη ταξινόμηση του δείκτη. Πρόσθετες πληροφορίες μπορούν να παρέχονται χρησιμοποιώντας δεδομένα για τα παρακάτω:

- Συμμετοχή σε συστήματα πολλαπλών παραγόντων για τη βελτίωση της απόδοσης της οικονομίας, του περιβάλλοντος, του κλίματος και των πόρων.
- Ποσοστό γεωργών στους οποίους προσφέρθηκαν συμβουλευτικές υπηρεσίες, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ-27.
- Αριθμός συμβούλων που είναι ενταγμένοι στο AKIS σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των γεωργών.
- Αριθμός Επιχειρησιακών Ομάδων EIP-AGRI που έχουν υποβληθεί επίσημα στην Επιτροπή από τη Διαχειριστική Αρχή της Ελλάδας σε σύγκριση με το σύνολο της ΕΕ.
- Αριθμός και προσόντα συμβούλων που συγκροτούν ή συμμετέχουν σε επιχειρησιακές ομάδες EIP.

Οι περισσότερες εγγραφές της SWOT που αφορούν την Κατάρτιση και την Εκπαίδευση καθώς και την Έρευνα και την Καινοτομία έχουν τεκμηριωθεί επαρκώς σε ποσοτικούς όρους και έχουν χρησιμοποιηθεί σχετικοί άτυποι δείκτες, που προέρχονται από άλλες στατιστικές πηγές. Οι πληροφορίες που δεν σχετίζονται με την έρευνα και την καινοτομία στη γεωργία θεωρούνται υπερβολικές.

Είναι πιθανό ότι ορισμένα ενδεικτικά Πλεονεκτήματα, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές έχουν παραβλεφθεί. Τα περισσότερα αναφέρονται στην εθνική δομή, οργάνωση και λειτουργία του AKIS, ιδίως όσον αφορά τη διάσταση παροχής συμβουλών. Παραδείγματα στοιχείων που φαίνεται να λείπουν από τη SWOT είναι:

- Αξιολόγηση καθιερωμένων δημόσιων φορέων που εμπλέκονται στο AKIS με έμπειρο προσωπικό.
- Το εθνικό AKIS χαρακτηρίζεται ως ένα κλειστό δίκτυο με σύντομες γραμμές επικοινωνίας που το καθιστούν διαχειρίσιμο ανεξάρτητα από την τρέχουσα αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητά του.
- Ο ρόλος των διοικητικών και νομικών περιπλοκών στην υποστήριξη ή παρεμπόδιση των συμβουλευτικών υπηρεσιών (που ενδέχεται να προκαλέσει καθυστερήσεις στην έναρξή τους, κ.λπ.)
- Αντίκτυπος της έλλειψης δεσμών μεταξύ παρόχων συμβουλών και ομάδων γεωργών στη μεταφορά γνώσης στους κατόχους μικρών εκμεταλλεύσεων.
- Διαθεσιμότητα εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης από αρμόδιους φορείς με πληροφορίες και δεδομένα που αφορούν, για παράδειγμα, χαρακτηριστικά γεωργών που επωφελούνται ή στερούνται συμβουλευτικών προγραμμάτων.
- Βαθμός πληροφοριών που κατέχουν οι τοπικές κυβερνήσεις σχετικά με τα οφέλη της προσαρμογής στην καινοτομία. Η περιορισμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μειώνει τη συμμετοχή τους και τους καθιστά ανέτοιμους να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες του AKIS.
- Πώς το πεπερασμένο (κλειστό) εθνικό AKIS διευκολύνει ή εμποδίζει την ενσωμάτωση νέων παραγόντων, νέων πληροφοριών και πρωτοβουλιών από κάτω προς τα πάνω στο σύστημα.
- Βαθμός συμμετοχής σε διεθνείς συνεργασίες για την ανταλλαγή παρόμοιων προκλήσεων και ευκαιριών για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την αποστροφή διαφόρων κινδύνων.
- Αξιολόγηση του κατά πόσον οι μικρές εκμεταλλεύσεις επανέρχονται στην πολιτική ατζέντα της ΕΕ με βελτιωμένες διατάξεις για την καλύτερη ενσωμάτωσή τους στις συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Επίπτωση των μέτρων που εφαρμόζονται για τον περιορισμό του ιού COVID-19 στις αλυσίδες εφοδιασμού και στη ζήτηση αγροδιατροφικών προϊόντων. Επιπτώσεις στις διεθνείς αγορές.
- Οι αλυσίδες εφοδιασμού τείνουν όλο και περισσότερο να αντιστέκονται σε δραστηριότητες που επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον. Θα κινδυνεύσουν να αποκλειστούν από ορισμένες αγορές οι γεωργοί που δεν υιοθετούν και δεν καινοτομούν;
- Ποιες είναι οι προοπτικές για ένα ανοιχτό AKIS με αυξημένη παροχή γνώσης και δικτύωση; Θα καταστήσει ένας τέτοιος μετασχηματισμός πιο περίπλοκη και δύσκολη την καθοδήγηση;

Περίπου οι μισές από τις εγγραφές που προσδιορίστηκαν στη SWOT βασίζονται σε ποσοτικά στοιχεία από επίσημες ή/και αξιόπιστες πηγές. Μεταξύ των επίσημων διεθνών και εθνικών βάσεων δεδομένων που χρησιμοποιούνται για πρόσθετους σχετικούς και αξιόπιστους δείκτες στη SWOT περιλαμβάνονται: η Eurostat 2016, 2020· Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Απογραφή 2011; το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης 2019· το Web of Science 2016; η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας Ελλάδος 2015; τον πίνακα αποτελεσμάτων ΕΕ Επιτροπής-Ευρωπαϊκής Καινοτομίας 2019· το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, 2019 και τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Ορισμένες από τις καταχωρήσεις υποστηρίζονται περαιτέρω από ποιοτικά στοιχεία. Τα κενά στα ποσοτικά στοιχεία έχουν καλυφθεί από πληροφορίες που παρείχαν οι σχετικοί ενδιαφερόμενοι μέσω συνεντεύξεων και ερευνών. Η SWOT υποστηρίζεται περαιτέρω από στοιχεία που προέρχονται από μελέτες, αναφορές, αξιολογήσεις και διδάγματα από προηγούμενες εμπειρίες σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Οι περισσότερες τέτοιες μελέτες και αναφορές είναι πρόσφατες, σχετικές και αξιόπιστες.

Οι πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω και να αναλυθούν στη SWOT, ενσωματώνοντας τις διαθέσιμες πληροφορίες για τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τον προϋπολογισμό. Μπορούν να παρουσιαστούν οι συνολικές προγραμματισμένες δημόσιες δαπάνες για την υλοποίηση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Ελλάδα ανά Περιοχή Προτεραιότητας και Εστίασης.

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον CCO.

015. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Περιγραφή

E5 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών βασίζεται σε στοιχεία και στην ανάλυση SWOT

Οι Ανάγκες προσδιορίστηκαν από τη SWOT μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικής ανάλυσης συσχέτισης και ποιοτικής αξιολόγησης.

Οι έξι Ανάγκες που σχετίζονται με το νερό και οι πέντε για το έδαφος είναι ολοκληρωμένες και περιλαμβάνουν τα βασικά στοιχεία που προσδιορίζονται στη SWOT για την αντιμετώπιση γενικά των εξωτερικών και εσωτερικών συνθηκών. Είναι γενικά σαφείς και εύλογες. Ωστόσο, πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά η διατύπωση, καθώς ορισμένες Ανάγκες παρουσιάζουν στενή επανάληψη των στοιχείων της SWOT.

Προσδιορισμένη Ανάγκη: Έμφαση πρέπει να δοθεί στη μείωση των απωλειών άρδευσης. Η ανησυχία εδώ είναι ότι η διατύπωση φαίνεται να επαναδιατυπώνει την Αδυναμία W4 ως Ανάγκη. Πρόταση αναδιατύπωσης σε «Έμφαση πρέπει να δοθεί στην προώθηση της αποδοτικότητας στην κατανάλωση νερού στη γεωργία»

Προσδιορισμένη Ανάγκη: Βελτίωση διακυβέρνησης και παρακολούθησης/ελέγχου ιδιαίτερα στην εξόρυξη, αξιοποίηση της εμπειρίας από το Εθνικό Σύστημα παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων της χώρας. Αυτό δεν δηλώνεται ξεκάθαρα και προτείνεται το ενδεχόμενο αναδιατύπωσης ως εξής: Βελτίωση της διακυβέρνησης και της παρακολούθησης / ελέγχου των αντλήσεων νερού για γεωργικές χρήσεις με βάση την εμπειρία του εθνικού συστήματος παρακολούθησης της ποιότητας του νερού. Στην περιγραφή εστιάζει μόνο στην άρδευση και τα υπόγεια ύδατα, αλλά η διατύπωση της Ανάγκης αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο της μέτρησης των αντλήσεων πέρα από τις αρδευτικές χρήσεις και οποιαδήποτε πηγής νερού.

Προσδιορισμένη Ανάγκη: Επιδίωξη συνεργειών με βελτιωμένες προϋποθέσεις σχεδιασμού. Σύσταση να επαναδιατυπωθεί σύμφωνα με την ακόλουθη προσέγγιση: «ενίσχυση του πλαισίου παροχής για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών προϋποθέσεων και του διατομεακού συντονισμού για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων τοπικών συνθηκών στο νερό και το έδαφος».

Προσδιορισμένη Ανάγκη: Έμφαση στη διαχείριση των βοσκοτόπων με την ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων. Εξετάστε το ενδεχόμενο αναδιατύπωσης σύμφωνα με την ακόλουθη προσέγγιση: Έμφαση στην ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων μέσω κατάλληλα καταρτισμένων σχεδίων διαχείρισης.

Γενικά, τα στοιχεία από τη SWOT υποστηρίζουν τις προτεινόμενες Ανάγκες. Ωστόσο, ορισμένες από αυτές εξακολουθούν να στερούνται σαφήνειας.

E6 – Σε ποιο βαθμό η αξιολόγηση των αναγκών είναι διαφανής, συγκεκριμένη και πλήρης;

Η αξιολόγηση εντόπισε όλες τις Ανάγκες που είναι επαρκώς συγκεκριμένες και λεπτομερείς.

Προβλέπονται Ανάγκες αντιμετώπισης γεωγραφικά ευάλωτων περιοχών τόσο για τους υδάτινους πόρους (ποιότητα και ποσότητα) όσο και για το έδαφος, καθώς οι ανάγκες προσδιορίζουν χωρική/εδαφική διάσταση για την αντιμετώπιση αυτών των περιβαλλοντικών προκλήσεων (Need_water_5, Need_soil_1 and 2).

Αναφορές σε εθνικές περιβαλλοντικές στρατηγικές προσδιορίζονται στο Need_Water_3.

Υπάρχει επανάληψη της Ανάγκης ΕΣ5_NEED_Water_6 και ΕΣ5_NEED_5 Soil αφού και οι δύο καλύπτουν τις Ανάγκες του ΑΚΙΣ για την υποστήριξη της προστασίας των φυσικών πόρων. Η σύσταση είναι να εξεταστεί το ενδεχόμενο συνδυασμού τους σε μια Ανάγκη, καθώς και οι δύο αναφέρονται σε γενικές ενέργειες για την προστασία των φυσικών πόρων. Επίσης, συνιστάται η αξιολόγηση των Αναγκών που σχετίζονται με το έδαφος έναντι των προτεινόμενων αναγκών στον ΕΣ4, καθώς μπορεί να υπάρχει κάποια σχέση, για παράδειγμα, όσον αφορά τη δέσμευση άνθρακα και ή τις πρακτικές διαχείρισης της γης που μπορεί να αφορούν τη βελτίωση του εδάφους.

015. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Αναγκών - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην περιγραφή των αναγκών για τον ΕΣ5.

071 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και μέτρων για την υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις με το Μέτρο 16626 (Σχετικός με το κλίμα-Οικονομικός Μετασχηματισμός του Τομέα Γεωργίας - _Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ηλιακή ενέργεια)) του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Επομένως απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και αυτού του μέτρου που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP).

071 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-2.2 και μέτρων για την υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Αιτιολόγηση

-

073 Διασφάλιση συνέπειας στα ελάχιστα δυνητικά όρια εξοικονόμησης νερού που ορίζονται στην παρέμβαση Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) και προσθήκη ενός ελάχιστου δυνητικού ορίου εξοικονόμησης νερού για επενδύσεις σε έργα ενεργειακής απόδοσης - Περιγραφή

Τα ελάχιστα δυνητικά όρια εξοικονόμησης νερού που ορίζονται στην Ενότητα 5 (δηλαδή 10% για επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε υδατικά συστήματα με καλή ποσοτική κατάσταση και 50% για επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε υδατικά συστήματα με λιγότερο από καλή ποσοτική κατάσταση) δεν συνάδουν με το όριο του 15% που ορίζεται στην Ενότητα 9. Ο καθορισμός πιθανών ορίων εξοικονόμησης νερού θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη για επενδύσεις που επηρεάζουν μόνο την ενεργειακή απόδοση, δεδομένου ότι ελλείψει στόχων εξοικονόμησης νερού, η εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να αυξήσει την κατανάλωση νερού μακροπρόθεσμα.

073 Διασφάλιση συνέπειας στα ελάχιστα δυνητικά όρια εξοικονόμησης νερού που ορίζονται στην παρέμβαση Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) και προσθήκη ενός ελάχιστου δυνητικού ορίου εξοικονόμησης νερού για επενδύσεις σε έργα ενεργειακής απόδοσης - Αιτιολόγηση

-

083 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 25 και τον δείκτη αποτελέσματος 36, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση Π3-75.1 (Εγκατάσταση Νέων Γεωργών) - Περιγραφή

Υπάρχει αναντιστοιχία στη συνολική τιμή στόχο (34.654 δικαιούχοι) του δείκτη εκροών (O.25) στην παρέμβαση Π3-75.1 και στην τιμή στόχο (108.454) του δείκτη αποτελέσματος (R.36).

083 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροών 25 και τον δείκτη αποτελέσματος 36, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση Π3-75.1 (Εγκατάσταση Νέων Γεωργών) - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.36 (αριθμός νέων γεωργών) προκύπτει όχι μόνο από τις παρεμβάσεις Π3-75.1-1 (O.25 =αριθμός νέων γεωργών), Π3-75.1-2 (O.25), Π3-75.1-3 (O.25) αλλά και από την παρέμβαση Π1-30.

084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2 - Περιγραφή

Δεν υπάρχει άμεση και σημαντική σχέση μεταξύ των επενδύσεων σε αγροτικές οδικές υποδομές και της Ανάγκης AN 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών) καθώς η ανάπτυξη υποδομών και η παροχή βασικών υπηρεσιών αποτελούν ξεχωριστές δραστηριότητες. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Ανάγκη AN 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών) θεωρείται ανάγκη χαμηλής προτεραιότητας σε επίπεδο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ για την Ελλάδα. Πρέπει επομένως να

παρασχεθεί μια πολύ ισχυρότερη αιτιολόγηση για τη διατήρηση της παρέμβασης στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ. Εναλλακτικά, η ανάπτυξη αγροτικών οδικών υποδομών θα μπορούσε να συμπεριληφθεί ως επιλέξιμη κατηγορία έργων στην παρέμβαση LEADER P3-71-4.1– αν και αυτό μπορεί να απαιτήσει σημαντικές αυξήσεις στον προτεινόμενο προϋπολογισμό για την παρέμβαση καθώς και προσαρμογές στην υφιστάμενη εθνική νομοθεσία για τα δημόσια έργα που αντιμετωπίζει τους αγροτικούς δρόμους ως ειδική κατηγορία

084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2 - Αιτιολόγηση

-

085 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται στην παρέμβαση Π3-73-2.3 (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) - Περιγραφή

Συνιστάται να αυξηθεί η κατανομή των δημοσιονομικών πόρων στην παρέμβαση Π3-73-2.3 εάν διατηρηθεί ο υφιστάμενος στόχος των 3.950 επενδυτικών σχεδίων για τον Δείκτη Εκροών 24. Με την τρέχουσα κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού, το μέσο μέγεθος του έργου θα είναι 39.615 ευρώ, κάτι που είναι μικρότερο από το μέσο μέγεθος των επενδυτικών σχεδίων στο αγρόκτημα που προβλέπονται στις παρεμβάσεις Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και Πράσινες Επενδύσεις = 50.000 ευρώ) και παρόμοιο με το μέσο μέγεθος του έργου που προβλέπεται στην παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης = 40.500). Ωστόσο, το συγκριτικά χαμηλό και μειούμενο μερίδιο της επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων στη διανομή της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά μήκος της αγροδιατροφικής αλυσίδας που παρατηρείται από το 2008 ([ΕΚ - Γεωργικοί δείκτες προστιθέμενης αξίας \(europa.eu\)](#)) και η ασθενέστερη απόδοση της παραγωγικότητας της εργασίας στο κλάδο μεταποίησης τροφίμων έναντι του τομέα της γεωργίας σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ([C16 Παραγωγικότητα εργασίας στη βιομηχανία τροφίμων \(europa.eu\)](#)) υποδηλώνει ότι τα κατάντη τμήματα της αγροδιατροφικής αλυσίδας έχουν υποφέρει από σημαντική υπο-επένδυση.

085 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται στην παρέμβαση Π3-73-2.3 (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) - Αιτιολόγηση

-

103 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται για την παρέμβαση Π3-73-2.4. (Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από μεταδοτικές ασθένειες και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης) για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών - Περιγραφή

Είναι αμφίβολο εάν ένας μέσος προϋπολογισμός έργου ύψους 80.000 ευρώ θα επαρκεί για να επιφέρει υλικές βελτιώσεις στις συνθήκες διαβίωσης ή/και βιο-ασφάλειας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, ιδιαίτερα στις μεγάλες μονάδες.

103 Αύξηση των πόρων του προϋπολογισμού που διατίθενται για την παρέμβαση Π3-73-2.4. (Επενδύσεις για την πρόληψη και προστασία των ζώων από μεταδοτικές ασθένειες και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης) για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών - Αιτιολόγηση

-

104 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-77-3.1, Π3-73-2.2., Π3-78.1, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ10 - Περιγραφή

Πα ρέ μβ	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται
-------------------------	--

ασ η	
Π3 - 77- 3.1 · Αν άπ τυ ξη συ νε ργ ασ ιώ ν για τη σύ νδ εσ η τη ς έρ ευ να ς με τη ν πα ρα γω γή μέ σω Επ ιχε ιρ ησ ια κώ ν Ομ άδ ων (Ε Π) τη ς Ευ ρω	<p>Δεν υπάρχει σύνδεση με τις Ανάγκες AN002.10.02 και AN004.10.94. Επιπλέον, υπάρχει μόνο ένας αδύναμος δεσμός με τις Ανάγκες AN17.10.07, AN024.10.08, AN031.10.12 αφού λείπει η διασύνδεση με τους πρωτογενείς παραγωγούς.</p>

πα ϊκ ής Σύ μπ ρα ξη ς Κα ινο το μί ας για τη ν Πα ρα γω γικ ότ ητ α κα ι τη ν Αε ιφ ορί α τη ς Γε ωρ γία ς (Ε ΙΡ- Α Γ ΡΙ)	
Π3 - 73- 2.2 . Ψη φι ακ ές κα ι	Δεν υπάρχει καμία σύνδεση με την Ανάγκη ΑΝ 002.10.02, καθώς η στήριξη επικεντρώνεται σε επενδύσεις εντός της εκμετάλλευσης.

<p>πρ άσ ινε ς επ εν δύ σει ς σε αγ ρο τικ ές εκ με τα λλ εύ σει ς</p>	
<p>Π3 - 78. 1 Εκ πα ίδε υσ η – κα τά ρτι ση γε ωρ γώ ν κα ι άλ λω ν εν δι αφ ερ ομ έν ων</p>	<p>Δεν υπάρχει σύνδεση με την Ανάγκη ΑΝ 004.10.04 καθώς τα προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης είναι τα αποτελέσματα μιας στρατηγικής. όχι μια εισροή σε αυτήν.</p>
<p>Π3 - 78.</p>	<p>Διασυνδέσεις με τις ανάγκες που εντοπίστηκαν στο</p>

2. Συμβουλευτική	πλαίσιο αυτής της παρέμβασης (δηλαδή AN 004.10.04, AN005.07.01, AN 011.09.02, AN 012.02.01, AN027.10.10, AN033.10.14, AN049.05.02, AN051.05.03, AN 055.04.03, AN 064.06.04, AN081.09.12, AN 096.09.15) δεν μπορούν να επαληθευτούν καθώς δεν έχει παρασχεθεί η περιγραφή του σχεδιασμού της παρέμβασης.
------------------	---

104 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων συνδέσεων μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-77-3.1, Π3-73-2.2., Π3-78.1, Π3-78.2) και των αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ10 - Αιτιολόγηση

-

121 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική - Περιγραφή

(α) Η περιγραφή της συνολικής συμβολής της αιρεσιμότητας στην επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου δεν καλύπτεται πλήρως, δεδομένου ότι λείπουν οι σχετικές Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (SMR). Πρέπει να αντιμετωπιστούν όλα τα μέτρα αιρεσιμότητας, GAEC και SMR, για τον συγκεκριμένο στόχο. Συνιστάται επίσης να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα GAEC και SMR που στοχεύουν έναν συγκεκριμένο περιβαλλοντικό στόχο μπορούν να συμβάλλουν και σε άλλους περιβαλλοντικούς στόχους.

(β) Η αιτιολόγηση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των σχετικών συνθηκών βάσης, των όρων αιρεσιμότητας και των διαφορετικών παρεμβάσεων συνιστάται να εμπλουτιστεί περαιτέρω με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη συμπληρωματικότητα όλων αυτών. Για τα βασικά στοιχεία των οικολογικών προγραμμάτων (άρθρο 31) και τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα (άρθρο 70) πρέπει να αιτιολογηθεί ότι δεν αλληλεπικαλύπτονται, αλλά συμπληρώνουν τα μέτρα της αιρεσιμότητας και υπερβαίνουν τις βασικές απαιτήσεις.

γ) Η αιτιολόγηση του τρόπου επίτευξης της μεγαλύτερης συνολικής συνεισφοράς που ορίζεται στο άρθρο 105 δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, ενώ πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέτρα που αφορούν την αιρεσιμότητα. Με βάση τις βασικές βελτιώσεις που επιτυγχάνονται μέσω της αιρεσιμότητας, απαιτείται

μία συνεκτική και στέρεη εξήγηση για να απαντηθεί πώς οι παρεμβάσεις τόσο των οικολογικών προγραμμάτων όσο και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα, διασφαλίζουν ότι θα ενισχύσουν τις εκροές και τα αποτελέσματα που αναμένεται να επιτευχθούν με το ΣΣ της ΚΑΠ, καθώς και με ποιόν τρόπο θα συμπληρώσουν/υποστηρίξουν την αξιολόγηση των Αναγκών του ΣΣ της ΚΑΠ. Επιπλέον, εκτός από τις παρεμβάσεις των άρθρων 31 και 70 του Κανονισμού, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι τομεακές παρεμβάσεις (άρθρα 47, 55 & 58), οι επενδύσεις (άρθρο 73) και η στήριξη για την ενίσχυση της γνωσιακής βάσης (άρθρο 78) που συμβάλλουν επίσης στον συγκεκριμένο στόχο. Από την άποψη αυτή, το ΣΣ της ΚΑΠ θα πρέπει να αποδείξει σαφώς ότι έχει πιο φιλόδοξους στόχους σε σύγκριση με αυτόν της προηγούμενης περιόδου.

(δ) Η αιτιολόγηση αντιμετωπίζεται εν μέρει. Θα πρέπει να καλύπτονται όλες οι νομοθετικές πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XI (νομοθετικές πράξεις & αντίστοιχα εθνικά σχέδια κατά περίπτωση). Για κάθε νομοθετική πράξη ή περιβαλλοντικό θέμα (που θα συνοδεύεται από όλες τις σχετικές νομοθετικές πράξεις), πρέπει να αντιμετωπίζονται τα ακόλουθα:

- οι αντίστοιχοι εθνικοί στόχοι που ορίζονται ή απορρέουν από κάθε νομοθετική πράξη
- η συμβολή και η συνέπεια του ΣΣ της ΚΑΠ: τα αντίστοιχα μέτρα αιρεσιμότητας μαζί με τις παρεμβάσεις του ΣΣ της ΚΑΠ και η ευθυγράμμισή τους με τους νομοθετικούς στόχους, και πώς όλα αυτά θα οδηγήσουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

121 Ενίσχυση της αιτιολόγησης για την Περιβαλλοντική και κλιματική αρχιτεκτονική - Αιτιολόγηση

-

105 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2.

(Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις) μεταξύ όλων των αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.3) που επιλέχθηκε για την ΕΣ10/CCO. - Περιγραφή

Υπάρχει αδύναμος δεσμός μεταξύ R.3. και όλων των επιλεγμένων αναγκών που καλύπτονται από την παρέμβαση (πAN002.10.02, AN035.04.02, AN041.08.01, AN048.08.04, AN062.03.06, AN065.08.10, AN080.02.03, AN 082.08.05.05, AN 089.08.15)

105 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2.

(Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις) μεταξύ όλων των αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.3) που επιλέχθηκε για την ΕΣ10/CCO. - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιλογή του δείκτη αποτελέσματος R.3 έγινε με βάση την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά.

050 Προσδιορίστε τους δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ2 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις), Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (O.21, O.24, O.33) που αφορούν τις παρεμβάσεις Π3-73-2.2., Π3-73-2.3., Π3-73-2.4., Π3-78.1 και Π3-78.2. στον ΕΣ2. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ2 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

050 Προσδιορίστε τους δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ2 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή της παρέμβασης Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις), Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση - Αιτιολόγηση

-

075 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.3 μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5 - Περιγραφή

Δεν υπάρχει καμία σύνδεση μεταξύ του R.27 και των Αναγκών AN035.04.02 και AN 070.06.06

075 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.3 μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5 - Αιτιολόγηση

Για την παρέμβαση Π3-73-1.3 έχει επιλεγεί ο δείκτης R.27 με την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά.

081 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ7 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον στόχο - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.33) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 στον ΕΣ7. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ7 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

081 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ7 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον στόχο - Αιτιολόγηση

-

082 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα που θα εφαρμοστούν για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων γεωργών στη γη και τη διασφάλιση ότι η στρατηγική για την ανανέωση των γενεών αντικατοπτρίζονται επαρκώς στις παρεμβάσεις Π3-78.1 & Π3-78.2 καθώς και το Σχέδιο ΑΚΙΣ - Περιγραφή

Περιγράψτε ως μέρος της συνολικής στρατηγικής ανανέωσης γενεών τα συγκεκριμένα εθνικά μέτρα που θα εφαρμοστούν κατά την προγραμματική περίοδο για την επίτευξη «τελικής διευθέτησης» ορισμένων από τις «εγγενείς αδυναμίες» στην Ελλάδα που σχετίζονται με την ανάπτυξη των αγορών γεωργικής γης. Επιπλέον, ορισμένες πτυχές που επισημαίνονται στη στρατηγική ανανέωσης γενεών θα μπορούσαν να αντικατοπτρίζονται καλύτερα στον σχεδιασμό των σχετικών παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων Π3-78.1. και Π3-78.2. θα μπορούσε να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω με τη στρατηγική ανανέωσης των γενεών, παρέχοντας, για παράδειγμα, υψηλότερα επίπεδα στήριξης για τους νέους γεωργούς. Εν τω μεταξύ, πτυχές που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την επιχειρηματική ανάπτυξη θα μπορούσαν να ενσωματωθούν περαιτέρω σε μελλοντικά προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών με την ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομίας μέσω του ΑΚΙΣ.

082 Περιγράψτε τα εθνικά μέτρα που θα εφαρμοστούν για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων γεωργών στη γη και τη διασφάλιση ότι η στρατηγική για την ανανέωση των γενεών αντικατοπτρίζονται επαρκώς στις παρεμβάσεις Π3-78.1 & Π3-78.2 καθώς και το Σχέδιο ΑΚΙΣ - Αιτιολόγηση

Στο κεφάλαιο 3.2 του ΣΣ ΚΑΠ, σχετικά με τα εθνικά μέτρα για τη διευκόλυνση πρόσβασης στη γεωργική γη, αναφέρεται ότι οριστική διευθέτηση εκκρεμοτήτων, όπως ενδεικτική κύρωση δασικών χαρτών, ολοκλήρωση του κτηματολογίου, κάλυψη του συνόλου της χώρας από γενικά και ειδικά χωροταξικά σχέδια, θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις, σε πρώτη φάση, της καταγραφής των δημόσιων γαιών και των επιτρεπόμενων χρήσεων και, συνακόλουθα, της ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων σε αυτές. Είναι λοιπόν προϋπόθεση για την δημιουργία ενός αξιόπιστου μηχανισμού διαχείρισης της γεωργικής που θα δημιουργούσε ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων σε γεωργική γη.

Στο κεφάλαιο 3.2 του ΣΣ ΚΑΠ επίσης, αναφέρονται βασικές παρεμβάσεις για την στήριξη της ηλικιακής ανανέωσης στη γεωργία και την ηλικιακή ανανέωση συμπεριλαμβανομένων εθνικών μέτρων που αφορούν τη περίοδο μετά το 2022, για παράδειγμα η ύπαρξη μεταλυκειακής γεωργικής εκπαίδευσης. Γίνεται δε μνεία στην ίδρυση έξι Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) στην οποία προχώρησε το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αντικαθιστώντας τις παλιές Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ). Επίσης υπάρχουν δημόσιες δομές κατάρτισης για ειδικότητες στον τομέας ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ των Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) ΙΕΚ όπως και ειδικότητες στην Ομάδα Προσανατολισμού ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ σε Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση / ΣΕΚ.

Στο κεφάλαιο 3.2 του ΣΣ ΚΑΠ, επισημαίνεται επίσης η διασύνδεση των παρεμβάσεων των νέων γεωργών με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και το AKIS.

Επιπρόσθετα στην παρέμβαση Π3-75.1 - Εγκατάσταση νέων γεωργών, αναφέρεται η ύπαρξη υποχρεωτικής εκπαίδευσης για αυτούς, ενώ στη παρέμβαση Π3-78.1 αναφέρονται ως ωφελούμενοι οι νέοι γεωργοί με αυξημένο κόστος υποστήριξης.

Τέλος, στην παρέμβαση Π3-78.2, αν και λείπει η περιγραφή και θα μπορούσε να συμπληρωθεί ο προσανατολισμός στους νέους γεωργούς, επειδή οι παρεμβάσεις συμβουλών δεν έχουν ακόμα υλοποιηθεί πλήρως, δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει περαιτέρω τμηματοποίηση μόνο για παροχή συμβουλών σε νέους γεωργούς μέχρι να εξαχθούν τα πρώτα συμπεράσματα από την εφαρμογή του υπομέτρου.

092 Διαμόρφωση συνεκτικής προσέγγισης για την προώθηση και τη χρηματοδότηση της βιοοικονομίας / κυκλικής οικονομίας στο πλαίσιο σχετικών παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης - Περιγραφή

Η προώθηση και χρηματοδότηση της βιοοικονομίας / κυκλικής οικονομίας έχει αναχθεί σε επίπεδο υψηλής προτεραιότητας στο επίπεδο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ. Επιπλέον, έχει επισημανθεί ως σημαντική αναπτυξιακή ευκαιρία στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, η προσέγγιση του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ της Ελλάδας για την ανάπτυξη της βιοοικονομίας / κυκλικής οικονομίας πέρα από τις επενδύσεις βιο-/ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται σε επίπεδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Παρέμβαση Π3-73-2.2.) και αγροδιατροφικών επιχειρήσεων (Παρέμβαση Π3-73-2.3) είναι ασαφής. Ενώ η παρέμβαση LEADER (Π3-77-4.1) επιδιώκει να προωθήσει την έννοια των Έξυπνων Χωριών προωθώντας «κοινωνικές και τεχνολογικές καινοτομίες» σε σχέση με τις ΤΠΕ (ευρυζωνικότητα), την ενέργεια, το περιβάλλον, δεν γίνεται καμία αναφορά στην ανάπτυξη της κυκλικής βιο-οικονομίας. Εν τω μεταξύ, η παρέμβαση εκπαίδευσης και κατάρτισης (Π3-78.1) θα μπορούσε να παρέχει υποστήριξη για επισκέψεις σε έργα επίδειξης κυκλικής οικονομίας που υλοποιούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης EIP-AGRI (Π3-77-3.1), όμως, η παρέμβαση EIP-AGRI δεν προβλέπει καμία υποστήριξη για έργα επίδειξης κυκλικής βιοοικονομίας.

092 Διαμόρφωση συνεκτικής προσέγγισης για την προώθηση και τη χρηματοδότηση της βιοοικονομίας / κυκλικής οικονομίας στο πλαίσιο σχετικών παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης - Αιτιολόγηση

-

093 Διευκρινίστε πώς αντιμετωπίζονται οι πτυχές του φύλου στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές πώς το στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ θα αντιμετωπίσει πτυχές που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων. Τα στοιχεία που αφορούν το φύλο πρέπει να καθοριστούν στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης που θεωρούνται ως μέρος της εκ των προτέρων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συμβάλλουν στον ΕΣ8. Επιπλέον, απομένει να παρασχεθεί ανάλυση κατά φύλο των στόχων που σχετίζονται με τον Δείκτη Αποτελέσματος R.36.

093 Διευκρινίστε πώς αντιμετωπίζονται οι πτυχές του φύλου στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ - Αιτιολόγηση

Σχετικά με την ενδυνάμωση της διάστασης του φύλου και ιδιαίτερα των γυναικών στις αγροτικές περιοχές, θα πρέπει να αναφερθεί η συνεισφορά του LEADER και της παρέμβασης Π3-77-4.1 - Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER / ΤΑΠΤοΚ. Ειδικότερα, για τις Ομάδες Τοπικές Δράσης σε επίπεδο λήψης απόφασης, θα εξεταστεί η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης του τοπικού προγράμματος ως προς τη συμμετοχή τοπικών φορέων όπως πολιτιστικών και περιβαλλοντικών συλλογικών φορέων, φορέων που εκπροσωπούν συμφέροντα ομάδων πολιτών όπως αγροτών, γυναικών, νέων κ.λπ.

Επίσης υποχρεωτικά τα τοπικά προγράμματα περιλαμβάνουν την ενεργοποίηση δράσεων / ενεργειών σε συγκεκριμένες κατηγορίες ενοτήτων όπως ενδεικτικά κυκλική οικονομία, αξιοποίηση ΤΠΕ, κοινωνική ένταξη, προστασία από φυσικές καταστροφές, αύξηση συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας κ.α. Τέλος, εφόσον προκύπτει από τις τοπικές ανάγκες, μπορούν τα τοπικά προγράμματα να έχουν παρεμβάσεις υποστήριξης επενδύσεων και γυναικείας επιχειρηματικότητας στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Ειδικότερα για τον πρωτογενή τομέα, δεν υπάρχει κάποια ιδιαίτερη στήριξη στις γυναίκες, στις σχετικές παρεμβάσεις επιχειρηματικότητας π.χ. νέοι γεωργοί ή επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, καθώς οι παρεμβάσεις αυτές στοχεύουν στην ανταγωνιστικότητα (στόχοι SO1-3) του πρωτογενή τομέα. Θα πρέπει να επισημανθεί, πως στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 είχε τεθεί ως αρχή κριτηρίων επιλογής για τους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις του ΠΑΑ η γυναικεία επιχειρηματικότητα και είχε απορριφθεί από την Ε. Επιτροπή ως θετική διάκριση.

124 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων - Περιγραφή

Οι συνέργειες ορισμένων στοιχείων των παρεμβάσεων πρέπει να διασταυρωθούν περαιτέρω για να αποφευχθούν πιθανές αλληλεπικαλύψεις και να ενισχυθεί η συμπληρωματικότητά τους σε ότι αφορά τις αλληλεπιδράσεις των παρεμβάσεων για τη δέσμευση άνθρακα.

124 Διασταύρωση συνεργιών παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

-

068 Κατηγοριοποίηση παρέμβασης Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) ως παρέμβαση του άρθρου 74 (Επενδύσεις στην άρδευση) - Περιγραφή

Στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ έχουν εντοπιστεί δεσμοί με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τα Βασικά Μέτρα που περιλαμβάνονται στα τρέχοντα Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και τα Μέτρα που περιλαμβάνονται στα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας. Παρόλα αυτά, δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν επικαλύψεις με το Μέτρο 16285 (Επενδύσεις στο εθνικό δίκτυο άρδευσης μέσω προγραμμάτων ΣΔΙΤ) και το Μέτρο 16882 (Έργα Μετριασμού των Πλημμυρών) που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Χρειάζονται επομένως περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.1. και αυτών των μέτρων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)

068 Κατηγοριοποίηση παρέμβασης Π3-73-1.1. (Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών) ως παρέμβαση του άρθρου 74 (Επενδύσεις στην άρδευση) - Αιτιολόγηση

-

091 Εξειδικεύστε την επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.3 (μεταποίηση) για την κλιμάκωση των ΜΜΕ αγρο-διατροφικών προϊόντων, ιδίως σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πρωτογενή γεωργία - Περιγραφή

Η συνεισφορά των επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.3 στον ΕΣ8 θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω με (i) αποκλεισμό μεγάλων επιχειρήσεων από τον κατάλογο των επιλέξιμων δικαιούχων και επικέντρωση της επενδυτικής στήριξης στην κλιμάκωση των ΜΜΕ, (ii) ενσωμάτωση κριτηρίων βαθμολόγησης και κατάταξης που βοηθούν στη στόχευση της επενδυτικής στήριξης σε γεωγραφικές περιοχές και τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη πρωτογενή γεωργική δραστηριότητα και την εισοδηματική στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του Πυλώνα Ι, και (iii) μείωση του ελάχιστου ορίου για τους συνολικούς προϋπολογισμούς έργων (400.000 ευρώ), καθώς το όριο αυτό μπορεί να εμποδίσει πολλές ΜΜΕ να συμμετάσχουν στην παρέμβαση.

091 Εξειδικεύστε την επενδυτική υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.3 (μεταποίηση) για την κλιμάκωση των ΜΜΕ αγρο-διατροφικών προϊόντων, ιδίως σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πρωτογενή γεωργία - Αιτιολόγηση

-

070 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.3. και μέτρων υποστήριξης έργων περιβαλλοντικής υποδομής που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Περιγραφή

Δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν επικαλύψεις με το Μέτρο 16849 (Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης), το Μέτρο 16882 (Έργα Μετριασμού των Πλημμυρών), το Μέτρο 16912 (Εξοπλισμός Πυρόσβεσης, Πρόληψης και Αντιμετώπισης Δασών) και το Μέτρο 16960 (Εξυπνη Υποδομή με περιβαλλοντική και πολιτιστική εστίαση για τη Προστασία της Φύσης και της Βιοποικιλότητας) που περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Χρειάζονται επομένως περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.3 και αυτών των μέτρων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP).

070 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.3. και μέτρων υποστήριξης έργων περιβαλλοντικής υποδομής που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Αιτιολόγηση

-

072 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ5 που θα μετρούν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον ΕΣ5. - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.33) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-78.1. και Π3-78.2. στον ΕΣ5. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή της παρέμβασης στον ΕΣ5 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

072 Προσδιορισμός δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ5 που θα μετρούν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-78.1 και Π3-78.2 για τον ΕΣ5. - Αιτιολόγηση

-

106 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. (Επιχειρησιακές Ομάδες) μεταξύ της Ανάγκης AN004.10.04 και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO - Περιγραφή

Ο δείκτης R1 δεν είναι συνδεδεμένος με την Ανάγκη AN004.10.04

106 Επανεξετάστε τις διασυνδέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-3.1. (Επιχειρησιακές Ομάδες) μεταξύ της Ανάγκης AN004.10.04 και του δείκτη αποτελέσματος (R.1) που επιλέχθηκε για το ΕΣ10/CCO - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Η επιλογή του δείκτη αποτελέσματος, έγινε με βάση την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά της παρέμβασης.

111 Διευκρίνιση του σκοπού/χρήσης των «στοχευμένων» που προτείνονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση) - Περιγραφή

Γίνεται αναφορά σε «στοχευμένες μελέτες που αφορούν θέματα εκπαίδευσης-κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών/υπηρεσιών υποστήριξης καινοτομίας» που πραγματοποιούνται από την «Εθνική Αρχή» του ΑΚΙΣ σε συνεργασία με το Δίκτυο της ΚΑΠ. Όμως, ο σκοπός/χρήση των μελετών αυτών παραμένει ασαφής. Εάν αποτελούν αξιολόγηση μαθησιακών αναγκών για την καθοδήγηση του θεματικού πεδίου, του περιεχομένου, της μορφής ή/και των μηχανισμών υλοποίησης για μελλοντικά προγράμματα, συνιστάται να οργανωθούν οι μελέτες στην αρχή της προγραμματικής περιόδου και να

διευκρινιστεί στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ ότι ο θεματικός προσανατολισμός των μελλοντικών προγραμμάτων που θα υποστηριχθούν στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης θα καθοδηγείται από τα αποτελέσματα των μελετών.

111 Διευκρίνιση του σκοπού/χρήσης των «στοχευμένων» που προτείνονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-78.1 (Εκπαίδευση – κατάρτιση) - Αιτιολόγηση

-

031 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για τις Παρεμβάσεις Π3-73-2.1, Π3-73-2.2 και Π3-73-2.4.

031 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Τα μοναδιαία ποσά και οι εκροές τους, είχαν καθοριστεί στην αρχική έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ, ωστόσο δεν είχαν καταχωρηθεί λόγω τεχνικού προβλήματος στην SFC2021.

033 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για τις Παρεμβάσεις Π3-73-2.2 και Π3-73-2.5.

033 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Τα μοναδιαία ποσά και οι εκροές τους, είχαν καθοριστεί στην αρχική έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ, ωστόσο δεν είχαν καταχωρηθεί λόγω τεχνικού προβλήματος στην SFC2021.

036 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για τη Παρέμβαση Π3-73-2.5.

036 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

038 Επανεξετάστε και αποφανήστε τους δεσμούς μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF - Περιγραφή

Παρέμβαση	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	Παρατηρήσεις	
Π1-30 Συμπληρωματική στήριξη για νέους γεωργούς (CIS-YF)	R.36 (Ανανέωση γενεών: Αριθμός νέων γεωργών που επωφελούνται από την εγκατάσταση με την υποστήριξη της ΚΑΠ)	Πρέπει να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ O.6 (400.000 ha) και R.36 δικαιούχοι).	

038 Επανεξετάστε και αποσαφηνίστε τους δεσμούς μεταξύ των δεικτών εκροών και αποτελέσματος στο CIS-YF - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.36 (αριθμός νέων γεωργών) προκύπτει από τις παρεμβάσεις Π3-75.1-1 (O.25 =αριθμός νέων γεωργών), Π3-75.1-2 (O.25), Π3-75.1-3 (O.25), Π1-30 (O.6 = αριθμός εκταρίων για συμπληρωματική ενίσχυση σε νέους γεωργούς). Η σχέση του O.6 με τον R.36 για την παρέμβαση Π1-30, προέκυψε με βάση ιστορικά στοιχεία ΟΣΔΕ.

039 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Περιγραφή

Η παρέμβαση CIS-YF συνδέεται με πέντε Ανάγκες του ΕΣ7, μία Ανάγκη του ΕΣ1 και μία Ανάγκη του ΕΣ8. Ως εκ τούτου, οι σύνδεσμοι των ΕΣ της παρέμβασης θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ΕΣ1, ΕΣ7 και ΕΣ8.

039 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Αιτιολόγηση

-

040 Σύνδεση της τομεακής παρέμβασης με τον ΕΣ8 και με συγκεκριμένες Ανάγκες - Περιγραφή

Παρέμβαση Π2-58.5: προσθήκη συνδέσμου στον ΕΣ8 στο δελτίο παρέμβασης και σύνδεση με τις Ανάγκες 086.08.14 και/ή 119.08.21.

040 Σύνδεση της τομεακής παρέμβασης με τον ΕΣ8 και με συγκεκριμένες Ανάγκες - Αιτιολόγηση

-

060 Διασφάλιση συνέπειας μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τους δείκτες εκροών 28 και 29 και τον δείκτη αποτελέσματος 10 σε σχέση με τη παρέμβαση Π3-77-1.1 - Περιγραφή

Υπάρχει αναντιστοιχία στη συνδυασμένη τιμή των στόχων εκροών που έχουν καθοριστεί για το O.28 (150 δικαιούχοι) και το O.29 (2.853 δικαιούχοι) στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-1.1 και την τιμή στόχο (5.213 δικαιούχοι) του σχετικού δείκτη αποτελέσματος (R.10).

060 Διασφάλιση συνέπειας μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τους δείκτες εκροών 28 και 29 και τον δείκτη αποτελέσματος 10 σε σχέση με τη παρέμβαση Π3-77-1.1 - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.10 (5.103 γεωργοί) προκύπτει από τις παρεμβάσεις MK3-77-1.1-1 (O.28= 150 ομάδες παραγωγών =150*15 γεωργοί = 2.250 γεωργοί) και MK3-77-2.1-1 (2.853 δικαιούχοι).

094 Επανεξετάστε την επιλογή του Δείκτη Αποτελέσματος 37 (Νέες θέσεις εργασίας) ως τον μοναδικό Δείκτη Αποτελέσματος που συνδέεται με την παρέμβαση Π3-73-2.3. (μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) - Περιγραφή

Με λιγότερες από μία (1) νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ανά πράξη που υποστηρίζεται στο πλαίσιο της παρέμβασης, η χρήση του R.37 ως μοναδικού δείκτη αποτελέσματος για τη μέτρηση της συνεισφοράς της παρέμβασης στον ΕΣ8 ενδέχεται να μην ενδείκνυται. Στην πραγματικότητα, μια ανάλυση πολλαπλασιαστών που ολοκληρώθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα (2021) έδειξε ότι τόσο οι άμεσες όσο και οι έμμεσες επιπτώσεις/συντελεστές της απασχόλησης των δραστηριοτήτων επεξεργασίας τροφίμων είναι πράγματι χαμηλές σε σύγκριση με αυτές του πρωτογενή τομέα και μειώνονται από το 2000 και μετά.

094 Επανεξετάστε την επιλογή του Δείκτη Αποτελέσματος 37 (Νέες θέσεις εργασίας) ως τον μοναδικό Δείκτη Αποτελέσματος που συνδέεται με την παρέμβαση Π3-73-2.3. (μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) - Αιτιολόγηση

Έχει χρησιμοποιηθεί ο κοινός δείκτης αποτελέσματος με την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά. Δεν υπάρχει άλλος πιο σχετικός κοινός δείκτης.

051 Κατηγοριοποίηση επιλέξιμων ψηφιακών και πράσινων επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 ως παραγωγικές επενδύσεις - Περιγραφή

Δεδομένου ότι οι επιλέξιμες επενδύσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης αφορούν «παραγωγικές» επενδύσεις που μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αξία ή την κερδοφορία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (π.χ. γεωργικά μηχανήματα/εξοπλισμός ακριβείας, επενδύσεις θερμοκηπίου, συστήματα άρδευσης, παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας κ.λπ.), θα πρέπει να αναφέρονται με τον Δείκτη Εκροής 20 «Αριθμός στηριζόμενων παραγωγικών επενδύσεων επιχειρήσεων ή μονάδων εντός της εκμετάλλευσης» σε αντίθεση με τον προτεινόμενο Δείκτη Εκροής 21 «Αριθμός υποστηριζόμενων μη-παραγωγικών επενδύσεων στο αγρόκτημα επιχειρήσεων ή μονάδων. Σύμφωνα με την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον δείκτη εκροής O.21, οι επί παραγωγικές επενδύσεις (NPIs) είναι «επενδύσεις που δεν οδηγούν σε σημαντική αύξηση της αξίας ή της κερδοφορίας». Συνήθως, στοχεύουν σε καθαρά περιβαλλοντικές βελτιώσεις και συνδέονται με την επίτευξη των γεωργο-περιβαλλοντικών-κλιματικών στόχων που ορίζονται στα στοιχεία δ), ε) και στ) του άρθρου 6 παράγραφος 1. Παραδείγματα θα ήταν η δημιουργία ή/και η αποκατάσταση χαρακτηριστικών του τοπίου, όπως υγρά τοπία, φράκτες, αναβαθμίσεις από ξερολιθιά και παραδοσιακά όρια, ή η δημιουργία ή/και αποκατάσταση στοιχείων οικοτόπου ή τοπίου, όπως ερείκη, λιβάδια πλούσια σε είδη ή ανθοφόρα ενισχυμένα περιθώρια χόρτου».

051 Κατηγοριοποίηση επιλέξιμων ψηφιακών και πράσινων επενδύσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-2.2 ως παραγωγικές επενδύσεις - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Ο δείκτης διορθώθηκε στην νέα έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ.

086 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.2, Π3-77-4.1, Π3-73-2.3) και των Αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ8 - Περιγραφή

Πα ρέ μβ ασ η	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται
Π3 - 73- 1.2 . Βε λτί ως η της πρ ός βα ση ς σε γε ωρ γικ ή	Δεν υπάρχει άμεση και σημαντική σχέση μεταξύ των επενδύσεων σε αγροτικές οδικές υποδομές και της Ανάγκης AN 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών), καθώς η ανάπτυξη υποδομών και η παροχή βασικών υπηρεσιών αποτελούν ξεχωριστές δραστηριότητες. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Ανάγκη AN 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών) θεωρείται ανάγκη χαμηλής προτεραιότητας

γη και κτ ην οτ ρο φικ ές εκ μετ αλ λεύ σει ς	σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ για την Ελλάδα.
Π3 - 77- 4.1 . Υπ οσ τή ριξ η για την το πικ ή αν άπ τυξ η μέ σω του LE AD ER (C LL D – To πικ ή An άπ τυξ η υπ ό την κοι νότ	Οι δεσμοί με τις Ανάγκες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της κυκλικής βιοοικονομίας (AN041.08.01, AN076.08.12, AN084.08.13) δεν μπορούν να καθοριστούν με βάση την υπάρχουσα περιγραφή των κατηγοριών έργων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης. Επιπλέον, πρέπει να διευκρινιστούν οι σχέσεις με τις ανάγκες που αφορούν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό (AN093.08.16, AN118.08.20). Η AN093.08.16 αναφέρει ότι η ανάγκη αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης δεν αντιμετωπίζεται στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ, ενώ η AN118.08.20 αναφέρει ότι το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ την αντιμετωπίζει μόνο εν μέρει. Εν τω μεταξύ, ως κριτήριο επιλεξιμότητας ορίζεται η συμπερίληψη των ενδιαφερομένων που συμμετέχουν σε δράσεις

<p>ητ α)</p>	<p>καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Δεν υπάρχει σύνδεση με την Ανάγκη AN056.08.08 καθώς αυτή αντιμετωπίζεται μέσω του Εθνικού Δικτύου της ΚΑΠ. Επιπλέον, δεν υπάρχει σύνδεση με την Ανάγκη AN 059.08. 09 καθώς οι η περιγραφή της παρέμβασης δεν περιλαμβάνει πτυχές που αφορούν την νεολαία. Τέλος, πρέπει να διευκρινιστεί ο σύνδεσμος με την Ανάγκη AN068.08.11 αφού στο Σχέδιο αναφέρεται ότι οι Τοπικές Αναπτυξιακές Εταιρείες δεν χρησιμοποιούνται στο ΣΣ της ΚΑΠ, ενώ στην περιγραφή της παρέμβασης αναφέρεται ότι χρησιμοποιούνται.</p>
<p>Π3 - 73- 2.3 .Υ πο στ ήρι ξη επε νδύ σε ων στ η μετ απ οίη ση / εμ πο ρία ή/κ αι</p>	<p>Υπάρχει αδύναμος δεσμός με την Ανάγκη AN086.08.14, καθώς η παρέμβαση δεν υποστηρίζει/παρακινεί άμεσα, παραγωγικές συνεργασίες/δεσμούς μεταξύ μονάδων του δευτερογενούς (επεξεργασία τροφίμων) και πρωτογενή (γεωργία) τομέα της ελληνικής οικονομίας.</p>

αν άπ τυξ η αγ ρο τικ ών πρ οϊό ντ ων	
--	--

086 Επανεξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-73-1.2, Π3-77-4.1, Π3-73-2.3) και των Αναγκών που προσδιορίζονται στον ΕΣ8 - Αιτιολόγηση

-

087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8. - Περιγραφή

Ο δείκτης R.37 συνδέεται μόνο με την Ανάγκη AN 119.08.21. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ του R.37 και των Αναγκών AN 013.09.03, AN 063.03.07, AN 080.02.03, AN 086,08.14, AN 10.08.17 και AN 103.02.04.

087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8. - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς έχει χρησιμοποιηθεί ο δείκτης αποτελέσματος με την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά.

112 Ευθυγράμμιση των στόχων/προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης EIP-AGRI (Π3-77-3.1) με τις μεταβατικές ανάγκες των γεωργών στο πλαίσιο της Πράσινης Αρχιτεκτονικής του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ - Περιγραφή

Θα μπορούσε να επιτευχθεί στενότερη ευθυγράμμιση των ειδικών στόχων/προτεραιοτήτων καινοτομίας και δράσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του EIP-AGRI με τους τομείς παρέμβασης που καλύπτονται από την Πράσινη Αρχιτεκτονική του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, ιδίως σε σχέση με την AMR, τη γεωργο-δασοκομία και την υιοθέτηση βιολογικών γεωργικών πρακτικών. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί επίσης να είναι σκόπιμο να δοθεί προτεραιότητα στο πλαίσιο του EIP-AGRI, στον σχεδιασμό και τη πιλοτική δοκιμή ενός ψηφιακού Εργαλείου Αειφορίας Αγροκτημάτων (FaST), ξεκινώντας με μια ενότητα διαχείρισης θρεπτικών ουσιών, δεδομένου ότι ο νέος Κανονισμός για το στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ ορίζει ότι ένα εργαλείο FaST θα πρέπει να είναι διαθέσιμο στους Έλληνες γεωργούς από το 2024. Η δοκιμή ενός εργαλείου FaST στο πλαίσιο του EIP-AGRI θα βοηθήσει να διασφαλιστεί ότι το εργαλείο είναι επαρκώς προσαρμοσμένο στις ανάγκες των Ελλήνων παραγωγών. Τέλος, ένας σημαντικός αριθμός ειδικών στόχων/προτεραιοτήτων καινοτομίας που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της παρέμβασης EIP-AGRI είναι εστιασμένοι στις ανάγκες του τομέα επεξεργασίας τροφίμων, ενώ το άρθρο 127 ορίζει ότι η παρέμβαση πρέπει να ακολουθεί μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή με επίκεντρο τις ανάγκες των γεωργών, και επίσης, να υπάρχει αντιμετώπιση των αλληλεπιδράσεων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού όπου αυτό είναι χρήσιμο. Για παράδειγμα, η ανάπτυξη θρεπτικών τροφίμων ή νέων κτηνοτροφικών προϊόντων και η ενσωμάτωσή τους στην αγρο-διατροφική αλυσίδα υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής των πιλοτικών/επιδεικτικών έργων EIP-AGRI και μπορεί να υποστηριχθεί πιο αποτελεσματικά μέσω τομεακών

παρεμβάσεων ή των προγραμματισμένων έργων συμβολαιακής γεωργίας που προγραμματίζονται στο πλαίσιο του NRRP.

112 Ευθυγράμμιση των στόχων/προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης EIP-AGRI (Π3-77-3.1) με τις μεταβατικές ανάγκες των γεωργών στο πλαίσιο της Πράσινης Αρχιτεκτονικής του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ - Αιτιολόγηση

-

134 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Περιγραφή

Οι ειδικές για συγκεκριμένες παρεμβάσεις παρατηρήσεις σχετικά με τη συνάφεια των στόχων (μέσω των επιλεγμένων δεικτών αποτελέσματος) παρουσιάζονται σε μορφή πίνακα, ενώ οι επίσης διασταυρώνονται με τις σχετικές με κάθε παρέμβαση επιλεγμένες Ανάγκες.

Παρεμβάσεις	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	ΕΣ σύμφωνα με το παράρτημα VII της συνοδευτικής σημείωσης για δείκτες εκροών και αποτελέσματος ver3.1 (17/12/2021)	Επιλεγμένες ανάγκες συνδέονται με τον ΕΣ	Σχόλ
Π1-31.4	R17	SO4 (και SO5)	AN 035.04.02 AN 057.04.04 AN 018.05.01 AN 094.05.09 AN 101.05.10	Ο δε μπορ εφαρ συντ αποτ αντικ παρέ (Ο δε αποτ προσ ΚΑΠ δημι αποκ δασυ καθά δημι χαρα τοπί γη με φύτε ή/και
Π1-31.1	R24	SO5 (και SO6)	AN 018.05.01 AN 073.05.04 AN 040.06.01	Ο δε σχετί από ανάγ συνδ ΕΣ5/ ΕΣ5/
Π1-31.4	R19	SO5	AN 094.05.09	Ο δε σχετί

				Ανάγκη, αλλά σύνδεση της Ανάγκης με παρέμβαση ή εύλογη και χρειάζεται αιτιολόγηση
Π1-31.5	R28	SO5	AN 082.05.05 AN 088.05.07	Ο δείκτης R28 σχετίζεται άμεσα με την παρέμβαση, ούτε αντιστοιχεί κάποια από τις Ανάγκες που επισημαίνουν συνάφεια θετικού σημαντικού νου περιλαμβάνει σχεδιασμό της παρέμβασης
Π3-70-1.4	R24	SO5	AN 073.05.04	Η σύνδεση με δείκτη R24 δίνει εύλογη για τη πρώτη δράση παρέμβασης, επίσης ο δείκτης σχετίζεται με Ανάγκη που επισημαίνεται
	R27	SO5 (και SO6)	AN 073.05.04 AN 040.06.01	Απαιτείται εναλλακτική για τη σύνδεση δείκτη R27 με τον πρώτο τομέα δράσης της παρέμβασης δείκτης αποτελέσματα εκφράζεται σε έκταση, ενώ συνδέεται με προγραμματισμένη μοναδιαία αξία (value) βάσει έκτασης.

134 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Αιτιολόγηση

-

138. Προτάσεις για την ενίσχυση των περιβαλλοντικών οφελών του σχεδίου - Περιγραφή

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το επίπεδο σημαντικότητας των θετικών επιπτώσεων της Περιβαλλοντικής και Κλιματικής Αρχιτεκτονικής του ΣΣ ΚΓΠ εξαρτάται πρακτικά από τον βαθμό απορρόφησης και τις συνέργειες που ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ των διαφόρων παρεμβάσεων που

επιδιώκουν περιβαλλοντικές στοχεύσεις, αλλά και από το είδος των γεωργικών και αγροτικών δραστηριοτήτων και τις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες, προτείνονται οι ακόλουθες προτάσεις και συστάσεις για την ενίσχυση των περιβαλλοντικών οφελών του ΣΣ ΚΓΠ στον βαθμό που είναι εφικτό:

1.Εφαρμογή μηχανισμού καθοδήγησης για την ενεργοποίηση των δικαιούχων προς την υιοθέτηση περιβαλλοντικών στοχεύσεων και την αύξηση του βαθμού απορρόφησης παρεμβάσεων που επιδιώκουν περιβαλλοντικούς σκοπούς. Δημιουργία γραφείου πληροφοριών προς τους υποψηφίους δικαιούχους για τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες που ενσωματώνονται στις παρεμβάσεις της Περιβαλλοντικής και Κλιματικής Αρχιτεκτονικής του ΣΣ ΚΓΠ (π.χ. οικολογικά προγράμματα, περιβαλλοντικές και σχετικές με το κλίμα δεσμεύσεις) και τους διαθέσιμους συνδυασμούς παρεμβάσεων που είναι οι βέλτιστοι πρακτικά διαθέσιμοι και εφικτοί για τους δικαιούχους.

2.Διερεύνηση της δυνατότητας επιβράβευσης των γεωργών και άλλων δικαιούχων (π.χ. μέσω της παροχής ενισχύσεων με τη μορφή μπόνους) για:

ομια ελάχιστη δέσμη περιβαλλοντικών δράσεων που συνδέονται με προκαθορισμένες περιβαλλοντικές τιμές-στόχους, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και συναφείς με τις προγραμματιζόμενες δράσεις των περιοχών ενδιαφέροντος

στη χρήση βέλτιστων εφαρμοστέων τεχνικών και πρακτικών με τις μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις

ομακροπρόθεσμες δράσεις για το περιβάλλον, πέραν της προγραμματικής περιόδου του ΣΣ ΚΓΠ

3.Διερεύνηση των δυνατοτήτων εφαρμογής χωρικής διάστασης στην παρακολούθηση του ΣΣ ΚΓΠ, με σκοπό τη βέλτιστη διεύθυνση του σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων στο «σωστό μέρος», μέσω της χρήσης και επεξεργασίας διαθέσιμων χωρικών δεδομένων, ειδικά σε σχέση με την ποσοτική και ποιοτική κατάσταση των υδατικών πόρων, τα εδαφολογικά και κλιματικά δεδομένα και την κατάσταση των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων.

4.Αξιολόγηση της της ανάγκης προαπαίτησης για τους συμβούλους και τους εκπαιδευτές της χρήσης επιστημονικής βιβλιογραφίας και επίσημων μελετών σχετικά με τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις των γεωργικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον, ώστε να παρέχουν, να ενθαρρύνουν και να κατευθύνουν προς την υιοθέτηση βέλτιστων διαθέσιμων γεωργικών πρακτικών και να τεκμηριώνουν σε προκαταρκτικό στάδιο ευρύτερες πρακτικές λύσεις, ιδίως σε περιοχές Natura 2000, ευπρόσβλητες στη νιτρορρύπανση ζώνες ή άλλες περιβαλλοντικά ευαίσθητες/ επιβαρυνόμενες περιοχές. Είναι σημαντικό επιπλέον να εξεταστεί η διαθεσιμότητα του επιστημονικού υλικού σε ειδικό διαδικτυακό αποθετήριο για όλους τους δικαιούχους.

138. Προτάσεις για την ενίσχυση των περιβαλλοντικών οφελών του σχεδίου - Αιτιολόγηση

1.Η σύσταση έχει εν μέρει υιοθετηθεί καθώς στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), λειτουργεί help desk για την ενημέρωση των δικαιούχων, επίσης οι ιστοσελίδες του ΥΠΑΑΤ, www.minagric.gr, www.ead.gr και www.agrotikianaptixi.gr περιέχουν επικαιροποιημένες πληροφορίες για την ενημέρωση των δικαιούχων καθώς και για την υλοποίηση των παρεμβάσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών για το περιβάλλον και το κλίμα.

2.Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή γιατί με βάση τον Κανονισμό 2115/2021 για τα ΣΣ ΚΑΠ, οι πληρωμές των γεωργοπεριβαλλοντικών παρεμβάσεων γίνονται με βάση την απώλεια εισοδήματος και το πρόσθετο κόστος, ενώ οι πληρωμές των οικολογικών σχημάτων και με βάση τη συμπληρωματική ενίσχυση στη βασική ενίσχυση.

3.Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή. Το ΣΣ ΚΑΠ είναι εθνικό και η παρακολούθηση του γίνεται σε εθνικό επίπεδο. Επίσης η συντριπτική πλειοψηφία των περιβαλλοντικών δεδομένων καθώς και των φορέων συλλογής τους είναι μέχρι στιγμής σε εθνικό επίπεδο.

Η σύσταση έχει υιοθετηθεί και περιγράφεται αναλυτικά στο κεφάλαιο 8.2 του ΣΣ ΚΑΠ «Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, τα δίκτυα έρευνας και η ΚΓΠ θα συνεργαστούν στο πλαίσιο του AKIS.

044 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη για την Παρέμβαση Π3-73-2.4.

044 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

055 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ3 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή του Π3-73-2.2, Π3-73-2.3 και Π3-73-2.5 προς τον ΕΣ - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.21, Ο.24) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-73-2.2., Π3-73-2.3 και Π3-73-2.5 στον ΕΣ3. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ3 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

055 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ3 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή του Π3-73-2.2, Π3-73-2.3 και Π3-73-2.5 προς τον ΕΣ - Αιτιολόγηση

-

069 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.1. (Έργα εγχειοβελτιωτικών υποδομών) και μέτρων υποστήριξης έργων υποδομής διαχείρισης νερού που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Περιγραφή

Στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ έχουν εντοπιστεί δεσμοί με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τα Βασικά Μέτρα που περιλαμβάνονται στα τρέχοντα Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και τα Μέτρα που περιλαμβάνονται στα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας. Παρόλα αυτά, δεν είναι σαφές εάν υπάρχουν επικαλύψεις με το Μέτρο 16285 (Επενδύσεις στο εθνικό δίκτυο άρδευσης μέσω προγραμμάτων ΣΔΙΤ) και το Μέτρο 16882 (Έργα Μετριασμού των Πλημμυρών) που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP). Χρειάζονται επομένως περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με την οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.1. και αυτών των μέτρων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP)

069 Να διευκρινιστεί περαιτέρω η οριοθέτηση μεταξύ της παρέμβασης Π3-73-1.1. (Έργα εγχειοβελτιωτικών υποδομών) και μέτρων υποστήριξης έργων υποδομής διαχείρισης νερού που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (NRRP) - Αιτιολόγηση

-

001. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η SWOT που παρουσιάζεται είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική, αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες βελτιώσεις.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT θεωρείται συγκεκριμένη.

E3: Σε τι βαθμό λαμβάνει υπόψη η SWOT τις ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ1;

Ο ΕΣ1, σύμφωνα με το Σχέδιο Κανονισμού πρέπει να καλύψει πολλά ειδικά θέματα: σύγκριση του γεωργικού εισοδήματος με εκείνο του μέσου όρου στην οικονομία (μέσος όρος και κατανομή), ανάλυση των παραγόντων που καθορίζουν το εισόδημα των εκμεταλλεύσεων (ιδίως ανά μέγεθος εκμετάλλευσης (φυσικό και οικονομικό) , τομέα, περιοχή, κ.λπ.) (συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης διανομής), κατανομή άμεσων ενισχύσεων, κίνδυνοι αστάθειας του εισοδήματος και αστάθειας των τιμών. Η ανάλυση SWOT καλύπτει τα περισσότερα από αυτά τα ζητήματα. Ωστόσο, υπάρχουν συγκεκριμένοι τομείς που απαιτούν περαιτέρω επεξεργασία.

Συνιστάται να συμπεριληφθεί στη SWOT η ανάλυση της εξέλιξης των τιμών των γεωργικών εκτάσεων να περιλαμβάνεται (συμπεριλαμβανομένης της σύγκρισης με τους μέσους ρυθμούς μεταβολής στην ΕΕ), καθώς και ανάλυση του επιπέδου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (συμπεριλαμβανομένης σύγκρισης με το μέσο όρο της ΕΕ) και ανάλυση των κινδύνων που αφορούν το εισόδημα και την αστάθεια των τιμών.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Γενικά, στοιχεία της SWOT που προκύπτουν από την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης βασίζονται σε στοιχεία σε ικανοποιητικό βαθμό. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα Πλεονεκτήματα και τις Αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί. Ωστόσο, τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τις προσδιοριζόμενες Ευκαιρίες και Απειλές είναι, γενικά, αδύναμα ή ανύπαρκτα.

001. ΕΣ1 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

- Η σύσταση για τις επιπλέον αναλύσεις γίνεται αποδεκτή. Ειδικότερα στην SWOT ανάλυση του ΕΣ2 προστέθηκαν τα παρακάτω:
  - ο ενότητα «Οι Συνιστώσες του Κόστους και των Εσόδων του Γεωργικού Εισοδήματος»
  - ο ανάλυση για τις υποχρεώσεις (δανειακή επιβάρυνση), με βάση τα επεξεργασμένα στοιχεία του ΔΙΓΕΛΠ/RICA/FADN στην ενότητα «Ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου στη γεωργία» του ΕΣ2
  - ο στοιχεία για τους κινδύνους εισοδήματος και αστάθειας των τιμών?
  - ο ως προς τα «Farm Assets», στην ενότητα «Ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου στη γεωργία» του ΕΣ2, υπάρχει το διάγραμμα 2.3, με λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το Μέσο Επενδεδυμένο Κεφάλαιο κατά Τεχνικοοικονομικό Προσανατολισμό (σε επίπεδο 14 ΤΟΠ), βασισμένα σε επεξεργασμένα στοιχεία του ΔΙΓΕΛΠ/RICA/FADN.
- Η σύσταση για τις επιπλέον αποδείξεις που απαιτούνται για ορισμένες Ευκαιρίες και Πλεονεκτήματα, γίνεται αποδεκτή. Ειδικότερα στο κείμενο της SWOT προστέθηκαν επεξηγηματικές φράσεις καθώς και σχετικές παραπομπές σε ερευνητικές εργασίες.

074 Επανεξετάστε τους δεσμούς που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-11. (Έργα εγχειρίδιων υποδομών) μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5 - Περιγραφή

Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ του R.27 και των Αναγκών AN 035.04.02 και AN 073.05.04.

074 Επανεξετάστε τους δεσμούς που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-11. (Έργα εγχειρίδιων υποδομών) μεταξύ ενός αριθμού επιλεγμένων Αναγκών και του δείκτη αποτελέσματος (R.27) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ5 - Αιτιολόγηση

-

078 Ensure consistency between the target values established for Output Indicator 21 and Results Indicator 26 as they relate to intervention P3-73-2.2. (Digital and green investments in agricultural holdings) - Περιγραφή

Υπάρχει αναντιστοιχία στην τιμή στόχο που καθορίστηκε για το O.21 (1.656 πράξεις) και τις τιμές-στόχους που καθορίστηκαν για το R.26 (1.050 αγροκτήματα).

078 Ensure consistency between the target values established for Output Indicator 21 and Results Indicator 26 as they relate to intervention P3-73-2.2. (Digital and green investments in agricultural holdings) - Αιτιολόγηση

Η σύσταση γίνεται αποδεκτή. Έχει γίνει σχετική διόρθωση στη νέα έκδοση του ΣΣ ΚΑΠ.

080 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ των αναγκών, των στόχων και ορισμένων παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-78.1., Π3-78.2) από τη λογική παρέμβασης - Περιγραφή

Οι ακόλουθες παρατηρήσεις ειδικά για τον ΕΣ7 θεωρούνται απαραίτητο να αντιμετωπισθούν:

Πα ρέ μβ ασ η	Παρατηρήσεις για τις ανάγκες που αντιμετωπίζονται
Π3 - 78. 1 Εκ παί δε υσ η – κα τά ρτι ση γε ωρ γώ ν κα ι άλ λω ν ενδ ια φε ρο μέ νω ν	Υπάρχει μόνο ένας αδύναμος σύνδεσμος με την Ανάγκη AN005.07.012 καθώς δεν έχει εντοπιστεί πρόγραμμα κατάρτισης ή εκπαίδευσης που να επικεντρώνεται ειδικά σε νέους γεωργούς
P3 - 78. 2. Συ μβ ου λε υτι κές υπ ηρ εσί ες για γε	Η σύνδεση με τις Ανάγκες που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης (δηλαδή AN 004.10.04, AN005.07.01, AN 011.09.02, AN 012.02.01, AN027.10.10, AN033.10.14, AN049.05.02, AN051.05.03, AN 055.04.03, AN 064.06.04, AN081.09.12, AN 096.09.15) δεν μπορεί να επαληθευτεί καθώς δεν έχει

<p>ωρ γο ύς κα ι άλ λο υς ενδ ια φε ρό με νο υς φο ρεί ς</p>	<p>παρασχεθεί η περιγραφή του σχεδιασμού των επεμβάσεων.</p>
--	--

080 Εξέταση αδύναμων ή ανύπαρκτων δεσμών μεταξύ των αναγκών, των στόχων και ορισμένων παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης (Π3-78.1., Π3-78.2) από τη λογική παρέμβασης - Αιτιολόγηση

-

089 Βελτίωση της ευθυγράμμισης μεταξύ των στρατηγικών στόχων και των κατηγοριών έργων της παρέμβασης LEADER (Π3-77-4.1) και περαιτέρω προσδιορισμός της σχέσης αυτών με συναφείς παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης καθώς και με άλλα μέσα της ΕΕ (ΕΚΤ, ΕΚΠΑ)) - Περιγραφή

Ο πρωταρχικός στόχος της παρέμβασης LEADER θα είναι η «ενίσχυση και προώθηση της καινοτομίας» μέσω μιας πολιτικής «Εξυπνων Χωριών». Ωστόσο, ο μακρύς κατάλογος των στρατηγικών στόχων και των σχετικών κατηγοριών έργων που στοχεύει η παρέμβαση αφορούν κυρίως παραδοσιακές κατηγορίες έργων τοπικής ανάπτυξης, όπως οικονομική διαφοροποίηση (επεξεργασία τροφίμων, αγροτουρισμός), βασικές υπηρεσίες, ποιότητα ζωής και πολιτιστική διατήρηση. Ταυτόχρονα, εμφανίζονται ορισμένες συστολές στην προτεινόμενη προσέγγιση για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο της παρέμβασης LEADER και του ευρύτερου στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ. Από τη μία πλευρά, η παρέμβαση LEADER (i) αναμένει να αντιμετωπίσει τις Ανάγκες AN093.08.16 (Εμπλουτισμός τοπικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού) και AN118.08.20 (Προώθηση της αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού) και (ii) ορίζει τη συμπερίληψη των ενδιαφερομένων κοινωνικών και οικονομικών εταίρων που επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ως κριτήριο επιλεξιμότητας για τις ΟΤΔ, υπό το φως της σημασίας που αποδίδεται σε αυτές τις πτυχές της ΚΑΠ. Από την άλλη πλευρά, το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ (i) αποδίδει χαμηλό επίπεδο προτεραιότητας τόσο στην Ανάγκη AN093.08.16 όσο και στην AN118.08.20 και (ii) αναφέρει ότι αυτές οι Ανάγκες δεν αντιμετωπίζονται ή αντιμετωπίζονται μόνο εν μέρει από αυτό. Επιπλέον, μπορούν να εντοπιστούν αλληλεπικαλύψεις μεταξύ ορισμένων κατηγοριών περιβαλλοντικών έργων που στοχεύει η παρέμβαση LEADER και εκείνων που στοχεύονται από άλλες παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο για την Ελλάδα, ιδίως αυτές για «αποκατάσταση δασών» (π.χ. Πρόληψη και αποκατάσταση δασικών ζημιών λόγω δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών γεγονότων) και «πράσινη υποδομή για την πρόληψη και την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών» (δηλ. πιθανή επικάλυψη με τα Π3-73-1. Έργα εγγειοβελτιωτικών υποδομών και Π3-73-1.3 Πρόληψη και αποκατάσταση δασικών ζημιών από δασικές πυρκαγιές, φυσικές καταστροφές και καταστροφικά γεγονότα). Τέλος, παρά τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για εξασφάλιση συνεργειών με άλλα Ταμεία που υποστηρίζουν επενδύσεις σε οικονομικές και κοινωνικές υποδομές με επίκεντρο (i) την αντιμετώπιση της φτώχειας, της ανεργίας, του χάσματος των φύλων στην απασχόληση και της γήρανσης του πληθυσμού· και (ii) τη βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη στις αγροτικές περιοχές, η παρέμβαση LEADER δεν σχεδιάζει να υποστηρίξει

στρατηγικές πολλαπλών ταμείων και να εφαρμόσει την επιλογή του κύριου ταμείου. Περαιτέρω, χρειάζεται εξήγηση ως προς το πώς η Ανάγκη για «συνέργεια/συμπληρωματικότητα με άλλα ταμεία (φτώχεια-κοινωνικός αποκλεισμός)» (ΑΝ 047.08.03) θα αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ και για το αν θα δοθεί υψηλή προτεραιότητα από το ίδιο το Σχέδιο. Εκτός και αν καθοριστεί μια σαφής οριοθέτηση μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής ατζέντας που αντιμετωπίζει η παρέμβαση LEADER (χρησιμοποιώντας πόρους του ΕΓΤΑΑ) έναντι άλλων ταμείων της ΕΕ που υποστηρίζουν επενδύσεις σε οικονομικές και κοινωνικές υποδομές (ειδικά το ΕΤΠΑ για επενδύσεις σε βασικές υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η υγεία και το ΕΚΤ+ για πτυχές της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού), θα υπάρξουν πιθανές επικαλύψεις στις δραστηριότητες που υποστηρίζονται από τα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ.

089 Βελτίωση της ευθυγράμμισης μεταξύ των στρατηγικών στόχων και των κατηγοριών έργων της παρέμβασης LEADER (Π3-77-4.1) και περαιτέρω προσδιορισμός της σχέσης αυτών με συναφείς παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης καθώς και με άλλα μέσα της ΕΕ (ΕΚΤ, ΕΚΠΑ)) - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή για τους παρακάτω λόγους:

α. Η ανάπτυξη καινοτομίας μέσω των έξυπνων χωριών είναι ένας στόχος αλλά όχι πρωταρχικός. Τα τοπικά προγράμματα είναι πολυτομεακά και περιλαμβάνουν πλήθος στόχων οι οποίοι διαμορφώνονται μέσω της εκ των κάτω προσέγγισης. Συνεπώς, στους στόχους της παρέμβασης είναι λογικό να περιλαμβάνονται και στόχοι που αφορούν στην διαφοροποίηση κλπ ώστε να επιτευχθεί μία ολιστική ανάπτυξη.

β. Παρόμοιες παρεμβάσεις με αυτές που υλοποιεί το LEADER θα εφαρμόσει και το ΣΣ ΚΑΠ. Οι πράξεις των τοπικών προγραμμάτων ωστόσο, είναι πιο εξειδικευμένες και εξυπηρετούν συγκεκριμένους στόχους και συνεπώς διαφέρουν από την οριζόντια εφαρμογή.

γ. Η απόφαση της μη πολυταμειακότητας, είναι εθνική απόφαση και δεν προκύπτει μόνο μέσω του ΣΣ ΚΑΠ.

δ. Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα είναι κάτι που εξετάζεται κατά την εξέταση των τοπικών προγραμμάτων.

054 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που καθορίστηκαν για τον Δείκτη Εκροής 20 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 9 σε σχέση με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) - Περιγραφή

Ο συνολικός αριθμός παραγωγικών επενδυτικών πράξεων ή μονάδων στο αγρόκτημα (Ο.20) που υποστηρίζονται στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης ανέρχεται σε 3.526, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από τον στόχο των 7.473 πράξεων ή μονάδων στο επίπεδο του δείκτη R.9.

054 Διασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που καθορίστηκαν για τον Δείκτη Εκροής 20 και τον Δείκτη Αποτελέσματος 9 σε σχέση με την παρέμβαση Π3-73-2.1. (Σχέδια Βελτίωσης που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα) - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.9 (συνολικός αριθμός 7.473 γεωργών) προκύπτει από τις παρεμβάσεις MK3-73-2.1-1 (2.271 γεωργοί), MK3-73-2.1-2 (1.255 γεωργοί), MK3-73-2.4-1 (177 γεωργοί), MK2-58.1-1 (770 γεωργοί), MK3-73-2.1-3 (1.000 γεωργοί), MK3-73-2.1-4 (1000 γεωργοί), MK3-73-2.1-5 (1000 γεωργοί).

079 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ6 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.3 , Π3-73-2.5, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ6 - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.22, Ο.21, Ο.33) που προκύπτουν από τις παρεμβάσεις Π3-73-1.3., Π3-73-2.5., Π3-78.1 και Π3-78.2. στον ΕΣ6. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ6 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

079 Προσδιορίστε δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον ΕΣ6 που θα μετρούσαν την άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων Π3-73-1.3 , Π3-73-2.5, Π3-78.1 και Π3-78.2 προς τον ΕΣ6 - Αιτιολόγηση

-

084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2 - Περιγραφή

Δεν υπάρχει άμεση και σημαντική σχέση μεταξύ των επενδύσεων σε αγροτικές οδικές υποδομές και της Ανάγκης ΑΝ 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών) καθώς η ανάπτυξη υποδομών και η παροχή βασικών υπηρεσιών αποτελούν ξεχωριστές δραστηριότητες. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η Ανάγκη ΑΝ 129.08.11 (Βελτίωση του επιπέδου των βασικών υπηρεσιών) θεωρείται ανάγκη χαμηλής προτεραιότητας σε επίπεδο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ για την Ελλάδα. Πρέπει επομένως να παρασχεθεί μια πολύ ισχυρότερη αιτιολόγηση για τη διατήρηση της παρέμβασης στο στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ. Εναλλακτικά, η ανάπτυξη αγροτικών οδικών υποδομών θα μπορούσε να συμπεριληφθεί ως επιλέξιμη κατηγορία έργων στην παρέμβαση LEADER P3-71-4.1– αν και αυτό μπορεί να απαιτήσει σημαντικές αυξήσεις στον προτεινόμενο προϋπολογισμό για την παρέμβαση καθώς και προσαρμογές στην υφιστάμενη εθνική νομοθεσία για τα δημόσια έργα που αντιμετωπίζει τους αγροτικούς δρόμους ως ειδική κατηγορία

084 Παροχή σαφούς αιτιολόγησης για την υποστήριξη της αγροτικής οδοποιίας στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-73-1.2 - Αιτιολόγηση

-

087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8. - Περιγραφή

Ο δείκτης R.37 συνδέεται μόνο με την Ανάγκη ΑΝ 119.08.21. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ του R.37 και των Αναγκών ΑΝ 013.09.03, ΑΝ 063.03.07, ΑΝ 080.02.03, ΑΝ 086,08.14, ΑΝ 10.08.17 και ΑΝ 103.02.04.

087 Επανεξετάστε τους συνδέσμους που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με το Π3-73-2.3. (Υποστήριξη επενδύσεων στη μεταποίηση / εμπορία ή/και ανάπτυξη αγροτικών προϊόντων) μεταξύ μιας σειράς αναγκών και τον δείκτη αποτελέσματος (R.37) που επιλέχθηκε για τον ΕΣ8. - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς έχει χρησιμοποιηθεί ο δείκτης αποτελέσματος με την πιο άμεση και σημαντική συνεισφορά.

088 Identify results indicators linked to SO8 that would measure direct and significant contributions of intervention P3-73-2.2 and P3-78.1 to the objective - Περιγραφή

Δεν έχουν επιλεγεί δείκτες αποτελέσματος που να συνδέουν τις εκροές (Ο.21, Ο.33) που παρέχονται στο πλαίσιο των παρεμβάσεων Π3-73-2.2. και Π3-78.1 στον ΕΣ8. Ως αποτέλεσμα, η άμεση και σημαντική συμβολή των παρεμβάσεων στον ΕΣ8 δεν μπορεί ούτε να καθοριστεί ούτε να μετρηθεί.

088 Identify results indicators linked to SO8 that would measure direct and significant contributions of intervention P3-73-2.2 and P3-78.1 to the objective - Αιτιολόγηση

-

090 Εστίαση της παρέμβασης LEADER στις λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές σε αντίθεση με τον στόχο της μέγιστης κάλυψης - Περιγραφή

Υπό το φως των ελάχιστων δημοσιονομικών πόρων που διατίθενται για την παρέμβαση LEADER και της μικρής κλίμακας των επενδύσεων των έργων που προβλέπονται στο πλαίσιο της παρέμβασης (έως 400.000

ευρώ), αξίζει να εξεταστεί περαιτέρω ο περιορισμός του (εθνικού) εδαφικού πεδίου της παρέμβασης σε αγροτικές περιοχές και περιοχές στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της Ελλάδας με στόχο τη βελτίωση των επιπτώσεων στην τοπική ανάπτυξη, σε αντίθεση με τον στόχο που τίθεται ώστε η παρέμβαση LEADER να καλύψει σχεδόν το 90% του αγροτικού πληθυσμού με τον τρέχοντα σχεδιασμό.

090 Εστίαση της παρέμβασης LEADER στις λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές σε αντίθεση με τον στόχο της μέγιστης κάλυψης - Αιτιολόγηση

Η σύσταση δεν γίνεται αποδεκτή.

Στην παρέμβαση του LEADER διατίθενται συνολικά 220.000.000€ για υλοποίηση πέντε (5) ετών. Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο ο προϋπολογισμός είναι 400.000.000€ για εννιά (9) έτη. Συνεπώς η μείωση του ετήσιου προϋπολογισμού είναι πολύ μικρή. Παράλληλα υπάρχει μείωση του μέγιστου επιλέξιμου προϋπολογισμού των ιδιωτικών πράξεων από τις 600.000€ (υφιστάμενη περίοδος) σε 300.000€. Συνεπώς στην νέα προγραμματική περίοδο, θα υλοποιηθούν περισσότερες πράξεις από την τρέχουσα.

129 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Περιγραφή

Παρατηρήσεις σχετικά με την ικανότητα των παρεμβάσεων να αντιμετωπίσουν τις προσδιορισμένες Ανάγκες και τη συμβολή τους στον ειδικό στόχο 5 της ΚΑΠ:

-η Ανάγκη «AN 091.05.08» αν και αντιμετωπίζεται δεν συνδέεται με καμία παρέμβαση

-η Ανάγκη «AN 101.05.10» δεν θα υποστηριχθεί από το ΣΣ της ΚΑΠ. Από την άποψη αυτή, αυτή η Ανάγκη θα μπορούσε καλύτερα να μετονομαστεί ή διαφορετικά να μην αναφερθεί.

-οι Ανάγκες στο πλαίσιο του ΕΣ5 δεν καλύπτουν καμία πτυχή που σχετίζεται με την «αποτελεσματική διαχείριση του αέρα», λαμβάνοντας υπόψη ότι η τεκμηρίωση για την ανάλυση SWOT και η εκτίμηση Αναγκών δεν καλύπτει αυτό το περιβαλλοντικό θέμα. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν διάφορες παρεμβάσεις που έμμεσα θα ωφελήσουν την ποιότητα του αέρα (π.χ. μείωση της χρήσης λιπασμάτων Ν) Παρατηρήσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ των Αναγκών, των στόχων και των παρεμβάσεων που θα έπρεπε να επαναξιολογηθούν ή να συνδεθούν καλύτερα:

Παρέμβαση Π1-31.4: Ο σύνδεσμος με τις Ανάγκες AN 101.05.10, AN 094.05.09 και AN 018.05.01 δεν είναι σαφής ή εύλογος και χρειάζεται αιτιολόγηση.

129 Παρατηρήσεις για τη σχέση μεταξύ Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

-

130 Παρατηρήσεις για τη σχέση Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Περιγραφή

Παρατηρήσεις σχετικά με την ικανότητα των παρεμβάσεων να αντιμετωπίσουν τις προσδιορισμένες Ανάγκες και τη συμβολή τους στον ειδικό στόχο 4 της ΚΑΠ:

-Η Ανάγκη «AN 062.03.06» στο πλαίσιο του ΕΣ3 είναι αφιερωμένη στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η οποία όμως αποτελεί στόχο στο πλαίσιο του ΕΣ4. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες παρεμβάσεις που συνδέονται με αυτή την Ανάγκη, δεν συνδέονται με Ανάγκες που σχετίζονται με τον ΕΣ4.

-Η Ανάγκη «AN 035.04.02» φαίνεται να είναι μάλλον σχετική με διοικητικά μέτρα και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να επαναξιολογηθεί για να συμπεράνουμε εάν αντιμετωπίζεται εν μέρει από το ΣΣ της ΚΑΠ. Ειδικότερα, είναι προτιμότερο να μετονομαστεί, (π.χ. «συμβολή στην προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στην κλιματική αλλαγή») ώστε να είναι πιο εξειδικευμένη και να συνδέεται καλύτερα με τις παρεμβάσεις.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ των Αναγκών, των στόχων και των παρεμβάσεων που θα έπρεπε να επαναξιολογηθούν ή να συνδεθούν καλύτερα:

Παρέμβαση Π3-70-1.2: Ο σύνδεσμος με την Ανάγκη AN026.04.01 πρέπει να καταστεί σαφέστερος.

130 Παρατηρήσεις για τη σχέση Αναγκών, στόχων και παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

006. ΕΣ 6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ6 αξιολογείται ότι απαιτεί περαιτέρω βελτιώσεις προκειμένου να θεωρηθεί πλήρης, περιεκτική και συνεκτική.

Η SWOT δεν αναλύει όλους τους δείκτες πλαισίου που σχετίζονται με τον ΕΣ6. Αυτοί είναι οι εξής: CCI.31 (Εδαφική κάλυψη), CCI.32 (Περιοχές φυσικών περιορισμών), CCI.33 (Εντατικοποίηση εκμετάλλευσης), CCI.34 (περιοχές Natura 2000, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου των γεωργικών εκτάσεων στο Natura 2000), CCI.35 (Δείκτης πτηνών γεωργικής γης), CCI.36 (Κατάσταση διατήρησης γεωργικών οικοτόπων) και CCI.38 (Προστατευόμενα δάση)

Η SWOT δεν αναλύει τους δείκτες επιπτώσεων I.18 (Δείκτης πτηνών γεωργικών εκτάσεων - επίσης CCI.35), I.19 και I.20 που θεωρούνται σχετικοί με αυτόν τον ΕΣ.

Οι δηλώσεις της SWOT για (α) τη βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων και (β) τις υπηρεσίες οικοσυστήματος, λείπουν, ενώ η ανάλυση για το (γ) τοπίο περιλαμβάνεται εν μέρει (μέσω του δείκτη περιβάλλοντος HNV). Συνιστάται επίσης να συμπεριληφθούν δηλώσεις SWOT για δασικούς οικοτόπους.

Αν και υπάρχει εκτενής ανάλυση ορισμένων πτυχών που δεν αφορούν συγκεκριμένα το πλαίσιο ή τους δείκτες επιπτώσεων, αυτή η τεκμηριωμένη βάση δεν χρησιμοποιείται για την ανάλυση SWOT (π.χ. κατάσταση διατήρησης των δασικών οικοτόπων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και των δασικών οικοτόπων σε περιοχές Natura 2000).

Το έγγραφο δεν περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες περιβάλλοντος CCI.31, CCI.32, CCI.33 και CCI.38.

Η SWOT δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για την ΚΑΠ 2014-2020 που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα και τα χαρακτηριστικά του τοπίου. Η υλοποίηση (ή όχι) γεωργικών πρακτικών που ωφελούν ή/και προστατεύουν τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα θα πρέπει να αναλυθεί στη SWOT. Η πρόοδος της εθνικής πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τα αντίστοιχα μέτρα πολιτικής (με έμφαση επίσης στις προτεραιότητες και τις δράσεις για τη βιοποικιλότητα των γεωργικών εκτάσεων) θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην ανάλυση SWOT (ειδικά η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και το ΠΑΑ 2014-2020). Αυτά τα μέτρα πολιτικής πρέπει επίσης να διασυνδεθούν τουλάχιστον με τους σχετικούς δείκτες πλαισίου.

Οι «περιοχές οικολογικής εστίασης» και η «γη που υποστηρίζει τη βιοποικιλότητα» θα πρέπει τουλάχιστον να αναλυθούν. Θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν δεδομένα σχετικά με την αξιολόγηση των μέτρων διατήρησης ειδών και οικοτόπων (που σχετίζονται με τη γεωργία) για την περίοδο αναφοράς 2013-2018, σύμφωνα με το άρθρο 17 της Οδηγίας για τους Οικοτόπους.

Η SWOT δεν βασίζεται στην ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης και των πιέσεων/απειλών των οικοτόπων, των ειδών και των πτηνών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να επικαιροποιηθούν για την περίοδο αναφοράς 2013-2018 σύμφωνα με το άρθρο 17 της Οδηγίας για τους οικοτόπους και το άρθρο 12 της Οδηγίας για τα Πτηνά

Ο εντοπισμός, η καταγραφή και η χαρτογράφηση των κύριων υπηρεσιών οικοσυστήματος στην Ελλάδα, οι σχετικοί θεματικοί χάρτες σε εθνική και περιφερειακή κλίμακα και η αγοραία αξία τους θα πρέπει να αναλυθούν, ειδικά επειδή πρόκειται για μια από τις ταχέως αναπτυσσόμενες αγορές με δυνητικά πολλαπλά οφέλη για το περιβάλλον και τα εισοδήματα στις αγροτικές περιοχές.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ6 μπορεί να αξιολογηθεί ως επαρκώς συγκεκριμένη, με μικρές βελτιώσεις που απαιτούνται.

Δεν υπάρχουν σημαντικά ζητήματα με την εδαφική ή τομεακή κάλυψη για τις δηλώσεις της SWOT εκτός από τα S5, W7 και W8 για τα οποία δεν έχουν αναλυθεί οι γεωργικοί και δασικοί βιότοποι. Η ανάλυση της κατάστασης των ειδών και των οικοτόπων που σχετίζονται με ή επηρεάζονται από τη γεωργία λείπει επίσης για τα S3, W1 και W2. Θα πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για τους δείκτες πλαισίου CCI.31, CCI.33 και CCI.34 σε περιφερειακό επίπεδο και θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν.

E3: Σε ποιο βαθμό η SWOT λαμβάνει υπόψη τις ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ6;

Εκτιμάται ότι η ανάλυση SWOT που παρουσιάζεται δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στις ιδιαιτερότητες του ΕΣ6 και χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση.

Οι ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ6 είναι αυτές που προκύπτουν για την εφαρμογή της Οδηγίας για τους οικοτόπους και τα πτηνά:

- *Το Πλαίσιο Δράσης Προτεραιότητας (ΠΑΠ) 2014-2020*, το οποίο καθορίζει τα μέτρα προτεραιότητας για το Natura 2000 για την περίοδο 2014-2020. Τα μέτρα που σχετίζονται με τη γεωργία δεν αναφέρονται στην έκθεση, ούτε αναλύονται στον πίνακα της SWOT.
- *Το Πλαίσιο Δράσης Προτεραιότητας (ΠΑΠ) για την προγραμματική περίοδο 2021-2027* που είναι υπό προετοιμασία: Αν και αναφέρονται τα σχέδια μέτρων, δεν χρησιμοποιούνται στην ανάλυση SWOT.
- *Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα με το Σχέδιο Δράσης της*, αν και δεν προέρχεται από τις οδηγίες για τους οικοτόπους και τα πτηνά, χρησιμεύει ως βασικό μέσο πολιτικής για την εφαρμογή τους. Τα μέτρα που σχετίζονται με τη γεωργία δεν λαμβάνονται υπόψη στη SWOT.

E4: Σε ποιο βαθμό το SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Εκτιμάται ότι απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάλυση SWOT ως τεκμηριωμένη.

- Τα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται στη SWOT χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία για τα περισσότερα από τα στοιχεία της SWOT, ενώ ορισμένα βασίζονται σε γενικές υποθέσεις ή φαίνεται να αναφέρονται χωρίς στοιχεία. Αναλυτικά σχόλια παρέχονται στον συνημμένο πίνακα, αλλά ορισμένες γενικές παρατηρήσεις είναι: Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η SWOT δεν βασίζεται σε δείκτες κοινού πλαισίου, εκτός από το CCI.37 (HNV farming).
- Η κύρια πηγή για τις περισσότερες δηλώσεις SWOT που απαιτούν ποσοτικές πληροφορίες είναι η Έκθεση Κατάστασης Περιβάλλοντος 2018 του NCESD, της οποίας τα δεδομένα είναι παρωχημένα.

Για τις δηλώσεις SWOT που δεν χρειάζονται ποσοτικές πληροφορίες, δεν χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα και δεν παρέχονται με σαφήνεια ποιοτικές πληροφορίες.

006. ΕΣ 6 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ6.

132 Γενικές παρατηρήσεις για εκροές, αποτελέσματα και στόχους (ισχύει για ΕΣ4, ΕΣ5 & ΕΣ6) - Περιγραφή

Βλέποντας την τεκμηρίωση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο των οικολογικών προγραμμάτων (άρθρο 31) και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα (άρθρο 70), συνάγεται γενικά το συμπέρασμα ότι οι αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ εισροών, εκροών, αποτελεσμάτων και τιμών-στόχου ορισμένων παρεμβάσεων θα πρέπει να επεξηγούνται περαιτέρω και να αιτιολογούνται, ώστε να θεωρούνται ολοκληρωμένες. Επίσης χρειάζεται ενδεδειγμένη επανέλεγχος στην αναλυτική παρουσίαση του χρηματοδοτικού Πίνακα των παρεμβάσεων. Πρέπει να τεκμηριωθούν συγκεκριμένες λεπτομέρειες για τις εισροές και τις σχετικές εκροές όλων των παρεμβάσεων, συνοδευόμενες από μια σαφή εξήγηση/αιτιολόγηση των υπολογισμών που έγιναν για τα αποτελέσματα.

Για τις παρεμβάσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα (άρθρα 31 και 70), το σχέδιο-στόχων του ΣΣ της ΚΑΠ δείχνει πώς τα αποτελέσματα θα συμβάλουν σε κάθε ειδικό στόχο, ενώ η τεκμηρίωση συνιστάται να εμπλουτιστεί, ώστε να διασφαλίσει ότι οι αναμενόμενοι δείκτες αποτελέσματος συνδέονται εύλογα με τις σχετικές Ανάγκες και συνιστούν άμεσο και σημαντικό αποτέλεσμα για κάθε παρέμβαση, και ως εκ τούτου οι στόχοι που αναμένεται να επιτευχθούν υπολογίζονται σε σταθερή βάση και είναι ρεαλιστικοί (π.χ. Π1-31.6, Π1-31.4, Π3-70-1.4). Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη σύνδεση μεταξύ των επιλεγμένων δεικτών αποτελέσματος και των σχεδιασμένων παρεμβάσεων, ώστε να καταστεί σαφές ποιος(οι) τύπος(οι) παρέμβασης συμβάλλουν άμεσα στον εν λόγω δείκτη αποτελέσματος (π.χ. Π3-70-1.4, Π1-31,6).

Λεπτομερείς πληροφορίες/εξηγήσεις απαιτούνται επιπλέον για ορισμένα αποτελέσματα και ως εκ τούτου στόχους (π.χ. R24) που συνδέονται με περισσότερες από μία παρεμβάσεις, ώστε να διασφαλιστεί ότι υπάρχει κατά λάθος διπλός υπολογισμός. Μια αιτιολόγηση/εξήγηση θα ήταν εξαιρετικά επωφελής για να καταδειχθεί η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων στη προσπάθεια επίτευξης των σχετικών στόχων.

Επιπλέον, απαιτείται διασταύρωση της ορθότητας των επιλεγμένων δεικτών αποτελέσματος και της εφαρμοζόμενης μοναδιαίας αξίας των αποτελεσμάτων και των εκροών, με στόχο την αποφυγή τυχόν σφαλμάτων (π.χ. στη μονάδα μέτρησης ή σε έναν επιλεγμένο δείκτη αποτελέσματος που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί).

Αν και αυτό δεν τεκμηριώνεται για όλες τις παρεμβάσεις, η εκτίμηση των τιμών-στόχων προέρχεται πιθανώς από τα δεδομένα της προηγούμενης περιόδου υλοποίησης για εκείνες τις παρεμβάσεις που βασίζονται στις παρεμβάσεις της περιόδου 2014-2020. Μια στέρα αιτιολόγηση μαζί με τις πηγές δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των τιμών-στόχου για όλες τις παρεμβάσεις, συνιστά κρίσιμο παράγοντα για να εξακριβωθεί ότι οι τιμές-στόχοι για κάθε δείκτη αποτελέσματος είναι ρεαλιστικές.

132 Γενικές παρατηρήσεις για εκροές, αποτελέσματα και στόχους (ισχύει για ΕΣ4, ΕΣ5 & ΕΣ6) - Αιτιολόγηση

-

133 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Περιγραφή

Οι ειδικές για συγκεκριμένες παρεμβάσεις παρατηρήσεις σχετικά με τη συνάφεια των στόχων (μέσω των επιλεγμένων δεικτών αποτελέσματος) παρουσιάζονται σε μορφή πίνακα, ενώ οι επίσης διασταυρώνονται με τις σχετικές με κάθε παρέμβαση επιλεγμένες Ανάγκες.

Παρεμβάσεις	Επιλεγμένος δείκτης αποτελέσματος συνδεδεμένος με τον στόχο	ΕΣ <i>σύμφωνα με το παράρτημα VII της συνοδευτικής σημείωσης για δείκτες εκροών και αποτελέσματος ver3.1 (17/12/2021)</i>	Επιλεγμένες ανάγκες συνδέονται με τον ΕΣ	Σημειώσεις
Π1-31.4	R12	SO4	AN 035.04.02	Ο σχετικός Αποτέλεσμα Αποτέλεσμα επί παρ. 132 με κλ. απ. άν. βι. στ. πρ.
	R17	SO4	AN 035.04.02	Ο μλ.

		(και SO5)	AN 057.04.04 AN 018.05.01 AN 094.05.09 AN 101.05.10	εφαρμοσμένη συντήρηση αποτελεί αντικείμενο παρέμβασης. (Ο δείκτης αποτυπώνει προσπάθεια ΚΑΠ για δημιουργία αποκατάστασης δασικών εκτάσεων καθώς και δημιουργία δασικών χαρακτηριστικών του τοπίου γεωργική της φύτευσης δέντρων και φρακτών.
Π1-31.6	R12	SO4	AN 035.04.02	Ο δείκτης μπορεί να μετρήσει τη δράση της παρέμβασης καθώς η αυτή στοχεύει μετριασμό κλίματος στην προ...
	R13		Αυτός ο δείκτης αποτελέσματος δεν επιλεγεί καθώς η παρέμβαση βασίζεται στην έννοια της έκτασης και συνεπώς, θα αποτυπωθεί σε δείκτες αποτελέσματος έκτασης, για τον υπολογισμό του στό...	
Π1-31.8	R13		Αυτός ο δείκτης αποτελέσματος δεν επιλεγεί καθώς η παρέμβαση βασίζεται στην έννοια της έκτασης και συνεπώς, θα αποτυπωθεί σε δείκτες αποτελέσματος έκτασης για τον υπολογισμό του στό...	
Π3-70-1.3	R14	SO4	Δεν έχει εντοπισθεί κάποια Ανάγκη	Απαιτείται εξήγηση για σύνδεση με παρέμβαση ΕΣ4 και τ... R14. Εάν αιτιολογηθεί επαρκώς, επιλεγεί και προστεθεί Ανάγκη.

Π3-70-4.1	Δεν υπάρχει δείκτης αποτελέσματος	SO4	AN 057.04.04	Κανένας αποτελέσ συνδέεται αποθήκευ άνθρακα βιομάζα, δεν συμβ άλλες πα που σχετί τη συντήρ επίσης εν 4.3).
-----------	-----------------------------------	-----	--------------	--

133 Ειδικές παρατηρήσεις για παρεμβάσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ Αναγκών, αποτελεσμάτων και στόχων - Αιτιολόγηση

-

002. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

<p><i>E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;</i></p> <p>Η SWOT είναι πλήρης, περιεκτική και συνεκτική, αλλά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες βελτιώσεις.</p> <p>Ορισμένες από τις παρουσιαζόμενες δηλώσεις (όπως η Ευκαιρία Ο.6) θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε άλλες, πιο σχετικές ΕΣ (ΕΣ 3). Ορισμένες από τις προσδιοριζόμενες Ευκαιρίες (Ο.15) θα πρέπει να ταξινομηθούν ως Πλεονεκτήματα, ενώ ορισμένες Απειλές (Τ.5) θα πρέπει να ταξινομηθούν ως Αδυναμίες.</p> <p>Αναγνωρίζεται πλήρως το σημαντικό επίπεδο προσπάθειας που καταβλήθηκε για την ανάλυση της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Ψηφιοποίησης και για την αφιέρωση ενός ειδικού Κεφαλαίου της ανάλυσης του ΕΣ2 σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Ωστόσο, παρατηρείται ότι τα ευρήματα αυτού του Κεφαλαίου: α) απουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό από τα συγκεκριμένα στοιχεία του πίνακα της SWOT και β) είναι προκατειλημμένα προς τη χρήση των ΤΠΕ ως μέσο παραγωγής περισσότερων με λιγότερα. Επομένως, προκειμένου να παρέχεται μια πιο λεπτομερής επισκόπηση του πεδίου εφαρμογής του ΕΣ2, η ομάδα αξιολόγησης συνιστά την ενσωμάτωση των σχετικών συμπερασμάτων του κεφαλαίου Έρευνα, Τεχνολογία και Ψηφιοποίηση στον πίνακα SWOT για τον ΕΣ2. Επίσης, άλλες λύσεις, όπως πρακτικές βιώσιμης/βιολογικής γεωργίας και καινοτομίες στην τροφική αλυσίδα που ελαχιστοποιούν την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων, θα μπορούσαν να είχαν εξεταστεί.</p> <p><i>E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;</i></p> <p>Η ανάλυση SWOT για αυτόν τον ΕΣ θεωρείται επαρκώς συγκεκριμένη, χωρίς σημαντικά ζητήματα εδαφικής, τομεακής και υποτομεακής κάλυψης. Ωστόσο, όπως παρουσιάζεται στους συνημμένους πίνακες, η εδαφική διάσταση θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω, καθώς τα στοιχεία της SWOT έχουν, ως επί το πλείστον, εθνικό προσανατολισμό. Ειδικά, δε όσον αφορά τις διαρθρωτικές τάσεις, όπου οι περιφερειακές τάσεις θα μπορούσαν επίσης να αναλυθούν περαιτέρω. Για τους δείκτες C.17, C.18 και C.24 υπάρχουν δεδομένα σε επίπεδο NUTS2, τα οποία δεν έχουν ενσωματωθεί στην ανάλυση κατάστασης.</p> <p><i>E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;</i></p> <p>Αν και η ομάδα αξιολόγησης συμφωνεί με τις περισσότερες δηλώσεις από τον πίνακα, ο ΕΣ2 αντιμετωπίζει μόνο εν μέρει αυτήν την ερώτηση. Δηλαδή, αν και δηλώσεις όπως η Ο.11 είναι αληθείς, δεν είναι επαρκώς επεξεργασμένες και βασίζονται σε αδύναμα αποδεικτικά στοιχεία (σε ορισμένες δηλώσεις λείπουν εντελώς τα αποδεικτικά στοιχεία) στο έγγραφο και ως εκ τούτου απαιτούν πρόσθετη προσπάθεια προκειμένου να αξιολογηθούν ως τεκμηριωμένα. Για περισσότερες λεπτομέρειες, συμβουλευτείτε τους πίνακες για τον ΕΣ2.</p>
---

002. ΕΣ2 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

- Οι συστάσεις για τα στοιχεία Ο.6, Ο.15 και Τ.5 γίνονται εν μέρει αποδεκτά, ειδικότερα

- ο Το στοιχείο O.6, αφορά και τον ΕΣ2, καθώς η αξιοποίηση των εν λόγω δυνατοτήτων θα επηρεάσει σαφώς και την ανταγωνιστικότητα των αντίστοιχων κλάδων παραγωγής. Ωστόσο έγινε παραπομπή στον ΕΣ3, όπου περιλαμβάνεται λεπτομερέστερη ανάλυση.
- ο Το στοιχείο O.15 παρέμεινε ευκαιρία, καθώς αφορά στον τομέα τουρισμού, ο οποίος δεν είναι στον άμεσο και αποκλειστικό έλεγχο του ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα και επομένως θεωρείται ότι εμπίπτει στο εξωτερικό περιβάλλον. Οι ευκαιρίες O.14 και O.15 συγχωνεύτηκαν και αναδιατυπώθηκαν ως εξής: «Η δυνατότητα δημιουργίας πιο ισχυρών διακλαδικών σχέσεων μεταξύ πρωτογενούς παραγωγής και των κλάδων του τουρισμού-εστίασης και της βιομηχανίας τροφίμων.»
- ο Το στοιχείο T.5 παρέμεινε ως απειλή, γιατί αφορά σε εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα της δημόσιας υγείας, οι οποίες δεν είναι στον άμεσο και αποκλειστικό έλεγχο του ελληνικού αγροδιατροφικού τομέα και επομένως θεωρείται ότι εμπίπτουν στο εξωτερικό περιβάλλον. Επίσης προστέθηκε επεξηγηματικό κείμενο στη SWOT και έγινε συγχώνευση των απειλών T.5 και T.6.
- Η σύσταση για ενσωμάτωση συμπερασμάτων SWOT του ΕΣ2 για την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Ψηφιοποίηση καθώς και για βιώσιμες πρακτικές/βιολογική γεωργία και καινοτομίες που μειώνουν την απώλεια και σπατάλη τροφίμων, δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς συμπεριλαμβάνονται στους ΕΣ 10 και ΕΣ9 αντίστοιχα.
- Η σύσταση για τη χωρική διάσταση των αναγκών γίνεται εν μέρει αποδεκτή, καθώς στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία, στο επίπεδο των 13 διοικητικών περιφερειών, τόσο για τη διάκρισή τους σε τρεις τύπους περιοχών (κυρίως αγροτικές, ενδιάμεσες και κυρίως αστικές), όσο και για την απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Σύνολο Κλάδων, Γεωργία, Δάση, Βιομηχανία Τροφίμων, Τουρισμός).
- Η σύσταση για τις επιπλέον αποδείξεις που απαιτούνται για ορισμένα στοιχεία της SWOT του ΕΣ2, γίνεται αποδεκτή. Ειδικότερα στο κείμενο της SWOT προστέθηκαν επεξηγηματικές φράσεις καθώς και σχετικές παραπομπές σε ερευνητικές εργασίες.

004. ΕΣ 4 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η SWOT για τον ΕΣ4 Τον ΕΣ4 μπορεί να αξιολογηθεί ως επαρκής σχετικά με το E1, αλλά χρήζει περαιτέρω βελτίωσης.

Η ανάλυση SWOT περιλαμβάνει τους σχετικούς με αυτήν δείκτες πλαισίου για τον ΕΣ4 (CCI.41, CCI.43, CCI.44). Ενώ προσδιορίζει τον δείκτη ανθεκτικότητας των αγροκτημάτων, το ευρύτερο δυναμικό προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή δεν συζητείται ή δεν αναφέρεται ξεκάθαρα. Το CCI.44 δεν περιλαμβάνεται στην ενότητα περιγραφής των κοινών δεικτών, αλλά ενσωματώνεται στη συζήτηση για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η SWOT μπορεί να ενσωματώσει ή να κάνει αναφορά σε άλλους δείκτες πλαισίου για να συμπληρώσει τη συζήτηση σε ορισμένες ενότητες, όπως: CCI.19 - παρόλο που αναφέρεται ως ένα από τα μέτρα μετριασμού της Ελλάδας, CCI.21 στο πλαίσιο των εκπομπών GHG και του ζωικού κεφαλαίου, CCI.17 και CCI.18 στο πλαίσιο των αλλαγών χρήσης γης και των επιπτώσεων στις εκπομπές. Επίσης, η χρήση δεικτών επιπτώσεων όπως I.10 και I.12 θα πρέπει να γίνει πιο εμφανής.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον γεωργικό τομέα μπορούν να ενισχυθούν με την ενσωμάτωση πληροφοριών που βασίζονται σε χωρικές/περιφερειακές διαφοροποιημένες επιπτώσεις και τάσεις σχετικά με την επανάληψη και τη συχνότητα ακραίων φαινομένων: ξηρασίες, πυρκαγιές, πλημμύρες κ.λπ., για να τονιστεί το επίπεδο ευπάθειας και οι σχετικές οικονομικές απώλειες. Η συζήτηση για τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στις αποδόσεις των καλλιεργειών δεν διακρίνει σαφώς τη διαθεσιμότητα νερού για τις αρδευόμενες από τις καλλιέργειες που ποτίζονται από τη βροχή.

Η πολλαπλή συμμόρφωση και το πρασίνισμα αναφέρονται για την πρόληψη της αλλαγής χρήσης γης στους βοσκοτόπους, ωστόσο, το επίπεδο συμμόρφωσης κατά την περίοδο 2014 – 2020 δεν αναφέρεται και θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως σχετικό, ειδικά εάν αναλυθούν οι ειδικότερες τάσεις.

Θα πρέπει να υπάρξει περαιτέρω διασταύρωση με τον ΕΣ5 σχετικά με τη χρήση συνθετικών λιπασμάτων, τη δέσμευση άνθρακα από βοσκοτόπια και γεωργικές εκτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της

διάβρωσης του εδάφους και τις επιπτώσεις της ξηρασίας. Επίσης να υπάρξει παραπομπή στον ΕΣ6 για την απειλή πυρκαγιάς, καθώς αυτή έχει επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα. Επιπλέον, αν και δεν προσδιορίζονται στην αξιολόγηση, τα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS) και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργικών εκμεταλλεύσεων (FAS) είναι επίσης σημαντικά, καθώς επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της χρήσης λιπασμάτων και την εφαρμογή σχετικών πρακτικών διαχείρισης γης για την προσαρμογή ή τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ «Αδυναμιών» και «Απειλών» (W1 και T5). Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα δεδομένα που παρουσιάζονται και αναλύονται, καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις, αν και τα συμπεράσματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν έγκυρα (δηλαδή στην περίπτωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου), το γεγονός ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη γεωργία αυξάνονται σε σχετικούς όρους, φαίνεται ότι υπάρχει μείωση σε απόλυτες τιμές, λόγω του γεγονότος ότι άλλαξαν άλλες παράμετροι, επομένως δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι υπάρχει αύξηση στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη γεωργία.

Επίσης, η SWOT που παρουσιάζεται θα πρέπει να περιλαμβάνει και να αναλύει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία, καθώς και στην άρδευση και τη διαχείριση των υδάτων ως ένα από τα μέτρα μετριασμού.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται και αναλύονται αφορούν κυρίως το εθνικό επίπεδο, με κάποια αναφορά στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε συγκεκριμένες περιφέρειες, που στην περίπτωση των επιπτώσεων στις αποδόσεις των καλλιεργειών, παρουσιάζονται ανά περιφέρεια και ανά καλλιέργεια. Οι τομεακές πτυχές αναλύονται σε καλλιέργειες, δασοκομία και κτηνοτροφία ανάλογα με τις ανάγκες.

Σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ για την Ελλάδα: η γεω-χωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει κλιματικά δεδομένα, χάρτες και προβολές για τις 13 περιφέρειες αναμένεται να είναι προσβάσιμη στο διαδίκτυο έως το 2020 (<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/ff34a34b-en/index.html?itemId=/content/component/ff34a34b-en#section-d1e9177>) επομένως θεωρείται ότι αυτά τα περιφερειακά δεδομένα είναι διαθέσιμα.

Δεν γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία, όσον αφορά την καλή διαβίωση των ζώων, την υγεία, την αναπαραγωγή ή τις ζωοτροφές, κάτι που θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα του εγγράφου. Το NAS προσδιόρισε 15 τομείς προτεραιότητας για παρέμβαση, που προέκυψαν από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2011, μεταξύ των οποίων η γεωργία, η δασοκομία και οι διατομεακοί υδάτινοι πόροι. Η ίδια έκθεση περιλαμβάνει επίσης απειλές για αυξανόμενες επιπτώσεις από επαναλαμβανόμενα και αυξημένα κύματα καύσωνα και επιπτώσεις στην υγεία των ζώων.

Ενώ οι ευπάθειες εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής περιλαμβάνονται στην ανάλυση, δεν παρουσιάζονται με σαφήνεια όσον αφορά τη γεωργία, τη δασοκομία και το νερό (άρδευση).

Θα μπορούσε να διερευνηθεί πρόσθετη βιβλιογραφία σχετικά με την ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή, όπως

https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/WWF_Climate_change_impacts_in_Greece_in_the_near_future.pdf.

Παρουσιάζονται οι τάσεις για τις εκπομπές και τη δέσμευση αερίων του θερμοκηπίου, αλλά θα ήταν χρήσιμο να αναλυθούν και οι λόγοι για τις αλλαγές που παρατηρήθηκαν, ειδικά εκείνες πίσω από τη μείωση της δέσμευσης από γεωργική γη.

Η επισήμανση της αυξανόμενης τάσης της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα, καθώς αυτό είναι ένα από τα μέτρα μετριασμού της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, και η συνολική ενσωμάτωση των κλιματικά έξυπνων πρακτικών όσον αφορά τη διαχείριση της διατήρησης του εδάφους, τις πρακτικές για τις καλλιέργειες και τη διαχείριση των υδάτων, θα βελτιώσει την ποιότητα του εγγράφου.

E3: Σε ποιο βαθμό λαμβάνει υπ' όψιν η SWOT τις συγκεκριμένες απαιτήσεις για τον ΕΣ4;

Δεδομένων των παρατηρήσεων που διατυπώνονται σε αυτό το κεφάλαιο, έως ότου διορθωθεί, η SWOT δεν μπορεί να αξιολογηθεί ότι ανταποκρίνεται επαρκώς στις ειδικές απαιτήσεις του ΕΣ4. Οι ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ4, που παρατίθενται στο παράρτημα ΧΙΙ του Σχεδίου Κανονισμού για τα Στρατηγικά Σχέδια της ΚΑΠ είναι αυτές που σχετίζονται με την εφαρμογή των ακόλουθων Οδηγιών/Κανονισμών της ΕΕ:

·Κανονισμός Καταμερισμού Προσπαθειών (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ης Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών

αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, που συμβάλλει στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού και την τροποποίηση του Κανονισμού ΕΕ 525/2013) που έχει ενσωματωθεί στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (NECP) το οποίο θέτει έναν πιο φιλόδοξο εθνικό στόχο μείωσης των εκπομπών για το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών εκτός ΕΕ (ETS) έως το 2030, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων επιπέδων για το 2020 και το 2025. Δεν γίνεται αναφορά στους στόχους ούτε στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν ειδικοί στόχοι εκπομπών για μεμονωμένους τομείς εκτός ETS (δηλαδή για τη γεωργία). Η ανάλυση για τον ΕΣ8 περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες που αντιστοιχούν στον ΕΣ4 σχετικά με στόχους εκτός ETS. Η αξιολόγηση βασίζεται στην Εθνική Έκθεση Απογραφής (NIR) του 2019 που υποβλήθηκε στην UNFCCC, ενώ μια νέα NIR για το 2020 δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2020 και θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Επιπλέον, το 2020 η ΕΕ υπέβαλε ένα αναθεωρημένο σύνολο στόχων και η Ελλάδα ενίσχυσε τους στόχους της, κάτι που επηρεάζει το μερίδιο της παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (βιοκαύσιμα κ.λπ.). Το πιο πρόσφατο σύνολο στόχων πρέπει να ληφθεί υπόψη στη SWOT. Επιπλέον, τα δεδομένα και η ανάλυση για το LULUCF στο πλαίσιο του ΕΣ8 θα πρέπει να αναλυθούν στο πλαίσιο και του ΕΣ4.

·*Οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας* (Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές) – και οι στόχοι, η πρόοδος ή/και η συμβολή της γεωργίας σε αυτή δεν αναλύονται. Επιπλέον, δεν αναφέρεται το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Τα δεδομένα που παρουσιάζονται και αναλύονται για τις ΑΠΕ στο πλαίσιο του ΕΣ8 θα πρέπει να αναλυθούν και βάσει του ΕΣ4.

·*Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση* (Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση) δεν αναλύεται. Οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης, η πρόοδος ή η συμβολή της γεωργίας δεν συζητούνται ούτε αναφέρεται το σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση. Δεν υπάρχει αναφορά για συγκεκριμένο στόχο για τη γεωργία. Πρέπει να αναφερθούν οι εθνικοί στόχοι και τα μέτρα που συνδέονται με τη γεωργία. Τα δεδομένα που παρουσιάζονται και αναλύονται σχετικά με την ενεργειακή απόδοση στο πλαίσιο του ΕΣ8 θα πρέπει να αναλύονται στο πλαίσιο του ΕΣ4.

·*Κανονισμός για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα* (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και τη Δράση για το Κλίμα, που τροποποιεί τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου, Οδηγίες 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, Οδηγίες 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου) – Παρόλο που το έγγραφο αναλύει το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, οι στόχοι/βασικές πολιτικές/μέτρα για τους στόχους της κλιματικής αλλαγής, οι πληροφορίες, τα δεδομένα και η ανάλυση για αυτό το θέμα θα πρέπει να μετακινηθούν από τον ΕΣ8 στον ΕΣ4.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ4 αξιολογείται ως επαρκώς βασισμένη σε στοιχεία, όμως απαιτούνται ορισμένες βελτιώσεις.

Ενώ η ανάλυση SWOT βασίζεται στους σχετικούς δείκτες CMEF, την Εθνική Απογραφή Εκπομπών GHG, την Εθνική Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή και την Εθνική Στρατηγική για τη Δασοκομία και ορισμένες πρόσθετες ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες, συνιστάται να προστεθεί πληροφόρηση από το Climate Change Vulnerability CISC (2011), τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα, Τράπεζα της Ελλάδος, σελ. 453-457, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/ClimateChange_FullReport_bm.pdf ή από οποιαδήποτε πρόσφατη βιβλιογραφία/αναφορά(ες) για την ευπάθεια στη κλιματική αλλαγή και τις σχετικές περιφερειακές επιπτώσεις.

Σχετικά με τον ΕΣ4, το έγγραφο δεν περιέχει αναφορές σε πολλά στοιχεία της SWOT και θα πρέπει να ενσωματώσει τα δεδομένα και την ανάλυση που παρουσιάζονται στον ΕΣ8.

005. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Περιγραφή

E1: Σε ποιο βαθμό η SWOT είναι περιεκτική, πλήρης και συνεκτική;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ5 χρειάζεται βελτιώσεις προκειμένου να κριθεί ως πλήρης, περιεκτική και συνεκτική.

Η αξιολόγηση SWOT όσον αφορά τη χρήση νερού για άρδευση δείχνει μια στροφή προς την παραγωγή φρούτων και λαχανικών, ωστόσο δεν είναι σαφές εάν αυτό οφείλεται στις εξωτερικές αγορές. Οι πτυχές που αφορούν το νερό οδηγούνται σε μεγάλο βαθμό προς την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για την επίτευξη καλής κατάστασης όλων των υδατικών συστημάτων έως το 2027. Η μείωση της διάβρωσης και των εκπομπών αμμωνίας θα συμβάλουν στις φιλοδοξίες για την κλιματική αλλαγή. Δεδομένου ότι το 25% των υδάτινων πόρων είναι διασυνοριακές λεκάνες απορροής ποταμών, εκ των οποίων οι 4 είναι κατάντη, αυτό θέτει την Ελλάδα σε δυσμενή κατάσταση. Αυτό το γεγονός θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω, καθώς μπορεί να αποτελέσει πιθανή απειλή για την ποσότητα και την ποιότητα του νερού και να επηρεάσει αρνητικά τη γεωργία.

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ5 θα πρέπει να διασταυρώνεται με αυτήν για τους άλλους συναφείς ΕΣ, σύμφωνα με τον Πίνακα ΕΑ_2 του Παραρτήματος. Επιπλέον, αν και δεν προσδιορίζονται στην ανάλυση, το AKIS και το FAS είναι επίσης σημαντικοί παράγοντες για την υποστήριξη της αποτελεσματικότερης χρήσης φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και την εφαρμογή πρακτικών διαχείρισης γης που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων, χερσαίων και εναέριων πόρων. Οι συνεργαζόμενες δομές θα είναι επίσης χρήσιμες για την ενίσχυση της διακυβέρνησης της διαχείρισης των υδάτων σε τοπικό επίπεδο και γενικά στις αγροτικές περιοχές.

Η SWOT περιλαμβάνει πληροφορίες από το ΠΑΑ 2014-2020 που σχετίζονται με προγράμματα διαχείρισης υδάτων και βοσκοτόπων. Είναι λιγότερο σαφές σχετικά με τις πληροφορίες που σχετίζονται με την αμμωνία, αλλά αυτό μπορεί να οφείλεται στην ανάγκη διασταυρούμενης αναφοράς με τον ΕΣ4. Χρησιμοποιεί στοιχεία από προηγούμενη εμπειρία σχετικά με την ποσότητα/ποιότητα του νερού που αξιολογήθηκε από τους Ψωμάδη, Ε., Σούλης, Κ. & C. Lodro (2019). Αυτές οι πληροφορίες, ειδικότερα, συμπληρώνουν τα δεδομένα της Επιτροπής και καλύπτουν τα κενά δεδομένων (κατάσταση νιτρικών υπογείων υδάτων). Παρέχει πρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις τάσεις/κατάσταση ποιότητας του νερού στη χώρα. Στοιχεία σχετικά με τη διαχείριση των βοσκοτόπων προήλθαν από τους Κοσμάς Κ., Καΐρη Ο., Αρατζιόγλου Χ. Και η Μ. Γκουγκουγιάννη (2019) για να τονίσουν τη σημασία για την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης βοσκοτόπων για την πρόληψη της διάβρωσης. Η διαχείριση των βοσκοτόπων μπορεί επίσης να σχετίζεται τόσο με τον ΕΣ4 όσο και με τον ΕΣ6 και συνιστάται η διασταυρούμενη αναφορά. Μια αξιολόγηση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων υπογραμμίζει ορισμένες βελτιώσεις στη διακυβέρνηση των υδάτων σε εθνικό επίπεδο, αλλά υπάρχουν προκλήσεις που παραμένουν σε τοπικό επίπεδο και σχετίζονται με την εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής.

Λείπει αναφορά στο καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης σχετικά με το νερό, τη γη και τον αέρα. Αυτές οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες από τον Οργανισμό Πληρωμών και συνιστάται να ληφθούν υπόψη στην έκθεση ανάλυσης SWOT.

Η ανάλυση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων θα πρέπει να ενισχυθεί με αναφορά και στις προσπάθειες για ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων και την ανάδειξη της αυξανόμενης τάσης της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα. Θα μπορούσε να συμπεριληφθεί αναφορά στις τάσεις της βιολογικής γεωργίας (ΕΣ6), καθώς αυτό αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων. Δεδομένης της συνάφειας των φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούνται για τα φρούτα και τα λαχανικά, τυχόν εθνικές μελέτες που υποδεικνύουν τάσεις και επιπτώσεις στην αγορά μπορεί να είναι χρήσιμες για τον εντοπισμό Ευκαιριών και Απειλών.

E2: Σε ποιο βαθμό είναι συγκεκριμένη η SWOT;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ5 μπορεί να θεωρηθεί ως ικανοποιητικά συγκεκριμένη.

Οι εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες αντικατοπτρίστηκαν και αναλύθηκαν. Αυτές περιλαμβάνουν σαφή προσδιορισμό των υδάτινων συνθηκών (ποιοτικών και ποσοτικών) σε σχέση με τη γεωργία, οι οποίες έχουν καθοριστεί μέσω εκτεταμένων χωροταξικών αξιολογήσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Η εξάρτηση

της γεωργίας από τους υπόγειους υδάτινους πόρους στις περισσότερες από τις υδάτινες περιοχές είναι εδραιωμένη.

E3: Σε ποιο βαθμό λαμβάνει υπ' όψιν η SWOT τις ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ5;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ5 αντιμετωπίζει τα συγκεκριμένα ζητήματα στο πλαίσιο αυτού του ΕΣ με ικανοποιητικό τρόπο, με μικρές βελτιώσεις να απαιτούνται. Οι ειδικές απαιτήσεις για τον ΕΣ5 είναι αυτές που σχετίζονται με την εφαρμογή των ακόλουθων οδηγιών/κανονισμών:

· *Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα* (Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων): Τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμών συζητούνται εκτενώς στην έκθεση και τα σχετικά δεδομένα από το Δίκτυο για την ποιότητα του νερού χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της ποιοτικής κατάστασης των υδατικών συστημάτων σε σχέση με τις γεωργικές δραστηριότητες. Αυτές οι πτυχές λαμβάνονται επίσης υπόψη στη SWOT στα S3, S6, S7, S8, E5, E6, E7, E10; O2, O4, O5 και T4, T5, T6, T7.

- *Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας*. Η προκαταρκτική έκθεση εκτίμησης κινδύνου πλημμύρας χρησιμοποιήθηκε για τον εντοπισμό περιοχών κινδύνου πλημμύρας σε κάθε υδατικό διαμέρισμα. Το O7 και το T9 στο SWOT σχετίζονται με πτυχές κινδύνου πλημμύρας.
- *Οδηγία για τα νιτρικά* (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 σχετικά με την προστασία των υδάτων από τη ρύπανση που προκαλείται από νιτρικά άλατα γεωργικών πηγών) στο πλαίσιο των αναθεωρημένων σχεδίων ΜΔΦ προσδιορίζεται η λεκάνη (ες) απορροής που βρίσκονται σε ευάλωτες στα νιτρικά περιοχές, καθώς και οι πιέσεις από νιτρικά άλατα από τις γεωργικές δραστηριότητες. Πρόσθετες πληροφορίες για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κατανοήσουμε καλύτερα ποιες είναι οι προκλήσεις για την επίτευξη εφαρμογής της. Η SWOT εξετάζει σχετικές πτυχές στα S5, W9, W8 και O3.
- *Οδηγία για την ποιότητα του αέρα* (Οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και τον καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη). Η αξιολόγηση διερευνά τις εκπομπές από αμμόνιο από τις γεωργικές καλλιέργειες και την κτηνοτροφία. Σχετικές πτυχές εξετάστηκαν στη SWOT στα EΣ10 και O8.
- *Οδηγία για τα φυτοφάρμακα* (Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης για την επίτευξη της αιεφόρου χρήσης φυτοφαρμάκων). Περιλήφθηκε μια επισκόπηση της Οδηγίας. Σύμφωνα με την πρόσφατη Greece Environmental Review από τον ΟΟΣΑ (2020), ο στόχος μείωσης κατά 10% στη μη συμμόρφωση με τα μέγιστα όρια υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων δεν επιτεύχθηκε. Ο έλεγχος της ΕΕ για την εφαρμογή της οδηγίας για τα φυτοφάρμακα το 2019 δείχνει ότι υπάρχει συνολική καθυστέρηση στην εφαρμογή. Δεν περιλαμβάνονται πτυχές που σχετίζονται με τα φυτοφάρμακα στα στοιχεία της SWOT, καθώς οι πωλήσεις έχουν αυξηθεί γενικά για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, αλλά θα μπορούσαν να συναχθούν συμπεράσματα, δεδομένων των διακυμάνσεων στην πραγματική χρήση σε διάφορες κατηγορίες. Ωστόσο, η αύξηση των φυτοφαρμάκων ή περισσότερο δραστικών ουσιών μπορεί να αποτελέσει απειλή για την πρόσβαση στις εξαγωγικές αγορές και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη.

Η κυβέρνηση της Ελλάδας υιοθέτησε επίσης εθνική νομοθεσία για την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης για όλους τους βοσκότοπους της χώρας. Αυτό δεν περιλαμβάνεται στην ανάλυση, αλλά το W14 αναφέρεται στην έλλειψη σχεδίων διαχείρισης βόσκησης (βοσκότοποι) σε σχέση με τις πτυχές της διάβρωσης.

E4: Σε ποιο βαθμό η SWOT βασίζεται σε στοιχεία;

Η ανάλυση SWOT για τον ΕΣ5 αξιολογείται ότι βασίζεται σε στοιχεία με ικανοποιητικό τρόπο, όμως απαιτούνται μικρές βελτιώσεις.

Η ανάλυση βασίζεται στις σχετικές πληροφορίες από το CMEF. Χρησιμοποιεί επίσης πληροφορίες πέρα από το πλαίσιο ή τους δείκτες επιπτώσεων ως συμπληρωματικά στοιχεία που υποστηρίζουν τις αναλύσεις SWOT για περιβαλλοντικές πτυχές και τάσεις. Για το νερό, τόσο ποιοτικές όσο και ποσοτικές πληροφορίες, χρησιμοποιούνται από τα σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού που εγκρίθηκαν το 2017, Έκθεση Κατάστασης Νιτρορύπανσης 2020, δεδομένα Eurostat, Εκτίμηση Πλημμύρας. Όσον αφορά τις πτυχές της διάβρωσης, η ανάλυση ενσωματώνει πληροφορίες από μια εθνική μελέτη σχετικά με την εφαρμογή της μεθοδολογίας RUSLE για τον προσδιορισμό των περιοχών κινδύνου διάβρωσης στη χώρα, αν και η αναφορά δεν είναι σαφής στο κείμενο. Για τον αέρα, βασίζεται στην Έκθεση Απογραφής 2020.

Χρησιμοποιούνται επίσης πληροφορίες που παρέχονται από την Ένωση Παραγωγών και Εμπόρων Λιπασμάτων (2020).

Συνιστάται να ελέγχονται προσεκτικά οι αναφορές, καθώς ορισμένες δεν είναι στη σωστή μορφή (δηλαδή αντί για excel_XYZ θα πρέπει να γράφει EUROSTAT, 2020). Άλλες αναφορές λείπουν ή δεν προσδιορίζονται σαφώς στο κείμενο (δηλαδή οι απώλειες μετάδοσης άρδευσης/εφαρμογής υποδεικνύουν απλώς τη βιβλιογραφία). Συνιστάται επίσης όλες οι βιβλιογραφικές αναφορές να τοποθετούνται είτε στο τέλος της έκθεσης είτε στο τέλος του κεφαλαίου για τον ΕΣ5.

Σε δευτερεύουσες περιπτώσεις, η συζήτηση των δεικτών πλαισίου συγκρίνεται σε σχέση με τα κράτη-μέλη ή τις τάσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, κάτι που θεωρείται καλή πρακτική για τον εντοπισμό σε γενικές γραμμές τομέων ικανοποιητικής ή χαμηλής απόδοσης της χώρας.

005. ΕΣ5 - Συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης της ανάλυσης SWOT - Αιτιολόγηση

Όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση της SWOT για τον ΕΣ5.

037 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Περιγραφή

Η παρέμβαση CIS-YF συνδέεται με πέντε Ανάγκες του ΕΣ7, μία Ανάγκη του ΕΣ1 και μία Ανάγκη του ΕΣ8. Ως εκ τούτου, οι σύνδεσμοι των ΕΣ της παρέμβασης θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ΕΣ1, ΕΣ7 και ΕΣ8.

037 Αναθεώρηση της στόχευσης του CIS-YF - Αιτιολόγηση

-

042 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Περιγραφή

Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαίες αξίες και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν στήριξη για την Παρέμβαση Π3-73-2.2.

042 Καθορίστε τα προγραμματισμένα μοναδιαία ποσά και τον αριθμό των μονάδων που έχουν προγραμματιστεί να λάβουν υποστήριξη - Αιτιολόγηση

-

043 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ9 και με συγκεκριμένες Ανάγκες - Περιγραφή

Παρέμβαση Π2-47.5: προσθήκη συνδέσμου στον ΕΣ9 στο δελτίο παρέμβασης και σύνδεση με την Ανάγκη 013.09.03. Παρέμβαση Π2-47.9: προσθήκη συνδέσμου στον ΕΣ9 τόσο στους Πίνακες της Λογικής Παρέμβασης όσο και στο δελτίο παρέμβασης και σύνδεση με την Ανάγκη 135.09.23.

043 Σύνδεση των τομεακών παρεμβάσεων με τον ΕΣ9 και με συγκεκριμένες Ανάγκες - Αιτιολόγηση

-

047 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροής 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις) - Περιγραφή

Εδώ υπάρχει μια αναντιστοιχία στην τιμή στόχο που καθορίστηκε για το O.21 (1.656 πράξεις) για τη παρέμβαση Π3-73-2.2 και τη τιμή στόχο που καθορίστηκε για τον R.3 (2100 δικαιούχοι).

047 Εξασφάλιση συνοχής μεταξύ των τιμών-στόχων που έχουν καθοριστεί για τον δείκτη εκροής 21 και τον δείκτη αποτελέσματος 16, όπως σχετίζονται με τη παρέμβαση Π3-73-2.2. (Ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις) - Αιτιολόγηση

Ο δείκτης R.3 (αριθμός δικαιούχων) προκύπτει από τις παρεμβάσεις MK3-73-2.2-1, MK3-73-2.2-2, MK3-73-2.2-3, MK3-73-2.2-4 και MK3-73-2.2-5. Όταν υποβλήθηκε αρχικά το πρόγραμμα, δεν ήταν δυνατή η καταχώρηση των τιμών για το O.21 για τις παρεμβάσεις των χρηματοδοτικών εργαλείων MK3-73-2.2-2, MK3-73-2.2-3, MK3-73-2.2-4 και MK3-73-2.2-5 λόγω τεχνικού προβλήματος της SFC2021. Η αναντιστοιχία αυτή διορθώθηκε στην νέα υποβολή του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027. Επιπρόσθετα ο δείκτης O.21 αντικαταστάθηκε με τον O.20.

122 Αιτιολόγηση της λογικής των παρεμβάσεων - Περιγραφή

Η αιτιολόγηση της λογικής της παρέμβασης δεν τεκμηριώνεται για τον συγκεκριμένο ΕΣ μεμονωμένα, και με τρόπο που θα διαφωτίσει τις διασυνδέσεις και τη συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων ή θα αποκαλύψει συγκεκριμένα στοιχεία που θα έπρεπε να ενισχυθούν προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή υψηλότερων κλιματικών και περιβαλλοντικών οφελών. Αυτή η αιτιολόγηση θεωρείται ζωτικής σημασίας και θα πρέπει να δείξει πώς η αιρεσιμότητα και οι παρεμβάσεις (με τη μορφή άμεσων ενισχύσεων, δράσεων αγροτικής ανάπτυξης και τομεακών παρεμβάσεων, και ο συνδυασμός όλων αυτών) θα συμβάλουν στον συγκεκριμένο στόχο και θα εξασφαλίσουν θετικά αποτελέσματα και επιπτώσεις.

122 Αιτιολόγηση της λογικής των παρεμβάσεων - Αιτιολόγηση

-

3. Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης

Βλ. συνημμένο/-α έγγραφο/-α

4. Έκθεση στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Βλ. συνημμένο/-α έγγραφο/-α

Παράρτημα II σχετικά με την ανάλυση SWOT

Βλ. συνημμένο/-α έγγραφο/-α

Παράρτημα III σχετικά με τη διαβούλευση με τους εταίρους

Βλ. συνημμένο/-α έγγραφο/-α

Παράρτημα IV σχετικά με την ειδική ενίσχυση της καλλιέργειας βαμβακιού (κατά περίπτωση)

Π1-36 - Ειδική Ενίσχυση για το Βαμβάκι

1 Συγκεκριμένος σχεδιασμός, απαιτήσεις και όροι επιλεξιμότητας της παρέμβασης

Περιγραφή

Η παρέμβαση στοχεύει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας της καλλιέργειας του βαμβακιού και υλοποιείται μέσω της χορήγησης ειδικής ενίσχυσης για την εν λόγω καλλιέργεια, ανά εκτάριο επιλέξιμη έκτασης βαμβακιού.

Επιλέξιμη έκταση είναι μόνο εκείνη η οποία:

- βρίσκεται σε γεωργική έκταση εγκεκριμένη για βαμβακοπαραγωγή, η οποία για την Ελλάδα έχει προσδιοριστεί στα 250.000 εκτάρια (Άρθρο 38(1) του Κανονισμού 2021/2115),
- έχει σπαρθεί με ποικιλίες εγκεκριμένες από τη χώρα και στην οποία η συγκομιδή πραγματοποιείται πραγματικά υπό κανονικές συνθήκες ανάπτυξης των φυτών (Άρθρο 37(1) του Κανονισμού 2021/2115).

Η ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι καταβάλλεται για βαμβάκι καθαρής, ανόθευτης και εμπορεύσιμης ποιότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 37(2) καν. (ΕΕ) 2021/2115).

Οι εγκεκριμένες ποικιλίες για παραγωγή βαμβακιού είναι οι καταχωρισμένες στον εθνικό ή/και κοινό κατάλογο της ΕΕ ποικιλιών γεωργικών ειδών, οι οποίες μέχρι τον Ιούλιο του 2022 παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ, το οποίο παρουσιάζεται στα Παραρτήματα του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

Καθορίστε τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, κατά περίπτωση, σε σχέση με τον δικαιούχο, την περιοχή και, κατά περίπτωση, άλλες σχετικές υποχρεώσεις

Η ειδική ενίσχυση για την καλλιέργεια βαμβακιού χορηγείται με βάση την επιλέξιμη έκταση που καλλιεργείται με βαμβάκι από κάθε δικαιούχο. Για την Ελλάδα, η εθνική βασική έκταση για την καλλιέργεια του βαμβακιού έχει προσδιοριστεί στα 250.000 εκτάρια (Άρθρο 38(1)) και οι καθορισμένες αποδόσεις κατά την περίοδο αναφοράς σε 3,2 τόνους/εκτάριο (Άρθρο 38(2)).

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ενίσχυσης είναι και η χρησιμοποίηση κατά τη σπορά, σπόρου ελάχιστης ποσότητας 16 κιλών ανά εκτάριο στην περίπτωση καλλιέργειας ποικιλιών βαμβακιού ή 13 κιλών ανά εκτάριο στην περίπτωση καλλιέργειας υβριδίων βαμβακιού.

Με βάση το Άρθρο 38 (παράγραφοι 2 και 3) του Κανονισμού 2021/2115, προκειμένου να υπολογισθεί το ποσό της ενίσχυσης ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης για την καλλιέργεια του βαμβακιού στην Ελλάδα, η απόδοση των 3,2 τόνων/εκτάριο πολλαπλασιάζεται επί το ποσό αναφοράς 229,37 ευρώ.

Στην περίπτωση γεωργών που είναι μέλη εγκεκριμένης διεπαγγελματικής οργάνωσης, η ειδική ενίσχυση της καλλιέργειας για το βαμβάκι για εκτάρια που είναι επιλέξιμα εντός της βασικής έκτασης που ορίζεται στο άρθρο 38 παράγραφος 1, αυξάνεται κατά 2 ευρώ.

Εάν σε ένα δεδομένο έτος η επιλέξιμη προς ενίσχυση έκταση βαμβακιού υπερβαίνει την βασική έκταση των 250.000 εκταρίων, το συνολικό ποσό που έχει προβλεφθεί για την χώρα, μειώνεται κατ' αναλογία προς την υπέρβαση της βασικής έκτασης (Άρθρο 38(4) του Κανονισμού 2021/2115).

Επιπλέον, οι ειδικότερες απαιτήσεις και οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας της παρέμβασης που θα εφαρμόσει η Ελλάδα στην περίοδο 2023-2027, βασίζονται στο σχετικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και αφορούν:

Τη διαδικασία για την έγκριση της γης και των ποικιλιών για την ειδική ενίσχυση της καλλιέργειας του βαμβακιού και τις σχετικές κοινοποιήσεις, όπως περιγράφονται:

- στο άρθρο 3 του Εφαρμοστικού Κανονισμού 2022/129), ο οποίος καθορίζει κανόνες για τα είδη παρέμβασης σχετικά με τους ελαιούχους σπόρους, το βαμβάκι και τα υποπροϊόντα της οινοποίησης
- στα άρθρα 6 και 7 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής 2022/126), ο οποίος συμπληρώνει τον Καν. 2021/2115.
- Την επιλεξιμότητα των δαπανών, βάσει του άρθρου 34(1) του Κανονισμού 2021/2115.
- Τους πρόσθετους όρους για τη λήψη της ειδικής αυτής ενίσχυσης και τις ειδικότερες υποχρεώσεις για τους γεωργούς που παράγουν βαμβάκι, όπως αναφέρονται στα άρθρα 8 και 10, αντίστοιχα, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής) 2022/126), ο οποίος συμπληρώνει τον Καν. 2021/2115.
- Τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν μέσω της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Βάμβακος, όπως αναλυτικά αναφέρεται στο άρθρο 39 του Κανονισμού 2021/2115, αλλά και στο άρθρο 9 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής 2022/126), ο οποίος συμπληρώνει τον Καν. 2021/2115.
- Τα συστήματα ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων πιστοποίησης γεωργικών εκμεταλλεύσεων για το βαμβάκι (Άρθρο 47 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής 2022/126), ο οποίος συμπληρώνει τον Καν. 2021/2115).

Λεπτομέρειες ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας φαίνονται παρακάτω, με βάση την ΥΑ 1178/27361/10-3-2015 «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της ειδικής καλλιεργητικής ενίσχυσης για το βαμβάκι σε εκτέλεση του Κανονισμού (Ε.Ε.) 1307/2013 του Συμβουλίου» ΦΕΚ υπ' αριθ. 430 (τεύχος Β) /24.03.15:

- Επιλέξιμες για την ειδική ενίσχυση του βαμβακιού θεωρούνται οι γεωργικές εκτάσεις όλης της χώρας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν για την καλλιέργεια βάμβακος.

- Λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφοκλιματικές συνθήκες των διαφόρων περιοχών της χώρας, της γεωργικής οικονομίας των εν λόγω περιοχών καθώς και τις εφαρμοζόμενες τεχνικές καλλιέργειας και άρδευσης που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, όλες οι ποικιλίες βαμβακιού που είναι καταχωρισμένες στον Εθνικό Κατάλογο Ποικιλιών ή/και στον Κοινό Κατάλογο των Ποικιλιών των Ειδών των Γεωργικών Φυτών δύνανται να καλλιεργηθούν στις επιλέξιμες γεωργικές εκτάσεις. Επισημαίνεται ότι, δεν χορηγείται η ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι για ποικιλίες εκτός των προαναφερομένων καταλόγων και για γενετικά τροποποιημένες ποικιλίες.
- Η σπορά των επιλέξιμων εκτάσεων βαμβακιού σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους 1 και 2 πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο με χρήση πιστοποιημένου σπόρου (προβασιτικού, βασικού, πιστοποιημένου Α και Β αναπαραγωγής), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Κοινή Υπουργική απόφαση υπ' αριθ. 225021/31-03-2003 ΚΥΑ «Τεχνικός Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης σπόρων προς σπορά των ελαιούχων και κλωστικών φυτών» (Β' 478) όπως ισχύει, ελάχιστης ποσότητας 16 κιλών ανά εκτάριο στην περίπτωση καλλιέργειας ποικιλιών βαμβακιού ή 13 κιλών ανά εκτάριο στην περίπτωση καλλιέργειας υβριδίων βαμβακιού, που εξασφαλίζει ελάχιστη πυκνότητα 100.000 ή 85.000 φυτών ανά εκτάριο αντίστοιχα και αποδεικνύεται με την προσκόμιση πρωτότυπου τιμολογίου αγοράς ή τιμολογίου αγοράς- δελτίου αποστολής και καρτέλες σπόρου, είτε απόδειξη λιανικής πώλησης, καρτέλες πιστοποιημένου σπόρου και βεβαίωση του φορέα πώλησης σπόρου ανά ποικιλία. Προκειμένου να ελεγχθεί η ημερομηνία σποράς λαμβάνονται υπόψη, εκτός των διαπιστώσεων των άλλων ελέγχων και τα παραπάνω παραστατικά. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση οι δικαιούχοι μπορούν να χρησιμοποιούν σπόρο βελτιωτή ("Υλικό Καλλιτερευτή"), όπως αναφέρεται στην Υπουργική Απόφαση υπ' αριθ. 217265/28-01-2004 (Β' 203). Ως καταληκτική ημερομηνία σποράς ορίζεται η 31η Μαΐου κάθε έτους, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας που απαιτείται επανασπορά.
- Δικαιούχοι της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι είναι οι γεωργοί, που καλλιεργούν βαμβάκι σε επιλέξιμες εκτάσεις υπό τις εξής προϋποθέσεις:
- Υποβάλλουν ενιαία αίτηση ενίσχυσης που θα περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων και:
  - ο Το όνομα της ποικιλίας του χρησιμοποιούμενου βαμβακόσπορου
  - ο Το όνομα και τη διεύθυνση της εγκεκριμένης Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, εφόσον ο γεωργός είναι μέλος.
- Διατηρούν την καλλιέργειά τους υπό κανονικές συνθήκες ανάπτυξης των φυτών, μεριμνώντας για την εκτέλεση απαραίτητων καλλιεργητικών φροντίδων όπως:
  - ο η κατάλληλη προσπαρτική προετοιμασία του εδάφους
  - ο η λίπανση με την απαιτούμενη ποσότητα λιπάσματος και σύμφωνα με τις αποδεκτές πρακτικές λίπανσης
  - ο ο έλεγχος των ζιζανίων με μηχανικές ή/και χημικές μεθόδους
  - ο η καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών με τη χρήση κατάλληλων φυτοπροστατευτικών προϊόντων
  - ο κατά την άρδευση να εφαρμόζονται οι κατάλληλες μέθοδοι με χορήγηση των ενδεικνυόμενων ποσοτήτων νερού που συνιστώνται στα πλαίσια των ειδικών προγραμμάτων και σχεδίων δράσης περιβαλλοντικής προστασίας στις περιοχές που αυτά εφαρμόζονται.
- Συγκομίζουν από τις δηλωθείσες εκτάσεις τις σχετικές ποσότητες βάμβακος.
- Παραδίδουν στις εκκοκκιστικές επιχειρήσεις το βαμβάκι που συγκομίζουν το αργότερο μέχρι τις 31 Ιανουαρίου κάθε έτους προκειμένου να καταστεί δυνατή η πληρωμή της ειδικής ενίσχυσης εφόσον τηρούνται και οι λοιπές υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις δύναται να παραταθεί η περίοδος των παραδόσεων με Απόφαση του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση της Δ/σης Συστημάτων Καλλιέργειας. Οι παραγωγοί βάμβακος δύνανται να παραδίδουν το σύσπορο βαμβάκι μέσω Συνεταιριστικών Οργανώσεων, οι οποίες θα διαπραγματεύονται και θα πωλούν την παραγωγή τους για λογαριασμό τους, κατόπιν συμφωνίας τους τηρώντας τους υφιστάμενους κανόνες παράδοσης. Επιπλέον είναι υποχρεωμένες να τηρούν βιβλία αποθήκης διακίνησης του

συσπόρου βάμβακος και να καταθέτουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω σχετικής ηλεκτρονικής εφαρμογής τα ΑΦΜ, τα ονοματεπώνυμα και τις ποσότητες συσπόρου που παρέδωσε ο κάθε παραγωγός, προκειμένου να είναι δυνατή η χορήγηση της ειδικής ενίσχυσης. Παραγωγοί που για λόγους ανωτέρας βίας δεν παρέδωσαν την παραγωγή τους στα εκκοκκιστήρια μέχρι 31 Ιανουαρίου κάθε έτους, θα πρέπει να δηλώνουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ την ποσότητα που παρήγαγαν και τον τόπο συγκέντρωσής της.

Για τον έλεγχο της τήρησης των όρων χορήγησης της ειδικής ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη και η ελάχιστη απόδοση ανά στρέμμα.

Η ειδική ενίσχυση χορηγείται στους παραγωγούς που, υπό κανονικές συνθήκες, καλλιέργησαν και συγκόμισαν από τις δηλωθείσες εκτάσεις, ποσότητα βαμβακιού τουλάχιστον ίση με εκείνη που αντιστοιχεί στην ελάχιστη στρεμματική απόδοση της καλλιεργητικής ζώνης στην οποία ανήκουν.

Η ελάχιστη στρεμματική απόδοση ορίζεται σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας (νομός), με βάση τον μέσο όρο της πραγματικής στρεμματικής απόδοσης της πενταετίας 2016-2020 κάθε περιφερειακής ενότητας μειωμένο κατά 20%. Η ανωτέρω απόδοση μπορεί να μειωθεί εφόσον υπάρχουν λόγοι ανωτέρας βίας και αυτές επιβεβαιωθούν από τους αρμόδιους φορείς.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η παραδοθείσα από τον παραγωγό ποσότητα έχει ποσοστό ξένων υλών μεγαλύτερο του 10%, η εν λόγω ποσότητα δεν θα προσμετράτε για τον υπολογισμό της ελάχιστης στρεμματικής απόδοσης του παραγωγού.

Η ειδική ενίσχυση χορηγείται στους δικαιούχους από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) αφού προηγουμένως διασταυρωθούν τα στοιχεία παραδόσεων του σύσπορου βαμβακιού κάθε παραγωγού, όπως αυτά καταγράφονται από τις εκκοκκιστικές επιχειρήσεις, με τις ελεγχθείσες εκτάσεις, ώστε να αποδεικνύεται η συγκομιδή της καθορισμένης ελάχιστης παραγωγής.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί, εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, ότι η παραδοθείσα από τον παραγωγό ποσότητα δεν καλύπτει την ποσότητα που αντιστοιχεί στην ελάχιστη απόδοση, δεν χορηγείται στον παραγωγό η ειδική ενίσχυση.

Λεπτομερείς διατάξεις για τους όρους και τις προϋποθέσεις της ενίσχυσης αυτής θα περιγραφούν σε σχετική υπουργική απόφαση.

Επίσης, η επιλεξιμότητα των δαπανών καθορίζεται βάσει του Άρθρου 34(1) του Κανονισμού 2021/2115. Επιπλέον πληροφορίες αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ, το οποίο παρουσιάζεται στα Παραρτήματα του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

2 Συμπληρωματικό της ειδικής ενίσχυσης για καλλιέργεια

Περιγράψτε τη συμπληρωματικότητα της παρέμβασης της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι με τις άλλες παρεμβάσεις του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ

Από τη SWOT Ανάλυση των Ειδικών Στόχων 1 και 2, διαπιστώθηκε η πολύ σημαντική συμβολή της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι στη διατήρηση της καλλιέργειας σε 46.500 εκμεταλλεύσεις και σε περισσότερα από δύο εκατομμύρια στρέμματα γεωργικής γης, ανάγοντας το βαμβάκι σε πρώτο εξαγωγικό προϊόν της χώρας το 2019, με εξαγωγές αξίας 526 εκατ. €. Διαπιστώθηκε επίσης ότι οι μεγαλύτερες πληρωμές της ειδικής ενίσχυσης συγκεντρώνονται κυρίως στις εκμεταλλεύσεις μικρού, μεσαίου και μεγάλου οικονομικού μεγέθους.

Με βάση τις διαπιστώσεις της SWOT Ανάλυσης προσδιορίστηκαν και οι ανάγκες:

- AN 122.01.08: Αύξηση του Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος ανά εκμετάλλευση στις παραγωγικές εξειδικεύσεις: δημητριακά, ελαιοκομία, αμπελοκαλλιέργεια, Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες, Οπωροφόρα δένδρα, Συνδυασμός μόνιμων καλλιεργειών, Μικτή φυτική παραγωγή.
- AN 120.01.06: Βελτίωση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής στις εκμεταλλεύσεις των παραγωγικών εξειδικεύσεων: δημητριακών, λοιπών αροτραίων, της ελαιοκομίας και της αμπελοκαλλιέργειας

Οι ανάγκες αυτές αφορούν και την καλλιέργεια του βαμβακιού, η οποία συμπεριλαμβάνεται στις "Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες". Ως εκ τούτου, η αύξηση τόσο της ακαθάριστης αξίας παραγωγής, όσο και του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος, αναδεικνύονται σε ζητήματα υψηλής προτεραιότητας για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ασχολούνται με την παραγωγή βαμβακιού.

Με τη χορήγηση της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι θα βελτιωθούν οι κρίσιμοι αυτοί οικονομικοί δείκτες και έτσι θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της καλλιέργειας και οι προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων.

Στην επίτευξη του σύνθετου αυτού στόχου θα συμβάλλουν αρκετά από τα κριτήρια και τους όρους επιλεξιμότητας που θα εφαρμόσει η χώρα την περίοδο 2023-2027, οι οποίες περιγράφονται και στην ΥΑ 1178/27361/10-3-2015 «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της ειδικής καλλιεργητικής ενίσχυσης για το βαμβάκι σε εκτέλεση του Κανονισμού (Ε.Ε.) 1307/2013 του Συμβουλίου» ΦΕΚ υπ' αριθ. 430 (τεύχος Β) /24.03.15 και αναφέρονται αναλυτικά παραπάνω.

Περιγράψτε τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τις οποίες το κράτος μέλος διαθέτει ορισμένο περιθώριο ελιγμών, στον βαθμό που είναι συναφείς για τη διασφάλιση της συνέπειας με την αξιολόγηση SWOT/αναγκών και άλλες παρεμβάσεις

Εφόσον η παρέμβαση στοχεύει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας της καλλιέργειας του βαμβακιού, είναι προφανές ότι παρουσιάζει πολύ υψηλή συμπληρωματικότητα με τις άμεσες ενισχύσεις, οι οποίες επίσης στοχεύουν στην υποστήριξη της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδιαίτερα με:

- τη βασική εισοδηματική στήριξη για την βιωσιμότητα, η οποία συμβάλλει στην ενίσχυση του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων το οποίο καθίσταται πιο βιώσιμο,
- τη συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για την βιωσιμότητα, μέσω της οποίας ανακατανέμονται άμεσες ενισχύσεις από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και έτσι ενισχύεται η βιωσιμότητα των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, καθίσταται δικαιότερη η κατανομή των ενισχύσεων, καθώς και αποτελεσματικότερη η στόχευση της εισοδηματικής στήριξης στον γεωργικό τομέα,
- τη συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των νέων γεωργών.

Επίσης, στο Στρατηγικό Σχέδιο, στο πλαίσιο των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης, υπάρχουν αρκετά μέτρα στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι βαμβακοκαλλιεργητές και τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς την ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι:

- Π3-70-1.3 - Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας, με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων - Δράση 2: «Εφαρμογή της μεθόδου παρεμπόδισης σύζευξης των εντομολογικών εχθρών των καλλιεργειών (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)», και ιδιαίτερα σε υδατικά συστήματα με λιγότερο από καλή ποιοτική κατάσταση
- Π3-70-2.1 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
- Π3-73-2.1 Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.2 Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος
- Π3-73-2.5 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα
- Π3-73-2.6 Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών με σκοπό τη διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της Γεωργίας (ΕΣΚ-Γεωργίας)
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων

Επιπλέον, και για το βαμβάκι εφαρμόζονται υποχρεωτικά τα κανονιστικά μέτρα βελτίωσης της διαχείρισης του ύδατος:

- Ο Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης (ΥΑ αριθ. 1848/278812/ΦΕΚ Β4855/20-10-2021). Ο Κώδικας έχει εφαρμογή στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ολόκληρης της ελληνικής επικράτειας. Στους απασχολούμενους όμως σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται εντός των ευπρόσβλητων ζωνών, όπως αυτές περιγράφονται και οριοθετούνται κάθε

φορά στις σχετικές κοινές υπουργικές αποφάσεις, εφαρμόζονται πρόσθετες διατάξεις που καθορίζονται στο Πρόγραμμα Δράσης των ευπρόσβλητων ζωνών. Ο κώδικας αυτός περιέχει λεπτομερέστερες οδηγίες που αναφέρονται στην προστασία των υδάτων και την διατήρησή τους σε καλή ποιοτική και ποσοτική κατάσταση, αλλά και τη βελτίωση της κατάστασης των υδροφορέων. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει: Ορθές Γεωργικές Πρακτικές για την εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων (άρθρο 4), Ορθές Γεωργικές Πρακτικές για την αποθήκευση και μεταφορά αζωτούχων λιπασμάτων (άρθρο 5), Ορθές Γεωργικές Πρακτικές για την άρδευση (άρθρο 8), άλλες Ορθές Γεωργικές Πρακτικές για την πρόληψη της νιτρορύπανσης (άρθρο 9).

- Τα *Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών* (ΣΔΛΑΠ) των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία. Οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών και τα Υδατικά Διαμερίσματα έχουν καθορισθεί με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων της 16.07.2010. Στα αναθεωρημένα ΣΔΛΑΠ υπάρχουν για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα επικαιροποιημένα προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων για την προστασία και την αποκατάσταση των υδατικών πόρων. Η επόμενη αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ θα πραγματοποιηθεί το 2023.
- Τα *Σχέδια Δράσης για τις ευπρόσβλητες στα νιτρικά περιοχές* (Οδηγία 91/676). Η παρέμβαση λειτουργεί στο πλαίσιο της ενισχυμένης αιρεσιμότητας και της Κανονιστικής Απαίτησης Διαχείρισης (ΚΑΔ) που έχει σχέση με την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Έτσι, η Ελλάδα, θα επιδιώξει την περίοδο 2023-2027, κατά την άρδευση των εκτάσεων στις οποίες καλλιεργείται βαμβάκι, να εφαρμόζονται οι κατάλληλες μέθοδοι, με χορήγηση των ενδεικνυόμενων ποσοτήτων νερού που συνιστώνται στα πλαίσια των ειδικών προγραμμάτων και σχεδίων δράσης περιβαλλοντικής προστασίας, στις περιοχές που αυτά εφαρμόζονται.

Τέλος, έξι από τα προτεινόμενα *Οικολογικά Σχήματα (ecoschemes)* θα μπορούσαν να εφαρμοστούν – προαιρετικά – και στην περίπτωση της καλλιέργειας του βαμβακιού:

- *ΠΙ-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών:*
  - ο MK1-31.1-2 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια βίκου σε αντικατάσταση βαμβακιού
  - ο MK1-31.1-5 - Ανά εκτάριο ενίσχυση για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών σε αντικατάσταση βαμβακιού
- *ΠΙ-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης:*
  - ο MK1-31.2-6 - Ετήσια ενίσχυση για βαμβάκι (Ζώνες οικολογικής εστίασης 10%, με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)
- *ΠΙ-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας*
- *ΠΙ-31.4 – Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία*
  - ο MK1-31.4-1 - Ετήσια ενίσχυση για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας στις αρόσιμες καλλιέργειες
- *ΠΙ-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων:*
  - ο MK1-31.6-12 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς σε αρόσιμες & μόνιμες εκτάσεις
  - ο MK1-31.6-13 - Ετήσια ενίσχυση για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών στις αρόσιμες εκτάσεις
  - ο MK1-31.6-15 - Ετήσια ενίσχυση για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών σε αρόσιμες και μόνιμες καλλιέργειες
  - ο MK1-31.6-16 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης σε αροτραίες καλλιέργειες
  - ο MK1-31.6-18 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές σε αροτραίες καλλιέργειες

ο MK1-31.6-20 - Ετήσια ενίσχυση για χρήση προϊόντων με βιοδιεγέρτες σε *αροτραίες* καλλιέργειες

• ΠΙ-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας

ο MK1-31.9-1 – Ενίσχυση για τη διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας

Επομένως, υπάρχουν ήδη σε ισχύ σημαντικά κανονιστικά μέτρα βελτίωσης της διαχείρισης του ύδατος, τα οποία σε συνδυασμό με τις προτεινόμενα *ecoschemes*, διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη συμμόρφωση με τους στόχους της οδηγίας-πλαίσιο για τα νερά και είναι σε άμεση συμπληρωματικότητα και συνέργεια με την ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι.

Παράρτημα V σχετικά με την πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση που παρέχεται στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ

Βάση	Παρέμβαση	Προϋπολογισμός	αύξηση του αριθμού των δικαιούχων	υψηλότερη ένταση ενίσχυσης	παροχή χρηματοδότησης σε ορισμένες πράξεις στο πλαίσιο της παρέμβασης	Συμπληρωματικές πληροφορίες
------	-----------	----------------	-----------------------------------	----------------------------	---	-----------------------------

Το ετήσιο εκτιμώμενο ποσό της εθνικής χρηματοδοτικής συνδρομής στον τομέα των οπωροκηπευτικών ανά σχετική περιφέρεια και το συνολικό ποσό για το κράτος μέλος

Δεν προγραμματίζεται να δοθεί εθνική χρηματοδότηση στον τομέα των οπωροκηπευτικών, ούτε σε καμία άλλη παρέμβαση αγροτικής ανάπτυξης κατά το τίτλο III κεφάλαιο IV του καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Παράρτημα VI σχετικά με τη μεταβατική εθνική ενίσχυση (κατά περίπτωση)

α) το ετήσιο τομεακό χρηματοδοτικό κονδύλιο για κάθε τομέα για τον οποίο χορηγείται μεταβατική εθνική ενίσχυση

Τομέας	Ειδικό ανά τομέα χρηματοδοτικό κονδύλιο (EUR)				
	2023	2024	2025	2026	2027

β) κατά περίπτωση, τη μέγιστη μοναδιαία τιμή στήριξης για κάθε έτος της περιόδου

Τομέας	Μέγιστη μοναδιαία τιμή στήριξης, σε ποσοστό (%)				
	2023	2024	2025	2026	2027

γ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την περίοδο αναφοράς που τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 147 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο

Τομέας	πληροφορίες σχετικά με την τροποποιημένη περίοδο αναφοράς
--------	---

δ) σύντομη περιγραφή της συμπληρωματικότητας της μεταβατικής εθνικής ενίσχυσης με τις παρεμβάσεις του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ

Δεν υπάρχει μεταβατική εθνική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 147 καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Άλλο παράρτημα: Συνέπεια και συμβολή στους στόχους της Ένωσης για το 2030

Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 για μείωση κατά 50 % των απωλειών θρεπτικών ουσιών, με παράλληλη διασφάλιση της μη υποβάθμισης της γονιμότητας του εδάφους

Η συμβολή του Στρατηγικού σχεδίου στην επίτευξη του στόχου επιτυγχάνεται μέσω της οριζόντιας εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις ΚΓΠΚ

- ΚΓΠΚ 5: Διαχείριση του οργάνωτος για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους
- ΚΓΠΚ 6: Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους,
- ΚΓΠΚ 7: Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη

Την εφαρμογή των ακόλουθων οικολογικών σχημάτων που στοχεύουν στην υποκατάσταση /περιορισμό της χρήσης των λιπασμάτων

- Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- Π1-31.4 Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία
- ΜΚ1-31.6-(Ε+ΣΤ) "Εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας & ΣΤ. Εφαρμογή πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις εφαρμόζονται σε έκταση 560.863,77Ha (R 22=11% της ΧΓΕ).

Η επίτευξη του στόχου της μείωσης των θρεπτικών θα εξυπηρετηθεί και από την σημαντική αύξηση των εκτάσεων της βιολογικής γεωργίας, την προώθηση μέσω επενδυτικών σχεδίων γεωργίας ακριβείας, η συμπερίληψη τόσο στα προγράμματα κατάρτισης όσο και της παροχής συμβουλών θεματολογίας που σχετίζεται με την ορθολογική διαχείριση των θρεπτικών ενοτήτων αλλά και η διαχρονική μείωση των τιμών του δείκτη επιπτώσεων I.16 σηματοδοτεί μια σημαντική μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών. Η ποσοτική αποτίμηση της μείωσης των απωλειών θρεπτικών θα εκτιμηθεί στο πλαίσιο των αξιολογήσεων του Στρατηγικού Σχεδίου.

Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 όσον αφορά το 10 % των γεωργικών εκτάσεων με χαρακτηριστικά τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας.

Η συμβολή του Στρατηγικού σχεδίου στην επίτευξη του στόχου επιτυγχάνεται μέσω της οριζόντιας εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις ΚΓΠΚ

ΚΓΠΚ 8: Ελάχιστο ποσοστό των γεωργικών εκτάσεων που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις ή στοιχεία, διατήρηση στοιχείων του τοπίου και απαγόρευση κοπής δέντρων και θάμνων αλλά και την ενεργοποίηση των ακόλουθων παρεμβάσεων:

- Π1-31.1 Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών ΟΜΑΔΑ Β. Ενίσχυση παραγωγών για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών ετησίων ή/και ειδών και ποικιλιών προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ή/και άγριων συγγενών καλλιεργούμενων ειδών
- Π1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης
  - ο ΟΜΑΔΑ Β. Αποζημίωση για ζώνες οικολογικής εστίασης 10% (Με πρόσθετη ενίσχυση για ξενιστές επικονιαστών)
- Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- Π1-31.5 Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου
- Π1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες
- Π1-31.10 Προστασία και διατήρηση τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας
- Π3-70-1.2 Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου
- Π3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών
- Π3-70-1.4 Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών - ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση
- Π3-73-3.1 Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία του Τρυγονιού

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις σε συνδυασμό με την αύξηση των εκτάσεων που εφαρμόζεται βιολογική γεωργία και την συνέχιση της άσκησης της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές που διευκολύνεται με την παροχή ενισχύσεων μέσω της παρέμβασης Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα εφαρμόζονται σε πολύ σημαντικό ποσοστό της χρησιμοποιούμενης γεωργικής και διαμορφώνουν τις τιμές του δείκτη αποτελέσματος R.31 Διατήρηση των οικοτόπων & των ειδών σε 48% της ΧΓΕ (έκταση εφαρμογής 2.491.4591 Ha) και του δείκτη R.34 Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου σε 14% της ΧΓΕ (έκταση εφαρμογής 711.754,2 Ha)

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμβάλλει στην υπερκάλυψη του ποσοτικού στόχου του 10%

Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για βιολογική καλλιέργεια του 25 % των γεωργικών εκτάσεων της ΕΕ έως το 2030

Η συνεισφορά του Στρατηγικού Σχεδίου στην επίτευξη του στόχου της εφαρμογής βιολογικής στο 25% των γεωργικών εκτάσεων αφού συμβάλλει στην αύξηση κατά 54% των εκτάσεων εφαρμογής της βιολογικής γεωργίας.

Με βάση την τιμή δείκτη πλαισίου 19 Κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης 2014-2020 Γεωργική έκταση με βιολογικές καλλιέργειες 492.627 Ha (πιστοποιημένη και υπό μετάβαση) ποσοστό ΧΓΕ 9,3% ενώ μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου οι εκτάσεις βιολογικής γεωργίας που θα ενισχυθούν θα ανέλθουν σε 845.629 Ha και το αντίστοιχο ποσοστό θα διαμορφωθεί στο 16,4%.

Εθνική συνεισφορά στους στόχους της ΕΕ για το 2030 για τη μείωση κατά 50 % της συνολικής χρήσης και του κινδύνου των χημικών φυτοφαρμάκων, και της χρήσης των πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων

Η επίτευξη του στόχου αυτού εξυπηρετείται μέσω σημαντικού αριθμού παρεμβάσεων αμοιτέρων των πυλώνων. Μέσω των ακόλουθων παρεμβάσεων περιορίζεται η χρήση φυτοφαρμάκων σε έκταση 1.407.497 Ha έκταση που διαμορφώνει την τιμή του δείκτη R.24PR Βιώσιμη και μειωμένη χρήση των γεωργικών φυτοφαρμάκων σε 27%.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι γεωργοί στο πλαίσιο των κατωτέρω παρεμβάσεων συνίστανται στην απαγόρευση της χρήσης φυτοφαρμάκων :

- Π1-31.2 Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης
- Π1-31.3 Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- Π1.-31_9 Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας
- Π1-31.8 Διατήρηση και βελτίωση καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες
- Π3-70-1.2 Ενισχύσεις για την προστασία του αγροτικού τοπίου
- Π3-70-2.1 -Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία)
- Π3-70-1.1 Προστασία άγριας ζωής εντός των προστατευόμενων περιοχών

Παράλληλα στο ecoscheme Π1-31.6-1 περιλαμβάνονται οι παρακάτω δράσεις μείωσης της χρήσης φυτοπροστατευτικών και μάλιστα των επικίνδυνων:

- Α. Ενίσχυση για τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και εφαρμογή σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Β. Για τη συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων Confusio
- Γ. Για την εξαπόλυση ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων
- Δ. Για τη χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών ενάντια σε διάφορα έντομα – εχθρούς
- Ε. Για την εφαρμογή μηχανικής ζιζανιοκτονίας, με παράλληλη κάλυψη με mulch
- Ζ. Για τη χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς Η. Για τη διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών
- Θ. Για τη χρήση υπηρεσιών γεωργίας ακριβείας κατά τη διάρκεια των ψεκασμών ΙΔ. Για την εφαρμογή των εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας.

Επίσης, εφαρμόζεται και το αγρο-περιβαλλοντικό μέτρο Π3-70-1.3 Εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας με στόχο τη μείωση των φυτοφαρμάκων.

Η επίτευξη του στόχου της μείωσης της χρήσης φυτοφαρμάκων θα επιτευχθεί και μέσω της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων για την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας, την συμπερίληψη τόσο στα προγράμματα κατάρτισης όσο και της παροχής συμβουλών θεματολογίας που σχετίζεται με την ορθολογική χρήση Η ποσοτική αποτίμηση της μείωσης των θρεπτικών θα εκτιμηθεί στο πλαίσιο των αξιολογήσεων του Στρατηγικού Σχεδίου αλλά είναι ρεαλιστική η εκτίμηση ότι θα υπάρξει σημαντική μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και ιδιαίτερα των περισσότερο επικινδύνων.

Εθνική συνεισφορά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για το 2030 για μείωση κατά 50 % των πωλήσεων αντιμικροβιακών φαρμάκων για εκτρεφόμενα ζώα και για τις υδατοκαλλιέργειες

Η επίτευξη του στόχου της μείωσης κατά 50% των πωλήσεων αντιμικροβιακών φαρμάκων εξυπηρετείται μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου με παρεμβάσεις και των δύο πυλώνων που στοχεύουν στην βελτίωση των συνθηκών ευζωίας την επέκταση του εμβολιασμού και της χρήσης παρασικτονών, την καλύτερη στόχευση

της εφαρμοζόμενης φαρμακευτικής αγωγής και την συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση της φυσιολογίας και συμπεριφοράς των ζώων με στόχο την έγκαιρη διάγνωση ασθενειών

Οι παρεμβάσεις του Πυλώνα Ι (eco scheme) που σχετίζονται με την ευζωία των ζώων και την μείωση της χρήσης αντιβιοτικών είναι η δράση «Εμπλουτισμός και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου «της παρέμβασης ΠΙ-31.7–Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων μέσω της οποίας ενισχύονται οι κτηνοτρόφοι για την κατάρτιση και εφαρμογή προγράμματος εμπλουτισμού και βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Η αύξηση του ζωικού κεφαλαίου που εντάσσεται σε σύστημα βιολογικής εκτροφής εξυπηρετείται μέσω των σχετικών παρεμβάσεων του πρώτου και δεύτερου πυλώνα

Η παρέμβαση «Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων» στοχεύει στην προαγωγή της ευζωίας των παραγωγικών ζώων με ενέργειες/δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων, πέραν των επιβαλλόμενων από την Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία και αφορούν Οι δεσμεύσεις αφορούν τη βελτίωση κρίσιμων παραμέτρων για την ευζωία και την κατάσταση της υγείας των ζώων όπως η διατροφή, ο σταβλισμός, η πρόληψη τραυματισμών, η ορθολογική χρήση φαρμάκων, η επέκταση του εμβολιασμού.

Η παρέμβαση «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης» υλοποιείται στο πλαίσιο του Άρθρου 73 «Επενδύσεις». Στο Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνεται αποκλειστικά η παροχή ενισχύσεων στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για την υλοποίηση επενδύσεων Η παρέμβαση αφορά σε όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ενσταβλισμένων ζώων με στόχο την μείωση των ασθενειών, την μείωση των τραυματισμών και γενικότερα την υλοποίηση παρεμβάσεων που οδηγούν στην μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ζώων και της βιοασφάλειας. Οι επενδύσεις στοχεύουν στην διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και στη λήψη όλων εκείνων των μέτρων που θα πρέπει να λαμβάνονται από το σύνολο των παραγωγικών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται όλες οι νόσοι των ζώων και οι ζωνοόσοι που δύναται να εμφανιστούν σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Για την πρόληψη, τον έλεγχο και την εξάλειψη λοιμωδών νοσημάτων στα ζώα ενισχύονται οι επενδύσεις, οι οποίες αφορούν στην ενίσχυση των μέτρων βιοασφάλειας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με την εφαρμογή των οποίων αποτρέπεται η είσοδος του νοσήματος στις εγκαταστάσεις μέσω επαφής με άλλα παραγωγικά ή/και άγρια ζώα ή μέσω ανθρώπινης δραστηριότητας ή υλικών.

Με τις δύο παρεμβάσεις επιχειρείται η αναβάθμιση των συνθηκών ευζωίας που αποτελεί βασική παράμετρο για την μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών ενώ εισάγεται και η επιστημονική επιτήρηση της ορθολογικής χρήσης των φαρμάκων.

Από το σύνολο των παρεμβάσεων του πρώτου και δεύτερου πυλώνα ωφελείται σημαντικό ποσοστό του ζωικού κεφαλαίου της χώρας όπως αποτυπώνεται στις τιμές του δείκτη R43 R. Περιορισμός της χρήσης αντιμικροβιακών: Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν δράσεις για τον περιορισμό της χρήσης αντιμικροβιακών (πρόληψη/μείωση) που λαμβάνουν στήριξη σε 35.9% και R.44PR Βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από δράσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων σε 38%.

Με την προϋπόθεση της συμμετοχής των κτηνοτρόφων στις σχετικές δράσεις αναμένεται σημαντική μείωση της χρήσης αντιβιοτικών, αντιστροφή της αυξητικής τάσης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια παρά το ότι η χρήση αντιβιοτικών στην Ελλάδα είναι κάτω του μέσου όρου της Ε.Ε. Το μεγάλο έλλειμμα ενημέρωσης των κτηνοτρόφων για τους κινδύνους που δημιουργεί η αλόγιστη χρήση αντιβιοτικών αντιμετωπίζεται μέσω της συμπερίληψης τόσο στα προγράμματα κατάρτισης όσο και της παροχής συμβουλών θεματολογίας που σχετίζεται με την σωστή χρήση αντιβιοτικών. Η ποσοτική αποτίμηση της μείωσης της χρήσης αντιβιοτικών θα εκτιμηθεί στο πλαίσιο των αξιολογήσεων του Στρατηγικού Σχεδίου.

Εθνική συνεισφορά στον στόχο της ΕΕ για την ανάπτυξη του ευρυζωνικού διαδικτύου υψηλής ταχύτητας στις αγροτικές περιοχές προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της πρόσβασης κατά 100 % έως το 2025

Στο ΣΣ ΚΑΠ δεν υπάρχει πρόνοια για την ανάπτυξη του ευρυζωνικού δικτύου υψηλής ταχύτητας δεδομένου ότι αυτό θα επιτευχθεί για όλη τη χώρα από άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως αναφέρεται αναλυτικά στην ενότητα 4.5 του ΣΣ ΚΑΠ.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Ex ante evaluation report - en	Παράρτημα Ι: εκ των προτέρων αξιολόγηση και στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) που αναφέρεται στην οδηγία 2001/42/ΕΚ	31 Μαρ 2022			Ex ante evaluation report - en Ex ante evaluation recommendations - en Ex ante evaluation recommendations - el		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ_ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ	Παράρτημα ΙΙΙ: Διαβούλευση με τους εταίρους	5 Αυγ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ_ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΥΠ-ΠΙ1.2_ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ Α_ΣΣ ΚΓΠ 2023-2027_ΔΠΡ_2021_Final ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΥΠ-ΠΙ1.3_ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ Β_ΣΣ ΚΓΠ 2023-2027_V2_28-12-2021_Final ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΥΠ-ΠΙ1.4_ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ Γ_ΣΣ ΚΓΠ 2023-2027_V2_30-3-2022_Final		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ	Παράρτημα ΙV: Ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι	11 Σεπ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Π3-71 Φυσικοί ή άλλοι περιορισμοί ανά περιοχή	Παράρτημα Κεφάλαιο 5: Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται στη στρατηγική	11 Σεπ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_Μειονεκτικές Περιοχές ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_Περιοχές με Ειδικά μειονεκτήματα		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	Παράρτημα κεφάλαιο 8: εκσυγχρονισμός: AKIS και ψηφιοποίηση	13 Σεπ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.1.3	Παράρτημα Κεφάλαιο 3: Συνοχή της στρατηγικής και συμπληρωματικότητες	14 Σεπ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.1.3		
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΡΘΡΟΥ 31, 70, 71, 72	Παράρτημα Κεφάλαιο 5: Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται στη στρατηγική	16 Σεπ 2022			Δήλωση Επιβεβαίωσης υπολογισμών ποσών ενίσχυσης για παρεμβάσεις άρθρων 31, 70, 71, 72		
ΜΕΛΕΤΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΟΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΣ ΚΑΠ	Παράρτημα Κεφάλαιο 5: Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που	19 Σεπ 2022			ΜΕΛΕΤΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΣ ΚΓΠ 2023-2027_REVISED_10.2022		

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
	προσδιορίζονται στη στρατηγική						
Στρατηγική Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΕΠΕ)	Παράρτημα Ι: εκ των προτέρων αξιολόγηση και στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΕΠΕ) που αναφέρεται στην οδηγία 2001/42/ΕΚ	1 Οκτ 2022			4. Greece SEA Report-en 4. Greece SEA Report-en 4. Greece SEA Report-el SEA approval		
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΜΕΛΙΟΥ	Παράρτημα Κεφάλαιο 5: Άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις και παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης που προσδιορίζονται στη στρατηγική	12 Οκτ 2022			ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ_ΔΙΑΘΡΩΣΗ_ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ		
SWOT analysis (10 SWOT documents for 10 CAP SOs)	Παράρτημα ΙΙ: ανάλυση SWOT	14 Οκτ 2022			ΚΕΦΑΛΑΙΟ 01_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_150922 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 02_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_210922 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 03_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 04_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 05_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 06_ΥΠ-2.2_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 07_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 08_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 09_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10_ΥΠ-2.4_SWOT_ΣΣ ΚΓΠ 2021-2027_10_MAR_2021		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.3.2	Παράρτημα κεφάλαιο 2: εκτίμηση των αναγκών και στρατηγική παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών του σχεδίου-στόχου και του πλαισίου	17 Οκτ 2022			Kef. 2.3.2_SP CAP 2023-2027		